Biblioteca „ASTRA" – SIBIU –

Anul II. No. 505 | Opt Pagini 1 LEU Opt pagini | Marți 2 Maiu 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Clui
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IUL[illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: [illegible]DACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Cuvintele primului ministru la Genova

Dacă conferința dela Genova nu a corespuns așteptărilor acelora care vedeau în ea posibilitatea de a scoate Europa din haosul economic și financiar în care se sbate dela război încoace, în schimb întrunirea la un loc a tuturor reprezentanților statelor europene, a folosit mult în ceea ce privește orientarea cancelariilor diplomatice asupra intențiunilor pe care le urmăresc unele dintre statele continentului nostru și cu deosebire Germania și Rusia.

De ne-ar fi adus numai atâta Genova și totuși popoarele care au avut de suportat urmările celui mai groaznic război, trebuie să fie mulțămite, întru cât s'a lămurit o controversă care atârna ca sabia lui Damocles asupra Europei și făcea ca să trăim într'o continuă atmosferă de nesiguranță.

Din punctul acesta de privire cuvintele rostite la Genova de d. Ion I. C. Brătianu prim ministrul român și șeful delegației trimisă de [illegible]nia la conferință, au fost semnificative și nu a scăpat nimănui din importanța lor.

Într'adevăr cu prilejul răspunsului aliaților la nota Germaniei, d. Brătianu luând cuvântul cel din tâi în numele Micei Antante *a insistat asupra strângerei unirei dintre aliați, care trebuie să rămână nestrămutată — a spus d-sa — și apoi a adăugat că tratatul germano-rus a fost năpăstuitor pentru interesele Europei, dar că a avut o contralovitură binefăcătoare care va paraliza caracterul vătămător al tratatului dela Rapallo.*

E neîndoelnic, că declarațiunile primului ministru român se referau la politica de reconciliere preconizată de d. Lloyd George față de Germania și Rusia, în a căror colaborare la refacerea economică a Europei, englezii își pun cele mai mari speranțe, dar pe care acordul germano-rus le-a tansformat într'o crudă dezilu-zie. Astăzi toată lumea e convinsă pe deplin asupra intențiunilor, ascunse pe care le urmărește politica germano-rusă și dacă lucrurile stau astfel, ne putem perfect de bine da seama că tratatul dela Rapallo, însemnează esuarea completă a politicei d-lui Lloyd George, care trebuie să se convingă că situația politică internațională de astăzi, nu poate permite o apropiere între Germania și Rusia de o parte și restul Europei de cealaltă parte.

Dar tocmai aceste considerente au determinat Franța la o politică de rezerve față de Anglia, din care cauză s'a putut observa o răcire a relațiunilor dintre aceste două state. Astăzi însă când previzerile oamenilor de stat francezi au devenit o realitate și când înșăși d. Lloyd George a rămas cu totul surprins de acordul germano-rus, mai poate oare fi vorba de lipsa unei unități de vederi între Paris și Londra?

Iată deci că apelul d-lui Brătianu pentru strângerea raporturilor dintre aliați, care de sigur că nu viza altceva decât restabilirea relațiunilor normale între Franța și Anglia, a fost cu totul îndreptățit și el trebue considerat ca un mare act de cumințenie și prevedere politică.

Dacă socotim, că d-nii Lloyd George și Barthou în răspunsurile lor au fost de acord cu primul ministru român și ei au căutat chiar să confirme că liniștea Europei cere imperios înțelegere perfectă între aliați, ajungem la concluzia că într'adevăr acordul germanorus a determinat o „contra-lovitură" binefăcătoare care va paraliza caracterul vătămător al tratatului dela Rapallo.

Și, atuncea ca o urmare firească a acestei situații nu se mai poate gândi nimenea la o politică de reconciliere față de Germania și Rusia, ci dimpotrivă toate statele care au semnat tratatele războiului vor trebui să-și strângă rândurile și să se gândească totdeauna că în momentul când reprezentanții popoarelor s'au întrunit la Genova, pentru ca să înfăptuiască o armonie și o bună înțelegere între națiunile Europei, la Rapallo s'a semnat o convenție între germani și ruși, cu scopul protivnic oricărei încercări de a normaliza viața publică internațională.

Știrile zilei

Budapesta. — După deschiderea adunării naționale maghiare va fi votată legea casei magnaților se va transforma în parlament. Parlamentul va discuta în primul rând reforma administrativă.

*

Genova. — Ministrul de externe ungur a vut tratative cu ministrul Iugoslav Nincici care a plecat apoi la Belgrad a informat pe Pașici. După aceia se va reîntoarce din nou la Genova.

*

Budapesta. — Clubul Elisabeta unde a avut loc marele atentat s'a deschis din nou. Intreg personalul de servicîu a fost schimbat.

*

Berlin. — Cicerin a declarat unui ziarist că Rusia nu sprijinește Liga Națiunilor care este o organizațune a oligarchiei. Rusia nu va intra în Liga Națiunilor decât atunci când aceasta își va schimba caracterul. Cicerin a cerut apoi ca muncitorimea să fie reprezentată în Liga Națiunilor.

O comemorare uitată

Zilele acestea s'au împlinit 10 ani, dela moartea unui mare artist al neamului românesc, fără ca cineva să-și mai amintească de acel ce-a fost, Petre Liciu.

Spiritual și talentat, om de inimă și de caracter, Liciu a dat primei noastre scene creațiuni de o mare valoare estetică.

Neposedând nici o caracteristică fizică prea pronunțată, Liciu a fost unul din cele mai maleabile temperamente scenice capabil să se transforme într'o varietate infinită de aparențe, fără ca aceste aparențe să păstreze cât de puțin, din ceia ce ar putea aminti spectatorului comunitatea substanței lor creatoare.

In aceasta se cuprindea în deosebi originalitatea artistică a lui Liciu.

Din adâncul fantaziei sale nesecate, cu expresiuni noi, totdeauna interesante, bazate pe o observație spirituală, cu idei și imagini izvorâte din propria-i intelectualitate, scena și-a găsit în persoana lui un artist creator.

Cu fantazia în continuă activitate, cu spiritul său care sesiza toate particularitățile firei omenești, Liciu a creiat datorită excedentului de observație, adevărate capo d'opere de expresie și intuiție.

Actele de generozitate, nobila spontaneitate și jertfele cu care și-a împodobit viața, au arătat că a fost un om despre care se poate zice — în cel mai evanghelic înțeles al cuvântului — că și-a iubit aproapele mai mult decât pe sine însuși.

In multiplele manifestațiuni ale complexului său suflet, Liciu a fost și un om de o extraordinară energie, cu un temperament înverșunat în păreri de bine și mai cu seamă un apostol neobosit al cauzei noastre naționale.

Activitatea sa în Liga culturală, înființarea teatrului românesc în Bucovina, au arătat că Liciu era unul dintre propovăduitorii culturii naționale și în afară de granițele vechiului regat.

De aceia astăzi, când patima politică ne ignorează orice merite, mai mult ca oricând amintirea sufletelor mari, generoase ca a lui Liciu e necesară, pentru a face ca deasupra tuturor certurilor, frații noștri „regionaliști" să nu uite contribuția neîncetată ce au adus-o cei din „putredul regat", pentru răspândirea și menținerea culturei naționale în provinciile românești, asuprite de dominația austro-maghiară.

Osândirea unei politici

Nu e un secret pentru nimeni că soarta partidului național stă la o grea răspântie. Nici gălăgia pe care o stârnește cu ajutorul articolelor incendiare, nici subtilitatea retractărilor d-lor Vaida și Mihail Popovici nu acopăr grozavul gol ce s'a făcut deodată în jurul partidului național, care și-a dat seama prea târziu că exagerase nota de dușmănie împotriva vechiului regat. Pe măsură ce se des copereau de către foștii lor aliați de guvern, greșelile fatale în care se cufundau ca într'un teren mâlos, conducătorii politicei regionale a Ardealului, prieteniile se răceau, creditul se retrăgea, și astăzi asistăm la rechizitoriile cele mai drastice tocmai din partea acelora la care ne-am fi așteptat mai puțin.

Cărui fapt s'ar putea datori eșirea violentă a d-lui Iorga împotriva separatismului decât ambiției deșarte a unora dintre fruntașii partidului național. Nota de bunăvoință prietenească, de urbanitate am putea zice, a fost păstrată de d. Iorga, față de partidul național numai datorită faptului că un bun părinte nu poate dezavua complect acțiunile favoriților săi sufletești.

Atitudinea d-sale tranșantă față de țărăniștii bolșevici și de două ori trădători de țară, nu a putut-o întrebuința față de partidul național, care mai păstrează în ochii șefului naționaliștilor-democrați prestigiul unei politici naționale.

Totuși admonestarea d-lui Iorga a fost destul de severă și s'a manifestat în chipul cel mai liber.

Londra. — Conferința statelor semnatare ale tratatului din Versailles va avea loc săptămâna viitoare.

*

Genova. — Proectul de pacificare al lui Lloyd George va fi stilizat de către delegațiunea engleză, franceză și jugoslavă.

*

Budapesta. — Se anunță din Londra că în camera comunelor deputatul Woodge Wood a făcut o interpelare în chestiunea reparațiunilor și despăgubirilor ce urmează să le plătească Ungaria. A insistat asupra imposibilității materiale ca Ungaria să potă satisface obligațiunile impuse de-a furniza vite în contul reparațiunilor. A cerut apoi să înceteze odată politica de sugrumare a statelor învinse și muritoare de foame.

Secretarul de stat Young a răspuns interpelatorului arătând că despăgubirile impuse Ungariei nu sunt exagerate și nu întrec puterea de producțiune a Ungariei. La întrebarea d-lui Woodge Wood dacă despăgubirea aceasta este ultima, Young a răspuns că aceasta intră în atribuțiunile comisiunei reparațiunilor.

E de cea mai mare **însemnătate pentru țară că tocmai omul în măsură să cunoască mai bine activitatea fruntașilor de dincoace și care e încă legat politicește de partidul național, tocmai d. Iorga, în clipa când își inaugura discursul program, a crezut de cuviință să combată autonomismul d-lui Sever Dan și acțiunea de ură în contra politicei vechiului regat, răspândită în tot Ardealul de d. Vaida. Acea ce d. Iorga a recunoscut și înfierat de-abea acuma, partidul liberal a încercat-o de mult însă a fost întotdauna contrazis și chiar atacat ca unul ce, întreprinde o politică greșită.**

Abținerea d-sale este regretabilă și credem că cu actualele d-sale declarații, cad de la sine toate învinuirile pe cari le aducea prin Neamul Românesc ori în discursuri, partidului liberal, calificând cu epitetul de calomnie, acuzarea de regionalism ce se aducea decătre bunii români acțiunei separatiste a fruntașilor partidului național.

Astăzi cuvântul cel greu a fost rostit de către un mare istoric și de-un hotărît adversar al guvernului actual.

D-l Iorga rostindu-se energic și răspicat împotriva autonomiei, a osândit prin acesta întreaga politică a partidului național.

Școli de meserii pentru orfanii de răsboi

Intr'un număr trecut al ziarului nostru am publicat protestul înaintat ministrului Muncei și Acrotirilor Sociale de către „Asociațiunea Patronilor din Ardeal, în care se arată că Asociațiunea, față de faptul că la „Casele cercuale" din Ardeal nu s'au făcut bilanțurile în decurs de 3 ani, ei refuză de a mai plăti cotizațiile muncitorilor.

Mai departe, protestul-memoriu arată măsura arbitrară de a se spori cotizațiilor de boală și accidente cu 100 la sută.

Față de aceste nereguli și situațiuni neclare create la un departament atât de însemnat cum este acel al Ocrotirilor Sociale, actualul ministru al Muncei a dispus facerea unei severe anchete pentru a constata cauza pentru care acel departament care incasa anual un fond de 60 milioane a întârziat cu facerea bilanțurilor timp de 3 ani de zile.

Ancheta a fost făcută zilele acestea la București de către președintele Caselor Centrale d-l Gâdei în fața reprezentanților „Caselor Cercuale" din Ardeal și a „Asociațiunii Patronilor" din Cluj, găsindu-se întemeiate acuzațiile cuprinse în memorul înaintat.

75081

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Savanții francezi în România.

Conferința d-lui profesor Démogue

In sala de ședințe a Senatului profesorul René Demogue dela facultatea de drept din Paris a ținut Miercuri, 26 Aprilie ora 11 a. m. prima sa lecțiune. Colegii săi dela facultatea din București și Iași numeroși magistrați superiori precum și foarte mulți studenți universitari iau parte la această festivitate.

•

DI Petre Missir, decanul facultății de drept din București, salută în câteva călduroase cuvinte pe distinsul oaspete, spunând că sunt ocaziuni când aceleași afirmări trebuesc să se repete ca de pildă aceea a legăturilor indestructibile spirituale dintre Franța și România.

•

Profesorul Démogue, vizibil emoționat, răspunde că cu acest prilej de întărire a relațiunilor franco-române, cea dintâi a sa datorie e de-a aduce salutul său pios memoriei soldaților români și francezi cari'n marele război de desrobire au murit alături închinându-se aceluiaș ideal.

Intrând în miezul prelegerii sale, începe prin a face expunerea teoriei clasice a delictului și quasi-delictului civil, arătând inutilitatea acelei diviziuni ce se funda pe existența sau neexistența elementului internațional. Arată că toate faptele ce încăpeau în această diviziune se pot rubrica sub categoria actelor ilicite și că dacă ar fi vorba de o deosebire mai degrabă ar urma să se facă una din punctul de vedere al gravității culpei, pentru a se cunoaște până la ce limită sunt valabile clauzele de non-responsabilitate.

Intră apoi în analiza amănunțită a concepțiunii de „culpă" și cu acest prilej caută să arate elasticitatea noțiunii unui drept în genere ale cărui margini sunt variațiile după circumstanțe.

•

In lecțiunea viitoare va vorbi despre celelalte teorii mai moderne, privitoare la cauzele pe urma cărora derivă o răspundere și daune,

Congresul Ligii Culturale la C.-de-Agres

In zilele de 6 (Sf. Gheorghe), 7 și 8 Mai a. c. are loc la Curtea de Argeș congresul anual al Ligii Culturale cu delegați ai tuturor Secțiilor din țară.

La ședințele lui, precum și la serbările și excursiunile ce vor avea loc cu această ocazie și-au anunțat sosirea o seamă de oaspeți distinși: P. S. S. Episcopul săsesc Teutsch al Sibiului, notabilitățile săsești, d-nii Briebrecher, Schulerus, din Sibiu, Lutz Korodi, din Brașov, etc. precum și corurile: românesc din Sălișie și săsesc din Sibiu, delegații soc. „Asociația Transilvană" și „Soc. Macedo-Română".

Lucrările Congresului vor avea loc în sala Hotelului Regal din Curtea de Argeș și vor fi prezidate de I. P. S. S. Episcopul Visarion Puiu al Argeșului, membru de onoare al Ligii Culturale.

Pentru participanții la Congres s'a obținut o reducere de 75 la sută pe CFR. Pentru a beneficia de această reducere Comitetele Secțiilor Legii Culturale sunt rugate a trimite de urgență lista cu numărul și numele delegaților respectivi pentru a li se trimite legitimațiile necesare. Aceiași listă se va trimite și d-lui Al. Popolian, Președintele Ligei, Secția Curtea de Argeș, pentru a avea găzduirea asigurată.

Plecarea delegaților din București va avea loc în ziua de Vineri. 5 Mai a. c. orele 8 a. sosirea la Curtea de Argeș în aceași zi la orele 1 p. m.

Programul amănunțit al Congresului și serbătorilor se va publica la timp.

Concertul ofițerilor Ruși la Cluj

Joi seara a avut loc în sala prefecturei din Cluj concertul dat de ofițerii ruși cari sunt internați în Oradea-Mare. Producțiunea avea două scopuri: realizarea unui beneficiu pentru ajutorarea acestor nenorociți cari trăesc departe de patrie și răspândirea muzicei rusești.

Programul concertului a fost apropiat de scop. S'au cântat cântece populare de cor și de soliști. Nota nouă au constituit-o cântecele executate la „balalaika"

Cântecele populare rusești au fost cele mai îndelung aplaudate. Trebue să amintim că dansurile executate de căp. Tnaskaier au format o notă plăcută și originală pe cari publicul a primit-o cu multă plăcere.

O observație pe cari credem că trebue să o facem e că concertul a avut loc într'o sală prea mică și nu s'a făcut în jurul lui vâlva care trebuia.

Apelul bibliotecii din Oradia-Mare

Una din cele mai frumoase și bogate biblioteci din Ardeal este cea din Oradia-Mare. Actualul consiliu comunal, în dorința sa arzătoare de a înzestra această înaltă instituție cu cărți de literatură românească, a votat în ultimul timp un fond de 80 mii lei pentru acest scop, însărcinând totodată pe dl dr Virgil Pop, directorul bibliotecei cu procurarea acestor cărți și cu facerea unui apel călduros la toți autorii din țară pentru a oferi câte un exemplar din operile lor.

Cu această ocaziune direcțiunea bibliotecei aduce vii mulțumiri dlui Maior Iorgulescu care a donat bibliotecei vre-o 200 cărți românești precum și casei „Cartea Românească", care a donat 500 volume.

Conferințele profesorului Henri Focillon

D. Henri Focillon, eminentul profesor și director al Muzeelor din Lyon, răspunzând invitației Facultății de litere din Cluj, a sosit printre noi. D-sa va face o serie de conferințe publice, cu proecțiuni, în sala Bibliotecei, tratând despre Arta franceză în Sec. al XIX-a, subiect de care s'a ocupat în special în studiile sale; un curs public la Universitate, în sala No. 2; un seminar cu studenții înscriși la istoria artelor și l. franceză.

Conferințele vor avea loc Marțea de la 5—6 și Joia de la 6—7. Prima conferință va fi Marți 2 Mai.

Cursul public va avea loc Miercuri de la 10—11. In cursul public dl Focillon va trata: Arta extremului Orient, gravura (două lecțiuni), Pictura germană, în secolul al XIX-a.

Seminarul Dsale va începe încă de Marți 2 Mai, ora 10, în institutul de arheologie.

A sosit din Elveția un nou transport de

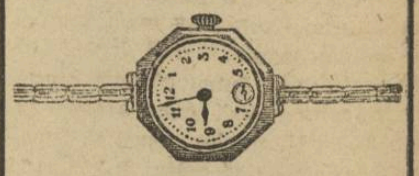

Ceasornice de mare precizie

Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

16 Telefon No. 350

Acum o mie de ani

O experiență bolșevică în China

In revista „Revue de France" Camille Aymard vorbește, după niște cărți de istorie vechi, chineze, de un evenim nt întâmplat acum vre-o mie de ani în China care amintește extraordinar istoria recentă a Rusiei.

Sub domnia împăratului Sentung s'a introdus pe la 1067 un sistem social, care avea mare asemănare cu bolșevismul. Filosoful Vanguganșen prin știința și elocința sa convinsese pe împărat să introducă o reformă revoluționară. Îi arată ce merite neperitoare și-ar face, dacă ar introduce o ordine socială mai bună, care nu s'ar întemeia pe mizeria marei mase, ci pe egalitate și dreptate. „Spre a atinge scopul acesta, zicea el elevilor săi, trebue să se nimicească bogăția, care a produs-o și care trăește de pe urma ei." De aceea filosoful cerea ca statul să fie unicul stăpân al pământului precum și a celorlalte bunuri ale țării și el să le împartă. Recolta să nu fie a aceluia care a semănat, ci a statului. Impărțirea alimentelor se făcea de către curtea supremă de justiție, care ținea ședințe la Peking.

Vanguganșen a desființat și comerțul și industria, precum și instituțiunile de bancă, cari existau deja în China pe vremea aceia și a luat totul în administrația statului.

Cititi "Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

CENTENARUL Universității din Padua

Ca preludiu la măreția evenimentelor pe cari Italia le pregătește pentru vara aceasta cu „Expoziția internațională de artă", la Veneția, cu Expoziția cărții și cu Expoziția de pictură sec. XVII și XVIII la Florența, Padova va celebra în curând în zilele de 14—17 Maiu al VII centenar al Universității sale;

Cu un program de serbări atât de vast și măreț și cu un belșug de opere și inițiative atât de mari încât să asigure cea mai splendidă și eficace reușită și să probeze cum „Atena Italiei" a lui Miron Costin și Stolnicului Cantacuzino a influențat asupra desvoltării civilizației și culturii întregei Europe și astăzi încă, după secole de splendoare, să nu fie nedemnă de glorioasele sale tradiții, în această reînoită ardoare de redeșteptare spirituală și culturală, care dela Victorio Veneto își ia avânt și sbor triumfal.

Universitatea din Padova își are origina la începutul secolului al XIII; dacă vrem însă să-i căutăm cele dintâi începuturi ar trebui să ne întoarcem la sfârșitul sec. al 12-lea, după ce a apus cea mai veche școală de drept din Pavia (967—1057), când Martino Gosio, jurisconsultul lui Barbarossa la dieta din Roncaglia, cu alți colegi dela școala din Bologna, deschiseră o școală de drept. El venea din Bologna, de unde mai târziu îl urmară Guglielmo Guascone, maestru de statute canonice, care fondă o școală de jurisprudență, Pietro Spagnuoli și mulți alți maeștri, cari fugeau de certele din acea vestită școală, și de luptele pentru interpretarea legilor romane.

Numai după ce a încetat tirania Eccelinilor, după eliberarea de cruciații lui Alexandru al IV, școala a putut să se considere constituită.

Atunci bula lui Urban al IV din 9 Ianuarie 1264 prescrise normele pentru examene și conferirea gradelor academice, atunci se compilară statutele, se atribuiră privilegii studenților, cum e acela de-a umbla armați, de a fi scutiți de dări, de-a nu mai fi supărat de creditori... după 8 zile dela părăsirea orașului.

Și studenții năpădeau din statele vecine, iar din cele mai depărtate trimetea fiecare națiune. Ei alegeau pe profesori și pe rector, și pe când la început constituiau un singur corp *Universitas legistarum*, subîmpărțită în două clase — studenții Cisalpini și Transalpini — la acesta se adăogă, puțin după aceea, un altul: *Universitas artistarum*. O mai mare desvoltare căpătă universitatea când în 1363 Urban al V-lea aducând laude pentru puritatea doctrinei care se împărtășia studenților la Padova, le acordă aceleași privilegii ca Sorbonei și Școalei Bolognese, ad pentru a obține doctoratul în Teologie nu mai trebuie să meargă la Bologne sau la Paris.

La această catedră de teologie, Veneția „la Syrenissima", adaogă în 1502 una de metafizică, după care apoi se predară istoria biseri cească și limbile orientale.

Printre cei mai gloioși maeștrii ai săi, Padova numără pe filozoful Pomponazzi, ale căruia idei au fost reluate și desvoltate apoi de către R. Ardigo, capul școalei pozitivismului și profesor și el în acelaș Ateneu, fizicianul G. Galilei naturalistul Vallisnieri și o falangă de ingineri, cari dela Politehnicul și dela școala hidraulică din Stra. de lângă Padova, mână în mână cu gloriosul institut al „Magisteriului Apelor", au făcut dintr'o regiune seșasă periculoasă prin imensa abundență a apelor, regiunea cea mai populată, mai bogată: grânarul Italiei.

Aici sunt invitate acum vreo trei zeci de state din toată lumea și 350 Universități sau Facultăți, 163 Institute inferioare, 205 Academii științifice și 100 societăți științifice și 150 Colegii științifice. Este vorba de o armată de savanți, cari vor veni, chiar și din Statele-Unite, din Argentina, Japonia, China și cari vor ține și ei poate congrese... Vor asista și la onorurile ce vor fi făcute în memoria ilustrului anatomic Morgagni, al căruia bust a fost dăruit aceleași Universități, de către Germania.

Impreună cu ilustrul Morgagni, vor fi sărbătoriți și cei mai umili eroi din acea Italie nouă, care prin tr'o epocă de criză disperată, din adâncimea milenară a istoriei sale civile, fie prin sguduirea și imboldul unei sugestiuni inconștiente, fie printr'o amintire clară a fiecărui mijloc în parte și expresiune a prea complexei sale istorii economice, politice și culturale, se străduește spre rânduială civilă cores punzătoare cu încercarea care a sfâșiat-o cu mult mai adânc decât s'ar crede, și spre o conștiință mai demnă de forța sa și de destinul său în lume:

O poartă artistică de bronz va trebui să amintească prin scenele simbolice chipurile studenților săi morți în războiu, ca instrucțiunea care se primește în acele venerabile aule poate să devie materie vie de entusiasm civil, armă de neînvins pentru cucerirea și apărarea oricărei sfinte libertăți.

Nu mai prejos de dărnicia Primăriei, care va îngriji să săvârșească opera Meusei Universitare cu fundațiunea Casei Studenților, guvernul își ia asupră-și cheltuiala restaurării numeroaselor steme gentilizzi, a rectorilor universității care împodobesc bolta porticilor și aula mare, și cheltuiala publicațiunilor comemorative. Lista acestora este foarte mare și conține făgăduieli de cel mai mare interes istoric, după monografiile deja publicate de Favaro, de Manacorda și Brugi asupra „Școalei din Padova".

Tot acest favaro, care prezidea zză comisiunea însărcinată cu lucrările, ne va da — ca un complement al studiilor sale — o Bibliografie a Școalei din Padova; o statistică a studenților Universității în timpul celor 7 secole de vieață, o va da Prof. Corado Gini; o monografie a studiilor orientale, prof.

Acțiunea antinațională

Zilnic atacurile furioase ale partidului regionalist din Ardeal, capătă un caracter mai pronunțat de ură și desconsiderare față de vechiul regat. Aceste intențiuni provin din mentalitatea maghiaro-austriacă a d-lui Vaida, Sever Dan și ceilalți corifei ai politicei autonomiste. In acest scop este întrebuințată și o anumită presă din București, presă care trăește de pe urma expedientelor, vânzându-și scrisul pentru bani ori cât de mur dari ar fi ei; în vremurile cele mai grele prin care trecea țara ea se găsea în slujba nemților, iar acum în slujba ideilor subversive

Prin tot felul de interview-uri tendențioase date de fruntașii politici autonomiști sau prin articolele murdare ale pamfletelor de bulevard se încearcă o înjosire a tuturor instituțiunilor și a întregei organizații de stat din vechiul regat.

Citâm, la întâmplare, ce scrie un asemenea ziar din Capitală: „iar cât privește Universitatea (e vorba de cea din vechiul regat) ea n'a jucat rol decât în anumite împrejurări, când studențimea era folosită după placul diferitelor coterii politice în manifestațiuni sgomotoase ce completau pe acelea ale cluburilor cu tot cortegiul lor trist de masaagii și burtă-verde".

Se poate concepe o mai mare insultă adusă corpului matur de profesori universitari și atâtor generații de studenți cari au contribuit la desvoltarea vieții noastre culturale, dintre cari au murit atâția pentru eliberarea Ardealului?

Ce răspund acei profesori universitari, cari toată viața și-au petrecut-o în cabinetele de studii și laboratoare, la aceste învinuiri aduse de regionaliști?

Asemenea mijloace nu mai pot fi numite arme politice pentru a discredita partidul advers. In această acțiune antipatriotică nu mai e vorba de atacarea partidului liberal. Se sapă respectul datorit instituțiilor statului, se răspândește neîncrederea între frați și se batjocorește un întreg trecut de luptă și de jertfă.

Iar presa minoritară jubilează, când i se dă prilejul unui asemenea spectacol.

Intunecați de patimă, legați de meschine interese de partid, acei oameni politici din Ardeal cari și-au făcut o normă din insultarea vechiului regat, nu vor să înțeleagă că prin acțiunea lor încurajează tendințele străine de slăbire a unității naționale.

Reorganizarea politică a ungurilor Ardeleni

Intrarea ungurilor în Parlamentul României-mari a dat loc la diferite comentarii și critici din partea acelora dintre maghiari, cari nu-și însușiau declarațiile destul de loiale făcute în Parlament de reprezentanții lor. Uniunea maghiară, devenită faimoasă prin uneltirile făcute pentru împiedecarea înțelegerii dintre români și unguri, s'a arătat potrivnică declarațiilor parlamentarilor maghiari, și-și dă acum toată silința, ca să împiedece înfăptuirea unui acord de către acești reprezentanți ai ungurimei. De spiritul acesta s'a condus și în redactarea din nou a statutelor ei, după ce statutele dintâi n'au fost aprobate de nici un guvern al României.

Reorganizarea aceasta însă, plănuită de către Uniunea maghiară, reorganizare, care s'ar face într'o adunare generală convocată pentru luna Iunie, este combătută de către înșiși parlamentarii unguri. Unul dintre aceștia, senatorul Balázs Ernő, a făcut deunăzi presei maghiare declarații, asupra cărora trebue să se insiste, fiind izvorite dintr'un spirit de largă pătrundere a științei. Senatorul maghiar spune, că cu ocazia unei reorganizări politice a ungurilor din Ardeal, conducerea mișcării trebue condusă din București și nu din Cluj.

Acolo, în capitala României, ungurii vin în contact continuu cu oamenii de Stat ai României, pot vedea la fața locului spiritul conducerii românești și nu vor fi expuși ca până acum, să se conducă de statute făcute la distanță de realitate, de paragrafe, cari nu corespund situației.

Ca încheere, dl Balázs declară, că la București se poate creia mult mai lesne acordul de colaborare între români și unguri, câtă vreme conduși din Ardeal, aceștia din urmă sunt îndrumați de către unii sau alții pe extreme potrivnice bunei înțelegeri.

Fiind actuale aceste declarații, deoarece au venit tocmai când Uniunea iredeniților plănuesc să-și închege rândurile, credem că vor avea un răsunet larg în cercurile ungurești, care dela un timp în coace au început să întoarcă spatele agenților Budapestei.

A. Ballini, și prof. R. Cassi, inventariul documentelor vechiului Colegiu al Juriștilor și documentele și matricolele colegiilor universitare a diferitelor națiuni.

Ministerul instrucției publice destină pentru cheltuelile acestor publicațiuni suma de 100.000 lire.

Vor publica actele institutului de geologie, sub îngrijirea prof. Dal Piaz, pe când din partea sa Institutul Veneț S. L. A. va publica un volum de monografii asupra școalei din Padova și o disertațiune postumă a astronomului A. Lorenzoni și alte opere făgăduește neobosita emulație a profesorilor din acel glorios Ateneu.

Alături de maeștri, pregătesc și studenții un program de serbări; invitațiuni colegilor dela alte Universități, medalii comemorative în bronz și un cor inaugurat pentru solemnitate, cu cuvinte de Bertacchi, gloria poetică a acelui Ateneu, și cu muzica de Mascagni.

Un comitet de doamne, au intențiunea să ofere daruri bogate, și o serbare ca'n secolul XVIII și mai mult încă să le facă onorurile casei în chipul cel mai gentil posibil, oferindu-le oaspeților găzduire la cele mai aristocratice familii padovane.

Iar cei cari nu vor mai încăpea în oraș, vor găsi un adăpost admirabil în superbele stabilimente balneare dela Abano, în împrejurimile înflorite a nobilului oraș.

(Continuă) G. D. SERRA

Politica României la Genova

Cu mici excepțiuni, presa opoziției a arătat chiar de la început o vădită neîncredere, în politica externă a guvernului la conferința de la Genova.

Se acuza guvernul că pleacă la Genova fără un program bine stabilit, așteptând să-și orienteze politica după modul cum se vor desfășura evenimentele.

Când delegatul bolșevic, Cicerin a pus în discuțiune chestiunea Basarabiei s a scos pentru prima oară în evidență politica fermă a guvernului român, prin cuvântul neșovăitor al delegatului ei I. I. C. Brătianu.

S'a făcut mult caz de pretinsa ostilitate ce ar avea-o premierul englez, față de persoana dlui Brătianu.

Ori și această aserțiune în urma ultimelor evenimente de la Conferință s'a dovedit a fi cu totul eronată.

In adunarea șefilor delegațiunilor Antantei și Micei Antante, când s'a redactat proectul de răspuns la nota germană, Dl Brătianu a cerut ca în fața tratatului germane-rus, uniunea interaliată să manifeste o nezdruncinată consolidare.

Răspunzând dlui Brătianu, dl Lloyd George a aprobat punctul de vedere al acestuia, socotind că pacea universală nu poate fi păstrată, dacă la baza ei nu se va găsi totdeauna un perfect acord între toți aliații.

Atitudinea primului nostru delegat la conferință și solicitudinea de care se bucură politica României din partea tuturor aliaților risipesc insinuațiunile opoziției, puse pe seama nesimpatiei ce ar avea-o față de dl Brătianu, unii din reprezentanții Antantei și dovedesc că singura politică ce trebue s'o ducă România nu poate fi alta decât a intereselor ei proprii și în deplin acord cu acea a celor cu care a fost alături, în timpul războiului.

Cursul de Istoria Medicinei. Dl profesor Jules Guiart va reîncepe cursul său de istoria medicinei Luni, 1 Mai a. c. și-l va continua Miercurea și Vinerea dela ora 6—7 în sala de conferințe a Bibliotecei. Subiectul cursului de Luni va fi: „Gilles de Corbeil și medicii urologi".

*

In vara trecută am deschis o colectă în comuna noastră Chisindia pentru o fetiță de aici, care e la școala normală de Stat din Arad. Părinții copilei sunt foarte săraci. In aceea colectă, dl dr Iustin Ardelean prefectul orașului Oradea-Mare, au contribuit cu 200 lei, iar în anul acesta la 14 Martie au trimis la adresa soției mele 1200 lei, pentru a provedea cu cele de lipsă pe fetiță. — In numele părinților acelei fetițe aduc și pe calea aceasta mulțumită dlui dr Iustin Ardelean, pentru frumoasa și mărinimoasa sa faptă.

Chisindia, la 20 Aprilie 1922.

Dionisie Mateaș,
paroh rom. ort.

Conferința dela Genova

DECLARAȚIILE d-lui ION I. C. BRATIANU
în chestia Basarabiei

Ce e cu tesaurul român dela Moscova — Importantele destăinuiri ale ziarului „Le Figaro"

Corespondentul de la Genova al marelui ziar „Le Figaro" trimite o rosepondență cu data de 20 Aprilie din cele mai interesante asupra „Afacerei Tezaurului român".

Iată articolul:

„Comisiunea, zisă „întâia", se întrunise a doua zi după deschiderea Conferinței de la Genova; d. Cicerin șeful delegației bolcevice, a provocat, în felul bolșevic, primul incident: a protestat contra admiterei României în Comisiune pentru că „România, a spus dânsul, e culpabilă de a fi ocupat, în mod arbitrar, Basarabia".

Acest incident merită mai multă atenție de cât îi se dădu se, căci pe tema acestui incident se va greva în curând o discuție privitoare la restituirea tezaurului român din Moscova, discuție care va obliga, desigur Conferința să vestejiască atitudinea așa de imorală a guvernului sovietic.

Am cerut șefului delegației române ceeace crede despre această manifestare a d-lui Cicerin și asupra consecințelor sale:

„Guvernul român — a spus d. Brătianu — vine la Genova din spirit de solidaritate cu marii Alați. El a consimțit să întâlnească pe reprezentanții Rusiei deși s'au produs neîncetate incursiuni bolcevice la Nistru și deși s'a făcut, în România, o propagandă sovietistă criminală.

Am venit, aci, concilianți, dar primul cuvânt pe care l'am auzit din partea rușilor se referă la contestarea legitimității unirei Basarabiei cu România! Totuși această chestiune nu ar mai putea fi dezbătută nici la Genua, nici aiurea. Ea a fost definitiv rezolvată prin voința populației basarabene, legalmente reprezentată, și recunoscută prin tractatul de la Paris, încheiat între patru puteri aliate și România, în Octombrie 1920.

Totdeauna, Basarabia a fost populată de români; ea a făcut din timpuri străvechi parte integrantă cu Moldova, unul din cele două principate cari alcătuiesc România modernă, și de la care a fost deslipită prin forță la 1812. Tractatul de la Paris din 1856 ne-a restituit trei districte ale Basarabiei de sud pe cari ni le-a luat Rusia la 1878, fără să țină seama de ajutorul României contra armate otomane ca și de promisiunile pentru integritatea teritoriului.

In 1917, atunci când izbucnise revoluția rusă, Basarabia și-a proclamat independența spre a decide apoi, unirea sa cu patriamumă.

Consiliul suprem al Aliaților, examinând situația din punct de vedere economic, etnic, geografic și istoric, a recunoscut această unire în deliberarea sa de la 3 Martie 1920 și a atestat suveranitatea României asupra teritoriului basarabean.

In asemenea condițiuni cum s'ar mai putea ridica iarăși chestiunea? De aceia era logic ca președintele comisiunei, respingând protestarea rușilor, să refuze a lua act de întâmpinarea lor".

Chestiunea tezaurului dela Moscova

Evenimentele la cari face aluzie d. Brătianu sunt cunoscute bine de Cicerin, însă intervenția delegatului rus urmărea un scop secret: INLATURAREA CHESTIUNEI TEZAURULUI ROMAN. Tezaurul acesta a fost transportat la Moscova, în timpul războiului, și cuprindea 320 de milioane în aur, sume d'ale Cassei de Depuneri, arhivele statului, Academiei, bijuteriile Reginei în valoare de 7 milioane etc.

Din pricina nestabilității frontului, tezaurul a fost evacuat la Moscova.

Această evacuare s'a făcut în virtutea unui protocol și guvernul român a primit dela Rusia toate garanțiile cerute pentru conservarea lui. Dar regimul se clatină. Bolșevicii ajunși la putere au cerut Consului Franței care le deținea, cheile tezaurului român. In fața indignării agentului nostru diplomatic, ei n'au îndrăznit să ia din tezaur de cât câteva casete conținând bilete de bancă — bilete care mai în urmă au fost găsite în România asupra, delegaților propagandiști".

Puțin timp după aceea cheile au fost remise Consulului Danemarcei și apoi, nu s'a mai putut ști ce s'a întâmplat cu averea statului român.

Nu s'a mai putut ști dar s'a ghici ușor. Bijuteriile au fost vândute, aurul risipit pentru propaganda bolșevistă, valorile negociate.

In 1921, delegații români și ruși întâlnindu-se la Varșovia, bocevicii încercară să amorseze după cum au făcut și la Genova și cu aceleași intențiuni, ceeace ei numesc „chestiunea basarabeana". Ca și la Genova, Românii le-au refuzat orice discuțiune. Atunci s'a oferit un schimb destul de cinstit: „NU VOM MAI VORBI BASARABIA, LE PROPUNEAU BOLȘEVICII ROMANILOR. DACA NU MAI VORBIȚI DE TEZAURUL ROMAN".

De fapt pentru ruși aceasta este o escrocherie — încheie ziarul — dacă trebue să-i dăm numele adevărat.

Ei vor s'o ignoreze în fața Conferinței. Totuși vor trebui să mărturisească odată această dispariție care e de competința tribunalelor de drept comun mai de grabă de cât a diplomaților, lucru care poate să-l discrediteze — dacă se mai poate vorbi așa ceva de bolșevici".

INFORMAŢII

Sfatul negustoresc din Cluj a convocat pentru ziua 7 Maiu adunarea generală anuală.

•

Dl dr Iuliu Popp primarul Clujului a fost chemat la Bucureşti pentru ziua de 3 Maiu când va avea loc consfătuirea primarilor oraşelor din toată ţara în privinţa aprovizionărei oraşelor în legătură cu aprovizionarea Bucureştilor.

•

Dl V. Hossu consilier orăşenesc, reîntors Joi de la Bucureşti a adus la cunoştinţa consiliului că dl Mrazec secretarul general al ministerului industriei invită pentru săptămâna viitoare pe consilierii oraşului Cluj pentru a discuta şi hotărî în privinţa concesionărei gazului metan necesar oraşului Cluj.

Joi pe când trenul de la Mercurea-Niroz venia spre Tg.-Mureş a deraiat din cauza unei şine slabe. Morţi nu sunt.

Din cauza mulţimei lupilor care bântue imprejurimile localităţei Mociu, s'a luat iniţiativa unei vânători ce va avea loc peste câteva zile.

Vineri a avut loc la Oradea-Mare consfătuirea tuturor directorilor de oficii în privinţa unificărei serviciului P. T. T. de aici cu cel din vechiul regat.

•

Aflăm că închisoarea militară din Felegvar va fi mutată în str. Dorobanţilor.

•

Baia „Diana“ este deschisă Miercuri şi Vineri pentru Dame Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni. 33

•

Fabrica de perii, văruitoare, pensule şi mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în preţuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Dr. Lăzăreseu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

Cele mai frumoase bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson

Str. Gyufagyár 1 în faţa magazinului Gyorsáru

Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

Esperantiştii din Cluj au trimis pe profesorul Ceh la congresul esperantiştilor din Genova care are loc zilele acestea.

Zilele acestea s'a format un comitet de iniţiativă ungar care se obligă a susţinea şi pe mai departe Opera Maghiară din Cluj cari fiind lipsită de fonduri urma să se desfiinţeze.

Joi s'a ţinut la sfatul negustoresc local adunarea generală anuală a patronilor fabricanţi.

Viitorul scrie: candidaţii oficioşi ai partidului liberal în alegerile din 28 şi 29 Mai sunt următorii:

Turnul Severin: General Mărdărescu, ministrul de răsboi.
Suceava: Barainescu.
Vilina: Giuvara.
Rădăuţi: Buzdugan.
Caraseu: Mavrodi.
Aleşd: Ţănescu.
Zărneşti: Inginer Ionica.

Pferschy Iosif Cluj Calea Regele. Ferd. Nr. 5 Cel mai bun şi mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialităţi excelente de vin.

Servitul regulat şi cu precauţiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleşi. 1464

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Uzinele „BABI“ Werk

Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz şi cărucioare pentru copii. Timişoara Str. Moţilor No. 1. 1563

Din lipsa de fonduri la Cluj nu se va mai înfiinţa staţiunea de Telegrafie fără fir după cum se proectase. La Timişoara totuşi se va înfiinţa însă de o putere mai mică.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

Noutăţi de primăvară

Au sosit engros, ciorapi pentru dame şi băeţi, mănuşi şi articole de manufactură. Fischbein şi Spitz Magazin de Mărunţişuri şi uricotaj Cluj. Piaţa. Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

De închiriat sau de vânzare imediat libera una casă în centru se poate instala imediat orice birou de Societate, Bancă, Cafenea Restaurant etc. Condiţiuni avantajoase adresa la ziar.
1694 *Csang. Casar*

Convocare

In baza art. 13 din statutele „Casinei Naţionale“ cu onoare convocăm membrii acestei casine la

adunarea generală ordinară,

ce se va ţinea la 14 Mai a. c. 5 ore p. m. în sala casine (Str. Iorga Nr. 2) cu următoru

PROGRAM:

1. Raportul preşedintelui.
2. Raportul casarului şi compunerea budgetului.
3. Alegerea membrilor de comitet, sortaţi.
4. Modificarea statutelor sis'emizarea unui comitet executiv.
5 Propuneri.

Cluj, la 28 Aprilie 1922.

COMITETUL:

Secretar general:
Dr. Emil Dandea.

Preşedinte:
Dr. Pompei Micşa.

„Se caută pentru o întreprindere rentabilă

1-2 Autobuse

în împrumut, sau în campagnie de întreprindere, sau de vânzare.

A se adresa: Flusskompagnie Aktiengesellschaft, Sighetul-Marmaţiei“. 1711

„GOWAG“

Depou pentru instalaţiun de aburi, gaz conducte de apă şi canal, precum toate articole technice.
Cluj, Str. Vladimirescu 17
Telefon 5—19. 1487

Pentru schimbul studenţilor români din Paris, ministerul de finanţe a trimis o nouă sumă de 30.000 franci.

La ministerul de finanţe se studiază chestiunea plăţii bonurilor de rechiziţie eliberate de armata română în timpul răsboiului. Pentru achitarea lor se va creia un fond special.

Dl Vintilă Brătianu, ministru de finanţe a hotărât ca, pentru cheltuelile ordinare ale Statului, pe exerciţiul 1922—1923, să se aplice bugetul ordinar de cheltueli ale anului 1921—1922.

La Timişoara s'a înfiinţati un consulat austriac, în fruntea căruia după propunerea ministrului austriac din Bucureşti, a fost numit dl Dr. Ioan Behavecz, advocat în Timişoara.

Alaltă seară servitoarea Elena Fabian din str. Regală 27 a băut sodă caustică. Cauza acestei sinucideri este o dragoste nenorocită. Bolnava a fost transportată în stare gravă la Clinica medicală.

Muncitorimea din Cluj va serba ziua de întâi Mai fără nici o manifestaţie sau demonstraţie pe străzi, sau piaţă. Va ţinea însă o mare întrunire în grădina Zaizon (Calea Mănăşturului) a. m. la ora 10, unde vor vorbi d-nii Dr. Valeriu Roman adv. şi Carol Bartha secr. sind. lucrătorilor în lemn din Transilvania. După masă muncitorii vor pleca în mici grupuleţe la pădurea Hoia pentru puţină distracţie.

M. S. Regele a lucrat ieri înainte de amiază cu dl general Mărdărescu, ministru de răsboi.

Partidul socialist din localitate a trimis pentru serbarea de 1 Mai 3 delegaţi în provincie, la Petroşeni, Turda şi Baia-Mare.

La biroul partidului socialist din locatitate a sosit azi dimineaţă o telegramă, în care se spune precis că cu ocazia groaznicei nenorociri dela baia din Lupeni sunt 82 morţi şi 3 răniţi. Amărăciunea şi durerea de care este cuprinsă populaţia minieră din Valea Jiului este de nedescris.

La 7 Mai a. c. se va întruni sfatul comercianţilor pentru a face darea de seamă asupra activităţii desfăşurate anul trecut.

Pe seama ministerului comunicaţiilor un credit extraordinar de lei 500.000.000 necesar pentru plata a 176 locomotive contractate cu un sindicat german în Iulie 1921 a pieselor de rezervă şi transportul lor, cum şi cu aprovizionare căilor ferate cu materiale prime şi fabricatele necesare reparaţiunilor de material rulant ce se efectuează de atelierele Cfr. şi de cele particulare.

La Petroşeni cu ocazia recrutării s'a făcut mai multe razzii unde a fost prins un tânăr, care după ce a fost arestat a mărturisit că e spion horthist. A spus şi aceea că nu e numai singur ci afară de dânsul mai sunt nouă cu cari a venit din Ungaria, şi după tragerea de sorţi care a căzut asupra lui a primit încredinţarea de a spiona situaţia militară din localitate şi regiunile din apropiere. Poliţia a început cercetările pentru prinderea şi a celorlalţi nouă tovarăşi.

Consiliul de Răsboi al Corpului VI Armată din Cluj a judecat eri în contumacie pe Sublocotentul în rezervă Victor Pop, acazat de delapidare de bani şi dezertare la inamic condamnându-l la muncă silnică pe viaţă.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

29 Aprilie 1922

D. Millerand președintele republicei franceze a ținut un nou discurs prin care, anunță că Franța nu este de loc preocupată de hegemonia ei asupra Europei, ci întreaga atențiune a republicei e îndreptată la stricta respectare din partea Germaniei a tratatelor de război și cu deosebire la îndeplinirea obligațiunilor financiare privitoare la reparațiuni.

— Contele Bethlen prim ministrul Ungariei într'o convorbire avută cu reprezentanții presei, a declarat că imediat după închiderea conferinței dela Genova, guvernul maghiar va încheia cu România un tratat de compensațiuni provizorii, iar în cursul verei se vor începe tratative între Budapesta și București în vederea încheierei unui tratat comercial între aceste două state.

Declarațiile contelui Bethlen sunt dintre cele mai îmbucurătoare, întru cât ele denotă că Ungaria începe să păsească pe drumul realităților, renunțând la politica ei de învrăjbire cu vecinii cari o înconjoară și de a căror prietenie ea are absolută nevoie în situația de astăzi.

— D. Lloyd George intenționnează să convoace la Genova consiliul suprem pentru ca să discute tratatul ruso-german dela Rapallo, în vederea anulării lui. Cicerin a declarat că Rusia nu recunoaște autoritatea consiliului suprem și nici nu va permite aliaților ca să se amestece în treburile interne ale Rusiei.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m p

Belgrad. — Biroul presei anunță că starea ministrului președinte Pasici este satisfăcătoare. Leziunile suferite de premierul jugoslav sunt de natură ușoară.

Genova. — D. Barthou conducătorul delegațiunei franceze a plecat astăzi la Paris pentru a orienta pe Poincaré asupra situației și pentru a cere noui instrucțiuni. Marți Barthou se reîntoarce la Genova. Sosirea lui Barthou este așteptată cu mare interes în toate cercurile politice.

Genova. — Noul proect al reparațiunilor înaintat de Germani a pus pe aliați în fața unei noui situațiuni. Din inițiativa delegaților italieni aliații se vor întruni pentru a lua hotărâri chemate să înlăture încurcătura produsă.

Genova. — La banchetul ziariștilor d. Lloyd George și-a exprimat părerea ca America ar fi putut fără nici o dificultate să ia parte la opera de refacere a Europei. Prestigiul Americei ar fi însemnat un considerabil aport moral și material la conferința din Genova.

Londra. — In Irlanda luptele dintre guvern și trupele lui De Valera au devenit mai vehemente. Astăzi sunt iarăși numeroși răniți și morți. In orașul Molinger luptele de stradă au durat două ore.

Roma. — Legațiunea chemalistă desminte în mod oficios știrile că între Angora, Germania și Rusia ar fi intervenit un acord politic. sia ar fi intervenit un acor politic.

București. — Asociația invalizilor din țară a convocat pe 3 până la 5 Iunie un congres la București la care vor fi reprezentați toți invalizii din țară. Congresul va adresa un memoriu regelui și guvernului, cerând îmbunătățirea situației invalizilor.

O delegațiune a producătorilor de vinuri din Ardeal s'a prezentat eri d-lui Vintilă Brătianu cerând admiterea vinurilor la export. D-l Vintilă Brătianu a răspuns se va studia chestiunea.

Lupta anunță că ministrul Sasu ridicat din post pe directorul secției comerciale Ștefan Chichos. Motivul acestei măsuri este că amintitul director a informat în mod tendențios pe ministrul Sasu în legătură cu cererea de export a morarilor.

D-l Vintilă Brătianu a numit o comisiune care va revizui administrația ministerului de finanțe dela isbucnirea războiului încoace.

Ministrul de comerț a decretat libertatea exportului la cărbuni, tizând spre o mărire a producției miniere. Incepând cu 15 Mai trenuri speciale vor fi puse în circulație pentru a transporta cărbunii destinați exportului.

Se anunță din Genova că acire nerezolvite dintre Austria că pentru a trata cu delegațiunea română chestiunile financiare nerezolvite dintre Ausrtia și România. Adevărul scrie în legătură cu aceasta că România are dreptul să fie nemulțumită pentru că consiliul suprem s'a ocupat întotdeauna cu puțină bunăvoință de interesele Românieiau primit instrucai Românie cu primit intsrucțiuni precise din partea guvernului pentru a cere recunoașterea pe seama României a unei sume mai mari din contul reparațiunilor. Delegații români vor cere despăgubiri pentru zăcămintele de petrol distruse în decursul războiului. Dacă toate aceste revendicări vor fi satisfăcute vor putea să înceapă tratativele cu Austria și Ungaria.

Scrisori din Italia

— Conferința din Genua, Capitularea bolșevică —

Conferința pierde tot mai mult din importanța capitală pe care a avea la început.

Oricum însă, Conferința nu e lipsită de interes. Insemnătatea istorică consistă în dezastrul regimului comunist. Acest sistem social imaginat atât de plastic de Fourier, — falansterul — este o utopie irealizabilă. Incercarea de a înfăptui duce poporul la ruină.

Comunismul unguresc și rusesc nu sunt decât dovezi noi de imposibilitatea unei astfel de organizații sociale. Rakowsky a asemănat starea lor în fața Genovei, cu cea din Brest-Litowsk. Intre aceste două Conferințe e o deosebire diametrală. Germanii i-au exploatat atunci și i-au umilit, — dar au putut să-și spuie tiradele oratorice și credeau că incurând vor aprinde lumea cu revoluții identice ca ale lor. Ei de fapt erau în culmea puterii și erau stăpâni pe o țară ceeace insemnă inca mult. Acum s'au reintors dezolați la Genova. Aci nu mai e Trotzky cu tiradele oratorice. Cicerin a vorbit chiar mai puțin decât de Facta sau Lloyd-George. Puterile Aliate nu i-au umilit ca Germanii, — i-a considerat ca stăpânii unei mari puteri și iau pus pe picior de egalitate și totuș, totuș în acest moment Comunizmul și-a recunoscut deplinul faliment: au venit să cheme „burghesia" streină să mântuie ce mai e de mântuit din poporul mare, pe care doctrina bolșevică, l-a dus în cea mai fatală prapastie. Cu aceasta s'a dat poate ultima și cea mai crudă dovadă despre neputința de a trăi a regimului comunist.

Corespondentul

Incendiul de la Mihaifalău

Un puternic incendiu a izbucnit eri în frumoasa comuna bihoreană Mihaifalău din apropierea frontierei, incendiu ale cărui pagube uriașe încă nu se pot prevedea. Focul a isbucnit într'o casă din strada Fantanii Locuitorii erau toți la munca câmpului, iar focul susținut de vânt s'a întins repede și în decurs de o jumătate de ora 10 case au ars până la pământ, Lucrările de salvare sunt îngreunate din cauza lipsei de apă. După masă târziu au venit la fața locului pompierii din Oradia-Mare. Până în momentul de față focul încă nu a putut fi localizat.

Societatea de asigurare „NAȚIONALA" anunță că pentru a veni în ajutorul agricultorilor a reluat asigurările de GRINDINĂ cari fusese suspendate după război.

Asigurările de grindină atât în vechiul Regat cât și pentru nouile teritorii se primesc chiar de pe acum la toate agențiile din țară.

Reclama 1832 1719

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

Văpseli pentru ouă

de prima calitate, în toate culorile se capătă cu prețurile cele mai soăzute.

Fabrica chimică

„LUXOR"

Cluj. 1357

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

Să nu se confunde No. casei. 1600 Să nu se confunde No. casei.

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 558.

Pe Valea Arieșului este de vânzare o casă frumoasă.

1703 Negustorie cu licență de beuturi limitată, cu 4 camere și bucătărie în centru și tot felul de edifice laterale. Comună românească de mare circulație — cu deosebit teren pentru diferite intreprinderi. Să poate ocupa la moment, din motiv că proprietariul s'a mutat. Cu deosebire atrag atențiunea Săliștenilor.

Adresa: J. POP Cluj Str. N. Iorga No. 3, ușa 9.

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—◆—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii

1623

Pastile No. 1 pentru închegat			5 litri lapte,	cutia conține			1000	pastile
„ No. 2	„	„	25	„	„	„	1000	„
„ No. 3	„	„	50	„	„	„	1000	„

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Societate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

SPITALUL JUDEȚAN TURDA.

No. 38 1922-23.

Concurs.

Să publică concurs pentru ocuparea postului vacant de funcționar de birou cl. XI. Salar Lei 350.—indem. de scumpete 300—Lei. indem. specială 250.—Lei, plus indem. de chirie după starca civilă. din care să fac reținerile legale. Vor fi preferiți ceice vorbesc și scriu rmânește la perfecție. Cererile în scris însoțite de actele prevăzute de lege să vor înainta:

Direcțiunea Spitalului Județan în Turda.

Turda, la 25, Aprilie 1922.

Dr. GENARIU.
șef. medic director.

1718.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dózsa No. 6

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Direcţia generală a P. T. T. despre tariful telefoanelor

Ce răspuns s'a dat memorului înaintat de abonaţii telefonici

Am anunţat în unul din numerile trecute ale ziarului nostru că abonaţii la telefon, din Cluj în urmă urcărei preţurilor abonamentului au declarat că renunţa de a mai uza de telefon şi în acelaş timp au înaintat un memoriu direcţiei generale a P. T. T. cerându-i să revie asupra măsurei luate de oaree abonaţii la telefon sunt în imposibilitate de a plăti noile taxe. — Eri a sosit răspunsul Direcţiei generale, la memoriu înaintat de abonaţii de telefon, memoriu iscălit exclusiv de comercianţi, în special proprietari de restaurante său hoteluri. In acest răspuns se spune în esenţă, că nu poate fi vorbă de nici o revizuire a deciziei luate de oarece interesele financiare ale statului şi cele speciale ale poştei pretind această sporire.

In adevăr se ştie că Direcţia postelor a avut anul trecut un deficit de 110 milioane lei. — Urcările taxelor postale, telefonice şi telegrafice sunt menite în primul loc să acopere acest mare deficit. Pe de altă parte se ştie că funcţionarii şi funcţionarele dela poştă sunt mai rău pletiţi decât funcţionarii oricărui alt serviciu de stat. Când s'au urcat salariile acestor funcţionari, această urcare s'a făcut numai cu 25 la sută. Aşa fiind e dela sine înţeles că urcarea taxelor telefonice şi telegrafice este menită să aducă şi o mare îmbunătăţire situaţiei materiale a funcţionarilor poştali.

Din cauza acestor motive este exclusă orice posibilitate de revizuire a deciziei ce s'a luat în chetsia taxelor poştale telefonice şi telegrafice.

Odată cu trimiterea acestui răspuns la memoriul înaintat Direcţiei generale a P. T. T. de către comercianţii clujeni abonaţi la telefon, Direcţia generală a mai trimis şi o adresă camerei de comerţ prin care se aduce la cunoştinţa acesteia că s'au luat toate dispoziţiile pentru a se revizui clasarea comercianţilor şi anume acei dintre comercianţi care din gresală au fost trecuţi în rândurilor comercianţilor proprietari de hoteluri sau restaurante, unde taxele sunt mult mai ridicate vor fi retrecuţi în clasele din care fi retrecuţi în casele din caret trebuie să facă parte drept Răspunsul Direcţiei generale a P. T. T. a găsit o suficient de favorabilă primire în rândurile comercianţilor clujeni care şi-au dat în cele din urmă seama, că urcarea taxelor telefonice telegrafice ş ipoştale este cât se poate de justificată. B.

Pregătiri pentru reforma financiară

Ministerul de finanţe pregăteşte lucrările pentru numirea marei comisiuni financiare care va studia şi întocmai până la toamnă proectul pentru reforma financiară. Comisia va fi compusă din 50 de parlamentari şi din reprezentanţi ai camerelor de comerţ, ai băncilor, ai industriei şi din economiştiii recunoscuţi ai diferitelor partde (dacă vor primi) şi va lucra sub preşidenţia ministrului de finanţe d. V. Brătianu.

Comisia va fi numită săptămâna viitoare.

Bitumul Matitza s. a.

Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolaţie** la case, acoperişe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Depozitul Central:
TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, fierbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză şi reconvalescenţă. 1049

S'adeschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

BAROUL ADVOCAŢILOR CLUJ.

No. 204—1922. bar. adv.

INVITARE.

Toţi domnii advocaţi, cari fac parte din baroul Cluj, sunt invitaţi la

adunarea generală ordinară a baroului,

care se va ţinea în Cluj la 28 Mai 1922 ora 9 a. m. în sala de şedinţă Nr. 1 a Primăriei.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa din anul 1921.
2. Reviziuirea socoţelilor de pe anul 1921.
3. Stabilirea taxelor de membrii şi a renumaraţiilor pentru funcţionarii şi personalul auxiliar a baroului.
4. Stabilirea preliminarului şi a modului de acoperire al erogaţiunilor pentru anul 1922.
5. Chestiunea fondării unei reviste de drept.
6. Propunerea comitetului pentru cumpărarea unei clădiri pentru barou.
7. Rezolvirea apelaţiilor înaintate în contra hotărirlor comitetului şi eventual în baza §-ului 6 art. de lege XL. din anul 1908.
8. Alegerea comitetului în senzul p.-lui 2 a §-ului 21 art. de lege XXXIV din anul 1874.
9. Eventuale propuneri în cadrele legei.

Cluj, la 25 Aprilie 1922.

Baroul Advocaţilor:

Dr. Aurel Isacu sen. mp. decan. — Dr. Dionisiu Pop mp. secretar.

1713

Primpretura plasei Petroşeni.

No. 801—922.

Concurs.

Pentru împlinirea postului de notar, în notariatul Lupeni, jud. Hunedoara, devenit vacant prin deces, şi pentru postul de subnotar, vacant în acest notariat să publica CONCURS.

Reflectanţii cari au cvalificaţiunea prescrisă în art. de lege I. din anul 1883 sau art. de lege I. din anul 1900. sunt invitaţi a-şi înainta cererile de Concurs înpreună cu documentele de cvalificaţie de servici, certificat de naştere, document despre satisfacerea datorinţelor militare, declaraţia despre limbele ce le vorbesc, cel mai târziu până la data de 25 Maiu 1922 subsemnatului primpretor. La postul de notar se recere pe lângă cvalificaţia prescrisă în art. de lege I. din 1900 şi cel puţin 8 ani de praxă în serviciul administrativ.

Emonumentele înpreunate cu aceste posturi sunt staverite prin Decretul XX. al Cons. Dirigent publicat în Gaz. Of. No. 60 şi ord. circular al Internelor din 18 Novembrie 1919. publicat în Gaz. Of. No. 76 respective prin ord. Circ. al resort. Internelor No. 1770-920 publicat în Gaz. Of. No. 89-920.

Petroşeni, la 25 Aprilie. 1922.

Dr. GEORGE DRĂGAN.
primpretor.

1710

Mărci postale pentru colecţiuni
Cumpăr şi vând în cantităţi, albume, colecţiuni etc. „Revista Filatelistul Român", număr de probă gratis.
S. LUPOVICI 1663
□□□ Calea Victoriei No. 65 Bucureşti. □□□

„AFEB"
Societate Anonimă Pentru MATERIALE de CAI FERATE din VIENA
Bucureşti, — Str. Alexandru Lahovary, 34
Adresa telegrafică: „AFEB" □□□□ Telefon 56/75.
Depozit de şine şi accesorii în Bucureşti şi Brăila

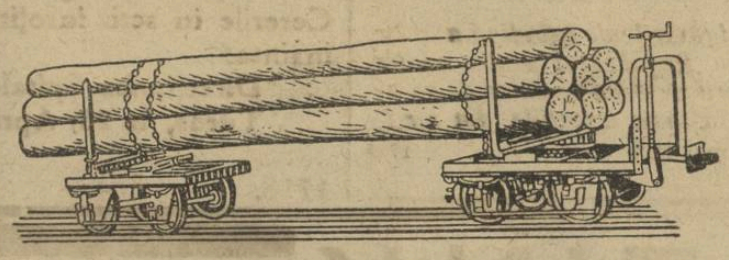

Şine de oţel, Macazuri, Plăci turnate, Vagonele, Rotl şi osii, Lagere cu rulouri, Eclise, Buloane, Crampoane.

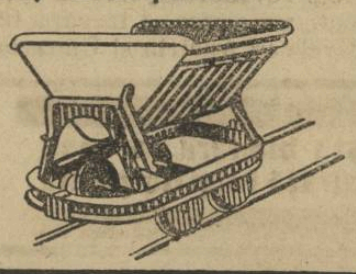

TOT FELUL DE MATERIALE pentru construcţiuni de locomotive şi vagoane.

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neintrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artistii fabricei se intrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care inlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Reclama este sufletul comertului

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC a schimba locuința din Târgul-Mureș constătătoare din 2 camere și culină cu asemenea locuință în Cluj, aviz Piața Cuza-Vodă No. 13. 1715

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

„Intercontinentale"

Soc. An. de Transport și comunicație fost: S. și v. Hoffman

Centrala: Triest.

Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6

Adresa Telegr. „Intercont." Telefon No. 622

Transporturi de ori ce articole în mic și în vagoane complecte în ori ce direcție a țării și în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj și Brum-Bratislava—Cluj. 1488

Funcționar

cunoscând limbele Germană și Română bine **dorește a ocupa un post în orele după amiază.**

1705 Adresa Z. R. la ziar.

Reclama 1754

Dacă voiți să beți o bere excelentă cereți pretutindeni numai berea nutritoare

„Hercules"

(ăla „SALVATOR") sau berea deschisă

„CZELL"

1603

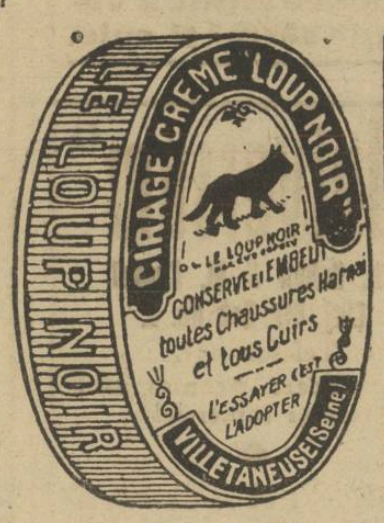

LOUP NOIR

NEINTRECUTA CREMA DE GHETE

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru prevederea Azilului de Copii, Oradea-Mare, cu conbustibilul necesar (lemn de fag, prima calitate).

Licitația se va face în baza art 72-82 a legei contabilității generale, în biroul administrativ a Azilului de Copii, Oradea-Mare, în ziua de 24 Maiu a. c. oara 11 din zi.

Ofertele închise și sigilate se vor inainta până la data de mai sus însotite fiind de cauțiune de 10% a prețului oferit.

Informațiuni se pot primi în fie care zi la acest institut.

Oradea-Mare, la 26 April 1922.

AZILUL de STAT pt. COPII ORADEA-MARE.

1714

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.

Capital Social Lei 40 Milioane.

Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).

Fondată la anul 1894.

Are cele mai mari legături cu toate piețele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine. Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.

Sucursală în Turda și Uioara. **Sucursală în Turda și Uioara.**

Emil Blaga Cluj

Telef. 2-70. Magasin Piața Ștefan cel Mare 7
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.

Mare stock de cauciucuri Michelin
Cauciuc pentru trăsuri
Cauciuc pentru bicicletă
Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid

1586

Prețuri de reclamă.

Uniunea Comercială s. a.

Capital fundamental: 25,000.000 Lei.

Centrala: București.

Filiale: Galați, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cernăuți, Chișineu și

CLUJ, Strada Regina Maria 32.

Radio 1111

Magazin permanent: mărfuri coloniale de fier, uleu mineral, articole de piele și drogue.

Reprezentanți: Westboehmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA. □

801

HUGO GRAEPEL Societate în Comandita Budapesta.

Fabrica de mașini și instalațiuni de mori

face cunoscut că pentru ușurința contactului cu clientelă se află de câteva luni în permanență la firma **Richard Graepel Craiova** un inginer al firmei din Budapesta care la cerere stă la dispoziția amatorilor pentru ori ce lămuriri. Cum numita firmă are în **Craiova** un depozit permament de **Mașini** și **Reserve**, roagă pe amatori a se adresa în caz de nevoe firmei RICHARD GRAEPEL CRAIOVA. □ 1665

Sa deschis

Duminică 30 Aprilie

Restaurantul HOIA

XXX in Pădurea Hoia. 1716

Nu se poate petrece mai bine de cât la Restaurantul Hoia **Mâncări calde și reci. Fripturi la gratar. Orchestră PETRECERE CU DANS IN FIECARE DUMINICĂ**

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate **Frații Ausländer** Cluj, Piața M. Viteazul 39 Telefon 954. 1582

Dacă voiți să fiți frumoase întrebuintați **crema Serail** cunoscută în toate părțile lumei, preparată de farmacia Rozsnyai. Se găsește la **Farmacia Rozsnyai Arad**

Dela Consiliul de miniștri.

Pentru ieftinirea traiului

Ce măsuri înțelege să ia guvernul

Membrii guvernul s'au întrunit în consăliu, eri, la orele 5 d. a. la ministerul de interne, sub președinția d-lui general Văitoianu.

Preocupat de chestiunea eftenirei traiului guvernul a discutat îndelung măsurile de ordin general cari trebuesc luate spre a se ajunge la ușurarea vieții poulației nevoiașe.

Măsurile principiale admise de guvern vor fi aduse în discuțiunea comisiunii economice — care se întrunește Luni, 1 Mai a. c. spre a găsi cele mai practice soluțiuni menite să determine o scădere pe piața internă a articolelor socotite de primă necesitate.

In legătură cu problemă ieftinirii traiului, d. Vasile Sassu, ministrul de industrie și comerț, a propus — și chestiunea urmează să fie studiată — restrângerea și regulamentarea exportului de vite.

Se știe că, printr'o încheere a consiliului de miniștri, moștenire dela guvernul d-lui general Averescu, exportul de vite este lăsat liber — fără nici un fel de restricțiuni — pentru toate ocuile provincii românești.

Era, deci, natural ca exportatorii să caute să tragă numai profitul de pe piața externă și să nu se mai îngrijească de nevoile consumului intern.

Această libertate a adus, astăzi, scumpirea excesivă a cărnii.

D. ministru de industrie a emis părerea ca exportului de vite să i se puse o îngrădire.

Exportatorii să fie obligați să rezerve consumului intern localitățile unde se simte lipsa de carne — 50 la sută din vitele hărăzite exportului.

Cu alte cuvinte, principiul contingentării — admis în materie de cereale — să fie aplicat și la exportul de vite, odată cu alt principiu — tot atât de echitabil — ca, la fiecare avantagiu acordat exportatorilor să corespundă un avantaj pentru consumul intern.

Imprumuturile guvernului Averescu

Sunt cunoscute operațiunile financiare ale fostului regim.

Guvernul Averescu a lăsat moștenire două contracte încheiate cu Franța și Elveția, pentru furnizarea de grâu.

Afacerile descoperite cu contingentarea cerealelor — cari se mișuesc astăzi în cabinetele judecătorilor de instrucție — au făcut ca Statul să nu-și poată îndeplini, la timp obligațiunile contractuale.

Astăzi, dacă Statul ar fi constrâns să onoreze iscăliturile date, ar urma ca pâinea cea de toate zilele să lipsească locuitorilor țării pentrucă — în afară de fraudele comise la exportul de cereale — guvernul Averescu a angajat producția de grâu a țării după date statistice imaginare.

In urma corespondenții între guvernul român și guvernele din Franța și Elveția s'a ajuns la următorul aranjament — admis până astăzi de guvernul elvețian:

In schimbul grâului România va exporta făină albă de calitatea I.

Această făină — disponibilă în cantitate de circa 5000 vagoane, — trebuește pusă la dispoziția Statului de morari, pe baza unui contract intervenit între morari și ministerul de industrie și comerț, pe prețul de 5.50 lei kilogramul.

Morarii cer să fie copărtași la beneficiile rezultate din export, în ciuda angajamentelor formale, luate prin contract, cu ministerul de industrie.

Astăzi va avea loc o conferință cu morarii și, suntem convinși, că drepturile statului vor fi valorificate.

O comisiune va stabili prețul hârtiei

D. ministru Vasile Sassu, preocupat de stângenirea produsă atât caselor de editură, cât și presei în general, de urcarea prețului hârtiei de tipar, a numit o comisiune care să studieze din nou chestiunea și să propue măsurile necesare cari să ducă la eftenirea hârtiei.

Modul cum a fost alcătuită comisiunea prezintă garanție că toate interesele contrare vor fi bine armonizate și că problema hârtiei va fi studiată cu obiectivitate.

Consiliul a aprobat regulamentul pentru aplicarea legii I. O. V. și a fiaxt candidaturile pentru alegerile parțiale pentru Cameră și Senat.

R. M.

Transporturile petrolifere

După două conferințe ținute la ministerul de industrie în chestiunea problemei petrolului, a producțiunei și a transporturilor pentru nevoile interne și pentru export, reprezentanții industriei petrolifere au fost convocați eri la o nouă conferință ținută la direcțiunea conductei de petrol.

Conferința a fost prezidată de d-l Toroceanu, directorul conductei, care a făcut petroliștilor o largă expunere a nevoilor țării și a datoriei pe care o are fiecare petrolist de a lucra în așa fel încât avuția națională să se resimtă.

Transporturile pe conducte

Printre nenumăratele chestiuni discutate în această conferință a fost și aceea a condițiunilor în care să se admită transporturile produselor petrolifere pe conducte.

Petroliștii au căzut de acord ca repartiția pentru transport să se facă proporțional cu puterea de fabricație a fiecărui producător în parte. In acest scop ministerul de industrie a constituit o comisiune, care va avea să aprecieze repartiția pentru transport.

Cine răspunde de pierderi

O altă chestiunea interesantă asupra căreia petroliștii au căzut de acord cu directorul conductei d-l Toroceanu, este și aceea a responsabilității în ce privește pierderile produselor petrolifere, transportate pe conduct.

Atât pentru trecut cât și pentru viitor, pentru pierderile care nu trec de 3,1 la sută din cauza defectelor de instalație ale conductei, statul nu va avea să răspundă. Ele vor privi pe petroliști.

E fapt recunoscut

că omul cu minte econom și iubitor de comoditate ghetele i-și procură la depozitul din Cluj, Piața Unirei 9 a fabricei de ghete cu renume mondial

Bata

Ghetele Bata sunt cu garanție durabile comode și elegante.

Mare asortiment de ghete din pânză albă și pt. copii.

1243

Au sosit ghete cea mai nouă modă franceză

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul gărantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeșhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. FRATII DEUTSCH Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1283

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.
Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, interventii Departamente separate pentru marfă. 1558

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate Cluj. Calea Regele Ferdinand 1

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară
1602
Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.
Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Candelabre electrice
dela cele mai simple până la cele mai împodobite
Mare asortiment
De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:
Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.
Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.
1446

Reclama este sufletul comerțului

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 506 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Joi 4 Malu 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu
[illegible] Ziarului „Infrățirea" Cluj

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU[illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMESC[illegible]

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 210 LEI

Pentru familiile celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

A doua zi după ce-am sărbătorit munca, cea dintâi datorie a noastră e să ne gândim la cele 100 de familii cărora, în ziua de 1 Mai, le-a fost dat să plângă durerile muncii.

La catastrofa din Lupeni, unde peste o sută de oameni au căzut ca ostași ai muncei pentru refacerea și consolidarea economică a țărei, trebuie să răspundem printr'o mare pildă de solidaritate socială și națională, dovedind că orice suferință de pe câmpul unde se poartă războiul muncei este și o suferință a patriei.

In numele acestei solidarități. ziarul nostru deschide o listă de subscripție la care e de dorit să participe toate clasele sociale.

Redacția și administrația ziarului „Infrățirea" subscrie . . . . . 1000 lei
Personalul Tipografiei . . . . . 200 lei

Subscrierile se primesc de azi chiar la Administrația ziarului nostru.

Un prietin al României

— La moartea lui Paul Deschanel —

O scurtă știre telegrafică ne vestește moartea lui Paul Deschanel.

In timp ce la Genova, cele mai ilustre personalități ale tuturor statelor europene depun străduinți supraomenești pentru restabilirea echilibrului sdruncinat de războiu, acel care, ca prezident al Camerei franceze a ținut tot timpul marelui măcel treză conștiința dreptei cauze a aliaților, se stingea ros de o nemiloasă boală și cercetat doar de câțiva prieteni credincioși.

Paul Deschanel a făcut în Franța una dintre cele mai strălucite cariere politice. Cu o cultură care i-a adus fotoliul ce ocupa la Academia franceză, scriitor distins și mai cu seamă orator neîntrecut, Paul Deschanel a întrunit calități cari l-au ținut 12 ani în demnitatea de prezident al Camerei franceze.

Sub acest aspect și în această calitate am avut prilejul să-l cunoaștem și să ni-l apropiem. Inainte de războiu un grup de profesori, scriitori, oameni politici ai Franței, având în funte distinsa personalitate a lui Deschanel, ni-au făcut cinstea să ne cutreere țara, mi ca și neînsemnata Românie de pe atunci. Și oamenii aceea cari nu veniau la noi pentru a ne aduce șampanii, pudre și panglicuțe franțuzești, ci buna înțelegere și prietenie a sufletului latin, ne-au iubit și prețuit așa cum meritam. Paul Deschanel ni-a dovedit-o atunci când cu verbul său inspirat saluta intrarea noastră în războiu; iar când vicisitudini de circumstanță ne-au despărțit temporar de aliați, prietenul nostru dela prezidența Camerii franceze nu s'a îndoit o clipă măcar de loialitatea României.

Paul Deschanel alături de Antoin Dubost, înființa în acele zile de restriște pentru noi, comitetul inter-parlamentar al aliaților. La primirea delegației de parlamentari și profesori universitari români, Deschanel a rostit un discurs care conforma cu o emoționantă francheță de sentimente trăi nicia legăturilor de prietenie între Franța și România. Cu o viziune de profet marele nostru prieten ni-a vestit încă de pe atunci (era în Ianuarie 1918) că „România va ieși mărită după războiu".

Dar soarta are capricii de tragedie. Deschanel ales după doi ani prezident al Republicei franceze. își termină brusc cariera politică datorită unui accident stupid. Retras, chinuit de o boală de nervi care nu iartă, uitat ca orice obiect netrebuincios, tocmai în timpuri când omenirea ar fi avut mai mult decât oricând nevoie de contribuția spiritului său scânteietor. Deschanel ia cu dânsul amarul celor doi ani de involuntară inactivitate.

Și dacă Franța pierde în el una din maiestoasele columne ale supremației ei intelectuale și o personalitate politică de a inegalabilă valoare, România pierde un prieten, dar nu și veriga acelui lanț de prietenie care ne lega de Franța și la care Deschanel a lucrat cu atâta entuziasm.

Sărbătoarea Muncei

1 Maiu. Inainte era sărbătoarea primăverei, a reînvierei câmpului a florilor ce se desfac în soare, a tinereței eterne. Bătrânii noștrii ce lebrau Armindenul, cu tot fastul cuvenit unei sărbători, ce simbolizează vre-una din minunile nesfârșite ale naturei. Respectul față de misterioasa măreție a elementelor creatoare, il moșteniseră dela anticii lor strămoși, cari porneau în cortegii nesfârșite spre locuri consacrate, ca să ardă jertfe în cinstea Cererei, a lui Bacchus, a Florei, a bizarului Pan.

Astăzi sărbătoarea câmpului a devenit ziua sfântă a muncitorilor dela orașe. Lucrătorii citadini îi acordă cu cea mai puternică evlavie, însemnătatea religioasă pe care i-o acordau vânjoșii muncitori ai brazdei, pe vremurile când cele șapte coline cu poalele udate de Tibru nu deveniseră încă cetatea eternă, stăpâna lumei vechi.

1 Maiu și-a mărit astfel sfera însemnătății sale. Ziua aceasta a ajuns să fie sărbătoarea a tot ce este muncă a tot ce renaște prin muncă și spor. Sărbătoarea vieței fără de sfârșit, a tinereței eterne.

Din nefericire, frumosului ei simbol, ura omenească începuse să-i întunece strălucirea. Celebratorii ei cei noui, prinseseră dela un rând să conteste altora, muncitori ca și dânșii, dar cu alte unelte, cu alte mijloace, dreptul de a se bucura de sfințenia ei.

1 Maiu tindea astfel să ajungă vrăjitorescul sabat, de care sinistrii mânuitori ai farmecelor, încearcă să îndepărteze pe neiniția ții indiscreți. Și astăzi încă 1 Maiu este prilej de vărsare a veninurilor sufletești, prilej de atâtări nedemne, de învrăjbiri între frați. Ziua semănătorului belșugului în brazda sfântă, într'unele părți, pentru unele suflete a rămas încă și azi, ziua semănătorului de ură, dela tribuna atât de barocă pentru o astfel de zi.

Dar în curând o atât de pestriță anomalie va dispare. Acum când toți, cu mic, cu mare, particulari și oficialitate s'au închinat în fața sărbătoarei muncei, nimeni nu va mai avea dreptul să acuze pe semenul său de irespect față de muncă, această sursă unică a existenței omenești.

Și 1 Maiu va deveni cea ce trebuia să fie în toate timpurile: sărbătoarea frăției comune, a păcei și a bunei învoiri între oameni.

România la conferința genoveza

Dl Brătianu vorbește în numele Impătritei Înțelegeri — Succesul României

La marea conferință dela Genua, al cărei scop este acela de a găsi soluțiunile cele mai potrivite pentru refacerea și normalizarea vieții economice și politice a Europei, Impătrita Înțelegere s'a prezentat solidară, și perfect pregătită. De aceia ea s'a impus ca forță politică și a obținut ca atare nu numai un succes moral de prestigiu și de autoritate, ci și câștig de cauză în toate chestiunile cari s'au desbătut. Acest frumos câștig moral și material trebuie cu atât mai mult să ne bucure cu cât reprezentantul Tării Românești a fost acela care a vorbit în numele Impătritei Înțelegeri.

In toate chestiunile cu caracter politic cari s'au discutat la Conferința genoveză și în cari Impătrita Înțelegere a găsit că trebuie să-și spună cuvântul, a fost însărcinat să vorbească d. Ion I. C. Brătianu, primul delegat al României.

Înțelepciunea și tactul cu care d. I. Brătianu a susținut în toate împrejurările interesele care-i fusese încredințate să le apere, a mulțumit pe deplin pe ceilalți delegați ai Impătritei Înțelegeri.

Alegând pe d. Ion Brătianu ca împuternicit al tinerei aliante, reprezentanții Iugoslaviei, Poloniei și Cehoslovaciei au înțeles să aducă României un strălucit omagiu. Era o cinste pentru delegatul nostru, dar era și o sarcină foarte dificilă. Atâtea interese mari erau în joc, atâtea probleme de importanță mondială aveau să se desbată încât misiunea d-lui Ion Brătianu avea nenumărate greutăți de nivins. Aceasta dovedește câtă încredere au avu reprezentanții celorlalte trei puteri aliate nouă, în înțelepciuneao, tactul și priceperea d-lui Brătianu. Alegându-l pe d-sa, delegații Iugoslaviei, Polonici și Cehoslovaciei, odată cu omagiul pe care-l aduceau României, aduceau un omagiu distinsei personalități a prim-ministrului nostru.

Această alegere se datorește nu numai marilor calități de om politic pe cari le-a dovedit d-l Ion Brătianu, ci și acelei politici de demnitate pe care d-sa a reprezentat-o cu atâta hotărîre în Conferința de pace dela Versaoilles. Reprezentant al acestei politici, d-l Ion Brătianu era cel mai indicat să vorbească acum, la Genova, în numele Impătritei Înțeleeri. Și iată cum tocmai politica pe care anumiți politicieni din țară au condamnat-o ca nefastă, este aceia care astăzi dă Romjniei o deosebită autoritate morală și o așează în fruntea țărilor Micei Înțelegeri.

Problema constituțională și partidul liberal

Interviewat de un redactor al ziarului „Dacia" d-l Leonte Moldovanu, cunoscutul fruntaș liberal, deputat și șef al organizației liberale din Brăila a făcut următoarele declarații, cu privire la modul cum înțelege partidul liberal să rezolve problema constituțională; declarații pe care le rezumăm mai jos.

Dacă retragerea opoziției din parlament și lupta, extraparlamentară, pe care o anunță partidele retrase a produs o nedumerire în opinia publică, partidul liberal nu poate fi descurajat în opera sa de reformă, fiind că își dă seama că e singurul, care poate pregăti condițiunile prielnice de desvoltare normală a Statului român, corespunzând necesităților reclamate de sentimentul public.

Capacitatea partidului liberal în opera reformatoare n'a putut fi niciodată contestată, căci a avut la bază totdeauna experiența personalităților ce-l compun.

Și chiar în afară de această curând și oamenii partidelor ce s'au retras din parlament, când vor puno înaintea ambițiilor personale, datoriile ce le au pentru țară.

Și chiar ni afară de aceasta opoziție, opinia publică prin discuțunile ce vor avea loc prin ziare, scrieri ș parlament va fi pusă în cunoștință cu opera constituțională a partidului liberal.

Arătând imposibilitatea și defectele unui guvern de colaborare; d-l Leonte Moldovanu inzistă asupra imposibilității unei colaborări a partidului liberal cu partidul țărănesc, care sprijină lupta de clasă, cât și cu celelalte partide ale țărei, care n'ar aduce decât aportul insuficient al unor personalități, fără a reprezenta un program politic bine stabilit.

Dacă o calaborare cu partidul d-lui Iorga și cel național din Aredal ar fi fost folositoare țării, colaborare ce a fost dorită de partidul liberal pentru liniștea țării și dacă ea n'a reușit vina nu cade, decât în sarcina, celor dintâi, care temându-se de superioritatea partidului liberal au renunțat la ea.

Cu tot haosul pe care l'au lăsat cele 3 guvernări improvizate de după războiu, fruntașul liberal, are credința că prin muncă partidul liberal, uzând de competința tuturor forțelor sale va reuși să îndrepte situația acetoulă și ne deschidă calea spre progres.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Cronica Muzicală

— Concertul Dnei Aurelia Cionca-Pipoș —

In seara de sâmbătă 29 Aprilie Doamna Cionca-Pipoș ne-a dat un frumos concert în sala prefecturii.

Eleva lui Milde la București și Reisenauer la Leipzig, concertistă dela vârsta de 12 ani, Doamna Cionca-Pipos e în plină maturitate a talentului ei de pianista — de pianist eram să zic, și poate nu aș fi greșit, căci concertista noastră posedă într'o mare măsură: temperament, energie, muzicalitate și concepție, adică tocmai cele patru din principalele condiții pentru stăpânirea celui mai greu și mai ingrat instrument.

Concertul a fost deschis cu Concertul în se minor de Friedmann Bach, reație pentru orgă, transcrisă pentru piano de Stradal. Această bucată scrisă cu totul în stilul lui Ioan Sebastian Bach, părintele contrapunctului, a fost executată cu multă sonoritate și gravitate și în acelaș timp frazată și pedalizată foarte muzical astfel că pianul sub mâinele Doamnei Cionca a sunat ca o orgă. Doamna Cionca-Pipoș a dovedit că este interpretă deosebită a lui Bach, pe care îl înțelege și îl execută de minune.

Sonatele în Re major și Do major de compozitorul și pianistul napolitan Scarlatti au fost interpretate cu multă pricepere, tușeu fin și ritm caracteristic tradiției autorului.

Cu multă fineță și fantazie au fost interpretate și cele trei Etude (La bemol, nouvelle etude și Sol bemol) precum și „Nocturna în re bemol major de Chopin.

Concertul a fost încheiat cu Legenda lui Sf. Francisc de Paola mergând pe valurile mării de Liszt. Această bucată a fost interpretată cu avânt și maiestate. A impresionat deosebit agilitatea, egalitatea și echilibrul în octave, tehnica admirabilă în imitația vântului — gamele cromatice și diatonice de la mâna stângă, și întrebuințarea meșteșugită a pedalei — precum și în mișcarea valurilor — prin atacarea impetuoasă și ritmată a arpegiilor și acordurilor. Demn de admirat a mai fost crescendo și diminuendo a tremolului dela mâna stângă, precum și minunată scoate în relief a temei. Apoteoza acestei bucăți de mare bravură a fost măreț redată.

Publicul numeros din sală a răsplătit pe marea pianistă românca cu flori și furtunoase aplauze. Succesul bine meritat pe care l-a avut în Cluj, mult talentată fiică a acestei frumoase provincii, va lăsa și în sufletul nostru și al concertistei, amintiri nesterse, care ne vor îndemna să o rugăm să mai revie, fără grja că ea nu ne va asculta ruga.

Sibianu.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

De la Academie

In ședința de Sâmbătă a Academiei, dl președinte I. Bianu, a prezintat un însemnat document din 1718, prin care jupâneasa Diamandi, ctitoria unei biserici, se leagă, împreună cu tot neamul ei, să nu închine biserica vreunei mănăstiri streine.

Documentul este contrasemnat și de cronicarul Radu Popescu.

Apoi, dl profesor V. Pârvan și-a desvoltat savanta comunicare asupra unor nume de râuri dacoscitice, arătând întrepătrunderile filologice între nomenclaturi getice, scitice și sarmatice.

*

Guvernul, constatând starea financiară grea a Academiei, a revenit asupra hotărârei ce luase de a-i suprima subvenția de 500 mii lei anual.

*

In cabinetul numismatic a sosit, dela Viena, medalia comemorativă a centenarului lui Tudor Vladimirescu.

Artistice - Culturale

Miercuri 3 Maiu 1922, opera „Aida" va fi dirijată de dl E. Massini, dirijorul Operei române din București.

*

Din inițiativa Prim-Pretorului Plasei Visău, dl Iuliu Coman s'a înființat cu începere de la 1 Aprilie a. c. un curs de limba română pentru adulți. Cursurile se țin în localul Școalei Erariale și sunt sub conducerea învățătorilor Sever Duca și Mariu Albu. Ele sunt frequentate de funcționarii de la Pretură, Judecătorie, Percepție, Ocolul Silvic etc., și în ultimul timp s'au înscris și foarte mulți particulari dornici de a învăța l. română. Fapta aceasta vrednică ar trebui să găsească imitatori și în alte părți

P. S. S. EPISCOPUL NICOLAE al Clujului în mijlocul poporului

Duminecă 30 Aprilie, P. S. S. Episcopul Nicolae a început seria vizitațiunilor canonice din vara anului acestuia. Inceputul s'a făcut la Someș-falău.

La intrarea în comună P. S. Sa a fost întâmpinat de oficialitățile comunei, iar la intrarea în biserică, a fost salutat de preotul local Ion Damian și întimpinat de întreg poporul cu urale.

La serviciul divin, P. S. Sa a fost asistat de elevul episcopiei și preotul local. Răspunsurile liturgice le-a dat, corul bărbătesc al Episcopiei din Cluj, sub conducerea neobositului dirigent Vasile Petrașcu.

La această frumoasă sărbătoare bisericească au asistat și deputații sinodali, dr Laurean Gherman și dr Alexandru Dragomir cu doamnele, precum și toată intelectualitatea română din loc, armata și școala primară.

După serviciul divin, Prea Sfinția Sa a oficiat în cimitir un parastas pentru cei morți. Slujba dumnezeiască s'a terminat în mijlocul celei mai înălțătoare însuflețiri. După serviciul divin Prea Sfinția Sa a cercetat casa preotului unde a primit și salutul biericii reformate din loc. La orele 11 și jumătate neobositul arhiereu s'a reîntors la reședință.

Constatăm cu plăcere, că Prea Sfinția Sa a inaugurat o acțiune folositoare. Nimic n'a rămas atât de adânc zdruncinat după cei cinci ani de război, ca fondul moral al vieții omenești. Și este explicabil. Timp de cinci ani de zile a stăpânit porunca uciderii și a jafului în locul vechei legi a iubirii creștinești.

Biserica lui Cristos, regulatorul minunat al sufletului și gândului omenesc, este astăzi chemată să vindece rănile, cari pot fi catastrofale pentru existența unui popor, dacă nu se lecuesc la timp.

Pentru aceasta, salutăm cu bucurie activitatea P. S. S. Episcopului Nicolae al Clujului, inaugurată la Someș-falău.

Contactul arhiereilor noștri cu poporul, sfaturile înțelepte pe cari le împărtășesc credincioșilor, sunt balsam răcoritor pentru sufletele creștinilor. Frumoasa și deosebita atențiune, cu care a fost ascultată slujba dumnezeească din Someșfalău, precum și căldura cu care au fost primite cuvintele arhiereului nostru, au dovedit că sufletul poporului este încă bun, și orice sămânță bună, aruncată în acest ogor binecuvântat, va da roade îmbelșugate și folositoare. Dorim ca sămânța evanghelică sămănată de Prea Sfinția Sa la Someșfalău să aducă roade bune pentru folosul bisericii și al neamului nostru. *Corespondent.*

Studențești

Declarație

Subsemnații studenți universitari de pe Valea Someșului, având în vedere, că actualul comitet al Societății Studenților Someșeni s'a dovedit în timpul din urmă incapabil și că din retavoință, sau nepricepere nu a căutat să urmărească realizarea adevăratului scop pentru care a fost înființată societatea, au crezut de bine ca până la trăsaorea definitivă a conflictului ivit în acest sens, să se retragă din amintita societate și să procedeze în consecință.

Iustin Ilieșin, Mihaila Mihailaș, Baciu Augustin, Casiu Pop, Sima Constantin, Ioan Istrate, Gavrile Morar, Valer Corui, Silivan Grivase și Aurel Morar.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Problema celui de-al „treilea sex"

Al „treilea sex" e termenul pitoresc dat de 15 ani încoace femeilor engleze, care prea numeroase pentru a-și găsi bărbați s'au văzut silite să-și câștige singure traiul.

In Franța aceiași situație a femeiei o găsim sub denumirea de „la femme seule". Situația de „femme seule" în Franța era considerată drept provizorie pe când al „treilea sex" din Anglia a creiat o mentalitate specială, din care reiese o situație socială și economică aparte.

După război fenomenul suprapopulației femenine s'a accentuat, în toată Europa.

Dealtfel în timpul din urmă el nu mai e special rasei albe. Exceptând rasele asiatice, (totuși în insula Ceylan e cea mai mică proporție de femei, 888 la 1000 de bărbați, din cauza infanticidului feminin); rasa neagră pare să fie în aceiași situație ca și cea albă în această privință.

In Statele Unite la 1012 negrese, corespund 1000 de negri, iar printre Cafrii Africei de Sud, dispropoația e și mai evidentă (1175 la 1000).

In 1911 în toate Statele Europei, exceptând pe cele balcanice și Luxemburgul, populația masculină era în deficit.

Astfel Rusia avea un deficit de 2 mil. jum., Anglia de 1.323.000, Germania de 841.000, Franța de 683.000, Italia de 628,000, Spania 550.000 etc.

Turcia Europeană, Bulgaria, Serbia și România aveau pe atunci, un excedent sensibil de populație masculină.

Totalul excedentului de femei era de peste 8 milioane, din care scăzându-se aproape jum. milion excedentul masculin al țărilor din Orient, rămânea în Europa un deficit de 7 jum. mil. femei.

Cauzele acestei stări de lucruri erau puse mai ales pe seama emigrării, femeile fiind mai numeroase în țările unde emigrareea e un rău endemic.

La această cauză Profesorul March adaogă o explicație complimentară.

Se nasc mai mulți băeți decât fete, dar pe măsură ce vârsta crește superioritatea numerică masculină pe micșorează, transformându-se într'o evidentă inferioritate.

Tara în care disproporționalitatea dintre cele 2 sexe merge crescând e Anglia, căci dacă plusul cel mai mare de femei îl are Rusia, nu trebue să uităm că excedentul femenin, e la o populație de 3 ori mai mare ca a Angliei.

In afară de aceasta femeia rusă fiind inferioară ca cultură femeiei engleze, redusă la celibat, un poate să constitue un element perturbator așa de activ, ca cea de-a doua.

Balanța sexelor așa de dezechilibrată și înainte de război, prin pierderea a aproape 10 milioane bărbați, în războiul mondial s'a înclinat și mai mult de partea femenină.

După „Institutul danez pentru urmările sociale ale războiului" în 1913 se constata în Europa:

1. Până la vârsta de 19 ani; superioritate masculină 500.000.
2. De la 19 la 60 ani: superioritate femenină: 2.250.000.
3. De la 60 ani înainte: superiori tate femenină: 2.250.000.

Vedem deci că 3 zecim. din excedentul femenin se compunea din femei bătrâne, pe când astăzi proporția pentru categoria 1 și 3 a rămas aceiași, categoria a 2-a a trecut de la 5 și treti sferturi mil. la 15 milioane.

Și cum bărbații căzuți pe câmpul de luptă aveau aproape toți etatea sub 50 ani, dezechilibrul e și mai accentuat pentru clasele dintre 18—45 ani, pentru care problemele sociale se amestecă cu probleme morale și sentimentale, ca acea a căsătoriei.

Repercusiunile acestui fenomen se resimt mai cu seamă în orașe scoțând la iveală grave probleme morale, politice, demografice și muncitorești.

Adversarii sufragiului pentru femei au observat că, în timp ce femeile măritate votează cu bărbații, cele nemăritate votează pentru partidele extreme: socialiste sau revoluționare.

Excedentul femeilor mai aduce și o micșorare a populațiunei; explicațiunea e ușor de găsit prin faptul că în țările unde femeile sunt în număr superior bărbaților lucrează; ori e lucru știut că lucrătoarele din fabrici au mai puțini copii decât femeile de la țară, ce se ocupă de gospodărie.

In țările industriale cu Anglia unde criza șomajului e la ordinea zilei, problema excedentului femenin îngrouiază și mai mult rezolvarea acestei crize. Dacă războiul a micșorat numărul lucrătorilor, in schimbe el a mărit cu mult pe acel al lucrătoarelor.

Astfel în Anglia numărul lucrătoarelor care se ocupă cu industria a crescut în timpul războiului cu 800.000; iar al femeilor ce se ocupă cu comerțul cu peste 400.000. Ceia ce dă o mărire de peste 1 mil. 200.000 femei ce se ocupă cu industria și comerțul; numărul total al lucrătorilor, suferind de criza șomajului, fiind 1.750.000.

Unii economiști englezi au găsit că problema celui „de-al treilea sex" ar putea fi rezolvtiă în Anglia dacă femeile nemăritate ar emigra în Canada, țara unde superioritatea numerică a bărbaților, vine imediat după Insula Ceylan.

Cum însă acesta nu poate fi decât un remediu paliativ referitor la viața Angliei, cel de al 3-lea sex" va continua să turbure cu numărul său viața morală, politică și socială a țărilor europene.

Superioritate numerică a femeilor, fiind încă una din consecințele grave lăsate de război, în haosul vieței contimporane.

Cronica politică

Comitetul exeutiv al grupăreiţărăniste, întrunit la Bucureşti în ziua de 28 Aprilie, a luat o serie de hotărâri cu privire la atitudinea pe care această gruparea va trebui s'o păstreze până la ziua congresului a cărui convocare a fost fixată pentru sfârşitul lunei Octombrie.

Intre hotărârile luate, este şi aceia de a se încerca tratative de înţelegere cu partidul naţional din Ardeal.

Această hotărâre însă vine după discursul de la Craiova al d-lui Iorga prin care se ştie că şeful naţionaliştilor a încercat să ridice cât mai multe bariere între ţărănişti şi partidul naţional. Condamnând anume politica revoluţionară a partidului ţărănesc şi arătându-se duşman ireductibil al grupului Lupu-Stere, d. N. Iorga a urmărit, pe de-o parte, dezbinarea ţăraniştilor, iar, pe de altă parte, înăsprirea raporturilor dintre aceştia şi partidul naţional.

De aceia ne întrebăm: Cum va răspunde partidul naţional la invitaţia de colaborare pe care urmează să i-o facă partidul ţărănesc al d-lor Lupu şi Stere? Va ţine el seama de declaraţiile făcute la Craiova de d. Iorga şi va respinge colaborarea ce i-se propune sau, nesocotind declaraţiile d-lui Iorga, va primi să stea alături de un partid la a cărui conducere se găsesc oameni cari, în timpul războiului, s'au făcut vinovaţi de acte de trădare faţă de patrie?

Deocamdată, partidul ţărănesc ameninţă cu extinderea organizaţiei sale în Ardeal, sperând că prin aceasta va sili partidul naţional să treacă peste punctul de vedere al d-lui Iorga.

Oameni „noui" obiceiuri „noui"

Cazul majorării preţului de vânzare a hârtiei prin prizma oamenilor noui.

Vremurile s'au schimbat: sunt vremuri noui; nu lipsesc nici oamenii noui cari să confirme această miraculoasă prefacere de după războiu.

„Vremuri noui, oameni noui" e un refren destul de răsuflat pentru cine ştie şi vrea să vadă just realitatea. Totuşi se persistă. Cu bună credinţă sau inconştient acei ce vor să treacă drept oameni ai zilelor de după războiu şi-au adaptat o manieră care nu cadrează nici cu imperioasa nevoie de muncă productivă cerută de actualul haos european şi nici cu calitatea sub care se prezintă.

După războiu au apărut în arena vieţii politice şi sociale o sumă de oameni cu destulă îndrăzneala pentru a se avânta spre situaţiuni unde numai o îndelungă pregătire, o continuă şi firească evoluţie i-ar fi îndreptăţit. Lipsiţi de priceperea necesară menţinerei acolo, aceşti „oameni noui" fatal au fost siliţi să împrumute din trecut. Dar fiindcă trebuiau să fie cu tot dinadinsul „noui" şi-cum trecutul trebuia cu orice preţ detestat, tot ceea ce au împrumutat dela acel trecut a fost transformat, falsificat. Ca orice „pastişă" maniera, concepţia socială sau politică a ieşit inferioară originalului. Aşa se explică atâtea acte de guvernământ ale guvernelor de aventură perindate după războiu la cârma ţării, aşa se explică dezorganizarea zi de zi a mecanismului nostru de stat, aşa se explică toată dezordinea sufletească care ne zăpăceşte spiritele.

Incapacitatea de producţie — şi deci şi de muncă — a adus în schimb o bogăţie de sec şi veninos verbiaj, necunoscut în trecut. Dorinţa de critică, nu e o simplă dorinţă, explicabilă uneori, ci nevoia de a masca.

Ceeace se petrece de câtva timp e caracteristic. Demagogia „oamenilor noui" insistă a găsi vină guvernului „criminal şi anti-cultural" în faptul dureros că fabricele de hârtie au fost silite să urce preţul hârtiei, pentru a nu înceta fabricaţiunea.

Nu ştim întru cât pretenţiunea fabricelor de hârtie a fost îndreptăţită. Desigur că alături de toată lumea de bună credinţă guvernul e viu îndurerat de criza prin care trece scrisul românesc. D. ministru V. Sasu a declarat-o în mai multe rânduri.

Dar nu e mai puţin adevărat că nu actualul guvern este vinovat de deprecierea valutei într'atât încât să scumpească materialul de fabricaţie până la costul de azi al hârtiei.

„Democraţia" de comandă a „oamenilor noui" nu vrea să ştie însă de aşa ceva, iar singurul guvern care după războiu a dovedit că ştie să lucreze temeinic, poate rămâne pentru ea „asasinul culturei".

Maghiarii şi Ardealul

Ziarul „Az Est" sub titlul de: **Canalia Valachă şi rasa nobilă secuiască"** în numărul din 27 Aprilie scrie:

De un timp incoace ne sosesc ştiri înfioratoare de peste graniţe. Indeosebi secuii din Ardeal îşi destăinuesc rănile, ei oropsiţii sorţii, cari azi pe pământul lor natal sunt expuşi celor mai bestiale schinguiri, iar mândrul Ardeal geme sângerând sub opinea valachă, care nu cunoaşte milă, nu cunoaşte drepturi şi nu cunoaşte D-zeu.

Ardealul în mână valachă, iar strălucita lui Capitală Clujul misună de turma valachă. Unde să mai stea, unde să mai calce sărmanul popor nobil secuesc?

Ori-unde va călca, ori unde va merge beutura e lacrimile, iar pâinea noroiul paraelor ce poartă cadavrele ciuntite a fiilor lui...

Ardealul, Ardealul ţara noastră scumpă, pământul sfânt unde se odihnesc moaştele părinţilor noştri, azi e cuibul fărădelegilor, cuibul corbilor, azi e prada valachilor.

Acolo unde toată pasărea cânta odinioară doină maghiară, azi hoinăresc sălbaticii flăcăi valachi... aşternutul ne este spini, iar, cântecul de leagăn plânsetele disperate, gemetele de durere şi... o lacrimă de speranţă, că odată nu peste mult ciripitul păsărilor din cânguri ne va cânta iarăşi nouă, securilor de rasă nobilă întregei naţii maghiare...

E atâta minciună şi atâta ura în acest articol încât socotim că nu mai e nevoie de nici — un comentariu.

Averescani si sovietele

„Indreptarea" încearcă să salveze politica guvernului Averescu faţă de Soviete, susţinând că dacă România ar fi renunţat la tezaurul dela Moscova, bolşevicii ar fi recunoscut alipirea Basarabiei la România şi că astăzi delegaţia română n'ar fi întâmpinat la Genova, atâta împotrivire din partea celei sovietice.

Indrăzneala „Indreptării" nu surprinde pe nimeni, fiindcă toată lumea e obişnuită cu manevrele menite să salveze naufragiul corăbiei averescane; dar ea e un preţios document, care scoate la iveală intenţiile guvernului averescan de a pactiza cu bolşevicii, trecând peste drepturile noastre garantate de Aliaţi în 1917, necontestate nici astăzi la Genua, când în faţa argumentărei d-lui I. I. C. Brătianu, obrăznicia bolşevică a fost dezarmată.

De altfel din articolul oficiosului averescan rezultă că d. general Averescu era gata să renunţe nu numai la tezaurul dela Moscova, dar chiar şi la comorile artistice ale neamului nostru — în schimbul recunoaşterei Basarabiei.

Prin renunţarea la drepturile câştigate de România, în luptele crâncene alături de Aliaţi, pentru a dobândi o recunoaştere care n'avea nici o valoare din punct de vedere diplomatic, atât timp cât guvernul sovietic nu era recunoscut de Antantă, şeful partidului poporului n'a făcut decât să-şi evidenţieze înaltul său discernământ politic.

Părăsirea guvernului averescan graţie căreia nu s'a înfăptuit planul generalului îşi arată folosul mai ales acum, când discutându-se chestiunea tezaurului dela Moscova la conferinţa dela Genua, în proectele de răspuns, ale Aliaţilor la nota Rusiei se specifică între condiţiile de recunoaştere ale Sovietelor, recunoaşterea alipirei Basarabiei la România şi restituirea tezaurului furat.

De aceia noi credem inutile toate justificările şi destăinuirile acelor ce se simt vinovaţi în această chestiune, şi dacă altădată d. general Averescu îşi putea face o glorie din a fi partizanul unei înţelegeri cu bolşevicii, ignorând oferta ruşinoasă ce o acceptase în tratativele cu ei, îl sfătuim că cel mai cuminte lucru ce-l are de făcut acum, e să îngroape trecutul sub pânza tăcerii.

Delimitarea frontiera române maghiare

Lucrările comisiei pentru delimitarea frontierei dintre noi şi Ungaria începute cu mai multe luni în urmă, vor lua sfârşit mâine, când comisia va proceda la fixarea tehnică a graniţei. In definitiv, comisia n'a schimbat decât foarte puţin fruntaria fixată prin tratatul de Trianon.

România primeşte dela Ungaria 4000 de jugăre făcând parte din hotarul comunelor Ghest şi Ugra, şi câteva sute de jugăre din fâneaţa Atioşu'ui şi comunei Berek böszörmény. Delimitări mai mici, tot în favoarea satelor noastre, s'a făcut la Roit şi Vizeşghiam.

Câteva întrebări „PATRIEI"

Apucată subit, de accese de înduioşare, „Patria" n'are decât cuvinte frumoase despre decedata „Voinţă" a d-lui Bontescu.

Ori de câte ori, în vremea din urmă, ne-am legat de „Voinţa", de Banca Agrară, sau de d-l Bontescu, „Patria" s'a simţit obligată să le ia apărarea cu o căldură şi cu o promptitudine pe cari nu i le bănuiam.

Astfel, într'un număr recent, „Patria" combate afirmaţia noastră că „Voinţa" n'a apărut decât pentru a reabilita pe d-l Bontescu şi a servi interesele Băncii Agrare.

Această schimbare în atitudinea „Patriei" e foarte ciudată. Timp de aproape doi ani, cât a apărut „Voinţa", „Patria" n'a scos un cuvânt despre acest ziar. Voia să-l ignoreze cu totul.

Şi acum după ciudatul deces al „Voinţei", „Patria" îşi face apărătorul din oficiu al d-lui Bontescu.

De ce pe vremea când „Voinţa" apărea, „Patria" s'a ferit să rostească vre-un cuvânt despre politica gazetei d-lui Bontescu sau despre scopurile pentru care a fost scoasă?

De ce la toate somaţiunile noastre cu privire la legăturile dintre grupul Bontescu şi partidul naţional „Patria" nu s'a văzut obligată să răspundă un cuvânt? Păstra o tăcere pe care noi i-am cerut s'o lămurească, dar pe care „Patria" n'a voit totuşi niciodată s'a explice.

Iar acum după decesul „Voinţei", „Patria" rupe această tăcere, nu pentru a se explica ci pentru a apăra.

Şi atunci întrebăm din nou „Patria":

Cari au fost şi cari sunt legăturile dintre partidul naţional şi grupul din jurul d-lui Bontescu? Ce apropiere era între acţiunea „Voinţei" şi acţiunea „Patriei"? Pentru ce „Patria" nu vorbea în trecut nimic despre decedatul ziar al Băncii Agrare, iar astăzi n'are decât cuvinte de laudă şi gesturi de apărător pentru gruparea dela „Voinţa"?

Toate s'ar explica foarte uşor dacă „Patria" va binevoi să ne răspundă doar la această întrebare:

Este d-l Bontescu membru al partidului naţional?

Agitaţi condamnabile

Dacă socotim că o ţară are toţi sorţii de a se bucura de încrederea necesară în afară, când ea are asigurat înăuntru sprijinul deopotrivă al acelora care participă la viaţa politică a acelui stat, ne putem da seama de câtă răspundere se fac pasibili în faţa neamului nostru acei care în clipa când delegaţii României apără cu tărie interesele şi demnitatea ţărei la Genova, ei găsesc nimerit ca să recurgă la tot soiul de intrigi politice şi să discute succesiunea actualului guvern.

Ar fi oportună poate o asemenea discuţie, în cazul când actualii conducători prin nepriceperea lor ar fi stirbit din drepturile ţărei la Genova, sau nu s'ar fi arătat destul de pricepuţi şi cinstiţi în activitatea lor faţă de cerinţele interne ale statului nostru.

Dar nici una din aceste vine nu se poate imputa guvernului pe care'l avem în fruntea ţărei. Dimpotrivă de la venirea lui la putere dezardinei şi risipei care domneau pretutindenea li s'au pus capăt, observându-se în toate ramurile de activitate un început de prosperitate, cu tendinţa de a normaliza întreg organismul ţărei.

Iar, în politica externă succesele diplomatice pe care le obţine prim ministrul ţărei la Genova, nu numai că vor conduce la o dreaptă şi complectă satisfacţie pentru toate cererile formulate de noi la conferinţă, dar datorită felului cum dl Ion Brătianu a ştiut să susţie interesele României acolo, de aici înainte ţărei noastre îi este rezervat în Europa un nou loc de cinste şi de demnitate.

Dacă, streinătatea a ştiut să oprecieze meritele prim ministrului român şi dacă trei state l'au ales să le susţină interesele lor, de sigur că numai un duşman al ţărei ar putea, ca ocupându se de politica internă să se gândească în prezent la succesiunea guvernului de astăzi.

Răspuns unor insinuaţii

Stabilitatea corpului sanitar ardelean

Faţă de svonurile împrăştiate zilnic de diferiţi răuvoitori relativ la nişte pretinse schimbări ce s'ar proecta a se face în corpul serviciului sanitar al Ardealului, suntem în măsură, după informaţiile căpătate dela chiar Inspectoratul Sanitar, să afirmăm că toate aceste svonuri sunt tendenţioase şi false.

Toţi medicii şi funcţionarii sanitari pot fi siguri că actualul guvern va respecta drepturile fiecăruia şi că nu are nici măcar intenţia de a desfiinţa vre-o instituţie sanitară sau de ocrotire socială.

Toate svonurile şi agitaţiile de mai sus, cari şi-au găsit ecou în ultimul timp, în ziarul „Patria" mai ales, nu au alt scop decât de a induce în eroare opinia publică şi de a face din câteva persoane, îndepărtate dela conducerea unor asemenea instituţiuni ca incapabile şi risipitoare, nişte „victime" ale politicei.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mieţu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Ca
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.

INFORMAȚII

Joi la orele 11 a. m. Dl I. Barzan își va desvolta la cercul de studii al Partidului liberal din localitate, interesante conferință: „Nivelare sau selecție."

•

Ministrul industriei și comerțului a dispus ca cererile pentru autorizații de export să fie prezintate comisiunii strict în ordinea înregistrării lor, ca să se evite favorurile de întâietate de până acum.

•

Toate mărcile de fabrică și etichetele de cari se servesc azi fabricanții din Ardeal, purtând inscripțiuni în limbile maghiară sau germană, se vor înlocui în mărci și etichete cu inscripțiuni în limba română, până la 29 Iunie a. c.

•

Prefecturile au primit noui lămuriri în ceea ce privește desființarea directoratelor internatelor. Toate actele referitoare la contabilitate și serviciu de personal vor fi trimise la București.

Comisiunea de lichidare rămasă va rezolva chestiunile pur administrative, județene și comunale.

•

După rapoartele sosite la ministerul domeniilor se găsesc în Basarabia următoarele cantități de produse agricole: cereale 15.379 vagoane dintre care 4271 vagoane grâu; 3063 vagoane orz; 1457 vagoane cartofi; 5930 vagoane porumb, etc. Leguminoase 2104 vagoane; vin 5586 vagoane; fructe; conservate 103 vagoane și 5294 vagoane furaj.

•

Ungaria desminte știrea despre încheierea vre unei convenții ruso-ungare.

•

Marți 2 Mai e va avea loc a 16-a premieră în această stagiune: Se va juca „Ginerele dlui Prefect" comedie în 3 acte, localizată de dl P. Gusti. In rolurile principale vor apare dlui I. Stănescu Papa, Dem. Mihăilescu-Brăila, N. Neamzu-Ottonel, Virgil Vasilescu etc și dnele Jeana Popovici, Apr. Medianu, Nat. Ștefănescu etc.

•

Concertul dat de dl G. Andreescu din București va avea loc în sala Prefecturei, Miercuri 3 Mai, orele 8 și jumătate seara precis.

Își dau binevoitorul concurs: dra Anna Schusnek (soprană legeră) și dl dr Brody (piano) șeful orchestrei maghiare.

Bilete se mai găsesc foarte puține la Librăria „Cartea Românească".

Societatea Academică „Dacia Traiană" din Roma, din care fac parte studenții români, ne-a adresat o scrisoare, în care se desminte conținutul articolului publicat într'un ziar din Capitală relativ la un scandal ce s'ar fi întâmplat la legația română din localitate.

Societatea studențească din Roma afirmă că d. ministru Em. Al. Lahovary a avut și are o atitudine binevoitoare față de studenții români.

•

Ministerul de interne dispunând darea în judecată a dlor Haralamb Popescu, șeful siguranței din Timișoara și Teofil Kile, agent de poliție la punctul Curtici, pentru nereguli în atribuțiuni i-a suspendat.

•

Guvernul român a cerut comisiunei de lichidare a Băncii austro-ungare să renunțe la trimiterea la Viena a coroanelor preschimbate de statul român spre a evita atât cheltuelile de peste 300 de mii lei ce ar necesita transportul celor 15 vagoene de coroane, cât și dificila lor manipulare.

Guvernul propune în schimb ca comisiunea de lichidare să trimeată o delegație la București, unde să facă pe loc controlul coroanelor și apoi să le distrugă, această modalitate fiind mult mai practică.

Răspunsul se așteaptă.

•

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Jo sef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

•

„Se caută pentru o întreprindere rentabilă

1-2 Autobuse

în împrumut, sau în campagnie de întreprindere, sau de vânzare. A se adresa: Flusskompagnie Aktiengesellschaft, Sighetul-Marmației". 1711

•

A sosit și primăvara
Nu știm ce ne-a aduce vara!
Toată lumea își petrece
Cu mâncări și beuturi alese
Numai în restaurantul **Kánya**
din strada Donáth Nr. 86.
1720

•

Fabrica de perii, văruitoare, pensule și mături de tătarcă aranjată cu putere electrică a lui ALEXANDRU MAAR, ARAD, strada Eminescu 27, 31, 32. Telefon 1120.

Revânzătorilor mare favoare în prețuri. Cumpără păr de cal în cantitate mare. 1559

Dl Profesor Dr N. Leon dela Universitatea din Iași, își va ține a patra lecție Mercuri 3 Mai, orele 5—6 p. m. în sala Institutului de Zoologie.

D-sa va vorbi despre „Influența vieței parazitare asupra parazitelor".

Episcopul romano-catolic al Ardealului contele G. Majlath și-a serbat la 1 Maiu c. jubileul de 25 ani de episcopie la Alba-Iulia.

Ministerul de domenii anunță că din transporturile de cai ce vin din Germania nu se vor distribui decât iepe de prăsilă și numai crescătorilor înscriși pe tabloul aprobat de o comisiune specială numită de minister.

Direcțiunea serviciului de măsuri și greutăți a dispus ca înlocuirea greutăților și cântarelor să se facă în Ardeal și Banat numai când piesele actuale nu vor mai fi utilizabile.

•

S'a luat inițiativa înființărei unei fabrici de articole de lăcătușerie în apropierea Clujului.

•

S'a pus în funcție „Industria orășenească de cărămizi s. a."

Dela 2 Mai le stă la dispoziție mare asortiment de cărămizi. 1721

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de eurelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorsàru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

PROTESTUL marilor debitanți al R.M.S.

Un protest nedrept — Superioritatea noului sistem distribuire a produselor R.M.S. — Factorii postali rurali vor fi nou salarizați — Poșta rurală va funcționa mai bine

Sub titlul „O nouă ilegalitate a guvernului" „Patria" oficiosul partidului național at. noua dispoziție a Direcției R. M. S. în privința desființării marilor debitanți și desfacerea produselor R. M. S. prin poștă.

Spiritul de care sunt conduși cei grupați în jurul sus zisului ziar, atunci când apără pe marii debitanți se va înțelege și mai bine când se va ști că majoritatea marilor debitanți o formează străinii, ca unii ce dispun de fonduri de rulement mai mari de cât ale micilor debitanți, cari sunt români.

Motivul desființărei marilor debite și desfacerea produselor R. M. S. prin oficiile Poștei, măsură introdusă de mai mulți ani în vechiul regat, a dat acolo roade minunate și o transplantare a acestor dispoziții ni în Ardeal va curma o mulțime de neajunsuri.

Vom arăta câteva îmbunătățiri aduse prin aplicarea lor, la noi în Ardeal.

Comisioanele ce erau încasate de debitanți și se ridicau în decursul anului la sume mari vor fi încasate după noile dispoziții de Oficiile Poștale, astfel că se va ajuta oficiile de stat și indirect salariile funcționarilor însărcinați că distribuția.

Deoarece mulți dintre marii debitanți desfăceau produsele R. M. S, după bunul lor plac, dând mărfurile ce se căutau mai mult, favoriților, prin noua dispoziție acest favoritism va înceta, astfel că fiecare mic debitant își va alege mărfurile după voe.

Deoarece vechile mari depoziție erau la mari depărtări de comunele unde se aflau debitele, costul trsnsportului, care era pe cont propriu, făcea pe micul debitant să renunțe la o aprovizionare regulată.

Prin introducerea noului sistem acest inconvenient va dispare, deoarece factorul poștal care va împărți produsele R. M. S. la cererea micilor debitanți va vizita mai des comunele pentru aprovizionare, și va contribui astfel la o distribuire mai regulată și a corespondenței.

Factorii rurali fiind slab remunerați de către Poștă, prin noua dispoziție, vor fi și mai bine retribuiți.

Deci noile măsuri nu numai că nu va creia o stare de lucruri inferioară celei vech, după cum îi place să creadă confratele nostru, ci va aduce reale foloase. Deci prin desființarea marilor debitanți cari încasau sume enorme anual, și prin introducerea noului sistem, Statul va avea de câștigat mai mult, produsele R. M. S. vor fi împărțite mai lesne și mai echitabil, poșta rurală va funcționa mai bine, iar factorii rurali cât și micii debitanți vor fi cu mult mai avantajați,

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii. 1564

Deschiderea nouei școale a Poștei T.T. din Cluj

Lunt 1 Mai s'a făcut în localul Poștei locale deschiderea nouei școale a Poștelor.

La această solemnitate a luat parte un foarte mare număr de oficianți ai Poștei, precum și dl inspector Poisescu.

Dl Iacob directorul nouei școale arată scopul înființărei acestei instituțiuni și apelează la colegii profesori pentruca pe lângă formarea unor bune elemente de funcționari să se tindă a se forma mai ales și buni români.

La cuvintele dlui Iacob au răspuns mai mulți profesori precum și dl inspector Poisescu, care reprezinta Direcția generală a P. T. T. s'a trecut apoi la predarea cursurilor.

Răspândiți „Infrățirea"

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Marți 2 Mai 1922.

După ştirile sosite, se pare că demersurile făcute de dl. Lloyd George pentru aplanarea crizei ivită la Genova în urma semnărei acordului germano-rus, — au izbutit în parte să prelungească lucrările conferinţei.

Comisiunile şi sub comisiunile şi-au terminat lucrările lor, propunând conferinţei soluţiunile impuse de problemele la ordinea zilei, rămânând ca într'o şedinţă plenară, conferinţa să discute şi să se pronunţe asupra rapoartelor depuse.

Deşi în unele cercuri diplomatice, se vorbeşte că plecarea dlui Barthou la Paris e în legătură cu rezerva pe care Franţa o observă faţă de conferinţă, totuşi după alte informaţiuni şeful delegaţiei franceze a plecat pentru a se pune în contact cu dl Poincare, ca să obţină noui lămuriri în privinţa apropiatei şedinţe plenare, ceia ce însemnează că dezbaterile conferinţei s'au îndreptat spre o cale adevărată.

D. Lloyd George continuă să lucreze la realizarea unui pact european. După declaraţiuni făcute de curând premierul englez afirmă că în realizarea acestui plan întâmpină dificultăţi numai în ceia ce priveşte acordul germano-rus şi fixarea frontierelor Eurooei orientale.

In legătură cu aceasta, subcomisiunea rusă, ocupându-se în ultima şedinţă de frontiera română-rusă, a admis punctul de vedere al Dlui Ion Brătianu, care a declarat că chestiunea Basarabiei formează autoritatea lucrului judecat.

Subcomisiunea după ce a admis participarea statelor europene la refacerea Rusiei, a impus sovietelor ca să se obţină de la orice acţiune care ar turbura statul quo al celorlalte state, iar după propunerea dlui Brătianu s'a adaugat amendamentul statu quo teritorial şi politic.

In asemenea condiţiuni şi dacă se vor mai lua şi alte garanţii, de sigur, că ideia pactului european preconizat de d. Lloyd George ar putea să devină o realiiate, cerută imperios de actuala stare de lucruri din Europa.

Sărbătorirea zilei de 1 Mai

Ziua de 1 Mai a fost sărbătorită de muncitorimea din Cluj în deplină linişte.

O mulţime de muncitori s'au adunat în grădina Zajzon din calea Moţilor unde fostul deputat socialist dr Roman a ţinut o vorbire ocazională în care a arătat însemnătatea pentru muncitorime a zilei de 1 Mai. Apoi muncitorimea în număr de 15—20 mii s'a îndreptat spre pădurea Hoia, unde a petrecut în linişte până pe înserate.

Iredentismul maghiar

Gazette de Prague într'un articol despre Ungaria arată că diverşi oameni politici ai acestei ţări au făcut cu ocazia sărbătorilor Paştilor declaraţii relative la alegeri şi la chestiunea regală. Intre alţii baronul Frederich consideră politica oficială actuală, a Ungariei, ca cea mai nenorocită. Faptul cel mai trist e că foarte mulţi oameni trăesc din mişcarea iredentistă. Se cheltuesc sume iredentistă, bani pentru aceasta, sume cari trec în buzunarele diverşilor şarlatani.

De altfel serbarea Invierei a avut caracterul unei serbări a iredentismului. Ceremonia a avut loc în Piaţa Libertăţii, unde se ridică statuia simbolică a celor ptaru „teritorii deslipite". Drapelul iredentismului ungar, împodobit cu panglici ale celor 63 comitate din vechea Ungarie, figura în cortegiu. Fiecare din teritoriile detaşate avea drapelul special.

Agitaţiile B-Pestei

Senzaţionalul discurs al contelui Stefan Haller — Ce trebue să urmărească Ungaria?

In ziua de 26 Aprilie cor. contele Ştefan Haller, candidat guvernamental, a ţinut la „Clubul Liberal" din Budapesta un discurs în care după ce şi-a expus programul de muncă, a făcut o foarte interesantă dare de seamă asupra activităţei actualului guvern maghiar atingând în treacăt totodată şi chestiunea rezultatului puţin favorabil obţinut de contele Bethlen la conferinţa din Genova.

„La conferinţa din Genova — a spus oratorul — n'avem trecere, n'avem cuvânt şi nu ne bagă nimeni în seamă.

De ce atâta dispreţ, decе atâta desinteres din partea celorlalte state?... Şi cine nu ne bagă în seamă, cine ne desconsideră? Nu oare tocmai aceiaşi Mică Antantă, care prea bine ştie şi azi ca şi în trecutul apropiat, că dacă ea „dispune, Ungaria se supune"...

Să ne îndreptăm însă privirea — continuă oratorul — spre *fraţii noştri subjugaţi din teritoriile ocupate şi cari de vreme ce vor observa, că guvernul nostru va pune din nou pe tapet ideea integrităţii teritoriale şi a eliberării din robie a fraţilor de un sânge şi de o lege, nu vor ezita nici un moment de a nu ne da tot sprijinul — fie, — că vor fi urmăriţi de stăpânii lor „trecători", fie că vor isbuti să scape neobservaţi — pentru a ne realiza visul măreţ al nostru, al tuturora!*

Noi n'avem decât să mai rostim odată că „vrem o Ungarie Mare" şi fraţii noştri de peste graniţe ne vor urma!

Noi însă — mi-se pare că — facem altceva şi în loc, ca să trâmbiţăm peste hotare, că trupul ciuntit ne doare, cheltuim zeci de milioane pentru cumpărarea presei oposiţioniste şi aşa înfundând gura unui sau altui partid din opoziţie de multă sau puţină importanţă, credem că am făcut totul.

Lasă să urle opoziţia, dar ceva să nu pierdem din vedere: *să nu reducem la tăcere şi pasivitate pe fraţii noştrii de peste graniţe, ci să le escităm incontinuu dorul de revanşă, sacrificând orice....*

Şi ce am putea sacrifica oare alt ceva, decât aceleaşi milioane, cari curg zi de zi pentru reducerea la tăcere a presei opoziţioniste, şi cari ar avea o mai sfântă menire: *propaganda între fraţii subjugaţi şi propaganda în streinătate!!*

Să se dea deci mai mare importanţă politicei externe şi prin o politică energică să continuăm legăturile aproape întrerupte cu fraţii de dincolo, *cari şi ei aşteaptă ziua mare, ziua reînvierei naţionale*, dar cari în lipsă de mângâiere, în lipsă de directive din Capitala noastră au căzut în disperare şi nu mai dau dovadă de nici o simţire frăţească, ci, trăind pe alte plaiuri în belşug, încep a ne da uitării şi a se contopi cu spiritul Statelor noui create.

In acţiunea noastră de apropiere sau mai bine zis reapropiere, să fim însă precauţi şi să nu ne descoperim planul lumei întregi... Apropierea să nu se facă prin vechile mijloace de instigaţie, complоturi etc. prea bine cunoscute deja dinainte de Români, Cehoslovaci şi Jugoslavi, ci *aceasta să se facă cu ajutorul unei politice raţionale: legături economice, financiare şi politice „intime" — cu statele proaspete (România, Jugoslavia şi Cehoslovacia)* iar după ce am isbutit de a încheia un astfel de acord, *comunicarea de idei cu fraţii noştri nu va mai fi stânjenită ca azi.*

Statul nostru trebuie deci,ca să ia măsuri grabnice, ca micul buget de 300 milioane destinat pentru acest scop să fie complectat la cel puţin 2 miliarde, sumă, care ademeneşte şi aduce rezultate mari....

După cum se vede, cu tot eşecul suferit la Genova, Ungurii sunt tot departe încă de realitate şi politica de aventuri şi de agitaţii stăpâneşte încă şi azi capetele oamenilor politici dela Budapesta!

Telegrame

Desbaterile de la Genova

Un succes al d-lui I. I. C. Brătianu

Genova. — In şedinţa subcomisiunei afacerilor ruse Delacroix a prezentat proectul elaborat de comitetul redacţional în baza propunerilor engleze şi franceze, servind, ca preambul ultimatului către Rusia. Proectul prevede participarea statelor la refacerea Rusiei Subcomisiunea a adoptat preambulul excepţionând paragraful referitor la participarea Franţei după ce a ascultat expunerea lui Seydoux. Desbătându-se proectul pe articole s'a adoptat articolul obligând sovietele de a se abţine dela ori ce acţiune menită să turbure statul quo alcelorlalte state. Se primeşte apoi amendamentul propus de d-l Brătianu adăugându-se calificativele de statul quo teritorial şi politic.

*

Genova. — La şedinţa subcomisiunei ruse d-l Brătianu a lămurit punctul de vedere român relativ la frontiera rusoromână. Lloyd Georeg observă că propunerile d-lui Brătianu sunt importante şi se declară personal de acord cu România, în privinţa Basarabiei. Adăuga apoi că chestiunea generală a tuturor graniţilor ruseşti vă trebui totuşi odată discutată. Barthou să declară de aceeiaşi părere, iar delegatul elvetian Motta arată că puterile neutre nu vor lua parte la discutarea acestei chestiuni. Răspunde apoi d-l Brătianu arătând că puterile europene au fost invitate la Genova în baza tratatelor existente, dar nici odată nu a fost vorba de recunoaşterea unui tratat, ci a unei stări de fapt. Ingăduirea propagandeiru se în Basarabia ar fi regretabilă Lloyd George constată că observaţia d-lui Brătianu se potriveşte numai la Basarabia neputând fi extinsă asupra altor state, ca bunăoară Lituania. Işi exprimă speranţa că la conferinţă se vor trata toate chestiunile frontierelor.

După ce a vorbit Motta subcomisiunea a aprobat punctul de vedere al d-lui Brătianu.

Refacerea Rusiei. Punctul de vedere francez

Genova. — Subcomisiunea afacerilor ruse a examinat chestiunea datoriilor de război, Barthon referindu-se la rezoluţia dela Cannes a cerut ca Sovietele să plătească şi să recunoască datoriile contractate de predecesori. Delegaţia franceză s'a declarat dispusă de — a face concesii pe seama Rusiei, acordând moratoriul aprobat în mod prealabil de parlamentul Francez.

Participarea Franţei la refacerea Rusiei nu va cuprinde ajutorări financiare directe; Franţa va procura însă Rusiei seminţe şi câteva mii de tractoare cu personalul technic trebuincios; deasemenea va trimite Rusiei specialişti din toate ramurile de activitate.

Franţa va putea furniza Rusiei 1200 locomotive 25 mii de vagoane de marfă şi 3500 vagoane re pasageri. Franţa va putea să creeze o societate specială pentru întreţinerea şi refacerea materialului rulant.

Industriaişi Francezi stabiliţi odinioară în Rusia vor putea să pună stabilimentele lor în activitate obţinând dela guvernul Rusiei asigurări preahabile.

Unitatea de vederi franco...

Paris. — Se desminte svonul referitor la neinţelegerile dintre Barthou şi Poincare. Cea mai desăvârşită unitate de vederi există între dânşii iar Poincare şi-a manifestat mulţumirea pentru modul conducerii tratativelor la Genova.

Cicerin ameninţă

Genova. — Cicerin a declarat că dacă aliaţii nu vor reveni asupra acceptării proectului Lloyd George, delegaţia rusa îşi rezervă dreptul de-a adopta din nou atitudinea sa iniţială, menţinând memoriul prezentat atunci.

Iar confederaţia dunăreană

Budapesta. — Admiralul Trou bridgei a declarat ziarelor ungare că comisiunea interaliată dunăreană va căuta sa înlăture obstacolele navigaţiei dunărene reducând tarifele, şi suprimând măsurile prohibitive ale statelor riverane.

A insistat asupra colaborării economice dintre statele dunărene cerând o ameliorare a atmosferei politice. A trecut apoi la idee acreerii in Europa centrală a unei confederaţiuni a statelor dunărene.

Situaţia în Grecia

Atena. — Generalisimul Papulos a sosit la Atena unde au avut tratative cu Gunaris. Ziarele guvernamentale arată blocul guvernamental va rămânea unit după răspunsul chemalist la nota puterilor antantiste.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂȚIREA

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Casa de Imprumut pe Amanet

Societate Anonimă

Cluj, Calea Victoriei No. 35.

BILANȚ INCHEIAT PR. 31 DECEMBRIE 1921

DEBIT		CREDIT	
Cassa	25.608 95	Capital acțiuni	500.000 —
Mobilier	69.269 25	Conturi curente	91.249 —
Investițiuni	34.302 20	Depuneri spre fructificare	156.310 25
Imprumuturi pe Prețioase	400.025 —	Garanții restituibile	450 —
Imprumuturi pe Efecte	216.220 —	Efecte de plată	70.000 —
Div. Conturi Debitoare	5.303 35	Beneficiu net	17.105 70
Garanții	32.259 50		
Efecte Proprii	49.052 50		
Interese tranzitoare	3.074 20		
Lei	835.114 95		835.114 95

PROFIT ȘI PIERDERE

Interese depuneri	10.335 70	Dobânzi și Comisloane	187.701 20
Interese ct. curent	6.174 —		
Competinte și timbre	1.258 50		
Salarii	113.950 —		
Speze g-le	19.614 30		
Prima de Asigurare	1.166 65		
Impozite și taxe	1.040 —		
Mărci de presență	1.150 —		
Amortizării	15.906 35		
Profit net	17.105 70		
Lei	187.701 20		187.701 20

Delegatul permament al Consiliului Adție IULIU POPESCU Contabil ZAMF. G. NICOLESCU

Președintele Consil Adție Dr. AUREL MILLEA.

Membrii: LEO BOHĂȚIEL, IOAN ALBON, IONEL ALDICA, Dr. I. CL. IUGA.

Subsemnații cenzori examinând conturile presente, le am găsit în ordine și în concordanță cu registrele societății,

REMER ANSELM, MARINS PECULEA, EMIL TIȘCĂ. 1712

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Reclama este sufletul comerțului

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A.

Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

1290

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

1602 Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Construcțiile în Germania

Problema construcțiilor, care preocupă egal toate statele europene în urma războiului mondial, a dat mult de gândit cetățenilor noștri, pentru cari criza locuințelor dela orașe e și o problemă națională, de vreme ce face să stagneze românizarea orașelor noastre ardelene. Cele mai multe dintre orașele noastre au început acum să se miște. A fost și timpul, după o nepăsare de trei ani, manifestată atât de către ele, cât și de către guvernanții ce s'au perindat. De-aceea, în interesul ac stei acțiuni, considerăm util, să arătăm după o gazetă străină, felul cum s'a căutat să se soluționeze această criză într'unul din statele cele mai atinse de războiu, în Germania, care, după cum se informează ziarul, a putut totuși să se pună înfruntea acțiunei de reconstrucție, edificând numai în cursul anului trecut șasesute de mii de case ieftine.

Guvernul german a venit cu o lege specială, prin care se puneau impozite speciale, de 30 mărci de persoană, și a silit totatunci și orașele să impună, special, pe cetățenii din cuprinsul lor. In felul acesta s'a realizat un fond de aproape 2 miliarde pe an. La fondul acesta se vor adăuga în cursul anului acestuia și al celor viitori sporul de chirie de 25 la sută, pe care în Germania nu-l încasează proprietarii de case, ci statul.

Bine înțeles, că intervenția statului în chestiunea construcțiilor nu implică indiferență din partea par icularilor. Aceștia au constituit societăți, care s'au aliat la inițiativa guvernului, dând un nou avânt acțiunii începute.

In chipul acesta acțiunea pentru inițiarea construcțiilor a dat un rezultat neasemuit. Șasesute de mii de locuințe într'un singur an, e un rezultat mai mult decât apreciabil și'n viitor rezultatul acesta va fi și mai mare, având în vedere, că prin impunerea din nou cu 25 la sută asupra chiriei, se va realiza un plus considerabil, deținut exclusiv construcțiilor.

Infrunirea sindicatelor muncitorești

Eri la orele 6 a avut loc în sala Gewerbeverci din Brașov o mare întrunire muncitorească la care au participat câteva mii de muncitori. Oratorii au expun rezultatul hotărârilor cu patronii, asupra noului contract colectiv și atitudinea acestora față de pretențiile muncitorilor.

Printr'o rezoluție votată cu unanimitate muncitorii își mențin revendicările formulate, adică sporul de salar de 66 la sută și 8 ore de muncă. In chestiunea arbitrajului pe care patronii intenționează să-l propună muncitorii au hotărât să nu-l admită întrucât la incheierea contractului colectiv în 1921 comisia de arbitri formată de tribunal s'a pronunțat defavorabil muncitorilor.

E de remarcat faptul că muncitorii sunt extrem de agitați. Dacă patronii vor persista în hotărârea luată de a nu acorda decât 20 la sută, greva din industria textilă, metalurgică și chimică din țara Bârsei nu e exclusă.

O primejdie

O primejdie pentru sănătatea morală a Ardealului este faptul că numărul cârciumelor de la sate a crescut de la război încoace într'un mod îngrozitor.

Se știe că după regulamentele în vigoare numărul cârciumelor era stabilit la un număr fix, în raport cu populațiunea. Nu putea fi mai mult de o cârciumă la 500 de locuitori. Numărul lor a sporit în așa proporții încat acum avem o cârciumă la 200 de locuitori. Deci un spor de 150 la sută la numărul cârciumelor de dinainte de război. Această sitație creiată prin neglijența fostului Consiliu Dirigent și a trecutelor guverne, care au nesocotit legile în vigoare pentru a'și căpătui partizanii.

Guvernul actual văzând această înmulțire a cârciunelor, a hatărât să puie capăt acestei stări, reducând numărul lor, la numănul legal.

Astfel s'a proectat o revizuire totală a brevetelor eliberate și o controlare serioasă a celor eliberate de la război încoace.

Măsura aceasta menită să curme un rău care se încuibase în Ardeal este cât se poate de salutară. Obiecțiunile celor care caută a demonstra că prin o reducere a numărului cârciumelor statul ar fi silit să se lipsească de unele venituri, nu trebue luată în serios, căci folosul moral ce va fi dobândit prin o reducere a numărului cârciumelor, nu poate fi precupețit în bani.

Această măsură, arată în deosebi interesul pe care-l poartă actualul guvern Ardealului Așteptăm o cât mai grabnică și equitabilă soluționare a acestei chestiuni.

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Citiți pag. 8-a

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ. **Serviciul de zi și noapte**
1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

SE CAUTĂ pentru angajare imediată cassiță și oficiant expert în lucrurile noastre de birou și care știe limba română, maghiară și germană. Automechanica CLUJ. 1722

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE 63 jugăre codastrale pământ arabil, pădura și loc de casă în comuna Kolozs-Gyula. Informații detailate în Str. Romei (Eperjes) 26. Cluj.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC a schimba locuința din Târgul-Mureș constătătoare din 2 camere și culină cu asemenea locuință în Cluj, aviz Piața Cuza-Vodă No. 13. 1715

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianții cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Uzina electrică a orașului!
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
◆
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Reclama este sufletul comerțului

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru prevederea Azilului de Copii, Oradea-Mare, cu conbustibilul necesar (lemn de fag, prima calitate).

Licitația se va face în baza art 72-82 a legei contabilității generale, în biroul administrativ a Azilului de Copii, Oradea-Mare, în ziua de 24 Maiu a. c. oara 11 din zi.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta până la data de mai sus însotite fiind de cauțiune de 10% a prețului oferit.

Informațiuni se pot primi în fie care zi la acest institut.

Oradea-Mare, la 26 April 1922.

AZILUL de STAT pt. COPII
ORADEA-MARE.
1714

SPITALUL JUDEȚAN TURDA.

No. 38 1922-23.

Concurs.

Să publică concurs pentru ocuparea postului vacant de funcționar de birou cl. XI. Salar Lei 350.—indem. de scumpete 300—Lei. indem. specială 250.—Lei, plus indem. de chirie după starca civilă. din care să fac reținerile legale. Vor fi preferiți cei ce vorbesc și scriu rmînește la perfecție. Cererile în scris însoțite de actele prevăzute de lege să vor înainta:

Direcțiunea Spitalului Județan în Turda.
Turda, la 25, Aprilie 1922.

Dr. GENARIU.
șef. medic director.
1718.

„Filatelistul Român"
Organul Colecționarilor de Mărci din România. Conține articole interesante în limba română, franceză și germană. Cronica de noutăți și oferte avantagioase. Abonamente anual Lei 36. Număr de probă gratis. Redacția și Administrația: Calea Victoriei 65, București.

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Kob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.
◆
Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Intreprindere internațională alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.
Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Ferițivă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**
—◆—
Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii
1623
Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „
Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.
Singurul Depositar și Representant General pentru toată Romănia-Mare este numai Cunoscută Firma **Al. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Sa deschis
Duminică 30 Aprilie
Restaurantul HOIA
in Pădurea Hoia. 1716
Nu se poate petrece mai bine de cât la Restaurantul Hoia
Mâncări calde și reci. Fripturi la gratar. Orchestră
PETRECERE CU DANS IN FIECARE DUMINICĂ

Să nu se confunde No. casei.
Prima Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei.
Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta
este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
◆
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana, ■■
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
◆
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, □□ Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau. □□
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Luca Niculescu	Bata
Pferschi	Atlantica	Emke	Missir	Turul
Central				Ludw. Heller
Gambrinus	Colombo	Viorel	Barza	Croitor de Dame
Hala de bere „Doina“			Dick	Wartenberg

Inaugurarea Casei de cetire „Cultura poporului din Manaștur

Societatea „Cultura poporului de sub președenția de onoare a dlui V. Dimitriu și de sub președenția efectivă a dlui M. Ștefanescu își continuă cu aceiași râvnă și cu aceiași însuflețire apere de ridicare a nivelului cultural a poporului nostru — după terminarea ședătorilor dela „Reduta“ care după cum se știe au atras un așa de mare număr de auditori, în majoritate țărani și muncitori „Cultura Poporului“ și-a început și anul acesta rodnica-i activitate — ținând numeroase ședători și înființând Case de cetire prin diferite sate ale Ardealului — Trebuie să spunem dela început însă că această operă culturală practică și atât de indispensabilă întâmpină mari greutăți din cauza lipsei de fonduri și din cauza lipsei de cărți — cărțile strânse până acum de „Cultura Poporului“ pentru Casele de cetire provin din donațiile câtorva oameni de bine, în special din donațiile membrilor societății.

Dacă toți intelectualii Clujului ar dona pentru casele de cetire ce vor fi înființate de cultura poporului numai câte 4—5 cărți s'ar putea înjgheba cu mai multă ușurință Casele de cetire atât de necesare astăzi poporului nostru dela sate.

Casa de cetire din Mănăștur

Prima Casă de cetire înființată de „Cultura poporului“ a fost aceia care a fost inaugurată eri în Mănăștur. Aceasta este cel mai convingător răspuns dat acelora cari spuneau că activitatea acestei societăți culturale se mărginește numai la vorbe.

Sărbătoarea de eri a fost înadevăr măreață. Încă dela ora 3 tot Mănăștiul, bărbați, femei și copii, în haine de sărbătoare s'au adunat pe platoul din fața bisericei așteptând pe delegații „Culturei poporului“. Erau de față peste trei mii de suflete.

La ora patru jumătate sosesc dnii Marin Ștefanescu și Pamfil profesori universitari cari au fost primiți de către țărani cu nesfârșite urale.

La ora 5 sosesc dnii generali Petala și Anastasiu cări au fost primiți de asemenea cu o mare însuflețire.

După aceștia au mai sosit: Rectorul Universității dl Calugăreanu, Primarul orașului dl I. Pop; Prefectul dl Meteș; P. S. S. Episcopul Ivan; profesorii Universitari dnii: Popescu-Voiteşti; Vasile Dimitriu; Silviu Dragomir, Ștefănescu-Goangă; Minea; Prof. Lazăr; Ciortea; Leon directorul învățământului secundar, un număr foarte mare de studenți universitari, ofițeri, doamne din societatea Clujului etc. etc.

Dela ora 4 muzica militară a intonat diferite arii naționale, până la ora 5 când a început festivitatea.

Cel dintâi le cuvântul dl Marin Stefănescu președintele soc. „Cultura poporului“ care într'o scurtă cuvântare arată rostul caselor de cetire la sate și termină îndrumând pe mănăștureni să frecventeze Casa de cetire care va fi un nesecat izvor de cultură și conștiință națională.

Dl Poruțiu directorul școalei din Mănăștur în numele acestei școli, mulțumește soc. „Cultura poporului“ pentru valoroasa donație și îndeamnă pe școlarii cari erau de față să-și îndrume părinții spre această casă de cetire.

Dl Stoica șeful circumscripției din Mănăștur într'o scurtă dar însuflețită cuvântare mulțumește soc. Cultura poporului în numele mănăștirenilor.

Mai vorbesc dnii prof. univ. Pamfil, dr. Ion Giurgiu și un țăran din Mănăștur. Printre aceste cuvântări a fost intercalat programul artistic care a fost foarte bogat.

La finele serbărei s'a încins o inimoasă horă la care au luat parte toți cei de față.

Sfințirei Casei de cetire La ora 6 jumătate toată lumea care se afla pe platoul bisericei, au format un măreț cortegiu cu muzica militară în frunte, care străbătând satul s'a îndreptat spre localul Casei de cetire. Aci preotul satului a ținut o slujbă religioasă după care dl Marin Stefănescu a predat casa de cetire unui comitet de 4 persoane care se va îngrigi de ea. Dsa a propus și propunerea a fost primită cu nesfârșite urale și strigăte de să trăiască, ca această instituție culturală să fie numită: „Casa de cetire“ a culturei poporului — Vasile Dimitriu.

Dl V. Dimitriu luând cel din urmă cuvântul mulțumește pentru onoarea ce i-s'a făcut și într'o însuflețită cuvântare îndeamnă pe țărani să se adape la izvorul de lumină neseca — care este cartea românească.

Serbătoarea a luat sfârșit la ora 8 seara.

P.

Dela C.F.P. din Ardeal

Față de importanța ce o au actualele C. F. Particulare în bunul mers al comunicațiilor și pentru a exista o legătură morală între funcționari C. F. Particulare și Stat s'a aprobat de către Direcțiunea C. F. R. propunerea Dlui Dr. Pop Directorul Comunicațiilor din Ardeal, ca funcționarii C. F. P. să depue jurământ de credință față de Stat.

Astfel până acum au depus jurământul funcționarii C. F. P. dela Arad—Cenand, Arad—Podgarie și C. F. P. din Oradea-Mare.

Zilele acestea Dl Dr. Pop va vizita C. F. Someșene pentru a primi jurământul de credință al funcționarilor de pe această linie. Tot odată cu luarea jurământului se va face o revizie pe C. F. P. conform legei pentru exploatarea C. F. P. pentru a se constata atitudinea personalului C. F. P. și modul cum se servește publicul.

Tot Dsa va studia noul orar al C. F. P. dându-se atenția cuvenită inter selor diferitelor regiuni.

COLECTA

pentru clădirea căminului studentelor de la Universitatea din Cluj

Rectorul Universității și comisia căminurilor aduce călduroase mulțumiri următoarelor persoane, care au colectat sau dăruit sume pentru clădirea căminului studentelor:

1. Lista d-nei Maria Șimon, Năsăud 100 lei. 2. Lista d-nei Elly Latzkowsky, Gherla 800 lei. 3. Lista d-nei Carolina Hățiegan, directoare, Gherla 625. 4. Lista d-nei Smaranda Nestor, profesoară, Gherla 68. 5. Lista d-nei Iuga, Gherla 75.50. 6. Lista d-nei Precup, Gherla 43.50. 7. De la d-na Colonel Todericță, Gherla 5 lei. 8. Lista d-șoarei Aurelia Suciu, Gherla 26. 9. Dela d-na Flavia dr Macavei, Gherla 50. 10 Dela d-na Mariți Horea, Gherla 20. 11. Lista Victor Mureșan, Gherla 30. 12. Lista Direcției Fondului bisericesc român, Cernăuți 260. 13. Lista d-lui Nicolae Pop, directorul școalei primare, Hoedin 117. 14. Lista Direcției gimnasiului din Rupea-Cohalm 339. 15. Lista d-nei Felicia Cosciuc, Ighiu 40. 16. Lista d-lui Gavril Pop, protopop, Luna de Arieș 165. 17. Lista Primăriei orașului Baia Mare 413. 18. Lista Direcției școalei superioare de comerț, Brașov 174. 19. Lista d-nei Sabina Făcurariu, Năsând 250. 20. Lista d-ni Iuliu Nistor, protopop gr. cath., Mediaș 50. 21. Dela d-l Dănilă Mănăstireanu, judecător pensionar, Efuși 200. 22. Lista d-șoarei Cozma, studentă universitară, Beiuș 11-0. 23. Lista Primăriei comunei Proștea 55. 24. Lista d-nei Wilhelmina Căpitan Borsaru. Huși 620. 25. Lista d-lui pampiliu Ossian, protopolul districtului Someșului, Rosiori, jud. Sătu-Mare 195. 26. Dela notariatul comunei Balomir 30. 27. Lista Primăriei orașului Oradea Mare 3995. Linista d-nei Elena Colonel Șioldea, Ibașfalău 572. 29. Lista d-lui Ioan Gent, protopop gr. cath., Oradea Mare 122. 30. Lista oficiului protopresbiteral ortodox român Salonța mare 157.50 lei. 31. Lista d-nei Rosa Vaida, soție de protopop, Bistrița 73. 32. Dela d. Dioniziu Vaida, protopop gr. cate., Bistrița 50 33. Lista Preturei Plășii centrale, Timișoara 150. 34. Dela biserica gr. cath. Năsăud 15. 35. Lista oficiului prototpresbiteral ortodox român Salonța mare 157.50 lei.

Consulate la Timisoara

Publicăm în alt loc știrea că republică austriacă va înființa la Timișoara un consulat, pentruca prin acesta să se strângă și mai mult legăturile dintre România, respectiv Banat și Oltenia și Austria.

Consulatul acesta a fost precedat de un vice-consulat italian, care a fost înființat astă iarnă în urma stăruințelor Timișorii și Banatului, al cărui comercianți au început în timpul din urmă să se îndrepte aproape exclusiv spre Italia.

Aflăm acum, că guvernul maghiar va înființa și el un consulat în acest oraș. Hotărârea e definitivă și s'a convenit și asupra persoanei, care va conduce consulatul.

Faptul aceste dovedește încă odată importanța, pe care o are Banatul, mai cu seamă în industria și economia noastră. Această importanță va crește și mai mult, când se va înființa acolo proectatul consulat englez, făgăduit de imperiul britanic cu ocazia vizitei făcută de consulul englez din Cluj, dl Goodwin la Timișoara.

Tipografia cu acțiuni Casa Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 507 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Vineri 5 Maiu 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Mama cea adevărată

Foarte nimerită ideie a avut autorul articolului din „Satu Mare" care, vrînd să caracterizeze printr'o pildă luptele politice dintre noi, ne-a amintit de „Judecata înțeleptului Solomon". Pilda o cunoașteți. Erau două femei care aveau fiecare cîte un copil. Culcîndu-se împreună, una din ele, avînd somn greu, și-a înăbușit copilul și trezindu-se peste noapte, ea a luat copilul cel viu al tovarășei sale punîndu-i loc copilul cel mort. De aici ceartă cumplită între cele două mame, fiecare cerînd pentru ea copilul cel viu, și neputându-se împăca, au ajuns în fața lui Solomon. Acesta, ca să le încerce, le-a spus: voi tăia copilul în două și voi da fiecăreia cîte o jumătate.

— Așa să faci, — a zis femeia care nu se știa mamă a copilului. Dar mama cea adevărată:

— Nu. De cît să-l ucizi, mai bine dă-i-l ei întreg.

Este aceasta o pildă care caracterisează cum nu se poate mai bine ceartă dintre partidele noastre politice. Și noi avem astăzi un copil zămislit din credința și din jertfa noastră a tuturor, și pentru stăpînirea lui se bat cu înverșunare o sumă de partide, fiecare spunînd că el este mama cea adevărată. Avem o țară pe care fiecare partid ar dori s-o aibe la sînul lui, și, dacă am putea coborî între noi înțelepciunea lui Solomon, tare ni este teamă că, în oricîte părți ar fi ea se împartă România, nici cînd n'ar fi îndeajuns de împărțită pentru a satisface toate poftele care se bat în jurul ei.

Dar pilda se potrivește parcă și mai bine dacă ne oprim mai ales la acțiunea politică a partidului național.

Urmărind într'adevăr activitatea acestui partid, simți cum în vălmășagul luptelor de astăzi se lămuresc cele două mame din judecata lui Solomon: de o parte, politica partidului național, care se pare că n'ar suferi prea mult dacă din ceia ce numim România Mare s'ar alege numai cu Ardealul, iar, de altă parte, politica vechiului Regat care nu urmărește altceva de cât păstrarea și întărirea României de azi.

Căci te întrebi: ce fel de mamă bună poate fi partidul național dacă el mai de grabă ar primi tăierea în două a României, decât s'o vadă guvernată de un partid advers? Nu vi se pare oare că politica acestui partid este politica mamei rele care, pusă la încercare de Solomon, s'a bucurat că copilul va fi ucis?

Dar, în fața acestei politici, se ridică politica cealaltă, *politica noastră*, politica celor cari știm din câte jertfe mari a răsărit România de astăzi și cari tremurăm de grijă ori de câte ori simțim că, din pricina prea multor mame, ar putea să piară copilul.

Este politica vechiului Regat care, știind că prin răstignirea lui s'a făurit România cea nouă, înțelege să stea în calea tutulor mamelor improvizate pentru a apăra copilul născut din jertfa și din durerea lui. Și nu e nicio mirare că această politică de apărare a României își găsește cel mai bun reprezentant în partidul național-liberal.

Ca unul care a luat parte la încheierea statului român de ieri și i-a fost dat să prezideze și războiul din care a rezultat statul român de azi, acest partid era și cel mai indicat să grupeze în jurul lui toate forțele menite să ducă lupta pentru apărarea și păstrarea României.

Când deci partidul național, proclamând necesitatea autonomiei și făcând pregătiri pentru Alba-Iulia, se arată gata să primească tăierea în două a acestei țări, numai să-și vadă ambițiunile satisfăcute, el nu-și dă poate seama că deasupra tuturor partidelor stă mama cea adevărată, — adică forțele istorice care au contribuit la crearea României de azi — și că, în fața acestor forțe, el ne apare întocmai ca mama din pildă, care, știindu-se străină de copil, l-ar fi dorit tăiat în două.

Ofensiva Budapestei

Tigrii dela Buda-Pesta caută să atenueze în fața opiniei publice ungurești insuccesul ce l'a avut politica lor la conferința dela Genova, printr'o fulminantă ofensivă pornită atât contra Marei și Micei Antante, cât și mai cu seamă împotriva României, a cărei prosperare și consolidare treptată, nu poate fi privită cu ochi buni de cei ce nutresc ideia revanșei.

Se cunosc mijloacele întrebuințate de Unguri pentru ca, sub forma mărirei corpului de jandarmi și a militarizărei școalelor, guvernul ungar să poată avea la dispoziție mai multă armată, decât cea îngăduită prin tratatul de pace.

Comisiunea interaliată din Buda Pesta a intervenit de aceia, din timp pe lângă Rectoratul Universității, pentru interzicerea purtărei uniformei de către studenți și a educației sportive. Profitând de această ocazie ziarele ungurești atacă pe Aliați, învinovățindu-i că se amestecă în afacerile interne ale Ungariei și atâtă opinia publică, considerând acest amestec ca o ofensă, adusă onoarei Statului maghiar.

Surprinzătoare sunt de asemeni declarațiile contelui Ștefan Haller, în discursul ținut la „Clubul liberal" din Budapesta.

Expunându-și programul de muncă, contele Haller îndeamnă poporul să-și îndrepte privirea spre frații „subjugați din teritoriile ocupate", pentru a aduce la îndeplinire ideia „integrității teritoriale și a eliberării din robie a fraților de un sânge și de-o lege".

Și gândindu-se la ziua reînvierii naționale, contele Haller propovăduiește o neîncetată propagandă atât în străinătate cât și printre frații subjugați.

Ca această propagandă să aibă roadele necesare Maghiarii au început de un timp încoace o politică de reapropiere, față de statele din Mica Antantă prin legături economico-financiare, care ar masca adevăratele intențiuni ale lor.

Baronul Frederich cu ocazia sărbătorilor Paștelui, remarcă „Gazette de Prague", a recunoscut nenorocirea politicei oficiale ungurești, bazată pe aventuri demagogice și agitații iredentiste.

Văzând deci că Ungaria deși trece prin mari greutăți social-economice și financiare totuși prin oamenii care o conduc astăzi se complace în a alimenta mișcarea șovino-iredentistă, să nu ne facem prea mari iluzii asupra asigurărilor pacifice ale guvernului ungar și să stăm necontenit în gardă.

PENTRU FAMILIILE celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

A doua zi după ce-am sărbătorit munca, cea dintâi datorie a noastră e să ne gândim la cele 100 de familii cărora, în ziua de 1 Mai, le-a fost dat să plângă durerile muncii.

La catastrofa din Lupeni, unde peste o sută de oameni au căzut ca ostași ai muncei pentru refacerea și consolidarea economică a țărei, trebuie să răspundem printr'o mare pildă de solidaritate socială și națională, dovedind că orice suferință de pe câmpul unde se poartă războiul muncei este și o suferință a patriei.

In numele acestei solidarități, ziarul nostru deschide o listă de subscripție la care e de dorit să participe toate clasele sociale.

Red și Adm. ziarului „Infrățirea" subscrie	**1000 lei**
Personalul Tipografiei	**200 lei**
Banca Românească sucursala Cluj	**300 lei**
Colonel Vădescu	**50 lei**
Aloisiu Popov, avocat	**20 lei**

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

Cine ne acuză la Liga Națiunilor

— Cum tratează Ungaria minoritatea română —

Protestul Ungariei făcut la Geneva și la Liga națiunilor, împotriva tratamentului minorității maghiare din statele succesoare a stârnit indignarea întregii prese din aceste state vecine Ungariei. Mai cu seamă ziarele cehoslovace aduc mereu destăinuiri grave cu privire la tratamentul slovacilor din Ungaria, unde minoritatea aceasta nu numai că nu se bucură de anumite drepturi ca de pildă minoritatea cehoslovacă, împotriva căreia se protestează, dar n'au nici cel puțin libertatea personală, primul indiciu, după care se judecă un tratament.

La noi, din cauza că a transpirat prea puțin dela frații de peste granță, pentruca să se poată răspunde ungurilor cu cazuri concrete, nu s'a prea atins unde trebue această chestiune a tratamentului minorității ungurești, cu care delegația maghiară căuta să ne creeze o atmosferă rea la conferință și implicit în occident.

De aceea considerăm bine venită comunicarea trimisă ministerului nostru de externe de către un parlamentar bihorean dela granță, relativ la barbaria, la care sunt supuși românii rămași în Ungaria.

Comunicarea aceasta aduce la cunoștință următoarele cazuri revoltătoare: în Săcal (partea rămasă Ungariei din jud. Bihor), un țăran român a fost legat de o căruță trasă de cai mânați în galop; în comuna Pocei românii sunt schingiuiți, bătuți crunt, schilăviți, numai pentru că cutează să vorbească românește. La Apateu, femeile sunt ridicate noaptea și torturate de către autoritățile maghiare, copiii mici sunt bătuți până la sânge, fiindcă vorbesc românește și din același motiv bărbații și bătrânii sunt schingiuiți, încât mulți au rămas infirmi pentru toată viața.

In Bedeu, un țăran de 70 de ani a fost ucis cu baioneta de către jandarmi, fiindcă a declarat că are dreptul să vorbească românește. Comunicarea mai adaogă, că aceste cazuri sunt numai câteva din cele nenumărate și că exodul românilor din Ungaria a atins proporții neînchipuite.

Gândindu-ne la maltratările acestea, la care e supusă populația română din Ungaria, ne întrebăm nu numai cu drept cuvânt dar și cu indignare, cum de mai cutează guvernul maghiar să protesteze împotriva tratamentului, de care se bucură la noi minoritatea maghiară, când aceasta nu numai că nu e supusă nici unei persecuții de nici un fel, dar se bucură de toate drepturile date de statul nostru românilor?

E adevărat, că guvernul maghiar știind, cu câtă greutate transpiră ceva din Ungaria în statele vecine, putea să se bizue pe neștiința acestora despre cele ce se petrec acolo.

Adevărul însă, cât de târziu, dar tot ese la lumină. Și, dacă acțiunea Ungariei pentru discreditarea noastră în străinătate n'a putut obține vre-un rezultat, e bine totuși că s'a produs, fiindcă a putut să atragă atenția asupra celor ce se petrec la ea acasă și va avea prin urmare rezultatul, pe care-l cere dreptatea: va deschide în sfârșit ochii aliaților, care, în timpul din urmă, s'au arătat prea îngăduitori față de guvernul dela Budapesta.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Descoperirea unei case romane la Cluj

O interesantă descoperire din primele zile ale ocupației romane în Dacia

Cu ocazia săpăturilor, ce se fac în localitate în vederea edificării palatului Renner din Calea Regele Ferdinand, față 'n față cu cafeneauaDacia fostă Pannonia, s'a dat peste o casă romană din primii secoli ai ocupației romane în Dacia. Descoperirea s'a făcut în ziua de 25 crt., când s'a dat de padimentul casei, care e în mozaic.

Cu privire la descoperirea aceasta ni-sau dat următoarele amănunte:

Adâncimea săpată a fundamentului e de 4'1o metri. Pe fundul șanțului de lângă perete s'a constatat o pătură de 7o cm. din nisip și mâl paleo afluvial, din vremurile preromane, când Someșul curgea prin locul acesta. Deasupra acestui strat s'a găsit o pătură de cărbuni și un atrin, pe un fundament betonat. E interesant, că între timp revărsarea Someșului a acoperit aceste prețioase urme de cultură romană din cele mai vechi timpuri, cu un strat este o jumătate metru, compus din mâl, diferite nisipuri și pietricele.

Urmează un nou fundament betonat și peste acesta o pătură subțire de cenușă, apoi una de 12 cm. din var „alta", în care romanii mai cu dare de mână făceau un mozaic de tavan cu ajutorul unor cărămizi mai mici. Tavanul acesta cu mozaic, din cauza că se prelungește sub casa vecină locului unde se fac acum săpăturile, n'a putut fi scos. Și mai interesantă a fost însă descoperirea făcută în pătura de o jumătate de metru deasupra tavanului, compusă din materii diverse, pietre etc. provenite din ruinarea peretului.

In această pătură, între ruine, s'a descoperit o tablă pompeiană tencuită, pictată în culoare roșie sură-gălbue, albastră-deschisă și chiar neagră-închisă.

S'au mai găsit printre ruine olane curbe și dreptunghiulare.

Descoperirea aceasta nu e unica până acum în orașul acesta, zidit pe ruinele vestitei cetăți romane, Napoca a cărei pustire s'a putut întâmpla prin secolul al treilea, după retragerea legiunilor romane ordonată de către Adrian.

In trecut s'a mai dat peste case romane și alte urme din zilele Daciei-felix. Faptul, că mai bine de trei sferturi din casa descoperită acum se întind sub casa vecină, ne lasă să credem că descoperirea esențială se va face numai când se vor face săpături și sub aceasta.

Dela Opera Comică din Paris

Directorii Operei-Comice din Paris au intenția să desvolte mai mult, în viitoarea stagiune, caracterul clasic ai matineurilor de Joi, consacrându-le, într'un mod mai general, operelor celebre, vechi și moderne, și asigurându-se de concursul comentatorilor, aleși printre maeștrii muzicei, cărora va fi încredințată grija de a analiza opera înscrisă în program, în conferințele consacrate criticei și istoriei muzicalet.

Această inovație nu va displace de sigur, tinerimei studioase; care compune în mare parte publicul matineurilor de Joi ale Operei-Comice.

Pentru a le înlesni accesul, se studiază un tarif special.

D-nii Albert Carre și Emile și Vincent Isola au primit spre reprezentare „Graziella", operă romantică în patru acte și șase tablouri, poem de d-nii Henri Cain și Raul Gastombide, după Lamartine, muzica de A. Jules Mazellier, care a obținut marele premiu al Romei.

Conferința d-lui Prof. Faciilon

— Pictura în secolul al XIX —

Luni la orele 5 m. p. dl profesor Focillon și-a început în sala de conferințe a Bibliotecei Universitare seria de conferinți pe care noi am anunțat-o la timp.

La această interesantă conferință a luat parte un mare număr de profesori universitari, studenți și multă lume particulară.

Conferențiarul și-a început conferința făcând în trăsături generale o caracteristică a picturei din acel secol, vorbind mai pe larg de pictorul David, care reprezintă de fapt pictura în acel secol.

David născut în 1748 la Paris, a fost elev al pictorului Boucher și a lui Vien. In anul 1780 el se remarcă prin grandioasa operă „Belizaire" și este admis ca agregat al Academiei regale de pictură. Continuând de a lucra și fiind încurajat de admiratori el pictează în 1787 renumitele pânze „Andromeda" plângând moartea lui Hector, „Jurământul fraților Horați" și „Moartea lui Socrate".

Talentul lui David a atras atenția Impăratului și a fost numit primul pictor al lui Napoleon. In această calitate el a lucrat celebrele tablouri „Incoronarea și la Distribution des Aigless".

Dl prof. Focillou a analizat cele mai multe dintre tablouri și a arătat superioritatea lui David, față de cellalți pictori ai secolului.

Interesantele sale conferințe au fost însoțite de proecțiuni.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

ECOURI

Primadona Jeritza la Viena

Maria Jeritza a putut să vadă cât e de iubită la Viena, cu ocazia reapariției ei pe scena Operei Mari din acest oraș.

A fost primită cu ovațiuni delirante.

D-na Jeritza și-a ales pentru reintrarea în scenă, rolul Elisabeta din „Tannhaeuser" care conține momente în cari bucuria revederii are nuanțe de o gradare ascendentă.

Actul întâi, în care nu apare, marchează așteptare și încordare; — actul al doilea da la iveală, după un preludiu foarte scurt, cea mai frumoasă arie pe care a scris-o Wagner: „Te salut iarăși scumpă sală", în care bucuria celei care se reîntoarce acasă se revarsă în tonuri calde, cari n'au pereche în muzică. Intregul act al doilea aparține Elisabetei și tot ca este acea care predomină la finele operei.

D-na Jeritza a vut un adevărat triumf. Vocea ei, mai frumoasă ca oricând, temperamentul de artistă de rasă, au electrizat sala.

După actul al doilea toți rămaseră cjtva timp în picioare, aplaudând-o și aruncându-i flori.

Rubinul artificial

Frumoasele rubine orientale, devenind din ce în ce mai rare, s'a parvenit a le reconstitui în mod științific.

Intr'un studiu consacrat acestei chestiuni și publicat în „Mercure de France", d. Leonard Rosenthal deplorâ faptul că rubinele reconstituite se vând mai scump decât cele veritabile. Recunoaște însă că din punct de vedere pur chimic, nu este nici o deosebire între minunea produsă de natură și piatra eșită din cuptorul savantului.

Ambele prezintă aceeași rezistență față de reactivi. Densitatea lor este de aproximativ 4; duritatea lor este echivalentă.

Există o singură deosebire esențială între ele. Piatra artificială conține puncte negre vizibile cu ochiul liber pentru cunoscători.

Rubinul reconstituit, nu este deci decât de calitate secundară.

O nouă piesă a lui Le Bargy

Săptămâna trecută a avut loc la Paris, la teatrul Odeon, cu un deosebit succes, premiera noii piese a lui Le Bargy, intitulată „Une danseuse est morte".

Propagandă electorală cu canto

Acest nou sistem de propagandă electorală va avea de sigur succes.

D-ra Marguerile Nielka, care va solicita în curând în Anglia sufragiile alegătorilor, anunță că-și va cânta programul electoral la întrunirile pe care le va ține.

In loc de discursuri debitate în mod penibil în milocul apostrofărilor și întreruperilor, ea va oferi auditorului ei un adevărat concert vocal, fără îndoială cu acompaniament.

Nu se știe încă dacă, întrunirile fiind contradictorii se vor putea da candidatei replici, întocmai ca și pe scenă.

Dat fiind că muzica îmblânzește moravurile, perspectiva aceasta ar putea fi adoptată, fără a ne teme că ar jutea prejudicia ordinea publică.

Doua concerte senzaționale

La 20 și 22 Aprilie au avut loc la teatrul „Champs-Elysees din Paris" două concerte senzaționale, cu care ocazie s'au putut auzi, pentru prima oară în Paris, 228 cântăreți într'un repertoriu întocmit în mod ferit, atât din punct de vedere al tehnicei cântului, cât și din punctul de vedere muzical.

„Mastreechter Star" (Steaua din Maestricht) este una din societățile corale cele mai reputate din Olanda.

A obținut toate primele premii la toate concursurile.

Concertele acestea au fost date în scop de binefacere, sumele obținute servind la opera de reconstituire a organizațiilor muzicale franceze sinistrate.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Sinoadele Eparhiale și statificarea învățământului primar

Hotărârea sinodală a celor patru Eparchii gr. ort. din Transilvania, ca protest în contra statificării școalelor confesionale, ne înfățișează rezolvarea problemei noue educații naționale, sub aspectul trist al neînțelegerii între Biserică și Stat.

Se impune o primă întrebare la cetirea acestui protest sinodal: Unde au fost până azi factorii noștri bisericești și mireni autorizați și chemați să aducă de comun acord cu Statul, o soluție mulțumitoare acestei controverse? Eloc-venta postumă din sinoadele ierarhice și protestele tardive, în loc să ne încânte, sau să justifice atitudinea ostilă, ne probează încă odată indiferența totală a autorităților noastre bisericești, față de școală, — până ce a ajuns cuțitul la os.

Atunci: „Lezarea gravă a autonomiei și constituției bisericești, misiunea istorică a bisericii în păstrarea limbei și ființei naționale, devotamentul și suferințele de martir a dascălului confesional, fantoma politicianismului în școală, accente duioase și „discursuri fulminante", sunt argumentele și armele de luptă în contra statificării înfăptuite.

Sunt ani de când avem fericita posibilitate, a unei bune orientări culturale, de educație obștească și progres fără ca vre-unul din Consistoare, fețe bisericești, bărbați de școală, parlamentari de atâtea culori, etc. ,să fi trecut în preocupările lor și rezolvarea acestei probleme: școala și cultura națională dela sate.

Soluția dată prin etatizarea învățământului primar, nu se mai poate împiedeca de „grav atinsele autorități bisericești autonome". O evoluție o învățământului nostru dela țară, din primitivitatea-i bisericească, la nivelul instrucției al tor țări, se impune categoric.

Față de necugetata circulară a unei eparchii: „să se aplice ca învățătorilor la sate, invalizi de război, plutonieri, jandarmi, sau orice individ, care știe scre și ceti, dar să nu se cedeze școala confesională Statului român", așteptam dela distinsul nostru profesor d. dr. *S. Dragomir* o motivare mai temeinică, pentru menținerea școalelor confesionale, sau a situației satelor noastre, lipsite de zece ani de școale.

Decretul menționat al Consiliului Dirigent, cum bine știm, a rămas un act oficial iluzoriu, căci nu a existat un învățător confesional, care din mila Consistoriului, a Statului și a bunului D-zeu, să fi primit luni de zile, o para chioară.

Sau ne închipuim cândva situația materială a Eparchiilor noastre atât de favorabile, încât să prefacă colibele de astăzi dela sate, în adevărate edificii școlare?...

Pretinde oare mersul normal al învățământului, asortarea corespunzătoare a școalei, competența pedagogică a factorilor bisericești sau perpetuarea existenței mizere a învățătorimei; menținerea situației penibile, vegetative de acum, a școalei confesionale?...

O biserică săracă cu 90 la sută de credincioși analfabeți poate oare să-și revendice vre-un drept și vre-o capacitate, față de statul național român, pe tema educației și înaintării culturale?...

Inamovibilitatea corpului didactic, înlătură orice prejudiciu, de infiltrare a politicianismului, în școala satelor din Ardeal; ajutorul — de voe, de nevoe — din partea statului, dat școalelor confesionale străine, ne prezintă tocmai un motiv mai mult, pentru statificarea cât mai repede și intensivă a învățământului.

Să nu se uite în fine că dacă în trecut, umilul dascăl dela sate a fost argumentul nostru cel mai sdrobitor și perpetuu față de opri marea maghiară, astăzi acest dascăl pretinde neamului și țării sale, o răsplată mai dreaptă a muncii lui.

Hotărârea sinodală a desconsiderat concluziile de statificare a congreselor și asociațiilor județene învățătorești, a desconsiderat situația actuală și viitoare a școalelor confesionale, a modificat deciziunile sinodale din anul trecut, — care aveau în vedere insuficiența mijloacelor Bisericii — și atunci, — pentru ce ambiguitatea școalelor confesionale, cu ajutor dela stat și contribuție de porumb și săcară dela popor pentru dascăl, în locul învățământului național de stat, demn și asigurat?...

Reamintim părerea I. P. Sale Mitropolitului Nicolae Bălan, exprimată în congresul din 1919, al profesorilor secundari la Sibiiu: „Biserica are în viitor chemarea, să crească preoțimea!"

Incredințați deci numai conștiinței probate a dascălului și Statului, școala neamului nostru, în viitor.

Profesor D. GHERMAN

Cronica politică

Opera de consolidare. Deşi hărţuit la tot pasul de ura, unei opoziţiei care nu înţelege munca fecundă ci numai gălăgia sterilă, guvernul îşi continuă calm şi stăpân pe sine opera de consolidare a statului pe care a fost chemat s'o realizeze.

In vreme ce în ţară se introduce ordinea, se reorganizează administraţia, se reduc cheltuelile, se normalizează viaţa printr'o intensificare şi o încurajare a producţiei, se revine la simţul răspunderii, şi al legalităţii, în vreme ce se pun temelurile viitoarei dezvoltări a ţării în toate domeniile de activitate, în străinătate, reprezentanţii statului român lucrează pentru a reda României prestigiul şi creditul de care trebuie să se bucure.

La marea conferinţă dela Genova, România a câştigat o autoritate morală care va aşeza ţara noastră la locul pe care-l merită în concertul statelor europene.

Astfel, înauntru caşi în afară de hotarele ţării, guvernul realizează printr'o muncă inteligentă şi priceputâ, prin continui sforţări şi prin spiritul său de înţelegere a nevoilor vremii, opera de reorganizare şi de întărire a noului nostru stat.

Cunoscând toate necesităţile pe cari le pretinde împlinite dezvoltarea vieţii noastre naţionale şi mai ales simţind profund tot ceiace energia românească poate aduce ca o contribuţie progresului şi civilizaţiei, guvernul îşi întrebuinţează toate puterile sale de muncă în scopul acesta.

In fiecare zi avem prilejul de a consta un pas înainte pe drumul consolidării şi normalizării vieţii noastre de stat.

Şi, pe când acestea sunt preocupările guvernului, partidele de opoziţie îşi pierd vremea într'o acţiune păţimaşă.

In loc să contribuie cu ceva la munca de refacere a ţării, ele caută să stânjenească sforţările cari se depun pentru ridicarea statului din mijlocul nevoilor şi greutăţilor.

Opinia publică care vede însă cât de nefolositoare şi primejdioasă este această acţiune a opoziţiei, a osândit-o de mult. Lămurită asupra ei, opinia ţării îşi îndreaptă toată încrederea şi tot sprijinul către aceia cari înţeleg să-şi întrebuinţeze mintea şi puterea de muncă pentru organizarea şi consolidaraa statului.

Roadele regionalismului

O gazetă separatistă autonomistă suspectă

Intr'o gazetă românească din Viena — de a cărei apariţie numai datorită hazardului am putut avea cunoştinţă — am avut prilejul să cetim, nu fără justificată surprindere şi durere, următoarele rânduri, între altele:

„Şi să nu Vă supere Majestate, dar A-Ţi reuşit să omoraţi în noi tot ce ne-a legat şi de regat şi de Majestatea Voastră. Nu mai avem scopuri comune, nu mai avem nici gânduri comune, un singur gând avem şi acela este nu numai al nostru al celor pribegi prin ţări străine, dar şi al milioanelor de oropsiţi de prin plaiurile şi câmpiile Ardealului. Acest gând este acela al autonomiei, al independenţei Ardealului.

Ardealul este al nostru şi noi dispunem de el şi de soarta lui, pentru noi şi urmaşii noştrii. Nu încercaţi să ne legaţi cu deasila, căci nu cedăm. Un trecut de 1000 de ani dovedeşte, că ştim să rezistăm şi că de tăria sufletului nostru se rupe şi se sparge orice încercare, orice tendinţă de a ne silui.

Cel ce vorbeşte aşa ,în gazeta care se intitulează „Ardealul" nu ştim întru cât este autorizat să vorbească în numele cetăţenilor lui, fiindcă la îndrăzneala atitudinei — pentru a nu o numi altfel — semnează laş *„un fost ostaş al M. Voastre"*; dar faptul că sub anonimat şi în străinătate încă s'a găsit cineva care să se erijeze în protovăduitorul tendinţelor separatiste destul de cunoscute la unii oameni politici de aici, e suficient ecou al unei politice nefaste.

Intreaga gazetă este de altfel suspectă; tot aşa de suspectă ca şi personajul care se obrăzniceşte de după paravanul anonimatului. Ea se tipăreşte — sau cel puţin aşa ni se indică acolo — în tipografia „Orientul" din Viena, care poate fi foarte bine o pură invenţiune; are ca prim redactor un oarecare Petru Bolovan, nume desigur imaginar; şi i-a apărut primul număr „în ziua Invierii D-lui (sic) 1922" pentru a veni cu numărul următor la Paştele Calului. Ceea ce însă ne îndreptăţeşte să credem că nu la Viena ci clandestin aici în Ardeal s'a tipărit acea fiţuică care trebue luată cu cleştele în mâini, e faptul că preţul de vânzare e fixat în monetă românească, tiparul prea prost pentru o tipografie vieneză iar clişeul din prima pagină, deşi semnat. I C. Simionescu Bucureşti, prea aduce cu maniera desenelor publicate de „Glasul Libertăţii" de aici din Cluj.

Ne aflăm astfel în faţa unei acţiuni subversive. Acei ce au trebuit să-şi potolească în atâtea rânduri avânturile separatisto-autonomiste pentru că simţiau că se înstrăiniază de massele poporului ardelean, aceia sau alţii cari au râvnit numai la situaţii pe cari nu le-au putut ajunge fiindcă nu le meritau, s'au dedat la mijloacele josnice ale tuturor neputincioşilor şi desechilibraţilor vieţii sociale or donate.

Asupra tezei susţinute în programul pseudo gazetei vieneze vom reveni în numărul nostru de mâine. Pentru astăzi ne mulţumim a semnala opiniei publice sănătoase, cel dintâi ecou al neseriozităţii politicei regionaliste.

Ştirile zilei

Budapesta. — Intre Ugron şi Vazsonyi ruptura este definitivă. Ugron împreună cu Barczi şi Rasay candidează pe o altă listă. La un dejun de mâine Vazsonyi va arăta cauzele aceste rupturi.

Paris. — Conferinţa ambasadorilor a cerut ministrului german la Paris serioase intervenţii pentru ca făptuitorii atentatului din Petersdorf să fie momentan arestaţi.

Paris. — Camera a fost închisă luând vacanţă până la 23 Mai.

Noua tactică opoziţionistă

De când partidele din opoziţie au văzut că campania de calomnii dusă prin presă nu poate influenţa opinia publică, în dauna guvernării partidului liberal, tactica de luptă a acestora a fost schimbată.

Şi aceasta se observă mai ales din noua orientare ce tinde s'o ia politica celor mai puternice dintre partidele opoziţiei: partidul naţional şi partidul ţărănesc.

Pe deoparte partidul naţional dându-şi seama că politica sa de izolare în graniţele Ardealului îl va conduce fatal la o completă dizolvare, renunţă temporar *la mult trâmbiţata adunare de la Alba Iulia, pentru a încerca să descalice în vechiul regat.*

Nu putem vedea decât cu ochi buni că, măcar în ceasul din urmă naţionalii vor să renunţe la politica lor de închistare, de nehotărâre, din care totdeauna ieşea la iveală frica de răspundere.

Numai că această descălicare nu poate avea efecte bune, dacă programul partidului naţional nu va fi curăţit de spiritul îngust al unor concepţii politice, ce nu mai corespund nevoilor actuale ale ţării.

Tot aşa de edificatoare e şi atitudinea partidului ţărănesc, care văzându-se din ce în ce mai izolat îşi caută salvarea într'o alianţă, cât mai timpurie cu descălicătorii.

Dându-şi seama de hibriditatea programului partidului, oscilând între bolşevism şi reacţionarism, ţărăniştii au decis să ţie în prima jumătate a lunei lui Octombrie la Iaşi un congres general, în care să se stabilească programul definitiv al partidului ,organizarea, statutul lui cât şi noua tactică de luptă.

Cum toate acestea nu se pot alcătui în mod ocazional şi au nevoie de pregătire ,partidul ţărănesc s'a convins de necesitatea alîtudinei diferitelor reforme prin studii şi conferinţe sistem inventat de partidul liberal.

Vedem deci că cei cari zeflemiseau până mai ieri tactica partidului liberal, sunt siliţi în faţa pericolului dispariţiei, să recurgă la aceleaşi mijloace, singurele de altfel demne şi capabile să aducă o contribuţie folositoare la ajutorarea reorganizării Statului.

Un nou atentet in Budapesta

In ziua de 1 Maiu a avut loc o mare explozie în pivniţa Casarmei de ofiţeri Francisc Iosif. S'a constatat, că e vobra de un nou atentat, îndreptat de data aceasta împotriva armatei naţionale.

Explozia a cauzat mari stricăciuni materiale; ofiţerii însă au scăpat neatinşi.

Cercetările sunt în curs, fără vre-un resultat însă.

Opinia publică din Capitală e agitată şi aşteaptă cu încordare arestările, în urma cărora se speră că uneltirile de felul acestora vor lua odată pentru totdeauna sfârşit.

Citiţi „Infrăţirea"

Calomniile „Patriei"

In jurul alegerii din Gherla — Un cuvânt păr. dep. I. Agârbiceanu

Primim spre publicare următoarele:

„Patria" din Sâmbăta trecută susţine că „agentul electoral liberal", prof. de teologie Pasca din Gherla, cutreera chiar în ziua alegerii, secţiile de votare şi îndemna alegătorii să voteze cu liberalul dr. G. Tripon, afirmând că dările vor rămâne cele vechi şi că liberalii vor împărţi, între sâteni care dela armată.

Deoarece afirmaţiile „Patriei" sunt menite să mă discrediteze şi să arate că nu aleg mijloacele de propagandă, sunt nevoit să trag la îndoială buna credinţă a aceluia, care a dat Patriei ştirea aceasta. De fapt la secţia de votare Minthiul Gherlei, în ziua a doua a alegerii, am avut un schimb de vorbe ascultat de câţiva alegători, cu Părintele deputatul Ion Agârbiceanu bărbat de încredere al candidatului naţionalişt. In decursul discuţei am reprodus ştirea dată de aproape toate ziarele că între proiectele guvernului liberal este ca în vederea economiilor, să facă reduceri în armată şi chiar o bună parte din cai armatei să-i vândă, ceiace şi Părintele Agârbiceanu a recunoscut.

Am vizitat mai multe secţii de votare şi nicăiri în alt loc, această temă n-a revenit în discuţie, astfel că sunt silit să văd pe Părintele Agârbiceanu informând inexact pe ceitorii săi, spunând neadevăruri, denaturând unele lucruri — şi mi se ierte cuvântul — cu rea credinţă. Cei dela „Patria" pot fi liniştiţi: nici unul dintre agenţii liberali n-a folosit ca armă minciuna, n-a ameninţat cu moartea pe nici un naţionalist şi n-a ameninţat cu revolta poporului precum au făcut mai mulţi dintre cei 40 agenţi naţionalişti, ba chiar şi unii dintre cei 10 deputaţi naţionalişti, cari au susţinut candidatura „naţională-autonomistă" a d-lui Stefan Pop.

Nu crede Părintele Agârbiceanu că în contra acestui sistem de a informa şi a aduce lupta electorală, ar trebui însuşi să protesteze?!..

Gherla în 24 April 1922.

Dr. Ion Pasca
prof la academia teologică.

Regatler — Răgăţean

De la un timp circulă în Ardeal o nouă expresiune, după atâtea altele cu cari o anumită categorie socială de dincoace de munţi voia să caracterizeze pe românii din vechiul regat trecuti dincoace:

Răgăţian, răgăţeni, obiceiuri răgăţiene, o ispravă răgăţiană, etc., etc...

Adeseaori abuzuri administrative de neiertat, comise de oameni fără constiinţă, au îndreptăţit în oarecare măsură crearea unei stări de jenă pe care intelectualitatea reală — şi dintr'o parte şi din alta, avea datoria să o înţeleagă şi să o amelioreze. Din nefericire acest spirit de bună înţelegere a lipsit. Nemulţumirea creiată în sînul corpului funcţionarilor statului, s'a întins. Necesitatea de a menţine prin orice mijloace o supremaţie politică în declin, a făcut ca această nemulţumire să fie transplantată fals în arena luptelor politice. Partidului naţional îi trebuia o nouă înhalaţie cu oxigen regionalist şi atunci s'au dat la cele câteva abuzuri o extenziune anormală generalizându-le şi dându-le drept caracteristică pentru toţi oamenii veniţi de acolo.

Vechea temă a murdăriei din vechiul regat, care nu e altceva decât traducerea inconştientă a perfidelor epipete cu cari ungurii căutau să ne desemneze ţara în dorinţa de a ne micşora în ochii lumei, a devenit arma de căpetenie pentru regionaliştii partidului naţional. Dar inconştient sau conştient, se comite o crimă perpetuă, o viţiere de zi de zi a sufletului românesc, o înăsprire inutilă a raporturilor individuale şi fatal o slăbire, tocmai în timpuri când avem nevoie mai mult de strângerea rândurilor.

Se produce astfel o acţiune înfamă; se dă drept expresie a gândirei masselor produsul hibrid al unor dubioşi intelectuali, puşi pe scandal şi vrajbă. Această nou scornită xpresie: **Răgăţian** nu e altceva decât traducerea plată a expresiei unor germani din Ardeal, cari au tot interesul să ne desbine pentru a trage ei foloasele. **Regatler** e vorbă cu care acei germani vor să desemneze pe funcţionarul din vechiul regat care a venit aici să înlocuiască reaua voinţă faţă de administraţia românească, a rămăşiţelor fostei administraţii ungureşti. Şi evident i-au dat nuanţa de cât mai multă ironie, dându-i şi o cât mai largă sferă de cuprins.

Massele poporului ardelean însă n'au nimic comun ca gândire şi simţire cu atari batjocore. Alegerile din ultima vreme ni-au dovedit-o îndestul. Dorinţa de nedreaptă căpătuială a câtorva a căutat să acrediteze noua vorbă. Cuvântul n'a rămas totuşi; a rămas în schimb în suflete o amărăciune pe care nicio alchimie regionalistă nu o va putea scoate. dc.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mieiu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szanos* vis-a-vis de poşta veche.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.

INFORMAȚII

Cu începere dc azi, distinsul nostru confrate dl D. I. Cucu face parte din redacția ziarului „Infrățirea".

■

General Ștefănescu Ștefan Comandantul Corpului de Jandarmi a sosit în localitate unde a inspectat Brigada, Regimentul și Compania de Jandarmi din Cluj.

Cu automobilul a plecat apoi în direcția Zalău, Oradea-Mare. In timpul parcursului a inspectat mai multe plutoane, secția și porturi de jandarmi din companiile de mai sus, rămânând mulțumit de modul cum ofițerii și jandarmii își fac datoria.

Dl General este însoțit de dl Maior Mihai Ioan din Comandamentul acelui Corp.

■

Sâmbătă 6 Maiu are loc la Sf. Gheorghe sfințirea bisericei ortodoxe din acel oraș. Servieiul religios va fi oficiat de I. P. S. Metropolitul Nicolae Bălan iar răspunsurile vor fi date de către corul mixt al școalei normale „Andrei Șaguna" din Sibiu.

După masă și seara vor avea loc la Teatrul orășenesc mari festivaluri artistice. Venitul acestora se va întrebuința pentru biserica ortodoxă rom. din Sf. Gheorghe.

■

Marți, 25 crt. s'a inaugurat în localul liceului de fete „Carmen Sylva" din Timișoara, „Școala pentru educația femeei sau a bunelor gospodine" înființată din inițiativa cercului gospodinelor bănățene.

■

Pentru a veni în ajutorul familiilor victimilor catastrofei din Lupeni, se va ține Joi, 4 Maiu în sala cea mică a prefecturei o consfătuire la care sunt invitați a lua parte toți cei cari doresc a sprijini această cauză umanitară.

■

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

1515

Toți aceia, cari doresc a închiria pentru anul 1922 locuri de Tennis sunt rugați că cel mai târziu până la 7 Mai, ora 18 (6 d. m.) să se anunțe d-lui Inginer Salvan (str. Avram Iancu, Nr. 16). Comisia de intretinere a Arenei Sportivă Cluj.

■

Din prilejul festivităților împreunate cu sărbătoarea muncii de 40 ani a Maestrului *Gheorge Dima,* On. Direcțiuni școlare sunt invitate, ca să dispună concentrarea elevilor și elevelor dela toate școalele în piața Universității Sâmbata în 6 Maiu a. c. la orele 8 și jumătate a. m., de unde va porni conductul școalelor în frunte cu Muzica militara sub conducerea tinerilor universitari, spre locuința sărbătoritului.

■

Sâmbătă, 6 Maiu, sărbătorirea Măestrului Gheorge Dima se va termina cu un banchet, la care Comitetul aranjator invită pe această cale pe toți pretinii și admiratorii sărbătoritului.

Inscrierile se fac în zilele de 3—4 Maiu Miercuri și Joi la Oficiul Cassei Consistorului ortodox român, Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 31 la orele 8—22 și 3—6, când se va achita și costul de 60 Lei.

■

De oarece situația actuală a locului de piață din Cluj nu mai poate fi tolerată din punct de vedere igenic, consiliul administrativ județean va discuta amenajarea locului pieței, în cea mai apropiată ședință.

■

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii.

1564

In urma tratativelor ținute la ministerul de finanțe cu reprezentanții fabricelor de spirt din Ardeal, s'a admis fabricarea spirtului numai din porumbul adus din afară de Ardeal, ministerul voind ca prin aceasta să nu lipsească populația de porumb.

■

Pentru a se înfrâna specula care, de vre-o săptămână a început să ia avânt, autoritățile învită publicul ca să denunțe pe negustorii cari nu și-au anunțat prețurile în prăvălie precum și pe acei cari pretind mai mari ca cele maximale.

■

In vederea sărbătorirei zilei de 3|15 Maiu la Blaj, direcțiile școleinr românești din Cluj au primit invitații pentru a lua parte la această sărbătoare precum și de a face pregătiri în acest senz.

■

In orașul Timișoara se înființează acum un consulat maghiar, care pe la doua jumătate a lunei Mai își va și începe activitatea. In fruntea acestui consulat va sta dl dr Pal Tibor, fost subnotar al orașului Timișoara. Acest consulat va avea împuternicirea de a viza și pașapoartele pentru Ungaria.

■

Din inițiativă americană se va înființa la Oradea-Mare nu internat pentru copiii de școală ai baptiștilor.

După cum se știe, cu mai multe luni în urmă se vorbia și despre înființarea un seminar boptist în acest oraș dela graniță. Proectul n'a putut fi însă dus la îndeplinire și după cât am putut afla, s'a renunțat la el.

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorsàru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Pentru educația fizică a femei

— Un apel —

In timpul din urmă, în toată liniștea, s'a realizat o idee care de mult preocupa pe mulți din societatea clujana, anume:

S'a făcut începutul pentru organizarea unei soc. de Educație fizică femenină în Cluj, constituindu-se un comitet de inițiativă ad hoc.

Acest Comitet s'a întrunit de mai multe ori, a întocmit și desbătut Statutele Societății, cari în scurt timp vor fi înaintate autorităților competente spre aprobarea costumelor și a altor obiecte pentru gimnastică.

Școalele noastre ne-au pus cu multă bunăvoință la dispoziție sălile de gimnastică cu uneltele lor, iar profesoarele și profesorii de gimnastică ne-au promis cel mai larg concurs în a instrui grupările Societății noastre.

Cu multă mulțumire sufletească că pute m comunica că prima grupare de 60 Doamne și Domnișoare dintre Surorile de ocrotire cari stau sub conducerea d-nei Lucia Bologa, au început deja de o lună exercițiile fizice în sala de gimnastică a Liceului de fete „Regina Maria"; aceste se execută zilnic dimineața, iar de 2 ori săptămânal, gimnastică suedeză, cu și fără aparate, sub conducerea activei profesoare de gimnastică, d-ra Popescu de la Liceul Regina Maria.

Cu deosebită placere constatăm că membrele acestei grupări execută exercițiile din zi în zi cu mai mult zel, convingându-se tot mai mult de folosul lor.

Fără a insista mai mult asupra importanței Educației fizice pentru sexul femenin, ne adresăm către toate Doamnele și Domnișoarele din Cluj, eșite din școli și cari au împlinit etatea de 16 ani, fără deosebire de naționalitate, confesiune ori stare socială, de a intra în sus numita Societate, inscrindu-se cu mână proprie în listele de înscriere, cari în scurt timp se vor pune în circulație.

Taxa unui membru activ e 24 lei anual.

Ziua și locul adunării de constituire se vor publica la timp, în ziarele locale.

Cluj 2 Mai 1922.

Din însărcinarea Comitetului de inițiativă Prezidentă.
Eleftera dr. T. Mihail.

Exhumarea unui martir al neamului

Marți a treia zi de Paști a fost înmormântat cu pompa cuvenită fostul învățător și subiocotenent Lazar Timpa de origine din comuna Almaș (jud. Arad), care a fost ucis mișelește de dușmanii noștrii seculari, cu ocaziunea retragerii lor din Ardeal.

In anul 1919 înainte de ocuparea Ardealului și dânsul ca mulți alții s'a refugiat pentru a-și salva viața.

In săptămâna patimilor, după ce a stat refugiat 9 săptămâni, cu mai mulți camarazi ai săi auzind, că armata română a intrat deja Șebiș, a părăsit locul de refugiu — întorcându-se acasă — intrând cu ceilalți tovarăși în comuna Dezna la denunțul unui evreu de acolo, niște rămășițe de bolșevici, ce mai erau pe acolo, l-au prins, l-au schingiuit în chipul cel mai neomenos și mai barbar, omorându-l apoi în Chișineu, unde câțiva oameni de bine, l-au înmormântat în cimitirul de acolo.

La dorința părinților săi, a fost exhumat și transportat în locul său natal din comuna Almaș și înmormântat cu pompa cuvenită unui martir, în prezența unui public numeros, atât din comună, cât și din jur, în frunte cu autoritățile școlare și administrative.

Fapt trist însă a fost că biserica n'a fost reprezentată prin nimeni cu toate că răposatul era învățător confesional în comuna Bârsa (protopopiatul Buteni), și cu toate că reprezentanții bisericii luptă din toate puterile, pentru a nu ceda Statului școalele și pe învățătorii confesionali.

i—n.

Papa recunoaște guvernul sovietic ?

Din Roma ni-se anunță că între biserica romano-catolică și Rusia sovietică s'a încheiat un acord care pare similar cu un concordat.

Guvernul sovietic în conformitate cu această convenție, recunoaște libertatea cultului catolic pe pământul Rusiei.

Papa își va trimite în schimb zilele acestea un nunciu la Moscova care va reprezenta Biserica catolică, dovadă a faptului că Vaticanul ar recunoaște guvernul sovietic.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Miercuri, 3 Mai 1922

La conferința genoveză, a fost prezentat în ultima ședință a subcomisiunei ruse proectul ultimatului către Rusia.

In el se prevede participarea statelor la refacerea Rusiei exceptând Franța care deși nu va lua o parte efectivă la intervenția economică o aliaților în Rusia, totuși s'a declarat dispusă a-i face însemnate înlesniri mai ales în ceea ce privește procurarea mașinelor.

Proectul impune în schimb Rusiei de a se abține de la orice acțiune menită să turbure liniștea Europei.

S'a luat apoi în discuție chestiunea fixărei frontierelor în Europa orientală. Cu acest prilej dl Ion Brătianu a arătat punctul de vedere român privitor la frontiera ruso-română, afirmând că statele au fost convocate la Genova pe baza tratatelor existente, iar dacă acum se discută unele chestiuni politice în nici un caz nu primesc tratatele războiului, ci ele se referă la recunoașterea unei stări de fapt.

D-nii Lloyd George și Barthou au aprobat vederile d-lui Brătianu, cu rezerva însă din partea premierului englez că chestiunea frontierelor Rusiei va mai trebui să fie discutată într'o ședință ulterioară.

In urmă subcomisiunea a adoptat în total punctul de vedere român.

Telegrame.

Desbaterile de la Genova

Genova. — Ministerul de externe japonez desminte știrea că intre Japonia, Rusia și Germania ar fi intervenit o alianță. In vederea acestei aliante nici nu au avut loc tratative.

*

Subcomisiunea economică desbătând chestiunea muncei a luat o importantă hotărâre în chestiunea șomajului, chemată să promoveze interesele producțiunii. Subcomisiunea atrage atențiunea tuturor statelor să evite concurența pentru a obține dela lucrători o muncă cât mai rodnică.

Subcomisiunea recomandă înființarea de instituții de ajutorare și asigurări muncitorești.

Convențiuni vor trebui să intervină intre state privitor la ocrotire celor lipsiți de lucru indrumându-i spre agricultură.

Chestiunea dinastiei în Ungaria

Budapesta. — Ministrul de interne Clebesberg a plecat la Sopron pentru ași ține vorbirea de program. Ministrul de interne ungur și-a exprimat părerea că luptele interne vor putea duce la război civil; iar rezolvirea problemei dinastiei va provoca, din nou o intervenție din partea străinătății. In momentul de față atât prin restaurarea Habsburgilor, cât și prin alegerea liberă a regelui chestiunea dinastiei nu poate fi rezolvită.

Legătura aeriană Ungaria Franța

Budapesta. — Astăzi a fost pus în circulație primul avion postal Budapesta, Praga, Paris. Avioanele sunt ale societății aviatice franco-române.

Sărbătoarea Muncii în Cehoslovacia

Praga. — Serbările de 1 Mai au decurs în intreaga republică în cea mai mare ordine. Socialiștii au făcut în toate orașele demonstrații dar nicăiri nu au fost turburări.

Sărbătoarea muncii în Bulgaria

Sofia. — In ziua de 1 Mai un grup de anarchiști a voit să țină o întrunire într'un cartier dela periferia orașului. Cnd polițiștii au eșit la fața locului pentru a impiedeca ținerea întrunirii au fost primiți cu bombe. Trei polițiști au fost răniți mortal.

Sancțiunile Franței împotriva Germaniei. O acțiune armată?

Berlin că Poincare a încunoștin- Berlin că Poincare a incunoștințat ministrul francez la Berlin că guvernul francez va dispune înaintarea trupelor franceze pe teritorul german în cazul dacă Germania nu va primi ca Antanta să exercite un control al finanțelor sale. Măsura aceasta de represiune va fi luată chiar și fără consimțământul celorlalte state Antantiste.

Ministrul francez la Berlin a transmis guvernului german o notă energică în sensul de mai sus.

Răspândiți „Infrățirea"

Statutele „Patriei" pentru alegerile parțiale

Cu toate că **partidul național nu mai vrea să știe** de Parlament, totuși **alegerile parțiale în perspectivă îl preocupă într'un mod cu totul deosebit. In ultimul ei număr „Patria" dă sfaturi alegătorilor; facem cu plăcere un frumos serviciu „Patriei", reproducându-le și noi, pentru a ajunge mai bine la destinație:**

„Dată fiind experiența din trecut partidul național se va îngriji ca pentru fiecare circumscripție să avem liste de candidaturi de rezervă. Nici candidații noștri nici alegătorii să nu dea nici un crezământ svonurilor a cercului, că adică guvernul ar fi dat ordin să nu se mai respingă candidaturile opoziției. Zvonurile sunt puse anume în circulație pentru a nu ne înarma noi cu trei-patru liste de candidaturi în fiecare circumscripție.

Tot asemenea alegătorii și bărbații noștri de încredere să se îngrijească din bună vreme pentru paza urnelor peste noapte, căci deși la Cameră s'a dovedit din partea partidului național că legea electorală din Ardeal a frânță (?) prin designarea alor două zile de alegere...." etc.

Precum se vede, partidul național a luat toate măsurile. Dar dacă și de astă dată candidații acestui partid vor cădea cu ușurința de până acum, va fi lamentabil de tot. Să mai poftească atunci „Patria" să mai scrie cu titluri de o șchioapă de pre abuzurile guvernului. In schimb ne rezervăm plăcerea de a vorbi noi, despre „marea" popularitate a partidului național în Ardeal.

„PATRIA" iarăși însinuează

„Patria" în numărul de aseară, după ce anunță că la sfârșitul lunei Mai în Ardeal vor avea loc alegerile parțiale, își deschide campania electorală printr'un articol plin de la început și până la sfârșit de tot soiul de neexactități cu privire la împroprietărirea țăranilor din vechiul regat.

Dacă insistăm asupra acestui articol nu este că vrem să desvinovățim guvernul de învinuirile ce i se aduc, fiindcă din acest punct de vedere vorbește trecutul partidului liberal, ci o facem mai mult ca să arătăm încă odată că singurul mijloc de luptă politică al partidului național e calomnia.

Intr'adevăr dacă aruncăm o privire asupra colecției ziarului „Patria" din timpul trecutei campanii electorale, vom constata același vocabular de neexactități și necuviințe la adresa instituțiilor țării pe care îl utilizează și acuma, ceia ce dovedește că „Patria" a transformat obicinuința de a insinua, într'un sistem pe care îl întrebuințează ori de câte ori partidul d'or Maniu și Vaida vrea să și afirme existența în mijlocul maselor electorale.

De cât numai că acest ciișeu învechit al naționalilor de a-și face atmosferă prielnică în vederea luptelor politice, prin mijloace nepermise, nu mai prinde și cel mult servește încăodată ca dovadă a relei lor credințe necum să mai acrediteze în mintea cetățenilor ideia că partidul național este o necesitate pentru viața politică a României întregite.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m p

Ministerul muncei a votat treisute de mii de lei familiilor lovite prin catastrofa dela Lupeni.

*

In chestiunea reparațiunilor ce România urmează să le primească din partea Germaniei, Ungariei, Austriei și Bulgariei a avut loc eri o conferință la ministerul de externe. Au participat dnii Vintilă Brătianu, ministrul de externe. Duca și delegatul României în comisiunea reparațiunilor din Paris. S'a hotărât ca guvernul să facă tot posibilul pentru ca statele de mai sus să își îndeplinească obligațiunile.

*

Tratativele începute la ministerul de comerț cu moravii au dus la îndeplinâ înțelegere. Prețul făinei a fost stabilit la 5 lei și 50 bani. Cheltuelile de transport până la port i-l privesc pe stat.

*

Principele moștenitor Carol împreună cu soția sa și principele Mihai se reintorc Joi în capitală.

M. S. Regele pleacă Joi la Lupeni; unde va distribui 100 de mii de lei familiilor victimelor ma ei explozii.

*

Prințul Nicolae a plecat la Londra pentru ași continua studile.

*

„Viitorul" publică programul cununiei regelui sârb Alexandru și a principesei Mărioara. Familia regală română sosește la Belgrad la 30 Mai ora 5 d. m. Un tedeum va avea loc atunci la catedrală, iar seara un banchet la palatul regal. La 31 Mai vor fi primite delegațiunile diferitelor curți regale. Vor sosi la Belgrad principele moștenitor al Angliei, precum și principii belgian italien și greci. Cununia va avea loc la 1 Iunie în catedrală. După banchet și defilare, perechea regală va pleca în castelul Slovenia.

Cetiți „Infrățirea"

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- Fabricațiune de pliuri comerciale, torie de cărți. oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE

Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de emait în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3

SEDII: C. Stetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

43900, 30321, 4533, 49400, 42024, 13496, 47653, 44967, 22212
29522, 18048, 34845, 36498, 25052, 15861, 42594, 24938, 16605
5487, 24658, 17687, 35419, 30563, 28463, 42611, 43454, 48347
14679, 41332, 13907, 16738, 47858, 11252, 49137, 23966, 33622
36210, 30312, 49136. 33348, 48346, 17330, 16962, 17105, 15510
42990, 24552, 16728, 47495, 49473, 17547, 21672, 26745, 49096
3914, 17286, 43795, 45286, 36286, 16192, 20989, 2796, 43468, 26257
45957, 27737. 5358, 16010, 28143, 39194, 13007, 49153, 49511
39226, 23317, 10322, 44242, 12840, 30830, 22236, 38081, 788, 4987
31113, 39417, 9491, 5864, 18489, 47220, 38944, 48946, 25427, 1666
42752, 319, 1674, 11686, 37862, 47841, 2922, 12456, 37861, 26323
5585, 21079, 40506, 14874, 17762. 15462, 10032, 13667, 17526
18268, 22756, 41483, 28713, 41429, 32447, 4708, 38044, 14380
13515, 23698, 26409, 25639, 21189, 27358, 18556, 20931, 24311
47820, 36602, 9114, 41394, 13673, 21723, 39515, 1232, 45557, 16952
21120, 5195. 27881, 6952, 30827, 13753. 13905, 4930, 2847, 5377
15606, 45788, 26897, 4597, 4598, 11000, 11095, 19151, 11284, 43778
45323, 21796, 49553, 47258, 4005, 28641, 47039, 47048, 22046
29638, 22019, 42287, 16007, 6631, 17885, 29351, 36957, 30519, 7801
36153, 29045, 23221, 2365, 27607, 2281, 20962, 31724, 27874, 16238
47887. 47934, 46931, 32207, 39201, 16867, 20782, 14788, 5340
36579, 12211, 12401, 32010, 17282, 4493, 49233, 4797, 28966, 23632
38383, 33618, 20643, 28681, 30217, 8522, 7262, 6249, 7325, 19175
19831, 41910, 45621, 31244, 21418, 6315, 31696, 14072, 22303
33349, 38726, 35797, 22032, 47174, 20377, 4479, 35421, 48475
11867, 26331, 26332, 3407. 43654, 18095, 5967, 14922, 47056, 12920
20568, 27416, 40152, 14522, 2689, 11506. 27935, 32735, 9294, 8835
43165. 1483, 21543, 17561, 27687, 27688, 13340, 34583, 41015
15406, 30294, 2738, 27261, 29039, 37528, 18612, 21249, 6609, 4488
20891, 29757, 30770, 33532, 16410, 43946, 35422, 44215. 33504
8366, 10242. 48491, 17887, 8350, 32820, 10187, 23077, 7680, 43263
40423, 45795. 25361, 8106, 7395, 39175, 29948, 39829, 18878
9690, 5414, 29772, 13525, 23144, 5114, 19470, 34256, 26656, 41070
5132, 26908, 49923, 37308, 1349, 33438, 260, 28656, 46605, 48718
19681, 37714, 19223, 39222, 13517, 11918, 22451, 15410, 28620
8149, 48257, 18057, 16421, 14084, 31447, 37107, 10406, 27510
24982, 16736, 13528, 6383, 1143, 13628, 34447, 27117, 30252, 12481
27295, 28336, 37299, 38676, 40133, 27042, 22769, 224, 48631, 15507
31492, 7912, 1312, 17255, 42219, 7172, 34174. 38768, 14684, 49087
2372, 29280, 4746, 11993, 27620, 26134, 13998, 18165, 18920, 11633
28718, 6928, 611, 5886, 26718, 36554, 24157, 22297, 41555, 47201
49082, 29429, 32159, 18091, 49387. Seria B. Nrii 20518, 4126, 42600
45120, 6562, 49635, 29643. 8905, 47414, 2731, 8044, 48905, 16227
29607, 30863, 29316, 1263, 13380, 47244, 27440, 13881, 27074,
13348, 3382, 19691, 18287, 42628, 25280, 29032, 43365, 44963
45256, 10323, 19340, 13346, 14730, 45667, 34249, 30184, 13446
26764, 18070, 37108, 14753, 20755, 19553, 24041, 30783, 16562
24212, 44041, 16913, 3560, 44737, 42654, 10139. 3018, 2037, 43406
24857, 39534, 43640, 33410, 46650, 10050, 42596, 42741, 34761
28812, 21407, 12447, 40661, 35591, 31917, 37908, 12469, 15864
15106, 584, 48071, 15499, 17653, 7248, 3039, 22323, 41679, 7788
7787, 21546, 14461, 33236, 31182, 25806, 28327, 38941, 8416, 1140
22533, 28369, 1424, 47993, 14090, 15083, 3721, 41995, 43837, 40221
40204, 1242, 32263, 40380, 8878, 19764, 47695, 26675, 29766, 2947
23119, 23118, 23120, 44084, 2496, 34964, 1976, 25336, 28104, 47846
14118, 35523. 6851, 44205, 15977, 19412, 37988, 43995, 47962

(Va urma.)

VIȚE ALTOITE
Port altoi și vițe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.
1320
F. CASPARI, MEDIAS.

Article frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Caută
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Reclama este sufletul comerțului

Se caută
încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

Să nu se confunde No. casei.
Prima Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei.
Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Prefectul și primarul orașului cu municipiu Cluj.

Ordonanță.

Menținând în alte părți Ord. noastră No. 341/1922 pref. 2032/1922 prez. prețul cărnii la măcelării îl statorim în următoarele

a) Carne de vită:

1.	Muschi intregi per	kg. Lei	16
2.	„ curatiți „	„ „	18
3.	Carne p. filée și gratar	„	15
4.	Pulpă, unar și spinare	„	14
5.	Sold și piept	„	12
6.	Coapte și grumaz	„	10
7,	Inima, rinichi, ujor, limba și de gulaș	„	8

b) Vitel sugator:

1.	Partea de dărăpt intreagă per klgr.	Lei	16
2.	Partea din nainte per kg.	„	12
3.	Jumătate de vitel	„ „	14
4.	Pulpă	„	18
5.	Piept cu rinichi, umăr	„	16
6.	De tocană	„	12
7.	Carne pentru filée	„	20

c) Carne de porc:

1.	Costițe per	kg. Lei	20
2.	Pulpă și umăr	„ „	24
3.	Pulpă cu coștițe	„ „	26
4.	Pântece cu slănină	„ „	28
5.	Cap, picioare	„ „	10
6.	Unsoare	„ „	32
7.	Untură	„ „	30
8.	Slănină p. unsoare	„ „	28
9.	Kaiserfleisch	„ „	36
10.	Slănină papricată	„ „	28
11.	Slănină afumată	kg. Lei	28
12.	„ albă uscată	„ „	28
13.	„ sărată	„ „	24
14.	„ preparată	„ „	40

d) Mezeluri

1.	Parizer per	kg. Lei	26
2.	Virșli	„ „	26
3.	Salfaladă	„ „	22
4.	Mezelur, diferite soiuri cl. I.	„ „	35
	cl. II.	„ „	30
5.	Mezeluri specialități	„ „	40
6.	Cârnați de Debrecen cl. I.	„	40
7.	Suncă afumată	„ „	36
8.	„ fiartă cu os	„ „	50
9.	„ „ fără os	„ „	55
10.	„ tăiată	„ „	65
11.	Carne fiartă și Kaiserfleisch fiert	„ „	50
12.	Caș de porc	„ „	20
13.	Cârnați afumat	„ „	34
14.	„ proaspet	„ „	30
15.	„ polonez cl. II.	„ „	26

e) Carne de miel:

1.	Partea din dărăpt per.	kg. Lei	15
2.	„ „ nainte	„ „	14

Prețurile statorite aci sunt valabile începând cu 30 I. c. până la revocare.

Cluj, la 28 Aprilie 1922.

Prefect: Dr. METEȘ m. p.
Primar: Dr. POP m. p.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Ziarul sportiv maghiar al Comitetului Regional F. S. S. R. Cluj

— O anomalie ce trebue să înceteze —

Ne-am deprins în ultimul timp ca să nu mai avem nici un ziar sportiv românesc în Ardeal. E o lacună pe care cei în drept până nici o măsură n'au înlăturat-o. Astfel apare numai organul oficios al Comitetului Regional din Cluj, în ungurește, și cu 2—3 rânduri „comunicate oficiale" scrise în românește pe cari maghiarii nu le citesc pentrucă nu le înțeleg iar români nu le cunosc pentrucă cei mai mulți nu citesc ziare maghiare chiar și când ele sunt „oficialele" instituțiilor sportive românești.

La prima vedere pare fără îndoială oricui, ca o izbitoare anomalie că un Comitet regional al unui stru își redactează „oficialul" în limba maghiară. Dar din considerațiuni practice o face fără remușcare.

De sigur că n'au avea nimic de zis dacă oficialul s'ar mișca în cadrele intereselor Comitetului al cărui organ e și astfel ar lucra în interesul general al vieți sportive atât de anacronic organic în Ardeal. Zisă aci apare anomalia, pentru care ne facem trista datorie să luăm apărarea Comitetului Regional față de atacurile oficiosului său care caută sistematic să-i submineze autoritatea. Poate că Comitetul regional nu-și citește atitudinea.

Căci iată ce scrie oficiosul „Sport" în ultimul său număr:

„Ziua de 30 Aprilie care promitea a fi o zi de „cassă", din cauza vijelioaselor divergențe din sânul Comitetului Reg. F. S. S. R. din Cluj și din cauza cunoscutelor hotărâri ale comisiei de supraveghere, n'a satisfăcut speranțele nici prin valoarea sa sportivă nici în ce privește numărul spectatorilor".

„Cunoscutele" hotărâri sunt acelea prin care vre-o trei jucători din Haggibor au fost pedepsiți, desigur pe bază legală.

Iar mai jos în reportajul jocurilor dela 30 Aprilie, echipa Haggibor e acea în jurul căreia se concentrează toată atenția „obiectivă" a reporterului și toate bombasticismele de laudă la adresa jocului Haggibor. Celelalte echipe? Deși sunt învingătoare față de „minunata" Haggibor totuși „produc un joc plictisitor, fără frumseță, fără valoare" ... Scurt: „Haggibor": frumusețea jocului la superlativ. Celelalte echipe? Reduse la zero. Comitetul regional, forul conducător al vieții sportive de aci? După părerea nemărturisită a ziarului e o simplă adunătură de oameni care mai bine ar pleca în toate direcțiile vântului. Intrecerea internațională dintre București și Belgrad? Câteva rânduri. Pentru propaganda sportului românesc e păcat a strica prea multă cerneală. Intrecerea între Austria și Budapesta întâmplată în capitala Ungariei? Titlu de senzație, jumătate coloană cursiv, superioritatea echipei maghiare, și înjurii din Cluj la adresa arbitrului din Köln, că ar fi părtinit pe austrieci și de aecea n'au învins maghiarii.

Aceasta ar fi o scurtă privire prin rândurile oficiosului. Se poate că din considerațiuni comerciale ziarul e bine scris. Îl cumpără cei interesați ca pe o bucată de zahăr și-și râd în pumni de toleranță desigur inconștientă a Com. Reg.

Și nu ne-ar interesa nepăsarea Comitetului dacă ea n'ar periclita alte interese mai înalte oficiosul cu toate consecințele morale și materiale ale unui asemenea caz — crea o opinie în sânul publicului sportiv. O opinie direct ostilă și veșnic nemulțumită de gestiunea comitetului, cari oricum, e o autoritate românească. In atitudinea ziarului nu vedem decât sistemul presei minoritare din Cluj care atacă veșnic autoritățile noastre pentru a le discredita și compromite. Astfel că numitul oficios în loc să lucreze pentru crearea unei atmosfere sufletești pașnice, înțelegătoare și prielnice desvoltării liniștite a sportului nostru, el ascute tăișul armelor de luptă, asmuțând pentru distrugerea autorității instituțiilor noastre. Suntem siguri că dacă în fruntea Comitetului n'ar fi un profesor al universității noastre ci un Knobelauch, sau un fel de Mu'i Pis'a, Comitetul ar fi ridicat în slavă.

Și dacă actualul Comitet înțelege să tolereze această situație fără să cerceteze ce urmări poate avea, n'o tolerăm noi și nici unul dintre puținii români cari s'ar interesa de mersul vieții sportive, dacă li s'ar da acces. N'avem nevoe de oficioase cari sunt organe de compromitere și de vrajbă. Iar dacă clubul „Haggibbor" are nevoe de un organ admirativ să și'l facă.

Sportsman.

Voci din public

— Invățământul religios în școli —

Primim următoarele: In luna Ianuarie a. c. la un articol apărut în prețuitul dv. ziar, Presfinția Sa Episcopul Nicolae Ivan ne-a comunicat că va lua măsuri ca la școala Statului, copiii să fie instruiți în religia gr. ort. Cu durere trebue să constatăm însă că nu s'a făcut nimic până acum. Copiii cari cercetează școala de aplicație de pe lângă școala normală de băeți nu sunt instruiți în religie nici astăzi.

Se cuvine, și mai ales în vremurile acestea de cumplită anarhie morală, ca să se dea în sfârșit atenția cuvenită educației morale și religioase a copiilor noștri din școli.

Un funcționar

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE 63 jugare codastrale pământ arabil, pădura și loc de casă în comuna Kolozs-Gyula. Informații detailate în Str. Romei (Eperjes) 26. Cluj.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară
1602
Oradea-Mare, Hémer-tér No. 1.

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Reclame este sufletul comerțului.

Reclama 1754 1603
Dacă voiți să beți o bere excelentă cereți pretutindeni numai berea nutritoare „Hercules"
(ăla „SALVATOR")
sau berea deschisă „CZELL"

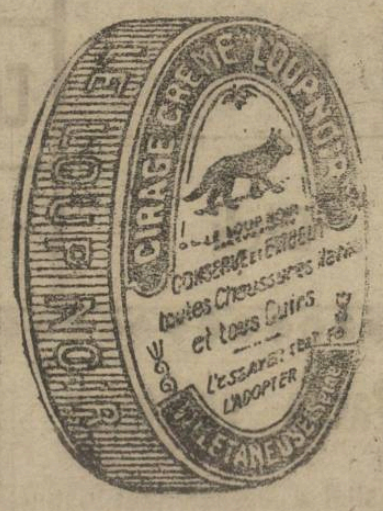

LOUP NOIR
NEÎNTRECUTA
CREMA DE GHETE

SPITALUL JUDEȚAN TURDA.

No. 38 1922-23.

Concurs.

Să publică concurs pentru ocuparea postului vacant de funcționar de birou cl. XI. Salar Lei 350.—indem. de scumpete 300—Lei. indem. specială 250.—Lei, plus indem. de chirie după starca civilă. din care să fac rețiherile legale. Vor fi preferiți cei ce vorbesc și scriu rmânește la perfecție. Cererile în scris însoțite de actele prevăzute de lege să vor inainta:

Direcțiunea Spitalului Județan în Turda.

Turda, la 25, Aprilie 1922.

Dr. GENARIU.
șef. medic director.

1718.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale din Deva.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale din Deva a publicat concurs pentru ocuparea a lor 7 posturi de farmaciști și 2 practicanti la farmaciile Casei Cercuale din Deva, Petroșeni, Vulcan și Lupeni.

Condițiunile de concurs se pot vedea în registrele „Revita Farmaciei" din București și în „Pharmaco Conrier" din Cluj.

Deva, la 26 Aprilie 1922.

1725 Casa Cercuală din Deva.

No, 818/10-1922.

Concurs.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale din Deva, publică concurs pentru ocuparea postului de technician dentist, la ambulatoru dentistic din Deva cu un salar de Lei 1500 lunar. Cererile sunt a se înainta susnumitei Case în termin de 15 zile dela publicarea acestui concurs.

Deva, la 26 Aprilie 192.

1724 CASA CERCUALA DEVA.

DIRECȚIUNEA CĂILOR FERATE SOMEȘENE.

No. 5852/AIV.

Concurs.

Publicăm concurs pentru furnizarea alor 650 vagoane (à 100 q) lemne de foc de fag despicate. Ofertele în scris și în plic închis sunt a se înainta până la 20 Maiu a. c. Condițiile de furnizare se pot vedea la direcțiunea C. F. S. în Dej.

1726 Direcțiunea Căilor Ferate Someșene.

Emil Blaga Cluj
Telef. 2-70. Magasin Piața Ștefan cel Mare 7
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.
Mare stock de cauciucuri Michelin
Cauciuc pentru trăsuri
Cauciuc pentru bicicletă
Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid
1586
Prețuri de reclamă.

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.
Capital Social Lei 40 Milioane.
Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).
Fondată la anul 1894.
Are cele mai mari legături cu toate piețele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine.
Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.
Sucursală în Turda și Uioara.
Sucursală în Turda și Uioara.

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactura	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Luca Niculescu	Bata
Pferschi	Atlantica	Emke	Missir	Turul
Central				Ludw. Heller
Gambrinus			Barza	Croitor de Dame
Hala de bere „Doina“	Colombo	Viorel	Dick	Wartenberg

OPINIUNI ITALIENE pentru teza franceză

Rusia nu este în stare de nici un aport economic — Germania se bucură de-o atmosferă favorabilă în Italia — Acordul cu Rusia a compromis-o

Comentând evenimentele de la Genova „Coriere della Sera” în numerile sale de pe urmă constată că s'a exagerat importanța comerțului rus pentru omenire în general și pentru Europa în particular. Dispariția Rusiei de pe piețele internaționale ca cumpărătoare și ca furnizoră nu a exercitat nici-o apreciabilă influență. Rusia cu toate bogățiile ei naturale, din cauza incapacității conducătorilor și a producătorilor ei, dădea foarte puțin comerțului, chiar pe vremurile bune. Puținele investiri au fost distruse de revoluțiunea bolșevică.

Cum se pune problema Rusă

Pentru occidentali deci problema rusească se pune în chip simplu; fiind dată limitarea capitalurilor, limitată capacitatea de organizație este probabil ca ele să servească în primul rând la reorganizarea neutrilor și foștilor beligeranți cu excepția Rusiei. In aceste vremuri mai ales când capitalurile sunt așa de scumpe, întrebuințarea lor în Rusia de unde nu ar putea produce decât un 2 sau 3 la sută nu e recomandabilă.

Pentru că omenirea rusă se conduce și de alte criterii decât cele materiale și pentru că starea de mizerie din Rusia ar putea să contamineze și occidentul este uman și rațional ca aceasta de pe urmă să fie ajutată; iar pentru ca aceasta să se poată întâmpla Rușii trebue să dea salvatorilor lor „garanții. „Memorandul” de la Londra indică un minimum al acestor garanții: existența unor tribunale inpartiale, recunoașterea proprietății europenilor, libertatea muncii„ liquidarea datoriilor. In asemenea condițiuni se putea îndeplini la Genova o lucrare utilă. Delegații Ruși nu au ținut în socoteală condițiunile admisibilității lor la masa verde, și în discursul inaugural al lui Cicerin au criticat alcătuirea socială a vechilor state occidentale.

Tratatul cu Germania și tactica Rusa

Tratatul cu Germania a pus în lumină tactica Rușilor, știind că prin meritele lor proprii nu sunt în stare să obțină nimic, fără de solide garanții de onestitate și de respect a lucrurilor altora, garanții pe care actualmente nu le pot da, încearcă să semene zizanie între grupurile puterilor occidentale.

Dacă problema rusească se poate vedea subt acest aspect nu tot așa stau lucrurile cu Germania. Aceasta nu e țară semibarbară, aproape colonială, în care o enormă massă analfabetă și brută trăește și moare subt cravașa câtor-va teroriști. Germania e o țară civilizată cu un guvern regulat și reprezentativ. Ea are ca și celelalte state din occident interes la muncă și prosperitate. Lui Cicerin și Racowski le pasă prea puțin de assentimentul poporului pe care-l conduc cu condițiao de a-l conduce, oamenii de stat germani nu se pot separă de poporul lor.

Se părea pentru un moment că erau pe cala cea bună, și aceasta a fost când cancelarul Wirth apăra și-și lua obligațiunea de-a face să triumfe punctul de vedere al executării tratatului dela Versailles.

In Anglia și Italia în urma publicării cărții lui Keynes se bucurau de o atmosferă foarte favorabilă.

Acordul cu Sovietele i-a prejudiciat mult și-a făcut dovada ca Franța avea dreptate în neîncrederea ei față de cuvântul ger man. Cei sceptici în această privință au fost brusc convinși.

Prin aceasta Germania a depășit măsura la cea-ce era în drept să se aștepte.

Europa contra revoluției

Impotriva tentativei unei alianțe cu revoluțiunea comunistă, Europa civilizată trebue să ajungă un front unic și hotărât. Reconstrucția Europei e un ideal omenesc și sfânt, ce nu se poate desăvârși însă mutilând dreptatea și trecutul. Germania nu trebue să-și facă iluziuni că va triumfa prin dispensiunea altora și de-a profita din nenorocirile pe care ea le-a cauzat. Reconstituirea Europei nu va începe de cât în ziua în care învingătorii vor fi generoși și misericordioși, dar și în aceia în care învinșii vor face dovada că sunt decișii la sacrificiile necesare pentru a arăta că nu numai cu vorbe dar și cu fapte ispășesc delictele comise.

Electrificarea căilor ferate

Corespondentul nostru din Arad ne trimite știrea, că un grup de experți din Danemarca a sosit acolo pentruca să înceapă tratative cu direcțiunea căilor ferate particulare din județul Arad relativ la electrificarea acelor căi ferate. Tratativele s'au început și se urmează favorabil.

Știrea aceasta e importantă, fiindcă inițiativa căilor ferate arădane e începutul acțiunii mari ce se va porni pentru mânarea cu curent electric a trenurilor din Ardeal. După cum se știe, acesta e un plan care s'a pus mai de mult în discuție, dar din cauza unor piedeci care continuă să dăinuească, nu s'a putut pune în practică. Faptul însă, că inițiativa ar da și a dat de gândit și în centrul Ardealului și că la Sibiu s'a convocat mai zilele trecute o confătuire, în care în afară de electrificarea industriei ardelene, s'a pus și chestiunea electrificării căilor ferate, ne permite să sperăm, că în viitor se va vorbi tot mai mult despre această chestiune, care, poate nu peste mult, nu va mai face parte din domeniul ilziilor.

Pacea valutelor

Astfel a caracterizat fostul ministru de finanțe al Italiei, dl Luzatti, soluția ce trebue dată crizei financiare actuale. Fostul ministru italian, care este acum la conferința genoveză, a făcut ziariștilor declarații interesante cu privire la modalitatea întronării acestei păci a valutelor, la soluția ce s'ar putea da crizei financiare mondiale. D-sa e de părerea, că toate băncile de emisiune ar trebui să se solidarizeze și să înființeze un consorțiu, care să poată face posibilă lichidarea pretențiilor și datoriilor fără să se atingă de suveranitatea Statelor.

Consorțiul acesta ar funcționa după cum funcționează organizația internațională a poștelor și ar face lichidarea prin cecuri valabile pentru toată lumea. Consorțiul ar da împrumuturi statelor nevoiașe și totodată ar institui o valută unitară pentru toată lumea. Aceasta valută ar face imposibilă specula și ar suprima piedecile nenumărate ce se pun azi refacerii din pricina diferinței mari dintre singuraticele valute. Proectul acesta al lui Luzatti e unul dintre multele depuse la Genova.

Congresul invalizilor de răsboi

„Asocittiunea Generală a Invalizilor din Răsboiul României Mari” a hotărât ca în zilele de 3, 4 și 5 Iunie a. c., să aibă loc la București „Marele congres al invalizilor de răsboi din întreaga țară” ofițeri și grade înferioare.

Toate filialele vor trimite delegațiuni cât mai numeroase.

In vederea acestui congres, se întocmește la Asociație un memoriu, care se va prezinta M. S. Regelui, Guvernului și Corpurilor legiuitoare.

Pentru ca memoriul să atingă toate chestiunile privitoare la îmbunătățirea situațiunei invalizilor, sunt rugați toți camarazii, fără de osebire de grad, cari au doleanțe sau propuneri de făcut, să trimită comitetului ce mult până la 15 Mai a. c. memorii succinte care să arate punctele pe care ar dori să le vadă menționate în memoriu.

Congresul restauratorilor și a proprietarilor de cafenele din Ardeal

Incă de multă vreme circulă printre proprietarii de restaurante și cafenele din Ardeal ideia convocării unui congres general al lor pentru a se soluționa o serie de chestiuni de interes general pentru ei.

Eri a avut loc la Cluj o consfătuire a proprietarilor de restaurante și cafenele din Cluj, în urma căreia s'a hotărât să se trimeată tuturor restauratorilor și cafegilor câte o invitație la congresul general care va avea loc în ziua de 16 Mai la Oradia-Mare.

Iată câteva din chestiunile principale cari se vor discuta la acest congres:

Prima chestiune care preocupă pe restauratori și pe cofegi este înființarea unei Asociațiuni generale a proprietarilor de restaurante, bodegi și cafenele din întreg Ardealul, pentru ca astfel să-și poată satisface mai iute și mai ușor doleanțele.

La congres se vor mai discuta următoarele chestiuni:

1. Suprimarea totală și definitivă a comisiunilor de speculă.
2. Suspendarea prețurilor maximale.
3. Reorganizarea pe baze noui a serviciului chelnerilor și a oamenilor de serviciu.
4. Libertatea complectă a comerțului.
5. Chestiunea orchestrelor, etc.

La acest congres vor lua parte delegați din toate orașele Ardealului.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românca institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 508 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Sâmbătă 6 Malu 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUELICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMESCU

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Triumful unei politici

Este momentul să ne amintim acum câtă împotrivire și câtă discuție a stârnit în rândurile unei anumite opoziții, politica zisă de „rezistență" pe care d. Ion Brătianu a dus-o în fața conferinței de pace dela Versailles. Este momentul să precizăm ce însemna „politica de rezistență" de atunci și să arătăm cât rău s'a făcut țării datorită faptului că politicianismul nostru n'a știut să tacă atunci când numai glasul țării trebuia să se rostească. Și este momentul pentrucă această politică de rezistență înregistrează acum, cu prilejul conferinței dela Genova, o strălucită victorie.

In fața marei conferințe dela Versailles, care trebuia să restabilească pacea lumei, d. Ion Brătianu a înțeles să apere drepturile României potrivit cu jertfele pe cari ea le făcuse, potrivit cu aspirațiile țării. Și a înțeles să le apere cu toată enregia și cu toată hotărârea. Nu se putea precupeți cu drepturile noastre. Și nu era vorba numai de o bucată de pământ, dar mai presus de aceasta era vorba de independența și de demnitatea statului.

Politica d-lui Brătianu nu era prin urmare o politică de rezistență față de Aliați, ci era una de demnitate națională; era politica pe care o poruncea hotărât conștiința țării.

Politicianismul nostru n'a voit să înțeleagă acest lucru. Dintr'o mare chestiune națională s'a făcut o meschină chestiune de politică. In loc să ne fi înfățișat perfect solidari, până la capăt hotărâți, noi ne-am prezentat streinătății desbinați. In vreme ce la Versailles, primul nostru delegat cerea răspicat respectarea drepturilor României, prin politica pe care mărunți politiciani o făceau în țară, se lovea în autoritatea revendicărilor noastre naționale și se creia o atmosferă nefavorabilă delegației române la conferință.

In bună parte acestei lipse de înțelegere și solidaritate trebuesc atribuite știrbirile și de ordin moral și de ordin material pe cari le-au avut de suferit drepturile României. E dureros să le înșirăm și e și de prisos, pentrucă ele sângerează în conștiința fiecăruia dintre noi.

Au trecut de atunci trei ani. Și, iată de abia acum se văd roadele politicii pe care d. Ion Brătianu a reprezentat-o la conferința de pace.

Căci din desfășurarea faptelor și din dezbaterile conferinței dela Genua o constatare se desprinde luminoasă și îmbucurătoare pentru noi: prestigiul României a sporit. Delegatul nostru, d. Ion Brătianu, a obținut în toate chestiunile cari privesc România sau grupul de puteri al Impătritei Înțelegeri, un succes deplin. El se datorește într'o mare măsură atitudinei demne și hotărâte a d-lui Brătianu.

Dacă n'ar fi decât faptul că la actuala conferință nu s'a mai făcut despărțirea de state cu interese nelimitate și state cu interese limitate, despărțire profund jignitoare pentru țările mici, și tot ar fi o suficientă dovadă că politica de demnitate se impune în cele din urmă. Spiritul conferinței dela Genua este altul decât spiritul conferinței dela Versailles. Acei cari nu voiau să înțeleagă atunci egalitatea de drepturi între națiuni, fie mici fie mari, acei cari nu voiau să înțeleagă că raporturile internaționale nu se pot stabili decât pe temeiuri de drept și de egalitate, de respect reciproc, sunt siliți astăzi să se supună acestor principii cari călăuzesc viața internațională.

Prin politica sa din timpul conferinței de pace, d. Brătianu a contribuit la creiarea spiritului nou care stăpânește astăzi politica internațională. Politicii de atunci îi datorim succesul de astăzi. In lumina acestui succes se poate vedea cât de îndreptățită și cât de patriotică era atitudinea delegatului nostru la conferința de pace. Și tot în lumina acestui succes se poate vedea cât de anti-patriotică și de condamnabilă era acțiunea acelor politicieni cari puneau mai presus de demnitatea și drepturile țării interesele unei politici de partid.

Consolidarea începe

Demagogia politică de după războiu a perindat la cârma țării atâtea guverne nepregătite, atâtea personalități cari nu înțelegeau nimic din funcționarea mecanismului de stat și nici de angrenarea acestuia în complexul statelor europene, în cât starea de desorganizarea a fost zi de zi mai agravată.

La dezorganizarea internă a răspuns în mod firesc discreditarea noastră financiară în străinătate. România cu toate bogățiile ei firești, cu tot ascendentul politic pe care ar fi trebuit să-l aducă situațiunea ei de stat învingător și mărit, nu mai inspira nicio încredere. Banul nostru a scăzut continuu ca valoare pe piețele străine datorită numai haosului financiar în care se băltăceau neșiguri, miniștrii de finanțe ai guvernelor trecute.

Dar vina principală nu rezida numai în faptul că n'au avut o politică economico-financiară hotărâtă. Un motiv de căpetenie pentru care leul suferea tot mai simțitoare deprecieri, stătea în faptul că discreditul pornia tocmai din țară, și tocmai din cercurile conducătoare ale finanțelor românești. Politica noastră externă s'a mărginit dela 1920 incoace la schimburi de amabilități și formalități. Nimic nu s'a făcut pentru a se obține garanția că rezerva metalică a circulației fiduciare ni se va restitui. Din potrivă, o descurajare de nepricepuți lăsa să se înțeleagă că e inutilă orice sforțare în acest sens. Iar acei cari prea bine știau că țezarul nostru dela Moscova este o creanță pe care putem oricând conta, având tot interesul să ne speculeze neștiința, tăceau și realizau averi din jocul de bursă al valorilor străine.

Revenirea partidului liberal la cârma țării în momente când dacă am fi pierdut momentul nu se știe dacă îl mai puteam găsi, a fost o fericire pentru țară. Știrile cari ne vin dela Genova ne umple sufletul de nădejdi. D. Brătianu a realizat în câteva săptămâni mai mult decât ar fi legiferat într'un an cine știe ce competință averescană.

Pregătirea politică serioasă, adânca înțelegere a împrejurărilor politice și financiare, era firesc să ducă la realizări temeinice. După succesele politice în chestiunea granițelor noastre spre răsărit, d. Brătianu a obținut consimțământul, întărit de Conferință, al reprezentantului Rusiei Sovietice, prin care se garantează restituirea integrală a valorilor evacuate la Moscova în momente când eram strânși între ciocanul perfidiei vechii stăpâniri rusești, și nicovala nemțească.

Problema reabilitării la justa lui valoare a banului nostru capătă astfel o deslegare fundamentală. Opera de reorganizare internă, operă grea dar la care partidul liberal a dovedit că știe să lucreze, va desăvârși succesul obținut de d. Ionel Brătianu la Genova.

Dc.

Pentru familiile celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Red. și Adm. ziarului „Infrățirea" subscrie	1000 lei
Personalul Tipografiei	200 lei
Banca Românească sucursala Cluj	300 lei
Colonel Vlădescu	50 lei
Adonis Popov, avocat	20 lei
Dr. Gh. Șerban	100 lei
Dr. I. C. Drăgan	50 lei
Prof. A Petrescu	50 lei
D. Delescu	100 lei
X.	5 lei

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

NOUA ORIENTARE A PARTIDULUI NAȚIONAL

„Patria" într'un număr recent, ocupându-se de politica partidului național, confirmă știrea publicată de ziarele din Capitală, că în adevăr partidul d-lor Maniu și Vaida țiunile în vechiul regat, Bucovina are de gând să-și întindă organiza și Basarăbia.

Din capul locului am spus-o, că noua orientare politică a partidului național, nu trebuie să surprindă pe nimeni, întru cât judecând după soarta pe care au avut-o și alte grupări politice al căror program nu corespundea vemilor, era firesc ca și acest partid, să-și schimbe concepția politică, dacă nu vrea să dispară din viața politică.

Descălecarea naționalilor în vechiul regat, apare deci ca o urmare a ideei regionaliste, care stă la baza alcătuirei politice a partidului național și care s'a dovedit mai ales cu prilejul ultimelor frământări politice, că nu este împărtășită de întreaga gândire ardelenească.

Fără a considera reacțiunea puternică ivită de mai înainte în Ardeal împotriva tendințelor separatiste ale partidului naițonal, ceia ce a determinat însemnate defecțiuni în rândurile lui, ci mărginindu-ne numai la campania din prezent, dusă de naițonali împotriva partidului liberal, ne dăm lesne seama că ideia regionalistă manifestată de ei din propriu interes, a avut drept rezultat o complectă epuizare a creditului politic de care partidul național se bucura până acuma în Ardeal.

D-nii Maniu și Vaida, dându-și perfect seama de lucrul acesta, precum și de faptul că, un partid al cărui program politic nu corespunde cu cerințele sociale ale vremilor și cu aspirațiunile neamului nosru, e menit să dispară din viața publică, au început să cugete cu îngrijorare la soarta partidului pe care-l conduc.

Din punctul acesta de privire, articolul „Patriei" publicat zilele acestea și intitulat „Politica partidului național", oglindește cum nu se poate mai bine starea de spirit în care se găsesc conducătorii naționalilor și le descoperă planurile pe care ei le-au pus la cale.

Intr'adevăr din momentul ce au conceput să descalece dincolo de Carpați au înțeles că trebuie să renunțe la politica regionalistă și „Patria" nu numai că se leapădă de data aceasta de regionlism, dar afirmă că această învinuire nu poate s'o primească, întru cât partidul național întotdeauna s'a orientat în politică potrivit numai intereselor țării.

Noi înțelegem să luăm act de resemnarea partidului național cu toată solicitudinea pe care o merită un partid politic care începe să simtă realitatea și ne bucurăm de noua directivă luată, dar nu putem îngădui de loc, ca „Patria" să afirme pretenția naționalilor de a fi făcut până acuma o politică sănătoasă și potrivită numai cu marile interese ale țării întregi.

Și, dacă spunem aceasta, firește că nu ne referim la acel trecut al partidului național care sub regimul maghiar, a apărat în adevăr interesele neamului românesc, ci ne mărginim numai la contribuția pe care el a adus-o cauzei românești de când participă la viața politică a României Mari.

Pentru ca să dovedim că partidul d-lor Maniu și Vaida nu numai că n'a adus nici un aport de muncă și de pricepere la consolidarea țării, dar că dinpotrivă prin atitudinea lui a dăunat chiar intereselor țării, — e destul să ne referim la cele publicate nu de mult de presa streină care spunea că propaganda bolșevică nădăjduește mult în găsirea în Ardeal a unui teren prielnic intereselor ei, și aceasta referindu-se evident aici, la politica pe care o fac regionaliștii ardeleni.

Iar pe de altă parte, chiar zilele trecute un ziar maghiar se alarma că Ardealul începe să fie colonizat cu românii din vechiul regat, privind acest fapt ca un mare pericol ce stă în calea tendințelor ungurești. Dar partidul național prin politica lui exclusivistă, nu reprezintă el oare aceleași vederi care tocmai din punctul acesta de privire, se identifică cu acelea ale șovinștilor de la Budapesta? Și dacă acesta este un adevăr, mai poate oare „Patria" să ne vorbească politica patronilor ei reprezintă marile interese ale țării?

A susține lucrul acesta, ar însemna prea mare cinism din partea ei și noi îi dăm sfatul că dacă partidul național năzuiește să apuce de aici înainte drumul realității, are nevoie să schimbe nu numai directiva politică, dar și mentalitatea cu care mai înțelege încă să susție interesele partidului ce'l reprezintă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Adunarea generală a societății de geografie

Sâmbătă 29 Aprilie la ora 8 jum. s'a deschis, sub președinția d-lui St. C. Hepites, vicepreședinte, în aula Fundației Carol I adunarea generală a „Societății regale române de geografie" al cărei președinte este M. S. Regele.

D. ST. C. HEPITES, vice-președintele societății, a expus într'un documentat raport mersul lucrărilor geografice din lume. Între cele mai de seamă din acestea d-sa relevă încercările făcute de soc. regală de geografie din Anglia pentru cel mai înalt vârf din lume: muntele Everest din Asia. D. Hepites amintește rezultatele pline de succes la care a ajuns soc. de geografie engleză în explorarea deșertului Libiei din Africa, care era aproape necunoscut până acum.

In ce privește țara noastră, d. Hepites spune că prof. francez Em. de Martonne a făcut anul trecut, ca o completare a cursului său, o escursie în munții noștri împreună cu studenții universității din Cluj. In această escursie de studii știința geografică a fost îmbogățită cu prețioase constatări asupra bogățiilor noastre minerale.

In altă ordine de idei d. Hepites constată că România întregită trebue scoasă din sfera geografică a peninsulei balcanice, socotind-o între țările Europei centrale și spune că societatea exprimă desideratul ca toate țările să adopte pronunțarea și ortografia românească a nomenclaturei geografice din țara noastră.

D. GEN. G. IANNESCU, vorbind despre mazeul hărții universale care a proiectat să se înființeze, arată cât de folositor va fi pentru îmbogățirea cunoștințelor geografice ale populației și pentru interesele țării.

D. GEN. M. SCHINA aduce omagii conducătorilor societății și citește un lung raport de constatările făcute de d-sa în regiunea Hotinului din punct de vedere etnic, politic și militar.

D. PROF. V. MERUȚIU istorisește escursia din vara trecută făcută cu grupul de studenți de la Cluj în munții Apuseni, explică însemnătatea proiecțiunilor pe care le înfățișează și îndeamnă publicul nostru să viziteze aceste ținuturi minunate din Țara Moților pentru partea lor pitorească și interesantă.

In ziua a II, D. gen. Sc. Panaitescu a desvoltat conferința sa despre o călătorie pe care a făcut-o la Atena, expunând într'o limbă colorată și'n imagini frumoase toate minunățiile drumului de la Constanța la Constantinopol până la Atena, inzistând mai ales asupra constatărilor științifico-geografice pe care le oferă ochiului atent și cunoscător al omului de știință aceste regiuni așa de variate.

D. ing. I. G. Vidrașcu a vorbit îndelung despre Mările cu nivelul și curenții lor, adâncindu-se într'o minuțioasă și migăloasă cercetare științifică-teoretică, care prezintă interes mai mult pentru specialiști.

S'a procedat apoi la alegerea membrilor de onoare și membrilor corespondenți și donatori și apoi s'a ales noul comitet și anume: d-nii St. C. Hepites, gen. Sc. Panaitescu, gen. Toroceanu, gen. C. Coandă, gen. Iannescu, M. Vlădescu, M. Ghomolu, Tancred Constantinescu, Al. Tzigara-Samurcaș, G. Gorciu, M. Haret, Sp. Iacobescu, M. Manoilescu, D. Ioanițescu și V. Popovici-Hateg.

Citiți „Infrățirea"

După 1 Mai

Ziua de 1 Mai a trecut ca oricare altă sărbătoare a calendarului, liniștită și monotonă.

Altă dată ea era un prilej pentru sgomotoase și adesea ori sângeroase manifestații socialiste. De teama lor autoritățile luau, îngrijate, măsuri pentru păstrarea ordinei.

Prefecții de poliție, comandanții de garnizoană și chiar miniștrii de interne țineau consfătuiri pentru a împiedica orice turburare a ordinei publice. Patrule circulau pe străzi, cordoane barau bulevardele, sentinele păzeau instituțiile. Și ca totdeauna izbucneau conflicte între agenții forței publice și manifestanți.

Din această zi care trebuia să fie o sărbătoare a muncii, se făcuse o sărbătoare a revoluției. In această zi se țineau incendiare cuvântări împotriva burgheziei, se agitau drapelele roșii ale revoluției socialiste, se schițau primele gesturi de revoltă. Și astfel 1 Mai nu era numai o sărbătoare ci devenise aproape o revendicare politică. Iată însă că această zi fu transformată printr'un decret ministerial dintr'o sărbătoare a revoluției, într'o sărbătoare legală, oficială, burgheză. Tot farmecul, tot înțelesul ei pentru socialiști s'a dus. Câte vreme nu fusese recunoscută, ziua de 1 Mai era pentru socialiști un simbol al revendicărilor lor politice, acum când este trecută printre celelalte sărbători burgheze, ea nu mai prezintă nici un interes pentru ei. Vor căuta desigur o altă zi pe care o vor încunjura cu același nimb.

Căci așa este firea omenească. De îndată ce o revendicare, o dorință sau un ideal să găsesc realizate, tot interesul, tot farmecul lor încetează. O nouă revendicare, un nou ideal, o nouă aspirație ne încearcă ...

ECOURI

Cantina Edmond Rostand

O rudă a răpotatului dramaturg frances Rostand a donat în amintirea acestuia 80.000 franci spre a se deschide o cantină la Saratov pe Volga. La cantina această au să fie hrăniți timp de 5 luni de zile o mie de copii înflămînziți.

Originea perucilor

In Franța, afară de femeile chele, cari sunt foarte rare, și chele, cari sunt leante rare, și vor să-și mărească volumul părului, nimeni nu mai poartă perucă.

Nu se poate spune acelaș lucru despre Anglia, unde anumite profesiuni, cea de judecător spre ex., fac portul perucei obligatoriu. Pentru un bărbat, chelia nu este o desonoare; de fapt, după spusele unui medic de spirit, părul este inutil bărbaților. Dacă Samson ar fi fost chel, de sigur că nu i s'ar fi întâmplat nici o nenorocire.

A fost un bărbat, care a fost de părere că un cap chel nu era plăcut la vedere. Este vorba de Francise I, pe care o boală de cap îl făcuse complectamente chel. Era foarte afectat de aceasta și de aceea își puse o perucă; toți curtezanii îl imitară, chiar și acei al căror cap era acoperit cu un păr abundent.

In modul acesta s'a răspândit o modă care a durat mai multe secole și care, necunoscută în antichitate, ne pare azi din cele mai absurde.

Explorarea Himalayei

S'a decis pentru anul acesta, definitiva explorare a vârfului celui mai înalt al Himalayei, — Everest. Noua expediție, engleză, pusă sub conducerea generalului Bruce, a pornit dela Darjeeling, din India, în ziua de 26 Martie 1922. Ea este prevăzută cu tot felul de provizii și unelte, necesare ascensiunei Gaurrisankarului (Sublimul), a cărui înălțime, după evaluările colonelului Everest — al cărui nume îl poartă — atinge 8839 de metri. La 4 Aprile generalul Bruce a lansat prima telegramă din Yating, sat situat valea Chumbi, din Tibet.

Iată pasagiile mai importante din acest mesagiu:

„După ce am traversat Sikkimul, în două grupuri, am sosit la Yatung. Timpul e frumos. Transportarea bagaelor s'a făcut cu ajutorul catârilor tibetani. Ascensiunea este, totuși, extrem de penibilă. Am făcut două zile dela Ronghi la Gnatong, distanța de 12,670 metri, pe hartă, dar cu diferență de altitudine de 3000 de metri. Neam angajat apoi în golful Jelepla și am fost surprinși d'a nu găsi zăpadă, la peste 4500 de metri de altitudine. Din vârful Jelepla am avut o vedere splendidă spre Chomoplari.

O țară fără imn național

Când, după terminarea războiului mondial, s'au reluat relațiile diplomatice între Angla și Germana, guvernul britanic a voit să știe care este imnul național adoptat de noua Republică.

Succesorii lui Wilhelm II au răspuns în termenii aceștia: „In momentul acesta, poporul german n'are nici un imn național".

Inainte de revoluție „Heil dir im Siegeskranz" se bucura de favorurile oficiale, fără a fi aprobat însă de toți.

Melodia acestui imn era de origină engleză, iar textul apăruse pentru prima oară într'o foae săptămânală din Strasburg la 24 Ianuarie 1790 cu următoarea mențiune: Spre a fi cântată pe aria „God save the king".

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Futurismul

— Scopul, metoda și rezultatele —

Dintr'un articol al senatorului și publicistului italian, contele de San-Martino, extragem următoarele pasagii asupra acestoa nouă mișcări artistice, atât de huliță, care se chiamă futurismul.

Intr'un moment de moliciune futurismul a răsărit că o violentă lovitură de biciu pentru cei cari adormeau în tradiție, refuzau orice sforțare pentru căutarea noutății și tremurau în în fața oricărui lucru necunoscut, în fața oricărei încercări îndrăznețe. Marinetti era în capul acestei mișcări. Om de talent, de o activitate uimitoare, de o îndrăzneală fără margini, scriitor înzestrat cu minunate daruri el se aruncă la început să distrugă trecutul. Admirația pentru ceiace a fost, omoară ceiace va fi, tradițiunea aceasta înăbușe sămânța lucrului nou, a originalului, școala egalizează talentele și împiedică libera înflorire a geniilor, deci trebuie să nimicim aceasta. „Să ucidem clarul de lună", fu unul din strigătele de luptă ale futurismului; jos cu romantismul, să distrugem muzeele, colecțiile pe cari tinerii le admiră până la imitația servilă, înăbușind astfel orice isvor spontan de producție.

Futurismul predică violența pe care o practică în toate împrejurările, în manifestările literare și artistice ca și în viața practică unde exaltă mișcarea, forța împinsă până la paroxism, curajul până la nebunie, disprețul pentru orice primejdie, pentru orice oboseală, pentru orice suferință, pentru moarte chiar.

Ori, iată unde futurismul este o mișcare interesantă: această chemare pentru orice formă de energie, această batjocură impetuoasă a copiei, a plagiatului și a oricăror imitații, această căutare, exagerată chiar, a lucrului nou, au avantajul incontestabil de a face pe tineri să cugete că viața nu e trecutul, că ea este pentru ei viitorul, că cel mai mic progres nu poate fi cucerit decât prin cercetări neobosite, cu sforțări continui. Și o atare năvală poate în realitate determina mersul înainte care ni este necesar pentru a parcurge drumul progresului; este perfect posibil ca tinerii mișcați de acest miraj al futurismului, după ce au scuturat cu violență colbul tradițiilor și s'au pus pe căutare, să găsească drumuri și forme pe cari nu lear fi putut găsi niciodată dacă s'ar fi mulțumit să urmeze supuși drumul bătut de înaintașii lor.

Nu trebuie să avem supremul orgoliu de a crede că cei cari nu ne plac se găsesc pe un drum rău. Să lăsam câmpul liber pentru toate încercările, oricât de îndrăznețe ar fi, dacă au câtiva germeni de forță, dacă sunt sincere.

In rezumat, cred că mișcarea imprimată de futurism este folositoare: exaltarea sforțării, chiar brutale, disprețul pentru orice piedecă, biciuește inteligența, o activează, o împinge spre cercetare.

*

Este vorba însă acum de a vedea dacă sforțările futuriștilor au obținut până în prezent un rezultat pozitiv.

Desigur, poeziile și romanele lor conțin câteodată efecte puternice prin vivacitatea, îndrăzneala imaginilor și sonoritatea cuvintelor. Când Marinetti, care spune foarte frumos versuri, își declamă operile isbutește să producă emoțiune, captivează auditoriul. Dar acestea sunt efecte fugare, în cari nu s'ar putea regăsi elementele eterne, ale capo'd'operei, nici în frumusețea formei, nici în adâncimea cugetării. Sunt numai fulgere, nu este încă lumina bună a zilei.

Pictura se sbate de vre-o cincisprezece ani în căutari cari nu isbutesc. Aceleași trucuri cari au produs uimire la început, dar cari au rămas aproape de unde au plecat. Pretenția de a exprima mișcarea a dat faliment, ca și aceia de a arăta stări sufletești. Unei opere de artă nu-i se cere decât un lucru: să stârnească o emoțiune; mijloacele sunt indiferente. Cu atât mai bine dacă aceste mijloace sunt noui. Dar până acum pictura futuristă nu ne-a dat această emoțiune. Monotonia pe cari futuriștii o reprosează celorlalte școli le-a paralizat și lor mișcările. Formula îi închide tot atât de strâns ca și cum și ei ar aparține vreuneia din academiile hulite. Pictorii futuriști închizându-se fără voia lor poate în anumite principii, au devenit școală, academie, clasă închisă, adică tocmai antiteza principiilor pe cari ei voesc să le profeseze și să le impună.

Cât despre muzicanții futuriști, aceștia au produs și mai puțin. Nici o operă demnă de acest nume n'a eșit din sforțările lor. Chiar ca formă, ei n'au găsit încă elemente noui, cari să poată rămâne în compoziția muzicală. Incercări capilărești, cari nu produc nici-o emoțiune și cari n'au niciodată în ele putere de invențiune sau farmec al formei.

Ajung al concluzie cu regretul că ea nu poate fi mai bună. Futurismul are meritul pe care leal trebuie să-l recunoaștem, că i-a trezit din somn pe adoratorii trecutului.

A scrie astăzi cum a scris Dante sau Shakespeare, a picta ca primitivii, a compune în stilul lui Mozart sau Belini, înseamnă a minți. Nu trebuie ca amintirea trecutului să paralizeze expresiunea sinceră a prezentului. Pe de altă parte, însă, nu e cu putință, cum ar voi futuriștii, să uităm cu totul trecutul.

Fiecare om conține în sine o sumă de cuoștințe îngrămădite de trecut; atavismul moral și intelectual egalează atavismul fizic. Chiar inconștient, noi îl suferim. El este o parte integrală, indestructibilă din noi înșine. Din tot ceiace am învățat dela alții noi trebuie să servim pentru a fi noi înșine, pentru a exprma prin formele cele mai înalte, cele mai noui, emoțiunile noastre prezente în literatură, arte și muzică. Futuriștii cei prin o înnoire.

Cronica politică

INCEPUTUL CONSOLIDARREI. — In vreme ce la Genova, primul nostru ministru reprezintă cu atâta energie şi pricepere interesele României şi isbuteşte să netezească asperităţile dintre aliaţi, atrăgându-şi astfel admiraţia presei mondiale, chiar a celei germane; miniştrii rămaşi în ţară îşi dau toată silinţa ca să îmbunătăţească situaţia internă, să restabilească echilibrul financiar, să normalizeze viaţa.

Cel din urmă Consiliu de miniştri a studiat şi aprobat o serie de măsuri asupra normelor după care se va face exportul, luate de Consiliul superior economic şi prezentate guvernului de către ministrul industriei; a stabilit apoi modalităţile după care se vor statornici preţurile pe piaţa internă şi a hotărât organizarea trenurilor alimentare, pentru localităţile unde se va simţi nevoe de ele.

Preocuparea de seamă a actualului guvern este însă normalizarea valutei prin mijloacele cele mai sigure prin care se poate ajunge la un rezultat satisfăcător: deflaţiunea monetară, intensificarea producţiei, ameliorarea crizei de transporturi.

In toate aceste trei direcţiuni s'au luat măsui sigure pentru remedierea tuturor neajunsurilor care bântue viaţa noastră economică.

Se cunosc intervenţiunile pe care guvernul le depune cu succes în străinătate pentru consolidarea bonurilor de tezaur. Deasemenea, se ştie de către toată lumea că anul acesta semănăturile au fost făcute pe suprafeţe incomparabil mai întinse decât în anii trecuţi, în urma asigurărilor date de guvern, că numărul mijloacelor de transport, în special al trenurilor va fi considerabil mărit până la toamnă. Intr'adevăr, în cursul lunilor Mai şi Iunie căile noastre ferate, vor mai putea pune în circulaţie încă 65 trenuri de marfă şi alte câteva de călători.

Aceasta este politica de fapte şi realităţi, pe care înţelege s'o ducă guvernul. Alături de ea, politica opoziţionistă, se arată şi azi, ca şi întotdeauna animată de acelaşi spirit de negaţiune, de învrăjbire, şi de aţâţare.

Conferinţa dela Genova şi tezaurul românesc

Conferinţa dela Genova a ajuns la punctul ei culminant. Până acum s'a putut trece prima mare greutate pentru ca interesele noastre să fie ţinute în seamă: acordul definitiv între aliaţi în cea ce priveşte redactarea notei către delegaţiunea rusă a fost stabilit.

După cum anunţă telegramele sosite, primul nostru ministru a jucat rolul de mediator între marile puteri; şi după cum se vede l'a jucat atât de bine că lucrurile au ajuns acolo unde ţinteau nevoile şi pretenţiunile noastre.

In numărul nostru de eri, arătam că d-nii Lloyd George şi Barthou au aprobat vederile d-lui I. C. Brătianu privitoare la frontiera ruso-română şi la întreaga frontieră rusească creată de împrejurările din timpul şi din urma războiului.

Era singurul mijloc pentru a face ca Rusia sovietică să nu mai agite chestiuni pierdute pentru dânsa, ameninţând veşnic şi plângându-se de nedreptăţi imaginare sau oferind în schimbul provinciilor ce nu-i mai aparţin transacţiuni nedemne de un stat cinstit ca acea a renunţării la tezaurul nostru.

Graţie tot d-lui Ion Brătianu, care a depus în ultimele zile o muncă din cele mai intense şi mai fructuoase, membrii conferinţei au ajuns la acelaşi acord deplin şi în cea ce priveşte chestiunile economice dintre Europa şi Rusia, între care chestiunea tezaurului nostru face clauză special enunţată:

Subcomisiunea care se ocupă cu chestia rusească spune ultima telegramă, a adoptat articolul II al proectului de înţelegere cu Rusia, prin care guvernul sovietic recunoaşte toate datoriile şi obligaţiile publice ale diferitelor guverne ruseşti.

Plata capitalului care a fost avansat guvernului rus pe timpul războiului şi a procentelor va fi amânată; în schimb cererea sovietului ca aliaţii să-i plătească pagubele ce le-a suferit Rusia din cauza amestecului aliaţilor în revoluţia rusească, a fost înlăturată.

Chestiunea reducerei sau modificărei datoriilor ruseşti va fi supusă spre aprobare parlamentarilor puterilor aliate; un aranjament pentru lichidarea sau regularea lor definitivă se va face în comun de către puterile aliate. Datoriile supuşilor ruşi în străinătate, garantate de către o putere străină se vor considera ca datorii particulare. Soldurile rămase din creditele fostului guvern rus în băncile ţărilor creditoare, cari au efectuat avansuri sau şi-au asumat răspunderea pentru împrumuturile ruseşti emise între 1 August 1914 şi 1 Noembrie
transferate guvernului creditor.

Guvernul sovietic va restitui României obiectele care au fost depuse la Moscova".

Rămâne acum ca Rusia să primească sau să refuze. Oricare ar fi răspunsul ei, un lucru e sigur: că aliaţii fac acum un zid comun, de care orice încercări ruseşti de a da noui întorsături lucrurilor, se vor sfărâma.

Ştirile zilei

„Universul" publică un interview cu ministrul cultelor d-l Constantin Banu. D-l ministru Banu a vorbit despre problemele bisericii ardeleneşti şi despre probleme unificări bisericeşti, care va trebui făcută cu atât mai vârtos cu cât este dorită de toţi factorii competenţi şi este cerută de interesele statului.

*

O bandă de bolşevici a trecut eri Nistrul cu trei luntri atacând posturile de grăniceri. După o luptă de 2 ore au fost respinşi. Din parte românească nu este nici un mort.

ALEGEREA dela GHERLA

Primim următoarele:

In numărul 81 din 13 Aprilie al ziarului „Patria" a apărut sub titlul „Nelegiuirea săvârşită la Gherla" un articol sub semnătura O. P. în care mi-se atribue o sumă de incorectitudini, fiind numit chiar „un om mic la suflet".

Pentru restabilirea adevărului, dau următoarele lămuriri: Fiind numit preşedinte al alegerei în circumscripţia Gherla mi s'a prezentat întâiu candidatura d-lui dr. Gavril Tripon, pe care, îndeplinind cerinţele legale, am primit-o.

A doua a fost candidatura d-lui dr. Guilalm Sorban fost subprefect al judeţului Solnoc-Dobâca în Dej. Cu părere de rău am trebuit s'o resping, pe motiv legal însă indicat în hotărâre, iar nu pe motivul invocat de „Patria".

A treia candidatură a fost a d-lui Voicu Niţescu, care având certificatul de alegător din anul 1920, am trebuit iarăşi să-o resping.

Intre acestea s-au presentat în localul de candidatură domnii: Dr. Alexandru Vaida, Agârbiceanu, Sever Dan şi alţii, d-l Vaida a început să mă atace cu expresiuni violente, că îndeplinesc poruncile ciocoilor liberali de la Bucureşti.

Atrăgându'i demn atenţia asupra acestei atitudini, d-sa mi-a replicat, că nu primeşte lecţie de la mine. In acest timp, mi-se presintă candidatura a patra, a domnului Georghe Popp la care d-l Vaida a pretins să-i dau răspuns imediat dacă primesc sau nu candidatura. I-am replicat că legea electorală dă preşedintelui termin de o oră cât trebuie pentru examinarea listei presentatorilor candidaturei. Ca să pot lucra în linişte am rugat d-l Vaida să bine-voiască a se retrage până când voiu putea face examinarea actelor presentate, asigurându-l că îndată după terminare îi voiu preda hotărârea.

Pe când făceam examinarea, aud ni stradă strigăte şi uitându-mă, văd o mulţime de oameni înaintea localului preturei, unde era biroul de candidare cu d-l Vaida în frunte care vocifera puternic cerând primirea candidaturei candidatului naţional: Domnul Vaida trimise pe cineva în lăuntru ca să deschidă o fereastră şi să aud as fel mai bine strigătele. Intrând în local apoi, mă ameninţă, că până nu'i vom de un răspuns afirmativ, nici d-sa, nici mulţumea, un vor pleca. I-am răspuns, că impiedecat de d-sa şi de mulţime nu am putut să examinez actele, şi l'am rugat să-mi se dea timp pentru aceasta şi apoi voiu răspunde. Şi pentru a scăpa de terorism, am rugat pe d-l primpretor să telefoneze după jandarmerie. Mi-s'a răspuns, că în Gherla nu este jandarmerie. Am cerut să telefoneze după miliţie; comandantul militar din Gherla a răspuns, că nu are la îndemână miliţie. Am cerut atunci să telefoneze după mai multă poliţie şi în fine am fost mai norocos.

Făcându-se svon, că demonstranţii voiesc să intre în localul de candidatură, rugat de vicepreşedintele d. Teodor Marţian şi de grefierul d. Simion Câmpean, să primesc candidatura şi să nu ne primejduim viaţa, după ce în chilia învecinată dactilografele plângeau, temându-se de atacul demonstranţilor, sub presiunea împrejurărilor, fără a avea timpul cerut pentru examinarea actelor, am declarat d-lui Vaida de primită candidatura d-l Gheorghe Popp numai ca să scăpăm de teroare.

Aşa fiind, întreb de d-l Vaida, cine a săvârşit nelegiuirea la Gherla, eu, care am lucrat conştiincios, conform jurământului depus, ori d-sa care s'a scoborât de pe piedestalul de fost ministru preşedinte, la rolul unui demagog, punându-se în fruntea oamenilor aţiţându-i şi împiedecând lucrarea legală a unui organ numit după lege?

Nu pot trece deasemenea cu vederea caracterizarea pe care mi-o face „Patria" că aşi fi „un om mic la suflet". Că sunt om cu suflet mare, nu eu mă voi lăuda. Dar nu pot tăinui, că pentru convingerile mele şi ţinuta mea românească, am fost înscris în cartea neagră a guvernului unguresc, suferind temniţa ungurească la procuratura din Dej timp de două luni şi jumătate după întrarea în războiu a fraţilor din regat, adecă din 18 Octombrie 1916, până în 4 Ianuarie 1917, când eliberat la intervenţia domnilor: Dr. Teodor Mihali şi Ioan Gheţie, deputaţi în dieta din Pesta am putut să mă reîntorc la în sînul familiei.

Caracterizarea aceasta nu mă atinge şi o las pe seama autorului articolului din „Patria".

Reteag la 19 Aprilie 1922.

Ioan Sonea
protopop gr. catolic.

Unde duce regionalismul

— Dela regionalism la autonomie şi separatism — Rezultatele politicei partidului naţional — O acţiune separatistă clandestină care ameninţă cu revoluţia — Ce face partidul naţional —

Arătam în numărul nostru de ieri cari sunt roadele politicei regionaliste a partidului naţional din Ardeal. Aceea fiţuică pseudo vieneză, obraznică şi lasă, intitulată nerušinat „Ardealul" este şi rămâne o dovadă vie a excesului de ardelenism străin românismului, şi o continuă mustrare pentru acei oameni politici ai Ardealului cari — fără a le contesta sentimentele faţă de totalizarea în graniţe unitare a poporului românesc — au dus prea departe patima politică.

Nu avem intenţia să facem proces nimărui. Ar fi şi de prisos şi inoportun. E bine să se deschidă din vreme, dela apariţia celei dintâi scânteieri de vrajbă, ochii tuturor oamenilor de bună credinţă şi cu dragoste de neam.

Ne aflăm în faţa celei mai odioase acţiuni subversive pe care o cunoaşte istoria politică a neamului românesc, cu atât mai odioasă cu cât se pare că e făcută de un grup de români, ticăloşi cari vor să dovedească lumei **„că există un popor asuprit de fraţi şi uitat de Dumnezeu"** (sic) şi că **„Transilvania este oropsită şi subjugată"** de **„liite STRĂINE cari ne stăpânesc astăzi pământul strămoşesc, domnii dela Bucureşti"**.

Inconştient sau co ştient, interesat sau dezinteresat, acele nemernice creiaturi, având aerul că se sacrifică pentru dragostea de neam şi ţarină strămoşească, speculează perfid excesele de atitudine ale unor personalităţi politice din partidul naţional, căutând să acrediteze drept stare de spirit a poporului românesc din Ardeal, dorinţa separaţiunei de restul ţării româneşti şi **„Autonomia Ardealului"**.

Din articolul program e destul să reproducem cele câteva puncte esenţiale pentru a ilustra în ce constă acea dragoste faţă de poporul românesc:

„Partidul esenţial al programului nostru este autonomia Ardealului cu ori ce preţ, cu orice mijloace.

„Nu ne mulţumim însă cu atât şi cerem şi purificarea vieţii publice a Ardealului de toate liftele ce au fost trimise în Ardeal, unde au răspândit miazmele imoralităţii şi unde astăzi aproape nu mai este om cinstit."

Apoi după câteva puncte de program cari se găsesc mai în toate programele politice de astăzi, e strecurat un punct care completează pe cele de mai sus reproduse.

„Cerem readucerea ostaşilor şi ofiţerilor de origină ardeleană în garnizoanele din Ardeal şi înlăturarea tuturor ofiţerilor din Regat, cari în prezent fac serviciul în Ardeal".

Vezi Doamne, toate acestea de acolo dela Viena!

Se cere aşa dar nici mai mult nici mai puţin decât exrădarea(?(„regăţenilor" şi mai cu seamă a armatei româneşti, pentru ca apoi elementul românesc slăbit, „autonomia Ardealului" să se poată realiza prin acel „cu orice preţ, cu orice mijloace" care nu înseamnă altă ceva decât revoluţia elementelor nemulţumite cu sprijinul străin al celor ce nu pot uita încă supremaţia nedreaptă dar comodă pe care au avut-o asupra poporului românesc până acum.

Şi ne întrebăm: Convine oare acelor ce înfiguraţi de dorinţa triumfului electoral aţâţau cu subtilităţi de apocrifă interpretare un firesc patriotism local, propovăduind formule dubloase ca „Ardealul al ardelenilor", „Dacă toate drumurile duc la Roma, nu toate duc la Bucureşti", „Ticăloşia Vechiului Regat", „Justiţia regăţeană" şi atâtea alte hapuri de venin fabricate preparate în laboratorul unui regionalism lipsit de convingere, dar fatal vieţii statului Român întregit, ne întrebam dacă le convine acţiunea acelor laşi cari din peştera mucegăită şi obscură a anonimatului şi clandestinismului fac pe voinicoşii.

Partidul naţional care prin presa sa şi oamenii săi politici e autorul moral al acţiunei pornite nu se ştie de unde şi de către cine, are cel dintâiu datoria să înfiereze nefericitul rezultat al politicei sale de până acum, pentru a nu lăsa nici un moment să domniască bănuiala că între el şi acei criminali de les-Majestate şi les-naţiune ar fi vre-o apropiere.

Noi cel puţin nu o credem şi aşteptăm dovada de patriotism care nu va întârzia să se producă.

ARGUS.

INFORMAȚII

M. Sa Regele sosește astăzi Joi la Lupeni-Hunedoara spre a împărți ajutoare familiilor îndoliate în urma catastrofei dela mina Lupeni.

M. Sa va fi așteptat de d. Ministru Gh. Mârzescu. Familia regală a donat suma de 100.000 lei ca ajutoare, iar ministerul Muncii 300.000 lei.

•

„Monitorul Oficial" publică decretul prin care dl Gh. Mârzescu, actual ministru al muncii și ocrotirilor sociale, a fost numit la noul minister al sănătății publice, al muncei și ocrotirilor sociale.

•

Dl Dr. N. Leon, profesor la Universitatea din Iași, va ține în Institutul zoologic, Vineri 5 Maiu, la orele 5 p. m. o conferință populară despre „Credința în supranatural".

•

Astăzi seară la orele 6 p. m. va avea loc în sala de conferințe a Bibliotecei Universitare continuarea conferințelor d-lui Profesor Focillon.

In numărul nostru de mâine vom publica rezumatul acestor interesante conferințe.

* *

Membrii Comitetului Centrului studențesc „Petru Maior" precum și președinții Societăților de pacultăți sunt rugați să ia parte la ședința extraordinară a Comitetului care va avea loc Vineri în 5 loc. or 9 seara în localul centrului căminul studențesc.

■

Ministerul afacerilor streine aduce la cunoștința celor interesați, că de la 1 Mai va primi cererile și reclamațiunile privitore la obiectele ridicate de fostele armate de ocupație inamice, obiecte presupuse a se găsi în Ungaria. Reclamațiunile pot să se refere la ori ce material în putință de a fi identificat, precum: material industrial, de cale ferată, vase fluviale, valori, precum și vite presupuse vor fi fost ridicate și duse în Ungaria. Reclamațiunile se vor adresa la Minister, Direcțiunei pentru Executarea tratatelor, și vor fi însoțite de toate amănuntele și datele necesare pentru identificare, precum și de actele justificative de vor fi, dovedind ridicarea acelor obiecte.

•

Dl Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, a hotărât ca, creditele extraordinare deschise pentru lucrările nepuse încă în executare, în cursul anilor precedenți, precum și cele din bugetul extraordinar pe anul 1921—922, cari sunt în aceiași stare, să fie anulate.

Se anunță din Budapesta că „Oficiul statistic al Ungariei a publicat datele statistice ale recensământului celui mai recent, după care actuala suprafață a Ungariei e de 92.720 klm. pătrați, iar numărul locuitorilor s'a redus la 8 milioane 15 mii 621.

•

Dl Take Ionescu va părăsi clinica din via Toscana dela Roma la 15 Maiu și se va stabili în nordul Italiei unde are să-și facă convalescența.

■

Primele 50 de locomotive din cele 175 comandate la Cassel în Germania vor sosi la frontieră în ziua de 8 Mai.

•

D. P. Ispir a fost numit secretar general al ministerului Cultelor în locul dlui Gh. Arghirescu, a cărui delegațiune încetează.

•

Ministerul de agricultură comunică următoarele cu privire la situația câmpului.

In Oltenia și Muntenia s'a terminat cu însămânțarea porumbului. In Moldova semănatul porumbului continuă. In întreaga țară se seamănă și treițuri, în special dughe și mei.

Pomii roditori se prezintă destul de bine, mai ales în Oltenia și Muntenia. Se continuă cu săpatul viilor, legatul și tăiatul fiind terminate.

In Ardeal și Banat sunt sămănate cu grâu 750 mii hectare, față de 900 mii hectare în vechiul regat.

■

Ministerul de interne în momentul când i s'a anunțat știrea despre explozia de la Aranca Lupeni, a luat grabnice măsuri pentru ajutorarea familiilor victimelor. Ministerul s'a înscris cu suma de 40.000 de lei în fruntea listei de subscripție, care rămâne deschisă.

Prefectul județului Hunedoara a primit ordine pentru deschiderea listei de subscripție.

Domnul general A. Văitoianu președintele consiliului de miniștri îndată ce se va întoarce din Basarabia va pleca la locul nenorocirei.

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyàr 1 în fața magazinului Gyorsàru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87 1278

Azi 21 Aprilie st. v. a. c., se împlinesc 25 de ani dela moartea lui Ioan Ghica, cunoscutul scriitor și bărbat de stat.

•

Vineri 5 Mai orele 5 p. m. Dl Profesor N. Leon de la Universitatea din Iași, va ține la Institutul Zoologie o conferință „populară" vorbind despre „Credința în supranatural".

■

După cum suntem informați atelierul de pictură Pielle aranjat cu gust distins din str. Șaguna Nr. 93. (fost Bartha Miklós) din 3 l. curentă e transformat deja în atelier de fotografat și stă la dispoziția On. public sub conducerea specialistului proprietarul firmei Emeric Gardi.
1728

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumusețează pielea și îi dă fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubițele, încrețiturile, întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie, înfrumusețează pielea. PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ȘI HEHS ARAD
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii.
1564

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Măsurile guvernului pentru eftenirea traiului

Prohibirea alimentelor la export — Regimul contingentării aplicat exportului de vite — Evitarea fraudelor — Reînființarea trenurilor alimentare — Pielle prohibite la export — Exportul făinei — Alegerile parțiale

Importantele hotărâri ale Consiliului de miniștri

Duminecă dimineața s'a întrunit consiliul economic superior, care a întrunit un întreg program de măsuri în vederea ieftinirii traiului.

Luând în discuție acest program precum și modalitățile de aplicare ale lui, consiliul de miniștri a aprobat următoarele măsuri:

1. Prohibirea la export a unora din articolele alimentare ca: ouăle, brânza, caşcavalul, etc.

2. Sunt libere la export numai preparatele de carne, ca salamul, ghiudemul și mezelurile afumate sau sărate.

Exportul vitelor supus contingentării

Consiliul a revizuit apoi regimul exportului de vite, până acum liber, introducând obligația contingentării de 50 la sută pentru nevoile consumului intern, din numărul vitelor destinate exportului.

Conformându-se unor instrucțiuni speciale date de ministerul de industrie și comerț, exportatorii de vite sunt obligați să predea în prealabil cota ce revine consumului intern, repartizată pe localități, după indicațiunile aceluiaș minister.

In ce privește exportul porcilor, cota contingentării s'a menținut cea de până acum, adică o treime din numărul destinat exportului.

Aceiași cotă de o treime s'a hotărât și pentru exportul de ceapă și cartofi, urmând ca exportatorii să expedieze această cotă în localitățile unde se simte nevoe.

Aceasta tot în prealabil și după indicațiile ministerului de industrie.

Tariful alimentelor și vitelor din cota contingentată pentru consumul intern este acel al prețurilor maximale fixate de primării și aflate azi în vigoare.

Evitarea fraudelor

In cursul acestei săptămâni vor fi convocați la ministerul de industrie și comerț primarii orașelor principale, cărora urmează să li se repartizeze cota contingentată, spre a se stabili un tarif uniform al prețurilor maximale. Măsura aceasta este dictată de necesitatea de a se evita specula, dosirea mărfurilor, transportarea lor numai în localitățile, unde tarifele maximale sunt mai ridicate, etc.

Pentru a provoca o ieftinire a încălțămintei, cari azi se vinde pe prețuri insuportabile, consiliul a decis prohibirea exportului pielilor de vite.

Trenurile alimentare

Pentru transportarea alimentelor și vitelor contingentate, consiliul a decis organizarea unor trenuri alimentare dela locul de producție la localitățile de distribuție.

Pentru a se înlesni în acelaș timp exportul și a se stimula și satisfacerea consumului intern s'a hotărât ca aceste trenuri să servească și la transportarea până la frontieră a alimentelor și vitelor de export, după ce se va fi transportat partea din cota contingentată.

Toate aceste măsuri propuse de dl ministru al industriei V. Sassu, în consiliul economic superior au fost în întregime adoptate de consiliul de miniștri.

Exportul făinei

Dl V. Sassu a expus apoi consiliului și stadiul în care se găsesc tratativele angajate de d-sa cu morarii.

S'a admis până acum că făina pentru export să fie plătită de stat morarilor cu 5 lei și 15 bani kgr., loco moară, la care se va mai adăoga și spesele de transport de la moară în port, cu condiția ca cifra acestor spese să nu ridice prețul făinei peste 5 lei și 95 b. kgr.

S'a mai admis ca din beneficiul net ce va rezulta pentru stat din diferența de cumpărare și revânzare de către stat, să se acorde morarilor un comision, care în nici un caz nu va fi mai mare de 10 la sută.

Actualmente, acesta este punctul aflat încă în dezbaterile dintre guvern și morari, întrucât aceștia pretind un comision de 25 la sută.

Eri a avut loc la ministerul de industrie o nouă conferință cu morarii în vederea unei înțelegeri.

Ministerul a mai cerut morarilor condiția garanției atât în ce privește calitatea cât și cantitatea făinei pe care o va recepționa Elveției, riscul operațiunei de predare incumbând morarilor.

S'a mai impus morarilor să mai garanteze până la recolta viitoare cantitatea de făină necesară pentru consumul intern, cu obligația pentru ei de a nu urca prețul azi în vigoare și nici de a schimba calitatea pâinei.

Răspândiți „Infrățirea"

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Joi 4 Mai 1922.

Știrile sosite de la Genova ne vestesc că sforțările făcute de către delegații statelor adunate acolo, au reușit să treacă peste multe din dificultățile care la început păreau că o să împiedice lucrările conferinței de a ajunge la soluțiunile impuse de cerințele unui program reconstructiv european.

După ziarele streine, un rol de căpetenie în rezolvirea crizei de la Genova pricinuită de acordul germano-rus, se cuvine și primului ministru român.

Dl Ion I. C. Brătianu nu numai că a știut să reprezinte cu o deosebită pricepere și competință interesele Quadruplei Înțelegeri, dar prin tactul și abilitatea dsale a servit de mediator, atuncea când diversitatea părerilor față de chestiunile curente, părea că va produce o ruptură între participanții de la Genova.

Fără a considera că atitudinea primului delegat român, a atras după sine un mare prestigiu și credit politic României în fața streinătății, ci mărginindu-ne numai la foloasele din punctul de vedere al revendicațiunilor noastre naționale, — constatăm că s'au recunoscut țărei toate drepturile ei de către conferință.

Cele două puncte principale din cererile României: chestiunea Basarabiei și restituirea tezaurului dela Moscova, putem să le considerăm ca rezolvate definitiv în favoarea noastră.

Relațiile româno-maghiare

Declarațiile contelui Bethlen — Cum trebuesc privite

In împrejurările actuale, când pentru îmbunătățirea situației economice europeană se impun relațiuni strânse și dintre cele mai prietenești între toate statele, de sigur, că programul politicei externe maghiare, pe care contele Bethlen l'a făcut cunoscut zilele acestea la Budapesta, ar constitui un pas înainte spre restabilirea unor raporturi de bună vecinătate între Ungaria și statele care-o înconjoară, dacă la spatele oficialității maghiare n'ar sta vecinic ideia revanșei și aceia a agitațiunilor iredentiste, care se opune oricărei încercări de a stabili o apropriere între Uegaria și statele succesoare.

Premierul ungar reîntors de la Genova, a primit pe reprezentanții presei și le-a expus rezultatele întrevederilor pe care le-a avut la conferință cu prim miniștrii statelor Micei Înțelegeri.

Între altele contele Bethlen a declarat, că imediat după închiderea desbaterilor de la Genova, Ungaria va încheia cu România un tratat de compenzațiuni provizorii, iar în cursul verei, ambele guverne vor începe tratative în vederea încheierei unui tratat comercial.

Știrea aceasta este dintre cele mai îmbucurătoare și dovedește că prim ministrul maghiar Bethlen, s'a putut convinge la Genova care este realitatea situației în Europa.

De aceia el a început să se gândească e mult mai folositor națiunei maghiare ca să părăsească politica ei de până acuma dusă numai dintr'un spirit de revanșă și cu gânduri ascunse ale celui mai pornit iredentism.

Această politică nenorocită care a servit de călăuză barbaților politici maghiari, a făcut ca Ungaria de la răsboi încoace să fie teatrul unor continui frământări politice, împedecând-o astfel de a apuca drumul normal al unui program reconstructiv, cerut de împrejurările vremilor.

România și Ungaria din punctul de vedere economic au tot interesul să trăiască în cele mai bune relațiuni, dar pentru ca să se ajungă la acest rezultat nu e destul ca să intenționezi încheierea unui tratat comercial, pentrucă efectele lui nu-și vor atinge ținta, dacă între aceste două state nu vor exista gânduri constante și sincere de a statornici bune relațiuni de vecinătate în toate privințele.

De pildă ce ne-ar folosi nouă un tratat comercial româno-ungar, când concomitent cu acesta, statul maghiar ar întreține în România o propagandă șovinistă, ceea ce ar fi egal cu un atentat la suveranitatea noastră națională.

In cazul acesta, e neîndoelnic că țara preferă mai bine să renunțe la foloasele unor relațiuni comerciale, decât să știe că la spatele unui asemenea tratat se ascunde gândul unor permanente agitațiuni în sânul populației românești de naționalitate maghiară din Ardeal.

De aceea repetăm încă odată, intențiunile contelui Bethlen față de România ne bucură și le aprobăm cu entuziasm, însă cu condițiunea ca statul maghiar să părăsească politica de agitațiuni și de revanșă, gândindu-se numai la restabilirea unor relațiuni de bună vecinătate, isvorâte dintr'o perfectă sinceritate.

Ministrul muncei la Lupeni

Dl ministru G. G. Mârzescu a sosit Luni la Lupeni, fiind întâmpinat de autoritățile locale de un foarte mare număr de lucrări, cum și de către d-nii senator Bociatu și Buguaru, deputat socialist.

După ce a asistat la ceremonia funerară din biserica greco-catolică, d-l Mârzescu a urmat procesiunea până la cimitir unde a depus coroane pe mormintele victimelor.

Dl ministru Mârzescu, luând cuvântul în numele ministerului muncei, a adus un pios omagiu celor căzuți.

Fie ca în ajutoarele ce statul și Regele — a spus dl Mârzescu — le acordă din sentimente de solidaritate și dragoste frățească, să găsească o mângâiere durerei celor atât de neașteptat și de crud loviți.

Dl Mârzescu a mers apoi la fie care mormânt întreținându-se cu familiile victimelor și, spunând pe rând la toți cuvinte de mângâiere și de îmbărbătare.

După terminarea solemnității dela cimitir dl Mârzescu a vizitat la spitalul Cassei cercuale pe cei trei lucrători grav răniți.

La Cassa cercuală dl ministru al muncei a dat instrucțiuni pentru întocmirea listelor pe baza cărora se va începe distribuirea ajutoarelor.

După intervenționea dlui Mârzescu, societatea „Uricani" a acordat familiilor muncitorilor omorâți un prim ajutor de cinci sute mii lei și a convenit la dublarea termenului legal privitor la evacuarea lucrătorilor.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă
și costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune
Longines
în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii
16 Telefon No. 350

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostra din București)

Ora 2 m p

Din ordinul D-lui Ministru al Agriculturei s'au luat dispoziții ca în ziua de 10 Mai a. c. Comisiunile de expropriere și improprietărire să înceapă de urgență lucrările în tot Ardeal.

In acest scop s'au dat ordin Comisiunilor ca în primul rând ucrările să se facă pe moșiile Statului apoi la toate celelalte moșii care cad sub prevederile legei pentru reforma agrară.

Tratativele dintre morari și guvern în chestia exportului de făină au fost încheiate. Morarii furnizează făina pe prețul de 5 lei și 68 bani în portul de imbarcare, dar cheltuielile de transport vor privi pe stat.

Camera de comerț din Capitală a prelungit până la 15 Mai termenul declarării valutelor străine. Comunicatul oficial publicat arată că o nouă prelungire nu se va mai obține.

Termenul alegerilor pentru consistorul bisericesc suprem a fost amânat până la o dată necunoscută.

Ministerul de finanțe a anunțat toate direcțiunile financiare că pentru acordarea de autorizațiuni de înființare a nouei societăți financiare sau comerciale, este nevoie și de avizul Ministerului de finanțe sau de comerț. Pe viitor societățile financiare și comerciale vor putea fi deci înființate numai cu aprobarea Ministerului.

„Lupta" publică un comunicat al Ministerului de instrucție prin care guvernul face cunoscut că nu recunoaște diplomele universitare provenite din Ungaria, întru cât nu s'a putut ajunge la un acord în privința aceasta cu Ungaria.

Fireșt dispoziționea aceasta se referă numai la diplomele ce vor fi obținute în viitor.

Ministrul de externe Duca a primit eri o telegramă din partea d-lui Ionel Brătianu prin care este avizat că nota transmisă de aliați delegației ruse se ocupă și de problema basarabeană și de teaorul român din Moscova.

Telegrama a produs mulțumire în cercurile politice românești, nota Antantei fiind considerată ca o nouă aprobare a alipirei Basarabiei la România.

O NOUA CATASTROFA MINIERA

„Lupta" anunță din Craiova că la Vulcanni a avut loc o nouă explozie în mine. Victime mortale sunt 12. In mina Corina ascenzorul s'a prăbușit rupându-se funiile. Muncitorii de pe ascenzor au murit cu toții.

*

Ministrul Cehoslovac la București Vevavea arut eri tratative cu d-l Duca la consulatul Cehoslovac. In cercurile politice românești se atribuie mare importanță acestor tratative.

*

„Adevărul" anunță că noua lege electorală va adopta dreptul de vor universal, proporțional, direct, egal și secret. Procedura administrativă preconizează o cât mai largă descentralizare.

Ni se anunță din București că la toamnă va avea loc în Capitală un congres internațional al presei. Vor participa ziariștii statelor micei Antante și ai Poloniei.

Eri după masă a avut loc la București un nou consiliu de miniștri la care s'a desbătut refacerea circulațiunei pe C. F. R. în Ardeal, Bucovina și Basarabia.

Liga Culturală își ține congresul său de anul acesta la 6 Iunie la Curtea de Argeș.

Agenției Rador i se anunță din Chișinău că siguranța de acolo a descoperit o nouă organizațiune bolșevică. Mai mulți oameni suspecți au fost arestați, găsindu-se la unii dintre ei planuri de atentate. Organizațiunea avea de scop înființarea de bande bolșevice.

TELEGRAME

TRATATUL GERMANO-ELVEȚIAN

Berlin. — I se anunță agenției Rador că la Genova a fost semnat și tratatul germano-elvețian care prevede rezolvarea oricăror chestiuni litigioase dintre aceste două țări printr'un tribunal de arbitraj.

ATAC BULGAR IN SERBIA

Belgrad. — O bandă de bulgari îmbrăcată în haine militare franceze și italiene a pătruns eri pe teritoriul Jugoslav. Din orașul Strunga a fost delegată jandarmeria pentru a respinge pe invadatori. După o scurtă rezistență ei s'au retras.

BOALA D-LUI TAKE IONESCU

Roma. — Starea d-lui Take Ionescu s'a îmbunătățit. D. Ionel Brătianu a vizitat eri din nou pe fostul prim-ministru.

PASICI GRAV BOLNAV

Belgrad. — Agenția „Avala" anunță că starea sănătății prim-ministrului jugoslav Pasici, care a fost victima unui accident de automobil, s'a înrăutățit.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

S'adeschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Pneuri MICHELIN „Cablé“
La
S. R. A. şi LEONIDA & Co. UNITE
BUCURESTI: Calea Victoriei 67 — Strada Luterană 29-31 — Soseaua Jianu 16-18 — B-dul Brătianu 64 —
Sucursale:
Braşov: Strada Vămii 22
Sinaia: Sub Cazino
Cluj: Auto-Mecanica Strada Regina Maria 10
Agenţii:
Cernăuţi: A. & I. Rintzler, Strada I. Flondor 48
Bacău: „Technica“ Bacău-Piatra 4
Braşov: Hrist. Naum, str. Unirii
Iaşi: Garaj Coulon
Preţuri foarte avantagioase. 1731

„Universum“
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară şi comercială.
Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neintrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane englezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artistii fabricei se intrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care inlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Banca Ardeleană şi Casa de Economie S. A.
Capital Social Lei 40 Milioane.
Cluj, Piaţa Unirei No. 32 (edificiu propriu).
Fondată la anul 1894.
Are cele mai mari legături cu toate pieţele financiare interne şi externe; cumpără şi vinde pe lângă condiţiunile cele mai convenabile monede streine.
Primeşte depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.
Sucursală în Turda şi Uioara.
Sucursală în Turda şi Uioara.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Cautăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului

Programul
sărbătorilor căsătoriei reg. Alexandru

Programul ceremoniilor căsătoriei regelui Alexandru a fost definitiv stabilit. Durata sărbătorilor a fost fixată la trei zile. Casa regală română va sosi în Belgrad la 30 Mai. In seara acestei zile va fi la palat un prânz de gală şi o serenadă executată de toate societăţile corale. La 31 dimineaţa recepţia deputaţilor la palat, la amiazi dejun intim, seara prânz de gală.

Căsătoria se va celebra la catedrală şi vor a ista numai persoanele oficiale. Pe ziua de 1 Iunie regele va primi felicitările corpului diplomatic, guvernului şi deputaţilor. La amiazi mare dejun de gală, iar la amiazi revista trupelor la Baniţa, lângă Belgrad, unde regele va primi felicitările delegaţiunilor militare. Seara prânz strict intim

Vor fi de rigoare seara toalete de bal, frac, uniforme de paradă şi costume naţionale, iar în ziua căsătoriei toalete de culori deschise şi fraç; pentru revista trupelor toaletele de vizită, jachetă şi cilindru, ofiţerii ţinuta de paradă. Naşul, prinţul Albert al Engliterei, va fi găzduit la palat.

Marele discurs al lui Lloyd George asupra păcei
O primejdie grozavă ameninţă liniştea lumei întregi

Telegramele ne-au transmis un scurt rezumat al marelui discurs ţinut de Lloyd George la banchetul presei engleze şi americane. Iată, după agenţia Reuter, textul oficial al acestui discurs:

„Conferinţa dela Genova, a spus premierul britanic, înseamnă o piatră de demarcaţie în istoria mondială. La sfârşitul războiului credeam că epoca forţei brutale, a măcelului de oameni s'a terminat. Depinde de orientarea ce o va lua Europa după conferinţa dela Genova, ca această credinţă să fie îndreptăţia sau nu. Zdruncinarea Europei e cauzată de numeroasele probleme nerezolvate cari contin toată posibilitatea unei conflagraţiuni europene.

Frontierele din Răsărit

Chestia frontierelor dela est, ca să dăm numai un exemplu, este încă complect nerezolvată. Aproape nu există vre-o frontieră care să fie definitiv recunoscută de toţi. Dela Marea Baltică până la Marea Neagră nu există o frontieră incontestată şi definirea fiecăreia din ele conţine posibilitatea unui conflict teribil în Europa. Invălmăşagul raselor din Europa centrală se poate compara cu interiorul ciocotind al pământului pe care-l acoperă numai o coajă superficială. Această lavă dogoritoare trece drept prin mijlocul Europei şi până când nu se va trage o linie pe care o vor aproba toţi, vor rămâne deschise nenumerate posibilităţi de conflict cari vor târî într'ânsele întreagă Europa şi o vor târî şi pe America, indiferent dacă voieşte sau nu.

Lumea trebue să ia în considerare că Germania şi Rusia conţin peste două treimi din populaţia europeană. Glasul lor trebuieşte auzit şi acordul germano-rus a fost primul avertisment.

O dovadă a primejdiei, este faptul că dela Marea Baltică până la Marea Neagră nu există nici o linie firească de demarcaţie, inclusiv frontiera română, galiţiană polonă şi lituană.

Rolul Americei

„Aş dori ca America să fie prezentă. Anumite persoane cred că avem nevoie de Statele-Unite pentru scopuri egoiste. Aceasta nu-i adevărat. Avem nevoie de America fiindcă posedă o autoritate deosebit de mare. Completa sa independenţă îi dă dreptul să-şi spună părerea. America poate exercita o influenţă mai mare ca orice altă ţară. Ea ar putea veni la Genov liberă şi nestingherită, cu prestigiul ce se cuvine poziţiei sale independente. Dar totuşi America nu este aci; de aceia Europa trebue să facă tot ce-i stă în putinţă ca să-şi rezolve ea însăşi problemele.

„Dezorganizarea Europei, va cuprinde întregul univers inclusiv America.

„Trebue să fim drepţi"

„Dacă Europa va fi organizată din nou sau, cu alte cuvinte, dacă conferinţa dela Genova va izbuti să realizeze un pact al păcei, atunci am încrederea că încă în timpul vieţei mele dar cert încă în timpul vieţei generaţiei mai tinere, Europa nu va mai fi scăldată într'o mare de sânge.

„Am triumfat în războiu; dar triumful nostru nu va dura în veci. Dacă izbânda noastră s'ar transforma în asuprire, atunci îi va urma răzbunarea. Tot aşa cum faptele Germaniei când a deslănţuit războiul au fost urmate de răzbunare. Trebue să fim drepţi şi să ne impunem rezerve. Trebue să recunoaştem că statele Europei nu întreţin raporturi bune între ele şi că se ivesc furtuni la orizont cu cari avem chezăşia că forţa a cedat sfârşitul marelui războiu va însemna şi sfârşitul forţei brutale. Dar câtă vreme problemele europene nu sunt rezolvate, nu avem chezăşia ca forţa a cedat locul dreptului.

Trebue să infiltrăm lumei speritul răbdării, al voiei bune şi al bunei camaraderii. Sunteţi aci pentr ua dăscăli a sprijini şi a linişti şi vă rog, în interesul viitorului lumei, să nu adăugaţi piedici noui celor ce există de mai înainte, ci să vă întrebuinţaţi influenţa pentru a contribui la soluţia dificultăţilor cari conţin într'însele attea primejdii".

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE 63 jugare codastrale pământ arabil, pădura și loc de casă în comuna Kolozs-Gyula. Informații detailate în Str. Romei (Eperjes) 26. Cluj.

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Intreprindere internațională
alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți funționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

24514, 6157, 36153, 13436, 18262, 12507, 16943, 32841, 36095
20279, 2380, 19846, 34637, 20011, 33053, 3054, 24515, 16590, 33529
28054, 48950, 27101, 14658, 36655, 45302, 13652, 39741, 39352
4066, 36779, 4912, 11475, 39832, 37260, 32710, 19988. 945, 24646
46252, 28064, 5298, 26549, 12350, 5462, 48880, 38612, 18294, 4326
28291, 25725, 36290, 356, 437, 37152, 32901, 4143, 13072, 6214
33153, 31040, 26387, 43230, 48141, 30874, 13029, 13623, 48774
4467, 5139, 32300, 31293, 30981, 42655, 35748, 8250, 26213, 8503
29361, 35765, 42555, 24010, 47294, 31667, 17990, 36416, 26615
45097, 24288, 46851, 33164, 39029, 24901, 40891, 496, 39327, 11271
38934, 49971, 33457, 5727, 46850, 28788, 34099, 13295. 9873, 42590
12964, 36141, 46319, 18389, 32383, 12242, 23039, 48839, 19316, 29913
10232, 40995, 47080, 22419, 29038, 25645, 24341, 33721, 16485
5730, 45973, 45364, 48918, 48114, 27490, 38657, 18185, 3557
10047, 46025, 41493, 5637, 38270, 3811. 16790, 4856, 21142, 13921
26947, 23247, 48314, 6333, 26871, 38770, 4137, 20130, 14565, 20840
31778, 20674, 38960, 39715, 18230, 11015, 33845, 29362, 40753
26409, 1069, 1657, 15049, 26957, 43188, 22734, 11619, 5171, 43056
22765, 4800, 29396, 37102, 49745, 18655, 7310, 46026, 36184, 19798
37703, 26710, 42466, 12792, 20228, 33341, 22543, 30861, 18580
48535, 32818, 20475, 33084, 17846, 12382, 48498, 14718, 36988
30617, 38530, 24607, 33084, 49454, 41151, 12171, 19396. 48738
13143, 46246, 5300, 7488, 45630, 1824, 13643, 17722, 1222, 3627
25600, 36811, 24201, 4279, 44013, 10093, 35838, 4962, 40854, 10622
21226, 3621, 27327, 36990, 47567, 46061, 47699, 43762, 11232, 8973
30138, 36703, 36916, 22638, 48536, 20273, 25506, 15579, 17242
13534, 14776, 33340, 3353, 14548, 11454, 7201, 31254, 23376, 42591
48795, 47880, 7329, 31254, 23376, 42591, 48795, 47880, 7329. 28031
48172, 48814, 10251, 37714, 43551, 34308, 3053, 49469, 42512
3668, 22308, 278, 47129, 8618, 39878, 9970, 12342, 20898, 9970
12342, 20898, 37448, 151135, 28650, 24534, 1251, 38856, 36874
15265, 423, 11751, 19298, 223, 42389, 21352, 41448, 12519, 6340
23577, 45298, 45051, 25226, 1028, 35176, 28653, 33345, 29369
21978, 8343, 2000, 31215, 7808, 22728, 21664, 35337, 25113, 13170
49471, 13684, 24957, 25386, 30723, 34593, 9963, 362, 6829, 26471
10852, 3966, 45571, 5435, 8972, 37933, 14962, 30135, 43197, 18434
26858, 43680, 25697, 49552, 10266, 28453, 41117, 24517, 25232
41346, 44832. 44662, 27256. 1681, 38506, 27728, 14086, 48786.
41325, 31359, 33523, 47142, 9929. 42186, 41443, 7838, 33999, 48693
46523, 44573. 43455, 41323, 18882, 48490, 36471. 2263, 32291
22718, 49066, 47259, 26264, 22848, 33517, 30865, 27953, 30796
17327, 45033, 47179, 38804, 16263, 39861, 44802, 39091, 40319
5269, 41440, 41438, 41439, 13822, 48287, 20845, 21612. Seria C.
Nrii 14320, 15475, 29760, 8446, 15120, 18215, 48859, 30982, 17545
18384, 21443, 7451, 33111, 44683, 48240, 49410, 8804, 21081, 22891
22892, 19221, 11621, 303, 4103, 21024. 21404, 48965, 26412, 26411
36215, 22254, 39459, 18672, 25879, 16242, 31857, 4223, 4765, 16700
28533, 39885, 39886, 17634, 30910, 34641, 6584, 35877, 11626
44265, 13063, 11983. 17884, 32389, 20601, 8555, 22468, 31771
27592, 23545, 34119, 38327, 6867, 46503, 27310, 43870, 5166, 3835
15025, 31218, 5001, 8359, 44832, 25442, 28504, 2114, 13638, 1170
6097, 22094, 36862, 41960. 35780, 27304, 45488, 40354, 11629
39857. 13345, 41934, 21276, 18231, 40756, 36044, 27797, 24080
22366, 38391, 25832, 19243, 35380, 28630. 7310, 45137, 2654, 34236
24930, 2886, 5292, 25375, 31466, 22083, 21318, 26204, 49069, [illegible]
12006, 46106, 15091, 49984, 21285, 45557. 19829, 33503, [illegible]2
45894, 31906, 12667, 33980, 30935, 16776, 44526, 15867, 437, 3298
36588, 45182, 27960, 40964, 37447, 18222, 15216, 557, 29155, 47306
24276, 17231, 44946, 25253, 38552, 25889, 23755, 16839, 3708
21608, 2621, 37204, 5516. 25337, 14832. 25629 32. 4692. 4038
23181, 35281, 3588, 4589, 24410, 20222, 28000, 16789. 39263, 1934
39560, 21019, 25005, 11610, 12510, 6696, 30950, 39899, 42281
9191, 23697, 3626, 15739, 45207, 16597, 15824, 12950, 37299, 36864
13001, 49781, 49940, 7193, 18187, 42529, 3228, 19193, 38625. 5020
41695, 2852, 18174, 22167, 30252, 9490, 9557, 32764, 5444, 14270
998, 5239, 49791, 49716, 6414, 46402, 32999, 25532, 28446, 7745
32043, 46682, 34920, 24120, 2345, 47833, 36455, 37945, 20328
27082, 17723, 11424, 41270. 4538, 31546, 10693, 31359, 36816
43363, 45895, 13235, 44430, 29439, 41257, 22532, 19608, 15877
33557, 28794, 659, 37392, 21724. 21096, 49820, 36631, 16747, 24192
35050, 8383, 2506, 5426, 41367, 867, 24995, 37402, 28232, 28067
25452, 21226, 16991, 11305, 8810, 38743, 16274, 12603, 49558
44201, 26497, 49121, 16007, 15144, 29046, 10756. 19657, 15581

(Va urma.)

SPITALUL JUDEȚAN TURDA.

No. 38 1922-23.

Concurs.

Să publică concurs pentru ocuparea postului vacant de funcționar de birou cl. XI. Salar Lei 350.—indem. de scumpete 300—Lei. indem. specială 250.—Lei, plus indem. de chirie după starca civilă. din care să fac reținerile legale. Vor fi preferiți cei ce vorbesc și scriu rmînește la perfecție. Cererile in scris insoțite de actele prevăzute de lege să vor inainta:

Direcțiunea Spitalului Județan în Turda.

Turda, la 25, Aprilie 1922.

Dr. GENARIU.
1718. șef. medic director.

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv și higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriți-vă de preparate falsificate și care nu poartă marca **Bavaria.**

—♦—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 și 250 grame originale precum și în cutii 1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conține 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar și Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscută Firma **A'. T. Băbeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Prețuri concurente la cerere**

Să nu se confunde No. casei. **Prima Casa de Imprumut pe Amanet** Societate Anonima. 1500 **Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.** Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Fondată în anul 1685. Telefon 124

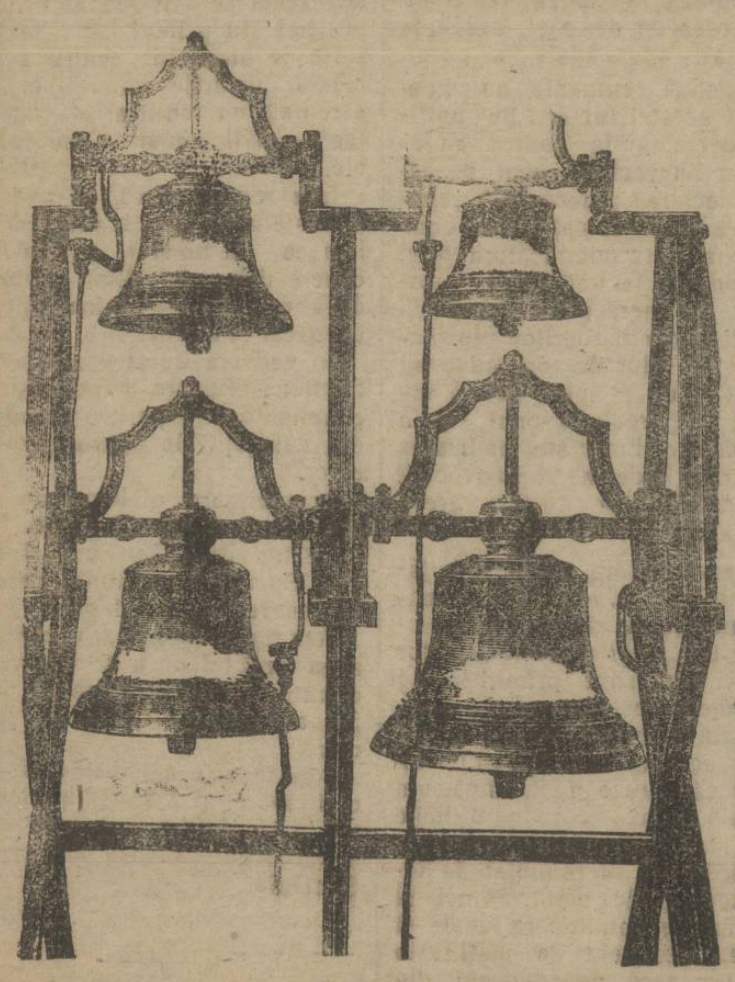

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1666

Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite exposiții.

Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani.

METALURGIA „RAHOVA"
FABRICA DE ARMATURI
București, Str. Sf-ții Apostoli No. 74. Telefon 23/44

Renovându-se Fabrică cu noi Mașini speciale execută prompt și se găsesc gata în depozit ROBINETE p. APA, VIN, GAZ etc. APARATE p. debitat BERE. Orice articole de alamă și bronz pentru comerțul □□ TECHNIC și FIERARIE. 1732

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publiçitate.

Pentru vizitatorii Clujului şi cei din localitate.

Rubrica comercianţilor bine asortaţi care servesc bine şi eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Luca Niculescu	Bata
Pferschi	Atlantica	Emke	Missir	Turul
Central	Colombo		Barza	Ludw. Heller
Gambrinus			Dick	Croitor de Dame
Hala de bere „Doina“	Se vinde gazeta noastră la Friedman Stăniloiu	Viorel	„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj şi Ţesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

De ce-a ajuns ex-regele Carol în mizerie

Ziarele pariziene au publicat acum câtăva vreme niște relaţiuni interesante ale medicului spaniol, care a dat ultimele îngrijiri fostului rege maghiar Carol de Habsburg, a cărui moarte, după spusele acestui doctor, s'a datorit în mare parte mizeriei, în care trăia fostul monarh la Funchall.

Fiindcă s'a făcut mult caz de această mizerie, care în tot cazul n'a fost atât de mare, pe cât ni-au arătat-o intimii exilatului rege şi fiindcă s'a încercat de către prietenii acestuia şi ai Ungariei să se învinuească pentru mizeria aceasta statele succesoare, care nu s'au prea grăbit să livreze apanajul asupra căruia i-a trebuit şi conferinţei ambasadorilor mult timp, ca să cadă de acord, considerăm foarte nemerit să reproducem declaraţiile făcute săptămâna aceasta la Budapesta de către carlistul Andrassy. Acest vestit om politic maghiar, care cunoaşte mai bine decât toţi intimit ţile ultimului rege al Ungariei, a spus public, că exregele Carol şi-a cheltuit averea, pe când era 'n Elveţia, deci înainte de excapada lui cea de a doua, cu propaganda şi cu donaţii făcute cu scop politic partizanilor săi din Ungaria.

Nu poate fi învinuit prin urmare nimeni, că defunctul fost monarh n'a putut trăi la Funchall după cum i-a plăcut să trăiască pe vremuri.

Declaraţia lui Andrassy mai serveşte însă la ceva. Restabileşte un adevăr, care era în parte cunoscut, că fostul rege a cheltuit mult pentru a-şi pregăti reintoarcerea în Ungaria. Ceeace nu se ştie însă nici azi şi poate nu se va cunoaşte nici când, sunt sumele cheltuite pentru scopul acesta de către guvernul maghiar, care a dovedit o atât de mare duplicitate în tot timpul pasionantei aventuri a celui de pe urmă rege ungar.

Revizuirea brevetelor R. M. S.

— O măsură bine venită — Eliberarea de brevete uniforme —

Intr'un număr trecut al ziarului nostru am arătat pericolul ce ameninţă Ardealul din cauza măririi numărului cârciumelor şi măsura ce se va lua în curând pentru ca această înmulţire, contrară legilor în vigoare, să fie înfrânată.

Greşeala trecutelor guverne şi în special a Consiliului Dirigent care încuraja distubuirea licenţelor de băuturi pentru a-şi proteja oamenii lui, va fi în curând revizuită şi putem spera că vom putea încurând avea un număr de cârciumi proporţional cu numărul locuitorilor, aşa cum prevede legea.

O altă chestiune de mare importanţă ce este în curs de soluţionare e chestiunea revizuirei şi controlărei tuturor brevetelor de vânzare a fabricatelor produselor R. M. S. Deoarecc brevetele R. M. S. care sunt folosite de debitanţi acum, sunt eliberate fie de vechiul regim maghiar sau de vechiul Consiliul Dirigent, zilele acestea s'a început pe tot teritoriul Ardealului controlarea lor.

Astfel se procedează la ridicarea tuturor brevetelor existente eliberându-se în loc niște brevete provizorii, urmând ca ulterior, după un riguros control să fie distribuite, brevetele definitive.

Suntem informaţi că cu ocazia acestor verificări se va ţine în seamă la repartiţia noilor brevete cererile invalizilor de război şi ale văduvelor, urmând ca cererile celorlalţi solicitatori să fie puse în planul al treilea.

Măsura aceasta menită să ajutoreze pe aceia care au suferit mai mult în timpul războiului, şi uniformizarea tuturor brevetelor eliberate merită toată atenţia şi ne măreşte încrederea ce o avem în conducătorii regionalei din Ardeal a R. M. S.

Inchiderea chioşcurilor de ziare din gară

Ele se vor închiria numai ofiţerilor invalizi

Chioşcurile de ziare din gările CFR din Ardeal au fost închiriate până acuma unei întreprinderi particulare. Contractul de închiriere expirând încă în luna Martie crt, diferite întreprinderi au dat asalt Direcţiunei CFR şi Ministerului comunicaţiilor. De data asta însă, asaltul particularilor a fost înzădar, deoarece dl general Moşoiu, ministrul comunicaţiilor, a declarat că chioscurile de ziare se vor da în chirie exclusiv ofiţerilor invalizi. Intreprinzători particulari nu pot închiria chioşcurile.

Atragem deci atenţiunea domnilor ofiţeri invalizi să facă oferte asupra acestor chioşcuri la Direcţiunea CFR (subdirector Pretoianu) sau la Ministerul comunicaţiilor (director Protopopescu), fiind de închiriat în Ardeal 20 asemenea chioşcuri şi anume: Arad, Cluj, Satu-Mare, Târgul-Mureş, Sibiiu, Braşov, Teiuş, Baia-Mare, Feldioara-Războieni, Mediaş, Timişoara, Lugoj, Petroşeni, Dej, Sighetul-Marmaţiei, Bistriţă, Copşa-Mică, Oradea-Mare şi Careii-Mari.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mieiu Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cen
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 2

Cetiţi „Infraţirea“

Spre unificarea justiţiei şi a barourilor advocaţiale

Toaţe diplomele de advocat cu începere de la anul viitor se vor da de o comisiune care va funcţiona la Bucureşti

E un an şi mai bine de când s'a pus în discuţie chestiunea atât de importantă a unificărei barourilor advocaţiale din Ardeal, fără să se fi putut găsi până acum o soluţie echitabilă care să pue odată capăt acestor discuţii şi care să rezolve această problemă. Presa din Ardeal, şi anume presa partidului naţional, partid din care fac parte majoritatea doctorilor, advocaţi, de îndată ce a început să circule zvonul că se intenţionează unificarea barourilor advocaţiale şi că prin urmare advocaţii din vechiul regat vor căpăta dreptul de a pleda în instanţele civile din Ardeal şi de a-şi deschide cancelarii advocaţiale, a pornit a deşănţată campanie, nu numai contra acestei intenţii de unificare dar chiar în contra advocaţilor din vechiul regat pe care îi declarau „incapabil“ „simpli licentiaţi“ şi mai ştiu eu cum, că doar, doar conducătorii ţărei vor renunţa la unificarea barourilor. S'a mers până acolo cu intransigenţa barourilor din Ardeal şi a dlor doctori advocaţi în cât la un moment dat a început să circule zvonul că în caz de se hotărăşte unificarea barourilor Ardelene, toţi advocaţii din Ardeal vor declara grevă generală.

In acelaş timp, dincolo, în ţară, barourile advocaţiale îşi măresc în fieçare zi numărul membrilor lor înscrierea advocaţilor de aici cari sunt primiţi acolo cu braţele deschise şi cu o adevărată dragoste de frate. Situaţia aceasta, incontestabil, nu putea să dureze mult, după cum nici n'a durat, căci în ultimile două luni aproape toate barourile ardelene au renunţat la intransigenţa de până atunci şi cu anumite condiţii raţionale şi aproape suficient de justificate să primească pe advocaţii din vechiul regat în sânul lor.

Condiţia principală a fost şi este că advocatul din regat care vrea să se înscrie în vreunul din barourile ardelene trebuie să fi terminat cei doi ani, timpul de stagiu Ce-i drept până acum, pe unde au fost barourile ardelene care fără rezistenţă să fi primit aceasta soluţionare provizorie a problemei.

Actualul guvern având ca punct principal în programul său de guvernământ, unificarea raţională şi cât mai neîntârziată a provinciilor alipite sub toate raporturile a luat o serie de hotărâri cât se poate de bine venite şi în cela ce priveşte unificarea justiţiei. In primul loc a luat o serie de dispoziţii pentru a accelera lucrările comisiunei însărcinată cu unificarea codurilor — civil penal — comercial etc.

In al doilea rând, în ceia ce priveşte unificarea barourilor aflăm că s'a hotărât, ca cu începere dela anul viitor, diplome de advocat să nu se mai poate da, decât la Bucureşti

In vederea acestui fapt se va institui la Bucureşti o comisiune examinatoare, specială compusă din delegaţii ale tuturor provinciilor.

Prin urmare diploma de advocat nu se va mai putea da, pe viitor decât de comisiunea dela Bucureşti instituită special în vederea acestui fapt.

Aşa fiind, viitorii advocaţi vor avea dreptul de a se înscrie în oricare baron din ţară, şi de a pleda în oricare instanţă judiciară.

Acesta este cel mai serios şi mai mare pas spre unificarea totală şi definitivă a justiţiei şi a barourilor advocaţiale — din România.

Bey.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 509 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Duminecă 7 Maiu 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU M... No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COM...
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon
C. T. I. A No. 211

PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

In umbra Genovei

Umbra Genovei s'a proectat viguroasă peste întreaga activitate politică din țara noastră. Persona litatea d-lui Ion Brătianu s'a evidențiat în dimensiuni atât de impunătoare, acolo, la tribunalul lumei, că, aici în țară, pigmeii politicei mărunte au amuțit dintr'odată ruşinați par'că şi ei de limbuția lor cotidiană.

Afară de revoluționarul de profesie d. dr. Lupu, care probabil este supărat că primul ministru a tratat prea energic pe Cicerin, încolo, adversarii obișnuiți ai guvernului și-au îndulcit aproape cu toții tonul, când, vrând, nevrând, trebuie să pomenească de modul cum am fost reprezentați la Genova.

Ne gândim la multa și mărunta presă opozițională, care, vai, e nevoită să ia notă de laudele pe care ziarele străine le aduc d-lui Brătianu, pentru zelul pe care l'a depus ca să cimenteze mai trainic acordul dintre aliați, merit recunoscut prim ministrului nostru până și de gazetele germane.

Unde sunt profeții lugubri cari prevesteau cu siguranță că atitudinea ce d. Brătianu și-a propus s'o ia la Genova (ei o și cunoșteau din nainte!) o să ne dea de râpă? Unde sunt sfătuitorii, neprețuiții diplomați ai Capitalei, ce cresc și se înmulțesc atât de vertiginos în preajma marilor evenimente, cari dădeau primului ministru ideia unei înțelegeri cu Cicerin, prealabilă conferinței și cari disperau că nu vor fi ascultați de șeful guvernului?

Au tăcut cu toții în fața desmințirei categorice ce le-a dat-o mersul evenimentelor.

Până și partidul național și-a mai domolit avânturile regionaliste, părând a fi înțeles cât de mult ar distona cu împrejurările actuale, amenințarea cu Alba Iulia.

De altminteri partidul acesta pare să-și fi dat seama dinnainte cât de puțin conform cu năzuințele țării era caracterul său separatist. Discuțiunile ivite printre conducătorii lui pentru schimbarea firmei regionaliste, cu o alta mai adaptabilă cerințelor patriei întregite, cu cea așa botezată în oficinele partidului „regnicolară" denotă până la evidență acest fapt.

Fără îndoială, nici acum „Patria" nu recunoaște vre-un merit d-lui Brătianu la conferința lumei. Pentru acest oficios de partid, firește toate succesele d-lui Brătianu se datoresc... d-lui Vaida. Cum, după același ziar, tot ce este bun în țara-aceasta, dela război, ba chiar și dinnainte de război încoace, se datorește iarăși d-lui Vaida.

Dar dacă ar fi să luăm în serios cuvintele „Patriei" și să recunoaștem că Basarabia ne-a fost adusă plocon de d. Vaida din străinătate, în urma excursiei sale diplomatice la Paris și Londra și că d. Brătianu n'a făcut altceva la Genua decât să mulțumească aliaților pentru darul oferit predecesorului său ne dă oare voe confratele naționalist să recunoaștem, deopotrivă cu presa străină, inclusiv germană, că intervenția d-lui Brătianu a fost hotărîtoare pentru întărirea a cordului între aliați și pentru întregirea notei adresate Rusiei, cu clauza restituirei tezaurului românesc?

Sunt lucruri acestea de care „Patria" nu pomenește nimic, cum nu pomenesc nimic de succesele d-lui Brătianu la Genova nici alte gazete înrudite în politică cu oficiosul partidului național.

Dar tăcerea aceasta este una din cele mai puternice dovezi de cât de mică și-au văzut politicianii învrăjbirei între frați politica lor, față de frumoasa, demna, sigura conduită a d-lui Brătianu la Genova! Cât de neînsemnați și inutili și-au apărut în proprii lor ochi, față de respectul ce primul ministru a știut să-l arăgă de partea țărei sale, din partea întregei lumi, încă din primele momente ale conferenței, care hotărăște soarta lumei.

Pentru ajutarea celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Red. și Adm. ziarului „Infrățirea" subscrie	1000 lei
Personalul Tipografiei	200 lei
Banca Românească sucursala Cluj	300 lei
Colonel Vlădescu	50 lei
Aconis Popov, avocat	20 lei
Dr. Gh. Șerban	100 lei
Dr. I. C. Drăgan	50 lei
Prof. A Petrescu	50 lei
D. Delescu	100 lei
X	5 lei
Fenyő și Braunfeld Bijutier Cluj	100 lei
Dr. S. Bornemisa	100 lei
I.	20 lei
Dr. Liviu Dumbravă.	20 lei
D-na și d-l General Herbay	100 lei

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

Măestrul George Dima

Arta populară naițonală oferă un nesfârșit isvor de inspirație. Din nefericire, necesitatea de a ne pune în rând mai grabnic cu civilizația modernă, ne-a silit să recurgem la cercetarea operilor gata sintetizate ale străinătății, părăsind și depărtându-ne de fondul național. Operele astfel create au dat străluciri de moment, dar nu și dovada de trăinicie a veritabilelor produse artistice. Acest proces s'a petrecut în egală măsură în literatură ca și în pictură și sculptură; în muzică cei ce au înțeles să se întoarcă la cercetarea isvoarelor naționale au fost și mai puțini. Și, poate datorită acestui fapt, arta de creiație muzicală — pentrucă există și una care se referă numai la interpretare — a rămas în urma celorlalte arte.

Procesul acesta a fost astfel cunoscut numai în vechiul regat. In Ardeal unde viața socială și culturală urma o evoluție firească, muzica a avut o desvoltare necunoscută dincolo de munți. Situațiunea noastră politică față de o stăpânire nedreaptă și străină ne-a constrâns să prețuim orice manifestare românească; iar pentru a ne înăbuși durerile cauzate de atâtea martiraje nu ne era îngăduit decât plânsul și cântul. Așa se explică că de aici din Ardeal și Banat s'au ridicat cei dintâi mari maeștri ai muzicei naționale.

Vidu, Brediceanu și George Dima, pentru a nu aminti decât de cei mai de căpetenie, au creiat arta românească de compoziție în muzică, utilizând cu adâncă pricepere și simț artistic rezerva cântului popular românesc.

Bogata producție de compoziții a maestrului astăzi sărbătorit, numără opere cari pot sta alături de orice producție artistică străină. „Cântecele" sale publicate cu text român și german la 1889 au fost mult gustate în Germania, contribuind astfel la ridicarea prestigiului românesc. Cele două liturghii ale sale sunt două capo d'opere ale artei muzicale religioase; iar atâtea cântece laice, pe teme populare sau după cei mai de seamă poeți români sunt un nesfârșit șirag de mărgăritare înșirate cu răbdare, gust și pricepere în cei 40 de ani de activitate.

Dar capitolul de căpetenie al gloriei maestrului Dima îl alcătuește, acea adâncă înțelegere a nevoilor noastre culturale. Vreme de 40 de ani, cu o neobosită stăruință maestru Dima a sămănat în toate părțile românismului dragostea de artă, de artă națională sănătoasă. De la catedra sa dela seminarul ortodox din Sibiu sau de la cea dela liceul in Brașov, la Conservatorul de muzică din Iași și acum la cel din Cluj, maestrul a format atâtea generații de vrednici urmași. Urmând același gând Reuniunile de cântări dela Sibiu și Brașov sub conducerea sa au cutreerat țara în lung și'n lat propovăduind dragostea de artă și neam și stârnind admirație și îndemn.

Sărbătoarea de astăzi nu este o simplă și banală formalitate ca la atâtea alte sărbătoriri ocazionale; în personalitatea maestrului Dima se sărbătorește însăș: arta națională muzicală renăscută la o nouă și adevărată viață.

Dc.

Cum privește guvernul situația din Ardeal

Un interview al dlui Ministru C. Banu

Cît de neintemeiată este campania partidului național prin care guvernul de astăzi este înfățișat și el ca un fidel continuator al politicei inaugurate în Ardeal de guvernul Averescu, ne-o dovedește interviewul pe care d. C. Banu, ministrul Cultelor și al Artelor, l-a acordat unui ziar din București în urma recentei sale călătorii în ținuturile ardelene.

Venind în Ardeal anume pentru a cunoaște oamenii și rosturile de aici, d. C. Banu a putut să-și dea seama de toate greșelile politicei averescane și în acelaș timp să vadă și care este drumul pe care trebuie să-l urmeze conducători de astăzi ai României.

A guverna Ardealul fără a-i cunoaște sufletul, întocmirile și tradițiile lui, — este o politică nenorocită împotriva căreia d. C. Banu nu ezită să se ridice cu toată puterea autorității sale.

Această politică, dusă de guvernul Averescu timp de aproape doui ani, a jignit opinia publică ardeleană și a creiat o stare de spirit care servește așa de bine regionalismul partidului național. Uitînd că în Ardeal e un popor întreg care își are tradițiile lui administrative și culturale, guvernul Averescu a transformat această provincie într'un loc de plasare a partizanilor și a creiat aici convingerea că frații din vechiul regat înțeleg să se poarte față de Ardeal ca față de o țară cucerită.

Guvernul de astăzi însă e hotărît să repare toate greșellile guvernării trecute.

„Spre a fi bine guvernat — ne spune d. C. Banu — Ardealul trebue mai întâi să fie bine cunoscut, cunoscut în oamenii lui, în întocmirile lui, în tradițiile lui.

Trebue, apoi, ca elementul local, întrucât este în număr suficient și are pregătirea necesară, să fie de preferință întrebuințat în administrație, în justiție, pretutindeni.

Trebue, în fine, ca ardelenii să fie chemați la o cât mai largă colaborare în administrația centrală a regatului și, să fim siguri, statul nu va avea decât foloase de pe urma acestei colaborări".

Dar concluziile la care ajunge ministrul C. Banu nu trebuie interpretate ca o aprobare din partea guvernului a politicei pe care o face partidul național. Căci, recunoscând greșelile săvîrșite de guvernul Averescu, cîrmuitorii de astăzi înțeleg să evite tot ce-ar putea contribui la înstrăinarea Ardealului de vechiul Regat, pe când partidul național, dorind să aibe Ardealul numai pentru el, exploatează acele greșeli și-și face din ele un aliat în lupta pe care o duce pentru cultivarea tendințelor separatiste.

Știrile zilei

Agenției „Rador" i se anunță din București că tratativele dintre guvern și morari au dus la rezultat, aceștia acceptând proviziunea de 10 procente propusă de către stat.

Ministerul de agricultură a adresat o circulară, autorităților ardelenești cerând o cât mai grabnică executare a reformei agrare.

M. S. Regele se reintoarce astăzi în Capitală.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

CONFERINTELE d-lui HENRI FOCILLON

Arta franceză în timpul Revoluției și al Imperiului

Prima conferință ținută de ilustrul profesor francez în fața unui numeros public, a tratat despre arta franceză în perioada revoluționară și imperială.

Istoria artei franceze în secolul al XIX-a, ne spune d-sa, ne face să cunoaștem una din epocele cele mai fecunde și mai puternice ale vieței morale în Occident. Secolul al XIX-a ne face să ne gândim la XIII-a și al XVI-a secol, la vremea catedralelor și a Renașterei. Este el însuși teatrul unei renașteri neliniștită, pasionată, căutând fără încetare reînoirea, o renaștere oare cum în negru, mai puțin veselă, mai puțin legată de bucuria de a trăi de cât Renașterea propriu zisă, dar tot atât de bogată ca și aceasta în descoperiri și în înoiri. Fiecare generație franceză în secolul al XIX a este nerăbdătoare să reînvioiască, conform cu visele și aspirațiile sale, imaginea universului. Fiecare din ele îmbogățește comoara sensibilității și imaginației umane și încearcă o technică mai multi. Istoria picturei este mai ales fertilă în descoperiri îndrăznețe și frumoase. Genialitatea rasei franceze n'a încetat un moment să se exprime prin viziuni și procedee de cea mai bogată originalitate.

Omul secolului al XIX-a iese din Revoluție și din imperiu cu preocuparea unui vis sublim. Aceste mari vijelii istorice l'au smuls cu forța dintr'o estetică puțin cam rece și impersonală și l'au pus în ața măreției unei realități epice. David, teoriticianul întoarcerei la antichitate (1748—1825), după ce a pictat după moda greacă și romană personagii din Plutarc, se vede aruncat de o dată în mijlocul unei încăerări eroice, unde nu este numai martor ci și actor și de rangul întâiu.

El a de răsunând zilnic, în împrejurări teribile, accente mai eroice ca în cuvântările din Titus Livius, așa că pictorul arheolog al Sabinelor (1795), care își constrânge natura pasionată, vie lentă, puțin vulgară la pictura cuminte din acest tablou și din altele similare, este în același timp realistul dramatic al lui Marat înjunghiat ca un taur în baia sa, și a femeei din popor din muzeul din Lyon, cu privirea hotărâtă, cu brațele în crucișate, într'o admirabilă atitudine de convingere, de amărâciune și de curaj. Admirabilele lui calități de pătrundere psichologică găsesc în astfel de scene un câmp de activitate cu mult mai conforme genului lui. Apoi marile solemnități ale imperiului încoronarea lui Napoleon (1804), Distribuirea drapelelor în tabăra de la Boulogne (1808) ne arată în David un analist egal, prin amploarea și sentimentul civic, măreției timpurilor.

Gros este și el unul din acei maeștri pe care poe la realității istorice i-a smuls unei estetice convenționale. La David mai rămâs se încă, chiar în paginele sale cele mai frumoase, o răceală de execuție, provenită dintr'o interpretare tendențioasă a modelelor antichității. Gros (1771—1835) este un pictor în sensul întreg al cuvântului. In Ciumații din Jaffa, episod, poate romantic, al expediției din Siria, se ghicește toată poezia orientului romantic, toată sugestiva căldură de tonuri a lui Delacroix și Decamps. In Lupta de la Nazaret, se desfășue toată violența luptelor corp la corp în care se ilustrară tovarășii lui Napoleon, asemeni eroilor lui Homer. In Bătălia de la Eylau, se vede toată groaza și mizeria războiului: zăpada cade, satele ard, răniții trag să moară, împăratul trece, urmat de generalii săi, negri în uniformele lor, pe fondul alb monoton al câmpiei.

Departe de aceste triste și de aceste măreții un maestru fermecator păstrează și cultivă câteva din însușirile cele mai rare ale Franței eterne. Prud'hon, fiul elocvenței și duioasei Bourgogne (1758—1823) a avut un suflet ales, și, printre picturi Revoluției și al Imperiului, talentul cel mai suav și mai pătrunzător. Femeia lui Prud'hon este până la un oare care punct femeia lui Chenier, dar cu o notă mai adâncă, mai umană, mai voluptoasă, mai castă și mai tristă. Modelând corpurile ca și Corregio, sub o lumină care are ceva lunar, dulceața melancolică a pielei albe și mate, sta ura înaltă și fină, atitudini în acelaș timp la voia întâmplărei și pline de un stil în mod natural nobil, iată prin ce Prud'hon se ridică deasupra contemporanilor și ne farmecă. El ne este scump, căci a fost delicat și duios, adevărat tip de francez, și pentru că a fost foarte nenorocit. Ne este scump mai ales pentru că a fost cel mai cu adevărat pictor dintre toți contemporanii săi.

Dulceața, mângâierea felului său de a picta, care rămâne totdeauna elegant și solid, îi constituesc, la începutul secolului al XIX-a o originalitate plină de măreție.

Potretul împărătesei Iosefina, aproape profetic pentru destinele viitoare ale imperiului, conține în germen arta peisagiului și chiar a figurilor lui Corot.

Astfel se exprimă, cu varietatea cea mai liberă, în ciuda și alături de esteticele neoclasice, maeștii cărora spectacolul istoriei contemporane le smulge accente dramatice și sincere și un deport de ei, poeții cari, rămași credincioși unor visuri mai adânci și mai ascunse, mișcă în noi sentimente de o umanitate eternă.

ECOURI

Moartea unui scriitor german

La Berlin a murit zilele trecute cunoscuta scriitoare Grete Meisel-Hess, în etate de 43 ani.

D-na Gellert — acesta este adevăratul nume al defunctei — se născuse la Praga. S'a relevat prin lucrările sale în domeniul psihologiei sexuale dintre cari cea mai importantă este cea intitulată „Das Wesen der Geschlechtlichkeit" pentru care a obținut premiul „August Sprecht" la Gotha.

A scris și defirte romane și nuvele în carj a schițat diferite desnodăminte fericite și nefericite din propriile ei căsătorii — căci s'a remăritat de câteva ori.

Sfârșitul ei a fost foarte turbure. Ea se considera ca o victimă a spiritismului și se credea persecutată de fel de spirite. Causa acestor simptome patologice resida într'o boală de urechi.

UN NOU BALET LA OPERA MARE DIN PARIS

Baletul „Artémis troublée", a cărei primă reprezentație la Opera Mare din Paris va avea loc în săptămâna aceasta, are ca autori pe d-nii Leon Bakst, pentru scenerie, costume și decoruri; Paul Paray, pentru partițiunea muzicală.

Misa en scene și coreografia sunt opera d-lui Nicola Guerra, alecărui balete „Castor et Pollux" și „La tragedie de Salomé" i-au consacrat definitiv talentul.

Principala interpretă va fi d-na Ida Rubinstein, iar celelalte trei roluri principale ale acțiunei, „Actéon", „Zeus" și „Archippea" vor fi interpretate de d-nii Svoboda, Severin și d-ra Jasmine, cari vor apare cu ocăzia aceasta, pentru prima oară pe scena Operei.

Centenarul lui Pasteur

Academia franceză, academia de Stiințe și Academia de medicină prepară sărbătorirea Centenarului lui Pasteur născut în anul 1822.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

Studențești

Un răspuns

Primim următoarele:

Comitetul societății studenților univ. Someșeni, referitor la declarația apărută în Nr. 506 din 3 Maiu a ziarului „Infrățirea" semnată de d-nii: Iustin Iliesiu, Baciu Augustin, Mihăilă Mihăilas, Casiu Pop, Sima Constantin, Ioan Istrate, Gavrilă Morar, declară că d-nii: Mihăilă Mihăilas, Casiu Pop, Ioan Istrate și Silvan Grivase nu sunt membrii ai societății, iar d-nii: Iustin Iliesiu, Sima Constantin, Gavrilă Morar și Valer Corui foști membrii, Aurel Morar necunoscut, singur d-nul Baciu Aug membru, au pretenția să judece capabilitatea sau incapabilitatea Comitetului fiind conduși de interese personale și de un egoism brutal.

Fiind vădite intențiile tendențioase ale d-nilor aminți i; Comitetul răspunde pentru întâia și ultima oră, ori căror atacuri.

Comitetul soc. stud. univ. Someșeni.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cărți și Reviste

In ultimul ei număr „Gândirea" cuprinde un judicios articol prim asupra scumpetei hârtrei, tarifului postal și tiparului, scumpiri cari înnăbușe apariția revistelor și a volumelor și lipsesc pe săraci de hrana sufletului lor.

„Am cetit un cuvânt frumos", scrie autorul articolului — „era comparată hârtia cu o pâine, de care cei săraci vor fi deacuma lipsiți".

Și mai departe:

„Scump, tot mai scump, scrisul devine un privilegiu al celor bogați. Publicațiile ce se închid, amintesc bisericile ce se închid, cetitorul ne mai având ce foae să-și aleagă, pierde și dreptul de a-și alege învățăturile și credința în învățătură".

Autorul arată apoi că această stare de lucruri actuală, pusă sub judecata vremilor ce vor veni, va fi de neiertat, după cum generațiile noastre și cele ce ne vor urma nu vor ierta nici odată părinților nostri că Eminescu a murit în mizerie.

In acest număr proza literară este cunoscută cu vigoarea-i cunoscută de d. Cezar Petrescu, puternicul nuvelist.

„Injunghierea din fundătura 13 Septembre" este surprinzătoare atât prin titlu, cât și prin neașteptatu-i conținut.

D. A. Davila continuă portretele răposaților din amintirile sale. Ne spune de astă dată ceva despre compozitorul de canzonete italiane Tosti „un omușor care merge încetișor, cu pași mărunți, în dosul unui enorm țigăroi".

O delicioară fantezie literară „Omul de Calcar, semnată I. Darie, urmează. Apoi schița reușită, care amintește vag, Moartea lui Castor" a d-lui Brătescu—Voinești, în sfârșit minunatele eseuri de sub titlul „Idei, Oameni și Fapte".

Versurile sunt semnate de d-nii Ion Pillat (Căsuța din Copac), Lucian Blaga (Sufletul Satului) Isaia Tolan, Marcel N. Romanescu, E. Talaz, A. Pop. Martian, Dinu Geoglovan.

Numărul mai cuprinde articole asupra artei în general datorite d-lor O. Tafrali, Ligeti Erno, C. Sudețianu, A. Dominic.

Ramuri Anul XVI, No 18. Revista craioveană ne aduce un prim articol elogios asupra literaturei d-lui N. Bataria, semnat de d-l N. Iorga. O nuvelă datorită scriitorului, de care se ocupă articolul prim este pusă anume ca să dovereasca spusele d-lui N. Iorga. (Cărvănarii).

Numărul mai cuprinde două traduceri de poesii: „Glasul Morților" traducere de d. V. B. din poesia contimporană francesă(?) și „Copilul și Mama" tradusă după Rabindranat Tagore de d. V. Turtureanu; un foarte interesant articol al d-lui Ion Sân Giorgiu, asupra „Celor certați cu gramatica" în general și asupra greșelilor de sintaxă și stil mai monstruoase decât toate atentatele, din lume, cuprinse în „Ordonanța definitivă în procesul comuniștilor"; și o poesie cu clișee mucegăite de vechime (autorul spune „tradiție")de d. Volbură Poiană.

Pagini Alese din Scriitorii Români No 17, publicație periodică menită să răspândească în popor operele scriitorilor noștri de seamă. Numărul de față conține câteva povestiri de Petre Ispirescu. Recomandăm această publicație cetitorilor noștri dela sate, pentru intențiune ei frumoase și pentru prețul ei eftin.

Același lucru îl putem spune și despre publicația periodică „Cunoștințe folositoare", care apare sub direcția d-lui prof. univ. I. Simionescu. Serviciul pe care „Pagini Alese" îl face pentru popor, în ce privește literatura, îl complectează „Cunoștiințe folositoare" în privința culturei în genere, în deosebi asupra agriculturei, higienei, bune-gospodării etc.

Seria B. numerele 5 și 6 cuprind: „Casa" de Prof. I. Simionescu și „In jurul Casei" de M. Lupescu.

Moldova dela Nistru

Anul III No 5. O revistă ce apare pe hârtie velină și în condițiuni tehnice destul de bune. Cuprinde numai literatură și bună și rea, în mijlociu pasabilă. Pentru răspândirea gustului, de cetit în straturile poporului român din Basarabia, ar fi îndeajuns de nimerită, dacă nu s'ar strecura pe-alocuri, rânduri de proză sau simulacre de versuri ca următoarele:

„— Aaa... du-te fugulița, hișcule... să știi că l-am uitat la W. C. pe firidă, zise Ciuflea desnădăjduit. Și prinse să-și blesteme soarta... Mamă-sa bolnavă de reumaotism, internată în sanatoriu Băilor Herculane Mehadia) cere bani; Lișcu o gură mai mult, idem sărbătorile Paștelui vin..."

(Cesar Titus Stoika—Portfeuille-ul de piele de crocodil)

Sau:

„Au nu vezi cum toții luptă
Și se bat cu vitejie
Au nu vezi cum toți se'nfruptă
De onor și ambrozie?

— Hai, cu toții înainte
Să cuprindem noi „Ardealul"
Să 'ncetăm de-a fi cuminte
Căci de nu, ni-l ia muscalul".

(A. Vasilescu Lascar Alarma 1915).

Numărul este complectat cu nuvele și versuri semnate: Nuși Tullin, Pan Halipa, Ludovic Dauș, I. Damian, Liviu Marcan, Al St. Vernescu, George Voepidca, N. Nicolescu, Unda Molis, Almeiuna Nuși Tullin etc.

Revista Societății Tinerimei Române anul II No 1, cuprinde articole și poesii de d-nii: Toma Dicescu; Cronicarul Nestor; Ecou D. Furtună, Const. Moisil, Th. D. Speranța etc.

„Foaia Tinerimei" Anul IV, No 4 apare cu următorul sumar: Versuri și Proză de d-nii Liviu Rebreanu Maria Cuntan, Dinu Miriște, Nelu Ciorănescu, Bodiu, Horia Robeanu, Const. Adrian, Eugeniu Prescurea. Cronici: literare, muzicale, dramatice, științifice etc.

Lipsa de spațu ne împiedecă deocamdată să ne ocupăm mai pe larg de aceste două din urmă reviste.

Spicuitor.

Cronica politică

Iar Alba-Iulia. Dela hotărârea prin care se amână sine die data congresului dela Alba-Iulia, presa partidului național n'a mai scos nici un cuvânt asupra acestei chestiuni. Părea că voește s'o îngroape în tăcere. Dar o anumită presă bucureșteană care înțelege să-și ofere serviciile tuturor cauzelor anti-românești, readuce în discuție numele Albei-Iuliei. Ba mai mult decât atât, ea stabilește chiar și programul politic pe care congresul dela Alba-Iulia îl va dezbate și-l va adopta, desigur, în cele din urmă.

Nu vom discuta acest program pentrucă nu merită. Pentru noi și pentru toată lumea, congresul dela Alba-Iulia are aceiași importanță ca o întrunire la „Dacia". Prin ce se va discuta, prin caracterul ei, adunarea dela Alba-Iulia nu se va deosebi întru nimic de obișnuitele întruniri ale opoziției ținute în cunoscutele săli ale „Eforiei" sau „Dacici" din București.

De aceia și inițiatorii congresului nu fac sgomot în jurul celor ce se vor discuta acolo, ci în jurul numelui Alba-Iuliei. Speculând acest nume, ei vor să creeze o atmosferă de interes pentru congres. Căci altminteri, de ce la Alba-Iulia și nu la „Dacia" sau la „Reduta"?

Și dacă stăruim acum din nou asupra acestui congres, o facem pentru a arăta încă odată cât de urâtă este acțiunea partidului național care nu se dă în lături să facă dintr'un nume legat atât de strâns de cele mai înălțătoare clipe ale istoriei noastre naționale, un prilej de agitație. Acest act de impietate pătează mai mult decât oricare altul acțiunea politică a partidului național.

OPOZIȚIA
și opera guv. liberal

Dacă socotim că prin consolidarea unei țări se înțelege statornicirea a tot ceia ce ea a dobândit prin războiu și ridicarea prestigiului ei în afară, iar înăuntru realizarea unei politici reconstructive corespunzătoare necesităților sociale ale vremilor, ajungem la constatarea că datorită guvernului actual, țara se apropie cu pași repezi de normalizare.

Intr'un interval de timp relativ scurt, conducătorii de astăzi au reușit să aducă la îndeplinire o serie întreagă de îmbunătățiri pe care situația precară a țării le impunea numai de cât.

Stabilirea unui budget echilibrat, ale cărui ehelueli să se limiteze la strictele cerințe ale statului dă posibilitate țării să-și refacă situația financiară atât de sdruncinată de războiu. Prin mijloacele de transport, normalizate aproape complect, prin valorificarea bogățiilor naționale în streinătate, sprijiniți pe un regim de export conceput numai în vederea apărărei intereselor noastre, suntem siguri că de aici înainte, s'au creat țării noui posibilități de a-și consolida situația ei economică.

Dar programul cu care guvernul actual a venit în fruntea țării nu se limitează aici. Asigurarea liniștei și prestigiului țării în afară, prin restabilirea unor raporturi de bună prietenie cu aliații, au găsit în guvernul de azi un hotărât luptător în această direcție, fapt care a condus la succesele diplomatice pe care România le înregistrează astăzi la Genova.

In vreme ce probleme țării își dobândesc rând pe rând rezolvirea lor, partidele de opoziții reprezentate prin țărăniști în vechiul regat și naționali în Ardeal, în loc să dea guvernului tot sprijinul atât de trebuitor în împrejurărilor de astăzi, ele dimpotrivă caută ca prin tot felul de mijloace să producă deversiuni în opinia publică cu gândul meschin de a întuneca succesele lui.

Pentru a dovedi celor cu judecata dreaptă că țărăniștii și naționalii fac opoziția numai dintr'un josnic spirit de ambiție și răsbunare e suficient să arătăm că oricât de partinit r ar fi cineva în judecata lui, n'ar putea găsi guvernului nici un act din care să reeasă fie nepriceperea fie că interesele țării au fost prejudiciate, atât înauntru cât și în afară.

Din punctul acesta de vedere ne referim la o anumită presă din vechiul regat care întotdeauna își făcuse un sistem din a ataca partidul liberal și care astăzi, în fața operei pozitive a guvernului, mulțuminduse doar cu simpla în registrare a faptelor și oprindu-se dela orice comentar.

Prin urmare dacă lucrurile stau astfel, de ce naționalii și țărăniștii agită încontinuu și vorbesc chiar de succesiunea actualului guvern? Căci dacă s'au prejudiciat cumva interesele țării prin vre-un act oarecare al guvernului datoria lor ar fi să-l divulge. Ei nu pot face însă aceasta, pentru că nimic nu se poate imputa actualului guvern, care dela venirea lui și până astăzi, își face eroic și demn datoria, stând strajă neadormită a tuturor intereselor prezente și viitoare ale neamului.

Situația funcționarilor
Serviciului Sanitar

Direcțiunea generală sanitară printr'o circulară trimisă recent face cunoscut tuturor funcționarilor dependenți de ea, că se facă pașii necesari pentru ameliorarea situației lor materiale.

Dl Ministru Mârzescu are cea mai mare bună voință și se speră un bun rezultat. De astfel Inspectoratul general sanitar al Ardealului a făcut zilele acestea o intervențiune călduroasă la centru pentru acelaș scop.

Guvernul este animat de cele mai bune intențiuni pentru corpul funcționarilor și va lua toate măsurile pentru a le ușura traiul.

„Patria" și afacerile d-lui Bontescu

Deși „Patria" înțelege să nu sufle nici un cuvânt asupra condițiunilor care i s'au impus în momentul fuziunii cu „Voința", totuși, și fără explicațiile ei, aceste condițiuni se lasă a fi ghicite din unele articole în dosul cărora se simte foarte ușor prezența d-lui Victor Bontescu. Căci excomunicatul de ieri și reabilitatul de azi nu putea să consimtă la încetarea „Voinței" decât cu asigurarea că din coloanele „Patriei" va putea face oricând o tribună pentru politica de afaceri a Băncei Agrare. De abia ieșit deci sub patrafirul unei lungi și grele spovedanii, unde fusese silit să-și ție capul de către însuși partidul național, d. Victor Bontescu, mai curat ca un înger, a ajuns să-și aranjeze afacerile tocmai în ziarul care și astăzi se ferește să-i rostească numele.

Așa, de pildă, în n-rul de alaltăieri, cu o competință pe care nu i-am cunoscut-o până acum, „Patria" se ocupă foarte pe larg de „Chestia gazului metan la Cluj", și atâta ne-e de ajuns ca să înțelegem că afacerile d-lui Bontescu au devenit afacerile partidului național. Căci, vorbind despre necesitatea aducerei gazului metan la Cluj, „Patria" ne vorbește și despre o societate *care ar fi urmat să iea ființă în cazul când primăriei locale i s'ar fi acordat concesiunea gazului metan din terenurile dela Zau. Și e foarte ușor de înțeles că această societate, peste care „Patria" alunecă așa de discret, nu este altceva decât încă una din întreprinderile concepute și puse la cale de către d. Bontescu.*

Dar întrebăm: cum rămâne cu oroarea de afaceri *pe care o afișa până ieri ziarul „Patria" și prin care partidul național ținea să ne dovedească idealismul politic al oamenilor carl-l compun?*

O industrie în desvoltare

E deosebit de important pentru industria în dezvoltare a României, că instituțiile financiare din localitate se străduesc să perfecționeze tot mai mult industria acestei țări finanțând stabilimente ndustriale.

Una din cele mai vechi bănci clujene, soc. pe acțiuni Vatra, prin sprijinul ei moral și material a pus în funcțiune o foarte importantă întreprindere industrială. Soc. pe a „Lebada", fabrică inființată de ea în Cluj, a dat de lucru încă din momentul punerii acesteia în activitate, la 60 de muncitori și se ocupă cu fabricarea de accesorii pentru paturi, somiere și plapome.

Suntem informați, că direcția a hotărât să ridice la 100 numărul lucrătorilor. Rentabilitatea i-o caracterizează mai cu seamă faptul, că urecarea capitalului ei la 1,000,000 lei, e fapt îndeplinit.

Imediata aplicarea a Reformei Agrare in Ardeal

Noile musuri luate — Cu începerea de 10 Mai vor începe în tot Ardealul lucrările exproprierei și împroprietărirei — Ordine telegrafice trimise tuturor consilieratelor agricole

De oarece unele ziare din Ardeal au căutat să împrăștie zvonul că aplicarea reformei agrare din Ardeal va întârzia, am căutat să ne interesăm la forurile competente de mersul acestor lucrări.

După declarațiile dlui Petrini, Directorul Agriculturei din Ardeal, reese că lucrările de expropriere în Ardeal vor fi imediat accelerate, astfel că cu începere de la 10 Mai se va da o atenție deosebită acestei mari reforme menită să pue în posesiunea loturilor de pământ, marea massă a popu ațiunei ardelene.

Din declarațiile acestea mai reese că lucrările reformei agrare au avut în trecut de suferit o recari întârzieri pentru motivul că înainte de aplicarea întocmai a dispozițiunilor legei, trebuiau să se facă tablourile complecte de împropietărire.

Astăzi aceste tablouri, în cea mai mare parte din comune au fost terminate, i pentru a se trece de fapt la aplicarea legei s'au luat dispozițiunile ca odată cu verificarea tablourilor să se înceapă lucrările de împroprietărire pe moșiile statului. In acest scop s'au dat cuvenitele instrucțiuni comisiunilor de ocol și consilieratelor agricole pentru începerea urgentă a lucrărilor pe ziua de 10 Mai.

In vederea acestor măsuri de accelerare a lucrărilor reformei agrare din Ardeal, s'au luat și măsurile necesare ca să se trimită tuturor comisiilor de ocol din întreg Ardealul, hărțile tuturor moșiilor statului, la care comisiunile vor începe a lucra imediat.

Tot deodată s'au luat dispoziții ni de către Secretariatul Agriculturei din Cluj ca să se trimită ordine telegrafice tuturor comisiunilor de ocol ca începând cu ziua de 10 Mai, să se procedeze la imediata efectuare a lucrărilor de expropriere.

In vederea acestui scop, dl Petrini va pleca chiar zilele acestea prin părțile Devei, Aradului și Timișoarei pentru a supraveghea personal începerea efectivă a lucrărilor.

Măsurile acestea menite să soluționeze însfârșit chestiunea aceasta de o atât de mare importanță pentru populația ardelană, și este menită să arate tuturor, grija mare pe care o pune actualul guvern pentru consolidarea țării și buna stare a populației rurale din această provincie.

F. N.

Presa românească la încercare

Intr'un ziar Bucureștean, d. Const. Bacalbașa, prezident al Sindicatului presei și membru în delegația presei române trimisă la Conferința dela Genova, făcând o scurtă dare de seamă asupra activității delegației acolo ridică o seamă de chestiuni foarte importante.

In primul rând dsa arată că în vreme ce toate națiunile europene au trimis la Genova delegațiuni de presă admirabil pregătite, nu atât pentru transmiterea știrilor cât în scop de propagandă, noi, ca de obiceiu, după însăși expresiunea sa, ne-am dus acolo cu degetul în gură".

Dar cine e de vină de această perpetuă stare de inferioritate a presei românești, d. prezident al Sindicatului se ferește să ne spună. Asociațiunile noastre de presă, mai vechi și mai noui, dela București sau din alte orașe ale țării s'au mulțumit până acum a înscrie membri și a alege un comitet anual. Arare ori câteva ajutoare confraților ajunși în nevoe, câteva serbări pentru mărirea fondurilor și restul proecte, proecte pe cât de mărețe, pe atât de nerealizate niciodată, formează toată activitatea lor. O preocupare deosebită pentru problemele naționale, sociale și politice nu am văzut până acum. Cele câteva comunicate cu cari se presară din când în când peste evenimente mai importante o spoială de activitate, sunt producții de moment, scântei pe cât de trecătoare, pe atât de ineficace.

Asociațiunile noastre de presă n'au știut și nici n'au căutat să se impună cercurilor conducătoare ca o necesitate națională.

Lipsa de activitate temeinică a creiat o atmosferă de neîncredere ori de unde ni-ar fi putut veni un sprijin material sau moral care să ne înlesnească dru mul perfecțiunii. Sindicatul Presei din București, abia după aproape două decenii de la înființare își va avea un local propriu; „Asociațiunea" se silește să și-l facă, cât despre celelalte societăți gazetărești nicio nădejde că vor realiza ceva în zilele noastre.

In lipsa de local propriu viața gazetărească se macină între cafenea și redacție, gazetarii nu se cunosc între ei, chestiunile de importanță rămân de discutate și fără soluție deci. De unde dar să putem face față concurenții organizațiunilor de presă din străinătate, și cum am putea cere statului să ne dea, fără a-l sili să piardă inutil bani, ceea ce noi înșine nu ne-am căznit să avem?

O singură nădejde ne rămâne, și ea reiese tot din articolul d-ni Bacalbasa: Contactul direct cu presa străină, starea de ienică pe care ni-o creiază o vădită inferioritate de organizare, ne va scoate din indiferența de până acum și vom porni la lucru.

Dc.

Ultime știri

Colonelul Prodan a plecat astăzi din însăreinarea ministerului de externe la Genova, ducând importante documente d-lui Brătianu.

Consistorul suprem bisericesc se-va întruni la 6 Iunie iar sinodul la 12.

INFORMATII

Banca Marmarosch Blank et. Comp.

Societate anonimă Sediul Bucureşti.

Extras depe proces-verbal al sedinţei consiliului de administraţie din 24 Aptilie 1922.

Consiliul în unanimitate numeşte pe d. Aurel Esca, dela sucursala la New-York, ca director al sucursalei din Cluj, în locul d-lui Virgil Chiritescu, rechemat în serviciul centralei şi pe d. dr. Ştefan de-Borbely, ca procurist al acelas sucursale.

p. Conformitate.

Vicepreşedintele consiliului de administraţiune M. Blank, 1735.

•

Ministerul de finanţe a numit o comisiune compusă din secretarul general al acestui minister, rectorul Universităţei, directorul şcoalei politechnice, directorul datoriei publice şi un delegat al ministerului instrucţiunei care să cerceteze repartizarea studenţilor români din străinătate şi să primească noui cereri pentru acordarea de valută.

■

De Luni a început să sosească în ţară noul transport de cai din Germania. Până acum au sosit 223, dintre cari 83 iepe.

Cai se vor distribui dăunaţilor de războiu, după indicaţiile ministerului de interne, iar iepele crescătorilor, obligându-i a da şi statului din produşi.

•

Au apărut şi se găseşte de vânzare la toate librăriile din Cluj, următoarele Compoziţii datorite maestrului Sibianu: „Chopiniada“ Valse-Caprice în stilul lui Chopin, „IX. Variaţii pe o themă de Haendl“ pentru piano şi „Trei cântece“ p. o voce cu accompaniament de pian.

■

Şcoalele de tragere ale artileriei vor funcţiona în acest an la Râşnov şi Cristian, dela 8 Mai — 3 Octombrie.

■

Dl Al. Constantinescu, ministrul agriculturii, a sosit la Roma şi a descins la sediul legaţiunii. In cursul şederii sale la Roma, dl Constantinescu a conferit cu ministrul agriculturii Bertini, şi a vizitat institutul internaţional de agricultură.

■

A apărut:

„Istoria bisericei creştine universale de Prof. Ion Georgescu.

Preţul lei 25.

Ministerul de industrie şi comerţ a decis ca actualul regim al exportului, care potrivit dispoziţiunilor unui jurnal al consiliului de miniştri din 27 Noembrie 1921 trebue să fie modificat din trei în trei luni să fie prelungit până la noui dispoziţiuni ce se vor lua în această chestiune.

■

In vederea pregătirii materialului de studii şi informaţii necesare la întocmirea unui plan pentru reorganizarea învăţământului industrial şi de artă naţională în România ministerul instrucţiunii a intervenit prin cele de externe pe lângă guvernele belgian, italian, elveţian şi francez, ca să ne procure documente oficiale, legi, regulamente, măsuri generale, privitoarea la acţiunea acestor state, în domenul învăţământului amintit mai sus.

■

Pfeschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr. 5 Cel mai bun şi mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialităţi excelente de vin.

Servitul rezolvat şi cu precauţiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleşi. 1464

■

„GOWAG“

Depou pentru instalaţiuni de aburi, gaz conducte de apă şi canal, precum toate articole technice.

Cluj, Str. Vladimirescu 17

Telefon 5—19. 1487

•

Uzinele „BABI“ Werk

Iosif RAPAPORT Jo şef, Fabrică de mobile de fier-bronz şi cărucioare pentru copii. Timişoara Str. Moţilor No. 1. 1563

■

Noutăţi de primăvară

Au sosit engros, ciorapi pentru dame şi băeţi, mănuşi şi articole de manufactură Fischbein şi Spitz Magazin de Mărunţişuri şi tricotaj Cluj. Piaţa Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

■

Ministerul muncii a fost sesizată societatea minieră română „Eterna“ din comuna Vlădeni jud. Făgăraş, a încetat lucrul concediindu-şi lucrătorii. Societatea motivează această încetare de lucru din cauza lipsei mijloacelor de transport.

■

Toţi studenţii sunt rugaţi ca Sâmbătă la ora 8 şi jumătate să se adune în faţa Universităţii de unde vor porni în grup la locuinţa d-lui Dima.

CIORAPII Lloyd 147 1690

Fraţilor SANDOR

sunt de cea mai bună calitate Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

„Uniunea Muncitorilor Mineri din România Centrala Cluj a început o acţiune de ajutor printre muncitori şi Cetăţeni pentru ajutorarea familiilor muncitorilor mineri căzuţi victimele exploziei îngrozitoare la minele din Lupeni.

Sunt rugate Organizaţiile, Uniunile de bresle precum şi diferitele Societăţi Cetăţeneşti de binefacere care lansează colecte pentru acest scop să trimită bani pe adresa: **Uniunea Muncitorilor din Industria Minieră din România. Centrala Cluj str. Memorandului No. 21.**

•

Ministerul muncei a împărţit familiilor victimelor dela Lupeni o sumă de peste 600.000 lei.

■

In cursul lunei Maiu se întrunesc la Casa centrală a asigurărilor sociale membrii comisiei pentru organizarea asigurărilor sociale din Ardeal sub preşedenţia d-lui ministru G. G. Marzescu.

Vor participa directorii regionali din Cluj, Deva, Sibiu şi Temişoara, inspectorul general al Ardealului, reprezentanţii muncitorilor.

•

Duminecă 30 Aprilie, s'a săvârşit cu mare solemnitate depunerea jurământului recruţilor din garnizoana din Timişoara la care în afară de armată au asistat o imensă mulţime şi toate şcolile române şi străine.

Generalul Găvănescu a ţinut trupelor o înflăcărată cuvântare, după care a urmat defilarea.

■

A sosit şi primăvara
Nu ştim ce ne-a aduce vara!
Toată lumea îşi petrece
Cu mâncări şi beuturi alese
Numai în restaurantul **Kánya**
din strada Donáth Nr. 86.
1720

■

Cele mai frumoase bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

•

„Se caută pentru o întreprindere rentabilă

1-2 Autobuse

în împrumut, sau în campagnie de întreprindere, sau de vânzare.

A se adresa: Flusskompagnie Aktiengesellschaft, Sighetul-Marmaţiei“. 1711

•

Baia „Diana“ este deschisă Miercuri şi Vineri pentru Dame Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni. 33

Schimbul deţinuţilor politici între România şi Ungaria întârzie

Sunt mai multe luni, de când trebuiau să fie schimbaţi peste 50 de deţinuţi politici unguri dela Oradea şi alţi 50 deţinuţi români din Ungaria. Schimbul acesta nu s'a făcut nici azi, deşi guvernul român şi-a trimis încă astă iarnă delegaţii pentru luarea în primire a deţinuţilor români din Ungaria. Nu s'a făcut, din cauza că delegaţia maghiară, deşi îşi anunţă zi de zi sosirea la Oradea-Mare, unde trebuia să se facă schimbul, n'a sosit nici până astăzi. Lesne de înţeles că delegaţia română a trebuit prin urmare să părăsească Oradea şi să se întoarcă la Bucureşti.

Şi acum, lucru ciudat, după ce delegaţia română a plecat, guvernul maghiar telegrafiază, că-şi trimite la Oradea delegaţii. De ce acum, după plecarea delegaţiei remâne şi nu în cele trei luni cât a stat aceasta la Oradea, guvernul maghiar nu motivează.

Ceeace ne surprinde însă, e, că după ce au manifestat o atât de indolentă atitudine faţă de deţinuţii lor dela noi, ungurii, cari ne tratează concetăţenii într'un chip cu adevărat barbar, torturându-i şi schingiuindu-i, cutează să ne învinuească, că le ţinem deţinuţi cetăţenii cu săptămânile, cu lunile şi cutează să ne acuze şi pe chestiunea aceasta în faţa străinătăţii.

Dublicitatea aceasta ne miră şi nu putem decât s'o condamnăm după cum credem că a osândit-o toată lumea căreia i-a fost demascată.

După cum suntem informaţi atelierul de pictură Pielle aranjat cu gust distins din str. Şaguna Nr. 13. (fost Bartha Miklós) din 3 l. curentă e transformat deja în atelier de fotografat şi stă la dispoziţie On. public sub conducerea specialistului proprietarul firmei Emeric Gardi.

1728

•

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent a 66—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyàr 1 în faţa magazinului Gyorsàru

Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87 1278

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreaga lume. Infrumuseţează pielea şi îi dă fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele, petele de ficat, bubiţele, încreţiturile, întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vârstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie, înfrumuseţează pielea. PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

DR. FÖLDES ŞI HEHS ARAD

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumerii. 1564

Grand Cirque Olympia Directeur Jean Novacel. Cea mai Mare intrepindere în România-Mare. **Mare Reprezentaţiune Deschidere Sâmbătă la 6 Maiu seara la orele 8½.** 80 Persoane, 30 Cai, 5 Urs. Mai pe larg vezi afişele zilnice. 1730

PRECIZIUNE, ELEGANTĂ
CELE MAI NOI MODELE

„LONGINES“
ceasornice de buzunar
ceasornice-brăţară
— argint, aur, platină —

Se găsesc numai la

Fenyő & Braunfeld
Bijoutier
CLUJ, Piaţa Unirii. — Telefon 643 şi 350.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri 5 Mai 1922

Conflictul dintre punctul de vedere francez şi punctul de vedere englez asupra problemei ruseşti, este încă în acelaş stadiu. Nu se poate prevedea nici cel puţin modul în care el se va aplana. Deosebirile de vederi între cele două guverne sunt profunde. Şi deşi dificultăţile în aparenţă devin mai puţin supărătoare, de fapt pe zi ce trece conflictul de interese dintre Franţa şi Anglia se accentuiază. Toate apelurile pentru solidaritate, toate primejdiile cari ameninţă pacea prin lipsa de unire a aliaţilor par a avea parte să nu li se dea ascultare.

Pe de altă parte, Germania şi Rusia profită de lipsa de unitate a aliaţilor şi cu deosebire de divergenţa de opinii dintre francezi şi englezi. Căci numai bizuindu-se pe această dezbinare, diplomaţii ruşi şi germani au putut avea curajul să încheie un tratat între ţările lor, tratat pe care nu s'au sfiit să-l dea publicităţii.

Intr'o astfel de atmosferă, lucrările conferinţei dela Genova înaintează greu. Problema rusă care constitue preocuparea principală a delegaţilor întruniţi la Genova înaintează greu. Problema rusă care constitue preocuparea principală a delegaţilor întruniţi la Genova, este încă departe de o soluţie definitivă. Deosebirea de vederi dintre Franţa şi Anglia, întârzieză şi mai mult găsirea acestei soluţii.

Pare totuşi că rezolvirea problemei ruseşti se va realiza printr'o soluţie apropiată de punctul de vedere francez care se bucură în conferinţă de mai multe sufragii.

Ungaria în faţa revoluţiei

Declaraţia ministrului de interne ungar

In timp ce între culisele politicei ungureşti se agită insistent chestiunea moştenirii tronului Ungariei şi în timp ce oficialitatea maghiară îşi dă toată silinţa să intrigheze împotriva statelor vecine şi să aţâţe dorul de răzbunare, iar democraţia e ţinută departe de treburile ţării, ministrul de interne al Ungariei face în expozeurile din compania electorală declaraţiuni de o importanţă cu atât mai mare, cu cât sunt venite din partea persoanei celei mai competente să se pronunţe asupra situaţiei din Ungaria.

Contele Kuno Klebelsberg, ministrul internelor ungare, a spus nici mai mult nici mai puţin, decât, că dacă agitaţia de astăzi din Ungaria, va continua ţara e serios ameninţată de un războiu civil. A şi spus cauzele: Agitaţia monarchistă şi cea politică. Amândouă acestea sunt importante. Ministrul Ungariei recunoaşte public, că Ungaria se frământă violent pentru aducerea pe tron a unuia dintre prinţii, prinţşorii sau arhiduci, de care are şi azi aţâţia. Ori, această proclamare a regatului se împotriveşte legii votată la intervenţia aliaţilor, care, după cum a spus-o ministrul Klebelsberg, vor ocupa în cazul ace ta Ungaria.

Totuşi nu aceasta e principalul lucru, care dă de gândit guvernului maghiar şi care ameninţă cu războiul civil. E agitaţia politică. Atentatul dinainte de dăşti a fost cel mai serios avertisment. Opoziţia l-a considerat ca îndreptat, deadreptul contra el şi de aceea spiritele sunt azi grozav de agitate. Contribue la această agitaţie şi nesuccesul guvernului la Genova.

Oricum, declaraţia ministrului Klebelsberg merită atenţie. E pentru prima dată, când guvernul maghiar îşi dă temerile pe faţă şi face apel la cetăţeni să se liniştească.

In cazul când va fi fost spusă în ceas rău temerea aceasta, ne va fi dat să vedem, cât rău şi-a făcut Ungaria cu politica ei de duşmănie faţă de vecini, când ea putea mai bine să-şi vadă de treburile interne şi să se consolideze.

Ultime informaţii

Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti

Ora 2 p. m.

Sucursalei din Cluj a Agenţiei „Rador" i se anunţă din Bucureşti că la ministerul de războiu au fost descoperite noi nereguli. Intre altele ministerul de războiu a cumpărat o casă cu trei milioane de lei, care a fost oferită spre cumpărare cu un preţ cu mult mai redus înainte cu vr'o câteva zile, dar atunci ministerul a refuzat ori ce tratative. După câteva zile casa a fost cumpărată pe un preţ cu un milion mai mare. Cazul s'a petrecut încă pe timpul ministeriatului generalului Răşcanu. „Izbânda" constată că generalul Răşcanu a informat în mod tendenţios consiliul de miniştri.

*

Consiliul de miniştri de eri a luat în desbatere raporturile trimise de către d-l Brătianu despre conferinţa dela Genova. Consiliul de miniştri s'a ocupat de măsurile ce ar trebui luate în cazul când nota rusească va aduce vr-o surpriză neaşteptată.

*

Eri după masă a avut loc în Braşov, matchul de football între echipele Braşovia şi Colţea. Jocul a fost de primul rang, iar Victoria echipei Braşovia binemeritată. Rezultatul este 3:1.

Crearea unui Cămin al Medicilor

— Un apel —

„Asociaţiunea generală a medicilor" dorind a oferi un adăpost şi un restaurant colegilor ce vin pentru afaceri sau studii în Bucureşti, a decis mărirea actualului local pentru cererea unui „Cămin al medicilor". Tot odată mărind actualul local Asociaţia medicilor va putea oferi ospitalitate societăţilor ştiinţifice medicale, va putea face un cerc medical pentru întâlnire, sau distracţie şi va asigura prin rentabilitatea noilor edificii un venit de peste 200.000 lei anual cu care se vor ajuta văduvele şi orfanii corpului medical.

In acest scop Asociaţia medicilor a lansat un împrumut mutual între medici cu dobânda anuală de 12 la sută, asigurat în valoarea mare a clădirei şi a venitu ilor cari vor creşte considerabil.

Calculele rentabilităţii viitorului p lat al Asociaţiei medicilor, sunt sprijinite pe cifre fixe, socotite de oameni competenţi, aşa că împrumutul mutual între medici este din punct de vedere comercial o afacere absolut sigură, atât pentru Asociaţie cât şi pentru medicii subscriitori.

Se primesc subscrieri de la medici şi farmacişti direct; iar de la personalul sanitar inferior se admite excepţional aceia cari primesc condiţiile de subscriere şi sunt propuşi de un medic.

Fie care bilet ipotecar este nominal şi are valoarea de 500 lei, din care se opreşte anticipativ procentele pe primul an de 12 la sută calculat de la data depunerei banilor până la 1 Aprilie a 23 când se va plăti cuponul pe semestrul ce va curge.

Imprumutul se va amortiza în cinci ani, prin tragere bianuală la sorţi (Aprilie şi Octombrie) Lucrările construcţiei au început deja şi împrumutul nu va întârzia să fie acoperit fiind deja pe jumătate din sumă depusă la Banca Românească.

Doritorii de a aduna la această utilă operă îşi vor rimite adesiunea cu No biletelor potecare ce vor a subscrie, Inspectoratului general al sănătăţei şi ocrotirilor din Cluj pe numele D-lui Prof. Dr Gane, unde vor primi informaţiuni şi titlurile împrumutului.

Văpseli pentru ouă

de prima calitate, în toate culorile se capătă cu preţurile cele mai scăzute.

Fabrica chimică

„LUXOR"

Cluj. 1357

TELEGRAME

Desbaterile de la Genova. — Recunoaşterea Sovietelor

Genova. — Conferinţa plenară a adoptat raportul comisiunei financiare şi a comisiunei transporturilor Cicerin a făcut rezervă privitor la raporturile stabilite de comisiune între societatea naţiunilor şi organelor technice.

*

Intre Lloyd George şi Schanzer a avut loc eri o intrevedere mai lungă în care au desbătut chestiunea creată prin ultimatul adresat de către Antanta Rusiei. Ambii prim-miniştri au fost de parerere că guvernul sovietelor va trebui recunoscut în cazul când Rusia acceptă propunerile Antantei.

*

Lloyd George, Wirth şi Rathenau au luat eri în discuţie chestiunea reparaţiunilor scadente la 31 Mai. Wirth şi Rathenau au arătat care este situaţia Germaniei, concludând că aplicarea sancţiunilor va putea avea consecinţe dezastroase.

Grevă demonstrativă la Berlin

Berlin. — Agenţiei „Rador" i se anunţă din Berlin că muncitorii din capitala germană au declarat greva demonstativă pe o zi din cauza unei jigniri venită dn partea prefectului poliţiei la adresa muncitorilor.

Complot antidinastic în Smirna

Atena. — Autorităţile greceşti din Smirna au descoperit un complot impotriva guvernului grecesc şi a regelui Constantin. Guvernatorul Asiei Mici a fost chemat telegrafic la Atana.

BANCA MOBILIARA SOCIETATE ANONIMA, CLUJ

Convocare

„Banca Mobiliară Societate Anonimă" în Cluj îşi va ţine adunarea generală ordinară a VII-a *la 21 Maiu 1922*, Duminecă la ora 10 a. m. în localitatea institutului (Cluj, Calea Regele Ferdinand nr. 34).

Obiectele adunării vor fi:

1. Raportul direcţiunii.
2. Raportul comitetului de reviziune.
3. Stabilirea bilanţului 1921, fixarea dividendului, hotărâre asupra propunerilor direcţiunii şi darea absolutorului.
4. Alegerea membrilor în consiliul de administraţie conform § 33 din statute.
5. Alegerea membrilor în consiliul de revizuire conform §-lui 45 din statute.
6. Eventuale propuneri.

La această adunare se învită acţionarii institutului făcându-se atenţi la dispoziţiunile §-lui 20 din statute.

Bilanţ per 31 Decemvrie 1922, Active: Cassa 349836·25, Cabii 1,608.831·07, Debitori 1,401.896·75, Efecte şi monede 285.511·46, Mobiliar 110.000—, total 3,756.075·53.

Pasive: Capital 1,000.000—, Fond de rezerve 125.000·—, Creditori 1,563.822·31, Rescompt 200.000·—, Depuneri 752.931·54, Interese anticipate 16.661·37, Beneficiu 97.660·31, Total 3,756.075·53.

Contul profit şi perdere din anul 1921. Debit: Spese 76.452·67, Salarii 57.978·—, Adaos de scumpete 40.400·—, Chirii 10.650·—, Interese pentru depuneri 17.914·01, Contribuţiuni de depuneri 2687·65, Dare şi contribuţiuni comunale 6953·38, Descrieri: din mobiliar 13.740·70, din cont debitor 2517·—, Profit 97.660·31, Total 326,953·72, Credit: Profit din anul 1920. 5920·28, Interese 125,430·74, Proviziuni 168,648·67, Cto Marfa 26,954·03, Total: 326.953·72.

Cluj, la 4 Maiu 1922. 1736

Direcţiunea.

Acum s'a terminat cu importul de încălţăminte

FABRICA DE PIELARIE

FRAŢII RENNER & Co. S. A.

din CLUJ.

Confecţionează tot felul de încălţăminte pentru bărbaţi, femei şi copii din piei colorate şi lacuri după modelele cele mai noi. 1392

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Operaţiile Consiliilor de Revizie a clasei 1923

In conformitate cu ordinul circular al Ministerului de Război sub No 79 din 28 Decembrie 1921, articolul 88 din legea de recrutare şi articolul 245 din regulamentul legii de Recrutare, am onoare a vă ruga să binevoiţi a aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că operaţiunile Consiliului de Revizie al clasei 1923, vor avea loc la reşedinţa Prefecturei judeţului astfel după cum urmează.

Consiliul de Revizie va fi compus pentru judeţele: Satu-Mare, Sălaj, Maramureş, Cojocna şi Solnoc-Doboca din subsemnatul ca Preşedinte, iar la judeţele: Arad, Bihor, Bistriţa, Turda Arieş, Târnava Mică, Mureş-Turda şi Ciuc, din Colonelul Radulescu Teodor, inspectorul Cercurilor de Recrutare.

Pentru fiecare judeţ vor figura ca membrii:

Domnul Prefect al judeţului respectiv.

Domnul Preşedinte al Consiliul judeţean.

Şeful biroului de recrutare.

Consiliul de Revizie va avea să statueze:

a) Asupra deciziunilor Consiliului de recrutare atacate pentru exces de putere, greşită interpretare a dispoziţiunilor legii şi violare de lege.

b) Asupra tuturor cazurilor de dispensă pronunţate de către Consiliul de recrutare.

c) Asupra cazurilor de dispensă care nu s'a putut stabili de Consiliul de Recrutare, din lipsă de acte primite la timp.

d) Asupra cazurilor specificate de art 70 din regulamentul legii de recrutare.

e) Toate cazurile de dispensă autorizate de Minister în urma reclamaţiunilor făcute a se prezenta înaintea Consilului de recrutare al clasei anului 1923.

Consiliul de Revizie al judeţului Maramureş, la reşedinţa Prefecturei din oraşul Sighet.

In ziua de 22 Maiu 1922, plăşile Vişeul de sus şi Sighet.

In ziua de 23 Maiu 1922, oraşul Sighet.

In ziua de 24 Maiu 1922, plăşile Valea Izei şi Şugatag.

Consiliul de Revizie al judeţului Satu-Mare, la reşedinţa Cercului de Recrutare în oraşul Satu-Mare.

In ziua de Maiu 1922 plăşile Ugocea, Oaş, Bai-Mare.

In ziua de 27 Mai 1922, plăşile Seini, Şomcuta-Mare.

In ziua de 29 Maiu 1922, plăşile Careii-Mari, Ardud şi Satu-Mare.

In ziua de 30 Maiu 1922, oraşul Satu-Mare.

Consiliul de Revizie al judeţului Sălaj la reşedinţa Prefecturei în oraşul Zalău.

In ziua de 1 Iunie 1922, plăşile Cecul Silvaniei, Taşnad şi Şimleu.

In ziua de 2 Iunie 1922, plăşile Crasna, Zalău şi Iibou.

In ziua de 3 Iunie 1922, oraşul Zalău.

Consiliul de Revizie al judeţului Solnoc-Doboca.

In ziua de 6 Iunie 1922, plăşile Ciachigârbou, Ileanda-mare şi Copalnic-Mânăştur.

In ziua de 7 Iunie 1922. plăşile Lăpuşul-Unguresc, Gherla şi Dej.

In ziua de 8 Iunie 1922, oraşul Dej.

In ziua de 9 Iunie 1922, plăşile Beclean şi Cheuchiş.

Consiliul de Revizie al judeţului Cojocna la reşedinţa Prefecturei în oraşul Cluj.

In ziua de 10 Iunie 1922 plăşile Sârmaşul Mare, Teaca şi Ormeniş.

In ziua de 12 Iunie 1922, plăşile Centrala Borşa şi Mociu.

In ziua de 13 Iunie 1922, plăşile Huedin, Hida şi Gilău.

In ziua de 13 Iunie 1922, plăsa Cojocna şi oraşul Cluj.

In ziua de 15 Iunie 1922, oraşul Cluj.

Consiliul de Revizie al judeţului Târnava-Mică, la reşedinţa Prefecturei în oraşul Diciosânmartin.

In ziua de 22 Maiu 1922, plăşile Hosusău, Dicio-Sânmartin.

In ziua de 23 Maiu 1922, plăşile Iernut, Ibaşfalău.

In ziua de 24 Maiu 1922, oraşul Diciosânmartin.

Consiliul de Revizie al judeţului Turda-Arieş, la reşedinţa Prefecturei în oraşul Turda.

In ziua de 26 Maiu 1922, plăşile Iarade jos, Câmpeni şi Trascău.

I nziua de 26 Maiu 1922, oraşul Turda.

In ziua de 29 Maiu 1922, plăşile Vinţul de sus, Turda şi Ludoşu de Mureş.

Consiliul de Revizie al judeţului Mureş-Turda, la reşedinţa Prefecturei în oraşul Tg.-Mureş.

In ziua de 30 Maiu 1922, plăşile Bandu de Câmpie, Mureşu de sus şi Mureşu de jos.

In ziua de 31 Maiu 1922, plăşile Reghinul de sus, Reghinul de jos şi Mercurea niraj.

Consiliul de Revizie al judeţului Ciuc la reşedinţa Prefecturei în oraşul Mercurea-Ciucului.

In ziua de 2 Iunie 1922, plăşile Tulgheş, Ghimeş, Mercurea Ciucului.

In ziua de 3 Iunie 1922, plăşile Giurgeu, Sân-Martin oraşul Mercurea Ciucului.

Consiliul de Revizie al judeţului Arad la reşedinţa Prefecturei în oraşul Arad.

In ziua de 6 Iunie 1922, plăsa Chişineu.

In ziua de 7 Iunie 1922, plasa Ineu.

Consiliul de Revizie al judeţului Bihor la reşedinţa Prefecturei în oraşul Oradea-Mare.

In ziua de 9 Iunie 1922, plăşile Salonta, Tinca şi Bezu.

In ziua de 19 Iunie 1922, plăşile Ceica, Beius şi Vaşcău.

In ziua de 10 Iunie 1922, plăşile Cefa, Centrala şi Salard.

In ziua de 13 Iune il922, plăşile Aleşd, Sekelihid, şi Margita.

In ziua de 14 Iunie 1922 plăşile Mihaifalău şi Oradea-Mare.

In ziua de 15 Iunie 1922, oraşul Aradea-Mare.

Consiliul de Revizie al judeţului Bistriţa-Nasăud la reşedinţa Prefecturei, în oraşul Bistriţa.

In ziua de 17 Iunie 1922, plăşile Năsăud şi Rodna-Veche.

In ziua de 19 Iunie 1922, plăşile Iad şi Beşineu.

In ziua de 20 Iunie 1922, oraşul Bistriţa.

Citiţi pag. 8-a

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neintrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artistii fabricei se intrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care inlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. **Reducere 30%** pentru toţi **funţionarii** publici şi particulari, precum şi **familiile lor.** 1253

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuţa postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriş-Arieş (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă şi cuie.

Se cumpărăm 1733 dela Drogueria
„EMKE“
Proprietarul firmei: Barkóczy Alexandru.
Preţuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză şi franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză şi engleză corespunzător pretenţiunilor cele mai delicate
Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTÁN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Au sosit la
„OLD ENGLAND“
Mănuşi, ciorapi şi tricotaj, noutăţi de primăvară
1602
Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Bitumul Matitza S. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolatie** la case, acoperişe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, fierbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză şi reconvălescenţă. 1049

S'adeschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Depozitul Central:
TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Uniunea Comercială s. a.
Capital fundamental: 25,000.000 Lei.
Centrala: Bucureşti.
Filiale: Galaţi, Iaşi, Timişoara, Constanţa, Craiova, Cernăuţi, Chişineu şi
CLUJ, Strada Regina Maria 32.
Radio 1111
Magazin permanent: mărfuri coloniale de fier, uleu mineral, articole de piele şi drogue.
Reprezentanţi: Westboehmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA. □
801

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Serviciul de zi şi noapte

Telefon 270. ◆◆ CLUJ. 1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

SE PRIMESC abonamente pentru cost bun, bucătărie Ardeleană. Oficianți şi Studenți cu preț redus, Str. Regală No. 5, Parter 3. 1734

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Sa deschis

localul de

grădină

de vară foarte frumos aranjat cu bucătărie în str. Turda No. 38. Se servesc beuturi foarte curate şi mâncări gustoase. Serviciu precaut. Proprietarul se roagă de Concursul On. publ ic. 1729

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate şi cu vagonul gărantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeşhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba şi Kötegyán. FRATII DEUTSCH Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orşova (Dunapart). 1328

HUGO GRAEPEL Societate în Comandita Budapesta.

Fabrica de maşini şi instalațiuni de mori

face cunoscut că pentru uşurința contactului cu clientelă se află de câteva luni în permanență la firma Richard Graepel Craiova un inginer al firmei din Budapesta care la cerere stă la dispoziția amatorilor pentru ori ce lămuriri. Cum numita firmă are în Craiova un depozit permament de Maşini şi Reserve, roagă pe amatori a se adresa în caz de nevoe firmei RICHARD GRAEPEL CRAIOVA. □ 1665

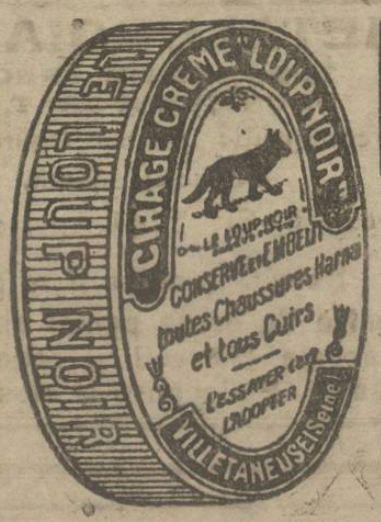

LOUP NOIR

NEINTRECUTA

CREMA DE GHETE

TRASUL

dă betonului şi mortarului densitatea deplină şi impermeabilitatea măreşte clasticitatea şi resistența de tracțiune şi de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte şi certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna şi Turda-Arieş precum şi depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

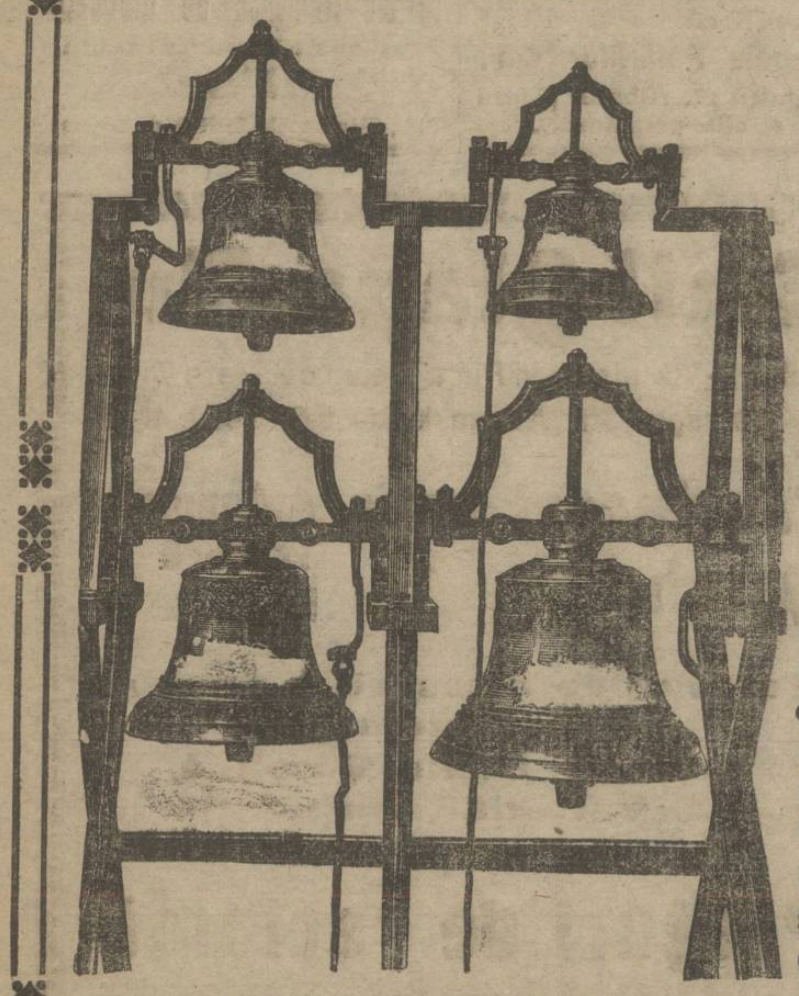

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1666

Unica fabrică în țară care pregăteşte clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint şi mai multe diplome la diferite exposiții.

Durabilitatea tonului armonia şi exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani.

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri şi libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix şi 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea şi prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar
Serviciul Economatului

Publicațiune.

Se aduce la cunuştință generală că pentru procurarea materialului sanitar necesar serviciilor pendinte de Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar din Ministerul de Interne, se vor ține, conform legei Contabilității, licitațiuni publice cu oferte închise şi sigilate, în localul Direcțiunei Bulevardul Carol No. 46 Bucureşti, după cum urmează:

La 15 Mai 1922 ora 9 a. m. pentru procurare de instrumente, aparate chirurgicale şi de dezinfecție;

La 15 Mai 1922 ora 11 a. m. pentru ustenzile farmaceutice şi de laborator.

La 16 Mai 1922 ora 9 a. m. pentru efecte de rufărie şi aşternut.

La 16 Mai 1922 ora 11 a. m. petru pături da lână şi efecte de îmbrăcăminte.

La 17 Mai 1922 ora 9 a. m. pentru săpun de rufe.

La 17 Mai 1922 ora 11 a. m. pentru objecte de gospodărie.

La 18 Mai 1922 ora 9 a. m. pentru încăltăminte (păpuci, pantofi, ghete bocanci).

La 18 Mai 1922 ora 11 a. m. pentru mobilier (paturi şi mesuțe de pat).

Licitațiunile se vor ține în conformitate cu dispozițiunile art. 72-83 din legea Contabilității publice.

Condițiunile, caetul de sarcini şi modelele, sunt la dispoziținea D-lor concurenți, cu începere dela 15 Aprilei 1922, în fiecare zi de lucru, dela 4-6 p. m. la Serv. Economatului din Direcțiunea Generală Sanitară str. Piața Amzei No. 17 Bucureşti.

Director general (ss) Dr. Proca.

Şef al Serviciului (ss) Al. M. Verussi.

No. 323. 9 Martie, Bucureşti. 1647

Mărci postale pentru colecțiuni

Cumpăr şi vând în cantități, albume, colecțiuni etc. „Revista Filatelistul Român", număr de probă gratis.

S. LUPOVICI 1663

□□□ Calea Victoriei No. 65 Bucureşti. □□□

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 şi 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros şi en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

1446

Aviaţia germană în Rusia

— O nouă eludare a tratatului de pace —

Cele două tratate ruso-germane, cel politic dela Rapallo şi tratatul militar dintre soviete şi Germania, continuă să preocupe cercurile politice şi diplomatice tot atât de intensiv, ca în primele zile după ce s'a aflat despre existenţa lor. Telegramele dela Genova şi din Paris încunoştiinţează mereu, că încordarea între antantă şi Germania a luat proporţii neprevăzute şi nu se ştie până acum, la ce soluţie se va ajunge pentru evitarea unui conflict sângeros, care ar turbura din nou pacea continentului.

Tot atunci, când ştirile acestea ţin atenţia Europei aţintită asupra Parisului, Berlinului şi Moscovei, din Austria ne vin două ştiri de o deosebită importanţă referitor la relaţiunile dintre cele două state, Germania şi Rusia, care şi-au bătut joc într'un chip atât de siidător de tratatele de pace. Aceste două ţări, neţinând seamă de protestele energice îndreptate împotriva duplicităţii lor, s'au şi apucat să pună în practică dispoziţiunile celor două tratate. Despre aplicarea tratatului militar ruso-german s'a ştiut şi până acum. Germania, încă înainte de a se fi dat publicităţii stipulaţiunile convenţiei ei militare, a trimis ofiteri şi subofiţeri trupelor ruseşti dela graniţa estoniană.

Ştirea vieneză priveşte amândouă convenţiile germano-ruse. Reichul a început să trimită aeroplane şi Rusiei, atât de cele comerciale cât şi de cele de război şi totodată a înfiinţat o poştă aeriană între Berlin şi Moscova. Şi totatunci, la Moscova ia fiinţă o societate ruso-germană, cu menirea de a pune în practică dispoziţiile tratatului economic ruso-german dela Rapallo.

Privite din acest nou punct de vedere, convenţiile Germaniei pun Europa într'o nouă situaţie. Protestele vor trebui indoite acum şi poate va fi nevoe chiar de intervenţii efective.

Dar ştirea despre înfiinţarea poştei aeriene ruso-germane şi despre trimiterea aeroplanelor militare în Rusia, ne sileşte să facem o nouă constatare relativ la duplicitatea cu care a ştiut Germania să eludeze litera păcii dela Versailles. Prin acest tratat se interzicea Germaniei să mai construiască aeroplane şi se ordona distrugerea până la un număr limitat a aeroplanelor germane existente. Ori, Germania a călcat această hotărâre a tratatului şi dupăcum anunţă un ziar englez din Paris, ea a construit tot timpul aeroplane nouă şi a făcut ce-a făcut, de nu şia distrus nici toate aeroplanele anatemizate.

Toate acestea dovedesc inveterat, că la Berlin se pregătia sistematic şi cu râvnă o surpriză neplăcută aliaţilor. Demersurile energice de azi ale acestora sunt prin urmare mai mult decât motivate şi nu ne poate mira tonul cu care se fac.

Curs de ziaristică la Cluj

Se ştie că odată cu reorganizarea Universităţei din Cluj, s'a pus şi chestiunea unei catedre de ziaristică pe lângă facultatea de litere. Deşi acest curs ar fi multora foarte folositor, anul trecut nu s'a putut înfiinţa de oarece nu s'a prezentat nimeni cari să solicite asemenea catedră.

Din partea directorului de instrucţie suntem acum informaţi că guvernul a înscris în program nu o singură catedră de ziaristică ci o secţiune.

Planul guvernului atât de bine venit în legătură cu o organizare a presei române, va fi pus în timpul cel mai scurt în aplicare, după cum suntem asiguraţi de la resortul mai sus amintit.

Instalarea noului episcop unit al Bihorului

Eri s'a făcut la Oradea cu obişnuitul ceremonial impunător, instalarea noului episcop al diecezei greco-catolice româneşti a Bihorului, dr. Traian Frenţiu, fost până acum episcop al Lugojului. Noul arhiereu vine în renumita diecezâ orădană în locul regretatului episcop Demetriu Radu, căzut victimă acum un an şi jumătate, atentatului odios dela Senat, care se judecă astăzi la procesul din Bucureşti.

După ce a păstorit cu dragoste pe românii greco-catolici din Banat, P. S. Sa episcopul Traian Frenţiu vine acum să păstorească o frumoasă dieceză, românească în suflet, dar cea mai puţin favorizată de soartă timp de zece veacuri. Şi suntem sigur, că urcând tronul vlă diciei acesteia, fostul episcop ai Lugojului îşi dă seama de greutatea conducerei ce-i revine în această cea mai expusă parte a ţării româneşti şi-şi va face o cinste din ridicarea la nivelul adevărat a culturei şi şcolii din dieceza sa rău năpăstuită.

Un vapor-expoziţie, a produselor industr. Ceho-slovace

Deoarece trenurile mostre care au vizitat anul trecut ţara nu au avut succesul dorit, întrucât vizitarea s'a făcut la începutul ernei, Ceho-Slovacia va trimite la începutul verei aceştea un vapor-expoziţie ce va avee 700 tone cu diferite produse ale industriei Ceho-Slovace.

Vaporul acesta va vizita mai întâi portul Buda Pesta şi apoi se va îndrepta spre Turnu-Severin, Giurgiu, Brăila, Galaţi şi Constanţa.

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară şi comercială.
◆
Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanţii generale; Arad, Braşov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureş, şi Timişoara.
Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizaţii reduse. Condiţiuni foarte avantagioase şi moderne pt. obl. Stă afară de cartel şi astfel poate să preia pe răspundere proprie şi asigurări executate la alte Institu-turi pe timp mai îndelungat. 1444

Fabrica: telef. 596. Prăvălie; telef. 515
„LEBEDA" S. A.
Prima fabrică din România pentru vestminte de pat cu electromotoare
Pregăteşte
PLAPOME; cumplute cu vată, lână şi fulgi, mai departe
MATRATE SPERINE şi VESTMINTE de pat dela execuţia cea mai eftină, până la cea mai fină. — Cu maşinele de scarmănat mânate cu putere electrică, curată şi scarmăna pene de tot soiul.
Cumpără
orice cantitate de: păr de cal, de porc, de capră, lână şi pene.
Preţuri originale de fabrică.
Fabrica: OLUI (Kolozsvár) Str. Iaşilor (fostăn. gyszam s utca) 14. Telef. interurb. 596
Prăvălia: Calea Victoriei (fostă Kossuth L.) No. 10. Telefon 515.
Vindem: tot soiul de pene curăţite şi sortate en gros şi en detail.

Uzina electrică aorăşului
Conducerea societăţii „GÁZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
◆
Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□ 148

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss şi Molnăr
sub noua firmă:
Heller, Weiss şi Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu preţuri moderate
Fraţii Ausländer
Cluj, Piaţa M. Viteazul 39
Telefon 954. 1582

Intreprindere internaţională
alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.
Proviziune regulată de comerţ Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu staţiunile cele mai mari în streinătate şi din streinătate în ţară, cu asigurare pe lângă garanţă deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenţii Departamente separate pentru marfă. 1558

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.
◆
DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana, ■■
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
◆
Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, □□ Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau. □□
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

METALURGIA „RAHOVA"
TURNATORIE SPECIALA DE ALAMA, BRONZ, FOSFORAT, ALUMINIUM, ZINC
şi compoziţie pentru lagăre. Instalaţie modernă de Nichelaj, alămit, aurit şi argintat.
Bucureşti, Str. Sf-ţii Apostoli No. 74. Telefon 23/44
Execută prompt şi se găsesc gata în depozit:
Ventile de bronz pentru aburi. Robinete şi prize de concesie. Hidranti şi racorduri pentru incendiu şi grădină, Policandre şi sfesnice pentru biserici. 1732

Cum se vindecă Reumatismu şi Gutta
este o broşură foarte interesantă şi instructivă. Acolo veţi găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de şeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum şi modul lor de vindecare. Această broşurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereţi chiar astăzi această broşurică, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj**, Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Article frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

Emil Blaga Cluj
Telef. 2-70. Magasin Piaţa Ştefan cel Mare 7
Garagiu Str. Avram Iancu 56 Telef. 11-01.
Caucicucuri pentru Automobile
Michelin „ Trăsură
„ Biciclete
Tot-felul de accesorii şi rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid
1586
Preţuri de reclamă.

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 510 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Miercuri 1o Maiu 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 210 LEI

Biserica din Ardeal

Declarațiile d-lui Ministru C. Banu

Interviewurile date de curând de Ministrul Cultelor ziarelor „Universul" și „Lupta" sunt menite să risipească odată pentru totdeauna, calomniile acelor car și sub haina cinstită a bisericii vor să-ș ascundă noroiul păcatelor personale.

Și mai mult decât în vechiul Regat biserica românească a fost reazămul cel mai de căpetenie al vieții naționale, servind nu numai la alinarea suferințelor ce aveau de îndurat Românii din partea opresiunii maghiare, dar în acelaș timp și la nutrirea speranțelor într'un viitor mai bun la faurirea mijloacelor de rezistență — la creiarea școlilor, în care s'a păstrat intactă limba românească.

Temelia constituțională a bisericei greco-orientale, pe baza căreia se conduce și astăzi a fost Statutul organic al Mitropolitului Saguna, care e însuflețit de cele trei mari principii: al autonomiei, al sistemului reprezentativ și electiv și al participărei mirenilor la viața constituțională a bisericei.

Statul nostru care n'a oropsit niciodată biserica națională cu care a trăit și crescut împreună sute de ani, acum când se pune chestiunea unificărei administrative a bisericei nu poate să ignoreze tradiția strămoșilor, care are un așa de mare preț în educația neamului.

Unificarea bisericei ortodoxe, satisfăcând atât interesele bisericei cât și ale Statului, e dorită de toată pătura luminată a țării.

Dar ea nu trebue să fie înfăptuită după cum s'a procedat, în timpul guvernărei averescane, care neglijând interesele specifice ale Ardealului tradiția lui culturală și adminstrativă, a trimis aici, pentru unificarea celorlalte instituțiuni, adesea elemente lipsite de valoare morală și intelectuală.

Datorită acestora, mare parte din Ardeleni sunt stăpâniți de sentimentul regretabil, că frații din vechiul regat ar avea rolul de ocupanți, ai unui teritoriu cucerit în care ar intenționa să-și stabilească un monopol politic și economic.

Declarațiile d-lui Ministru Banu capătă o deosebită importanță prin faptul că scot și cu această ocazie în relief, concepția politică a partidului liberal, care cu ocazia orcărei reforme a arătat că urmărește înainte de orice, cunoașterea de aproape a tradiției și chestiunilor culturale, economice și sociale.

Opera de consolidare a Statului nu trebuie să creieze stări periculoase de spirit; ea trebuie făcută cu înțelegerea tuturor chestiunilor.

Răspunsul Rusiei

După discuțiuni cari amenințau să se sfârșească cu o dizolvare a conferinței, statele aliate și neutre au căzut de acord asupra textului și condițiunilor memoriului către Rusia. El a și fost înmânat delegației ruse.

Intrucât condițiunile și cererile formulate în memorandul acesta sunt de o mare importanță, Cicerin a cerut termen pentru a da răspuns până azi ca să poată lua instrucțiuni dela guvernul sovietic.

Memorandul cere recunoașterea din partea Rusiei a actualului regim teriorul stabilit prin tratatele de pace, garanții că guvernul sovietic nu va întreprinde nici o acțiune militară împotriva statelor vecine Rusici, recuncașterea datoriilor făcute de fostele regimuri rusești, în străinătate, precum și diferite clauze de ordin economic și financiar. Pe temeiul acestor condițiuni se ofera Rusiei posibilități pentru refacere și normalizare, se restabilesc relațiunile comerciale, etc.

Caracterul acestui memoriu este hotărît, întrucât sunt puncte asupra cărora statele semnatare nu sunt dispuse să facă nici-un fel de concesiune. Nu se poate spune totuși că el are caracterul unui ultimatum.

Răspunsul Rusiei este așteptat pentru astăzi. Dacă guvernul sovietic va înțelege că este în interesul consolidării păcii și al normalizării vieții internaționale ca Rusia să reia relațiunile normale cu restul statelor și să contribuie și ea la refacerea Europei, atunci răspunsul său la memoriul adresat de guvernele celorlate țări nu va putea fi decât afirmativ. Dacă însă conducătrii Rusiei vor înțelege să continue politica turbure de până acum, dacă vor ca în unire cu Germania, să urmărească răsturnarea păcii, atunci vor da un răspuns negativ.

Răspunsul acesta va arăta dacă în adevăr guvernul sovietic este însuflețit de dorința de a asigura pacea lumei și de a lucra pentru ridicarea Rusiei din mijlocul ruinei în care se sbate.

Nimeni n'ar putea spune precis care va fi cuvântul Rusiei. Cei cari au avut prilejul să se convingă de duplicitatea conducătorilor bolșevici cași cei cari cunosc spiritul acestora, sunt pesimiști. Ei cred că răspunsul Rusiei va fi negativ, sau, în cel mai bun caz va ocoli chestiunile, va căuta să tergiverseze și să târguiască. Un răspuns precis și cinstit este aproape sigur că nu se va da.

Și, atunci, situațiunea externă se prezintă foarte gravă.

Conferința dela Genua, al cărei scop a fost acela de a căuta soluțiunile pentru consolidarea păcii și restabilirea vieții normale în Europa se va găsi printr'un eventual răspuns negativ al Rusiei, în fața unui fapt care o pune în imposibilitate săși atingă țelurile. Căci într'o Europă în care se află o Germanie îndârjită de dorința revanșei și o Rusie însuflețită de spiritul de aventură și de imperialism, pacea este în toată clipa amenințată.

Starea de nesiguranță împiedecă refacerea statelor păgubite de război ,stânjenește viața economică generală și întârziază opera de progres mondial. Despărțită de restul statelor, Rusia împiedică echilibrul economic al Europei și oprește dezvoltarea normală a vieții economice europene lipsind-o de unul din cei mai puternici factori ai săi.

De aceia pentru toate statele Europei, dar cu deosebire pentru acelea cari sunt vecine republicei sovietice, răspunsul pe care-l va transmite, astăzi, Cicerin are o mare însemnătate. Liniștea și refacerea Europei depinde de el.

In cazul unui răspuns negativ din parea Rusiei situațiunea țării noastre, fără a fi amenințătoare este totuș foarte serioasă. Față de un vecin care nu voește să-ți recunoască drepturile și care pândește clipa prielnică pentru a te lovi, ești dator să iei toate măsurile pentru a fi la adăpost de orice surpriză și gata totdeauna să-ți aperi drepturile. Ințelepciunea și spiritul de prevederea al conducătorilor țării vor ști să utilizeze forțele naționale și sprijinul prietenilor pentruca drepturile Romaniei să nu sufere nici o știrbire.

Improprietărirea în Ardeal

— In jurul unor știri tendențioase —

Pe măsură ce guvernul depune toată sârguința ca să aducă la îndeplinire punctele programului în baza căruia i s'a încredințat conducerea țărei, cu atât presa opoziționistă, reprezentată în deosebi prin ziarele „Aurora" și „Patria", devine tot mai furioasă și caută prin toate mijloacele ca să facă să pătrundă în opinia publică, ideea că guvernul nu-și ține angajamentele luate.

Astfel în timp ce la Genova, d. Ion Brătianu apără interesele țărei cu o pricepere și o tenacitate, ce au atras atenția streinătății, aceste ziare găsesc de cuviință ca prin tot soiul de comentarii să mic șoreze importanța acestor succese, cu scopul de a produce diversiuni în spiritul mulțimei, pe care în urmă să le exploateze în propriul lor interes de partid.

Deși sistemul e cunoscut de toți, totuși partidele țărănist și național, continuă să-l utilizeze cu toate prilejurile. In prezent naționalii îl întrebuințează în Ardeal, punând în circulație versiunea că guvernul intenționează să pună piedici înfăptuirei reformei agrare în Ardeal, cu scopul de a întârzia lucrările împroprietărirei, avantajând cu chipul acesta pe unii dintre proprietari în dauna țărănimei.

Știrea aceasta e pe deantregul născocită și răspândită numai în vederea alegerilor parțiale care vor avea loc în cursul acestei luni.

Ori cât ar căuta însă țărăniștii și naționalii, neînțelegători ai rostului pe care îl au în actualele împrejurări, să întunece activitatea conducătorilor de astăzi, nu vor putea să o facă întru cât se opune la aceasta realitatea faptelor.

In legătură cu știrile neexacte și tendențioase răspândite de interesați, ministerul de agricultură și domenii, a trimis de curând un ordin organelor lui din întreg Ardealul, prin care le pune în vedere ca să înceapă împroprietărirea, procedându-se mai întâi la distribuirea în loturi a moșiilor statului, apoi treptat să se împartă acelea de mână moartă, iar în urmă moșiile particulare ale căror lucrări de expropriere sunt în curs.

De sigur, că dispoziționca aceasta dovedește în primul rând grija pe care guvernul actual o poartă păturei sătești a cărei prosperare a format totdeauna una din preocupările de căpetenie ale partidului liberal, iar în al doilea rând ea arată încă odată mentalitatea de care înțelege să se servească partidul național în propaganda lui politică.

Regionalismul cel bun

— Cu prilejul sărbătorirei maestrului Dima —

Cine se va fi gândit că, sărbătorind munca de patruzeci de ani a maestrului Gheorghe Dima, am sărbătorit munca unui regionalist? Și, totuși, la această sărbătoare, s'au văzut stând alături, pentru a exprima aceiași mare admirație, oameni din toate părțile României și oameni din toate taberile politice. Provincii și partide s'au topit toate într'un singur suflet din care dispăruse tot ce ne învrăjbește și tot ce ne desparte astăzi. Frați din vechiul regat, veniți anume pentru această sărbătoare, stăteau alături de frații din Ardeal, iar la banchetul dat în onoarea maestrului, d. Alexandru Vaida a stat alături de ministrul C. Banu. Pentru că omul pe care-l sărbătoriam înfățișa regionalismul în forma lui cea mai prielnică pentru neam. Regionalismul cel bun, regionalismul activ și creator de valori, regionalismul care descopere noui mijloace pentru afirmarea energiei naționale, — acest regionalism îl găsiau întrupat în munca de patruzeci de ani a ardeleanului Gheorghe Dima. Căci a trăi legat de vatra unei regiuni nu înseamnă a te îndepărta de ființa și de sufletul neamului tău, ci înseamnă a te apropia și mai mult de inima și de aspirațiile acestui neam. Cu cât rămâi mai legat de vatra unde te-ai născut, cu atât descoperi și mai multe drumuri spre neamul din care faci parte, — și regionalismul nu este altceva de cât drumul cel mai scurt, fiindcă e singurul firesc, spre forțele creatoare ale sufletului național.

Cine n'a cunoscut legătura cu realitățile unui ținut, acela nu poate fi nici când o forță creatoare în cultura și literatura țării lui. Nu ne sperie deci cuvântul de regionalism, câtă vreme regionalismul înseamnă cunoașterea și adâncirea unor realități prin care sufletul național se vădește cu mai multă putere. Inchinându-ne maestrului Dima, ne-am închinat regionalismului celui bun, ne-am închinat regionalismului prin care puterile unei regiuni sunt chemate să întrețină energia creatoare a neamului întreg. Și acest regionalism îl dorim și în politică. După cum în cultură și artă, Ardealul ne-a dat forțe și valori în jurul cărora ne găsim uniți ca țară și ca neam, tot așa și în politică așteptăm ca această provincie să ne dea regionalismul în fața căruia să ne putem închina cu toții.

Insinuări inutile

S'a stabilit chiar dela început că nenorocirea produsă de catastrofa minieră din valea Jiului, nu-și găsește cauza decât în aprinderea gazurilor, fără ca personalul de conducere să aibă vre-o vină, sau condiții neprielnice de lucru în mină să fi favorizat această nenorocire.

Guvernul profund mișcat de cele întâmplate a luat toate măsurile, pentru ca măcar în parte să poată alina durerea nemărginită, a acelor cari și-au pierdut în această catastrofă soții sau copiii, prin ajutorarea lor.

Cu toate acestea, d-rul Lupu, cu noscutul instigator, folosindu-se de încrederea ce i-a arătat-o odinioară o parte din muncitorimea capitalei, crede că a prins momentul de a infiltra printre lacrimile muncitorilor din valea Jiului germenul fevoltei, găsind că nenorocirea nu s'a întâmplat decât fiindcă la cârma statului se află partidul liberal.

Necesitatea „organizărei muncitorimii în puternic partid politic cu forțe unite, nu disparate" scoate la iveală intențiile bolșevice ale d-rului Lupu, care vrea să pue în aceiași oală pe muncitorii conștienți de cauza națională, cu adepții Internaționalei a III-a.

Insinuările sunt inutile, domnule doctor, căci a trecut timpul pescuitului în apă tulbure!

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Sărbătorirea maestrului G. Dima

La locuința măestrului — Festivalul dela Teatrul Național — Banchetul — Darul dat-lui ministru Banu — Defilarea școalelor

Muzica românească a avut ca orice lucru nou începuturi grele. In acele timpuri de transformare când poporul nostru începe să se manifeste pe toate terenurile, avid fiind de lucrurile noui venite din apus, și-a făcut apariția pleiada de muzicanți și compozitori din care face parte și Gheorghe Dima. Până atunci nu au fost decât mici încurcări răslețe cari însă nu au avut rezultatul dorit.

Gheorghe Dima este singurul dintre acești compozitori care are mulțumirea de a asista atât la rezultatele muncei sale, cât și la recunoștința pe care neamul i-o acordă cu atâta bucurie.

Sărbătorirea de Sâmbătă a fost o răsplată binemeritată a acestor eforturi uriașe, pe urma cărora muzica românească începe să-și croiască adevăratul drum.

La orele 10 dimineața, un imlunător cortegiu, format din școlipe noastre primare, secundare, medii și normale, precum și din studențimea noastră universitară, la defilat în sunetul muzicei militare în fața locuinței maestrului sărbătorit, ca o dovadă de dragoste și admirație pentru rodnica muncă închinată școalei.

Pe balconul locuinței dlui Dima ia parte un numeros și distins public printre care citâm pe: dl Banu ministru al cultelor și artelor, dl Călugăreanu rectorul Universității, dl Consul al Franței, dl profesor universitar Bănescu și alți numeroși profesori universitari, etc.

Odată defilarea școalelor și a tineretului terminată, dl Popa Adam, președintele Centrului Studențesc „Petru Maior" salută pe maestru și aduce prinosul de recunoștință al tuturor școlarilor pentru munca și activitatea rodnică ce e depusă de dl Gh. Dima pentru școlărime, și îi urează să trăiască încă mulți ani. In aclamațiile nesfârșite ale asistenței dl Gh. Dima, adânc impresionat de această înduioșătoare manifestație, mulțumește cu lacrimi în ochi mulțimei care nu mai încetează de a-l ovaționa.

După această înălțătoare manifestație a urmat în saloanele maestrului Dima, primirea felicitărilor dela amici și notabilități.

După masă la orele 6, în sala Teatrului Național, a avut loc un frumos festival. Programul festivalului a fost alcătuit numai din bucăți compuse de sărbătorit.

Ca compozitor, Dima este un clasic; aceasta se poate vedea din maniera și procedeele clasice pe cari le întrebuințează cu atâta ușurință și iaritate în bucățile sale. Dima excelează mai ales în muzica vocală pură și în special în coruri religioase precum și în compuneri sau aranjări de coruri având ca temă melodii poporale.

Festivalul a luat aspectul unei adevărate sărbători naționale grație concursului dat de opera Română; Conservator, corul Episcopiei, a societății „Buna Vestire", a corului reunimei române din Sibiu precum și a nenumăratului public care a ținut să-și arate pe această cale încăodată admirația față de venerabilul director al conservatorului.

După o cuvântare a dlui Brediceanu care a făcut un mic istoric al vieței maestrului, programul muzical s'a început cu imnul „Salvum fac regem" pentru cor și orchestră, bucată care poate rivaliza cu cele mai renumite compoziționi de acest gen.

Au urmat apoi diferite soluri de voce cu acompaniament de pian în care executanții și-au dat toată osteneala, unii prin interpretare și declamație iar alții în special prin voce, să imprime bucăților adevăratul lor stil.

Dl Popovici-Bayreuth ca vechiu prieten și-a dat concursul cântând 2 bucăți, dintre care balada „Groza" a fost una din succesele sale cele mai mari.

Corul reunimei române din Sibiu a ținut ca venind la această solemnitate, să-și arate simpatia față de vechiul dirijor, executând mai multe coruri dintre care cel mai reușit a fost „Hora ploaei". Festivalul s'a terminat cu „Iată hora se 'nvârtește" cântată cu multă veselie și însuflețire.

M. S. Regina a ținut să felicite pe sărbătorit lumânând prin dl Popovici-Bayreuth un portret cu un autograf al M. S.

Seara la orele 9 sărbătorirea a fost încheiată printr'un frumos banchet în localul Căminului Studențesc la care au luat parte vre'o 350 persoane.

In fruntea mesei erau maestrul sărbătorit împreună cu soția sa, apoi dl Banu, ministrul Cultelor și Artelor, P. S. S. Episcopul Ioan, dl Vaida-Voevod, profesorii Universității, dl Primar al orașului, dl Prefect și toate notabilitățile orașului.

Seria toasturilor e deschisă de P. S. S. Episcopul Ivan care aduce din partea Bisericei elogii pentru opera nemuritoare pusă în slujba Bisericei de către Dl Gh. Dima.

Dl Ministru Banu a toastat pentru maestrul Dima, scoțând în relief meritele sărbătoritului D-sa și-a terminat toastul, declarând că acordă Dlui Dima premiul pentru muzica națională instituit recent de guvern, în valoare de lei 20.000, premiu care va purta de viitor numele de premiul „Gh. Dima".

Declarația Dlui Mimistru, e acoperită de ropote de aplauze.

Dl Sextil Pușcariu, felicită pe maestru din partea Academiei Române și a Universității din Cluj.

Se mai țin toasturi de către Dl V. Petala din partea Armatei, Dl Chiriac cunoscutul compozitor muzical, Dl Zaharia Bârsan, din partea Teatrului Național și Operei, Dl Mariu Ștefănescu din partea societății „Cultura Poporului", Dl Dr. Matei, din partea învățământului Dl Dr. Vaida-Voevod din partea „Asociațiunei" din Sibiu, Dl Bena din partea Conservatorului, Maestrul Schuller din partea orchestrei operei, și Dl Dr. I. Pop din partea orașului.

Maestrul Gh. Dima răspunde tuturor pentru frumoasele cuvinte adresate și mulțumește tuturor comesenilor pentru frumoasa sărbătorire ce i-s'a făcut.

Astfel s'a încheiat sărbătorirea a 40 ani de activitate a maestrului Gh. Dima.

Astfel s'a încheiat festivalul de 40 ani de activitate a maestrului Gh. Dima.

Viața și activitatea lui Gh. Dima va rămâne pururea ca o icoană nu numai pentru cei ce se interesează de muzică; dar și pentru tot ce e românesc căci pe lângă calitățile de compozitor, maestrul a fost și este un un român care poate servi ca bild actualei și viitoarelor generații. *F.*

ECOURI

O arestare chinezească

Generalul Ou-Pei-Fou, șeful antijaponez al Chinei centrale, pentru a da o lovitură adversarului său mareșalul Chang Tso-Lin, guvernorul Manciuriei și șeful virtual al Chinei, a arestat pe fratele acestuia, Tsao-Jugi, guvernorul civil al regiunei Petchili.

Arestarea însă n'a fost săvârșită în felul brutal cum se obișnuiește la noi. S'au observat toate regulele politeței, atât de sacru respectate în orientul îndepărtat.

Tsao-Jui a fost invitat la un banchet copios dat în onoarea lui, de către generalul Ou-Pei-Fou.

Banchetul a fost stropit din belșug cu vinuri fine.

S'au ținut deci toasturi, cari, cu toată bunăvoința depusă de comeseni, n'au izbutit a fi pe placul lui Tsao-Jui.

Tsao-Jui s'a ridicat atunci să plece, dar generalul Ou-Pei-Fou s'a apropiat de el și l-a rugat să rămâie fiindcă... e pirzonier!

FOIȚA ZIARULUI „ÎNFRĂȚIREA"

A doua conferință a d-lui Profesor H. Focillon

Am promis cititorilor noștri că vom da rezumatul conferințelor extrem de interesante făcute de străLucitul profesor Focillon. Ne ținem cuvântul și publicăm astăzi rezumatul conferinței a II-a.

Se poate spune că puterea temperamentului lui David l'a ridicat peste propria sa esteticqü Tot așa și pe Gros. Tot așa și pe Prud'hon al cărui geniu delicat și forte trece definițiile și aforismele de școală. Dar din atelierul pictorului *Sabinelor* au eșit numeroși discipoli fără personalitate, fără căldură, fără viață, ale căror opere umplu până la mijlocul secolului al XIX istoria picturei oficiale. Doctrina „frumosului ideal" formulată de Quatremire de Quincy, expresie obsolută a esteticei eșită din școala lui David și a renașterei arheologice, devine doctrina academică.

Contra ei se ridică opera lui *Jean-Dominique Ingres,* operă plină de lealitate, plină de respect pentru viață. Mult timp ea a fost rău interpretată. E adevărat că Ingres a fost elevul lui David și că mai târziu s'a arătat un adversar ireductibil în fața lui Delacroix și a romanticilor. Dar nu trebue să uităm că, încă din tinerețe, s'a despărțit pe față de maestrul lui și că, pe de altă parte, cercetările sale istorice și tehnice, cunoașterea Italiei prerafaelite, fac din el unul din precursorii romantismului.

Da el este ceva mai mult: o personalitate extrem de puternică, un caracter, o voință. Viața și arta lui au fost voite cu energie, și nimic nu l'a putut abate dela drumul ce-și alesese. Plitătatea, unitatea unei astfel de naturi sunt demne de admirat și nu trebue să ne mire dacă, în conflictele de idei care au agitat secolul, el a arătat uneori încăpățânare, chiar violență. Ce priveliște ca aceia e a vedea luptând ca niște conducători de oștire, pe acești mari făuritori ai unei mari epoce!

E născut în 1780, prix de Rome în 1801. A rămas în Italia 18 ani neîntrerupți. Această Italie eternă, mamă a celor mai frumoase neliniști și a celor mai generoase pasiuni ale raselor mediteraneene, patrie a renașterilor, lăcaș de predilecție al poeților și cugetătorilor ce domeniu pentru un artist tânăr, entuziast și plin de credință, — dar și câte primejdii, într'o epocă în care numele lui Wincpelmann, Canova, David domină de sus toate sforțările artei în Occident! Ingres fu salvat de caracterul său, de voința sa, și de un element încă mai bogat și mai rar, *de curiozitatea sa.* In adevăr nici un spirit mai puțin dogmatic ca el: tinerețea sa pare deschisă la orice. El vede mai departe ca discipolii curați a ilui David de vreme ce el se interesează de istoria Franței cerând motive de inspirație domnilor lui Carol al V Francisc I, Henric al IV și de vreme ce se pasionează pentru poezia lui Ossian, de vreme ce își îndreaptă fața spre Orient căruia îi va rămâne credincios ca unui minunat paadis de plastică femeiască, dela *Odaliscă* la *Baia turcească.*

Antichitatea și renașterea sunt în centrul studiilor și cercetărilor sale. Nu antichitatea greco-romană, tristă și rece, cum apare din copiile desgropate în săpăturile vilelor imperiale, ci antichitatea vaselor pictate, tânără, fermecătoare, dela care Ingres se inspiră încă dela început, în opere ca *Oedip,* în care se găsește în acelaș timp sentimentul larg al lui Poussin și stilulö familiar și mare, al pictorilor atenieni din secolele al V și IV. Renașterea este Rafael, dar Rafael conceput ca termenul ultim, floarea supremă care se înalță peste mai multe generații de sforțări. Acest mare quatrocento umbriau și florentin Ingres l'a cunoscut și l'a iubit. Luca Signorelli și tablourile lui din Spoleto l-au fost o revelație. Poate că și sfatul bătrânului Bertolini: „cine știe copia, știe să facă" i-a dat de gândit. Să copieze natura nu cu o mână inertă și cu suflet vulgar, dar cu pasiune, cu înfrigurare, cu un ochiu inchizitor care, sub țesutul nesigur al aparențelor, știe să găsească puterile ascunse, detaliul structurei care caracterizează. Studiind maeștrii italieni ai lui Quatrocento, Ingres prepară o revoluție. Ce mirare și ce farmec pentru noi, când am văzut în 1900, pentru prima oară, incomparabilul portret al d-nei *de Vancay,* modelat fără umbre, cu puritatea de desen și farmecul de culoare al unui florentin din sec. al XV! Un întreg grup de artiști vor profita mai târziu de aceleași învățături, dela freschistul Victor Mottey, elevul lui Ingres, până la acei Lyonezi mistici și răzdători cari, de departe, ne fac să presimțim pe Puvis de Chavaunes.

Din toate acestea iese o doctrină: respect al naturei și al „caracterului", studiu cinstit și pasionat al modelului, oroare de urât, de umbrele pline de fum și de melodrmaic a la Caravagio. De aici o operă, scăldată în păgânism, nu păgânism liniștit, solemn, puternic capabil să exprime cu o ușurință maiestoasă gândurile cele mai olim piene *(Apoteoza lui Homer)* ca și bucuria de a trăi, cu veselie, cu sensualitate nobilă *(vârsta de aur).*

Femeia e regina acestui admirabil panteon plastic. Ingres a iubit-o cu duioșie, nu pentru visele sale, pentru neliniștele și melancoliile sale, dar pentru ceea ce ea are matern și cuprinzător. Frumusețea femeei e un dar al cerului și o virtute. Femeia lui Ingres, fie ea *La belle Zélie,* sau *Mme Riviere,* sau *Mme de Sénones,* sau *Mme Destouches,* pariziană desăvârșită este înainte de orice înflorirea unei forme fericite, ritmul unui corp ale cărui toate funcțiile sunt egale și senine. Extraordinara *Baie Turcească* este ultimul omagiu al lui Ingres către frumusețea femeii, un adio plin de forță și de măreție, un minunat regret.

Alături de această apoteoză păgână a plasticei omenești, o admirabilă galerie de portrete de istorie, în care e reprezentată puternica bughezie franceză, solidă și fină în acelaș timp, care a distrus regimul vechiu pentru a încerca să creeze o formă nouă și modernă de viață socială. Iat-o în portretele lui Ingres. Cât de frumoși sunt, acești mândri burghezi ai Restaurației și ai Conarhiei din Iulie, solizi, cu mâinele îndemânatice, cu ochiul pătrunzător, prezentați în opera lui Ingres cu defectele lor, cu ridiculul lor, dar și cu virtuțile lor.

Monsieur Bertin l'ainé, dela journal des Débats, este o capodoperă de veche umanitate franceză. Ingres ca desenator este tot așa de complet ca Ingres pictor. Cu vârful creionului, un crelon de o siguranță fără seamăn, miraculos instrument de analiză morală, el sugerează, în *Familia Stamati* în *Familia Forestier,* ca și în micele portrete cu mina de plumb pe care le execută la Roma în 1815 și 1816, nuanțe de viață profundă și trăsături de caracter de o elocvență poate unică.

Acesta este Ingres, elevul lui David, adversarul romanticilor, dar pictor etern modern prin respectul pentru viață, prin cinstea, prin puterea analizei și prin duioșia, familiară și profundă în acelaș timp,

Cronica politică

D-l Marghiloman nu candidează. Ziarul „Steagul" anunță printr'un comunicat hotărârea d-lui Marghiloman de a nu candida în alegerile parțiale cari vor avea loc în curând.

Este o hotărâre care nu miră pe nimeni. In adevăr, ce-ar mai putea face partidul d-lui Marghiloman? In ultimile trei alegeri generale gruparea „progresistă" a suferit înfrângeri atât de rușinoase, încât chiar conducătorii ei își dau seama că orice încercare de a stărui în viața politică a țării este inutilă.

Definitiv compromiși prin politica antinațională pe care au purtat-o în timpul războiului, strânși în marginile unui program reacționar, consilierii „progresiști" nu mai au nici-un rost în noua viață politică a țării.

Ultimile alegeri au dovedit că democrația noastră, prin jertfele căreia s'a realizat unitatea națională, știe să osândească pe toți aceia cari prin politica lor au insultat sentimentul național și s'au împotrivit cuceririlor democratice. In trei alegeri consecutive partidul d-lui Marghiloman n'a izbutit, cu toate străduințele depuse, să obțină un singur loc în Parlament.

In fața unui atare rezultat, însiși conducătorii partidului s'au convins de inutilitatea oricăror sforțări. Căci candidând ei n'ar fi făcut decât să se acopere de ridicolul acelorași lamentabile înfrângeri.

Ca și partidul poporului, gruparea „progresistă" se află în descompunere. Neparticiparea lor la alegeri dovedește că ambele partide nu mai trăesc o viață politică reală, ci una factice legată de o firmă și de o amintire.

Un „național" de elită: Protopopul Ion Simu

— O scrisoare a d-lui Cornel Munteanu —

Dl Cornel Munteanu, prim-consilier al orașului Abrud și fost președinte al biroului electoral din această circumscripție, ne adresează următoarea scrisoare cu rugămintea de a o publica:

„In numărul 21 al ziarului „Alba-Iulia", organul partidului național, a apărut sub semnătura protopopului din Sebeșul-Săsesc, Ioan Simu, un articol de fond, în care își varsă tot veninul asupra mea, ca fost președinte al circumscripției electorale Abrud, ca și când eu aș fi fost cauza nereușitei sale la deputație.

In r'adevăr, e îndrăsneț lucru când susnumitul, fost candidat de deputat, voește să dovedească că dânsul ar fi obținut cu 278 mai multe voturi, decât dl Rusu Abrudeanu, și numai „perverăitatea unor element uitate de sine, ca prezidentul electoral Cornel Muntean și alți mameluci ai ciocoiului Rusu Abrudeanu, au putut să-și permită „hoția" de a declara ales pe cel ce avea mai puține voturi".

Spune, domnule Simu, ce hoție am făcut, sau ce înțelegi d-ta sub cuvântul „hoție"?

D-ta și aderenții d-tale ați încercat să influențați asupra mea și, chiar în decursul alegerii, am fost făcut atent să grijesc „că am să trăesc cu naționaliștii." Aceasta însă nu a fost destul, ci când am publicat rezultatul alegerii, ai amenințat că „va fi revoluție"!

D-ta și agenții d tale, cari în campania electorală ați lucrat cu armele cele mai josnice, v'ați permis a îmbăta poporul cu aceea că dacă ajung liberalii la putere, atunci țăranii vor fi iobagi, vor face robotă trei zile pe săptămână, că se vor șterge cărțile funduare și se vor lua moșiile țăranilor.

Spune, domnule Simu, a fost demn și cinstit să înveninezi sufletele acestui popor blând din munți și să afirmi că „Ardealul va fi despărțit de vechiul Regat, de țara mumă, pentru că ciocoii nu știu și nu pot conduce țara." Oare nu e aceasta adevărata hoție, când d-ta și semenii d-tale voiți să înrăjbiți Ardealul cu țara mumă, care a jertfit peste 800.000 de suflete pentru eliberarea noastră?

Să-ți mai spun un lucru. In comuna Mogoș un om cinstit voind, între alții, a vota cu Ion Rusu Abrudeanu, i s'a luat buletinul și i s'a înlocuit cu al lui Simu. Așa, domnule Simu, că, după părerea d-tale, aceasta e lucru cinstit? Cred că te vei supăra însă și mai mult pe mine, când îți voi mai reaminti încă un lucru: Pe vremea când erai prezidentul Reuniunei Meseriașilor din Abrud, așa de frumos ai condus trebile acestei Reuniuni, încât capitalul destul de mare, a dispărut. Unde sunt banii? Știi mai departe apoi, că pe vremea stăpânirii ungurești, guvernul Brătianu din când în când a trimis ajutoare bănești pentru Reuniunea Meseriașilor din Abrud și că acestea au dispărut. Acesta e lucru cinstit, Dle Simu? Ți-aduci aminte când ai fost la Șeghescu chiar în Pesta în cauza aceasta?

Mai știi apoi, că ne-am interpus, ca să nu fii deținut, aflându-se la d ta în timpul alegerii din urmă, ca și la agenții d-tale, bilet de liberă circulație, care a fost corectat așa că cifra 10, litografiat, s'a corectat cu ceruză chimică în 16, până ce semnătura suprefectului a fost făcută cu cerneală?

Apoi, domnule Simu, cunoștem noi femeile obidoase (dta știi că din ce motive) cari, după cum zici, au ajutat și au plătit slujba pentru izbânda d-tale, și cunoaștem și femei de acelea obidoase, cari au zăcut în pat bolnave de necaz că nu ai reușit.

Ca încheere, Domnule Simu, te asigur, că dacă mai insiști, voiu descoperi meritele Dtale pentru cari ai ajuns protopop.

Pentru azi îți amintesc unul singur, anume o înviere de Paști. De cumva voești, le voi înșira și pe celelalte, căci ai destule.

Terminându-ți un sfat prietenesc: Să nu crezi că prin astfel de mijloace, o să poți juca vreun rol onest în politica României Mari.

Pentru o asemenea înaltă misiune se mai cer și multe alte calități morale, pe cari mă îndoiesc dacă alegătorii ardeleni le vor găsi vreodată la D-ta.

Abrud, în 1 Maiu 1922.

Cornel Munteanu,
prim consilier al orașului Abrud.

Inca un succes

Expresiunea sinceră a poporului bucovinean, reprezentată prin cărturarii eșiți din sânul lui, ne-a dat un singur partid puternic al democrației: partidul unirii. A rămas, însă, o mentalitatea austriacă, aceea care a înveninat mereu viața politică românească și a dat naștere la cele mai sfâșietoare lupte în trecut și această mentalitate dis trugătoare nu poate să fie înlăturată așa ușor de împrejurările actuale. Această mentalitate a dat putință d-lui dr. Dori Popovici, să continue și mai departe același spirit de desbinare, din care d-sa, își făcuse întoteauna, un piedestal pentru parvenire. Putregaiul moral, bucovinean, din juru ld-lui dr. Popovicl, nu putea decât să se prefacă în partidul averescan din Țara Fagilor. D. dr. Dori Popovici, omul tuturor compromisurilor, omul care prin firea-i aventurieră nu se dase în lături și dela umilință față de Viena, la un moment dat ajunge ministru. D. Dori Popovici, își înlocuește viața săracă prin cea de milionar, cum de altfel au făcut mai toți averescanii. Bucovina nu a cunoscut o epocă mai tristă de ilegalitate și sărăcie ca sub guvernarea averescană. Dar nenorocirea aceasta a trecut. Dorițtii sunt în agonie. D. Dori Popovici mai întrezărește încă o scăpare și se adresează partidului național român. De ce nu ar sta și el alături cu dd. Dr. Lupu, Stere și Miha lache și să colaboreze cu magii politicei sepaatiste dela Cluj, când personal, nu are nimic de pierdut. Tratativele au început. D. Maniu poate înregistra încă un succes. Felicitările noastre!

PENTRU FAMILIILE

celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Red. și Adm. ziarului „Infrățirea" subscrie	1000 lei
Personalul Tipografiei	320 lei
Banca Românească sucursala Cluj	300 lei
Colonel Vlădescu	50 lei
Adonis Popov, avocat	20 lei
Dr. Gh. Șerban	100 lei
Dr. I. C. Drăgan	50 lei
Prof. A Petrescu	50 lei
D. Delescu	100 lei
X.	5 lei
Fenyö și Braunfeld Bijutier Cluj	100 lei
Dr. S. Bornemisa	100 lei
I.	20 lei
Dr. Liviu Dumbravă.	20 lei
D-na și d-l General Herbay	100 lei
Personalul Fabricei de Chibrituri Cluj	1870 lei
Ștefan Cepescu	40 lei
I. Oțoiu	50 lei
Aurel Lazăr Decai	100 lei
A. R.	20 lei

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

O „descălecare" cu tâlc

Subterfugiile politice ale partidului național — Un simulacru de „activitate extra parlamentară" — Intre partidele de opoziție și partidul național

In cercurile poiltice și în presă circulă de câteva zile din nou svonuri de pretinse tratative între partidele opoziției, în vederea unei acțiuni comune. După aceste svonuri, pitul colaborării ar fi partidul național român din Ardeal, și în acest scop ar fi să se trimită la Cluj delegați ai partidelor de opoziție din vechiul regat, cari să dea formă definitivă înțelegerii.

Nu știm întru cât aceste svonuri sunt întemeiate. Faptele pe cari evenimentele politice din ultimul timp ni le pun la îndemână ne îndreptățesc să credem că avem de a face cu una din acele cunoscute încercări de mistificare.

In urma formidabilului bluf al „activității extraparlamentare" hotărâte odată cu ridicola retragere a partidelor de opoziție din Parlament, se încearcă acum creiarea unei iluzii de activitate, pentru a se salva aparențele. De aproape trei săptămâni sistemul acesta e cu multă persistență practicat. Pe deoparte partidul național român din Ardal, văzând roadele nefastei politice regionaliste și fiindu-i teamă ca procesul e inevitabilă dizoluție la care e condamnat acest partd anacronic în politica actuală a țării românești, a aruncat în public bomba descălecării.

Cu aceasta s'ar fi temperat întru cât-va aici în Ardeal o atmosferă care periclita în primul rând existența partidului național; iar în vechiul regat ar fi înșelat cercurile politice cari mai nădăjduesc într'o eventuală fuziune.

Nu trecu mult însă și chestiunea descălicării fu prezentată numai ca un simplu deziderat pornit de dincolo de munți, și nu din inițativa partidului național. Așa oficiosul naționalist putea să scrie acum câtva timp, în notoria lipsă de precizie a „Patriei":

„A trece ușuratec dintr'o provincie în alta și a te desființa peste un an, doi, nu poate fi decât dezastros nu numai pentru partid, ci mai ales pentru marile interese ale țării".

Iată așa dar că partidul național confirmă cele susținute în atâtea rânduri de noi și nu descalecă în vechiul regat „de frica desființării", care totuși nu va putea să întârzie. Pentrucă tot în articolul din care am citat, „Patria" scrie:

„Partidele nu se formează la porunca, nici la dorința cuiva, ele răsar și cresc în mod firesc, ca orice organism ce vrea să fie viu".

Și are dreptate. Nu știu dacă prin aceasta oficiosul naționalist din Cluj vrea să facă vre-o aluzie răutăcioasă la adresa partidului țărănist, dar are dreptate când susține că „partiedle nu se formează la porunca, nici la dorința cuiva" pentrucă afirmă prin aceasta și că ele nu mai au vitalitate decât atunci când motivele cari le-au dat posibilitatea să „răsară și să crească" există și ele. Sau nu acesta e cazul partidului național. Ieșit dintr'o necesitate istorică, dispărută astăzi, partidul național oricât recurs ar face la paliative politice, nu mai trăiește astăzi decât în virtutea inerției. Desnodământul fatal nu va întârzia deci, fie că ar descăleca, fie că nu, în vechiul regat.

Astfel găsindu-se situația politică, nu putem pune niciun temeiu pe posibilitatea unui acord între partidul național din Ardeal și partidele de opoziție din vechiul regat, fie că s'ar intenționa o colaborare sau numai o simplă acțiune comună.

De altfel în însăși tabăra opoziției neîncrederea în partidul național crește. Imposibilitatea de a se concilia politica atât de diferită de la un partid la altul n'ar fi singura piedecă. Lipsa de orientare și seriozitate poitică, dar mai cu seamă lipsa de sinceritate în relațiunile dela un partid politic la altul, sunt pentru noi certitudine nu numai că acordul nu se va face ci, că viața politică își va urma cursul normal, lăsând să trăiască numai acele partide cari au ființă din însăși realitățile vieții noastre sociale.

INFORMAȚII

Ministerul de interne ne trimite următoarea desmințire:

In unele ziare din Capitală au apărut știri alarmante asupra unor pretinse atacuri bolșevice pe Nistru.

Cum aceste știri sunt absolut neîntemeiate, dar pot cu toate acestea să alarmeze publicul cititor, guvernul le desminte.

•

In zilele de 23—29 Maiu se va ține la Roma al XXVI congres euharistic. Participanții din România se pot adresa pentru înscrieri și lămuriri Comitetului Central din Strada Bărăției 33 București, până în ziua de 15 Maiu a. c.

•

Făgăduința studenților universitari din Cluj, de a participa la Olimpiada din Roma, nu s'a ținut.

Acest lucru — ne scrie Corespondentul nostru din Roma — a impresionat neplăcut cercurile sportive italiene.

•

Spitalul militar al diviziei XVIII din Brașov se va numi în viitor „Spitalul militar Regina Maria".

•

S'au luat măsuri riguroase ca organele C. F. R. să nu mai permită publicului de a călători pe acoperișe, tampoane și scările vagoanelor.

•

De ziua Sf. Gheorghe, la biserica grecească din Capitală s'a oficiat un Te-Deum, cu prilejul zilei onomastice a principelui Gheorghe al Greciei.

•

Ministrul muncii a fost sesizat că birourile particulare de plasare din teritoriile alipite funcționează și în prezent. Ori, pe baza art. 9 din legea plasării, aceste birouri trebuiau să fie închise încă dela 1 Ianuarie.

Direcția plasării a intervenit pe lângă subsecretariatul de stat dela ministerul de interne ca, prin organele administrative, să dispună închiderea lor.

•

La ministerul instrucțiunei s'a înființat un consiliu technic format din actualii directori generali din Ardeal, Bucovina și Basarabia și dl Popa Liseanu, fost director al activității școlare extraordinare din nouile ținuturi.

Atribuțiunea acestui consiliu este de a-și da avizul în toate chestiunile de principiu privitoare la învățământul din nouile ținuturi.

Dl N. Nicolaescu, subdirector general al învățământului primar a fost detașat pe ziua de 1 Mai în administrația Casei școalelor, ca șef al Culturei poporului.

•

Institutul Economic Românesc, aduce la cunoștință, membrilor săi și tuturor persoanelor și instituțiunilor cari au aderat la Congresul Instituțiunilor Financiare, care urma să se țină în luna Mai a. c., că acest congres se amână până la toamnă, din cauză că o mare parte din referenții congresului, au fost reținuți la lucrările conferinței dela Genova.

•

Circulă știrea că directorul minei Lupeni ar fi dispărut îndată după explozie.

Autoritățile din București n'au cunoștință încă de acest fapt.

•

Ziua de 10 Mai, se va serba anul acesta pe stil vechiu.

•

Comitetul societății profesorilor și profesoarelor de gimnastică din țară înștiințează pe colegi și colege, că data ținerei celui d'al doilea congres ce va avea loc la Sibiu, s'a fixat definitiv pentru 2—4 Iulie a. c.

Ordinea de zi rămâne aceiași și ședințele vor fi prezidate de dl dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunei.

•

Ministrul muncii a fost înștiințeî de inspectoratul regional din Sibiu că lucrătorii turnători și tipografi din acei oraș au cerut sporirea salariilor cu sută la hută.

Patronii refuzând cererile turnătorilor, aceștia au declarat grevă.

Tipografii sunt pe cale de a face acelaș lucru.

•

In zilele de 25, 26, 27 și 28 Iunie, se va aduna la Brașov al V-lea congres al profesorilor de geografie.

D-nii profesori care doresc că ia parte se vor adresa Seminarului de geografie al Universității din București, sale XIV, pentru a căpăta informații cu privire la drum și găzduire.

•

In ziua de 10 Mai sunt convocați la Casa Centrală a Asigurărilor Sociale reprezentanții uniunilor patronale și directorii regionali din Ardeal, pentru a discuta majorarea cotelor de asigurare.

•

Banca Comercială Soc. An. din Alba-Iulia, la adunarea generală ordinară ținută la 20 April a ales ca president al Băncei în locul răposatului (marosváradjai) Glück Adolf pe fiul său (marosváradjai) Glück Andor. 1744

Toți membrii Corpului didactic din Cluj, profesori universitari, secundari și institutori, sunt stăruitor rugați să ia parte, fiind spre cel mai mare interes al D-lor, la Adunarea generală, care va avea loc în amfiteatrul Liceului Gh. Barițiu Miercuri, 10 Mai ora 5 p. m.

La ordinea zilei:

1. Comunicările delegaților din Cluj la Congresul din București al Asociației Corpului didactic.

2. Regularea drepturilor la pensie.

3. Legalitatea pedepselor.

4. Organizarea Maialului.

5. Casa Corpului didactic (Raportul D-lui Profesor universitar Bratu).

5. Eventuale.

•

După cum suntem informați atelierul de pictură Pielle aranjat cu gust distins din str. Șaguna Nr. 13. (fost Bartha Miklós) din 3 l. curentă e tra sformat deja în atelier de fotografat și stă la dispoziția On. public sub conducerea specialistului proprietarul firmei Emeric Gardi. 1728

•

Dl A. Teodosiu, director în științele fizice și matematice dela Universitatea liberă din Bruxelles, a fost numit profesor cu titlu de suplinitor la catedra de topografie și îmbunătățiri funciare, vacantă la Academia de agricultură din Cluj, iar dl N. G. Georgescu a fost numit șef de lucrări la catedra de mașini agricole și construcțiuni rurale.

Sfințire de drapel

Muncitorii minelor de aur și cărbuni „Ruda celor 12 Apostoli" din Brad-Cristișor, aparținând Sindicatului Național, sub centrul „Crișul-Alb" va sărbători în ziua de 25 Mai cu o deosebită solemnitate, sfințirea drapelului Sindicatului,

Solemnitatea sfințirei va avea loc la Țebea sub gorunul lui Horia și aproape de rămășițele pământești ale lui Avram Iancu.

La această frumoasă sărbătoare va lua parte Dl General Văitoianu, ministrul de interne și Dl A. Constantinescu, ministrul agriculturei și al domeniilor, cari vor fi chiar nașii drapelului.

Intensificarea transporturilor în Ardeal

Sunt cunoscute tuturora străduințele depuse de actualul guvern pentru repararea căilor ferate, lăsate de guvernele trecute într'un hal mai mult decât deplorabil,

Incă din primele zile după venirea sa la putere, guvernul a încheiat convenții cu străinătatea pentruca să ni-se furnizeze locomotivile, și vagoanele necesare intensificării transporturilor și comunicației.

După cum am anunțat la timp, când a sosit primul transport din aceste locomotive, direcția căilor ferate a împărțit direcțiilor regionale un stoc însemnat de locomotive, cam două zeci de fiecare direcție regională.

Sporul acesta de locomotive a contribuit simțitor la îmbunătățirea condițiunilor de transport ceeace, de altfel, a putut oricine constata în ultimele săptămâni.

Acum direcția generală a c. f. ne anunță, că va împărți un nou stoc de locomotive precum și vagoane noui de persoane. Locomotivele acestea sunt în număr de 65, iar vagoanele cam tot atâtea,

Deși aceasta s'ar părea un fapt divers, trebue reținut cu deosebită satisfacție, fiindcă dovedește cu câtă râvnă și cât de sistematic se lucrează astăzi pentru regenerarea țării, după ce guvernele trecute n'au fost în stare, de pildă, să aprovizioneze regionalele ni l cu o treime din stocul de locomotive împărțit în aceste două trei luni, numai, de guvernul actual.

Valuta pentru studenții din streinătate

Având în vedere situațiunea creată studenților din străinătate prin deprecierea, valutară a leului, iar sarcina de a le veni în ajutor impune Statului cheltueli mari și prin urmare este necesar să se stabilească norme pentru studenții ce urmează școli din străinătate, ministrul de finanțe, d. Vintilă Brătianu, a semnat azi o deciziune prin care se institue pe lângă acest departament o comisiune compusă din secretarul general al Ministerului de finanțe, rectorul Universității din București, directorul Școalei Politechnice, directorul Datoriei publice și un delegat al Ministerului de instrucție publică.

Această comisie va stabili regimul ce trebue să se aplice pentru anul viitor școlar studenților, aflați în străinătate și celor ce s'ar admite a pleca pentru continuare de studii.

Comisiunea va revizui listele studenților aflați în străinătate, pentru a nu admite la schimb decât pe acei ce au urmat cursurile regulat, dând preferință, la numărul de studenți ce se va hotărî, acelor ce urmează școli technice sau de specialitate, în deosebi studenților bursieri și celor lipsiți de mijloace.

Deasemenea comisiunea va stabili norme după cari studenții ce voesc a urma studii în străinătate, vor putea fi admiși la schimb și va ține seama să nu se mai dea ajutor de schimb decât celor ce ar urma în străinătate școli technice de specialitate ce nu au similare în țară studii de perfecționare cum ar fi la medicină, inginerie, etc.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Pentru ajutorarea familiilor victimelor dela Lupeni

Comitetul Institut de Igiena Muncei

Ministerul Sănătății Publice, Muncii și Ocrotirilor Sociale, a dus la cunoștința publică, că s'a instituit un comitet pentru centralizarea donațiunilor și colectelor ce se face de autorități și inițiativă privată pentru ajutorarea familiilor victimilor de la Mina Aranka din Lupeni.

Acest comitet, pus sub Inaltul Patronagiu al Majestății Sale Regelui se compune din I. P. S. S. Mitropolitul Primat, Dr. Miron Cristea, d-nii miniștrii Mârzescu, și A. Cosma, d-nii Eugen Botez. Directorul General al Asistenței Sociale. Aurel Constantinescu, Director Administrativ al Asistenței, Iosef Nădejde din Delegația Parlamentară a Asistenței Sociale, Dr. Dubles, Prefectul Județului Deva, Directorul Cassei Cercuale din Lupeni, Primarul Comunei Lupeni și un delegat al lucrătorilor minieri.

Autoritățile și persoanele care au luat inițiativa unor asemenea colecte sunt rugați a le depune la Direcția Generală a asistenței sociale, de pe lângă Ministerul Sănătății Publice al Muncii și Ocrotirilor Sociale, urmând ca datribuția să se facă de comitet, potrivit listelor întocmite care au servit de bază la distribuirea ajutoarelor acordate de Majestatea Sa Regele și Ministrul Sănătății Publice Muncii și Ocrotirilor Sociale.

Comitetul va publica numele tuturor persoanelor care au subscris la această ajutorare, individual sau prin colecte publice precum și tabloul de distribuție.

Cititi "Infrățirea"

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Luni, 8 Maiu 1922.

Răspunsul delegației ruse la memorandul adresat la Genova de statele europene Rusiei, se așteaptă pentru astăzi. De el atârnă nu numai soarta conferinței, dar chiar pacea Europei.

In așteptarea lui, discuțiunile de la Genova se fac în jurul pactului de garanție propus de dl Lloyd George. Hotărârea adoptată în unanimitate de consiliul de miniștri francez în senzul că Franța îl acceptă, a produs o bună impresie.

Consiliul de miniștri francezi precizează însă că admite ideia unui asemenea pact, cu condițiunea, ca Rusia să se angajeze de a nu ataca pe vecinii săi, considerând timp de 10 ani ca definitive regimul teritorial recunoscut de tratatul de la Versailles la care ea n'a participat, iar în al doilea rând pactul să nu aducă vreo atingere sancțiunelor prevăzute de acest tratat, în cazul când vreun stat nu și-ar îndeplini obligațiunile luate.

Dacă răspunsul Rusiei va fi favorabil memorandului adresat, de sigur că aducerea la îndeplinire a ideiei pactului european va asigura liniștea necesară Europei pentru refacerea ei și în cazul acesta firește că adunarea statelor la Genova, a abținut rezultatul urmărit de toată lumea.

In cazul însă când răspunsul sovietelor nu va corespunde cerințelor conferinței, desbaterile ei se pot considera ca închise, rămânând că statele participante să ia toate măsurile ce se impun pentru a asigura liniștea Europei, atât de periclitată de tendințele acordului germano-rus.

Desbaterile de la Genova

Genova. — Delegațiunea rusă a desbătut eri chestiunea răspunsului la nota aliaților. Delegații ruși au manifestat o atitudine intransigentă, cerând respingerea propunerilor aliaților. O hotărâre definitivă încă nu a fost luată.

■

Paris. — Le Temps anunță că Litvinow, Joffe și experții technici au plecat astăzi din Genova. Cicerin, Krasin și Rakovski au rămas și pe mai departe la Genova.

■

Paris. — Camera franceză a votat încredere guvernului aprobând atitudinea dela Genova a lui Barthou și a delegației franceze.

■

Paris. — Delegațiunea franceză din Genova a comunicat guvernului francez că Lloyd George și Schanzer au hotărât să recunoască de jure guvernul sovietelor. Franța voiește să facă o separare între recunoașterea sovietelor și a înplinirei celorlalte condițiuni.

■

Genova. — Rathenau a avut eri o lungă întrevedere cu Lloyd George desbătând problema creării unei cât mai strânse colaborări între Anglia și Germania pe chestia tratatului ruso-german și a chestiunei reparațiunilor germane.

Genova. — Barer locțiitorul lui Barthou la Genova a comunicat în mod oficios lui De Facta că Franța își retrage semnătura depe răspunsul dat memoriului rusesc declarându-se solidă cu atitudinea Belgiei.

■

Paris. — Ziarele scriu cu mare pesimism despre situația de astăzi a conferinței din Genova, arătând că numai o intervenție Americei ar putea să clarifice situația prea tulbure.

■

Paris. — „Eclair" scrie că delegația rusă a încheiat o convențiune cu un consorțiu englez referitor la concesionarea fabricelor din regiunea Donetului. Aceasta convențiune a fost deja semnată.

■

Genova. — Din sursă jugoslavă se anunță că în decursul rămânerii sale la Genova ministrul de externe jugoslav Nincici va trata cu Schanzer chestiunea evacuării de către Italia a Dalmației. Schanzer ar fi declarat că după întervenirea unei convențiuni referitor la Zara, Italia va evacua celetrei circumscripții ocupate.

■

Genova. — Răspunsul delegației ruse este așteptat pe azi. Se spune că Rușii fac oarecare rezerve referitor la unele puncte ale notei aliaților sau vor face astfel de contrapropuneri ce vor echivala cu o respingere.

Viața sportivă la Cluj și în provincie

— Jocurile de ieri —

La arena sportivă din localitate a avut loc ieri următoarele matchiuri de football:

Pentru schampionatul cl. I.: Haggibbor—CFR: 1:0; din cauza ploii continue și a terenului desfundat, nivelul jocului a scăzut.

Victoria—Universitatea 2:1. Acest match a fost urmărit cu mare interes și Victoria a câștigat învingerea, grație bunei sale apărări rezistând tuturor atacurilor echipei adverse.

Tot ieri a avut loc matchul KKASE.—Unio (Dej) 2:0.

Din provincie ni-se anunță următoarele rezultate:

Târgul-Mureș: MTK.—KAC. (Cluj) 6:0.

Oradia-Mare: Törekvés—NAC. 1:0. SSE.—Bihorul 1:0.

Satumare: Törekvés—NMTE. (Salonta Mare) 1:0.

Baia-Mare: Olimpia (Satumare)—NSC. 3:2.

Arad: Gloria—CFR.—Unirea (Timișoara) 2:1, AAC.—Hacua 2:0, Gloria—CFR.—Törekvés 2:0.

Timișoara: TAC.—AUTK. 2:0, Kinizsi—ATE. 3:1, Patria—KADIMA 1:0.

Brașov: HTV.—Olimpia 1:0.

Reghinul-Săsesc: MES.—STR. 4:0.

Turda: SSC.—DMTE. 5:0, Sparta—Concordia 1:0.

Ultime știri

Roma. — Ministrul Americei la Roma a rugat pe ministrul de externe italian de a'l informa cât mai precis despre tratativele de ordin economic dela Genova.

■

Genova. — Barthou reîntorcându-se la Paris a luat în discuție cu Iaspar chestiunea posibilității continuării și pe mai departe a conferinței din Genova.

■

Genova. — Joffe a plecat la Berlin pentru a prelua dela emisarii lui Lenin noui instrucțiuni.

■

Paris. — „Chicago Tribune" anunță că între mica Antantă și Polonia a intervenit un acord referitor la retragerea semnăturilor de pe memoriul rusesc. In cazul acesta Lloyd George se va reîntoarce la Londra iar Japonia încă va adera la frontul franco-belgian.

■

Paris. — Ziarul „Eclair" crede a ști că uzinele din Don precum și toate zăcămintele petrolifere au fost concesionate unui consorțiu englezo-german din care face parte și Stinnes.

■

Paris. — După ziarele americane America nu va accepta nici un fel de convențiune în chestiunea petrolului rusesc dacă finanța americană va fi exclusă.

Citiți pag. 8-a

TELEGRAME

Imprumut forțat în Germania

Berlin. Guvernul a alcătuit un proect de lege referitor la un împrumut forțat de un miliard mărci în aur.

Urcarea impozitelor în Germania

Berlin. Reichstagul aprobat propunerea de modificare a bugetului autorizând o urcare cu 10 milioane a impozitelor, din care statul va avea un venit de 10 milioane.

ȘTIRI DIN UNGARIA

Budapesta. — In ședința de eri a consiliului de miniștri, ministrul pentru ocrotirea socială, Bernulac a depus noua lege a chiriilor care va intra în vigoare la sfârșitul lui Mai.

— Apponyi a adresat o scrisoare deschisă alegătorilor din Sopron susținând candidatura lui Andrassy. Intre altele contele Apponyi insistă asupra principiului legitimității, care este pentru respectarea vechilor tradiții și a continuității de drept. De aceasta depinde consolidarea țării și prevenirea luptelor interne.

GERMANIA PLATEȘTE

Paris. — „Le Temps" anunță: Guvernul german a încunoștințat comisiunea reparațiunilor că Germania va plăti la 16 Mai cele 50 milioane mărci în aur, scadenți la 31 Martie.

AVEREA HABSBURGILOR SECHESTRATA

Viena. — In comisiunea pentru reforma constituției vice cancelarul Dreiscy a declarat că averea ex-împăratului a trecut în posesiunea statului ca o garanție pentru impozitele ce trebuiau să fie plătite statului de către ex-împărat. Deocamdată statul a restrâns sechestrul numai la proprietățile imobiliare ale ex-împăratului.

O CONFERINȚA SPECIALA PENTRU RUSIA

Paris. — Ziarul „Le Temps" anunță că o conferință internațională specială va desbate problema rusească lăsată nerezolvită de cea din Genova.

ACORDUL PETROLIFER INTRE OLANDA ȘI RUSIA

Londra. — Agenția „Reuter" desminte din nou știrea referitor la acordul intervenit între Olanda și Rusia în cehstia petrolului.

■

In urma convențiunei ruso-olandeze, acțiile societății olandeze petrolifere „Royal Dutsch" s'au urcat în decurs de 24 ore dela 19400 florini la 21.500. După ziarul „Eclair" aceasta este o dovadă că amintita convențiune a fost semnată.

MUNCITORII CEHOSLOVACI SE PREGATESC DE GREVA GENERALA

Din Praga se anunță că tratativele între patroni și muncitori durează de mult fără însă de vre-un rezultat pozitiv. Tratativele s'au reluat eri cu acelaș rezultat, fapt ce a determinat pe conducătorii muncitorilor să declare grevă în caz, dacă patronii și proprietarii de fabrici nu vor ceda pretențiunilor muncitorilor. Așa în zilele aceste se așteaptă sistarea muncii în cele 35 fabrici din Praga și cele câteva din împrejurul Capitalei, a căror proprietari singuri au refuzat în mod categoric cererile muncitorimei.

UN NOU ATENTAT LA BUDAPESTA

Din Budapesta se telegrafiază, că în ziua de 7 l. c. doi indivizi necunoscuți s'au introdus în curtea depozitului de muniții din Buda unde vroind să submineze depozitul, au fost prinși asupra faptului.

Ivindu-se o luptă între acești indivizi și posturile militare de serviciu, cei dintâiu aruncând bombe asupra soldaților, au lăsat un mort și un rănit.

Atentatorii sunt puși în urmărire. Cercetările sunt în curs.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Răspândiți „Infrățirea"

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de poșta Cea
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 2

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Fabrica: telefon 596.
Prăvălie: telefon 515.

„LEBEDA“ S. A.

Prima fabrică din România pentru vestminte de pat cu electromotoare.

Pregăteşte:

PLAPOME: cumplute cu vată, lână şi fulgi, mai departe

MATRAŢE, PERINE şi **VESTMINTE** de pat dela execuţia cea mai eftină, până la cea mai fină.

Cu maşinele de scarmânat mânate cu putere electrică, curată şi scarmăna pene de tot soiul.

Cumpără:

orice cantitate de: păr de cai, de porc, de capră, lână şi pene.

Preţuri originale de fabrică.

Fabrica: CLUJ (Kolozsvár) Str. Iaşilor (fost Nagyszamos-u) 14. Telefon interurban 596.

Prăvălia: Calea Victoriei (fostă Kossuth L.) 10. Telefon 515.

Vindem toi soiul de pene curăţite şi sortate en gros şi en detail. 1334

S'adeschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Au sosit article pentru băeţi mici cu marca „TETRA“

la magazinul de mode pentru dame şi bărbaţi alui

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2

1738-I Telefon 591

Cu esperinţă de mai mulţi ani câştigată în străinătate şi cu exactitatea cea mai perfectă este preparat

Cheagul lichid

garantat pentru tarie 1:10.000

Cu preţ favorabil şi eftin expedeaza **Fabrica de cheag „Romanca“, Caranşebeş,** care este în ţară singura fabrică, aranjată după modelul german. La dorinţă trimite mustra oricui gratuit şi franco. 1746

Radio 2281

Hârtie veche -- Maculatură

de ori ce fel presată în bale, cumpără şi cere oferte pentru vagoane complecte Fabrica de Hârtie şi Mucava **„Piatra-Neamţ“** Piatra-N.

1745

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino“ şi „Habig“ la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Reclama este sufletul comerţului

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“

Renumitul **Cheag Gebrüder Bayer Augsburg** (BAVARIA) este cunoscut ca cel mai productiv şi higienic, numai acest preparat garantează închegarea 1/100000 litri lapte. Feriţivă de preparate falsificate şi care nu poartă marca **Bavaria.**

—♦—

Se vinde numai în cutii de 50, 100 şi 250 grame originale precum şi în cutii

1623

Pastile No. 1 pentru închegat 5 litri lapte, cutia conţine 1000 pastile
„ No. 2 „ „ 25 „ „ „ „ 1000 „
„ No. 3 „ „ 50 „ „ „ „ 1000 „

Aceste preparate (Pastile) sunt foarte mult căutate pentru consumatorii cei mici, sa constatat ca cele mai bune.

Singurul Depositar şi Representant General pentru toată România-Mare este numai Cunoscuta Firma **A. T. Sabeanu & Comp.** Sociatate în nume Colectiv Turnu-Severin Str. Aurelian No. 80. **Preţuri concurente la tarere**

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

BECUL TUNGSRAM

ESTE CEL MAI RESISTENT CEL MAI ECONOMIC LUMINA PERFECTĂ

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A.

Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

1290

Nu se admit cumpărări de locomotive de către particulari

Direcţiunea generală a c. f. r. face cunoscut tuturor instituţiunilor întreprinderilor industriale, asociaţiilor agricole, cooperatvelor, etc. cari în conformitate cu decretul 2874 aveau posibilitatea să cumpere şi introducă din străinătate locomotive cu cari administraţia să le formeze trenuri pentru transportul produselor proprii, că se găseşte în imposibilitate de a mai încheia deocamdată asemenea transacţiuni din următoarele cauze:

1) Numărul locomotivelor existente, inclusiv cele introduse de particulari şi cele ce sosesc din Germania, este îndestulător pentru exploatarea intensă a parcului de vagoane utilizabile de care dispunem ne mai fiind vagoane disponibile pentru noui locomotive ce eventual s'ar mai aduce.

2) Capacitatea de manipulaţie limitată a principalelor centre spre car ise îndreaptă transporturile în massă, ca: Galaţi, Brăila, Bucureşti, etc. este deja întrecută prin transporturile azi în fiinţă.

3) Personalul de locomotivă şi tren de care dispune c. f. abia este suficient pentru remorcarea trenurilor cari circulă azi.

Consideraţiunile de mai sus pun administraţia în imposibiliate de a acepta noui oferte; însă — în mod excepţional — ea va putea lua în consideraţie propunerile de interes general ale diferitelor regiuni industriale, numai dacă vor fi formulate de toţi reprezentanţii industriilor locale şi dacă vor interesa o întreagă ramură economică a unei părţi din ţară.

CONCEDII
pentru funcţionarii C. f. r.

Toţi bolnavii C. F. R. înscrişi pe tablourile întocmite de serviciile medicale regionale şi aprobate de administrata Cassei muncii C. F. R. pentru a merge la băi, vor avea concediu de 30 zile pentru cură.

Repartiţia acestui personal se va face pe serii astfel ca serviciul să nu sufere pe timpul absenţei lor.

Sforţările magnaţilor pentru continuarea maghiarizării

Sunt indeobeşte cunoscute străduinţele societăţii, aşa zisă culturală „Emke“ din Cluj, pentru maghiarizarea Ardealului, mai cu seamă a românilor. Societatea acesta, cu secţii artistice, etc., infiinţată cu scopul declarat de a maghiariza aceasta provincie, şi-a băgat adânc ghiarele în inima românismului de aici, fără să-l primejduească însă.

Acum, după încetarea acelei temniţe a popoarelor, cum i-a zisun vestit călător italian monarchiei maghiare, societatea aceasta a renunţat de a mai incerca să ungurizeze românimea ardeleană. A inceput în schimb să facă sforţări mari pentruca să menţină ungurizată evreimea de aici şi de câte ori ţine vro şedinţă, „Emke“ societatea magnaţilor de aici, nu uită să discute modalitatea de a înlătura introducerea limbii ebraice în şcolile evreieţi, în locul limbii maghiare de până acum Filoseinitismul acesta al magnaţilor ardeleni e ciudat!

Cu atât mai ciudat, cu cât în Ungaria se fac progromuri oficiale impotriva evreilor.

Dar nu acesta ne-a făcut să vorbim despre sforţările acestea al a maghiariza ce se mai poate, respectiv de a menţinea ce-a fost maghiarizat. E faptul, că într'o şedinţă de acum, „Emke“ a hotărât, ca în şedinţa plenară să protesteze împotriva intenţiei evreilor de a o rupe cu limba maghiară din şcolile lor şi să facă demersuri pe la guvern şi poate şi pe la liga naţiunilor, ca să-i sprijinească acţiunea de maghiarizare.

N'ar trebui să ne intereseze chestiunea aceasta. Răspunsul îl datoresc societăţii „Emke“ evreii. Pe noi ne interesează totuşi nu pentru dragostea subită a ungurilor pentru evrei, ci pentrucă de câte ori aduc în discuţie statistica, ungurii de aici trec pe evrei printre unguri şi ni-se afişează astfel ca un popor cu peste două milioane de oameni.

E indiscutabil, că în faţa hotărârii celor mai mulţi dintre evrei de a introduce în şcolile lor limba hebraică sau a statului, sforţările „Emke“-i vor rămânea zadarnice. Rămâne însă ca un caz specific această siorţare, de a continua o operă, care n'a putut fi încununată de succes nici sub vechiul regim, cu toată ferocarea ce i-s'a pus la dispoziţie.

Se desfiinţează directoratul instrucţiunei?

Ziarele partidului naţional dau de câtva timp ştiri tendenţioase cu privire la desfiinţarea directoratului de instrucţie din Cluj.

Pentru ca să ştim precis care va fi în viitor situaţia directoratului de instrucţie din Cluj, ne-am adresat dlui dr I. Mateiu directorul general al învăţământului. Iată ce ne spune dsa:

—„Eu aduc la cunoştinţa corpului didactic că directoratul general al Instrucţiunei nu se desfiinţează până când nu se va face unificarea legislativă şcolară, când se va aplica descentralizarea în întreaga ţară. In Ardeal descentralizarea se va face cu multă uşurinţă întrucât sunt deja organizate cele 4 direcţiuni regionale aşa că funcţionarii cari acum se găsesc plasaţi la directoratul general, vor fi repartizaţi acestor direcţiuni, iar profesorii cari sunt detaşaţi vor reveni îndărăt la catedre.

Până când aceasta unificare legislativă nu este făcută nu poate fi vorba de desfiinţarea directoratului“.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

SE PRIMESC abonamente pentru cost bun, bucătărie Ardeleană. Oficianți și Studenți cu preț redus, Str. Regală No. 5, Parter 3. 1734

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Au sosit la
„OLD ENGLAND"
Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară
1602
Oradea-Mare, Bémer-tér No. 1.

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

42268. 7644, 43808, 27254, 36199, 20636, 19689, 39064, 39205
29374, 20156, 45875, 38547, 14963, 43300, 3362, 43190, 4689, 8304
27735, 6654, 25100, 5287, 13105, 22792, 39391, 11936, 5752, 27231
11143, 27627, 23895, 27333, 16662, 45022, 4296, 4188, 36912, 9608
40499, 33313, 16420, 12797, 33448, 44191, 42314, 29934, 36002
32390, 1308. 13464, 49388, 5193, 24649, 7160, 37630, 19829, 25503
39297, 21372, 26008, 30548, 34110, 15476, 9049, 47801, 42468
16678, 20830, 16719, 14676, 4205, 4688, 48264, 48036, 16804, 44582
3230, 17331, 5502, 44115, 11992, 14141, 22760, 24888, 44414, 40100
19214, 12753, 18865, 28541, 1295, 49454. 46000, 44839, 9278, 34415
13007, 16804, 13012, 7765, 2099, 45885, 27457, 4569, 17472, 19707
27108, 12538, 42974, 26847. 21964, 19106, 35785, 36243, 10733
21994, 20700, 22658, 3936, 16261. 15055, 23054, 15364, 26193
35505, 17550, 48867, 6208, 8157, 38097, 11756, 18744, 38259, 45620
38484, 2927, 2577, 23248, 7645, 1500, 1299, 42646. 41217, 17375
1813, 22327, 8559, 46109, 49153, 26094, 16500, 5144, 33495, 17288
17287, 30374, 35407, 45323, 39326, 43721. 27238, 30837, 18119
8032, 455, 5200, 1318, 25346, 5066, 26093, 38177, 35870, 21902
32310, 41231, 42815, 46311, 27611, 36824, 12917, 13546, 5483
15184, 46914, 34508, 44836, 47819, 1017, 2576. 39533, 34360, 47631
1203, 4473, 30907, 12153, 49102, 17160, 40920, 46134, 17657
4372, 6565, 42939, 34111, 37612, 13782, 8850, 41461, 11529, 23752
16061, 23393, 7920, 2489, 22427, 17772, 29498, 10266, 20592, 20271
21584, Seria D. Nrii 7830, 30736, 23641, 36839, 46490, 31841, 40863
35726, 27494, 18429, 26540, 37707, 26833, 47580, 12684, 21990
20741, 46282, 23283, 131, 31361. 555, 554, 27662, 7179, 47335
30898, 43975, 16572, 11601, 18005, 7107, 24347, 45996, 7842, 31724
39198, 19055, 25774, 40297, 14024. 44509, 20731, 40008, 13138
28520, 4629, 41982, 43294, 35000, 2542, 49926, 13307, 30830
26489, 6386, 10294, 39139. 15970, 35217, 5198, 40200, 24301. 16542
7889, 29964, 21509, 16884, 14449, 4001, 18721, 42621, 9262, 46792
46875, 26216, 39326, 44092, 7697, 45585, 27650, 12798, 34209, 8527
5745, 20476, 15562, 45663, 14876, 31683, 11236, 12315, 36042, 9428
15234, 32756, 44908, 16309, 29344, 10295, 11059, 32334, 45414
9593. 2338, 41953, 38543, 29378, 23541, 36086. 36074, 37306, 18904
20573, 589, 34683, 46043, 44374, 21163, 16786, 49916, 16152, 9155
39687, 16234, 32349, 27644, 34557, 1050, 45538, 17855, 28550
3258, 28391. 85151, 33582, 25073, 27578. 32017, 19155, 2896, 1649
1919. 47663, 38161, 37679, 23642, 33282, 37462, 24724, 4426, 2169
5345, 11540, 31916, 7087, 29001. 10754, 9872, 21597, 10210, 14117
2439, 38715, 33716, 2321, 11070, 41294, 20099, 31061, 16895, 34700
35961, 235, 30493, 1871, 19867, 23444, 22594, 18514, 30632, 12832
37495, 21316, 5475' 31006, 27199, 17458, 32362, 12697, 31439
26844, 9821, 39105, 43002, 42516, 40454, 19929, 1102, 3515, 19379
4634, 40577, 12115, 45762, 10216, 746, 45403, 13380, 15617, 11825
5272, 37274, 42150, 20480, 2777, 37766, 1779, 43770, 40975, 25596
36336, 49779, 32038, 10052, 45014, 38048, 9528, 6730, 41451, 31562
496, 46979, 39604, 10616, 4838, 5086, 31509, 5878, 30914, 12365
33480, 48217, 8879, 37337, 26928, 11376, 29899, 5893, 47821, 44409
41638, 11948, 36296, 21293, 42071, 37592, 16618, 23320, 17692
33165, 12421, 30612. 27779, 25463, 42175, 48513, 9218, 34932
28337, 23480, 38065, 41501, 29208, 15458, 41608, 39235, 13302
14252, 42976, 33392, 8111, 40084, 4492, 6394, 45938, 38857, 29383
36834. 1164. 23492, 24617, 31557, 39705, 3808, 10396, 24741, 17959
30799, 24761, 2669, 39990, 36034, 42810, 4228, 4359, 23176, 26021
17440, 49320, 34049, 8207, 10825, 31974, 46091, 6383, 26356, 13794
38245, 23666, 26012, 32333, 41803, 13132, 32396, 4626, 40750
10612, 9266, 38633, 2579, 559, 47006, 47059, 3280, 32411, 731
6096, 49509, 49900, 10932, 22562, 25059, 12663, 8476, 40419, 10872
46964, 49483. 45066, 17853, 2617, 29033, 20657, 22450, 38274
12864, 45670, 46891, 13255, 36970, 22160, 18880, 29816, 39281
46564, 31851, 16188, 13261, 27679, 4511, 9542, 49522, 35021, 42268
9660, 15830, 36748, 9696, 1627, 35510, 43920, 35234, 45148, 48943
15895, 8956, 30375, 15042, 44985, 3453, 788, 11215, 10239, 18690
31165, 23337, 17736, 644, 2547, 4764, 33745, 49860, 2198, 21666
31744, 8086, 37061, 27027, 46314, 41540, 14623, 44542, 1958, 12741
9733, 9732, 48597, 94832, 2897, 9730. 9731, 6000, 38298, 31775
31774, 31773, 35295, 6310, 38019, 7176, 24192, 49549, 42137, 20278
21098, 9883, 40910, 9395, 29210, 1639, 25582, 36701, 35422, 12742
14163, 40116, 28883, 28884, 18033, 31357, 24238, 27498, 32837
23782, 48821, 44225, 33349, 19402, 36801, 28299, 42168, 4547

(Va urma.)

Furnizează imprimate imediat și eftin
TIPOGRAFIA BOROS
1741
Vă rog a cere oferte.

METALURGIA „RAHOVA"
FABRICA DE ARMATURI
București, Str. Sf-tii Apostoli No. 74. Telefon 23/44
Renovându-se Fabrică cu noi Mașini speciale execută prompt și se găsesc gata în depozit ROBINETE p. APA, VIN, GAZ etc. APARATE p. debitat BERE. Orice articole de alamă și bronz pentru comerțul TECHNIC și FIERARIE. 1732

Să nu se confunde No. casei.
Prima Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei.
Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție sufficetă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casă de Imprumut pe Amanet Societate Anonima
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Pneuri MICHELIN „Cablé"
La
S. R. A. și LEONIDA & Co. UNITE
BUCUREȘTI: Calea Victoriei 67 — Strada Luterană 29-31 — Șoseaua Jianu 16-18 — B-dul Brătianu 64 —
Sucursale:
Brașov: Strada Vămii 22
Sinaia: Sub Cazino
Cluj: Auto-Mecanica Strada Regina Maria 10
Agenții:
Cernăuți: A. & I. Rintzler, Strada I. Flondor 48
Bacău: „Technica" Bacău-Piatra 4
Brașov: Hrist. Naum, str. Unirii
Iași: Garaj Coulon
Prețuri foarte avantagioase. 1731

De închiriat
Vila Duduta - Techirghiol-Movilă
județul Constanța 4 camere, bucătărie, magazie, pivniță, loc pentru automobil, totul mobilat și vaisselă.
1743
Adresa: Bădescu Strada Minerva No. 5, Cluj.

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Luca Niculescu	Bata
Pferschi	Atlantica	Emke	Missir	Turul
Central	Colombo		Barza	Ludw. Heller
Gambrinus			Dick	Croitor de Dame
Hala de bere „Doina“	Se vinde gazeta noastră la Friedman Stăniloiu	Diorel	„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Agonia economică a Rusiei

— Un expozeu impresionant al lui Racovski —

Genova. — Rakowski este hotărît „l'enfant terrible" al delegațiunei rusești, scrie „Corriere della Sera". Vedem la orice moment uimitoare esale ieșiri și divagăr asupra chestiunilor economice și politice. In vreme ce Cicerin se străduia să pledeze cauza rusească cu privire la marile chestiuni inițiale ale datoriilor și recunoașterei guvernului sovietic Rakowski a trasat la ședința subcomisiunei creditelor, un tablou impresionant al condițiunilor actuale din Rusia.

După o lungă discuție a proiectului elaborat de experți cu privire la credite și la regulele generale pentru restabilirea bugetelor la care au luat parte delegații Belgiei, Spaniei și Romănie, a luat cuvântul Rakowski spunând că de oarece e vorbă de deciziuni privitoare la credite cari interesează Rusia poate mai mult ca orice altă țară, crede nimerit de a face o scurtă expunere. Rusia are nevoie urgentă și absolută de credite. Ea se află în condițiune de o gravitate excepțională. Agricultura a făcut regrese formidabile în ultimii ani; în unele ținuturi ale Rusiei aceste regrese ating proporția de 60 la sută a rendimentului dinainte de revoluție. Intrebuințarea mașinilor agricole a scăzut cu 80 la sută și acel a îngrășămintelor cu 90 la sută. Toate industriile, inclusiv cea minieră, se află în cel mai complect marasm. Aceste condițiuni dezastruoase se datoresc după Rakowski, stării de război menținute până acum în Rusia. De aceia, se impune de urgență o colaborare cu statele organizate ale occidentului. Rusia nu poate spera să reînvie, dacă aceste state nu vor interveni pentru a o ajuta cu credite pe termen lung. Sperantele unei refaceri prin fortele proprii ale Rusiei sunt atât de zădarnice în cât rușii nici nu le iau în considerație. Un atarp proces de reconstrucție ar costa mai ales sacrificii enorme de vieți omenești.

Populația este de pe acum foarte redusă. Rubla a ajuns la o depreciere așa de catastrofală în cât întreaga enormă circulație actuală rusă s'ar putea răscumpăra, după o socoteală recentă, numai cu 40 milioane ruble aur. Bugetul statului se întemeiază aproape exclusiv numai pe impozite în natură, adică impozite de rechiziție directă. Rakowski însuși recunoaște că Rusia s'a întors la o situație economică și financiară absolut primitivă.

Impresia produsă asupra comisiunei financiare de acest discurs al lui Rakowski, pe care un delegat l'a definit ca lințoliul funebru întins asupra economiei bolșevice și cea mai explicită mărturisire a greșelilor și neputinței regimului actual, a fost extrem de puternică.

Astfel se împletește și se desface zilnic, la Genova, prin note și discursuri, prin cerșiri de ajutoare și prntr'o îngâmfare bat jocoritoare, prin făgăduieli date și detrase, prin bizantinisme politice și prin statistici asupra foametei, tesătura Penelopei bolșevice.

Călătoria pentru trenurile Simplon și expres

De la 15 Mai se vor introduce bietele speciale pentru călătoria în țară, cu trenurile Simplon-Orient-Expres și Orient-Expres, care au prețul exprimat în franci francezi. Plata se va face însă obligator în lei, după cursul zilei fixat de direcția generală C. F. R.

Acest curs a fost fixat până la alte dispoziții la un franc francez egal cu 13 lei.

Noul stindard Regal și pavilonul vaselor de răsboi

„Monitorul Oficial" publică astăzi următorul decret:

Stindardul regat este format din un pavilion patrat de culoarea vișinie a panglicii Crucea Miha Viteazul înconjurat de un chenar compus din triunghiuri albastre și galbene. In mijlocul pavilionului pe toată întinderea lui se găsește așezată Crucea Mihai Viteazul având deasupra ei stema regatului României fără scutul mare.

Stindardul M. S. Regina este format din un stindard pătrat la fel cu acel al stindardului regal dar fără Crucea Mihai Viteazul.

Stindardul A. S. R. Principele Moștenitor este format din un pavilion patrat de culoarea albastrului pavilionului național având de jur-împrejur un chenar format din triunghiuri roșii și galbene iar în mijloc stema Regatului României fără scutul mare.

Stindardul Princiar este format din un pavilion la fel cu cel al stindardului A. S. R. Prin cipele Moștenitor dar fără chenar.

Stindardele regale și princiare se arborează pe vasele de război la reședințele regale și princiare precum și la edificiile publice în cari s'ar găsi Maiestățile Lor sau membrii Familiei Regale.

Pavilionul bastimentelor de război este format din un pavilion dreptunghiular în culorile naționale având pe galben stema Regatului României.

Pavilionul prova este format de un pavilion patrat de culoare galbenă având în mijloc stema Regatului României și de jur-împrejur un chenar roșu.

Aceste două pavilioane sunt purtate de bastimentele de război după prescripțiunile regulamentului asupra serviciului la bordul bastimentelor de război. Stabilimentele militare aparținând marinei vor arbora la serbările naționale pavilionul de război.

Pregatirea viitoarei legislații

Reorganizarea serviciilor publice — Statutul funcționarilor

Am anunțat la timp că, atât Adunarea deputaților, cât și Senatul, au instituit comisiuni parlamentare cari urmează să studieze și să redacteze atât anteproectul de Constituție, cât și toate celelalte reforme, legate de schimbarea pactului nostru fundamental.

Consiliul de miniștri, care s'a ținut la ministerul de interne, s'a ocupat, în mod exclusiv, cu stabilirea normelor de lucru al comisiunilor parlamentare.

Comisiunile speciale

S'a hotărât să se institue comisiuni, compuse din specialiști juriști, profesori, clerici, financiari etc. pentru fiecare ramură de activitate publică ce urmează să fie reorganizată în cadrul nou al dispozițiunilor constituționale.

Comisiunile speciale vor aduna materialul pe baza căruia se vor stabili principiile cardinale ale Constituției.

Reorganizarea ministerelor

In strânsă legătură cu aceste principii se vor reorganiza toate ministerele și serviciile publice.

Fiecare departament va întocmi proectul de reorganizare care va fi, apoi, supus studiului ministerului de finanțe, spre a fi coordonat cu dispozițiunile budgetare ale exercițiul viitor.

Statutul funcționarilor

In legătură cu reorganizarea serviciilor publice și cu întocmirea budgetului general al Statuuli, guvernul va soluționa și problem a funcționarilor de Stat județ și comună, întocmind Statutul funcționarilor, menit să îmbunătățească situția morală și materială a salariaților de Stat.

Având în vedere caracterul general al acestei reforme că va fi studiată de presidența consiliului de miniștri care va aduna date de la celelalte ministere, le va concentra, ordona, stabilind normele Statului, de comun acord cu ministerul de finanțe.

Fiecare departament va delega trei funcționari cari vor lucra la comisiunea dela presidența consiliului de miniștri.

Această delegațiune se va compune din secretarul general al ministerului respectiv, directorul contabilității sau șeful personalului și un reprezentant al funcționarilor.

Rostul comisiunilor speciale

Rostul comisiunilor speciale, numite de guvern, este să adune materialul necesar alcătuirii ante-proectelor; să le dea prima redactare pentru ca comisiunile parlamentare să găsească datele necesare la îndemână, în vederea accelerării lucrărilor.

Anteproectele redactate de comisiunile speciale vor servi, deci, numai ca bază a discuțiunilor comisiunilor parlamentare.

Lucrările comisiunilor speciale vor dura o lună de zile, după care urmează să fie convocate, în Capitală, comisiunile parlamentare cari vor lucra până la toamnă.

In forma în care anteproectele vor fi redactate de comisiunile parlamentare, vor fi depuse pe biuroul corpurilor legiuitoare.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Tipărit cu masina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 511 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Joi 11 Maiu 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU[illegible]NIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMES[illegible]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 210 LEI

Urmările propagandei regionaliste

Mai zilele trecute, ziarul „Adevărul" a publicat o întâmpinare a d-lui dr. B. Lascu, deputat, trimisă ministrului de externe cu privire la calvarul românilor din Ungaria.

N'am contestat niciodată patriotismul luminat al d-rului Lascu, înțelegem revolta d-sale contra teroarei și barbariei maghiare și totdeauna am fost ecoul suferințelor fraților noștri, cari au avut nenorocirea să rămâie sub asuprirea maghiară.

Trebuie însă să recunoaștem în acelaș timp, că atitudinea provocătoare a dușmanilor noștri a fost mult încurajată de însăși frații acelor, ce sufăr dincolo de granițe, — de partizanii paortidului național.

Cu adâncă mâhnire orice bun român și-a dat seama de aceasta când a cetit numărul festiv de Paști al „Patriei". Desenuri calomniatoare la adresa guvernului și administrației actuale, articolul d-lui Sever Dan cu privire la autonomia Ardealului nu pot decât să umple de bucurie inima Ungurilor și să-i facă să păstreze cu încăpățânare speranța în posibilitatea unei revanșe.

Ce ar putea deveni Ardealul sub o autonomie provizorie, pare că nu s'au gândit niciodată adepții adunării de al Alba-Iulia.

Noi putem spune cu siguranță că această autonomie provizorie ar fi cea mai bună armă de atac a maghiarilor, contra neamului românesc și s'ar sfârși cu o autonomie definitivă, sub coroană cine știe cărui prinț habsburgic.

Declarațiile contelui Haller, cât mai cu seamă apariția foaiei „Ardealul", tipărită la Viena, de iredenta maghiară în românește și cu pretinși colaboratori Ardeleni, sub pretextul revoltei opiniei ardelenești, contra „unificărei cu furca" nu sunt decât fructul propagandei nefaste, ce o duce prin presă și viu grai partidul național contra intereselor neamului.

Guvernul liberal, a cărui politică națională a fost recunoscută altădată și de propagatorii regionalismului, nu s'a dat niciodată în lături de a protesta și a lua măsuri energice contra vecinilor noștri, care nu pot să-și stăpâncască porniride mongolice; politica lui externă la Conferința de la Genova n'a făcut decât să întărească încrederea țării în patriotismul său:

Dar în acelaș timp el cere tuturor partidelor, ca să fie seconadt în acțiunea sa; iar nu bârfit, pentru ca Maghiarii să aibă prin noi înșine, motive de propagandă contra noastră.

Deaceia întâmpinarea d-lui dr. Lascu e tot așa de bine venită către partidul național cât și către Ministerul de Externe.

Țărăniștii și cererile noastre la Genova

Faptul că presa țărănistă continuă să publice tot soiul de știri tendențioase în legătură cu conferința europeană, pentru ca în urmă să le restălmăcească într'un chip cu totul protivnic intereselor pe care reprezentanții țărei le apără la Genova, — ar putea cel mult să dovedească încă odată că partidul țărănist e departe de a corespunde țelurilor pe care le urmărește un partid politic conștient de menirea lui, necum să poată cumva crede că ar știrbi din drepturile României sau că ar putea să micșoreze succesele obținute de prim ministrul țărei la Genova.

Totuși dacă insistăm asupra acestei acțiuni rău cugetată și antinațională, o facem ca să dovedim cât de îndreptățiți am fost atunci când afirmam că țărănismul d-lor Lupu și Stere nu-și are nicio chemare în viața politică a României Mari.

Căci, în vreme ce delegații României la Genova caută să afirme voința țărei că nu renunță la nici unul din drepturile ei, presa țărănistă depune toate sforțările ca să dovedească tocmai contrarul. Cererile României în chestiunea tezaurului formează un obiectiv în fața conferinței și au fost găsite perfect legitimate de toate statele adunate la Genova. De aceia atunci când au fost trecute în memorandul adresat Rusiei, nici unul dintre cei prezenți n'a formulat vre-o obiecțiune, deși se știa că acest punct va provoca multe dificultăți din partea sovietiștilor.

Dar, dacă România în cererile ei na întâmpinat dificultăți din partea streinătății, în schimb înăuntru se isbește de opoziția partidului țărănist, care în împrejurările actuale găsește nimerit să vor bească despre inutilitatea pentru țara noastră de a-și redobândi tezaurul încredințat Rusiei spre păstrare.

Intr'adevăr „Aurora" ocupându-se de tezaurul dela Moscova, spune: „Aflarea tezaurului ar fi azi un obiect de mare senzație. Rezultatul practic al faptului asupra condițiunilor financiare ale țărei, ar fi însă nul sau aproape nul. Inflațiunea noastră monetară este atât de mare, încât revenirea stocului de aur în casa statului n'ar putea să producă o ameliorare simțită a valutei".

Cu alte cuvinte foaia țărănistă își dă toată osteneala ca să dovedească streinătății că pentru România nu era o necesitate absolută de a i se înapoia averea ei ajun să în mâinile sovietiștilor prin forța unor împrejurări nenorocite, ci era mult mai nimerit, după concepția țărănistă, ca delegația noastră, pentru a câștiga prietenia bolșevicilor, să renunțe la apărarea intereselor țărei noastre și atunci de sigur că am fi fost și în asentimentul d-lor Lupu și Stere.

Pacificare si dezarmare

Sunt patru ani aproape de când războiul a încetat și totuși nu se poate spune că pacea este asigurată. Cu toate tratatele, cu toate rezoluțiile și cu toate acordurile încheiate de atunci încoace, situațiunea continuă a fi turbure nu numai în Europa dar în tot restul lumei. O mulțime de chestiuni cari au rămas nerezolvite la sfârșitul războiului se ridică acum și-și cau tă imperios deslegare; altele noui au apărut. Vechi conflicte pe cari războiul nu le-a putut deslega moc nesc sub cenușă. Alimentate de ură și de dorințele revanșei, încurajate de spiritul de aventură ele par a fi acum în preajma unei noui izbucniri. Și totuși nevoia de pace este generală. Din această nevoie a răsărit ideia conferinței dela Genova. I s'a mărturisit un alt scop, dar adevărul era că toți simțeau nevoia de a căuta mijloace pentru pacificarea lumei.

Pe deasupra chestiunilor de transport, de credit sau de valută ceiace alcătuia însă marea problemă a conferinței era pacificarea, curmarea stărei de nesiguranță și de anarchie de astăzi.

Printre mijloacele cari s'au socotit bune pentru a se ajunge la o definitivă statornicire a păcii conferința s'a oprit la două: pactul de ne-agresiune și dezarmarea. Primul ar fi o învoială prin care toate statele s'ar obliga să nu pornească la război unele împotriva celorlalte fără consimțământul celorlalte state și înainte de epuizarea tuturor mijloacelor pașnice; iar cel de-al doilea ar impune fiecărui stat o reducere a înarmărilor stabilind câtă forță armată are dreptul să întrețină.

Ambele proecte sunt însă irealizabile. Pactul de ne-agresiune ar sili la renunțări la cari nici un stat n'ar putea consimți de bună voie. Obligațiunile lui ar fi adevărate jertfe pe cari nici o națiune oricât ar fi de însuflețită de dorința de pace nu le poate primi. Cât despre dezarmare, cine o poate socoti altfel decât ca o utopie? Căci într'o vreme când forța este încă factorul de căpetenie care reglementează raporturile internaționale și când spiritul de imperialism și de aventură se dovedește încă atât de viguros și de neastâmpărat, a vorbi de dezarmare înseamnă a face dovada unei complecte necunoașteri a realităților vieții internaționale sau a voi să te amăgești cu iluziuni.

Conferința dela Washington al cărei scop a fost dezarmarea, a dovedit prin eșecul ei, că toate aceste proecte și altele similare nu sunt decât chimere. Pacea universală este un vis. Și așa va fi, poate, pentru veșnicie. De aceia credem că în ceiace privește pacificarea și dezarmarea nici conferința dela Genua nu va însemna un pas mai departe.

Persistența ticăloșiei

Criza economică prin care trecem, datorită atâtor greșeli ale guvernelor trecute, nu se putea să nu se răsfrângă și asupra presei, îngreuind în mod simțitor condițiunile de existență ale gazetelor. Presa românească trece așa dar printr'o grea și regretabilă criză. Ziarele sunt nevoite să reducă din cheltueli, când nu recurg la soluția supremă a încetării. Am asistat nu fără îndreptățită mâhnire la dispariția a 3 gazete românești din cele cinci cari apăreau aici în Cluj.

Criza prin care actualmente trece presa românească, oricât de indezirabilă ar fi ea, a fost ca un examen de încercare a forțelor de viabilitate ale fiecărei gazete în parte. Cu cât o gazetă reprezintă mai mult o realitate socială, o doctrină și un program izvorât din necesități firești, cu atât puterea de rezistență la oricât de grele încercări materiale este mai de neclintit. Astfel nu atât greutăților materiale se datorește dispariția celor trei gazete românești din Cluj, cât imposibilității de a reprezenta o realitate socială.

Creiate fie din cine știe ce vanitate personală sau cu pur scop financiar, legătura de sprijin reciproc, acea comunitate de idei și interese cu massele nu s'a putut în chiega. La cea dintâi sguduire con structția ridicată pe temelii de nisip s'a surpat.

Desigur că nu ne poate bucura faptul că din Capitala Ardealului pleacă astăzi către poporul dornic de slova românească numai cuvântul celor două gazete rămase în viață. Moartea păcătosului nu-i e îngăduit nimănui să o dorească.

Dar odată trecuți printr'o împrejurare ca aceasta e bine să nu scăpăm prilejul unui temeinic învățământ, cu atât mai vârtos cu cât se pare că el a scăpat multora.

De câteva zile se vorbește de o nouă vânzare a de curând dispărutei „Gazeta Ardealului". Acest ziar scos de către ilustrul personagiu de tristă memorie, d. Tăzlăuanu, trecută apoi partidului poporului, pentru a nu fi nici a d-lui Tăzlăuanu, nici a partidului din care făcea d-sa parte, după ce și-a dus existența oscilând după schimbarea evenimentelor și trăind din expediente, după ce a devenit tachistă odată cu venirea d-lui Take Ionescu la guvern pentru a-l părăsi odată cu căderea sa dela putere, după ce a făcut desperate oferte fără a-și găsi un patron, se zice că va reapare în curând cu banii căpătați dintr'o nouă vânzare.

Se comite astfel aici, în Ardealul, față de care s'au comis atâtea greșeli, un act de neiertată recidivă. Să se știe însă că nu se poate așa ușor înșela buna credință a unui popor care dacă crede în slova scrisă, nu crede decât într'aceea care e smulsă din sufletul și nevoile lui. Cumpărătorii „Gazetei Ardealului" să se gândească la rezultatele actualei crize prin care trecea presa română și dacă vor să facă o faptă bună să-și samene cu altă sămănătoare pâinea. Altfel riscă să rămână cu sămânța neîncolțită.

Politica și presa

Intr'un articol cu titlul „Politica iresponsabilă", d-l N. Iorga cere ca fiecare partid politic să-și aibă ziarul, „ziarul recunoscut a cărui răspundere se ia întreagă și cu merite și cu riscuri". Mai departe, d-sa afirmă că este o datorie ca discuțiunile din presa de partid să contribuie la lămurirea și la deslegarea problemelor dela ordine zilei. D-l Iorga protestează împotriva partidelor noi cari „se prezintă cu foi clandestine care nu angajează pe nimeni și în care trivialitatea de speluncă a tonului nu îndeamnă la altceva decât la cel mai profund dispreț față de oamenii cari în politică nu văd decât prilejul de a'și cheltui prisosul unui temperament nenorocit".

Suntem de acord cu d-l Iorga ca fiecare partid să-și aibă ziarul său. Ne-am ridicat totdeauna împotriva acelei prese care nu îndrăznește să-și mărturisească fățiș politica. Suntem alături de d-nul Iorga când protestează împotriva destrăbălării presei partidelor noi și împărtășim dispretul d-sale și al tuturor oamenilor serioși față de o asemenea presă.

Suntem de aceiași părere cu d-l Iorga că ziarele de partid au obligațiunea morală ca prin discuții și prin articole să contribuie la găsirea soluțiilor cerute de nevoile țării.

Decât, aci ne îngăduim o nevinovată întrebare: poate să ne spună d-l Iorga cari este contribuția pe care „Neamul Românesc", „ziarul său recunoscut", a adus-o la rezolvirea nenumăratelor probleme cari ne încearcă?

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Situația școalelor din Spania

Spicuim dintr'o corespondență din Madrid următoarele rânduri interesante cu privire la chestiile școlare din această țară.

Cu toate că Spania care a fost neatinsă de războiul mondial, trebue să suporte o aventură de după război, care pentru ea în tot cazul nu poate fi numită tocmai mică, totuși nici poporul spaniol nu rămâne ferit de marea luptă intelectuală, care s-a ivit în jurul ideilor creștine și anti-creștine, și care va fi pornită în primul rând pe problema școlară. Și în Spania găsim în prezent spiritul ideei unei „Școli unitare".

Ea a fost de curând discutată la o întrunire a profesorilor de școli normale. Este vorba în acelaș timp de înăbușirea spiritului de sectă, care ar vrea să se furișeze în toate categoriile școlilor spaniole.

Căci în prezent sectele din Spania fac mari sforțări de a se înrădăcina nu numai în școlile normale, ci și în toate centrele de cultură, și să depărteze pe cât posibil influența catolică de la școală și de la educația ce se dă tineretului.

Dar combaterea spiritului de sectă în școlile spaniole servește numiților profesori nu mai ca un mijloc pentru scopul lor, de a goni și religia catolică din școlile normale. Dar de o cam dată ținta acestei lupte trebue să rămâie ascunsă.

In tot cazul trebue de insistat asupra faptului că legea, la al cărui proect se lucrează, nu are de cât o mică minoritate pentru ea și aceasta din rândurile profesorilor de școli normale.

Intocmai cum a fost introdusă, în Anglia o astfel de lege școlară de un oare care profesor Davies tot așa stă la spatele întregei reforme școlare pentru școlile normale spaniole un profesor, care încă de mult timp a făcut pe terenul extra-școlar o propagandă cu totul ilegală, și care din această cauză a și fost îndepărtat de la postul său.

Tot așa și o profesoară care a eșit din marginele drepturilor ei, și care din această cauză a fost denunțată de autoritățile bisericești ministerului de instrucție spaniol.

Aceste măsuri au dat spiritelor turbulente destule motive pentru a revendica „libertatea de conștiință" și „libertatea de învățământ", fără să se gândeas că că cu aceste revendicări tocmai că nu respectă libertatea de conștiință a altora, ci cred că le este permis de a pune în controversă propria lor conștiință cu majoritatea mult mai mare a poporului și a școalelor. Tocmai școliile libere, către cari a fost îndreptat acest prim atac al micei majorități opoziționiste a profesorilor de școli normale, au dat în ultimele zile din nou o strălucită dovadă de meritul lor pedagogic și de valoarea lor morală.

La apelul făcut de episcopul de Madrid Alkala și după scrisoarea nunțiului Tedeschin, școlile religioase au organizat o colectă în folosul copiilor Europei Centrale, care colectă a avut un rezultat strălucit. Și fiindcă tocmai aceste școli sunt vizitate de straturile cele mai joase ale populației s'au putut constata din nou cu această ocazie, că tot săracii, c aîn totdeauna, au avut și în cazul acesta ceva de prisos pentru alții și mai săraci.

Un oraș roman din Maroc

Cu ocazia călătoriei făcută în Nordul Africei, Președintele Millerand a vizitat, între altele și orașul marocan Volubilis, care datează din timpul Romanilor.

Printre ruinele acestei cetăți s'au găsit numeroase bogății artistice între cari câteva obiecte de artă cari ar putea face parte cu onoare din cele mai frumoase colecții: Un efeb călare, a cărui grație este desăvârșită având reflexul divin caracteristic ori cărei lucrări grecești; un cap de marmoră albă, care este portretul unui tânăr Berber; un câine de bronz minune de realism în expresia vieții.

Dela Academia Română

Pravilistul Cristion Flechtenmacher

Comunicarea dlui Andrei Rădulescu

Academia Română a ținut Vineri, ședință publică, în care d-l Andrei Rădulescu a făcut o interesantă comunicare asupra juristului (pravilistului) Flechtenmacher.

Acesta era sas, originar din Brașov. Nu se știe precis, dacă s'a născut în anul 1775 sau 1785, dar se știe cu certitudine că era doctor nî drept și filosofie de la Viena, și că la 1813 se afla în Moldova, unde fusese adus de Mihail Sturza. Vodă Callimache, dorind să dea țării un cod (pravilă) și având nevoe de un cunoscător al legiuirilor străine, a recurs la luminile jurisconsultului Flechtenmacher, făcându-și-l principal colaborator.

Influența lui în comisiunea pentru elaborarea Codului a fost atât de mare că i-a dat multe din principiile codului austriac.

A fost toată viața lui pravilist oficial. Revoluția de la 1821 i-a adus o mare pagubă, căci juristul și a pierdut biblioteca pe care a iubea și și-o făcuse cu mari secrificii.

Funcțiunea de pravilist (legist) oficial era de a observa aplicarea legilor, să controleze activitatea judecătorească și să dea consultațiuni scrise, când vre-o autoritate judecătorească i le-ar fi cerut. Nu-i era însă îngăduit să dea consultațiuni la particulari. Consultațiunile acestea se numeau deslegări.

Inainte de a-și face comunicarea d. A. Rădulescu, d. V. Pârvan a făcut cunoscut că Regele Ferdinand a dăruit Academiei bustul Regelui Carol în bronz și un portret pictat al lui August T. Laurian, academician și profesor de limba română al defunctului Rege. A.

ECOURI

Existența agitată... a unui castel

Goldsborough Hall, castelu familiei Lascelles, în care Principesa Mary a Angliei, devenită vicontesă de Lascelles, va locui o bună parte a anului, a avut ca multe alte castele vechi o „carieră" aventuroasă.

Dela 1776 a aparținut în continuu familiei Lascelles, însă în timpuri mai îndepărtate a fost obiectul unor certuri îndelungate între cele două ramuri ale familiei Goldsborough.

Unul din membrii acestei familii, Richard, a avut un lung proces cu o rudă a sa, anume Edwin, care furios de a nu vedea lucrurile luând o întorsătură favorabilă lui, dădu drumul în parcul castelului unei bande de derbedei, cari omorâră animalele ce se aflau acolo.

Mai târziu, când Edwin a stabilit dreptul soiței sale asupra castelului, permul proprietar, de necaz că a fost deposedat, dădu pur și simplu foc castelului, nerămânând de cât cenușe dintr'însul.

Terenul a fost cumpărat de un judecător în 1601, iar un membru al familiei Lascelles îl cumpără dela unul din urmașii acestuia în 1776.

De atunci proprietatea, reconstruită, a rămas în mâinile familiei Lascelles.

S'a descoperit microbul diabetului

Din Londra s'anunță că doi savanți englezi, d-rul Arnold Renshaw și d. Thomas Fairbrother, au descoperit un nou microb pe cari ei îl socotesc cauza diabetului. Acțiunea baccilului este să transforme amilaceele tubului degstiv în acool, în acetoni, în zahăr și în acizi organici. Din nouă bolnavi atinși de diabet cari au fost puși sub observație, șapte au fost găsiți purtători de bacil. Descoperirea este de un mare interes pentru tratamentul diabetului. Cei doi savanți cred că va fi posibil să se introducă în organism microbi cari vor combate acțiunea microbilor diabetului.

Teatru francez la Viena

Comeda Franceză va trimete mai multe echipe /teatrale în străinătate, cu scopul ca să facă probagandă culturei franceze. O echipă de la „Comedie", va juca în lua viitoare la Viena, piesa lui Paul Geraldy: „Aimre", care a avut un succes triumfător la Paris. Piesa lui Geraldy are numai trei personagii și astfel Comedia Franceză va putea trimete cele mai luminate elemente dramatice la Viena. Ziarele austriace scriu cu o deosebită admirațiune de turneul proectat, amintind că aceasta este prima încercare de împăciuire a culturei franceze cu cultura „austro-germană".

In acelaș timp teatrul Hofburg din Viena va înscrie în repertoriul său piesa tânărului poet francez Charles Vildrac: Michel Auclair, pe care a trodus-o în limba germană Paul Werheimer. Poetul Vildarc este un scriitor francez de avantgardă, cunoscut mai ales prin versurile publicate în „Nouvelle Recue Francaise".

O rasa necunoscuta

Rude foarte de aproape de familia omenească cât și de familia maimuțelor par să fie ființele une rase bipede întrevăzută în insula Borneo.

Intrevăzută numai căci e vorba de contemplare care a îngăduit unor europeni să se întâlnească cu o ceată din acele ființe misterioase care au fugit și s'au risipit în interiorul marei insule.

S'a putut stabili numai atâta, din repedea vedere, că erau maimuțe-oameni sau oameni-maimuțe cu corpul plin de păr și un rest de coadă. Par a fi ființe intermediare dintre maimuțe și omeni.

O experițiune de europeni învățați și americani a plecat din Șangai pentru Borneo ca să cerceteze de aproape necunoscuta specia întrevăzută.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

PUTERILE istorice ale Ardealului

— Două culturi —

Puteri istorice, în înțeles politic-social sunt acelea, care au ajuns la conducerea vieții publice bucurându-se de o anumită preponderanță și de anumite privilegii.

In Ardeal puterile istorice sunt: clerul de toate confesiunile și intelectualii licențiați în științele de drept, așa ziși juriști.

Juriștii în special ajunseseră în fosta Ungarie la o preponderanță extraordinară în viața statului. Chiar inspectorii școlari erau aproape fără excepțiune juriști. Inspectorii sanitari erau juriști, consilierii și directorii generali la toate breslele vieții de stat erau tot juriști.

Politica țării, parlamentul și în definitiv toată viața de stat devine condusă de o cultură unilaterală. Dar această tagmă privilegiată deși are dreptul eminent de a dispune, de a da sentințe nu e îndatorată a ști, a constata fapte, realități, lucruri înplinite. La cele mai mărunte lucruri judecătorul trebuia să reclame așa numiții specialiști.

In urma acestor privilegii asigurate juriștilor viața economică, exploatarea vieții productive devine proprietatea evreilor, iar școala ungurească susține programe școlare, care nu pot asigura decât un capital intelectual budgetivor al statului.

Se ajunge la rezultatul că proverbul vechiu „fiecare magnat și domn are trebuință de un evreu de casă" se transformă astfel: „fiecare evreu are trebuință în vitrina afacerilor sale de un magnat, de un jurist sau de un demnitar mai înalt al statului".

Viața de stat, psihologia masselor, textul legilor, toate trec prin controlul bine chibzuit al evreilor, cari dețin în mâna lor puterea statului modern, iar organele statului își pierd orice influență, în urma ignoranței oficiale ce li s'a impus.

In viața modernă de stat: juriștii evrei iau caracterul pronunțat de putere istorică.

Acesta este capitalul intelectual pe care în mic ni l'a dat și nouă școala ungurească.

Cu acest contingent cultural și cu aceasta mentalitate și morală á vieții de stat am intrat noi Ardelenii în procesul unirii cu țara mamă care — deși în statu nascendi, — avea deja construcția statelor moderne din apus.

Cultura unilaterală și ignorantă, capital intelectual, moștenit dela Unguri, ne-a înrădăcinat în suflete acea credință fixă absurdă, care pretinde că fiecare intelectual să aibă dreptul a deveni budgetivorul obligat al statului.

Ba, s-a ajuns mai departe, așa d. e. biserica pretinde a fi susținută exclusiv de stat ca o instituție de capital moral și intelectual. Salarul vlădicii și salarul preotului dela sate, care nu mai obligă pe nimeni la o muncă pastorală, și la o muncă de vocațiune, care-ți poate asigura și justifica dreptul la existență, trăesc exclusiv din budgetul statului.

Căutăm cu toții zădarnic punctele cardinale de program politic între vechiul regat și între Ardeal și nu vedem adevărul atât de plauzibil și de isbitor.

Argumentația acestor fapte o veți găsi și în sinoadele eparhiale din Ardeal, care scot la iveală aceiaș mentalitate pentru cler ca și pentru juriști. Factorii naționali de exploatare ai vieții economice din Ardeal, cu cari am putea servi consolidarea unui stat așa de bogat ca al nostru în materii prime lipsesc cu desăvârșire. Cauza genetică a pretinselor și existentelor ilegalități rezidă numai și numai în psihologia administrativă și în contingentul cultural al intelectualilor-oficiali din Ardeal.

Răul trebue căutat în lupta puterilor istorice pentru autoritatea lor istorică, cari nici de dragul statului întregit, nici de dragul culturii evolutive a massele nu abzic de la cele mai medievale metode și nu crută echilibrul socal.

Remacăm o cauzare prea mult trâmbițată la adresa vechiului regat și a guvernului și anume revoluția țărănească dela 1907. Cei care îndrăznesc să vorbească de acele vermuri de ce nuși amintesc că atunci Ardealul trăia încă în mentalitatea juriștilor cari practicau față de țăran chiar și dreptul jus primae noctis.

Puterile istorice ale Ardealului trebue să țină seamă de moralul și cultura masselor mobilizate în războiu și vor trebui să abzică de a lupta numai pentru privilegiile și drepturile lor ca de exemplu instrucția în mâna confesiunilor fără controlul statului; ele trebuie să-și îndrepte activitatea către o cultură unitară, care e singura ce poate aduce foloase consolidării Statului modern.

A da atribute de anticulturali și antisociali, oamenilor politici din vechiul regat și a batjocori un capital intelectual, care a transformat în 40 de ani mica Românie, în statul cel mai civilizat din Orientul Europei, înseamnă a avea cinism juridic ardelenesc

Argus.

Cronica politică

Partidul naţional şi Coroana. „Patria“ de eri ne oferă un nou prilej pentru a dovedi pe ce cale primejdioasă se angajează politica pe care partidul naţional înţelege s'o facă acum.

Intr'un articol întitulat „Sistem turcesc“ se încearcă printr'o făţărnicie ascunsă în dosul cuvintelor, o terfelire a Coroanei. Dar titlul şi apropierea care se face între regimul nostru monarhic şi regimurile hamidiane unde guvernau haremurile şi camarila vădesc spiritul articolului. Dacă mai adăugăm toate răutăţile, toate insinuările şi toate perfidiile strecurate în dosul unor nesincere mărturisiri de respect şi de devotament, este evident pentru toată lumea că politica partidului naţional pe zi ce trece se angajează mai mult pe drumul acelei politici care urmăreşte răsturnarea actualei ordine şi întronarea anarhiei.

De altfel nu este prima dată când presa partidului naţional îndrăsneşte atacuri făţarnice la adresa Coroanei.

Dar dacă partidul naţional este antimonarchist, dacă voieşte să stea alături de „republicanii“ drului Lupu şi de comuniştii lui Moscovici, să aibă curajul a-şi mărturisi opiniile. Să ne spună făţiş şi fără înconjururi abile că voieşte să fie republican.

Dar atacurile acestea îndreptate cu atâta perfidie, înveninate cu atâtea insinuări şi presărate totdeauna cu false declaraţii de lealitate şi iubire sunt hotărât nedemne de un partid de guvernare serios şi cu răspundere.

Sistemul acesta neleal pe care o politică iresponsabilă şi necurată l'a introdus în presa bucureşteană, se caută a fi introdus şi în Ardeal.

Ne facem o datorie de români sfătuind partidul naţional să nu se lase târât pe povârnişul unei politici care seamănă anarchia şi dezordinea.

Iredentismul în şcolile minoritare

Dupăce zgomotoasele procese de trădare din partea unui însemnat număr de Unguri din Ardeal, au început să se cam şteargă din amintirea multora şi dupăce am auzit şi din partea Ungurilor dela noi cuvinte mai puţin pornite, unele chiar de conciliantă, ne surprinde o ştire venită de'a graniţa ţării, unde iredentismul finanţat de Ungaria, s'a refugiat în şcolele primare şi în licee, în care copiii sunt crescuţi şi azi în credinţa către vechea Ungarie.

Ni-se pare, că ar fi timpul să nu se mai uneltească împotriva noastră. Dupăce statul român a dovedit în atâtea rânduri milă pentru rătăciţii, cari neţinând seamă de realitatea indestructibilă au căutat să mineze temeliile nouei Românii, ar fi trebuit, ca minoritatea maghiară ardeleană să ne aprecieze gestul şi să rupă cu politica de până acum.

Totuşi, dupăcum o dovedesc faptele, sunt încă mulţi printre Ungurii de aici, cari au legături tăinuite cu Budapesta. Fapta celor douăzeci şi doi de învăţători şi profesori sălăjeni, cari, dupăcum ni-se anunţă, au fost suspendaţi din post pentrucă au predat în întreg anul geografia, istoria şi constituţia Ungariei în locul acelora ale României şi în afară de aceasta au dat învăţăceilor îndemnuri primejdioase ţării, ne arată realitatea aşa cum e.

Evident, această uneltire împotriva statului român, făcută în şcoală, locul cel mai primejdios, merita sancţiunea ce i s'a dat.

In marginea faptului acestuia mai trebue însă să înşirăm ceva. E calomnia continuă ce se aduce ţării noastre, că apasă şcoalele minorităţilor. Cu alte ocazii s'a dovedit inexactitatea acestei bârfeli tendenţioase. Cu ocazia aceasta trebue însă să observăm, că aceeaşi minoritate, în numele căreia suntem acuzaţi de guvernul budapestan că am impil[...]-o, profesează în şcolile ei, ce i s'au lăsat graţie mărinimiei statului român, fapte, care nu-i mai permit să protesteze împotriva unei oarecari atitudini mai puţin prietenoase a Românilor faţă de şcolile ei.

Delegaţia maghiară dela Genova, care a adus în discuţia conferinţei europene chestia şcolilor ungureşti din Ardeal, ar fi trebuit să vorbească şi despre propaganda ce o face Ungaria prin şcolile dela noi, dintre care multe sunt susţinute de către statul român. Trebuia s'o facă pentruca să se cunoască ambele feţe ale monedei.

Dela Societatea de Ştiinţe

Societatea de Ştiinţe din Cluj ţine şedinţă publică Joi 11 Mai curent ora 8 şi jumătate seara în Amphiteatrul Institutului de Botanică Generală (Universitate) Cu această ocazie se vor face următoarele comunicări:

3. Pr. G. Dima, Efectele fotoelectrice ale compuşilor metalice (contribuţii).

2. Pr. Al. Borza Plante critice din România.

1. Pr. G. Spacu. O reacţiune nouă pentru recunoaşterea halogenilor pe lângă sulfocian.

Grand Circus Olympia Directeur Jean Novacel. Cea mai Mare intreprindere în România-Mare. **Mare Reprezentaţiune Deschidere Miercuri la 10 Maiu seară la orele $8^1/_2$** 80 Persoane, 30 Cai, 5 Urs. Mai pe larg vezi afişele zilnice. 1730

D. Iorga şi „descalecarea“

„Patria“ se grăbeşte să reproducă articolul d-lui Iorga despre „politica iresponsabilă“, dar evită să dea un răspuns la un alt articol al d-lui Iorga, apărut în acelaş nr. al „Neamului Românesc“, prin care tocmai politica pe care-o face „Patria“ este înfăţişată ca o politică iresponsabilă. *Acest articol al d-lui Iorga se referă la un articol al „Patriei“ de acum câteva zile în care, vorbindu-se despre „descălecarea“ partidului naiţonal în vechiul Regat se făcea şi afirmaţia că „partidul naţional va deveni regnicolar în mod firesc...* prin forţele noi din acelaş aluat plămădite ca şi ale noastre, care se vor INREGIMENTA DE LA SINE SUB STEAGUL DE LUPTA AL PARTIDULUI NAŢIONAL“.

Ca răspuns la această afirmaţie, d. Iorga vădit iritat, invită partidul naţional să dea un comunicat din care să se vadă dacă cele scrise de „Patria“ angajează şi pe conducătorii acestui partid.

Nu e nevoe însă nici de răspunsul „Patriei“ şi nici de comunicatul partidului naţional, pentru a înţelege că prin articolul d-sale d. Iorga a vrut să mai tempereze puţin grandomania „descălecătorilor“ cari îşi închipuie că forţele noui politice, cum ar fi de pildă partidul d-lui Iorga, vor veni să se înregimenteze dela sine sub steagul de luptă al partidului naţional. Şi aceasta numai după câteva zile dela declaraţiile făcute la congresul naţionalist din Craiova, prin care d. Iorga, respingând partidul ţărănesc, chema la sine partidul naţional.

PENTRU FAMILIILE

celor căzuţi în catastrofa din Lupeni

Subscripţia ziarului „Infrăţirea“

Red. şi Adm. ziarului „Infrăţirea“ subscrie	1000 lei
Personalul Tipografiei	320 lei
Banca Românească sucursala Cluj	300 lei
Colonel Vlădescu	50 lei
Adonis Popov, avocat	20 lei
Dr. Gh. Şerban	100 lei
Dr. I. C. Drăgan	50 lei
Prof. A Petrescu	50 lei
D. Delescu	100 lei
X.	5 lei
Fenyö şi Braunfeld Bijutier Cluj	100 lei
Dr. S. Bornemisa	100 lei
I.	20 lei
Dr. Liviu Dumbravă	20 lei
D-na şi d-l General Herbay	100 lei
Personalul Fabricei de Chibrituri Cluj	1870 lei
Ştefan Cepescu	40 lei
I. Oţoiu	50 lei
Aurel Lazăr Decei	100 lei
A. R.	20 lei
Inginer Adam Cucu	20 lei
„Corvin“, Societate anonimă Română pentru Comerţul şi Industria chimică şi de metalurgie, Cluj	1000 lei

Subscrierile se primesc la Administraţia ziarului nostru.

Autonomia secülară a Ardealului

Sau cum se împacă partidul naţional cu reacţionarii unguri din Ardeal

Ideia autonomiei Ardealului simpatică până la evidenţa minorităţilor etnice dela noi, în special celei maghiare, a dat loc în presa maghiară la comentarii, cu care numai mândri nu se pot acei cari au emis-o, dupăce s'au lăudat până acum, că ar fi singurii autori ai unirii dela 1918. Cele mai multe din ziarele maghiare de aici, fiindcă au adoptat o linie de conduită mai puţin vrăşmaşă, comentează gestul partidului separatist quasi-obiectiv, totuşi invederat măgulite şi fericite, că nu trebuia să fie ele cele dintâi, care să vină cu ideia acestei autonomii, simpatică numai celor străini de sufletul nostru. S'au găsit însă confraţi maghiari, cari să-şi spună franc păsul.

Ce e mai mult, atât de franc, încât ar trebui să dea de gândit şi celor mai arţăgoşi membri ai partidului dlor Maniu şi Vaida.

Cei cari cunosc atitudinea presei ungureşti dela noi faţă de statul român, au bănuit, că e vorba despre ziarul „Ellenzék“. In numărul său de aseară, gazeta aceasta cu simpatii atât la finanţa magnatică ardeleană, cât şi la cea din Budapest, pretinde ritos autonomia Ardealului şi-o pretinde ca pe un lucru, la care i-ar da drept istoria. Ne spu neadecă, că nu e o idee luată din vânt, această autonomie. Ea are rădăcini istorice. Doar Ardealul a fost autonom în trecutul lui, a fost un fel de Elveţie, în care, trăind în virtutea constituţiei celor trei naţionalităţi şi patru confesiuni s'au împăcat de minune toţi cetăţenii.

Inţelegem, de ce să ceară magnaţii din Ardeal şi dela Budapesta autonomia provinciei acesteia. Nu doar pentru simplul motiv că vor să repare greşala din ultima jumătate de secol, când ar fi băgat mâna în foc, numai ca să nu mai învie autonomia ucisă atunci, ci fiindcă aşa o cere interesul, despre care partidul autonomiei Ardealului ar trebui să ştie, că nu e şi la Budapesta acelaşi, care e în România Românilor.

Nu înţelegem însă, dacă şi partidul naţional cere autonomia în baza acelei autonomii de mult îngropate a Ardealului principilor unguri.

Comentariile ziarului maghiar au o însemnătate indiscutabilă, tocmai pentrucă ne dovedesc din punctul de vedere al streinilor, cât patriotism se ascunde în ipostaza ultimă, în care s'a îmbrăcat naţionalismul partidului naţional. Ele dovedesc până la evidenţă, că se serveşte un interes străin, un interes, pe care străinii şi-l apără cu istoria în mână, — atunci, când se vine în statul român cu o platformă de luptă, ca aceea autonomistă, de care se agaţă partidul, care se mândrea până deunăzi cu paternitatea unirii dela Alba-Iulia.

De aceea, nici nu ne miră ast[...] de ce a trebuit să-şi tipărească [...] zeta în streinătate oamenii aut[...]mismului. E interesul streinăt[...] acela, în numele căruia vin să s[...]deze românismul, care singur a sângerat şi a pătimit pentru pământul acesta, apărat împotriva noastră de aliaţii autonomiştilor de azi. Locul lor e tocmai de acee[...]iurea. Numai străinătatea [...] să plece urechea la perfidia [...]

INFORMAȚII

In ziua de Sf. Gheorghe doamnele române au colectat din vânzarea insignelor pe străzile Clujului pentru familiile victimelor dela Lupeni, frumoasa sumă de 12,800 lei.

•

Dl Profesor Demogue care a ținut Sâmbătă o interesantă conerință la Cluj, a plecat la Oradea-Mare unde va ține o singură conferință studenților Academiei juridice.

•

Cu ocazia implinirei a 3 ani dela preluarea de către statul Român a Universității din Cluj se va organiza în ziua de 12 Maiu o mare excursiune în pădurea Feleacului.

Vor lua parte atât profesorii Universității cu familiile, cât și studenții.

•

Ministerul de industrie și comerț ne informează că s'a luat dispoziținea ca și exportul de berbeci să urmeze regimul vitelor cornute.

•

In com. Valea lui Mihaiu, din neglijența unor băeți, s'a produs un mare incendiu. O stradă a comunei a fost prefăcută în cenușe Pagubele trec peste două milioane.

•

Făcându-se săpături, s'a dat zilele trecute la Rășnov (jud. Făgăraș) peste urmele unei castre romane. S'au luat măsuri ca toate obiectele vechi ori inscripțiile ce se vor găsi să fie conservate.

•

Episcopul Roman Ciorogaru a început de azi vizitarea parohiilor, inspectând comuna Roșia, de lângă Beiuș

•

Regimul exportului de vite cornute, porci, ceapă și cartofi precum și al diferitelor produse alimentare stabilite în ședința de alaltăeri a comisiunei de export va intra în vigoare cu începere de eri Luni 8 crt.

•

După cum suntem informați depozitul din Cluj a fabricelor Cehoslovăce cu renume mondial „Bata" fără de-a lua în considerare cursul scăzut a leului și-a scăzut prețurile la ghete.

Cluj, Piața Unirei 9. 1243

•

Pentru ziua de 10 Mai sunt convocați în localul al licenlui „Gh. Barițiu" din localitate, toți membrii corpului didactic din Cluj.

Uniunea Industrială din Deva organizează pe 1 Septembrie o „expoziție a industriașilor și muncitorilor casnici din Deva", unde vor expune tot felul de obiecte casnice.

•

In Arad s. a. înființat o fabrică de filme sub firma „Welt-film", cu capital româno-maghiar.

•

In următoarele stațiuni s'a înființat sistemul de acord pentru încărcarea și descărcareea mărfurilor.

In direc. III-a regională: Brașov-Sibiu.

In direc. IV-a regională: Sighetul Marmației, Satu-Mare, Oradia-Mare, Cluj, Teiuș, Turda și Tg.-Mureș.

In direc. IX-a regională: R.-Vâlcea, Craiova și Drăgășani.

•

Aplicarea timbrelor „taxa de plată" necesară pe corespondența poștală sosită în gări se va face chiar de șefii de gară înainte de a fi predată factorilor poștali spre distribuire în comune.

•

Rectoratul Universității împreună cu Centrul Studențesc din Cluj au aranjat, pentru ziua de 12 Mai, o plimbare la pădurea Feleacului unde vor participa toți profesorii și studenții universitari, împreună cu familiile lor.

Va fi a excursiune universitară, câteva ore de recreație, în care profesorii și studenții vor lua un contact sufletesc mai apropiat, lucru de multă vreme dorit și dintr'o parte și din alta.

S'a ales ziua de 12 Mai, pentru că ea corespunde, anul acesta, cu aniversarea de trei ani a preluărei Universității din Cluj de către guvernul românesc al Transilvaniei din 1919.

Va fi dar o mică serbare, pur universitară, în care se va comemora această zi de mare însemnătate istorică pentru Universitatea noastră.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

La Târgu-Mureș se lucrează la organizarea unei societăți de gaz metan. Această societate s'ar înființa cu 25 milioane lei capital, intenționând să introducă gazul metan la Târgu-Mureș. La prima întrunire de constituire au luat parte consiliul orășenesc, reprezentanții băncilor, comercianți și industriași.

•

In județul Arad sămănăturile sunt bine desvoltate. Picile dese au fost prilncioase pentru păsune. Dacă însă ploile vor mai ținea lucrările de primăvară vor întârzia.

•

Dl Constantin Tănăsescu fostul Secretar al Internelor din Cluj și actual deputat a sosit în localitate.

•

D. A. Nicoară, asesor la sedria orfanală a județului Hunedoara, a fost numit consilier al orașului Deva.

•

In ziua de 23 Mai se va ține în localitate întrunirea b'roului avocațial din Cluj.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Fregoli Raglan
impermiabile de gumă și costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

Cititi „Infrățirea"

NEVOILE economice ale Ardealului

Noile măsuri economice și interesele Ardealului — Asigurarea consumului intern

Vechile modalități și regimuri de export a cerealelor și vitelor instituit de vechile regimuri s'a dovedit că nu pot să mai fie menținute în vigoare. Lipsa și scumpetea din timpul din urmă a dovedit în deajuns că un export nelimitat fără nici o asigurare a necesităților consumului intern, contribue la înputinarea și scumpirea alimentelor și lovește în mare parte în massa mare și săracă a consumatorilor.

Față de această chestiune de mare importanță guvernul a alcătuit o comisiune în care a fost reprezentați toți factorii noștri economici inclusiv primarii din întreaga țară și care au luat măsurile pentru contingetarea cantităților de alimente necesare consumului intern, măsuri de care ne-am ocupat într'un număr trecut al ziarului nostru.

Asistăm de un timp încoace la o urcare excesivă a prețului cărnei, atât în Cluj cât și în întreg Ardealul.

Libertatea deplină a exportului vitelor fără asigurarea consumului intern a făcut pe consumatorii Ardeleni să plătească kg. de carne cu 20 și 25 lei, căci exportatorii care vindeau în străinătate vitele cumpărate de la noi cu un preț derizoriu, nu aveau nici un interes de a asigura furnizarea alimentelor pentru consumul intern.

Deci măsnra aceasta luată pentru contingetarea unor alimente, este cât se poate de salutară și nu va stângeni cât de puțin exportul surplusului de vite din Ardeal.

Cu ocazia stabilirei acestor noi norme, măcelarii din Ardeal au cerut satisfacerea a două cerințe: 1. anularea vechilor restricțiuni cu privire la tăerea vitelor, 2. și exportul pieilor brute. Consiliul ocupându-se în mod detaliat de aceste cerințe a respins punctul 2 relativ la exportul pieilor brute, invocând motivul că este necesar furnizarea pieilor, fabricelor noastre naționale, deci o încurajare a industriei naționale, și pentru a nu fi nevoiți de a-le importa mai târziu gata lucrate și de ale plăti în valută străină.

In ceeace privește suspendarea restricțiunilor relative la tăerea vitelor, nu s'a admis nimic deocamdată, rămânând ca ulterior după o serioasă cercetare a stocului de vite disponibil în Ardeal să se dea avizul.

•

Tot cu ocazia acestor tratative Dl Primar al orașului Cluj a înaintat la București traducerile după vechea cesionare a gazului metan de către vechiul regim maghiar. Față de această importantă chestiune s'a decis discutarea ei într'un viitor consiliu al delegației economice când se va discuta și extinderea introducerei gazului metan și în celelalte orașe din jurul câmpurilor de unde iese prețiosul gaz.

Concursurile Societatei „Tinerimea Româna"

In ziua de 31 Maiu vor sosi și vor fi înquartierați concurenții înscriși de la toate școalele din țară.

La 1 Iunie ora 9 dimineața va avea loc concursul de istorie cel pentru fete la Școala Centrală (Icoanei), iar cel pentru băeți la Universitate și liceul Lazăr.

La 2 Iunie va avea loc vizitarea institutiilor culturale mai de seamă din Capitală, sub conducerea delegaților societății.

La 2 Iunie ora 9 seara va avea loc întrunirea profesorilor conducători cu comitetul și membrii societății „Tinerimea Română" în sala cercului profesorilor secundari (str. Gutenberg 6).

La 3 Iunie ora 4 p. m., în sala Ateneului va avea loc serbarea aniversărei a 46 ani de existență a societății și distribuirea premiilor de către dl dr. C. Anghelescu, ministrul instrucțiunii.

Seara la 8 va avea loc masa intimă.

La 4 Iunie va avea loc excursiunea la Curtea de Argeș unde un profesor specialist va face descrierea monumentului.

Ce-i cu vagonul de explosibile din Gară?

In decursul zilelor de Sâmbătă și Duminecă s'a răspândit în întreg orașul u stru, cum că Siguranța gării a descoperit într'un vagon din gara locală o mare cantitate de explozibil.

In adevăr zilele acestea funcționarul ceferist însărcinat cu revizia vagoanelor a controlat un vagon care sosise de la Teiuș și neobservând că sunt acolo niște lăzi, l'a trecut pe o linie laterală. Ulterior s'au găsut acolo mai multe granate fără fitil.

Deoarece vagonul nu era însoțit de fracturile cuvenite, s'a crezut că la mijloc ar fi o afacere necurată și s'au început cercetări de cât e Siguranța gării precum și de Șeful gării.

In ultimul timp s'au găsit actele însoțitoare ale vagonului și s'a putut dovedi că explozibilul a fost trimis de regimentul 97|98 din Elisabetopol către regimentul 102|103 din Beiuș.

Vagonul însoțit de gardă va fi îndreptat spre destinație.

Deci știrile alarmante răspândite în ultimele zile n'au nici un temeiu.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Marți, 9 Mai 1922.

Ca răspuns la nota vice-președintelui delegației ruse, dl Brătianu a remis d-lui de Facta o comunicare în scris cu privire la chestiunile cuprinse de nota rusească în legătură cu România.

Dl Brătianu a arătat că mai multe din chestiunile tratate de nota sovietică sunt deja soluționate prin clauzele tratatelor de pace și că prin urmare asupra lor nu mai încape nici-o discuție.

După ce face aceste constatări, dl I. Brătianu protestează împotriva afirmației din nota rusă că statul român ar fi încheiat o convenție cu generalul Wrangel pentru a sprijini o eventuală acțiune militară a acestuia în Rusia.

Politica României este hotărât pacifică, a spus primul nostru delegat. Statul român nu înțelege să se amestece în afacerile interne ale altui stat și voește ca acest principiu să fie respectat și de celelalte state.

Nota României a stârnit o impresiune foarte favorabilă prin tonul ei demn, prin preciziunea răspunsurilor și prin spiritul de pace care călăuzește politica țării noastre.

Conferința dela Genova este în așteptarea răspunsului Rusiei la memorandul adresat de aliați și de neutri. Textul memorandului a fost comunicat guvernului dela Moscova.

Până în prezent n'a sosit nici-o telegramă care să anunțe dacă răspunsul rusesc a parvenit Conferinței.

Dacă Rusia refuză

Dela Genova se așteaptă cu înfrigurare răspunsul Rusiei.

Se spune că de el depinde soarta lumei. Și totuși noi credem că lumea nu va fi zguduită din temelille ei dacă Rusia va răspunde un „nu" categoric. Mai degrabă, Rusia, va avea de suferit după graba și nechibzuința cu care diplomații ei ar refuza să încuviințeze cererile juste ale aliaților.

Lumea își va vedea și de acum înnainte de treburile ei, dacă Rusia se va supăra din nou pe continent. Dacă totuși mânia ei ar isbucni granița României și granița Poloniei, vor fi cele două lungi dar foarte înguste fâșii de pământ, pe care se va potoli mânia rusească. Intru cât ne privește suntem pregătiți nu de eri, de alaltăeri contra ori cărei eventualități. Armata noastră pe lângă numărul, echipamentul și armamentul cu care se fălesc dela un timp și Rușii, mai este animată de o credință sfântă și o conștiință, de care mercenarii sovietelor sunt complect lipsiți. Și nimic nu face să ne îndoim că armata polonă, pe lângă însușirile ei de ordin numeric și material se bucură de aceleași calități morale, care ne fac pe noi să privim cu siguranță în viitor.

Așa dar mânia rusească se va revărsa prin câteva sute sau mii de bombe asupra zăvoaielor Nistrului stricându-le puțin frumusețea etern renăscătoare pe care le-a dat-o natura aceasta, în mijlocul căreia trăim și care e atât de indiferentă svârcolirilor unor aventurieri, cari preferă moartea întâmplătoare a războiului dela disanță, morții sigure a foametei.

Apoi bombele lui Trotzcky, care s'a îngrijit atât de mult de muniții și atât de puțin de flămânzii de pe Volga, se va isprăvi încetul cu încetul, din lipsă de noi aprovizionări. Vigilența franceză va interzice contrabanda materialului de război la granița germano-rusă.

In vremea aceasta foametea va fi crescut în mod înspăimântător în regiunile decimate de teribilul flagel. Populațiunile înnebunite din lungul și latul stepei, vor trebui în sfârșit să isbucnească din mutismul lor de până acum.

Și sovietele actuale nu vor risca această perspectivă. Ori cât de neexperimentate le socotim noi, de o atare stângăcie politică nu le credem capabile.

Răspunsul dacă nu va fi deci un „da" hotărît și leal, cum pare puțin probabil, va fi în așa fel redactat încât va lăsa destul loc pentru noi discuțiuni și aranjamente.

Admițând totuși prin absurd că ar fi „nu", în cazul acesta fără îndoială, lumea dela noi ar avea toate motivele să fie îngrijată. Ori cât de puțin periculos ar fi un nou război, în condițiunile de mai sus, turburarea păcei depline, în care abia începusem să ne trezim, ar produce destulă amărăciune și destule neajunsuri.

E de discutat însă dacă poate fi pomenit sau nu cuvântul „război", chiar dacă reprezentanții sovietelor la Genova, ar refuza categoric propunerile aliaților. In ori ce caz, el n'ar isbucni odată cu părăsirea conferinței de către delegații Rusiei și nici chiar o lună două mai târziu. Posibilitatea lui ar pluti însă ca o amenințare asupra păcei europene.

Și o credință legitimă ne îndrituește să socotim că sovietelor le-ar plăcea mai de grabă amenința țarea aceasta indecisă, decât faptul de arme în sine. Căci agitând idea numai a războiului, ele ar putea conta pe eventuale concesiuni pe care statele burgheze ale Europei, nesigure în fața misterului care învăluie Rusia actuală, sursele și forțele ei i le-ar face mai curând sau mai târziu, pe când transpunerea acestei idei în fapt, în cazul unui rezultat dezastruos, ar multiplica în mod automat pretențiunile aliaților.

Iată de ce socotim că fantoma războiului rusesc și într'un caz și'n altul nu va ajunge să fie decât ceea ce este acuma: o fantomă.

Stiri diverse

INTERNE

Principele moștenitor Carol sosește astăzi cu familia din Atena la București și de aci va pleca direct la Sinaia.

Eri dimineață a avut loc un consiliu de miniștri care s'a ocupat cu măsurile ce trebuiesc luate pentru înlăturarea abuzurilor care s'au comis în timpul din urmă în măsură foarte mare la contingentarea cerealelor destinate exportului. Din motivul acesta s'au oprit de două zile eliberarea de permise de export. Nu se vor mai da asemenea permise până ce comisiunea economică nu va stabili noile condițiuni. Consiliul de miniștri a stabilit în linii generale, aceste condițiuni pe care comisia economică le va detaila.

Ministrul de finanțe, d. Vintilă Brătianu, pleacă în Basarabia ca să cerceteze cum sunt organizate administrațiile financiare de acolo.

EXTERNE

Madrid. — Fosta împărătească Zitta în drumul ei spre Madrid a sosit la Lisabona.

Londra. — un armistițiu s'a încheiat la primăria din Dublin între reprezentanții armatei regulate engleze și forțele neregulate irlandeze.

Varșovia. — Pildsudski a declarat în consiliul de miniștri că hotărârea comisiei de dezarmare a ligei popoarelor, după care armata polonă să fie redusă la 120 de mii de soldați, Polonia nu o poate accepta fiindcă numai contra Rusiei, Polonia are nevoie de 375 de mii de oameni.

TELEGRAME

Conferința de la Genova. — Politica externă a României. — Raporturile noastre cu Rusia. —

Notă d-lui I. Brătianu

Genua. — D-l Brătianu a remis lui Facta o notă în care declară că luând cunoștință de nota vicepreședintelui delegațiunei rusești, se vede silit, să stabilească, că unele chestiuni din această notă au fost deja soluționate în mod definitiv de către tratatul de pace. Pe de altă parte, România nu poate lăsa fără răspuns afirmația venită din partea rusească, după care România ar fi încheiat o convențiune cu Wrangel pentru a porni ofensivă contra Ucrainei. Această afirmație e în contrazicere cu politica română, care voiește să menție pacea prin toate mijloacele. România se ține din principiu dela ori ce amestec în treburile interne ale altor țări și ar fi fericită dacă ar putea constata că și alte țări au aceași atitudine față de România. Nu s'a putut refuza ina din partea României dreptul de azil la o mulțime de refugiați nenorociți și dacă astăzi numărul acestor refugiați este foarte mare, vina nu este a României ci răspunderea o poartă situația internă a Rusiei. Dreptul de azil în România însă obligă pe refugiați să se abție dela ori ce agitație politică și guvernul român veghiază cu asprime ca aceastăi condițiune să fie respectată. Refugiații din armata lui Wrangel sunt în lagăre de internare și stau sub controlul cel mai sever așa că din partea lor nu se poate produce nici o acțiune

Retragerea Rusiei din Conferință? — Ea va trata direct cu Anglia

Moscova. — Lenin ar fi propus ca delegația rusă să renunțe la tratative comune la Genua și a dat împuternicire delegației ca să trateze separat cu Anglia.

Rusia cere împrumut

Genova. — Secretarul delegației italiene își dă toată silința să salveze conferința dela Genova.

Delegația rusă a cerut un împrumut de 3 milioane de mărci în aur, care împrumut însă să nu fie supus parlamentelor spre ratificare.

Secretarul delegației italiene a declarat ca dacă conferința de la Genua nu va reusi, răspunderea o va avea numai Rusia.

Acordul politicei anglo-italiane

Roma. — Ministrul președinte italian De Facta a declarat în consiliul de miniștri că politica externă a Italiei este în deplină armonie cu politica Angliei.

Anglia și Italia recunosc regimul sovietic

Genua. — Delegațiunea franceză a comunicat guvernului francez că Lloyd George și Schanzer după ceasuri lungi de tratative au notărât să recunoască de drept guvernul sovietic.

Plecarea lui Wirth de la Conferință

Genua. — Cancelarul Wirth a comunicat lui Lloyd George că va pleca săptămâna viitoare la Berlin unde trebuie să refereze comisiei parlamentare pentru afacerile străine asupra situației.

Acord italo-rus

Genua. — Petit Parisien anunță, că s'a încheiat un acord între Italia și Rusia, care acord va fi semnat la sfârșitul conferinței.

Obrăznicie bolșevică. — Apelul guvernului sovietic

Genua. — După cum comunică delegațiunea rusă guvernul sovietelor a adresat un apel muncitorilor din toate țările cu următorul cuprins: „Toată lumea să știe că Barthou și Lloyd George sunt gata să spargă toată conferința și să arunce Europa într'un haos economic. Antanta cere dela Rusia înapoierea averei bancherilor și fabricanților streini. Pentru interesele capitaliștilor, Antanta voiește să pue piciorul pe grumazul Rusei și uită că ea singură are de lucru cu revoluția.

Rusia poate să apară cu fruntea mândru ridicată în fața acropagului popoarelor. Guvernul din Petersburg salută delegațiunea rusă din Genua și îi cere să respingă toate pretențiunile come ale capitaliștilor din lumea întreagă.

Plecarea lui Schober de la Genova

Genua. — Cancelarul Schober al Austriei a plecat la Viena. Deasemenea au părăsit Genua raportorii financiari și economici ai Ungarie fiindcă și-au terminat lucrările în comisiunile respective.

Imprumutul german

Genua. — In cercurile conferinței se afirmă că tratativele pentru acordarea unui împrumut anglo-italian Germaniei, de 30 de miliarde, se desfășură în mod favorabil.

Cetiți „Infrățirea"

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 6

FRE[illegible] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Să nu se confunde No. casei.

Prima Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării și articole de galanterie pentru Domni. Engros și detail.

CLUJ

Calea Reg. Ferdinand 6.

◆

Se găsesc modelele cele mai elegante, pălării de Paie și Fetru.

1740 **Prețuri moderate.**

Se caută

încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

Reclama este sufletul comerțului

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.

Capital Social Lei 40 Milioane.

Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).

◆

Fondată la anul 1894.

Are cele mai mari legături cu toate pieţele financiare interne şi externe; cumpără şi vinde pe lângă condiţiunile cele mai convenabile monede streine. Primeşte depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.

Sucursală în Turda și Uioara.

Sucursală în Turda și Uioara.

Avîz.

Consistorul ortodox român din Cluj, **caută un funcționar copist.** Salar de bază 500·— Lei lunar și toate adausele ce compet funcționarilor de stat. Postul se poate acupa imediat.

Cererile se vor adresa Consistorului, în Strada Iuliu Maniu No. 31. 1748

Un funcționar-magaziner

care să cunoască limba română în scris, maghiară și eventual germană în vorbire, se caută la o casă de cocomert. Oferte la ziar sub „Magaziner“ 1750

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GANZ“

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30. (Palatul Széky) Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pecomandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30% pentru toți funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

CARTEA ROMANEASCA

INSTITUT de ARTE GRAFICE

SUCURSALA COSINZEANA

CLUJ

CALEA DOROBANȚILOR

EXECUTA CU PRETURI MODERATE TOT FELUL DE LUCRARI DE TIPOGRAFIE, LEGATORIE PRECUM BROSURI, ZIARE ZILNIC SI SAPTAMANALE REVISTE, ETC, ETC. □□

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Un import primejdios

Ce se ascunde în cărțile ce ne vin din Ungaria

Mai zilele trecute s'a adus știrea relativă la proibirea importului cărților tipărite în Ungaria, tipărituri, prin care Budapesta alimenta pornirile elementelor ungurești de aici, care continuă să nu se comporte realității.

Știrea aceasta a produs o vâlvă deosebită printre ungurii dela noi și ziarele lor n'au întârziat să protesteze. Evident, aveau de ce.

Totuși, nu știm cum, deși s'au prohibit de pe piața ardeleană cărțile și tipăriturile budapestane, zilele acestea n'a fost dat să ne cadă în mână o revistă teatrală din Budapesta — Szinház és Társaság — care, deși s'ar părea că face numai cultură, alimentează șovinismul maghiar de aici, respectiv îl improspătează acolo unde a început să vestejească. Revista aceasta aduce cântece iredente, nu numai textul, ci și partitura. Un exemplu eclatant e cântecul întitulat „Satul nostru“, din ultimul număr, în care nu se vorbește despre altceva decât despre aceea, că ungurii nu-și vor da nici morți satul, țara lor, dujmanilor.

E o propagandă nespus de eficace, deoarece nimic nu se răspândește mai fulgerător decât cântecul. Tocmai de aceea ar trebui să fim mai vigilenți. Chiar cu atât mai mult, cu cât vedem că ne vin în țară și se vând public tipărituri budapestane, mai ales că sunt iredente, tocmai când sunt absolut interzise din cuprinsul țării noastre.

Studențești

Cercul studențesc „Câmpia și Mureșul superior“ ține să aducă și pe această cale cele mai vii mulțumiri, următorilor domni cari au binevoit a suprasolvi cu ocaziunea turneului național cultural, ținut de cerc, la 18 Aprilie a. c. în Tg. Mureș:

Dr. Harșia, primar Tg. Mureș 100 lei; Reuniunea meseriașilor români Tg. Mureș 100 lei; dr. Vescan adv. 25 lei; dr. Popescu adv. 45; Malaiu insp. muncii 15 lei; N. N. 25 lei; Fam. Pop, Oroiu 20 lei; Marcu, comerciant 10 lei; Birtolon 25 lei; Pașca 15; Rades șef cont. 20 lei; Vulcu dir. de Bancă 60 lei; Bidian preot. Lăureni 60 lei; Luca propr. restaurantului Războieni 40 lei; Ivan propr. restaurantului Tg. Mureș 80 lei; Dr. Ancean 20 lei; Dr. Pop Cluj 5 lei; Pădurean 60 lei; Podoabă, Dej 5 lei; Ștefan Pantea prim notar jud. 25 lei; Togănel 5 lei; locot. Musca 5 lei; maior primpretor 10 lei; Fam. Voda, Ormenis 10 lei; Laurențiu Maior 5 lei; Ion Chinez prof. 10 lei.

La 20 Aprilie a. c. în Reghin.— Bujor Ioan 10 lei; Ariton Popa protopop 20 lei; Roman Ioan șef. poliției 100 lei; Schupiter Robert 10 lei; Al. Simon preot 5 lei; Weiss F. 20 lei; Victor de Mera 100 lei; Dr. Eugen Trutia adv. 60 lei; Iosif Sipos 40 lei; Negrea Ion 5 lei; A. Borda 20 lei; Graur preot curticap 16 lei; Al. Mendel dir. de bancă 20 lei; dr. Schiffbauer 40 lei.

Cluj, la 3 Maiu 1922

Comitetul

DESPAGUBIRILE CUVENITE ROMANIEI

Instrucțiunile date de reprezentanții guvernului, delegatului român la comisiunea de reparațiuni

D-l Neculcea, reprezentantul României pe lângă comisia interaliată de despăgubiria pleacă azi la Paris după o lungă serie de întrevederi avute cu d-nii miniștrii de externe și finanțe.

D-sa a fost pe deplin pus în curent cu vederile actualului guvern în privința despăgubirilor reclamate de România.

După cum am spus, guvernul nostru nu se mulțumește cu ceea ce ne-a fost recunoscut de aliați în materie de despăgubiri dela foștii inamici.

Deasemenea guvernul nu recunoaște ca deplin justificate sarcinele financiare ce ni le impune comisiunea de reparațiuni, drept despăgubiri recunoscute Austriei și Ungariei pentru bunurile lor din teritoriile ce ne-au revenit dela fosta monarhie dualistă.

Guvernul nu consimte să facă aranjamente speciale cu nici una din aceste două țari, înainte de a fi revizuite hotărârile aliaților cu privire la despăgubirile ce ni se cuvin.

Instrucțiunile date

D-l Neculcea expunând d-lor miniștrii de finanțe și externe considerațiile de care ține seama comisiunea interaliată de reparațiuni, la recunoașterea despăgubirilor, a primit toate instrucțiunile necesare de cum trebue să procedeze ca să evidențieze înaintea acelei comisiuni dreptatea pretențiunilor noastre.

De-asemenea a primit și instrucțiunile de cari urmează să se servească în combaterea pretențiunilor pe cari ungurii le repetă mereu, relative la materialele ridicate de România, în timpul expediției militare făcute de armata noastră la Budapesta.

Punctul de vedere al guvernului

Guvernul rămâne la punctul de vedere cunoscut că armata română n'a luat din Ungaria de cât o parte din ceeace armata maghiară luase în timpul ocupației de război.

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Serviciul de zi și noapte

Telefon 270. ◆◆ CLUJ. 1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

Mica publicitate

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

SE PRIMESC abonamente pentru cost bun, bucătărie Ardeleană. Oficianți și Studenți cu preț redus, Str. Regală No. 5, Parter 3. 1734

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Toată lumea știe că numai la

Restaurantul CASIAN PASCU

din Strada Iuliu Maniu No. 6

se poate mâncă bine și eftin. 1739

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeșhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRAȚII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Reclame este sufletul comerțului.

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

45065, 44914, 11560, 5495, 38632. Seria E. Nrii 31791, 7757, 43638 36947, 14222, 8206, 40439, 48006, 38061, 35902, 26396, 10513 45343, 12355, 25510, 48971, 226, 31196, 47341, 11748, 2815, 31959 14389, 29109, 13722, 2197, 37840, 5974, 18927, 36230, 47777, 23035 48289, 12352, 40561, 1534, 4763, 1074, 532, 26762, 39807, 40489 27784, 26907, 22033, 4625, 22379, 29014, 24882, 45130, 21501 6772, 14890, 26982, 5903, 49765, 42339, 5039, 22590, 40883, 34925 41974, 45814, 16661. 43984, 46869, 30280, 11604, 28080, 45463 36550, 28864, 2530, 36765, 6476, 41247, 23409, 45150, 42270, 33856 7943, 10728, 37962, 44379, 171, 29961, 29960, 48828, 37903, 2645 35561, 1173, 11583, 28236, 20735, 40409, 36380, 40189, 26137. 9826 11923, 13063, 42834, 43679, 16750, 22632, 11186, 40855, 26985 12993, 7182, 20891, 14111, 34504. 36806, 901, 39906, 12491, 21696 38598, 12518, 2408, 44304, 28245, 19960, 1145, 29880, 16874, 7679 33704, 14581, 34426, 18950. 10291, 28389, 5599, 10565, 435, 21979 21939, 18878, 39813, 46465, 11032, 45558, 27237, 43765, 15335 33793, 48824, 1428, 39050, 20996, 36194, 8249, 9981, 48722, 2061 49783, 11670, 5599, 18889, 10349, 43219, 32523, 43826, 603, 7966 33170, 34869, 27076, 4294, 45013, 45099, 34327, 15435, 31441 42099, 10623, 20368, 21821, 19410, 28734, 5403, 27554, 19422, 2128 32449, 8349, 15012, 37895, 13801. 17955, 14763, 30066, 42913, 2809 34423, 31097, 627, 47209, 10135, 48947. 17232, 37033, 37075, 6602 224, 34394, 49105, 18056, 22871, 26882, 45955, 466, 29625, 37332 10807, 21419, 41786. 454, 44041, 27055, 21095, 16452, 655, 11559 43112, 18877, 12887, 17151, 42176, 26256. 7501, 16059, 10410 9450, 27546, 32488, 11423, 47510, 14570, 5333, 48362, 30811, 38072 20275, 3370, 47952, 34967, 22650, 22505, 43203, 25473, 16416 37540, 39139, 34872, 46855, 48142, 24536, 2178, 24885, 46712 10959, 38920, 47875, 20211, 32997, 39936, 28908, 48964, 38272 27019, 29006, 8664, 24107, 28806, 22071, 47157, 41978, 8172, 13586 361, 26911, 38165, 16574, 24618, 4253, 35854, 32729, 18077, 19946 39224, 38339, 22004, 31438, 4264, 41512, 2141. 6604, 11430, 34241 19020, 11030, 11945, 6793, 45131, 22278, 16999, 4927, 45151. 33605 25548, 34144, 17114, 49084, 17989, 27046, 14687, 3336, 38714, 5210 2659, 24164, 25375, 25374, 15695, 42920, 47290, 21733, 18517 21595, 1591, 32805, 41562, 5331, 37359, 31456, 33633, 43503, 15438 29723, 28991, 42503, 32615, 25864, 7463, 35364, 6165, 48355, 1683 64961, 22287, 22288, 22289, 6469. 20594, 3600, 41589, 39079, 43925 43182, 36032, 5571, 38486, 22286, 41724, 8139, 49021, 28428, 10617 9865, 16619, 13932, 3888, 42359, 46239, 28829, 33689, 26917, 24496 71146, 30599, 6539, 24637, 7608, 11971, 44555, 47992, 33102, 1822 21574, 17419, 773, 3193' 660, 25761, 34729, 41778, 16297, 6208 5604, 45397, 33018. 20900, 35441, 44603, 23682, 40607, 2124, 47155 25757. 15808, 10144, 3667, 39202, 5863, 26072, 17732, 758, 44615 28097, 48596, 14369, 22783. 6889, 15108, 43971, 31627, 34479 15158, 47053, 15944, 39280, 19912, 280, 14364, 1314, 10669, 33149 4063, 20006. Seria F. Nrii 6145, 23171, 2019, 40673, 36219, 15327 10056, 37185, 30879, 46804, 7437, 29285, 6192, 8121. 30168. 11370 12013, 19872, 19871, 48722, 6213, 15302, 49549, 42085, 49215 49216, 49217, 49218, 49219, 27081, 36304, 26598, 41344, 34061 28210, 8180, 6508, 12817, 48807, 9312, 39508, 15852, 35134, 12970 49045, 32969, 42978, 8312, 2311, 19693, 13339, 39703, 4268, 10129 9104, 47523, 40846, 25166, 40423, 31361, 41780, 11787, 8808, 43509 46056, 7224, 30436, 717, 3373, 28669, 6203, 42257, 45550, 11480 11796, 4553, 19325, 26098, 20734, 43367, 41252, 30127, 44156 24890, 1470, 18195, 10367, 27612, 9315, 28948, 30705, 13271, 15458 16491, 36401, 37756, 37459, 44861, 45210, 45161, 10953, 38853 40432, 31319, 14773, 34188, 13177, 21091, 8141, 19620, 2499, 2550 38426, 14162, 18164, 3187' 3188, 48831, 39166, 28304, 42771, 15024 25998, 49577, 6529, 11248, 3838, 5012, 26801, 15676, 2242, 35875 15061, 4051, 44434, 6321, 20724, 37771, 46402, 46696, 39428, 21882 47848, 30787, 6604, 48615, 41643, 33173, 35332, 27957, 10840, 2769 36912, 30546, 47013, 7741, 21554, 13622, 30632, 16473, 20724, 8678 46095, 32645, 20831, 49758, 37085, 44036, 2756, 29392, 22833, 1460 9990, 44430, 32162, 25500, 21580, 119, 26596, 40291, 13462, 41169 30449, 37341, 3770, 3769, 8950, 7389, 17779, 46708, 33921, 16543 40823, 36025, 15980, 33936, 35195, 48349, 18121, 24433, 1503 38943, 15934, 38657, 17225, 3701, 36441, 8724, 26435, 31266, 40658 30138, 17128. 49991, 49581, 24078, 29362. 3963, 9231, 7760, 21535

(Va urma.)

No. 312-922.

Publicațiune.

Pentru furnizarea de pâne, pentru bolnavii din Institutul Pasteur se publică concurs, brutarii cari doresc a se angaja la furnizare vor înainta oferte în scris (timbrate și închise în plic) până la 25 Maiu a. c. Direcțiunei acestui Institut.

Licitația se va ține în 26 Mai la ora 3 p. m. în biroul administrativ a acestui Institut et. III.

Condițiunile se pot vedea zilnic la administrație.

DIRECȚIUNEA
1747 INSTITUTULUI PASTEUR CLUJ.

Furnizează imprimate imediat și eftin

TIPOGRAFIA BOROS

1741

Vă rog a cere oferte.

METALURGIA „RAHOVA"

TURNATORIE SPECIALA DE ALAMA, BRONZ, FOSFORAT, ALUMINIUM, ZINC

și compoziție pentru lagăre. Instalație modernă de Nichelaj, alămit, aurit și argintat.

București, Str. Sf-ții Apostoli No. 74. Telefon 23/44

Execută prompt și se găsesc gata în depozit: **Ventile de bronz pentru aburi. Robinete și prize de concesie. Hidranti și racorduri pentru incendiu și grădină, Policandre și sfesnice pentru biserici.** 1732

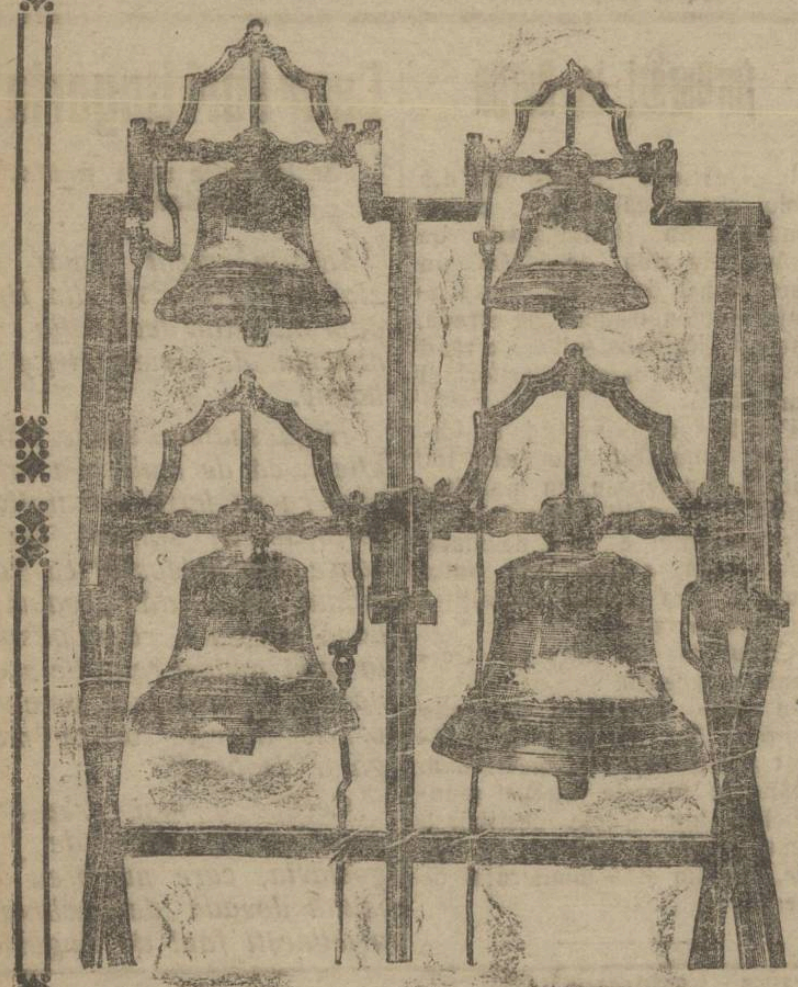

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1666

Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite exposiții.

Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani.

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și éftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Luca Niculescu	Bata
Pierschi	Atlantica	Emke	Missir	Turul
Central	Colombo		Barza	Ludw. Heller
Gambrinus	**Automobile**	Viorel	Dick	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Instrucția publică în Rusia sovietică

— Ce ne spune un martor ocular —

... orientarea, care stăpânește de câțiva ani Rusia sovietică în ... eșecului mărturisit al ... comuniste, domnește ... pronunțată și în învă... pe care utopiștii dela ... căutau să-l transforme într'o armă a comunismului împotriva burgheziei. Încercările făcute pe terenul acesta n'au dus la nici un rezultat și abia după un an, doi, de experiență, pedagogii Moscovei au trebuit să îndrume instrucția publică, atât cea primară, cât și cea secundară și superioară, spre sistemul capitalist.

Șovăelile acestea ale politicei școlare a comunismului nimerit-de-sc ie într'un ch p foarte edificator profesorul Theodor Scholl, directorul institutului est-european din Breslau, întors zilele acestea dintr'o călătorie de studiu făcută în Rusia sovietică.

Singura parte a învățământului public, în care profesorul Scholl a găsit o oare care menținere a nivelului atins pe timpu burghezismului, e învățământul primar. Școalele primare funcționează, unde funcționează, adică în ținuturile cu administrație energică, în stare să execute obligativitatea instrucției primare. Numai că nu se poate ști cu precizione, care dintre autoritățile administrative sunt destul de energice pentru a garanta practicismul acestui învățământ sovietic. Ceace e cert, e, că foștii burghezi nu-și prea trimit copiii la școală, ci și-i instruesc acasă și instrucția aceasta în familie s'a dovedit pretutindeni eficace.

Învățătorii nu lipsesc. Nu pentrucă sovietele ar avea școli normale superioare destul de în stare să aprovizioneze cu personal didactic, școalele primare, ci fiindcă de teama foamei o mulțime de funcționari ai regimului capitalist, și de burghezi rămași pe drumuri, și-au oferit singuri servicille.

Declinul învățământului sovietic se manifestă însă mai înverderat în școalele secundare și în cele superioare. Veniți cu gândul să răstoarne pe toate căile capitalismul și resursele lui, ideologii comunismului s'au năpustit asupra învățământului secundar și superior și au căutat să formeze din el o fabrică de intelectuali sovietiști, de antireacționari. De aceea au întrodus în aceste școale politica. S'au creat în fiecare școală soviete studențești, cari au impus profesorilor să respecte toate capriciile înberbilor de pe bănci, să renunțe la disciplina de odinioară, încât în decurs de abia un an, vechia disciplină a dispărut cu desăvârșire, debandada a luat proporții înspăimântătoare și implicit învățământul a regresat într'un chip, care a făcut comisariatul învățământului să declare ineficacitatea acestui sistem și să reintroducă sistemul burghez, desființând sovietele studențești și reintegrând profesorimea în vechile-i drepturi. Dar, cum după un vechiu proverb: un nebun aruncă o piatră în fântână și zece înțelepți n'o pot scoate, bolșevismul din licee, care corespundea pe deplin accepției de debandadă, de organizare și ruinare complectă, n'a putut fi estirpat dintr'o trăsătură de condei.

Elevii, deși li-s'au dizolvat sovietele, nu mai ascultă nici azi, după trei ani, de profesorii lor, încât declinul învățământului secundar, cu toată revenirea acestuia la sistemul burghez, încercat, e dovedit cu prisosință.

Astfel arma, pe care voiau sovietele s'o întrebuințeze în școală, s'a descărcat asupra lor înșiși.

Contribue la acest eșec al sovietismului și faptul, că lipsesc pretutindeni cărțile necesare și că burghezimea nu vrea să-și trimită copiii la școalele secundare comuniste.

Se mai dovedește acest eșec și prin revenirea la sistemul examenelor, abandonat la început de soviete și reintrodus în timpul din urmă. Dupăce la început nu se da nici un fel de examen, de când s'au desființat soviet le studențești, elevii, care până atunci puteau trece fără nici un examen din clasele inferioare ale liceului în cele superioare, astăzi sunt supuși, ca în trecut, la examene și a fost reintrodus chiar și sistemul bacalaureatului.

Revoluționarismul universităților a fost și el părăsit în mare parte. La început se putea înscrie la universitate orișicine, indiferent că avea sau nu o calificație secundară. Se urmărea și prin aceasta desființarea burghezismului, care în învățământ se manifesta mai cu seamă la universitate. Azi însă a trebuit să se revină la bacalaureat, sau în cazul când cei cari vor să se înscrie la universitate nu-l au, sunt obligați să dea un examen echivalent cu bacalaureatul, dovedind că posedă cultura generală.

Astfel se prezintă cele trei tagme ale învățământului din Rusia de astăzi. Declinul lui e vădit declarat.

Nu se poate însă vorbi numai despre școlile primare, secundare și universități, fără să se aducă în discuție cărțile, strâns legate unele de altele. Profesorul Scholl ne declară, că sunt foarte puține cărți, atât de puține, încât nu pot satisface nici 2—3 la sută din necesități.

Profesorii lucrează însă pe capete. Lihniți de foame, suferind de toate lipsurile, ei scriu totuși ziua-noaptea. Numărul volumelor manuscrise e considerabil. Numai universitatea din Petrograd are peste o mie de volume de acestea, toate de o importanță deosebită, pe care însă din lipsa de hârtie și tipografii nu le poate tipări. După opinia rușilor sovietiști, unele dintre volumele acestea vor face vâlvă în toată lumea în ziua când vor vedea lumina tiparului.

Până acum s'au publicat 508 volume de știință. Tiparul e centralizat și e monopolizat de stat, de asemenea e monopolizată și vânzarea cărților. Cu toate acestea, cărțile care mai sunt se vând c'andestin pe o bucată de pâine, cartofi etc.

In ultimul timp s'a permis la trei edituri să tipărească cărți. Tirajul acestora e însă fixat de către guvern și nu poate trece peste 5000, care se epuizează în decurs de două-trei săptămâni.

In definitiv, guvernul sovietic n'a corespuns din punct de vedere didactic și cultural nici uneia dintre așteptări. Incultura claselor mijlocii e azi potențată, iar savanților cari s'au dedicat numai științei nu li-se dă nici o posibilitate de a fi conducatorii maselor.

Turburări în Berlin

In „Deutsche Tagespost“ din Sibiu citim, că după o corespondență din Berlin sosită de curând, în ziua de 5 Mai un mare număr de muncitori au aranjat demonstrațiuni de stradă, atacând „Rathaus“-ul și cerând sgomotos urcarea salarilor și diurnelor.

Poliția locală vroind să împrăștie tumultul au avut loc ciocniri sângeroase cu muncitorimea, fiind mulți morți, iar numărul răniților e atât de mare, încât până azi nu s'a putut constata cifra precisă a răniților din ambele tabere.

Circulația din întreaga Germania stagnează.

In zilele trecute o delegație compusă din muncitori a solicitat audiența Reichscancelarului, cerând în numele întregei muncitorimi între altele destituirea numai decât a șefului de Poliție, precum și a ministrului de interne.

Ce ar dori Ungaria?

— Declarațiile unui ministru maghiar —

Intr'un recent număr al ziarului „Az Est“ din Budapesta citim declarația ministrului de comerț Hegyeshalmy.

Hegyeshalmy spune între altele, că de mult și-a propus, ca să intre în tratative serioase cu statele succesoare dar îndeosebi cu România care dă „cea mai bună garanție, că va păstra în mod amical relațiile economice și financiare, pe care azi le dorește ori-ce maghiar de bine“.

Ceeace e mai greu e o eventuală apropiere de Jugoslavia, care nu prea dă multă dovadă de inclinații prietinești față de Ungaria.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 512 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Vineri 12 Maiu 1922

Infrăți[illegible]

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU M[illegible]U NO. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COM[illegible]
Director: D. TOMESCU

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

PE 1 AN [illegible]
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

UN PROCES INTERESANT

Către împlinirea unei simțite lacune morale a vieții noastre politice

Cu prilejul ultimelor evenimente de la Genova o bună parte din presa românească a avut o atitudine surprinzătoare. Deprinși a denigra mereu opera adversarului politic, n'am știut niciodată să ne scuturăm de meschinăriile patimei politice în fața marilor interese naționale. Atâtea mari momente de după războiu, ni-au demonstrat cu prisosință această mare lacună morală a vieții noastre politice. România nu s'a găsit unitară nici la Conferința de pace nici la celelalte conferințe europene, așa precum se prezentau celelalte state conștiente de însemnătatea unei temeinice pregătiri și a unei atitudini lipsită de orice șovăire. Oamenii noștri politici trăgeau care încotro îi duceau interesele electorale ale politicei interne. — Suficient să amintim numai câte greutăți a creiat d-lui Brătianu acțiunea paralelă a d-lui Take Ionescu în timpul Conferinței de pace de la Paris.

De rândul acesta nu fără o justificată mulțumire constatăm o prefacere. Presa independentă aproape în întregime, n'a ezitat niciun moment să recunoască succesele d-lui Brătianu la Conferința de la Genova, cari succese fiind ale țării întregi trebue să se bucure de spirijinul unanim al tuturor.

Dar e numai un început. Presa ca premergătoare a tuturor marilor reforme, a luat înaintea organizațiunilor politice, deschizând drumul unei morale necunoscute până acum.

E vorba însă numai de presa independentă. Presa de partid, presa politică a unor partide încă n'a ajuns la acest grad de evoluție. Și fapt important e că presa partidelor tinere, a acelor partide de oameni noui cu care le place unora să se mândrească tocmai acea presă a căutat să facă din acțiunea d-lui Brătianu la Genova, o chestiune de politică de suburbie.

Ziarul pe cât de noului pe atât de hibridului partid al poporului, califică drept „deplorabilă" atitudinea presei conștiente față de interesele superioare ale țării, care a dat sprijin necondiționat delegatului nostru la Genova; pre: sa celuilalt partid nou — e vorba de partidul țărănesc — își arată neputința în articole de critică stearpă și nepotrivită nici cazului, nici împrejurărilor.

Oamenii noștri politici n'au ajuns încă la acea înțelegere care să discearnă din vălmășagul faptelor politice ceea ce e permis și ceea ce nu este. Adversarul politic nu este și nici nu poate fi un dușman mai ales când acțiunea politică iese din cadrul politicei interne. Începutul făcut de acea presă care a știut să se pună în curent cu cerințele noui ale unei reale maturități de civilizație va fi fără îndoială un îndemn. Greșelile săvârșite până acum vor trebui să fie un învățământ.

Condițiunile în care a știut să ne prezinte d-l Brătianu la Conferința de la Genova, cu toate greutățile cari i se ridică în cale acolo de către străinii cu interese contrarii nouă, ne dau credința că în cele din urmă vom învinge. Dar pentru istoria vieții noastre politice faptul că s'au găsit încă partide politice și oameni cari să lipsească de la datoria către interesele superioare ale neamului, nu va putea să treacă fără cuvenita veștejire.

Anglia și România

Constatările presei engleze

Corespondentul diplomatic al ziarului „Daily Telegraph", scrie în ziua de 5 Mai că cercurile române din Londra exprimă cea mai profundă satisfacție cu privire la știrile primite de la d-l Brătianu și delegațiunea română din Genova.

D-l Brătianu și colegii săi români, sunt încântați de atitudinea lui Lloyd George față de politica și revendicările României.

Când d-l Brătianu a propus trei amendamente la memoriul predat bolșevicilor, cerând: 1) Înăbușirea propagandei bolșeviate în cuprinsul limitelor teritoriale actuale; 2) Recunoașterea, pentru România a noua frotiere basarabene; și 3) Restabilirea de către Rusia sovietică a rezervei aurului român confiscat, Lloyd George a fost cel dintâi care a spirijinit pe d-l Brătianu, asupra acestor puncte.

Exprimarea așa de judicioasă și elogioasă, pe care o are ziarul englez, la adresa d-lui I. I. C. Brătianu, arată că niciodată România nu s'a bucurat de mai multă simpatie în politica sa externă de cât acum și e cea mai bună armă, pentru a potoli calomniile acelare cari din interese meschine cutează a nega competința primului ministru în politica externă.

Discreditarea țării

Ziarul drului Lupu reproduce după Gazette de Lausanne *un articol asupra situației politice din țara noastră. Nu cunoaștem textul autentic al articolului cu pricina, ci numai traducerea pe care ne-o oferă foaia partidului țărănist. Totuși suntem dispuși a crede că nu s'a falsificat nimic din cuprinsul articolului, deși am avea motive să ne îndoim de scrupulozitatea și onestitatea unui ziar care înțelege să treacă peste adevăr atunci când servește interesele patronilor săi. De altfel nici* Gazette de Lausanne *nu este un ziar care să inspire o prea largă încredere. Atitudinea dubioasă pe care a avut-o în timpul războiului este o dovadă în privința aceasta.*

Citind însă articolul reprodus de „Aurora" și pe care desigur că și „Patria" se va grăbi să-l reprodu că și să-l comenteze, ai imediata impresiune că el a fost scris de cineva din țară. Tonul general al articolului ca și unele din amănuntele înșirate te fac să-ți amintești îndată tot ceiace presa de opoziție a speculat cu atâta nerușinare pentru a lovi în guvernul actual. Nici una din calomniile „Patriei", nici una din minciunile „Aurorei", nici una din pătimașele declarații ale diferiților politicieni, nu lipsesc.

Este un fidel rezumat al întregei campanii calomnioase pe care cele mai deșănțate dintr eziarele de opoziție au dus-o împotriva actualei guvernări.

Dar desigur că nu minciunile, exagerările și calomniile însăilate în acest articol pot avea importanță. Ceiace prezintă un interes mai deosebit este concluzia. Căci autorul articolului scrie că România se găsește pe povârnișul revoluției, că războiul civil este gata să-și înșface grozăvia și dezastrul asupra țării noastre. Buna credință a cititorului străin nu se lasă înșelată cu una cu două; totuși un articol ca acesta nu poate să nu strecoare în opinia publică străină o bănuială asupra stărilor dela noi. Această bănuială vin s'o întărească toate campaniile pe cari dușmanii țării le întrețin cu atâta grijă și cu atâta stăruință în presa mondială. Și atunci ce încredere și ce respect ne poate păstra opinia publică străină când i se face un tablou atât de întunecat asupra situațiunei interne a țării. Care străin va avea curajul și dragostea să vină la noi pentru a ne cunoaște și a ne prețui când li se spune pretutindeni că în România arbitrarul este normă de conducere și că revoluția ne paște? Iată dar ce rău ne pot face asemenea articole de presă cari ne putând fi ușor și imediat verificate seamănă bănuială și neîncredere față de țară. In cazul de față — și din nefericire nu e singurul — ceia ce este cu deosebire condamnabil este faptul că această acțiune își are obârșia în țară. Ea pornește de la acei politicieni mărunți cari nu se sfiesc să treacă peste interesele țării atunci când este vorba să tragă foloase pentru politica lor de ură și de lacomă ambițiune.

[illegible]ția politică în Ungaria

Goana după un rege — Lupta electorală — Dezarmarea — Un incident caracteristic

Faptul, că la Genova se discută chestiuni de însemnătate capitală pentru istoria viitoare a Europei, se pare, că nu preocupă absolut de loc cercurile politice ungurești. Acestea își au treburile lor de acasă, de care s'au ocupat tot timpul în ultimii ani, dar cărora se vede, nu le pot găsi o soluție. E vorba adecă, de chestia regalității, devenită faimoasă de astă toamnă când cu fuga de a doua a lui Carol de Habsburg, de chestiunea integrității Ungariei, de acea a înarmării și în sfârșit, de chestiunea guvernării, care e dela un timp încoace permanent deschisă.

Tratativele relativ la persoana viitorului monarh se urmează acum cu și mai mulă aprindere de cât oricând. Ele au fost începute îndată după moartea fostului exrege, de către ministrul de externe Banffy și acum, cât stă acesta la Genova, sunt continuate de către exponenții guvernului și de către fruntașii legitimiști. Oficialitatea maghiară e și azi împărțită în două. Guvernatorul și partizanii alegerii libere a regelui sunt de-o parte, iar de cealaltă, pentru prințul Otto, minorul decedatului rege, sunt, în mod neoficial guvernul, și, declarați pe față, legitimiștii. In timpul din urmă tratativele dintre guvern și aceștia, deși nu cu ochi buni văzute de grupul advers, au luat un curs precipitat. Deunăzi s'a ținut o consfătuire a prinților și arhiducilor descendenți din Habsburgi și în conferința aceasta, la care a luat parte și fostul pretendent al tronului, arhiducele Albrecht, s'a convenit definitiv asupra lui Otto de Habsburg, pe lângă care să se aleagă, cât îi va ținea minoratul, un guvernator. Cei mai mulți dintre Habsburgii din Ungaria au fost pentru tutoratul lui Albrecht; singur arhiducele Iosif, care-și pretindea sie-și acest tutorat, a fost împotrivă.

Unde vor duce discuțiile acestea înfocate, nu se știe acum. După informațiunile gazetelor budapestane însă, chestiunea regalității, implicit aceea a întronării lui Otto, va fi deslegată după alegeri, care se vor face în ziua de 1 Iunie.

Ceea ce e interesant, e, că se vorbește cu atâta siguranță despre reîntronarea Habsburgilor și nimeni nu vrea să știe, că astă toamnă s'a votat o lege, prin care în această chestiune se dă antantei votul exclusiv de a decide definitiv. De altminteri însă, Ungaria s'a cam obișnuit să nu-și prea bată capul, cu părerea străinătății.

In afară de chestiunea aceasta, preocuparea de căpetenie a oamenilor de stat maghiari o constitue alegerile. Campania electorală e înverșunată și după afirmațiunile celor inițiați, n'ar fi imposibil, ca alegerile dela 1 Iunie să rezerve guvernului surprize neplăcute.

Cum e firesc, agitația e mare pretutindeni, dar mai cu seamă din coace de Tisa, unde candidează fruntașii regimului horthist. In circumscripțiile din acest ținut, propaganda o fac înșiși miniștrii.

Intr'o circumscripție din acestea, la Dobrițin, primul ministru care s'a întors mai deunăzi dela Genova, a ținut să facă și puțină politică externă. Și e surprinzător, că ministrul președinte al țării care nici azi n'a executat dispozițiunile tratatului de pace referitoare la dezarmare, a crezut de cuviință să vorbească despre necesitatea dezarmării vecinilor, aceasta, după cum a spus-o, *„pentru asigurarea aspirațiilor Ungariei"*.

Fiindcă a venit vorba despre dezarmarea Ungariei, e interesant să se cunoască un epizod din viața militaristă a acestei țări, petrecut zilele trecute la Budapesta. După cum se știe, compania franco-română de aviație, fiindcă intenționa și era chiar rugată de unguri să staționeze și la Budapesta, a cerut să i se pună la dispoziție acolo un teren pentru aterizare. Guvernul maghiar a refuzat să-i dea terenul cerut, pe cuvânt, că terenul e necesar armatei pentru exerciții.

Nu știm, dacă diferendul acesta, despre care ne informează gazetele vieneze, a luat sau nu sfârșit. Ceeace e caracteristic însă în acest fapt, e că pentru armată guvernul maghiar sacrifică interese care nu-i pot fi mai prejos. E o bună caracteristică a spiritului militarist, revanșard, de care e animată azi Ungaria. Și exemple ca acestea ni-a fost dat să înregistrăm atâtea până azi.

In Basarabia e liniște

Ziarul Lupta publică un interview cu un ministru despre situația din Basarabia. Acesta a declarat că nu corespunde deloc adevărului știrea că în Basarabia ar fi o stare de spirit foarte agitată fiindcă se așteaptă un atac la Nistru din partea bolșeviștilor. Sunt scornituri, și acele știri care vorbesc de tulburări zilnice în Basarabia și că s'ar fi făcut concentrări de trupe acolo. Din știrile demne de încredere sosite, reiese că domnește liniște deplină și dacă au fost câteva incidente la Nistru, au fost fără însemnătate și mai mult acțiuni particulare decât cu știința guvernului rusesc. Dealtfel din declarațiile făcute de delegațiunea rusească la Genua reiese că Rusia are acum intenționi pacifice așa că nu există nici un motiv de neliniște în Basarabia.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Ecouri

O statistica Americană

Ministerul de comerț al Statelor-Unite, publică o statistică din care rezultă următoarele: Populația Statelor-Unite în 1900 a fost de 76 mil., iar în 1920 de 107 mil.

Evaluarea, în dolari, a averei naționale a fost în 1900 de 88 miliarde 517.306.775; iar în 1920 de 290 miliarde.

Exportul a fost în 1900 de 1 miliard 394.483.082 dolari iar în 1920 de 6.516.315.346 dolari.

Importul, în 1900: 849.941.184 dolari; iar în 1920 3.654.449.430 dolari.

Depozit în băncile naționale, a fost în 1900:

2.548.000.000 dolari; iar în 1920: 12.405.000.000.

Argint în circulație în 1900 2.055.150.998; iar în 1920 5 miliarde 774.065.654.

Aur în circulație în 1900: 616 milioane dolari; iar în 1921: 880.000.000 dolari.

Jobenul lui Anatole France

Imediat ce a sosit la Genova, Cicerin, comisarul afacerilor streine al sovietelor rusești, s'a dus la un pălărier și a cumpărat un joben ce rămăsese trecut neobservat, tată lumea relevând eleganța burgheză, dacă nu chiar, aristocratică a primului delegat al guvernului comunist.

Cicerin poate, sub acest raport, să invoce un exemplu ilustru.

Marele Anatole France, cu ocazia plecărei sale la Stockholm, pentru a lua în primire cununa și banconotele premiului Nobel, a recomandat tinerei sale soții să nu uite a-i pune jobenul în cutia de pălării.

— Această coafură, i-a explicat dânsul, este de rigoare la ședințele solemne.

Or, Regele, Regina Suediei, vor asista la înmânarea premiului. Ar părea ciudat să nu apar cum se obișnuește a se apare la asemenea solemnități.

— Bine! spuse doamna France.

Și în tot cursul voiajului ea nu pierdu din vedere prețioasa cutie.

In ziua ceremoniei, când cartonul fu deschis se observă cu stupoare că era gol. Fusese adus ambalajul, îi lipsea însă conținutul. Distracție...

Din fericire, atât la Stockholm, cât și la Genua sunt pălărieri excelenți.

Ziariștii americani la Genova

Pe când confrații noștri din presa europeană se căsnesc să scrie citeț, la Genova, telegramele pe cari le expediază ziarelor lor, confrații americani nu au să lupte cu asemenea dificultăți caligrafice. Ei au venit aproape toți la conferință însoțiți de soțiile lor.

Doamna poartă un fel de eșarfă de care atârnă o mică mașină de scris. A obținut domnul un interview dela cei mai notorii bolșevici, îl transmite repede doamnei. Și sub dictatul soțului ei, ea tapează senzaționala depeșă cu ajutorul degetelor ei îndemânatice. Astfel, cât ai clipi din ochi, articolul este gata. Depeșa este curată, citeață. Autorul ei nu aude spunându-i-se la telegraf, de către o mică funcționară mânioasă, cum i s'a întâmplat unuia din cei mai ilustri corespondenți francezi:

— Imposibil de citit aceasta, domnule. Scrisul d-v. este din cale afară de neciteț.

Premiera unei operete la Paris

Zilele trecute a avut loc la Paris, la teatrul „Ba-Ta-Clan" prima reprezentație a operetei „Pan Pan" de d-nii Michel Carré și Albert Avremont, muzica de dl Vincent Scotto.

Această operetă spectaculoasă, montată cu mult fast, s'a jucat cu un deosebit succes acum doi ani la Bruxelles sub titlu de „L'Amour qui rode".

Autorii, transformând complect prima versiune, iar dl Scotto compunându-i arii noui, se impunea și o schimbare a titlului.

„Pan-Pan" a fost jucată de d-nele Lucette de Landy, Huguette Diracy, Fursey, Dorgeval, Scotti, Leroy și domnii Clernont, Dulas, Bellet etc.

Doi ani printre canibali Ce a văzut Beatrice Grimshaw

Miss Beatrici Grimshaw, nuvelistă a sosit eră în Plymouth, după ce a petrecut doi ani în insulele Mărei de Sud. Scriitoarea a povestit corespondenților de ziare peripețiile sale printre canibalii din Noua Guinee, unde ea a pătruns prin locuri neumblate până aci de vre-o altă femee albă.

Miss Grimshaw arată cum mulți dintre canibali se ocupă cu lucrările plantațiilor și sunt foarte buni lucrători, datorită desvoltărei lor fizice. Autoritățile albe tratează canibalismul cât mai iertător posibil. Civilizația nu se aplică prea în grabă. Indigenii nu sunt executați pentru comiterea unui omor, decât dacă cel ucis este un alb. Pentru un omor comis asupra unui indigen se plătește o despăgubire. Această justiție însă nu se întinde decât pe o regiune restrânsă.

Scriitoarea a mai fost impresionată de extinderea practicărei magiei și vrăjitoriei printre indigeni.

Literatura placardelor

La Budapesta, unde orice manifestare culturală și literară nu s'a putut până acum produce decât în măsura, în care corespundea capriciilor horthysmului, s'a pornit în timpul din urmă un curent, care întrece prin noutatea lui și ultima fază a futurismului marinettian. Curentul acesta declară răsboi tuturor curentelor vechi, fie expresionist, fie impresionist, fie futurist, cubist, etc. și propagă literatura cotidianismului, literatura cinematografului și ziarelor și în special pe aceea a placardelor.

Primul semnal pentru începerea luptei s'a dat cu câteva luni în urmă, când s'a publicat un manifest absolut incendiar, dând literaturei de până acum calificative cu adevărat brutale, numind-o literatură a cocotelor, fabricanților de salam și prostituaților.

Acum, inițiatorii curentului au dat publicității două volume, în care și cuprind îndemnurile spre o literatură de felul celei mai sus pomenite. Intâiul volum: „Agonia și reincarnația artei", e datorit lui Hevesy Ivan, al doilea „Noua haltă", e al lui Edmond Palasovszky, ambii făcând parte din grupul cunoscutului „Nyugat" (Apusul) Amândouă aceste cărți atacă violent literatura nihilistă, anarhistă și chiar și cea bună din trecut și nu găsește scuze nici pentru cuventul literar unguresc din Viena: „Ma" (Astăzi), care în timpul din urmă a întrecut în nebunie până și futurismul italienilor.

O consultare interesantă

— De când există furculița —

Niște savanți francezi, după cum ne informează gazetele pariziene, s'au apucat să caute, de când a început lumea să întrebuințeze la masă furculița despre care noi, cr dem de sigur, că trebuie să fie cel puțin din timpurile Romanilor și Grecilor.

Constatările, la care au ajuns, sunt interesante.

Primele indicii scrise despre întrebuințarea furculiței, sunt dela 1050 și le găsim în cartea sfântului Petru Damian. Acesta relatează, că întâiul om, care a mâncat cu ea, a fost fata dogelui venețian Orseolo. Aceasta, venită la Constantinopol în anul pomenit, a stârnit consternare printre toți meseniii, mâncând cu o furculiță de aur și nu cu degetele, cum se obișnuia înainte de aceea chiar și la curtea împărătească.

Povestind scandalul ce s'a produs atunci la masă, sfântul Damian scrie:

„Dumnezeu Atotputernicul însă, a arătat femeii acesteia că o urăște și că-i va înfrânge mândria, pentrucă a îndreptat asupra ei săgeata dreptății și a făcut să-i putrezească întreg corpul."

Pretutindeni
în Ardeal
se citește
ziarul INFRĂȚIREA

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Un mare scriitor scandinav:

Johan Bojer

Literatura scandinavă, cunoscută la noi doar prin puținele traduceri din Ibsen și Björnson e reprezentată și în perioada actuală prin scriitori de mare talent, a căror faimă a trecut de mult, dincolo de tărâmurile peninsulei nordice.

Unul din aceștia e și Johan Bojer a cărui scrieri au început să fie traduse și în limba franceză.

Tânărul țăran Bojer, dornic de a învăța carte se înrolă în o școală de subofițeri, pentru a avea ocazia să trăiască la oraș și să-și capete în mod gratuit cunoștințele necesare.

După ce a părăsit școala de sub Jack London, Bojer a schimbat în scurt timp felurite ocupațiuni.

Băiat de băcănie, comisionerul unei case de mașini de cusut, pescar, Bojer n'a neglijat nici un moment cititul.

La 16 ani, pescar în Lofoten face cunoștință cu scrierile lui Shakespeore; apoi citi mulți autori latini și greci — Plutarch fiind autorul său favorit.

N'a neglijat nici literatura franceză, citind pe Rabelais, Corneille, Diderot și chiar pe cei moderni ca Maupassant.

Inzestrat cu un spirit de observație foarte subtil, Bojer a avut și avantajul de a fi trăit în medii foarte variate: printre *husmaend* — țărani săraci — în mediul cărora a auzit povestindu-se toate legendele țării, printre proprietarii cultivatori, ocupați mai mult cu politica decât cu lucrarea pământului, printre pescari, mici comercianți, jurnaliști, artiști și chiar printre oameni mai culți, frecventând bibliotecile și conferințele.

El le-a notat atitudinile și din colecționarea tipurilor și anecdote lor a început să scrie piese de teatru și romane.

La fiecare pas găsești în opera sa incidente din viața sa personală sau scene văzute, oameni întâlniți cele mai dese fiind amintirile din copilărie și tinerețe.

La 22 de ani obține cu prima sa operă: *O mamă*, piesă într'un act, jucată la teatrul din Trondhjem cu mare succes.

Cartea care-i stabili însă în Norvegia reputația de scriitor e un roman, în care descrie viața bogaților proprietari, care părăsesc munca câmpului, consacrându-se politicei.

Fără a susține o politică bine determinată, el zugrăvește numai anumite aspecte caracteristice vieții țăranilor din Norvegia.

Cu o preciziune și inzistență, pe care nimeni n'o încercase înaintea lui, Bojer povestește lucrurile ce le-a văzut sau le-a simțit.

Avea 24 de ani când a apărut în 1896 prima ediție a acestei scrieri, reeditată în timpul din urmă în mare ediție populară, pentru a fi răspândită pretutindeni.

Variat și abondent, Bojer a publicat până acum 14 romane, 8 piese de teatru și patru volume de nuvele și povestiri, ce cuprind amintiri din tinerețe, tablouri din viața țăranilor și pescarilor, tot atât de umoristice cât și de realiste.

Criticul danez Carl Gad distinge în opera lui Bojer trei perioade.

Prima e cea a romanelor sociale, bazate pe antiteza dintre politică și muncă.

Viguroase captivante aceste romane sunt dominate de partea critică negativă; din volum în volum însă, partea pozitivă, ia un loc din ce în ce mai însemnat.

In operile din a doua perioadă, Bojer tratează idealuri iluzorii, pe care oamenii caută să le cultive, nu fiindcă cred în ele, ci fiindcă au nevoia să se înșele, să se obișnuiască cu defectele lor naturale.

Idealul lor, adoptat slăbiciunei, tinde să justifice în ochii lor proprii greșelile, sau să procure o activitate care să ușureze uitarea.

Analiza unei astfel de dispoziții psichologice dă acestor opere un pronunțat caracter pesimist, profund însă și subtil. Prin ele, Bojer reușește să-i fie recunoscut talentul de scriitor și în afară de hotarele țării.

Puterea minciunei, *Maternitatea* *Sub cerul gol*; *Foamea* au fost traduse și în limba franceză.

In *Foamea*, eroul romanului Per Holm, avid la început de știință, încrezător în foloasele civilizației își dă seama apoi că progresul nu însemnează nimic. Oțelul și focul au transformat pe om în animal — mașina ucide treptat toate pornirile sufletului, nimicind chiar foamea de eternitate.

Bolnav cu nervii zdruncinați, în umilință Per Holm se regăsește pe dânsul ca și Martim Eden a lui London sau ca Peer Gynt a lui Ibsen.

In a treia perioadă de producție, în opera sa găsim un optimism sincer, manifestat cu mai multă putere mai ales în romanele *Nopți clare* și *Cameleonul*.

Romanul *„Ultimul Viking"* anunță o a patra perioadă a marelui romancier norvegian.

In el nu se găsește nici critică socială, nici analiză psichologică, tezistă, nici pesimism sau optimism tendențios.

In *Ultimul Viking*, el povestește viața pescarilor din Insulele Lofoten, înainte ca aceștia să fi întrebuințat metodele moderne de pescuit.

In afară de arta descripțiunei, — Bojer e neîntrecut în zugrăvirea fiordurilor; — scopul principal e însă cunoașterea vieții pescarilor.

Felul lor de a fi, ocupația lor, grijile, pasiunile, trăsăturile comune sau diverse ale personagiilor, contrastul dintre ei și țărani, sau comercianți și burghezi sunt descrise fără teză, fără intenții preconcepute.

Mișcător, dramatic autorul găsește mijlocul să ne intereseze de această viață, răspândită dealungul fiordurilor Norvegiei.

Ducând în tinerețe viața lor, împărtășindu-le grijile și gândurile în barca „stravaeringlană" dispărută astăzi, Bojer adăogând la această cunoaștere a vieții descrise în roman și talentul său descriptiv a creiat cel mai bun roman al său, care va rămâne ca un monument de amintire pentru foștii săi camarazi.

Din toate romanele lui Bojer, indiferent de perioada din care fac parte, se înalță totdeauna o atmosferă nouă de regenerare — cu sinceritatea și bunătatea caracteristică operelor scandinave.

Din ea se desprinde întreaga psihologie a popoarelor din nordul și răsăritul Europei — de a cuprinde cu sufletul, ceia ce mintea nicidată nu e capabilă să cuprindă.

Cronica politică

Opera de purificare. Partidele noui venite la conducerea țării grație zăpăcelii care a încercat viața politică a țării după războiu, au isbutit în trei ani de guvernare nu numai să compromită refacerea economiei naționale, nu numai să provoace haosul administrativ, dar să întoneze în administrația și în politica țării o imoralitate înspăimântătoare.

Cu deosebire regimul averescan care a durat mai mult, aduse la conducerea și în administrația țării oameni cari nu urmăreau decât căpătuiala prin afaceri. Jaful banului public, afacerile cele mai scandaloase și lipsa oricărei griji pentru interesele și marile nevoi ale statului însemnară activitatea de guvernare a acestui partid. El se prăbuși sub povara greșelilor, incapacității și a păcatelor sale.

Când guvernul liberal luă conducerea statului el pricepu că alături de marea operă de consolidare și de refacere a țării, el era chemat să realizeze și o altă operă, tot atât de grea și tot atât de necesară: opera de purificare morală.

Tot putregaiul moral care prinsese să se cuibărească în organismul statului, trebuia vânturat.

Căci nu se poate concepe ca noua așezare a statului întregit să se facă într'o atmosferă de imoralitate. Ea nu se poate realiza decât dacă ordinea morală nu este cu nimic turburată.

Guvernarea actuală a înțeles că o datorie tot atât de mare ca și aceia de a reorganiza și a pune ordine îl aștepta: datoria de a curma dezordinea morală. Și atunci, paralel cu măsurile și cu legile pe cari le aduce pentru a îndrepta situația țării și a-i creia noi posibilități de dezvoltare și de consolidare, guvernul realizează și opera de purificare morală. Toți aceia cari au facut din slujbele și demnitățile pe cari le ocupau prilejuri de îmbogățire pe spinarea țării, toți aceia cari au păgubit prin lipsa lor de pricepere, de grijă sau de cinste interesele statului, toți aceia cari și-au bătut joc de nevoile obștești cum și toți aceia cari au îngăduit această destrabălare vor fi trași la răspundere și osândiți după vină. In fiecare zi citim în ziare arestarea unuia dintre aceia cari au frustrat statul.

In această acțiune de purificare guvernul are unanima aprobare a opiniei publice care înțelege că fără această operă de asanare morală nu se pot așeza nouile temelii ale statului.

Cererile functionarilor maghiari

Intotdeauna statelor succesoare nu le-a scăpat de loc din vedere că printre chestiunile cărora conducătorii în opera de consolidare întreprinsă de ei de la războiu incoace, trebuie să le poarte o deosebită grijă, este și aceia a minorităților.

La noi, din punctul acesta de privire, conducătorii au fost însuflețiți de vederile cele mai largi, preferând chiar de multe ori să nesocotească din interesele statului nostru, de cât să acrediteze ideia printre minorități că noul regim ar fi ostil drepturilor asigurate de tratatele războiului.

Și, de sigur că spiritul acesta de îngăduință n'a avut ca stimulent clauzele tratatelor, ci credința noastră că o operă solidă de consolidare nu se poate îndeplini, de cât atunci când statul dă aceleași drepturi tuturor cetățenilor fără a socoti naționalitatea lor.

Dar dacă minorităților li s'au admis aceleași drepturi, era firesc să li-se impună și aceleași obligațiuni. In această privință, trebuie să mărturisim că noui cetățeni români n'au corespuns în totul speranțelor pe care statul român le-a pus în ei.

De pildă, de câtva timp se constată o agitație printre foștii funcționari maghiari, cari în momentul când Ardealul a trecut sub regimul românesc, au părăsit serviciile pe care le ocupau, nevoind să presteze jurământul impus atunci de organizația statului nostru. Astăzi ei cer stăruitor ca să fie replasați în funcțiunile părăsite de bună voia lor.

Ori din care punct de vedere am privi chestiunea, agitațiunile foștilor funcționari maghiari, nu sunt îndreptățite de loc și în nici un caz credem că cererile lor nu vor putea fi satisfăcute. Intr'adevăr atunci când statul a anexat Ardealul, a înțeles să-l realipească respectând toate drepturile locuitorilor aflători atunci în această provicie, cu condițiunea însă ca ei să se supună tuturor obligațiunilor impuse de organizația noastră de stat.

Ca o urmare a acestei situațiuni, în primul rând s'a cerut funcționarilor maghiari să presteze jurământul de credință noului stat, ceia ce ei au refuzat categoric cu toate insistențele și somațiile făcute. Ori cât va căuta cineva ca să găsească un motiv temeinic care să legitimeze această atitudine din punctul de vedere al legalității, nu va putea să-l găsească.

Singura explicație este șovinismul acestor funcționari și ideia de a se opune nouei stări de lucruri creată de războiu în țara noastră. Acestea fiind sentimentele lor față de noua patrie, ar mai putea crede cineva că cererile de a fi replasați în serviciile ocupate, ar constitui un act de cuminţenie și de prevedere politică, din partea acelora care le-ar aproba?

Fără îndoială că răspunsul e negativ, pentru că a admite aceste elemente în administrație, ar fi un prilej de noui agitațiuni, ceia ce ar periclita liniștea internă de care avem atât de mare nevoie în împrejurările prin care trecem.

In jurul unui comunicat

„La Nistru e liniște"

Adversari hotărâți ai politicei de agitațiuni dăunătoare interesului obștesc, totdeauna am denunțat pericolul ce se poate pricinui țărei prin răspândirea a tot soiul de știri puse în circulație cu scopul de a trage anumite foloase de proprii interese.

Înțelegem ca lumea să se agite atunci când în fruntea țărei am avea conducători cari departe de a reprezenta o politică potrivită cu împrejurările, dimpotrivă prin nepriceperea lor, ar prejudicia interesele de stat. De sigur că în asemenea caz e chiar o datorie din partea partidelor politice de a alarma opinia publică pentru ca să remedieze starea de lucruri.

In prezent însă situația este cu totul de altă natură; interesele interne cât și cele externe ale țărei au găsit în guvernul actual un puternic apărător. Intr'un timp relativ scurt ordinea și cinstea și-au făcut loc în toate ramurile de activitate ale vieței publice.

Și atunci de ce agitațiuni? Acele alcătuiri politice cari agită astăzi poartă o și mai mare răspundere, din pricina împrejurărilor excepționale prin care trecem. O anumită presă ocupându-se de evenimente le la ordinea zilei în legătură cu țara noastră, afirmă că sovietiștii au îngrămădit trupe la granița Nistrului, pregătindu-se de atac împotriva României.

Admițând că lucrul ar fi exact și că intențiunile agresive ale bolșevicilor s'ar adeveri, cu atât mai mult ar trebui, ca o datorie din partea presei, ca să liniștească opinia publică și să dea tot sprijinul conducătorilor, pentru ca țara să se găsească pregătită oricărei eventualități.

Dar până acuma nu avem motive să ne alarmăm și guvernul a dovedit-o prin comunicatul ce l'a dat că o liniște deplină domnește la Nistru și oricare ar fi intențiunile sovietiștilor, măsurile luate acolo sunt de natură a nu ne face să fim îngrijorați.

PENTRU FAMILIILE

celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Red. și Adm. ziarului „Infrățirea" subscrie	1000 lei
Personalul Tipografiei	320 lei
Banca Românească sucursala Cluj	300 lei
Colonel Vlădescu	50 lei
Adonis Popov, avocat	20 lei
Dr. Gh. Șerban	100 lei
Dr. I. C. Drăgan	50 lei
Prof. A Petrescu	50 lei
D. Delescu	100 lei
X.	5 lei
Fenyő și Braunfeld Bijutier Cluj	100 lei
Dr. S. Bornemisa	100 lei
I.	20 lei
Dr. Liviu Dumbravă.	20 lei
D-na și d-l General Herbay	100 lei
Personalul Fabricei de Chibrituri Cluj	1870 lei
Ștefan Cepescu	40 lei
I. Oțoiu	50 lei
Aurel Lazăr Decei	100 lei
A. R.	20 lei
Inginer Adam Cucu	20 lei
„Corvin", Societate anonimă Română pentru Comerțul și Industria chimică și de metalurgie, Cluj	1000 lei
Dna Aurelia Pipoș, Directoarea Internatului „Regina Maria"	50 lei
Al. Ulescu, inginer	100 lei
Dr. Vasile Bianu, senător	100 lei

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

Se va ține sau nu?...

Iarăși amenințarea cu Congresul de la Alba-Iulia — Partidul național la grea cumpănă

Mult trâmbițatul congres dela Alba Iulia al partidului național e pus din nou în discuție.

„Patria" se crede autorizată să afirme categoric că „Marele Congres" va avea loc în mod precis... în curând. Natural că acelaș ziar de calomnie oficioasă a partidului național nu putea să nu descarce, odată cu emoționanta știre, întreg bagajul de grațioase inexactități — pentru a nu le spune prea pe nume — la adresa guvernului și partidului liberal.

Congresul dela Alba Iulia!

— Bine, fie. — Un congres ca toate congresele atât de dese de câtva timp, s'ar putea zice.

Dar Congresul dela Alba Iulia nu va fi o banală adunare, unde oameni călăuziți de aceleași idei și întorese ar fi să discute măsurile cari să dea cât mai sunătoare fraze de rezoluție. Congresul dela Alba Iulia este ceva misterios, ceva sublim și definitiv, ceva care se știe numai de pontifii naționalismului român, întrupat în persoanele dela conducerea partidului național; sau poate nici de către ei.

Astfel se vorbește necontenit, de aproape două luni de zile, de acest eveniment care pare a fi astăzi singura călăuză și nădejde a unei politice desnădăjduită de prea multă insuficiență și dezorientată de prea dese și simțitoare eșecuri.

„Congresul dela Alba Iulia a devenit un fetiș al politicei de „activitate extraparlamentară" cu care se încearcă a da țării iluzia unei realități inexistente. Partidul național slăbit prin imposibilitatea de a se putea conforma necesităților actuale, prin pierderea firească a popularității sale justificată altă dată în Ardeal, e necontenit silit să recurgă la subterfugii, pentru a salva aparențele. Diferitele combinațiuni, nerealizate dar îndelung trâmbițate, cu celelalte partide politice, extinderea unei activități inexistente și dincolo de munți și apoi o voită lipsă de precisiune în această chestiune, dar mai ales acel Congres dela Alba Iulia cu care partidul național își însăilează dela un timp mantaua politică sdrențuită, sunt destule dovezi de o iremediabilă maladie.

*

De altfel situația politică nu pare a fi e loc prielnică niciunui partid de opoziție. Nouile partide se desmembrează, ca și cele prea învechite ale d-lor Marghiloman și Take Ionescu. Pierderea puterii pentru partidul poporului a fost fatală. Partidul d-lui general Averes cu și-a pierdut odată cu puterea și singurul mijloc cu care se ținea coeziunea unei asociațiuni atât de nefirească.

In Ardeal gruparea Averescană a rămas o simplă ficțiune. D. Goga a rămas izolat.

Țărăniștii necontenit hărțuiți de lupte intestine, lipsiți de o orientare politică temeinică, caută în zadar un sprijin în afară. Cu partidul național este exclusă orice posibilitate de apropiere. Ultimele alegeri ne-au dovedit-o îndestul. Înțelegerea de a se susține reciproc nu a fost ținută în seamă. Candidații celor două partide s'au combătut cu o înverșunare vrednică de o atare prietenie.

D. Iorga se pare că după atâtea încercări nereușite, și-a pierdut încrederea în orice colaborare cu celelalte partide și activează independent și separat de ele.

In această situație partidul național care până acum a căpătat sprijinul tuturor fără a da nimic în schimb, a rămas cu totul izolat. Desele sale manevre de până acum nu mai pot înșela. Redus la proprii le-i mijloace se vede așa dar silit a recurge din nou la acea armă supremă, fluturând steagul de ridicolă amenințare cu un congres care nu se va ține niciodată așa cum vrea să lase a se înțelege.

Sau de se va ține, Congresul de la Alba Iulia va fi un banal congres unde patrioți înfierbântați vor striga celor câteva sute de cetățeni de adunătură „că nu toate drumurile duc la București, cum face cele ce duc la Roma", sau alte sentințe de acest fel, pentru ca apoi în rezoluția ce se va redacta la sfârșit potrivit străbunului dicton *„verba volant scripta manent"* să se scrie cu totul altăceva.

INFORMAȚII

Din Genua se anunță că primul ministru român, dl I. Brătianu, va vizita Viena, imediat după terminarea conferinței dela Genua.

▪

In legătură cu noile norme după care se fac acum încărcările de mărfuri pe C. F. R. s'a dat autorizație direcțiunilor regionale de a putea forma în cuprinsul aceleiași regionale, grupe de vagoane navetă pentru transporturile în masă. De asemenea regionalele vor putea, în cazuri urgente, să acorde încărcarea peste rând pentru mărfurile supuse stricăciunei, efecte de strămutare, cereale destinate hranei populatiei cum și pentru cerealele destinate însămânțărilor.

▪

Guvernul a hotărît să oprească intrarea în țară a ziarului unguresc, „Ardealul", care apare la Viena în limba română.

▪

In urma măsurilor luate au fost vămuite și descărcate aproape toate vagoanele sosite la București-Intrepozite. Cum în schimb însă stau nedescărcate peste 200 vagoane străine la Arad și 150 vagoane la Timișoara din lipsa de personal vamal și din lipsa de loc în magazii, s'a dispus ca de acord cu destinatorii să se tranziteze aceste vagoane la alte oficii vamale din țară. De asemeni mărfurile sosite la Cărpiniș și la Curtici, nu se vor mai reexpedia pentru vămuire la Arad și Timișoara, întrucât destinația lor definitivă e te pentru alte stațiuni din interiorul țării.

▪

Deunăzi s'a ținut în mai multe localități din ținutul Sibiului târgul de fete unde cele ce doresc să ocupe servicii se adună și sunt angajate de cei interesați.

▪

Ministerul comunicațiilor a aprobat călătoria gratuită a elevilor și elevelor școlilor din țară și a însoțitorilor lor cu ocazia concursului organizat de soc. „Tinerimea Română" între 28 Maiu și 6 Iunie a. c.

▪

Studenții Academiei Comerciale intenționează afacere la începutul lunei Iulie o interesantă excursie în câteva porturi și centre industriale. Astfel vor vizita: Hunedoara Petroșani, Reșița, Timișoara, Arad, Constanța, Brăila, Galați, Ploești și Valea Prahovei.

In intervalul de la 1 Aprilie până la 15 Aprilie s'au exportat din 8 județe din Ardeal: 1119 boi; 118 vaci; 821 porci; iar dela 16—30 Aprilie s'au exportat tot din aceste 8 județe: 1974 boi; 254 vaci; 293 porci.

▪

Din lefele cuvenite nouă de la Germani conform tratatului de la Trianon, s'au repartizat:

Județului Alba de jos: 40; Arad: 10; Bihor: 10; Sibiu: 40; Târnava-mică: 10 și Hunedoara: 10.

▪

In urma protestelor unor membri, vechile alegeri pentru Camera de Comerț au fost declarate de nule.

In curând se va proceda la noi alegeri.

▪

In ședința comitetului Sfatului Negustoresc din Cluj, ținută eri, s'a hotărât ținerea adunărei generale în ziua de 11 Iunie.

▪

Manuale practice pentru corespondența comercială și particulară

N. FILIPOVICI: Curs special de terminologie și frazeologie comercială **româno-germană** . . Lei 10·—

Curs de aplicație a expresiunilor comerciale **engleze** . . . . . Lei 10·—

De vânzare la principalele librării din țară și la librăria editoare „CARTEA ROMÂNEASCĂ", București, precum și la librăria Cartea Românească S. A. Sucursala „Cosinzeana" CLUJ, Piața Unirii 7
1749

▪

Muncitorimea din Valea Jiului adunată cu ocaziunea serbărei câmpenești din ziua de 1 Mai, la Gura Surăușului a hotărât în unanimitate să doneze salariul de o zi, pentru fondul de ajutoare a orfanilor și văduvelor victimelor dela Lupeni.

▪

Secretarul general al asociațiunei profesorilor universitari din întreaga țară, d. C. Rădulescu, decanul facultății de drept din Cernăuți, ne face cunoscut că congresul profesorilor universitari al celor patru Universități, s'a fixat pentru zilele de 3, 4 și 5 Iunie 1922, în Cernăuți.

▪

Cumpăr haine vechi bărbătești cu preț ridicat, Cluj, Strada Minoriților nr. 4. In fundul curții, la stânga.
1706 ADOLF IACOB

In ziua de 10 Maiu va sosi din Germania un nou transport de cai, dintre cari 34 armăsari de presilă.

▪

Consiliul de miniștri a acordat următoarelor întreprinderi avantagiile legii pentru încurajarea industriei naționale:

— Tipografiei W. Kraft din Sibiu:

— Uzinelor de trass ale societății „Trasia", societate anonimă pentru exploatareă de trass transilvănean din comuna Dej.

▪

In ultimul timp se remarcă o intensificare a muncilor agricole în Basarabia. In nordul județului Bălți semănăturile sunt puțin înaintate, Vitele cornute au trecut printr'o epocă dificiliă. Pomii roditori promit o recoltă abundentă Vița de vie a eșit din ernat în condițiuni bune.

Impărțirea arhivei austro-ungare

O știre din București ni-a vestit deunăzi, că în urma stăruințelor aliaților, guvernul austriac a convocat o conferință a statelor succesoare, pentru ca să se ia o hotărâre definitivă referitor la modalitatea împărțirii între aceste state a Arhivei comune a monarhiei austro-ungare, care, potrivit §-ului 93 din tratatul dela Saint-Germain, trebue împărțită între Austria, Ungaria, România, Cehoslovacia și Jugoslavia, dându-se fiecăreia actele care o privesc și nu care sunt originare din statele acestea.

Ziarele vieneze verite aseară ne aduc lămuriri interesante cu privire la această împărțeală. Tratativele relative la aceasta se urmează de vre-o doi ani între Austria și guvernele statelor de mai sus. Ele n'au putut ajunge la rezultat decât în ce privește Jugoslavia și Italia, care s'au învoit să primească numai actele provenite din ținuturile anexate lor din fosta monarhie.

Conferința convocată va hotărâ, dacă și celelalte state au să primească numai documentele de proveniență din ținuturile alipite lor, sau și actele provenite din alte ținuturi, dar referitoare la viața publică a ținuturilor anexate. Austria ține moștiș, ca împărțeala să se facă numai după proveniență și se pare, că cu Cehoslovacia se va putea ajunge la o înțelegere în sensul acesta. Cel puțin așa ne informează ziarele pomenite.

In chestia construcțiilor de case noi la Cluj

Regulamentul pentru încurajarea construcțiilor — Două mari greșeli al acestui regulament — Construirea de case noi a luat un mare avânt în ultimul timp — Se impune o modificare a câtorva puncte din acest regulament

Am arătat în diferite rânduri că singura soluție care ar putea rezolvi definitiv problema locuințelor, este încurajarea construcțiilor de case noui și mărirea caselor care n'au decât parter. Consiliu orașului dându-și seama de capitala importanță a acestei probleme a luat, încă de acum câteva luni, hotărârea de a redacta un regulament pentru încurajarea construcțiilor ca astfel să dea financiarilor și proprietarilor din Cluj un imbold spre aceste construcții.

Principalele avantaje care se aduceau prin acest regulament al consiliului orașului erau următoarele: 1. Casele noi construite au fost declarate scutite de rechiziție. 2. Proprietarii acestor case noui își vor putea închiria casa oricui și pe prețul după învoială; 3. Casele noui construite vor fi scutite de anumite dări. 4. Dacă proprietarul unei case actualmente numai cu parter sau numai cu un etaj, ar voi să-și mai clădească încă 2—3 etaje peste cele existente, biroul de cartiruire și cel de închiriere, sunt obligate să dea tot concursul proprietarului pentru a-și putea muta chiriașii ca astfel să-și poată începe lucrările de construcție; etc.

Ce efect a avut acest regulament pentru încurajarea construcțiilor

Imediat după ce acest regulament a fost adus la cunoștința publicului prin Buletinul oficial al orașului, chiar de a doua zi au început să sosească la primărie nenumărate petiții prin care se cerea aprobarea pentru construirea de care noi, sau pentru mărirea imobilelor deja existente până acum, adică în timp de două-trei luni de zile primăria a primit peste 150 de cereri de acestea, pe care aproape în toalitatea lor le-a aprobat.

Lucrările au și început încă de acum o lună și în fiecare zi se observă că noui lucrări de construcție se pornesc.

In general însă am putut constata că majoritatea construcțiilor de case noui la Cluj, sunt proprietatea comercianților, bogătașilor și chiar a câtorva funcționari superiori. Băncile, Fabrile, întreprinderile mari comerciale armata și Direcția C. F. R. însă, cel puțin până acum, nu au început să clădească cu toate că ele ar fi trebuit să fie primele care să înceapă construcțiile pentru simplul motiv că dispuneau de capitalul necesar. Aci vom remarca marea greșală a regulamentului construcțiilor făcut de consiliul orașului.

In ce constă această greșală

Două sunt greșelile principale sau mai bine zis lipsurile acestui regulament.

In primul loc s'a trecut cu vederea peste o propunere care fusese aprobată în principiu în una din ședințele consiliului orașului ținută în zilele când se lucra la acest regulament. Se hotărâse atunci, în principiu că toate băncile, fabricile, întreprinderile mari, comerciale și industriale, direcția regională a CFR și armata, să fie riguros obligate să-și clădească imobilele de care au nevoie și pentru încartiruirea întregului personal de care dispune.

Această propunere n'a fost trecută însă în regulamentul construcții lor.

Dar nu numai atât, și aceasta e a doua mare greșală, în timp ce aceste mari întreprinderi comerciale, bancare și industriale, nu sunt obligate să clădească, proprietarii de case de pe străzile principale dintre cari foarte mulți sunt oameni cu capital foarte modest nu pot face nici cea mai mică modificare caselor, (de exemplu modificarea unei intrări sau a unui gang) căci trebue să ceară aprobarea primăriei care nu le dă aceasta dacă nu se obligă să clădească nu mai puțin de 4 etaje în cazul când casa e numai cu parter căci așa scrie regulamentul. Cu sistemul acesta suntem siguri că vor rămânea sute de case nemărite.

Credem că ar fi bine ca această ultimă dispoziție a regulamentului să fie suprimată și cel puțin în ceea ce privește micile modificări ale caselor să se aprobe fără nici o condiție.

Bey.

Se cumpărăm 1733
dela Drogueria
„EMKE"
Proprietarul firmei:
Barkóczy Alexandru.
Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune. faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Mercuri, 10 Mai 1922.

După ştirile veuite de la Genova, se afirmă că delegaţia rusă pregăteşte un răspuns însoţit de contra propuneri care vor fi echivalente cu respingerea condiţiunilor aliaţilor.

In cazul acesta se pune întrebarea ce vor face aliaţii şi în deosebi care va fi atitudinea lor faţă de Rusia? In această privinţă versiunile care circulă în cercurile diplomatice sunt multe. In ori care caz două sunt ipotezele care trebuesc luate în considerare: refuzul Rusiei de a răspunde favorabil la memorandul adresat, va determina strângerea rândurilor între aliaţi sau o răcire şi mai accentuată a relaţiilor dintre Franţa şi Anglia.

De sigur, că delegaţia sovietistă în atitudinea ei se sprijină pe interesul ce-l poartă Anglia de a relua relaţiunile comerciale cu Rusia, având astfel posibilitatea să dea oarecare speranţe de refacere comerţului şi industriei britanice atât de sdruncinată de războiu. In legătură cu aceasta se vorbeşte că sovietiştii au hotărât să trateze separat cu Anglia.

Admiţând însă cazul că guvernul din Londra va găsi necesar începerea tratativelor separate anglo-ruse, concluzia firească a acestei situaţii va fi înăsprirea relaţiilor între Franţa şi Anglia şi pe de altă parte coordonarea în chip cât mai puternic a relaţiunilor dintre Franţa şi statele Quadruplei înţelegeri.

In cealaltă ipoteză, că faţă de un eventual răspuns negativ al Rusiei, Anglia se va declara solidară cu Franţa, — ne vom găsi în faţa unui bloc european, care va reacţiona puternic împotriva tendinţelor germano-ruse, cu scopul de a asigura liniştea Europei.

TELEGRAME

Declaraţiile lui Barthou. — Importanţa Micei Antante

Genua. — In cercurile politice se comentează acum foarte mult noile declaraţii făcute astăzi de Barthou ziariştilor micei Antante şi Poloniei. Chemând la dânsul pe aceşti ziarişti primul delegat al Franţei a declarat următoarele: Franţa speră mult în aceia că mica antantă inclusiv Polonia să conlucreze la opera de asigurare a păcei în Europa. Am credinţa că atât mica Antantă cât şi Polonia vor rămâne constante în politica lor externă de acuma.

Desmiţirea acordului raso-cehoslovac

Genua. — Se desminte ştirea că între Rusia şi Cehoslovacia s'ar fi încheiat o convenţiune.

Rusia nu poate accepta memoriul

Genua.—Litfinow, membru principal al delegaţiunei ruse a făcut următoarele declaraţii senzaţionale: Inainte ca Rusia să dea răspunsul mult aşteptat la memoriul aliaţilor trebuie să cunoaştem mai întâi punctul de vedere al Franţei în chestiunea aceluiaşi memoriu pe care l'a refuzat să-l semneze. Nu vom da răspunsul până ce nu vom cunoaşte opiniunea Franţei. In orice caz aliaţii trebuie să-şi schimbe condiţiunile puse nouă fiindcă în forma lor actuală ele sunt inacceptabile.

Rusia are nevoie de un sprijin financiar şi de aceia reclamă un împrumut. Dar cu împrumuturi mici nu se poate mulţumi şi de aceia va respinge orice oferte de asemenea natură.

Restabilirea d-lui Take Ionescu

Roma. — Ziarele italiene anunţă că d. Take Ionescu e aproape restabilit şi va părăsi zilele acestea sanatoriul.

Desmiţirea unor svonuri. — Relaţiile anglo-franceze sunt cordiale

Genua. — Ziarele engleze au răspândit ştirea că în consfătuirea de eri între Lloyd George şi Barthou, cel dintâi ar fi făcut astfel de declaraţii care pot fi comentate în sensul că raporturile cordiale între aceste două state sunt acuma periclitate. Cercurile oficiale engleze desmint energic aceste ştiri accentuând că relaţiile între Anglia şi Franţa nu sunt deloc tulburate.

Germania nu doreşte revanşa. Un important articol german

Berlin. — Ziarul „Vorwärtz" organul partidului social-democrat german publică un articol care provoacă discuţii aprinse. Articolul intitulat „Ceasul decisiv" spune între altele: Dacă Franţa oficială a lui Poincaré şi Clemenceau, iar nu poporul muncitor francez, va continua cu politica ei de ură contra Germaniei, ura ce a fost ultată de celelalte ţări din Europa, atunci aceasta nu mai e politică ci o nebunie. E o nebunie cu atât mai mare cu cât Germania voieşte o apropiere şi o împăcare definitivă cu Franţa, pentru care împăcare poporul german e gata să aducă jertfa cea mai mare. Numai în acest caz s'ar realiza adevărata ligă a popoarelor care ar asigura pacea între popoare. Liga ar fi alcătuită din Anglia, Franţa şi Germania. Noua Germanie nu voieşte să pornească contra Franţei în unire cu Rusia sau în unire cu Anglia să realizeze pacea permanentă mondială. Atârnă de viitoarea desvoltare a lucrurilor în Franţa dacă planul acesta se va putea realiza pentru binele omenirei.

Consulatul român din Budapesta arunct în stradă

Ziarul vienez „Jövő" ne aduce o ştire de o deosebită gravitate. Consulatul nostru din Budapesta a fost închis din cauza că autorităţile i-au rechiziţionat localul, pentru a-l da, ca să-şi deschidă acolo un birou auxiliar, biroului presei de sub conducerea lui Eckhard, birou semi-oficial, dar care serveşte în primul rând interesele organizaţiei „Ungurilor deşteptaţi" şi ale altor organizaţii suspecte de natura acesteia.

Gravitatea faptului nu e însă aceasta. După ce a fost sigilat localul, poliţia a venit de a rupt sigiliile şi a aruncat în stradă tot mobilierul ce aparţinea consulatului, precum şi actele oficiale ale acestuia.

In urma acestora consulul general al statului nostru, dl col. Trifu, a suspendat orice activitate a consulatului, viza paşapoartelor etc., până când guvernul maghiar nu va da satisfacţia cuvenită.

Ultime informaţii

Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti

Ora 2 p. m.

Noul prefect al Făgăraşului

Ziarul „Viitorul" anunţă că maiorul Radaut a fost numit prefectul judeţului Făgăraş. Dsa a şi depus jurământul şi a plecat la Făgăraş.

Repezentanţa lituană în România

Nuxa ministrul plenipotenţiar al Lituaniei va sosi în zilele acestea la Bucureşti pentru a prezenţa regelui scrisorile lui de acreditare. Reşedinţa permanentă a acestuia e la Varşovia deoarece D-sa e însărcinat să reprezinte Lituania în mai multe ţări.

Dela procesul Comuniştilor

In procesul comuniştilor, pe ziua de eri a fost ascultat ca martor fostul ministru Dissescu. D-sa a desăprobat procedarea acelor acuzaţi cari au fost la Moscova tratând cu bolşeviştii ruşi şi trădând astfel interesele ţării. Dar acei comunişi cari răspândesc numai principiile bolşevismului fără să periclitaze hotarele ţării, nu pot fi pedepsiţi.

A fost ascultat apoi fostul vicepreşedinte al Camerei Dl Avram Imbroane care a refuzat să răspundă la câteva întrebări ale acuzaţilor. S'a produs un incident între Dl Imbroane şi advocaţii apărării după care aceştia din urmă a părăsit sala de desbateri.

Reorganizarea administraţiei

Eri ministrul de finanţe dl Vintilă Brătianu a avut o consfătuire cu referenţii şi delegaţii direcţiilor financiare pentru reorganizarea administraţiei financiare pe baza descentralizării.

Colonelul Boyle şi petrolul din Baku

Rolul colonelului canadian la Genova — Cum s'a iscat conflictul anglo-francez

Telegramele, deşi nenumărate, au fost zgârcite în amănuntele, pe care le-am fi dorit, pentrucă să ştim precis cauzele conflictului iscat între Franţa şi Belgia de-o parte şi Anglia şi Rusia de alta. Detaliile ce ne vin din sursă vieneză ne aduc acum într'o lumină cu totul nouă dedesubturile acestui conflict, machinaţiunile din culisele conferinţei genoveze, de pre care radiogramele nu ni-au adus decât arareori câte o ştire, în afară de dezbaterile oficiale.

Centrul acestor uneltiri îl deţine, prin nu ştim ce hazard, un personaj, care s'a făcut faimos la noi în ţară pe timpul regretatei guvernări a fostului ministeraverescan. E vestitul colonel canadian Boyle, care în timpul din urmă şi-a oprit ochii asupra bogatelor izvoare de petrol dela Baku şi Grozny, din Rusia sovietică, izvoare cu renume mondial, pe care voia încă mai de mult să le acapareze guvernul britanic. S'au urmat ani de zile tratative cu sovietele asupra concesiunei acestor izvoare. Guvernul sovietic nu s'a dat însă bătut cu una cu două. Atunci Anglia a recurs la colonelul Boyle, care a început cu Krassin, acum un an tratativele, dar fără nici un rezultat, până când acum după Paşti, Boyle, care se află şi el la Genova, a izbutit să obţină dela Ruşi concesiunea izvoarelor acestora pentru companiile Royal Dutchcy şi Shelley, care de fapt sunt reprezentantele guvernului englez.

De aci s'a iscat conflictul, pe care, d fapt, l-a aprins Belgia şi nu Franţa. Aceasta s'a asociat Belgiei şi gruparea a devenit puternică prin aceasta.

Prilejul pentru izbucnirea conflictului l-a dat memoriul cunoscut, înaintat de către Francezi Rusilor, memoriu, care prin alineatul al patrulea din punctul 7 cere, ca Sovietele să recunoască concesiunile date străinilor de regimul ţarist. Ori, printre concesiunile acelea era şi concesiuuea ce o avea Belgia, ea în primul rând, asupra izvoarelor din Baku şi concesiunea franceză pentru aceeaşi regiune. Dacă Rusia îndeplinea condiţia franco-belgiană, însemna, că concesiunea obţinută acum de către Anglia e fără valoare. Atitudinea engleză e prin urmare explic ellă. De aceea a şi luat proporţii atât de mari conflictul şi-a ezitat atât de mult delegaţia rusească.

Prin acest conflict, a cărui aplanare depinde numai de răspunsul Rusiei, colonelul canadian, va trece desigur în istorie în cazul când Rusia se va încăpăţina şi nu va fi dat un răspuns, care să spulbere norii iviţi asupra frăţiei de eri dintre Franţa, Belgia şi Anglia.

Raporturile dintre România şi Ungaria. — Interview cu D. Diamandi

Budapesta. — Ziarul „Pesti Hirlap" publică un interview al ministrului plenipoenţiar român Diamandi, în care arată că Romînia doreşte să restabilească raporturi bune cu vecinii săi, inclusiv Ungaria. România urmăreşte o politică eminamente pacifică. Ea este gata să colaboreze cu oricine doreşte să amelioreze actuala stare de lucruri din Europa. Un mare număr de chestiuni economice vor fi reglementat prin negocieri ce vor începe în curând între guvernul român şi cel ungar. După restabilirea încrederei reciproce, toate problemele vor fi uşor rezolvate.

„LONGINES"
ceasornice de buzunar
ceasornice-brăţară
— argint, aur, platină —
PRECIZIUNE, ELEGANŢĂ
CELE MAI NOI MODELE
Se găsesc numai la
Fenyő & Braunfeld
Bijoutier
CLUJ, Piata Unirii. — Telefon 643 şi 350.

Atenţiune!
Toată lumea care doreşte să mânânce bine la aer curat şi eftin, să viziteze
Restaurantul Pavel
Rakotzi-utca 56.
1751
Grătar special ca la Bucureşti şi vinuri naturale din propriile poâgorii

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Aviz.

Consistorul ortodox român din Cluj, **caută un funcționar copist.** Salar de bază 500·— Lei lunar și toate adausele ce compet funcționarilor de stat. Postul se poate acupa imediat.

Cererile se vor adresa Consistorului, în Strada Iuliu Maniu No. 31. 1748

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I.-a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

46702, 36872, 20901, 41722, 37591, 24180, 11402, 7360, 22341
45102, 8977, 6592, 40397, 4364, 27770, 5219, 18564, 48332, 30952
712, 45264, 46766, 20014, 33346, 35358, 36399, 19905, 31234, 1220
8835, 10101, 30649, 28103, 46808. 46809, 24206, 31242, 18360
49844, 31507, 29046, 2980, 41290, 22525, 32936, 18003. 45087
22910. 22909, 47758, 19307, 17436, 31646, 29834, 28313, 1279
31339, 21402, 12583, 16911, 15282, 34739, 1914, 7266, 19798, 2358
16209. 26391, 25222, 48506, 25628, 16265, 13508, 34558, 10324
11735, 12416, 11067, 2558, 40792, 25958, 35393, 3233, 14667, 15941
49331, 9744, 19348, 18483, 26303, 48213, 26026, 31586, 46221
17183, 36641, 22062, 1266, 1692, 46977, 13560, 13559, 40886, 14949
3972, 41377, 26018, 34752, 33843, 43294, 39225, 14984, 37067
12847, 3871, 24769, 24757, 37525, 13018, 44432, 41768, 4370, 37863
28389, 12673, 8053, 5679, 43017, 12138, 41920, 29136, 4349, 45441
37491, 26633. 35260, 28711, 44915, 6634, 34719, 21684, 25305
482, 38166, 11959, 32250, 17546, 1123, 28744, 47668, 36846, 23279
5985, 13536. 35023. 18733, 9288, 48006, 18795, 22555, 15072, 39707
49105, 17950, 11725, 20969, 5445, 17460, 12204, 27463, 2691, 15902
46576, 34935, 8352, 44079, 42429, 31214, 28872, 27747, 27307. 27297
22998, 7769, 24794, 25605, 20920, 21607, 22759, 12330, 46338, 32707
2454, 8695, 25991, 43296, 20962. 23882, 5041, 43480, 8908, 4223
4964, 33706, 33868, 29181. 21820, 9699, 30569, 21056, 13557, 5809
38823, 3290, 4502, 27729, 35991, 41412, 27609, 41937, 31751, 21622
37727, 2614, 36617, 10342, 32524, 41992, 41564, 13411, 40880
43060, 12581, 33606. 7027, 42472, 38355, 29568, 6808, 2999, 17984
1715, 40100, 33299, 13320, 24504, 35597, 9995, 1609, 36490, 9447
12438, 2681, 25330, 42402, 47603, 21988. 9999, 23378, 9748, 23600
6427, 23527, 22794, 26343, 27960, 9756, 25557, 12544, 42165, 42164
40504, 4830, 18338, 29494. 10584, 2467, 17482, 3236, 6293, 44724
19648, 13024, 47284, 3777, 15665. Seria G. Nrii 38923, 48400, 35313
1997, 15275, 28054, 21245, 42895, 29561, 39108, 40676, 11061,
9980, 6549, 36534, 42253, 11361, 8641. 842, 37367, 26973, 33129
1838, 633, 26001, 46460, 2878, 49752, 47384, 46431, 32254, 41392
47081, 7455, 39356, 35146, 6611, 13828, 35777, 2111, 4438, 49213
4843, 37372, 1161, 36214, 14139, 20113, 30256, 851, 11891, 12189
10682, 20892, 11277, 28907, 4643, 15302, 10790, 28920, 9800, 25608
27431, 33785, 9051, 39446, 295, 25708, 1277, 31, 23676, 15596
38216, 27048, 43572, 28335, 41438, 31783, 17848, 40589, 48052
19637, 3218, 4379, 33252, 15556, 43551, 30124, 28729. 21627, 19697
43551, 9014, 15027, 14054, 48067, 23538, 13054, 20356, 11474
23695, 41470, 8362, 42330, 46146. 38946, 31548, 49494, 18792
16170, 26431, 26429, 26428, 28990, 45341, 2185, 18121, 3919, 22455
38150, 31344, 1526, 2991, 48199, 29417, 5837, 44139, 5640, 36959
23873, 38862, 46031, 24421, 44211, 10854, 35369, 33961, 13780
45653, 37980, 44759, 49115, 40302, 9680, 43800, 22948, 33659
28738, 16729, 30666, 10919, 34517, 23596, 9214, 16692, 34252
29179, 33941, 17490, 41087, 3965, 16888, 27672, 1743, 9585, 44704
3894, 46921, 11617, 45324, 15141. 34402, 30166, 2665, 43872, 25785
24891, 45765, 45106, 31975, 39115, 13377, 31886, 632, 16078, 38427
40650. 9144, 34645, 534, 35294, 36483, 47925, 7550, 5264, 36775
40690, 16950, 8026, 7409, 32567, 43691, 30488, 40257, 6511, 16349
16667, 22638, 46489, 28212, 6657, 41461, 25274, 31235, 8283, 1594
19257, 1696, 1698, 1697, 1699, 15883, 41465, 41376, 21155, 26898
14294, 16309, 27344, 33381, 22308, 44709, 45264, 42564, 46036
49356, 44994, 38344, 21360' 42850, 25270, 8118, 8368, 35663, 27098
41246, 11734, 42252, 33312, 28809, 28206, 16842, 49246, 14700
48149, 19583, 1422, 16413, 7069, 20604, 755, 192, 44366, 875
36029, 1682, 36825, 4529, 45602, 22142, 9900, 29088, 36607, 25662
15846, 37038, 25957, 44051, 36440, 28723, 19006, 19005, 45366
28039, 29045, 17599, 30375, 47613, 1241, 41651, 45255, 8526, 16280
3530, 43716, 48178, 47863, 48102, 6567, 6074, 15353, 41055, 27777
21239, 13627, 39198, 32660. 22066, 48399, 31349, 10416, 32180
11848, 383, 40993, 13550, 16620, 26463, 26456, 21624, 36551, 39831
38011, 22974, 14947, 36579, 45233, 47477, 37857, 19393, 1459

(Va urma.)

Acuma se incepe curățirea, formarea și călcarea pălăriilor pentru dame și bărbați

Panama

Prima Intreprindere de pălării Panama din România-Mare Cluj, Str. Memorandului 21. 1669

Au sosit la

„OLD ENGLAND"

1602 Mănuși, ciorapi și tricotaj, noutăți de primăvară

Oradea-Mare, Hémer-tér No. 1.

SPITALUL JUDEȚAN TURDA.

No. 38 1922-23.

Concurs.

Să publică concurs pentru ocuparea postului vacant de funcționar de birou cl. XI. Salar Lei 350.—indem. de scumpete 300—Lei. indem. specială 250.—Lei, plus indem. de chirie după starca civilă. din care să fac reținerile legale. Vor fi preferiți cei ce vorbesc și scriu rmânește la perfecție. Cererile în scris însoțite de actele prevăzute de lege să vor înainta:

Direcțiunea Spitalului Județan în Turda.

Turda, la 25, Aprilie 1922.

Dr. GENARIU.
șef. medic director.

1718.

După cum suntem informați **atelierul de pictură Peille** aranjat cu gust, distins din Str. Saguna No. 13 (fost Bartha Miklós-u.) din 3 l. curentă **e transformat deja în atelier de fotografat** și stă la dispoziție On. public sub conducereo specialistului proprietarul firmei **Emeric Gardi.** 1728

Articole frumoase de droguerie au sosit la parfumeria **D'or** Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

Re'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu. Mi-am deschis din nou **salonul de modă** engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame **WARTENBERG ZOLTAN** Cluj, Calea Victoriei No. 13 1275

Se caută încasator pentru ziarul Infrățirea, cu garanție morală sau materială. Adresa la ziar.

Reclama este sufletul comerțului

Noul regim al exportului de vite și articole alimentare

— Deciziunea ministrului de industrie și comerț —

Ministerul de industrie și comerț, în urma avizului dat de delegațiunea economică a guvernului a dat azi următoarea deciziune cu privire la exportul vitelor și articolelor alimentare:

Articolele complect prohibite

Sunt prohibite complect la export toate articolele alimentare de primă și obicinuită necesitate precum: ouăle, laptele și toate derivatele (brânză, caşcaval, cas, unt, urdă, etc.), carnea de tot felul crudă, afumată, sărată; grăsimile de orice fel: slănine, untură; uleiurile vegetale comestibile; peștele sub orice formă, icrele afară de cele negre.

Articolele libere cu autorizații

Sunt libere la export numai cu autorizația noastră specială și sub condițiunile prevăzute mai jos, următoarele:

Vitele cornute (boi, vaci, berbeci) numai din Transilvania, Banat, Bucovina și Basarabia, și anume:

Boi de rasa Podolia dela etatea de șease ani în sus; boi de celelalte rase dela etatea de 4 ani în sus; vacile dela etatea de 8 ani în sus; berbeci din întreaga țară.

Liberarea autorizațiunilor de export pentru aceste vite, va fi condiționată de o cotă de 50 la sută din sută (cincizeci), necesară îndestulării consumului intern. Această cotă trebue ca exportatorul să o predea în prealabil, în natură și orașele anume desemnate de Ministerul industriei și comerțului, pe prețul de lei 4 (patru) de kgr. pentru boi vii ce cântăresc pe picioare dela 250—300 kgr. și lei 6 (șease) de kgr. carne pe picioare, pentru boii cu o greutate dela 301 kgr. în sus.

Carnea de vacă se va vinde în aceleași condițiuni ca și carnea de bou, însă pe prețul de 3 lei (trei) pentru vaci de o greutate dela 230—300 kgr. vii și 5 (cinci) lei pentru acelea de o greutate vie dela 301 kgr. în sus.

Carnea de berbec pe picioare se va vinde cu lei 4 (patru) kgr.

Sunt libere la export numai cu autorizație specială și sub condițiunile prevăzute mai jos, porcii din întreaga țară.

Liberarea autorizațiunilor de export pentru porci, va fi condiționată de o cotă de o treime necesară îndestulării consumului intern.

Exportatorul este dator să predea această cotă, în prealabil, în natură și în localitățile anume hotărâte de Ministerul industriei și comerțului pentru aceasta, pe prețul de lei 6 (șease) de kgr. vii, pentru porci cari cântăresc dela 80—150 kgr. și lei 7 (șeapte) de kgr. vii, pentru cei cu o greutate mai mare de 151 kgr. bucata.

Sunt libere la export însă numai cu autorizare speciala salamul de iarnă, ghiudemul și șunca, cu condițiunea ca exportatorul că dovedească că localitatea respectivă este îndestulată cu aceste articole și că ele se vând acolo cu prețuri maximale fixate de comună.

Sunt libree la export ceapa și cartofii, recoltă veche, numai din Banat, Transilvania și Bucovina, însă numai cu autorizare specială și cu o cotă de o treime ce se va da consumului intern, în prealabil, în natură și în localitățile anume hotărâte de Ministerul industriei și comerțului, pentru aceasta, pe prețul de 1.50 (un leu cincizeci) kgr., de ceapă și 50 (cincizeci) bani kgr. de cartofi calitate bună pentru hrana oamenilor.

Au dreptul să ceară autorizațiuni de export numai producătorii, crescătorii, asociațiunile respective și comercianții cu firmă înscrisă la tribuna anume pentru articolele cerute la export.

Cererile respective vor fi însoțite de actele specificate mai jos și vor fi îndrumate precum urmează:

a) Asociațiunile de producători, crescătorii, comercianții și industriașii se vor adresa direct Ministerului industriei și comerțului, iar cererile vor fi însoțite de un certificat favorabil al Camerei de comerț dacă asociațiile solicitatoare sunt comerciante sau industriașe, sau de un certificat favorabil al Consiliului agricol respectiv, dacă ele sunt producătoare sau crescătoare.

b) Producătorii, crescătorii, comercianții și industriașii neasociați cari solicită individual autorizațiuni de export, vor trebui să producă individual autorizațiuni de export, vor trebui să producă actele arătate mai sus sub litera a, iar cererea să fie depusă la prefectul județului respectiv, care, ca președinte al Consiliului de cumpărare de aprovizionare, o va supune aprobărei comisiunei județene respective și apoi va trimite, neîntârziat, Ministerului industriei și comerțului, individual sau pe tablouri însoțite de actele respective și cu aprecierile cuvenite.

Certificatele doveditoare că s'a predat cota consumului intern, vor fi liberate de primăria localității unde a fost efectuată predarea, arătându-se data predării, calitatea în kgr. și prețul.

Autorizațiile vor fi liberate numai după predarea cotei și achitarea taxei de comision, fixată prin lege.

Această taxă va fi vărsată tezaurului, la art. 3 din bugetul general al statului.

Autorizațiile de export sunt strict personale, ele nu pot fi cedate, nici în total, nici în parte. Acei cari vor contraveni la această dispoziții categorică, pe lângă că nu vor mai dobândi asemenea autorizațiuni sunt pasibili și de pedepsele ce de curg din lege, relativ la delictul de abuz de încredere.

Această deciziune intră în vigoare pe ziua de 8 Mai 1922.

Mica publicitate

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tînăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare asortiment de ciorapi, mânuși, tricotaj și șosete pentru dame, bărbați și băeți la:

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2
1738-2 Telefon 591.

Hârtie veche -- Maculatură

de ori ce fel presată în bale, cumpără și cere oferte pentru vagoane complecte Fabrica de Hârtie și Mucava „Piatra-Neamț" Piatra-N.
1745

Un funcționar-magaziner

care să cunoască limba română în scris, maghiară și eventual germană în vorbire, se caută la o casă de cocomert. Oferte la ziar sub „Magaziner" 1750

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Furnizează **imprimate** imediat și eftin
TIPOGRAFIA BOROS
1741
Vă rog a cere oferte.

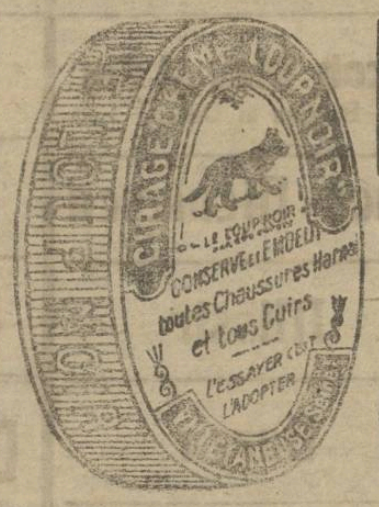

LOUP NOIR
NEINTRECUTA
CREMA DE GHETE

METALURGIA „RAHOVA"
FABRICA DE ARMATURI
București, Str. Sf-ții Apostoli No. 74. Telefon 23/44

Renovându-se Fabrică cu noi Mașini speciale execută prompt și se găsesc gata în depozit ROBINETE p. APA, VIN, GAZ etc. APARATE p. debitat BERE. Orice articole de alamă și bronz pentru comerțul TECHNIC și FIERARIE. 1732

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. **11**

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Emil Blaga Cluj
Telef. 2-70. Magasin Piața Ștefan cel Mare 7
Garagiu Str. Avram Iancu 56 Telef. 11-01.

Cauciucuri Michelin pentru Automobile, „ Trăsură, „ Biciclete

Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid
1586

Prețuri de reclamă.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. ☐ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.
1393

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7
L. C. Harömuth si Karol Majers fii.

Să nu se confunde No. casei. **Prima Casa de Împrumut pe Amanet** 1600 Să nu se confunde No. casei.
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Împrumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, guita, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

Pneuri MICHELIN „Cablé"
La
S. R. A. și LEONIDA & Co. UNITE
BUCUREȘTI: Calea Victoriei 67 — Strada Luterană 29-31 — Șoseaua Jianu 16-18 — B-dul Brătianu 64 —

Sucursale:
Brașov: Strada Vămii 22
Sinaia: Sub Cazino
Cluj: Auto-Mecanica Strada Regina Maria 10

Agenții:
Cernăuți: A. & I. Rintzler, Strada I. Flondor 48
Bacău: „Technica" Bacău-Piatra 4
Brașov: Hrist. Naum, str. Unirii
Iași: Garaj Coulon

Prețuri foarte avantagioase. 1731

Reclama este sufletul comerțului

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
Pferschi	Atlantica	Emke	Luca Niculescu	Turul
Central	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Gambrinus	**Automobile**		Barza	Croitor de Dame
„Pavel“ Rakoczi-utca 56.	Blaga	Viorel	„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

STAREA AGRICULTUREI și animalelor domestice in Ardeal în luna Martiei 1922

— După rapoartele consilieratelor agricole —

I. Mersul timpului

1—15. Martie. — Timpul a fost în general variabil alternând zilele senine cu zile noroase, cu vânturi reci de primăvară și ploi. Temperatura a fost mai ridicată ca la finele lui Februarie, noptile însă reci. Atmosfera această primăvăratică a contribuit la topirea zăpezilor și svântarea pământului, astfel încât s'a putut începe arătul și celelalte lucrări ale pământului în vederea semănăturilor de primăvară.

Zăpada topindu-se încet, am fost feriți de pericolul inundațiilor în mare, deși în numele părți albia râurilor a fost plină, aproape de a deborda. Excepție fac semănăturile situate în imediata apropiere a albiilor, care în unele părți, cum este în județul Bihor, au fost inundate în câteva locuri.

In Banat, căldura a fost mai pronunțată ca în alte părți, astfel că acolo vegetația a luat un avânt mai mare.

15—30 Martie. — In aceste 15 zile, timpul a continuat a fi variabil, cu un caracter ploios mai pronunțat și cu diferențe mai mari de temperaturi.

In jud. Huniedoara ni zilele de 25 până la 27 a căzut la munte și ceva zăpadă.

In jud. Mureș-Turda, în zilele de 16—18 a fost noaptea îngheț, iar ploaia a fost amestecată și cu zăpadă. Asemenea în ziua de 15 a plouat cu zăpadă și în județele Sibiu și Făgăraș.

In jud. Satul-Mare a plouat aproape în tot timpul acesta.

In ziua de 28 Martie a căzut puțină grindină în plasa Deva din jud. Huniedoara și plasa Radna din jud. Arad. Asemenea în jud. Bistrița-Năsăud, spre seara zilei de 23, ploaia a fost amestecată cu grindină, care însă n'a causat pagube.

In jud. Arad temperatura a variat între 12—15 grade.

II. Semănăturile de toamnă

Timpul acestei luni a fost foarte favorabil semănăturilor de toamnă, care după ce au iernat bine, au fost descoperite prin topirea zăpezei, iar ploile abondente căzute au spălat pământul și le-a făcut foarte bine. Holdele sunt bine răsărite și merg bine în desvoltare, afară de câteva excepțiuni unde timpul rece impiedică desvoltarea normală. Semănăturile acopăr pământul cu un covor verde și uniform, cu excepțiunea terenurilor mai joace, unde apa provenită din topirea zăpezei a stagnat mai mult timp și unde din această cauză s'au produs oarecari goluri. Sunt însă și localități unde semănăturile de toamnă lasă de dorit deși starea lor nu poate fi considerată de tot rea. Astfel este jud. Arad unde ele sunt răsărite, însă din cauza multelor ploi din urmă n'au înfrățit îndeajuns. Pe alocuri multe semănături stau încă sub apă; în general e prea multă umezeală pe unele locuri s'au grăpat cu grăpa de mărăcini spre a distrage vasele capilare produse în urma ploilor și a activa înfrățirea.

Rapița a pierit în câteva părți din cauza apelor.

III. Semănăturile de primăvară

In luna Martie s'au început arăturile și însemânțarea la orz ovăz, și la grâul de primăvară. In general lucrările au decurs în bune condițiuni și s'a lucrat cu sârguință pentru a se semăna cât mai mult. Pe unele locuri au început chiar a răsări.

Totuși ploile multe, mai ales din a doua jumătate a lunei, și pe alocuri timpul rece, au format o piedică destul de serioasă pentru lucrările de primăvară, în unele județe.

In aceste condițiuni nepriel-nice se găsește jud. Bistrița-Năsăud, unde din cauza ploilor abundente arăturile de primăvară se execută cu greu pe pante, iar pe șesuri aproape deloc. Asemenea jud. Sălaj unde arăturile și însemânțările au început, însă se fac cu întrerupere din cauza timpului ploios.

In jud. Arad însemânțările au trebuit să fie oprite în a doua jumătate a lunei, iar în jud. Satul-Mare a plouat aproape în continuu în cursul acestei luni, astfel încât nu s'a putut ara aproape de loc.

Dealtfel acolo unde timpul a permis, s'a lucrat destul de mult S'a început și semănatul porumbului pe locurile joase și ferite, asemenea și sfecla de zahăr și nutret. Cartofi s'au semănat peste tot. Leguminoasele se seamănă prin grădini, asemenea ceapă, usturoiul, etc. Se fac răsaduri pentru tutun.

Zarzavaturile celelalte sunt în răsadniță; prin grădini se pregătește terenul pentru a le primi.

IV. Viile și pomii roditori

Viile se află în stare bună. Au ieșit bine din iarnă. S'a început desgropatul aproape în toate județele și se execută toate celelalte lucrări ca gunoitul schimbarea aracilor vechi, plantarea golurilor, aranjarea spalierelor, curățitul de uscături, etc. Pe alocuri s'a început tăiatul. In jud. Arad și Bihor, la instituțiunile Statului, se efectuează altoitul în uscat.

Pomii roditori, asemenea se află în stare bună. Se execută lucrările de primăvară ca tăiatul, curățatul de uscături și omizi, săpatul și răsuflatul la rădăcină, etc. In localitățile cu o climă mai caldă au început a înmuguri, și la cei mai primăvăratici s'a început chiar înflorirea. Se fac și plantațiuni, însă se simte mare nevoe de altoi, întrucât pepinierele au fost neglijate, iar cele care mai funcționează nu mai dau producțiunea de dinaninte de războiu.

Acesta este un mare neajuns pentru pomicultura atât de înfloritoare a Ardealului, deoarece golurile devin din ce în ce mai numeroase fie prin imbătrânirea pomilor, fie prin stricăciunile cauzate de epuri, cari s'au înmulțit și cari rod coaja pomilor tineri pe o înălțime de 0,50 cm. Asemenea stricăciuni ni s'au semnalat în special din ud. Bihor, Satul-Mare, și Turda-Arieș; probabil însă că ele se produc în toate județele.

V. Fânețele și Păsunele

Iarna fiind abundentă în zăpadă pământul destul ce reavăn așa că iarba a început a crește foarte bine. Ploile din urmă au favorisat desvoltarea; se speră că anul acesta va fi mult mai bun ca anul trecut, în ce privește păsunele și producțiunea furajelor.

Numai în câteva județe, între care Mureș-Turda și Sălaj iarba crește încet din cauza timpului rece și a excesului de apă.

Fânețele se grăpează pentru nivelarea mușuroaelor de pământ și curățirea buruienelor, păsunele se curăță de mărăcini și buruieni.

Se fac noui semănături de lucernă și trifoi; borceag s'a semănat deja în unele părți, asemenea și sfecla furajeră.

VI. Starea animalelor

In general animalele sunt în stare bună, însă slabe din cauza insuficienței nutrețului. Boli n'au fost decât în câteva localități. Astfel în jud. Arad s'a ivit un caz de răpciugă. In comuna Percosova din jud. Arad s'a ivit morva, care începuse a face ravagii. Au fost 50 de cazuri; însă în urma numeroaselor maleinizări a încetat.

VII. Muncile agricole

Toate lucrările de primăvară se fac în bune condițiuni, afară de localitățile unde timpul este neprielnic, cum este în jud. Satul-Mare și Bistrița-Năsăud.

In părțile muntoase munca agricolă încă nu s'a început.

Prețul muncei variază între 12—20 lei pe zi cu mâncare și 20—40 fără mâncare.

O zi de plug costă 100—200 lei.

VIII. Sericicultura și apicultura

Sericicultura. La regiunea sericicolă i la centrele de cultură aparținătoare, s'au întocmit lucrările în vedere distribuirei semintei de viermi de mătase, care în curând va fi pusă la clocit.

După datele strânse prin agenții de cultură sericicoli și concentrate în biuroul regiunei I Sericicole din Lugoj, numărul duzilor înregistrați până acum și răspândiți în localitățile cele mai importante este următorul:

Plantații comunale: duzi mici, 99516; duzi mari, 193222; gard viu, 18801 m. l.

Plantații la particulari: duzi mici, 36844; duzi mari, 118814; gard viu, 8216 m. l.

Pentru executarea de noui plantațiuni de duzi, s'au distribuit din diferitele pepiniere ale Statului, în diferite comune din județele: Timiș-Torontal, Satul-Mare, Solnoc-Dobâca, Sălaj și Caraș-Severin un număr de 16895 puieți.

Apicultura. In această lună timpul devenind mai cald și vegetația începându-și activitatea, albinele au eșit pentru a se curăți și au început a căra polen.

Cu această ocaziune apicultorii au putut cerceta stupii pentru a-și de seamă de modul cum au ernat și de starea în care se găsesc familiile.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul II. No. 513 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Sâmbătă 13 Maiu 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE
Director: D. TOMA

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Opera guvernului actual

Când trista guvernare averescană se prăbuși sub greutatea păcatelor ei, singurul partid politic din România care putea îndrăzni să la în mână conducerea țării era partidul liberal.

Moștenind o situație pe care guvernarea partidelor noui nu făcuse decât s'o agraveze, guvernul cel nou înțelese cât de multe erau problemele pe cari era chemat să le rezolve și cât de grele erau condițiunile în cari trebuia să-i dezvolte activitatea.

Fără să-și piardă cumpătul în fața unei situațiuni atât de dificile, ci dimpotrivă cu un calm și cu o energie, în adevăr eroice, el se apucă, de munca pe care o țară întreagă exasperată de sterilitatea și destrăbălarea trecutelor guvernări o cerea realizată.

Cea dintâi preocupare a guvernului fu aceia de a da țării un buget sincer și real care să curme haosul financiar. După studii serioase se alcătui un buget în care fură trecute numai veniturile reale și fură prevăzute toate cheltuelile cerute de necesitățile statului. Se sfârși astfel cu creditele complimentare, cu bugetele extraordinaree cari nu constituiau decât sisteme de risipire a banului public. In acelaș timp fură suprimate toate cheltuelile inutile și toate sinecurile cari împovorau finanțele statului și nu serveau decât intereselor de partid.

In modul acesta se realiză un buget real și sincer care constitue primul pas spre consolidarea financiară a statului. El este opera d-lui Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, care și-a întrebuințat toată priceperea și toate cunoștințele și a depus o muncă uriașă pentru realizarea ei.

Totdeodată pentru a redobândi încrederea contribuabililor în modul cum este folosit banul public, guvernul luă măsuri pentru urmărirea acelora cari s'au făcut vinovați de incorectitudini în mânuirea banilor statului și a acelora cari au socotit că pot face afaceri pe spinarea țării. O operă dar de asanare morală care venea să întărească opera de însănătoșire financiară.

In ceiace privește refacerea și consolidarea economiei naționale, guvernul liberal înțelese că criza economică care ne încearcă se datorește în cea mai mare parte dezorganizării și insuficienții mijloacelor de transport. De aceia se luară imediate măsuri pentru reorganizarea atelierelor căilor ferate, se aduseră mașini din străinătate, se înființară 108 noui trenuri de marfă și se ajunse astfel la o intensificare a transporturilor condițiune imperios cerută de necesitățile economice ale țării.

Față de străinătate guvernul își afirmă o politică economică întemeiată pe principiul „prin noi înșine". Și este locul să lămurim aci înțelesul acestei formule, înțeles pe care exponenții politicii de robire economică au căutat să-l falșifice. Pentru refacerea economică a țării, pentru consolidarea datoriilor pe cari le avem în străinătate, pentru dezvoltarea economiei naționale avem desigur nevoie de concursul străinătății. Dar acest sprijin nu putem să-l cerem prezentându-ne ca o țară în faliment, a cărei scăpare nu poate veni decât din afară. Căci atunci capitalul străin vine ca stăpân și noi nu trebuie să-l dorim decât ca ajutor. Deci o cât mai largă întrebuințare a forțelor și energiilor interne și o leală conlucrare cu cele din afară. Acesta este înțelesul formulei „prin noi înșine". Și numai printr'o astfel de politică economică putem redobândi prestigiul și creditul de care avem nevoie în lume.

Tot în ordinea economică, guvernul a avut grijă ca prin dispozițiile noului regim de export, prin înființarea consiliului economic superior și prin alte măsuri similare să pună la adăpost piața internă de orice lipsă. Deci acțiune pentru proteguirea consumației interne.

In ceiace privește politica guvernului față de problemele ardelenești, declarațiile recente ale d-lui ministru Banu o precizează și o lămuresc astfel: guvernul actual înțelege să rezolve problemele ardelenești ținând seamă de condițiunile și de sufletul Ardealului. Păstrând tot ceiace este bun, înlăturând tot ceiace este străin de tradiție și tot ceiace este o piedică pentru libera expansiune a energiilor și valorilor locale, unificarea este un mijloc pentru a pune și mai mult în valoare bogăția materială și morală a Ardealului și a-i da posibilitatea să contribuie într'o mai largă măsură la viața țării întregi.

In privința marei probleme care este așezarea noilor temelii ale statului românesc întregit, guvernul a numit comisiuni de studii compuse din parlamentari și oameni de specialitate cari pregătesc în timpul vacanței parlamentare opera legislativă pe care Adunările Constituante sunt chemate s'o instaureze.

In locul sistemului nenorocit de a se alcătui legi în pripă, legi improvizate, guvernul introduce un sistem după care fiecare lege trebuie studiată și pregătită. Și atunci fiecare din ele va răspunde în adevăr unei necesități și va constitui un temeiu. In asemenea condițiuni, opera legislativă care se pregătește acum, va fi o operă trainică, serioasă și va răspunde tuturor nevoilor soietății românești.

Și în vreme ce în țară guvernul realizează în fiecare zi un pas mai departe pe calea consolidării și reorganizării vieții naționale, în străinătate, priceperea energia și înțelepciunea d-lui Ion Brătianu asigură țării succese cari-i sporesc creditul și prestigiul în lume.

Acesta este bilanțul activității guvernului.

Metoda sa de lucru, politica de până acum și realizările la cari a ajuns, sunt chezășii că el va duce la bun sfârșit sarcina nespus de grea pe care a primit-o dintr'un nobil îndemn al dragostei pentru țară.

Infăptuirea reformei agrare

Dintre atâtea probleme sociale cari după războiu deveniseră o necesitate, reforma agrară ocupă un loc de frunte. In provinciile surori, foste sub stăpânire străină, țărănimea românească deși alcătuia majoritatea populațiunii, deținea o întindere infimă de pământ, față de proprietățile obținute prin favoruri de către străini.

In vechiul regat problema agrară își arătase evidența cu mult înainte de războiu. In mai multe rânduri partidul liberal, cu toată opoziția îndârjită ce-i opunea partidul conservator al latifundiarilor, a căutat să dea o soluție acestei importante chestiuni. Cel dintâiu proect de reformă agrară, care să cuprindă întreaga problemă, fu prezentat de partidul liberal încă în 1913. Dar realizarea lui trebui să întârzie până în 1917, datorită opoziției care i se făcea din toate părțile.

Așa guvernele de după războiu nu ar fi avut altă operă de făcut decât să complecteze legislația Parlamentului dela Iași, în conformitate cu noule condițiuni ale vieței noastre sociale, și să procedeze grabnic la înfăptuirea imperioasei reforme.

Trei guverne însă s'au perindat la cârma țării dela unire incoace. Legea agrară a suferit multe mo dificări, după multe și inutile discu țiuni în două parlamente diferite. Aplicarea ei însă trebuia să revină partidului liberal, mai cu seamă aici în Ardeal unde nu s'a lucrat nimic, datorită tergiversărilor politico-financiare ale regionaliștilor de interese din jurul Băncii Agrare.

Marea operă de refacere întreprinsă de actualul guvern se înțelege. Țărănimea Ardealului va intra în sfârșit în drepturile ei necontestabile. Prin pânza deasă a atâtor interese ascunse sub masca regionalismului economic și naționalismului politic, calomniile care se aruncă în partidul liberal se strevăd în toată goliciunea. Lumina pătrunzătoare a faptelor, împrăștie orice îndoială. Țăranul ardelean își capătă pământul strămoșesc de la „ciocoiul răgățean" și nu dela „democratul" dubios naționalist, care de doi ani de zile îl ține lipsit de drepturile lui, pentru a aranja cât mai solid beneficiile Băncii Agrare a câtorva avocați și oameni politici.

CONFERINTA DELA GENOVA

— Răspunsul Rusiei la memorandul Aliaților —

Memorandul prezentat delegației sovietice, nesemnat de reprezentanții Franței și Belgiei constitue maximum de concesiuni pe care Puterile aliate pot să-l acorde Rusiei și minimum de sforțări ale acesteia, pentru a angaja discuțiuni cu privire la obținerea unui credit.

Prin acest memorandum Conferința dela Genova atinge punctul culminant. Dacă Rușii, refuză după însuși părerea lui Lloyd George, cel mai optimist dintre delegații Aliați, orice discuțiune cu Sovietele în actuala Conferință dela Genova, nu mai are nici un rost.

Neglijând profitul moral pe care Rusia l'ar putea trage, grație Conferinței dela Genova, prin intrarea în concertul internațional, delegația sovietică pare să nu fi renunțat la pretențiile cu care s'a prezentat înaintea Conferinței.

Aceasta rezultă din declarația făcută de Cicerin în ședința plenară, când s'a discutat rezoluția Comisiunei financiare. Cicerin pretinde, ca ajutorul financiar să nu fie acordat numai de capitaliștii particulari, ci și de guvernele diferitelor state, prin împrumuturi.

Sovietele vor ca prin aceasta să drept a formei de stat a Rusiei actuale, prin obținerea creditelor de Stat, punctul cel mai sensibil al conștiinței internaționale.

Se prevede deci din primele știri, relativ la modul cum delegația sovietică a primit memorandul. că acest memorandum, neprevăzând nici o dispoziție pentru acordarea acestor credite, nu corespun de speranțelor rusești.

Creditul acordat Rusiei, prin formațiunea unui sindicat se ridică la aproape 45 milioane livre sterlinge, sumă ce pare insuficientă Sovietelor, pentru reconstrucția economică a Rusiei.

Cicerin într'un interview acordat corespondentului „Prager Tag blatt" spune că Rusia ar avea nevoe de cel puțin două milioane doiari, acordate ca credit de Stat.

Articolul 1, care cere bolșevicilor încetarea oricărei propagande subversive, complectat prin intervența d-lui I. I. C. Brătianu, prin recunoașterea statului quo atât politic cât și teritorial al țărilor europene, precum și înapoiarea tezaurului dela Moscova, nu convine deasemenea intențiunilor Sovietelor.

Declaratiile făcute de Cicerin ziarului „Berliner Tagblatt" evidențiază acest lucru.

La fel e cu articolul 7, privitor la drepturile de proprietate; e greu să se poată prevedea dacă s'ar putea găsi un compromis între cele două concepțiuni cu totul divergente a aliaților și a sovietelor. Cicerin a declarat că dispozițiile acestui paragraf, dacă nu creiază greutăți pentru viitor sunt însă inacceptabile pentru trecut.

După caracterul răspunsului delegației ruse se va putea vedea, dacă Sovietele caută să satisfacă nevoile Rusiei și să mențină actualul regim, sau tinde să-și internaționalizeze principiile comuniste. Desigur că această deciziune depinde în mare parte de soliditatea guvernului bolșevic în Rusia.

Acțiunea pe care o desfășoară Lloyd George, cu tradițională per severență britanică, nutrește încă în cercurile oficiale engleze speranța reușitei conferinței.

Rămâne totuși de văzut cum se va rezolvi chestiunea unității de acțiune a puterilor interesate, în urma retragerei semnăturilor delegaților francezi și belgieni, de pe memorandul prezentat delegației sovietice.

Agitațiile ungurilor

In repetate rânduri am arătat că de un timp încoace, atât presa cât și oficialitatea maghiară se întrec în amenințări la adresa statelor succesoare și în special a României.

Ultimile știri venite din Ceho-Slovacia, arată că Ungurii de acolo, sub conducerea lui Szabo László, fost deputat în Camera maghiară și actual președinte al partidului drepturilor unguresti în Ceho-Slovacia, au pornit o mișcare pentru organizarea într'un bloc comun, a tuturor fracțiunilor politice maghiare din țările succesoare ale monarchiei austro-ungare.

Se crede că această acțiune e pornită din inițiativa legitimistului Apponyi, alții cred însă că e în directă legătură cu guvernul lui Horthy.

Inclinăm pentru această de a doua părere, în urma senzaționalului discurs al contelui Bethlen; considerat de presa maghiară, ca făcând parte din punctele de program ale guvernului magniar.

Vorbind la Debrețin, unde candidează, Contele Bethlen a accentuat că „scopul politicei externe a Ungariei este restabilirea suveranității națiunei maghiare.

Nu putem deasemeni să trecem cu vederea nici aruncarea consulatului român din Budapesta în stradă și instalarea în locul lui, a biroului presei ce servește interesele societății „Ungurilor deșteptați".

Frământările șovino-iredentiste ale Ungurilor, cu ocazia dezarmării, prin presă, prin declarațiunile oamenilor lor politici, încurajate și de eterna speranță a reîntronării Habsburgilor arată, că toate celelalte încercări măgulitoare ale unei părți din presa maghiară pentru înlesnirea unei apropieri româno-maghiare, nu sunt decât arme ascunse, pentru înșelarea bunei credințe a Românilor.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Serbările dela Blaj

— 3—15 Maiu —

Toată suflarea românească ştie că în ziua de 3—15 Maiu 1848 iobagii Ardealului s'au adunat în frunte cu conducătorii lor pe câmpia pe lângă Blaj şi au cerut dela nemeşii Ungurilor libertate şi drepturi pe seama poporului românesc. Iar fiindcă aceştia n'au avut pentru chinuiţii noştri părinţi decât cuvinte de ocară şi spânzurători, desmoşteniţii Daciei lui Traian au pus mâna pe topoare, luptându-se ca nişte şoimi pentru drepturile, ce li se cuveneau. Aici la Blaj s'au oţelit muntenii lui Iancu, aici s'a pornit legiunea lui Axente şi tot aici şi ioagărul prefectului Moldovanu. In mănăstirea dela Blaj a răsunat glasul de tunet al proorocului naţional Bărnuţiu şi aici şi-au dat mâna de frăţie românească cei doi arhierei ai neamului de iobagi Lemeni al Blajului şi Şaguna al Sibiului. Iar centurionii, tribunii şi căpitanii foştilor iobăgeşti au ieşit dintre şcolari Blajului.

Amintirea acestei zile măreţe Blajul o sărbătoreşte cu mare pompă în fiecare an, căci pios şi folositor lucru este a pomeni faptele mari ale strămoşilor. Acum ţara Ardealului este a românilor şi nimic nu mai împiedecă închinarea noastră la altarele naţionale.

De acest gând este pătruns astăzi Blajul, când, ca şi în anii trecuţi, pregăteşte mari serbări pentru ziua de 3—15 Maiu. Serbările le fac profesorii şi scolarii Blajului, precum înaintaşii lor au pregătit adunarea de pe Câmpia Libertăţii, în 1848.

La serbări va fi chemată tinerimea din toate colţurile Ardealului mai ales şcolarii şi dascălii lor, ca să vie la Piatra Libertăţii şi la Crucea lui Iancu, să se pătrundă de simţiri naţionale şi de dragoste de neam. Şi sunt văzuţi cu drag toţi aceia, în pieptu'le cărora licăreşte iubirea faţă de eroismul şi de mormintele tribunilor dela 1848!

Serbările ţin două zile: Duminică în 14 şi Luni în 15 Maiu.

Duminecă, în 14 Maiu, sosirea şcolarilor şi a oaspeţilor. O comisie anume în rîeşte de găzduire. Anunţările pentru participare se vor adresa Direcţiunii Liceului de băeţi. In aceeaşi zi, după liturghie, vizitarea locurilor şi monumentelor istorice ale Blajului. După amiazi, producţiuni şi întreceri de gimnastică între elevii şcolilor, cari vor fi de faţă. Seara concert pentru şcolari în sala de gimnastică a Liceului de băeţi.

A doua zi, Luni în 15 Maiu, dimineaţa la ora 6, fanfara (muzica) dela Bratei trezeşte publicul cu cântări naţionale. La ora 8 primirea la gară a oaspeţilor, cari sosesc atunci. La 8 şi jumătate liturghie în catedrală. La 10 ieşire la Piatra Libertăţii, unde se va ţinea o cuvântare şi se vor cânta cântece naţionale. Apoi parastas şi cuvântare la mormântul lui Axente şi al tribunilor. La ora 1, masă comună. După amiazi, între 5—7, concert al tuturor şcolilor din Blaj, unde se va cânta între altele, vestita compoziţie „Constantin Brâncoveanu", de Iacob Mureşan, care-şi doarme somnul veşnic în pământul Blajului. Seara petrecere cu joc în sala de gimnastică.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă şi costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piaţa Unirii No. 14

ECOURI

Al 7-lea centenar al Universităţi din Padua

Se pregătesc serbările pentru cel de al şaptelea centenar al celebrei Universităţi în care a predat Galileu. Printr'o invitaţiune redactată în latineşte de către latinistul Usanis, sunt rugăte să participe toate universităţile şi academiile din lume.

Ariost, Copernic, Harvey Goldoni, etc., au studiat la această Universitate din Padua.

Academicieni francezi în America

De curând s'au îmbarcat la Havre pe bordul pachebotului „France", dnii Maurice Donnay şi André Chevrillon, cari vor representa Academia franceză la serbările tricentenarului lui Molière în America.

Au fost primiţi la New-York de d. Nicholas Murray Butler şi de academia americană de Arte şi litere. Preşedintele acestei Academii, d. William Milligan Slvane, a dat, la 24 Aprilie, un mare banchet la care au toastat dnii Donnay, Chevrillon şi Owan Wisler, membru al Academiei americane.

In ziua de 24, a avut loc marea solemnitate literară oficială în onoarea lui Molière şi — adaogă programul — „ca omagiu adus puterii şi frumuseţei literaturei franceze şi influenţei ei asupra aceleia a popoarelor de limbă engleză".

D-nii Donnay şi Chevrillon se vor duce apoi la Washington, unde vor fi primiţi de Preşedintele Harding, apoi la Boston.

Se vor reîntoarce la Paris înainte de 20 Maiu.

Cetiţi „Infrăţirea"

Congresul Ligei Culturale

Liga Culturală şi a ţinut Sâmbătă 6 Maiu a. c. al treilea congres după războiu în orăşelul de munte Curtea de Argeş.

După Râmnicu-Vâlcea şi Târgu Jiu, conducerea acestei societăţi a ales pentru anul acesta un alt loc care prin sine însuşi şi prin împrejurimile sale reprezintă cea mai interesantă epocă din viaţa neamului românesc. In Curtea de Argeş s'a întemeiat cea dintâiu domnie românească şi locul acesta poate fi cu drept cuvânt, numit leagănul Statului politic românesc. Lucru acesta l-a accentuat d. prof. Iorga, preşedintele Ligei culturale în răspunsul său prin care mulţumea d-lui primar Lăzărescu pentru cuvintele de bunăvenire rostite în numele localităţii Curtea de Argeş. Interesul istoric ce-l reprezintă această regiune a şi atras un număr mare de delegaţi dela secţiile din provincie ale Ligei şi alţi doritori de-a vedea şi cunoaşte locul, care a dat naştere celei mai frumoase legende poetice româneşti a meşterului Manole.

Vrednic de remarcat şi semnificativ pentru atmosfera în care îşi desvoltă activitatea sa L. C. e faptul, că la congresele ei participă cu multă însufleţire corpul didactic şi tineretul şcolar. Şi la acest congres au venit două licee: „Mihai Viteazul" din Bucureşti şi „Gheorghe Lazăr" din Sibiu. Prin alegerea localităţilor istorice şi prin atragerea tineretului şcolar la congresele sale, Liga Culturală îşi îndeplineşte în mod minunat misiunea ce trebue s'o aibă în viitor: desvoltarea şi întărirea sentimentului naţional.

In cuvântarea de deschidere a congresului d. prof. Iorga a arătat activitatea din anul trecut a L. C., şi a schiţat în linii generale planul de activitate în viitor. Remarcăm mai întâiu un lucru, care ni s'a înfăţişat pentru prima oară la acest congres şi care poate da, în anumite împrejurări roade preţioase.

Conducerea Ligei Culturale a invitat în mod oficial la congresul din Curtea de Argeş pe concetăţenii noştri saşi şi maghiari.

In numele celor din urmă a răspuns dl Bernady, deputat de Tg.-Mureş, că din cauză de boală şi scurtime de timp de astă dată nu pot participa, dar vor ţine seamă în viitor de această invitare. Concetăţenii noştri saşi s'au prezentat însă în număr frumos şi în numele lor a citit dl secretar general Lutz Korodi o declaraţie, în care vorbeşte de România ca de „fraţi şi surori".

Legăturile între Liga Culturală şi Saşi s'au şi făcut prin hotărârea de a colabora în viitor pe teren cultural, ştiinţific şi literar.

Un frumos apel către Liga Culturală a făcut dl Batzaria în numele Macedoniei, care geograficeşte nu poate fi nici odată incorporată teritoriului românesc, dar în schimb aşteaptă ca cel puţin sufleteşte să fie îmbrăţişată cu mai mult căldură şi dragoste. Arată cum Macedonia a dat pe vremuri Ardealului pe distinşii bărbaţi Mitropolitul Şaguna, filantropul Gojdu, şi pe înţeleptul Mocioni, iar vechiului Regat pe dl prof. Iorga, care după tată îşi are originea în Macedonia.

Insistă asupra curăţeniei sufleteşti şi de sânge a Românilor Macedoneni, însuşire menită să dea geniului românesc noui şi valoroase contribuţii.

Dl prof. Obregia, arată situaţia critică în care să află, sub raport cultural şi naţional Basarabia şi propune ca să se dea mai multă atenţiune acestei provincii.

După rezolvirea mai multor chestiuni interne congresul s'a terminat cu un frumos concert, dat de corul reuniunei de cântări din Sălişte.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Situaţia de drept a Consistorului de odinioară din Oradea-Mare*)

de I. Mateiu
doctor în drept.

I.

Cel din urmă episcop al eparhiei ortodoxe de Oradea Mare, pare a fi fost Petru Hristofor între anii 1710—1713. (I. Lupaş, Ist. bis. a Românilor ardeleni. Sibiu 1918 p. 133). După el scaunul rămâne vacant, de sigur la dorinţa Curţii vieneze, care credea că prin aceasta îşi va putea înfăptui mai uşor politica de proselitism religios. In urma acestui fapt, grija de poporul din Bihor trece asupra episcopilor din Arad. Jurisdicţia lor se întinde astfel şi asupra teritoriilor eparhiei din Oradea. Administrarea lor însă nu era uşoară. De aceea episcopul Sinesie Jivanovici aşează pe la 1755 în Oradea, un vicar ca locţiitor al său. (I. Lupaş, Ist. bis. a Românilor ardeleni. Sibiu 1918. p. 136). După stăruinţi îndelungate episcopul Paul Avacumovici reuşeşte să înduplece Curtea la aşezarea unui Consistor în Oradea. Consistorul se şi înfiinţează în 1793. (Il. Puşcariu, documente pentru limbă şi istorie. Sibiu 1889, vol. I p. 225). Rezoluţia preaînaltă motivează înfiinţarea cu nevoia administrării mai uşoare a districtului orădan (pro faciliore administratione negotiorum dioecis in districtu M. Varadiensi). Membrii lui se numesc asesori şi sunt constituiţi prin rezoluţia împărătească. Doi dintre ei însă sunt aleşi prin voturile poporului din părţile Beiuşului. Consistorului i se mai dă un notar şi un fiscal. Primul asesor, Teodor Arsici protopopul Orăzii, este numit preşedinte-substitut al Consistorului în absenţa episcopului din Arad, care e preşedintele ordinar şi natural. (Teodorus Arszits primarius Assessor, în absenţa ordinarii et naturalis hujus consistorii Praesidis Illustrissimi domini Dioecesani Eppi Aradiensis pro supplente Praeside denominatus est". Puşcariu, o. c. p. 226).

Merită să ne oprim o clipă asupra situaţiei de drept a acestui Consistor, care a funcţionat neîntrerupt în organizaţia iniţială până la votarea Statutului organic, când prin § 142 i se dă organizaţia şi atribuţiile consistoarelor eparhiale.

Sinodul eparhiei Aradului din anul 1870 ocupându-se de chestiunea consistorului orădan, hotărăşte prin concluzul No. 98 următoarele: „In privinţa vicariului din Oradea mare s'a decis, că vicariul episcopesc din Oradea mare ocupând post sistemizat şi salarizat ordinar, are să fie ales prin sinod, de sine urmând, că alesul în înţelesul §-lui 116 al Statutului organic va fi prezentat episcopului spre întărire". (Protocolul sinodului eparhiei Aradului din 1917 pag. 45).

Regulamentul pentru afacerile interne ale Consistoarelor eparhiale din eparhia Aradului votat de sinodul din 1908, spune în § 6: „Preşedintele consistorului este episcopul respective la Consistorul, din Oradea mare vicariul episcopesc, instituit conform concluzului sinodal No. 98 din 1870". (Protocolul sinodului eparhiei Aradului din 1908 pag. 181).

In 1914 vicariul episcopesc din Oradea mare ridică din nou chestiunea situaţiei sale constituţionale faţă de episcopul Aradului, susţinând că „persoana vicariului ar fi identică cu a Episcopului, că episcopul ar fi coordonat cu vicariul şi prin urmare ar fi independenţi unul de altul". Protocolul sinodului eparhiei Aradului din 1914 pag. 51).

Episcopul în răspunsul său afirmă, că această părere se bazează pe o interpretare greşită a Statutului organic şi pe o interpretare şi aplicare şi mai greşită a Regulamentului afacerilor interne consistoriale. De aceea cere revizuirea şi îndreptarea acestui Regulament prin care s'a alterat ordinea legală, existentă înainte de votarea şi introducerea lui". (Protocolul sinodal din 1914 pag. 51). Sinodul hotăreşte în acest senz şi îndrumă consistoarele să vie cu revizuirea la sesiunea anului următor. Chestiunea însă s'a prezentat abia în sinodul eparhial din 1917. Consistorul din Arad propune sinodului modificarea Regulamentului consistorial din 1908 în chipul următor: § 6 se schimbă aşa: Preşedintele Consistorului este Episcopul, respective la consistorul din Oradea mare, în absenţa Episcopului, vicarul episcopesc instituit conform concluzului sinodal No. 98 din 1870. In § 7 se va zice: „a convoca (sc. Episcopul) şedinţele Consistorului, a le prezida şi a le conduce; acest drept la Consistorul în Oradea mare, în caz de împiedecare nepreveăzută îl are vicarul episcopesc, iar pentru timp mai îndelungat aceasta o face episcopul în înţelegere cu vicariul episcopesc: după § 7 să urmeze un nou § 8 de cuprinsul, că personalul de manipulare al cancelariei consistoriale dela Oradea va fi numit de vicar, iar suplinirea referenţilor, a fiscului şi secretarului precum şi numirea provizoră a administratorilor protopopeşti o face episcopul la propunerea vicariului. Când scaunul vicariului din Oradea devine vacant, numirea preşedintelui provizor a Consistorului, cade în competenţa Episcopului. (Protocolul sinodal din 1917 pag. 40 şi urm.) Faţă de raportul Consistorului, raportorul comisiei organizatoare propune, că după ce concluzul No. 98 din 1870 admite unele interpretări, în urma mancităţii sale, iar regularea acestei chestiuni e de competenţa congresului naţional, să se înainteze toată chestiunea acestui congres.

*) Fragment dintr'o lucrare de drept bisericesc, care va apărea în 3 volume.

Cronica politică

Guvernul și Ardealul. — Intr'un articol publicat în ultimul său număr, Patria se căznește să dovedească că declarațiile câtorva fruntași liberali și cu deosebire importantele declarații ale dlui Banu nu constituesc decât manevre politice. Se spune anume că prin declarațiile făcute de dl Banu, guvernul se arată dispus să realizeze o apropiere de partidul național în vederea unei viitoare colaborări și că voește să încredințeze opinia publică despre dorința lui de conciliere cu partidul dlui Maniu. Manevre politice, le spune Patria, cari ar avea ca scop să acrediteze în opinia publică din Ardeal credința că partidul liberal și cel național sunt pe calea unei împăcări. Declarațiile dlui Banu sunt înfățișate de Patria ca declarații de dragoste: guvernul face curte partidului național.

Dar declarațiile dlui Banu cărora Patria voește să le dea o atât de falsă interpretare, nu sunt declarații pentru dl Maniu sau pentru dl Sever Dan, cum încearcă să ne convingă ziarul acestor domni. Ele sunt făcute pentru Ardeal. Cele spuse de dl Banu înfățișează modul în care guvernul înțelege să rezolve problemele ardelenești. Prin urmare nu politica partidului național preocupă guvernul, ci interesele și nevoile Ardealului. Declarațiile dlui Banu precizează și lămuresc opinia și intențiile guvernului față de necesitățile acestui ținut. Și expurând astfel chipul în care guvernul, voește să rezolve problemele ardelenești respectând sufletul ardelenesc și ținând seamă de condițiunile locale, dl Banu nu se adresa conducătorilor partidului național, ci peste politica acestora, se adresa Ardealului. Și tot astfel când toate aceste probleme și nevoi ale Ardealului se vor găsi rezolvite și satisfăcute, guvernul nu va întreba partidul național ce părere are, ci va aștepta cuvântul opiniei publice ardelenești, pentrucă, repetăm, nu politica acestui partid îl preocupă, ci interesele și nevoile Ardealului.

Unde ar duce autonomia...

Unguri se laudă de pe acum cu superioritatea culturală

Nu odată, gândindu-ne serios la urmările politicei autonomiste a pratidului, care-și reclamă reprezentanța exclusivă a provinciei acesteia, ne-am întrebat, dacă-și dau îndrumătorii acestei politici seama, în ce impas ne-ar aduce pofta lor de mărire, dacă și țara, care nici nu vrea să audă de autonomismul lor și-ar apleca urechea la văicărelile lor.

Nu mai departe decât ieri neam pus din nou această întrebare, după ce în același număr am arătat cu dovezi ce ne-au fost servite de presa maghiară, că autonomia nu e și nu poate fi decât un postulat al ungurilor, care îl și pretind în virtutea existenței lui trecute, când Ardealul era al principilor unguri. Era firesc să ne întrebăm, dacă-și dau autonomiștii noștri seama, la moara cui au mânat și mână apa, vorbind despre autonomia Ardealului, autonomie care a pus într'o situație atât de comică pe secretarul partidului național. Și mai cu seamă, că de câteva săptămâni încoace, cu cât li se pare că se apropie mai mult de trâmbițatul congres dela Alba Iulia, gazetele ungurești de aici nu mai contenesc de a comenta autonomia aceasta. Aproape nu trece zi, ca ziarele ungurești să nu se ocupe de ea și să nu-i consacre coloane întregi. E lesne de închipuit, cum vor mai fi jubilând ziarele din Ungaria. Și-i rău că nu ne pot cădea în mână, ca să arătăm d-lui Sever Dan, cum înțelege d-sa și oamenii în numele cărora vorbește, ce servicii a făcut neamului românesc cu autonomia de operetă a d-sale și dumnealor.

E de prisos însă să ne mai ocupăm cu cele zise despre patriotismul partidului național român, de către ungurii din Ungaria. Comentarii incendiare avem destule la noi acasă. Ne vom opri numai asupra celor debitate de ziarul local „Ujság" în numărul său de eri.

Vorbind despre șovinismul românesc din Ardealul anilor 1919—21 (și trebue observat, că era șovinismul românesc al partidului național), gazeta aceasta ungurească, constatând, că dela un timp în coace românii ardeleni nu se mai mănâncă cu minoritatea maghiară, face o comparație gravă între cultura noastră și a lor. „Nu li se poate contesta celor două milioane de unguri din Ardeal — scrie „Ujság" — acea anumită superioritate culturală, ce le-au dat-o o mie de ani de dezvoltare și care nu se poate suplini de azi pe mâine nici cu pantaloni cu dungă, nici cu jobenuri, nici cu monoclu și cu atât mai puțin cu automobile".

Bine înțeles noi nu ne îndoim de aceasta. E o superioritate absolută. Numai că noi mai știm ceva despre această superioritate culturală și „moraiă", cum complectează imediat „Ujság". Știm, că în decurs de o mie de ani, superioritatea aceasta n'a dat nimic altceva creatori decât cai de curse, botfori cu pinzeni și artiste de varieteu.

Dar nu aceasta vroim noi să subliniem. Voim să subliniem faptul, că în timp ce ziarul ne vorbește despre autonomia Ardealului cerută de partidul național, el ține în același timp să afișeze și superioritatea maghiară asupra Românilor. Adăogând această pretinsă superioritate la dreptul istoric, pe care ungurii pretind că-l au asupra Ardealului, e lesne de închipuit, ce rol ar reveni Românilor în viitoarea autonomie reclamată cu atâta tărie de partidul naițonal!

Judecată și din punctul acesta de vedere, acțiunea autonomistă a celor câțiva fruntași ardeleni e și mai abominabilă. Ea e un atentat nu numai împotriva statului românesc întregit, ci, în rândul dintâi, împotriva chiar a românilor de aici.

Înlăturarea intermediarilor

In numărul nostru de eri am publicat în amănunt deciziunea ministerului de industrie și comerț privitoare la noul regim al exportului de vite și articole alimentare.

Precum s'a putut vedea din cuprinsul deciziunei, anul acesta și fără îndoială toți anii cât guvernul actual va sta la cârmă, autorizațiunile de export vor fi strict personale. Cedarea lor este interzisă și în total și în parte. Contravenienții la această dispoziție, care este categorică, nu numai că nu vor mai dobândi astfel de autorizațiuni, dar sunt chiar pasibili de pedepsele ce decurg din lege relativ la delictul de abuz de încredere.

Așa dar, potrivit acestei cuminți măsuri a actualului guvern, plaga intermediarilor, nefastă economiei publice este înlăturată.

Micii producători, sub forma asociațiunilor, ca și marii producători cari vor cere individual autorizațiunile de export, vor putea să-și desfacă direct produsele lor peste granită.

Cea mai mare parte a câștigului adus de aceste produse, pe care până acum o încasau traficanții de permise și favoruri le va reveni tot lor.

Se poate vedea ușor din strictețea cu care guvernul prevede aplicarea acestei măsuri, bunele intențiuni de care este animat față de populațiunea țărei și grija pe care o are ca să încurajeze producția în toate straturile noastre sociale.

Că măsura aceasta a găsit și va mai găsi poate, destui critici acerbi printre partizanii grupărilor din opoziție, acest fapt nu va impresiona fără îndoială pe cetățenii cinstiți; aceștia știind prea bine că mai toate partidele noastre politice cari acum sunt în opoziție, n'ar putea să se susțină la putere fără regimul permiselor cu intermediari.

Procedee ungurești

— Ungurii nu recunosc tratatul dela Trianon —

Intre delegațiile maghiară și jugoslavă pentru delimitarea frontierei sudice a Ungariei s'a iscat deunăzi un conflict, care e caracteristic mentalității ungurești, mai cu seamă celeia de după războiul mondial.

Dupăce au fost terminate lucrările de delimitare și urma numai să se bată țărușii granței puțin schimbată atât în favoarea Iugoslaviei, cât și a Ungariei, delegația acestei din urmă țări a refuzat să semneze procesul verbal și să preia pământul ce dat de Iugoslavia, pentru motivul îndrăzneț, că nu recunoaște tratatul dela Trianon, nu recunoște prin urmare nici granița fixată între Ungaria și Iugoslavia de acest tratat și în consecință nu are de ce primi pământ dela această țară, fiindcă nu-i recunoaște dreptul asupra lui!

Motivarea aceasta, aplicată însă altor afaceri ale Ungariei cu statele succesoare, am mai auzito astăvară și astătoamnă. Acum însă, când mai sunt câteva luni până la împlinirea unui an dela semnarea tratatului de către Ungaria și când trebuie să ia sfârșit toate lichidările între statele succesoare și aceasta, gestul oficialității țării vecine e și mai caracteristic.

E însă glasul celui ce strigă în pustie și nu va fi cine să țină de el seamă.

PENTRU FAMILIILE

celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Red. și Adm. ziarului „Infrățirea" subscrie	1000 lei
Personalul Tipografiei	320 lei
Banca Românească sucursala Cluj	300 lei
Colonel Vlădescu	50 lei
Adonis Popov, avocat	20 lei
Dr. Gh. Șerban	100 lei
Dr. I. C. Drăgan	50 lei
Prof. A Petrescu	50 lei
D. Delescu	100 lei
X.	5 lei
Fenyő și Braunfeld Bijutier Cluj	100 lei
Dr. S. Bornemisa	100 lei
I.	20 lei
Dr. Liviu Dumbravă.	20 lei
D-na și d-l General Herbay	100 lei
Personalul Fabricei de Chibrituri Cluj	1870 lei
Ștefan Cepescu	40 lei
I. Oțoiu	50 lei
Aurel Lazăr Decei	100 lei
A. R.	20 lei
Inginer Adam Cucu	20 lei
„Corvin", Societate anonimă Română pentru Comerțul și Industria chimică și de metalurgie, Cluj	1000 lei
Dna Aurelia Pipoș, Directoarea Internatului „Regina Maria"	50 lei
Al. Ulescu, inginer	100 lei
Dr. Vasile Bianu, senător	100 lei
Colonel Rădulescu	40 lei
Societatea „Auto-Mecanica"	300 lei
Direcțiunea și personalul technic și administrativ al Soc. „Auto-Mecanica"	700 lei
Automobil-Club, reg. Cluj	1000 lei

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

Partide în agonie

In vreme ce guvernul continuă cu spor munca de consolidare a statului, partidele de opoziție atât în Ardeal cât și în vechiul regat, anemiate de indiferența publică își duc cu greu zilele de azi pe mâine. Unele, mai rezistente par încă departe de clipa fatală. Altele însă cu greu își pot ascunde agonia. In fața evenimentului final ele însile își trădează slăbiciunea tot mai crescândă, care le ruinează.

Cam în acest stadiu lamentabil trebue să stea partidul poporului marele și amenințătorul al part. popor lui de eri judecând după vre-o câteva rânduri apărute în ultimul număr al oficiosului acestui partid.

Este vorba de o informație nu tocmai restrânsă, prin care „Indreptarea" arată că e ne la locul ei importanța pe care un ziar Takist o atribue demisiunei d-lui Poenaru-Bordea din partidul poporului și reîntoarcerei acestuia în partidul Takist. Informația închee cu cuvintele următoare: „Ziarul Takist trebue să știe, că demisiunea d-lui Poenaru Bordea din partidul poporului departe de a sdruncina organizația de Ilfov, al cărei membru era i-a dat în schimb prilejul să-și manifeste solidaritatea cu conducătorii Partidului. Și astfel dl Poenaru-Bordea a reușit să aducă servicii partidului poporului numai după ce a încetat de a mai face parte din rândurile lui".

Din informația „Indreptărei" se poate deci statornici trei lucruri: că partidul Takist este foarte fericit că un transfug a revenit în sânul partidului, că dacă nu se retrăgea dl Poenaru-Bordea, organizația de Ilfov a poporului rămânea fără prilejul de a-și manifesta solidaritatea cu conducătorii partidului și că dl Bordea, de reîntoarcerea căruia se bucură atâta Takiștii, a adus un oare care folos averescanilor tocmai prin retragerea sa.

Se poate vedea ușor din însăși mărturisirile „Indreptărei" de ce fel de organizație și spirit de disciplină se mai bucură acum muribundul partid al poporului. Unul, câte unul dintre cei amăgiți de legenda țesută în jurul personalității politice a generalului Averescu, se furișează din partid, ușor, la interesele mai mult sau mai puțin largi. Ceilalți se strâng îndată privindu-se semnificativ, a'rmându-și „solidaritatea" cu voce tare, pentru a calcula în gând data când li va veni rândul. Până la demisiunea dlui Bordea, conducătorii partidului averescan nu știau încă dacă organizația de Ilfov e solidară cu ei. Ce trebue să fie cu organizațiile celelalte din restul țărei ale aceluiaș partid?

Avem impresia că comitetul central al partidului averescan este complect nesigur de fidelitatea filialelor sale provinciale. Dealtminteri informațiuni cari apar zilnic în corpul ziarelor ca bună oară următoarea: „Dl Tr. Mihăilescu, șeful organizației averescane din județul Vâlcea și-a dat demisia din partidul poporului" sunt complect edificative în această privință.

Ce să mai vorbim de micul partid takist, care face atâta sgomot în jurul unui transfug, pe care nu mai încape îndoială, oficioasele partidului l'au înjurat fără crutare, când s'a refugiat la averescani, îngrozit de perspectiva unei opoziții eterne.

INFORMAŢII

Dl ministru Banu a părăsit aseară oraşul nostru, îndreptându-se spre Bucureşti.

•

Zilele acestea se va hotărî în mod definitiv regulamentul asupra orei de închidere a prăvăliilor din Cluj.

•

In ziua de Sf. Gheorghe, Braşovul a avut ca oaspeţi pe deputaţii francezi Grossjean şi Laurain, cari au făcut prin ţară o călătorie de studii cu privire la administraţia românească.

Cu acest prilej, întregul oraş a fost pavoazat cu tricolorurile român şi francez.

Seara a avut loc la hotelul Coroana un banchet, în onoarea oaspeţilor francezi, dat de prefectura de judeţ.

Duminică dim. oaspeţii au părăsit Braşovul.

■

La 3 (15) Mai a. c., se va sărbători la Blaj 74 de ani dela marea întrunire de Câmpia libertăţei.

Se vor da serbări în zilele de 14 şi 15 Mai a. c., cu participarea românilor din toate unghiurile Ardealului.

■

In vederea modificării legii de organizare a ministerului de finanţe, toate direcţiile acestui departament au întocmit tablouri de serviciile şi atribuţiile funcţionarilor pe baza cărora să se poată începe descentralizarea şi deci uşurarea şi accelerarea lucrărilor.

S'a dovedit că, dela unire, unele servicii, din cauza actualului sistem de centralizare, sunt prea împovărate de lucruri, fapt care produce o încetineală de cele mai multe ori păgubitoare intereselor obşteşti.

■

La fabrica de trilaj „Hellios" din Tr.-Mureş, lucrătorii au declarat grevă cerând sporirea salariilor.

■

Pe baza unui articol din convenţia dela Strezza, regionalele Cfr, vor putea cere cu împrumut de la căile ferate vecine vagoane comune de mărfuri, în special pentru mărfurile de export.

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraţilor SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Relativ la cele publicate în unele ziare, cum că pensiile învăţătorilor şi văduvelor nu au fost plătite pe luna în curs, suntem rugaţi de Directoratul finanţelor din Cluj de a desminţi aceste ştiri ca unele ce sunt cu desăvârşire inexacte.

■

D-ra Consuela Laugier, profesoară a fost numită directoară a şcoalei normale de fete din Arad.

■

Din cercetările gestiunei fostului ministru averescan al Basarabiei, dl Serghie Niţă, a rezultat că d-sa nu poate să justifice întrebuinţarea sumei de 640 mii lei din fondul de un milion lei, ce i-a fost pus la dispoziţie pentru aprovizionarea cu alimente a populaţiei basarabene.

Ministerul de finanţe a deschis acţiune de urmărire contra dlui Serghie Niţă, pentru aceea sumă.

•

Consiliul technic superior s'a întrunit la Ministerul lucrărilor publice, sub presidinţia dlui Elie Radu, a examinat şi rezolvat următoarele proecte: clădirea şcoalei politechnice din Timişoara în valoare de 6.000.071 lei, construcţia bisericei Sf. Spiridon (Spirea veche) din Capitala şi reconstrucţia cu pavaj a şoselei naţionale Cluj—Bucovina prin judeţul Solnoc-Dobâca.

■

Societatea Institutoarelor şi Institutorilor din România, aduce respectuoase mulţumiri dlui C. Anghelescu, ministrul instrucţiunii publice pentru suma de 5000 lei, donată domnia sa Societăţei pentru excursiunea institutorilor şi institutoarelor în ţările alipite.

■

Cumpăr haine vechi bărbăteşti cu preţ ridicat, Cluj, Strada Minoriţilor nr. 4. In fundul curţii, la stânga.
1706 ADOLF IACOB

■

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 489

■

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

Rupându-se tratativele dintre muncitori şi patronii întreprinderilor industriale din ţara Bârsei, asociaţia patronală din spirit de solidaritate a declarat ieri dimineaţă lokautul general. Din 43 de întreprinderi industriale din Braşov, 17 au încetat lucrul rămânând ca şi celelalte să înceteze zilele acestea.

•

Dl Simionescu, directorul finanţelor din Ardeal, care a plecat săptămâna trecută la Sibiu pentru inspectarea perceptoratelor se va întoarce astăzi în Cluj.

•

Comisia Administrativă a Prefecturei judeţului Cojocna în adunarea ţinută eri, a hotărât ajutorarea şi repararea şcolilor din Cluj.

•

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI
Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.
Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

EDILITARE

Noul tarif vamal al oraşului

Deoarece vechiul sistem de vămuire perceput de oraşul Cluj nu corespundea cu actuala stare de lucruri, Primăria locală lucrează acum la fixarea a noi taxe vamale asupra alimentelor şi mărfurilor ce se aduc în oraş.

Prin vechiul sistem de vămuire taxele nu erau încasate în nici un raport, astfel că mărfurile aduse cu trenul erau taxate cu o taxă derizorie faţă de mărfurile ce le aduceau sătenii din împrejurimile oraşului. Nădăjduim că prin noua stabilire a taxelor vamele se va putea face un echilibru şi se va proceda la o aplicare echitabilă a lor.

Solemnitatea dela Sighet

— Depunerea jurământului recruţilor —

Dumineca 30 Aprilie a. c. la orele 11 a. m. în piaţa Unirei, cu o deosebită solemnitate a avut loc depunerea jurământului recruţilor din Reg. 103|104 în prezenţa autorităţilor civile şi militare, precum şi a unei numeroase asistenţe.

Serviciul divin a fost oficiat de vicarul bisericei gr. cat. Ilariu Boroş, care a ţinut o înălţătoare cuvântare, citând numele a câţiva eroi din istoria modernă, cari au preferat să-şi sacrifice viaţa decât să-şi calce făgăduinţa, precizând prin aceste exemple recruţilor însemnătatea jurământului în viaţa de ostaş.

Seara la orele 9 în sala festivă a liceului „Dragoş-Vodă" a avut loc o şezătoare literară dată de elevii şcoalei normale din loc, care a plăcut mult publicului.

Voci din public

Înfiinţarea băncilor populare şi cooperativelor săteşti

Pentru deslegarea crizei financiare şi economice de azi — şi pentru aşezarea în viitor pe temelii puternice şi drepte a finanţelor publice a României întregite — una dintre cele mai urgente chestii ar fi înfiinţarea băncilor populare, a cooperativelor săteşti şi a consumurilor în fiecare comună, după cum sunt în Vechiul Regat.

Pentru înfiinţarea acestora, ar fi de dorit, ca Dl Ministru al finanţelor să fie încunoştinţat despre toţi învăţătorii cari au înfiinţat şi au condus astfel de instituţiuni şi înaintea răsboiului mondial.

In Transilvania unul dintre aceştia ar fi Dl Ioan Porumb înv. în Tăuţ jud. Satu-Mare, controlorul prezent al cooperativelor săteşti, detaşat din partea Dlui Ministru de finanţe în această calitate.

D-l I. Porumb este în stare a face recomandaţia celor mai vrednici învăţătorii români din acest ţinut, ca unul care le cunoaşte activitatea desvoltată pentru înfiinţarea băncilor populare, a consumurilor săteşti şi a altor societăţi pentru ajutorarea poporului dela sate.

Astăzi, când reforma agrară devine realitate şi la noi şi când poporul dela sate ar dori să aibă la dispoziţie bănci populare în fie care comună, şi să nu fie silit să se înglodeze la alte bănci streine, sunt convins că poporul s'ar înscrie cu plăcere pentru înfiinţarea acestor aşezăminte săteşti de un atât de mare interes pentru el.

Cel mai potrivit moment pentru înfiinţarea băncilor populare, a cooperativelor şi a consumurilor săteşti — este acum, căci s'ar da prilej poporului dela sate, să cunoască, că guvernul actual îi dă mână de ajutor la timp potrivit, punându-i la dispoziţie nu numai pământul de care are lipsă, dar totodată şi ajutorul bănesc pentru a-şi lucra aceste pământuri.

Prin înfiinţarea băncilor populare, cooperativelor şi consumurilor săteşti criza financiară şi economică s'ar ameliora în timpul cel mai scurt şi populaţia sătească văzându-se ajunsă prin aceasta la o situaţie mai bună, s'ar convinge singură, că de la guvernele cari s'au perindat timp de trei ani, s'a ales numai cu simple făgădueli, şi că numai guvernul liberal cel atât de insultat de adversari împlineşte adevăratele ei nevoi.

Dând în chipul acesta o atenţie deosebită şi pe deplin meritată poporului român din Transilvania, guvernul actual şi-ar câştiga cu drept cuvânt dragostea şi recunoştinţa lui.

Cluj, la 7 Maiu 1922.

Chiuhanu.

Congresul invalizilor

In vederea congresului nostru, care va avea loc în mod irevocabil în zilele de 3, 4 şi 5 Iunie a. c., se întocmesc în prezent la Asociaţia noastră, lucrările pregătitoare, printre care, în prima linie se găseşte memoriul care trebue să fie prezentat Parlamentului, Guvernului şi M. S. Regelui.

Pentru ca însă acest memoriu să fie complect, adică spre a nu se omite nici unul din deziderate ce trebue să cuprindă, rugăm pe toţi camarazii noştri, cari au doleanţe sau cari au propuneri de făcut, să ne trimită cel mult până la 15 Maiu a. c., memorii cât se poate de succinte, sau chiar simple însemnări, care să arate punctele pe care ar dori să le vadă menţionate în memoriu. Acest memoriu se va tipări şi împărţi din vreme congresiştilor noştri, spre a'l putea studia şi discuta în adunarea plenară a congresului, unde să poată primi forma definitivă sub care va fi prezentat.

Comitetul.

Pentru familiile victimelor de la Lupeni

Acţiunea societăţii clujene

Doamnele şi Domnii din Societatea Clujană consfătuindu-se în ziua de 4 Maiu la prefectura judeţului au hotărît a deschide o acţiune de ajutorare e nenorociţilor rămaşi fără sprijin în urma groaznicului accident întâmplat în minele de cărbuni din Lupeni.

Pentru ajungerea scopului propus de alege un comitet de acţiune compus din Doamnele: General Anastasiu, S. Docan, Sanda Matei şi Domnii: Laurian Gherman, G. Ionescu, V. Popavici şi prefectul Meteş, care va lucra la prefectură după următoarele norme:

1. In ziua de 6 Maiu Societatea Principele Mircea a făcut o chetă publică destinată acestui scop.
2. Teatrul şi Opera naţională va da o reprezentaţie comună, cu preţuri urcate, iar biletele se vor plasa prin comitet.
3. Se va cere venitul curat de pe o zi dela cinematografe, şi teatrul maghiar.
4. Poliţia va face chetă separată la fabrici, comercianţi şi bănci.
5. Sunt rugate toate ziarele din localitate a deschide subscripţie publică.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiţi serviciu promt si lemne bune, faceţi comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Joi, 11 Maiu 1922

După ştirile din Genova, se afirmă că delegaţia sovietistă în răspunsul ei pe care'l pregăteşte la memorandul adresat de conferinţă, ar fi hotărât în principiu să respingă cererile aliaţilor.

Sovietiştii întârzie însă răspunsul din pricină, că ei caută să-l motiveze documentat. Se vorbeşte că obiecţiunile pe care le vor face conferinţei, se vor referi în primul rând la programul dela Cannes, a cărui clauze prevede că adunarea dela Genova nu va depăşi cadrul ei economic, ceia ce aliaţii n'au respectat de loc în desbaterile de până acuma şi deci Rusia e singurul stat care s'a conformat hotărârilor luate acolo.

In cazul când modul acesta de a vedea al delegaţiei ruse, se adevereşte, fără îndoială că n'ar fi luat de loc în considerare de aliaţi, întrucât în el găsim mai mult un subterfugiu, decât o documentare.

Căci ce-a însemnat oare conferinţa dela Cannes decât un mijloc ca statele să se opuie acelora cari intenţionau să ridice la Genova, chestiuni politice? Cu deosebire rezoluţiile dela Cannes au fost luate împotriva Rusiei, ştiindu-se că are de gând să ridice la conferinţă chestiuni politice, care şi-are găsit rezolvarea definitivă în tratatele războiului.

Dar, conferinţa odată deschisă, delegaţii sovietişti au fost aceia care au ridicat cei dintâi chestiuni politice ca pretenţiuni asupra Basarabiei, cât nu credem că ar fi prudent din partea Rusiei, ca să se sprijine pe consideraţiunea de care vorbim.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 m p

Tratativele între reprezentantul guvernului şi morari au fost rupte fiindcă aceştia din urmă nu au voit să accepte condiţiunile cerute de guvern pentru asigurarea trebuinţelor consumului intern. Totodată morarii nu au voit să dea garanţii şi pentru micii morari că şi aceştia vor implini condiţiunile puse.

■

Noui regim de export al cerealelor

Ministrul de interne d-l general Văitoianu a semnat eri noua ordonanţă în privinţa exportului de cereale. Noile dispoziţii au fost trimise îndată tuturor comisiunilor de aprovizionare din ţară. După această ordonanţă exportul de cereale devine liber. Singura condiţiune ce se cere e ca trebuinţele interne să fie acoperite. Vor putea în viitor să exporteze numai acei cari dispun de fapt de grânele pe care voiesc să le exporteze. Sistemul permiselor încetează: Se va proceda în viitor astfel: Acela care vrea să exporteze cereale trebuie să adreseze o cerere la comisiunea de aprovizionare din judeţul în care să află. Această comisiune trimite cererea la centru, alăturând şi un proces verbal în care să arate d că trebuinţele interne sunt acoperite. Comisiunea centrală dă atunci autorizaţiunea pentru export care va putea fi folosită numai în judeţul şi de persoana al cărui nume e înscris în această autorizaţiune.

•

Ziarul „Izbânda" află că ministerul Cultelor a intervenit la ministerul Instrucţiunei publice cerând să se înfiinţeze la universitate o facultate de teologie catolică.

■

La ministerul de interne s'au întrunit eri comisiile cari lucrează la reforma administrativă şi la reforma electorală.

■

Bucureşti. — *Ministrul de interne dl general Văitoianu a plecat aseară în Ardeal pentru inspecţii. Ministrul va rămânea trei zile în Ardeal.*

•

La Predeal a fost arestat directorul secţiei hârtiilor de valoare dela Banca Românească din Bucureşti, care n'a putut da seama despre un milion lei şi care a dispărut acum câteva zile din Capitală. Directorul arestat a fost adus la Bucureşti unde a recunoscut fapta

Cetiti „Infratirea"

Scrisori din Roma

Roma 1 Mai.

Reforma Agrară. — Ministrul Bertini a făcut presei unele comunicări de o deosebită importanţă. Astfel în curând va depune Camerei un proect de lege agrară, prin care vor fi date folosinţei obştei ţărăneşti o mare suprafaţă de pământ arabil.

Bertini speră că această reformă va avea darul să transforme câmpiile sterpe din jurul oraşelor în ferme înfloritoare.

Prima înfăptuire a acestui plan se va executa în clasicul Agru Roman, din jurul Capitalei italiene. In acest scop se va da spre folosinţă unor cooperative constituite în mod legal, 600 hectare repartizate la 60 ferme.

Prin această măsură ministrul agriculturei doreşte să pună capăt crizei de lapte şi verdeţuri din marile oraşe.

Pentru a asigura stabilirea noui lor împroprietăriţi în coloniile agricole se va asigura un împrumut eficace cu care se va începe construirea noulor locuinţe.

Coresp.

Ultime ştiri

Amânarea răspunsului rusesc. Ce va cere Rusia

Genua. — **Delegaţia rusă şi-a amânat răspunsul fiindcă la 9 Mai a primit noui instrucţiuni din Moscova. In răspunsul ce-i va da, Rusia va cere recunoaşterea socializărei în Rusia şi un împrumut de un miliard de dolari.**

Pentru ce a fost amânat răspunsul

Genua. — **Ministrul de externe al Italiei, Schanzer a avut astăzi o întrevedere cu Cicerin. In cercurile politice se crede că amânarea răspunsului din partea delegaţiei ruseşti e tocmai o urmare a acestei întrevederi. Delegaţia rusă după cum s'a stabilit, trebuia să dea răspunsul eri la ora 3. In caz când unele părţi din răspuns vor fi lipsite de bunăcuviinţă delegaţia rusă va fi silită să facă rectificările cuvenite.**

•

In Braşov au rămas 7700 lucrători fără lucru. In oraş e linişte. Muncitorii au ţinut o adunare şi au hotărât să se abţie dela eri ce consumaţie de alcohol şi să nu dea prilej la provocări de desordine.

•

Ministrul de agricultură dl Al. Constantinescu, care se află încă în streinătate se va întoarce la 16 Mai în Capitală.

Citiţi pag. 8-a

TELEGRAME

Prinţul Otto rege al Austro-Ungariei

B.-Pesta. — **Şefii legitimişti austriaci au invitat pe şefii legtimişti unguri să recunoască ca şi dânşii pe prinţul Otto, ca împărat al Austriei şi rege al Ungariei, Boemiei, Croaţiei, etc.**

Catastrofa din Italia. — Un cartier întreg prabuşit; 3000 familii fără adăpost

San Paolo. — In urma prăbuşirei din Corato (Bari, Italia), s'au dărâmat un număr foarte mare de edificii. Trei mii familii se găsesc fără adăpost; guvernul italian a luat măsuri să se construiască barăci.

O anchetă a stabilit că prăbuşirea din Corato, provincia Bari, se datoreşte faptului că de trei ani de zile apa n'a încetat să se înfiltreze sub fundaţiuni, săpând solul şi provocând prăbuşirea mai tuturor imobilelor de pe strada principală.

In chestia răspunsului rus. — Ce condiţii pun avietele

Paris. — Agenţia Havas anunţă că răspunsul Rusiei va fi gata astăzi. Din ceace transpiră până acuma, Rusii vor declara că sunt hotărâţi sa încheie o convenţiune pentru recunoasterea împrumuturilor contractate de fostele guverne runeşti: deasemenea actualul guvern Rus o gata să reguleze chestiunea dolăanzilor împrumuturilor pe o bază democratica. Dar bunele intenţiuni ale Rusiei vor rămâne infructuoase da că nu i se vor acorda creditele financiare cerute, credite care sunt o conditiune pentru care Rusia să plătească vechile datorii

Poincaré la Genova

Paris. — Agenţia Havas anunţă că Millerand s'a întors eri diminea ţă la Paris şi de aceia se crede în cercurile politice că prim-ministrul francez Poincaré va pleca la Genua.

Proectul refacerii Belgradului. — Inginerii Românii iau premiul al treilea

Belgrad. — Eri au fost expuse proectele pentru refacerea oraşului Belgrad. Au luat parte la concurs 22 de concurenţi.

Proectul „Impartial" elaborat de inginerii români Boloki şi Davidescu a obţinut premiul al treilea.

Presa subliniază acest succes al inginerilor români.

Franţa so idară cu Belgia

Paris. — Prim ministrul Franţei, Poincaré a adresat o scrisoare ambasadorului Angliei la Paris, în ca e il asigură de raporturile prietenesti între Anglia şi Franţa dar totodată anunţă că Franţa va fi so idară cu Belgia în chestia memoriului adresat Rusiei.

Ce voeşte Mica Antantă: întărirea alianţei anglo-franceze

Genova. — Un membru al delegaţiunei polone a declarat astăzi ziariştilor că tratativele între Mica Antantă şi aliaţi urmează în mod favorabil şi va duce la rezultat. Mica Antantă nu voieşte să aleagă între Franţa şi Anglia ci voieşte să întărească alianţa anglo-franceză, fără de care nu ne putem închipui o pace europeană.

Manifestaţie franco-filă în Anglia

Londra. — Societatea „Masa rotundă" a invitat 300 bărbaţi distinşi din societatea engleză, frumtaşi ai politicei, diplomaţiei, ofiţeri superiori şi alte personalităţi marcante, aranjând în localul societăţii o demonstraţie impozantă pentru prietenia franco-engleză. A fost de faţă la această demonstraţiune şi ambasadorul Franţei la Londra, căruia i s'a făcut mari ovaţiuni.

Intrevederea Barthou-Brătianu. Franţa solidară cu Mica Antantă

Genua. Barthou a conferat eri cu Brătianu, Beneş şi Skirmunt. Din această conferinţă reese că Mica Antantă şi Polonia au acelaş punct de vedere ca şi Franţa. Toţi sunt de acord că disolvarea conferinţei provocată de Rusia, ar avea grave urmări nu numai pentru statele vecine cu Rusia ci pentru toate ţările.

Guvernul francez şi situaţia dela Genova

Paris. — Consiliul de miniştri s'a ocupat eri cu situatia din Genua şi a comunicat apoi delegaţiei franceze că se identifică pe deplin cu atitudinea ei. S'a telegrafiat apoi lui Barthou ca să nu facă nici un fel de concesiuni în ce priveşte punctul 7 din memoriu şi să accepte numai un răspuns precis al Rusilor care să garanteze clar drepturile supusilor francezi în Rusia. Chiar dacă Belgia ar accepta o nouă formulă guvernul francez nu o va primi decât cu garanţii formale.

Pactul European

Genua. — Delegaţii Danemarcei, Spaniei, Norvegiei şi Holandei au ţinut eri o conferinţă cu privire la pactul european. Cu toţii s'au arătat de acord cu acest pact.

In chestia răspunsului rus. — El va fi intransigent

Genua. — Până eri la ora 3, delegaţia rusă n'a comunicat încă răspunsul ei. In cercurile politice se afirmă că răspunsul va fi mai intransigent decât se credea.

La agenţie Companie des Wagons-Lits
Piaţa Unirii 7
(Librăria Cartea Românească)
se pot reţine locuri la Wagon-Restaurant pentru Dejun şi Masa de seara.
1752

In sezonul de toamnă vopseşte blănărli în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica in strada Dózsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Un funcționar-magaziner

care să cunoască limba română în scris, maghiară și eventual germană în vorbire, se caută la o casă de comert. Oferte la ziar sub „Magaziner“ 1750

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane eglezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Toată lumea știe că numai la **Restaurantul CASIAN PASCU** din Strada Iuliu Maniu No. 6 se poate mâncă bine și eftin. 1739

S'adeschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Pneuri MICHELIN „Cablé“

S. R. A. și LEONIDA & Co. UNITE

BUCUREȘTI: Calea Victoriei 67 — Strada Luterană 29-31 — Soseaua Jianu 16-18 — B-dul Brătianu 64 —

Sucursale:
Brașov: Strada Vămii 22
Sinaia: Sub Cazino
Cluj: Auto-Mecanica Strada Regina Maria 10

Agenții:
Cernăuți: A. & I. Rintzler, Strada I. Flondor 48
Bacău: „Technica“ Bacău-Piatra 4
Craiova
Iași: Garaj Coulon

Prețuri foarte avantagioase. 1731

Reclama este sufletul comertului.

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.

Capital Social Lei 40 Milioane.

Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).

Fondată la anul 1894.

Are cele mai mari legături cu toate piețele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine.
Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.

Sucursală în Turda și Uioara.

Sucursală în Turda și Uioara.

Rusia și politica petrolului

N'a fost acordată încă nici o concesiune petroliferă — Ceiace lipsește mai ales Rusiei pentru desvoltarea industriei petrolului — Necesitate, forma și condițiunile colaborării capitalurilor streine de exploatări

In urma svonului că sovietele ar fi acordat o importantă concesiune petroliferă, în privința căreia acordul ar fi fost definitiv stabilit la Santo Margueritta, Krasin, interviewat de trimisul special la Genova al ziarului L'Information, a declarat că, până astăzi delegația rusă n'a acordat nici o concesiune de petrol; că acest lucru e cu desăvârșire imposibil din cauza procedurei uzuale pentru concesiuni, care exige ca orice contract de concesiune să fie încheiat la Moscova și semnat de consiliul comisarilor poporului, comisarul comerțului exterior neavând dreptul să încheie singur atari tranzacțiuni.

Krasin confirmă că, într'adevăr, colaborarea capitalurilor străine e indispensabilă Rusiei interesul refacerii și desvoltării aparatului de producțiune, de transport și de distribuție. Aplicarea ultimelor metode americane de producțiune, reactivarea industriei petrolifere ruse s'ar face foarte repede. Chiar în starea actuală de lucruri, e de notat că producțiunea, care scăzuse dela 47 milioane puzi pe lună cât era în 1913, la 18 milioane puzi pe lună în 1919, s'a ridicat în 1920 la 19 milioane și 4 puzi pe lună, în 1921 la 20 mil. și anul acesta la 22 mil. 7. Scopul sovietelor este să ajungă la un cât mai mare export de petrol, astfel ca să poată păstra pentru mult cărbune cu putință.

Pentru moment nu lipsesc techniciani, dar sporirea numărului acestora va fi necesara în raport cu desvoltarea iudustrieti. Ceeace lipsește mai cu seamă acum sunt alimentele și vestmintele pentru lucrători și utilajul.

In ce fel e dorită colaborarea capitalurilor străine? In sensul ca învestirea lor la zăcămintele naftifere să se producă fără schimbarea nouilor instituțiuni statificate, care îmbunătățesc și înlesnesc mult producțiunea. (Sic).

— N'am încheiat încă nici un contract de concesiune cu nimeni, spune Krasin; dar e adevărat că am fost solicitați de grupuri de capitaliști englezi, belgieni, germani și italieni. N'am tratat cu nimeni, pentru că scopul nostru e să excludem orice monopol în folosul unei singure națiuni.

Interviewul s'a încheiat cu o serie de considerațiuni generale asupra rezervei pe care o rac până acum grupurile franceze. Sovietele ar fi fost dispuse să încerce prima experiență, în această direcție cu Franța.

— Intrucât vrea să ni se smulgă prin diplomație — încheie Krasin — ceeace noi n'am putut pierde în urma a patru ani de războiu. Atât timp cât situațiunea internațională a sovietelor nu ar fi bine stabilită în cât primejdia unei intervențiuni armate împotriva noului regim nu va fi cu desăvârșire înlăturată, noi trebue să fim atenți și să nu ne luăm obligațiuni prea grele și mai ales pentru perioade prea lungi.

Noui dispoziții

relativ la repatriere pentru foști cetățeni maghiari

Conform art. 63 din tratatul de pace dela Trianon, toți cetățenii ungari cari și-au pierdut cetățenia originară sunt în drept să-și valorifice drepturile la o nouă cetățenie timp de un an dela intrarea în vigoare a tratatului dela Trianon, adică dela 26 Iulie 1921.

Fiindcă termenul prevăzut de tratat va expira încurând, oficiul central de repatriere, roagă toate oficiile subordonate să aducă la cunoștința publicului, printr'un comunicat oficial că după expirarea termenului de 26 Iulie 1922, nu se va mai primi nici un fel de declarație de optare, pentru Ungaria.

Șeful oficiului central de repatriere, d. dr. Traian Puticiu, specifică prin o ordonanță trimisă oficiilor, cazurile în cari nu mai este nevoie de o declarație de optare și anume:

In primul rând, n'au nevoie de declarație toți cei ce au cetățenia ungară; femeile măritate al căror soț trăește în Ungaria.

E nevoie însă, în ambele cazuri, de permisiunea de repatriere a oficiului. In fine, nu sunt obligați de a face declarația de optare cei ce au deja permisiune de repatriere.

Pesimismul din Londra

„Prager Presse“ după informații ni primite din Londra scrie între altele că Rușii vor lăsa fără răspuns memoriul aliaților. Cicerin a declarat în unele cercuri diplomatice, că după părerea lui și a mai multor delegați orice continuare a tratativelor înseamnă pierdere de veme așa încât ar fi mai corect, dacă desbaterile se vor amâna pe vre-o trei luni, când reluate din nou, vor duce cu siguranță la rezultat.

Spiritele din Londra — scrie în continuare „Prager Presse“—sunt atât de decepționate în urma eșecului „european“, încât nu lasă fără răspuns nici atitudinea Franței și a Belgiei, pe care le consideră deopotrivă ca fiind, atât ele, cât și conferința din Genova — operă creată de aceste — mai ordinară decât un bâlciu oriental.

Nici nu e de mirare —, exclamă „Evening Standard“. Datoria financiară a Rusiei a zădărnicit unitatea Europei“.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Transportăm prompt

văpseală

patentă, frumoasă, tiitoare și
1742 eftină, pentru acoperiș, dela magazinul No. 111

Segesváry și Soții

mare comerciu de văpseală

Str. Regina Maria (Ferik Ferenc-u.) 25. □ Calea Victoriei (Kossuth L.-u) No. 10

Cu esperință de mai mulți ani câștigată în străinătate și cu exactitatea cea mai perfectă este preparat

Cheagul lichid

garantat pentru tarie 1:10.000

Cu preț favorabil și eftin expedează **Fabrica de cheag „Romanca", Caranșebeș,** care este în țară singura fabrică, aranjată după modelul german. La dorință trimite mustra oricui gratuit și franco. 1746

Radio 2281

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Bob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

20465, 25800, 5628, 20369, 46199, 11171, 33035, 15199, 24191
34803, 7210, 12079, 779, 45576, 33827, 22365, 23158, 43915, 13960
23165, 18682. 27979, 4376, 35688, 3552, 38472, 40393, 32914, 35080
19149, 6443, 44262, 1168, 19692, 44715, 2683. 27268, 44991, 32319
15680, 11020, 792, 15054. 23708, 27657, 40371. 20851, 17096, 8324
48951, 23070, 36446, 46365, 9311, 9508, 32156, 21978, 6436, 45605
20283, 41500, 23193, 11174, 24652, 25869, 10115, 34730, 43516
12199, 32286, 39764, 40494, 18066, 41050, 28688, 10987. 47632
12796, 4265, 8767, 772, 3873, 35830, 4183' 39491, 26209, 45624
25119, 95671, 31059, 49617, 2066, 41919, 17125, 29222, 16578
2977, 42652, 23369, 26578, 48623, 31725, 37360, 28288, 46266
9736, 7858, 43066, 20473, 42006, 1834, 48228, 23902, 32378, 26579
49932, 25913, 26955, 16298, 13680, 37094, 31838, 18613, 35478
30611, 20541, 4760, 24878, 5755, 7476, 15787, 15786, 11329, 2780
38052, 39483, 21566, 5218, 19633, 37463, 3323, 5468, 20804, 20956
7944, 10589, 46990, 20564. 34905, 31811, 11464, 29149, 19912
1474, 45379, 44300, 9105, 13291, 30767, 28621, 8102, 42524, 20355
10266. Seria H. Nrii 23696, 18511, 24340, 5104, 5231, 4891, 33829
43780, 11625, 9918, 32200, 238, 12054, 36153, 3192. 14879, 42344
24580, 25950, 25877, 9173. 28973, 24125, 29875, 30509, 31541
47750, 36288, 21729, 39108, 37144, 15025. 12805, 42782, 4536
17376, 44990, 27729, 33806, 30255, 44695, 42239, 15548, 32730
23157, 42426, 41308, 18641, 48459, 36480, 8637, 43667, 1660, 24460
18669, 49804. 32497, 30085, 15420, 5306, 15585, 44937, 3683, 13519
44761, 32233, 43864, 34160, 10019, 42597, 43070, 35034, 37253
13889, 48772, 49126, 24578, 14662, 19279, 10288, 14063, 17833
24846, 24845, 30342, 7555, 24774, 11936, 31287, 24622, 6960, 48160
13701, 14946, 33927, 545, 39496, 19394, 43025, 19870, 12182, 11531
27755, 908, 4713, 27168, 3071, 43972, 46505, 14768, 47699, 29486
7104, 30238, 41114, 16083, 23329, 7612, 9489, 42198, 10163, 24703
49712, 4837, 32678, 42685, 15807, 4511, 13659, 23196, 15936, 41564
4894, 17849, 3734, 38228, 15812, 45721, 24550, 14894, 13940. 32323
15524, 14444, 25981, 26038, 19615, 41078, 2218, 7750, 24709, 13642
21139, 42447, 13896, 35068, 24742, 38451, 2545, 25585, 41883
40410, 47241, 16281, 37903, 4389, 3862, 7341, 4557, 9363, 25876
23766, 18650, 29496, 43402, 43651, 12828, 12829, 416, 7265, 1617
5827, 29727, 12613, 13729, 15756, 15376, 39351, 7086, 23895, 46769
25319, 37628, 20529, 1856, 22381, 15283, 181, 2850, 47028, 17063
3228, 20872, 8977, 3186, 25516, 42324, 23555, 26075, 30022, 41185
12944. 1425, 43641, 32214, 22320, 5430, 25216, 31332, 15902, 28451
47090, 49036, 31175, 37775, 13403, 18389, 12014, 40278, 48175
2044, 28559, 34441. 4785, 12145, 2487, 33371, 11006, 36667, 18262
16740, 30467, 20102, 43234, 14975, 29979, 43323, 14975, 29979
43323, 21192, 26269, 13693, 12474, 28323, 23634, 1331, 13038
4982, 29265, 48602, 23502, 16599, 7615, 5279, 22733, 7960, 26745
35487, 40175, 13493, 49071, 3109, 46806, 20714, 15343, 13234
40331, 11276, 25945, 5474, 16436, 755, 46583, 16369, 6113, 33271
12303, 42621, 42462, 25933, 25935, 28006, 12409, 4956, 8826, 31923
4768, 22181, 40162, 7013, 3470, 16954, 41948, 19020, 25934, 29606
27662, 27235, 7918, 46087, 30567, 6081, 12286, 5716, 21967, 22253
27221, 21872, 7299, 16966, 15758, 18175, 14772, 49241, 39598, 3011
25477, 21421, 48846, 33322, 16630, 43668, 33123, 11327, 23448
35577, 25873, 41975, 31170, 4360, 27342, 15587, 25348, 13831
16496, 8265, 49926, 2460, 30013, 40380, 13594, 35461, 24826, 26380
6023, 49355, 12809, 32064, 45780, 29633, 38713, 26214, 24886
21771, 43590, 11588, 45287, 11937, 21439, 3949, 49285, 49285
24117, 12807, 40195. 32192, 33663, 29453, 45932, 9495, 40510
4678' 4359, 20909, 24859. 11447, 12052, 46856, 16674, 46653, 43217
27795, 34375, 45325, 3171, 3400, 26813, 48788, 25108, 5124, 9299
12420, 7595, 23186, 33681, 14265, 47195, 49368, 3255, 10598, 12045
26701, 11979, 4630, 20888, 8765, 15123, 32956, 737. 16880, 16879
12887, 35085, 10101, 39978, 5018, 30062, 22874. 1700, 23496, 12736
9406, 1034, 16973, 18434, 26690, 1027, 34407, 34406, 402, 12951
21155, 8217, 35233, 39854, 13906, 35184, 854. Seria I. Nrii 21740
1729, 18597, 7093, 30530, 29395, 13223, 17558, 11541, 40413, 10026
28679. 28043, 11475, 37484, 6660, 22133, 47069, 35517, 2423, 33232
73, 5118, 49516, 7370, 32806. 13589, 26716, 47275, 9330, 45073
26074, 21063, 13914, 30749, 4894, 13575, 23810, 25240, 45654
9488, 19845, 17680, 19894, 37038, 2787, 44715, 12283, 7814, 37365
41420, 4707, 24694, 19423, 19510, 10160, 22686, 22264, 40099
17022, 28203, 39223, 10913, 11127, 36638, 41438, 12042, 47735
31004, 16503. 42304, 6077. 29078, 18205, 41769, 14671, 5873, 39042
14639, 13335, 28050, 42568, 12161, 27358, 37302, 23001, 31043
33495, 37186, 28960, 37770, 46305, 42527. 29414, 3820, 8101, 34580
30903, 2988, 9896, 22317, 44655, 40190, 43981, 29714, 11256, 16072

(Va urma.)

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri sprè fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Aviz.

Consistorul ortodox român din Cluj, **caută un funcționar copist.** Salar de bază 500·— Lei lunar și toate adausele ce compet funcționarilor de stat. Postul se poate acupa imediat.

Cererile se vor adresa Consistorului, în Strada Iuliu Maniu No. 31. 1748

Furnizează imprimate imediat și eftin

TIPOGRAFIA BOROS

1741

Vă rog a cere oferte.

De închiriat.

Vila Duduta - Techirghiol-Movilă județul Constanța 4 camere, bucătărie, magazie, pivniță, loc pentru automobil, totul mobilat și vaisselă.
1743

Adresa: Bădescu Strada Minerva No. 5, Cluj.

METALURGIA „RAHOVA"

TURNATORIE SPECIALA DE ALAMA, BRONZ, FOSFORAT, ALUMINIUM, ZINC

și compoziție pentru lagăre. Instalație modernă de Nichelaj, alămit, aurit și argintat.

București, Str. Sf-ții Apostoli No. 74. Telefon 23/44

Execută prompt și se găsesc gata în depozit: **Ventile de bronz pentru aburi. Robinete și prize de concesie. Hidranti și racorduri pentru incendiu și grădină, Policandre și sfesnice pentru biserici.** 1732

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune speciali de registre de comptabilitate.

◆◆

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- **Fabricațiune de plicuri** comerciale, torie de cărți. oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

◆◆

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

◆◆

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

◆◆

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

◆◆

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mări fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email inalterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară inline tot ce se înrudește cu această branse

◆◆

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3

SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
Pierschi	Atlantica	Emke	Luca Niculescu	Turul
Central	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Gambrinus	Automobile	Viorel	Barza	Croitor de Dame
„Pavel“ Rakotzi-utca 56.	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Intensificarea transporturilor

Noi trenuri de persoane și marfă — Veniturile căilor ferate — Imprumutul de 600 milioane — Contractele Skoda și Brutinel

D. Tancred Constantinescu, directoral general al căilor ferate, a acordat ziarului „Argus“ interesante declarații din cari extragem :

Înlăturarea aglomerației

Intr'adevăr a început să se remarce din nou o mare aglomerație. Ea nu se datorește însă relei funcționări a trenurilor cum cred unii, ci ea e datorită sezonului, în special de munci agricole. Totuși am luat toate măsurile necesăre de îndreptare, iar pe ziua de 1 Iunie a. c., se vor mai pune în circulațiune următoarele trenuri:

Un tren de persoane București Brașov și inapoi;

Un tren accelerat București-Mehadia și înapoi;

Dacă aglomerația va continua și spre Moldova, se va mai înființa și un tren de persoane București-Cernăuți și întoarcere cu legătură spre si de la Iași.

Pe aceiași zi, actualul tren mixt București-Timișoara se va transforma în tren de persoane.

Noi trenuri de mărfuri

Dela 1 Februarie până azi s'au înființat 44 noui rtenuri de marfă.

In mediu avem o sută de locomotive în plus, față de cele existente în luna Ianuarie.

Totuși traficul de mărfuri a crescut mult mai mult în proporție cu numărul locomotivelor din cauza unei mai bune utilizări a materialului rulant și a locomotivelor. De acum până la finele lunei Iulie, a. c., se vor mai înființa progresiv încă 65 trenuri de marfă.

Aceste trenuri de marfă vor transporta, petrol, cereale, cherestea, lemne de foc, cărbuni, etc., și vor satisface, în primul rând nevoile exportului de cherestea, petrol, cărbuni, cereale precum și nevoile interne privitoare la circulația mărfurilor.

Din aceste trenuri, cinci vor fi de mare viteză și vor fi destinate exclusiv alimentării centrelor mari și în special București.

Veniturile căilor ferate

Numai în urma înființărei celor 44 trenuri de marfă și a unei mai bune întrebuințări a acestor trenuri, veniturile căilor ferate au crescut foarte mult.

In luna Martie s'a constatat nu venit de circa 150 milioane lei, deci cu 50 la sută mai mare față de cel din luna Ianuarie a. c., iar în primele 10 zile din luna Aprilie a. c., s'a constatat un venit de circa 58 milioane lei. Se speră c ăpe la finele lunei Iulie sau cel mai târziu August, aceste venituri lunare să treacă de două sute milioane lei.

Imprumutul de 600 milioane

Imprumutul de 600 milioane al căilor ferate, destinat parte pentru plata celor 176 locomotive din Germania în sumă de circa 450 milioane mărci, iar restul pentru furnitura materialelor necesare reparației locomotivelor și vagoanelor, — se acoperă de băncile și marile industrii din țară, în proporția deja stabilită și pe măsura trebuințelor.

Până acum s'au cheltuit din acest împrumut aproape 300 milioane lei.

Contractele Skoda și Brutinel

Nenorocitele contracte Skoda și Brutinel, după care o locomotivă ne-ar reveni la 10—12 milioane lei se vor aranja probabil prin contractarea unor împrumuturi pe termene mai lungi în coroane ceho-slovace, respective în franci, așa încât se va salva ceea ce se mai poate din aceste dezastruoase convenținuni.

Mai pot să adaug că contractul cu Skoda se va modifica prin reducerea numărului de locomotive, trimise acolo spre reparare.

DREPTURILE
României asupra Basarabiei

Anexarea Basarabiei la imperiul rusesc a fost un exemplu fără precedent de hoție internațională

Cum s'a făcut unirea Basarabiei la vechiul regat

D. Anton Bibescu, ministrul României în Statele Unite a tipărit la Washington într'o broșură de propagandă, un articol despre drepturile României asupra Basarabiei.

Broșura poartă titlul REDEEMING BESSARABIA (Liberarea Basarabiei) și reproducem dintr'însa pasagiile de căpetenie.

Anexarea a fost o hoție

Dela 1812 Basarabia a fost o provincie a imperiului rusesc. Nu era și n'a fost nici odată o provincie rusească. Poate că în întreaga, istorie europeană de „Machtpolitik” nu este un exemplu de o mai pură hoție internațională, a această anexare.

Nedreptatea suferită de Basarabia și țara mamă România, a fost cu atât mai de nesuferit cu cât aproape nici nu se cunoștea nimic despre dânsa. Insăși existența Basarabiei a fost, până în zilele noastre, ignorată, afară doar de câțiva specialiști. Aceiași oameni de treabă cari se deprinseseră să creadă că Ukraina era un instrument muzical importat din insulele havaiene și că atât Galipoli cât și Galiția erau în Spania, s'au gândit când văzură tipărit numele de Basarabia, că aceasta era o parte din Arabia.

Basarabia românească

Basarabia renaște din negura vremurilor la sfârșitul secolului al treisprezecelea, ca o țară pur românească, făcând parte din domeniile Casei Basarab, prinții domnitori în Muntenia. Basarabii dădură provinciei numele ei modern; însă termenul de Basarabia se aplică la început întregului teritoriu de sub stăpânirea lor. In a doua jumătate a secolului al cinsprezecelea, Ștefan cel Mare, domnitorul Moldovei, cuceri țara dintre Prut și Nistru dela vecinul său dela Sud; dar tocmai înainte de sfârșitul domniei lui Turcii puseră mâna pe jumătatea sudică a provincici. Această parte de sud a Basarabiei, numită de turci Buceag, a stat sub directa ocârmuire a Sultanului până în 1812; în acelaș timp, jumătatea dela nord a rămas până în acelaș an, ca făcând parte din Moldova, deși deseori fu invadată și stăpânită timp de scurte perioade de Poloni, Cazaci, și Tătarii din Crimeia.

După ce arată cum ne-a fost smulsă Basarabia, d. Anton Bibescu spune:

Zilele negre ale Basarabiei

Cele mai negre zile ale istoriei Basarabiei moderne au fost între 1878 și 1905. Tirania rusească și-a manifestat nfluența incontestabilă; clasele superioare au cedat ademenirilor Petrogradului și Moscovei; țărănimea se zbătea în letargie; susținătorii cauzei românești au fost întemnițați, trimeși în Siberia sau exilați în străinătate. Ultimile urmale vechei autonomii au fost abrogate. Sperantele patrioților Basarabeni au fost înflăcărate pentru un moment de quasiliberalismul ce a urmat dezastruosului războiu cu Japonia în 1905. Insă în 1905 reacția s'a reconstituit mai sigură și mai arogantă ca ori când.

Cum s'a făcut alipirea

La izbucnirea războiului European, Naționaliștii Basarabeni precum și Liberalii din occidentul Europei se așteptau ca victoria aliaților să dea naștere unei noi libertăți în Rusia, și, se așteptau ca această Rusie liberă, să răsplătească România pentru aportul dat cauzei aliaților prin retrocedarea Basarabiei. Prăbușirea Imperiului Rusesc a împiedicat realizarea acestor speranțe, cari însă s'au realizat sub o altă formă. Imediat după izbucnirea revoluției în Rusia, mișcarea pentru autonomie, de mult în amorțire, a reînviat în toate provinciile hotarnice ale Imperiului, locuite de străini. Un Comitet Național stabilit în Chișinău, a început a formula planuri pentru stăpânirea de sine, reforme agrare, reorganizație militară, un buget Basarabean și garantarea drepturilor minorităților străinilor, exceptând România. Bolșevicii venind la putere în Noembrie 1917 nu au vrut să recunoască acest Comitet Național și-au amenințat să institue un Soviet. Ca rezultat s' format „Sfatu Țărei”, care a fost învestit cu puterea unei camere constituante. Această Cameră coprindea 147 de delegați, dintre cari 105 erau Români, restul fiind Ucranieni, Evrei, Germani și Bulgari, respectiv 15, 13, 2, și 4. In ziua de 15 Decembrie 1917 „Sfatul Țărei” a declarat Basarabia o republică independentă. O săptămână mai târziu Guvernul Provisional a făcut o cerere urgentă guvernului român pentru ajutor militar, contra bolșevicilor. La începutul lunei Ianuarie bolșevicii au invadat țara și au cucerit Chișinăul, o săptămână mai târziu însă, ajutorul român sosind, provincia a fost curățată de roșii. In Martie 1918 „Sfatul Țărei” a proclamat unirea Basarabiei cu România, îndreptând astfel greșelile unui secol.

Aceasta este pe scurt o expunere a faptelor istorice pe baza cărora anumiți patrioți Ruși își închipue că pot stabili „drepturile istorice” de posesiune.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II, No. 514 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Duminecă 14 Maiu 1922

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI
şi
AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMESCU

Telefon:
ADMINISTRAŢIA No. 952

Telefon:
REDACŢIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorităţi . 240 LEI

Politica externă a Partidului Naţional

„Patria" ocupându-se de acţiunea diplomatică a guvernului la conferinţa genoveză, deşi spune că-şi rezervă dreptul să discute rezultatele ei atunci când va fi în posesia documentelor complecte asupra desbaterilor dela Genova, totuşi afirmă că România s'a prezentat acolo lipsită de ori ce orientare politică, din care pricină ea nu va putea să obţină foloasele pe care necesităţile ţărei au dreptul să le pretindă.

Considerentele pe cari se întemeiază oficiosul partidului naţional, atunci când face această constatare, sunt: în primul rând că guvernul n'a urmat politica externă preconizată de dl Vaida, iar în al doilea rând, România n'a încheiat pacea cu Rusia înainte de a ajunge la conferinţă, ceea ce dacă s'ar fi făcut, pretinde mai departe „Patria", ar fi adus după sine aflat recunoaşterea realipirei Basarabiei, cât şi restituirea tezaurului.

Dar, pentru ca cineva să-şi poată da seama dacă într'adevăr directivele diplomatice ale dlui Vaida puteau să conducă la rezultate pozitive, trebue ca mai întâi să le cunoască. Şi atunci a fi fost mult mai nimerit din partea „Patriei", ca în loc să spuie neadevărul că delegaţia română, s'a prezentat la Genova fără un program bine stabilit, să precizeze cari au fost normele de orientare în acţiunea diplomatică desăşurată de dl Vaida la Paris şi Londra.

S'a găsit care atunci ţara în faţa unei politici externe care să se sprijine pe punctele unui program conceput de mai înainte şi care să rezulte din necesităţile firesti ale ţărei? Ori dimpotrivă partidul naţional, atunci ca si acuma, nu s'a condus de principii politice care să-l poată pune pe calea unor soluţiuni sigure. Totdeauna acest partid în manifestări'e lui a avut la bază oportunismul, conducându-se după împrejurări, iar nu după normele unor noţiuni de guvernare lămurit precizate.

Ciuntirea Banatului se datoreşte acestui defect al concepţiei politice a d-lui Vaida. Niciodată nu se va putea spune că politica d-lui Vaida a adus ţărei noastre foloase externe. Recunoaşterea Basarabiei de cât e aliaţi nu se datoreşte priceperei şi străduinţelor d-sale, ci apare ca o urmare firească a drepturilor pentru care popoarele au îndurat greutăţile ce'ui mai crâncen războiu şi atunci a fost destul să voinţa basarabenilor exprimată prin votul adunărei lor naţionale, pentru ca puterile să sancţioneze actul realipirei acestui ţinut românesc la patria mamă.

Afirmaţiunile „Patriei" din acest punct de vedere falsifică istoria, cu scopul ca să uşureze în faţa naţiunei greşelile unei politici, care a condus la ciuntirea Banatului.

Invinirea ce se aduce delegaţiei române de a fi plecat la Genova fără un program bine stabilit, este lipsită de orice temei şi născocită în chip tendenţios dintr'un spirit de opoziţie rău înţeles, urmărind prin aceasta câştiguri de partid. Politica externă a partidului liberal e cunoscută îndeobşte ca fiind aceia o apărărei demnităţei naţionale, în virtutea căreia nu se poate renunţa la nici unul din drepturi'e ţărei.

Căci cine altul oare de cât d. Ion Brătianu a apărut la Versailles demnitatea noastră naţională, preconizând politica de rezistenţă, atunci când interesele micilor state erau nesocotite? Se spunea atunci de către adversarii partidului liberal că această politică nu e potrivită cu interesele ţărei, dar iată că acuma la Genova aceiaş politică obţine remarcabile succese. Aprecierile presei europene la adresa d-lui Ion Brătianu, constitue cea mai categorică dezmintire a învinuirilor pe care „Patria" le aduce delegaţiei române.

Afirmaţiunile „Patriei" că România, ar fi făcut mai bine dacă căuta să ajungă la recunoaşterea din partea Rusiei a realipirei Basarabiei şi la restituirea tezaurului pe calea unor tratative separate, nu constituesc de loc un act de cumintenie politică. Tratativele care s'au urmat la Varşovia între delegaţii români şi cei sovietişti o dovedeşte cu prisosinţă.

Mai întâi chia dacă s'ar fi ajuns la rezultate favorabile pentru ţara noastră, ele nu puteau să aibă nici o valoare politică, pentrucă regimul sovietic nu numai că nu era recunoscut de marile puteri, dar este şi astăzi o chestiune foarte îndoelnică, dacă el va fi recunoscut de toate statele adunate la Genova. In nici un caz însă nu poate nimeni vorbi că sovietiştii ar fi dat la Varşovia o complectă satisfacţie cererilor noastre; dovada cea mai evidentă ne-o face încăpăţânarea cu care ei se opun în această privinţă la Genova.

Afară de aceasta, România a intrat în război legată de marile puteri, din care pricină nu putea ca tocmai ea să încerce în chip izolat o apropiere de Rusia, atunci când nimeni în Europa nu se gândea la aceasta. Rezultatul unei asemenea hotărâri nechibzuite, ar fi fost că România se găsea astăzi complect izolată atât de statele Marei Antante cât şi de cele ale Micei Intelegeri. Lesne deci ne putem da seama de consecinţele dezastruoase ale unei asemenea politici, preconizate de d. Vaida, ştiindu-se că ori care va fi situaţia internaţională, ne vom găsi întotdeauna în faţa unui permanent pericol dinspre Nistru, pe care nu-l vom putea înlătura decât urmând o politică prevăzătoare şi în perfect acord cu statele de care suntem legaţi prin interese comune.

Mintea românului

O bătrână zicală strămoşească vorbeşte despre mintea cea de pe urmă a românului. Inţelepciunea atâtor experienţe trecute ne e însă după cât se pare zadarnică. Invocaţia strămoşească o uităm necontenit; iar de zicala plină de cuminţenie ne aducem aminte abia după ce am săvârşit greşeala.

Nicăiri ca în lumea politică a vremilor noastre, această constatare nu găseşte o mai bună evidenţiare. In timpul cât unii miniştri se găsesc în fruntea principalelor instituţiuni de stat, ei se ocupă cu treburi cari nu au nimic a face cu departamentele lor, şi îşi reamintesc de cele ce ar fi trebuit să înfăptuiască abia după ce ministeriatul lor a încetat. Şi atunci se porneşte prin presa partidului respectiv publicarea articolelor de gazetă cari nu mai folosesc la nimic, dar cari sunt cel mai desăvârşit certificat de proprietate politică şi administrativă.

Astfel d. general Râşcanu, fost ministru de războiu al partidului poporului, după ce a stat timp de doi ani în fruntea acestui departament, începe astăzi în „Indreptarea" publicarea unei serii de articole în care se ocupă — „foarte judicios" ne spune oficiosul averescan — cu însemnata problemă a reorganizării armatei noastre. De sigur preocuparea actuală a d-lui general Râşcanu ar face onoare oricărui ofiter serios. Dar se naşte întrebarea de ce oare d. general Râşcanu, — ca fost ministru de războiu până acum câteva luni — şi tocmai fiindcă a fost — s'a gândit aşa de târziu la rezolvirea acestei chestiuni? De ce oare d. general Râşcanu a renunţat aşa de lesne la înfăptuirea unei reforme pe care o recunoaşte ca necesară, câtă vreme avea posibilitatea să o facă în timpul ministeriatului său.

Ceea ce gândeşte astăzi d. general Râşcan ueste condamnat de mai înainte indiferenţii generale. D-sa trebuia să gândească activ atunci când era ministru, atunci când trebuia să cunoască nevoile armatei şi să le remedieze. Acum când un alt ministru de războiu anunţă reformele pe care d. general Râşcanu nu le-a făcut, oricâte articole de presă ar scrie d-sa, ele nu dovedesc decât o dureroasă şi regretabilă lipsă de bun simţ.

De altfel nu e locul să ne ocupăm aici de activitatea d-sale în fruntea departamentului războiului, cu atât mai mult cu cât asupra acestei activităţi va trebui să se pronunţe o comisiune de anchetă. Din faptul numai că d-sa vrea să se scuze, poate numai cu ideea nemărturisită de a micşora în ochii lumei opera pe care o înfăptueşte astăzi d. general Mărdărescu, am vrut să ilustrăm o întreagă mentalitate care stăpâneşte întreaga tabără politică a oamenilor noui.

D-l I. C. ION BRATIANU LA GENOVA

Ce ne declară profesorul Al. Lăpedatu, membru în delegaţia română la Genova

Intors de curând dela conferinţa din Genova, unde a luat parte ca membru în delegaţia română, d. Al. Lepădatu, profesor la Universitatea din Cluj, a binevoit să ne împărtăşească impresiile sale cu privire la modul în care au fost reprezentate interesele Românei în faţa conferinţei.

— Toate ţările adunate la Genova, — ne spune distinsul profesor — au venit acolo stăpânite de credinţa că pacificarea şi restaurarea economică a Europei este necesitatea supremă în faţa căreia trebuie să se plece toate interesele. Această credinţă a dominat spiritele în tot timpul conferinţei, şi ea ne explică şi de ce cele câteva incidente ivite în cursul dezbaterilor au fost repede aplanate prin concursul şi silinţele tuturor.

Dacă nu era sentimentul general că, oricâte interese s'ar găsi în luptă, nimic nu trebuie cruţat pentru realizarea unei păci durabile, conferinţa ar fi eşuat chiar din primele zile. In deosebi Anglia a ţinut şi a luptat prin toate mijloacele ca dezbaterile conferinţei să ajungă la un bun rezultat. Şi atunci e uşor de înţeles cât tact şi câtă pricepere i-au trebuit d-lui Ion I. C. Brătianu pentruca mentinându-se în starea de spirit domi nantă a conferinţei, să facă totuşi să biruie interesele Romăniei.

Sub raport moral şi politic, prestigiul ţărei noastre a crescut considerabil mulţumită acţiunei înţelepte a d-lui Ion Brătianu căruia, în foarte multe chestiuni, i-a revenit sarcina de a fi purtătorul de cuvânt al Micei Antante. Ceia-ce trebuie remarcat cu deosebire e că d. Ion Brătianu s'a impus în faţa conferinţei nu numai prin energia pe care a dovedit-o în apărarea intereselor României, ci şi prin rolul important pe care a fost chemat să-l joace în aplanarea diferitelor conflicte ivite în cursul dezbaterilor. Nu este nici o exagerare dacă vom spune că după reprezentanţii Angliei, Franţei şi Italiei cel dintâi care s'a impus cu mai multă putere printre personalităţile dominante ale conferinţei a fost reprezentantul României.

De aceia ziarul italian „Corriere della Sera", vorbind despre d. Brătianu, a spus *că d-sa este un om de stat de rasă şi că încă dela naştere a fost menit să fie conducător de popoare.* Sunt acestea aprecieri cari arată îndeajuns în ce măsură a ştiut să se impună premierul României, ca energie şi inteligenţă politică, în marea adunare dela Genova.

REDUCEREA funcţionarilor în Franţa

Intenţionând să suprime unii funcţionari cari împovărau de prisos budgetul, guvernul nu s'a gândit decât la acea clică de sinecurişti, ataşaţi de guvernele auterioare pentru servicii electorale pe lângă fiecare minister sau instituţiune particulară a statului şi cari pentru o oră de serviciu pe zi sau chiar pe săptămână primeau lefuri destul de grase.

Ziarele opoziţei, indiferente de soarta budgetului ţărei, îndată ce au auzit că guvernul intenţionează această laudabilă măsură, au pornit o campanie violentă împatrivă-i, semănând chiar printre funcţionarii merituoşi, cari nu erau de loc vizaţi de măsura guvernului, neîncrederea şi nesiguranţa.

De fapt guvernul român nu intenţiona să facă altceva, decât să aplice şi la noi, o măsură salutară pentru uşurarea stărei financiare îngreuiate de războiu, măsură care preocupa la fel, guvernele tuturor ţărilor cari au fost prinse în vârtejul conflagraţiunei mondiale. Astfel ceea ce la noi este în stare de proect în Franţa a ajuns la realizare. O telegramă recentă din Paris, vesteşte, în acest sens, următoarele:

„In cursul anului 1922 numărul funcţionarilor va fi redus la 51.967, de unde va rezulta o economie de 300 milioane franci. Suprimările se vor face în special la ministerele relative la apărarea naţională. La ministerul de războiu, reducerile sunt în număr de 10.538. La serviciul pulberiilor ele sunt de 528; la marină de 4.917; la ministerul pensiunilor de 2.150. In total 18.133.

Şi fără îndoială, în Franţa nu-i vorba de suprimarea sinecuriştilor sau a favorizaţilor. Funcţionari în adevăratul înţeles al cuvântului, vor fi îndepărtaţi din serviciu pentru motive de economie naţională. Şi pentru aceleaşi motive nici unul dintre aceşti funcţionari puşi în disponibilitate nu va murmura împotriva Ţărei, care este nevoită să-i jertfească pentru a se reface.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

A treia conferință a dlui Henri Focillon

Arta franceză în timpul Revoluției și a imperiului — Școala romantică

In vremea revoluției și a imperiului măreția omului și a împrejurărilor, noutatea spectacolului, frumusețea adevărului simțită în pictura portretului, în studiul peisagiilor locale, teatre ale marilor scene istorice, mișcase și inspirase pe pictori.

De aici iese puțin câte puțin o ideie nouă și mai largă a istoriei: cadrele istoriei vechi' plesnesc, iar trecutul național al Franței atrage pe cercetători și pe artiști și chiar când tunul imperiului încetează de-a mai răsuna pe câmpul de bătaie, marile p giui ale vie ei contemporane, bogată în episoade dramatice și pitorești, sofici ă atențiunea tinerilor maeștri.

De asemenea se vede împunându-se o ideie nouă despre om, care trece dincolo de limitele stâmte ale doctrinei „de l'honete homme", a omului amabil, inventat pentru societatea vechiului regim.

Statura eroului secolului al XIX-a este mai înaltă, pasiunile sale mai violente, inima sa mai încăpătoare; în furtunile revoluției el a respirat parfumul libertății și nu-l va mai uita nici odată. Inainte de ori ce el este simțitor, mișcat, liric, gata la confidențe și efugii sentimentale. Pentru el viața nu mai este ceva ordonat, regulat de rațiune, ci un fel de dramă și o misterioasă putere de reînoire.

Din punct de vedere tehnic operile expuse la Muzeul Artelor îi pun înaintea ochilor noui exemple și admirații. Arta lui David (și chiar cea a lui Ingres) se ridica contra bogăției, savoarei și culorarei materiei picturale. Dar maeștrii renașterei italiene sau germane, marii venețieni, Rubens și Flamanzii, fac să se cunoască o pictură mai bogată, mai plină, mai dramatică și mai în stare să ne facă să vibrăm.

Aceste mari exemple, unite cu cele pe care ni le dau Englezii secolului al XVIII-a și începutul sec. al XIX-e, (Lawrence, Constable, Boningion) ajută romantismul francez să prindă formă și să se manifesteze. Incă de acum se poate spune că, departe de a se prezenta ca o deviare a geniului francez, ca un accident regretabil, în afară de soartă Francezilor și de armonia istoriei lor, el este expresia adequată și sinceră a unor anume exigențe ale sufletului francez, legitimate de condițiile sociale și morale ale momentului.

Géricault, mort în 1824 la vârsta de treizeci și trei de ani, mai întâiu elevul celui mai mediocru dintre Davidieni, Guérin, călătorește în Italia și rămâne mai multă vreme în Anglia. El scandalizează pe profesorii lui prin îndrăzneala curiozităților sale. El anunță o mare generație prin puterea inspirației sale și prin autoritatea modului său de a picta. Unele din operile sale sânt ca un salut către gloriile imperiului. Il plac caii frumoși, după cum ceva mai târziu lui Barye îi vor plăcea leii. Din viața contemporană el împrumută acest imens fapt divers, La Radeau de a Méduse și pictează o pagină brutal epică. Caselor de nebuni el cere imagina unei umanități decăzute, înrozite, muncită de vise și halucinații (Nebuna din Muzeul din Lyon, Nebunul Asasin) din Muzeul din Ronen.

Dar felul de a picta al lui Géricault are ceva întunecat bituminos și funebru. Eugene Delacroix din contra (1799—1863) este cel mai bogat dotat dintre pictori. Arta franceză a sec. al XIX-a îi datorează exemple și sugestii de care au fost străbătuți toți maeștri, până chiar și impresioniștii.

Este un suflet mare, plin de putere și de pasiune, pentru care viața nu e o solemnitate sau un cortegiu pacinic, ci o dramă, o luptă între forțele nobile, instinctele superioare, aspirațiile vehemente ale omului și puterile obscure ale fatalității. Prostia și răutatea persecută geniul. Din fundul legendelor vin animale monstruoase care amenință pe frumoasele captive goale. O culoare eroică și sugestivă, a cărei armonie este violentă, misterioasă și plină de contraste, traduce aceste conflicte, lupte, și îndârjiri. Delacroix n'a văzut Italia, dar a cunoscut și iubit în Maroc viața orientală și cerul african. Este un colorist, dar și un desenator, și încă, fără îndoială, tot așa de mare ca „Domnul Ingres". Ingres era frumusețea formei în repaos. Delacroix este frumusețea mai aspră, mai înfrigurată a formei în mișcare. Desenul lui Ingres se mulțumește cu o linie justă și curată. Desenul lui Delacroix prinde forma în mișcare, fără să o imobilizeze. Este ca o plasă în interiorul cărei a se sbate leul.

O artă ca cea a lui Delacroix nu se mărginește la un singur fel de subiecte. Marele pictor nu e romantic numai prin subiectele sale luate Evului mediu sau renașterei; el reînnoește antichitatea dându-i o sevă nouă și mai arzătoare. Pictorul lui Dante în Iufern (1822) al Masacrelor din Scio (1824) al lui Sardanapol (1828), a Intrării cruciaților în Constantinopol (1841), este și admirabilul interpret al marei mitologii decorative cu plafondul galeriei lui Apolon, de la Louvru, și al istoriei romane cu Judecata lui Traian (1840). El trece dincolo de orice definiție de gen sau de școală. Ilustrează romantismul, dar merge mai departe ca el. Pictori încântători ca Eugene Deverie, Louis Boulanger, Eugene Isabey, cumpăniți ca Ary Scheffer și Paul Delaroche, pictori de anecdote insemnate ca mediocrul Horace Vernet, pălesc și dispar alaturi de ei. Totuși trebue să iubim pe Th. Chasseriau (1819—1856) care, grației și melancoliei lui Prudhon unește un dar personal, nehotărât între lecția lui Ingres și cea a lui Delacroix și pe Decamps (1803—1860), minunat mânuitor de culoare, admirabil zidar de ziduri roșietice, ruinate, străbătute de crăpături, pe care arde o rază de soare epic.

Programul general al serbărilor de la Blaj din 3—15 Maiu

Ziua I. Duminecă 2—14 Maiu a. c.

— Festivități pentru elevi —

1. La ora 10 a. m. după sf. liturghie, visitarea locurilor și monumentelor istorice ale Blajului.

2. La ora 3—4 și jumătate d. m. exerciții gimnastice în piața „Inocențiu Micu Clain".

Dela ora 4 și jumătate 6 d. m. jocuri gimnastice pe Câmpul Libertății.

Ziua a II-a, Luni 3—15 Maiu a. c.

— Festivități pentru marele public —

1. La ora 6 dimineața, muzică de stradă.

2. La ora 8 și jumătate a. m. liturghie solemnă de o'ic. I.P.S. Sa. Mitropolitul Dr. V. Suciu.

3. După liturghie conduct festiv la „Piatra Libertății".

4. Festival la „Piatra Libertății".

5. Comemorarea amintirei eroilor tribuni dela 1848 în cimitirul bisericei parohiale.

6. La ora 5. d. a. Concert festiv în Sala de gimnastică.

7. La ora 9 seara, petrecerea de vară a elevilor.

Programul specificat al serbărilor se va împărți cu prilejul festivităților.

Elevii cari iau parte la serbările din 3—15 Maiu dela Blaj, au reducere de 75 la sută pe Cfr. conform ord. nr. 202 din 3 Maiu 1922, al dir. gen. Cfr., întrucât prezintă la casieria gărilor respective un certifi at eliberat de direcțiunea școlară, arătând numărul, numele și scopul călătoriei.

Un congres internațional al studenților

Marți s'a deschis la Lyon, în amfiteatrul Universității, congresul internațional al studenților venîți din toate părțile Franței și din străinătate, printre aceștia din urmă sunt și mulți studenți veniți din extremul Orient.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Situația de drept a Consistorului de odinioară din Oradea-Mare*)

de I. Mateiu
doctor în drept.

I.

Episcopul, în declarația ce-o face, precizează, că în baza alegerii și hirotoniei de arhiereu, este capul întregei eparhii a Aradului și Orăzii, după cum reese și din titlul său oficial; consistorul din Oradea a fost pus și a stat totdeauna și neîntrerupt în atârnare dela episcopii diecezei Aradului ca subordonat acelora. Subliniază, că § 111 al Statutului organic dispune apriat, că președintele natural al consistorului este episcopul, iar § 118 normează modalitatea de substituire a episcopului în caz de împedecare. Cu toate acestea admite să se supună afacerea congresului național-bisericesc pentru interpretare autentică, declarând că și până atunci își susține dreptul de președinte natural al consistorului din Oradea mare. Roagă însă Sinodul, să admită modificările propuse în Regulamentul consistorial. Sinodul admite până la regularea definitivă a afacerii — modificările propuse, însă cu omiterea § 8 propus de consistor ca § nou. Episcopul declară, că și față de acest concluz își susține toate drepturile inerente poziției sale de președinte natural al Consistorului din Oradea mare. (Protocolul sinodal din 1917 pag. 40—45).

Congresul n'a ajuns să se pronunțe asupra acestei probleme de cât abia în 1920, când i-a dat soluția definitivă prin reînființarea episcopiei de Oradea mare și întregirea scaunului episcopesc în persoana părintelui Roman Ciorogariu.

•

Sub raportul dreptului bisericesc însă, chestiunea consistorului de odinioară al Orăzii, prezintă o serie de contradicții.

Examinând actul de fondare de la 1793, ne convingem deoparte, că diplomația vieneză considera ca desființată vechea episcopie a Orăzii și pentru prozelitismul religios ce-l urmărea între Românii din Biharia, îi convenea foarte bine să nu existe acolo un scaun episcopesc. De altă parte însă se pare, că atât episcopul Paul Avacumovici al Aradului cât și clerul și poporul bihorean cereau cu insistență vechiul scaun vlădicesc. Din aceste două tendințe opuse a eșit un compromis, favorabil mai mult Românilor, prin înființarea consistorului la Oradea mare. Favorabil însă numai practic, căci principiar nu li se recunoaște dreptul la vechea episcopie, întru cât Curtea s'a îngrijit s'o spună limpede în actul de înființare, că noul Consistor atârnă cu totul de scaunul episcopesc al Aradului. Aceasta însemna, că teritorul vechei episcopii de Oradea, era socotit definitiv înglobat în teritorul episcopiei dela Arad.

Și pentru a înlătura orice îndoială, se spune explicit în actul de înființare, că președintele ordinar și natural al acestui consistor este episcopul din Arad, iar în absența lui se numește un suplinitor.

Tot în act se fixează, că în ce privește funcționarea și atribuțiunile consistorului, sunt normative Rescriptul Declaratoriu din 1779 și Sistema Consistorială din 1782. Am văzut mai sus, că în baza celei din urmă, consistorul se complecta însuși prin candidarea ternară făcută de episcop. La ședințe presida episcopul, iar când lipsea îl înlocuia suplinitorul, desemnat de episcop dintre asesorii ordinari.

Trebuie să remarcăm greșala inițială ce s'a făcut de a înființa un Consistor fără a-i recunoaște eparhia, și a doua greșală de a-l supune altui scaun episcopesc, creiând acestuia două organe executive pentru unul și acelaș teritoriu eparhial.

Această dublă anomalie de drept s'a menținut până în 1868, când s'a votat Statutul organic. Congresul constituant — în graba cu care a lucrat — era gata să lase Consistorul din Oradea în situația sa veche, deci cu Rescriptul Declaratoriu și Sistema consistorială, dacă nu se găsia un deputat din Bihoria, bătrânul de azi Partenie Cosma, care a cerut și congresul a votat ca punct special în Statutul organic § 142 cu următorul cuprins: „Consistorul din Oradea mare și mai departe rămâne în activitate și are a se acomoda întru toate dispozițiunilor acestui Statut organic". (Protocolul congresului național bisericesc din 1868 pag. 98).

Congresul, prin acest articol, a scos din vigoare Declaratoriul și Sistema consistorială, în schimb însă n'a împezit de loc situația de drept a Consistorului din Oradea ci dimpotrivă a complicat-o și mai mult provocând o anormalitate constituțională, care mai târziu dădu naștere unei serii de conflicte între factorii bisericești.

Căci după Statutul organic, consistorii nu există decât pe lângă eparhii, ca organe administrative și judecătorești permanente în trebile bisericești, școlare și fundaționale din eparhia întreagă (§ 110). Chiar denumirea lui de „consistor eparhial" este o indicație juridică prețioasă, că existența lui presupune o eparhie, pe care o servește și o reprezintă ca organ executiv.

Am putea crede, că membrii congresului își dădeau seama de aceasta, că ei se gândeau la eparhia Orăzii, mai ales când se știa că Saguna subliniase de mult nevoia reînființărei ei. Dar, că acum Congresul având numai chemarea de-a elabora constituția bisericească, n'ar fi avut și căderea de-a decreta reînființarea episcopiei de Oradea. Să bănuim, că în schimb, având în vedere acest deziderat, Congresul s'a mărginit la trecerea Consistorului de Oradea în Statutul organic, sperând ca, prin aceasta să învingă mai ușor dificultățile ce s'ar ivi din partea guvernului unguresc în acțiunea bisericii pentru reînvierea episcopiei în chestiune.

*) Fragment dintr'o lucrare de drept bisericesc, care va apărea în 3 volume.

Cronica politică

Partidul național și reforma agrară. In numărul de eri „Patria" anunță pe pagina a III-a că „în urma dispozițiunilor luate de ministerul agriculturii și domeniilor s'a dat ordin comisiilor județene din Ardeal să înceapă pe ziua de 1o Mai exproprierea cu moșiile statului și bunurile de mână moartă". In acelaș număr însă, ca o ilustrație a „corectitudinei" pe care înțelege s'o păstreze, ziarul partidului național publică un articol în care tăgăduește partidului liberal și spiritul democratic și sinceritatea în a aplica reforma agrară în Ardeal.

Oricine ar avea dreptul să vorbească de reforma agrară în Ardeal, numai partidul național nu. Căci când Consiliul Dirigent avu toate posibilitățile ca să-și dovedească democratismul și dorința de a pregăti o grabnică aplicare a reformei agrare, el nu fu în stare să realizeze decât un proect care stabilea „arendările forțate" și institua Banca Agrară pentru finanțarea exproprierilor.

In chipul acesta se apăra de distrugere oligarchia pe care se sprijină partidul național și se creia în acelaș un mijloc de îmbogățire pentru oamenii săi de afaceri.

Dar să zicem că pe vremea Consiliului Dirigent, împrejurările nu îngăduiau realizarea unei reforme agrare trainice. Guvernul Vaida, însă alcătuit în majoritate de ardeleni și flancat de țărăniș ii din vechiul regat, de ce n'a făcut reforma? Partidul național avea pentru a doua oară prilejul să-și dovedească dragostea de țărănimea ardeleană făcând o lege agrară într'un spirit larg democratic și luând toate măsurile pentru o imobilă aplicare a ei.

Și atunci când, tu, partid național n'ai făcut nimic pentru împroprietărirea țărănimei ardelene, cum îndrăznești să tăgăduiești partidului liberal spiritul său democratic și sinceritatea în a aplica reforma agrară în Ardeal când legea agrară din vechiul Regat este opera partidului tău și când partidul liberal a creat și a alimentat curentul care a realizat în vechiul Regat împroprietărirea țărănimei? Reforma agrară din Ardeal pe care nu partidul național a făcut o, este consecința, este rezultatul curentului și realizărilor din vechiul regat. Și cum partidul liberal a fost creatorul și animatorul acestui curent nu i se poate pune la îndoială de către nimeni nici democratismul și nici sinceritatea în aplicarea reformei agrare în Ardeal. Cu atât mai puțin o poate face partidul național care deși a avut două prilejuri pentru a-și dovedi democratismul și dragostea pentru țărănime, a înțeles să nu le folosească.

„Bietul pământ" exclamă „Patria" cu o falsă durere: bietul Ardeal, vom zice noi, care a căzut pe mâna „democraților" din partidul național.

CE SUNT PARTIDELE „NOUI"

Inghebări politice răsărite din „ură" și „nemulțumiri" — Acțiunea negativă a „oamenilor noui" este cauza agravării situației statului

D-l C. Dimitrescu—Iași, fost rector al Universității din București, una din cele mai strălucite inteligențe pe cari le numără știința și gândirea românească, publică în ziarul „Cerna" un articol judicios și plin de adevăr despre „oamenii noui".

D-sa explică astfel rostul pe care îl împlinesc în viața socială și politică a unui stat adevăraților „oameni noui":

„Fiecare generație nouă aduce cu sine contingentul său de „idei" și de „putere de muncă". Timpurile prin care trecem, mobilizează și mai mult în favoarea tezei de oameni noi. România s'a întregit. Provinciile unite cu regatul aduc contingente noi de oameni politici. Acești oameni apar și ei pe arena politică a „Statului român" întregit, prin urmare în condițiuni de viață schimbată.

Din acest punct de vedere, apar și ei ca „oameni noi" dar cu condiția să se adapteze noilor cerințe ale vieței statului român.

Mai mult încă, și oamenii politici ai vechiului regat sunt siliți să-și revizuiască „programul" ținând seamă de evoluția statului și de năzuințele noilor provincii alipite.

Dar, spune d-l Dimitrescu—Iași, dacă așa stă chestiunea oamenilor noui" **în pricipiu**, să vedem cum stă chestiunea **de fapt**.

„De fapt, elementele noi cari s'au produs prin acțiunea timpului s'au asociat la munca partidului liberalnațional pe care l'au găsit în deplină expanziune democratică, angajat în reforma agrară și aplicarea votului obștesc. In acest partid găsesc și tradiția de ordine în cărmuirea țărei și teren de muncă pentru înfăptuirea ideilor noi.

Pe această cale se face posibilă continuitatea desfășurării vieței sociale îndrumând-o constant pe linia progresului.

Războiul deoparte și noile reforme: „improprietărirea" și „votul obștesc" de altă parte au produs o serie de încercări de a se alcătui „partide noi" cari au luat formula specială de oameni noi".

Iată cum lămurește, fostul rector al Universității din București modul în care au răsărit aceștia „oameni noui" în politica țării precum și rolul nefast pe care l-au jucat:

„Dar tot războiul din prima fază a retragerei Românilor în Moldova, precum și ocupațiuneta restului țărei de către dușman, ne-a dat o categorie mai străină de „oameni noi", însufleți ți de ură contra partidului liberal național. Cei din Moldova suferind de lipsuri și de strâmtorarea produsă de mulțimea refugiaților plus jafurile și barbaria armatelor pretinse aliate rusești, — de fapt trădătoare și dușmănoase — își răzbunară vârsându-și necazul pe guvernul liberal. Cei din părțile ocupate de dușmanul cuceritor, hrăniți și de instigațiunile măestrite ale dușmanului sunt însufleți ți de aceleași porniri sufletești de ură contra liberalilor.

Din acest curent de ură și nemulțumiri răsar mai cu seamă două încercări de „înjghebări politice".

„De esemena prin introducerea „votului obștesc" și reforma agrară „agitatorii statelor" găsesc un prilej bine venit pentru a da naștere unei mișcări țărăniste foarte confuză specificându-se într'o mișcare mai mult anarhică cu nota demagogică a luptei de clase. Dacă mai adogăm pe lângă aceste curente, năzuințele grăbite a câtorva ariviști de prin partidele obosite sau desființare pe care războiul i-a silit să rămână în urma aspirațiunilor lor, fie de „măriri", fie de „procopseală" atunci avem tabloul aproape complect al curentelor de „oameni noi" cari au umplut de gălăgie negativă întreaga perioadă de trei ani după război și din care n'au putut rezulta decât agravarea situației dificile în care ne sbatem astăzi".

Iată explicată în adevăr științificește apariția „oamenilor noui" în viața politică a statului român. Iată cum se dovedesc adevărate toate afirmațiile noastre că „nouile partide" răsărite dintr'un curent de ură și de nemulțumiri nu putem contribui cu nimic folositor la viața nouei societăți românești.

Cuvântul savantului retras într'un colț liniștit de provincie vine să întărească cu autoritatea și prestigiul lui adevărurile pe cari la spusesem și noi despre ceiace sunt în realitate oamenii și partidele noui.

Infierarea unei mișelii

„Patria" dovedită de rea credință și lipsă de seriozitatea — Trei desmințiri la un singur articol

Intr'un recent număr al oficiosului național ist din localitate a apărut un articol în care „Patria" desvăluia publicului „Strălucita tovărășie Petringenar — General Moșoiu".

Articolului evident nu i-am dat nici o însemnătate, precum desigur nici o însemnătate nu i-au dat nici cetățenii Ardealului cari cunosc îndestul neseriozitatea „Patriei" și obiceiurile lui Petringenar.

Pentru acei cari nu știu că aventurierul Petringenaru e un personagiu îndestul de cunoscut parchetului și că „Patria" are un singur cliș eu publicat în cei trei ani de când apare, și acela reprezintă tocmai pe d. general Moșoiu, cel insultat astăzi în redacția oficiosului național ist, pentru această lume ne-am simțit datori să lămurim lucrurile.

„Apelul" speculat cu atâta lipsă de bună credință și seriozitate de către ziarul „Patria" este o încercare de excrocherie a aventurierului Petringenar.

Reaua credință a ziarului „Patria", care în dorința de a scoborî cu orice preț pe un om care altădată era obiectul unei nemărginite admirații, este mai mult decât evidentă. Inlăturând din grupul persoanelor de cari se abuza în acel apel pe d. Vic tor Muntean, fiindcă este membru al partidului național, „Patria" s'a năpustit asupra d-lui general Moșoiu, care era tot așa de puțin vinovat de prezența sa acolo, cât era și d. Victor Muntean.

De altfel scrisorile pe care le publicăm mai jos și cari au fost trimise și „Patriei", — care însă nu le-a publicat — încă o dovadă de rea credință — sunt destul de lămuritoare.

Iată într'adevăr scrisoarea trimisă de însuși d. general Moșoiu „Patriei":

Domnule Director,

„Cetind în No. 97 din 6/V 1922 al ziarului „Patria" un articol al dv., publicat sub titlul „Strălucita tovărășie Petringenar-General Moșoiu", — vă rog ca, în conformitate cu articolul respectiv, din legea Presei, să publicați următoarele:

1) Apelul făcut de d. J. Petringenar, către cetățenii Plășei Soncuța Mare, a fost făcut fără știința mea, astfel că tot ceeace conține, este opera exclusivă a autorului acestui apel.

2) Cât privește aluziile malițioase, lipsite de orice spirit, precum și comparațiile nesăbuite ce le faceți în articolul d-voastră, le las să le judece Românii ardeleni cinstiți, cari vor vedea desigur în atitudinea dv., de astăzi, contraziceri ce păcătuesc chiar contra bunului simț comun".

Ministrul Comunicațiilor
(ss) *General MOȘOIU*

Deși reproducerea acestei desmințiri oficiale, ar fi fost deajuns ca să ilustreze reaua credință a oficiosului național și procedeele ne permise de care se servește pentru a lovi în oamenii de seamă ai acestei țări reproducem totuși și următoarele două scrisori trimise „Patriei" cari iarăși n'au apărut încă în coloanele ei. Una este a d-lui căpitan Ulpiu Traian Gomboșiu al cărui nume a fost trecut și el în pamfletul lui Petringenaru:

Iată scrisoarea:

Domnule Director,

„In numărul din 6 Mai a. c. al ziarului „Patria" sub titlul „Strălucita tovărășie Petringenar-General Moșoiu", se publică un apel lansat de către Petringenar, în care în calitate de membru în Consiliul de Administrație într'o cooperativă de Industrie și Comerț din Somcuta Mare.

Mă obișnuisem să cred că ziarele de peste munți vorbesc opiniei publice, într'un mod mult mai obiectiv și că obiceiurile presei de șantaj din vechiul Regat, nu au pătruns în aerul curat de sub dealul Feleachului.

Articolul în chestiune bazat pe un apel al unei persoane cunoscute prea bine de justiția militară și civilă, apreciată în justa lui valoare în birourile redacției dv., și devenită faimoasă în opinia publică din Ardeal, trebuia să găsească în redacția unui ziar ca „Patria" nu comentariile tendențioase și pătimașe ce se fac pe două coloane, ci pur și simplu o indignare legitimă, cu atât mai mult cu cât era vorba despre generalul Moșoiu, căruia i s'au cântat osanale pe toate gamele în coloanele ziarului dv.

Invățasem să cred că oricât de deosebite ar fi drumurile în politică a unor oameni, totuși se păstrează o anumită limită și mai ales o condescendență, impusă de bunul simț, chiar și în luptele politice.

După felul cum este scris articolul în chestiune nu mă surprinde nici naivitatea autorului, care în simplicitatea lui, în ultimile aliniate tipărite cu caractere mari, semnalează „o mică escrocherie" care de altfel venită dela Petringenar nu-l surprinde. Este vorba de intenția frauduloasă și îndrăsneala nemaipomenită a lui Petringenar, de a amesteca în aceiași ciorbă cu Generalul Moșoiu, poetul și deputatul I. U. Soricu, deputatul Vasilescu și alți „mascalțoni" (expresia originală) și pe deputatul dr. Victor Munteanu.

Deși datorită imaginației inteligentului Petringenaru, sunt membru în acelaș Consiliu de Administrație, nu am avut cinstea a-l cunoaște personal pe d. dr. Victor Munteanu. Totuși din cele auzite despre d-sa, a-și putea să susțin că în intimitatea modestiei d-sale, d. deputat Munteanu, ar fi preferat să rămână mai departe alături de noi pe lista născocită decât să fie ridicat deasupra unor personalități recunoscute și apreciate de un neam întreg și a căror singură vină era o veche obișnuință a simpaticului Petringenar de a face mici excrocherii.

Eu sunt vesel de a fi figurat pe o listă alături de d. deputat dr. Munteanu, general Moșoiu, Soricu, etc.; regret însă că faimosul Petringenar nu a avut inspirația să complecteze lista și cu numele Majestății Sale Regelui și a d-lui dr. Juliu Maniu. Ar fi fost tot așa de îndreptățit să o facă, după cum de îndreptățit a fost, trecându-ne numele nostru. Gluma ar fi fost mai complectă și „Patria" ar fi avut motive de inspirație pentru câteva numere.

Este explicabilă seceta de idei, căci e Primăvară și tinerii redactori ai dv., cari sunt bunii mei prieteni, s'au plictisit de atâta scris și se inspiră din glumele și aventurile lui Petringenar, care trebue să fie mândru că „Patria" se ocupă de el.

La prima ocazie am să rog pe Petringenar, să treacă pe lista membrilor în Consiliu de Administrație — drept mulțumire — pe toți prietenii mei din redacția „Patriei".

Căpitan Ulpiu Traian Gomboșiu

A doua scrisoare este trimisă „Patriei" de d. Alecu Cristescu, al cărui nume figurează iarăși în articolul de „senzație" citat.

Ea are următorul cuprins:

Domnule Director,

Ziarul „Patria" din 6 Mai 1922, publică un articol intitulat „Strălucita tovărășie Petringenar-General Moșoiu", prin care articol se atacă persoana domnului general Moșoiu, ministrul comunicațiilor.

Intru cât în acel articol, se publică un manifest lansat de un domn Petringenar, din care reese că într'o societate cooperativă pentru industrie și comerț din Somcuța Mare, cu numele Petringenaru, eu figurez ca membru în consiliul de administrație, vă rog să considerați ca neîntemeiată această afirmațiune, întru cât nici când nu am dat un asemenea asentiment domnului Petringenaru. In ceia ce privește spiritul fad al figurilor de comparație ce încearcă să însceneze făuritorul acelui articol, mă mărginesc să vă consiliez să-i înlesniți mijlocul necesar de a-și îmbogăți vocabularul intelectual cu un bagaj mai îngrijit, căci în condițiunile felului cum încearcă să atace azi, se poate confunda cu un pamfletar de prost gust.

Alecu Cristescu

Față de toate aceste desmințiri, cari fac dovada cea mai complectă a josniciei individului cu numele de Petringenaru, actul săvârșit de ziarul „Patria" de a-și deschide coloanele unor asemenea infamii și de a ataca în modul cum a făcut pe oamenii de merit ai țării, pe cari altădată i-a lăudat, — numai din meschina dorință de a discredita un adversar politic, — este un act care stă mai prejos de orice calificație.

Șantajul încercat de oficiosul național rămâne o pată ce stigmatizează definitiv pe cei cari l'au încercat.

INFORMAȚII

Ministerul cultelor, cerând ministerului de instrucție a înființa pe lângă universitatea din București, o facultate de teologie catolică, ministerul instrucțiuni va supune chestiunea comisiunei de reformă a învățământului superior, spre a-și da avizul.

•

Dl I. Brătianu, președintele consiliului, a anunțat că dela Genova va pleca la Paris, unde dl Neculcea, unul din delegații României în comisia internațională de reparațiuni, îi va prezenta memoriul trimes de dl Vintilă Brătianu în chestia drepturilor noastre la despăgubirile de războiu cuvenite conform tratatelor.

Dl Brătianu va face demersurile necesare pe lângă aliați pentru satisfacerea intereselor noastre.–

•

Monitorul Oficial publică astăzi decretul prin care se va înscrie printre membrii Ordinului Carol I cu Colan, Alteță Sa Regală Principele Nicolae al României.

■

Direcțiunea generală c. f. r. autorizează direcțiunile regionale de la frontieră ca atunci când vor avea transporturi numeroase de cherestele, lemne sau altele pentru export și nu vor avea vagoane suficiente, să ceară căilor ferate vecine vagoane, cari se vor distribui predătorilor de mărfuri pentru export.

Se admite chiar ca pentru sindicate, cari prezintă garanții serioase, să se formeze navete spre a le înlesni încărcarea mărfurilor la export.

•

Sâmbătă, 13 Mai va avea loc ședința Societății Științelor Medicale, la ora 5 pm. în amfiteatrului Clinicei Medicale, cu următoarea ordine de zi:

1. Dr Colbazi: a) Prezentări de bolnavi. b) Prezentarea unui aparat nou, pentru venepuncțiuni (hemotix).

2. Dr Titu Gane: Prezentări de bolnavi.

3. Dr Iacobovici: Un caz de gastrectomie pentru plaga perforantă a stomacului. b) Un caz de transplantare liberă de vase.

4. Dr. Minea: Contribuțiuni la nocivitatea poncției lombare.

5. Dr. Negru: Aspectul radiologic al contracțiunilor inimei și deducțiuni fiziologice.

6. Dr Titu Vasiliu: Contribuțiuni la cunoașterea limfogranulomului.

Missis **Mand** ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. **25.** Ghicește gândurile. Se produce cu miraculoase vederi din trecut și vederi îndepărtate, vederi în viitor. Resolvă secrete explică mistere, citește scrisorile fără ca să le vadă. Află cugetele. Incă la intrare ghicește numele de botez și familie. 1755

■

Sâmbătă 13 Maiu 1922 ora 3 p. m. se va juca la Teatrul Național local: Vlaicu Vodă.

Sâmbătă 13 Maiu 1922 seara: Ginerile dlui prefect.

Duminecă 14 Maiu 1922 matineu: Bolnavul închipuit.

Duminecă 14 Maiu 1922 seara: Ginerile dlui prefect.

Marți 16 Maiu 1922 seară: Heidelbergul de altă dată.

•

Direcțiunea generală c. f. r. admite ca direcțiunile regionale să aprobe cu precădere vagoane pentru următoarele mărfuri:

Animale vii, transporturi de semințe numai pentru însemințare la epocile cuvenite, mașini agricole în timpul sezonului, ce eale pentru alimentarea comunelor dacă se transportă pe adresa prefecturilor, primăriilor sau comisiilor de cumpărare, efecte de strămutare, transporturile R. M. S. și orice alte transporturi cu caracter extra urgent. Direcțiunele regionale vor aproba aceste transporturi numai după ce mărfurile vor fi înscrise la stațiuni în conformitate cu ordinele în vigoare.

•

Ziarele vieneze anunță din Bratislava, că guvernul Cehoslovac, spre a mai ușura lucrările consulatului său din Cluj, care e azi prea încărcat, intenționează să înființeze la Satu-Mare un vice-consulat.

•

Concertul anunțat de d-l D G. Andreescu pentru 3 Mai a. c. și care n'a avut loc din cauze neprevăzute se amână irevocabil pentru Sâmbătă 20 Mai a. c. orele 8 și jumătate seara în Sala Prefecturii.

Un afiș special va anunța programul.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Ministerul de domenii a fost înștiințat telegrafic că pe ziua de 15 Maiu va sosi din Germania un nou transport de cai.

■

Ministerul Domeniilor a încuviințat ținerea unui târg de vite anual în comuna Biston (Târnava Mică).

•

Duminecă 21 Maiu a. c. va avea loc în **localul** școalei greco-catolice din Strada Nicolai Iorga 6, **adunarea generală a invalizilor din războiu.** Va lua parte **la** ședință și d-l Dumitrescu, președintele asociației generale a **invalizilor din** România. La ordinea zilei: 1. Discutarea intereselor generale ale invalizilor și posibilitatea de unire cu asociația din București; 2. Darea de seamă a activității până în prezent; 3. Disolvarea vechiului comitet și alegerea comitetului nou.

•

Din Paris se anunță că principele Nicolae al României a sosit Miercuri acolo, însoțit de ministrul României la Paris și de d-na Antonescu.

Principele a vizitat imediat pe regele Alexandru al Serbiei și a asistat la un dejun dat în onoarea sa de către d-l colonel și principesa Sutu.

Principele a luat ceaiul la principesa Christophe a Greciei iar prânzul la consilierul de legație al României și d-na Stoicescu.

Joi dimineața principele a părăsit Parisul.

■

D-l Petrini Directorul Agriculturei din Ardeal a plecat zilele acestea pentru a supraveghia aplicarea noilor măsuri luate în vederea înfăptuirei reformei agrare.

•

Ploile căzute în ultimul timp în Ardeal au îmbunătățit în mod simțitor semănăturile. In special vița de vie e în plin progres.

•

Cu începere de la 1 Iunie prețul gazului aerian va fi mărit cu 50 bani la metru cub.

■

Cumpăr haine vechi bărbătești cu preț ridicat, Cluj, Strada Minoriților nr. 4. In fundul curții, la stânga. 1706 ADOLF IACOB

Grand Circus Olympia Directeur Jean Novacel. Cea mai Mare intrepindere în România-Mare. **Mare Reprezentațiune Deschidere Miercuri la 10 Maiu seară la orele 8½** 80 Persoane, 30 Cai, 5 Urs. Mai pe larg vezi afișele zilnice. 1730

Jaful din localurile din Cluj

— Până unde a dus specula — Autoritățile ar trebui să intervină —

Nu e pentru prima oară, când trebue să ne ocupăm de specula ce se face în acest oraș în urma desființării comisiei, care avea însărcinarea să dea pe mâna judecății pe cei cari jăfuesc banu consumatorului. De data aceasta însă trebue să ne oprim mai stăruitor asupra speculei ce se face aci de către oameni veroși, de pe urma cărei sufere o populație întreagă.

Cifrele de mai jos vor convinge pe toată lumea, că e necesară o intervenție. Le-am luat dela una din faimoasele bodegi de aici cu proprietari vestiți și până acum pentru lipsa de scrupule în materie de specularea consumatorului. Sunt prețurile bodegii Central, care și-a asigurat locul de frunte printre localurile de consumație, a căror listă de prețuri ar trebui controlată.

Această bodegă, care cumpără cu 36 de lei kg. de șuncă, vinde cu 15 lei porția de 80—90 grame, realizând în felul acesta, numai la kil gramul de șuncă, 110—120 lei. Perechea de crenvirști, o vinde cu patru lei și cum într'un kg. pe care l-a luat cu 16 lei, sunt 18 perechi, venitul e 56 de lei. Mai adăugăm două cifre numai, pentru ca să ne facem o idee reală despre ce se comite față de buzunarul public în localul acesta al vestitului avocat Millea. Sticla de lichior o cumpără cu 70 de lei, vinde păhărelul cu patru și cum într'o sticlă sunt, după cât am aflat, 80 de păhărele, venitul e de 250 lei.

Alta. Se vinde salata franțuzească, compusă din două trei firicele de ceapă și un sfert de ou, cu 12 lei.

Se va veni cu obiecția, că se plătește impozit pe lux și venit. Ori, după informațiunile noastre, impozitul pe tot ce nu s'a consumat la mese ci la bufet, în picioare, în cele 5 luni de când există localul în chestiune, n'a ajuns încă în cassa administrației financiare.

Cât despre consumația dela mese, impozitul pe aceasta se scoate din procentele ce revin cheltuelilor, cari mai sunt obligați să dea unu la sută din câștig patronilor pentru spartul paharelor, deși orice pahar se sparge, se plătește separat patronilor.

Toate acestea au început să se generalizeze și nu știm, dacă în urma lipsei unei comisii de specula, s'ar mai găsi un singur local de consumație în Cluj, care să nu poată fi tras din pricina speculei ce o face, la răspundere penală.

Fiindcă ne-am ocupat atâta de prețurile uriașe de acum, trebue să mai stăruim asupra unui lucru. In 15 crt. expiră contractul colectiv al chelnerilor din Cluj. Ori, patronii nu vor să încheie un nou contract decât în cazul, când vor putea urca prețurile.

Ceeace surprinde satisfăcător, e că chelnerii, cari câștigă nespus de puțin aproape în toate localurile, ba în unele, după spusele lor, mai trebue să plătească uneori ei patronilor, se opun unui contract care li-ar fi favorabil în cazul dacă s'ar face o nouă urcare a prețurilor, o nouă speculare deci a banului public.

După toate acestea, părerea noastră este, că nu se mai poate aștepta și autoritățile trebue să intervină, ba chiar să reînființeze acea comisie de specula, oricât ar țipa impotriva ei patronii localurilor de consumație sprijiniți pe libertatea comerțului.

Specula cu vinurile

De un timp încoace vinul, care se produce în abundență în tot lungul și latul Ardealului, a ajuns în localitate să nu poată fi găsit decât pe prețuri fabuloase, de parcă ar fi importat de peste Ocean. Toate localurile de consumație din localitate îl vând exorbitant de scump, ceeace a atras de nenumărate ori protestările publicului consumator împotriva lor. Totuși nu sunt ele singurele vinovate. Din ancheta ce am făcut-o la locurile competente, rezultă că vina cea mare o poartă proprietarii depozitelor de vinuri, care le vând localurilor de consumație pe prețuri fabuloase, ceeace face pe patronii acestora să le pună în vânzare pe prețuri nepermise.

Dar nu e numai aceasta vina depozitelor de vinuri. E și aceea că dela o vreme încoace vând localurilor vinuri falsificate și după ce acestea mai sunt botezate odată și de către patronii localurilor de consumație.

Ar fi bine să se pună odată capăt acestei specule, iar dacă nu de bunăvoia proprietarilor de depozite și localuri, atunci chiar prin intervenția autorităților.

Noui locomotive pentru cfr.

Se știe că guvernul Averescu care risipea banul public dându-i destinațiuni suspecte, îmbogățindu-și partizanii și samsarii, comandase în Germania un număr de 176 locomotive pe care, neputând să le mai plătească a trebuit în cele din urmă să le refuze.

In fața golului lăsat de acel guvern în tezaurul țărei, guvernul actual, dând problemei transporturilor atențiunea ce i se cuvenea, a recurs la un împrumut particular de 600 milioane din care s'a grăbit să plătească comanda făcută și părăsită de guvernul trecut.

Ca urmare 20 de locomotive din cele 176 comandate au și sosit în țară, rămânând ca restul să sosească treptat.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin UNIO **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri, 12 Maiu 1922

E aproape cert că sovietiștii în răspunsul lor, deși vor face multe rezerve în privința memorandului adresat de aliați, totuși vor lăsa posibilități de discuție separate pentru fiecare stat care are de lichidat interese cu Rusia.

Totul depinde de atitudinea pe care o va lua Franța față de delegația rusă, cu deosebire în ceia ce privește art. 7 din memorandum care se referă la proprietatea privată streină din Rusia, asupra căruia delegația franceză persistă cu cea mai mare intransigență.

In legătură cu aceasta o telegramă arată că reprezentanții Angliei și Italiei, că intenționează să înlăture acest articol, propunând în schimb de a se lăsa mână liberă fiecărui stat ca să se înțeleagă în parte cu guvernul dela Moscova, fapt care denotă că d-nii Lloyd George și Schanzer de pe acuma încearcă să găsească o modalitate în vederea unui răspuns negativ din partea rușilor, pentrucă să nu se întrerupă lucrările conferinței.

In cercurile diplomatice se comentează viu articolul publicat de ziarul german guvernamental „Vorwärts" în care se preconizează o alianță între Franța, Anglia și Germania, singura în stare să asigure pacea Europei.

Târgul de mostre din Lwow

La Lemberg (Lwow) se fac mari pregătiri în vederea târgului demostre oriental (Foires Orientales) care va avea loc în acest oraș în luna Octombrie.

Primul târg de acest gen, din anul trecut, a dat rezultate așa de strălucite, încât vor trebui să se facă în anul acesta adaptări noui. Terenul ocupat de târg se va extinde dela 28000 km. 2 din anul trecut, la 50.000 km. pătrați. Pentru anul acesta s'au și anunțat cu pavilioane speciale Franța Cehoslovacia, Austria, Germania și Ungaria. Alte state sunt pe cale de a și anunța și dînsele în mod ofocial participația. Firmele cari s'au anunțat până acum întrec de pe acum imposantul număr de 2 mii. Lembergul fiind punctul comercial cel mai important care face legătura între Balcani Rușia și restul Europei, numărul instituțiilor participante crește mereu.

Statul polon sprijină din toate puterile sale organizarea târgului din Lemberg. Astfel, ei o renunțat la taxele vamale asupra obiectelor de proveninț străină expuse la Lemberg.

Vom reveni cu amănunte asupra acestei mari întreprinderi care interesează în primul rând și România.

Câteva completări în noul regim de export de vite

Ministerul de industrie și comerț a completat decizia dată în chestia reglementării regimului de export de vite și de alimente în sensul următor.

Pentru fiecare vită mare exportatorul va da o vită de aceeași greutate pentru consumul intern, iar prețul maximal publicat în decizie se înțelege pe kgr. de carne tăiată. Pentru ușurința calculului se va lua de bază experiența că la tăiere vita pierde aproximativ 50 la sută din greutatea pe picioare. Așa dar prețul maximal se va calcula la jumătatea greutății vitei vii.

Toate cererile de autorizații de export pentru cartofi și ceapă, adresate ministerului de industrie și comerț până la 8 Maiu, când a intrat în vigoare noul regim, și carî n'au fost rezolvate vor fi trimese prefecturilor respective ca să se întregească formalitățile prescrise de decizia ministerală dela 8 Maiu. Aceste cereri, completate cu formalitățile amintite vor fi apoi trimese ministerului spre rezolvare.

Grozavia din Rusia

Comitetul internațional de ajutorare a Rusiei, la Genova, a primit o comunicare din partea doctorului Nansen, care, la rându-i e pus în posesiunea unei telegrame trimisă de căpitanul Quisling, reprezentantul înaltului comisariat în Ukraina. Iată un înfricoșător tablou făcut de căpitanul Quisling asupra ravagiilor pe cari le face foametea în Rusia, și care va fi o caracterizare foarte lămuritoare a regimului bolșevist:

„Cinci milioane de persoane se află actualmente fără hrană. E probabil că mai mult de zece mii mor zilnic de foame. Chiar în orașul Odesa s'au ridicat de pe străzi în cursul priei săptămâni a lunii Aprilie, 276 cadavre ale înflămânziților. La Zaporoshe, foametea bântue atât de cumplit încât reprezentantul nostru a observat sate în care tu murit dela 7 la 10 la sută persoane într'o singură zi. Canniba lismul și necrofagia sporesc în proporții alarmante, chiar în satele cele mai puțin atinse. Când le-am vizitat, acum câteva săptămâni, am aflat un fapt, absolut sigur; un medic intra într'o casă; el a găsit pe o biată mamă, de foame, întinsă pe pământ. Fiul cel mai tânăr, în vârstă de 12 ani, deasemenea murise de foame și era cu abdomenul și cu pieptul spintecate. In fața lui, fratele său mai în vârstă, — de 20 ani, — murise otrăvit. El ținea încă un cuțit în mâna dreaptă și avea în gură bucăți de carne din trupul fratelui său.

Reconstruirea Europei

Referindu-se la propunerile comisiunei financiare în Genua și anume ca toate guvernele să sprijinească și să înlesnească operațiunile unei corporațiuni centrale internaționale precum și corporațiuni naționale afiliate, Daily Telegraph în articolul de fond scrie:

12 guverne și-au luat însărcinarea să fondeze corporațiuni naționale și să asigure subscrierea capitalului necesar, care în valuta diferitelor țări ar fi echivalent cu 20 milioane lire sterlinge.

Capitalul va fi controlat de corporația internațională centrală și înscris sub legile companiilor engleze.

Scopul principal al acestor corporațiuni ar fi să acorde înlesniri tehnice și financiare pentru reconstruirea Europei.

Inființarea acestei institutiuni este în genere socotită că cea mai practică propunere emanată din Genua. In cazul când capitalul ar fi insuficient, corporațiile naționale afiliate vor avea la îndemână vaste ajutoare ale diferitelor țări

Căsătoria Principesei Marioara

— Cum se vor reprezenta diferitele țări —

La cununia regelui Alexandru va asista ducele Albert de York, care va sosi la Belgrad la 30 Mai însoțit de atașatul militar sârb la Londra, colonelul Ostoici.

Spre a'și arăta atenția particulară cu prilejul ceremoniilor, regele George al Angliei va trimite în portul Belgrad monitorul Gloworm.

Infantele Spaniei și marele duce Ciril al Rusiei vor sosi împreună cu soțiile: surorile reginei României.

Grecia va fi reprezentată prin diadoh și prințesa Elisabeta a României. Principesa Elena, însoțită de copil, sosește la 20 Mai.

Franța va fi reprezentată printr'o delegație specială în frunte cu mareșalul Franchet d'Esperey însoțit de un amiral sau un ofițer superior; România prin d-nii Brătianu și Duca, iar Cehoslovacia și Polonia vor trimite delegațiuni.

Se așteaptă anunțarea reprezentanților Curților Belgiei și Italiei, iar Japonia, Suedia, Persia, Olanda și Chili vor trimite și ele reprezentanți. Statele-Unite vor fi reprezentate prin ministrul lor la Belgrad.

Cum sunt informați străinii

Budapesta. — Ziarele din Budapesta aduc următoarea știre falsă din Cluj, dată de agenția maghiară „Budapesti Tudosito": „In urma crizei de hârtie unele gazete românești și-au urcat prețul la 2 lei exemplarul. „Gazeta Transilvaniei" din Brașov, unul din cele mai mari ziare, va apare de acum înainte numai de două ori pe săptămână. „Libertatea" din Orăștie a trebuit să fie transformată în gazetă săptămânală (adică cum a apărut și până acuma. Nota Redacției).

PENTRU FAMILIILE

celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Totalul din urmă	**7725 lei**
Prof. Papilian	**100 lei**
D-na E. Iorga Galați	**100 lei**
Total:	**7925 lei**

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

TELEGRAME

Demisiunea Ministrului de finanțe austriac

Viena. — Comisiunea financiară și bugetară a Adunării naționale austriace a primit propunerea social-democraților prin care se desaprobă dispoziția luată de ministrul de finanțe Gurtler, dela sine putere și prin care se regula din nou tariful vamal, urcându-se taxele vamale, ceace a avut ca urmare o scumpire a articolelor de primă necesitate.

In timpul desbaterei, ministrul de finanțe a cercat să arate că articolele de prima necentate ca: grânele, carnea, și cele mai importante materii prime nu au fost deloc atinse prin noua dispoziție. In stadiul de acuma în care se află tratativele pentru dobândirea unui împrumut trebuia să se arate streinătății că realizăm încasări însemnate din taxele vamale. Ministrul de finanțe a refuzat să retragă dispoziția lui și deaceea i s'a dat un vot de neîncredere; 14 au votat neîncredere contra 12.. Voturile ne neîncredere leau dat social-democrații în unire cu Germanii naționali. In contra lor au fost creștinii sociali.

Ministrul de finanțe a rugat pe cancelar să-i primească demisiunea. Președintele republicei Austriace, Hainisch, a încredințat pe cancelarul Schober să conducă departamentul finanțelor până ce să va găsi un nou titular. Votul de neincredere contra ministrului de finanțe dr. Gurtler era de mult hotărât. Demisiunea lui este un prilej pentru formarea unui bloc lui Austriac. Cum însă cancelarul Schober va trebui să plece încăodată la Genua, tratativele pentru formare aunui bloc. Cetățenesc în adunarea naițonală, pentru o conlucrare comuna, se vor lua numai după reintoarcerea definitiv ăa cancelarului.

O importantă lucrare a lui Massarik

Praga. — Ziarul „Tribuna" află că președintele Massarik lucrează actualmente la o foarte importantă lucrare politică care va cuprinde amintirile lui din război. D-sa descrie în acelaș timp raportul între evenimentele mondiale din anii 1914 până la 1918, cu acțiunea întreprinsă din partea Cehilor pentru a se rupe de fosta monarchie Austro-Ungară. La urmă se va ocupa și de o serie de chestiuni de caracter mondial.

Amnistia ofițerilor venizeliști

Atena. — Guvernul elen a acordat aminstie ofițerilor venizeliști cari au fost eliminați din armată și cari acum au fost reprimiți. Cei mai mulți din amnestiați vor pleca la Smirna de unde vor fi trimiși pe front.

Declarațiile lui Trotzki: — Un nou război se pregătește

Varșovia. — Trotzki a făcut următoarele declarațiuni unui ziarist strein: Insuccesul conferinței dela Genua va avea de urmare că mai multe state se vor pregăti pentru eventualitatea unui nou război.

Intre Vatican și Rusia

Roma. — Ziarul „Tribuna" anunță că între Vatican și Cicerin s'a încheiat o convențiune prin care Rușii asigură libertatea credinței religioase și mână liberă misiunilor catolice.

Răspunsul Germaniei Comisiunei de reparațiuni

Berlin. — Nota de răspuns a Germaniei a fost remisă Comisiunei de reparațiuni. Germania cere un credit internațional, acceptând controlul financiar. Cere însă menținerea suveranității financiare germane în hotarele Republicei germane.

Cauzele scăderii producției în Europa

Genua. — Organizațiunile comerțului liber din Anglia, Olanda și Ungaria au prezentat diferitelor delegațiuni precum și ministerului de comerț Italian un memoriu arătând că diminuarea producției se datorește lipsei de credit care a paralizat și comerțul și accentuează că numai reintroducerea raporturilor comerciale libere, va ușura Europa.

Ungurii emigrează

Haga. — Oficiul de emigrare din America publică o statistică din care reiese că în cursul anului trecut au emigrat în America 5866 de ungurii.

Evenimentele din Asia mică

Armata greacă a ocupat în Asia mică, orașul Tochia, evacuat de Italieni.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Rusii și memorandul

— Declarațiile lui Cicerin —

mătoarele dela corespondentul său din Genova:

In cursul unei recepții a ziariștilor italieni, d. Cicerin a declarat că memorandul prezentat la 3 Mai în numele sub-comisiunei afacerilor ruse, reprezintă un mare pas înapoi dela scrisoarea din 20 Aprilie care, după el, fusese acceptata ca bază de discuție și de acord posibil.

„Memorandul, a adăugat șeful delegațiunei bolșeviste, cuprinde foarte importante modificări la condițiunile ce le obținusem de comun acord și pentru acest fapt repet din nou că documentul aliat este un adevărat pas înapoi. Este cazul, de exemplu, al interzicerii pe teritoriul rus al oricărei propagande directe contra sistemului capitalist. Acesta este un lucru pe care nu l'am putea accepta niciodată pentru că echivalează cu împiedicarea desvoltării ideilor care sunt la baza însăși a guvernului nostru o asemenea clauză interzicându-ne de acum înainte principiile care au dat naștere Republicei federative a Sovietelor. Astfel un comunist străin care ar veni în Rusia, nu ar avea măcar libertatea să-și exprime ideile sale contra imperialismului și contra capitalismului, libertate de care se bucură totuși în propria lui țară".

Ne aducem aminte că, cu privire la clauza articolului 1, relativă la obligațiunea pentru Rusia de a păstra neutralitatea cea mai completă față de războiul din Asia Mi nră și să ajute la restaurarea păcii în această țară, reprezentantul guvernului din Angora, Djelal eddin Ary bey, mi-a declarat că socotește că guvernul Sovietelor, care recunoscuse pactul național turc, nu va accepta nici de cum o astfel de obligațiune. D. Cicerin a manifestat asupra acestui punct surprinderea întregei delegațiuni bolșevice de a găsi un asemenea paragraf într'un document care ar trebui să cuprindă numai propuneri de ordin economic. El a adăugat:

„Este o clauză pe care nu o vom putea accepta deoarece o considerăm ca întrecând limitele acordului economic.

„O altă chestiune din cele mai grave, care se pune pentru noi, este aceia relativă la restituirea către România a tuturor valorilor ei fără ca vre-o negociere să fi fost angajată între cele două țări, de exemplu cu privire la problema Basarabiei".

Iată și asupra altor puncte importante, declarațiunile d-lui Cicerin, din care se poate deduce ce va fi răspunsul rus și atitudinea ce va lua de acum înainte la Genova delegațiunea bolșevică.

„In loc de a spune lămurit că datoriile de război sunt anulate, memorandul expune că această chestiune va fi rezolvită în acelaș timp cu aceea a tuturor celorlalte datorii de război. De altă parte scopul nostru principal, care era să obținem la conferința din Genova concesiunea unui împrumut, este tratată în document în modul cel mai vag și într'un chip absolut nesatisfăcător.

„Memorandul face apoi o slabă aluzie la moratoriul plății datoriilor dinainte de război, fără ca durata să fie stabilită.

„In ce privește bunurile private străine, s'a introdus prin surpriză în document prețuiri arbitrare prin tribunale arbitrare, ceea ce va ridica Rusiei deplina independență a drepturilor ei suverane. Este o adevărată dare înapoi, a adăugat d. Cicerin, din partea puterilor.

Interogat asupra atitudinei Belgiei, șeful delegației bolșevice a răspuns că ea face și mai dificilă încă situația și că prin acest fapt, se îndepărtează din ce în ce mai mult posibilitatea unei pacificări generale.

Asupra punctului de a ști dacă bolșevicii vor cere ca amendamentele din memorandum înserate la cererea Franței, să fie îndepărtate din text, d. Cicerin a refuzat să facă vre-o declarație.

Pierderile Germaniei în războiu

După o statistică oficială Germania a mobilizat în timpul războiului circa 13 milioane oameni, adică 45 la sută din populațiunea bărbătească. Perderile în oameni au fost de 1.808.155 morți și 4,246.779 răniți, dintre cari 53.325 ofițeri morți și 96.213 răniți. Maoritatea celor morți și răniți au aparținut infanteriei, iar numărul lor se cifrează la 75 la sută din totalul perderilor. Din intreaga populațiune a Germaniei inclusiv femeile, s'a mobilizat o pătrime, iar din șeapte mobilizați unul a murit pe front.

In medie generală perderile zilnice se cifrează la 1114 morți și 2616 răniți, iar pe oră la 46 morți și 109 răniți.

Relațiile anglo-franceze

D. Chamberlain, în Camera comunelor, a dezaprobat desmințind articolul publicat în ziarul „Times" care spune că Lloyd George ar fi declarat dlui Barthou că înțelegerea între Marea Britanie și Franța s'a terminat, că opinia publică engleză este ostilă Franței, și că sfătuitorii săi în special Lord Birkenhead, l'ar fi sfătuit continu să rupă legăturile cu Franța.

Chamberlain declară că Lloyd George i-ar fi cerut să arate oficial cum că știrea, publicată de „Times" est o invenție intenționată și răuiăcioasă, și că trebue desmințită.

Răspunzând în această chestiune, în Camera Comunelor, Chamberlain declară că nici o schimbare nu a avut loc în politica guvernului Britanic referitor la îndeplinirea stipulațiunilor tratatului din Versailles. Chamberlain mai arată că singura propunere făcută reprezentanților sovietici în Genua de către Lloyd George, se cuprinde în clauza 7 a memorandumului trimis delegației ruse la 5 Mai.

Pe de altă parte se anunță că adresându-se corespondenților francezi, Barthou asigură că divergințile de păreri nu vor influența bazele relațiunilor Franței către aliați.

Citiți pag. 8-a

Adunarea generală ordinară a Soc. A. Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița.

— Bilanțul pe Exercițiul 1921. — Distribuirea dividendelor. — Complectarea statutelor. — Sporirea Capitalului.

Societatea Anonimă, Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița și-a ținut Luni, 1 Maiu a două Adunarea Generală Ordinară a acționarilor.

Conform bilanțului prezentat Adunării, exercițiul 1921 se încheie cu un beneficiu net de lei 36.562.387·20. Cu privire la distribuirea acestuia s-a hotărât plata unui dividend de 20 la sută adică 100 Lei de acțiune, trecerea la fondul de rezervă a unei sume de Lei 5.000.000 și întrebuințarea de Lei 2.500.000 pentru scopuri de ocrotiri sociale. Adunarea Generală a mai hotărât ca dividendul să se plătească cu începere de la 1 Iulie a. c. la următoarele Bănci:

la București la Banca Marmorosch, Blank & Co. și la Creditul Technic;

la Cluj la Banca Agrară;

la Sibiu la „Albina" Institut de Credit și Economie;

la Timișoara la Banca Timișoarei și Societate de Comerț p. A.

Impozitul asupra dividendului conform cedulei g) a legei asupra contribuțiunilor directe va fi plătit de către Societate în sarcina gestiunei sale.

Tot de aceasta Adunare au fost ratificate cooptările în Consiliul de Administrație, a D-lor C. I. Argetoianu, Președintele Consiliului de Administrație al Băncei Țărănești și Oscar Kaufmann, Directorul General al Băncii de Credit Român. Adunarea a mai hotărât complectarea statutelor cu anume dispoziții în baza cărora se vor putea lua măsurile necesare față de acționarii rămași în întârziere cu vărsămintele lor peste termenul legal.

Insfârșit Adunarea a decis sporirea capitalului social printr'o nouă emisiune de 85.000 acțiuni à 500 lei valoare nominală fiecare, adică de la Lei 125.000.000 la Lei 167.500 000 dând Consiliului de Administrație delegația să stabilească prețul de emisiune al nouilor acțiuni precum și termenul și modalitățile acestei emisiuni.

Darea de seamă a Consiliului de Administrație menționează diferitele greutăți cu cari au avut de luptat industriile Societății, mai cu seamă în urma orizei economice mondiale care a bântuit pe timpul exercițiului încheiat. Producția Uzinelor și Atelierelor cari n'au avut decât o activitate redusă a fost destinată mai cu deosebire nevoilor Administratiei Căilor Ferate. 1754

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

23353, 15010, 43302, 12909, 42543, 31725, 18869, 2976, 27767 29532, 2141, 2140, 6911, 2139, 4614, 35800, 28522, 10856, 2138 43010, 28373, 22399, 10258, 19908. 28482, 2137, 30545, 40909 42004, 43604, 15177, 30875, 48478, 3853, 12620, 10127. 13214 43201, 9434, 5602, 8770, 22234, 45715, 33101, 5089, 39995, 44610 33586, 40875, 16280, 15443, 21608, 13660, 8656, 11168, 46050 38210, 6241, 45126, 10389. 44447, 40096, 21853, 15858, 27748 13994, 37165, 36407, 24878, 28852, 5741, 10629, 34759, 41299 44236, 11823, 17604, 7575, 13891, 49457, 38460, 49748. 38534 11545, 45292, 5794, 31638, 15789, 37914, 27846, 17737, 3878, 45723 2375, 40695, 42861, 48403, 24408, 39927, 34266, 19717, 32299 27669, 20808, 31333, 13752, 42709, 28887, 23846, 46711, 43956 22109, 23237, 22890, 11042, 36481, 49374, 38131, 47012, 47588 9640, 1597, 14866, 10808, 7101, 47290, 49402, 17293, 17639, 47760 9364, 14922, 49162, 4044, 18980, 31095, 1302, 49694, 9933, 21651 3020 8, 25564, 3560, 48125. 33790, 2549, 33914, 9651, 21970, 31814 6544, 1271, 4967, 39367, 48827, 8495, 14841, 6361, 38528, 3519 456 0, 3518, 17123, 35147, 1004, 38802, 25021, 20632, 6087, 47583 22228, 40098, 44417, 19426. 3571. 41483. 43008, 18947, 34669 19368, 12751, 13531, 4542, 13426, 33826, 13610, 22628, 40311 2600, 11096, 25566, 15518, 24719, 29897, 34248, 25762, 7018 3099, 33489, 5801, 15256, 35777, 2410, 27901, 14666, 36952, 9509 1205. 38390, 4843, 43155, 19821, 11667, 22269, 13763, 27750, 6859 22940, 7599, 3824, 22278, 35150, 33716, 41325, 12448, 27180, 1566 1035, 1138, 44464, 48777, 49093, 23642, 34658, 8940, 11763, 43954 14497, 49990, 27218, 13269, 25539, 6301, 31741, 18855, 4436, 9877 25218, 20125, 13161, 14747, 23324, 28868, 2759, 22458, 42766 44095, 44620, 10772, 235, 36626, 4898, 23532, 25650, 40071, 21463 14815, 29747, 10182, 40026, 32654, 47195, 7141, 657, 11192, 48876 21725, 37266, 39677, 7044, 27479. 26745, 17668, 10028, 35595 6922, 22480, 37308, 46676, 38143, 28963, 32852, 23853, 34092 38703, 17647, 20095, 39698, 3147, 10150, 30236, 49922, 17256 41718, 6061, 44849, 26575, 16150, 20416, 17792, 21559, 37649 20899, 33606, 9428, 4503, 41919, 37510, 37717, 49044, 17894, 12025 44068, 45907, 25674, 36158, 45193, 13206, 36306, 47886, 29885 224, 39378. 16241, 36005, 13471, 37224, 28123, 2305, 12209, 35703 12719, 12718, 29674, 45083, 5198. 29551, 3787, 18940, 2281, 17219 49884, 46990, 31274, 47885, 19742, 3633, 48295, 38840, 1973, 19315

(Va urma.)

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.
◆
Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
◆
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livră instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:
La Librăria „Cartea Românească" Piața Unirii No. 7.
La *Friedmann* Stăniloiu Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
„ *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 2

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Telefon 270. ◆◆ CLUJ. Serviciul de zi şi noapte

1585 **Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.**

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate in centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

La agenţia Compagnie des Wagons-Lits
Piaţa Unirii 7
(Librăria Cartea Românească)
se pot reţine locuri la Wagon-Restaurant pentru Dejun şi Masa de sea
1752

METALURGIA „RAHOVA"
FABRICA DE ARMATURI
Bucureşti, Str. Sf-ţii Apostoli No. 74. Telefon 23/44

Renovându-se Fabrică cu noi Maşini speciale execută prompt şi se găsesc gata în depozit ROBINETE p. APA, VIN, GAZ etc. APARATE p. debitat BERE. Orice articole de alamă şi bronz pentru comerţul TECHNIC şi FIERARIE. 1732

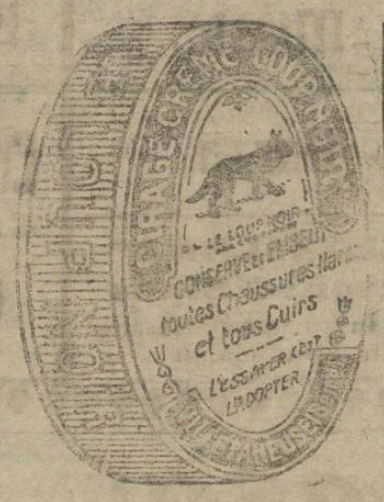

LOUP NOIR
NEINTRECUTA
CREMA DE GHETE

Banca de Scont şi schimb din Ardeal
Soc. Anonimă.
1753 Cluj, Piaţa Unirii 29
Palatul Bánffy.
◆
Se ocupă cu toate ramurile afacerilor bancare. Efectuează schimburi interne şi externe, cumpără şi vinde valute româneşti şi streine precum şi devize pe cel mai favorabil curs al zilei. Dă credite, scontează polițe, finanțează intreprinderi, dă credite şi devize în condițiunile cele mai avantajoase. Primeşte depuneri cu dobânda cea mai avantajoasă. Recomandă atenției publice ramurile sale „safe" cu garanție impotriva focului şi spargerilor

Furnizează imprimate imediat şi ieftin
TIPOGRAFIA BOROS
1741
Vă rog a cere oferte.

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării şi articole de galanterie pentru Domni. Engros şi detail.
CLUJ
Calea Reg. Ferdinand 6.
◆
Se găsesc modelele cele mai elegante, pălării de Paie şi Fetru.
1740 **Preţuri moderate.**

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunţă onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri şi libeluri cari ar putea prezenta garanţie suficietă societăţii. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix şi 7% pentru depuneri fără termen.
Condiţiuni avantagioase. ◆ Intrarea şi prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

TRASUL
dă betonului şi mortarului densitatea deplină şi impermeabilitatea măreşte elasticitatea şi resistenţa de tracţiune şi de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.
TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrioa: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.
Prospecte şi certificate oficioase stau la dispoziţie. Representant pentru jud. Gojocna şi Turda-Arieş precum şi depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Reclama este sufletul comerţului

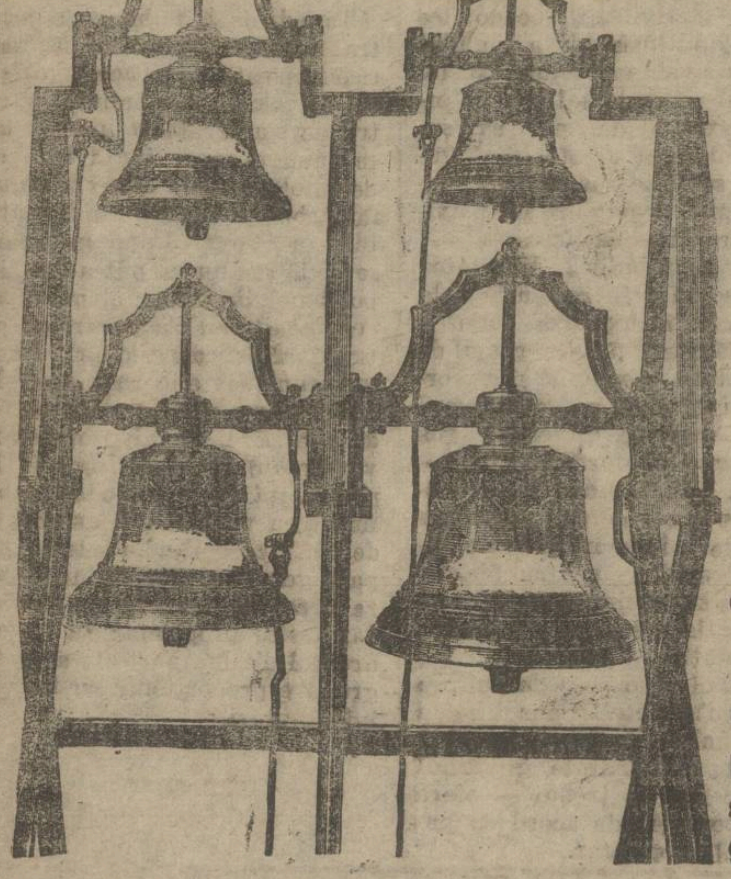

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,
Piaţa Unirii 32. Fosta Andrasowsky
1666

Unica fabrică în ţară care pregăteşte clopote patentate de prima calitate dupa vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint şi mai multe diplome la diferite exposiţii.

Durabilitatea tonului armonia şi exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulţi ani.

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.
◆
DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
◆
Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

Anunţuri
se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea" şi la toate agenţiile de publiçitate.

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	**Iacob Dick și Fiu** Engros și Detail.	Bata
Pferschi	Atlantica	Emke	Luca Niculescu	Turul
Central	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Gambrinus	**Automobile**		Barza	Croitor de Dame
„Pavel“ Rakoczi-utca 56.	Blaga	Viorel	„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Maga in de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Memorandumul adresat Rusiei

— Cuprinsul Memorandumului —

Celebrul memorand al Puterilor care închide nî el pacea europeană a fost remis delegației ruse, însoțit de următoarea scrisoare adresată d-lui Cicerin, vice-președinte al delegației guvernului Sovietelor rusești:

Domnule Vice-președinte,

Am onoare a vă transmite documentul aci alăturat. Trebuie să adaog că delegația franceză își rezervă aprobarea sa definitivă pentru documentul aci-alăturat până ce va fi primit instrucțiunile guvernului său.

Bine-voiți a primi, domnule vice-președinte, asigurările prea înalței mele considerațiuni.

F. Schanzer

Preambulul memorandului, — care a fost publicat Sâmbătă — este complectat printr'un paragraf astfel conceput, care înregistrează abținerea Belgiei și rezervele Franței:

„In această stare, condițiile de mai jos, privitoare la chestiunile cele mai importante de regulat, sânt prezentate delegației ruse de către delegațiile Italiei, Franței, Marei-Britanii, Japoniei, Poloniei, României, Elveției și Suediei, reprezentate în subcomisiunea primei comisiuni. Totuși aprobarea definitivă a delegației franceze este rezervată până ce această delegație va fi primit instrucțiuni dela guvernul său.

ARTICOLELE MEMORANDULUI

Clauza 1. — Propaganda Rusa

Sovietele vor trebui să se abțină dela orice propagandă și de-a interveni în mișcări revoluționare din alte state.

Guvernul sovietic rus va uza de toată influența sa pentru a ajuta la restaurarea păcii în Asia Mică și va adopta o atitudine de strictă neutralitate față de părțile beligerante".

Clauza 2. — Datoriile de război și dinainte de război

1. — In conformitate cu rezoluția din Cannes guvernul sovietic rus recunoaște toate datoriile și obligațiile publice cari au fost contractate sau garantate de către guvernul provizoriu rus sau de către el însuși față de Puterile străine.

Doritoare de-a înlesni de pe acum Rusiei reconstituirea ei, Puterile creditoare sunt gata să nu reclame pentru moment Rusiei plata nu numai a capitalului, dar și a dobânzilor avansurilor făcute guvernelor ruse în timpul războiului.

2.— Aliații nu pot admite răspunderea invocată contra lor de guvernul sovietelor pentru pierderile și pagubele suferite în timpul revoluției în Rusia dela războiu încoace.

3. — In cazul când un aranjament va fi încheiat între Puterile aliate și asociate cu privire la o lichidare sau la o regulare a datoriilor lor de război respective, guvernele aliate interesate vor supune Parlamentelor lor măsurile tinzând să reducă sau să modifice, după aceleași principii și luând în considerație starea economică și financiară rusă, totalul datorit de guvernul sovietic, dar aceste măsuri vor fi subordonate renunțărei din partea Rusiei la reclamațiile vizate la paragraful 2.

4. — Toate datoriile contractate de guvernul sovietic rus sau de predecesorii săi față de supușii străini, și pentru care o responsabilitate a fost asumată de către un guvern străin, vor fi tratate pe acelaș picior ca și datoriile private și conform clauzei 5.

5. — Dispozițiile prezentei clauze nu se aplică soldelor rămânând în creditul unui fost guvern rus într'o bancă situată într'o țară al cărei guvern a făcut avansuri unui fost guvern rus sau care și-a asumat răspunderea pentru împrumuturi emise de către un guvern rus în această țară între 1 August 1914 și 7 Noembrie 1917.

Aceste solduri vor trebui să fie transferate acestui guvern fără prejudiciul drepturilor terților. Răspunderea guvernului sovietic rus pentru datoria sa de război va fi redusă proporțional.

Clauza 3. — Reclamațiuni

Reclamațiunile vor înceta după acceptarea aranjamentelor prevăzute de clauza 2. par. 3.

Totuși, prezenta clauză nu se va aplica la reclamațiunile pentru acei ce depind de alte puteri în legătură cu acțiunea în Rusia a guvernului sovietic rus, nici pentru acei ce depind de Rusia în virtutea acțiunei în alte părți ale guvernelor acestor țări.

Clauza 4. — Recunoașterea de către soviete a datoriilor contractate cu statele dependinte streine

Sovietele trebuie să recunoască toate datoriile, atât cele contractate de regimul imperial cât și de guvernele care i-au succedat.

Clauza 5.

Aceleași angajamente ca cele de mai sus în ceeace privește datoriile contractate de autoritățile provinciale ori locale.

Clauza 6. — Serviciul împrumuturilor

In douăsprezece luni un aranjament cu reprezentanții purtătorilor de titluri rusești va trebui să intervie pentru asigurarea reluărei serviciului împrumuturilor.

Situațiunea de fapt precum și necesitatea reconstituirii rusești vor fi luate în considerație.

In cazul când un acord colectiv n'ar putea fi realizat, beneficiul condițiunilor acordate unui guvern oarecare va putea fi revendicat pentru or care alți purtători streini.

Dacă aranjamentul prevăzut la paragraful I nu poate fi obținut, guvernul sovietic rusesc se angajează să accepte hotărârile unei comisiuni arbitrale, a cărei compunere este fixată.

Aceași procedură se aplică angajamentelor prevăzute la clauza 5.

Aceași procedură se aplică angajamentelor prevăzute la clausa 5.

Clauza 7. — Proprietatea privata

In vedere de a încuraja reluarea activității economice străine nî Rusia, de a îngădui statelor străine să aducă Rusiei ajutorul indicat mai sus în introducere și prin urmare să ușureze refacerea acestei țări guvernul sovietic rus acceptă dispozițiunile următoare cu privire la proprietatea privată:

Fără a prejudiția libertatea recunoscută prin rezoluția dela Cannes de a organiza cum o vrea înăuntrul țărei, regimul de proprietate, economia și guvernul său, și de a alege sistemul care îi convine, guvernul rus recunoaște, conform cu zisa rezoluție, obligațiunea de a restitui, de a reface sau dacă nu poate de a îndemniza toate interesele străine, pentru pierderile sau stricăciunile pricinuite prin confiscare sau sechestrarea proprietății.

In cazul când precedentul proprietar n'ar putea fi pus din nou în stăpânirea acelorași drepturi posedate mai înainte, guvernul sovietic rus va trebui să ofere o compensație de acord cu precedentul proprietar.

In ceea ce privește natura și suma compensațiunei, precedentul proprietar va avea facultatea de a supune tribunalului arbitrul mixt, prevăzut aci, chestiunea de a ști dacă compensațiunea oferită de guvernul sovietic rus este justă și mulțumitoare.

Dacă tribunalul arbitral mixt hotărește că compensațiunea este justă și mulțumitoare, ea va trebui să fie acceptată de precedentul proprietar, dar dacă tribunalul crede că compensațiunea nu este justă și mulțumitoare și guvernul rus și precedentul proprietar nu ajung la o înțelegere, precedentul proprietar va primi dela guvernul sovietic rus concesia de a beneficia de bunurile sale în condițiuni cel puțin tot atât de favorabile pentru el, în tot ce privește întrebuințarea și libera dispoziție, cât au fost cele rezultate din drepturile anterioare.

Totuși, dacă tribunalul arbitral mixt decide că este în practică imposibli să se acorde dreptul de folosință a bunului și că trebue numqrată o indemnitate, suma ei va fi fixată, în lipsă de înțelegere, de către tribunalul arbitral mixt și va fi plătibilă în bonuri. Când guvernul sovietic rus nu va putea da înapoi bunurile însăși, el nu va avea facultatea d'a le atribui pe urmă altor concesionari. Dacă guvernul sovietic rus are de gând a face mai târziu o astfel de atribuire, vechii proprietari vor trebui să aibă dreptul la preferință. Dacă exploatarea bunului nu va putea fi asigurată de cât încorporând-o într'o grupare generală dispoziținea care precedează nu se va aplica, dar fostul proprietar va avea dreptul d'a lua parte la această grupare proporțional cu fostele lui drepturi.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNEA SIBIU

Anul II. No. 515 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Marți 15 Maiu 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU [illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COM[illegible]
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon:
A[illegible]A No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

SIBIU 15 MAIU 1922

IMPROPRIETARIREA IN ARDEAL

— Atitudinea partidului național —

In urma măsurilor luate de guvern, lucrările reformei agrare au început și în Ardeal.

Gazetele din provincie ne aduc vești îmbucurătoare în privința aceasta. Astfel ziarul „Satu-Mare" scrie că în Sătmar reforma agrară a început a fi aplicată. „Lumina Satelor" ne vestește că în județele Sibiu și Făgăraș lucrările de împroprietărire sunt în curs de executare. Alte gazete vin cu știri tot atât de bune. Aproape în toate județele Ardealului aplicarea reformei agrare a început. Și, înțelegând cât de însemnat este pentru ulmea satelor ardelene acest fapt fiecare din aceste foi salută opera de dreptate care începe.

Numai „Patria" care ea ar fi fost datoare să salute cu mai mult entuziasm și cu mai multă bucurie acest început, se arată mohorâtă. Ea nu găsește nici un cuvânt înflăcărat și nu simte emoțiunea caldă a bucuriei. Ba, dimpotrivă, în fața acestui eveniment care inaugurează o eră în viața țărănimei ardelene, „Patria", aducându-și aminte de toată ura pe care o poartă partidului liberal, neagă realitatea și tăgăduește acestuia și democratismul și sinceritatea în a realiza reforma agrară.

Dar cum spuneam și eri, partidul național are dreptul mai puțin decât oricare altul să tăgăduiască partidului liberal spiritul său democratic și voința de a înfăptui reforma agrară, când partidul liberal este acela care a creiat și a însufleții curentul democratic din care a răsărit legea împroprietăririi.

Atitudinea partidului național față de reforma agrară în Ardeal este însă explicabilă. Căci dacă nici Consiliul Dirigent și nici guvernul Vaida n'au voit să înfăptuiască împroprietărirea este pentrucă în materie de reformă agrară partidul național ținea să se rămână la arendările forțate și la Banca Agrară. Interesele oligarchiei partidului îi porunceau aceasta.

Intelegând că reforma agrară trebuie să fie o operă de stat și nu una de partid, guvernul actual intenționează să ia Băncii Agrare privilegiul de a finanța lucrările de expropriere, dând grija aceasta pe seama organelor statului.

Luânddu-se Băncii Agrare acest privilegiu se răpește partidului național posibilitatea de a ține țărănimea ardeleană legată de financiarii și oamenii de afaceri ai partidului, iar prin aplicarea reformei agrare i se smulge și posibilitatea de a face demagogie la sate. Și atunci cum ar putea fi bucuroasă „Patria" când prin începutul de realizare a împroprietării, partidul național este atât de greu lovit în interesele oamenilor săi?

Dar ce importanță se poate acorda atitudinei „Patriei" și partidului național acum când prin aplicarea reformei agrare o nouă viață începe pentru Ardeal. Dacă am stăruit asupra acestei atitudini este pentru a aduce încă o dovadă despre „democratismul" partidului național.

După trei ani

Eri s'au împlinit trei ani de când Universitatea din Cluj a devenit patrimoniul culturei românești.

Cu cinci ani mai înnainte și mai ales, puțin mai târziu, când România veche intrase în vălmășagul războiului mondial, limba românească fusese sugrumată în școlile Ardealului. La Universitatea din Cluj în capitala plaiurilor românești ale Transitvaniei, ea nici când nu fusese luată în seamă. Fusese isgonită de șovinismul unguresc chiar din nevinovatele discuțiuni studențești. Fusese alungată cu cea mai aprigă ură și de pe străzile și de prin casele cetății acesteia „închise" pentru tot ce nu era maghiar.

Odată cu înnaintarea flamurilor armatei românești, sărmanul grai a putut să se reîntoarcă în casa lui proprie, uzurpată de cotropitori. A putut să răsune în accentele lui latine, clare și armonioase în cetățuia culturală din Cluj, pe care Ungurii o înfipseseră ca un cui în inima Ardealului românesc.

Vechii și nedreptii stăpânitori priveau cu zâmbete de smerenie batjocoritoare reîntronarea graiului deposedat. In necunoștința culturei valahe, pe care n'avuseseră timp decât s'a disprețuiască, o considerau incapabilă să înlocuiască străvechea cultură maghiară, de care Ungurii fac atâta caz și pe care noi am găsit-o, cu toată obiectivitatea, foarte străveche, dar incomparabil redusă față de vârsta ei.

Au zâmbit ungurii, dar iată trei ani au trecut, și cine ar putea spune dintre cei cari întâmplător se rătăcesc pe la cursurile sau lucrările universității din Cluj, că acolo se preda acum treti ani ungurește și că risca să cunoască zidurile închisorei, cel care pe vremea acea îndrăznea să rostească vre-o vorbă românească sub acoperișul ei.

Frații de dincolo de Carpați au venit în ajutorul fraților de dincoa ce și cu toții, într'un răgaz atât de scurt de vreme, au putut să dureze podoaba culturei românești, pe care o reprezintă astăzi Universitatea din Cluj. Ea numără studenți cu mult mai mulți ca pe vremea stăpânirei ungurești și are printre profesorii ei atâția, cu care s'ar putea făli orice universitate.

Este o pildă și trebue să fie un îndemn acesta.

Altoirea forțelor intelectuale locale cu forțele intelectuale din restul țărei, este fără îndoială cea mai esențială dintre condițiunile care au adus universitatea din Cluj, într'un timp așa de scurt, la starea ei înfloritoare de astăzi. Pilda ar trebui ținută în seamă de către toate universitățile din România, inclusiv cele din vechiul regat.

Cu multă recunoștință trebue să atribuim deasemenea mare parte din merit profesorilor veniți din Franța prietenă să ne dea ajutorul lor generos. Lumina mult civilizatei lor patrii, pe care ei împărtășie tinerelor noastre generații, este chezășie puternică și sigură că cultura franceză va rămâne deapururi în țara noastră, ca în a doua ei patriei. Ori cât, împrejurările etconomice vittrege de astăzi near alunga cartea franceză, ea tot va veni odată să-și ia locul de cinste pe treapta preocupărilor noastre intelectuale.

Noi am dori, ca și mai târziu, când vom ajunge vremuri mai bune; prietenii învățați ai Franței, să vină necontenit în mijlocul nostru, să străbată alături de noi drumul spre progres. Ei vor vedea atunci că acea ce au sădit împreună cu profesorii noștri a încoltit atât de frumos și a dat roade atât de bune. Căci numai ținând seamă de calea făcută în cei trei ani de după românizare și cel mai neîngăduitor va trebui să recunoască universității române din Cluj un viitor dintre cele mai strălucite.

Răspunsul Rusiei

— Chestiunee Basarabiei și tezaurului —

Nota de răspuns a Rusiei la memorandul conferinței a fost înmânată. In linii gnerale ea nu exclude posibilitatea continuărei unor noui discuțiuni. Sovietiștii sunt de acord cu aliații asupra tuturor punctelor, cu excepția clauzelor 1 și 7 referitoare la propaganda bolșevică și proprietatea privată streină din Rusia.

Respingerea primei clauze ei o motivează întemeindu-se pe hotărârile luate la Cannes de a nu se ridica în conferință chestiuni de ordin politic. In ceia ce privește proprietatea privată Rușii propun rezolvarea ei prin acordarea uzufructului proprietății naționalizate către proprietarii dinainte.

Dacă socotim hotărârea consiliului de miniștri francez, de a nu admite nici i formulă tranzacțională referitoare la art. 7, o greu de prevăzut dacă Franța va considera răspunsul Rușilor în privința proprietății private ca o bază pentru noi tratative.

Pentru a preîntâmpina eventualitatea retragerei Franței și Belgiei de la conferință pe această chestiune, d-nii Lloyd George și Schanzer, au propus ștergerea art. 7 din memoriu, rămânând ca chestiunea proprietății private să fie discutată separat de fie care stat cu Rusia. Până acuma nu se poate preciza până unde delegații francezi își vor menține intransigența față de noua propunere anglo-italiană.

Din punctul de vedere al intereselor României, se înțelege de la sine că recunoașterea de către Rusia a datoriilor de război cuprinde și restituirea tezaurului de la Moscova; prin urmare această chestiune e lichi dată definitiv între România și Rusia.

Rămâne de văzut ce-a voit să înțeleagă Rusia atunci când referindu-se la art. 1 care pe lângă propaganda bolșevică mai cuprinde și recunoașterea statului quo politic și teritorial, spune că nu înțelege să discute la conferință chestiuni politice. Cu alte cuvinte sovietiștii asupra acestui punct nu se pronunță, confirmând prin aceasta declarațiile făcute mai înainte de Cicerin, că fixarea frontierelor rusești în care se cuprinde și chestiunea Basarabiei, delegația sovietiștilor o va discuta cu fie care stat în parte. Intențiunea Rusiei de a trata separat cu România nu poate să se îndeplinească atât timp cât obiectul discuțiunilor dintre aceste două state constituie unul dintre principalele puncte din memorandul rus, a cărei rezolvire se va face printr'un acord al tuturor statelor adunate la conferință.

In legătură cu aceasta d Lloyd George a declarat eri că statutul Basarabiei trebuie reglementat de conferința genoveză, adăugând că dacă prima subcomisiune politică ar refuza să ia în considerare această problemă, în cazul acesta chestiunea Basarabiei va fi supusă spre rezolvare unei, ședințe plenare a conferinței.

Cercul de studii al partidului național

„Patria" publică în numărul de eri următoarea extrem de importantă informație pentru membrii cercului de studii al partidului național:

„Sâmbătă la ora 5 p. m. sunt convocați membrii secțiilor de Drept Constituțional și Drept administrativ, cari vor ține o ședință în localul ziarului „Patria". Această ședință va fi continuarea celei care s'a ținut Joi, sub președinția d-lui Al. Vaida, când s'a distribuit materialul de studiat, pe secțiuni, care vor elabora proectele de legi".

Aflăm deci din informațiunea „Patriei": 1) că s'a înființat un cerc de studii al partidului național: 2) că acest cerc a fost împărțit în mai multe secțiuni; 3) că Sâmbătă sunt convocați „numai" membrii secțiilor de drept constituțional și administrativ; 4) că secțiunile cercului vor elabora proecte de legi.

Nu mai încape îndoială că cercul trebue să aibă o rază respectabilă judecând după numărul secțiunilor cari la rândul lor trebue să fie cel puțin tot atâtea câte cursuri au facultatea de drept și școala de științe de stat împreună. Ce număr de membrii va avea fie care secțiune în parte e mai greu de stabilit; o amănunțită investigație nisânul comitetului de o sută nu ne lasă să întrevedem pentru specialitățile care se vor întruni astăzi decât: pentru Dreptul constituțional pe d-nii Romul Boilă și E. Hațiegan; iar pentru Dreptul Administrativ pe d-nii E. Hațiegan și Romul Boilă.

Probabil în prima ședință, cele două secțiuni, neavând timpul material, nu vor putea elabora decât cel mult un proect de constituție. A cui constituție însă? Pe cât auzeam partidul național nu va mai reveni în Parlament. Să fie atunci ceva în legătură cu adunarea autonomistă dela Alba-Iulia? Cum rămâne atunci cu descăleçarea regnicolară în vechiul regat?

Ori cui va aparține însă constituția în chestiune, urăm d-lui Boilă s'o facă puțin, puțin mai cetibilă decât monumentalul său op de Drept Constituțional (300—400 pag) care figurează în vitrinele librăriilor din localitate cu modestul preț de 175 lei.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

BUCOVINA

— Suprafața, populațiunea și bogăția noului ținut românesc —

O LUCRARE FOLOSITOARE

Statisticile întocmite în ultimul timp de diferite servicii publice asupra situațiunilor de fapt şi diverselor ramuri de activitate ale țărei noastre mărite, pe lângă partea lor de contribuțiune la soluționarea multiplelor probleme economice şi financiare, prezintă şi o deosebită utilitate, oferind tuturora materialul necesar pentru a-şi cunoaşte bine Țara şi'n special noulle ținuturi alipite.

Cunoscându-ne bine țara ne putem de seama de forțele sau de scăderile noastre şi deci ne putem orienta străduințele în sensul cel mai convenabil fie pentru a ne spori capacitatea de muncă fie pentru a remedia răul acolo unde este. In lipsa statisticilor, care nu sunt decât oglinda vieței sociale sub diferitele ei înfățişări, activitatea omului, dacă nu este sterilă, nu poate contribui la progresul comun.

Statistica Bucovinei

Ne cade în mână o interesantă statistică a Bucovinei, întocmită de d. Ionaşcu şeful serviciului statistic din Cernăuți. In ea găsim un bogat material informativ în ce priveşte populațiunea, împărțirea administrativă, situațiunea geografică a acestei provincii pe care o stăpânire streină materială şi destul de îndelungată a încercat în zadar s'o înstreineze şi sufleteşte.

Bucovina are o suprafață de 10.441 km. p. şi se imparte din punctul de vedere al configurațiunei solului în trei regiuni şi anume: muntoasă, care cuprinde județele Câmpulung, Vijnița şi o parte din Rădăuți: antemuntoasă, cuprinzând părți din județele Gura-Humorului şi Storojinețului; deluroasă şi de şes cu județele Cernăuți, Cotmani, Zastavna, Rădăuți, Vascăuți şi părți din Gura-Humorului şi Storojineț.

Cu ce se îndeletniceşte populația

In regiunea deluroasă şi de şes populațiunea se îndeletniceşte cu cultura cerealelor pe o scară foarte întinsă în regiunea antemuntoasă precumpăneşte cultura livezilor şi păşunatul iar în cea muntoasă, se cultivă cerealele în măsură foarte redusă, terenul fiind acoperit de păduri iar clima prea aspră.

Impărțirea administrativă

Bucovina se imparte din punct de vedere administrativ în 11 județe şi un oraş cu administrație autonomă (Cernăuți) cu 20 de ocoale şi 336 comune urbane şi rurale.

Cele mai multe comune rurale sunt în județul Cernăuți (42) cele mai puține în județul Văscăuți (17).

Oraşul autonom Cernăuți formează cu suburbiile sale Hlopecea, Mănăstiriştea, Clocucica, Caliceanca şi Roşa o comună politică urbană.

Bucovina numără 10 oraşe, 3 târguri şi 323 comune rurale.

Populațiunea stabilă

Populațiunea stabilă a Bucovinei la 28 Februarie 1919 atingea cifra de 811.721 din care 402.157 bărbați şi 409.564 femei (în vechiul regat numărul bărbaților este superior femeilor).

După Cernăuți care are 91.852 locuitori, vin oraşele cele mai populate: Rădăuți (15.806) Suceava (10.184) şi Storojineț (9.204). Există numai o singură comună rurală în care populațiunea trece de 8.000 locuitori: Cuciurul-Mare din județul Cernăuților. Clasarea comunelor în urbane, rurale şi târguri, nu are în Bucovina însemnătatea pe care o are în Regatul vechi, deoarece organizarea administrativă între oraşe şi sate nu diferă deloc. Densitatea populațiunei pentru Bucovina întreagă este de 77,7 locuitori la kilometrul pătrat. Populațiunea cea mai deasă este în județele Cotmani, Siret şi Suceava; în județul Câmpulungul populația este foarte rară. Ca încheere vom arăta că recensământul statistic arată pentru Bucovina 181.244 vite cornute, 55.356 cai, 88.351 porci şi 100.190 oi.

Cât câştigă un boxeur

Jack Dempsey, faimosul campion al lumei de box, devenit celebritate mondială prin puterea pumnului, a venit în Europa să se distreze. Bine înțeles Parisul, l'a atras, între toate oraşele. Intrebat ce intențiune are, Dempsey, răspunde că ar dori căsătorie imediată cu o pariziană. Ce-i oferă bărbatul? Nici mai mult, nici mai puțin, decât un venit de un milion de dolari egal cu 10 milioane franci sau egal cu 120 milioane lei, pe an.

ECOURI

Un nou balet al lui Richard Strauss

Richard Strauss este ocupat actualmente cu terminarea instrumentației unei noui partituri.

Este un balet care va fi intitulat la Viena, „Schlagobers"; la Berlin, „Schlangsahne" iar în America „Whipped Cream" (pe româneşte „Frişcă").

Puținii favorizați, cari au putut auzi pe Strauss la pian, spun că muzica e delicioasă, cu totul în genul vienez, uşoară şi plină de veselie. Richard Strauss a scris el însuşi textul acțiunii.

Atât muzica cât şi textul sunt un salut la adresa Vienei.

Acțiunea se petrece alternativ în „Prater" şi într'o cofetărie, în care un vals trezeşte pe toate cofetăresele şi le face să danseze.

In baletul acesta vor predomina valsurile.

Premiera va avea loc la Opera Mare din Viena; sub însăşi directa conducere a lui Strauss, care pregăteşte în persoană reprezentarea acestui balet.

Portretul d-rei Elena Văcărescu

D. Thiebant Sisson scrie în „Le Temps" despre portretul d-rei Văcărescu, făcut şi expus recent de Jacques Blanche: „Ingenios compus cu acel cer de furtună ai cărui nori, de un cenuşiu foarte întunecat, se armonizează admirabil cu toaleta de catifea neagră şi marea pălărie neagră a modelului cu pâlpâeile de flacări şi rotocoalele de fum cenuşii şi trandafirii cari sboară în depărtare, dintr'un foc vesel în jurul căruia se învârteşte un cerc de țărani îmbrăcați în culori luminoase, portretul e cu măestrie pictat, cu o siguranță de realizare, de care, cunoscătorii, dela prima aruncătură de ochi, rămân încântați.

Capul, mai cu seamă, e o minune cu efect. Totul e exprimat cu o savantă gradație în efect, cu o autoritate şi o forță cari se impun — şi această superbă efigie, adevărată bucată de muzeu, ne face să regretăm încă mai mult că Jacques Blance nu se înarmează totdeauna cu scrupulul, sinceritatea şi emoția în fața naturei, cari caracterizează această bucată de admirabil gust.

Generozitate de artist

Felix Renard, autorul „Berceuse"-ei virtuoz de vioară, supa într'o seară într'un restaurant parizian, când intră un client cu chef, însoțite de un bătrân violonist, care cântă atât de mizerabil, încât publicul, cu toată considerația pe care o avea pentru noul venit, era să-l dea afară.

Felix Renard îi luă vioara, o acordă în două minute şi scoase din ea sunete, cari cufundară auditorul în extaz.

La sfârşit, autorul „Berceuse"-ei luă pălăria violonistului şi trecu din masă în masă, strângând pentru acesta o sumă destul de respectabilă, pe care i-o şi dădu.

— Intre artişti, suntem în totdeauna fericiți să ne putem ajuta, spuse violonistul lui Renard.

Căci cu toată lipsa de talent, sărmanul avea şi iluzii.

Cititi „Infrățirea"

✤ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ✤

Situația de drept a Consistorului de odinioară din Oradea-Mare*)

de I. Mateiu
doctor în drept.

III.

Dar acestea sunt simple ipoteze ale noastre, căci Protocolul congresului din 1868, fiind redactat sumar ca toate protocoalele sinodale şi congresuale până în zilele noastre, nu ne pot da, din nefericire, lămuriri asupra dezbaterilor urmate, spre a cunoaşte intențiile Congresului. (In Protocolul congresual din 1868 găsim, ce-i drept, o petiție către congres semnată de 117 preoți şi mireni, în care se cere reînființarea episcopiei, pentru că „consistorul şi teritorul episcopesc şi astăzi sustă, unde adminis tatorul episcopesc este capul consistorului din Oradea mare" (p. 227). Congresul decide, că după ce în chestiunea aceasta s'au luat şi se iau dispozițiile posibile, petiția să alătură la actele congresului (p. 97).

Rămâne deci să conchidem, că Congresul național-biseric a cons fințit, în mod constituțional, existența unui consistor fără eparhie. Acest act stă în flagrantă contradicție cu întreg spiritul şi litera Statutului organic.

Dar tot atât de anticonstituțional a fost şi al doilea act, prin care Consistorul din Oradea se supune autorității sinodului eparhiei Aradului, prin ceea ce el devenea al doilea organ executiv alături de Consistorul din Arad. Adecă organ executiv al unei eparhii străine (străine în senzul, că clerul şi poporul in Biharia avea conştiința vechei eparhii proprii dela Oradea, cum rezultă din petiția menționată). O situație de fapt aceasta, lipsită de orice dispoziție legală a Statutului organic.

Concluzul No. 98 al sinodului eparhiei Aradului din 1870 relativ la vicariul episcopesc Oradea, produce o confuziune de drept şi mai mare. Conform acestui concluz, vicariul să constituie prin alegere de către sinodul eparhial. Insă Statutul organic în § 118 spune explicit, că vicariul, ca locțiitor episcopesc, nu se alege de nimenea, ci se numeşte de către episcop dintre asesorii de tagmă preotească.

Spre a eşi din acest impas, Sinodul din Arad priveşte postul de vicar ca „post sistemizat şi salarizat ordinar" şi cu această motivare îl supune pe titular alegerii sinodului. Motivarea însă nu este precisă, căci posturile de fiscal şi secretar consistorial încă sunt sistemizate şi salarizate ordinar, cu toate acestea ei nu se aleg de Sinod, ci numai de plenul consistorial (§ 119 st. org.)

Singurii funcționari bisericeşti, cari se constituu prin alegere de către sinodul eparhial, sunt asesorii ordinari şi onorari (§ 116 St. organic). In adevăr concluzul No. 98 din 1870 vrea să-l considere pe vicarul din Oradea ca aparținând categoriei asesorilor, căci alegerea lui o supune întăririi din partea episcopului, cu provocare la § 116 din Statutul organic. Condiția aceasta are însă valoare numai pentru asesorii (ordinari şi onorari) ai senatului bisericesc (cf. a-lin. 2 al § 116). Ar urma deci logic, că instituirea vicarului este legată de calitatea de asesor în senatul bisericesc. Aceasta ar corespunde literii Statutului organic din § 118, că vicarul (locțiitorul episcopesc) se recrutează dintre asesorii de tagmă preotească. Insă nu mai în parte,. căci modul recrutării contrazice cu totul menționatului § 118, unde, cum am văzut, se spune categoric, că vicarul nu se alege de sinodul eparhial, ci se numeşte de către episcopul diecezan.

Să vedem însă, cum s'a executat practic constituirea vicarului. In 1874 se pune la ordinea zilei de sinodul eparhiei Aradului alegerea de „preşedinte vicar episcopesc la Consistorul din Oradea mare". In urma votării secrete „sinodul proclamă pe Ioan Metianu protopresbiterul din Zerneşti în arhidieceză, de ales preşedinte pentru Consistorul din Oradea; iar preşedintele episcop îşi rezervă întărirea alesului". (Protocolul sinodului eparhial din Arad pe 1874 p. 36).

Prin urmare Sinodul nu numai că a ales o persoană care nu făcea parte ca asesor din senatul strâns bisericesc de pe teritorul eparhiei, ci aparținea altei eparhii unde nici nu era măcar asesor, ci numai protopop. Să trecem la altă alegere. In 1900 Sinodul eparhial alege în postul de vicar şi preşedinte al Consistorului din Oradea pe protosincelul Vasile Mangra profesor la teologia din Arad. Dânsul nu era asesor; abia după alegerea sa de vicar a fost ales de acelaş sinod şi asesor în senatul bisericesc al Consistorului din Oradea mare. (Protocolul sinodului eparhial din Arad pe 1900 p. 65).

Astfel practica bisericească ne convinge că celui ce se alegea vicar nu i se cerea nici măcar calitatea de asesor, cum încercasem noi să interpretăm concluzul No. 98 din 1870. Ceea ce însemna, că despomenitul concluz No. 98 din 1870 creiase o normă absolut contrară Constituției noastre bisericeşti.

Să analizăm însă puțin, însăşi situația de drept a Consistorului din Oradea mare. Potrivit actului de înființare din 1793, consistorul era un organ al scaunului episcopesc din Arad, chemat să administreze districtul Orăzii. Preşedintele lui natural era episcopul din Arad, care în caz de împiedecare îşi numea un suplinitor. Prin urmare Consistorul nu avea atribuții de independență în teritorul pe care-l administra, ci era supus autorității episcopului arădan. Din această situație îl scoate abia Statutul organic, însă fără a-i lămuri poziția în cadrele constituției bisericeşti. Anume § 142 spune, că el rămâne şi mai departe în activitate, având să urmeze întru toate dispozițiilor Statutului organic.

*) Fragment dintr'o lucrare de drept bisericesc, care va apărea în 3 volume.

Cronica politică

Partidul național împotriva țărăniștilor. — Tratativele urmate între țărăniști și partidul național pentru stabilirea unui acord electoral au eșuat. Era vorba anume ca în alegerile parțiale din Ardeal, partidul național s'ă nu puie contracandidați partidului țărănesc, acesta obligându-se la rândul lui să puie la dispoziția partidului național toate mijloacele lui de propagandă electorală. Partidul național însă a refuzat propunerea țăraniștilor, sub cuvânt că n'a sosit vremea ca partidele din vechiul Regat să-și întindă organizațiile și acțiunea lor în Ardeal. Și totuși, pe vremea Federației nu era alegere în Ardeal la care partidul național să nu se prezinte alături de țărăniști și să nu facă uz de mijloacele de propagandă ale partidului țărănesc. Era atunci după epoca rușinoasă a Consiliului Dirigent, și partidul național, ne mai putând să înfrunte revolta maselor populare, avea nevoe să fie ajutat și de propaganda țărănistă.

Astăzi însă, închipuindu-și că și-a refăcut prestigiul în fața maselor electorale din Ardeal și că deci sprijinul țăraniștilor a devenit de prisos, partidul național vrea să se scuture de tovărășia partidului țărănesc dela care va păstra, de sigur, numai mijloacele de propagandă.

Și dacă, totuși, partidul țărănesc va ține să se prezinte și în alegerile din Ardeal, vom asista atunci la o foarte amuzantă luptă între cele două partide.

Opoziția și reîntoarcerea dlui I. I. C. Bratianu

Perfidie și rea credință

Văzând, că nu poate înșela pe nimeni prin zvonurile-i tendențioase despre activitatea delegației române la Genova și prin comentariile periide aduse acestei activități, care s'a dovedit mai mult de cât la înălțimea chemării, — opoziția, care s'a botezat într'o vreme „națională" a lansat de curând un zvon pe cât de fals, pe atât de fără efect. Anume că președintele delegației române dela Genova, d. I. I. C. Brătianu, se va înapoia după 20 crt. în țară, situația guvernului reclamându-i prezența în Capitală. Gazetele opoziției și în primul rând cele maghiare, — o nouă dovadă despre naționalismul național al nostre opoziții, — ni s'au prezintat în măsură să știe cert, că primul ministru român nu va aștepta sfârșitul conferinței, ci se va înapoia înainte ca acesta să se producă. Bine înțeles, că odată pornit zvonul, aceste ziare se simțiau în aceeași măsură să știe, și încă tot atât de cert, că întoarcerea în țară a delegației române e necesitată de situația politică schimbată.

Ori, nici situația aceasta nu s'a schimbat întru nimic dela plecarea președintelui consiliului de miniștri din țară și nici zvonul de mai sus n'are nici o bază, el fiind un produs al relei credințe a opoziției.

Ziarele străine, care n'au de ce să intervertească adevărul în materie de politică românească după cum o face opoziția României, îi poate servi acesteia adevărul adevărat. Avem înainte un ziar vienez, prin care d. Carlo Schanzer, ministrul de externe al Italiei, declară într'un interview, că conferința genoveză va lua sfârșit la 20 crt. Acesta e adevărul, spus de însăși aceia, cari au organizat conferința. Agențiile care au adus știrea întoarcerei d-lui I. I. C. Brătianu în țară, au adus-o odată cu aceea despre sfârșitul conferinței, care coincide cu ziua pentru care au anunțat plecarea președintelui consiliului român.

Această nouă dovadă de rea credință apasă greu tocmai fiindcă e în legătură cu reprezentarea statului nostru în străinătate, la cea mai importantă dintre conferințe, reprezentare, pe care opoziția noastră ar vrea-o altfel nu strălucită cum se face.

Ultime știri

Separattismul Croației. — O desmințire oficială

Legațiunea sârbă desmințe știreta că în Croația sunt tendințe separatiste și că s'ar fi format acolo un guvern separatist.

Un spionaj curios în Germania

Berlin. — Poliția a arestat pe un individ anume Aschpah, care a furnizat statelor streine documente politice false. Pe temeiul acestor documente false, atitudinea Antantei, mai ales a Franței a fost atât de dușmănoasă față de Germania. Aceste documente au servit și ca bază pentru măsurile militare luate contrat Germaniei, propuse de faptul ministru de război francez Lefevre. Acelaș Aschpah a furnizat și Americei și Poloniei știri false despre situația economică a Germaniei, provocând astfel pagube incalculabile Germaniei.

Un refuz semnificativ al regelui Angliei

Londra. — Regele George a sosit la Londra venind din Belgia. In călătoria lu ia trecut prin Nordul Franței. Cu toate astea a respins invitația președintelui Millerand, călătorind în cel mai striet incognito.

Dacă era d-l Vaida...

In articolul prim de eri, „Patria" se arată foarte pesimistă în ce privește temeinicia succeselor noastre la Genova. După organul partidului național, România nu putea să dobândească o victorie diplomatică reală decât dacă la Genova s'ar fi trimis pentru apărarea intereselor noastre una din marile celebrități ale Consiliului Dirigent sau dacă, cel puțin, dela 1919 încoace, s'ar fi urmat politica externă a d-lui Vaida.

Nu vom sta, firește, să aflăm la care Consiliu Dirigent s'ar fi oprit partidul național când ar fi fost vorba să dăruiască României un apărător al intereselor ei. Dar știm ce s'ar fi ales de aceste interese dacă în apărarea lor s'ar fi urmat politica externă a d-lui Vaida și mai ales dacă la Genova s'ar fi găsit ca reprezentant al României însuși d. Vaida. Angajându-se să trateze cu Rusia sovietică, d. Vaida ar fi sacrificat Basarabia, după cum, tratând cu Aliații din Apus, d-sa a sacrificat Banatul.

Căci aceasta este faimoasa politică externă a d-lui Vaida pe care „Patria" ne-o proslăvește în fiecare zi: dobândirea păcii prin sacrificarea drepturilor și interese lor noastre naționale.

Două ziare anti-românești

Opinia publică a remarcat în nenumărate rânduri campania anti-românească, ce înțelege s'o ducă prin ziarul „Patria" partidul național din Ardeal în contra guvernului, campanie care după cum s'a văzut servește drept armă contra noastră dușmanilor neamului nostru.

Ea și-a găsit sprijin mai ales în spiritele șoviniste ale politicianilor maghiari, neîntârzînd nici un moment să se manifeste.

Aceste procedee demagogice, care nu pot decât să răzvețească forțele politice ale țării nu corespundeau mentalității conducătorilor partidului național, înainte ca aceștia să se fi acomodat părerilor Drului Lupu, care nu scapă niciodată ocazia să-și scoată la iveală revoluționarismul său prin ziarul său „Aurora."

Negând importanța înapoierei tezaurului de la Moscova, de către bolșevici, în timp ce primul nostru delegat la Conferința de la Genova își punea toate sforțările, ca această clauză să fie trecută în memorandul prezentat de către Aliați Sovietelor, ziarul Drului Lupu a servit cauza bolșevicilor, de care l leagă o necontestată afinitate de idei.

Complicitatea acestui ziar cu dușmanii țării noastre e dn ce în ce mai evidentă prin relațiunile ce le are cu gazetele străine, ce luptă contra intereselor neamului românesc și a liniștei de stat, cât și prin ecoul ce-l au în coloanele acestui ziar, tot felul de știri tendențioase, furnizate ziarelor din străinătate de dușmanii noștri.

Astfel „Aurora" comentează cu multă bucurie atacul contra politicei interne din România, publicat de „Gazette de Lausanne"; furnizat desigur tot de o unealtă a D-rului Lupu; și anunță cu emfază că „L' Humanité" cu data de 26 Aprilie a. c, reproduce după ea protestul studențimei basarabene împotriva terorarei din Basarabia.

Impresiunea pe care o dă deslănțuirea acestui sistem demagogic și defăimător, în timpuri atât de grele pentru situația țării, nu poate fi alta pe tru orice bun român decât că, acei cari și-au făcut un obicei din această operă negativă neglijează interesele generale ale Statului, pentru o eventuală satisfacere a ambițiilor lor personale.

PENTRU FAMILIILE

celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Totalul din urmă	7725 lei
Prof. Papilian	100 lei
D-na E. Iorga Galați	100 lei
Dnul Victor Ionașcu și D-na Adela Ionașcu	20 lei
N. C. P.	20 lei
Dr. Aurel Gavriș din Ghelar	100 lei
Total:	8065 lei

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

Un patriotism sui-generis

— Patriotismul Partidului Național —

Speriată pe drept cuvânt de rezultatele nefaste ale politicei rigonaliste dusă dincolo de marginele permise, „Patria" caută să bată în retragere. Nici că am fi dorit altăceva atunci când semnalam, apariția acelui odios pamflet separatist care de la Viena se intitulează „Ardealul", și când ceream partidului național o dezavuare.

Dar dezavuând, oficiosul naționalist face uz de un procedeu pe care cel mai crâncean „bizantinism" l'ar putea invidia. Dacă ar fi să uităm toată campania contra „răgățenilor" și să ne luăm numai după afirmațiunile articolului de fond din numărul de eri al „Patriei", unificarea poate fi socotită ca și închiegată. Procedeurile incorecte sînt însă condamnate de „Patria" numai când ele vin de dincolo de munți dar sunt practicate cu asiduă stăruință aici, tocmai de ea Noi le condamnăm cu aceeași tărie de ori unde ar veni ele.

Așa „Patria" nu are curajul să recunoască fățiș că propaganda contra noastră care altădată se făcea numai pentru străinătate, acum se îndreaptă către massele de cetățeni români **tocmai fiindcă dușmanii noștri au crezut terenul indestul de pregătit de politica antirăgățeană a parttidului național și presei sale.** Și atunci găsește nimerit să atace partidul liberal, făcând afirmații pe cât de străini, pe atât de inexacte.

Ziarele ca și oamenii politici ai partidului liberal cunosc pe a tât de bine poporul de aici, pe cât de puțin și-au dat silința oamenii politici ai partidului național a cunoaște poporul vechiului regat pe care îl detesta în toate manifestarile lui. De aceea când semnalam rezultatele politicei regionaliste a „Patriei" și partidului care o patronează, nu ni-am îngrijorat nici un moment de sdruncinarea maselor populare românești din Ardeal, ci numai de înveninarea raporturilor între provinciile românești ale Românlei Mari. Iar îngrijorarea noastră pornea din aceeași dorință de purificare și consolidare pe care „Patria" a propovăduește, fără a o dovedi.

„Ținutul ocupat"

Cum numesc unguri Ardealul. Provocările Budapestei

Așa se cheamă în întreaga Ungarie Ardealul, parte constitutivă a statului român, și denumirea aceasta n'o dau părții acesteia a țării noastre numai cetățenii maghiari, ci chiar și ziarele și oficialitatea Ungarei, despre al cărei spirit revanșard, dovedit prin discursurile ținute în fața alegătorilor, de către însuși primul ministru maghiar, — ne-am convins în atâtea rânduri.

N'am avea de ce ne face gânduri rele din pricina acestui titlu dat Ardealului de vecinii noștri. Faptul, că îl numesc așa și ne poartă gândurile pe care ni le poartă, nu schimbă cu nimic starea de fapt a lucrurilor. Ne privește însă într'atâta întru cât numirea aceasta se dă Ardealului nostru în relațiile Ungariei cu noi, deci oficial.

O știre din Budapesta ne veste ște anume, că consulatul român de acolo respinge pe capete cererile de pașapoarte pentru România, pentrucă mai toate cererile ce-i vin, sunt pentru „ținutul ocupat". Acest lucru, împotriva căruia nu ne putem ridica atâta vreme cât se practică între pereții familiilor din Ungaria, ne atinge când ni se intervină la guvernul de la Budapesta, pentruca cel puțin în relațiile oficiale cu noi, cetățenii unguri să recunoască că Ardealul nu mai e al Ungariei și nu e numai „ocupat" de către România.

Această numire, scrisă pe cererile adresate consulatului nostru, pe lângă că dovedesc, cât de adânc e înrădăcinată pofta răfuelii în toate straturile maghiare, ne mai face să o relevăm și pentru motivul, că ura ce se ascunde în dosul ei se manifestă și deschis și, ce e mai mult, chiar din partea autorităților, a guvernului maghiar. Facem aluzie la cazul relatat de noi deunăzi și întâmplat consulatului nostru din Budapesta, care a fost aruncat în stradă, cu acte cu tot, pentru ca să se instaleze în locul lui un birou auxiliar al societății iredente a „Ungurilor deștep tați". După informațiunile pe care le-am primit acum, consulatul nostru n'a primit nici până azi, după o săptămână de când e pe drumuri nici local și nici satisfacția cuvenită.

E un caz caracteristic, pe care însăși cetățenii maghiari, cari au nevoe de funcționarea consulatului nostru, ar trebui să-l vestejească în primul rând.

INFORMATII

Candidaţii partiduiui naţional liberal în alegerile parţiale

Partidul naţional liberal a fixat următoarele candidaturi la alegerile parţiale, pentru Cameră în Ardeal:

Circ. Zalău dl Vlad. Atanasovici, circ. Şomcuta-Mare dl dr Tibil, circumscripţia Ceica dl Lăpădat, circ. Tileagd dl dr Tripon, circ. Târgul-Mureş dl colonel Dragu, circ. Zărneşti (Făgăraş) dl inginer Ionică.

Partidul naţional liberal nu va opune contra candidat dlui Tibor Zsma, reprezentantul minorităţii ungare, care candidează la Arad (oraş) nici dlui Elemer Gyárfás, care candidează în circumscripţia Sf.-Gheorghe.

Deasemenea, pentru alegerile de Senat, în circ. Ciuc (Ardeal) partidul liberal nu va opune contra candidat dlui Ioachins George.

•

Tratativele dintre lucrătorii şi patronii minelor din Căpeni, Baraot din Ardeal, fiind întrerupte, ambele părţi au făcut apel la arbitrajul dlui Georgian, inspector general al muncii.

D sa va pleca zilele acestea la Căpeni.

Intoarcerea delegaţiei economice române dela Genova. Regimul de import şi export

Miercuri a sosit în Capitală — venind dela Genova — delegaţia technică financiară şi economică română care a participat la lucrările dela conferinţa mondială.

Din declaraţiile făcute de membrii acestei delegaţiuni reese că punctul de vedere al României a triumfat.

Acest punct de vedere este admiterea unui regim protecţionist atât la import cât şi la export pentru România. Celelalte state cereau un regim al schimbului liber. Produsele României să fie libere la export fără nici o restricţie iar fabricatele acelor state să fie libere la import în România, tarăşi fără nici o restricţie. Ar fi urmat dar desfiinţarea actualului regim de import şi export care se află actualmente în vigoare la noi în ţară.

In cele din urmă s'a admis principiul că fiecare stat este liber să-şi fixeze regimul de import şi export pe care-l socoate mai bun şi mai conform cu nevoile sale economice şi financiare.

•

Acum câteva zile s'a încheiat un contract colectiv de muncă între lucrătorii şi fabrica de sticlărie Arpád Renyi din Poiana Codrului (Maramureş).

•

La Oradea-Mare a avut loc congresul lemnarilor, la care au participat 400 reprezentanţi ai firmelor forestiere.

S'au admis să se intervină la guvern pentru reducerea impozitelor, uşurarea mijloacelor de transport. Congresul a hotărât să menţină independentă organizaţia forestieră din Ardeal.

•

S'a întrunit la ministerul de interne comisiunea pentru elaborarea proectului de reformă administrativă.

In această şedinţă s'au fixat principiile cari vor forma economia generală a acestei reforme, principii cari vor urma să fie desvoltate apoi în celelalte şedinţe.

Unul din aceste principii este descentralizarea administativă. Este vorba de descentralizarea regională în primul rând şi apoi de descentralizarea judeţeană şi comunală.

•

M. S. Regele a semnat decretul prin care o parte din personalul c. f. provenit din M. A. V. Transilvania, a fost încadrat la c. f.

•

D. M. Georgian inspector general al muncii, a plecat la Braşov pentru a interveni în conflictul dintre lucrători şi patronii fabricelor din regiunea Bârsei, căutând să ridice lock-out-ul declarat.

•

Ultimele noutati

Eponge colori unii şi cu desen
Alaudă Albă şi colori unii pentru Rochii şi Costume Taeur
Marquisette ultimele noutăţi ca desenuri
Marocain de Mătase şi de Lână
Mătăsuri groase speciale pentru Cape şi Mantouri
Stofe de lână Toate colorile pentru Rochii şi costume Taeur
Stofe Englezeşti pentru costume bărbăteşti
Incălţăminte din cele mai noi forme 1756

Au sosit la Magasin

„MISSIR“

Str. Memorandului 11. : (Unio-utca), **Cluj**

Marţi noaptea au sosit la Sinaia AA. LL. Regale Principele Carol şi Mihai şi Principesele Elena şi Irina a Greciei.

Principesa Elena, Principele Mihai şi Principesa Irina a Greciei, sora Principesei Elena, vor rămâne mai multe zile în Sinaia.

•

Dl Nicolae Bretau, cunoscutul bariton dela Opera maghiară locală, a fost angajat dela 1 Septembrie a. c. la Opera română în calitate de a II-lea director de scenă şi ca solist.

•

Ştirea lansată de Ziarul local „Patria“ despre demisia dlui General Moşoiu, Ministrul Comuoicaţiilor, este de domeniul fantaziei.

Dl General Moşoiu i-a şi dat cea mai categorică desmintire.

•

Licitaţia publică Vineri în 19 Mai la ora 3 d. a. se va vinde în str. Matia (Matei Corvinul) No 4 prin licitaţie publică diferite mobile, dormitor, sufragerie oglinzi cristal, pian, biliard, argintărie de masă, aranjament de cafenea, mase, scaune etc. etc. 1760

Baia „Diana“ este deschisă Miercuri şi Vineri pentru Dame Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni. 33

Cele mai frumoase bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

Pferschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr. 5 Cel mai bun şi mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialităţi excelente de vin.

Servitul regulat şi cu precauţiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleşi. 1464

Uzinele „BABI“ Werk

Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz şi cărucioare pentru copii. Timişoara Str. Moţilor No. 1. 1563

Noutăţi de primăvară

Au sosit engros, ciorapi pentru dame şi băeţi, mănuşi şi articole de manufactură. Fischbein şi Spitz Magazin de Mărunţişuri şi tricotaj Cluj. Piaţa. Unirii 29 Palatul Banffy. 1574

A sosit şi primăvara
Nu ştim ce ne-a aduce vara!
Toată lumea îşi petrece
Cu mâncări şi beuturi alese
Numai în restaurantul **Kánya**
din strada Donáth Nr. 86.
1720

Reforma Agrară în Ardeal

Infăptuirea exproprierei şi a împroprietărirei în Ardeal

Comisiunile de ocol ies la faţa locului — Exproprierea moşiilor statului — Noi ordine — Magnaţii sunt îngrijoraţi

Ziarul nostru a fost primul care a anunţat accelerarea măsurilor de împroprietărire în Ardeal, măsuri luate de actualul ministru al Agriculturei, menite ca ţăranii Ardeleni să intre în cât mai scurt timp în posesia pământurilor.

Nu ne vom ocupa în acest articol de cauzele pentru care această reformă a cărei înfăptuire era atât de aşteptată, sub trecutele guverne dura la infinit, din cauza puţinului interes pe care atât guvernul Averescu, cât şi scurta guvernare a D-lui T. Ionescu l'a arătat acestei probleme.

După cum anunţat într'un număr trecut al ziarului nostru, s'a ordonat ca, cu începerea zilei de 1o Mai să se accelereze lucrările pentru împroprietărire, şi să se înceapă în rândul întâi cu moşiile statului şi cele de mână moartă şi apoi să se treacă la moşiile particularilor. In acest scop s'au trimis de către Directorul Agriculturei din Cluj următoarele ordine tuturor comisiilor de ocol din Ardeal:

Domnule Preşedinte!

Avem onoare a vă comunica mai jos normele după care urmează să procedaţi la lucrările de expropriere şi împroprietărire.

La moşiile Statului

a) In cazul când Statul nu şi-a rezervat nimic din moşie pe seama sa, atunci veţi începe lucrările de împroprietărire în conformitate cu art. 244 şi următorii din regulament.

b) Dacă din moşia Statului şi-a rezervat o parte pe seama proprie, partea cedată la împropietarire se va defalca pe hartă şi proceda în conformitate cu art. 1oo şi următorii din regulament.

In cea ce priveşte celelalte moşii se vor urma dispoziţiile art. 1oo din regulament. Pentru a nu se produce cauze de nulitate, vă rugăm ca aceste lucrări să fie făcute de Comisiunea completă conform art. 86 din regulament la care bine înţeles trebuie să ia parte şi secretarul Comisiunei.

Dacă agronomul regional s'au delegatul Casei Centrale a împropietăririi vor fi împiedecaţi să ia parte la lucrări din oare cari motive, atunci veţi cere telegrafic din timp Consilierului Agricol, care are ordine precise în această privinţă, să se trimită un substitut.

In ceace priveşte inginerii, în cazul când vor lipsi, veţi cere telegrafic Inspectoratului general geodetic din Cluj, pentru a desemna un substitut.

Odată cu acest ordin s'a început în întreg Ardealul, cu începerea zilei de 1o Mai execuţarea acestui ordin. Astfel comisiunile de ocol formate din Preşedintele Comisiunei Agrare Regionale, 2 delegaţi din partea comunei şi reprezentaţii Casei Centrale a Improprietăririi, însoţiţi fiind de ingineri, procedează la eşirea pe teren şi la verificarea hărţilor şi terenurilor şi după ce judecătorul constată partea juridică după hărţi şi cărţile funduare, se declară moşia ca expropriată.

Lucrările acestea sunt în executare în decursul zilelor dela 1o—15 Mai.

Odată aceste lucrări de expropriere a moşiilor statului fiind executate, se va proceda apoi la declararea de expropriate a moşiilor de mână moartă, în care categorie intră mile de jugăre ale moşiilor bisericelor şi ale diferitelor fonduri, urmând ca apoi să se exproprieze moşii ale latifundiarilor cari nu cad în litigiu şi a absenteiştilor.

Peterinagiul latifundiarilor

Măsurile de accelerare a aplicărei reformei agrare au pus în mişcare pe magnaţii latifundiari de la noi cari aveau credinţa că această reformă va întârzia a se aplica şi cari aveau speranţa că chestiunea reformei agrare în Ardeal va fi discutată de., conferinţa de la Genova.

Astfel în decursul zilelor acestora zeci de magnaţi maghiari dintre care baronul Josika şi Teleki şi reprezentantul „Statului Catolic“ au început un adevărat peleriaj la Directorul Agriculturei din Cluj pentru a fi puşi în curent cu mersul lucrărilor de expropriere şi improprietărire.

Şi pentru că vorbim despre reprezentantul „Statului Catolic“ menţionăm că numitul „Stat“ are în marginea oraşului Oradea-Mare 9o.ooo de jugăre şi că în cuprinsul judeţului Bihor, care judeţ este cel mai bogat în populaţie românească, posedă 1oo de mii jugăre de pădure.

N. F.

Manuale practice pentru corespondenţa comercială şi particulară

N. FILIPOVICI: Curs special de terminologie şi frazeologie comercială **româno-germană** . . Lei 10·—
Curs de aplicaţie a expresiunilor comerciale **engleze** . . . . . Lei 10·—

De vânzare la principalele librării din ţară şi la librăria editoare „CARTEA ROMÂNEASCĂ“, Bucureşti, precum şi la librăria Cartea Românească S. A. Sucursala „Cosinzeana“ CLUJ, Piaţa Unirii 7
1749

CIORAPII Lloyd 147 1600
Fraţilor SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Sâmbătă 13 Mai 1922.

Față cu intransigența pe care o arată Franța la conferință în chestiunea memorandului, se vorbește că delegația sovietică are instrucțiuni ca să-l primească pe deplin ca bază de discuțiune și de acord.

Știrea aceasta dacă se adevereşte, e de mare interes și ar asigura pe deantregul succesul conferinței, întru cât Franța și Belgia n'ar mai avea nici un motiv ca să suspecteze intențiunile Angliei față de problema rusească.

Faptul că rușii se arată dispuși la concesiuni destul de apreciabile, se datorește sfatului pe care dl Schanzer l'a dat delegațiunei sovietice de a se arăta cât mai conciliantă în atitudinea ei, căci numai cu chipul acesta conferința mai poate să-și continue lucrările.

Dl Lloyd George în ședința de eri a conferinței a ridicat chestiunea minorităților ungare din statele succesoare ale Europei centrale. Intervenind dl Barthou discuția a fost limitată la hotărârea de a se trimite chestiunea subcomisiunei afacerilor politice.

Insistentele premierului englez față de minoritățile maghiare, au nemulțumit mult pe delegații Micei Înțelegeri, determinând în acelaș timp strângerea relațiilor și mai mult între aceste state și Franța.

In cercurile genoveze se vorbește că nu e de loc exclus ca unii dintre delegații Micei înțelegeri să se retragă de la conferință.

Acordul germano-rus judecat de un german

— Declarațiile generalului Hoffman —

Rugat de corespondentul din Berlin al ziarului Le Matin să-și expună punctul său de vedere asupra tratatului dela Rapallo, generalul Hoffman a făcut următoarele declarații:

„Este de neînțeles cum oameni de afaceri, cari ar trebui să aibă simțul realităților, cred că mai e cu putință să se efectueze tranzacțiuni comerciale cu Rușia câtă vreme aceasta se găsește în mânile lui Lenin. Metodele economice ale sovietelor au făcut să piară milioane de ruși. Cum ar putea să mai exporte produse agricole o țară care este incapabilă să-și hrănească propria ei populație? Nici chiar proectul de a reface Rusia prin concursul industriei streine nu poate fi realizabil câtă vreme sovietele vor rămâne la putere.

Guvernul din Moscova a dovedit în mai multe rânduri că el nu înțelege să respecte angajamentele pe care le-a iscălit.

Tratatele cu sovietele nu oferă nici-o garanție. Dacă industriașii streini ar voi să întreprindă cu capitalurile, cu inteligența și cu oamenii lor refacerea economică a Rusiei, ei s'ar expune să fie expropriați de îndată ce sovietelor le-ar veni gustul s-o facă. Și, în fine, trebuie să adăugăm că dictatorii din Moscova nu doresc ca Rusia să se refacă. Puterea sovietelor se razimă pe armatele roșii care singure sânt îndestulător hrănite, în timp ce restul populațiunei moare de foame. Puterea sovietelor se mai razimă pe suprimarea completă a libertății de presă, precum și pe bogățiile furate din tezaurul fostului Stat, dela dușmani și dela particulari.

Foamea și mizeria au distrus facultatea de rezistență a nenorocitului popor rus. Iată aliații cei mai puternici ai sovietelor.

Negocierile în vederea reluării relațiunilor economice nu sânt pentru guvernul din Moscova de cât un mijloc de a câștiga timp și de a-și consolida pozițiile dobândite în așteptarea luptei decisive împotriva civilizației occidentale.

Aceste negocieri îi permit să accentueze neînțelegerile dintre națiuni și să ridice prestigiul regimului bolșevic. De aceia tratatul dela Rapallo constitue pentru sovietе un mare și incontestabil succes. Lenin și acoliții săi nădăjduesc că Franța va răspunde la acest tratat prin măsuri coercitive aruncând astfel Germania în brațele bolșevismului. Dorința sovietelor este de a mări tenziunea dintre Franța și Germania. Cu cât această tenziune se va agrava, cu atât și poporul german va fi mai dependent de Moscova. Și va veni o zi când guvernul rus va putea să instituie în Germania dictatura proletariatului. „Atunci va fi războiul între noi și Franța".

Telegrame

Frământările de la GENOVA

De la refacerea economică a Europei la problema minorității maghiare. Subterfugiile lui Lloyd George. Protestul Micei Antante. Franța se alătură la protest, Iminenta plecare de la Conferință a delegaților Micei Antante. Comentariile pressei franceze.

Lăsând baltă marea și greaua problemă a refacerii economice a Europei, pentru care de fapt s'a adunat Conferința dela Genova, Lloyd George, din motive cari se vor cunoaște la vremea lor, a găsit cu cale ca să tulbure lucrările Conferinței, cu o propunere și inutilă și primejdioasă: discutarea problemei minorității maghiare. Ingreuind lucrările destul de anevoioase și așa ale Conferinței, cu această chestie, Anglia se pare că are astăzi interesul ca să se sisteze lucrările Conferin pentru a-și aranja apoi interesele în Rusia, în mod separat și pe de-asupra intereselor celorlalte state. Evident că propunerea lui Lloyd George a stârnit o violentă furtună în rândurile delegaților micei Antante, direct interesată în această chestie, și a stârnit și indignarea delegatului francez, care s'a solidarizat cu protestul micei Antante.

Iată într'adevăr telegramele sosite:

O propunere curioasă a lui Lloyd George Problema minorității maghiare — Protestul lui Barthou

Genua. — Delegații micei Antante sunt foarte neliniștiți de faptul că la 10 Mai Lloyd George a pus la ordinea zilei problemele Europei centrale. Premierul englez a convocat puterile invitate ca să discute problema minorității ungare. Barthou a protestat îndată contra acestei propuneri și a reușit să obție convocarea subcomisiunei politice. Aceasta va decide dacă chestiunea aceasta să fie discutată în conferință. In cercurile micei Antante se speră că intervenția lui Barthou va avea succes și va scoate chestiunea minorității ungare dela ordinea zilei.

Comentariile Pressei Franceze — Retragerea delegaților micei Antante iminentă — Franța solidară cu Mica Antantă

Paris. Presa franceză comentează în mod foarte viu propunerea lui Lloyd George în privința discutărei chestiunei minorității maghiare. „Petit Parisien" scrie că Lloyd George prin această procedare caută să intimideze Franța și aliații ei. Eventual mica Antantă s'ar învoi să discute această chestiune dar va cere în schimb să se discute și despre alte minorități. De asemenea nu este exclusă eventualitatea ca delegații micei Antante să se retragă dela comisiunea politică dacă Lloyd George va voi cu forța să puie în discuție chestiunea minorității maghiare. „Petit Parisien" mai spune că Lloyd George voește să prelungească conferința dela Genua și să-i dea o astfel de importanță cum a avut-o la vremea ei Congresul din Paris. Lloyd George ar dori ca conferința dela Genua să dureze încă multă vreme fiindcă îi convine mai mult să stea la Genua decât la Londra, unde opinia publică engleză nu-i prea aprobă politica.

„Journal" afirmă că intenția lui Lloyd George e să puie la ordinea zilei toate acele chestiuni neplăcute pentru mica Antantă fiindcă el voiește să ereieze situații penibile pentru toate statele car împărtășesc punctul de vedere al Franței.

Mirarea pressei franceză — Indicațiile hotărâte date lui Barthou

Paris. — „Echo de Paris" arată că în cercurile politice franceze a produs mare mirare faptul că Lloyd George deschide discuția problemleor Europei centrale. Barthou a primit indicații precise ca să respingă categoric propunerile lui Lloyd George.

Genua. — Agenția „Havas" anunță că situația Franței este foarte clară. Delegația franceză nu va semna nimica și își păstrează deplina libertate de acțiune. In desbaterile următoare ale conferinței va participa numai în mod semi-oficial. E probabil că Barthou se va mărgini să facă o declarație că n'ar avea nimic în contra dacă s'ar amâna conferința și să se alcătuiască în schimb o comisiune de specialiști cerută în răspunsul Rusiei. De asemenea se vorbește că Barthou va propune ca ultima ședință plenară să se ție Luni sau Marți.

Vânzare

de modelle, de haine, costume și pardisiuri de origine Parisiene

Salonul Beck Cluj, Strada Mico 30

Se cumpărăm 1733 dela Drogueria

„EMKE"

Proprietarul firmei: Barkóczy Alexandru.

Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

CORON BLEU

(de alabăstrit rufele)

Albrastu mirositor Cerneală, vopsea pentru stampile, lac în toate culorile. Hârtie pentru stârpirea mușteloi. Vopsele pentru padiment. 1357

Calitate garantată.

Cele mai eftine prețuri.

„LUXOR"

Cluj. 12-97

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Locul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

„LONGINES"

Ceasornice de buzunar

Ceasornice-brățară

— in argint, aur, platină —

PRECIZIUNE ȘI ELEGANȚĂ CELE MAI NOI MODELE

Se găsesc de vânzare numai la

Fenyő & Braunfeld

Bijoutieri

CLUJ, Piața Unirii. — Telefon 643 și 350.

De vânzare

foarte eftin casele din Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 63 cu prăvălia complect aranjată. 1762

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) Nō. 25. Ghicește gândurile. Se produce cu miraculoase vederi din trecut și vederi îndepărtate, vederi în viitor. Resolvă secrete explică mistere, citește scrisorile fără ca să le vadă. Află cugetele. Incă la intrare ghicește numele de botez și familie. 1755

în sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

SITUAȚIA de azi a funcționarilor

— Relele de care suferă corpul funcționarilor: salarizarea mică și lipsa de stabilitate — Se impun măsuri de îndreptare —

In timpul din urmă s'au strecurat în ziare felurite știri despre nemulțumirile și spiritul de revoltă, creiat în cadrele funcționărimei statului în urma tratamentului vitreg al guvernelor ce s'au perindat după războiu.

Față de aceste știri, mai ales că ele sunt exploatate în mod tendențios împotriva celor dela conducere, din interese de partid — ca unul care face parte din tagma vizată țin să fac următoarele constatări:

Salariații statului nicicând n'au avut o situație materială demnă de invidiat, fiind lipsiți și de siguranța zilei de mâne. Aceasta se poate ivește într'o mai largă măsură referitor la statele cu tradițiuni politice puțin sigure dintre care în ontestabil face parte și Român a de eri și cea de astăzi. Problema funcționarilor în mod fatal a trebuit deci să dea mult de gândit în țara românească. S'a scris și vorbit la noi foarte mult despre ieșirea, din serviciul statului, a tuturor elementelor capabile, cari își găseau condițiuni de muncă mult superioare din punct de vedere material, dar chiar și moral, în întreprinderi particulare. In situația asta ne-a surprins înfăptuirea României de astăzi. Cu ajutorul unor devize de ordin patriotic, precum și din cauza împrejurărilor economice nefavorabile de după războiu, a fost posibilă recrutarea funcționarilor necesari serviciilor publice. Vor fi desigur destui din re acei cari nu sunt și nu pot să fie la înălțimea chemării.

Dar acest rău este inerent oricărei înjghebări făcută în pripă sub presiunea nevoilor. Administrația — și aceasta în accepțiunea cea mai largă — ce o avem astăzi este aceea pe care o puteam avea în stadiul nostru de desvoltare. Bună, rea, ea există și grație ei funcționează aparatul statului. Dar se pune problema ridicării nivelului ei scăzut. Și în acest punct trebue să insistăm asupră asigurării funcționarului față de fluctuațiunile politice și a situației sale materiale.

Dela unire încoace în deosebite rânduri s'au putut constata vădite încălcări ale principiului inamovibilității funcționarilor suspendată în Ardeal prin Consiliul Dirigent. Măsura aceasta era fără îndoială cerută de împrejurările de atunci. Incălcările amintite aveau deci o bază legală. Pe de altă parte nu se poate contesta că și funcționarilor le revine vina transferărilor și amovărilor.

Astăzi se impune însă restabilirea inamovibilității chemată să ne creieze o tagmă de funcționari conștientă și la înălțime. Cât privește cealaltă latură a chestiunei trebue să avem în vedere multiplele greutăți financiare cu cari se luptă azi statul. Urcări prea mari a salarilor înseamnă o supraîncărcare a bugetului a cărui echilibrare dă destul de gândit. Cu toate acestea o îmbunătățire reală nu se poate face, decât prin înlăturarea actualelor salarii derizorii, cari nu mai pot face față scumpetei de azi. Se vor proceda însă în mod lent și fără salturile trecutului buget.

Până atunci însă în cadrele de până acum se impune aflarea unui corectiv. Să înceteze anomalia ce există la noi în privința lefurilor diferitelor resorturi cu diferite sisteme și grade de salarizare. S'ar putea vorbi la noi de trei categorii de funcționari după resorturi: 1. Instrucția 2. Magistratul și 3. Administrația.

Aceeași clasă de salarizare, din aceste trei ramuri de activitate, cu aceleași condiții de încadrare prevede salarii deosebite. Chiar și înlăuntrul aceluiaș serviciu se observă o disproporție nejustificată. Ilustrează aceasta procedeul Guvernului Dlui Averescu adaptat la acordarea sporurilor de salar.

Bunăoară la resortul Agricultorii s'a aprobat sporul de salar numai pe seama specialiștilor în branșa agricolă (agronomi, administratori etc.) trecut fiind și în bugetul anului 1921—22. Nedreptatea era evidentă așa că prin un ordin ministerial s'a revenit asupra acestei măsuri, acordându-se și funcționarilor, Serviciului Central al Ministerului Agriculturii, aceste sporuri de salarii. La Bucuresti s'au și plătit lefurile mărite în timp ce însă la Direcțiunea Generală din Cluj s'au păstrat vechile salarii, cu toatecă are o Ad.-ție Centrală destul de mare.

Datorită cestei împărțiri cu măsuri de sebi e după resorturi, iar în cadrele aceluiaș resort după considerațiuni lipsite de orice bază am ajuns la aceea că funcționarii se invidiază între ei chiar din cauza micului salar.

Tot asemenea și în cadrele aceluiaș serviciu funcționarii bacalaureați și cu studii academice au ajuns să dorească nici mai mult nici mai puțin, decât salarul colegului lor „specialist" înarmat cu noțiunile unui curs primar, un ordin de demobilizare și spoiala a doi ani petrecuți pe cheltuiala statului în o școală de specialita'e. Și a. m. d. seria anomaliilor se poate prelungi la infinit.

Cea ce se desprinde din cele de mai sus este că funcționarii sufăr din cauza lipsei imoralității și a micimei salarului rele pe cari le pretind a fi înlaturate, înțelegând să aprecieze greutățile financiare ale statului. Dar pretind înlăturarea cât mai neîntârziată a tuturor anomaliilor în legătură cu salarizarea.

Aceasta este deocamdată principala revendicare o funcționarilor și nimeni nu se va opune satisfacerii ei.

Un funcționar

„GÖWAG"

Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole tehnice.
Cluj, Str. Vladimirescu 17
Telefon 5—19. 1487

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

BITUMUL MATITZA S. A.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala București.
FILIALA CLUJ, Calea Reg. Ferdinand No. 55, I.
1203 Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzzement) etc. Material totdeauna la magazie

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane eglezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

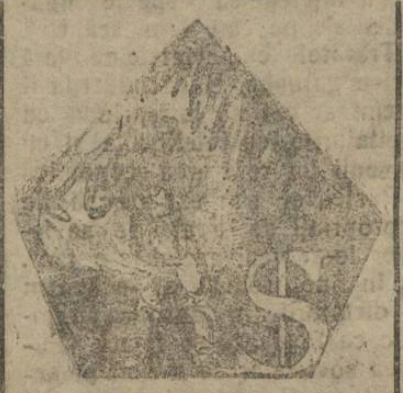

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Re'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Reclama este sufletul comerțului

Anunciu.

Persoanele, cari doresc să ia parte la escursia care se face la Năsăud și Hordou, unde se va inaugura piatra comemorativă pe casa unde s'a născut COSBUC, sunt înștiințate.

Plecarea se va face din gara Cluj, Duminică 14 Mai a. c. ora 6.30. Sosirea la Năsăud la ora 10. La întoarcere plecarea din Năsăud ora 9 seara sosirea la Cluj la ora 12 noaptea.

Biletele se scot cu începere din după masa zilei de 13 la gara Cluj.

Legitimațiile de călătorie se iau de la Căminul studenților Str. Avram Iancu, Societatea studenților în medicină Str. Reg. Ferdinand. de la clinica chirurgicală, de la Dl. Dr. CAMPEANU Str. Minerva 5 și din gara Cluj în ziua plecării.

Fie-care escursionist va lua mâncare pentru o zi.

Cluj, la 12 Mai 1922.

p. conf. Prof. IACOBOVITS.

No. 312-922

Publicațiune.

Pentru furnizarea de pâne, pentru bolnavii din Institutul Pasteur se publică concurs, brutarii cari doresc a se angaja la furnizare vor înainta oferte în scris (timbrate și închise în plic) până la 25 Maiu a. c. Direcțiunei acestui Institut.

Licitația se va ține în 26 Mai la ora 3 p. m. în biroul administrativ a acestui Institut et. III.

Condițiunile se pot vedea zilnic la administrație.

DIRECȚIUNEA
1747 INSTITUTULUI PASTEUR CLUJ.

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

O DȘOARĂ dactilografă, care cunoaște limba română și maghiară dorește să ocupa post în ceva birou. Adresa la Administrația ziarului. 1757

DOI CONTABILI funcționari la stat maturi au școala comercială caută post la bancă sau orice întreprindere particulară. Adresa sub „Funcționari" la ziar. 1761

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Fabrica: telefon 596.
Prăvălie: telefon 515.

„LEBEDA" S. A.

Prima fabrică din România pentru vestminte de pat cu electromotoare.

Pregătește:

PLAPOME: cumplute cu vată, lână și fulgi, mai departe

MATRAȚE, PERINE și **VESTMINTE** de pat dela execuția cea mai eftină, până la cea mai fină.

Cu mașinele de scarmânat mânate cu putere electrică, curată și scarmâna pene de tot soiul.

Cumpără:

orice cantitate de: păr de cai, de porc, de capră, lână și pene.

Prețuri originale de fabrică.

Fabrica: CLUJ (Kolozsvár) Str. Iașilor (fost Nagyszamos-u) 14. Telefon interurban 596.

Prăvălia: Calea Victoriei (fostă Kossuth L.) 10. Telefon 515.

Vindem tot soiul de pene curățite și sortate en gros și en detail. 1334

Au sosit articele pentru băeți mici cu marca „TETRA"

la magazinul de mode pentru dame și bărbați alui

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2

1738-I Telefon 591

Emil Blaga Cluj

Telef. 2-70. Magasin Piața Ștefan cel Mare 7

Garagiu Str. Avram Iancu 56 Telef. 11-01.

Cauciucuri pentru Automobile
Michelin „ Trăsură
„ Biciclete

Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile

Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid

1586

Prețuri de reclamă.

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate relele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă unică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o carte postală adresată la FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

HUGO GRAEPEL Societate în Comandita Budapesta.

Fabrica de mașini și instalațiuni de mori

face cunoscut că pentru ușurința contactului cu clientelă se află de câteva luni în permanență la firma **Richard Graepel Craiova** un inginer al firmei din Budapesta care la cerere stă la dispoziția amatorilor pentru ori ce lămuriri. Cum numita firmă are în **Craiova** un depozit permament de **Mașini** și **Reserve**, roagă pe amatori a se adresa în caz de nevoe firmei RICHARD GRAEPEL CRAIOVA. □ 1665

„Filatelistul Român"

Organul Colecționarilor de Mărci din România. Conține articole interesante în limba română, franceză și germană. Cronica de noutăți și oferte avantagioase. Abonamente anual Lei 36. Număr de probă gratis. Redacția și Administrația: Calea Victoriei 65, București.

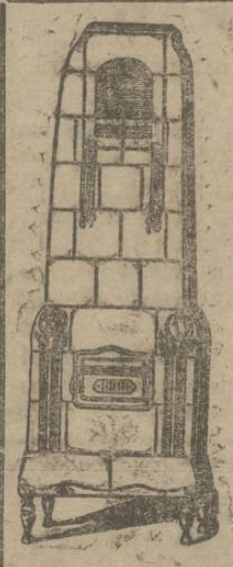

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

1393

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Harötmuth si Karol Majers fii.

Publicațiune.

Comisia de întreținere a Arenei Sportive din Cluj în ședința ținută la 8 Mai 1922 a hotărit închirierea Arenelor de Tennis pentru anul 1922 în felul următor: Nr. 1. Clubul Sportiv „Victoria". Nr. 2. Clubul Sportiv „Universitatea". Nr. 3. Dr. Titu Vasiliu prof. Univ.; Nr. 4. Atanasie Barbon; Nr. 5. Dr. Silviu Dragomir Prof. Univ.; Nr. 6. Dr. Iuliu Pop Primar al orașului Cluj; Nr. 7. Domnișoară Tarring; Nr. 8. Ing. Moll; Nr. 9. Prof. Boskovits; Nr. 10. Dr. Coriolan Tatar Prof. Univ.; Nr. 11. Caracioni cap. de Poliție; Nr. 12 Szegfü și Ormos; Nr. 13. Zádor Árpád; Nr. 14. Kende Erzsébet și Gaberdeon George; Nr. 15. Contele Nemeș; Nr. 16. Dr. Dionisiu Pop; Nr. 17. Doamnă Anny Andressova; Nr. 18. Doamnă Mayer; Nr. 19. Ing. Sebestyén; Nrii 21 și 22 Clubul sportiv Elit.

Susnumiții sunt rugați ca chiria pentru Arene (dela Nr. 1 până la Nr. 9 Lei 4000; dela Nr. 10 până la Nr. 19 Lei 3000) s'o solvească personal Dlui I. Popescu (Strada Mico 32 dela ora 8—14) cel mai târziu până la 17 Mai crt. în caz că până la aceasta dată nu vor plăti, Arenele se vor distribui altora.

Comisia de întreținere a Arenei sportive Cluj:

1759 I. POPESCU.

Administrația Clinicelor Universitare Cluj.

No. 83—1922.

Publicațiune.

Administrația Clinicilor Universitare din Cluj publică concurs pentru aprovizionarea Clinicilor cu lemne de foc pe anul de gestiune 1922/23 în cantitate de 200 vagoane à 10.000 kg., calitatea I. lemne de fag uscate.

Ofertele în plic închis și sigilate sunt a-se înainta Administrației Clinicilor până la 31 Mai 1922 ora 10 a. m. Tot aici să pot primi și informațiuni mai detailate.

Cluj, la 11 Mai 1922.

1758 I. CRIȘAN administrator.

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 553.

METALURGIA „RAHOVA"

TURNATORIE SPECIALA DE ALAMA, BRONZ, FOSFORAT, ALUMINIUM, ZINC

și compoziție pentru lagăre. Instalație modernă de Nichelaj, alămit, aurit și argintat.

București, Str. Sf-ții Apostoli No. 74. Telefon 23/44

Execută prompt și se găsesc gata în depozit: Ventile de bronz pentru aburi. Robinete și prize de concesie, Hidranți și racorduri pentru incendiu și grădină, Policandre și sfesnice pentru biserici. 1732

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai împodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

1446

Ce vrea Vaticanul in Rusia

— Trecerea Rușilor la catolicism —

Telegramele din săptămâna aceasta au adus știrea deosebit de importantă, că Papa a încheiat cu delegația rusească o convenție, în virtutea căreia Sfântul Scaun recunoaște guvernul sovietic, în schimb aceasta lasă mână liberă părintelui tuturor catolicilor, să reia legăturile cu catolicii de sub stăpânirea sovietelor.

Știrea aceasta ne e complectată acum cu o alta, pe care ni-o aduc ziarele din Praga. Acestea afirmă din sursă de încredere, că e vorba de altceva la mijloc, pentru care Sfântul Părinte s'a grăbit să recunoască de drept guvernul dela Moscova. După informațiunea aceasta, Vaticanul are de gând să convertească la catolicism populația pravoslavnică a Rusiei, desfipită de biserica apuseană în anul 1054 al vestitei sciziuni a bisericei răsăritene din sânul bisericei dela Roma. In cazul că d Papa și-ar putea îndeplini visul acesta, ar câștiga pentru biserica ce o păstorește, 103 milioane de credincioși în plus.

Că nu e o știre din domeniul fanteziei știrea aceasta, ziarele din Cehoslovacia ni-o dovedesc cu aceea, că s'au început tratative în direcția aceasta între Vatican și guvernul sovietic și tratativele acestea se fac prin mediațiunea catolicilor cehoslovaci, a partidului popular cehoslovac și a lui Kramarz. Vaticanul a creat o comisie specială în scopul acesta și a făgăduit Rusiei concesiuni de mare însemnătate.

Aceleași ziare ne mai aduc știrea, că tot atunci papa a promis concesiuni importante și cehoslovacilor, în primul rând reforme pentru liniștirea spiritelor mai nervoase, pentrucă, după cum se știe, catolicismul cehoslovac dela proclamarea republicei în coace nu prea e pe picior de pace cu Roma și se vorbia până acuma stăruitor despre statificarea bisericei catolice din această țară.

„Mâna engleză"

Imperiul britanic dușmănește pe față pe francezi în Africa. Afacerea Sudanului

O telegramă din Cairo, care a încreștit în mare măsură frunțile franceze, ne-a adus acum la cunoștință o nouă afacere făcută de Anglia în dauna bunei sale aliate de ieri, a Franței, cu care a ajuns la Genova în cunoscutul conflict, a cărui întindere amenința serios legăturile dintre cele două state conducătoare ale politicei mondiale. Știrea aceasta vestește, că constituanta Egiptului a proclamat Sudanul parte constitutivă a de curând înființatului regat egiptian. Hotărârea aceasta, luată în Egipt în urma uneltirilor diplomației engleze, care, oricât s'ar fi declarat independent Egiptul, tot mai stăpânește această țară africană dela delta Nilului, — a provocat senzație la Paris, unde lumea luase de bune cuvintele spuse numai acum o săptămână și ceva de către lordul Allenby șefilor triburilor sudaneze, că anume, în ce privește Sudanul, Anglia va rămânea și de aci înainte în relațiuni bune cu Franța.

Știrea aceasta despre anexarea coloniei franceze a Sudanului înseamnă nu numai un conflict diplomatic între cele două țări frunțașe din occident, dar mai înseamnă tot atunci reînceperea politicei coloniale de acaparare, dusă în trecut cu atâta violență și șiretenie de către guvernanții împărăției britanice.

După cum se știe, Sudanul a fost cedat Franței pe la sfârșitul veacului trecut, când Anglia și-a fugărit rivalii francezi din Egipt, punând mâna pentru totdeauna, după cât credeau, pe țara Egiptului. Cum se vede, compensația n'a fost de natură să fie pentru totdeauna.

„Mâna engleză", care s'a vârât în chestiunea coloniilor la consiliul suprem, dar de atunci a stat pe pace, în așteptare, a început din nou să lucreze. Totuși, fiindcă e în vedere un interes european, noi credem că conflictul acesta, al doilea după Paștile acestui an, din tre Franța și Anglia, va fi aplanat în chip potrivit atât intereselor ce lor două țări, cât și acelora ale Europei.

CONGRESUL

Instituțiunilor agricole din Moldova, Basarabia și Bucovina

In zilele de 28 și 29 Mai va avea loc la Iași în Aula Universității un mare congres al tuturor instituțiunilor și organizațiunilor agricole din Moldova, Basarabia și Bucovina, la care au fost invitați să ia parte d-nii directori ai secretariatelor de agricultură din Cernăuți și Chișinău, toți prefecți și consilieri agricoli din aceste 3 provincii, d-nii președinți ai Zemstvelor din Basarabia, directorii școlilor de agricultură și de viticultură, administratorii fermelor, popinierelor și stațiunilor agricole și viticole din întreaga regiune precum și un mare număr de delegați din partea tuturor Sindicatelor agricole și viticole din Moldova și Bucovina, Uniunea Cooperativelor Basarabene, a federalelor de bănci populare și cooperative sătești din Moldova și Bucovina, comitetele proprietarilor din Basarabia, societăți de creșterea vitelor horticultură, agricultură, pensărie și vânătoare. Directoarele școalelor de țesătorie și indsutrie casnică etc.

Acest congres se organizează de către Comisariatul General al Expoziției Agricole dela Iași, în vederea coordonării tuturor lucrărilor pregătitoare pentru această frumoasă manifestațiune, care va avea loc sub Patronajul Ministerului de Agricultură la Iași, pe platoul Copoului în cursul lunei Septembrie.

Ministerul Comunicațiilor a aprobat o reducere de 75 la sută pentru participanții la congresul dela 28—29 Mai c. iar autoritățile din Iași au și început să ia măsurile necesare pentru a putea să primească și să găzduiască în cele mai bune condițiuni pe numeroșii și distinșii caspeți cari secondează Comisariatul General al Expoziței proectate pentru a-i asigura o cât mai bună reușită.

Congresul cf. dela Roma

Inapoirea delegaților Români — Cine a luat parte — Ce s'a discutat — ce ne spune un delegat

La 28 Aprilie, luând sfârșit congresul asociațiunei internaționale de cale ferată care s'a ținut la Roma în zilele de 17—28 Aprilie a. c., delegația c. f. r., compusă din d-nii Al. Perieteanu, sub director general, Cezar Mereuță și Emil Nitescu, directori speciali, a sosit în Capitală d. director Panaitopol, al patrulea delegat, înapoindu-se la Wiesbaden.

La acest congres au luat parte delegații a 37 țări, din Europa, Asia și America.

Discuțiile ce au urmat privesc toate chestiunile cari interesează în mod general, căile ferate din toate țările.

Cele mai importante au fost: Intreținerea liniilor, lucrările în beton armat, producerea și întrebuințarea economică a aburului pentru locomotive, osii și suspenziunea locomotivelor, vagoanele de călători, tracțiunea electrică, gări terminus de călători și mărfuri, transporturile de mică viteză, semnale de adăpost pentru locomotive, traficații, chestiunile vamale, schimbul materialuli rulant între diferite state, locuințe pentru personal, vagoane pentru linii economice, exploatarea tracțiunea și mijloacele de siguranță, pentru aceste linii, întrebuințarea combustibilului lichid etc.

Cei care s'au relevat mai mult în cunoașterea diverselor chestiuni, au fost reprezentanții Franței, Angliei, Italiei, Americei, României și Olandei.

In tot tipmul congresului, a domnit cea mai perfectă armonie între delegații diferitelor țări, cari s'au despărțit păstrând cele mai frumoase amintiri.

Răspândiți „Infrățirea"

Stințirea bisericei din St. Gheorge

Sâmbătă dimineața Mitropolitul Bălan în asistența celor 20 preoți și doi diaconi a făcut cu o deosebită solemnitate, sfințirea bisericii din Sf. Gheorghe, în prezența tuturor autorităților civile și militare și a unui numeros public din oraș și județ.

Timpul a fost puțin favorabil. Cu toate că picurii de ploaie s'au arătat de cu dimineață, în timpul ct au ținut Serviciile ceremoniale în curtea bisericii, ploaia a stat.

După sfințire a urmat sfânta leturghie în cursul căreia s'a făcut hirotonirea într'un presbiter a diaconului Candid Muslea profesor la liceul clasic din Brașov.

Răspunsurile au fost date de corul mixt al școalei normale din Sibiu.

La sfârșitul liturghiei Mitropolitul a stropit cu apă sfințită pe toți credincioșii.

Subiectul predicei ținută de înaltul prelat a fost însemnătatea vieții creștinești.

Pentru întărirea vieții românești a făcut apel la unirea forțelor atât de răslețite în această Secuime.

De închiriat

Vila Duduta - Techirghiol-Movilă

județul Constanța 4 camere, bucătărie, magazie, pivniță, loc pentru automobil, totul mobilat și vaisselă. 1743

Adresa: Bădescu Strada Minerva No. 5, Cluj.

Transportăm prompt văpseală

patentă, frumoasă, tiitoare și eftină, pentru acoperiș, dela magazinul No. 111 1742

Segesváry și Soții

mare comerciu de văpseală

Str. Regina Maria (Teik Ferenc-u.) 25. □ Calea Victoriei (Kossuth L.-u) No. 10

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

După cum suntem informați

atelierul de pictură Peille

aranjat cu gust, distins din Str. Saguna No. 13 (fost Bartha Miklós-u.) din 3 l. curentă

e transformat deja în atelier de fotografat

și stă la dispoziție On. public sub conducereo specialistului proprietarul firmei

Emeric Gardi. 1728

Intreprindere internațională

alui

Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Toată lumea știe că numai la

Restaurantul CASIAN PASCU

din Strada Iuliu Maniu No. 6 se poate mâncă bine și eftin. 1739

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Bob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul gărantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate

Frații Ausländer

Cluj, Piața M. Viteazul 39

Telefon 954. 1582

Cu esperință de mai mulți ani câștigată în străinătate și cu exactitatea cea mai perfectă este preparat

Cheagul lichid

garantat pentru tarie 1:10.000

Cu preț favorabil și eftin expedeaza **Fabrica de cheag „Romanca", Caransebeș,** care este în țară singura fabrică, aranjată după modelul german. La dorință trimite mustra oricui gratuit și franco. 1746

Radio 2281

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Tipărit cu masina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ANUL II. NO. 516 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Miercuri 10 Maiu 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU[illegible]MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNU[illegible]
Director: D. TOME[illegible]

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Unificarea și descentralizarea

— Declarațiile Dlui Ministru de finanțe —

Opinia publică din Ardeal a mai fost-pusă în cunoștință de proectele de organizare, unificare și descentralizare a țării, cu ocazia vizitei d-lui ministru Banu în Ardeal și a interviewurilor ce Domnia Sa a binevoit să le dea în această privință, ziarelor „Lupta" și „Universul".

Unele ziare din opoziție au insinuat cu toate acestea că, părerile d-lui ministru Banu n'ar fi totuși împărtășite de membrii întregului guvern. Ori, interviewul acordat de curând de către d. Vintilă Brătianu ziarului „Viitorul", e menit să înlăture și acest neadevăr.

S'a dovedit dela unire și până acum că sistemul actual de conducere, corespunzător celor patru regimuri deosebite nu poate decât să îngreuieze administrația Statului și să producă nenumărate neînțelegeri între organizația centrală din București și cea din provincii, datorită cărora se împiedică, normlzarea cât mai repede și atât de dorită a treburilor țării.

E incontestabil deci, că o unificare a sistemelor de administrație legislație, și cultură e cea mai însemnată problemă, pe care trebue să o aibă orice guvern al țării pentru a grăbi cu un moment mai de vreme, refacerea și consolidarea țării.

Nu însemnează însă că pentru a se satisface această dorință unanimă, să se procedeze la unificare, neglijându-se interesele locale și formele de legiuire legate de tradiție; introducându-se pe de-a întregul ormele de organizație din vechiul regat.

Partidul liberal își dă perfect seama că nemulțumirile contra unificării, pe care le folosește opoziția ca o armă contra guvernului actual, nu corespund dorinței ce ar avea-o populația de a reîntrona regimul trecut, ci izvorăsc numai din nechibzuitele încercări de unificare ale guvernării averescane, care prin rezultatele lor au semănat neîncrederea în posibilitatea unei organizații unitare și cinstite, în tot cuprinsul țării.

Guvernul actual își dă toată silința ca să se ție seama în opera de unificare și de interesele specifice ale fiecărei provincii, fără ca prin aceasta să se prejudicieze interesele generale ale Statului.

Mai mult decât atâta, unele din sistemele bune de organizare din noile provincii vor fi adoptate și in vechiul regat.

Se va da astfel și în vechiul regat, administrațiilor financiare locale, o mai largă latitudine în atribuțiile lor, înlesnindu-se prin aceasta atât nevoile publicului cât și o serie de forme justificative, care iau timp și îngreuiază bugetul Statului.

Una din greutățile cele mai mari ale țării în urma războiului și a mărirei teritorului, cade în sarcina ministerului de finanțe.

Plata lefurilor funcționarilor cât și a pensionarilor nu se mai poate face, ca în trecut direct prin ministerul de finanțe ci administrațiile financiare vor avea dreptul să emită ordonanțele respective pe baza lefurilor funcționarilor, prevăzuți în state permanente.

O altă măsură bună din organizația din Ardeal, care va fi introdusă și în vechiul regat e și încasarea amenzilor judecătorești imediat ce sentința rămâne definitivă, de însăși instanța judecătorească respectivă.

Sunt însă alte sisteme de organizare din Ardeal, cari vor fi înlocuite cu cele din vechiul regat, întrucât aceste din urmă sunt superioare.

Astfel e simplificarea formalităților, cu privire la taxele de timbru și înregistrare, ce vor fi încasate și aici în momentul sau înainte de facerea actelor judecătorești.

Aceste câteva exemple, date de d. Vintilă Brătianu redactorului ziarului „Viitorul", din programul de reorganizare al sistemului financiar, arată cu spre deosebire de celelalte guverne de la război încoace, guvernul liberal înțelege să studieze cu deamănuntul chestiunile, pentru ca să nu producă nemulțumirea populațiunei printr'o unificare pripită.

3—15 Maiu 1848

Se sărbătorește astăzi la Blaj amintirea uneia dintre cele mai mari zile ale trecutului ardelenesc.

Se prăsnuește mai întâi marea adunare din 18484 când cuvintele lui Bărnuțiu au răsunat cu puteri de trâmbiță pe câmpia libertățel, făcând să tresară de dorul aprig al luptei piepturile dârze ale Moților lui Avram Iancu.

Se prăsnuește memoria marilor luptători ai românismului Șaguna, Aron Pumnul, Papiu-Ilarian, Ioan Lemeni, Ioan Maiorescu, Treboniu Laurian, cari cu cuvântul și cu indemnul au dat suflet serbărei, ajutați de tinerii Bălcescu, Russo, Costache Negri, George Sion solii principatelor Moldovei și Munteniei, la marea solemnitate ardelenească a proclamărei drepturilor naționale și a trezirei conștiinței de neam.

Se plăsmuește apoi șirul neîntrerupt al serbărilor din anii următori când tinerimea școlărească a Blajului cinstea marea adunare dela 1848 cu o ardoare și cu un avânt atât de frumos, atât de sincer că sufletul maghiar gemea aprins de cel mai negru venin. Clocotitoarea ură ungurească trebuia să izbucnească odată; în 1876 serbarea a fost interzisă de autoritățile ungurești. Totuși șapte ani mai târziu ea a fost ținută cu toată pompa cuvenită unei zile atât de sfinte, de către tinerimea studențească a Blajului în ciuda și spre stupoarea ungurilor ieșiți din sărite. Autoritățile maghiare au pedepsit aspru pe îndrăzneți, alungând în principate le libere capii „răsvrătirei".

Se prăznuesc toate aceste mari momente ale românismului și se pomenește cu evlavie memoria tuturor martirilor Ardealului, cari au sângerat pentru idea cea mare, acum realizată, a refacerei Daciei fericite.

Astăzi nimeni nu va mai tulbura măreția sfântă a sărbătoarei. Strigătul de bucurie al idealului indeplinit va răsuna voios pe câmpul libertățel însfârșit dobândite și ecoul lui nu va mai trezi nici o autoritate nedreaptă și uzurpatoare să-l înnăbușe. Va fi tot așa de puternic, tot așa de răspicat, tot așa de impunător ca pe vremea când Bărnuțiu explica celor patruzeci de mii de ascultători rostul timpurilor noi, cari vai! aveau să fie atât de vitrege Românilor treziți la fiorul ideii de neam.

Și atunci părtașii ceremoniei își vor aminti și de bravul dorobanț român, care cu sângele lui a statornicit în acest colț de țară romă nească, dreptul comemorărei luptătorilor înaintași pentru libertate și unire. Își vor aminti cu drag de acest umil și anonim mucenic al tranșeelor, de acest aprig războinic, care cu sabia lui a terminat cea ce începuseră coasele Moților lui Avram Iancu.

In cinstea lui, cuvântătorii cari vor slăvi faptele și vorbele martiri lor trecutului, își vor arăta prinosul recunoștinței lor. Dincolo, în câmpii elisei Horea și Crișan, Bărnuțiu și Avram Iancu vor primi cu bucurie alături de dânșii pe cei cari le-au schimbat gândul și cuvântul în faptă.

Conferința dela Genova

— Interesele comune ale Franței și Micei Antante —

Din nervozitatea dezbaterilor, care au loc la Genova se desprinde din ce în ce mai mult, lupta din tre cele două sisteme politice, care se pot concepe în Europa.

Prima, cerând un acord general al tuturor popoarelor, ceia ce se numea altădată concertul european, a doua o constelație de grupuri care să-și contrabalanseze puterea, formând echilibrul european.

Concert european sau echilibru european sunt cele două idei, care se găsesc și astăzi față 'n față la conferința dela Genova.

Concertul european trebuia să fie stabilit prin o colaborare sinceră a tuturor Statelor; dar când Rusia și Germania în loc să adere la blocul Antantei s'au grupat aparte, Europa s'a găsit din nou despărțită și a revenit în discuție, chestiunea echilibrului european.

Istoria se repetă și cu această ocazie, tot ceia ce s'a întâmplat după 1815 (pacea dela Viena), reîncepe astăzi.

Ideia generală înainte de izbucnirea războiului european a fost înființarea unei înțelegeri universale.

N'a reușit, după cum n'a reușit nici bolșevismul să se întindă în afară de hotarele Rusiei. Interesele naționale ale fiecărei țări, au împiedecat și pe una și pe cealaltă.

Pentru a restaura ideia înțelegerii universale, Lloyd George a convocat conferința dela Genova.

Dorința generală a unei pacificări definitive și a unei înțelegeri comune, care să pue bazele unei noui vieți, e însă în imposibilitate de a lua ființă.

Fanteziile lui Lloyd George au dat greș și Europa este astăzi despărțită în două tabere.

Deoparte forța de coheziune a Antantei, de cealaltă tendințele contrare a două state, care n'au altceva comun decât furia revanșei germane cu nebunia revoluției ruse.

Chiar în cazul când Anglia și Italia prin avansurile făcute bolșevicilor va neglija menținerea Antantei, Franța poate conta pe sprijinul celor patru națiuni ale Micei Antante, care nu pot să se lase strivite între Germania și Rusia.

Interese comune leagă pe toate aceste națiuni să urmeze politica Franței. Mica Antantă are pe lângă interesul respectărei tratatului dela Versailles și pe acel de a stabili o barieră între Germania și Rusia, pentru a împiedeca alianța industriei germane cu o forță militară inepuizabilă în oameni și materii prime, căreia nu-i lipsește de cât cadrele și voința de organizare.

Această politică, bazată pe fapte și nu pe ipoteze fanteziste e atât de necesară, încât aliază toate aceste state în mod automatic. Totul constă în consolidarea cât mai puternică a blocului Micei Antante, consolidare care nu trebuie să întârzie având în vedere, comunitatea de interese în fața pericolului iminent

Pacifismul Sovietelor

Ziarul „Eclaire" publică textul convenției dela Rapallo între Germani și Rusia bolșevică. Printre altele Germania se obligă să reorganizeze și să repare flota rusă, să predea 500 aeroplane, materialul necesar pentru echiparea a 180 regimente de infanterie și instructori pentru aparatele de gaze asfixiante.

Precum se vede Rusia care propunea la Genova dezarmarea și-și mărturisea intențiile pacifice; la Rapallo când tocmea refacerea armatei sale n'a uitat nici măcar barbarul mijloc de ucidere al gazelor asfixiante, cea mai urâtă și mai nedemnă armă care a servit în trecutul războiu mondial.

Vor renunța sau nu fățiș, constrânși de marile puteri ale Europei, Rușii și Germanii, la Tratatul dela Rapallo; rămâne de văzut. ascuns însă, armele și instructorii militari ai Germaniei avide de răsbunare, se vor strecura necontenit pe teritoriu neașteptatului aliat slav, care până va treca puntea greutăților actuale se va face frate bun chiar și cu republica vecină, ce-și păstrează cu mândrie titlul de Reich, în așteptarea întoarcerei din exil a împăratului.

Pericolul rus e viu încă deci și va continua să subsiste chiar sub hlamida comuniștilor cu pretenții antimilitarise. Statele limitrofe cu Rusia, trebuesc în primul rând să-și întoarcă auzul atent spre răsărit. Și trebuesc mai ales să încerce cu mai multă grijă soliditatea cuelor străine din casă. Spiritul de cucerire al Rușilor dă dovezi puternice că nu se poate înăbuși și cei cari mai cred în intențiile pacifice ale veșinilor noștri răsăriteni sunt niște naivi, cari trebuesc aduși din vreme la realitate.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Conferințele d-lui H. Focillon

— Conferința IV-a —

Peisagiul și portretul ne dau, poate, imaginele esențiale, aspectele sincere și profunde ale geniului francez. Frumoasele portrete franceze, vechi și moderne, arată simțul analitic al rasei, perspicacitatea, darul, grație căruia pictorii surprind îndărătul aparențelor mobile ale vieței, trăsăturile permanente ale unui caracter sau ale unui destin. Peisagiile pictorilor francezi sunt expresia vie și directă a sensibilității franceze.

Fie care secol, s'ar putea spune fie care generație, are peisagiul său. Ce minuni mai mari ca scenele de viață țărănească pictate de Jean Fouquet pentru cartea de rugăciuni a lui Etienne Chevalier, în sec. al XVa (Muzeul din Chantilly)! Omenirea de altă dată, mucalită, răbdătoare activă, ne este înfățișată într'un decor de natură, văzut de ochii cei mai clarvăzători, de sufletul cel mai înduioșat. Epoca clasică a secat oare această vână sinceră și spontană? In orice caz ea a făcut un loc ideilor și natura însăși, în admirabilele compoziții ale lui Poussin și Claude Lorrain, a devenit o idee clară o idee de ordine, un fel de proecțiune geometrică a armoniilor inteligenței. Omul domnește în ele ca un stăpân și nu ne putem închipui aceste compoziții fără prezența lui. Sub un cer egal și pacinic, lângă urmele monumentelor antice, coloanele unui templu, un arc de triumf, un mormânt, care amintesc maiestatea timpurilor trecute, eroii legendei sau ai istoriei se înalță ca un centru al armoniei universale, și toată frumusețea peisagiului graviteză în jurul lor. Dar această artă, atât de mare în expresiunile sale senine, cu maeștrii sec. al XVII a, a devenit repede o artă academică. Școala lui David a confiscat-o, a făcut din ea un gen secundar, monoton și rece, condus de o doctrină.

Geniul romantic a liberat pe peisagiști, l-a readus la studiul naturei, când iubită ca o consolatoare a durerilor și neliniștilor omului, când considerată cu groază ca o mamă fără iubire pentru copii ei, ca un mormânt fără ecou. Insă Rousseau și Chateaubriand iau înainte pictorilor. Totuși, chiar la sfârșitul sec. al XVIII, maeștrii puțin cunoscuți ca Moreau l'Aîné și mai ales Georges Michel (1763—1843) exprimă cu putere și justeță un sentiment adevărat. Se simte deșteptându-se un suflet nou, mai mlădios, mai bogat, îndărătul compozițiilor istorice și portreteior lui Gros și Prud'hon. Orientul Ciumaților din Jafta anunță pe Decamps, arborii din parcul de la Malmaison în care visează Iosefina ne fac să presimțim pe Carot.

Maeștrii școalei din 1830 formează o pleiadă, adică s'au cunoscut, s'au iubit, au trăit împreună și și-au împărtășit aceleași emoțiuni. Fiecare din ei totuși rămâne credincios geniului său personal și care se poate recunoaște, dar toți pot fi grupați împreună după afinitățile lor.

Unii dintre ei, Paul Huet (1804—1896), Jules Dupré (1911—1889) sunt poeții unei naturi epice, a fluviilor pustiind țărmurile și cărând cu ele păduri, a amurgurilor asemenea unor bătălii, a mărei imense și pustii, distrugătoarea oamenilor, agitată de forțe dușmane.

Alții, ca Diaz (1808—1876) și Théodore Rousseau (1812—1867) sunt druizii unor admirabile păduri, cele mai multe în jurul Parisului. Rousseau iubește arborul ca pe o ființă vie, încărcată de ani, puternică și venerabilă, Diaz că pe un fel de vrăjitor, care pe laturile sale argintate, prinde și transmite lumina, în pădurile care furnică de vegetație, pline de licăriri stranii. Alții, Isabey și Hervier iubesc orașele vechi, peste care se ridică clopotnițe și turnuri, ori porturile încărcate de catarguri. Daubigny, umblă cu mulțumire de-a lungul râurilor și, sub un cer ușor, pătat cu nori rătăcitori, înalță frunzișuri fermecătoare, verzi, umede, făcând una cu ceața și cu lumina.

El împreună marea formă clasică, stilul lui Poussin și al lui Claude cu nelinitea cea mai sinceră și cea mai copilărească. De la maeștrii trecutului el ne duce în chip natural și fără sforțare la maeștrii de azi, și în fața studiilor sale din ultimii ani ne gândim la Sisley. Elev al Davidienilor celor mai uscați, el a primit de la Michallon (mort prea de vreme) câteva lecții folositoare. A călătorit, a pictat în Italia. Forum, Colizeul, sânt admirabile pentru că sânt adevărate, sincere, minunat de juste și prin aceasta mai bogat în sugestii de cât mari e pagini ale peizagiului academic. Pentru că era dulos și fără nici un fel de poză, a fost poet, și dintre cei mai mari și în campania romană sufletul său privilegiat a putut auzi fluerul ciobanilor lui Virgiliu. Franța însă l'a inspirat mai mult — L'Ile de France — acea Franță minunată, mama catedralelor și a orașelor libere, domeniu pacinic și aesel, țară de plopi frumoși și drepți, de sălcii de argint, de pajiști umede, de dimineți vaporoase și de amurguri aurite. Frunzișurile, udate de rouă, se asociază și se amestecă cu lumina care le năpădește din toate părțile. Masele rămân simple, puternice și pline, dar sânt învelite de aer, fac parte din acea realitate imponderabilă, misterioasă, lirică, teatrul atâtor jocuri, vehiculul unor așa de frumoase lumini și unor umbre atât de fluide, — atmosfera. Clopotnițele bisericilor se înalță la orizont: gotice. Satele din Artois, întrerupte de colonadele pădurilor, își apleacă colibele lor de-a lungul drumurilor verzi. Locul de la Montefontaine este curat ca o curată viață de artist. Toată Franța, toată seninătatea unui suflet mare sânt în ele.

Academia Română

CONFERINTA
dlui prof. dr. G. Marinescu

In ședința de Vineri a Academiei Române, profesorul care și-a câpătat în lumea științifică mondială locul de necontestat neurolog, doctorul G. Marinescu a ținut o conferență, asupra „Ipnotismului, Suggestiunei mentale și aplicările lor. la terapatica medicală".

Dr. Marinescu a ținut mai întâiu să facă un istoric al ipotezelor emise cu privire la ipnotism, magnetism animal sau suggestie, arătând cum cel care a pus în lumină influențele ipnotice și putința de-a le aplica în medicină a fost Mesmer, jumătate om de știință, jumătate șarlatan.

Antoniu Mesmer s'a născut în Germania în 1734 și a primit titlul de doctor în medicină dela Facultatea din Viena, presentând o teză cu totul ciudată. El a tratat ca student chiar, „Influența astrelor și planetelor, asupra vindecărei boalelor".

El pretind a că soarele, luna, etc. lucrează asupra ființelor vii prin mijlocul unui fluid subtil ce'l numea magnetismul animal.

Dar Mesmer nu s'a mulțumit cu teoria. Incepu să practice medicina pe baza credinței că toate bolile se pot vindeca prin „magnetism medical".

Viața lui Mesmer este un întreg roman. Silit să părăsească Viena, el se duce la Paris, și acolo în ședințe cu fast teatral începu acele serii de tratamente cari au în ele ceva grotesc, comic, șarlatanesc.

Dar chiar pe vremea lui Mesmer când controlul științific nu era ceeace este pe timpul nostru, și totuși se numeau comisiuni de specialiști cari se judece valoarea tatamentul în sine și chestiunea dacă aceste experiențe nu sunt periculoase.

Din comisiunile numite ca să controleze experiențele lui Mesmer, făceau parte și Franklin și Lavoisier.

Dar acest control exercitat chiar pe vremea lui Mesmer, asupra experiențeler magnetice, face pe dl dr Marinescu să ajungă la chestiunea atât de actuala a celor „doctori în științele oculte" cari vin la noi, înșelând buna credință sau naivitatea publicului mare. Aci savantul nostru neurolog se ridică contra acestei regretabile toleranțe din partea legilor sau autorităților noastre, care îngădue primului venit a face experiențe magnetice.

Aceste experiențe sunt criticabile din două puncte de vedere:

1. Sunt făcute de oameni cari cred că posedă daruri miraculoase, pe când de fapt experiențele lor sunt cunoscute și se practică de medicii neurologi în spitale;

2. pot fi periculoase sănătății publice. Dr. Marinescu astfel citează cazuri când aceste experiențe au avut consecințe chiar mortale.

Apoi aceste experiențe așa zise magnetice au și o altă latură dăunătoare: Ne anihilează cel mai prețios bun: personalitatea omenească, făcând pe cineva robul voinței altuia.

Dar dacă experiențele făcute de oameni fără pregătire sunt periculoase, nu se poate spune că ipnotismul, aplicat de către medici nu dă unele vindecări că adevărat minunate. Insuși savantul conferențiar citează cazul unei vindecări de mutizm. De asemeni în multe alte boale de natură nervoasă aplicațiile procedeurile ipnotice pot fi fericite.

Conferința d-rului Marinescu plină de fapte noi și interesante bogată în învățăminte și un adevărat rechizitoriu pentru șarlata ii doctori în științele oculte a fost cu religiozitate ascultată de numerosul public ce ocupa toate locurile din sala de ședință a Academiei.

Situația de drept
a Consistorului de odinioară din Oradea-Mare*)

de I. Mateiu
doctor în drept.

III.

Dar aceste dispoziții ale Statutului organic, prevăd numai consistoare eparhiale, și numai câte unul de fiecare eparhie. Era consistorul din Oradea un consistor eparhial? Se pare că nu, de oarece însuși Statutul organic îi zice simplu „Consistor" fără atributul de „eparhial". Atunci poate îl considera ca un consistor al eparhiei Aradului?

Nici aceasta nu se poate afirma, fiindcă nicăiri Statutul organic nu lasă să se creadă așa ceva. Atunci rezultă, că stăm în fața unui Consistor fără eparhie ceea ce constituie în adevăr o anomalie constituțională unică în felul ei. (cf. I. Mateiu, Independența eparhiei Clujului 1921 p. 12 și I. Preda, Constituția bisericii ort. din Transilvania, Sibiu 1914 p. 224). E adevărat, că în aceeaș sesiune din 1868, Congresul s'a ocupat de reînființarea eparhiei Orăzii, dar din motive neînțelese n'a decretat-o.

In acest caz însă, urma să precizeze printr'un concluz special rostul Consistorului din Oradea până la activarea episcopiei. Anume din împrejurarea, că prin § 142 al Statutului organic i se dau toate atribuțiunile consistoarelor eparhiale, trebuia să-l declare consistor eparhial. După ce însă eparhia nu era încă reînființată, trebuia să-i hotărască autoritatea căreia îi va fi supusă și căreia să-i dea seama de gestiunea sa. Urmând spiritului Statutului organic, noi credem, că consistorul dela Oradea mare trebuia pus sub autoritatea consistorului mitropolitan și a congresului național-bisericesc, ca foruri superioare ale consistoarelor și sinoadelor eparhiale. Astfel alegerea asesorilor consistoriali s'ar fi săvârșit de către congresul național, iar numirea vicarului-președinte ar fi fost îndeplinită de către Mitropolit în conformitate cu dispozițiile § 118 din Statutul organic.

Congresul ca supremă reprezentanță legislativă ar fi putut acorda acest drept, prin delegație, episcopului și sinodului diecezan din Arad, ca unii ce se găseau în nemijlocită atingere cu teritoriile unde funcționa consistorul din Oradea. Repetăm însă, numai ca delegație în numele congresului, și în mod provizor până la reactivarea episcopiei de Oradea.

Dar congresul n'a făcut nici una nici alta. O singură dată s'a ocupat în 1903 de laturea constituțională a consistorului din Oradea, enunțând prin concluzul No. 90 că el este coordonat consistorului din Arad. Prin aceasta însă n'a dus cu nimic mai departe problema. De aceea s'a putut întâmpla anomalia, ca situația consistorului din Oradea s'o ia în mână sinodul eparhiei Aradului, deși nu avea nici îndreptățirea constituțională și nici autorizația Congresului național, dându-i o soluție absolut protivnică spiritului și literii Statutului organic.

Cazul Consistorului din Oradea mare însă, este foarte instructiv pentru caracterizarea vieții noastre constituționale. O organizație atât de democratică și avansată cum era aceea cuprinsă în Statutul organic, ar fi trebuit să trezească, în toți credincioșii bisericii, cel mai larg interes pentru cunoașterea și studierea ei. Pentru membrii corporațiunilor bisericești și în special pentru deputații reprezentanțelor legislative, această cunoaștere trebuia să fie deadreptul o condiție de admitere. Căci nimic nu-i mai păgubitor pentru dezvoltarea normală a instituțiunilor bisericești, decât ignorarea constituției în numele careia ești chemat să legiferezi, cum și dezorientarea în opera legislativă săvârșită până aci, spre a putea păstra, prin aceasta, firul continuității și al unității vieții constituționale. De aceea, oricât de mult îndemna Șaguna pe membrii sinoadelor și congreselor la studiarea instituțiunilor bisericești, constatăm cu regret că la noi nici după cincizeci de ani nu s'a putut forma o serioasă disciplină constituțională și cu atât mai puțin o literatură de drept bisericesc, cari să facă din Biserica ortodoxă o instituțiune vrednică de însemnătatea Statutului organic.

Cluj 1 Noembrie 1921.

I. MATEIU

*) Fragment dintr'o lucrare de drept bisericesc, care va apărea în 3 volume.

Cronica politică

Opera de unificare a guvernului. La venirea guvernului liberal la putere partidele de opoziţie prin presă şi prin oamenii lor în întruniri, au început o vie campanie. Tema generală era aceeaşi: „Ţara este grav ameninţată . . „Vin liberalii, ruina ţării a început" . . etc. etc. In realitate se petrecea atunci un proces politic pe care scurgerea vremii l'a pus în adevărata lui lumină. Partidele de opoziţie aproape toate organizaţiuni politice pe cât de noui pe atât de efemere, sau rămăşiţe neputincoase a unor organizaţiuni politice învechite şi scoase din uz, presimţiau că prin venirea la putere a guvernulni liberal se pune capăt unei ere favorabile lipsei lor de capacitate, dar imens de păgubitoare ţării. Nouile organizaţiuni politice, lipsite de oameni competenţi, lipsite de pregătirea care să dea roade, lipsite de unitatea de vederi care să impună şi să salveze o ţară lăsată în paragină de un războiu ruinător, de trei ani de zile ruinau ţara şi o duceau în mod sigur în prăpastie. Partidul liberal venia cu un program, cu o pregătire incontestabilă şi cu o organizaţie care le ameninţa. In faţa avalanşei de calomnii cu care opoziţia urei voia să-şi mascheze neputinţa politică şi administrativă dovedită în destul, partidul liberal nu s'a intimidat.

Opera de reconstruire a început şi îşi urmează calea temeinic, spre fericirea unei ţări care aştepta zadarnic de mai bine de trei ani. Declaraţiunile pe cari d-l Vintilă Brătianu le-a făcut ziarului „Viitorul" şi pe cari le reproducem în altă parte a ziarului nostru sunt o perfectă ilustrare a modului cum ştie guvernul să desăvârşească o operă începută în condiţiuni atât de grele unei bune guvernări. Nici animozitatea pe care partidul naţional încerca să o creieze între vechiul regat şi provinciile dezrobite, nici sămânţa anarhiei pe care o semănau în ţară celelalte partide ale opoziţiei nu l'au împiedecat de la apreciarea justă a tuturor nevoilor de pretutindeni şi de la înlăturarea lor treptată.

Indreptăţirea

Nu vrem să aducem de loc o învinuire acelor grupări politice, care trezite de realitatea situaţiei, în cep să-şi schimbe părerile din punctul de vedere al modului cum trebuieşte rezolvită chestiunea Basarabiei. Dimpotrivă ne bucurăm din toată inima de noua lor atitudine, dar ţinem să relevăm numai faptul că nu e bine să iei soluţiuni pripite atunci când sunt în joc interesele ţării şi mai ales atunci când nu cunoşti care e adevărata situaţie.

Până la conferinţa genoveză şi chiar în timpul de când ea e deschisă, unele dintre grupările politice considerau o greşală politică faptul de a nu fi tratat dinainte cu ruşii chestiunea Basarabiei, trăgând de aici concluzia că ar fi fost mult mai uşor să obţinem recunoaşterea ei din partea sovietelor, cela ce ar fi avut ca rezultat resta bilirea unor bune relaţiuni cu vecinii noştri de peste Nistru.

Dezbaterile dela Genova şi atitudinea delegaţilor sovietişti în chestiunea Basarabiei, au fost de natură că să întărească pe deplin convingerile acelora cari dela început au spus că o soluţionare a problemei basarabene nu se poate face în favoarea României stând de vorbă cu Rusia pe calea unor tratative separate.

Intransigenţa delegaţilor ei în susţinerea unor principii departe de concepţia democratică pe care pretind că o au la baz aregimului lor şi opoziţia pe care ei o fac la conferinţă cererilor României izvorâte din drepturile de auto-determinare ale popoarelor dobândite în urma războiului, dovedeşte până la evidenţă că eventualitatea unor asemenea tratative, nu numai că nu conduceau la nici un rezultat dar zădărniceau chiar şansele de izbândă ale soluţionărei acestei chestiuni de către conferinţa care are loc în prezent la Genova.

Opoziţia în alegerile parţiale

Se vorbia în ultimul timp de posibilitatea încheierii unui acord între partidele de opoziţie din vechiul Regat şi partidul liberal. Se vorbia chiar de un ultimatum al acestora adresat partidului naţional, prin care îl somau să dea un răspuns precis dacă înţelege să facă fuziune sau nu cu un anume partid politic dacă colaborează numai cu unul sau toate la aceeaşi acţiune sau dacă rămâne să ducă singur lupta de opoziţie?

Se dădeau atunci asigurări că acordul va fi neapărat încheiat şi că „activitatea extraparlamentară" va lua noui aspecte. Ne-am arătat însă neîncrezători la aceste svonuri şi am căutat să dovedim că se încearcă o mistificare a opiniei publice, dacă ne putem închipui că ea mai aştepta ceva de la preavorbăreţile partide ale opoziţiei.

Faptele vin să dovedească prognosticurile noastre. Acordul opoziţionist aşa de bine a fost încheiat încât la alegerile parţiale cari vor avea loc la 27 şi 28 Maiu, în Ardeal vor lupta, ca şi în alegerile trecute, fără nici o rezervă naţionalişti contra ţăraniştilor şi invers.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La Librăria „Cartea Românească" Piaţa Unirii No. 7.
La *Friedmann* Stăniloiu Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.

Administrarea finanţelor

Cum trebue înţeleasă organizarea, unificarea şi descentralizarea

Importantele declaraţii ale d. V. I. Brătianu, min. de finanţe

D-l ministru de finanţe expune „Viitorului" constatările făcute într'o recentă călătorie de inspecţie în vechiul Regat şi în Ardeal

Reîntors de curând din inspecţiunea pe care a făcut-o în Ardeal, şi de care ne-am ocupat la timp în ziarul nostru, d-l Vintilă Brătianu, ministrul de finanţe al ţării a binevoit să acorde un important interview ziarului „Viitorul" din Bucureşti, de felul cum trebue înţeleasă organizarea, unificarea şi descentralizarea ţării. Problemele fiind de o deosebită importanţă în special pentru Ardeal, dăm cititorilor noştri, în extenso, acest interview.

*

Am profitat de vacanţa Paştelor ca să văd, după 20 de ani de întrerupere, cari sunt transformările făcute în organizaţia financiară din vechiul regat. In acest scop am vizitat administraţia financiară a judeţului Vâlcea. Vroiam în acelaş timp să fac şi o comparaţie cu o administraţie financiară de peste Carpaţi a cărei organizare noi cu noştean şi de aceea am fost la Sibiu.

Am putut cu ocaziunea aceasta să văd câtă nevoie este, nu numai ca cei dela centru să cunoască rezultatele măsurile pe cari le iau pentru cei dela periferie, dar în deosebi ce rezultate bune pot să dea unele măsuri de unificare bine chibzuite, precum şi ce rezultate dau unele măsuri aşa zise de unificare, luate fără a se studia şi a se compara situaţiunea de fapt, de unde pleacă unificarea cu aceea unde ajunge...

— N'am fost numai în Ardeal, şi-a început d-l Vintilă Brătianu, declaraţiunile.

La întrebarea dacă în asemenea condiţiuni n'ar fi mai bine să se întârzie procesul de unificare, d-l Vintilă Brătianu a răspuns următoarele:

*

Grăbirea unificărei

— Cred că cu cât o unificare chibzuită va fi mai repede făcută cu atât bunul mers al Statului va putea fi asigurat, pentru că e peste putinţă să avem un mers normal, cu o conducere care ar trebui să fie unică, dar care s'ar manifesta sub patru regimuri deosebite...

Negreşit însă cu unificarea nu înseamnă să aplici în Ardeal ceeace ar fi imperfect sau ceeace n'ar fi bun în vechiul Rgeat, când poţi lua în unificare măsuri bune pe cari le găseşti şi în celelalte provincii desrobite.

Aceasta este constatarea pe care am făcut-o în inspecţiunea mea, şi dacă sunt unele plângeri ce se fac contra unificărei, ele nu sunt datorite atât dorinţei de a trăi sub acelaşi regim ca în trecut, ci sunt o urmare a rezultatelor rele pe cari le-au dat unele măsuri de unificare nechibzuite.

Exemple

De pildă, pentru amenzile judecătoreşti, ele în Ardeal sunt încasate, îndată ce hotărârea rămâne definitivă, de însăşi instanţa judecătorească respectivă. Măsura e foarte bună, căci pe de o parte asigură încasarea promptă a veniturilor Statului, iar pe de alta dă îndată şi sancţiunea care trebue să reiasă dintr'o amendă judecătorească. In vechiul Regat însă, amenzile judecătoreşti dându-se în debit, se încasează abea peste 3—4 ani, — dacă se încasează; — iar când ele reprezintă o sancţiune penală, se poate zice că delicvenţii rămân adesea nepedepsiţi.

In mod invers, taxele de timbru şi înregistrare pentru un act sau alte formalităţi, în regimul ungurese nu sunt luate ca la noi în momentul chiar al prezentărei actului sau anterior autentificărei lui. Tribunalele aplică sistemul de la noi în amenzile judecătoreşti, adică după ce actul era autentificat la judecătoria respectivă, copia lui era trimeasă nî urmă la administraţia financiară care da în debit taxele de timbru şi înregistrare.

Pentru aceste complicate formalităţi se întrebuinţează un personal foarte numeros, registre de rămăşiţe, etc. şi sunt foarte multe debite în restanţă. Astfel la administraţia financiară dela Sibiu, în afară de taxele de înregistrare cari nu erau trimise dela judecătorii, — şi erau multe netrimise, — erau debite de peste 4 milioane lei în restanţă, plus 3—4000 de acte neconstatate şi deci nedebitate, — pe când la noi toate aceste sume ar fi fost încasate în momentul sau înainte de facerea actelor.

Măsuri bune de adoptat

Cred, că administrarea finanţelor astfel cum era făcută, nu ca la noi pe 4 secţiuni cu caracter administrativ, ci pe natura impozitelor cari se încasau, era mai normală. In acelaşi timp, dacă, cum credem, se va face şi la noi descentralizarea administrativă, cred că ar fi bine ca ajutorarea ce va găsi Statul pentru încasările sale în administraţiile comunale, să fie folosită. Este un sistem care fusese şi la noi mai înainte vreme, şi care prezintă mari economii şi pentru Stat şi pentru comune.

Cred în acelaşi timp că vom putea lua dela vechea organizaţie a administraţiilor financiare din Ungaria mai multe atribuţiuni date administraţiilor financiare locale, prn urmare o descentralizare mai puternică, care, înlesnind satisfacerea nevoilor publicului în localitatea chiar în care se află, va putea să înlăture toate cheltuelile şi timpul pierdut pentru a merge nu numai la Bucureşti, dar să evite chiar mergerea în capitala regiunei, care este şi ea o pierdere de timp şi o cheltuială.

Descentralizare în plata funcţionarilor şi pensionarilor

Chiar de pe acuma, împreună cu ceilalţi miniştri, — studiem mijloacele pentru a da administraţiilor financiare putinţele formalităţile, dându-li-se dreptul de a emite ordonanţele respective. Se vor putea evita prin urmare întârzierile pentru plata lefurilor unui personal cu state fixe, cari nu vor mai merge pa centru spre aprobare.

In acelaş sens, faţă de numărul cel mare al pensionarilor invalizi de războiu (numai în Vâlcea sunt 14 000), se va hotărî ca statele lor de plată să nu mai fie în mod inutil trimise la Bucureşti, ci să fie achitate chiar în localitate prin mijlocirea administraţiei financiare; centrul nu va interveni decât atunci când ar avea de comunicat schimbări în state.

Sperăm că întinderea acestui sistem pentru cele mai multe din serviciile noastre publice, va înlesni plata funcţionarilor şi pensionarilor. Studiem introducerea unui carnet care să evite pentru moment pensionarilor şi mâine funcţionarilor în genere, toate dificultăţile şi străgănirile pe cari le întâmpină în fiecare lună cu bonurile actuale sau cu statele cari trebuesc înaintate serviciilor centrale respective.

Funcţionarii îşi fac datoria

— In administraţia financiară de la Vâlcea am putut constata cu bucurie silinţa ce şi-o dă personalul de a face faţă unor lucrări încărcate, din cari, printr'o bună chibzuire şi simplificare a unor formalităţi birocratice inutile, s'ar putea scuti cel puţin jumătate. Funcţionarii îşi dau seamă că munca pe care o depun, ar putea fi şi mai utilă dacă s'ar suprima unele forme nefolositoare. Simplificarea aceasta ar da funcţionarilor şi mai multă râvnă pentru munca ce o depun în folosul Statului, căci ei ar avea impresiunea că silinţele lor sunt mai bine utilizate de cât azi.

In Ardeal, dacă am găsit acelaşi spirit, am găsit însă, — ca să spun totul aşa cum e, — pe alocurea un sentiment de descurajare, din pricina unor măsuri de „unificare" nechibzuite, şi conştiinţa că ceeace s'a înlocuit, asupra unor anume puncte, era mai bun decât ceeace s'a pus în loc. Dar am găsit în acelaşi timp şi recunoaşterea unor măsuri mai bune introduse din vechiul regat. De aceea se evidenţiază şi mai mult neveia unui contact continuu între unii şi alţii, căci numai izolarea noastră a adus unele măsuri nechibzuite luate în Ardeal.

Am constatat şi aci că turburarea adusă prin asemenea măsuri a creat şi printre funcţionarii cari ar fi dorit să-şi facă cu mai mult folos datoria, un spirit de descurajare. Am găsit şi funcţionari de alte naţionalităţi, saşi, unguri, cari au învăţat românește şi cari, dispuşi să-şi facă conştiincios datoria, ar vrea să simtă că sunt îndemnaţi şi încurajaţi să şi-o facă.

INFORMAȚII

Aprovizionarea țării

Pentru că, din diferite județe ale țării, ministerul de interne a fost sesizat că lipsește porumbul necesar însămânțărilor și hranei populației, *a luat următoarele dispoziții pentru satisfacerea necesităților:*

S'a intervenit la ministerul de agricultură — la comisiunea pentru contingentarea cerealelor — ca să pue la dispoziție prefecturilor de județ cota de porumb rezultată din contingentare.

In același timp, s'a dat o circulară tuturor prefecturilor cari vor trebui să comunice, de urgență, ministerului de interne, cari sunt necesitățile locale.

Cu trenurile speciale de alimentare cota de porumb necesară localităților, în cari se simte lipsă, va fi expediată cu precădere.

•

Dl Vasile P. Sassu, ministrul industriei și comerțului, a suspendat din serviciu pe dl Eugen Harting, directorul carierelor, trimițându-l în judecata comisiunei desciplinare.

Din ancheta făcută s'a constatat că dl Harting a lucrat în disprețul legei contabilității și în dauna Statului arendând prin bună învoială și pe termeni lungi la particulari, mai multe bunuri ale ministerului de industrie ca: lacuri, cariere, etc., prin contracte de favoare și pe prețuri derizorii.

■

Dl L. Urazek, secretarul general al ministerului de industrie și comerț va pleca în inspecție industrială, în regiunele Oradia-Mare și Maramureș.

■

La Sibiu se vor întruni în congres toți comercianții detailiști din România Mare. Congresul se va ține în zilele de 3 și 4 Iunie a. c. In ziua de 5 Iunie congresiștii vor face o interesantă excursiune.

•

Direcțiunea generală C. F. R. a dat ordin stațiunilor ca militarii din contingentele ce urmează a se libera să călătorească gratuit pe C. F. R. în baza ordinului de trecere în concediu.

•

Ministerul muncii, neavând căderea să intervie pe cale de autoritate în conflictul de muncă din Tara-Bârsei, a delegat totuși pe dl Georgean, inspector general al muncii, să caute a stabili bazele unei înțelegeri întru cât este bine cunoscut și de patronii și de muncitorii din Țara-Bârsei.

•

Toate contractele ce fusese încheiate între ministerul industriei și cumpărătorii redevenței de petrol a statului, contracte ce nu fusese executate, au fost anulate.

Redevența rămasă astfel la dispoziția statului va fi dată industriilor din țară, în special fabricelor de hârtie, cu obligațiunea pentru ele ca să'și efteneasică produsele.

■

Direcțiunea C. F. R. a dispus ca în viitor listele de plată pentru personalul ceferist detașat în alte localități să se trimeată chiar la locul detașării, prevenind astfel întârzieri în plata salariilor și a accesoriilor.

■

Ministerul instrucțiunii a instituit o comisiune, care se va ocupa de modalitățile acordării burselor pentru studenți și de angajamentele scrise ce urmează să fie cerute studenților, în scopul de a evita pe viitor ca bursierii statului sau ai instituțiunilor, să nu-și îndeplinească însărcinările, în vederea cărora li s'a acordat bursele.

Comisiunea se compune din dnii: G. Țițeica, delegatul Academiei Române, președinte, C. Stoicescu, delegatul universității din București și Th. Iulian, delegatul Casei Școalelor.

■

Ministerul comunicațiilor a aprobat călătoria cu o reducere de 75 la sută a unei echipe reprezentative a orașului București, compuse din 17 jucători și un arbitru al federațiunei societăților de sport din România, spre a merge la Belgrad cu ocazia cununiei M. S. Regelui Alexandru al Jugoslaviei cu A. S. Regală Principisa Maria a României.

■

Sesiunea generală a Academiei Române se deschide azi Luni, 15 cor. la ora 3 d. a.

Secretarul general al Academiei dl Iacob Negruzzi, va citi raportul asupra activității Academiei în anul încheiat.

•

Pe lângă direcțiunea generală CFR. s'a înființat un cerc de propagandă religioasă și culturală, sub conducerea archimandritului Galaction D. Cordun, care a fost numit șef conferențiar la CFR.

•

Comisia monumentelor istorice compusă din d-nii prof. N. Iorga, prof. D. Onciul, prof. V. Pârvan, ing. Baiș, arh. Cerkez, pictorul Verona și secretarul general al comisiei V. Drăghiceanu, s'a întrunit Sâmbătă, la ministerul artelor și cultelor sub președinția d-lui ministru C. Banu, și a luat în discuție chestia restaurării urgente a monumentelor istorice derăpănate.

•

Zilele acestea brigada I vânători care cuprinde reg. I și 18 vânători a părăsit Alba Iulia, plecând în Basarabia.

■

In zilele de 25, 26, 27 și 28 Iunie se va aduna la Brașov al V-lea congres al tuturor profesorilor cari predau geografia în școalele secundare de orice categorie. Dnii profesori cari doresc să ia parte se vor adresa Seminarului de Geografie al Universității din București, sala XIV-a pentru a căpăta informațiuni cu privire la drum și găzduire.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

De vânzare

foarte eftin casele din Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 63 cu prăvălia complect aranjată. 1762

Tripoul dela „Sfatul negustoresc"

Mai zilele trecute poliția locală făcând o descindere la cafeneaua Talia, prin surprindere, a dat peste un grup de cartofori, vre'o 40 la număr, cari sunt știuți că joacă pe sume de zeci de mii de lei. Inainte însă ca reprezentantul poliției să străbată în camera secretă unde se jucau, un individ din personalul cafenelei a dat alarma și ca prin minune, la intrarea poliției toți banii și majoritatea lucrătorilor dispăruse.

Cazul a fost relevat de un ziar maghiar din localitate care a mai anunțat că poliția ar fi dat chestiunea în mâna parchetului.

Nu știm până acum ce măsuri s'au luat în contra acestei spelunci de cartofori. Astăzi aducem la cunoștința parchetului un caz care pre întâ cel puțin tot așa de mare greutate ca și cazul dela cafeneaua „Talia".

E vorba de cazul tripoului din localul Sfatului Negustoresc din strada Iuliu Maniu? In localul acestei instituții comerciale funcționează în baza unei autorizații legale un club al comercianților. Această autorizație apără clubul de ori și ce inspecție pe care ar putea-o face autoritățile polițienești din localitate.

Sub masca Clubului comercianților din Cluj și ocrotiți de autorizația pe care le-a dat'o cei în drept, în localul Sfatului Negustoresc funcționează de multă vreme cel mai periculos tripou. In această speluncă de cartofori se rulează în fie care seară zeci și sute de mii de lei.

După cât aflăm sunt în Cluj mulți comercianți și particulari (căci și acestora li-se admite accesul) cari s'au ruinat în tripoul dela Sfatul Negustoresc.

Intrebăm Sfatul Negustoresc care până acum a avut o activitate destul de onorabilă și folositoare comerțului, cum poate tolera în sânul lui această speluncă de cartofori unde se dă furtului un caracter legal și unde se ruinează atâtea averi. E aceasta o imoralitate care n'ar trebui să fie patronată de Sfatul Negustoresc. In acelaș timp atragem atenția celor în drept asupra acestui caz și cerem desființarea tripoului.

Publicațiune

Aducem la cunoștința generală că în ziua de 31 Maiu a. c. orele 9 dim. se va vinde prin licitație publică fortată în localul societății noastre din Calea Victoriei No. 35 toate obiectele (bijouterii, haine etc.) amanetate cu scadența până la 30 Aprilie a. c. incl. și cari nu au fost rescumpărate în termenul legal.

Cluj, 12 Mai 1922.

Casa de Imprumut pe Amanet soc. an. Cluj.

•

Conform acordului comun toate băncile românești și maghiare din Cluj țin orele de cassă dela 15 Mai până la 1 Septembrie a. c, numai înainte de prânz în timpul obișnuit, ce se aduce pe această cale la cunoștința publicului.

■

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 25. Ghicește gândurile. Se produce cu miraculoase vederi din trecut și vederi îndepărtate, vederi în viitor. Resolvă secrete explică mistere, citește scrisorile fără ca să le vadă. Află cugetele. Incă la intrare ghicește numele de botez și familie. 1755

M. S. Regele și funcționarii

Miercuri 10 Mai, Regele a primit în audiență pe d. N. C. Schina, președintele Uniunei generale și delegat al adunărei funcționarilor și pensionarilor din Capitală, ținută la 5 Aprilie în sala Dacia.

Regele a dat ascultare expunerei ce I s'a făcut de d. Schina care, descriind situația critică în care se găsesc funcționarii și pensionarii în întreaga Românie, a susținut că aceasta n'ar putea lua sfârșit decât votându-se statutul funcționarilor elaborat de Uniunea generală și însușit deja din inițiativă parlamentară și al cărui partizan în principiu guvernul s'a declarat prin comunicate și declarațiuni ministeriale.

Regele a declarat, față de marele interes ce-L poartă uneia din cele mai importante categorii sociale în stat, că statutul funcționarilor se va vota în sesiunea viitoare, întrucât răspunde unei necesități absolute și, de altă parte, că comisiunile instituite de guvern și care vor lucra sub auspiciile sale, vor găsi desigur și fodalitățile de a ușura mai înainte de votarea statutului dar în limitele resurselor bugetare, traiul funcționarilor și pensionarilor atât de turburat prin scumpirea tot crescândă a obiectelor de primă necesitate și a crizei locuințelor.

Regele a mai spus că țara are nevoe imperioasă de funcționari cât mai buni și mai pregătiți, dar că trebuind să fie reduși la minimum necesar se impune o selecționare a lor cu toată garanția și imparțialitatea vroită, astfel comisiunile profesionale ce se vor institui de guvern, pe temeiul inițiativei luate de d. ministru de finanțe și care vor aduce și armonia în rândurile funcționarilor de toate gradele, se vor forma atât din funcționari desemnați din oficiu de miniștri, cât și din delegați ai funcționarilor pentru fiecare autoritate publică în parte.

Declarațiunile Regelui, comunicatele guvernului și anunțarea întocmirei comisiunilor profesionale pe autorități sunt semnele sigure ale organizărei și îmbunătățirei condițiunilor de trai la cari au tot dreptul funcționarii și pensionarii statului.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Luni, 15 Maiu 1922

Cu scopul de a înlesni realizarea pactului european, dl Lloyd George intenționează să puie în discuție la conferință problema granițelor orientului apropiat, nădăjduind prin aceasta să rezolve chestiunea Wilnei și a Galiției orientale.

Faptul acesta și insistențele premierului englez cu privire la chestiunea minorităților maghiare din statele succesoare ale Europei centrale, au determinat statele Impătritei Înțelegeri să observe cea mai mare rezervă față de politica britanică.

In unele cercuri diplomatice ale conferinței se vorbește chiar că în cazul când se va ridica chestiunea Wilnei și a Galiției orientale, delegații Impătritei Înțelegeri se vor retrage de la conferință.

Ziarele franceze consideră răspunsul Rusiei cu totul inacceptabil, ele fiind de părere că misiunea delegației franceze la Genova se poate considera ca terminată. Pe de altă parte din Paris se anunță că guvernul francez a trimis instrucțiuni reprezentanților Franței cu privire la intenționea d-lui Lloyd George de a ridica la conferință chestiuni politice în legătură cu Europa centrală și orientală.

După aceste instrucțiuni Franța se declară cu totul solidară părerilor Impătritei Înțelegeri, neadmițând sub nici un motiv schimbări în starea de lucruri statornicită de războiu în Europa.

Conferința dela Genova

— Frământările de la Conferință continuă — Propunerea lui Lloyd George: Un pact provizoriu cu Rușii — Franța refuză orice discuție cu Rusia — Chemarea Americei la Conferință. Japonia și Italia acceptă propunerea — Noua teză franceză —

Barthou a declarat că nu există incompatibilitate absolută între punctul de vedere franco-englez. Delegația franceză va adera la pactul cu condiție dacă garanțiile va fi limitate pe timp și spatiu. Lloyd George declară că a căzut acord cu Barthou relativ la numirea comisiunei experților Privitor la pact Lloyd George a declarat că insista pentru angajamente reciproce. Schirmndt, Jaspar, și Schanzer au declarat colaborarea în comitetul experților.

Genua. — După părerea cercurile americane guvernul american va accepta colaborarea.

Genua. — După închiderea c

Genua. — După închiderea conferinței se va întruni ședința subcomisiunei afacerilor și se pare că se va accepta teza franceză ca comitetaul experților care va trata problema rusă să fie numit de guverne după conferința.

Genova — **In subcomisia afacerilor ruse Lloyd George a propus constituirea comitetului experților care va continua să se ocupe cu datoriile ruse, bunurile private și creditele secunde. Propune încheerea la Genova a unui pact provizoriu între Rusia și celelalte state Europene în care se angajează reciproc privitor la abținerea dela orice propaandă. Barthou a demonstrat că răspunsul rus constitue o experiență suficientă privitor la rezultatele tratativelor cu rușii și din cauza aceasta Franța se abține de la toate tratative le cari vor fi cu rușii.**

Barthou a propus consultarea guvernelor pentru obținerea cooperarei Americei. Delegația franceză unei comisiuni de expunerea unei comisiun de experți numită de conferință cuprinzând și rușii. Conferința dela Genova se consideră terminată. Lloyd George a declarat că conferința se va putea închide Marți dacă va interveni acordul privitor la funcționarea comisiunei experților. Toate cercurile aprobă inițiativa lui Barthou. Privitor la participarea Americii, ambasadorul american a fost însărcinat să transmită la Waschington dorința puterilor.

Genua. — După amiază în ședința subcomisiunei afacerilor ruse, Ishi delegatul japonez a declarat că accepta propunerea privitor la numirerâ comisiunei experților.

TELEGRAME

Exportul de vite în Austria. — României

Viena. — La Viena a produs foarte rea impresie atitudinea Ungariei care a închis granițele pentru exportul de vite în Austria. Austria ca să scape de lipsa de rile spre România. Deaceia delegațiunea austriacă dela Gunua s'a adresat d-lui Brătianu ca să intervaie pentru exportul de vite din România în Austria. Se pun aci mari speranțe în venirea primului ministru român la Viena pentru a se stabili o înțelegere în chestia accelerărei transportului de carne din România.

Ingrijorarea Budapestei

Conflictul dintre Ungaria oficială și maghiarimea de la noi. Un articol interesant

Un ziarist budapestean Eugen Nàdor dela „Az Ujság", a făcut deunăzi o vizită la ungurii din România, în primul rând pela arădanii și bănățenii dela granită și întors în Ungaria, a scris în ziarul său despre Ungurii din România lucruri atât de interesante, încât a produs sensație în toate cercurile dela ei, dar mai cu seamă printre aceia, cari pregătesc spiritele maghiare pentru o răfuială cu statul nostru.

Ziaristul budapestan spune, că pretutindeni pe unde a stat de vorbă cu conaționalii săi din România, a fost năpădit de întrebări despre actuala viață politică maghiară, pe care minoritatea maghiară din statul român o înțelege, n'o aprobă și nici nu-i găsește măcar scuze. Spune gazetarul maghiar, că aici ungurimea urmărește pas cu pas ce se face de către oficialitatea maghiară și rămâne pe zi ce trece tot mai îngrozită de halul de decădere al Ungariei, de teroarea deslănțuită acolo și de atentatele ce se comit mereu, sub ochii și cu aprobarea guvernului, „Ardealul și Banatul sunt o lume cu totul alta, scrie dânsul în continuare. Nu numai pentrucă stăpânii sunt românii, ci fiindcă e alta judecata oamenilor și voința de a se comporta voinței lumii și spiritului vremii. Amintirea trecutului ungurese nu s'a stins din nici un strat al poporului, din nici o naționalitate!

Ceeace surprinde însă pe călătorul ungur, e decadența forței de atracție a țării" (bine 'nțeles a țării ungurești.

Relatările ziaristului Nádor au făcut o impresie foarte puternică, dup cum am spus, asupra Budapestei. „Az Ujság" publică a doua zi un articol de fond asupra impresiilor acestora și chiar titlul, în afară de cuprins, care e, nu numai pentru ei ci și pentru noi, senzațional, te face să întrevezi, cât de puternică a fost impresia făcută de destăinuirile acestea. Articolul e intitulat „Nu ne înțeleg" și începe acuzând politica budapestană, care a făcut pe ungurii deslipiți de Ungaria, să se înstrăineze de vechea lor patrie. „Ne gândim, scrie „Az Ujság, ce va deveni credința lor despre superioritatea culturală maghiară, dacă constatăm, cât decade de mult la noi busola adevărată a culturei, prețuirea omenească a omului. Dacă vor ști (conaționalii din statele succesoere), cum sfâșie noua doctrină națională ungurească chiar unitatea economică, pe lângănitatea națională și socială, și că ajungând din nou la noi, libertatea lor economică asigurată ar ajunge prada deosebirilor de oameni și prin urmare a circulației economice în regres pe toată linia și în continua dezmembrare.

Această nouă direcție națională jură în numele integrității și nu-și dă seama, că păcătuește cel mai mult tocmai împotriva acestela.

Ungaria cinstită ar trebui să exercite o forță atractivă și stările de lucruri de aici au un efect, care îngrozește. Și ar trebui să ne gândim și la aceea că nu ni-s'ar reîncorpora numai unguri. Ce pot aștepta dela noi viitorii cetățeni de altă limbă, dacă se face excepție și cu cei de o limbă cu noi și dacă punctul de vedere al apărării rassei ni-i declară dușmani încă dinainte?"

Acestea sunt cuvintele ziarului budapestan. Ele sunt foarte edificatoare pentru noi din o privință. Ungaria mărturisește pe față prin articolul acesta, că nu mai exercită influența pe care ar dori-o, asupra conaționalilor ei dela noi, cari cu toate că nu li-e ștearsă din minte amintirea vechei lor patrii, nu vor să se realipească la ea, fiindcă se îngrozesc de ce-i așteaptă acolo. E aceasta cea mai bună dovadă pentru noi de neadevărul învinuirilor ce ni-le aduce Ungaria încontinuu, că nu tratăm omenește pe cetățenii noștrii de limbă maghiară. E dovadă mărturisită, că ungurilor dela noi le merge alci mai bine, de cum le-ar merge în Ungaria.

Dar din altă privință, articolul ziarului budapestan ne pune în fața unor uneltiri, pe care le cunoșteam, dar despre care nu știam, că merg atât de departe.

Ziarul din Budapesta ne mărturisește vere, că tot gândul de azi al Ungariei e îndreptat asupra integrității vechilor ei granițe. Sunt atât de siguri ungurii de restabilirea acestei integrități, încât, după cum o spune deschis „Az Ujság", ei se gândesc serios și la reîncor-Ardeal, deci a noastră.

Mărturisirea aceasta a lui „Az Ujság" nu e numai produsul mentalității lui. E mentalitatea întregii „Ungarii cluntite", cum îi spun pentruca să țină bine minte toți, că trebue să o întregească. Și e în primul rând a guvernului, cum o mărturisetse iarăși același ziar.

Ar fi firesc, ca după acestea să ne întrebăm, de unde cutezanța primului ministru maghiar, să facă la Genova declarații de dragoste României, când gândul lui perfid știm acum oficial încotro se îndreaptă.

Budapesta poate să viseze răfueli cât va vrea. Ceeace trebue reținut, e partea primă a articolului budapestan. Și nu poate decât să ne măgulească faptul că concetățenii maghiari s'au grăbit singuri să ne apere împotriva acuzațiilor guvernului maghiar, întorcând aceste acuzații asupra Ungariei.

Liga elevilor de liceu

Duminică 14 Maiu, la amiază, în prezența Reginei și a delegaților membrilor guvernului, s'au pus bazele ligei elevilor de curs secundar pentru cultivarea vitejiei, patriotismului și credinței strămoșești.

Solemnitatea a avut loc la Muzeul Național din parcu Carol unde toate școlile secundare de ambele sexe au fost prezente împreună cu profesorii lor.

Regina va fi înalta protectoare a ligei, Principele Niculae președinte onorific la secția băeților iar Principesa Ileana la secția fetelor.

Președintă activă a acestui importante societăți culturale va fi dna Elena Grigorescu Cernescu.

Un comitet de direcție va fi alcătuit din persoane marcante și cu dor de conducerea sufletească a tineretului secundar.

Noua ligă, va conlucra cu institutia cercetășească complectându-se una pe alta, u mând, ca în curând să-și organizeze subcentre în toate orașele de provincie, precum și în noule teritorii.

Sediul ligei va fi în parcul Muzeului Militar Național.

Mișcarea în administrația Ardealului

D. colonel Bejan, subprefect al județului Bihor a fost transferat în interes de serviciu, în aceeași calitate la județul Timiș-Torontal, în locul vacant.

D. Dezideriu Tempelean, primpretor al plășii Salard, județul Bihor, a fost înaintat sub-prefect al aceluiaș județ în locul d-lui colonel Bejan, transferat.

D. Ioan Cimponeru prim-pretor al plășii Deva, jud. Timiș-Torontal a fost numit subprefect al județului Caraș Severin, în locul d-lui Paraschiv Licarețiu, demisionat.

D. Ioan Bumbea, prim-notar orășenesc la Sebeșul-Săsesc, (Sibiu) a fost numit prim-consilier la acelaș oraș, în locul vacant.

D. dr. Ioan Sebestyen, a fost numit sub-notar la consiliul orașului municipal Cluj.

D. Atanasiu Roșianu notar la sedria orfanală a județului Alba-de-jos cl. VIII gr. I, a fost numit provizoriu, asesor la sedria orfanală a aceluiaș județ, în locul d-lui Simion Pădureanu, demisionat.

D. Teleguță S. Romulus, a fost numit polițai al orașului Abrud.

PENTRU FAMILIILE

celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Totalul din urmă	**7725 lei**
Prof. Papilian	**100 lei**
D-na E. Iorga Galați	**100 lei**
Dnul Victor Ionașcu și D-na Adela Ionașcu	**20 lei**
N. C. P.	**20 lei**
Dr. Aurel Gavriș din Ghelar	**100 lei**
Total:	**8065 lei**

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

Reclama este sufletul comerțului

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Publicațiunue de concurs.

Consiliul Comunal al orașului Timișoara ține la 20 Mai a. c. 11 ore a. m. un concurs închis pentru furnizarea a 2200 vag. lemne de foc.

Acei ce doresc a participa cu oferta, sunt obligați a înainta ofertele lor în scris până la timpul susamintit la Serviciul fiscal comunal (I. Piața Balaș No. 1) și a acluda la oferta 5% din valoarea ofertei în numerar, sau a depune în hârtii de valoare garantate la casieria orasului acludând chitanța de depunere la ofertă.

Condițiunile concursului se pot cunoaște la Serviciul fiscal comunal sub orele oficioase. 1768

METALURGIA „RAHOVA"

FABRICA DE ARMATURI

București, Str. Sf-ții Apostoli No. 74. Telefon 23/44

Renovându-se Fabrică cu noi Mașini speciale execută prompt și se găsesc gata în depozit ROBINETE p. APA, VIN, GAZ etc. APARATE p. debitat BERE. Orice articole de alamă și bronz pentru comerțul □□ TECHNIC și FIERARIE. 1732

Reclama este sufletul comerțului

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.

Capital Social Lei 40 Milioane.

Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).

Fondată la anul 1894.

Are cele mai mari legături cu toate pieţele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine. Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.

Sucursală în Turda și Uioara. Sucursală în Turda și Uioara.

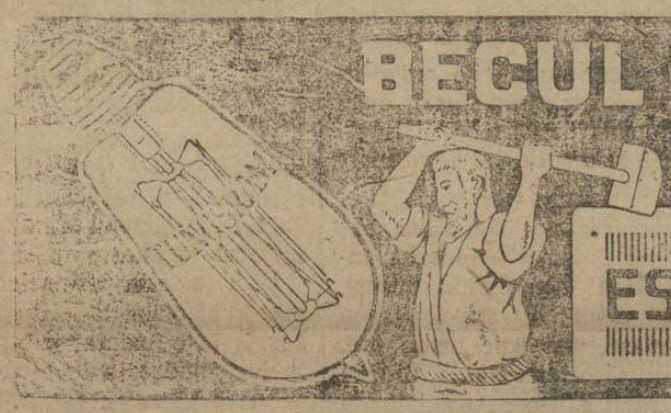

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A. 1290
Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu.
Mi-am deschis din nou
salonul de modă
engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame
WARTENBERG ZOLTAN
Cluj, Calea Victoriei No. 13
1275

Prețuri scăzute! **Ghete din pânză albă pentru dame** „BATA" pân'acuma Lei 199, acuma Lei 169·— Cluj, Piața Unirei No. 9
Radio 1663 1243

Ce-am exportat in luna Martie

Din statistica ministerului de finanțe rezultă că în luna Martie exportul principalelor produse din România s'a înfățișat astfel:

Nu s'a trimis peste graniță nici un bob de vrâu. S'au exportat: 715 tone făină de grâu, în Austria și în Ceho-Sloacia; 3337 tone de secară mai ales în Belgia și Austria; 13.008 tone de orz, cele mai multe la Gibraltar și în Belgia; 6762 tone ovăz, cele mai multe în Franța, Gibraltar și Polonia; 23 de mii 315 tone porumb, în special spre Gibraltar și în Rusia' 244 tone meiu, spre Gibraltar și în Turcia; 395 tone tărâțe, mai mult în Turcia; 3176 tone fasole, Gibraltar, Olanda și Polonia; 5959 tone de sare, în Bulgari și Jugo-Slavia; 3339 tone reziduri de petrol, în Italia, Bulgaria și Germania; 26 de mii 996 tone petrol rafinat, mai mult în Egipt, Anglia, Italia, Bulgaria și Turcia; 12893 tone benzină, Italia, Germania și Austria; 1016 ulei mineral; 844 metri cubi de trunchiuri de brad mai ales în Bulgaria; 10 tone de lemn de construcție în Turcia; 134 tone de nuele și haraci; 30831 tone scânduri de brad; 62 de tauri, mai ales în Ungaria; 1443 de vaci mai ales în Ungaria; 11565 boi, mai ales în Ungaria și Turcia; 10095 porci mai ales în Ceho-Slovacia și Austria; 27 tone untură de porc mai toată în Germania; 2969930 ouă în Austria, Anglia, Germania și Elveția (e interesant de însemnat că statistica ne arată că s'au exportat în Ceho-Slovacia 80 de ouă!); 443.841 litri vin în Ceho-Slovacia, Ungaria și Austria (10 litri în Jugo-Slavia!)

Comperativ cu perioada Ianuarie-Martie, se constată o scădere a exportului făinei s a tuturor cerealelor. Celelalte produse se mențin la aceiași proporție. Exportul vacilor, boilor și porcilor nu e simțitor scăzut; în lunile Ianuarie și Februarie s'au exportat la un loc 71.270 de animale, iar în Martie: 23.033. Totalul eneral al exportului în lei pe luna Martie e lei 434.887.000 față de 1.031.856 000 lei pe lunile Ianuarie și Februarie.

Prolusul care raportează cel mai mult e benzina (108.042.000 în luna Martie); urmează în ordine: petrolul rafinat (79 milioane), ponumbul (52 milioane), scândurile de brad (39 milioane); orzul (33 milioane); boii (32 milioane).

Declarațiile ministrului de externe italian

în privința rostului și viitorului Conferinței genoveze

„După părerea mea, zice Schanzer, rușii ar fi lucrat mai bine în interesul lor dacă ar fi continuat discuțiunile pe bazele memoriului. Am făcut toate sforțările pentru a ne explica mecanismul creditului și pentru a găsi o formulă conciliatorie privitor la proprietate". Examinân apoi răspunsul Rusiei arată că prima parte a polemicei nu poate fi acceptată în conținutul său: care cuprinde acuzațiuni ce trebuesc respinse. Astfel, de exemplu, nu este adevărat că memoriul s'a mărginit la apărarea marilor capitaliști, mai cu seamă aceasta nu se poate spune de Italia care nici nu are mai capitaliști pe care trebue să îi apere în Rusia. In schimb au fost apărate unele principii de drept care nu ar putea fi violate fără pericol pentru continuarea vieței internaționale. Trebuia să recunoască că înainte de toate este esențial ca încrederea în Rusia să fie restabilită, căci fără de această încredere nu poate avea loc cu folos reconstruirea Rusiei.

„Dacă partea din răpunsul rus, care se ocupă cu polemica, trebue să fie energic combătută, partea finală este mai bună; ea conține expresiuni inspirate de sentimentele împăciuitoare care dovedesc succesul conferinței, mai cu seamă în pasagiul în care se declară că această conferință a servit la apropierea Rusiei sovietice de alte țări înainte că o discuție să fi avut mai multă răbdare, poate că rezultatele conferinței ar fi putut fi mai complecte. Acuma ei propun o comisiune pentru studii ulterioare. Nu pot exprima astăzi o părere definitivă, mai înainte ca o dscuție să fi avut loc cu celelalte puteri; însă pot să exprim o părere a mea personală, care corespunde și cu aceia a președintelui consiliului din Italia, cu care sunt în cel mai perfect acord .și în aceiași deplină armonie ca și cu întreaga delegație. Ei bine, părerea noastră este că propunerea rusa nu trebue să fie respinsă. Ci merită să fie luată în considerație, de carece fără îndoială, acest răspuns este inspirat de idei conciliatorii și de colaborare. Mai cred că opera conferinței nu este încă terminată, și că noi trebue să lucrăm pentru consolidarea păcei, și că un cuvânt de pace va trebui să pornească din Genua și să fie adresat lumei întregi, mai înainte ca această conferință să se împrăștie. Invoc, în sfârșit, încheie d-l Schanzer, concursul întregei prese pentru ca aceasta să apere în lumea întreagă convingțiunea ca aceasta mare operă de pace trebue să fie îndeplinită în Genua, pentru ca printre popoare să nască credința, că după grelele sacrificii ale războiului ele vor putea să se bucure de un viitor mai bun și mai prosper.

Sovietele vor să ne atace... peste 10 zile

„Chicago Tribune" primește din Londra știrea că, din telegramele sosite din Berlin, rezultă că concentrări de forțe bolșevice foarte însemnate s'au făcut la frontierele Poloniei și Romăniei și că armata roșie are intenția să atace peste zece zile.

Sunt de sigur manevre politice, întrebuințate ca presiuni pentru rezolvirea chestiilor dela Conferința din Genova.

Cetiți „Infrațirea"

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

ELENA TUMUȘ, cheluereasă la Otelul central, având bune adeverinți, caută loc de madamă de otel în Cluj sau în orice alt oraș. 1770

O DȘOARĂ dactilografă, care cunoaște limba română și maghiară dorește să ocupa post în ceva birou. Adresa la Administrația ziarului. 1757

DOI CONTABILI funcționari la stat maturi au școala comercială caută post la bancă sau orice întreprindere particulară. Adresa sub „Funcționari" la ziar. 1761

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Cautăm

pentru angajare imediată sau mai târzie, la secția noastră de fotografiat un ajutător și o damă pentru manipulație cu cunoștință specială.

Segesváry și Soții

Cluj, str. Reg. Maria (Deák F.) 25

1742 a Lloyd 465

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru [illegible]me

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Articole frumoase de droguerie

au sosit la parfumeria

D'or

Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

Mare asortiment

de ciorapi, mânuși, tricotaj și socni

pentru dame, bărbați și băeți la:

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2

1738-2 Telefon 591.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I.-a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

42026, 14568, 25229, 23068, 47446, 28587, 30844. 25344, 28087
44838, 2376, 3236, 993, 8649, 28999, 14066, 3755, 14428, 35026
18242, 41243, 9314, 23619, 4926, 6943, 27395, 6876, 37018, 44540
30786, 43658, 23064, 29049, 19535, 26397, 29217, 20017, 41552
41815. 27684, 37908, 26160, 44042, 5508, 5509, 29218, 33510, 38898
14494, 20666, 19828, 28409, 9246. 36818, 4536, 44964, 25103, 6263
16842, 44052, 37707, 18251, 7802, 3875, 7966, 14947, 47931, 20021
27326, 48936, 43354, 47697, 36039, 25356, 12516, 43838, 15370
6973, 7441, 36197, 1752, 1751, 1750, 1749. Seria L. Nrii 7705, 16673
32433, 2922, 38232, 23175, 45163, 21043, 22995, 17600, 42146
17820, 18020, 38231, 48493, 13669, 30951, 30644, 8909, 12197
27323, 22666, 45464, 41326, 38810, 27390, 38054, 31018, 20642
38928, 3855, 8908, 2074, 30182, 26212, 7082, 636, 637, 7978, 7977
35690, 32697, 7980, 41479, 7429, 37178, 22724, 26740, 26741, 40421
43987, 30134, 32740, 30068, 38150, 49537, 7518, 2094, 20563, 31301
11864, 8759, 9297, 2161, 35337, 46463. 17142, 38598, 43759, 27618
27359, 28083, 13491, 8173, 27161, 4193, 25435, 29935, 19997, 32905
33001, 22104, 16983, 29040, 37561, 5585, 35198, 20218, 3071, 20606
10791, 49356, 41139, 48248, 40901, 24168. 4517, 37618, 35605
47503, 4895, 35049, 38403, 23330, 25373, 42394, 14784, 5517, 31557
40644, 41627, 7778, 39773, 13956, 35304, 22246, 31079, 31502
4443, 34670, 4670, 12925, 28941, 7241, 11134, 20796, 44154, 15518
39944, 454, 35562, 22080, 25022, 25021, 40623. 29095. 19037, 9235
4591, 45622, 34205, 19813, 31784, 19685, 17596, 2813, 40530, 4218
9214, 31404, 43182, 26356, 7616, 23399, 18887, 47055, 28283, 32036
25063, 18373, 6402, 20624, 45840, 33459, 21123, 8561, 37717, 17075
18597, 29793, 39823, 32263, 46856, 6805, 34675, 36737, 26015
38667, 39367, 264, 32467, 22981, 21342, 24776, 26784, 13638, 1931
33369, 14751, 43241, 7749. 19781, 14081, 11135, 40529, 10788
33475, 1986, 953, 47666, 26060, 47712, 37395, 25525, 45157, 32995
30354, 43012, 12063, 36396, 36770, 22360, 27718, 534, 11626, 1553
3444, 49128, 45731, 39041, 29003, 14163, 28539, 27263, 1369, 16613
286, 2796, 16213, 3180, 12228, 1106, 289, 288, 287, 19438, 47760
13322, 45990, 46304, 20812. 33024, 26869, 24001, 9066, 29718
5993, 25029, 34200, 45970, 41906, 33338, 4226, 39445, 3586, 38154
44512, 30385, 28244, 9612, 43143, 47547, 31378, 15527, 44831
30492, 33710, 2247, 16369, 10287, 4610, 25174, 11516. 16318, 26954
9035, 27467, 43188, 43187, 36696, 36917, 19758, 6300, 21754, 1101
674, 13359, 18025, 84573, 30686, 20672, 19510, 31654, 25833. 35171
35719, 6268, 11410, 11548, 44750, 43543, 45243, 32743, 26737
6354, 13953, 40991, 17271, 42643, 14184, 39393, 16898, 48720
25889, 33717, 31056, 3077, 342, 5475, 1787, 484, 33619, 47286
14305, 31472, 4812, 34066, 13913, 18089, 7817, 29819, 23933, 16517
16155, 43836, 23369, 29871, 41375, 46373, 3369, 18230, 24227
35541, 33434, 30216, 11683, 20609, 14932, 34443, 32754, 18925
29654, 36033, 9670, 8644, 26117, 23350, 48432, 48881, 47561, 17143
40287, 47440, 8973, 41400, 488, 9349, 46516, 15667, 3553. 44868
45232, 2235, 31973, 42996, 6898, 37930, 7065, 20028, 11495, 42137
47351, 33316, 16685, 17477, 5472, 18442, 2526, 45701, 6048, 45054
20096, 11692, 1432, 32946, 11193, 33543, 28190, 32255, 25342, 9501
48031, 8849, 48517, 38178, 39594, 21215, 28534, 21826, 47628
40770, 2820, 23544, 18425, 279, 29864, 30392, 12751, 9358, 7990
7989, 42283, 26467, 25092, 29615, 1820, 40789, 24615, 33851, 24236
13267, 31766. 14297, 1629, 16949, 39322, 30814, 33452, 5961, 27859
15817, 43395, 25459, 28985, 19882, 35087. 30215, 15877, 14140
49347, 17279. Seria M. Nrii 33769, 38717, 10074, 21568, 8032, 13336
21535, 14742, 4008, 36366, 40722, 34710, 21527, 11576, 17645
31518, 26186, 31482, 12148, 11814, 21669, 21295, 23278, 23279
23280, 22022, 26128, 3279, 43274, 26102, 43026, 46338, 20293
7763, 29913, 10911, 15745, 17195, 14915, 31580, 3199, 4871, 32193
23183, 18858, 40773, 48703, 32065, 5262, 15374, 49691, 46159, 2161
45786, 20126, 8832, 9153, 47518, 17947, 31247, 14560, 33080, 46001
33578, 40046, 24983. 11780, 31912, 5710, 10758, 15346, 9797, 16378

(Va urma.)

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Nr. 10253—922.

A doua licitație publică

pentru imprimarea buletinului oficial „Sănătatea Publică" și pentru diferite imprimate.

A vând în vedere, că licitația publică anunțată pe ziua de 9 Mai a. c. n'a dat nici un rezultat, Inspectoratul General Sanitar din Cluj va ține o nouă licitație publică cu oferte închise în ziua de 10 Iunie n. a. c.

1. Pentru imprimarea buletinului oficial „Sănătatea Publică" pe anul bugetar 1922-23, 12 numere într'un an fiecare număr în 1600 exemplare în formatul extensiunea (24 Pagini) și pe hârtie numerelor 1—2 din 1922. Reflectanții pot primi modele din aceste numere dela Serviciul Presei și Propagandei din acest Inspectorat General.

2. Pentru broșuri și volume ce se vor edita de acest Inspectorat General: a) pe hârtie de ziar, b) pe hârtie de imprimat comună, satinată, greutatea hârtiei în ambele cazuri 30–36 kg. la 1000 coale, formatul culesului 8° 24 cicero lățime, 37 cicero înălțime compress; litere garmond sau cicero.

Informațiuni amănunțite asupra condițiilor se pot primi în oarele de oficiu la Serviciul Presei și Propogandei Cluj, Calea Dorobanților No. 26.

Deschiderea ofertelor se va face în localul Inspectoratului General Sanitar din Cluj în ziua de 10 Iunie n. a. c. orele 11 a. m. în fața unei comisiuni institaite de Inspectoratul General Sanitar din Cluj, precum și în fața ofertanților interesați cari se vor prezenta.

Cluj, la 12 Aprilie 1922.

Inspector General: Dr. GANE. Șeful Serviciului: L. BOLCAȘ.

1764

No. 3341—1922.

Concurs.

Direcțiunea Regională a Domeniilor Cluj publică concurs pentru ocuparea unui post de șef de birou cl. I., cu salar fundamental lunar de Lei 650 plus indemnizațiile cuvenite. Pentru ocuparea acestui post se cere practică în manipularea arhivei și registraturei.

Reflectanții își vor înainta cererile timbrate și documentele în regulă până la data 1 Iunie a. c. Direcțiunei Regionale a Domeniilor (Agricultură) Cluj, Piața Cuza Vodă No. 3 Etajul II.

1765 Director Regional al Domeniilor: FABIU TOMA.

Administrația Clinicelor Universitare Cluj.

No. 83—1922.

Publicațiune.

Administrația Clinicilor Universitare din Cluj publică concurs pentru aprovizionarea Clinicilor cu lemne de foc pe anul de gestiune 1922/23 în cantitate de 200 vagoane à 10.000 kg., calitatea I. lemne de fag uscate.

Ofertele în plic închis și sigilate sunt a-se înainta Administrației Clinicilor până la 31 Mai 1922 ora 10 a. m. Tot aici să pot primi și informațiuni mai detailate.

Cluj, la 11 Mai 1922.

1758 I. CRIȘAN administrator.

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
New-York	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
Pierschi	Atlantica	Emke	Luca Niculescu	Turul
Central	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Gambrinus	**Automobile**		Barza	Croitor de Dame
„Pavel“ Rakoczi-utca 56.	**Blaga**	Viorel	„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Industria Republicei Cehoslovace

In industria agricolă primul loc îl ocupă industria zahărului, industrie care reprezintă 17.92 la sută a producției mondiale a zahărului de sfeclă, ocupând astfel după Germania al 2 lea loc, iar în ceace privește exportul primul loc în Europa de oare ce Germania, având în vedere marea ei consumație internă nu este în stare să exporte azi, cât exportă Republica noastră, care a exportat în anul 1919 mai mult de 2 jum. milioane q, iar în timpuri normale exportă peste 8 jum. milioane q. Zahărul este monopolizat de stat, vânzarea lui o face comisiunea cehoslovacă pentru exportul de zahăr, cu controlul Ministerului de Finanțe.

Alte industrii agricole mai importante sunt industria berei, și a spirtului. Cunoscută în toată lumea este berea de Pilsen sub denumirea de „prazdroj” urquell care se exporta înainte de război în antitate de 500.000 hl; aproape jumătate din exportul total al berei. Calitatea excelentă a berei cehoslovace este condiționată de calitatea excelentă a malzului, care este deasemenea un articol însemnat de export (se exportează în fiecare an 190.000 tone) precum și a hameiului renumit de Boemia, mai ales a celui din Zatec (Saz). In ceace privește cultivarea hameiului republica noastră, după Statele-Unite, ocupă locul al 2 lea în producția mondială din care 1/9—1/10 revine asupra statului nostru. Industria dezvoltată a spirtului produce în o mulțime de fabrici de spirt agricole și industriale în timpuri normale vre-o 1.951.000 hl. astfel că ocupă locul al 4 lea între statele producătoare și exportă cam vre-o 300.000 hl.

Industria lemnului s'a dezvoltat gratie bogăției mari a pădurilor care acoperă 32 la sută din suprafața statului nostru și furnizează 10.800.000 mc. lemn moale, dintre care mai mult de 6.000.000 îl prelucrează 3100 ferestrae, iar restul îl întrebuințează întreprinderile miniere, fabricile de celuloză, confecționarea de stâlpi de telegraf și telefon; și mai mult de 2 milioane metri cubici lemn tare pentru confecționarea de traverse pentru căile ferate, parchete, butoaie etc. Din industriele lemnului cea mai mare este industria de mobile mai ales din lemn încovoiat în mai mult de 50 fabrici, care industrie era cunoscută înainte de război mai ales ca mobilă Austriacă cu toate ca se fabrica în țările noastre și se exporta, 90 la sută din producțiune. Pe urmă mai este industria de cosuri, împletituri în 10 fabrici, industria de pipe și țigarete în 9 fabrici și industria de bastoane și biciuști în 10 fabrici. Industrie de export este și industria periilor 4 fabrici.

Industria jucăriilor care la început se făcea în mic mai ales în ținuturile muntoase în anii din urmă a ajuns la o dezvoltare mare în cele 50 fabrici și produce mai ales jucării de lemn, și jucării de hârtie presată și tinichea precum și păpuși din papier mache cu capul de porțelan.

Industria instrumentelor muzicale dezvoltată mai ales în Boemia, țara muzicanților, angajează mai mult de 3000 lucrători la fabricarea de instrumente cu coarde, și cam tot atâția lucrători la fabricarea de instrumente de suflat, cunoscute prin calitatea lor, precum și pane și armonii fabricate în 10 fabrici.

Bogăția pădurilor a dat naștere și industriei mari a hârtiei care este avizată cu 1/3 pentru export, producând în 68 fabrici de hârtie cam 220.000 tone (40 la sută export) hârtie de tot felul calitate superioară pergament, hârtie de jurnale de țigări în 7 fabrici de celuloză vre-o 50.000 tone celuloză dintre care 30.000 tone se exportează; în 44 fabrici 12.000 tone carton gudronat (40 la sută export) dezvoltată este da asemenea și industria articolelor de hârtie.

Industria ceramicei găsind un material excelent în țară exportează în lumea întreagă 75—80 % din producția întreagă a pietrelor de pavaj, a articolelor de lux și faianță rezistente la foc, precum și 3/4 din producția anuală a caolinei și a lutului excelent pentru fabricarea de oale.

Industria porțelanului reprezentând 100 la 100 a industriei fostei Austro-Ungarii. Produce mai ales în Boemia de Vest renumitul porțelan alb, colorat, și pentru scopuri technice și exportează 90 la sută din producție.

Industria sticlei. Această industrie o putem numi un factor de reprezentare a industriei cehoslovace întrucât se exportează 80—90 la sută din întreaga producție, și deoare ce pentru calitatea sa, sticla de Boemia și a câștigat un renume în lumea întreagă. Mai mult de 200 de fabrici se ocupă cu fobricarea ei angajând peste 60.000 lucrători. noi fabrici se înființează, astfel că în scurt timp producția sticlei de Boemia se va mări. Se fabrică tot felul de sticlă și anume: hohlglas, cristal, sticlă colorată, șlefuită, pictată, aurită, geamuri și sticle de ceasornice etc. 60 la sută din producție este sticlă suflată 25 la sută geamuri 15 la sută sticle. Cunoscută mai ales este sticla de cristal din Bor (Haida) și articolele de Jablonec (Gablonz) unice în felul lor. Centrul așa numitei „bijouterie de Gablontz” este în nordul Boemiei (Turnov, Gablonz) iar al „Granatelor Cehești” în Praga.

Industria alimentară este foarte dezvoltată, având condițiuni favorabile pentru fabricare în abundența zahărului și a fructelor din țară. Cea mai dezvoltată este industria bomboanelor și a chocolatei cu 60 la sută export, mai departe fabricarea prăjiturilor fine, a articolelor din aluat, compoturi marmelade surogate de cafea, siropuri de fructe, vin de fructe, liqueruri (Griotte, Sagavir, Vegetas) Conserve de fructe și pește. Renumite sunt fabricatele de cârnățărie și salamuri dar mai ales șunca de Praga.

Industria chimică. Este concentrată mai ales în nordul Boemiei și cuprinde 90 la sută a întregei industrii din fosta Austro-Ungarie. Importantă este mai ales fabricarea de îngrășăminte chimice, a diferitelor producte chimice, creme grăsimi, colori, uleiuri eterice, parfumuri lumânări, săpunuri, explozibile și materii inflamabile. Un articol excelent de export este grafitul și creioanele. Numeroase sunt de asemenea rafineriile de uleiuri minerale, care prelucrează 36.000 cisterne anual.

Industria pieilor, reprezentând mai multe de 2/3 a fostei Austro-Ungarii, prelucrează în 160 fabrici cu 10.000 lucrători, în fiecare săptămână 150.000 piei brute care partea cea mai mare se exportează. Mai importantă este fabricarea pieilor pentru talpă a curelelor de transmisiune și a obiectelor de piele de prima calitate.

Industria ghetelor cuprinzând 80 la sută a fostei industrii Austro Ungare concentrată mai ales în Boemia de est și centrul Moraviei angajează în 250 fabrici 40.000 lucrători și produce anual 41,000.000 per. de ghete de tot felul: obișnuite, de lux și pentru sport. Exportă 70 la sută din întreaga producție.

Industria tăbăcăriei așezată în Boemia și Moravia cuprinde 70 la sută din fosta industria Austro-Ungară și se ocupă mai ales cu prelucrarea pieilor pentru fabricarea mănușilor.

Industria mănușilor una dintre cele mai importante industrii naționale cu centrul principal în Praga pe urmă în ținuturile muntoase, fabrică tot felul de mănuși de piele, 1,250.006 per. anual dintre care 3/4 se exportează mai ales în Germania și Anglia.

Industrita textilă. Reprezintă 80 la sută a producției fostei Austrii. Industria bumbacului cu 3.5 milioane fusur și cu 125.000 războaie și 170 de mii mașini de imprimat (Rouleaux) fabrică aproape tot felul de mărfuri de bumbac și este concentrată mai ales în Boemia de Nord și Est și în Moravia de Nord. Tot atât de importantă este industria lânei care își are centrul ei în Brno (Brunn), Jihlava, Krnove (Jagerndorf), Liberec (Reichenberg) și în Slovacia și numără aproape jum. milion fusuri și mai multe de 35.000 războaie pentru fabricarea stofei de camgarn și mai mult de jum. milion fusuri pentru pânzeturi.

Fabricile de tors inul concentrate în Trutnov (Trautenau) și împrejurimi sunt renumite în toată lumea, tot astfel și țesătoriile în care produc pe lângă articole obișnuite și articole foarte fine de damasc. Foarte însemnată este industria iutei și a mătăsurilor. Din industriile speciale trebue să amintim fabricile de ciorapi, de tricotaj, ceaprazării, precum și fabricile de dantele și broderii. La industria textilă se adaugă industria dezvoltată a confecțiunilor mai ales în centrul Moraviei. Cu deosebire fabricile de lingerie pentru bărbați produc articole foarte fine pentru export, asemenea și fabricile de lingerie pentru dame; confecțiunea costumelor produce articole pentru populație.

Producția industriei textile este cu mult mai mare decât consumația internă prin urmare ea încă este organizată pentru export. Nu mai puțin importantă este și fabricarea de pălării de pâslă și pae și fesuri care exportează mai mult de jumătatea producției.

Pentru un sat din Ardeal distrus de flăcări

Un groaznic incendiu a distrus aproape în întregime în ziua de 1 Mai, comuna Cristian din jud. Sibiului, compusă din români și sași.

Focul a luat naștere din neglijența unor copii, cari, făcând foc într'o șură de pae, focul s'a întins la coșurile din apropiere, arzând complect gospodăria mai multor săteni precum și economiile lor constând din vre-o 30.000 de lei.

Majoritatea acestor familii au rămas fără mijloace de existență, lipsite de hrană și adăpost.
mătate.

Cei ce doresc să vie în ajutorul celor sinistrați, vor trimite sumele respective în sus numita comună, pe adresa primăriei.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII Sibiu

Anul II. No. 517 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Joi 18 Maiu 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Secretul refacerii

O apreciere definitivă asupra stării prin care actualmente trece întreaga omenire ar fi cu neputință, atât de varii sunt tendințele tuturor, dela individul izolat până la complexul organizațiunilor de stat. Diversitatea de interese a creiat nesiguranța de orientare, haosul de nepătruns al întregii vieți omenești. Omenirea plătește scump nebunia deslănțuită acum opt ani de unelta oarbă a fatalității, întrupată în inconștientul asasin dela Seraievo. Rănile sângerânde ale războiului rămân încă deschise, și oricâți doctori se adună în jurul bolnavului, leacul întârzie să vindece, durerea continuă sub apăsarea atâtor degete cari pipăe în căutarea remediului cel bun.

Viața animalelor inferioare ne oferă un spectacol la care animalul superior al civilizației moderne are tot dreptul să privească disprețuitor. Acolo boala nu se vinde că nici cu medici nici cu droguri preparate sacerdotal între borcanele strălucitoare ale spițeriei. Animalul rănit se întinde îndurerat și răbdător în bârlogu-i și așteaptă. Antiseptic îi este scuipatul supt cu lăcomie din ghindurile secătuite de suferință; vată sterilizată mai bună decât limba lui nu se găsește, iar ca medicament, unul singur și infailibil: puterea de vitalitate a organismului.

Greșeala de căpetenie săvârșită de cele mai multe țări după încetarea războiului e că au așteptat lecuirea dela Conferința de pace și atâtea alte conferințe economice și politice — mai mult economice decât politice. Dar acolo se aflau medici cari ei înșiși aveau să se lecuiască. E de bun înțeles că remediu bun la durerea lor puteau găsi oricând, pentru ceilalți trage rea de inimă ca și pricepere, cât mai puțină. In atare situație statele cari au știut să se bizue numai pe forțele proprii ale nației lor, muncind cu încăpățânare și utilizând toate resursele naționale, au isbutit să iasă deasupra nevoilor cicatrizând răni adânci cari aiurea au rămas încă deschise.

Din nefericire țara Românească, deși învingătoare și mărită, după războiu n'a avut la conducere oameni cari să înțeleagă acest elementar procedeu, pe cât de elementar pe atât de salutar. Problema refacerii noastre administrative, economice și financiare, a format obiectul tuturor discuțiilor; nu s'a făcut însă nimic temeinic care să dovedească scopul practic spre care trebuia să ducă discuțiunile urmate. La cârma țării timp de trei ani s'au perindat oameni lipsiți de orice pregătire, cari în haosul care domina nu puteau aduce decât o mărire a dezordinei generale. Sfatul e organizație lăsată în picioare de sguduirea războiului s'a pierdut zi de zi; administrația dezorientată oscila între măsura de moment dela centru și sistemul divers al administrațiilor din nouile provincii. Zăpăceala generală a dus în mod firesc la măsura desperată a „unificării cu furca", măsură care în loc să aducă o ameliorare a agravat starea de haos, mărind rândurile de nemulțumiți.

In politica economică și financiară aceeași lipsă de concepție și orientare ne-a slăbit continuu creditul țării în străinătate, până la situația în care ne găsim astăzi și care e efectul unor triste și dureroase experimentări politice, făcute de dragul de a avea cu orice preț „oameni noui".

Toate acestea însoțite de urgia tuturor speculărilor nepermise cu „permise" și valută, jaf în averea statului, au creiat o atmosferă morală apăsătoare, distrugătoare.

In aceste condițiuni a fost chemat la guvern partidul liberal. Dintr'un început beneficiarii stării de după războiu s'au repezit ca niște fiare înfuriate asupra noului guvern. Calomniile au curs potop; sămânța vrajbei a fost cu dărnicie împrăștiată în toate cele patru vânturi ale României Mari. Incetul cu încetul armia vorbăreață a celor cari nu consimțiau la starea de opoziție a amuțit. Opera guvernului se desfășură ticnit și temeinic. Zi de zi movila de dărâmături scade, iar edificiul statului capătă înfățișarea normală. Oricâtă critică sterilă ar vrea să se ridice faptele vorbesc cu glasul lor tăcut și mustrător. Calea refacerii e găsită, puterile noastre de o incontestabilă vitalitate ne va da tăria de mâne.

Propaganda în streinătate

Succesele diplomatice ale unui stat nu depind numai de priceperea pe care conducătorii lui o arată în susținerea intereselor ce le-au fost încredințate să le apere în fața streinătății. La obținerea lor de multe ori concură și propaganda făcută, atât prin viu grai cât și prin scris, cu scopul de a justifica în fața opiniei publice internaționale dreptatea cauzelor ce le susțin, reușind astfel să atragă bunăvoința ei.

La conferința genoveză propaganda s'a făcut pe o scară întinsă de către statele participante. De sigur că rolul cel mai important din acest punct de vedere îl au reprezentanții presei, pentru că ei sunt aceia care întotdeauna determină curentele în opinia publică. Din comunicările făcute de Președintele sindicatului ziariștilor din București, se poate constata că ziariștii țărilor dușmane nouă s'au dus la Genova încă cu mult înainte de deschiderea conferinței, pregătind acolo o atmosferă protivnică intereselor României.

Cu toate acestea, deși reprezentanții presei noastre s'au dus la Genova numai în preziua deschiderei conferinței, totuși ei au reușit ca să împrăștie atmosfera ostilă ce se formase în jurul cererilor României și să atragă chiar bunăvoința presei italiene față de interesele pe care delegația română urma să le susțină la deschiderea dezbaterilor.

Cu deosebire rușii și ungurii au căutat să utilizeze toate mijloacele ca să determine la Genova opiniuni favorabile intereselor lor și să creeze un teren neprielnic revendicațiunilor noastre. In acest scop ei au făcut propagandă individuală au ținut conferințe, au împărțit broșuri, întrebuințând toate argumentele favorabile cauzei lor. Rezultatul acestei propagande a fost că la sosirea delegației române, nu se găsea la Genova un singur ziarist italian, care să cunoască chestiunea Basarabiei. Cea mai mare parte din ei, credeau că Basarabia este un pământ rusesc de baștină pe care românii îl revendică dela Rusia fără nici un drept.

Firește că această situație n'a dăinuit mult timp, deoarece delegația română de îndată ce-a sosit s'a pus pe lucru, reușind în cea mai scurtă vreme să răstoarne argumentele adversarilor și să convingă întreaga presă streină că cererile României sunt pe deantregul întemeiate și în drept și în fapt.

Dar din această stare de lucruri observată la Genovă, se desprinde o sumedenie de învățăminte pentru aceia cari au răspunderea intereselor țării. In primul rând constatarea că în streinătate se face o întinsă propagandă de dușmanii noștri cu scopul de a produce diversiuni în cancelariile europene cu privire la situația României, căutând în urmă să le exploateze în folosul țărilor cărora aparțin acești propagandiști.

Fără îndoială că ar fi cea mai mare imprudență din partea noastră, dacă am rămânea nepăsători la cele ce se petrec peste granițe din acest punct de vedere.

De aceia trebuie cu orice preț și prin orice mijloace, să paralizăm acțiunea propagandistă a dușmanilor țării, căutând și noi la rândul nostru să organizăm o întinsă propagandă în streinătate.

Refacerea Rusiei și înțelegerea franco-engleză

Chestiunea de care se face atâta caz în politica externă e reconstrucția Europei și în special cea a Rusiei.

In înfierbântatele dezbateri de la Genova acordul germano-rus a fost o adevărată surpriză, deși această alianță nu poate aduce nimic însemnat, în ce privește refacerea vieții economice a Rusiei flămânzite. Căci înainte de toate, nu trebuie să uităm că Germaniei înșăși, nu-i este posibil să transporte în Rusia, nici produsele muncei sale, nici energia sa umană, atât timp cât Rusia nu e capabilă să plătească sau să compenseze această muncă, fie prin materiile sale prime, fie prin produsele solului. Fiindcă ar trebui pentru aceasta, ca Rusia să recapete munca normală necesară fabricării și exportării produselor ei. Se știe că aceasta e o imposibilitate, fără intervenția capitalismului în lucrări publice.

Decepția ce a fost servită delegației sovietelor, de creditele ce pot să le ofere Aliații Rusiei scoate la iveală adevărata nevoie a ei, capitalul.

Creditul acordat nu reprezintă decât o infimă fracțiune, din enormele capitaluri de care dânsa are nevoie. Și nu trebue să trecem cu vederea, că Sovietele cer ca creditul principal să-i fie acordat printr'un împrumut garantat de diferitele state europene, pentru ca prin acest credit, capitalul particular să fie încurajat a angaja sume mari în refacerea Rusiei.

Atât timp cât reconstrucția Rusiei nu va fi asigurată printr'un acord financiar internațional, capitalul privat nu va avea încredere și va ezita să intre în exploatarea bogățiilor Rusiei.

Delegația sovietelor știe aceasta și toată sforțarea ei constă în a profita de criza actuală a Europei, pentru a obține chiar dela începutul primelor sale negocieri internaționale, fie maximum de credit pe care-l cere, fie garanția că acest maximum îi va fi acordat măcar în mod treptat.

Neîncrederea Europei în principiile economice ale guvernului sovietic, pare însă să excludă orice înțelegere sub această formă.

Situația e cu atât mai serioasă cu cât atitudinea Statelor Unite, față de soviete, rămâne negativă.

Și nu se poate contesta că în primul rând, cel mai mare ajutor financiar ce s'ar putea acorda Rusiei ar fi din partea Americei.

E imposibil de prevăzut, care va fi rezultatul negocierilor, relative la soluția finală a chestiunei creditului, ce Europa ar fi să-l acorde Rusiei.

Trebuie să ținem seamă de eventualitățile cele mai diferite ce ar putea lua naștere din lucrările comisiunei politice, care se ocupă de afacerile Rusiei.

O atențiune deosebită trebue dată punctului de vedere franco-belgian.

In urma refuzului Belgici de a semna memorandul, din cauza articolului 7, care atinge drepturile de proprietate ale străinilor în Rusia, la care s'a asociat și Franța, a urmat o tensiune extremă în relațiile acestor două țări cu Anglia.

Problema reconstrucției Rusiei va ocupa atențiunea lumei și va cere colaborarea popoarelor ani îndelungți; dar chiar dela început odată cu ea se ridică și alte probleme.

Una din acestea e fără îndoială chestiunea raporturilor franco-engleze, de care e legată întreaga politică a Europei centrale și occidentale.

Aceasta e o problemă atât de ordin economic cât și politic.

Franța și Anglia ocupă un rol preponderant, în aceste două părți ale Europei.

De relațiunile lor prietenești depinde posibilitatea reconstruirei și consolidării cât mai repezi a Europei centrale și occidentale.

Acest adevăr politic e prea evident, pentru ca să nu se ție seamă de el; în caz contrar cei ce vor profita nu vor fi decât Germanii.

Dintre cele două grupe în care e împărțită acuma Europa, ridicarea celei de a doua aproape distrusă de foamete și mizerie — Rusia nu va fi posibilă decât dacă cea dintâi — Europa occidentală și centrală își va putea continua opera sa de convalescență, dând din ce în ce, un concurs mai intensiv pentru refacerea economică atât a Rusiei cât și a Europei întregi.

Starea Principesei Elisabeta.

— Atena. Starea principesei Elisabeta s'a înrăutățit. In decursul nopții s'au ivit toxine la plămâni și s'a constatat o răcire a extremităților și o slăbire a inimei. Ingrijorarea este mare.

Constanța. — Azi dimineață Regele și Regina s'au îmbarcat pe un contratorpilor plecând la Atena. Printr'un decret regal toate întăririle regale în lipsa Regelui au fost trecute asupra consiliului de miniștri.

Față de versiunile despre o agravare a bolii de care suferă A. S. R. Principesa Elisabeta, telegramele ultime anunță o ameliorare în stare Principesei. In toate bisericile din țară se vor face rugăciuni pentru grabnica însănătoșire.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

PE URMELE LUI COŞBUC

O placă de comemorare la casa în care s'a născut poetul — Serbările dela Hordeu şi Năsăud

Plecarea — Drumul

Iniţiativa e a Facultăţei de medicină din Cluj. Organizarea nu a fist de loc uşoară. O săptămână In sfârşit, în dimineaţa Duminecii dela 14 Mai, trenul special, obţinut mai ales cu sprijinul d-lui Hossu, directorul regional al C. F. R. din Cluj, aşteaptă în gară. Oaspeţii, mai mut profesori, studenţi şi elevi, vin în pâlcuri-pâlcuri, toţi îngrijaţi de vremea ameninţătiare a ploaie. Vin domnii profesori universitari Călugăreanu, rectorul Universităţii clujene, Iacobovici, decanul Facultăţii de medicină, Niţescu, Bilaşcu, Abramescu, Tătaru, Dobrescu, Onişor. Corul studenţilor crişeni, sub conducerea d-lui Dudulescu, s'a şi strâns pe peron şi cântă. Soseşte şi o parte din internatul liceului de fete „Regina Maria", cu d-na directoare Pipoş. Sunt şi profesoare şi eleve dela şcoala normală din Cluj. Din ce în ce, lumea e mai numeroasă şi mai vioaie.

Plecăm. Trenul, împodobit cu ramuri verzi şi cu tineret vesel şi gălăgios la geamuri, înviorează staţiile posomorâte ale liniei particulare someşene. Din loc în loc, mândre castele de grofi se ridică deasupra satelor modeste din preajmă. Mergem dealungul Someşului, şerpuitor între dealuri împădurite. Sunt peisagiile pe cari se vor fi plimbat de atâtea ori ochii iscoditori ai sărbătoritului de azi, când făcea drumul dintre casa părintească şi Universitatea din Cluj, unde a fost câtva timp student. Sunt privelişti maiestoase, cari îi vor fi sporit poetului acea dragoste arzătoare, cu care a cântat totdeauna frumuseţile ţării noastre.

In Dej, suntem primiţi în urale şi cu muzică militară de publicul înţesat pe peron.

Vrem să luăm muzica cu noi, dar d. Meszaros ne face dificultăţi. Dânsul e directorul liniei someşene, sustine că e „om de ordine", că-i stăpân pe linie şi nu lasă pe soldaţi cu reducerea obişnuită de 75 la sută, ci su 50 la sută. Aflu că e omul, care s'a opus mai mult la acordarea trenului nostru special, probabil, îmi închipui, tot fiindcă ţine la... ordine. Sărmane Coşbuc! Sărbătorirea ta e socotită, şi după ce-ai murit, ca o revoltă, în Ardealul tău drag, pe care nu-l poţi simţi, nici în liniştea veşnisă, în care eşti acum, ca liber şi românesc, aşa cum l-ai dorit toată viaţa! Dar d. Dr. Câmpeanu, cel care s'a ostenit mult cu organizarea serbării, a găsit soluţia: colectă. Şi se strâng îndată banii necesari soldaţilor noştri.

Pornim din nou şi nu ne mai dăm jos decât la Salva, staţia cea mai apropiată de satul lui Coşbuc. Vremea se înseninează.

Ne aşteaptă în gară elevii liceului din Năsăud, frumos înşiruiţi şi oamenii din partea locului, mulţi într'un luminos port de sat. 4 băetani stau de-oparte, semeţi, pe cai voinici. Preotul din loc, d. Iuliu Morariu ne urează bun-venit.

Pe drumul lui Coşbuc

Trecem în spatele gării, de unde pornim, unii în căruţe, alţii pe jos, prin comuna Salsa, de-alungul râului Sălcuţa. Poziţii minunate, dealuri prăpăstioase şi văi cu sălcii plângătoare, dar casele sunt mici şi sărăcuţe, iar ţăranii, slabi şi palizi. Nu e mai nicăieri loc larg de cultură, şes întins. sărăcia lor are însă şi alte motive: din când în când trec negustori ambulanţi, ovrei cu dăsagii pe spate, iar în faţa cârciumilor stau stăpânii prânditori, cu păr galben şi cu ochii mici, şireţi. Intrăm în vorbă cu sătenii, cari ne privesc cu sfială de sub pălăriile lor negre, cu marginea lată de tot. Un bătrân ne spune de Coşbuc:

— „L-am cunoscut, când umbla la şcoală. Invăţa bine. Pă urmă s'o dus în ţară", la România, să nu facă cătănie la Unguri. Odată, Unguru o auzit că vine în sat ş-a pus jandarii să-l prindă. Da, el o venit doară până 'n Sibii şi d'acolo s'o întors ş'o lăsat să vină femeia lui singruă. Tare deştept om era! O păcălit pă jandari! Cum s'o născut el în săracu nost de sat!..."

Alt ţăran ne spune de nevoile lor. N'am pământ, că domnii dela ei au spus stăpânirii să nu le împartă pământul, fiindcă atunci n'ar mai avea bani să ţie şcolile. Da e socoteşte că nu-i cu dreptate, că şcolile nu ţin atât de multe parale. Vorbitorul nu avea accente de mânie şi el nu ştia că marele lor consătean strigase odată cu atâta putere: „Noi vrem pământ!"

La Hordou

De pe înălţimea unui dâmb vedeodată satul lui Coşbuc. E un adevărat hârdău, cum e ghemuit, mic, în vale, de jur împrejur cu dealuri. Când ajungem la primele case, ne strângem în şiruri dese şi pornim cu muzica în frunte. In dreptul porţilor rare, câţiva oameni se uită curioşi la noi. La o răspântie, e ridicat un arc, pe care stă scris cu verdeaţă „Bine aţi venit!". Sub arc, u npreot tânăr ne spune câteva cuvinte de primire. E însuşi nepotul poetului şi se numeşte tot Gheorghe Coşbuc.

Pornim din nou şi dăm curând de biserică. După câteva case, tot în dreapta şoselii, am ajuns la casa bătrânească, în care s'a născut cel mai mare poet al ţăranilor noştri.

Deşi e casă de preot, totuşi ea nu e întru nimic deosebită de celelalte. Joasă, cu pereţi subţiri şi încovoiaţi, fără nici-o podoabă aparentă, e obişnuitul dreptunghiu, străbătut la mijloc de o sală lungă, în dreapta şi'n stânga cu câte-o cameră. Cea din dreapta e gătită cu laviţe acoperite cu velinţe de tot soiul. E odaia, în care s'a născut şi a copilărit Gheorghe Coşbuc. Văd atâta lume năpădită în odaia cea mare şi albă, cu lut pe jos şi cu bârne în tavan şi nu mă pot obişnui cu atâta sgomot. Mă uit la vatra şi la cuptorul din stânga uşii şi-mi aduc aminte poezia, în care mama, torcând la gura vetrii, povestetşe fiicelor. E îndurerată, se uită mereu la fereastră şi i se pare că bate cineva. Ea îşi aşteaptă feciorul, dus departe: „Dar, George nu mai vine!"

Serbarea

Dar, afară, începe serbarea. Pe prispa casii, în colţul dinspre uliţă, e aşezată o masă. Deasupra, pe perete, o scoarţă acoperă placa de marmoră, bătută acolo încă de ieri. Toată uliţa şi răspântia din faţă e acoperită de-o mare de capete. La masă, se perindă oratorii. D. profesor Iacobovici, decanul facultăţii de medicină din Cluj, vorbeşte de bucuri, pe care o avem, că putem să ne sărbătorim acum eroii neamului în voie. Preţuirea lor e şi un semn de putere naţională şi o şcoală în care învăţăm cum să ne ridicăm dela preocupările zilnice, mici, dela nevoile de rând, la gândurile cele înalte de dragoste frăţească şi de jertfă. Cea mai însemnată şcoală din Ardeal, Universitatea din Cluj, îşi trimete aici în acest ţinut curat românesc, pe reprezentanţii ei ca să împrospăteze aducerea-aminte a marelui cântăreţ, Gheorghe Coşbuc, care ne-a întărit sufletul în vremuri grele, pentru ca să ne învrednicim de fericirea libertăţii şi-a unirii de azi a tuturor Românilor.

D. profesor Păcurariu dela liceul din Năsăud, mulţumeşte oaspeţilor în numele populaţiei din jur pentru osteneala lor de a fi venit în Hordon. Aminteşte apoi pe scurt viaţa lui Coşbuc. Născut la 1 Septembrie 1866, a învăţat la Telciu, Năsăud şi Cluj. La Sibii, a colaborat la „Tribuna". La Bucureşti, a fost funcţionar superior la Casa şcolelor, a scris la mai multe reviste şi a scos câteva volume de poezii. A murit, fără să vadă România-Mare, pe care o dorea atâta. Are meritul de a fi prins ca nimeni altul sufletul poporului dela sate. Singur a spus: — „De nu învăţam la Năsăud, rămâneam cioban şi rapsod al poporului". A cântat vitejia Românului şi a proorocit războiul desrobirii. E bine ca serbarea de faţă să fie un isvor de idealism ş isinceritate, de care naţa românească are atâta nevoie acum, în vremurile materialismului.

D. maior Constantinescu, comandantul garnizoanei Năsăud, aduce omagiul armatei.

D. Adam Popa, preşedintele studenţilor din Cluj, arată cum scăparea românismului de cotropirea duşmanilor e datorită faptului că cei din Ardeal şi cei din vechiul Regat s'au ajutat unii pe alţii. Coşbuc a făcut şi el legătura dintre aceştia. Apoi, acelaş poet a cerut să se facă dreptate ţărănimii, dându-i-se pământ şi astfel ţara să se poată mai bine întări.

D. Psatta, artist la Teatrul naţional din Cluj, a declamat „Moartea lui Fulger", reuşind să dea vestitelor versuri ale lui Coşbuc accente de-o măreţie şi de-o putere de impresionare, care au umezit ochii ascultătorilor. Cumnata şi nepoţii poetului plâng.

După aceea, pe când corul „Crişana" cânta melodii cu versurile lui Coşbuc, se descoperă placa de marmoră, cu inscripţia:

Aici s'a născut fericitul Gheorghe Coşbuc
- Poetul ţărănimii
Marele meşter al graiului românesc

Cuvintele le-a scris d. prof. universitar G. Bogdan-Duică. Urmează 4 versuri, alese de d. prof. universitar Sextil Puşcariu, din opera poetului:

O luptă-i viaţa, deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.
Ori care-ar fi sfârşitul luptei,
Să stai luptând, căci eşti dator.

(Amintim, în treacăt, că ar fi fost bine ca inscripţia să poarte data naşterii poetului).

Părintele Gheorghe Coşbuc, nepotul, mulţumeşte oaspeţilor în numele familiei.

Corul „Crişana" cântă din nou. Printre alte bucăţi, e şi „La oglindă", o nouă armonizare făcută de curând de d. Istrati, elev al Conservatorului in Cluj.

Apoi, întreaga asistenţă cântă, cu muzica militară, „Deşteaptă-te, Române!"

Serbarea s'a terminat cu hora în grădina casei lui Coşbuc şi cu o masă pe iarbă verde.

La Năsăud

Vizitatorii, întorşi la Salva, au plecat cu trenul la Năsăud, unde d. Augustin Anton, primarul oraşului, urează bun-venit. Răspunde d. profesor Călugăreanu, rectorul Universităţii din Cluj. Cortegiul, cu muzica'n frunte, ajunge în piaţă, unde se 'ncinge o horă. Apoi, merg cu toţii la liceul „Gheorghe Coşbuc", unde a învăţat poetul. Acolo, vorbeşte d. Vasile Bichigeanu, directorul şcolii, făcând un frumos elogiu poetului şi mulţumind oaspeţilor. Răspunde d. prof. universitar Iacobovici.

S'a oferit după aceea o masă în sala de gimnastică unde au cântat corul elevilor liceului şi un cor sătesc din comuna apropiată Feldru. Au mai fost, în urmă, jocuri naţionale în curtea liceului. D. prof. Simen dela acelaş liceu a ţinut să strângă în casa familiei sale primitoare ca'n vremurile bune d'inainte de război, ale gospodăriilor româneşti, pe cei cunoscuţi dintre oaspeţi.

Se făcuse de mult întuneric, când vizitatorii, toţi mulţumiţi de felul cum i-au primit Năsăudenii, s'au îndreptat spre gară. Fusese o zi plină şi mulţumitoare.

Numele dictatorului Rusiei

Se ştie că adevăratul nume al dictatorului Rusiei, care aparţine unei familii din mica nobilime, e Ullanov. Deasemeni se ştie că nu e evreu, contrar majorităţei şefilor bolşevici.

Ceia ce nu se ştie însă este originea numelui de Lenin, sub care-l cunoaşte lumea.

El i-a fost dat, pe când era tânăr student în Elveţia, şi când avea o maitresă cu numele de Elena (Iliana) în ruseşte; de unde porecla de Lenin, adică „al Elenei".

Acest nume idilic e menit totuşi să rămâle în istorie, legat de cel mai teribil autocrat al lumei

Cititi "Infrăţirea"

Cronica muzicala

— Al VI concert de muzică de cameră —

Intre manifestaţiunile muzicale cele mai inalte, atât din punct de vedere tecnic, cât şi estetic compoziţiunile pentru muzică de cameră, stau aproape pe picior de egalitate cu simfonia care este apogeul către care tinde orice compozitor.

Dificultatea muzicei de cameră constă în aceea că prin instrumente puţine, trebuie să se obţină efecte maxime care să ne dea o impresie cât mai aproape de simfonie. Pentru obţinerea acestor efecte trebuie ca executanţii pe lângă înţelegerea profundă a bucăţilor să fie şi artişti desăvârşiţi ca să învingă cu uşurinţă dificultăţile cari s'ar ivi în cursul execuţiei. Pe lângă acestea este nevoie ca şi ansamblul să fie cât mai omogen atât în ritmicitate cât şi în nuanţare.

Programul de Duminecă 14 Maiu a fost compus din două quartete pentru instrumente cu coardă şi o sonata pentru violină şi pian.

Introducerea a fost făcută cu quartetul in Si bemol de Haydn care este o bucată nu tocmai fericit inspirată, faţă de altele de acest gen, aşa că ar fi fost mai bine să se fi ales un alt quartet. Din această cauză D-nii Cionca violina I, Bobescu violina II, Csukony violă şi de Angelis violon cel, au avut de luptat mai mult căci au trebuit să înlocuiască lacunele compoziţiei prin interpretare, fapt care le-a dat mult de lucru.

A urmat apoi sonata de César Franck una din bucăţile de reportoriu şi de succes a tuturor violoniştilor. Este una din compoziţii care frapează prin claritatea şi simplitatea motivelor, lucru care-i dă o eleganţă şi suavitate caracteristică.

Din punct de vedere mecanic Dl Cionca a dus la bun sfârşit partea violinei. In interpretare şi ritm a avut oarecare oscilaţiuni care graţie D-lui Sibianu au fost treecute cu uşurinţă. La pian Dl Sibianu a fost, ca întotdeauna, bine.

Concertul s'a terminat cu quartetul în la major de Dvorak mult mai bogat în efecte decât primul şi de aceea şi mai bine înţeles, mai ales că este ţesut pe teme cu motiv popular ceh şi american. De astă dată partea violinei prime a fost cântată de Dl Bobescu iar violina II-a de Dl Cionca restul ansamblului rămânând acelaşi. Interpretarea a fost mult superioară fiind cântat cu mai mult temperament.

Nu putem decât să mulţumim artiştilor ca i graţie muncei depuse fac o adevărată şcoală de educaţie muzicală.

F.

Decorarea lui Pierre Loti

Scriitorul Pierre Loti, pe adevăratul său nume Louis M. Viaud, fost ofiţer de marină, a fost decorat de guvernul francez cu marea cruce a Legiunii de onoare.

Inmânându-i insignile, amiralul Lacaze, fost ministru de marină, s'a adresat lui Loti în aceşti termeni:

„Aţi adus un îndoit serviciu Franţei: ca poet apărând gloria literaturei franceze, iar ca căpitan Viaud, aţi servit patria cu credinţă".

Marile serbări dela Blaj

Ziua I.

Comemorarea adunării dela 3—15 Maiu 1848 depe Câmpul Libertății. — Din toate părțile Ardealului și din București au venit profesori și școlari. — Banchetul. — Discursul Mitropolitului Suciu. — Un toast semnificativ al Ministrului Banu. — Serbările școlare.

(Dela trimisul nostru special

Duminică și Luni Blajul a prăznuit marea adunare dela 1848 când peste 40.000 mii români din Ardeal având în fruntea lor pe Mitropolitii Saguna și Lemeni și pe fruntași ca Bărnuț, Maiorescu și Iancu din Munții Apuseni, au decis să facă revoluția ca să libereze națiunea română din Ardeal de iobăgie. Atunci s-a cântat pentru întaia oară „Deșteaptă-te române", celebra cântare făurită de un fiu al Blajului, Andreiu Mureșan. Atuncia s'au proclamat drepturile egale ale românilor cu celelalte popoare conlocuitoare.

Și precum în 1848 s'au adunat români din mari depărtări din Ardeal Bănat și Maramureș, așa și acum au venit din toate părțile Românici-Mari, sute de intelectuali și mii de elevi.

Serbările care au avut la Blaj dovedesc încăodată ce mare focar de cultură este Blajul fiindcă cei mai mulți dintre profesori cari au răspuns cu însuflețire dela invitația organizatorilor acestor serbări comemoratile, sunt tocmai foști elevi dela Instituțiunile de învățământ din Blaj cari au venit ca dascăli cu școlarii lor ca să-și plătească tributul lor de recunoștință.

Primirea oaspeților

Încă de Sâmbătă seara, trenuri speciale au adus la Blaj sute de elevi cu profesorii lor, din Sibiu, Cluj, Sebeșul Săsesc, Alba-Iulia, Sigetul Marmației, București, etc. etc. S'a evaluat la peste o mie numărul elevilor și elevelor și aproape la o sută al profesorii și profesorilor cari au sosit cu această ocaziune la Blaj.

La gara Blaj, oaspeții au fost întimpinați de un comitet organizator de profesori în frunte cu directorul liceului, Gherman și d-l profesor Octavian Pop. Muzica din Blaj a salutat pe oaspeți cu cântece naționale. S'a format un lung convoi care s'a îndreptat spre oraș frunte cu muzică, convoi luminat de torțe, și salutat de către populația Blajului înșirată pe stăzi.

Duminecă dimineață trenurile cari veniau dinspre București și dinspre Cluj ar adsu iarăși numeroși oaspeți între cari am remarcat pe Ministrul Cultelor d-l Banu, d-l Profesor Arghirescu consilier superior al acestui Minister, d-l Zerovie Păclișanu șef de secție la ministerul Cultelor, d-l colonel Bădulescu, și mulți profesori dela Liceul George Sincai" și alte școli.

La catedrală

Dimineață la oara 9 s'a oficiat o liturghie la catedrală chiar de către I. P. S. Mitropolitul dr. Vasilie Suciu cu o mare asistență de canonici. Biserică era ticsită de credincioși și oaspeți din toate părțile țări. O predică ocazională a ținut-o profesorul Iuliu Maior. După terminarea liturgiei, elevi, profesori și oaspeți au vizitat locurile și minumentele istorice ale Blajului, în grupe sub conducerea profesorilor.

Banchetul

La oara 1 s'a dat un banchet în onoarea oaspeților și profesorilor în sala cea mare dela școala normală. Au luat parte la acest banchet peste o sută cincizeci de persoane. In fruntea mesei a luat loc Mitropolitul dr. Vasilie Suciu având la dreapta lui pe Ministrul Banu, Colonelul Bădulescu, deputatul camonie Bălan, senatorul Macaveiu, reprezentații presei, d-nii profesori Arghirescu, Augustin Maior profesor dela Universitatea din Cluj, profesori și profesoare din Orăștie, Alba-Iulia, Sebeș, Sibiu, Sighet etc.

Seria toastelor a deschis-o profesorul Negruțiu directorul școalei normale care în calitate de cel mai bătrân profesor din Blaj urează bun sosit oaspeților. Urmează apoi toastul Mitropolitului, după care Ministrul Cultelor, d-l Banu a ținut un discurs aplaudat cu mare insuflețire. D-sa a spus între altele:

Discursul d-lui Ministru Banu

„E drept că Blajul dv. nu are lumină electrica și nici pardoseală. Dar noi din vechiul Regat, n-am venit aici nici pentru lumina electrică nici ca să călcăm pe moale. Am venit să uzim glasul ce se desprinde din acest Blaj istoric, am venit să îngenunchem în fața mormintelor sfinte a acelor mari apostoli ai neamului care v'au călăuzit pe cărarea cea bună. A fost o idee fericită idea comemorării zilei de 3 Maiu 1848. S'a ridicat aci un toast pentru Regele nostru, pentru acela care e făuritorul României Mari, care a trecut peste legăturile cele mai scumpe de familie și care în ceasul cel mai solemn ai vieții naționale, a fost una cu națiunea. El Regele, leagă astăzi trecutul cu viitorul. El este stindardul în jurul căruia trebue să ne grupă mcu toții fiindcă El stă deasupra certurilor și neînțelegerilor noastre. El este stânca de razăm a acestui neam, precum biserica pe care o reprezentați Inalt Prea Sfinția Voastră este celaltă stâncă de rezistență morală. Ca reprezentat al guvernului am venit aci la Blaj fiindcă înțelegem și prețuim la justa lor valoare, toate sacrificiile ce le-ați făcut în trecut, și să Vă dăm concursul ca să serviți mai departe interesele generale naționale. Ca român din Vechiul Regat am venit aci ca să ne închinăm la pragul trecutului Dv. și să preamărim toate jertfele din trecut. Am venit cu cucernicie, nu ca să vă dăm învățăminte ci să învățăm ce înseamnă o credință care nu se pierde, cum se poate spera și cum se poate la urmă învinge. N'am venit aci numai ca să ne plecăm capul deasupra unui mormânt. Blajul nu este numai un mormânt pe care e o lespede cu inscripții de recunostință. Blajul este viața din plin, viața intensă, e viața care niciodată nu se sfârșește.

Ziua II-a

Liturghia și predica din Catedrală — Conductul festiv în piața Libărtății — Discursurile comemorative ale domnilor: Dr. Coltor, Ministru C. Banu, Mihail Popoviciu și Marin Stefănescu — Comemorarea eroilor de la 48, în cimitir — Hora din piața Inocențiu M. Klein — Banchetul la Mitropolie. Alte toasturi

Ziua a II-a a serbărilor comemorative dela Blaj s-a desfășurat sub un cer senin de primăvară. Incă dis-de dimineață la ora 6 mu ica dela „Brateiu" a chemat mulțimea, trezind oaspeții, ca să se adune cu toții în marea piață.

La oara 9 toată lumea era adunată la catedrală unde a pontificat I. P. S. S. Mitropolitul dr. Vasile Suciu, asistat de un mare număr de canonici și protopopi. Corul mixt a intonat „Ochiul inimei mele" de Iacob Mureșianu, după care I. P. S. S. dr. Vasile Suciu a ținut o predică care a produs o profundă impresiune. I. P. S. Sa, între altele, a spus: Mă adresez în deosebi tineretului adunat aci; din tăbliile pe cari le poartă fiece școală venită aci, citesc numele lui Gheorghe Șincai, lui Barițiu, lui B rnuțiu, lui Papiu Ilarian, toți foști dascăli ai Blajului. Voi tineretul trebuie să învățați dela idealizmul ce a condus pe s rămoșii noștri dela 48, să fiți și voi idealiști și entuziaști. Ținta Blajului de a fi centrul cultural ne va călăuzi totdeauna. Blajul nu-și va schimba spiritul său din t ecut. El va continua să fie un centru creștinesc și românesc Ori Blajul își păstrează și mai departe menirea lui din trecut, or Blajul nu mai există.

Conductul etnografic

Lumea a ieșit apoi din biserică și a asistat la o splendidă defilare a tuturor școlilor cari au venit cu această ocaziune la Blaj. Am remarcat echipe însemnate ale liceelor: „Gheorghe Șincai", „Sf. Sava", „Lazăr" și „Mihai" din București. „Petru și Pavel" din Ploiești, „Gheorghe Barițiu", Școala normală de învățătoare și Școala medie tehnică, din Cluj. Andreiu Mureșianu din Dej, Simion Bărnuțiu din Șimleul Silvaniei, Mihaiu Viteazul din Alba-Iulia, Papiu Ilarian din Târgul-Mureș, Dragoș Vodă din Sighet, toate școlile din Blaj și alte școli din Sibiu și Sebeșul Săsesc. După defilarea acestor licee, au urmat conductul istoric, o reconstruire cât se poate de fidelă a câtorva genii istorice din 1848. S'a putut vedea în fruntea acestui cortegiu istoric Avram Iancu, o înfățișare la fel cum era acuma 74 ani, în același port din Munții Apuseni cu cojoc, cu cizme, cu pistol mare la brâu, cu o cravată neagră lungă, și ținând sabia în mână; îl urmau lăncerii lui ținând lăncile veritabile ale lăncerilor din 48 și îmbrăcămintea lor era cu adevărat a Moților; iar în fruntea lăncerilor fuainta călare prefectul Buteanul, adjutantul lui Avram Iancu, acela cu care eroul Moților a veni împreună la Blaj. Conductul acesta istoric la care s'au ataşat și 4 care etnografice cu flăcăi și fete din satele din jurul Blajului, au stârnit mare entuziasm în mille de spectatori cari ovaționau pe alcătorii acestui cortegiu istoric.

Pe Câmpia Libertății

Mille de elevi, mille țărani și intelectuali s'au îndreptat apoi spre Câmpul Libertății și în fața Pietrei Libertății întreg publicul a intonat Imnul Regal. In acelaș timp 3 aeroplane executau virajuri admirabile în văzduh și au stârnit admirația mulțimei aruncând din aeroplap mii de hârtiuțe cu culorile noastre naționale.

Discursul d-lui Banu

După un entusiast discurs al Păr. Coltor, D-l Ministru Banu a rostit următorul discurs:

Inalt Prea Sfinte Părinte! Cinstită Adunare!

Am venit in ziua aceasta măreață pe Câmpia Libertății ca să aduc închinare din partea guvernului Românici Mari deapururi nedespărțită. Ca un semn al interesului pe care cârmuirea îl poartă acestui oraș și ca un semn de recunoștință pentru trecutul Blajului, înființez din partea ministerului Cultelor și Artelor două premii: unul constând din un obiect de artă care la serbările sportive din acest oraș se va da echipei care va ieși întâiu. Din acest premiu să învețe tineretul că luptele mari nu se dau pentru interese materiale ci pentru mari idealuri morale.

Al doilea premiu de 5000 de Lei se va da celui mai meritos dintre theologii din Blaj, la sfârșitul studiilor lui. Acest premiu să se dea în ziua aceasta de 3/15 Maiu. Se înființează acest premiu nu numai ca să fie o încurajare la muncă, ca un imbold la studii ci și ca un semn modest de recunoștință pentru partea pe care tinerimea Blajului a avut-o în mișcarea dela 48. Și acum un cuvânt nu ca membru al guvernului ci ca român venit din Vechiul Regat. Am ascultat cuvântarea părintelui Coltor și ascultându-o mă întrebam: Care este taina care a făcut ca în ciuda tuturor asupririlor dușmane, poporul acesta să iese totdeauna biruitor. E avântul național care nu ne-a părăsit nici o clipă, dela primele începuturi ale istoriei. E avântul național care apare ca o emanațiune dumnezeiască. Ceace l-a făcut pe Ștefan cel mare să fie atletul lui Christos a fost tot acest avânt național. Acel avânt l-a făcut pe Mihaiu Viteazul să-și ridice spada, acelaș avânt l-a susținut pe Horia și Avram Iancu și a ridicat glasul lui Simion Bărnuțiu.

Altfel cum ne-am putea explica că din atâtea prăbușiri neamul nostru să se ridice mereu întinerit ca și pasărea Phoenix? Și din toate nevoile, și nenorocirile, neamul nostru a răsărit mai puternic și mai falnic. Care este taina acestei minuni? Cum se face că din tot trecutul acesta a răsărit biruința neîmpiedecată a neamului românesc? Pentru că totul s'a săvârșit prin ceace ce este mai tare de cât moartea; prin iubire, prin cea cea mai sfânta și nemuritoare între iubiri: Iubirea pentru ideal.

Este iubirea pe care nu trebuie să o părăsim și pe care trebuie să o sădim în sufletul tinerimii. Din iubirea aceasta a răsărit credința în puterea de viață a Neamului românesc.

Cu această credință ați stăruit aci în Ardeal, cu această credință v-ați adunat aci, cu aceasta credință au pornit la luptă ostașii Vechiului Regat.

Și acum o dorință pentru cei din vechiul Regat este ca tineretul să vie aici ca la un Ierusalim al reînvierii noastre naționale. Voi tineri, sunteți viitorul acestei țări, în voi sunt adunate toate nădejdile acestui neam, dela voi se așteaptă muncă și sforțare. Văd înaintea mea ca într-o viziune, România mare de mâne strălucind nu numai prin forța armelor ci și prin cultură.

Să nu credeți însă că la această mărire se poate ajunge prin vorbă sau prin ură, ci numai prin muncă, iubire și credință. Și acum dați-mi voie să strig. Trăiască România mare, una și nedespărțită. Trăiască Regele Ferdinand, făuritorul ei. Trăiască I. P. S. S. Părinte care a întocmit aceste serbări. Trăiască și înflorească Blajul.

Alte cuvântări.

După cuvântarea însuflețită a Dlui Banu, a urmat cuvântarea Dlui Mihai Popovici care și-a exprimat încrederea în puterea de vitalitate a poporului românesc și bucuria ce o resimte în zilele de sărbătoare și de libertate de azi.

Cel din urmă la cuvântul D-l Profesór Marin Stefanescu dela Universitatea din Cluj, după care teologul V. Pop recită un fragment din discursul rostit de Simion Bărnuțiu, în catedrala din Blaj, în ziua de 3/15 Mai 1848.

După aceasta mulțimea se îndreaptă spre cimitir unde părintele Ștefan Pop, profesor la liceu, a rostit un panegiric pentru pomenirea eroilor tribuni dela 1848.

La orele 2 a avut loc o recepție urmată de banchet la palatul metropolitan.

In timpul mesei au toastat I. P. S. S. Mitropolitul Dr. V. Suciu, Dl ministru C. Banu, Dl Vaida-Voivod, Dr. I. Coltor, episcopul de Lugoș Niculescu și prof. Marin Ștefănescu.

Au făcut în deosebi mare senzație cuvântările D lor Banu și Vaida-Voivod cari au vorbit pentru potolirea patimilor politice și pentru necesitatea înfrățirei între Ardeal și vechiul Regat.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

INFORMAȚII

Din cauza timpului nefavorabil aniversarea a 3 ani de la preluarea Universității se va serba Duminică 21 Mai, în pădurea Feleacului.

•

Universitatea din Cluj a provocat Sâmbătă ca doctori în medicină pe următorii: Emanoil Anca, Locot. Voina, Mihaly și Hârțoagă.

■

La cererea ministerului de comunicații, Primăria locală a designat în mod provizoriu un teren pe Felegvar pe care ar urma să se instaleze în scurt timp un post de telegrafie fără fur.

■

Patronii întreprinderilor din Brașov cari au declarat lock-out, au fost chemați din nou la inspectoratul muncii. Scopul acestei consfătuiri a fost de a determina pe patroni să înceapă tratativele cu muncitorii. In acest sens s'a și ajuns la un rezultat favorabil.

Tratativele vor fi realuate Luni după amiază.

■

Comitetul Crucei Roșii Române, a donat pentru ajutorarea familiilor victimelor dela Lupeni lei 10.000 (zece mii) depunând suma la ministerul Muncei și Ocrotirilor sociale.

■

Tratativele dintre lucrătorii și patronii croitori din Timișoara nedând un rezultat satisfăcător pentru lucrători, toți croitorii din această localitate au declarat grevă.

■

Ministerul de industrie și comerț a fost informat că la 2 Septembrie se va deschide o expoziție de mostre la Lyubljana (Leibach) Jugoslavia.

Expoziția va dura până la 11 Septembrie.

■

Ni se telegrafiază din Timișoara că dl general Văitoianu a sosit în Banat pentru inspecție.

■

Astăzi a plecat la București o comisiune a funcționarilor maghiari din Ardeal spre a regula situația funcționarilor maghiari care nu au depus jurământul. Din această comisiune fac parte: Dl Stefan Ugron fost ministru maghiar, Gyárfas, și St. Pal senator. Contele Szecheny Episcopul de Oradea-Mare va întovărăși deasemenea delegația.

■

In ziu de 6 Maiu a avut loc la Gherla producția școalei primare de acolo. Serbarea, dată în scopul ajutorării elevilor săraci, a avut un frumos succes. S'a relevat însă lipsa profesoarelor și elevilor școalei normale de fete.

•

Duminecă a avut loc în Hârdău, satul natal al marelui poet Gheorghe Coșbuc o frumoasă serbare, cu care prilej s'a așezat și o placă comemorativă la casa unde s'a născut și a copilărit poetul.

Dăm în altă parte a ziarului darea de seamă completă a acestei festivități.

■

In ultimul buletin oficial transmis dela Atena, anunță că starea Principesei Elisabeta s'a agravat din nou. Este iminentă plecarea M. S. Regina la Atena.

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Jo-sef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

•

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Se produce cu miraculoase vederi din trecut și vederi îndepărtate, vederi în viitor. Resolvă secrete explică mistere, citește scrisorile fără ca să le vadă. Află cugetele. Incă la intrare ghicește numele de botez și familie. 1755

■

Ben Aroly și D-na Annie Aroly, care ambii au fost admirați și apreciați în urma alor 2 producții strălucite, au sosit la Cluj anunțând în acelaș timp onoratul public că în ziua de 18 l. c. își vor începe seria producțiunilor în sala cea mare a hotelului „Biasini". On. publlic va acea ocaziune să își manifeste admirația față de strălucitele rezultate, pe care părechea artistă le'a realizat pe terenul științei occultizmului, precum și acele inovații cari azi în domeniul scamatoriei moderne numai acestora își pot datori existența.

In cercul publicului clujan se observă mare interes față de debutul acestor neintrecuți artiști.

Bilete se află de vânzare în preț de 30; 20; 15; 10 Lei cu incepere de Miercuri la cassa hotelului Biasini.

Inceputul reprezentațiilor la 9 seara precis! 1755. a.

■

Corespondenți căutăm
imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

■

Fotografii și fotocomercianții pregătesc un congres care ține în Cluj la sfârșitul lunei Octombrie. Cu ocaziunea aceasta va fi o expoziție artistică de fotografii și concurs cu premi de 20,000 lei, sau 25,000 mărci. Scopul congresului: avântarea fotocomerciului și a fotografiei, apărarea intereselor negutătorilor de specialitate, ediiunea unei foi speciale.

•

Reclama e sufletul comertului

Inspecția dlui ministru Cosma în Ardeal

Construirea liniei ferate Salonta - Chișineu — Lucrările vor fi isprăvite la toamnă

De la Lupeni unde a asistat la împărțirea ajutoarelor date de M. S. Regele Ferdinand și unde personal a adus suma de 187.000 Lei colectată de Banca Națională d-l ministru Cosma a plecat spre Oradea Mare spre a inspecta lucrările nouii linii ferate Salonta—Chișineu.

Ajungând la Oradea-Mare, Vineri 5 Mai a. c. d-l ministru Cosma a vizitat pe Prea Sfinția Sa episcopul Roman Ciorogariu care după cum se știe este una din victimele atentatului comunist dela Senat. De aci, împreună cu noul prefect de Bihor, d-l Iuliu Peter, a cercetat băile Felix și Puspok, două stațiuni termale recunoscute.

A doua zi, Sâmbătă 6 Maiu a. c. d-l ministru Cosma și-a continuat călătoria cu automobilul spre Salonta unde încep lucrările.

Importanța nouii lini ferate ce va avea o lungime de 37 kilometri nu mai este nevoie s'o amintim, e deajuns numai să spunem că va lega Oradea-Mare de Arad, evitând astfel un înconjur de peste 300 km. De aci se înțelege ușor ce rol însemnat va juca în desvoltarea economică a acestor ținuturi această linie care va fi singura arteră de comunicație între întreg Bănatul și Oradea Mare.

La Salonta d-l dr. Cosma, ministrul lucrărilor publice, a fost întoâmpinat de către dl director general Băiulescu din minister, sub conducerea căruia se fac lucrările, de d-l inginer-șef al jud. Arad și de d-nii ingineri Grigorescu și Pasca dela întreprinza liniei.

De aci a început inspectarea lucrărilor. Terasamentul care în unele locuri se ridică la aproape zece metri înălțime deasupra nivelului normal, este aproape terminat. Materialul de șine, schimbătoare, macaze, pietrișul, în fârșit tot ce trebuie pentru efectuarea unei linii de cale ferată, este depozitat în stațiile Salonta și Chișineu. Cu toate că lucrările au început în toamnă, cu toate că au fost stânjenite de un timp cât se poate de neprielnic totuși grație energiei neobosite a inginerilor nostri, avem toată speranța că această linie de un interes capital va fi dată cel mai târziu la 1 Sept. a. c. în circulație, atât pentru traficul de persoane cât și pentru cel de mărfuri.

Greutatea lucrărilor o fac cele două poduri peste Criș unul în dreptul statului Ciumeghi iar celalalt în dreptul stației Chișineu.

D-l ministru a inspectat oproape în întregime linia interesându-se deaproape de mersul lucrărilor.

Inspecția terminându-se la orele 2 după amiazi, d. ministru a luat masa oferită de către d-nii ingineri, în modesta lor locuință din satul Livada.

D-l director general Băiulescu mulțumește în numele inginerilor, d-lui ministru al lucrărilor publice, pentru atențiunea deosebită ce a avut de a veni în mijlocul d-lor și de ai încuraja prin vorbe de laudă la munca deosebit de grea ce o depun. Conștienți însă ca lucrează pentru binele și în interesul țării, asigură pe d-l ministru, că nu vor avea un moment de odihnă s'au do perdut. D-l ministru Cosma răspunzând frumoaselor cuvinte ale d-lui Biulescu, spune că se simte fericit de a fi câteva clipe în mijlocul acestui corp de elită și le promite ca ducându-se la București va expune guvernului convingerea ce și a făcut'o de seriozitatea și înalta conștiință cu care corpul nostru technic înțelege ași face datoria. Mulțumindu-le călduros ritechnic înțelege a-și face datocelor cari neobositi lucrează atât de efectiv la propășirea și desvoltarea țării.

Deschiderea unei mari Intreprinderi Comerciale în Cluj

Azi s'a deschis în piața Unirii No. 15 în localul fost D. S. Raftopol din București, cel mare magazin de Bijouerie, al cărui proprietar este cunoscutul și apreciatul Bijoutier Henry S. Braunfeld, fost în firma Fenyö și Braunfeld din Cluj.

In urma vizitei noastre făcută în acest magazin, am constatat cu plăcere că datorită sforțărilor depuse și necruțarea nici unui sacrificiu cu ocazia ultimului sau voiaj făcut la principalele fabrici din Europa, i-a reușit a aduce în magazin asortimentul cel mai bogat în ultimele noutăți atingătoare de branșa Bijouteriei.

Ca să întărim cele de mai sus, este destul să afirmăm că, numai dintr'o singură privire aruncată prin galantarele magazinului, am putut observă colecția cea mai frumoasă în tot felul de Bijouterii — ultimele modele și creațiuni, — lucrate în argint, aur, platină, și țintuite cu Briliante, Diamante și alte pietre scumpe, precum și o selecție din ceasornicele în toate formele, atât de buzunar cât și brățări, provenite dela cele mai renumite fabrici din lume, cari prin modul lor de execuție și eleganță, ne-au lăsat chiar plăcut nimiți.

Intrucât prețurile observate la aceste mărfuri sunt cât se poate de modeste față de greutățile timpurilor prin cari trecem ne place să sperăm și suntem chiar încredințați că această nouă întreprindere comercială și industrială de pe piața Clujului își va avea succesul dorit. Cor.

Fregoli Raglan
impermiabile de gumă și costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piața Unirii No. 14

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 25

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Marți, 16 Mai 1922

Cercurile diplomatice consideră dezbaterile dela Genova ca fiind intrate în faza lor decisivă. Ședința de astăzi a subcomisiunei afacerilor ruse va hotărî definitiv de soarta conferinței. După cât se afirmă dl Barthou se va opune categoric la propunerea delegaților englezi și italieni de a se continua tratativele cu reprezentanții bolșevici, d-sa fiind de părere ca adunarea genoveză să ție ultima ședință de lichidare.

Pe de altă parte, știri sosite din sursă germană anunță că dl Ion Brătianu a arătat că nu înțelege să mai trateze cu rușii după ce ei au refuzat să recunoască alipirea Basarabiei, din care pricină prim-ministrul român va părăsi Genova, chiar dacă celelalte state ale Micei Antante ar continua să participe la conferință.

In legătură cu aceasta delegații Impătritei Înțelegeri s'au declarat solidari cu acțiunea României. Știrea de mai sus până acuma n'a dobândit confirmare oficială.

După alte știri, se vorbește că chestiunea Basarabiei și a tezaurului român, se va pune din nou în discuție, atunci când va fi vorba de încheierea pactului de garanție, potrivit căruia Rusia se va obliga să recunoască statu-quo teritorial european.

SCRISORI dela granița apuseană

Administrația în județele mărginașe, îndeosebi în S tu-mare și Bihor, funcționează cam anevoie, deoarece cei mai mulți funcționari nici azi nu posedă limba statului în mod îndestulitor. Orașe, ca Oradea-mare, angajează translatori, prin care se dă iluzia că s'a soluționat problema românizării serviciilor, statului impunându-i-se astfel sarcina de a acorda subvenții de zeci de milioane, orașelor din Ardeal, dintre cari cele mai multe își închele bugetul cu deficit, îndeosebi acelea, cari dispun de averi imobile, a căror valoare să urcă la zeci de miloane.

La țară apoi sunt comune, unde toboșarul și azi anunță pe străzile locuite exclusiv de români în limba maghiară ordinele autorităților.

Școlile confesionale dela frontiera apuseană să găsesc într'un hal trist. Deoparte, îndeosebi referitor la școlile românești, lipsește un personal didactic destoinic, dealtăparte credincioșii nu vor cu nici un preț să le mai susțină, cerând ca ele să fie subvenționate de stat. Nici chiar populația maghiară nu jertfește bucuros pentru școlile ei confesionale, sperând, că statul le va veni într'ajutor.

Poporul dela sate, îndeosebi în Bihor, nu se interesează aproape de fel de ele. Bisericele care ar trebui să le susțină, de fapt însă nu le poate, mai corect zis, nu vrea să le susțină, nici chiar episcopiile cele mai bogate, cari dispun, — cea rom. cat. și cea gr. catolică laolaltă — de 500 mii jughere pământ arabil și de păduri seculare, a căror valoare se poate evalua azi la cel puțin 5 miliarde lei.

Singură episcopia rom. cat. maghiară din Oradea mare, căreia îi aparțin vre-o 50 parohii, dispune de 360 mii jughere catastrale, pe când episcopia gr. cat. română de Gherla, căreia îi aparțin vre-o 500 parohii, nu posedă mai mult de vre-o sută jughere pământ.

Considerând, că poporul nu vrea să jertfească nimic pentru școala confesională, se impune de urgență statific rea școlilor din județele dela granița apuseană. Puternica comună românească Santislău din jud. Satumare și-a și predat școala confesională statului, deși numărul credincioșilor gr. cat. să urcă la 2500, între cari mulți proprietari mari, români, cu peste o mie jughere pământ, iar populația română în genere bine situată materialicește.

Considerând marile interese ale neamului românesc îndeosebi aici la granița cea mai expusă, militarea pentru susținerea școlilor confesionale este o enormă greșală, școala trebuind să rămână exclusiv statului.

Coresp,

Relațiile germano-cehoslovace

Din Praga se anunță oficial numirea unui tribunal arbitral germano-cehoslovac cu reședința la Genova sub președinția profesorului Fazy.

Tribunalul se va ocupa cu chestiunile prevăzute în tratatul dela Versailles relative la litigiile rezultând din datoriile dinainte de războiu între germani și cehoslovaci precum și cu reclamațiunile de despăgubiri făcute de cetățenii cehoslovaci de la guvernul german și ale cetățenilor germani dela guvernul cehoslovac.

O lipsă de demnitate națională

La Genova răspunsul rus a produs o adevărată încurcătură. Marile puteri redactează acum contrarăspunsul care trebue adresat sovietelor. Cât privește atitudinea d-lui Lloyd George, nimic nu ne îndreptățește a o califica până nu avem fapte precise. Telegramele, pe care le transmite agenția germană Nauen, punând în felurite ipostase pe premiernl englez, nu și-au recâștigat în ochii noștri, creditul pe care și l-au pierdut în trecutul războiu.

Numai confratele „Patria" se simte foarte emoționat de conținutul acestor telegrame și de schimbarea neașteptată a atitudinei lui Lloyd George...

Ea le pune în sarcina d-lui Ion Brătianu, socotindu-le drept insuccese ale acestuia. Ca și când d. Ion Brătianu ar fi îndemnat în cursul nopței pe Lloyd George să-și schimbe părerile în privința Basarabiei și, ca și când tot domnia-sa ar fi inspirat pe ruși ca să răspundă, cum au răspuns.

O mentalitate ca aceasta numai „Patria" putea s'o aibă.

Succesele d-lui Brătianu la Genova au fost recunoscute de întreaga presă mondială pentru modul cum a știut să impună acolo punctul de vedere românesc și spiritul de solidaritate pe care a știut să-l inspire reprezentanților aliatelor noastre mai mari în redactarea notei adresată sovietelor.

Dacă delegații ruși au crezut că vor obține noi succese, dând un răspuns neprecis, nu-i acesta nici insuccesul d-lui de Facta, nici al d-lui Barthou, nici al d-lui Schanzer și cu atât mai mult nici al d-lui Ion Brătianu.

Și dacă d. Lloyd George va fi făcând anume tergiversări dubioase, vina deasemenea nu poate fi a nici unuia dintre reprezentanții aliați la conferința lumei.

De altminteri discuțiunile nu s'au terminat încă și știrile ce vin din diferitele surse europene asupra mersului lor sunt din cale afară de contradictorii. Așa că bucuria „Patriei" e și prematură și lipsită de cel mai elementar simț patriotic.

Reducerea tarifului postal la cărți și imprimate

La Ministerul de comerț s'a întrunit comisiunea compusă din'r'un delegat al poștelor, dl C. Sfetea delegatul librarilor și al editorilor, inspector general Văleanu și președintele Societății scriitorilor români, care s'a ocupat cu modificarea tarifului poștal la cărți și imprimate.

Comisiunea a redus actualul tarif cu 50 la sută și a luat mai multe dispoziții în ce privește transportul cărților. Astfel pentru zece chilograme se va plăti patru lei.

Ca Statul să nu păgubească — aceasta a fost părerea comisiunei — în urma reducerii admise, s'a decis în acelaș timp sporirea taxelor poștale la scrisorile închise, care vor fi de un leu.

Noul tarif poștal va intra în vigoare imediat ce va trece prin consiliul de miniștri.

TELEGRAME

Interne

București. — După ziarul „Lupta" guvernul va înființa monopolul cumpărărei de cereale vânzându-le apoi prin licitație publică exportatorilor. (Rador).

*

„Indreptarea" anunță că, tratativele în vederea colaborărei partidului țărănist cu naționaliștii ardeleni au ajuns la un punct mort, partidul național desaprobând radicalismul pronunțat al țărăniștilor. In ultimul timp această atitudine s'a manifestat prin refuzări politicoase la propunerile țărăniștilor.

*

Astăzi se va ține la Genova, ședința plenară înainte de închiderea Conferintei.

*

La Iași, studențimea a spart geamurile la redacția ziarului „Opinia" din cauza articolelor prin cari era atacată Universitatea.

*

Dela oficiul gărei Buzău au dispărut Duminecă ci ci scrisori în valoarea de jumătate milion, trimise de o bancă din Brăila unor cerealiști.

*

In timpul unei excursiuni pe lacul Paserea elevul Polichron Ionescu și studenta Gabriela Ionescu, copiii directorului liceului Lazăr, s'au înecat.

*

Comisiunea interaliată pentru stabilirea granitei româno-maghiare au încheiat proectele de stabilire a granitei, iar delimitarea de teren va începe zilele acestea în fața comisiunei interaliate și a reprezentanților guvernului român.

Externe

Genova. — Subcomisiunea afacerilor ruse a admis în unanimitate prroectul notei către soviete, care vor trebui să răspundă mâne dimineață.

*

Genova. — Statele-Unite vor fi învitate de-a trimite reprezentanții în comitetul experților. Delegația franceză precum și Mica-Antantă vor propune că comitetul experților să se întrunească la Stocholm, Riga sau Viena.

*

Berlin. — In urma discursului pronunțat de către Radek la întrunirea comuniștilor germani, ce-a avut loc la Berlin, ministerul de externe german a protestat acuzând delegatul sovietic de-a fi călcat promisiunea de a se abține dela orice propagandă comunistă.

Construcția funcționarilor publici. Societate cooperativă.

Convocare

In vederea construirei locuințelor ieftine pentru trebuințele funcționarilor publici și a muncitorilor din orașul Cluj, subsemnați ne-am hotărât să înființăm în Cluj pe baza legilor Centralei Cooperativelor Orășenești, o societate cooperativă de construcții pentru construirea locuințelor și desfacerea materialelor de construcții în comun, cu beneficiile asigurate de legea pentru încurajarea construcțiilor, a cooperativelor și a industriei.

Invităm prin aceasta pe toți funcționari publici și pe toți muncitorii și locuitorii din orașul Cluj care voiesc să intre ca membri în această societate, la

Adunarea generală de constituire pe ziua de 28 Mai la ora 11 în localul „Sala prefecturei".

Toți membri înscriși la adunarea generală de constituire vor fi considerați de membri fundatori.

Cvota minimală 200 Lei, maximală 5000 Lei și 10% taxa de fondure și înscriere. Listele de subscriere se vor trimite la toate birourile și la uniunea funcționarilor publici.

Listele se fac conform legilor în trei exemplare.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunărei și constituirea biroului.
2. Inscrierea de membrii.
3. Desbaterea proectului de statute.
4. Alegerea consiliului de administrație (9 membri) și a comisiunei de cenzori (3 membri și 3 supleanți) Alegerea Directorului general.
5. Propuneri.

Dat în Cluj, la 10 Maiu 1922.

Comitetul de organizare și de fondatori:

Dr. Emil Hațiegan, I. Peptea, Dr. Iulian Pop, Dr. Utalea, Dr. Titus Dragonescu, Vasile Ghețiu, Ing. Cortea, Bunescu, Insp. Silvic, Ștefan Zopa, Dr. Emil Dandea, Ing. Filipescu, Constantin Mureșianu, Ing. Gavril Lungu, Dumitru Cuzman, Ing. Ioan Hossu, Dr. V. Chirila, Dr. Gheorghe Borșan, Virgil Marian, Victor Varga, Ioan Timoc, Chifa Alexandru, Ioan Guguian, Laurian Guguian, Ioan Iancu și Simion Rusu. 1775

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne **CZINK** CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Benzină 3 Lei l. EMIL BLAGA Serviciul de zi şi noapte
Telefon 270. ◆◆ CLUJ. 1585 Str. Avram Iancu 56. Tel. 11-01.

No. 3341—1922.

Concurs.

Direcţiunea Regională a Domeniilor Cluj publică concurs pentru ocuparea unui post de şef de birou cl. I., cu salar fundamental lunar de Lei 650 plus indemnizaţiile cuvenite. Pentru ocuparea acestui post se cere practică în manipularea arhivei şi registraturei.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile timbrate şi documentele în regulă până la data 1 Iunie a. c. Direcţiunei Regionale a Domeniilor (Agricultură) Cluj, Piaţa Cuza Vodă No. 3 Etajul II.

1765 Director Regional al Domeniilor: FABIU TOMA.

Administraţia Clinicelor Universitare Cluj.

No. 83—1922.

Publicaţiune.

Administraţia Clinicilor Universitare din Cluj publică concurs pentru aprovizionarea Clinicilor cu lemne de foc pe anul de gestiune 1922/23 în cantitate de 200 vagoane à 10.000 kg., calitatea I. lemne de fag uscate.

Ofertele în plic închis şi sigilate sunt a-se înainta Administraţiei Clinicilor până la 31 Mai 1922 ora 10 a. m. Tot aici să pot primi şi informaţiuni mai detailate.

Cluj, la 11 Mai 1922.

1758 I. CRIŞAN administrator.

No. 312-922.

Publicaţiune.

Pentru furnizatea de pâne, pentru bolnavii din Institutul Pasteur se publică concurs, brutarii cari doresc a se angaja la furnizare vor înainta oferte în scris (timbrate şi închise în plic) până la 25 Maiu a. c. Direcţiunei acestui Institut.

Licitaţia se va ţinea în 26 Mai la ora 3 p. m. în biroul administrativ a acestui Institut et. III.

Condiţiunile se pot vedea zilnic la administraţie.

DIRECŢIUNEA
1747 INSTITUTULUI PASTEUR CLUJ.

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară şi comercială.
◆
Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării şi articole de galanterie pentru Domni. Engros şi detail.
CLUJ
Calea Reg. Ferdinand 6.
◆
Se găsesc modelele cele mai elegante, pălării de Paie şi Fetru.
1740 **Preţuri moderate.**

Ne angajăm să transportăm în toate părţile ţării, mărfuri în ori ce cantitate şi cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectueasă transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba şi Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piaţa Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orşova (Dunapart). 1328

CĂRTON GUDRONAT
pentru acoperişuri 1771
se predă prompt şi cu vagonul, în toate calităţile obicinuite în comerţ de către Societatea Anonimă „Alpha" fabrică de produse chimice Cluj, Piaţa Ştefan cel Mare 4 şi de către filiale şi fabrica ei Arad, Str. Bercsényi No. 32
Adresele telegrafice: „Chemocorvin" Cluj „Alpha" Arad Telefon: Cluj 314 Arad 777

Acum s'a terminat cu importul de încălţăminte
FABRICA DE PIELARIE
FRAŢII RENNER & Co. S. A.
din CLUJ.
Confecţionează tot felul de încălţăminte pentru bărbaţi, femei şi copii din piei colorate şi lacuri după modelele cele mai noi. 1392

Banca de Scont şi schimb din Ardeal
Soc. Anonimă.
1753 Cluj, Piaţa Unirii 29
Palatul Bánffy.
◆
Se ocupă cu toate ramurile afacerilor bancare. Efectuează schimburi interne şi externe, cumpără şi vinde valute româneşti şi streine precum şi devize pe cel mai favorabil curs al zilei. Dă credite, scontează polite, finanţează intreprinderi, dă credite şi devize în condiţiunile cele mai avantajoase. Primeşte depuneri cu dobânda cea mai avantajoasă. Recomandă atenţiei publice ramurile sale „safe" cu garanţie impotriva focului şi spargerilor

Guvernul maghiar cauta sa se scape de repetriati

Au trecut ani, de când primul convoi de unguri transilvăneni a luat drumul Ungariei, nevoind să rămână pe pământul României. De-atunci s'au repatriat peste graniţă mai multe zeci de mii de unguri, care nu voiau să se împace cu noua situaţie. Gazetele ungureşti, care primeau îndemnuri dela Budapesta, au stăruit atunci şi tot timpul de atunci în coace, ca fiecare ungur, în care mai scapără sânge unguresc, să părăsească România.

Azi obiectivul acestor gazete s'a schimbat. Fiindcă s'a schimbat şi politica budapestană. Cele două ziare maguateşti, budapestane, „Ellenzék", din Cluj şi braşoveanul „Brassói Lapok" pledează azi pentru repatrierea în România a celor repatriaţi în Ungaria. O fac aceasta tot din îndemnul Ungariei, care, socotind că un număr mai impunător de unguri în statele succesoare, va impune Ligei naţiunilor şi aliaţilor, căci vor asculta în acest caz cu mai multă tragere de inimă doleanţele acestei minorităţi etnice maghiare din statele vecine Ungariei.

Nu schimbarea de directivă din ziarele ungureşti şi nici cea dela Budapesta, nu ni-au făcut să ne ocupăm de repatrierea repatriaţilor unguri. Ci faptul, că după ce aceştia au renunţat la orice drepturi faţă de statul nostru, cei mai mulţi dintre ei s'au înregimentat în rândurile iredentei maghiare, au făcut servicii de spionaj, s'au înarmat, etc. Ori, întoarcerea acestora în ţară, chiar patronată de aliaţi dacă ar fi, e pentru noi indezirabilă. Repatriaţii nu mai sunt pentru statul nostru elemente de încredere. Şi nici autorităţile noastre nu le vor tolera o nouă prezenţă aici tocmai din motivul acesta.

Toată lumea ştie că numai la
Restaurantul
CASIAN PASCU
din Strada Iuliu Maniu No. 6
se poate mâncă bine şi eftin. 1739

Bihorul în Ungaria

Am relatat deunăzi, că nu numai populaţia ungară ci chiar şi oficialitatea, ţării de peste Tisa continuă să considere Ardealul ca pe o provincie „ocupată" şi în consecinţă să-i numească „teritori ocupat" şi aceasta chiar în acte adresate consulatului nostru din Budapesta.

Nu poate să ne mire necuviinţa Ungariei atâta vreme, cât înşişi ungurii de aici califică pământul acesta în chipul budapestan arătat. Ziarul „Ellenzék", gazeta magnaţilor unguri, a căror delegaţie se va prezinta Joi la Palat, ca să ceară scutirea moşiilor nobileşti de sub expropriere, ne spune că Bihorul e dincolo de Tisa, că Episcopia, localitatea balneară de lângă Orade, face parte din acel „Tiszántul", Transtisana, ca să-i dăm o interpretare corespunzătoare, nume dat de către Ungaria ţinutului din stânga Tisei, adică de peste Tisa, privit fiind dela Budapesta.

Am făcut remarca aceasta cu gândul, ca să atragem atenţia autorităţilor noastre asupre acestui nume de Transitania, care nu e permis să figureze în vr'o tipăritură dela noi adaptat fiind accepţiei budapestane.

Pentru educaţia fizică a femeii

— Un Apel —

In timpul din urmă, în toată liniştea, s'a realizat o idee care de mult preocupa pe mulţi din societatea clujană, anume:

S'a făcut începutul pentru organizarea unei societăţi de educaţie fizică femenină în Cluj, constituindu-se un comitet de iniţiativă ad-hoc.

Acest comitet s'a întrunit de mai multe ori, a întocmit şi desbătut statutele Societăţii, cari în scurt timp vor fi înaintate autorităţilor competente spre aprobare, s'a îngrijit de procurarea costumelor şi a altor obiecte pentru gimnastică.

Şcoalele noastre ne-au pus cu multă bunăvoinţă la dispoziţie sălile de gimnastică cu uneltele lor, iar profesoarele şi profesorii de gimnastică ne-au promis cel mai larg concurs în a instrui grupările societăţii noastre.

Cu multă mulţumire sufletească putem comunica că prima grupare de 60 Doamne şi Domnişoare dintre Surorile de ocrotire cari stau sub conducerea dnei Lucia Bologa, au început deja de o lună exerciţiile fizice în sala de gimnastică a Liceului de fete „Regina Maria"; aceste se execută zilnic dimineaţa, iar de 2 ori săptămânal gimnastică suedeză cu şi fără aparate, sub conducerea activei profesoare de gimnastică, d-ra Popescu de la Liceul Regina Maria.

Cu deosebită plăcere constatăm că membrele acestei grupări execută exerciţiile din zi în zi cu mai mult zel, convingându-se tot mai mult de folosul lor.

Fără a insista mai mult asupra importanţei Educaţiei fizice pentru sexul femenin, ne adresăm către toate Doamnele şi Domnişoarele din Cluj, eşite din şcoli şi cari au împlinit etatea de 16 ani, fără deosebire de naţionalitate, confesiune ori stare socială, de a intra în sus numita Societate, înscriindu-se cu mână proprie în listele de înscriere, cari în scurt timp se vor pune în circulaţie.

Taxa unui membru activ e 24 lei anual.

Ziua şi locul adunării de constituire se vor publica la timp, în ziarele locale.

Cluj, 2 Maiu 1922.

Din însărcinarea Comitetului de iniţiativă Prezidentă
Elefteria dr. T. Mihali.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

ELENA TUMUȘ, chelueresă la Otelul central, având bune adeverințî, caută loc de madamă de otel în Cluj sau în orice alt oraș. 1770

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianții cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Cautăm

pentru angajare imediată sau mai târzie, la secția noastră de fotografiat un ajutător și o damă pentru manipulație cu cunoștință specială.

Segesváry și Soții

Cluj, str. Reg. Maria (Deák F.) 25

1742 a — Lloyd 465

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GAZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 40.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Intreprindere internațională

alui

Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30% pentru toți funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Reclama este sufletul comerțului

Dir. IV. Reg. Cfr. Cluj.
No. 3906—922.

Publicațiune.

(Privește licitația pentru pietriș și piatra sfărmată)

Să aduce la cunoștința generală că în ziua de 27 Maiu 1922 ora 11 a. m. se va ține licitație la Direcțiunea IV-a Regională a Cfr. Serviciul E. din Cluj Calea Victoriei 53 pentru furnizarea 8200 m. c. pietriș de mină neciruită și 11380 m. c. piatră sfârâmată pentru suprastructură predabile franco în una din gările rețelei C. F. R, ale statului.

Acest material se va preda până la sfârșitul lunei Octomvrie anului curent începând dela data avizări ofertele vor fi timbrate și sigilate, putându-se întocmi pentru ori și ce cantități.

Doritorii de a concura la această licitație vor prezenta ofertele D-lor în plic sigilat la adresa: „Direcțiunea IV-a Regională a C. F. R. Serv. E. Cluj Calea Victoriei 53"; cu următoarea inscripție pe plic: „Ofertă pentru pietriș licitația din 27 Maiu 1922 sub No. 3906—922" ofertele se vor primi numai până în ziua de 26 Maiu 1922 orele 12 a. m. Pentru că oferta se fie valabilă se va anexa pe lângă dânsa și chitanța casseriei Direcțiunei IV-a Regională Cfr. Cluj, de depunerea unei cauțiuni provizorie de 5 la sută din valoarea ofertei. Ofertele prezentate după vară 12 din ziua de 26 Maiu 1922 nu se vor lua în considerație.

Se face cunoscut că se vor considera ca nule și neavenite:

a) Ofertele care nu ar fi însoțite de chitanța menționate mai sus Ofertări de garanții de puse pentru alte contracte sau de sume pe care concurentul ar avea de primit dela administrațiunea C. F. R. pentru furnituri efectuate, nu pot înlocui în nici un caz garanția provizorie de 5 la sută. b) Ofertele care nu ar conține locul de predare; c) Ofertele care ar conține derogări; d) Supra oferte sau oferte fără preț arătând însă nu scărământ a supra celei mai eftine prezentate. Se vor respinge dela licitație concurenții particulari și forme individuale ori sociale care odată cu oferta nu vor face dovadă deplină a capacității civile și comerciale a lor și a mandatarilor lor.

Cauțiunea definitivă va fi de 10 la suta care trebue depusă indată ce concurentul declarat adjudecător a primit cuvenitul aviz. Numai după complectarea garanției se va încheia contractul. In caz când concurentul declarat adjudecător nu este următor invitațiunei coprinsă în avizul sus menționat Direcțiunea Generale C F. R. fără vreo somațiune prealabilă sau judecată Va considera adjudecarea neavenită și a confișca în folosul administrației cauțiunea provizorie spre despăgubirea daunelor ocazionate. Concurenți pot oferi întreagă cantitate sau cantități mai mici de pietris. Asupra prezentă furnitori nu se va face nici o lucrare și nici o plată când furnizarul nu va dovedi cu chitanțele administrației financiare pentru achitarea înpozitelor pe cifra afacerilor și a taxelor fiscale pentru contract. Dacă în termen de o săptămână dela comunicarea aprobării licitației adjudecătorul nu va face acesta dovezi va fi decăzut din contract din culpa sa, iar garanția depusă rămâne pierdută.

In ofertă se va arăta în mod precis: a) Cantitatea oferită; b) Locul de predare; c) prețul unitar; d) termenul de predare. Concurentul care ar emite a pune în oferta sa termen de predare se consideră că acceptă terminul fixat mai sus. c) Când prederea se face în mai multe locuri de predare se va arăta ce anume cantitate se va preda în fiecare loc.

Direcțiunea IV. Regională Cfr. Cluj își rezervă dreptul de a contracta și pentru cantități mai mici sau mai mare cu 25 la sută decât cele oferite pentru un anume loc de predare, fără ca prin aceasta reducere, ofertantul să aibă vreun drept ee a nu mai menține oferta. Aceasta obligațiune trebue exprimată prin oferta.

Rezultatul licitației se va comunica se menționează că licitația se ține conf. art. 68-79 Legea comptabilității. Publice din 1893 pentru orice informațiune a se adresa în toate zilele de locuri la serviciul de Economat din Direcțiunea IV. Regională Cfr. Cluj Calea Victoriei No. 53 între orele 11-13 unde se pot lua deslușirile necesare. Ofertanți rămân angajați pentru oferta prezentată 60 de zile dela data licitațiunei. Publicația se va ataşa la ofertă.

Invitaţtuni speciale nu se vor face.

DIRECȚIUNEA IV-A REGIONALĂ.

La _____ 1922.

Inaintea noastră _____ oferentul:

martor: Locuința permănentă a ofert

Orașul, comuna _____

martor Strada _____ No. ____

Reproducerile nu se vor plăti. 1769

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

9798, 23304, 20631, 19326, 11007, 37264, 28540, 15489, 30176
22330, 39070, 10619, 49068, 4390, 20667, 49050, 13060, 10052
29160, 20267, 36448, 45429, 11352, 20263, 30903, 34159, 33095
15705, 1998, 39835, 13059, 17236, 33020, 5715, 35988, 40866, 45720
47415, 22287, 4412, 28385, 16355, 37636, 43173, 28072, 36782
33684, 5823, 46990, 16823, 43606, 33732, 24213, 14957, 5293, 37211
1466, 37937, 35780, 375, 38710, 7069, 21682, 4921, 17795, 35767
37527, 18995, 45187. 17726, 27456, 3469, 49763, 1234, 6468, 450
12721. 42785, 17610, 29539, 38328, 43823, 16899, 13981, 1349
29092, 20034, 15749, 22947, 11051, 15143, 31990, 6151, 28171
23294, 38420, 49296, 24500, 5131, 3595, 2596, 34547, 9654
24757, 37623, 1628, 21292, 21972, 17167, 26417, 24739, 10298
31879, 48588. 47039, 17820, 33574, 23599, 40312, 20874, 27606
31549, 36188, 43041, 37588, 45070, 7152, 16414. 23770, 24232
7581, 11852, 29437, 22032, 41372, 48748, 37863, 6986, 3723, 38962
27619, 40086, 27953, 46476, 36394, 12196, 49677, 27317, 46401
42871, 18010, 8658, 25532, 10852, 16723, 41233, 32889, 45303
11409, 36406, 33546, 22413, 29699, 15479, 47545, 24480, 43928
7826, 29933. 9921, 11912, 24894, 17804, 43245, 38337, 27886
37118, 8722, 9038. 19118, 25367, 911, 26548, 28355, 23025, 6349
10818, 24473, 44147, 24792, 28598, 3973, 29610, 42072, 6257, 9605
21332, 30297, 41764, 11224, 6536, 33565, 18474, 33562, 46649
26864, 5798, 32120, 5276, 33664, 14173, 39613, 43392, 15728
41891, 43359, 28374, 17785, 4071, 46722, 258, 28044, 30643, 22424
41843, 10603, 6798, 29762, 21398, 29357, 29483, 43214, 27674
3462, 13833, 47344, 11966, 14533, 20357, 45689, 7491, 38802, 2842
28130, 9231, 31816, 41292. 33062, 43707, 23658, 38476, 6223, 25343
39719, 45519, 13396, 36409, 21307, 27346, 36271, 35097, 38843
21888, 30239, 17021, 12137, 32097, 48566, 40258, 47251, 1934
31994, 28524, 11392, 27284. 2706, 41731, 11125, 22864, 21000
3511, 47600. 36233, 35667, 9261, 17915, 27949, 12821, 17376, 10706
32458, 37844, 5611, 44069. 45738, 4989, 29590, 33289, 44647
16111, 3018, 10054, 21480, 31137, 25154, 29761, 35128, 22712
21063, 3089, 32633, 42302, 2152, 9007, 22553, 1067, 49681, 36262
29456, 42122, 27787, 26373, 27178, 4792, 306, 20826, 4988, 30709
11933. 1880, 1879, 32990, 48130, 4987. 25239, 6683, 35649, 24998
26484, 5606, 26434, 45452, 40186. 6496, 26823, 39608, 8613, 15626
11803. 26034, 39367, 37813, 36298, 17566, 44590. 8600, 18625
16574, 8657, 45392, 19120, 35597, 7706, 48362, 29690, 1552, 46007
11068, 310, 49225, 28227, 38340, 5840, 12998, 41542, 32301, 21448
5316, 48291, 39559, 29932, 38389, 32317, 34319, 8558, 17730, 1989
39366, 14820, 22928, 21420, 25476, 13393, 4692, 39329, 48180
15107, 8455, 43216, 15705, 18568, 5613, 1835, 43064, 8965, 10890
26001, 21846, 31344, 29224, 2302, 10182, 15003, 30597, 6767, 37819
15108, 9392, 39032, 17170, 48401, 23728, 27929, 38017, 13907
40474, 6328, 38787, 10988, 19895, 9490, 13593, 34121, 26982, 6852
40700, 44668, 22743, 36701, 41304, 32457, 27675, 1839, 40047
30001, 35381, 22699, 42676, 34773. 43102, 49683, 49682, 4636, 7897
10783, 5059, 5751, 7239, 18684, 26349, 27026. 12002, 12596, 38378
2173, 9974. Seria N. Nrii 24629, 29626, 4292, 14709, 24 87, 33873
1881, 16095, 44522, 41044, 27191, 6424, 31450, 40221, 24185, 21061
25053, 31296, 42725, 11953, 3069, 32348, 44637, 49278, 5099. 20672
43394, 38687, 44006, 33808, 43615, 38014, 9218, 26284, 40262
34736, 33812, 36650, 22092, 38231, 45872, 37111, 23124, 6125
30637, 14750, 47670, 5217, 5287, 10829, 15184. 4377, 27198, 48622
12127, 22500, 2032, 2031, 31082, 13400, 39773, 9515, 38282, 8706
41818, 45313, 25643, 24399, 30335, 40789, 17099, 44966, 15559
4154, 39032, 3705, 41917, 46238, 36166, 42849, 14162, 42132, 3496
36684, 34818, 43904, 8790, 34760, 37550, 6550, 311, 11612, 34639
36321. 21911, 36691. 45832, 1059, 35096, 42542, 22478, 17274, 15722
3401. 47851, 2818, 49930, 3077, 24100, 6368, 47929, 30975, 23092

(Va urma.)

METALURGIA „RAHOVA"

TURNATORIE SPECIALA DE ALAMA, BRONZ, FOSFORAT, ALUMINIUM, ZINC

și compoziție pentru lagăre. Instalație modernă de Nichelaj, alămit, aurit și argintat.

București, Str. Sf-ții Apostoli No. 74. Telefon 23/44

Execută prompt și se găsesc gata în depozit: **Ventile de bronz pentru aburi. Robinete și prize de concesie. Hidranti și racorduri pentru incendiu și grădină, Policandre și sfesnice pentru biserici.** 1732

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri carî ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Kózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
Central	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
	Automobile	Emke	Barza	**Croitor de Dame**
	Blaga		„TEXTILANA“ **Szegfü & Sipos** Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Al patrulea târg de mostre din Praga

Dela 3—10 Septembrie va avea loc la Praga al 5-lea târg de mostre internațional. Dacă primul târg de mostre, care a avut loc în toamna anului 1920 a dovedit că și cea mai îndrăsneață idee poate fi realizată, dacă se găsesc oameni, cari într'adevăr cred în ceea-ce propovăduesc și cari nu se tem de obstacole, chiar dacă acestea ar părea de neînvins, al doilea târg de mostre aranjat în primăvara anului 1921 a știut să aducă acele concepții îndrăznețe exprimate înainte de inaugurarea primului târg de mostre în armonie cu situația reală. Iar târgul al treilea de mostre a fost în totul rezultatul acelei inteze, care se formează atunci când entusiasmul se unește cu munca conștiincioasă și rodnică.

Consiliul de administrație al târgului de mostre nu a ținut în seamă că succesul târgului al doilea nu a fost atât de mare ca succesul primului târg de mostre, ci s'a silit să afle cauzele și să înlăture consecințele. — Succesul de netăgăduit al târgului al treilea a dovedit apoi că târgurile de mostre din Praga nu numai că sunt o instituțiune capabilă de existență și desvoltare, dară și aceea că prin ele ni se desvoltă ceva de-o importanță colosală, despre care poate n'au visat nici cei mai îndrăsneți fondatori și inițiatori.

Toate târgurile de mostre, prin urmare și târgurile din Praga, urmăresc în primul rând scopul de-a înlesni raporturile directe între producători și cumpărători. Ele sunt o bursă și totodată o expoziție. O bursă pentru-că acolo se cumpără cu prețuri curente pe piața mondială, și o expoziție, pentru-că în ele se reoglindește în modul cel mai evident progresul producțiunei într'o ramură sau în alta.

In mod progresiv și cu cea mai mare siguranță Târgul de Mostre din Praga tinde a deveni o instituție puternică de un caracter cu totul deosebit de cele alte Târguri din lume. Ele devin un factor organisator având sarcina de-a rezolva problemele cele mai importante, pe cari teoretic le pregătesc ministerele noastre și celelalte instituțiuni înființate pentru promovarea industriei și a comerțului.

Cine nu crede, să meargă să viziteze d. e. secția comercială a târgului de mostre din Praga și se va convinge cât de mare e agenda pe care aceasta o rezolvă. Aici se mijlocesc afaceri nu numai cu ocazia târgului, ci și în decursul anului întreg și agenda, care crește din ce în ce este cea mai bună dovadă că târgurile de mostre din Praga și-au câștigat încrederea producătorilor și comercianților nu numai la noi dară și în străinătate. Producătordul nostru, căutând o piață în străinătate, pentru desfacerea produselor sale, vine la noi cu aceeași încredere ca și exportatorul din străinătate, care caută legături comerciale la noi. In alte părți o astfel de agendă este un isvor de câștiguri colosale; noi însă facem aceasta în mod dezinteresat completând în mod benevol întreaga acțiune a Târgului de mostre. Consiliul de administrație al târgurilor de mostre din Praga este neobosit în căutarea de noui mijloace prin cari s'ar putea ajuta comerțul și industria noastră, pentru a putea ocupa pe piața mondială locul care i se cuvine. Grație propagandei largi, târgurile de mostre din Praga, informează astăzi în mod regulat cercurile comerciale și industriale din lumea întreagă, asupra industriei și comerțului nostru, provocând un deosebit interes pentru statul și națiunea noastră chiar și în ținuturile cele mai îndepărtate, în cari poate că nu aveau idee despre existența noastră. Această muncă bine-înțeles nu e ușoară însă este necesară și foarte recunoscătoare, chiar dacă roadele nu sunt încă vizibile.

In consiliul de administrație al târgurilor de mostre din Praga s'a născut ideia de a trimite trenuri speciale cu mostre, cari să ducă mostrele produselor noastre acolo unde am putea câștiga noui piețe de desfacere. Primul nostru tren de mostre s'a înapoiat din turneul său în Rimânia și Bulgaria. A plecat în împrejurări cât se poate de grele, în timpuri colosale a valutei românești și bulgărești, când marca germană depreciată și coroana austriacă erau pentru cumpărătorii români și bulgari un mijloc de plată cu mult mai avantagios decât coroana noastră. A trebuit să învingă piedeci colosale chiar și în cercurile cărora trebuie să le aducă foloase și în cercurile, cari din oficiu trebue să dea concursul lor comerțului și industriei. Un alt nîtreprinzător ar fi abzis poate în împrejurările acestea de-a trimite trenul, noi însă am văzut, că dacă nu mergem noi cu marfa noastră în aceste țări, vor veni alții cu marfă de concurență și s'a dovedit că am avut dreptate. A fost timpul suprem!

S'a pus problema expositiei stabile a târgurilor de mostre Cehoslovace, la noi în Praga și în câteva centre importante a comerțului mondial, asemenea și problema Băncii de export etc. Consiliul de administrație al târgurilor de mostre dă cea mai mare atențiune acestor chestiuni, asemenea și altor probleme și proecte, despre cari nu se poate scrie azi pe larg, însă a căror rezolvare va însemna o nouă etapă în intreprinderile noastre economico-naționale.

Răspândiți „Infrățirea“

REPARAȚIILE GERMANE

Ce cuprinde noul plan de reparațiuni pentru Germania

Ziarul Vossische Zeitung dă următoarele detalii asupra noului plan de reparațiuni întocmit de experții financiari englezi și italieni.

Suma toată de 110 miliarde pe care Germania are de plătit se divide în 65 miliarde și 45 miliarde.

Prima sumă de 65 miliarde o va plăti Germania numai atunci când unul din creditorii aliaților va exige datoriile de război dela un aliat debitor.

Franța și Anglia se obligă reciproc de a reclama plata datoriilor lor numai în cazul când America nu va renunța la creanțele ei de război.

*

Din restul sumei de 45 miliarde. 5 miliarde vor fi transformate într'un împrumut englez, caer în primii trei ani nu vor produce nici o dobândă, după care timp va purta o dobândă de 5 la sută.

Celelalte 40 miliarde să fie prevăzute cu o dobândă de 5 la sută.

Și să fie plătile în rate semestriale conform modalităților stabilite la Spa.

Intre timp se va procura Germaniei un împrumut de 30 miliarde, care se va realiza în rate într'un șir de ani:

*

Aliații trebuie să oblige să reducă la un minimum trupele de ocupațiune, iar Germania trebue să dea următoarele garanții:

In cursul anului 1924 bugetul statului german trebue echilibrat cu orice preț. Deficitele existente trebue complectate numai prin împrumuturi interne și nu prin emisiuni de hârtie monedă. Banca Imperiului trebue să capete absolută independență față de guvern. Emisiunea de hârtie monedă nu va putea depăși o limită fixată.

Prețul cărbunilor în interiorul țării nu va trebui să fie inferior a trei pătrimi din prețul mondial.

Criza industriala în Cehoslovacia

Secretarul general al Uniunei industriașilor cehoslovaci publică o dare de seamă statistică relativă la criza economică, care bântue actualmente în Cehoslovacia.

Numărul falimentelor în luna Martie este de opt ori mare ca cel din Martie 1921, și numărul concordatelor încheiate în afară de tribunal a fost de 50 ori mai mare față de cel din luna Martie 1921.

Numărul lucrătorilor fără lucru, cari în Noembrie 1921 era de 31.000 s'a ridicat în luna Aprilie 1922 la 60.000.

Exportul a scăzut la jumătate ce a fost în epoca corespunzătoare din anul trecut.

Pentru a se evita agravarea se cere reducerea salarilor.

Industriașii mai cer o reducere a taxelor asupra cărbunilor, a tarifelor pe căile ferate, etc..

Lupta pentru stăpanirea Palestinei

Vineri, în prezența unei numeroase asistențe compuse în majoritate de clerii înalți de toate naționalitățile, printre cari mai mulți cardinali, patriarhul Barlassins al Erusalimului a ținut o conferință despre sionismul în Palestina. Patriarhul a declarat că sionismul este mai mult o organizație politică, cu tendințe vădite anti-catolice. El a reproșat sionismului de a asupri, sub protecția și patronajul guvernului Palestinei, pe toate celelalte naționalități profesând altă credință, inclusiv israeliții ortodoxi, cari nu sunt raliați cu sionismul. Patriarhul termină declarând că trebue pornită o cruciadă contra sionismului: întreaga creștinătate este datoare să se ridice pentru a pune capăt situațiunei intolerabile create în Palestina

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

Anul II. No. 518 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Vineri 19 Maiu 1922

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIATIUNII" SIBIU

Infrățirea

110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU[...] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO[...]
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Chestiunea minorităților

Concepută cu scopul de a refacerea economică europeană, conferința de la Genova din capul locului și-a început greșit lucrările. Trebuia de înțeles că drumul cel bun al conferinței era să nu se depărteze de obiectivul ce se propusese la Cannes, adică să discute numai chestiu i în legătură cu soluționarea problemelor economice, înlăturându-se cu totul din dezbateri chestiunile politice.

Apucând pe această cale, conferința putea să obțină rezultate pozitive și corespunzătoare intereselor tuturor națiunilor. Datorită însă atitudinei unora dintre delegații adunați acolo, cari au tolerat și chiar au susținut pretențiunile reprezentanților sovietiști de a se pune în discuție chestiuni politice, în nici un caz de competința conferinței, — astăzi la Genova se observă o complectă dezorientare și vina cea mare o poartă dl Lloyd George, care de la început trebuie ca în deplin acord cu șeful delegației franceze și cu împătrita înțelegere, să se opule ori căror tendințe de a se depăși cadrul conferinței.

Nimenea nu ar putea să prevadă în mod precis care vor fi rezultatele conferinței. Știrile ce sosesc de acolo sunt dintre cele mai contrazicătoare și fie care zi aduce noui surprize în atitudinea celor trimiși la Genova în speranța unor zile mai bune pentru liniștea și prosperitatea popoarelor.

Una dintre surprizele intervenită zilele acestea și menită să creeze noui dificultăți în lucrările conferinței e și chestiunea minorităților din țările succesoare din centrul și estul Europei, ridicată de dl Lloyd George, după îndemnul Ungariei, a cărei acțiune redentistă nu încetează o clipă.

Problema minorităților rezolvită definitiv de tratatele războiului, ca și celelalte chestiuni politice europene ce au decurs din urmările războiului, nu îndreptățea de loc pe premierul englez să o ridice din nou la conferință, pentru că în primul rând se opunea la aceasta hotărârile luate de aliați la Cannes.

Dar dacă cumva se găsesc în prezent sau s'ar ivi de aici înainte puncte întunecoase în ceia ce privește drepturile minorităților, în oricare caz luminarea lor nu incumba conferinței genoveze, ci „Ligei Națiunilor" instituțiune la alcătuirea căreia au căzut de acord aliații, dându-i atribuțiunea ca să fie singura în drept a se ocupa cu rezolvirea unor asemenea chestiuni.

Examinând însă situația minorităților din statele succesoare ale centrului și estului european, vom ajunge la rezultatul că lamentațiunile Ungariei nu sunt de loc îndreptățite și prin urmare nu e cazul unei intervenții a Ligei Națiunelor, necum a Conferinței dela Genova.

In România, de pildă minoritățile maghiare sunt tratate cu o largă bunăvoință, acordându-li-se drepturi deopotrivă cu acelea ale tuturor românilor, atât din vechiul regat cât și din provinciile din nou alipite. Clauzele tratatelor privitoare la această chestiune n'au suferit nici o atingere, iar rezultatul este că maghiarii din România se bucură de o situație superioară din toate punctele de vedere acelora din Ungaria. Dovada acestei afirmațiuni ne-o face un articol apărut de curând în ziarul maghiar din Budapesta „Az Ujság", în care se spune că minoritatea maghiară din statul român dezaproabă cu totul acțiunea politică a conducătorilor statului maghiar, care nu este întreprinsă în spiritul vremii; iar mai d parte autorul articolului spune că în călătoria pe care a făcut-o în Ardeal și Banat. a fost surprins de lipsa de atracție a minorităților maghiare din România față de statul maghiar.

Acelaș lucru se poate spune și despre minoritatea maghiară din Cehoslovacia. Pentru a dovedi aceasta, e destul să spunem că acolo ungurii au 12 deputați în Parlamentul cehoslovac, ceia ce de sigur că e un număr apreciabil față de populația de naționalitate maghiară aflătoare în Cehoslovacia. Nu tot așa, am putea spune despre minoritatea cehoslovacă din Ungaria care nu are nici un reprezentant în Parlamentul de la Budapesta.

Dacă lucrurile stau astfel, ar mai putea oare cineva susține că intervențiile Ungariei din acest punct de vedere sunt îndreptățite? Cauzele care o determină la acest sol de lamentațiuni trebuiesc căutate în altă parte. Declarațiunile făcute zilele trecute de contele Bethlen la Debrețin, unde candidează, că „scopul politicei externe a Ungariei este restabilirea suveranității maghiare", — ne lămurește pe deplin asupra intențiunilor bărbaților politici de la Budapesta.

Iată considerentele în virtutea cărora credem că insistențele depuse la Genova de d-l Lloyd George în această privință, nu au fost călăuzite de un interes legitim al minorităților maghiare din statele succesoare, iar rezultatul lor nu poate să fie altul, decât învrăjbirea statelor adunate la Conferință pentru rezolvirea unei alte probleme, mai grave și mai presante: refacerea Europei în ruină.

[...] toate bisericile din țară s'au făcut ieri slujbe religioase pentru sănătatea A. S. R. Principesei Elisabeta despre a cărei stare telegraful continuă să ne aducă știri îngrijorătoare. O rugă fierbinte înălțăm și noi către Cel a tot puternic pentru grabnica însănătoșire a principesei la patul căreia veghează astăzi două popoare.

D-l Al. Vaida și politica Ungurilor din România

Fruntașul naționalist îndeamnă pe ungurii ardeleni să facă politică maghiară

Firește, trebuia ca politica externă a partidului care face politică străină chiar și în interiorul țării, să nu se mărginească numai la mult discutata chestiune a Basarabiei și la conferința genoveză, pe care partidul naționalist ardelean a privit-o tot timpul prin prisma internaționalistă a țărăniștilor dnului Lupu, ci să îmbrățișeze și chestiunile Ungariei și în legătură cu această țară și chestiunile minorității unguești dela noi, bine înțeles privite prin prisma Ungariei.

Dl dr. Vaida, înfocatul naționalist, care a condus partidul dlui Maniu dela o extremă la alta fără cea mai mică remușcare, s'a grăbit să dea presei unguești din Budapesta interviewuri, bine înțeles animate de acel spirit naționalist, pe care l-a introdus dela un timp încoace în sânul partidului său. Interviewul fruntașului naționalist dat ziarului „Uj Nemzedék", e caracteristic, ca toate faptele acestuia din vremea din urmă. Dnul Vaida se plânge publicului din Ungaria, că actualul guvern român a căutat înțelegerea cu cetățenii de limbă maghiară, și că s'au găsit printre aceștia mulți, cari să primească mâna prietenească întinsă de guvern.

Motivul, pentru care dl Vaida nu vede cu ochi buni apropierea cetățenilor maghiari din România de concetățenii lor români, e limpede pentru toți. Dușmănia la care instigă d-sa prin ziarul budapestan se explică însă prin cele ce urmează. Dl Vaida își exprimă în continuare încrederea, că minoritatea maghiară din cadrele statului român va face o politică ungurească și nu după cum ne-am aștepta noi, ceilalți români cari nu purtăm titlul de naționaliști, o politică de înțelegere cu cetățenii români.

Până aci declarațiile fruntașului naționalist erau logice, ori cel puțin consecvente principiilor anti-românești, de care se conduce d-sa și partidul din care face parte.

Restul interviewului e însă cu desăvârșire ilogic. D. Vaida, dupăce aprobă neînțelegerea dintre ungurii ardeleni și noi, și dupăce ațâță chiar la această neînțelegere, adaogă că românii iubesc pe unguri, pe care d-sa îi ațâță împotriva lor.

Incheerea interviewului era firesc să privească situația din Ungaria. Fruntașul partidului național se înfurie împotriva oligarhiei maghiare din Ungaria, împotriva acelei oligarhii, care inspiră politica ungurească ardeleană, pe care D-sa însă o cere ungurilor noștri.

Această lipsă de logică din declarațiile d-rului Vaida n'a fost luată în considerație de presa budapestană. Aici, în România, trebuia să fie bătătoare la ochi, fiindcă declarațiile d-lui Vaida ne atingeau, în timp ce însă, pe cetățenii doresc de răfuială al Ungariei îi lingușiau, și le serveau interese, care dacă pot să fie ale d-lui Vaida și ale partidului național nu pot să fie însă și ale Romaniei. Presa maghiară a jubilat în urma acestor declarații. El, nu i-s'au părut nici nelogice, nici fără efect aceste declarații. Și ne închipuim, că încă în aceeași zi, birourile de propagandă s'au grăbit să dea diplomației unguești din apus o armă în plus, o armă, pe care le-a oferit-o împotriva noastră, un fost prim ministru al nostru.

„Vina guvernului"

Intr'un județ din Oltenia două sate s'au luat la harță dela o palmă de pământ la care cu toții râvneau. Incăerarea s'a terminat cu câteva capete sparte și cu o ploae de sudălmi aruncate peste capul celor câtiva jandarmi care le-au potolit. O comisiune de anchetă cercetează cauzele conflictului și desigur lăcomia provocătoare de turburări a celor cari încălcau drepturile celorlalți va fi pedepsită așa cum se cuvine.

Incăerarea dela Cocoș (Dolj) e un fapt banal, o bătae ca toate bătăile între oameni prea iuți din fire și prea puți înclinați a respecta dreptul altora și ordinea tuturor. Imaginația continuu excitată a presei de opoziție însă, a găsit prilej să scoată noui efecte, la o temă care a început să obosească, prin exces de uz. Guvernul a fost pur și simplu acuzat de..., provocare la rebeliune, bine înțeles datorită sistemului „reacționar" și „antidemocratic" al guvernării actuale. Țăranii din Grecești n'ar fi încălcat moșia celor dela Cocoș dacă se afla la cârma țării d. Vaida, dr. Lupu sau d. general Averescu; țăranii din Cocoș n'ar fi dat cu parul în cei cari voiau să le fure țarina, dacă nu se afla la guvern partidul liberal!...

In dorința de a ataca cu orice preț guvernul, presa partidelor de opoziție nu se dă îndărăt dela nimic.

Ceea ce s'a petrecut în presă cu prilejul neînsemnatei ciomăgeli de la Cocoș, se repetă zi de zi dela venirea guvernului liberal. De toate nimicurile, de toate incidentele zilnice întâmplate opoziția face veșnic responsabil guvernul.

In publicistica noastră cotidiană domnește o continuă stare de agitație, care nu are nici o îndreptățire. Starea aceasta de veșnică atu reală cu pretenție de critică nu ne poate fi decât vătămătoare. Ea viciază atmosfera vieții sociale și slăbește încrederea în forțele proprii ale individului și societății, împiedecând îndemnul la muncă atât de imperioasă nevoii de supraproducție care să ne scoată de pe povârnișul ruinei. Dar nu numai atât. Persistența ridicolului n'o putem observa decât noi între noi, și nici aceștia toți. Străinii cari au tot interesul să găsească cât mai multe arme vrăjmășiei ce ne poartă — și nu sunt puțini, din nefericire — găsesc în presa noastră, în acest exces de critică, de bârfeală, admirabile argumente. Opera oricât de vorbitoare prin temeinicia ei a guvernului actual, nu poate să opună singură respect vrăjmășiei străine, câtă vreme în țară, vrăjmășia a luat locul onorabilei adversități politice.

Și e timpul să ne gândim că nu ni se mai poate ierta nici o întârziere pentru a ne pune în complexul statelor mondiale la locul ce ni se cuvine. Iar la aceasta nu vom ajunge decât prin cât mai multă muncă productivă și cât mai puțină vorbărie inutilă.

Știrile zilei

Starea Principesei Elisabeta

O ușoară ameliorarea

Atena — Pricipesa Elisabeta a avut o napte liniștită, Temperatura se menține ridicată până la 39 grade, iar pulsul dela 126-132. Respirația 28 32.

Atena. — Starea sănătăței principesei moștenitoare Elisabeta, deși continuă a fi foarte gravă, în dică o ușoară ameliorare.

Regele și Regina României au sosit la Atena

...mentariile unui ziar francez

Paris. — „Le Temps" relevă cu satisfacție concordanța perfectă dintre politica Americe și aceea a Franței.

Mișcarae culturală; literară, teatrală, artistică

Programul

vizitațiunilor canonice a P. S. Sale Episcopului NICOLAE al Clujului, în protopopiatele Turda, Lupșa, Abrud și Câmpeni

1. Plecarea dela Cluj Sâmbătă, 7/20 Maiu orele 2 și jumătate p. m.
2. Sosirea la Turda Sâmbătă, 7/20 Maiu, orele 5 p. m. Vecernie în biserica noastră din Turda.
3. La 6 ore vizitarea liceului, școalei de fete și spitalului.
4. Duminecă 8/21 Maiu, serviciu divin festiv (9—11 și jumătate).
5. Recepțiuni la casa judelui.
6. Masă comună la ora 1 a. m.
7. Vizite la reprezentanții autorităților (5—6) și vizitarea cancelariei protop.
8. Luni 9/22 Maiu, parastas la mormântul lui Mihai Viteazul.
9. Cercetarea bisericilor din Sânmihai, Buru, Lunguești, Ocolișul-Mare (cu doxologii) 8—12.
10. Cercetarea bisericilor și poporului din Sălcina de jos și sus (3—5 p. m.)
11. Marți 10/23 Maiu în parohia protopopească Baia de Arieș, serviciu divin, recepții, vizitarea cancelariei protopopești.
12. Miercuri 11/24 Maiu, parohia Lupșa a. m. serviciu divin, cercetarea cancelariei oficiului parohial și după masă plecarea la Abrud.
13. Joi 12/25 Maiu în Abrud serviciu divin, parastas pentru eroii căzuți în războiu, pentru desrobirea neamului, recepții, masă comună.
14. Vineri 13/26 Maiu, cercetarea bisericilor și parohiilor Cărpiniș și Bucium.
15. Sâmbătă 14/27 Maiu, vizitarea cancelariei protopopești. Plecarea la Cărpiniș și sosirea la 4 ore p. m.
16. Duminecă în 15/28 Maiu a. m. serviciu divin în biserica din Câmpeni, recepțiuni și masă comună; p. m. producțiunea elevilor dela școalele medii din Abrud.
17. Luni 16/29 Maiu, vizitarea parohiilor Ponorel, Vidra-medie, Vidra de jos și Vidra de sus și cercetarea casei lui Avram Iancu.
18. Marți 17/30 Maiu vizitarea bisericii din Săcătură și Albac cu serviciu divin pentru martirul Horea (și vizitarea cancelariei prot. din Câmpeni).
19. Miercuri în 18/31 Maiu, reînapoierea la reședința episcopească.

Succesele unei românce la Paris

Iată ce scriu ziarele pariziene asupra compatrioatei noastre d-ra Sabine Nicolescu, elevă a Conservatorului Național din Paris, cu ocaziunea unui concert pe care l'a dat d-sa în capitala Franței.

„D-ra Sabina Nicolescu harpistă, a repurtat un imens succes, și nu vom număra furtunile de aplauze ce i s'au adresat, ci ne vom mărgini să facem elogiul virtuozității technicei sale și a gratiei cu care a detaliat părțile cele mai fine ale operilor maeștrilor săi.

Se poate oare reda cu mai multă gingășie și abilitate „les Variations pastorales" (sur un vieux Noil) de Marcel Samuel Rousseau și „Chanson populaire francaise", de Marcel Grand-Iany? În „Au Matin" de Marcel Tournier și în „Deux preludes" a aceluiaș autor, d-ra Nicolescu ne-a arătat toată admirația pe care o are pentru maestrul său, făcând printr'o încântătoare causerie mai întâi expunerea temelor principale ale operilor acestora, și executându-le apoi, cu toată inima și talentul său.

Virtuozitatea și-a rezervat-o pentru „Grande Fantaisie" de Camille Saint-Saens și pentru „deuxieme arabesque" de Debussy.

Publicul încântat și uimit, i-a arătat prin aplauze repetate, toată satisfacția sa".

Instituirea unui club al artiștilor pictori și sculptori din Cluj

Pictorii și sculptorii din Cluj, la inițiativa și sub protecția inspectorului artelor d. Emil Isac, au înființat în Cluj, un club artistic, a cărui lipsă s'a resimțit așa de mult.

Acest club are menirea nu numai să strângă rândurile între artist și artist ci și între artiști și iubitorii de artă. Chemarea lui este pe lângă promovarea unei munci mai intensive, și cultivarea sentimentului de solidaritate între membri, mai ales deschiderea unei școale de pictură, de ateliere și expoziții permanente și ajutorarea și câștigarea de burse pentru acei artiști talentați cari ar dori să se perfecționeze în streinătate.

Clubul are cel mai ideal și altruist colorit, politica fiind complect exclusă dintre membrii.

Adunarea de constituire s'a ținut în cea mai mare însuflețire. Comitetul ales se compune din următorii:

Președinți: Emil Isac și pict. Alexandru Popu; vicepreședinți: pict. Capidan și Koos; secretari: pict. Havasi și prof. pictor Ioan Vlad; maiordomi: pict. Pap Domoos și sculp. Ferghete; comitetul artistic român: pict. doamna Elena E. Chiffa, pict. d-ra Gogan, pict. Capidan, pict. Damian și pict. Cornea; comitetul artistic maghiar: pict. Acs, pict. Beniamin, pict. Deac și sculpt. Stein.; jurisconsult: dr. Zaharie Boilă; membrii externi români: dr. Babeș, Cezar Petrescu, dr. E. Hațiegan, dr. Leon și L. Blaga; membrii externi maghiari: Grof Teleki, Grof Haller, Farkas M., dr. Kadar și dr. Mihalfi.

Statutele s'au trimis spre aprobare.

Cetiți „Infrățirea"

ECOURI

Casa lui Tolstoi

Casa pe care a locuit-o Tolstoi la Yasnaia Poliana e aproape în ruină.

Clasată ca monument istoric de guvernul Sovietelor și transformată în muzeu ea servește publicului ca pelerinaj.

Totuși bolșevicii n'au făcut nimic ca s'o ferească de ruină; invitând numai familia lui Tolstoi să-și procure bani, pentru a-i face reparațiuni e urgente.

Familia a decis să publice în limba franceză, ediția completă a operilor lui Tolstoi, care ar produce banii necesari, pentru repararea casei marelui scriitor rus.

FURTUL UNOR RELIQUII MOSCOVITE

Renumita capelă a Madonei Iberice, cea mai însemnată din reliquiile Moscovei, a fost prădată într'una din zilele trecute.

A suferit pagube însemnate o icoană făcătoare de minuni, care era împodobită cu briliante și perle.

Valoarea bogățiilor furate se ridică la peste opt milioane de ruble în aur.

Populația a luat cunoștință de acest furt cu o liniște desăvârșită, având în vedere că obiectele de preț ce se aflau în această capelă urmau să fie sequestrate în zilele acestea de către Stat.

RECORDUL CALATORIILOR

Il ține micul Koo ,fiul reprezentantului Chinei la Londra. Născut la Washington, în timpul Conferinței, a plecat acum în China. S'a calculat că la terminarea voiajului va avea parcurși în mediu, dela începutul vieții, cam 1600 km. pe săptămână.

Să străbați trei continente în vârstă numai de 3 luni, e cel mai mare record al turismului!

UN OMAGIU NEAȘTEPTAT

Se știe că Germanii au pentru cartofi aceeași pasiune pe care o au alte popore pentru pâine.

Dacă numele inventatorului pâinii nu este cunoscut, se cunoaște prea bine numele celor cari au răspândit cartofii pe pământ. Ei sunt Parmentier și Francisc Drake.

Micul oraș Offenburg din Germania a găsit cu cale să-și arate recunoștința față de celebrul englez, ridicându-i o statue.

Orașul are o singură stradă, străbătută de un tramvai, care trece de două ori pe zi.

La una din extremitățile acestei strade se află statuia lui Drake, enormă și cu soclul împodobit cu cartofi.

S'ar putea ridica și lui Pascal o statue pentru că a inventat roaba iar pe soclul statuii s'ar putea pune o roabă!

RECLAMA AMERICANA

Un mare succes de librărie a obținut de curând un roman canadian, datorit nu numai meritului operei ci și publicității făcută de editor.

Folosindu-se de faima acestui roman, un mare fabricant de îngrășăminte a cumpărat un mare număr de exemplare, trimițându-le gratuit fermierilor, rugându-i să-l răspândească cât mai mult posibil.

Intre pagini a pus un mic catalog cu prețurile și natura îngrășămintelor chimice.

E literatura destinată să valorifice îngrășămintele sau din contră îngrășămintele să dea sprijinul lor literaturei?

Scriitorii și artiștii pot să se bucure în orice caz că vor scăpa de mizerie; comercianții îi lansează în același timp cu produsele lor.

Iată deci literatura salvată de îngrășăminte, săpunuri, paste alimentare!

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Ce poate face azi Liga Culturală

Cuvântarea d-lui N. Iorga ținută la deschiderea congresului „Ligei Culturale" din Curtea de Arges

„Deschizând Congresul Ligei culturale în orașul chiar unde, nu cum spune legenda, printr'o întâmplătoare descălecare, fie și cu cele mai curate elemente românești, din Ardeal, ci prin frățească adunare, fără luptă și fără urmele de dușmănie ale unei lupte isprăvite, s'a alcătuit, acum șase sute de ani, „Domnia a toată Țara-Românească", statornicind astfel de la început principiul, neschimbat de-a lungul vremilor, al unității absolute și necesare a neamului nostru, aflu în această veche solidaritate patriarhală o mângâiere pentru desbinările fără sens și îndreptățire ale prezentului.

Societatea care în toată activitatea ei, de la silințile studenților de acum trei decenii în România mică și fără orizont, până la triumful de astăzi al celor mai cutezătoare aspirații de întregire națională, n'a predicat altceva decât unirea în suflete pentruca din ea să porneacă alcătuirile materiale cele mai trainice, nu poate începe ședințele-i anuale fără a aminti tuturor acelora pe cari pasiunile prezentului, oricât de firești, îi fac a eși din firul unei desvoltări milenare, de o perfectă unire frățească, de și de un spornic localism, că, dacă prezentul politic nu se poate desface — și în aceasta nu e nici o critică — din fatalitățile unor desvoltări separate pe acest teren, tot trecutul nu spune altceva decât unitatea elaselor adânci ale poporului nostru și a culturei de toate treptele.

Concepții materialiste, care din nenorocire au prins astăzi tot câmpul și care sunt mai periculoase pentru Români decât toți dușmanii lor etnici împreună, fiincă astupă însuși izvorul undelor prin care se hrănește vitalitatea lor națională, pot face să iasă la suprafață alte credințe și alte îndreptări. Noi represintăm contra lor un idealism cultural care e, dacă se uită cineva bine, și cea mai mare și mai spornică realitate.

•

Aceleași concepții împiedică și azi Liga Culturală de a face tot binele pe care-l vrea și pe care — o spun fără a măguli pe alții ori pe mine însumi — îl poate.

Dăinuește încă părerea, care ascunde prea adesea ori lenea ori reaua-voință, că asemenea societăți nu mai au ce căuta. Activitatea Ligei ca și a oricăror întovărășiri de acest fel n'ar fi urmărit decât un spor de chilometri la harta Regatului Românici. Odată trase liniile noii granițe nu mai rămâne decât: să contemplăm ori să exploatăm neuitând în acelaș timp că creștem în fiecare zi prin acte nesocotite și prin răspunsuri pasionate, ori pe atât de nefirești, pe cât de fatale. Iar pentru școli și cărți — este Statul, persoană vagă și misterioasă, dând fără concursul devotat al nimănui ceia ce nu poate veni din sufletul și din inima unei colectivități ome nești care știe pentru ce trăește.

Dacă Liga ar fi numai o venerabilă firmă și o frumoasă amintire poetică, n'aș sta un moment la conducerea ei. Viața și munca m'ar atrage în alte direcții.

Dar eu cred — și așa credem cu toții — că poporul nostru așteaptă dela dânsa și dela alte societăți asemănătoare, care se întemează mereu și cărora o bună împărțire a rolului ce li revine într'un imens program îi ar asigura alături de noi un loc în recunoștința acestei națiuni trei lucruri; o nouă cultură populară pentru stratele adânci ale Românimii; o cultură unitară, pe neclintitele baze proprii și cu folosirea a tot ce oferă, oriunde, progresele moderne, pentru clasele de sus, înstrăinate de direcții deosebite pentru fiecare din ținuturile, din „terile" noastre: și un schimb cultural, folositor ambelor părți, cu alte individualități naționale, participând la acelaș, patrie iubită tuturora, și pe ai căror reprezentanți, în fruntea cu șefii culturii lor, îi salutăm, alăturea cu frații noștri de sânge din Ardeal, pentru întâia oară în acest loc de foarte vechiu trecut din care tindem către un viitor ce poate fi foarte mare.

•

Cartea de fiecare zi a țăranului, a meșterului român, care se conduc azi numai după bun simț, inteligență nativă și tradiție, opunându-se instinctiv curentelor de rătăcire, pe care nu le poate întâmpina cu succes forța brutală, este o urgentă necesitate națională, una din cele mai urgente, cu adausul unei frumoase foi limpezi care s'o țină în curent și s'o complecteze. Un întâiu dar pentru alcătuirea ei ni s'a făcut de d. Stârcea, maestru de ceremonii al Curții Regale, care împlinește astfel o făgăduială, și fondurile necesare i-au fost puse în vedere de Fundația I. C. Brătianu, al cărui comitet de conducere, în ultima ședință, a dat și un vot în această privință. Trebue să spun că ea poate fi făcută destul de repede, căci n'o înțelegem ca o lucrare enciclopedică, ești dintr'o singură minte sau formată dintr'o restrânsă colaborare actuală, ci ca o antologie a celor frumoase pagini ale tuturor scriitorilor noștri despre toate domeniile vieții și cugetării.

„Cartea bună" propusă în congresul trecut și pentru care s'au și culeș subscrieri, încă absolut neândestulătoare, e în curs de realisație. Cel d'intâiu volum, cuprinzând poezii de ale lui

Cronica politică

Intr'un articol publicat eri „*Patria*“ încearcă, denaturând și exagerând un fapt lipsit de orice importanță, să arunce în spinarea partidului liberal nemulțumirea și revolta care ar străbate lumea satelor noastre din pricina întârzierii în aplicarea reformei agrare.

Dintr'un act izolat, care nu-și poate găsi nici o justificare, ziarul partidului național voește să facă un act de o deosebită gravitate. Căci acest fapt ar fi după „Patria“ un simpton al revoltei care se adună în sufletul țărănimei văzând că lucrările de împroprietărire nu se realizează atât de repede cum nădăjduiau ei și că legea agrară n'ar putea satisface toată nevoia de pământ a țărănimei.

Și toată vina acestei închipuite situații, „Patria“ o pune în sarcina partidului liberal, care prin acțiunea sa demagogică din timpul campaniei electorale ar fi trezit la sate nădejdi cari nu se pot realiza.

Dar primejdia aceasta pe care o denunță ziarul partidului național nu există. Țărănimea noastră este prea înțeleaptă și înzestrată cu un superior simț al realității pentru ca să-și poată însuși toate nebuniile demăgogiei electorale pe care nu partidul liberal a făcut ci tocmai partidul național aici în Ardeal și partidul țărănist dincolo în vechiul regat.

Niciodată partidul liberal n'a făgăduit mai mult decât credea că poate realiza. Dimpotrivă, partid de ordine, el a înțeles să predice moderațiunea și partid cu experiență și cu răspundere, el a cunoscut realitățile și posibilitățile de înfăptuire.

Demagogie au făcut însă toate partidele „noui“ cari n'au intrat în viața politică a țării decât speculând nevoile și aspirațiile țărănimei. Demagogie a făcut chiar partidul național care a făgăduit pământ țărănimei pentrn a-i da când i-a stat în putere arendări forțate și Bancă Agrară.

Iată cine a făcut și face demagogie. Cât despre partidul liberal el are tocmai greaua sarcină de a realiza ceiace alții au făgăduit și n'au fost în stare sau n'au voit să realizeze.

Strugurii acri...

„Lupta“ de astăzi publică declarațiile unui fruntaș al partidului național-ardelean prin care se arată că partidul național nu mai e dispus să admită nici o apropiere, nici o transacție și nici măcar posibilitatea unor discuții cu partidul liberal.

Sub cuvânt că reprezintă moralitatea și consecvența în politica Ardealului — foștii conducători ai Consiliului Dirigent — uită și roadele guvernării lor și nenumăratele încercări de împăcare cu partidul liberal, care n'au reușit numai din motive de ambiției personală, cum așa de frumos a relevat aceasta Dl I. I. Brătianu, în discursul său, la începutul sezionei parlamentare.

Totodată partidul național în momentul, când situația lui politică se clatină amenință guvernul, că-i este dușman pe viață și pe moarte.

Această amenințare ca și „povestea descălecării“ în vechiul regat scoate în evidență mai mult decât orice alt fapt slăbiciunea partidului național. Durerea lui neputincioasă se asemănă cu a vulpei, care găsește totdeauna că strugurii, sunt acri, când nu poate ajunge la ei.

Un rol istoric

Rolul d-lui I. I. C. Brătianu la Conferința genoveză

x *Plecat la Genova cu hotărârea de a apăra demnitatea și interesele țării, d. Ion I. C. Brătianu, a înțeles că acuma este prilejul cel mai potrivit ca să impue și să afirme în fața streinătății pe lângă dreptatea cauzelor noastre și rolul ce se cuvine României Mari în concertul popoarelor europene.*

Și, premierul român și-a îndeplinit cu prisosință amândouă aceste misiuni. Pacea Europei nu putea fi asigurată fără ca ea, să se sprijine pe o înțelegere anglo-franceză. D. Brătianu și-a dat bine seama de lucrul acesta și de aceia din capul locului a depus toate insistențele ca să menție contactul între d-nii Lloyd George și Barthou.

Când acordul ruso-german dela Rappalo pricinuise dezorientarea în lucrările conferinței, șefui delegației române în vâltoarea unor discuțiuni între aliați, intervenind a declarat că e momentul să se pricapă că bunul mers al afacerilor europene depinde numai de strângerea raporturilor între Anglia și Franța. Vederile d-lui Brătianu au dobândit atunci aprobarea tuturor celor prezenți și conferința a putut astfel porni pe calea cea bună.

Socotind că adunarea genoveză, constitue unul dintre cele mai mari evenimente din istorie și dacă ea astăzi mai are posibilitatea să-și îndeplinească misiunea ei, datorită intervenției prim ministrului român, numai atunci ne putem da seama că rolul d-lui Brătianu la Genova e istoric.

Intr'adevăr în ultima ședință a conferinței, divergențele de păreri dintre d-nii Lloyd George și Barthou făceau imposibilă continuarea lucrărilor. Intrunirea comisiunei de experți găsită absolut necesară nu putea să dea rezultate pozitive dacă la ea nu se admiteau delegații ruși, ori la aceasta se opunea șeful delegației franceze.

Propunerea însă conciliatorie a d-lui Brătianu de a se admite delegații ruși în comisiune numai atunci când va fi nevoie, — a fost hotărâtoare și admisă de toți participanții.

„Succesele diplomatice ale d-lui Ion I. C. Brătianu dovedesc pe lângă o neîntrecută pricepere în politica externă, dar și autoritatea de care se bucură față de aliați.

Poesia populară în slujba politicei

Ziarul „Patria“ scria deunăzi că din cauza stării proaste a poștei din Ardeal și din cauza scumpirei hârtiei, poporul românesc și-a reluat vechiul sistem de comunicație: poezia populară. Și pentru a ne dovedi temeinicia afirmației sale, „Patria“ ne cita o mostră de astfel de poezie, ieșită recent, pretindea ea, din spiritul popular. Dupâ care conchide, firește, că astfel de poesii circulă prin toate satele Ardealului, exact din pricinile arătate mai sus de confratele nostru.

Este știut că poezia populară, constitue una din mănunchiile patrimoniului nostru literar și dacă ar fi să ne luăm după poezia populară a „Patriei“, ar urma că poezia populară a început să decadă în Ardeal. Două stări rele de lucruri în viața actuală au stârnit iarăși inspirația populară. Așa că sta rea proastă a poștei din Ardeal și scumpirea hârtiei, regretabile din alte puncte de vedere, sunt isvoare regeneratoare ale poesiei populare ardelenești.

La această concluzie barocă am ajunge dacă am lua de bune origi nalele constatări ale „Patriei“ în materie de poesie populară. Noi suntem convinși însă că spiritul inventiv și poetic al poporului este invariabil, ori care ar fi stările de lucruri, care domină la un moment dat existența noastră socială. Dacă aceste stări sunt rele, versul popular va geme, strivit de greutatea apăsării nevoilor; dacă ele sunt bune, cântecul național va fi o isbucnire spontană și sinceră de veselie.

Cât privește mostra „Patriei“, să ne dea voe confratele nostru să-i contestăm obârșia populară. Amestecul unor personalități politice dela guvern și din opoziție, în versuri, arată dela început slăbiciunea poetică a versurilor și le de notă confecțiunea în camera de lucru a vre-unui specialist al partidului național. Ba faptul, că d. Vlad este cel pe care îl acopere de osanale, poesia cu pricina, indică deadreptul sursa ei și ne lămurește cu prisosință că anonimul creator a fost bine răsplătit. Și nu ne îndoim că în curând o poesie la fel va pune în lumină și meritele d-lui Bontescu.

Iar „Patria“ o va analiza din punct de vedere literar și-i va găsi motivele de inspirațiune în domeniul sociologic.

Nu e mult de când, în treu, un candidat în Ardeal al partidului tachist, arăta tuturor călătorilor o astfel de poezie, pe care o păstra în buzunar scrisă în mai multe exemplare. Poesia, asigura fericit politicianul tachist, era tot populară și i-o făcuse... poporul din județul în care candidase și unde reușise la alegeri. Profund înduioșat de această dovadă de popularitate, politicianul abia aștepta clipa sosirei la București, pentru a o arăta „șefului“, d-lui Tache Ionescu. Și călătorii din compartiment mișcați de bucuria bătrânului politician, îl priveau cu aceiași profundă milă cu care privim și noi considerațiile literare ale „Patriei“.

Salvatorul conferinței dela Genova

Am insistat în repetate rânduri asupra necesității înțelegerii franco-engleze, pentru reușita Conferinței de la Genova.

De această înțelegere e strâns legată și trăinicia politicei Micei Antante și refacerea economică a Europei.

Dintre delegații Micei Antante acel care a înțeles mai bine acest lucru e fără îndoială dl I. I. C. Brătianu.

In diferitele ocaziuni când relațiile dintre Lloyd George și Barthou ajunseseră prea încordate, intervenția s'a a fost de asemenea natură, încât a reușit să împace punctul de vedere englez cu cel francez.

Ultimele evenimente de la Genova relevă din nou meritul primului nostru delegat în această chestiune, prin propunerea conciliatorie între cele două teze adverse.

Această propunere constând în admiterea în comisiunea care să examineze chestiunile ruse, a delegaților ruși numai atunci când prezența lor va fi socotită oportună a fost admisă și de Barthou, delegatul Franței. Astfel, soluția propusă de primul delegat al României salvează din nou mersul tratativelor cu Rusia sovietică.

Eminescu, pe care atât de nedrept cearcă a-l acoperi pretențiile curente și care a fost el însuș icoana înălțătoare prin geniu a unității noastre sufletești, eo în mâinile d-voastre.

N'am reușit cu încercarea noastră de teatru .Fundațiunea Ligii, „Teatrul Popular“ n'a avut sprijinul publicului pentru singurul repertoriu pe care-l putem recomanda și presința și necsități de ordine materială i-au impus altul, cu totul inferior sub raportul literar ca și supt cel moral de covârșitoare importanță pentru noi. Suntem siliți a vedea în el o simplă plasare provisorie de fonduri retrăgându-i un sprijin care ne-ar compromite.

In loc, e de mare folos să reluăm modestul nostru teatru ambulant, care, sub conducerea unei artiste de mult talent, și de o frumoasă cultură, d-na Calomeri-Armășescu, a străbătut doi ani de zile toate țările românești, până în umile sate, ducând acolo fără înfumurări estetice și trufii profesionale, buna solie a cuvântului românesc înobilat prin scenă. Să-mi dați voie a-i aduce d-sale și colaboratorilor d-sale mulțumirea noastră călduroasă.

Ceiace au săvârșit, în materie de învățăminte practice și de orientări culturale, în București chiar un grup de tineri a căror ispravă veți afla-o din raportul d lui secretar-general pentru a face ca și mulțimile din orașe să știe ceace cultura națională a creiat desigur și pentru dânsele, nu poate fi lăudat în destul. Participarea numeroasă a unui public înțelegător și doritor de a ști la conferințele lor sunt o dovadă că orice inițiativă cuminte află răsunet la acest popor. Nădăjduesc că secțiunile Ligei vor da un concurs efectiv cursului de vară din Vălenii-de-Munte, pentru a căror îmbogățire printr'o școală de realități instruind un număr mic de fete frații noștri din America au contribuit prin însemnata jerfă de aproape 300.000 de lei.

Universități libere ca aceia care s'a format la Craiova vor putea duce în strate mai culte ale societății aceleaș idei, a căror pătrundere e neapărată pentru a evita țărei noastre catastrofe ca acelea în care societăți mai mari s'au ruinat și s'au acoperit de rușine.

Zilnic scade numărul cărților tipărite înainte de războiu, în bune condiții tipografice și cu preț la îndemâna publicului. Cele nouă ies din alegerea unor intovărășiri cari au în vedere aproape numai scopuri de câștig și cetitorii au de ales între cărți neîngrijite ale unora și cele imorale ale celorlalți. E regretabil că foarte mari capitaluri nu contribue printr'o activitate bine îndreptată și cu simț de răspundere la opera de adevărată reducere după războiu a publicului românesc. Colecția „model“ a Casei Școlare reprezintă un punct de vedere pur personnal. Bibliotecile pentru popor lipsesc în chiar Capitala Regatului român ceia ce desonorează mai mult și de cât cea mai deplină incurie edilitară. „Organisația bibliotecilor populare“, pe care am început-o acum doi ani, cu un mic subsidiu al Ministerului de Instrucție, la care se adaugă acum un dar al Fondației I. C. Brătianu, mulțumită căreia s'au putut tipări și isvoarele privitoare la Tudor Vladimirescu, a înzestrat suve de biblioteci prin orașe și sate. Lig aar putea să îndemne la îmbogățirea acestui fond prin dăruirea cărților inutile, care încarcă, devenind o simplă mobilă, atâtea din casele noastre.

Vechile societăți de excursii se pot privi ca desființate. Recentul exemplu al călătoriei făcute de profesorii, din Varșovia, veniți aici cu iubire ca în țară prietină, arată ce se poate face cu inteligență și cu disciplină. Liga e chemată a lua pe acest teren o inițiativă folositoare. S'ar cunoaște astfel Românii cari numai prin asemenea relații directe vor ajunge să se prețuiască în toate calitățile lor și s'ar corecta cu folos țări care n'au despre noi ca popor informația dreaptă ce niar putea folosi.

Ideia federării, societăților culturale n'a întâmpinat în toate părțile o bună primire și nici în societatea creată de Principele Carol n'a pătruns destul principiul acestei federări care singur permite o colaborare spornică în locul unei confusiuni a silințelor. Colaboratia cu vechea și meritoasa Asociație ardeleană, al cărei atât de harnic secretar se află în mijlocul nostru e încă în fasa celor dintâiu discuții amicale.

Experiența ni-a arătat că în Bucovina și în Basarabia nu sunt de căutat întovărășiri cu forța organisate, care n'au dat nici o dovadă de vitalitate, ci e de pătruns acolo în numele Ligei și pentru scopurile ei.

In Macedonia ca și în părțile bănățene unde populația românească atât de inteligentă și de vioaiei nu trăește sub ocrotirea Statului român est eo întreaga operă de conservare pe care dacă Statul o uită noi nu trebue s'o pierdem din vedere. Societatea tinerilor Macedoneni din București a arătat pentru scopurile noastre cea mai desăvârșită înțelegere: i-am propune legături de federație pe base serioase și practice.

Salutând încă odată cu o prietinie patriotică și cu tot respectul cuvenit unei vechi munci culturale și unei sincere alipiri față de propriul popor pe solii celorlalte culturi naționale din această țară în care e loc pentru toate bunăvoințele și sforțările pe oaspeții noștri de altă limbă îi rugăm să ni comunice ei înșiși în ce fel pe un teren care poate fi cultivat cu mai multe roade în comun s'ar uni mai bine sforțările lor și ale noastre. Iar membrilor societății noastre li dorim ca prin gânduri bune cît mai lămurite aici să scoată mult din puținele mijloace pe care ni le dă o societate nu în destul de luminată asupra scopului ce urmărim".

INFORMATII

Privitor la fraudele cu contingentarea în Bucovina, s'a descoperit, în urma unei anchete întreprinse din ordinul ministerului de interne în judeţul Cernăuţi, că un exportator, Kreiser, din Siret, acest judeţ, a reuşit să exporteze — fără contingentare — 290 de vagoane grâu, frustrând statul cu aproape 90 milioane lei.

Cu ocaziunea stampilării rentelor române la legaţiunile noastre din Berna şi Paris sau descoperit certificate cu semnături false ale ataşaţilor noştrii comerciali Al. Cuzin şi I. Arapu.

Aceste titluri au fost confiscate de legaţiunile noastre, cari au cerut în acelaş timp autorităţilor elveţiene şi franceze urmărirea falşificatorilor.

Direcţiunea exportului din ministerul de industrie şi comerţ a trimis o circulară tuturor punctelor vamale prin care le face cunoscut că toate transporturile de vite destinate la export, aflate în orice staţie de cale ferată până în seara zilei de 9 Mai, precum şi vitele sosite pe jos în vămi până la aceeaşi dată, sunt libere la export conform vechiului regim.

Din cele 2300 iepe cari au sosit sau sunt în curs de sosire din Germania s'au distribuit până acum: 100 sindicatelor de crescători din Bucovina, 120 în Basarabia, 260 în Ardeal şi 420 în vechiul regat.

Fiecare crescător a primit câte 10 iepe cu condiţia de a da statului din trei mânzi unul şi să plătească câte 1000 lei transportul animalelor din Germania.

Caii sosiţi se distribue de ministerul de interne dăunaţilor de răsboi.

Conform articolului 5 din Statut, membrii societăţii Vânătorilor, români din Cluj şi jur sunt convocaţi în adunare generală extraordinară în ziua de 30 Maiu a. c., orele 18 în sala mică a Hotelui New-York. La ordinea zilei modificarea statutului în conformitate cu noua lege a vânatului.

După „Prager Presse", România şi Cehoslovacia au prezentat, la Conferinţa P. T. T., convocată în Bucureşti, un plan comun concernând crearea unui serviciu radiogramic d'alungul Dunărei. Pentru realizarea acestui proect, se aşteaptă decizlunea Comisiunei danubiene care se va întruni, în ziua de 16 Iunie, la Bratislava.

Au fost numiţi d-nii: Gh. Zmeu, subşef la siguranţa din Cernăuţi, poliţai al oraşului Sf. Gheorghe; V. Lupescu, poliţai la Caransebeş; C. Nuţescu, poliţai şi D. Ambruş, director în poliţia oraşului Ocna-Sibiului; G. Becu, poliţai la Gheorghieni; A. Iacob, poliţai la Aiud; E. Rebreanu, poliţai la Bistriţa; Al. V. Dobrescu, comandant al sergenţilor de oraş din Sibiu.

Cu prilejul schimbării numelui spitalului militar al Diviziei 18 din Braşov în „spital militar Regina Maria" ce a avut loc Duminecă dimineaţa la orele 11 o frumoasă serbare în parcul sportului militar, la care au luat parte autorităţile şi un mare număr de invitaţi.

In ziua de 15 Maiu s'a deschis sanatorul de tuberculoşi din Geoagiul de jos, judeţul Hunedoara. Informaţiuni privitoare la primirea bolnavilor se dau de către direcţiunea sanatorului.

Aflăm că în ziua de 31 Maiu a. c. se va ţine la Casa de Împrumut pe Amanet soc. anonimă Cluj, Calea Victoriei 35, licitaţie publică forţată pentru vinderea obiectelor remase nerescumpărate în termenul legal. 1782

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghiceşte gândurile. Se produce cu miraculoase vederi din trecut şi vederi îndepărtate, vederi în viitor. Resolvă secrete explică mistere, citeşte scrisorile fără ca să le vadă. Află cugetele. Incă la intrare ghiceşte numele de botez şi familie. 1755

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I, Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Faţă de apropiata aplicare a Reformei Agrare în Ardeal, Bisericile maghiare din Ardeal au cerut să li-se lase o mai mare parte de pământ pentru mai multe mănăstiri ce se vor construi ulterior.

Ben Aroly şi D-na Annie Aroly, care ambii au fost admiraţi şi apreciaţi în urma alor 2 producţii strălucite, au sosit la Cluj anunţând în acelaş timp onoratul public că în ziua de 18 l. c. îşi vor începe seria producţiunilor în sala cea mare a hotelului „Biasini". On. public va avea ocaziune să îşi manifeste admiraţia faţă de strălucitele rezultate, pe care părechea artistă le-a realizat pe terenul ştiinţei occultizmului, precum şi acele inovaţii cari azi în domeniul scamatoniei moderne numai acestora îşi pot datori existenţa.

In cercul publicului clujan se observă mare interes faţă de debutul acestor neîntrecuţi artişti.

Bilete se află de vânzare în preţ de 30; 20; 15; 10 Lei cu incepere de Miercuri la cassa hotelului Biasini.

Inceputul reprezentaţilor la 9 seara precis! 1755. a.

Fabrica de vagoane şi articole de lemn, societate pe acţii din Cluj ţine la 28 Maiu 1922 a. m. la ora 10 adunare generală extraordinară în Cluj, localul camerei de comerţ şi industrie (Piaţa Unirii 23) *cu următoarea ordine de zi:*

1. Luarea hotărârei asupra împărţirei beneficiului net din anul 1921.

2. Luarea la cunoştinţă a dimisiunării întregului consiliu de administraţie (direcţiune) precum şi a cenzorilor şi absolvarea lor.

3. Alegerea consiliului de administraţie şi a comitetului de cenzori.

4. Schimbarea firmei, scopului, duratei şi organizaţiunii societăţii.

5. Transpunerea sediului societăţii din Cluj la Bucureşti.

6. Luarea hotărârei asupra urcării capitalului societar dela 4 milioane lei la 8 milioane lei.

7. Modificarea tuturor dispoziţiunilor din statute.

8. Propuneri eventuale.

Se convoacă domnii acţionari la această adunare generală extraordinară cu acea obiecţiune, că numai acei acţionari vor avea drept de vot în această adunare generală extraordinară, şi numai pe baza acelor acţiuni, pe cari le vor fi depus până la 19 Maiu 1922 inclusiv, la sucursala Băncii Româneşti societate anonimă din Cluj.. (Art. 20 din statute). 1780

Consiliul de Administraţie

„Anchetele noastre"

Dările din Ardeal

Cine plăteşte mai multe dări, Ardealul sau vechiul regat?... — Neadevărurile „Patriei"—130 milioane lei faţă de 270 milioane — Restabilirea unui adevăr

Ziarul partidului naţional îşi continuă opera de denaturare a adevărului, publicând de astădată lucruri cu desăvârşire neadevărate în cea ce priveşte dările din Ardeal, căutând să dovedească că actualele dări plătite de contribuabilii din Ardeal către Stat sunt cu mult mai mari de cât cele ce le plătesc contribuabilii din vechiul regat. Chestiunea dărilor din Ardeal stă însă cu totul altfel decum o pune „Patria". Ancheta noastră făcută în această direcţie, dovedeşte din potrivă că locuitorii din Ardeal nu numai că nu sunt impuşi la plata a mai multor dări ca cei din vechiul regat, dar că aceştia din urmă plătesc mai multe dări de cât contribuabilii în Ardeal.

Căci dacă situaţia ar fi aşa, cum spune „Patria" de ce partidul naţional nu a căutat să înlăture aşa zisa nedreptate făcută Ardelelor, atunci când era la cârma ţării?

De ce sub conducerea Consiliului Dirigent, şeful resortului de finanţe a ridicat cu 100 la sută dările pe pământ, pe casele neînchiriate şi darea de cl. III, ridicând însă numai cu 60 la sută dările asupra beneficiului net al societăţilor pe acţiuni, al minelor, etc..

Lucrul e foarte explicabil însă atitudinea ziarului naţionalist e lemne de înţeles: ţipă împotriva guvernanţilor totdeauna, dar trece sub tăcere actele cari nu convin, săvârşite de patroni.

Dar să revenim la chestiune şi să vedem întrucât contribuabilii din Ardeal plătesc mai multe dări decât acei din vechiul regat.

Avem înaintea noastră dările de seamă asupra impozitelor directe către Stat, atât din Ardeal cât şi din vechiul regat în decursul anului financiar 1919—20. Din aceste date reese că Ardealul a încasat suma de 130 milioane lei, iar în epoca corespunzătoare în vechiul regat s'a încasat pentru impozite directe 270 milioane lei.

In suma de 130 milioane încasate în acel an în Ardeal, intră toate impozitele directe cu toate modificările şi urcările suferite în decursul războiului precum şi impozitul asupra averei.

Deci diferenţa sumelor e cât se poate de evidendă. Pe când contribuabilii din Ardeal în număr aproximativ de 5 milioane au fost impuşi pentru o sumă de 130 milioane, contribuabilii din vechiul regat în număr aproximativ de 7 milioane au plătit în aceeaşi perioadă 270 milioane de lei.

Nu ne vom încerca de a repartiza suma impozitelor încasate, pe cap de locuitor, căci eloquinţa cifrelor arătate mai sus sunt zdrobitoare. Dar încasarea în Ardeal a acelaşi sume nu s'a făcut şi pe anii financiari anteriori anului 1920. Inainte de acest an când s'au făcut noui constatări asupra dărilor de cl. III, constatări făcute după legile în vigoare, s'a stabilit următoarele sume de percepere: în 1918 10 milioane, în 1919, 22 milioane iar în anul 1919, 60 milioane. Dar suma de 60 milioane ce reprezintă impozitul de cl. III, majorat în urma nouei constatări din 1919 intră în totalul dărilor directe de 130 milioane.

Deci înainte de 1920 totalul dărilor directe plătite de contribuabilii din Ardeal, în urma noilor constatări făcute asupra impozitului de cl III, au fost următoarele: în anul 1918:80 milioane; în 1919:101 milioane, iar în anul 1920:130 milioane.

După cum se vede înainte de anul 1920, dările directe plătite de Ardeal au fost treptat de 80 şi 100 milioane, faţă de 280 milioane cât s'a plătit anual de către vechiul regat.

Bine înţeles că facerea de noi constatări în fiecare an la dările de războiu aşa după cum prevedea legea maghiară a fi mărit cu mult suma impositelor directe din Ardeal şi tocmai de aceia actualul ministru de finanţe prin legea votată în recenta sesiune parlamentară a decis menţinerea aceloraşi stări şi pe anul financiar 1921—22, iar pentru a nu îngreuia pe locuitorii ardeleni, a hotărât să nu se facă noi constatări pentru stabilirea a noi impozite, după cum prevede legea veche ungară.

Deci pe exerciţiul financiar al anilor 1921—22 şi 1922—23 se vor plăti aceleaşi dări ca şi pe exerciţiul anului 1920—21.

Mai mult, noua lege dă dreptul acelor contribuabili cari se cred nedreptăţiţi de a face contestaţie împotriva vechilor impuneri şi hotăreşte ca noile impuneri să se facă numai în cazuri exceptionale, de ex. la deschiderea unei noui fabrici sau sau unei noui întreprinderi industriale.

Deci ultimele dispoziţii luate de actualul ministru de finanţe dovedeşte că guvernul este animat de cele mai bune intenţii faţă de Ardeal şi că el caută să equilibreze bugetul fără însă să impună noui sarcini cetăţenilor.

In numerele noastre viitoare vom arăta întrucât se încasează mai multe dări în Ardeal decât, în vechiul regat, relativ la societăţile anonime, întreprinderi prăvălii etc.

N. F.

Corespondenţi căutăm

imediat Corespondenţi pentru ziar în toate oraşele din Ardeal Doritorii vor adresa Administaţiei ziarului Infrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorar.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Miercuri 17 Maiu 1922.

Conferința dela Cenova poate fi considerată ca terminată. In subcomisiunea afacerilor rusești, d. Lloyd George a propus constituirea unui comitet de experți care să se ocupe de chestiunile privitoare la Rusia.

D. Barthou a declarat că admite în principiu propunerea d-lui Lloyd George însă cu rezerva ca să nu fie admiși în acest comitet, reprezentanții sovietelor.

Intervine apoi d. Ion Brătianu care e de părere că chestiunea afacerilor ruse să fie supusă unei delegațiuni experți numiți de guverne, iar în ceea ce privește admiterea delegaților ruși, ei să fie chemați numai atunci când va fi nevoie de explicațiile lor.

Șeful delegației române în continuare insistă asupra unui acord între Anglia și Franța.

In urmă dnii Lloyd George și Barthou au căzut de acord asupra acestei propuneri, adoptată de întreaga subcomisiune.

Franța și Impătrită Înțelegere vor propune ca comitetul experților să se întrunească la Stocholm, Riga sau Viena.

Ulterior se va fixa data convocărei experților. In tot timpul lucrărilor lor, nici un stat nu va putea încheia un acord separat cu Rusia.

In cercurile diplomatice se crede că pe această cale se va ajunge la încheierea unui pact provizoriu între statele europene și Rusia, care să asigure liniștea în Europa.

După propunerea Franței, la lucrările comitetului de experți, va fi invitată și America ca săși trimită delegați.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m p

Episcopul romano-catolic al Ardealului Gustav Mailath a intervenit pe lângă guvernul din București pentru sputirea moșiilor statului romano-catolic de sub expropriere. In cazul acesta statul romano-catolic își ia angajamântul de-a susține școlile confesionale. Această sarcină revine însă statului în cazul unei exproprieri. Guvernul încă nu a dat un răspuns cererei episcopului

Ziarul „Luptă" publică un interview cu ministrul justiției d-l Florescu, care s'a declarat ferm hotărât de-a impune respectarea dispozițiunilor legale privitor la întrebuințarea limbei române de către judecătorii din Ardeal și Banat dela tribunale și alte instanțe judecătorești.

Eri la ora 11 a avut loc un consiliu de miniștri la care s'a hotărât trecerea comisiunei sechestrilor dela minister justiției la ministerul externelor, pentru ca de acord cu ministerul finanțelor să aranjeze lucrările ce vor fi supuse comisiunei româno-germane ce se va întruni la 20 Mai.

Consiliul de miniștri a aprobat apoi contractul încheiat de ministerul comerțului și industrei cu morarii pentru exportul făinei.

Statul va prelua 3000 vagoane de făină pe prețul de 5 lei 68 bani, morarii gara ntând cantitatea și calitatea față de reprezentantul statului elvețian care va primi făina. In afară de aceea morarii se angajează de a asigura cantitățile de făină necesare consumului intern pe prețurile maximale stabilite.

Ministrul domeniilor d-l A. Constantinescu sosește astă seară în Capitală.

Ministerul industriei și comerțului a intervenit pe lângă Banca Națională și ministerul finanțelor cerând numirea delegatului respectiv în comsiunea care va cerceta cererile relativ la înființarea de noi societăți financiare și comerciale. Comisiunea se va întruni după numirea delegațiilor.

Se anunță din ruși că Prutul revărsându-se inundat satele Focșa și Broscășești. Populația să retras pe înălțimile apropiate. Aproximativ 1000 hectare au fost inundate. Pagubele sunt mari.

— Pogorîrea Marelui Proroc Ilie, în cartea „ARĂTAREA PROROCULUI ILIE" apărută în zilele acestea ale anului Domnului 1922 și se poate cumpăra pretutindeni.

Prețul 5 Lei exmplarul.

Se cumpărăm 1733
dela Drogueria
„EMKE"
Proprietarul firmei:
Barkóczy Alexandru.
Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

„Patria" și reforma agrară în Ardeal

Se vede că accelerarea lucrărilor pentru aplicarea reformei agrare în Ardeal nu mulțumește pe conducătorii partidului național, deci și pe ziarul „Patria".

In numărul din 12 Maiu numitul ziar publică un articol tendențios și de rea credință relativ la măsurile luate de guvern privitor la aplicarea reformei agrare în Ardeal. In acel articol se caută a se stabili cum că guvernul, caută ca prin accelerarea măsurilor de aplicare a reformei agrare, să facă și operă de partid.

Ori ordinele date pentru începerea lucrărilor sunt categorice și arată că primele lucrări se vor face la moșiile statului și la moșiile de mână moartă și în urmă la celelalte moșii.

Dar insinuările pe care autorul acelui articol le face dovedește sau reacredință sau o incompletă necunoștiuță de cauză întrucât ei nu face altceva decât să copieze din bugetul statului denumirea regiunilor care însă nu cuprind decât moșiile exploatate de stat.

Dar în afară de acestea sunt multe alte moșii însă care vor trece în proprietatea țăranilor.

Nu vom cita decât un singur caz. In regiunea I Făgăraș, autorul articolului scrie că sunt de dat din moșii 1300 hectare. Ori noi avem informații precise că în acea regiune sunt de dat peste 2600 hectare.

Dacă și celelalte date din articolul „Patriei" referitor la moșiile statului supuse exproprierei, sunt tot atât de exacte, apoi ziarul național se poate cu drept mândri de conștiinciozitatea cu care își servește cititorii.

Congresul Invalizilor și Văduvelor de războiu.

Convocare

Societatea Invalizilor și Văduvelor de războiu din Transilvania etc. invită la o adunare generală extraordinară pe toți invalizi și văduvele de războiu din Cluj și provincie, congres ce se va ține la 21 Maiu a. c. după amiazi 3 ore, în localul școalei gr.-cat. din Cluj (str. Nic. Iorga 6.) Pe lângă toate invitările făcute până acuma anul de-a produce o neorientare între cei interesați, aceasta adunare ce o anunțăm să va ține cu urm torul program de zi:

1. Raport asupra activității Soc. I. V. de până acum.
2. Votul de neîncredere dat Dlui C. Gherescu, care numai este președ. Societății. Alegerea noului comitet central și a conducătorilor.
3. Raport asupra unor chestiuni de actualitate.
4. Eventuale, propuneri.

Cluj la 15 Maiu 1922.

Comitetul de reorganizare a Soc. Inv. și Văd. de războiu.

TELEGRAME

Răspunsul către Soviete —Rusia cere o amânare

Genova. — Comisiunea politică s'a întrunit azi sub președinția d-lui de Facta, pentru a comunica delegației sovietice concluziunile subcomisiunei. D. Cicerin a declarat, că nu se poate pronunța imediat asupra clauzelor și a cerut 24 de ore amânare, ceeace a și obținut.

Ezitările Americei. — Ea va interveni totuși pentru soluționarea crizei economice europene

Genova. — Ambasadorul american a remis ministrului de externe italian Schanzer răspunsul Statelor Unite la invitația de a participa la ședințele comisiunei dela Haga. Răspunsul arată dorința Americei de a ajuta Rusia în virtutea vechei prietenii ce are pentru poporul rus, totuși nu se află în situația de a putea conchide, dacă poate să participe la conferința de la Haga, întrucât aceasta pare a fi o continuare deghizată a celei dela Genova. America e însă gata a se uni cu guvernele aliate pentru a conveni asupra anchetei experților asupra situației ecouomice a Rusiei. Consideră însă actuala situație ca lipsită de preciziune și de posibiltatea unei utile participări.

America alături de Franța. — Condamnarea proclamărei republicei renane

Paris. — Agenția „Havas" desminte știrea provenită din sursă germană despre proclamarea unei republici renane, pegătită de francezi.

Chestia reparațiunilor. — Franța cedează?

Berlin. — In cercuri antantiste se vorbește că Franța nu va opune rezistență în chestia reducerii reparațiunilor germane dacă răspunsul guvernului german va fi satisfăcător.

Guvernul sovietic sechestrează averile bisericilor

Moscova. — Guvernul sovietic a sechestrat 5000 puzi aur și argint și 7000 brilianți ai bisericei.

America nu va participa la conferința dela Haga

New-York. — După „Asociated Press", Statele Unite nu vor accepta invitarea de a participa la ședința comisiunei experților din Haga.

Serbările dela Padova

Roma. — Regele Italiei a sosit la Padova, unde va lua parte la serbările universității, cari vor fi deosebit de grandioase.

Magistrații din Ardeal judecă și astăzi în ungurește

In cursul șederi sale în Timișoara, d. ministru al justiției, întovărășit de prezidentul Curții, d. dr. Marta s de procurorul general Stinghema, a asistat la ședințele Curții și tribunalelor spre a constata cum judecă magistrații.

Magistrații judecă și azi în Ungurește

La una din ședințele Curții, d. ministru al justiției a constatat că vn în desbateri dela instanțele inferioare sentințe în limba maghiară, cu toate ordinele contrare date âpnă acum.

D. ministru a cerut magistraților, formal, să nu mai judece sentințe în altă limbă decât a statului român și a luat notă imediat de numele judecătorilor inferiori care continuă a nu respecta limba oficială a țării, pronunțând sancțiun ni contra lor.

La o secție a tribunalului, asistând la ședință, a constatat că întreg complectul tribunalului nu știa românete totuși asculta un avocat care pleda românește!

După retragerea d-lui ministru din ședință, prezidentul tribunalului a cerut avocatului să reînceapă în ungurește căci colaboratorii săi nu pricep nimic din pledoaria avocatului.

Peceții ungurești sentințe românești

Inspectând amănunțit registrele a mai constatat că judecătorii unguri primesc petiții în limba maghiară și pun pe ele pecetea în ungurește.

D. I. Th. Florescu a luat măsuri ca acest lucru să nu se mai petreacă și a hotărât mutarea disciplinară a unor magistrați cari nu înțeleg că a sosit ceasul, după o toleranță de mai mulți ani, să recunoască datoriile lor către suvernaitatea statului nostru.

Măsuri pentru aplicarea reformei agrare

In ceiace privește aplicarea reformei agrare, d. ministru al justiției a constatat că pe când unii din judecători lucrează cu multă râvnă la aplicarea cât mai repede a împroprietăririi, sunt alți magistrați, cei mai mulți de origine străină, care prin refuzul lor de a lucra duc la adveărată sabotare a legii agrare. In unele circumscripții d. ministru a constatat lipsa de personal precum și lipsa de magistrați, ceiace a adus pe alocurea o încetineală a aplicărei reformei. S'au luat măsuri pentru înlocuirea magistraților cari nu-și fac datoria.

Ministrul justiției ia măsuri ca să se judece în Românește

Chemând pe magistarții din Timișoara în conferință, le-a făcut severe observațiuni luând măsuri ca aceste lucruri să nu se mai petreacă în viitor, și hotărând mutarea și pensionarea acelora cari nu știu românește.

„LONGINES"
Ceasornice de buzunar
Ceasornice-brățară
— în argint, aur, platină —
PRECIZIUNE ȘI ELEGANȚĂ
CELE MAI NOI MODELE
Se găsesc de vânzare numai la
Fenyő & Braunfeld
Bijoutieri
CLUJ, Piața Unirii. — Telefon 643 și 350.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Problemele zilei

SOARTA CONFERINȚEI

Acordul, imposibil. — Pactul de ne-agresiune. — Un nou Wilson: Lloyd George. — 10 milioane de muncitori fără lucru

Impresia de confuz, de obscur și de inextricabil pe care Conferința dela Genova a dat-o din prima zi a inaugurării ei, se întărește pe măsură ce încearcă să se ocupe în mod mai serios de problemele fundamentale ale Europei. Cum nici o țară nu vrea să lase din ale ei și cum fiecare opune cu o ostilitate pasionată interesele strict naționale ideii de unitate europeană, înțelegerea, imposibilă de realizat fără sacrificii, apare tot mai îndepărtată. Atâta vreme cât nu se cere nimănui nimic, acordul e ușor. Vorbele goale nu costă.

Astfel, n'a fost greu să se obție iscălitura celor 38 de state reprezentate la conferință, pe cele patru protocoale solemne, banale și vide cari tratează despre chestiunile financiare și economice, despre cele valutare și de credit, etc., de oarece iscălitura aceasta nu angajează la nimic. Țările cari le-au semnat nu s'au obligat la nici-o schimbare.

Protocoalele, cari nu cuprind nimic ce nu se știe de mult, nu leagă pe nimeni. Ele sunt propriu zis o colecție de sfaturi sterile și inaplicabile. Ele nu creiază și nu organizează absolut nimic.

Din punctul acesta de vedere, se și poate spune că Genova este un imens fiasco.

•

Discuția la care a dat naștere pactul d-lui Lloyd George arată cel mai bine care este adevărata situație a Europei cu privire la pace.

Invinșii își așteaptă ceasul, pe când învingătorii continuă a fi intransigenți. Fiecare din ei declară că vrea pacea, dar cu condiția ca să fie lăsat să stea înarmat până în dinți. Fiecare susține că este însuflețit de sentimentele cele mai nobile și că este gata să facă orice în interesul superior al omenirii, dar când vrei să-l ții de cuvânt, se eschivează, supărat foc, sub tot felul de pretexte.

Am început să credem că primul ministru al Angliei cunoaște foarte puțin Europa dacă a putut într'adevăr să creadă că, în starea actuală de lucruri, un pact ca cel imaginat de dânsul ar fi posibil. Evenimentele se însărcinează să arate zilnic cât de departe e d. Lloyd George de realitate.

Este clar: atâta vreme cât măsurile coercitive vor fi posibile, cât se vor întreține armate mari și cât va continua neîncrederea și groaza pe care statele burgheze le au de Rusia bolșevică și Rusia bolșevică de statele burgheze, este exclus să putem avea pacea și condiții normale de existență. Numai un pact de neagresiune care ar schimba în mod radical starea actuală de lucruri, ar putea avea efect. Altfel, e păcat de hârtia pe care va fi scris și de timpul ce se pierde cu elaborarea lui.

D. Lloyd George s'a condamnat la o muncă de Sisiyph. E curios că nu-și dă seama de aceasta. Noul Wilson, el va avea probabil soarta acestuia. După cum Wilson a fost la un moment dat singur, tot așa și dânsul e acum singur.

•

Oamenii de stat nu văd că aleargă orbește spre catastrofă. Ei cred că mai pot salva situația prin mijloacele vechi, dovedite ca absolut inutilizabile în noile împrejurări create de război. Experiența făcută dela armistițiu încoace, cum și evenimentele cari pun tot mai mult în evidență faptul descompunerii organismului public al Europei, nu le-au deschis ochii.

Ce poate fi mai grozav de pildă ca situația economică și socială a omenirii? O statistică recentă arată că, în momentul de față mai mult de 10 milioane de oameni nu au de lucru. In Statele Unite, în Anglia, în Elveția, în Suedia, etc., șomajul a dus la mizerie înspăimântătoare. Dacă la cele 10 milioane adăugăm alte 20: femei, copii, părinți cari depind de ei, vedem că totalul victimelor șomajului se urcă și trece de 30 de milioane.

Și nici-o perspectivă de îmbunătățire! Criza economică, veche de doi ani, continuă, tot așa de gravă. In toate țările din lume, fără excepție, nu se aude decât de scăderi de salarii, de reduceri de personal, de mii și zeci de mii de funcționari — de stat sau particulari — dați afară din slujbe, aruncați pe drumuri. Ori unde te întorci, nu dai decât de restricții, de împiedicări, de griji și de sărăcie. O vastă, o uriașă amputare a vieții și a necesităților ei. Nimeni nu mai e sigur de ziua de mâine. Clasele de mijloc merg spre o distrugere sigură, de vreme ce proletariatul e împins tot mai mult la disperare, din cauza lipsei de lucru și a micșorării salariilor. In timpul acesta, budgetele europene continuă să se închee cu deficite formidabile, iar producția scade.

•

In fața tuturor acestor fenomene de dezorganizare și de prăbușire, așa zișii oameni de stat ai Europei se ceartă și nu reușesc să se pue de acord asupra nici unei chestii. Fiecare din ei este convins că „apără" astfel interesele țării sale, în credința, izvorâtă din concepția naționalistă, că acestea se deosebesc de acele ale vecinului. Ei nu înțeleg că, în chipul acesta, grăbesc dezastrul care, atunci când va veni, nu se va abate numai asupra vecinului, ci și asupra țării proprii.

Un diplomat german despre tratatul din Rapallo

Baronul Maltzan, șeful secțiunei ruse dela ministerul afacerilor străine din Berlin, interviewat de un ziar din Genua, arată că mediațiunea delegației germane pe lângă ruși, este cea mai bună dovadă că tratatul din Rappallo nu este un instrument care tinde să atace conferința din Genua, așa după cum pretind adversarii acestui tratat. In discuțiile avute cu rușii și cu delegații englezi, Maltzan a fost impresionat de absoluta sinceritate a acestora, și de dorința lor de a oferi avantagii aliaților. „Germania, adaogă el, nu cred că va putea îndeplini lucrări folositoare în Rusia, în cazul când tratativele cu aliații ar eșua. Dimpotrivă, el așteaptă foarte mult dela o Cooperare internațională, pentru care Germania a deschis drum, prin tratatul din Rapallo".

Ce se va discuta

în conferința româno-germană dela București

S'a hotărît să se pue în discuție următoarele chestiuni în conferința româno-germană care s'a anunțat pentru 20 Mai la București.

1. Restituirea depozitului Băncii Naționale aflat la Deutsche Reichsbank din Berlin.
2. Lichidarea conturilor de întreținere a ostaticilor.
3. Lichidarea datoriilor germane izvorîte din începutul de executare a tratatului dela București în timpul anului 1918 sub guvernul Marghiloman.
4. Toate restituirile cuvenite României de la germani conform tratatului dela Versailles.
5. Lichidarea emisiunei Băncii Generale de bancnote-lei și
6. Chestia bunurilor germane din România puse sub sechestru.

Ungaria declară că nu poate satisface cererile comisiunei reparațiunilor

Consiliul de miniștri maghiar va redacta textul de răspuns la comunicarea comisiunei reparațiunilor relativ la predarea unui număr de capete de vite. Cercurile bine informate pretind că punctul de vedere al guvernului care va fi desvoltat și asupra căruia se va insista în nota de răspuns este că în starea actuală, economică, Ungaria este incapabilă să plătească, afară numai dacă statele occidentale i-ar acorda credite. Vitele cerute reprezintă un capital le 3 miliarde de coroane ungurești. Noua notă a comisiunei reparațiunilor relativă la predarea vitelor dă Ungariei termen până la 15 Iunie. Nota are caracterul unui ultimatum și prevede sancțiuni severe în contra Ungariei în caz de neexecuțiune. Guvernul ungar va insista asupra cererei de moratoriu și va exprima speranța că comisiunea va sfârși prin a ține socoteală de situațiunea precară a Ungariei.

Cicerin a săvârșit un fals

Argumentele din documentul Rus nu sunt exacte

Profesorul Oulard, bine cunoscut pentru tendințele sale democratice și lucrările sale asupra revoluției franceze, relevă în „Le Journal" aserțiunile false din memorandul rus cu privire la revoluția franceză.

Rușii, ca să se justifice, citează, în documentul lor, decretul convențiunii naționale franceze, declarând că „suveranitatea poporelor nu este legată de tratatele tiranilor".

Decretul e o invenție a lui Cicerin. Profesorul Oulard nu-l cunoaște; din contră, amintește dispozițiile revoluției franceze, pentru plata datoriilor publice și pentru crearea unui tablou al datoriei în anul 1793, punctul culminat al revoluției.

Profesorul conchide că nu e admisibil ca istoria să fie subordonată nevoilor politice.

Francezii revoluționari n'au refuzat plata datoriilor vechiului regim.

Agonia unei Capitale

— Petrogradul după trei ani de comunism —

Pe când delegațiunea rusă dă atât de lucru reprezentanților statelor europene la Genua, ziariștii francezi vizitează Rusia, dând lumei întregi informațiuni precise asupra situației din principalele centre comuniste. D. Paul Erio de la „Le Journal" a vizitat Moscova și Petrograd. El relatează fapte nespus de interesante din cari redăm cititorilor noștrii câteva fragmente mai esențiale:

O cursa cu birja, 20 milioane ruble

— Am fost la Petrograd în Februarie 1919 și eram acum foarte curios să revăd acest oraș nenorocit unde teroarea bolșevistă a fost oribilă, luni întregi, unde populația îngrozită de vărsările de sânge suferea și de foame.

Pe atunci nu există nici o prăvălie, nimeni nu se putea aproviziona decât la depozitele statului care dădea pe zi 125 grame tină, a strachină cu o fiertură de cartofi sau puțin pește sărat, fiecărui cetățean.

Astăzi situația s'a mai ameliorat. Inchipuiți-vă un biet om zdrențăros și desculț cu un juben nou-nouț pe cap; cam aceasta e impresia ce o dă Petrogradul vizitatorului străin.

Sosind din Reval la Petrograd în cele câteva ceasuri până să pece trenul la Moscova am avut timp să colind orașul Aveam toate actele în regulă și am plecat pe jos dela gară.

Curând am întâlnit o birjă și am încercat să mă înțeleg cu birjarul care mâna un biet cal slab și trist la trăsură veche și hodorogită.

Murdar, cu figura omului care nu se mai îngrijește de nimic birjarul a răspuns foarte liniștit:

— Ca să te plimb prin oraș, ai să-mi plătești 20 milioane ruble.

— Cât?

— Două zeci de milioane.

L-am crezut nebun și am plecat înainte. Poate că și el și-a făcut aceiași părere despre mine, căci n'a mai zis o vorbă. Pe urmă am constatat că prețul ce mi-a cerut nu era chiar așa de exagerat.

Am umblat însă pe jos și am văzut că Petrogradul e tot atât de murdar și prăpădit ca și în 1919. Străzile erau o cloacă de noroi și zăpadă. De pe case curgeau cataracte de apă; prin curțile caselor gunoaele formau movile enorme ce ajungeau până la ferestrele etajului I.

In canalurile Moika și Fontanka sunt aruncate toate murdăriile și gunoaele astfel că sunt complect astupate.

Circulația pe străzi nu e tocmai mare dar e cert că locuitorii sunt ceva mai bine hrăniți de cât în 1919.

De când bolșevicii au redat libertatea comerțului, foametea a scăzut.

Sunt magazine unde găsești zahăr, jambon, pește și ciocolată

Prețurile însă sunt enorme. Astfel de exemplu o livră de zahăr 410 grame) costă 900.000 ruble.

Un lucrător bine plătit câștigă 20 milioane ruble pe lună, adică cu ce să-și cumpere 9 klg. de zahăr.

Din toate punctele de vedere Petrograd a rămas mai sărac de cât Moscova, un singur lucru este însă la fel; nesiguranța în toate privințele.

Jafuri și atrocități

— Și în iarna ce a trecut ca și în alte dăți, cei cari eșeau la Petrograd noaptea din casă, erau desbrăcați, până la piele de bandele de jefuitori.

Acum în primăvară jafurile au mai încetat, dar în chiar miezul zilei, cete înarmate atacă oamenii pe străzi schingiuindu-i până la sânge.

Sunt alte bande bine organizate cari intră prin case și jefuesc pe locuitori fără nici o frică.

Bolșevicii ca să mai pună frâu acestor banditisme au decretat pedeapsa cu moartea pentru cei prinși asupra faptului, dar banditii continuă, să opereze, deoarece poliția nu-și dă osteneală să-i prindă.

Cea ce este isbitor acum la Petrograd este dispariția clasei cultivate, a clasei mai distinse; reprezentanții ei au fugit sau au fost uciși. Pe străzi nu întâlnești de cât lucrători. funcționari săraci, „mujici" adică țărani.

Fosta capitală, cu toate cele 12 birji și cele câte-va restaurante pentru îmbogățiții de război, este un oraș mort; singura linie ferată ce aduce oarecare viață este legătura cu Moscova; trenul face parcursul în 18—19 ore.

Dar afară de vagoanele diplomatice restul e într'un hal de murdărie de neînchipuit, toți paraziții din lume s'au încuibat în acele vagoane...

Regularea navigației pe Dunăre

„Magyarorszag" anunță că actualmente au loc în Budapesta, între reprezentanții companiilor de navigație ungare, austriace, germane, cehe și jugoslove, tratative referitoare la navigația pe Dunăre. Până acum s'ar fi ajuns la rezultatul că, în interesul exportului spre Balcani, numeroase porturi românești și jugoslave au fost făcute accesibile vaselor germane, austriace și ungare.

După terminarea acestor consfătuiri, conferința va fi continuată la Viena și mai târziu la Praga.

Confiscarea proprietăților din Cehoslovacia a magnaților unguri

După o telegramă din Praga, parlamentul cehoslovac va discuta în curând proectul de lege pentru exproprierea proprietăților familiilor ungare Windischgraetz. Rakowsky și Andrassy. Aceste familii aveau multe proprietăți în Cehoslovacia. Proectul declară că această măsură este necesară, din cauza atitudinei unor membrii ai acestor familii în chestiunea Habsburgilor.

Cetiți „Infrațirea"

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

ELENA TUMUȘ, cheluereasă la Otelul central, având bune adeverințl. caută loc de madamă de otel în Cluj sau în orice alt oraș. 1770

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tînăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

După cum suntem informați

atelierul de pictură Peille

aranjat cu gust, distins din Str. Saguna No 13 (fost Bartha Miklós-u.) din 3 l. curentă

e transformat deja în atelier de fotografat

și stă la dispoziție On. public sub conducereo specialistului proprietarul firmei

Emeric Gardi.

1728

Acuma se incepe curățirea, formarea și călcarea pălăriior pentru dame și bărbați

Panama

Prima Intreprindere de pălării Panama din România Mare Cluj, Str. Memorandului 21.

1669

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Reclama este sufletul comerțului

Ministerul Comunicațiilor. Copia actului No. 1902—1922. E.
Dir. Generală a. C. F. R.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor iuteresați că în conformitate cu acordurile de la Porto Rose intre cele 7 state succesoare ale vechei monarchii austro-ungare, s'a hotărât restituirea reciprocă a materialului rulant de cale îngustă aparținând particularilor și companiilor de căi ferate private dintre statele succesoare, fără distincțiune pentru companiile din vechia monarchii austro-ungaro dacă liniile respective au fost exploatate de compania concesionară sau de vechiul stat austriae și ungaria.

Spre a se cunoaște acest material (locomotive și vagoane de cale ingustă) și a se interveni pentru punerea lui la dispoziținea proprietarilor, cei interesați urmează a trimite liste de locomotivele și vagoanele ce le lipsesc, pe adresa Direcțiunei Speciale a Serviciului de Mișcare (biuroul M. 3 b.) din Diirecțiunea Generală cătmai curînd posibil, și cel mult până la 15 Maiu a. c.

Aceste liste se vor trimite în cinci exemplare și vor cuprinde toate indicațiunile necesare identificării, ca: numărul locomotivei sau vagonului, marca, proprietari, felul vagonului (acoperit, descoperit, platforma) greutatea portetivă a vagonului.

București, 27 Aprilie 1922.

Pentru conformitate:
V. EMMA Dr. DÁVID.

No. 27485—20626 M. 3. 1922. 1774

Publicațiune.

Academia Agricolă Cluj având nevoie de circa 40 vagoane lemne de foc uscate esentă goiun ori fag, va ține în ziua de 1 Iunie 1922 orele 10 a. m. licitație publică cu caracter de urgență.

Predarea în curtea Academieiî Ofertanții vor depune o garanție de 5% asupra ofertei.

Licitația se va urma conform art. 72—78 din legea comptabilității.

Informații la cancelarie.

1772 DIRECȚIUNEA.

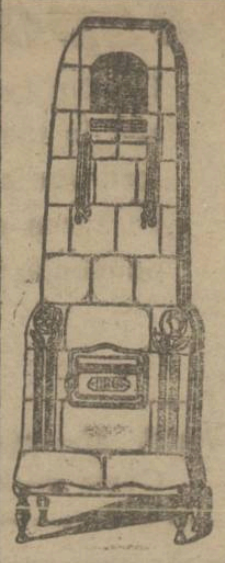

Descoperire Nouă

Cu Lei 3.20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

1393

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Harötmuth si Karol Majers fii.

Ciment-Portland

din Turda livrează PROMT cu prețurile și condițiunile originale a Fabricei

BANCA CENTRALĂ

pentru industrie și comerț S. A., Cluj

Vagoanele necesare pentru transport se procură gratis

1778

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Publicațiune de concurs.

Consiliul Comunal al orașului Timișoara ține la 20 Mai a. c. 11 ore a. m. un concurs închis pentru furnizarea a 2200 vag. lemne de foc.

Acei ce doresc a participa cu oferta, sunt obligați a înainta ofertele lor în scris până la timpul susamintit la Serviciul fiscal comunal (I. Piața Balaș No. 1) și a acluda la oferta 5% din valoarea ofertei în numerar, sau a depune în hârtii de valoare garantate la casieria orasului acludând chitanța de depunere la ofertă.

Condițiunile concursului se pot cunoaște la Serviciul fiscal comunal sub orele oficioase. 1768

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

39750, 15647, 34253, 16334, 23633, 36692, 38887, 9866, 45051
1283, 48514, 6581, 26584, 2191, 26001, 4564. 42942, 44266, 7368
14272. 43399, 14646, 12817, 375, 15292, 12160, 38704, 44599, 35004
4145, 47418, 29300, 3357, 37351, 43550, 46956, 19269, 22884, 29318
34956; 47994, 13762, 47211, 8740, 2385, 44231, 44369, 18320, 18578
9666, 26554, 23509, 18222, 46560, 10599, 29379, 7794, 6290, 35508
46474, 25691, 47175, 45507, 34288, 8094, 15875, 4789, 42349, 1912
18909, 18515, 42349, 26895, 27368, 40086, 32700, 42765, 38274
3307, 20323, 31811, 21429, 36309, 9330, 11107, 39406, 2707, 22694
33410, 44960, 15792, 46586, 7155, 5275, 45319, 8608, 32472, 2350
37606, 19708, 33837, 39084, 28786, 40081, 25843, 41413, 24096
4195, 39693, 31354, 1484, 29940, 35603, 14710, 6598, 41509, 4354
7679, 9523, 33898, 1280, 34165, 12440, 49050, 31074, 18470, 13673
46650, 12587, 21128, 15331, 15330, 38715, 43706, 29538, 37814,
20159, 5662, 17233, 45006, 2185, 11794, 2005, 28844, 11812, 23206
30611, 2749, 27861, 43808, 43980, 14821, 45302, 14154, 9525, 9524
37055, 4327, 20640, 4599, 35582, 49791, 9056, 14465, 6814, 49160
28613, 7133, 5594, 14353, 21007, 1052, 4914, 18737, 12237, 9314
6337, 41241, 42455, 13389, 49576, 39939, 19669, 37914, 35877
28225, 2344, 13523, 29610, 45689, 36946. 25584, 27843, 28992, 28537
6220, 23386, 32901, 1922, 30539, 37376, 41932, 2897, 49603, 29106
49407, 37906, 12008, 3991, 8741, 35678, 17543, 24846, 29960, 13628
46432, 49757, 7206, 39723, 8119, 28083, 34924, 31140, 26500, 2129
17064, 5645, 48704, 2506, 28644, 2378, 46162, 11220, 3004, 49492
15876, 9143, 23497, 22259, 30923, 6358, 4064, 22889, 14374, 305
8099, 2444, 1130, 33573, 26660, 20442, 8411, 20441, 38663. 35659
10382. 39535, 15515, 44851, 35446, 177, 11494, 34732, 11176, 7827
28131, 19104, 39244, 49541, 25433, 32847, 43369, 18936, 30236
30773, 42898, 2106, 12971. 21118, 17529, 26778, 21819, 20091
38435, 18711, 31356, 8449, 8448, 17427, 23878, 33026, 39641. 35726
37637, 2277, 2561, 47922, 46158, 48848, 34696, 49299, 25390, 34166

(Va urma.)

Se caută

Pentru angajare imediate un practicant la o casă de comerț. Se cere să cunoască pe lângă limba română în scris și vorbire eventual ungară și germană.

1782

IN PREAJMA EXAMENELOR!

Certificate școlare

Procese verbale luat cu ocazia examenului particular pentru scoalele civile. 1777

Propise (foi de caligrafie).

Cerneală neagră și colorată precum și tot felul de rechizite școlare se află de vânzare cu prețuri ieftine, la **Librăria Cartea Românească Cluj, Piața Unirii 7.**

Să găsesc

Pe sezonul de primăvară

recunoscute totdeauna ca cele mai bune și de forma cea mai nouă

GHETE „TURUL"

la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14

Cea mai mare fabrică de ghete a țării.

1370

Prima sucursală proprie în țară și streinătate

Banca Moldovei de Jos din Bârland

Societate Anonimă

Capital social 5.000.000 lei integral vărsat. — Rezerve 1.710.000 lei.

BILANȚ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

Activ				Pasiv			
Cassa	1.362.968 75			Capital	5.000.000 —		
Cont-curent dispnnibil B. N. R.	843.800 —	2.206.768	75	Fond de rezervă	1.608.182 42	6.608.182	42
Efecte comerciale scontate	9.274.598 99			Remitenți de încasări	— —	851.060	17
„ „ reescontate	3.416.134 —			Depozite spre fructificare	— —	12.025.832	60
Conturi-curente debitoare	5.904.621 60			Dividende neridicate	— —	46.535	36
Avansuri asupra mărfurilor	1.713.857 81	30.309.212	40	Diverse efecte reescontate	— —	3.416.134	—
Efecte spre încasare	— —	912.522	31	Fond de pensie	— —	48.106	04
Efecte publice în portofoliu	2.866.654 95			Conturi curente creditoare	— —	1.743.050	96
„ „ angajate	1.937.603 75	4.804.258	70	Reescont	— —	357.549	85
Mobilier	— —	1	—	Diverse conturi	— —	1.677.441	95
Imobile	— —	279.000	—	Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent B. N. R.	— —	843.800	—
Corespondenți de încasări	— —	157.000	—	Profit și pierdere	— —	1.051.069	81
Depozite libere	— —	613.440	—	Depozite de retras	— —	613.440	—
Cesiuni, ipoteci și gajuri pentru garantarea portofoliului și conturi-curente	— —	6.434.878	70	Diverse cesiuni, ipoteci și gajuri pentru garantarea portofoliului	— —	6.434.878	70
Garanții statutare	— —	255.000	—	Deponenți de garanții statutare	— —	255.000	—
	— —	35.972.081	86		— —	35.972.081	86

Administrator-delegat ca director, **I. Dumitrescu.** Șef-contabil, **N. Rotaru.**

Verificat și găsit conform cu scriptele.

Censori: **C. V. Slobozeanu, Paul Constantinescu, I. B. Popov.**

PROFIT ȘI PIERDERI INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

Debit				Credit			
Reescontul anului viitor	— —	357.549	85	Report din 1920	— —	1.861	26
Dobânzi datorate la depozite spre fructificare	— —	323.910	70	Dobânzi și beneficii diverse	— —	2.582.440	10
Cheltuieli generale de administrație:							
Centrala și agenții	— —	407.374	25				
Diferență de curs, efecte publice	— —	289.216	75				
Diferite amortizări	— —	155.180	—				
Beneficiul net de împărțit	— —	1.051.069	81				
	— —	2.584.301	36		— —	2.584.301	36

Administrator-delegat ca director, **I. Dumitrescu.** Șef contabil, **N. Rotaru.**

Verificat și găsit conform cu scriptele.

Censori: **C. V. Slobozeanu, Paul Constantinescu, I. B. Popov.**

Emil Blaga Cluj

Magasin Piața Ștefan cel Mare 7. Telef. 2-70.
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.

Cauciucuri Michelin pentru **Automobile Trăsuri Biciclete**

Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid

1586

Prețuri de reclamă.

Să nu se confunde No. casei. **Casa de Imprumut pe Amanet** Societate Anonima. **Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.** Să nu se confunde No. casei.

1600

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Au sosit articele pentru băeți mici cu marca **„TETRA"** la magazinul de mode pentru dame și bărbați alui **Dénes** Calea Reg. Ferdinand 2 1738-I Telefon 591

Re 'ntorcându-mă acasă din călătoria făcută în streinătate pentru studiu. Mi-am deschis din nou **salonul de modă** engleză și franceze pentru dame. Mă angajez să pregătesc costume după modă cea mai nouă parisiană, vieneză și engleză corespunzător pretențiunilor cele mai delicate Atelier de modă pentru dame **WARTENBERG ZOLTAN** Cluj, Calea Victoriei No. 13 1275

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria **D'or** Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

Corespondenți!

Caută̆m imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorat.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana, Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 519 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Sâmbătă 20 Maiu 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA I[illegible] 8 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO[illegible]
Director: D. TOMESCU

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

In fața trecutului

Nu este nicio mirare că la serbările din Blaj, închinate așa de mult trecutului, s'au produs și unele fapte care foarte ușor pot fi puse în legătură cu luptele politice ale prezentului.

Era peste putință ca, împresurați de măreția trecutului pe care Blajul o înfățișează așa de puternic, să nu ne gândim puțin și la luptele care se dau astăzi între noi și să nu încercăm nevoia de a coborî asupra lor o judecată mai severă.

In toate cuvântările rostite cu acest prilej s'a văzut într'adevăr preocuparea de a recunoaște, fie și în mod acoperit, cât de neîntemeiate sunt dezbinările noastre de azi și cât de vinovați suntem în fața marelui judecător care este trecutul. N'a fost om politic care, luând cuvântul, să nu-și dea seama că, înainte de a rosti o singură vorbă, trebuie întâi să se despartă de tot ce amintește păcatele și nimicnicia prezentului, pentruca astfel purificat, să poată vorbi despre trecut. De aici acele declarații și mărturisiri pe care presa iubitoare de senzațional nu va întârzia de sigur să le speculeze. E vorba anume de declarațiile și mărturisirile făcute cu prilejul mesei dela Mitropolie și care, venind din partea d-lor C. Banu și Alexandru Vaida, pot fi foarte ușor interpretate ca manifestațiuni menite să creieze noui raporturi între partidele pe care le reprezintă cei doui fruntași ai vieței noastre politic. Atât de îndrăznețe au părut cuvintele d-lor Banu și Vaida, în cât corespondentul unui ziar din București s'a și suit imediat în tren pentru ca să-și poată informa ziarul cu un ceas mai de vreme despre „senzaționalele" declarații politice făcute la Blaj. Și, într'adevăr, că în mijlocul vrajbei și diviziunilor noastre de azi, declarațiile celor doui oameni politici nu pot fi privite decât ca senzaționale. Când d. Vaida a căutat să-și facă regionalismul acceptabil, dându-i o definiție care tocmai însemna condamnarea politicei de azi a partidului național, și când d. Banu, răspunzându-i, a declarat: *„dacă aveți intenția de a creia un asemenea partid regionalist, sunt gata să mă inscriu în el"*, — oricine a putut să creadă că vorbele spuse dintr'o parte și dintr'alta înfățișează începutul unei apropieri politice între două partide care se credeau totuși atât de departe de posibilitățile unei înțelegeri.

Noi însă nu vom încerca, după cum vor face desigur alte ziare, să stabilim o legătură între declarațiile dela Blaj și între luptele politice de azi. Nu vom căuta adică să întrevedem combinații politice la baza cărora să așezăm cuvintele care s'au rostit la Blaj de către d-nii Banu și Vaida. Ceia ce vrem să însemnăm aici este numai constatarea, pe care vor fi făcut-o toți cei cari au luat parte la masa dela Mitropolie, că în fața trecutului nimeni nu are curajul să se prezinte cu pasiunile și cu dezbinările politice de azi. Că fiecare dintre noi, venind în locurile acelea sfinte de unde trecutul ne vorbește mai tare ca de oriunde, am încercat ca un sentiment de mustrare gândindu-ne la nimicnicia luptelor în care ne găsim amestecați. Și sub puterea acestui sentiment, s'au produs declarațiile dela Blaj care, dacă nu pot schimba raporturile dintre partide, ne arată totuși cât suntem de uniți în cinda tuturor luptelor politice la care se pare că ne închinăm așa de mult.

Domnița Elisabeta

Bisericile toate din două țări, își contopesc rugile lor către Stăpânitorul Destinelor pentru însănătoșirea bunei și frumoasei domnițe Elisabeta.

In țara în care și-a petrecut copilăria, unde a învățat să vorbească și să se joace, unde a învățat să aline suferințele celor striviți de urgia războiului, unde a învățat dela buna sa mamă cum poate să fie tovarășă și la bucurie și la durere, unui soț regesc; în țara, pe care apoi a lăsat-o ca să-și urmeze drumul sorței, un întreg popor ascultă cu sufletul frământat de grijă, veștile care-i vin dela domnița îndepărtată despre mersul boalei ce o încearcă.

Un întreg popor se prosternă în fața Prea Curatului pentru sănătatea tea Ei, care ne este atât de scumpă.

Și acolo unde Ea sufere, un alt popor, poporul care-a adus-o să-i fie stea norocoasă, se prosterne în aceiași rugăciune mută, sinceră, adâncă pentru ca sănătatea să-i revină, pentru ca s'o aibă din nou crăiasă fericită și răzătoare, ca o rază de nădejde lucind spre adâncimile viitorului.

Două popoare se roagă destinului neînduplecat, care nu cruță nici pe regi de loviturile lui oarbe.

Spuneau cei cari au văzut pe augustul nostru Suveran, pe tatăl domniței îmbolnăvite că îi lăcrămau ochii plecând să-și vadă copila pe patul suferinței.

Plâng oare regii? păreau că se întreabă acești martori ai durerei părintești, ce încerca pe regele Ferdinand la plecarea Sa spre Athena.

Ei se întrebau astfel și sufletul lor era la fel îndurerat ca al bunului rege.

Căci durerea Lui era durerea lor și este durerea noastră a tuturor. Nu este nimeni în țara aceasta, căruia să nu-i fie inima întreagă dăruită suveranilor.

Doar este atât de puțin timp, de când goniți de asprul vifor al războiului, ne-am strâns cu toții, rege și popor, în cel mai ferit colț al țărei sugrumate. El și toți ai Lui au fost atunci cu noi, în mijlocul nostru, în mijlocul durerilor noastre, în mijlocul marilor perico le în care ne sbăteam.

Nici când un neam regesc n'a fost mai aproape de sufletul poporului său ca al nostru în clipele acelea.

Nici când un domnitor nu și-a lăsat vreodată mai nepăsător soarta Sa și A Lor Lui la vrerea soartei poporului pe care-l cârmuia.

Cum nu și-ar simți inima însângerată acest popor la restriștile unui astfel de suveran!

Curaj Domniță! Harul bunătății lui Dumnezeu care încearcă toate sufletele se va reintoarce în curând asupră-Ți. Căci pentru sănătatea Ta se roagă atâtea cugete, pentru care zâmbetul Tău a fost balsam de alinare, în momentele celei mai aprige ursite.

Ultime știri

București. Ministrul plenipotențiar al Poloniei a declarat ziarului „Indreptarea" că mareșalul Pilsudsky va veni în capitală la 8 Iunie.

•

Ziarul „Lupta" anunță că se vor întruni în săptămâna aceasta la Craiova reprezentanții comerțului și industriei din Oltenia și Banat discutând chestia târgului de mostre al Olteniei și Banatului care se va deschide în luna Septembrie la Craiova.

•

Administrația căilor ferate a pus în vedere stațiunilor să satisfacă cu precădere transporturile pentru aprovizionarea cu carne și alimente a capitalelor.

INSULTAREA ARDEALULUI

Apologia lui Kossuth în România Mare

Discursul crimi al al fostului ministru Dr. N. Lupu ținut la Arad

In prezina aniversării marilor evenimente istorice dela 15 Maiu 1848 de pe Câmpul Libertății dela Blaj, când toată suflarea și conștiința românească din Ardeal, evoca amintirea sfântă, a celei mai mărețe manifestări naționale, în adunarea dela 14 Maiu a. c. a Partidului Țărănesc în Arad, la hotarele cele mai expuse ale Țării fostul ministru român dr. N. Lupu, într'o deșănțată și demagogică cuvântare, sfida conștiința și sentimentul național al Ardelenilor și pângărea amintirea marilor noștri luptători și a vieții lor pline de sbucium și de jertfă pentru dreptatea acestui neam. Presa maghiară arădană înregistrează cu bucurie declarațiile abominale și revoltătoare ale acestui fost demnitar al Statului român cu pretenții de îndrumător al opiniei noastre publice.

Citâm după ziarele ungurești declarațiile drului Lupu, pentru ca opiniia publică românească, să știe până unde merge cinismul și fariseismul acelula care de patru ani de zile se erijează în campion al democrației românești, turburând conștiințele.

„Cu surprindere am constatat — a spus dl dr. Lupu — trecând pe străzile principale din Arad, că în cele mai frumoase locuri, stau statuele acoperite cu scânduri. Cu atât mi-a fost surprinderea mai mare, când am aflat că statuele învălite, reprezintă pe Ludovic Kossuth și pe cei 13 martiri.

Și mă întreb pentru ce trebuesc acoperite aceste statui, cari reprezintă ideile grandioase sguduire și prefacere a lumei?

Cei 13 martiri reprezintă ideia libertății, acești eroi nu s'au luptat pentru oligarchie, ci pentru libertatea unui popor. (!)

Statuia lor este un simbol, un simbol nobil, eroic, care nu trebue, nu este iertat să se ascundă.

Ludovic Knssuth nu trebue acoperit, pentru că el a luptat pentru libertate, pentru libertatea poporului său și a tuturor"!!

Nici când pe plaiurile Ardealului, nu a răsunat o astfel de injurie la adresa neamului nostru. Nici când o conștiință românească un s'a coborât într'atât, ca într'o adunare publică de Români, Kossuth, să fie învocat ca simbol al libertății popoarelor, cei 13 ucigași unguri, ca „martiri" ai ideii democrației universale, ca emple de urmat, ideale de adminat și altare de venerat!

Stăm în mărmuriți în fața acestei revoltătoare inconștiențe a unui fost sfetnic ai coroanei și ne întrebăm, dacă in Parlamentul Țării Românești, mai poate stă o clipă, acest venerator al celui mai crunt, dușman ce La avut cândva neamul românesc din aceste licuri...

Se poate oare merge, în goana după un mandat electoral, până la crima, de a ridica în slavă și a da ca exemple de admirat generației noastre tinere, chiar pe schingiuitorii părinților noștri?

La Făutânele, la Abrud și la Cluj, să ridicăm statui, husarilor lui Kossuth, cari au căzut în lupta contra lui Iancu și Axente, — la Alba-Iulia, un mausoleu călărilor lui Horia!?...

Cele două mii de băeți și fetițe dela școalele românești din Arad, pe cari în Dumineca de 14 Maiu, i-am văzut în frunte cu dascălii lor, trecând pe străzile orașului în sunetul fanfarelor și cânterelor naționale, se vor opri atunci în fața statuei desvălite, ale lui Kossuth, și ale celor 13 „martiri" și vor așeza coroane cu panglici roșii și cu inscripția: „Nepoții celor 40.000 de Români, din 3/15 Maiu 1848!"

Aceasta o vrea desigur dl dr. Lupu! Dsa trebue să știe însă, că mai mult decât oricine pe lume, Ardelenii își iubesc morții scumpi căzuți pentru dreptate și libertate și orice insultă adusă memoriei lor sfinte, ei o plătesc. Căci Ardeleanul niciodată „nu uită"!

Arad. **Prof. D. Gherman**

Știrile zilei

STAREA PRINCIPESEI ELISABETA E STAȚIONARA

Atena. — Starea Principesei Elisabeta este staționară. Operațiunea la care a fost supusă, a avut un curs normal.

Guvernul englez se clatină? Iminenta punere în minoritate a guvernului

Se prevede punerea în minoritate a guvernului englez în Camera Comunelor pe chestiunea salariilor corpului didactic. Acest lucru pare a fi simptomul unor mari schimbări politice.

Mișcarae culturală; literară, teatrală, artistică

Serbările din Blaj

— Impresiile unui „răgățean“ —

Blajul! Mie „răgățean“ numele acesta, învățat în școli sau auzit la solemnități, îmi evoca singura sclipire de lumină în trecutul Ardealului. Mi-l închipuiam ca o cetate a românilor din Ardeal, singurul loc unde li se îngăduia să gândească și să fie români. Mi-l închipuiam în același timp, pentrucă de el se legau câteva nume mari nu numai pentru cultura și viața Ardealului ci și pentru ale întregului românism și ca cetatea de lumină și de slovă românească. Vedeam în Blaj inima și gândirea românismului din Ardeal. Aci svâcneau mai puternic bătăile inimei românești, de aci se aruncau razele spiritului și culturii naționale.

Pe acest Blaj care trăia astfel în mintea mea nu-l văzusem nici odată. O singură vedere înfățișându-i piața cea mare înconjurată de atâtea bătrâne și vestite așezăminte culturale, era tot ceiace cunoșteam despre Blajul ca oraș.

Este lesne de închipuit atunci cu câtă sete de a-l vedea și a-l cunoaște, rea', am plecat la Blaj. Și aceasta cu atât mai mult cu cât aveam să-l văd și să-l cunosc în timpul unor serbări ca i erau o închinare și o evocare a clipei celei mai mărețe și mai sfinte din trecutul acestui orășel.

Deși așezat pitoresc pe un picior de deal, la o cotitură a blondei și capricioasei Târnave. Blajul se înfățișează sever cu clădirile sale grele și aspre, din mijlocul cărora se înalță îndrăznețe și maiestoase, cele trei turnuri ale Catedralei.

După ce am străbătut „strada lungă“ sau calea „Regele Ferdinand“, cum i se spune astăzi, m'am pomenit aproape pe neașteptate în piață. Niște ultime sclipiri de soare, însângerau ferestrele de sus ale clădirilor: umbre mari se așterneau pe pământ. In piața, largă, foarte largă și deschisă, lume școlărească venită din toate colțurile Ardealului, forfotea veselă și sgomotoasă. Și am simțit, am înțeles deodată că toată viața Blajului, în trecut ca și astăzi piața aceasta a făcut o și o face.

In clădirile mai înăsprite de vreme ale școlilor, cari o străjuesc de o parte și de alta, s'a plămădit sufletul Blajului. De aci au pornit toți acei cărturari cari au trezit la conștiința de sine pe românii din Ardeal, toți acei purtători de cuvânt și luptători ai ideii naționale, cari au dat lumii românești lumină și credință. Nu e mare și nu e nici frumos Blajul, dar e un oraș în care trecutul trăește mai puternic decât oriunde. De fiecare colț se leagă o amintire, fiecare lucru îți evocă o figură sau un fapt. Nicăeri n'am simțit mai adânc și mai intens ca la Blaj cât de mult contribuie trecutul la ceiace gândim și suntem noi, nicăeri n'am simțit trecutul mai impunător și mai activ decât în orășelul acesta în care a trăit o viață spirituală atât de bogată și atât de fecundă. Ce taină a făcut ca în acest modest orășel să se concentreze tot ceiace energia și spiritul românesc au avut odată mai bun, mai nobil și mai idealist?

Aceiași viață de muncă, aceiași înălțare a spiritului, același cultivare a sufletului, închinate neamului și progresului, se continuă și în Blajul de astăzi. Trecutul îi învață pe cei de acum să încerce aceiași sforțare.

In școlile în cari rând pe rând au slujit cultura națională episcopul Lemeny, Rațiu, Boer, Grigore Maior, Samuil Klein, Petru Maior, Timoteiu Cipariu, Simeon Bărnuțiu, George Barit, Ștefan Moldovan, Aron Pumnul, pentru a nu pomeni decât pe cei dinainte de 1848, tradiția acestor uriași ai ideii și ai culturii naționale este păstrată cu sfințenie.

In Seminarul teologic, în Gimnaziul superior și în Școala normală cari sunt cele mai vechi dintre cele ezămintele culturale ale Blajului, generațiile actuale sunt crescute în aceiași iubire pentru neam și pentru cultură.

Și aceasta face ca Blajul istoric, Blajul amintirilor și al trecutului să fie și Blajul de astăzi. Nu există contrast între ceiace a fost și ceiace este. Același caracter de centru de cultură și de îndrumător de suflet păstrează Blajul și astăzi. El continuă a fi un generator de entusiasme și de avânturi, un creiator de valori morale. Restul lui, acum când visul acelor mari cărturari și iubitori de neam este o realitate, se face și mai larg și mai însemnat. Căci dintr'o școală a Ardealului, el devine o școală a întregului românism.

W. I.

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vate speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Comemorarea morței lui Ion Heliade Rădulescu

Duminecă, 14 Maiu dimineața, Uniunea „Arta și Istoria națională“ a comemorat la biserica Mavrogheni din București, unde se află mormântul și bustul lui Ion Heliade-Rădulescu, semicentenarul morții acestui mare apostol cărturar al românismului.

După oficierea serviciului divin, dl prof. Miron Niculescu a făcut o călduroasă expunere a vieții și a însemnatelor acte politice și culturale din viața lui Heliade-Rădulescu, arătând cum marele patriot a înțeles să sprijine mișcarea politică a vremii lui pe o întinsă cultură națională.

Dna prof. Sm. Gheorghiu a făcut apologia vieții și a patriotismului lui Heliade-Rădulescu nemuritor dascăl al românismului care pe lângă școli în fiecare județ a făcut școalele superioare dela București și Craiova realizând deziderateie fraților Golescu prin înființarea teatrului Național și românizarea alfabetului. El a justificat elogiile presei care la moartea lui scriau că odată cu Ion Heliade-Rădulescu moare acel ce ne-a învățat a scri și citi românește cu literile străbune.

La sfârșitul serbării, bătrânul prof. octogenar Heliade-Rădulescu fiul marelui patriot care a asistat cu fiicele, a adus călduroase mulțumiri dlui architect Cristof. D. Cerchez pentru această pioasă și înălțătoare comemorare.

Repertoriul Teatrului Național

Până la închiderea stagiunei

Joi 28 Mai
Ginerele d-lui Prefect

Sâmbătă 20 Mai
Heidelbergul de altădată

Duminecă 21 Mai matineu
Heidelbergul de altădată

Duminecă 21 Mai seara
Ginerele d-lui Prefect

Marți 23 Mai
Festival

Joi 25 Mai
Reprezentație în beneficiul sinistraților din Lupeni

Sâmbătă 27 Mai
Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai matineu
Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai seara
Vlaicu-Vodă

Inchiderea stagiunei

ECOURI

Sărbătoarea Jeannei D'Arc

Sărbătoarea fecioarei din Orleans s'a celebrat Duminecă la Paris cu pompă mare.

Coroane numeroase s'au depus la picioarele statuii Jeannei d'Arc. Defilarea diferitelor trupe din garnizoana. Paris lui, personalitățile oficiale și cortegiul popular numărau o sută de mii de persoane.

Seara, un cortegiu istoric și o retragere cu torțe au defilat în prezența archiepiscopului Parisului.

Inmormântarea lui Shakleton

Sir Shakleton, care a murit în cursul ultimei sale expediții la Polul Sud, a fost îngropat la 1 Mai la extremitatea de Sud a Georgiei de Sud.

N'au asistat la înmormântarea lui de cât câțiva pescari norvegieni și scoțieni.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Omul roșu

— Stăpânul destinelor Rusiei —

Paul Erio, corespondentul ziarului francez „Le Journal“ la Moscova publică foarte interesante articole cu privire la situația actuală a Rusiei. Extragem din acestea partea privitoare la Lenin, dictatorul sovietelor.

„Deasupra Moscovei există Kremlinul și deasupra Kremlinului cerul“ — spune un proverb rus.

Astăzi s'ar putea zice: „Deasupra Kremlinului, se află Lenin“. Acest om enigmatic și solitar, care își bate joc de oameni și de greșelile sale, domină tot bolșevismul închis cu el în Kremlin.

E șeful, căruia nu i se discută hotărârile, respectate și executate în mod orbesc.

E singurul dintre conducătorii bolșevici, căruia nimeni nu îndrăznește să-i spue „tovarăș“.

Tinerii, care din instinct și nu din convingeri au adoptat doctrina bolșevistă, au pentru el o admirație care merge până la idolatrie.

Se plâng unii de nervozitatea lui Trotzky, disprețuesc pe autoritarul și hainul Zinoview, nu iubesc prea mult pe Lunaciarsky, pentru interesul ce-l poartă interpretelor mai mult decât artei, povestesc fantezii pe socoteala lui Cicerin, așa de distrat încât revoluționă în una din zile toate birourile ministerului de externe, fiindcă nici un funcționar nu era la postul său; observând apoi că sunt trei ore de dimineață.

Iubiți sunt Krasin, Joffe, Kamenev pentru servicille aduse cauzei bolșevice, lăudați sunt Racovsky și Radek pentru inteligența și spiritul lor practic.

Chiar despre Djerjinski, șeful „Cekei“ tinerii îndrăznesc să-și spuie opinia; dar când e vorba de Lenin, nu poți avea din partea nimănui vre-o relație.

— „E un geniu, ne întrece pe toți“ se mulțumesc toți să zică.

Și când combați ideologia revoluționară a lui Lenin, care a ruinat Rusia și a înflămânzit populația ei făcând să moară milioane de copii, bolșevicii răspund:

„Revoluția rusă e ceva formidabil, grandios; cea franceză a fost nimic pe lângă a noastră.

Nenorocirea actuală n'ar exista dacă n'am avea în contra noastră blocusul Europei, dacă poporul n'ar fi lipsit de conștiință, dacă fie care și-ar face datoria, dacă Lenin n'ar fi înșelat în îndeplinirea operei lui; ceia ce ne reproșează el astăzi, când face aluzie la dezastrul Rusiei, numindu-l „minciună revoluționară“.

Nimeni nu vrea să recunoască că oile au urmat un păstor orb.

De aceia, Lenin ține în mână destinele Rusiei .El a indicat lui Cicerin, ce atitudine trebuie să aibă la Genova.

Când Joffe a părăsit Genova, du când memorandul dat delegației Sovietelor de Aliați, s'a anunțat că îl va supune comitetului executiv și s'a făcut aluzie la neliniștea opiniei publice.

Inexact, de oarece nu există opinie publică într'o țară, unde domnește cea mai înspăimântătoare dictatură ce a existat vreodată.

Președintele republicei federative ruse, Kalinin și ceilalți patru delegați ai comitetului central executiv, compus din 310 membri, n'are nici o influență pe lângă consiliul comisarilor poporului, constituit în preziua loviturei de stat bolșevice și al cărui suflet e Lenin.

Lenin dictează voința sa adună rei Sovietelor, care ar trebui din contră să-i controleze acțiunile sale.

Ca să ajungi la Lenin, trebuie să ceri audiență prin comisariatul afacerilor străine. Dar cum Cicerin era la Genova, înlocuitoul său inzista să renunțe la scop, fiindcă Lenin e ocupat și chiar bolnav.

M'am decis totuși să-l văd a doua zi. Lenin locuește un apartament amenajat în vechiul tribunal din Kremlin.

Cele cinci porți prin care se poate intra în Kremlinul, unde aurul crucilor de pe maiestoasele catedrale strălucește și sub soarele capitalei bolșevice, sunt păzite militărește.

După ce trecui pe la câteva posturi, ultimul post telefonă comandantului Kremlinului, încunoștiințându-l de scopul vizitei mele.

După ce am primit autorizarea atât de mult dorită, mai întâlnii un post, situat în preajma unui pod care nu-mi făcu nici o dificultate, văzându-mi biletul de liberă trecere.

In piața Senatului, se ridică palatul tribunalului, vast edificiu alb, construit sub Caterina II-a.

Până la Lenin a trebuit să mai arăt de trei ori biletul de liberă trecere, diferiților funcționari ce i-am întâlnit în cale, pentru ca ajuns la apartamentul său, să aflu că marele stăpân al Rusiei, nu se află în Moscova.

Am aflat deci că boala, care l'a împiedecat pe Lenin să se ducă la Genova, nu e numai de ordin politic.

După spusele profesorilor germani Klemperer și Furster, Lenin e neurastenic. Fiind prea surmenat, doctorii l'au sfătuit să se abție dela orice sforțare intelectuală să facă gimnastică și să nu mai stea în Kremlin.

De aceia s'a refugiat acum o lună, nu departe de Moscova, în o „datcia“, izolată în mijlocul unei păduri și unde nimeni, fără autorizația sa personală nu poate să-l viziteze — chiar în interese de Stat.

Când am ieșit din Kremlin, noaptea se lăsa deasupra Moscovei.

Rusul, care mă întovărășia se opri deodată și arătându-mi cu degetul cerul îmi spuse:

— „Domnule, vezi steagul roș care fâlfâe deasupra Kremlinului, el reprezintă pe Lenin“.

Dacă Lenin ar muri, cincisprezece, douăzeci, o sută de ambițioși cruzi s'ar lua la luptă pentru a-i lua locul.

In acea zi, Rusia bolșevică ar înceta să mai existe“.

Cronica politică

Țărăniștii și naționalii în alegeri. In curând vor avea loc alegerile parțiale în Ardeal, la cari vor lua parte ca adversari partidul liberal, partidul național și țărăniștii.

Dnii Lupu și Stere au hotărât să lupte în aceste alegeri împotriva partidului național. Aceasta dovedește că înțelegerea cu partidul dlui Maniu pe care țărăniștii doreau s'o realizeze, nu s'a putut face. Ba, dimpotrivă mai departe ca oricând de o apropiere, ambele grupări se vor combate cu îndârjire în aceste alegeri.

Și desigur lupta dintre ele va fi foarte interesantă. Căci ne aducem aminte cum pe vremea când țărăniștii și naționalii se găseau strânși în aceea hibridă formațiune politică numită Federație, și unii și alții întrebuințau aceleași mijloace de propagandă electorală. Țărăniștii împrumutaseră metodele lor partidului național, care la rândul lui dăduse și el grupărei țărăniste ceea ce cunoaștea în materie de campanie electorală. Aceleași metode, aceeași tactică, aceleași procedee și aceeași temă folosiseră și țărăniștii și naționalii.

Acum când se întâlnesc ca dușmani pe câmpul de bătălie al alegerilor, ce vor face? Cum va combate partidul național pe țărăniști? Pe ce temă, cu ce metodă, prin ce mijloace? Iar la rândul lor, cum vor înțelege să lupte și ce tactică vor urma țărăniștii împotriva partidului național?

Iată câteva întrebări pline de interes. Căci de felul în ccre se va desfășura lupta dintre țărăniști și partidul național depinde viitoarea înfățișare a politicii noastre interne. Noi credem că această luptă îi va despărți pe unii de ceilalți ca ireductibili adversari pentru totdeauna.

„PATRIA" și funcționarii din Ardeal

Partidul național e departe de a-și înțelege menirea pe care o are aici în Ardeal. Când interesul nați nal e te ca guve nele țări, ajutate de partidele politice și de toate capacitățile, care nu ne lipsesc, să ia măsuri grabnice de îndreptare a situației actuale și să purceadă cu un minut mai de vreme la stabilirea unui sistem administrativ, adecvat necesităților prezentului, oficiosul „Patria" își face o glorie din acțiunea de împotrivire la toate încercările de remediare emanate de la Centru. In loc ca să ușureze guvernului, oricare ar fi el, opera de unificare administrativă, după care să se înceapă cu aplicarea unui program de reforme administrative, actualmente în studiul unei comisiuni se dedă la o continuă și vătămătoare agitație politică, inspirată de ură și de meschine interese de partid. Mai ales când este știut câtă greutate se întimpină în realizarea acestei unificări, căreia i-se opun atâtea piedici datorite deosebirilor de mentalitate și educație, e de neînțeles acțiunea potrivnică pe care o exercită partidul național față de măsurile care se iau pentru remediarea acestei grave lacune.

In ultimul timp atât d-l Vintilă Brătianu cât și d-l Banu au întrebuințat față de situația din Ardeal singura atitudine în stare să dea roade bune: sinceritatea,

Nici în fața acestui gest însă nu s'a găsit alt răspuns decât aceleași banale încriminări la adresa vechiului regat și aceleași încercări de a ațâța spiritele din Ardeal împotriva dispozițiunilor luate de Centru.

Impăciuitoarele și dreptele reflexii ale ministrului de Culte „Patria" le-a interpretat ca un „cântec de sirenă" menit să adoarmă și să înșele pe Ardeleni.

Păreri'or bune exprimate de dl Vintilă Brătianu despre majoritatea funcționarilor din Ardeal, oficiosul partidului național le răspunde printr'o neîntemeiată acuzare cum că guvernul, deși recunoaște destoinicia acestor funcționari, le suprimă totuși posturile și îi transferă, producând descurajare printre ei. Adevărul este că suprimări nu s'au făcut aproape de loc iar transferările sunt o urmare a deciziunei ce s'a luat pe baza unui decret din 1920, de-a se desființa directoratele din Ardeal. Pentru edificarea opiniei publice am înțeles ca să facem o anchetă pe la toate administrațiile publice din localitate, unde s'au instituit birouri pentru lichidarea lor.

Nicăiri n'am găsit acte de nedreptăție ori de prigoane. Funcționarii nu numai că n'au fost suprimați, dar s'au luat cele mai riguroase măsuri ca toți, fără deosebire, să fie numiți în funcțiuni echivalente în alte administrații.

Deci s'a avut în vedere soarta tuturora. Tablourile există și „Patria" n'are decât să iea notă de ele. Problema unificărei administrative și a asanărei corpului funcționăresc, mult prea numeros și în parte într'adevăr nedestoinic, este de așa natură în cât nu trebue ca să mai servea că gazetelor de partid drept armă de luptă politică mai ales când la ea se adaugă și pericolul susceptibilităților regionaliste cu atâta abilitate stârnite de acei ce se slujesc de ele pentru scopuri personale.

Un caz ciudat

„Gazeta Transilvaniei" bătrâna gazetă a lui George Barițiu pe care n'o mai recunoști sub aspectul actual de ignobil pamflet de subur bie, ocupându-se de un pasaj din declarațiunile făcute de d. Vintilă Brătianu ziarului „Viitorul" nu gă din Cal. Reg. Maria din Cluj? Și de cât că „toată lumea ar crede că este luat din declarațiunile unui om politic din Ardeal".

Desigur în felul obtuz de a judeca lucrurile al gazetei brașovene, aceasta e o formă, și poate cea mai bună de a recunoaște superioritatea de concepție și judecată a declarațiunilor făcute de ministrul finanțelor. Ridicolul însă apare în toată măreția lui atunci când se susține acolo că d. Vintilă Brătianu „și-a însușit în chestia unificării, punctul de vedere al partidului național".

Punctul de vedere al partidului național?... și încă în chestia unificării?

— Iată ceva nou.

Până acum caracteristic pentru partidul național era să nu aibă nici o opinie, nici un punct de vedere în atâtea chestiuni politice, sociale sau economico-financiare. Pentru partidul național chestiunea unificării n'a fost până acum decât prilej de sterile campanii de presă și parlamentare, fecund izvor de ațâțare la ură contra a tot ce era și venia din vechiul regat, inepuizabilă sursă de fantezie oratorică la întruniri poporale.

Să fi avut oare în adevăr partidul național un proect de unificare ascuns cu grije în tainițele clubului din Calea Victoriei din Cluj? Și de ce oare îl ține ferit de văzul publicului profan pentru a fi scos pripit la iveală îndată după fericita soluție în chestia unificării găsită de d. Brătianu?

Presupunând că proectul de unificare al partidului național era păstrat pentru vremea când ar fi venit la putere pentru a face și aplicarea lui, partidului național i s'ar putea totuși aduce învinuirea că nu e destul de patriot, lipsind țara de realizarea celei mai bune unificări timp de trei ani, în care timp a fost și la cârma țării nu numai în opoziție. Ceea ce nu putem admite.

Atunci? Rămânem tot nelămuriți de strania coincidență între proectul de unificare schițat de d. Vintilă Brătianu și cel al partidului național, ieșit subit la iveală după ce s'a publicat cel dintâiu.

Un semnal, la vreme

Ziarul „Universul" remarcă judicios intolerabilă stare de spirit care domină presa noastră actuală. Din motive de partid ziarele românești au ajuns să critice cu vehemență însăși instituțiunile statului; și cu toate că se arată nespus de mânioase împotriva celor cari fac propagandă contrarie nouă în străinătate, ele însăși serve c materialul necesar dușmanilor României.

De mult susțineam și noi același lucru în Ardeal. Imprejurările locale erau însă de natură a pune și mai mult în lumină pericolul pe care îl reprezenta anumite ziare clujene, de felul celor la care face aluzie confratele bucureștean. Avem indicii sigure că în propaganda lor în străinătate, împotriva noastră Ungurii aveau la îndemână o bogată materie de spicuiri, făcute chiar din ziarele române din Ardeal.

Ne bucură că gazetele bucureștene au început să remarce pericolul pantei, pe care o parte din presa română e gata să alunece. Și dorim din suflet ca semnalul „Universului" să aibă răsunet în deosebi încoace de Carpați.

Cetiți „Infrațirea"

PENTRU FAMILIILE

celor căzuți în catastrofa din Lupeni

Subscripția ziarului „Infrățirea"

Totalul din urmă	**7725 lei**
Prof. Papilian	**100 lei**
D-na E. Iorga Galați	**100 lei**
Dnul Victor Ionașcu și D-na Adela Ionașcu .	**20 lei**
N. C. P.	**20 lei**
Dr. Aurel Gavriș din Gherla	**100 lei**
Colectă făcută cu ocazia comemorărei lui Coșbuc la Hărdău	**374 23**
Total:	**8439·25**

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului nostru.

Succesele de la Genova și opoziționiștii

Ziarele opoziției sunt din cale afară de turburate de succesele d-lui Brătianu la Genova. Ele comentează în toate chipurile activitatea primului nostru ministru la conferința lumei și ajung la concluziuni neașteptate în această privință. Astfel e cunoscută pretențiunea „Patriei" că tot cea ce a făcut șeful guvernului la Genova se datorește numai și numai d-lui Al. Vaida.

Cam același lucru îl afirmă și un alt oficios de partid opoziționist. E vorba de „Indreptarea" partidului averescan.

„Indreptarea" asigură că și „Patria" pe cetitorii ei, că cele obținute de dl Brătianu la conferință, erau obținute de mult de înaintașii săi, foștii miniștri de externe.

Până aci, cele două oficioase sunt de acord.

Părerile se împart însă când e vorba de stabilit căruia dintre acești foști miniștri de externe se datoresc succesele d-lui Brătianu.

Asupra acestui punct „Indreptarea" până a specifica vre-un nume, dă următoarele lămuriri.

„Recunoașterea oficială a unirei Basarabiei la România a fost dată la Paris în Octombre 1920." etc.

Ori în Octombrie 1920, domnul Vaida nu mai era de cinci luni ministru de externe. Cui se datoresc atunci succesele d-lui Brătianu?

Patria fără îndoială va îndrepta „Indreptarea" lămurind că și cea ce s'a făcut în Octombrie 1920, fusese dinainte aranjat de dl Vaida. Admițând însă principiul „Patriei" că tot ceea ce isbutește să facă cineva se datorește celor cari s'au străduit în van să facă înaintea lui, în cazul acesta noi credem că meritele d-lui Brătianu se cuvin d-lui dr. Lupu care în timpul răsboiului a făcut o călătorie pela aliați și ca bun român dorea din tot sufletul ca Basarabia să aparțină României!...

„PATRIA" și JANDARMERIA

In sfârșit văzurăm și asta „Patria" luând apărarea jandarmeriei. „Patria" tunând și fulgerând contra guvernului că vrea să desființeze jandarmeria.

De fapt nu-i vorba decât de reducerile budgetare pe care le intenționează actualul guvern în vederea economiilor, pe care și statul nostru trebue să le facă așa cum le-a făcut de curând Franța și cum le-au făcut toate statele din apus, cu o situațiune financiară incomparabil mai bună decât a noastră. Aceste economii budgetare, destul de ușoare de altminteri se vor repercuta și asupra salariilor jandarmilor. Iar „Patria" ca bun oficios al partidului național, care, indiferent de nevoile țărei, ține să se dea bine cu toate breslele, nu face decât să verse câteva lacrami fățarnice pentru o nenorocire care n'a lovit pe nimeni.

Nu însă despre „sinuciderea" jandarmeriei, cum scrie „Patria" ținem noi să insistăm aici. Și „Patria" și jandarmii vor vedea că nu se va sinucide nimeni și instituțiunea care veghează la paza satelor va putea să-și continue activitatea sa în viitor, ca și până acum.

Dar ne este cu neputință să nu relevăm doliul care a lovit „Patria", la gândul că jandarmeria, ar putea fi desființată. Ce amărăciune pe oficiosul naționalist!

Și totuși n'au trecut nici patru luni decând „Patria" înșira cu litere cât degetul, monstruoasele abuzuri în alegeri ale jandarmilor.

Ce persecuții ce schingiuiri, ce violări de urne și de domicilii, ce arestări nedrepte și nedemne, nu povestea „Patria" atunci, dându-le toate drept operă a jandarmeriei. Credeam, luându-ne după litera ei, că trăim în plină inchiziție, numai și numai din pricina acestui teribil instrument, care se găsește în mâna guvernelor: jandarmeria.

Și acum „Patria" nu mai poate de durere pentru acea „jandarmerie, din care Consiliul Dirigent, după un an de munca intensivă, a isbutit să creeze un corp de elită".

Fără îndoială nu vom contesta jandarmeriei ardelene că este un corp de elită.

Dar un ziar, care socotește acum de elită o instituțiune, pe care o califica cu cele mai aspre epitete, așa cum numai în vocabularul „Patriei" se poate găsi, dovedește că nu este câtuși de puțin un ziar de elită.

INFORMAȚII

Improprietărirea în Ardeal

D. general A. Văitoianu președintele Consiliului de miniștri a primit următoarea telegramă:

„Cu tot devotamentul vă prezentăm omagiile noastre de profundă recunoștință și mulțumire cu prilejul îndeplinirei împroprietărirei în comuna noastră Bandul de câmpie, județul Mureș-Turda, prin care ați făcut ca pământul să fie al nostru al acelora cari îl muncim. Ați șters pentru totdeauna lacrămile trecutului îndurerat și ne-ați făcut stăpâni pe brazda strămoșească udată până eri de sudoarea moșilor și strămoșilor noștri.

„In numele țăranilor din comuna Band, primar Demetriu Atanasiu, prefectul județului dr. Albu, consilier agricol Augustin, etc.“

•

Vineri 19 Maiu orele 6 d. a. în sala II dela Universitate are loc conferința Dlui Prof. Dr. Minea, cu proecțiuni, despe Grafologie.

•

Sâmbătă 20 Maiu a. c. orele 8 și jumătate seara va avea loc în Sala Prefecturii, concertul Dlui Ludovic Finkelstein (piano) — Programul cuprinde bucăți de: Verdi, Rossini, Schubert, Quaranta, Dr. Iuga, Brediceanu etc. — Biletele vândute pentru 3 Maiu sunt valabile pentru acest concert. 1785

•

Pe baza ordinelor date și măsurilor urgent luate, lucrările de expropriere au început în întreg Ardealul. Comisiunile de ocol lucrează la exproprierea proprie zisă și la verificarea și judecarea laturilor de împroprietărire.

•

Dl Petrini Directorul Agriculturei din Ardeal a vizitat în decursul săptămânei trecute, însoțit de dl Cipăianu din București județul Bihor unde a luat parte la lucrările de expropriere din mai multe comune.

De acolo a vizitat mai multe comune din județele: Arad, Timiș-Torontal, Caraș-Severin, Sibiu, și Brașov, Târnava-Mare și Mureș-Turda dsa a rămas foarte mulțumit de lucrările începătoare ale exproprierei, iar Sâmbăta va pleca din nou în jud. Mureșturda pentru a inspecta lucrările comisiilor de ocol în vederea exproprierei.

•

In urma unor noi dispozițiuni ale ministerului de comunicații, salariile medicilor de la Cfr. au fost mărite în mod simțitor.

Ieri a început la Oradea-Mare congresul restauratorilor din întreg Ardealul.

Se vor discuta următoarele chestiuni:

1. Regularea chestiunei muncitorilor.
2. Anularea taxei de lux.
3. Chestiunea taxei asupra muzicei.

•

— **A apărut interesanta broșură: „ARĂTAREA PROROCULUI ILIE“ care nu trebuie să lipsească de pe masa nici unui creștin. Se poate cumpăra și procura dela Librăria Cartea Românească Cluj, (Piața Unirii) — precum și dela alte Librării. Prețul 5 Lei exemplarul.**

•

Atragem atenția d-lui Prefect al Poliției asupra Serviciului Presei ce există pe lângă numita Poliție, și care funcționează numai cu numele.

•

In ziua de 25 Mai se va da la Teatrul Național din localitate un festival în folosul sinistraților de la Lupeni.

•

In ziua de 2 lunie se va ține la Cluj congresul esperantiștilor din întreaga România-Mare. Vor participa delegați mai toate țările inclusiv din Germania, Cehoslovacia și Japonia.

•

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Se produce cu miraculoase vederi din trecut și vederi îndepărtate, vederi în viitor. Resolvă secrete explică mistere, citește scrisorile fără ca să le vadă. Află cugetele. Incă la intrare ghicește numele de botez și familie. 1755

•

Ben Aroly și D-na Annie Aroly, care ambii au fost admirați și apreciați în urma alor 2 producții strălucite, au sosit la Cluj anunțând în acelaș timp onoratul public că în ziua de 18 l. c. își vor începe seria producțiunilor în sala cea mare a hotelului „Biasini“. On. public va avea ocaziune să își manifeste admirația față de strălucitele rezultate, pe care părechea artistă le-a realizat pe terenul științei occultizmului, precum și acele inovații cari azi în domeniul scamatoniei moderne numai acestora își pot datori existența.

In cercul publicului clujan se observă mare interes față de debutul acestor neîntrecuți artiști.

Bilete se află de vânzare în preț de 30; 20; 15; 10 Lei cu începere de Miercuri la cassa hotelului Biasini.

Inceputul reprezentațiilor la 9 seara precis! 1755. a.

Duminecă va avea loc la arena sportivă o întrecere între echipa de football compusă din ziariștii maghiari și români și alta compusă din lucrătorii tipografi. Venitul e destinat pentru ajutorarea victimelor din Lupeni.

•

Consiliul orășenesc a hotărât a face recurs în contra hotărârei Societății de gaz din localitate, care va urca prețul gazului aerian cu începere dela 1 Iulie a. c.

•

A pornit al cincilea transport de iepe din Germania destinat Ministerului de domenii.

Un număr de 47 armăsari, sosiți tot din Germania, au fost repartizați crescătoriei dela Homorod (Transilvania).

•

Dl dr Constantin Lacea a fost numit profesor agregat definitiv de limba și corespondența germană la academia de comerț din Cluj.

•

Dl inginer silvic I. Buzilă a fost primit în corpul silvic al Statului și repartizat la regiunea silvică Bistrița.

•

Dl Dragomir Ioan, subșef la serviciul special de siguranță din Sighet (Transilvania), a fost revocat din funcțiune.

•

S'a atras atențiunea tuturor organelor CFR să refuze pachetele ce se vor trimite de către administrația ziarului unguresc „Ardealul“, confiscându-se chiar și numerile sosite individual pe adrese particulare și să se înainteze direcțiunei generale a presei și propagandei din Ministerul de interne.

•

Corespondenți căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

In chestia exporrului de piei brute

— Un alt neadevăr al „Patriei“ —

Am publicat la timp măsurile luate de guvern privitor la noul regim economic. Pentru ca nevoile întregei țări să fie îndeaproape cunoscute și pentru ca soluționarea lor să fie astfel cât mai eficace, noul regim economic a fost stabilit împreună cu reprezentanții orașelor din toată țara.

Desigur că aceste măsuri luate pentru asigurarea nevoilor interne nu convine ziarului „Patria“, nu pentru că nu ar avea urmări bune, ci pentru că numitul ziar caută să facă „opoziție“ ori cărei măsuri luate de guvern.

Intr'un recent număr, numitul ziar critică măsura luată de actua'ul guvern privitoare la exportul pieilor brute și caută a dovedi că avem mai multe piei luate decât ce poate lucra în fabricele noastre. Mai mult, se citează că fabrica de piele Renner, neputând lucra toată cantitatea de piele, este nevoită de a cere exportul a 10 vagoane de piele brută.

Măsura luată de guvern privitoare la prohibirea pieilor brute este menită în primul rând să încurajeze industriile naționale și să înlăture exportul pieilor luate și să nu fim astfel nevoiți de a importa din nou pielile lucrate cu un preț și pe o valută ridicată.

„Patria“ continuă să scrie că avem un suplus de piele brută care fabricele noastre nu sunt în stare să le lucreze și dă ca exemplu după cum am spus fabrica de piele din localitate a fraților Renner care a cerut permisiunea de export a 10 vagoane de piei.

Dar și în această privință situația e alta de cum vrea „Patria“ să o arate și ancheta noastră făcută în această privință o dovedește.

Astfel ni-se comunică de la acea fabrică că producțiunea internă a pieilor brute, mai cu seamă când exportul vitelor e cu desăvârșire liber, nu acoperă trebuințele fabricelor de pielărie din țară astfel că în trecut s'a recurs la importul de piei brute din Țările de jos, Danemarca sau Elveția.

Deoarece la noi în țară nu sunt piei mari (dela 30—50 kg.) fabrica Renner a cerut o autorizație de export pentru pieile mici, ca în schimb să se importe aceeași cantitate de piei mari, necesare la fabricarea curelelor de transmisiune. După cum se vede nu este vorba de un surplus de piei brute pe care fabricele din țară nu le poate prelucra, ci este vorba numai de un schimb căci s'a cerut purmisiunea de a se importa în schimb o cantitate egală de piei mari ce nu se găsesc în țară.

Ultimele noutati

Eponge colori unii și cu desen
Alaudă Albă și colori unii pentru Rochii și Costume Taeur
Marquisette ultimele noutăți ca desenuri
Marocain de Mătase și de Lână
Mătăsuri groase speciale pentru Cape și Mantouri
Stofe de lână Toate colorile pentru Rochii și costume Taeur
Stofe Engiezești pentru costume bărbătești
Incălțăminte din cele mai noi forme 1756

Au sosit la Magasin

„MISSIR“

Str. Memorandului 11. : (Unio-utca), **Cluj** :

Manuale practice pentru corespondența comercială și particulară

N. FILIPOVICI: Curs special de terminologie și frazeologie comercială **româno-germană** . . Lei 10'—

Curs de aplicație a expresiunilor comerciale **engleze** . . . . . Lei 10'—

De vânzare la principalele librării din țară și la librăria editoare „CARTEA ROMÂNEASCĂ“, București, precum și la librăria Cartea Românească S. A. Sucursala „Cosinzeana“ CLUJ, Piața Unirii 7 1749

Căsătoria Principesei Mărioara

Plecarea escadrei române de război la Belgrad

Eri, 17 Mai, a plecat din Galați escadra română de război și yahtul regal „Ștefan cel Mare“ la Belgrad, în vederea căsătoriei principesei Mărioara.

La 22 escadra va ancora la Severin peutru 2 zile, după care își va continua călătoria spre Belgrad. Escadra e pusă sub comanda comandorului Puricescu și are un echipagiu de 20 ofițeri și 300 marinari.

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Răspândiți „Infrățirea“

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Joi, 18 Maiu 1922.

După ultimele ştirile sosite de la Genova, s'a căzut de acord ca lucrările conferinţei să fie continuate la Haga.

In acest scop se vor constitui două comisiuni. Din una vor face parte toate delegaţiile europene, iar cea de a doua va cuprinde numai pe delegaţii ruşi. Ambele comisiuni se vor întruni în ziua de 27 Iunie şi vor lucra pe picior de egalitate, iar de va fi nevoie se vor ţine şi şedinţe plenare.

In ceia ce priveşte chestiunile privitoare la România, se afirmă că vor fi deasemenea desbătute la Haga. In tot timpul acestor lucrări, statele europene inclusiv Rusia au căzut de acord ca să-şi garanteze integritatea teritorială şi liniştea.

Cu prilejul discuţiunilor asupra răspunsului adresat Rusiei, puterile au luat hotărârea ca să se prevadă în mod special paragraful restituirei tezaurului român.

Atât delegaţia franceză, cât şi cea rusă, au admis noua modalitate intervenită cu privire la întrunirea conferinţei la Haga.

Ştiri din Washington anunţă din sursă oficială că guvernul Statelor Unite nu acceptă invitaţiunea de a participa la conferinţa de la Haga.

După cât se afirmă şedinţele confetinţei genoveze vor lua sfârşit Sâmbătă 20 Maiu 1922.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 m p

Mâne seară va plcea în Elveţia delegaţia oficială a guvernului pentru încheerea constractului de făină. Cu delegaţia oficială vor pleca şi delegaţii morarilor.

După ziarul „Lupta" se discută ideia înfiinţărei unui consorţiu a băncilor pentru garantarea plăţilorr în valută streină a comercianţilor şi importatorilor. Datoriile comercianţilor vor fi eşalonate pe o perioadă de şapte până la opt ani, stabilindu-se dobândă fixă.

Cu prilejul repartizărei materialelor şi maşinelor rămase ca pradă de război dela armată din timpul ocupaţiei, s'a ocnstatat că cea mai mare parte din maşini şi materiale a fost distribuită neregulat. S'a ordonat o anchetă.

Episcopul gr. cath. din Oradea-Mare s'a perzentat la Ministrul de instrucţie cerând reprimirea profesorilor care nu au depus jurământul. Ministrul a promis că va satisface cererea în măsura posibilităţii.

Guvernul intenţionează să găsească mijloace pentru începerea operei de refacere a căilor ferate, afară de sumele prevăzute în buget. S'a ţinut în acest scop a şedinţă la ministerul finanţelor sub preşedinţia d-lui Vintilă Brătianu, asistând şi directorul general al căilor ferate. S'a constatăt că la refacerea căilor ferate e necesar trei milioane. Guvernul studiază să găsească mijloacele pentru procurarea acestei sume.

La 21 Mai se va întruni în Lemberg conferinţa căilor ferate, participând delegaţii români, cehoslovaci, austriaci, şi polonezi. Se va cauta o înţelegere privitor la traficul comun mai intens.

Aseară a sosit în Capitală ministrul domeniilor d-l Constantinescu care îşi va lua astăzi postul în primire.

Plăţile în valuta straina

Eri după amiază s'a ţinut la Banca Naţională o consfătuire în chestia plăţilor în valută străină a comercianţilor şi industriaşilor români.

Şedinţa a fost prezidată de d. Vintilă Brătianu ministru de finanţe.

La consfătuire au luat parte: directorii principalelor bănci din Capitală, Oromolu, guvernatorul Băncii Naţionale, C. N. Teianu, directorul Datoriei Publice, din ministerul de finanţe şi delegaţia Camerei de comerţ.

Delegaţia Camerei de comerţ a expus situaţia actuală a comercianţilor şi industriaşilor prin deprecierea valutei leului, în legătură cu plăţile ce trebuec efectuate în străinătate.

Argumentaţia a fost sprijinită pe datele ce au fost culese din ancheta întreprinsă de Camera de comerţ din Capitală la toate Camerile de comerţ din România Mare.

Oficialitatea a luat act de cele arătate, urmând ca chestiunea modalităţilor de plată să fie discutată, în mai multe şedinţe, la care vor lua parte toţi reprezentanţii instituţiunilor financiare ai guvernului şi delegaţii celor direct interesaţi.

TELEGRAME

Dezbaterile dela Genova. — Rusia acceptă comisiunea experţilor dar nu acceptă ca sediu Haga. — Obiecţiile lui Lloyd George

In subcomisiunea politică întrunită azi dimineaţă sub prezidenţia lui Schanzer pentru a asculta răspunsul Rusiei, Cicerin a declarat că acceptă în principiu propunerea întrunirei comisiunei experţilor pentru examinarea problemei ruse. A cerut însă să se aleagă alt sediu decât Haga, Rusia neavând relaţiuni diplomatice cu Olanda. Cicerin a propus oraşele Stockholm, Riga, Londra sau Roma. In ceea ce priveşte pactul de neagresiune, Cicerin s'a declarat de acord, cu condiţia ca prin guvernul sovietelor să se înţeleagă toate republicele aliate.

Lloyd George, luând cuvântul, a subliniat deosebirile fundamentale între regimul acestor „republici" care trebuesc studiate separat spre a se putea găsi o formulă posibilă.

Relativ la sediul comisiunei experţilor, a susţinut Haga, ca fiind mai favorabilă pentru o atmosferă de împăciuire.

Schanzer a căutat a ajunge la o formulă de împăciuire.

CHESTIA MINORITAŢILOR NU SE VA MAI DISCUTA LA GENOVA

Reprezentanţii puterilor, examinând cererile prezentate de anumite minorităţi, au hotărât să nu se ocupe de această chestiune ci s'o trimită Ligii Naţiunilor.

Plecarea delegaţiei germane dela Genova

Berlin. — Delegaţia germană va părăsi mâine Genova.

Germania mulţumită de Conferinţă

Berlin. — Wirth şi Rathenau vor face în Reichstag expunerile privitor la rezultatul conferinţei din Genova. După părerea cercurilor diplomatice germane, conferinţa a dat rezultate satisfăcătoare. In urma întrevederilor cu diferite delegaţiuni s'a schimbat dispoziţia foştlor duşmani mai ales cu statele Micei Antante. Se crede că conferinţa din Haga va contribui la desvoltarea legăturilor diplomatice.

In jurul conferinţei dela Genova

PUTERILE ŞI RUSIA

Intrunirea la Haga a puterilor — afară de Rusia şi Germania, este convocată pentru ziua de 26 Iunie, unde experţii vor căuta să ajungă la o soluţie în chestia rusă. Comisiia afacerilor ruse din Genova a şi comunicat faptul acesta delegaţiei sovietice şi totodată s'a decis — odată mai mult — a se ruga Statele Unite să trimită un reprezentant la Haga.

Puterile convocate la Haga se obligă a nu semna tratate separate şi de a se abţine dela orice agresiune, precum şi dela orice propagandă subversivă. Delegaţiile franceză şi belgiană au declarat că în cazul când aceste concluziuni vor fi acceptate şi de ruşi, ele vor recomanda guvernelor lor de a aderа la aceste concluzii.

In fine, în răspunsul adresat Rusiei, puterile au prevăzut în paragraful privitor la proprietate, restituirea tezaurului român şi respectul statu-quo-ului graniţelor până ce experţii din Haga vor trata cu Ruşii cari vor fi invitaţi acolo.

•

Din acest scurt extras al ştirilor zilcio, reese că puterile înţeleg a găsi bazele unui angajament comun cu Rusia şi nici un altfel de compromis. Nici un stat nu va urma râul exemplu dat prin tratatul din Rapallo, căci o asemenea licitaţie, în care unul ar căuta să apere mai mult ca vecinul, s'ar răzbuna asupra întregului continent.

Rămâne dar dobândit că numai o acţiune comună a puterilor convocătoare la Genua poate duce la telul dorit şi că ea este o condiţie prealabilă a oricărui plan de refacere a Rusiei.

De trei ani obiectul sforţărilor politice brtanice a fost îndreptată spre acest scop şi Lloyd George n'a dat înapoi în faţa oricărui sacrificiu spre a-l atinge. In Ianuarie 1919, a făcut faimoasa propunere din Prinkipo, relativă la o conferinţă europeană în chestia rusească. S'au formuluat atunci obiecţiuni cari n'au provenit numai din partea Franţei.

Neputând isbuti pe această cale, premierul englez a încercat un aranjament separat cu Moscova: a invitat pe Krassin la Londra, în 1920 şi a semnat o convenţie comercială cu Rusia in 1921.

Convetia a rămas inoperantă din pricina abţinerei celorlalte puteri cari cereau că diferendele fundamentale, pendinte între ele şi Rusia, să fie mai întii aplanate.

Conferinţa din Genua înseamnă în realitate o revenire la politica din Prinkipo şi modul cum ea s'a desfăşurat, a dovedit încă odată că concepţia franceză, după care o asemenea întrunire e prematură, a fost cea justă. Ce puteau face puterile adunate la Genua, câtă timp, fundamentul pe care vroiau să ridice edificiul lor — chestia proprietăţii — n uera rezolvată prealabil? Nu nufai Franţa dar nici Statele-Unite nu pot face concesiuni pe terenul proprietăţii şi totul ce se poate aştepta dela Haga este ca experţii, ajutaţi de diplomaţi abili, să găsească o formulă care să saiveze teoria, adecă subieptibilitatea sovietiei fără însă să sacrifice nimic din fond.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă şi costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piaţa Unirii No. 14

SA DESCHIS

în Cluj Piaţa Unirii No. 15 în localul fost D. S. Raftopol cel mai mare şi modern

Magazin de Bijouterie

H. S. BRAUNFELD

1786 din firma

Fenyő şi Braunfeld

asortat în permanentă cu

Bijoriterii fine. Ceasornice de precizione. Argintorie.

Preţurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

CARTON GUDRONAT

pentru acoperişuri 1771

se predă prompt şi cu vagonul, în toate calităţile obicinuite în comerţ de către Societatea Anonimă „Alpha" fabrică de produse chimice Cluj, Piaţa Ştefan cel Mare 4 şi de către filiale şi fabrica ei Arad, Str. Bercsényi No. 32

Adresele telegrafice: „Chemocarbin" Cluj „Alpha" Arad Telefon: Cluj 314 Arad 777

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

„Națională“

Societate Generală de asigurare în București

Capital de acțiuni 10.000.000 Lei

In temeiul art. 178, ultimul aliniat al codului comercial, se publică bilanțul societății pe 1921.

Direcțiunea Generală

Activ — BILANȚUL GENERAL PRO 31 DECEMVRIE 1921 — Pasiv

	Ramurile elementare	Ramura Vieața	Total
Cassa, în numerar la 31 Dec. 1921	491.215 07	167.051 07	658.266 14
„ „ „ „ bănci	4.641.744 01	— —	4.641.744 01
Efecte	8.505.956 90	11.051.882 —	19.557.838 90
Imobile urbane [1])	3.590.155 39	824.338 53	4.414.493 92
Nude proprietăți	— —	164.840 40	164.840 40
Creanțe ipotecare	11.827.280 83	10.793.264 59	22.620.545 42
„ cu privilegiu	905.800 —	5.824.179 96	6.729.979 96
Agenți	4.303.791 —	1.238.071 76	5.541.862 76
Societăți	44.704.648 30	[822.475 47	45.527.123 77
Diverși	5.848.523 49	8.123.283 82	13.971.807 31
Bilete la ordin	527.436 15	— —	527.436 15
Tabiițe	105.432 03	— —	105.432 03
Imprumuturi pe polițe de asigurare	— —	1.114.065 40	1.114.065 40
Cauțiuni	951.317 —	— —	951.317 —
Depozite libere	18.710 55	— —	18.710 55
„Națională“ în cont curent cu „Centrala“	— —	1.893.574 19	1.893.574 19
Bonuri de premii pe anii viitori	31.530.670 70	— —	31.530.670 70
	117.952.681 42	42.017.027 19	159.969.708 61

		Ramurile elementare	Ramura Vieața	Total
Capitalul ramurilor elementare		6.000.000 —	— —	6.000.000 —
„ ramurii „Vieața“		4.000.000 —	— —	4.000.000 —
Fondul de rezervă statutară		5.000.000 —	— —	5.000.000 —
Dividende neridicate		624.463 47	— —	642.463 47
Tantieme		98.838 13	— —	98.838 13
Agenți		58.165 60	128.175 05	186.340 65
Societăți		38.868.708 08	7.697.631 07	46.566.339 15
Diverși		7.258.390 31	1.396.292 47	8.654.682 78
Prime pentru riscurile anului viitor:				
Ramura „Incendiu“	8.716.913,08			
„ „Transport“	132.020,11			
„ „Accidente“	2.628.894,—	11.477.827 19	— —	11.477.827 19
„ „Vieața“		— —	29.604.609 67	29.604.609 67
Despăgubiri în suspensie:				
Ramura „Incendiu“	4.347.662,06			
„ „Transport“	412.818,33			
„ „Grindină“	178.998,65			
„ „Accidente“	586.892,90	5.525.371 94	— —	5.526.371 94
„ „Viața“		— —	986.458 58	986.458 58
Fondul de retragere al funcționarilor		1.664.444 18	— —	1.664.444 18
Dobânzi reportate		342.782 05	232.473 55	575.255 60
Fondul asociațiunilor Tab. S.		— —	1.636.847 65	1.636.847 65
Cupoane cuvenite anului viitor		— —	126.658 73	126.658 73
Cauțiuni dela organele societății		951.317 —	— —	951.317 —
„Națională“ în cont curent cu „Vieața“		1.893.574 19	— —	1.893.574 19
Bonuri de premii pe anii viitori		31.530.670 70	— —	31.530.670 70
Profit		2.657.128 58	207.880 42	2.865.009 —
		117.952.681 42	42.017.027 19	159.969.708 61

București, 31 Decemvrie 1921
20 Aprilie 1922

Șeful contabilității centrale,
C. Săndelescu m. p.

Examinat și verificat conform art. 37 din statutele societății și conform art. 187 din codul comercial și găsit în regulă.
Censori: **A. D. Poulopoulo** m. p., **Al. Zănescu** m. p., **G. Bărbuceanu** m. p.

[1]) Cu inscripție ipotecară în favoarea onor. ministeriului industriei și comerțului pentru îndeplinirea prescripțiunilor art. 147 modificat al codului comercial.

Dela fundațiunea culturala „Principele Carol“

— Instituirea unui premiu de 10.000 lei pentru cea mai bună carte pentru copii —

S'a instituit de către A. S. R. Principele Carol un premiu indivizibil de 10.000 lei anual, intitulat premiul literar „Prințul Mihai“ pentru cea mai bună carte originală pentru copii, în manuscris sau tipărită în acel an. Cartea va fi ilustrată.

Manuscrisele sau cărțile tipărite se vor trimite Fundației Culturale „Principele Carol“ până la data de 1 Octombrie.

Premiul se acordă în fiecare an la 8 Noembrie st. v. (Sf. Mihai).

Dacă lucrările prezentate nu sunt vrednice de premiu, suma prevăzută pentru anul acela va sluji ca fond de ajutoarere a 4 studenți săraci de la cele 4 Universități ale României.

Lucrarea premiată și prezentată în manuscris se va tipări de către Fundația Culturală „Principele Carol“.

Autorul premiat va primi de la lucrarea tipărită și 20 la sută din valoarea ei.

Despăgubirile dela germani pentru timpul ocupației

— Lucrările pregătitoare —

Ministerele de finanțe și externe, secondate de Banca Națională, pregătesc lucrările în vederea discuțiilor ce vor avea cu delegații germani pentru aranjarea operațiunilor bănești obcurse din timpul ocupației și de pe urma tratatului de pace dela București, ce ne-a fost impus în Aprilie 1918.

După cum se știe acel tratat a căzut și Germania a fost obligată să ne restitue tot ce ne-a luat în natură, cum și sarcinile bănești ce ni le-a creat.

Aceste restituiri urmează să ni se facă direct, iar socotelile se stabilesc de acord între reprezentanții Germaniei și ai noștri.

In afară de aceste socoteli, nouă ni se mai cuvin despăgubiri de la germani, ca și dela ceilalți foști inamici, pentru refacerea stricăciunilor cauzate de război.

Acele despăgubiri se stabilesc de către comisiunea interaliată de reparațiuni care lucrează la Paris.

Drepturile statului român

Ne aducem de astă dată de socotelile ce le avem cu germanii de pe timpul ocupației și de pe urma tratatului anulat dela București

In baza acelui tratat, germanii au ridicat dela noi vite mari și mici, cum și diferite produse alimentare, lemnoase și combustibil, a căror valoare ministerul nostru de război a stabilit-o la circa 700 milioane lei.

Germanii au ridicat apoi sechestrul de pe bunurile supușilor lor din România și-au plătit în contul nostru despăgubiri foștilor ostatici.

Cuantumul acestor despăgubiri, cum și costul animalelor și produselor luate de germani, urmează să ne fie achitate.

Drepturile Bancei Naționale

Urmează apoi socotelile dintre germani și Banca Națională.

Această instituție avea la ban ca imperiala germană, dinainte de război, un depozit de 80 milioane lei aur și 274 milioane fer hârtie.

In timpul ocupației, germanii cu obligat și forțat Banca Națională să acorde un împrumut forțat de 40 milioane lei primăriei Capitalei.

Banca noastră națională se pune sub scutul statului român și cere germanilor să-i restitue atât depozitul în aur și hârtie ce-l avea la Reichsbank, cât și împrumutul ce a fost silit să-l acorde comunei București și de care s'au folosit ocupații.

Biletul Bancei Generale

In al treilea rând vine chestiunea de fapt cea mai importantă de aranjat între germani și noi: aceea a biletului monetă al Băncei generale, pus în circulație de ocupanți.

Germanii au declarat că au tipărit asemenea monetă pentru un miliard șease sute patru spre zece milioane lei, dar că 500 milioane din această monetă n'ar fi fost pusă în circulație, ci dusă în Germania și depusă la Spandau.

Or, s'a constatat că a existat în circulație hârtie monedă de-a Băncei generale pentru o sumă cu mult mai mare.

In discuțiile ce se vor urma între reprezentanții celor două state urmează să se evidențieze valoarea acelei monete, valoare ce statul nostru pretinde să'i fie restituită de germani, spre a putea, la rândul său să acopere contul ce i-a deschis Banca Națională, pentru retragerea din circulație a hârtiei Băncei generale.

Discuțiile și modalitatea de plată

Cum nimeni nu se așteaptă ca germanii să recunoască dela prima vedere, dreptatea cererilor României, e de prevăzut că discuțiile ce vor începe la 20 cor. au să dureze destul timp.

Prin acele discuții urmează să se stabilească și modalitatea de plată a datoriilor la care se vor conveni de ambele părți, adică dacă plata va fi făcută numai în numerar sau și în mărfuri și la termene.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea

Transportăm prompt văpseală patentă, frumoasă, tiitoare și eftină, pentru acoperiș, dela magazinul No. 111

1742

Segesváry și Soții

mare comerciu de văpseală

Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 25. □ Calea Victoriei (Kossuth L.-u) No. 10

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Reclame este sufletul comerțului.

Publicațiune

Administrația Clinicilor Universității din Cluj publică concurs pentru transportarea combustibilului necesar Clinicilor de la gara Cluj, la locurile destinate — pe intervalul dela 1 Iulie 1922 până la 30 Iunie 1923.

Ofertele pentru acest scop sunt a-se înainta în plic închis Administrației Clinicilor, până la 7 Iunie 1922 ora 10 a. m.

Informațiuni mai detailate ref. la furnizare se pot primi în biroul Administrației.

Cluj, la 17 Mai 1922.

1788 IOAN CRIȘAN, administrator.

Se caută

Pentru angajare imediate un practicant la o casă de comerț. Se cere să cunoască pe lângă limba română în scris și vorbire eventual ungară și germană.

1782

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Rob Ha. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

IN PREAJMA EXAMENELOR!

Certificate școlare

Procese verbale luat cu ocazia examenului particular pentru scoalele civile.

Propise (foi de caligrafie). 1777

Cerneală neagră și colorată precum și tot felul de rechizite școlare se află de vânzare cu prețuri ieftine, la **Librăria Carlea Românească Cluj, Piața Unirii 7.**

MAGNETOURI „BOSCH"

pentru Automobile și Motoare

BUJII „BOSCH"

DINAMO-URI pentru Lumină **„BOSCH"**

ELECTRO-MOTOARE ptr. pornire automată **„BOSCH"**

KLAXOANE electrice „BOSCD"

PIESE DE SCHIMB pentru toate aparatele **„BOSCH"**

În depozit la:

Reprezentanța Generală pentru România-Mare

S. R. A. și LEONIDA & Co. Unite

BUCUREȘTI. CALEA Victoriei No. 67,

PRECUM ȘI KA SUCUPSALELE ȘI AGELȚIILE URMĂTOARE

Sucursale:

Brașov: Strada Vămii 22.
Sinaia: Sub Cazino
Cluj: Auto-Mecanica Str. Regina Maria 10.

Agenții:

Cernăuți: A. & I. Rintzler, Str. I. Flondor 48.
Bacău: „Technica", Bacău-Piatra 4.
Crainva: Hrist. Naum, Str. Unirei
Iași: Garaj Coulon. 1781

„ALPHA"

Asociatie Anonimă pentru produse chimice, Cluj

Prospect de emisiune

In conformitate cu mandatul primit dela Adunarea generală ordinară ținută la 27 Martie 1922, Consiliul de Administrație sporește capitalul societar dela **Lei 1,000.000, la Lei 3,000.000 prin a II. emisiune de 4000 acțiuni a 500 Lei valoare nominală.**

Din aceste acțiuni 2000 bucăți în valoare nominală de Lei 1,000.000, se rezervă pentru vechi acționari cari au dreptul de a semna de fiecare acțiune vechii una nouă. Restul acțiunilor se pune la dispoziție publicului, rezervându-și Consiliul de administrație dreptul de selecționare a acționarilor.

Emisiunea se face cu valoare nominală de 500 Lei plus 10 Lei ca spese de emisiune pentru fiecare acțiune, sume ce trebuesc intregral vărsate la subscripțiune.

Subscripțiunile se pot face dela **14 Mai a. c.** până la **1 Iunie a. c.** la cassieriile **„Băncii Centrale pentru Industrie și comerț" S. A. Cluj și Institutului de Credit și Economii „Victoria" Arad.**

Cluj, la 11 Maiu 1922.

1789 CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Ciment-Portland

din Turda livrează PROMT cu prețurile și condițiunile originale a Fabricei

BANCA CENTRALĂ

pentru industrie și comerț S. A., Cluj

Vagoanele necesare pentru transport se procură gratis

1778

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevraigii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, fa mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o carlă postală adresată la FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

Să găsesc

Pe sezonul de primăvară

recunoscute totdeauna ca cele mai bune și de forma cea mai nouă

GHETE „TURUL"

la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14

Cea mai mare fabrică de ghete a țării.

1379

Prima sucursală proprie în țară și streinătate

Problemele zilei.

Americanii la Genua

Opiniunile marelui financiar american, Frank Vanderlip cu privire la reconstruirea economică a Europei — Guvernele statelor trebuesc să-şi reducă cheltuelile — Problema îndemnităţilor germane

Refuzul Statelor-Unite de a participa oficial la conferinţa din Genua, n'a atras după sine completa lipsă a americanilor de la această reuniune internaţională. Asistă, ca simpli spectatori, desigur, la Genua, ziarişti, financiari şi oameni politici ai marei republici de peste ocean. Ceeace dovedeşte că guvernul din Washington nu neglijează în mod absolut problemele actuale cari agită popoarele continentului european. Astfel, d. Child, ambasadorul Statelor-Unite la Roma însărcinat de guvernul său cu simplul rol de informator asupra mersului conferinţei, se află la Genua, încă dela începutul desbaterilor. Iar cunoscutul mare financiar american, d. Vanderlip, care de asemenea se găseşte la Genua din primele momente ale desbaterilor, se interesează în deaproape de chestiunile în discuţie, şi în special de cele financiare.

Dorind a împărtăşi opiniei publice părerii unui atât de bun cunoscător al problemelor actuale atât ale ţărei sale cât şi ale Europei — ca unul care anul trecut a vizitat mai toate ţările vechiului continent — un reprezentant al ziarului „Le Temps" a solicitat un interview d-lui Vanderlip, care i-a fost acordat şi din care detaşăm pentru cititorii noştri următoarele:

— In primul rând — a declarat d. Vanderlip — să-mi daţi voe să vă spun că părerile mele sunt acelea ale unui simplu particular. Nu sunt nici un observator oficial, nici oficos şi deci vederile mele n'au nici o semnificaţie politică.

Chestiunea rusă

„Faţă de chestiunea rusă căreia i s'a dat o prea mare importanţă la Genua, îmi am rezervele mele. Desigur, este important şi să se reia relaţiunile economice cu Rusia şi să se facă tot posibilul pentru a obligat această ţară să-şi stabilească un guvern normal, civilizat. Dar, chiar dacă s'ar ajunge la o înţelegere perfectă între puterile Europei asupra a ceeace ele ar vrea să vadă făcându-se în Rusia, şi chiar dacă reprezentanţii sovietelor ar accepta toate soluţiunile recomandate, rezultatul n'ar avea încă o mare consecinţă în ceeace priveşte criza economică imediată din Europa. Anglia insistă mult asupra nevoiei sale faţă de pieţele ruseşti. Dar în anii cari au precedat războiul mai puţin de 3 la sută din comerţul extern al Angliei se făceau cu Rusia. In toate eventualităţile, Rusia nu poate să ofere decât pentru un oarecare timp un câmp de vânzare de mărfuri pe credit. Restaurarea sa economică şi politică este fără îndoială un scop important dar efectul imediat al orcărui aranjament care ar putea fi încheiat la Genua nu va fi niciodată un mare bine pentru viaţa economică a Europei. Falimentul Rusiei este prea complect, prea mare este dificultatea de a se restabili relaţiuni cu această ţară.

Problema stabilizării schimburilor

„Popoarele se specializaseră în producţiune şi trăiau din schimbul mărfurilor. Cel puţin atâta vreme cât nu se va putea reveni la o ordine a lucrurilor asemenea aceleia din trecut, vor exista ţări a căror experienţă va rămâne foarte critică. Dacă discuţiunile dela Genua vor duce la rezultatul reclamat de reconstrucţia economică a Europei, stabilitatea pentru fiecare ţară a valoarei schimbului lor, se va fi făcut un lucru mult mai important decât oricare altul în domeniul reluării relaţiunilor cu Rusia.

„Stabilizarea schimburilor în Europa nu poate să fie îndeplinită printr'o prestidigitaţie financiară. Valoarea acestor schimburi este supusă fluctuaţiunilor, ale căror cauze sunt profunde şi stabilitatea lor nu poate fi realizată decât atacându-se însăşi aceste cauze. Şi principala cauză a fluctuaţiunilor schimbului, constă în faptul că guvernele cheltuesc peste veniturile ce le pot avea şi îşi acoperă diferenţele fie prin credite de bancă, fie prin noui emisiuni de hârtie-monedă. Dacă guvernele continuă să emită hârtie-monedă, valoarea acesteia nu va putea fi stabilită decât atunci când bugetele va fi echilibrate şi când presele de imprimat hârtia-monedă vor înceta de a mai lucra. Rezoluţiunile dela Genua vor balansa bugetele şi trebuesc un mare curaj politic pentru ca guvernele să-şi reducă cheltuelile. Dacă monedă în care un guvern îşi încasează veniturile sale, scade încontinuu în valoare, este aproape imposibil să se stabilească un program de impozite care să precizeze sumele susceptibile de a satisface cheltuelile reclamate de bugetul statului.

Reparaţiunile

„Din parte-mi, sunt complect de acord cu punctul de vedere francez că Germania trebue să plătească atât cât va costa refacerea a ceeace a distrus. Dar cred că nu s'a înţeles destul de exact sumele care pot fi plătite de o naţiune alteia, aşa cum s'a făcut cu decizia asupra indemnităţii germane Deşi, la Genua este interzisă discuţiunea asupra reparaţiunile, sunt convins că nu poate fi vorba de o reconstrucţie economică a Europei, că nu se poate reveni la vechea ordine a vieţii comerciale în Europa, atâta vreme cât nu va fi hotărât în mod inteligent chestiunea indemnităţilor. Dacă actualele condiţiuni asupra reparaţiunilor nu vor fi schimbate, Germania se va găsi la un moment dat nevoită să nu poată face faţă obligaţiunilor. Şi dacă această neplată a datoriilor va fi urmată de o ocupaţiune militară, reconstrucţia economică a Europei va fi din nou amânată.

O slăbire generală

„Perderile pe care Europa le suportă pe fiecare zi, din cauza situaţiunei actuale, sunt comparabile cu acelea ale războiului. Există o slăbire generală a situaţiei europene, de şase luni încoace. Nu se poate ajunge să se vadă lucrurile într'un mod mai larg decât din punctul de vedere naţionl. Nu se poate înţelege de loc că o ţară nu poate să prospere dacă este înconjurată de alte naţiuni cari se ruinează în mod progresiv. Am convingerea că, conferinţa aceasta va deschide ochii delegaţilor naţiunilor asupra acestui fapt şi că se va înţelege, în sfârşit, că Europa nu este decât o unitate economică. Până când oamenii de stat şi popoarele însăşi nu vor recunoaşte lămurit acest adevăr, nu se va face nici un progres în reconstruirea Europei".

NOUI TRENURI
accelerate şi de persoane

Schimbarea unor itinerarii — Reînfiinţarea expresului de Berlin

Dela 1 Iunie cor. în afară de actualele trenuri de călători, se vor mai pune în circulaţie, următoarele noui trenuri: trenurile accelerate 21 şi 22 între Bucureşti-Constanţa, cu plecarea din gara de Nord la 9.40 dimineaţa şi cu sosirea la Constanţa la 3.15 d. a. Din Constanţa acest accelerat va pleca la 11.25 dim. şi va sosi la Bucureşti la 5.10 seara.

Trenurilor accelerate actuale 9 şi 10 între Bucureşti-Oradea Mare Halmei, li se vor ataşa vagoane directe spre şi dela Budapesta-Viena-Ostanda, prin Episcopia Bihorului.

De asemeni trenurile vor avea câte un vagon direct dela şi pentru Halmei-Praga.

Plecarea acceleratului 9 va fi la 8 seara, iar sosirea trenului 10 la Bucureşti va fi la 8,30 dimineaţa.

INFIINŢAREA EXPRESULUI DE BERLIN

Dela aceiaşi dată, adică dela 1 Iunie se va pune în circulaţie trenul expres 5 şi 6 Bucureşti-Ghica Vodă (Nepolocăuţi) cu vagoane directe zilnic pentru: Varşovia, Danzig, Cracovia, Viena şi Praga Trenul va avea legătură în Polonia pentru Germania.

Plecarea trenului 5 va fi la 6.30 seara din Bucureşti iar înapoierea

SCHIMBARI DE TRENURI

Plecarea ecceleratului 9 va fi la

Trenurile accelerate 15—16 Bucureşti-Curtici, de asemeni înfiinţate de la 1 Iunie, vor circula prin Predeal, cu vagoane directe, zilnic, pentru Budapesta, Viena, Insbruck, Zurich, Bassel, Belfort şi Paris.

Actualele trenuri accelerate 13 şi 14 vor circula numai de 3 ori pe săptămână ca Expres-Orient.

Trenurile actuale 3 şi 4, acceleratul care pleacă la 7 dim. pentru Timişoara, vor fi prelungite până la Cărpiniş, cu un vagon cu paturi direct Zagreb şi după mersul trenului Simplon.

Corespondenţi!

Căutăm imediat Corespondenţi pentru ziar în toate oraşele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorat.

Toată lumea ştie că numai la
Restaurantul
CASIAN PASCU
din Strada Iuliu Maniu No. 6
se poate mâncă bine şi eftin. 1739

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunţă onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri şi libeluri cari ar putea prezenta garanţie suficietă societăţii. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix şi 7% pentru depuneri fără termen.

Condiţiuni avantagioase. ◆ Intrarea şi prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 558.

Fiecare om deştept cumpără numai marfă din ţară din cauza valutei ridicate din strainetate

La 22 Mai se începe vânzarea postavului Strejch şi Kamgarn de prima calitate, la depozitul din Cluj a fabricei de postav din Sibiu

Lloyd 9 1243

SCHERER CAROL şi FII SUCCESORII

G·R·O·M·E·N & H·E·R·B·E·R·T

Cluj, palatul Babos (lângă podul de fier a Someşului).

Numai postavuri garantate curat de lână ajung spre vânzare.

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II, No. 520 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Dumineca 21 Maiu 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IUL[illegible] (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMI[illegible]
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon:
[illegible]ACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

REVERSUL CHESTIUNEI MINORITĂȚILOR

La un moment dat în sedințele Conferinței de la Genova s'a ridicat chestiunea minorităților maghiare. Evident intervenția d-lui Lloyd George a surprins și emoționat într'o oarecare măsură. Chestiunea minorităților maghiare era o amenințare adresată Micei Antante era nici locul nici timpul să se ridice această chestiune, rezolvată de altfel de tratatele de pace de la Trianon, la o conferință care fusese convocată în scopul de a se găsi mijloacele de refacere economică a statelor europene.

Imprejurările toate au evitat de la sine diversiunea încercată de premierul englez. Problema rusă, reluarea raporturilor diplomatice și economice cu noul stat sovietic, ca și aflarea modalităților cu cari să se concilieze vechile obligații ale Rusiei cu actuala stare de lucruri, au absorbit toată atenția Conferinței. Rusia sovietică nu dă încă destule garanții de seriozitate. Orice greșeală comisă astăzi ar fi greu de reparat altădată. Deci toate forțele trebuesc unite spre a stâmpăra lăcomia unui sistem de guvernământ lipsit de scrupule față de toată lumea.

Dar nu aceasta următriam noi în articolul de față. Problema pacificării Europei dacă nu va fi deslegată la Genova, se va rezolva la Haga sau aiurea. Refacerea ei depinde de refacerea fiecărui stat în parte, ceea ce nu poate fi soluționat de nicio conferință până ce nu se va lucra serios pretutindeni. Ceea ce însă nu ni-a putut scăpa cu prilejul chestiunei ridicate de Loy George, e faptul că nu se știe prin ce mijloace au reușit ungurii să convingă străinătatea că există în afară granițelor lor de stat, o populație maghiară care are drepturi de liberă manifestare. Că aceste drepturi nimeni nu le contestă și că populația maghiară din statele vecine Ungariei de astăzi se bucură de un tratament egal celorlalți cetățeni se pare că o știm numai noi aceștia cari trăim împreună cu ei. A trebuit atunci protestul energie al Micei Antante pentru a se înlătura din discuție problema introdusă prin surprindere a minorităților maghiare.

In aceeași ordine de idei se putea ceti în presa mondială o știre care probabil multora li s'a părut neinsemnată. Era vorba de reorganizarea propagandei de presă în străinătate pentru apărarea „cauzei maghiare". Peste cincisprezece din cele mai reputate agenții de presă din cele mai importante state ale globului au fost angajate în acest scop; ziariști și publiciști străini au fost câștigați „cauzei maghiare". Ungaria desfășură o activitate bine întreținută cu sume considerabile, pentru a minți omenirea că există „o cauză maghiară" că „minoritățile maghiare" din statele vecine ei au nevoe de protecția Europei.

Ceea ce se petrece în mintea stăpânitorilor de astăzi de la Budapesta e destul de clar. Nu dorința de a stârni o justă compătimire e călauza stăruitoarelor campanii intreprinse de unguri în străinătate, ci nădejdea că înșelând lumea asupra nefericirei în care trăiește populația maghiară rămasă în granițele altor state, Ungaria va fi reîntegrată în drepturile sale istorice.

Chestiunea minorităților pentru Unguri este scoasă din discuțiune. Ea a fost în întregime rezolvată în tratatul de pace de la Trianon și riguros respectată de largul spirit democratic ce domnește în toate statele la care se referă această chestiune. Dacă ar fi să ne gândim la cazul nostru în special, o revizuire s'ar cuveni problemei **„minorităților române"**. Avem în Ungaria peste 100 de mii de români în masse compacte și cari zac sub cea mai neagră opresiune politică și culturală. In Torontal majoritatea populației e românească, pe valea Timocului — tot în Jugoslavia — peste 300.000 de români n'au dreptul să se roage lui Dumnezeu în limba pe care o vorbesc, iar slova românească e cu totul necunoscută. Aproape un milion de populație românească după cât știu n'are niciun reprezentant în Scupcina sârbească de la Belgrad.

In Bulgaria toată regiunea Rusciucului e locuită de o massă compactă de peste 200.000 mi români, stabiliți acolo de vre-o două veacuri. Bine înstăriți ei și-au menținut și limba și conștiința naționalității lor grație admirabilei puteri de vitalitate a poporului nostru și în ciuda tuturor încercărilor de bulgarizare a oficialității de la Sofia. Dar nici până astăzi după acest războiu care s'a pronit cu nobilul scop al desrobirii popoarelor și după o pace care s'a încheiat pe baza „principiului naționalităților" românii de acolo n'au dreptul să se adape din izvoarele culturei și credinței în limba românească, pe care singură o vorbesc. In Ucraina aproape o jumătate de milion de români sunt supuși aceluiaș regim de opresiune chiar sub regimul „democratic" al internaționaliștilor sovietici de sub fericită oblduire a celebrului Racowski.

Am lăsat cu intenție la urmă poulația atât de pur românească a Macedoniei. Acolo vechia stăpânire turcească le permitea să aibă școli naționale, biserici naționale și chiar administrație proprie. Astăzi aproape un milion de români sunt împărțiți între Greci, Sirbi și Bulgari. Școlile românești au dispărut, dascălii au fost surghiuniți. cărțile distruse; bisericele cari n'au fost transformate rând pe rând grecești, bulgaresti sau sârbești, au fost închise. Să nu mai vorbim de administrația care a silit populația în massă să ia drumul pribegiei, lăsând satele pustii.

Și-acum, cine dorește o revizuide a problemei minorităților să poftească. Noi suntem cei din tâi cari o dorim, pentrucă la tot ce am dat noi cu atâta bunăvoință, ni s'a răspuns de pretudindeni cu cea mai vădită ingratitudine.

Un popularizator al științei: I. Simionescu

Popularizarea științei este una din cele mai însemnate nevoi a timpurilor în care trăim și din zi în zi ne dăm mai mult seama de însemnătatea răspândirei cunoștințelor rea culturii în mulțime.

Invățații trebue să-și pue la contribuție mintea lor luminată și cu suflet larg să ajute poporul, să iasă din întunerecul ignoranței.

Nu e destul să răpești naturei secretele sale, ci trebuie să faci ca ele să poată fi cunoscute și marei mulțimi.

Unul din acei, cari pe lângă activitatea lor științifică originală, lucrează și pentru răspândirea științei în masele populare e d. Ion Simionescu.

Profesor la Universitatea din Iași și membru al Academiei Române, autor a numeroase lucrări cu privire la geologia și paleontologia țărei noastre și al celor mai bune manuale didactice de St. Naturale, profesorul Simionescu poate fi considerat și cel mai de seamă popularizator al științei în România.

Intemeietor și conducător al revistei științifice „V. Adamachi" din Iași, d-sa nu pregetă să dea concursul său tuturor revistelor din țară, care se ocupă cu chestiunile științifice.

„Viața Românească", „Lamura" „Educația", „Invățătorul român", „Ziarul Științelor Populare", „Viitorul" etc., îl numără regulat printre colaboratorii lor. Sprijinitor asiduu al bibliotecei de popularizare „Cosânzeana", din Craiova d-sa a întemeiat și „Biblioteca de popularizare a științei", de pe lângă Casa Școalelor, iar în ultimul timp a luat conducerea părții științifice a editurei „Cartea Românească" în al cărei program, se prevede și tipărirea de cărți pentru răspândirea culturii în mulțime.

In cele șasesprezece broșuri apărute până în prezent, sub titlul de „Cunoștințe folositoare" se înfățișează în mod popular, pe lângă diferitele probleme științifice din toate domeniile, descrierea țărilor și oamenilor, punând la îndemâna tuturor experiența țărilor cu o cultură și o civilizație mai veche decât a noastră, precum și cunoștințe medicale, agricole, necesare gospodarului în viața de toate zilele.

Prin meritele sale în domeniul științei pure recunoscute și în strei nătate, prin opera sa de popularizare, profesorul Simionescu cu munca cinstită și dragostea ce o depune în serviciul țărei își atrage întregul prinos de recunoștință a unei țări în care ridicarea maselor prin cultură este una din marile probleme ale prezentului.

LIMBA MAGHIARA
în instituțiile Ardealului

— Scandalul din Timișoara —

In vreme ce foștii funcționari maghiari cari au refuzat să presteze jurământul de credință statului român, se agită pe toate căile, cerând imperios să fie reprimiți în posturile părăsite de bună voia lor, — acei dintre ei cari deși au îndeplinit formele cerute de legile noastre păstrându-și astfel posturile lor din Ardeal, dau dovadă că nu corespund în totul obligațiunilor pe care le au față de statul nostru.

Din capul locului li s'a impus să învețe limba română, pentru că era imposibil de conceput ca ei să poată funcționa mai departe utilizând tot limba maghiară. Și, în această privință autoritățile românești au fost cât se poate de îngăduitoare, acordându-le timpul necesar și făcându-le tot soiul de înlesniri.

Am fi nedrepți dacă am aduce asemenea învinuiri tuturor funcționarilor de naționalitate maghiară. Dimpotrivă sunt unii care și-au înțeles perfect rostul lor, reușind în cel mai scurt timp ca să devină buni funcționari.

Dar operei de unificare i se interpun mai multe dificultăți în justiții.Deși autoritatea centrală a dat ordine categorice în sensul ca numai limba română să fie întrebuințată în toate instituțiile publice, totuși la cele mai multe instanțe judecătorești din Ardeal, magistrații judecă, iar avocații pledează în limba maghiară.

S'a văzut chiar cazul straniu, ca avocatul unei instituții din Capitală să pledeze în limba română, iar magistratul să judece în limba maghiară. Avocatul necunoscând limba maghiară a fost în imposibilitate ca să ia act de dispozițiile magistratului, iar acestuia i-a fost cu neputință să ia cunoștință de apărarea reprezentantului acelei instituțiuni de interes obștesc. Față de această situație, lesne își poate da cineva seama de erorile judiciare ce decurg din nerespectarea dispozițiilor luate dela centru.

De inconvenientul acesta, actualul ministru de justiție și-a dat perfect seama, trimițând de curând un nou ordin în sensul de a se întrebuința pe viitor numai limba română în tribunalele și judecătoriile din Ardeal.

Față de această dispoziție, avocații unguri din Timișoara au luat poziție, agitând ideia unei întruniri de protestare împotriva ordinului de a se judeca și pleda în românește.

Intrunirea urma să se ție Duminica trecută, dar ea n'a fost de natură decât să provoace un enorm scandal, din pricina protestărilor avocaților români cari au cerut cu insistență ca la ședință să se vorbească în limba română. Firește că despre această afacere s'a făcut cunoscut telegrafic ministrului de justiție, de unde se așteaptă la muriri.

Nu rămâne de loc îndoială că atitudinea avocaților maghiari din Temișoara e în legătură cu acțiunea iredentistă pe care statul maghiar o întreține în țara noastră. De aceia va trebui ca guvernul să procedeze energic și să ia cele mai severe măsuri pentru ca interesele țărei noastre să fie apărate.

Mișcarea avocaților maghiari din Temișoara trebuie să ne deschidă mintea asupra sentimentelor de care este animată minoritatea din Ardeal și Banat față de statul român. Prima măsură care se impune de urgență este ca să se dea un ultim avertisment funcționarilor români de naționalitate maghiară, ca acei dintre dânșii cari într'un timp determinat nu vor cunoaște limba română și nu vor utiliza-o în funcțiunile ce ocupă, să fie îndepărtați, considerați fiind ca ostili organizației noastre de stat.

Iar în al doilea rând cele ce s'au petrecut în Temișoara ne îndreptățește să spunem că unificarea magistraturei trebuie grăbită, dându-se astfel posibilitatea de a se primeni starea de lucruri din justiția Ardealului. Cu chipul acesta s'ar putea aduce aici magistrați din vechiul regat, iar acei din Ardeal să fie transferați în vechiul regat și atunci am fi siguri că nu s'ar mai putea petrece incidente regretabile de felul aceluia întâmplat la Temișoara.

Mișcarae culturală, literară, teatrală, artistică

Serbările dela Blaj

— Impresiile unui răgățean —

II.

Ceea ce te impresionează de asemeni foarte mult este sentimentul de mândrie cu cari toți blăjenii pe care i-am cunoscut îți vorbesc de orașul lor, de trecutul și de oamenii lui. Mândria locală în tot ce are ea mai nobil și mai frumos, nicăeri n'am văzut-o atâ de hotărâtă, atâ de vie.

Fiecare din aceia cari continuând stăruitor și dârz tradiția, își împlinesc menirea de luminători și de propovăduitori de pe catedre sau de pe amvon, părintele Bălan, rectorul Seminarului, părintele Roșianu, profesorul Caliani, profesorul dr Coltor, profesorul Lupeanu și toți ceilalți se socotesc mândatari ai acestui trecut.

Aproape covârșiți de măreția trecutului, ei nu trăesc decât în el. Inconjurați de amintiri atât de mari, continuând munca uriașilor lor înaintași, ei nu pot înțelege Blajul decât așa cum el răsare din trecut, decât așa cum l'au moștenit. Din fiecare cuvânt pe care-l rostesc despre Blaj se deprinde o închinare în fața trecutului. Fiecare cuvânt este o evocare. Și în mijlocul atâtor lucruri amintitoare de trecut, în mijlocul unei atmosfere pe care o simți aceeași, aceste evocări devin atât de puternice, atât de impresionate, încât chipurile marilor dispăruți se închiagă reale înaintea ochilor tăi.

Acest cult al trecutului, această continuă închinare în fața lui, râvna pe care o depun în împlinirea misiunei moștenite, sunt cu atât mai vrednice de respect și de laudă cu cât în vremile de astăzi omenirea se lasă din ce în ce mai mult stăpânită de spiritul de aventură. Intr'o lume pentru care dorința de a stoarce clipei prezente mai mult decât poate da, este atât de covârșitoare, oameni ca cei dela Blaj cari continuă o tradiție și trăesc un trecut sunt în adevăr rare pilde.

Cultul pentru trecut, credința că opera înaintașilor trebuie continuată, mândria locală, iată ce explică cuvintele pe cari I. P. S. S. Metropolitul Suciu le-a rostit la predica din Catedrală: „Dacă ar fi ca Blajul să-și piardă caracterul sau istoric, atunci el ar trebui să dispară de pe fața pământului". Iar altă dată: „Dacă ni se vor lua școlile, voi pleca să cerșesc din poartă în poartă pentru a le putea întreține mai departe". Ce vădesc aceste cuvinte? Care este înțelesul lor? Ele ne spun nouă cât de mult se simt profesorii și îndrumătorii Blajului de astăzi continuatorii operei și păstrătorii tradiției sale istorice.

Și tot din această înțelegere și iubire a trecutului a isvorât râvna cu care organizatorii serbărilor comemorative au lucrat pentru a le face să fie în adevăr evocatoare și mărețe. El voiau ca toți aceia pe care numele Blajului îi aducea acolo să poată desprinde din sufletul sărbătorirli de acum sufletul trecutului. Ei voiau ca în atmosfera de acum să fie ceva din atmosfera de odinioară, și acel ceva să fie atât de puternic încât să-l simtă toți cei cari veneau la Blaj. Dar cu deosebire voiau ca cei din vechea țară, mai puțin cunoscători ai trecutului ardelenesc, să ducă cu ei icoana Blajului cu toate amintirile și cu toate faptele legate de el.

Pentru a face și mai lesnicioasă această înțelegere a trecutului Blajului pentru cei cari nu-l cunoscuseră încă, profesorul Lupeanu a alcătuit o călăuză a Blajului care pare, cum spune și autorul, un lucru de prisos într'un orășel de trei mii de locuitori, dar care este totuși de mare folos pentru cine voește să îndrepte un gând de cercetare în trecut, pentru aceia pe cari îi aduce la Blaj „râvna îmbogățirii sufletești și dragostea de faptele mari ale unui neam de mucenici."

Sărbătorirea dela Blaj a fost în adevăr pentru toți cei cari au venit acolo, o cufundare în trecut, o cufundare care a întărit suflete și a reaprins credințe.

Ne-am închinat cu toții în fața acestui trecut. Măreția lui a înăbușit în noi glasul pătimilor, a strivit toate pricinile cari ne despart vremelnic și aparent. Nicicând n'am simțit mai adânc cât este de trainică legătura care ne unește pe toți, cât de nenumărate sunt țițele acestei legături, cât de strânși suntem uniți prin acelaș trecut, aceleași sentimente și aceleași credințe ca pe Câmpia Libertății când aceiași emoțiune stăpânea deopotrivă sufletele tuturor celora adunați acolo.

De aceia, ori de câte ori împrejurările politicei sau patimile ei sunt gata să ne dezbine, să ne întoarcem o clipă la trecut. El ne va înfrăți din nou.

W. J.

Cine conduce Rusia

Revista „Mercure de France" publică în numărul său din urmă un foarte interesant articol, în care se arată cine sunt adevărații stăpâni ai Rusiei bolceviste.

Este mai întâi partidul comunist format în cea mai mare parte din politicieni de profesie, declarați ai clasei muncitorești, cari preferă să-și supravegheze camarazii, în loc să joace și ei un rol în muncă.

Partidul comunist formează ast-fel o clasă dirigentă și parazitară, care trăește ruinând din ce în ce mai mult întreaga organizare economică a Rusiei.

A doua forță a Rusiei sovietice este așa numita Ceka, o organizare creiată „pentru a combate, fără a se preocupa de alegerea mijloacelor și metodelor de luptă, orice element care s'ar opune triumfului bolcevismului."

Printre acei cari fac parte din această organizare sunt foarte mulți criminali de drept comun.

Membrii ei sunt oameni cari nu se dau înapoi dela nimic, comit abuzuri scandaloase în interesul lor personal, dar sunt foarte devotați regimului sovietic, căruia îi datoresc de altfel totul și pe care îl apără în propriul lor interes.

Organizarea acestei „Ceka" se bucură de foarte multă autonomie și dispune de mijloace de spionaj și de represiune, cum n'au mai existat vreodată. „Ceka" formează un fel de stat în stat.

Partidul comunist și Ceka, sunt cei doi suporți ai regimului bolșevic.

Înlăturarea lor, crede autorul articolului din „Mercure de France", nu se va putea face decât prin revoluție. Semne sunt multe că o asemenea revoluție este pe cale să izbucnească.

Stăruințele bolșevicilor de a fi recunoscuți de puterile europene, nu au de cât acest motiv: Să-și poată astfel întâri întrucâtva situația internă.

De aceia o recunoaștere a Sovietelor ar fi de natură să amâne răsturnarea, prin revoluție, a actualului regim sovietic, și să prelungească astfel dezorganizarea în care se afundă tot mai adânc Rusia.

Repertoriul Teatrului Național

Până la închiderea stagiunei

Sâmbătă 20 Mai
Heidelbergul de altădată

Duminecă 21 Mai matineu
Heidelbergul de altădată

Duminecă 21 Mai seara
Ginerele d-lui Prefect

Marți 23 Mai
Festival

Joi 25 Mai
Reprezentație în beneficiul sinistraților din Lupeni

Joi 28 Mai
Ginerele d-lui Prefect

Sâmbătă 27 Mai
Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai matineu
Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai seara
Vlaicu-Vodă

Inchiderea stagiunei

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Arta franceză în timpul Revoluției și al Imperiului

— A V-a conferință a domnului Henri Focillon —

Anul 1848 este o dată memorabilă în istoria socială și morală a secolului al XIX-a, nu numai în Franța, dar în toată Europa. Revoluția de Februarie și formidabila insurecțiune din Iunie pun în plină lumină oameni și idei de o calitate nouă, gânditori sociali de o putere și o lărgime de idei excepțională, visători duioși, lirici ai progresului și fericirei umane, suflete generoase și puternice și, în mijlocul acestei mulțimi, a acestui haos de inspirațiuni care mișcă încă astăzi simpatia și respectul nostru, câteva spirite de o originalitate incontestabilă.

Insuccesul revoluției și dezastrul revoluției, la 2 Decembrie, au descurajat fără îndoială toate aceste aspirațiuni, au zdrobit acest avânt, și au îndreptat gândirea europeană spre cercetări și reflexiuni de alt ordin, unde se simte ceva amar, uscat, decepționat. Oamenii însă din această generație pot fi recunoscuți printre toți.

In istoria artei se constată influența acestei mari epoce. Inainte de 1848 Millet zugrăvește anecdote plăcute, în genul lui Baron, Tassaert, Roqueplan: în 1849 se retrage la Barbizon și devine admirabilul poet al vieței țărănești. Inainte de 48 Gustave Courbet este încă un romantic: a doua zi după revoluție (1850) el pictează extraordinara Inmormântare la Ornans tablou în care puterea unui realism popular, plin de sinceritate și de gravitate, atinge stilul. Și poate că Daumier, asociat prin litografiele sale satirice la luptele presei libere, tot din această cauză, libertatea de a se exprima fiind încătușată, s'a întors la șevaletul lui de pictor.

Courbet, Millet, Doumier sunt toți trei, într'o largă măsură, oameni dela 1848, mai întâiu pentru că se despart de trecut pentru a privi viața modernă și se desfac de romantism, acest mare învins al revoluției; apoi pentru că au în inimă simpatie, prietenie, căldură pentru omul și femeia din popor, pentru poezia sforțării lor eterne, pentru lungile lor suferințe, pentru virtuțile lor ascunse.

Jean Francois Millet (1814—1875) este un normand din Cotentin, un țăran din Gruchy, de lângă Gréville (a cărui biserică a pictat-o cu un sentiment atât de pătrunzător și de simplu). După ce a zugrăvit într'o pastă admirabilă, solidă, grasă, energică, portrete și scene, s'a reîntors la pământ, s'a instalat la Barbizon, la marginea pădurei dela Fontainebleau, în fața unei câmpii melancolice și largi, unde munca omului și ocupațiile fiecărui anotimp i-au dat modele și isvoare de inspirație de o înălțime epică. Acest cititor silitor al Bibliei a văzut pe țăran, nu ca un personagiu al unei anecdote umanitare sau sentimentale, ci ca un serv și meșteșugar al unor munci imemoriale, neschimbat de pe vremea lui Hesiod. Acest Michel-Angelo al celor simpli răspândește asupra modelelor sale o pace, o resemnare, o armonie profundă a căror lărgime și umanitate ne-b scot în evidență picturile și poate încă și mai mult desenurile și aquafortele sale. In opera lui omul pământului se ridică ca un animal și ca un zeu deasupra gliei de care este lipsit și din care pare făcut.

Gustave Courbet din Franche-Comté, e o natură mai expansivă și poate mai vulgară, dar atât de bucuros dreaptă, cinstită, sinceră și puternică. A studiat mult timp pe venețieni. A debutat printr'un romantism bogat și solid, în care se găsesc deja calitățile manierei sale de mai târziu (Omul cu cingă toarea de iele, Amanții fericiți). Apoi, în peisagiul satului său natal, la Ornans, în Jura, el reprezintă o înmormântare de țară, cu o putere și o poezie de evocație, care ne fac să ne gândim la maeștrii primitivi. Și totuși, el n'a voit să privească decât viața, și-a interzis amintirile de școală și estetica sa, comentată de prietenul său Champfleury, este realismul cel mai direct. Realism care nu exclude nimic din puterile divine ale visului, când studiem, de ex. Atelierul, din 1855, și pe care autorul lui îl intitula o „alegorie reală". Tristețele, aspirațiile, decepțiile și urâțeniile secolului sunt în el, și pe lângă toate acestea un omagiu frumuseței eterne, reprezentată printr'un admirabil nud de femee, egal cu cele mai frumoase nuduri executate de maestru (Femeile care se scaldă din Montpellier) și printr'un peisagiu pe care Courbet e pe cale să-l execute, una din acele fragmente de natură verzi, umbroase și transparente, de care este plină opera lui, și care sunt poate expresia cea mai completă a virtuozității sale uimitoare.

Honoré Doumier (1808—79), marseillez, locuitor al Parisului, critic și satiric pasionat al farsei politice și prostiei omenești, pe care le prinde și le transfigurează cu o sublimă putere de urâțire, cu o lumină fulgerătoare proectată pe reliefuri și pe protuberanțele idioției publice și particulare, este unul din acei foarte mari maeștri pe care caricatura, studiu al vieței, i-a condus la sentimentul și expresiunea modernului. Pictor, el a fost în cel mai înalt grad și dintre cei mai mari, pictor larg, gras, care a știut să hrănească cu o pastă vehementă un desemn ale cărui racursiuri ne fac să ne gândim la Michel-Angelo, după cum interpretarea sa simplificată a formelor ne fac să ne gândim la Millet. Amatori de estampe, cu părul vâlvoiu, de o urâțenie inteligentă, se apleacă peste cartoane întredeschise, în camere năpădite de umbre dramatice și de lumini neliniștitoare. Judecători și avocați se interpelează cu gesturi de teatru. Atleți de bâlciu expun enorme musculaturi sărac hrănite. Mici funcționari, ofițeri în vârstă, femei din popor așteaptă trenul pe peronul unei gări, într'o penumbră afumată. Spălătoreasa de pe cheiul Anjou urcă scara de pe malul apei purtând rufele ude, cu un gest curajos dar obosit. Aici se găsește adevărata poezie a secolului al XIX-a, a acestui mare secol îmbrăcat în negru, poezia unui imens Paris neliniștit, străbătut de răsuflarea mâniilor populare, poezia eternă a muncei, a suferinței, a bucuriilor monotone a țăranului.

Millet, Courbet și Doumier ilustrează astfel generația dela 1848 și istoria picturei franceze.

Cronica politică

„Partidul unic al democrației." Pe măsură ce trece timpul se dovedesc întemeiate cele ce le-am spus noi despre așa numita descălicare a partidului național. Și anume spuneam, tot la acest loc, că descălicarea partidului național nu este altceva decât o încercare de reabilitare a acelor partide din vechiul regat pe cari sufragiul universal și împrejurările de după războiu le-au scos din viața politică a țării. Sub formă de articole sau de interviewuri ideia descălicării este strecurată în presa așa zisă democratică și independentă și înfățișată ca o condițiune neapărată pentru formarea unui „partid unic al democrației."

Așa de pildă cam în același timp ziarele „Lupta" și „Adevărul" ne vorbesc, plecând dela ideia descălicării, despre înjghebarea unei formațiuni politice care ar fi să se constitue din partidul d-lui democrat din gruparea conservatoare progresistă, din partidul poporului și poate și din al d-lui Lupu, toate grupate în jurul partidului național.

Conservatorii dlui Tache Ionescu, conservatorii dlui Marghiloman și conservatorii dlui Averescu, adică ultimele resturi răslețite ale vechiului partid conservator, iată cine alături de naționaliștii ardeleni ar fi să alcătuiască „partidul unic al democrației". Aceasta bine înțeles cu condițiunea ca partidul național să descalțice în vechiul regat. In atari condiții ce se ascunde în spatele ideei de descălicare dacă nu ceiace am spus noi dela început: o încercare de reabilitare a unor partide și oameni cari compromiși și în ceiace privește ideia democratică și în ceiace privește ideia națională, au fost asvârliți din politica țării.

Nu știm dacă partidul național va comsimți să pună la dispoziția acestor oameni și grupări, nu vreo autoritate care-i lipsește și lui, dar prestigiul numelui de Ardeal.

Dar acest partid unic al democrației nu se va putea realiza. Experiența răposatei federații este în privința aceasta edificatoare.

Noua aventură politică a partidului național

Ideia unui partid unitar — Emisarul naționalilor la București — Se cere sprijinul averescanilor — Ce declară un fost ministru averescan

După activitatea intensă actualului guvern, și după frumoasele rezultate obținute, țara începe să simtă în toate direcțiile consolidarea.

Înăuntru, ordinea și cinstea au luat locul jafului și tuturor ilegalităților întronate de regimul trecutelor guverne, iar în afară politica externă a conducătorilor de astăzi a pregătit țării noastre un loc de frunte printre statele europene.

Acestea sunt fapte ce nu pot fi tăgăduite de nimeni și oricât ar dori adversarii guvernului să-i găsească o vină întemeiată, de pe urma căreia țara să fi fost prejudiciată sau stingherită în avântul ei către normalizare nu vor putea să o găsească.

Dacă situația se prezintă astfel și dacă din toate colțurile țării nu se aud de cât cuvinte de încurajare pentru opera întreprinsă de guvern, atunci de ce opoziția se agită și de ce se interesează atât de mult de alcătuirea viitorului guvern?

S'ar părea că aceste întrebări sunt inoportune, pentru că, de sigur nimănui nu-i poate trece prin minte, că în împrejurările actuale, când prin ministrul țării afirmă cu tărie dreptatea cauzelor noastre în străinătate și când înăuntru se observă o neobosită activitate în vederea viitoarei opere legislative, — ar putea exista cineva care să mai încerce asemenea combinațiuni politice.

Și, cu toate acestea faptul este perfect adevărat. Intr'adevăr dintr'o convorbire pe care ziarul „Adevărul" a avut-o cu dl I. Petrovici, fost ministru în cabinetul Averescu, se lămurește că dl Mihai Popovici, fruntaș ardelean, în calitate de împuternicit al partidului național, a fost trimis la București ca să trateze cu reprezentanții unor grupări politice din vechiul reget, în vederea alcătuirei unui partid unitar și cu scopul evident de a revendica guvernul.

Dl Petrovici afirmă că emisarul partidului național s'a prezentat chiar dlui Argetoianu, propunându-i formula partidului unitar și solicitându-i sprijinul partidului averescan.

Dacă știrea se va adeveri și din oficina dlor Maniu și Vaida, ea dovedește completa dezorientare a partidului național și lipsa lui totală a unui simț de realitate politică.

După ce a amenințat cu pronunciamentul la Alba-Iulia și după ce a făcut atâta zarvă în jurul descălecărei în vechiul regat, acum se vede redus la formula unui partid unitar.

Nu vrem să știm care între în combinația dlor Maniu și Vaida, dar pentu a caracteriza noua aventură politică a conducătorilor partidului național, nu este destul să știm că ei socicită sprijinul partidului averescan.

Care ar putea să fie fondul moral al nouei combinațiuni politice și ce autoritate ar putea să reprezinte în fața țării acel partid unitar preconizat de d-nii Maniu și Vaida, când se știe că partidul averescan în viața politică înseamnă cel mai odios regim de jaf și ilegalități din câte s'au văzut vreodată? Dar nu oare partidul național este acela care a dus o înverșunată campanie împotriva guvernului averescan și nu este tot acela care și-a retras reprezentanții din Parlamentul de tristă amintire a acelui guvern, pe motivul ilegalităților de care le săvârșea?

Și dacă acesta este adevărul, astăzi când partidul național cere sprijinul averescanilor; nu face el oare dovadă deplină a celei mai crase imoralități?

Rezultatele anchetei

De ce lâncezia industria minieră din Ardeal?

Opera de purificare morală a vieții noastre publice era, la venirea la putere a guvernului actual, o necesitate care nu mai îngăduia nici o întârziere. Aproape nu exista minister sau autoritate publică unde averea comună a statului să nu fi fost lefuită în chipul cel mai neobrăzat. In special ministerul industriei și comerțului cu toate organizațiunile sale ajunsese într'o așa stare încât oamenii cinstiți ocoleau ca chiumate contactul cu ele.

Dintr'un început, d. Vasile Sasu, actualul ministru de industrie și comerț a înțeles că nu va putea lucra temeinic în fruntea departamentului său decât după ce va pune ordine și va sancționa neregulile.

Comisiunile de anchetă lucrează cu neobosită stăruință. Roadele — triste roade — întrec așteptările tuturor prin fecunditatea lor. Toți acei cari au făcut din funcția ce-o ocupau un mijloc de afaceri personale în dauna statului și societății au fost luați de guler și chemați în fața justiției. Traficanții de permise, ca și acei cari contrar măsurilor de prudență în fața unui dezastru economic au îngăduit ieșirea din țară a celor din urmă rezerve de produse indigene necesare vieții noastre, vor primi pedeapsa ce li se cuvine pentru atari fapte criminale. După afacerea cu permise de tot soiul, după descoperirea atâtor fraude și abuzuri, după înlăturarea din fruntea direcției comerțului a acelui domn Chicoș care tăinuia cu intenție tratativele urmate cu morarii în chestia vânzării și distribuției fainei, după alte fertile investigațiuni ale comisiunilor de anchetă, s'a făcut o nouă și senzațională descoperire. Senzațională pentrucă ea pune într'o neașteptată lumină calamitatea care plana asupra producției miniere din Ardeal.

La direcțiunea generală a minelor s'au descoperit nereguli și fraude de neînchipuit. Această direcțiune înființată în timpul ministeriatului de tristă memorie a celebrului om de afaceri veroase Octavian Tăslăuanu, nu putea avea altă soartă. Larga autonomie ce i s'a acordat a servit conducătorilor ei, d-nii Blaslan, Andrea și Pop la operarea, în profit personal, ca în codrii Vlăsiei. Făcându-se uz de ambele legi de contabilitate — cea din regat și cea rămasă dela fosta administrație maghiară — se opera după plac, când cu una, când cu alta, în dauna funcționarilor și particularilor cari aveau afaceri cu numita direcțiune.

Cu chipul acesta unele întreprinderi miniere erau favorizate în dauna acelora mai multe cari făceau oferte oneste. Cazul soc. „Corvin" căreia i s'a dat bisulfatul de carbon pe un preț DE 3 ORI mai scăzut decât prețul pieței, ca și acel al apelor minerale „Siculia" e mai mult decât edificator. Statul era păgubit în toate felurile și cu o nerușinare ce trece peste marginele oricărui cinism; industria minieră era expusă tuturor vexațiunilor unei administrațiuni arbitrare și lacome de câștig ilegal.

Opera săvârșită de d. Sasu la ministerul de industrie și comerț trebue să se mențină astăzi în cadrul negativ dar imperios necesar al purificărei. Industria și comerțul național trebue scos din contactul cu o administrație care le ducea la ruină. Iar abia după ce această grea muncă va fi terminată, viața noastră economică va putea să ia desvoltarea pe care o așteptăm.

„O vorbă scăpată"

sau

politica externa a d-lui Vaida

De vre-o doi ani de zile în șir „Patria" ne asigură din tot sufletul că alipirea Basarabiei la România și recunoșterea acestei alipiri de către marile puteri se datoresc d-lui Al. Vaida. Mai ales, de când cu conferința dela Genova, nu era zi lăsată dela Domnul, în care gazeta naționalistă să nu susție cu toată convingerea că succesele domnului Brătianu la conferința lumei erau de fapt urmările politicei pe care o făcea d. Vaida, pe când era ministru de externe și de legat al României pe lângă consiliul suprem.

Mărturisim sincer, aceste afirmațiuni ale „Patriei" care veneau ca un leit-motiv, în fiecare din numerile sale, ne făceau extrem de curioși să cunoaștem ce minuni săvârșise d. Vaida la Paris, pentru a asigura pe veșnicie încorporarea Basarabiei la România? In sfârșit am aflat secretul. Un membru marcant al partidului național, direct inspirat de însuși salvatorul Basarabiei, d. prof. Silviu Dragomir, ne-o spune în ziarul „Adevărul" sub titlul puțin pretențios de „Un capitol de istorie contemporană". Am parcurs capitolul de istorie al d-lui Silviu Dragomir cu o legitimă lăcomie și ne-am satisfăcut în sfârșit nestăpânita curiozitate.

Rezumăm. Consiliul era prezidat pentru ultima dată de d. Clemenceau. I se comunică d-lui Vaida o telegramă din partea președintelui Wilson, care întreabă de ce România nu și-a împlinit angajamentul de a-și retrage trupele din Ungaria. Consiliul insistă înainte de a intra în discuție asupra Basarabiei, ca România să-și retragă trupele. D. Vaida dă asigurări. Lloyd George e neîncrezător. Incepe discuția asupra Basarabiei, a cărei „hartă etnografică" o ține în mână premierul englez. D. Vaida își expune punctul de vedere. Drept răspuns d. Clemenceau conchide că atitudinea României nu este de așa fel ca să poată dispune favorabil consiliul. D. Vaida întreabă ce poate dispune consiliul? D. Clemenceau răspunde:

„Retragerea trupelor din Ungaria". D. Vaida făgăduește. Consiliul își exprimă din nou neîncrederea. D. Vaida spune atunci: „Nici Dumnezeu nu pedepsește pe copii pentru păcatele părinților, mai mult ca în a treia generație". D. Clemenceau răspunde: „Vă înșelați mon cher. Dumnezeu pedepsește pe copii pentru păcatele părinteși până'n a șaptea generație". D. Lloyd George întrerupe, reproducând mot-a-mot cuvintele din Biblie. Atunci, ne spune d. Dragomir, atmosfera se înseninâ și d. Lloyd George declară că „cererea României va fi discutată, îndată ce vom fi evacuat teritoriile Ungariei". D. Vaida repetă cuvintele d-lui Lloyd George și „mulțumește din toată inima".

Asta e tot. D. Vaida a isbutit deci să ducă desbaterile ședinței tocmai acolo... de unde plecaseră: Conferința a putut „discuta" recunoașterea Basarabiei, numai după ce se vor retrage trupele române din Ungaria. Adică exact cea ce se știa cu mult înnainte de venirea guvernului Vaida la putere. Atunci care e meritul diplomatic al șefului naționalist? Probabil adagiul biblic, care a făcut pe d. Clemenceau să-i spună „mon cher" și a înseninat pe d. Lloyd George.

Cum să nu se însenineze premierul englez, care avea o hartă „etnografică" în mână și vedea negru pe alb cât de românească era populația Basarabiei și cât de legitime erau pretențiunile noastre asupra acestei provincii, chiar și dacă armata română ar mai fi rămas câtăva vreme în Ungaria? Cum să nu se însenineze, văzând cu ce ușurință diplomatul român e gata să satisfacă toate plăcerile diplomatului englez?

Dar din capitolul istoric al d. prof. Silviu Dragomir mai reese un merit diplomatic și mai mare decât primul al șefului partidului național.

„Cum a ajuns d. Vaida la ideea discuțiunilor directe cu Rusia?" Să luăm aminte cu emoțiunea pe care o avem totdeauna, când oamenii mari fac destăinuiri asupra clipelor de inspirație genială. Reproducem după d. profesor de istorie Silviu Dragomir:

„O vorbă scăpată d-lui Nitti, primul ministru al Italiei, câteva zile mai târziu atrase atenția d-lui Vaida asupra importanței neobișnuit de mari, pe care ar fi prezentat-o pentru aliați o înțoială directă cu guvernul sovietic".

Sărmana Basarabie! De n'ar fi scăpat vorba acea, una și singură d-lui Nitti, ce se alegea de tine!

Iată așa dar marile merite ale d-lui Vaida în chestia Basarabiei. Iată marea sa concepție politică, grație căreia nimeni pe lume n'ar mai fi recunoscut că Basarabia este a noastră, că marea majoritate a populației ei este românească. De acum „Patria" poate fi liniștită. Ii recunoaștem toate afirmațiunile în această privință. Recunoaștem măreția planului după care s'a condus d. Vaida la consiliul suprem ca să facă marile puteri să admită în principiu o discuțiune asupra Basarabiei.

Un plan minunat de ingenios care s'ar putea rezuma în câteva vorbe: căciuleală pe toată linia, fac tot ce-mi ziceți; retrag tot din Ungaria, mă mulțumesc cu orice frontiere îmi veți fixa spre apus, numai dați-mi, dați-mi... permisiunea să discut cu dumneavoastră ce e cu Basarabia. Inarmat cu un astfel de plan care ar fi făcut gelos și pe Bismark, nu se putea ca d. Vaida să nu aibă succesele de care vorbește „Patria". Mai ales când d. Nitti era la fața locului, ca să mai scape vre-un cuvânt cu înțeles.

Vorba d-lui Silviu Dragomir: „Astfel d. Vaida, căruia niciodată nu i-a lipsit intuiția pătrunzătoare"... Așa intuiție mai rar! Mai just însă d. Dragomir ar fi spus: Atunci d. Vaida care totdeauna a avut o ureche fină...

Și atunci capitolul său de istorie contemporană ar fi fost impecabil.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Citiți „Infrățirea"

Voci din public

Înființarea băncilor și cooperativelor sătești

Factorul principal însărcinat de Centrala băncilor și Cooperativelor sătești din București cu propaganda înființărei acestor instituțiuni în Ardeal poate să fie numai acel învățător, care cunoaște bine pulsul poporului dela sate și care știe să-i vorbească în așa fel, încât să-l facă să înțeleagă folosul imens al acestor instituțiuni.

Odată convins de foloasele lor, poporul dela sate se va înscrie atunci cu dragă inimă ca membru al băncilor sătești, și va ajunge astfel cu un ceas mai de vreme ca să-și poată asigura un viitor mai bun pentru el.

In vremurile acestea când poporul va avea curând lipsă de bani pentru ași plăti pământurile ce le va primi potrivit legii agrare — el va aprecia cum se cuvine faptul că aceste împrumuturi și-le poate face în comuna lui, prin oamenii lui de încredere, cu o dobândă potrivită, nemai fiind astfel nevoit să alerge pe la băncile din orașe, unde se iau dobânzi mari și unde se cheltuesc, de multeori inutil, foarte mulți bani.

Afară de aceasta, băncile și cooperativele sătești vor avea încă o datorie: ridicarea capitalului lor propriu, prin întreprinderi mici industriale și comerciale — cumpărări de cereale pe preț potrivit, exploatări de păduri, pentru aprovizionarea sătenilor cu lemne de foc și de lucru, etc.

In comunele balneare vor putea lua în arândă băile și apele minerale, vor exploata prin diferite localități mine de cărbuni, de aur, fer, etc. și astfel își vor putea ridica și capitalul, aducând foloase considerabile și populației sătești și Statului.

Pentru toate acestea însă trebuește voință și perseverență. Trebue de-asemeni și oameni de conducere cari trebuesc aleși cu multă grijă, dacă volm în adevăr să ridicăm poporul și din acest punct de vedere: economico-financiar.

Ridicarea intelectuală a satelor trebue să meargă mână în mână cu ridicarea stărei lui economice, căci numai astfel putem asigura neamului un viitor sigur.

Chiuhanu.

DELEGAȚIA MAGHIARA ardeleana la București

Cum crede ziarul iredentist al magnaților, că s'ar îmbunătăți administrația română

Am anunțat deunăzi, că o delegație ungurească de aici, condusă de episcopul catolic din Oradea, a plecat la București, ca să ceară suveranului aranjarea chestiuni minori ății ungurești din Ardeal. Dintru început ni-s'a parut, că drumnul acestei delegații n'a fost bine ales, deoarece trebuiau să adreseze guvernului și numai după ce ministerul nu li-or fi satisfăcut cererile, să meargă mai depate. Iar în rândul al doilea, faptul că s'a dus să prezinte „chestiunea ungurească" din Ardeal, ni-a lăsat să ne gândim, că prea se exagerează această chestiune, atunci când se dă acest nume reprimirii în slujba statului a acelor funcționari, au refuzat să depună jurământul de credință către statul român și cari în tot decursul acestor trei ani de când nu mai servesc statul, nu și au dat silința să învețe câtuși de puțin limba țării, după cum rezultă din lămuririle date de către delegați la București. Și puteau lesne s'o facă, cu atât mai mult, cu cât aveau hotărârea să ceară să fie reprimiți în serviciul țării.

Răspunsul ce s'a dat delegației de către miniștrii prezenți în capitală, a fost totuși conciliant. S'au dat asigurări, că vor fi reprimiți toți acei funcționari, cari posedă călificația bună și practică serioasă și care cunosc suficient limba statului.

In legătură cu intervenția pe care voiau s'o facă ungurii ardeleni la Suveran, dar care din cauza absenței regelui din țară au făcut-o numai la guvern, trebue să înregistrăm un fapt destul de caracteristic, pe care ni-l-a prezintat aseară gazeta „Ellenzék", care dupăcum se știe, e finanțată și inspirată de către nobilimea maghiară dela noi.

Ziarul acesta, cu ocazia intervenției ce s'a făcut la București pentru funcționarii fără jurământ a găsit de cuviință, să atace violent toate ramurile administrației românești, despre care afirmă, că se de dau la lucruri necinstite, că nu sunt controlate și duc țara de râpă. Toate acestea pentruce? Pentrucă nu mai sunt funcționarii unguri, cu practică eminentă și cu și mai eminentă conștiință.

Ca încheere, era firesc, după această premisă să ne anunțe, că nu se va readuce cinstea și buna organizație în administrația României decât atunci, când vor fi primiți din nou în slujbă funcționarii unguri cari n'au depus jurământul.

Ne amintim, că nu e pentru prima dată, când ziarul magnaților din Ardeal face comparația aceasta malițioasă și lipsită de orice adevăr, între funcționărimea noastră și aceea, pe care ni-a lăsat-o pe cap regimul vechi al magnaților. Sunt mai bine de trei luni, de când același ziar făcea paralela aceasta, insultătoare, dar pe un ton mai violent decât cel de acum,

Atitudinea aceasta față de funcționării români, cari nu pot fi atacați din cauza că s'au găsit ici-colo persoane fără conștiința datoriei, cari se găsesc în orice țară, după cum le-a avut și le are și azi și Ungaria magnaților, — ar trebui să nu se mai repete în coloanele gazetelor ungurești, nu de alta, dar în chipul acesta nu se poate face apropierea, pe care tot ele ne acuză că o facem să întârzie, iar de altă parte e necuviincios să se vină cu asemenea afirmațiuni, care atacă întreaga noastră administrație, atunci când se cere regelui nostru să intervină pentru funcționarii care i-au refuzat jurământul de fidelitate.

INFORMAȚII

Din Atena se telegrafiază că Suveranii României au ajuns în capitala Greciei Marți dim., la orele 8.

•

Margareta Contzescu, Victor Iliescu căsătoriți. București-Cluj. Maiu, 1922.

Direcțiunea generală C. F. R. a dat ordin tuturor organelor sale că spre a se putea satisface fără întârziere anume transporturi urgente, să aprobe cu precădere vagoane pentru următoarele mărfuri:

Animale vii;
Semințe pentru semănare;
Mașini agricole în timpul sesonului;
Cereale pentru alimentarea comunelor dacă sunt adresate prefecturilor, primăriilor sau comisiilor de cumpărare;
Efecte de strămutare;
Transporturi R. M. S.

•

In curând se vor înființa bilete de băi cu prețul redus de 50 la sută din taxele tarifare pentru stațiunile principale din întreaga țară la toate stațiile balneare și climaterice.

Serata publicată Ben Aroly bey se va amâna din cauza indispoziției măestrului pe timp nehotărât. 1755.a.

•

In cazarma Kempel din Sibiu s'a oficiat instalarea Cercului Subofițerilor, reangajați în prezența dlor generali Cihosky și Pap cari au ținut și câte o cuvântare. Au mai vorbit confesorul garnizoanei, Turbure, președintele secțiunei. A fost ales președinte de onoare dl colonel Spitz, maestrul de vânătoare al casei Regale.

A sosit din București la Sibiu o delegație a comercianților, compusă din dnii Mircea, Petra și I. Georgescu-Enăchiță pentru a lua măsurile necesare în vederea marelui congres ce se va ține în zilele de 5, 6 și 7 lunie.

In ziua de 31 Maiu a. c. va avea loc la București un congres general al preoților din întreaga țară.

Se vor discuta în acest congres: clarificarea situației preoților văduvi și înființarea unei asociații generale a clerului de mir ortodox din România Mare.

•

Dl Artur Nicula Miclescu a fost numit polițai la inspectoratul general de siguranță din Transilvania, în locul vacant prin transferarea dlui V. Lupescu.

•

Dl Eugen Russu, fost registrator-arhivăr pe lângă consulatul general al României la Budapesta, a fost numit în postul vacant de interpret pe lângă legațiunea României din Budapesta.

•

Dumineca trecută a avut loc căsătoria d-șoar i Eugenia Moldovan cu d-l Sublt. C. Văideanu din artilerie. La banchetul care a avut loc seara au luat parte d-l Colonel Vlădescu nașul tinerilor căsătoriți, d-na și d-l N. Teodorescu mare proprietar din Drăgășani cari au fost nașii principali, d-l prof. univ. I. Paul cu d-na, Căpitan Chirilovici cu d na, d-șoara Hodoș, Maior Muccica, dr. I. Matei, căp. Mateescu, etc.

Petrecerea a ținut până a doua zi dimineața la ora 5.

D-l Massaryk, președintele republicei ceho-slovace, trimite ca dar de nuntă regelui Alexandru al Jugoslaviei și principesei Maria a României, un splendid serviciu de cristal, șase mânze din herghelia de la Kladrub, patru cai negri și doi albi.

Elevii, elevele și însoțitorii lor, cu ocaziunea concursului școlar al soc. „Tinerimea Română" se bucură de călătoria gratuită dela orice stație la București și înapoi între 28 Mai și 6 lunie.

Dumineca trecută a avut loc la Brăila deschiderea congresului sindicatelor agricole din țară. Agricultorii au cerut libertatea exportului cerealelor și reținerea pentru consumul intern, a cantității de cereale necesară, și pe care statul să o achite anticipat.

Direcția generală a luat măsuri ca toate transporturile de muncitori agricoli, să se efectueze în cel mult 24 ore dela cerere.

S'a aprobat o reducere de 75 la sută din taxele tarifale pentru călătoria pe CFR a membrilor cercului comercial din întreaga țară la congresul ce se va ține în cursul lunei corente la Sibiu.

*

Ministerul de industrie a cerut ministerului de finanțe și Băncii Naționale să numească delegatul respectiv în comisiunea care va cerceta cererile pentru înființarea de noui societăți financiare și comerciale, cererile de sporiri de capitaluri ale societăților existente precum și cererile societăților streine pentru înființarea de sedii secundare în teritoriile alipite.

Comisiunea se va întruni în ședința de constituire, imediat după numirea delegaților.

*

Sâmbătă 20 Maiu a. c. orele 8 și jumătate seara va avea loc în Sala Prefecturii, concertul dat de basul D. G. Adreescu, cu concursul Dlui Ludovic Finkelstein (piano). — Programul cuprinde bucăți de: Verdi, Rossini, Schubert, Quaranta, Dr. Iuga, Brediceanu etc. — Biletele vândute pentru 3 Maiu sunt valabile pentru acest concert. * 1785.

Manuale practice pentru corespondența comercială și particulară

N. FILIPOVICI: Curs special de terminologie și frazeologie comercială **româno-germană** . . Lei 10·—

Curs de aplicație a expresiunilor comerciale **engleze** . . . . . Lei 10·—

De vânzare la principalele librării din țară și la librăria editoare „CARTEA ROMÂNEASCĂ", București, precum și la librăria Cartea Românească S. A. Sucursala „Cosinzeana" CLUJ, Piața Unirii 7
1749

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Înfrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27. GHERLA.
1515

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri, 19 Mai 1922.

Intre alte chestiuni discutate în ultima şedinţă a conferinţei genoveze a fost şi aceia a minorităţilor ungare şi bulgare.

După cum era de aşteptat, delegaţii au căzut de acord că această chestiune nu este de competinţa conferinţei. In urma discuţiilor avute între reprezentanţii statelor interesate, s'a luat hotărârea ca problema minorităţilor să fie trimisă în faţa Societăţei Naţiunilor.

Rezoluţia aceasta este dintre cele mai importante, deoarece ea arată lămurit, că statele europene consideră chestiunea minorităţilor tranşată definitiv, aşa că orice agitaţiuni pe această temă pornită din partea statelor interesate şi mai ales a Ungariei, sunt zadarnice.

Ca răspuns la invitaţia făcută Statelor-Unite de a participa la lucrările comisiunei de experţi dela Haga, guvernul din Washington a făcut cunoscut preşedintelui conferinţei dela Genova că poporul american are toată bunăvoinţa de a ajutara Rusia, însă nu crede că ar putea participa în mod folositor la lucrările conferinţei genoveze.

— Noul cabinet grec a fost constituit în mod definitiv sub preşedenţia d-lui Stratos. Alaltăeri d-sa a depus jurământul, iar eri s'a prezentat înaintea Adunărei Naţionale

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostra din Bucureşti)

Ora 2 m p

„Monitorul Oficial" publică azi deciziunea ministerială prin care se desfiinţează cu ziua de 1 Mai drectoratul general de interne din Cluj. In cursul lunei va mai funcţiona la Cluj numai biroul de lichidare care va trans pune la 1 Iunie toate lucrările la Bucureşti. Atribuţiunile directoratului internelor din Cluj se vor executa de către ministrul de interne.

•

Un grup de tineri din Iaşi a dat foc tuturor exemplarelor din ziarul „Aurora" care a sosit eri acolo.

•

La conferinţa experţilor în chestile ruseşti care se va ţinea la Haga vor participa şi delegaţi tehnici români.

•

Ministrul Constantinescu a comunicat presei bucureştene că România a câştigat un mare prestigiu la Genova. Premierul României a stat în fruntea micei Anatnte vorbind în numele ei. De două ori prim-ministrul român a fost arbitrul situaţiei. A mijlocit între punctele de vedere opuse dintre marele puteri.

•

Ziarul „Universul" află din izvor sigur că în închisorile din Budapesta se mai află încă închişi 85 de cetăţeni români, arestaţi pentru lipsă de acte.

•

Ministrul de finanţe a însărcinat o comisiune cu studierea noului regim de impozite, iar proectul de lege să fie prezentat parlamentului.

•

Ziarul „Aurora" află că ministrul de agricultură Alexandru Constantinescu va pleca sămptămâna viitoare în Ardeal inspectând lucrările de improprietărire.

La Iaşi vine ştirea că în oraşul Tiraspol s'au ţinut adunări bolşeviste, la care au participat delegaţii trupelor garnizoanei şi delegaţii soldaţilor tuturor posturilor de pe malul rusesc al Nistrului. Au vorbit căpeteniile bolşeviste, manifestând sentimente răsboinice contra României şi Poloniei. Au răspuns delegaţii soldaţilor declarând că nu doresc războiul fiind convinşi că nu vor câştiga nimic dintr'un asemenea războiu.

•

Ziarul „Adevărul" anunţă că ministerul de interne a dat ordin categoric prefecţilor din Ardeal, din acele judeţe unde vor avea loc alegeri parţiale ca să ia măsuri pentru a nu se respinge nici o candidatură.

•

Săptămâna viitoare va trece Nistrul primul transport de medicamente, alimente, şi informaţii depe malul stâng al Nistrului. Transportul porneşte sub auspiciile comisarului crucei roşii internaţionale, Nansen, a drului Bacillieri şi sub supravegherea d-lui Noel Aronovici directorul comitetului American.

•

Domnul Eftimie Antonescu, delegatul technic la Genova, întors la Bucurenşti a declarat că rezervele ce le-a manifestat Rusia în chestiunile pur politice îşi vor găsi răspunsul cuvenit în sprijinul ce-l dau aliaţii României în chestiile economice.

Conferinţa din Genova a dat deplin câştig de cauză intereselor României asigurându-ne complecta independenţă economică.

TELEGRAME

Starea Principesei Elisabeta. —

Atena. — Asupra stărei sănătăţei principesei Elisabeta, s'a dat eri următorul buletin: Temperatura 37/8. Boala îşi urmează cursul normal. După ameaza temperatura s'a ridicat.

Vizita Mareşalului Pilsudski la Bucureşti. De cine va fi însoţit?

Varşova. — Mareşalul Pilsudsky va pleca la 6 Iunie la Bucureşti. Va fi însoţit de ministrul de externe al Poloniei, Skirmut, de şeful protocolului, contele Przedzieky şi de şeful departamentului Lados Stavor. Ei vor sta trei zile la Bucureşti.

Guvern de concentrare în Grecia

Atena. — Regele Constantin a chemat la dânsul pe preşedintele Camerei consultându-se cu dânsul în privinţa crizei guvernamentale.

Se va forma probabil un guvern de concentrare.

Sporirea tarifelor C. F. R. în Germania

Berlin. — In urma scumpirei materialului şi sporirei cheltuielilor, direcţiunea căilor ferate germane a ridicat tarifele cu 25 la sută.

Grevă generală demostrativă în Cehoslovacia

Praga. — Uniunea sindicatelor cehoslovace şi centrala sindicatelor muncitoreşti germane din Rechenberg, au lansat un apel către toţi muncitorii din Cehoslovacia invitându-i să declare greva generală de 24 ore Vineri 19 Mai, în semn de solidaritate cu greviştii metalurgişti.

Ştirile zilei

Comisiunea parlamentară care discută acuma reforma electorală se va ocupa şi cu dreptul de vot al femeilor, cu eligibilitatea funcţionarilor publici şi cu sporirea secţiunilor de vot

*

Ministrul de finanţe Vintilă Brătianu a primit azi în audienţă delegaţiunea funcţionarilor unguri din Ardeal cari nu au depus jurământul, delegaţie condusă de episcopul catolic din Oradea-Mare. Delegaţia a prezentat un memoriu solicitând reprimirea funcţionarilor unguri în slujbele Statului.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Ultime ştiri

Noi turburări în Irlanda

Belfast. — Aci sau produs noui tulburări cu Irlandezii revoluţionari. Patru civili şi un poliţist au fost omorâţi. La a doua şarjă a trupelor, au fost omorâte trei persoane.

La Dublin şefii irlandezilor, Collins şi Walera au conferit timp mai indelungat.

Starea Pricipesei Elisabeta. — Ultimil ebuletine

Atena. — Un nou buletin medical anunţă: Principesa Elisabeta a dormit bine în noaptea trecută. Azi dimineaţă temperatura este de 38 pulsul 122, respiraţia 28.

Populaţia a făcut o primire entusiastă perechei regael române

Construcţia funcţionarilor publici. Societate cooperativă.

Convocare

In vederea construirei locuinţelor ieftine pentru trebuinţele funcţionarilor publici şi a muncitorilor din oraşul Cluj, subsemnaţi ne-am hotărât să înfiinţăm în Cluj pe baza legilor Centralei Cooperativelor Orăşeneşti, o societate cooperativă de construcţii pentru construirea locuinţelor şi desfacerea materialelor de construcţii în comun, cu beneficiile asigurate de legea pentru incurajarea construcţiilor, a cooperativelor şi a industriei.

Invităm prin aceasta pe toţi funcţionari publici şi pe toţi muncitorii şi locuitorii din oraşul Cluj care voiesc să intre ca membri în această societate, la

Adunarea generală de constituire pe ziua de 28 Mai la ora 11 în localul „Sala prefecturei".

Toţi membri înscrişi la adunarea generală de constituire vor fi consideraţi de membri fundatori.

Cvota minimală 200 Lei, maximală 5000 Lei şi 10% taxa de fondure şi înscriere. Listele de subscriere se vor trimite la toate birourile şi la uniunea funcţionarilor publici.

Listele se fac conform legilor în trei exemplare

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunărei şi constituirea biroului.
2. Inscrierea de membrii.
3. Desbaterea proectului de statute.
4. Alegerea consiliului de administraţie (9 membri) şi a comisiunei de cenzori (3 membri şi 3 supleanţi) Alegerea Directorului general.
5. Propuneri.

Dat în Cluj, la 10 Maiu 1922.

Comitetul de organizare şi de fondatori:

Dr. Emil Haţiegan, I. Peptea, Dr. Iulian Pop, Dr. Utalea, Dr. Titus Dragonescu, Vasile Gheţie, Ing. Cortea, Buhescu, Insp. Silvic, Ştefan Zopa, Dr. Emil Dandea, Ing. Filipescu, Constantin Mureşianu, Ing. Gavril Lungu, Dumitru Cuzman, Ing. Ioan Hossu, Dr. V. Chirila, Dr. Gheorghe Borşan, Virgil Marian, Victor Varga, Ioan Timoc, Chifa Alexandru, Ioan Guguian, Laurian Guguian, Ioan Iancu şi Simion Rusu. 1775

S-A DESCHIS
în Cluj Piaţa Unirii No. 15 în localul fost D. S. Raftopol cel mai mare şi modern
Magazin de Bijouterie
H. S. BRAUNFELD
1786 din firma
Fenyő şi Braunfeld
asortat în permanentă cu
Bijouterii fine. Ceasornice de preciziune. Argintărie.
Preţurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

S'a deschis Marele depozit de Automobile, Autotractoare şi Autocamioane
FORD
Automobil **Ford** de 22 HP. nou, 85.000 Lei. Condiţii de plată foarte avantagioase!!
1521
PERRY
Telefon No. 999.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 99
Să găsesc toate felurile de piese de schimb, accesorii originale **FORD.**
◆ Cu preţuri mult mai convenabile ca oriunde!! ◆

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Bolșevicii și internaționala III-a

Adevărata doctrină și scopurile adevărate ale propagandei comuniste

Colonelul Rezanof, fost procuror în justiția militară a armatelor imperiale ruse, publică într'o broșură, apărută de curând, o serie de documente foarte importante, prin care scoate în evidență adevărata înfățișare, adevărata doctrină, adevăratele scopuri ale bolșevicilor dela Moscova.

Autorul ne inițiază mai ales asupra raporturilor sovietelor, ale comisarilor poporului (Sovnarkom), cu Internaționala III-a comunistă (Komintern) și ne demonstrează limpede că triumful bolșevicilor la Genua, adică admiterea lor în concertul națiunilor europene va avea ca urmare ineluctabilă revoluția mondială, grație tocmai legăturilor care unesc Sovnarkom de Komintern.

Războiul de revanșă

Nimeni nu poate să-și ascundă că alianța germano-rusă va avea ca obiect principal războiul de revanșă al Germaniei unită cu Rusia. Dată fiind însă situația, și a uneia și alteia precară, aceasta nu se va putea produce decât mult mai târziu. Până atunci Germania va exploata alianța, economicește, iar Rusia se va consacra pregătirei revoluției mondiale. Actualmente — scrie colonelul Rezanof — revoluția este pregătită în cincizeci și unu de state. Numărul adepților crește din zi în zi, recrutații fiind din toate clasele sociale, și în special printre muncitori...

Propaganda, — o funcțiune vitală

Internaționala III-a, spune autorul amintit, nu este în realitate de cât un instrument al politicei externe pentru soviete. Acestea se servesc de dânsa în propaganda comunistă. Și această propagandă este pentru guvernul sovietic o funcțiune vitală, care ori triumfă, ori va dispare.

Lenin, și acoliții săi, recunosc în toate ocaziunile că dacă nu vor putea să distrugă vechea cetate „capitalistă" ei vor fi distruși de dânsa. Așa dar, propaganda este în planul întâi al programului bolșevicilor. Scopul final al revoluției proectate, este ca pe ruinele parlamentare din toate țările să se instaleze dictatura proletariatului.

Un sistem absolutist

Colonelul Rezanof expune apoi după însăși documentele bolșevice, mecanismul intern al Internaționalei III-a, metodele sale și programul său de acțiune în diferitele state. El ne dă un tablou al armatei comuniste în 51 de state. Arată ce sume enorme primesc propagandiștii Internaționalei III-a din mâinile sovietelor.

Lenin, Ttrotzki, Radek, Zinovief și Bukharin sunt șefii supremi ai proletariatului internațional. Guvernul din Moscova își întinde, astfel, acțiunea sa politică asupra lumei întregi.

Rgeimul bolșevist rezidă pe absolutismul unui sistem. El nu poate nici să evolueze, nici să se adapteze. Concesiunile îi sunt interzise, imposibile. După concepțiunea lui Lenin „orice concesiune este posibilă atâta vreme cât nu aduce nici o știrbire regimului". De fapt însă „nici o coexistență amicală nu este posibilă între Soviete și Statele moderne rezultând din o întreagă tradiție istorică". Numai sub presiunea unei amenințări de prăbușire generală în Rusia, ar putea să fie acordate concesiuni Dar ele nu vor fi „nici sincere, nici ilimitate".

Tactica internaționalei a III-a

Salvarea situației critice a bolșevismului; consolidarea Rusiei; făcându-se recunoscut guvernul sovietist și acordându-i-se credite; înlesnirea prin toate mijloacele a întinderei propagandei comuniste. iar în caz de eșuare, declararea de război contra Poloniei și a României; retragerea puțin înapoi pentru a-și lua un și mai mare avânt de asvârlire: aceasta este tactica Internaționalei III-a.

Patru idei principale sunt la baza propagandei Internaționalei comuniste: ideea războiului civil; a dictaturei proletariatului, a organizațiunei sovietice și ideea unei acțiuni internaționale.

... Și rezultatul a fost definit de Trotzki în termenii următori: „Noi vom transforma pământul într'o vastă grădină cu flori, în care vom trăi noi și copiii noștri, și copii copiilor noștri, ca într'un paradis"...

Pericolul unei invazii roșii în Polonia, sau România?

— Ce spune „Le Temps" —

Generalul De Lacroix publică în „Le Temps" un articol relativ la organizarea armatei roșii. Citâm din acest articol:

„Unitățile din timp de pace ale acestei armate permanente, mai ales în ceeace privește cavaleria și infanteria, au o compoziție și un efectiv variabil, după regiunile în cari ele staționează.

Dar, dacă se examinează reparația, se constată că 80 la sută din efectivele de pace ale Rusiei, fac față la vest și la sud, dela Estonia până la Caucaz, unde armata a 11-a rusă a invadat și ocupat teritoriile republicelor trans-caucaziene.

7 divizii de infanterie și 1o divizie de cavalerie, formate a câte 3 brigade, vor putea fi angajate imediat, după ce vor fi completate în oameni din toate armele și întărite cu artileria grea.

Această armată va constitui o armată necesară întâilor ciocniri, sau o armată de acoperire în caz de conflict. In ipoteza aceasta, ea ar reprezenta 28o.ooo de combatanți, plus 95.ooo de cavalerișl".

Generalul de Lacroix susține că atât armata română, cât și cea polonă, fiecare poate atinge același efectiv, — mai puțin cavaleria și ambele armate sunt în măsură să ia dispozițiunile dictate de împrejurări, cu mijloacele terestre și aeriene ce le posedă, ca să oprească năvala unei cavalerii numeroase și întreprinzătoare, sau, cel puțin să-i limiteze efectual.

E necesar să vedem pericolul, dar nu trebue să-l exagerăm."

Mișcarea în magistratura din Ardeal

D. Ilie Gropșan, actual judecător șef în clasa VI, gradul III la ocolul Sasca-Montană din jud. Caraș-Severin a fost permutat jude cător șef în aceeași clasă și în același grad la ocolul Buteni din jud. Arad în locul rămas vacant prin trecerea în alt post a d-lui Teodor Ghițescu.

D. Iosif Vizzanyi, actual judecător șef în clasa VII, gradul I la ocolul Oravița-Montană din județul Caraș Severin a fost înaintat în cl. VI, gradul III, în funcțiunea ce ocupă.

D. Gheorghe G. Panu, actual judecător în clasa VIII, gradul I la ocolul Târgu-Mureș din județul Mureș Turda a fost înaintat în clasa VII, gradul II, în funcțiunea ce ocupă.

D. Adalbert Iakabfy, actual notar la judecătoria ocolului Aleșd din județul Bihor, a fost înaintat judecător în clasa VIII, gradul I la același ocol, în locul vacant.

D. Octav A. Hulubei, licențiat în drept dela facultatea din Iași, a fost numit ajutor de judecător la judecătoria ocolului Alexandria din județul Teleorman, în locul d-lui Hariton Rizescu, care nu s'a prezentat la post.

D. Ilie I. Popescu, actual ajutor de judecător la judecătoria ocolului Ghimpați din județul Vlașca a fost numit ajutor de grefier la înalta Curte de casație și de justiție, în locul d-lui Toma N. Costescu, demisionat.

D. Ioan Kocsan, actual judecător în clasa VVI, gradul II, la tribunalul Oradea Mare a fost numit judecător în aceeaș clașă și în același grad la ocolul Seini din județul Sătmar, în locul vacant.

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării și articole de galanterie pentru Domni. Engros și detail.
CLUJ
Calea Reg. Ferdinand 6.
◆
Se găsesc modelele cele mai elegante, pălării de Paie și Fetru.
1740 **Prețuri moderate.**

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 40
◆
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Situația românilor din Statele balcanice

Duminică 14 Mai a. c. s'a ținut în București adunarea generală anuală a Soc. de Cultură Macedo-Română, sub președinția d-lui Ioan C. Grădișteanu, președintele Societății .

Cu acest prilej d. I. Grădișteanu, a făcut o serie, de constatări și observațiuni actuale asupra stării Românilor aflați în granițele Statelor din Balcani. de o extremă importanță.

Anul 1921 ca și precedentul — a spus d-sa în cuvântare — n'a adus vre-o limpezire fie măcar vremelnică, a stărei turbure din Orient, căci pacea între Grecia și Turcia este încă în stare de desiderat, iar nemulțumirile clocotesc, ascuns ori fățiș, mai mult ca totdeauna în deosebitele părți ale peninsulei balcanice.

Singurul fapt nou pe care-l putem semnala este rezolvarea de către consiliul suprem a chestiunei granițelor Albaniei, care au rămas și de drept, cu foarte neînsemnate schimbări, cele statornicite la 1913, după cum constatăm că sunt de fapt încă de anul trecuf.

Dacă starea generală din Orient este aceiași, nici în ceeace privește situația Românilor din deosebitele State balcanice nu găsim vre-o schimbare de oarecare însemnătate.

N'am făcut ce trebuia să facem

Trebuie să constatăm că în Albania nu ne-am folosit cât de puțin de împrejurările favorabile căci până acum nu s'a rezolvat nici chestiunea clerului românesc de acolo, nici a învățământului nostru național care, în loc de a lua un avânt potrivit momentelor, lâncezește cu desăvârșire și este mult mai redus ca înainte de 1913. Mai mult, România așa de interesată la întărirea și desvoltarea Statului albanez, nu are până acum nici un fel de reprezentant pe lângă el, deși un consul albanez ființează la București.

Situația românilor din Grecia

In Grecia pornirile binevoitoare se mențin ba par chiar a se mai întări, fără ca până acum să se fi ajuns la vre-un rezultat mai pipăit în afară de redeschiderea unor școli din Meglenia, care însă funcționează cu greutate din cauza relei voințe a funcționarilor locali și a trupelor grecești presărate pe granița bulgară. Și în cazul acesta o intervenție amicală dar energică, pe care de altfel am cerut-o, ar putea îndrepta mult starea de lucruri dimpreună cu îmbunătățirea stărei materiale a personalului nostru didactic, foarte precară din cauza valutei scăzute.

Românii din Bulgaria

In Bulgaria cu toate asigurările repetate ale guvernului Stambolinsky, până acum vorbele nu se potrivesc câtuși de puțin cu faptele, căci atât noi cât și guvernul am primit plângeri de nenumărate persecuții îndurate de Românii din regiunea Giumaia-Neyrokop, care își au cu atât mai puțin rațiunea de a fi, cu cât faptele denunțate cad sub prevederile tratatului dela Neuilly.

Am intervenit pe lângă guvern și pentru târnosirea bisericei românești de la Sofia, care deși sfârșită de aproape 20 de ani, stă încă închisă pentru valoroasa colonie românească, lipsită de slujbă biserica ei strămoșească.

Grava stare a Românilor din Jugoslavia

Aceiași stare de asuprire națională și de tiranie vrednică de alte vremuri dăinuește în Jugoslavia, cu toată alianța politică și militară pe care a încheiat-o cu România și cu toată încuscrirea celor două dinastii care, deși chestiune de familie, implisă totuși prietenie între cele două țări, și, deci, respectarea reciprocă a intereselor naționale. Credem cu toată convingerea că o asemenea situațiune paradoxală ca acea a României, aliată în toate felurile cu Jugoslavia, dar în acelaș timp lovită și jignită de ea în chipul cel mai brutal în interesele și sentimentele ei cele mai scumpe, nu se poate prelungi.

Lucrul acesta l'am arătat în modul cel mai energic tuturor celor în drept, și de va fi nevoe îl vom aduce și în discuția Parlamentului. Sper, însă, că guvernul Jugoslav, va înțelege că bunele relațiuni dintre România și regatul sârbo-croato-sloven impun și respectarea intereselor românești.

In scurt, nu ne putem lăuda că în cursul anului trecut cu toate stăruințele noastre neîncetate să fi dobândi vre-o îmbunătățire reală a situației Românilor din vre-una din cele patru țări balcanice în care locuesc.

In speranța că vom avea anul acesta un spriin mai puternic din partea noului guvern, și că astfel vom isbuti să dobândim rezultate îmbucurătoare, vă asigurăm că noi ne vom face datoria

Rolul Micei Înțelegeri la Genova

Declarațiile lui Barthou

Intr'o întrevedere avută, la Genova, cu reprezentanții ziarelor din statele, care formează grupul Mica Intelegere — Polonia, d. Barthou, vice-președintele consiliului de miniștri francez și șeful delegației franceze dela Genova, a declarat următoarele:

„Am fost dela început isbit de competența și vederile largi ale reprezentanților Micei Înțelegeri care și-au manifestat cu tărie dorința lor de a asigura pacea în Europa. Am trecut prin momente grele; ei bine oamenii dv. de Stat au avut în totdeauna o concepție foarte dreaptă despre situație și au știut să găsească soluțiuni la problemele cele mai covârșitoare; nu s'au sfiin nici un moment să ia hotărâri și să facă operă de buni europeni. România și Polonia sunt fără discuție țările cele mai amenințate de către înțelegerea germano rusă, cu toate astea am fost surprins de sforțările reprezentanților acestor țări pentru a face operă de solidaritate în vederea menținerii păcei europene. Cunosc cele mai multe dintre țările Micei Intelegeri pe care le-am vizitat, dar nu am avut nici odată până acuma ocazia să văd pe bărbații lor de stat în acțiunile lor ca oameni de Stat; am rămas într'adevăr viu impresionat de competența și înțelepciunea lor.

La întrebarea dacă guvernul francez va urma și dânsul această politică, r. Barthou a răspuns:

— Sunt aci delegatul Franței, dar fac parte și din guvern; vă pot spune deci că guvernul francez este hotărît s ăcontinue această unire cu Mica Intelegere".

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

COAFORUL Pascu caută un elev pentru învățătură. Salonul de coafură pentru dame Piața Unirei No. 23 Cluj. 1790

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

---

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Rob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Să nu se confunde No. casei

Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Ciment-Portland

din Turda livrează PROMT cu prețurile și condițiunile originale a Fabricei

BANCA CENTRALĂ

pentru industrie și comerț S. A., Cluj

Vagoanele necesare pentru transport se procură gratis

1778

Se caută

Pentru angajare imediate un practicant la o casă de comerț. Se cere să cunoască pe lângă limba română în scris și vorbire eventual ungară și germană.

1782

IN PREAJMA EXAMENELOR!

Certificate școlare

Procese verbale luat cu ocazia examenului particular pentru scoalele civile. 1777

Propise (foi de caligrafie).

Cerneală neagră și colorată precum și tot felul de rechizite școlare se află de vânzare cu prețuri ieftine, la **Librăria Cartea Românească Cluj, Piața Unirii 7.**

Publicațiune

Administrația Clinicilor Universității din Cluj publică concurs pentru transportarea combustibilului necesar Clinicilor de la gara Cluj, la locurile destinate — pe întervalul dela 1 Iulie 1922 până la 30 Iunie 1923.

Ofertele pentru acest scop sunt a-se înainta în plic închis Administrației Clinicilor, până la 7 Iunie 1922 ora 10 a. m.

Informațiuni mai detailate ref. la furnizare se pot primi în biroul Administrației.

Cluj, la 17 Mai 1922.

1788 IOAN CRIȘAN, administrator.

Acum s'a terminat cu importul de încălțăminte

FABRICA DE PIELARIE

FRAȚII RENNER & Co. S. A.

din CLUJ.

Confecționează tot felul de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii din piei colorate și lacuri după modelele cele mai noi. 1392

Banca de Scont și schimb din Ardeal

Soc. Anonimă.

1753 Cluj, Piața Unirii 29
Palatul Bánffy.

◆

Se ocupă cu toate ramurile afacerilor bancare. Efectuează schimburi interne și externe, cumpără și vinde valute românești și streine precum și devize pe cel mai favorabil curs al zilei. Dă credite, scontează polițe, finanțează intreprinderi, dă credite și devize în condițiunile cele mai avantajoase. Primește depuneri cu dobânda cea mai avantajoasă. Recomandă atenției publice ramurile sale „safe" cu garanție impotriva focului și spargerilor.

TRASUL

dă betonului și mortarului densitatea deplină și impermeabilitatea mărește clasticitatea și resistența de tracțiune și de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte și certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna și Turda-Arieș precum și depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparu No. 3. 1401

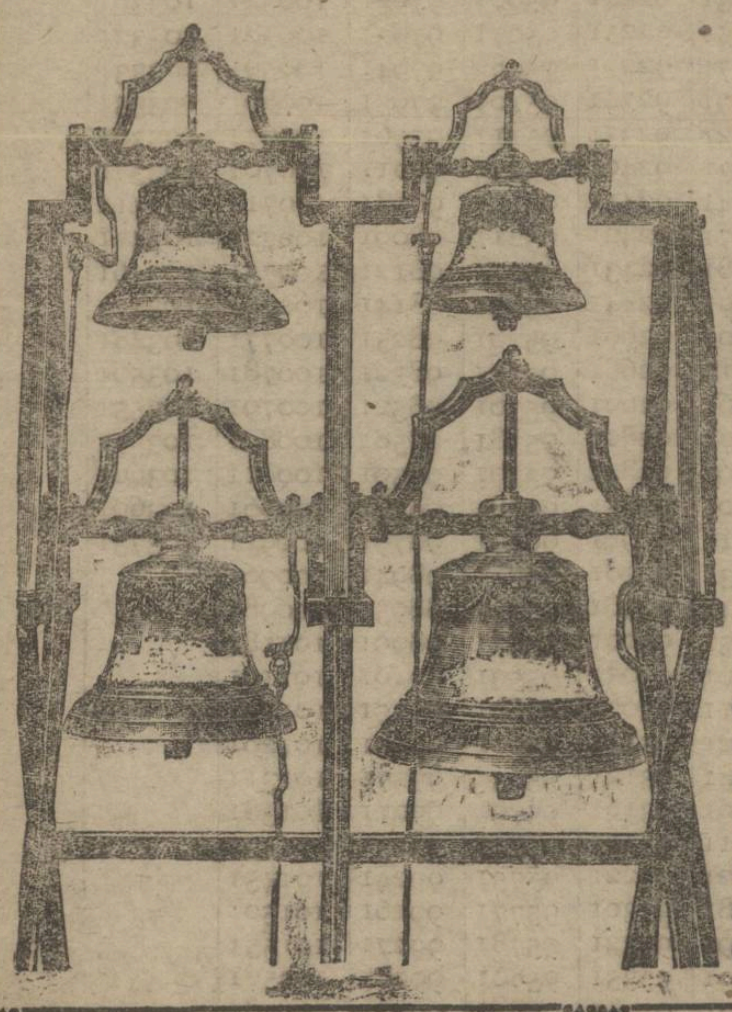

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1665

Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expositii.

Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCIAR ROMAN DIN BUCUREŞTI

LISTA

De scrisurile funciar rurale 4% şi 5% eşite la sorţi la tragerea 38-a şi 73-a, făcută în zilele de 27 şi 28 Aprilie st. n. 1922. — Aceste scrisuri sunt eşite la sorţi cu cuponul de 1 Ianuarie 1923 şi se vor plăti ai pari (sută în sută) la Cassa Societăţei cu începere de la 1 Iulie st. n. 1922.

4%			5%															
à 5000 lei	à 1000 lei	à 100 lei	à 10.000 lei	à 5000					à 1000									à 100 lei
700	149	589	605	18403	21903	25193	28663	31763	83531	85981	88471	90541	93391	95891	99301	101611	15526	
710	339	590	745	18443	21923	15233	28673	31783	83541	85991	88481	90591	93611	95951	90341	101621	15536	
760	379	780	1325	18543	21963	25293	28683	31793	83551	86031	88491	90611	93621	95971	99351	101631	15706	
770	729	1011	1405	18573	21993	25303	28773	31813	83561	86051	88501	90631	93631	95991	99381	101681	15766	
910	749	1081	1425	18643	22003	25313	28783	31823	83621	86061	88511	90641	93721	96001	99401	101711	15836	
970	1039	1130	1495	18703	22013	25353	28803	31893	83631	86111	88521	90691	93741	96011	99411	101721	16036	
1180	1069	1131	1545	18743	22153	25403	28833	32073	83681	86151	88541	90701	93791	96031	99471	101741	16076	
1200	1099	1133	1555	18763	22183	25423	28843	32103	83701	86181	88561	90711	93801	96051	99481	101761	16086	
1250	1109	1231	1575	18803	22193	25533	28853	32163	83761	86231	88581	90741	93841	91071	89491	101771	16106	
1260	1149	1250	1665	18833	22203	25573	28863	32293	83781	86251	88601	90751	93861	96121	99501	101791	16236	
1620	1169	1260	1825	18883	22373	25583	28883	32303	83811	86261	88611	91101	93891	96141	99521	101861	16306	
1630	1179	1261	1835	18893	22383	25703	28893	32323	84021	86271	88621	91111	93911	96621	99581	101871	16336	
1640	1209	1280	1845	19003	22483	25713	28903	32333	84041	86291	88631	91131	93921	96631	99591	101901	16346	
1660	1219	1303	1855	19053	22493	25763	29073	32353	84071	86411	88651	91161	93931	96661	99601	101911	16366	
1670	1249	1361	1865	19073	22523	25773	29103	32363	84111	86481	88661	91171	93941	96671	99641	101981	16396	
1680	1309	1891	1895	19083	22593	25823	29123	32373	84161	86501	88671	91191	93971	96691	99651	102011	16456	
1800	1439	2001	1935	19113	22663	25853	29233	32383	84171	86511	88801	91211	94011	96711	99661	102021	16506	
1870	1549		2005	19173	22693	25883	29263	32403	84181	86531	88811	91291	94021	96731	99671	102031	16526	
1940	1589		2155	19193	22703	25873	29273	32413	84191	86621	88831	91361	94031	96741	99761	102081	16565	
1980	1609		2165	19203	22723	25933	29303	32423	84201	86631	88851	91371	94041	96771	99811	102111	16596	
2000	1649		2215	19213	22753	25943	29333	32433	84231	86641	88921	91601	94061	96791	99821	102121	16676	
2050	1689		2225	19243	22783	25963	29363	32473	84241	86651	88931	91681	94091	96801	99831	102131	16726	
2080	1729		2255	19253	22843	25993	20373	32503	84261	86701	88941	91691	94121	96821	99861	102151	16736	
2100	1809		2345	19293	22853	26323	29413	32533	84291	86731	88951	91701	94161	96831	99871	102231	16776	
2160	1829		2405	19413	22873	26343	29433	32543	84321	86791	88961	91761	94191	96841	99911	102241	16836	
2190	1889		2435	19443	22913	26383	29443	32613	84331	86801	89011	91771	94211	96851	99941	102351	16876	
2230	1909		2445	19473	22933	26413	29473	32633	84341	86831	89021	91781	94221	96891	99951	102361	16886	
2240	1999		2455	19573	22953	26443	29503	32663	84361	86881	89031	91801	94231	96931	99971	102381	16926	
	2009		2465	19623	23103	26273	29523	32673	84381	86891	89051	91931	94261	96961	99981	102401	16936	
	2049		2475	19633	23123	26483	29613	32683	84391	86901	89061	91851	94281	96971	99991	102411	16956	
	2089		2485	19663	23133	26573	29623	32723	84511	86931	89121	91881	94301	97101	100001	102451	16996	
	2119		2615	19703	23183	26623	29633	32843	84521	86941	89131	91931	94351	97141	100031	102471	17016	
	2209		2635	19753	23233	26643	29643	32923	84571	86961	89141	91951	94391	97151	100041	102491	17036	
	2219		2645	19763	23263	26683	29773	33143	84581	86971	89161	91961	99411	97161	100051	102551	17076	
	2229		2705	19773	23293	26693	29783	33153	84601	86991	89171	91971	94441	97261	100061	102571	17116	
	2299		2745	19783	23303	26713	29833	33163	84621	87021	89191	91981	94451	97281	100071	102591	17126	
	2449		2755	19823	23323	26733	29843	33223	84661	87051	89451	92021	94481	97291	100111	102601	17136	
	2769		2765	19843	23333	26763	29863	33233	84671	87091	89961	92041	94701	97601	100151	102631	17186	
	2799		2775	19863	23343	26813	30113	33243	84771	87211	89471	92111	94721	97671	100161	102641	17226	
	2809		2795	19873	23353	26823	30173	33383	84801	87241	89501	92131	94741	97711	100181	102701	17276	
	2879		2865	19893	23423	26833	30203		84831	87261	89511	92141	04751	9773I	100201	102821	17296	
	2909		2895	19933	23443	26853	30293		84861	87271	89551	92151	94781	97751	100211	102841	17466	
	3149		2905	19953	23453	26903	30333		84901	27281	89561	92171	94851	97781	100221	102951	17496	
	3179		2925	19973	23463	26923	30353		84011	87311	89581	92181	94881	97841	100271	103961	17556	
	3229		2945	20173	23483	26963	30623		84921	87331	89591	92191	94901	a7851	100291	103001	17626	
	3249		2965	20183	23493	27023	30663		84931	87351	80611	92201	94941	97861	100411	103031	17696	
	3279		2995	20223	23603	27113	30683		84961	87371	89621	92211	94971	97881	100491	103081	17756	
	3299		3155	20233	23613	27173	30693		85101	87401	89631	92221	95011	97891	100501	103161	17766	
	3329		3285	20253	12633	27303	30813		85121	87431	89691	92231	95021	97911	100521	103211	17856	
	3339		3305	20283	23643	27333	30823		85131	87561	89731	92241	95061	97921	100541	103301		
	3359		3325	20293	23793	27403	30833		85161	87581	8975I	92251	95071	97931	100581	103321		
	3389		3345	20443	23803	27463	30903		85171	87591	89771	92271	95081	97941	100591	103331		
			3385	20503	23823	27493	30913		85181	87721	89791	92341	95101	97951	100601	103351		
			3595	20513	23923	27633	30923		85201	87771	80821	92351	95111	97961	100671	103361		
			3605	20533	23953	27653	31013		85221	87781	89831	92401	95121	98011	100701	103371		
			3625	20543	23993	27663	31023		85261	87791	89841	92411	95151	98081	100711	103411		
			3635	20583	24053	27703	31033		85281	87901	89871	92421	95211	98091	100721	103421		
			3675	20703	24063	27763	31043		8535I	87921	89881	92431	95221	98121	100751	103461		
			3735	20713	24073	27783	31113		85361	87981	89891	92441	95251	88141	100761	103471		
			3785	20733	24093	27793	31123		85421	88011	89901	92661	95261	98251	100771	103481		
				20833	24123	27903	31133		8544I	88031	89911	92681	953II	98321	100781	103501		
				20853	24163	27943	31153		85461	88051	89961	92691	95361	98521	100791	103551		
				20873	24183	27953	31173		85521	88061	89971	92801	95381	98581	100801	103571		
				20983	24283	27963	31203		8553I	88101	89991	92841	95391	9859I	100811	103661		
				21033	24373	28033	31293		8554I	88161	90101	92851	95481	98771	100861	103691		
				21043	24443	28063	31303		8557I	88171	90111	92941	96491	98791	100911	103731		
				21103	24463	28123	31313		85601	88181	90131	92961	95511	98941	100961			
				21173	24603	28133	31333		85621	88221	90141	92981	9554I	88951	100981			
				21343	24623	28143	31373		8563I	88231	90151	93001	9557I	98991	101181			
				21353	24633	28153	31443		8564I	88241	90201	93021	9559I	99101	101191			
				21383	24673	28163	31463		85661	88281	90211	93071	95601	99151	101201			
				21423	24683	28183	31473		8567I	88301	90221	93111	95611	99161	101261			
				21433	24693	28383	31483		85691	88321	90241	93121	9563I	99171	101311			
				21453	24913	28393	31493		8571I	88331	90301	93161	95701	99211	101381			
				21463	25073	28433	31503		85781	88341	90311	93171	9574I	99231	101431			
				21473	25083	28453	31583		85791	88351	90321	93221	9575I	99241	101451			
				21503	25103	28623	31593		85911	88261	90381	93301	9577I	99261	101501			
				21513	25113	28633	31603		85921	88391	90391	93321	95781	99271	101551			
				21533	25153	28643	31623		85941	88441	90001	93351	95801	99281	101571			
				21733	25173	28653	31693		85961	88451	90521	93381	95871	99291	101581			

1779

DIRECTIUNEA.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 521 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Marți 23 Maiu 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU [illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO[illegible]
Director: D. TOMESCU

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Politica externa a d-lui Vaida

De vre-o doi ani încoace n'a fost zi în care „Patria" să nu ne vorbească de politica externă a d-lui Vaida. De câteori o greutate sau o problemă încerca politica externă a României „Patria" se grăbea să ne convingă că nimic nu s'ar fi întâmplat, că totul ar fi eșit de minune, dacă se urmau principiile politicei externe a d-lui Vaida. Deși n'o cunoștea altcineva decât „Patria" totuși stăruința și încrederea cu care se vorbea despre virtuțile ei extraordinare, ajunsese să ne facă să credem că politica externă a d-lui Vaida trebuie să fie în adevăr miraculoasă le vreme ce nu era problemă și nu era dificultate în concertul internațional pe care d-l Vaida să n'o poată soluționa sau înlătura spre deplina mulțumire a tuturor. Părea că ceiace nu putuse descoperi doctorul Vaida pentru a lecui bolile trupului omenesc, descoperise diplomatul Vaida care se arăta gata să vindece toate crizele politicei mondiale.

Acum de curând când în conferința dela Genua se iviră unele dificultăți pentru țara noastră, „Patria" nu se putu opri să nu ne spună că aceste greutăți nu ne-ar fi eșit în cale, dacă d-l Vaida ar fi fost lăsat pe vremuri să-și realizeze politica externă. Și mai mult decât atât, tot „Patria" ne asigură că ceiace a izbutit să realizeze d-l Brătianu la Genua sunt probleme de mult rezolvite de d-l Vaida.

Ceiace mira toată lumea era secretul care se păstra asupra concepției și mijloacelor pe cari se întemeia politica externă a d-lui Vaida.

Iată însă că d-l Silviu Dragomir, la îndemnul d-lui Vaida, rupe vălul de taină care acoperea miraculoasa politică externă a d-lui Vaida și ne arată în ce consta ea.

Citind nimicurile cari nu sunt înfățișate ca documente politice, două constatări se desprind: întâi, că politica externă a d-lui Vaida a fost o politică de milogeală, și nu aceasta poate fi politica externă a unei țări; și al doilea, că îi lipsește orice concepție serioasă de vreme ce temeiurile ei sunt „o vorbă scăpată de d-l Nitti" sau cuvinte din Sf. Scriptură.

Politică de milogeală, desigur pentrucă d-sa nu se sfia să sacrifice interese reale ale țării pentru a obține succese aparente. Așa de pildă în chestiunea Basarabiei, d-l Vaida s'a grăbit să se supună exigențelor Consiliului Suprem care pretindea imediata evacuare a Ungariei pentru a obține în schimb favorul ca chestiunea Basarabiei să fie pusă în discuția Consiliului Suprem. D-l Vaida renunța astfel la garanția pe are ni-o dadea ocuparea Ungariei că dreptele noastre revendicări vor fi satisfăcute pentru a câștiga favoarea iluzorie că chestiunea Basarabiei va fi adusă în fața Consiliului suprem. Dacă adusă aci ea va fi rezolvită în avantoajul nostru sau nu, această nu l'a preocupat pe d-l Vaida.

Cât despre tratativele separate cu Sovietele pentru a obține chiar dela ele recunoașterea Basarabiei, ele n'au altă origine, după cum ne spune d-l Silviu Dragomir, deât „o vorbă scăpată de d-l Nitti". Ridicolul acestui fapt ne împiedică să facem un comentariu serios. Ne gândim însă îngrijorați la soarta care aștepta țara românească, dacă mai tare de ureche, d-l Vaida nu putea prinde vorba scăpată de premierul italian.

Și acum când, vălul fiind ridicat, cunoaștem politica externă a d-lui Vaida din amănuntele pline de savoare pe cari ni le pune la îndemână d-l Silviu Dragomir, ne mirăm cum d-sa istoric serios și-a putut închipui o singură clipă că „lămuririle" d-lui Vaida pot fi socotite ca documente politice sau „fapte" istorice care trebuiesc înregistrate pentru posteritate".

Candidatii Partidului National-Liberal in Bihor

la alegerile de deputați, dela 28 și 29 Maiu, sunt:

In cercul Alesd:

Dr. Nicolae Bănescu

Profesor la Universitatea din Cluj, unde de trei ani luminează tineretul ardelean; membru corespondent al Academiei Române.

In cercul Ceica:

Alexandru Lăpedatu

Profesor la Universitatea din Cluj, membru al Academiei Române, fost membru în delegația țării la Sfaturile popoarelor adunate la Paris și Genova.

In cercul Tileagd:

Dr. Gavril Tripon

Cunoscutul fruntaș al Ardealului, fost membru al comitetului național (dela 1890—1905), fost prefect de Bistrița.

Câteși trei oameni învățați, harnici și cinstiți. Grija lor de binele obștesc o cunoaște țara, iubirea lor de poporul de jos i-a călăuzit în toată viața. Ridicați din mijlocul poporului numai prin meritul lor, ei știu să prețuiască cinstea, dreptatea și munca, să plece urechea la suferința celor năcăjiți, să ridice glasul pentru împlinirea nevoilor mulțimii.

Bihorenii pot fi mândri că guvernul li-a dat asemenea candidați. Ei vor avea într'înșii cei mai vrednici aleși și mai aprigi apărători ai intereselor obștești.

Civilizarea luptelor politice

La Verona s'a alcătuit un comitet pentru combaterea violențelor, înjurăturilor, calomniilor, și cuvintelor necuviincioase din presă și din întrunirile politice. Comitetul cuprinde membri din taberele cele mai extreme: fasciștii se găsesc alături de comuniști. Și nu este vorba de o simplă inițiativă, bună, ca toate cele ce se iau zilnic pentru asanarea moravurilor. Comitetul în chestiune, având în sânul său personalitățile cele mai de seamă din oficialitatea veroneză, îndată ce s'a constituit, s'a și apucat de lucru.

Manifeste volante s'au împrăștiat pretutindeni; placate mari au fost afișate pe zidurile Veronei și în toate orașele Italiei. Opinia publică italiană a primit cu un viu entusiasm originala idee. Pretutindeni publicul a consimțit că nivelul scoborât la care ajunsese limbajul politic, în ultimul timp, în Italia, era de natură a discredita această țară în ochii vecinilor. Însuși primul ministru Facta a felicitat comitetul pentru frumoasa sa acțiune.

Și, lucru interesant, după nu mai mult de trei luni de activitate, au început să se ivească și roadele: Pretutindeni constituințele au fost unanime în a sprijini această acțiune pentru civilizarea luptelor politice.

Aceasta s'a întâmplat în Italia.

Ce-ar fi dacă s'ar întâmpla și la noi același lucru? Adică de întâmplat se poate întâmpla ori și când. Românii sunt gata în ori ce timp să ia cele mai strălucite inițiative, ba chiar să se constitue și'n comitete, dar se opresc aci. De roade nici nu poate fi vorba.

Nu spunem aceasta pentru că am considera spiritul românesc în capabil să grefuiască o acțiune ca aceia din Italia, care să purifice puțin aerul vieții noastre politice.

Dar ce opoziție ar întâlni o asemenea inițiativă în nărăvita politică românească? Ce opunere îndârjită ar risca să trezească în presa de scandal, care, din nefericire la noi este destul de întinsă?

Sunt ziare românești, cari trăesc numai din insulte, din violență și negațiune.

Să mai citâm nume, credem că este de prisos. Toată lumea cunoaște presa de scandal, dela noi, presa aceasta care nu se sfiește să aducă până și dușmanilor țării servicii, informându-i greșit cu exagerări voite.

Cum am putea să pretindem acestei prese să-și dea singură lovitura de grație, renunțând de bună voe la însăși condiția esențială a existenței ei?

Și, totuși, o energică și necruțătoare acțiune, ar duce poate la rezultate mulțumitoare.

Ce ar fi adică dacă publicul celitor ziarelor care și-au făcut o specialitate din cultivarea violențelor de limbaj și din înjosirea vieței noastre politice?

In jurul unei campanii

Partidele, național și țărănist văzând impresiunea puternică produsă în țară de succesele obținute de d-l Ion Brătianu la Genova, caută prin orice mijloace ca să împrăștie această atmosferă, crezând prin aceasta că vor micșora din autoritatea actualului guvern.

În acest scop ziarele „Patria" și „Aurora" tăgăduesc orice merit guvernului în chestiunea Basarabiei și a tezaurului nostru. Zilnic această presă publică știri tendențioase în legătură cu desbaterile conferinței genoveze, fără ca naționalii și țărăniștii să-și dea seama că dacă ar fi să prindă ponegrirea pe care ei o încearcă, în orice caz ea nu s'ar îndrepta împotriva guvernului, ci împotriva țării.

Căci d-l Ion Brătianu nu reprezintă în streinătate partidul liberal, ci țara întreagă care l'a împuternicit să-i apere interesele. Prin urmare în împrejurările de față, campania îndreptată împotriva activității diplomatice a d-lui Brătianu, trebue considerată cu un act necugetat, care ar putea să prejudicieze interesele țării.

Dar campania țărănisto-națională lămurește definitiv atitudinea acestor partide în viața noastră politică și opinia publică va judeca ca un partid care nu sprijină țara în împrejurările grele prin care le trece, nu poate să aibă nici o chemare în noua alcătuire a României Mari.

Sancțiunea supremă

Un caz de judecată populară

„Aurora" se revoltă pe două coloane pentru faptul că un grup de cetățeni ai Iașului au prefăcut în scrum toate exemplarele trimise acolo dumineca trecută.

Desigur nu putem admite procedeul violent al cetățenilor ieșeni oricât de îndreptățită le ar fi fost revolta stârnită de ziarul pseudo-țărănist cu tendințe de a populariza bolșevismul în România. „Aurora" în rândul ei ar avea dreptul să protesteze în potriva actelor de violență cari lovesc în libertatea de gândire și exprimare, dacă ea însăși s'ar mărgini să exprime cinstit idei.

Dar ziarul d-rului Lupu somează guvernul să intervină pentru a sancționa violența cetățenilor de la Iași, și tocmai aici ni se pare ciudată concepția confratelui bucureștean. După același paragraf al Constituției românești actul cetățenilor de la Iași rămâne expresiunea gândirei lor.

Guvernul nu poate interveni în această afacere oricât de reprobabilă ar fi la, după cum nu poate pune frâu desmățatei atitudini care călăuzește pașii „Aurorei", fiindcă niei pentru un caz, nici pentru altul nu există textul de lege care să îndreptățească intervenția guvernului. Iar acolo unde legea este absentă, referindu-ne la atitudinea ziarului pseudo-țărănist, judecata populară rămâne sancțiunea supremă.

Academia Română

Deschiderea sesiunei generale din anul acesta

La 15 Mai s'a deschis a 55-a sesiune generală a Academiei noastre.

Cu această ocaziune, d. Iacob Negruzzi, care e de șapte ani secretarul acestei înalte instituții culturale a expus activitatea Academiei pe anul 1921—1922.

Lucrările din anul trecut, scot la iveală marea misiune culturală ce o îndeplinește Academia română și importanța ce o are activitatea ei pentru prestigiul neamului nostru, în situația pe care o ocupă astăzi între popoarele lumii.

Năzuințele antemergătorilor noștri, din secolul trecut, încoronate cu realizarea tuturor aspirațiunilor lor: Unirea Principatelor, Independența țărei unite, Dinastia și Coroana Regală au fost încununate de opera generației actuale — îndeplinirea dorului de secole al neamului: Unirea tuturor ținuturilor românești într'un singur trup politic, sub conducerea fericitei dinastii Regale.

Academia Română a avut și anul trecut prilejul să-și exprime simțimintele către dinastia Regală prin participarea la parastasul slujit veșnic neuitatului Carol I și cu sărbătorirea nașterii A. S. R. Principelui Mihai.

Ca semn al neîncetatei bună voințăi suverane, Augustul Președinte și Protector a binevoit să trimită Academiei bustul de bronz al Regelui Carol I, marele său prenergător. De asemeni Academia a primit și portretul fostului Președinte al Academiei A. Treb. Laurianu, care a dat regelui Carol I întâile cunoștințe despre limba noastră, căreia i-a purtat toată viața atâta iubire.

Membrii Academiei

Anul trecut Academia a avut durerea de a pierde, pe unii din cei mai de seamă colegi onorari și corespondenți.

Au încetat din viață: Gabriel Lipmann, membru onorar, profesor la Sorbona și membru al Institutului Franței, Emil Fischer, celebrul chimist din Berlin, membru al Academiei prusiene, Iulius Hahn membru al Academiei din Viena și al altor Academii străine, o somitate științifică mondială pentru fizica cosmică și metereologie, A. L. Montandon naturalist de valoare. De asemeni Academia a avut trista durere, de a înregistra perderea prea timpurie a zelosului colaborator, folkloristul Tudor Pamfile, un neobosit scriitor și cercetător al vieții poporului.

Dragostea și interesul ce l'a avut pentru Academie l'a făcut să lase acesteia prin actul lui de ultimă voință, toată adunarea de documente și manuscripte vechi.

In cursul anului trecut Academia a adus omagiile sale, cunoscutului romanist Hugo Schuchart, cel mai vechiu membru al ei, cu ocazia împlinirei a 80 de ani prin o scrisoare de felicitare, însoțită de o lucrare a unuia din elevii și colegii săi Academici, Sextil Pușcariu.

Demne de relevat sunt năzuințele Academiei, de a face la Mircești, un loc de pelerinagiu la mormântul și la casa marelui poet Alexandri.

In casa primită ca donațiune de la nepoatele poetului, d-na și d-ra Catargi, Academia a hotărât să înființeze un muzeu național, făcând un apel stăruitor la persoanele legate de aproape cu memoria lui, ca să depuie în acest muzeu, obiectele ce au aparținut lui Alexandri.

Din nefericire însă, chemarea ei nu a avut până acum răsunetul așteptat.

Sedintele

S'au ținut 36 ședințe obișnuite, din care 15 au fost publice, în care au făcut comunicări științifice d-nii Iorga, Gr. Antipa, S. Mehedinți, Andrei Bârseanu, V. Babeș, M. C. Sutzu, Silviu Dragomir, Zen. Păclișanu, N. Pârvan, A. Rădulescu Dr. Marinescu.

Academia a avut onoare să fie vizitată și de doi eruditi profesori universitari englezi W. A. Craigie și A. R. Wright.

Relatii interne si externe

Sub conducerea Academiei, Statul român a înființat la Paris și Roma două școli superioare sub conducerea d-lor Iorga și Pârvan, având ca secretar permanent pe d. V. Bogrea.

S'a asociat la Uniunea Academică Internațională, la a cărei adunare ținută la Bruxelles a fost reprezentată prin d. V. Pârvan; la Uniunea Geodezică și Geofizică Internațională, și la Uniunea Astronomică Internațională, ambele constituite la Bruxelles.

Publicatiile Academiei si Colectiunile

Reușind să înlăture în parte, greutățile reluărei normale a publicațiilor după război, Academia a putut să reînceapă publicarea Memoriilor secțiunei literare, istorice și științifice. Din cauza lipsei mijloacelor necesare pentru continuarea Dicționarului Limbei Române, de sub conducerea d-lui Sextil Pușcariu, Academia s'a văzut însă silită să-i suspende deocamdată redactarea și tipărirea.

Intre lucrările terminate sau în lucru remarcăm următoarele:

Reproducerea elementelor artistice din Evanghelia scrisă la 1429 de monahul Gavriil dela Neamțu în Moldova, reproducere care se face la Oxford; Ediținea Scrierilor lui V. Alexandri, pregătită de d. G. Bogdan-Duică; Cercetarea limbei și literaturei poporale în Maramureș de d. Tache Papahagi; Izvoarele contemporane asupra Mișcărei lui Tudor Vladimirescu de N. Iorga, tipărit cu ajutorul fondului cultural I. C. Brătianu și al Centralei Băncilor populare.

S'au trimis de către Academie gratuit în țară 5860 volume de publicații la 306 biblioteci și instituțiuni și s'au primit 3018 volume și broșuri, 368 reviste, 579 ziare.

Donații în cărți și documente au fost primite din partea guvernului francez, a fiilor răposatului inginer arhitect Virgil Pleșoianu, a d-lor Cocias, Ioachimescu, etc.

Cabinetul numismatic și-a sporit colecția la 3370 monede prin darurile d-lor Sutzu, Al. Cantacuzino, Djuvara, Ministerul artelor, etc.

Cheltuelile pentru dezvoltarea, organizarea [illegible]nerea și folosirea bibliotecei Academiei au fost în parte satisfăcute prin sumele acordate de Stat; în budgetul pe 1921—1922 adăogându-se la suma destinată Academiei o jumătate milion.

Fonduri, legate, donațiuni

La fondurile Academiei s'au adăogat anul trecut și următoarele legate sau donate: averea răposatului Th. Pisoschi, casele răposatei d-ne Elena Dalles, „Fondul Grigorie C. Anghelescu" de 100.000 lei, dat de d. ministru Anghelescu în amintirea iubitului său fiu, fondul Leon S. Arie.

Concursurile Premiilor

Pentru sesiunea acestui an au fost publicate 6 premii pentru lucrări publicate și anume:

I. Premiul Năsturel 4000 lei, la care s'au prezentat 20 lucrări.

II. Premiul G. Chițu 1000 lei, la care s'au prezentat 9 lucrări.

III. Premiul Adamachi 5000 lei (divizibil) la care s'au prezentat 13 lucrări.

IV. Premiul Hagi Vasile de 5000 lei, la care s'a prezentat o singură publicațiune.

V. Premiul Demostene Constantinide 4000 lei (divizibil) la care s'au prezentat 8 lucrări.

VI. Premiul Statului Lazăr 5000 lei, la care s'au prezentat 6 lucrări.

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Primește fie care zi între oarele 8½—12 a. m. 2—8 p. m. 1755

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Grafologia

— Conferința d-lui Profesor Minea —

Eri seară a avut loc la Universitetea, conferința d-lui dr Minea, Profesor la Facultatea de Medicină de aici, tratând despre Grafologie.

Dăm mai jos rezumatul acestei interesante conferințe a eruditului profesor clujan.

Ca și vorbirea, interpretarea scrisului, după caracterele sale grafice e în strânsă legătură cu psihicul, totuși știința grafologiei nu a ajuns a fi o știință precisă, din cauza greutății cu care se pretează scrisul la metoda experimentală.

E incontestabil, că datele grafologice sunt de multe ori de mare folos pentru cunoașterea caracterului unei persoane și mai mult decât atât: există chiar legătură între starea afectivă sau patologică a unei persoane și scrisul ei.

Fiziologul Preyer zice că există chiar tipuri grafologice naționale, după cum există port sau obiceiuri naționale.

Deaceia cunoscând interpretarea scrisului putem preciza caracteristici individuale, făcând adevărate portrete grafologice.

Scrierea ne fiind decât un gest inscris forma, dimensiunea, ordonarea, intensitatea, direcția, continuitatea ei formează baza solidă a grafologiei, constituind un fel de anatomie grafică.

Caracterele grafologice nu depind nici de materialul de scris, și nu sunt legate nic de unul din elementele periferice, anatomice, căci s'au văzut oameni scriind chiar cu piciorul, cu cotul Scrisul cu mâna dreaptă e cel normal, totuși oameni ca Leonardo da Vinci scria cu stânga.

Vederea deasemeni n'are importanță, fiindcă sunt bolnavi de ochi, cărora lipsa văzului nu le alterează scrisul.

Un lucru însă e cert, scrisul e sub dependența sistemului nervos central, a creierului și în special a scoarței cerebrale.

Localizarea acestui centru ar fi în piciorul celui de-al 2-lea frontal al emisferului stâng.

Pierre Marie spune însă că n'ar fi un centru preformat, ci numai de adaptație.

Mecanismul producerii diferitelor caractere diferențiale, dela individ la individ e datorit mișcărilor asociative, adevărate procese cerebrale.

Vom recunoaște astfel totdeauna cu multă ușurință, scrisul unui om cult de a unui incult.

Există caractere grafice bine stabilite, de care sunt legate o serie de însușiri psihice.

Literile rotunde caracteri ează oameni binevoitori, concesivi, cele ascuțite oameni cu calități sufletești contrarii.

Regularitatea prea mare nu e un semn de prea bună calitate, scrierea caligrafică nu spune nimic; oamenii ce au o astfel de scriere nu posedă un caracter exprimat. E acelaș lucru pe care-l stabilește Kant în privința fizionomiei regulate; frumusețea adevărată reiese tocmai din micile neregularități asociate la perfecțiunea liniilor.

Literile deschise deasupra reprezintă suflete curate, sincere, deschise în jos tendință, spre prefăcătorie, rautate sufletească.

Majusculele frumoase fac poeții oratorii; le găsim în scrisul lui Vlahuță, Eminescu, Maiorescu.

Caracterele tipografice din literilor relevă oameni c re citesc mult, claritate, simplicitate, tendință contra pozei.

Literile mici la sfârșitul cuvintelor reprezintă tendința la intrigă, viclenie, prefăcătorie.

Un om ordonat are și în grafologie aceiași tendință: pretenționzitatea.

Persoanele, care-și împodobesc scrisul prin curbe inestetice relevă cochetăria; acest scris se remarcă în special la femei. Unele porțiuni exagerate al literilor, însemnează tendința de a atrage atenția cuiva prin lucruri mici, caracterizând oameni care se ocupă totdeuna de altceva decât de profesiunea lor.

Adausurile terminale reprezintă tendința de auto-admirațiune, de încredere în sine. Majusculele mari, iar literile mici exagerate-aroganță; majuscule înguste înalte apropiate, literile mici înguste-modestie rău ascunsă.

Trăsăturile întoarse, colțurile la sfârșitul literii semnifică egoism.

Preyer explică fiziologic această tendință de a trage spretine totul, caracteristică la copii mai ales.

Liniile orizontale care sfârșesc cuvintele relevă pe oamenii neîncrezători, bănuitori.

Ultima trăsătură în sus denotă dispoziție naturală, veche, tendință la întreprindere; în jos din contră depresiune sufletească, renunțare.

Tendința la recurbare a cozilor literilor p sau f, cu concavitatea spre dreapta sau stânga e foarte caracteristică celor ce și-au pierdut iluziile.

Uneori literile simbolizează activitatea cerebrală, astfel matematicianii obișnuiesc să facă literile în forma de cifre.

Literile legate sunt caracteristice temperamentelor deductive. (Maiorescu).

Din contră literile deslegate, fără legătură reprezintă pe idealiști' filozofi.

Corecturile caracterizează oameni gânditori (Eminescu, Helne, Koch).

Oamenii ce caută să-și dea importanța scriu cu litere mari (parveniții, demenții).

Scăderea literilor în dimensiune e semn de intrigă. răutate, alternare de litere mari cu mici o găsim la mincinoși, pungași.

In privința trăsăturei literilor, subțirimea sau grosimea ei e o caracteristică fundamentală. Scrierea subțire spre dreapta cu rânduri când în sus, când în jos caracterizează femeile ușuratice, accesibile oricărei sugestiuni.

Ascensiunea rândurilor de notă optimism descensiunea pesimism. S'au putut controla aceste caracteristice la persoane ușor influențabile.

Curbele, parafele la iscălitură n'au semnificația de inferioritate cum se credea; iscălitura devenind ceva mecanic. Gay Lussac, Cherubini iscăleau cu înfloriturl.

Scrisul e foarte interesant în cazurile patologice, relevând defecțiozități organice. Cercetări în această privință au fost făcute de Gley, Binet, prof. Marinescu.

Rezultă deci că fără ca datele scrisului să reprezinte formule sigure care să nu dea greș în caracterizarea personalității ele stabilesc un raport între caracter și scriere.

Conferința însoțită și de proecțiuni a fost îndelung aplaudată, de numerosul public ce a audiat pe distinsul profesor.

Cronica politică

Acțiunea dlui C. Banu în Ardeal. — Desele umblări prin Ardeal ale C. Banu, cuvântările rostite de dsa cu prilejul serbărilor dela Blaj, precum și declarațiile făcute mai înainte unui ziar din București cu privire la situația și problemele din Ardeal au născut credința că ministrul cultelor și al artelor ar avea misiunea ca, prin cuvinte ademenitoare, să provoace o apropiere politică între guvern și partidul național. Acțiunea d-lui C. Banu ar fi, prin urmare, „cântecul de sirenă" al guvernului menit să adoarmă prin frumusețea lui și pe cei mai vigilenți matelоți de pe corabia partidului național,

Credința aceasta însă n-o pot avea decât aceia cari își închipuie că Ardealul poate fi confundat cu partidul național și că deci orice cuvânt de iubire pentru poporul din Ardeal este și un cuvânt de curtenire pentru conducătorii partidului național. Căci, de fapt, în cuvântările și declarațiile d-sale, ministrul C. Banu n'a urmărit altceva decât să puie în evidență grija actualului guvern de a sta cât mai aproape de viața ardelenească pe care înțelege s'o cunoască în toate tradițiile și în toate aspirațiile ei. Nu curtenirea partidului național, ci apropierea de sufletul, de realitățile și de problemele ardelenești, — aceasta este misiunea pe care stăruitor și cu atâta artă o îndeplinește astăzi dl C. Banu. După aproape patru ani de agitație sterpă în jurul problemelor ardelenești, era necesar să se înceapă studiul serios al acestor probleme pentru ca în locul agitației sterile să putem da Ardealului o fecundă politică de realizări în care să-și găsească soluții satisfăcătoare toate nevoile și toate aspirațiile poporului ardelenesc. Și când această politică, așa de bine reprezentată prin dl Banu, va începe să-și arate roadele, rămâne să vedem dacă și atunci conducătorii partidului național vor continua să se înfățișeze ca fiind singurii chemați să cunoască și să soluționeze problemele Ardealului.

Limpezirea unei situații

— Chestiunea minorităților înlăturată din discuțiunea conferinței genoveze —

Intr'un articol publicat zilele acestea de ziarul nostru cu privire la chestiunea minorităților ridicată la Genova după stăruința reprezentanților maghiari, spuneam că în nici un caz obiectul acestei chestiuni nu poate să intre în competința conferinței europene. Singura instituțiune internațională chemată să se pronunțe asupra problemei minorităților este numai „Societatea Națiunilor" și aceasta bine înțeles în limitele îngăduite de tratatele războiului

In legătură cu aceasta, ultimele știri sosite dela Genova, ne anunță că în ultima ședință, conferința a examinat din nou această chestiune și părerile unanime ale delegaților au fost că cererile statelor interesate privitoare la minorități să fie trimise spre cercetare „Societății Națiunilor".

Știrea aceasta prezintă pentru noi o importanță, cu atât mai mare, cu cât se știe de toată lumea, că cererile Ungariei, din acest punct de vedere, erau îndreptate cu deosebire împotriva Statului român.

Hotărârea conferinței genoveze spune, deci, lămurit guvernului dela Budapesta, că puterile europene, consideră ca tranșată definitiv și pentru totdeauna problema minorităților din statele succesoare din estul și centrul Europei. Și, dacă s'ar mai găsi de rezolvit oarecari conflicte ivite din nerespectarea clauzelor tratatelor referitoare la minorități, părțile interesate n'au decât să se adreseze „Societății Națiunilor".

Dar, Ungaria prin intervenția făcută nu urmărea de loc aplicarea clauzelor, ci considera conferința dela Genova ca un prilej prielnic unor încercări de a modifica unele puncte din statutul minorităților.

Rezultă de aci, că toate planurile de până acuma ale barbaților politici maghiari au eșuat complect, nerămânându-le altă cale de urmat, de cât aceia de a se sprijini pe directive politice care să se apropie mai mult de realitate. Ar fi timpul să se gândească că situația precară în care se află Ungaria de astăzi e consecința șovinismului și politicei iredentiste care l-a călăuzit mai ales de la războiu coace.

De sigur, că o politică cuminte ar fi aceia de a înceta orice propagandă iredentistă peste hotare și a relua raporturi de bună vecinătate cu statele succesoare. Dar pentru aceasta nu e destul ca să faci declarațiuni platonice în fața streinătății, iar înaintru să utilizezi toate mijloacele cu scopul de a determina mișcări iredentiste în statele unde se află locuitori de naționalitate maghiară.

Din această stare de lucruri se mai desprind însă și învățăminte pentru minorități. La noi s'au găsit locuitori de naționalitate maghiară, cari sub imboldul ademenirilor de la Budapesta, au săvârșit acte în absolută contrazicere cu îndatoririle lor de cetățeni români. Suntem încă sub impresiunea manifestațiunilor șoviniste ale avocaților unguri din Timișoara, care nu numai că nu voiesc să respecte limba oficială a statului român, dar au recurs chiar la mijloace nepermise pentru a împedeca utilizarea ei în instituțiile publice române,

Și, de sigur, că acest atentat împotriva suveranității noastre naționale este în cea mai strânsă legătură cu acțiunea iredentistă a statului maghiar.

Faptul că toate intervențiile maghiare în chestiunea minorităților, s'au isbit de intransigența streinătății, trebuie să fie primit ca un avertisment de către cetățenii noștri de naționalitate maghiară. In situația lor nu poate surveni nici-o schimbare cu ajutoare venite din afară.

Candidatii Partidului National-Liberal in Bihor

la alegerile de deputați, dela 28 și 29 Maiu, sunt:

In cercul Aleșd: Nicolae Bănescu

prof. la Universitatea din Cluj.

Născut la țară, s'a ridicat din mijlocul poporului numai prin hărnicia și meritele sale, fiind întotdeauna un aprig apărător al binelui obștesc.

Ca revizor școlar în Arges, a sprijinit răspândirea luminii în popor. Când Nicolae Filipescu a întemeiat ca ministru de războiu (1912) școala de ofițeri model dela Mănăstirea Dealului, el n'a găsit în toată țara om mai vrednic pentru a-l pune în fruntea acelei școli și l-a chemat pe d. Bănescu, deși nu era din partidul lui Filipescu, să ia conducerea învățăturii acelei mândre școli. Timp de doi ani cât l-a pus temeliile, profesorul Bănescu a făcut să stăpânească în acea școală dreptatea și buna rânduială ajutând ca fii de țărani să pătrundă în prima linie acolo.

Pentru învățătura sa aleasă, d. Bănescu a fost ales în sfatul învățaților mari ai Neamului (Academia Română) și membru activ în „Asociația pentru literatura și cultura poporului român", dela Sibiu.

De trei ani el stă în Cluj, ca profesor la cea mai înaltă școală din Ardeal, luminând tineretul Ardealului și luptând cu vorba și cu scrisu său, pentru întronarea dreptății și a cinstei în cârmuirea țării.

Alegătorii cercului Aleșd nu și-ar putea afla un om mai simțitor la necazurile și suferințele lor, mai hotărât a-i sprijini și mai cu trecere pe lângă cei mari. Nicolae Bănescu va fi o față a ținutului ce-l va alege și un reprezentant vrednic al oamenilor covârșiți de necazuri. Indemnăm din toată inima pe locuitori să nu se lase înșelați de agitatorii car cutreeră satele, fie în numele partidului național, fie în numele partidului țărănesc s să-și dea votul lor omului de cuvânt, de dreptate și de cinste care e Nicolae Bănescu.

In cercul Ceica: Alex. Lăpedatu

prof. la Universitatea din Cluj, membru activ al Academiei Române

Născut în Săcele, lângă Brașov, e fiul fostului profesor dela Gimnaziul român din Brașov, dr. Ioan Lăpedatu, cunoscutul cărturar al timpului său.

Și-a urmat învățăturile mai înalte, ca mulți din ai noștri, la Universitatea din București.

S'a dedicat, dela începutul studiilor universitare, istoriei naționale, în domeniul căreia a scris și publicat până acum o lungă serie de lucrări, prin cari și-a asigurat un loc de frunte printre istoricii neamului nostru.

Pentru neobosita și valoroasa sa activitate istorică Academia Română, cel mai înalt așezământ de cultură națională al nostru, l-a ales membru activ al său, la 1918, într'unul din locurile rezervate, atunci, Românilor din Transilvania, iar Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român l-a ales membru ordinar în secțiunile sale științifice literare.

In vechiul regat, Al. Lăpedatu a lucrat și luptat, în cadrele Ligei Culturale, ale Soc. Transilvania, ale soc. Carpați, ale soc. Steaua și ale altor societăți culturale și politice pentru realizarea idealului național, întreținând legături permanente cu țara sa de naștere, la ziarele și revistele căreia a fost totdeauna colaborator apreciat.

In timpul războiului pentru unitatea națională a lucrat ca membru și președinte (interimar) al Comitetului național al Românilor refugiați din Transilvania și Bucovina, la Iași, — iar după încetarea războiului a fost trimis ca consilier (sfetnic) pe lângă delegația țării la Conferința de pace dela Paris, pentru chestiuni de istorie, etnografie și politică. Aci a redactat și publicat următoarele memorii pe cari dd. Ion I. C. Brătianu, primul ministru și dr. Ion Cantacuzino, delegat al României la Conferință le-a înaintat Comisiunii însărcinate cu determinarea granițelor noastre de azi:

1) Revendicările teritoriale ale României.

2) Actele de unire ale Transilvaniei, Bucovinei și Basarabiei.

3) Transilvania: relațiuni statistice și etnografice.

4) Teritoriul revendicat de Români în Nord-vestul Transilvaniei.

5) Banatul Timișoarei.

6) Banatul nu poate fi împărțit.

7) Românii și drepturile minorităților reclamate de delegația maghiară.

8) Românii și plebiscitul cerut de delegația maghiară.

Pentru aceleași chestiuni — istorice și politice — a fost în timpul din urmă delegat la Conferința de la Genova pe lângă d. Ion I. C. Brătianu.

La 1919 organizându-se întâia Universitate română din Transilvania, d. Al. Lăpedatu a fost invitat ca profesor de istoria veche a Românilor la Facultatea de filosofie și litere, care, în anul trecut, l-a ales Decan al său.

In primul Parlament al României mari, d-sa a fost ales, cu unanimitate de voturi, senator al colegiului universitar din Cluj.

Al. Lăpedatu mai e încă deputat în Sinodul eparhial al diecesei gr.-or. a Clujului și Vadului și membru, activ sau onorar, în multe alte societăți și corporațiuni bisericești culturale și naționale.

Fiu al Ardealului, ridicat prin munca și priceperea sa la cele mai înalte trepte culturale și politice, Alex. Lăpedatu vine dinaintea alegătorilor săi, în numele guvernului liberal, ca să aducă în Statul dela București un glas autorizat.

Nu ne îndoim că alegătorii din Ceica, dându-și bine seama de greutatea clipelor prin care trecem și de marile trebuințe ale lor, nu vor sovăi a-și da voturile acestui om luminat și vrednic.

In cercul Tileagd: Dr. Gavril Tripon

Pentru întâia oară Tileagdul își va avea ca representant în Sfatul țării un om ales și cuminte.

Dr Gavril Tripon a fost în trecutul de suferință al nației, între cei d'întâi luptători. Membru al comitetului național, timp rie 15 ani, el și-a închinat puterile pentru propășirea și biruința deamului său.

Când visul nostru de aur s'a împlinit, și atâția ambițioși au dat năvală la locuri de căpătuire, el s'a retras de o parte, modest, îndeplinind slujba folositoare de prefect și, mai în urmă, pe aceia de membru în comitetul agrar. Bistrițenii, pe cari i-a cârmuit ca prefect, pot spune despre hărnicia și înțelepciunea acestui om albit în săvârșirea binelui obștesc.

Suflet curat și cinstit, pe când atâția ușurateci tinerei și mai în vârstă, și-au făcut, în doi-trei ani, averi de milioane, bătrânul Tripon a rămas sărac, mai sărac de cât ori ce gospodar din Comunele în care se înfățișază azi pentru alegeri.

Dar nimeni n'are o inimă mai iubitoare de neam și mai îndelosătoare la suferința aproapelui, nimeni nu stăpânește în mintea sa limpede, un izvor mai bogat de înțelepciune, în sufletul său liniștit, ca apele cele adânci, o mai mare comoară de simțiri alese, și de precepte morale. Vorbirea sa strălucită farmecă auzul ca o melodie ce trezește frumoase și nobile ecouri.

Cu inima sa de aur, cu sufletul său curat, cu darul vorbirii sale bogate și limpezi, dr Gavril Tripon va fi, în Sfatul țării, unul din cei mai iubiți și mai autorizați aleși ai Ardealului. Poporul care-l va avea de reprezentant ,se va mândri cu dânsul, iar durerile sale vor afla în el o înțelegere părintească și un sprijinitor devotat.

INFORMAȚII

Ministerul instrucțiunei a desemnat în comisiunea româno-sârbă, care urmează să stabilească regimul școalelor și bisericilor din Banat pe d. Ioan Matei, directorul general al instrucției din Cluj.

Ca reprezentanți ai Parlamentului au fost desemnați d-nii C. Corneanu și pr. Bh. Popovici, protopopul Lugoșului.

*

400 muncitori dela o turnătorie de fer din Oradea Mare a declarat grevă, pentru că patronii au refuzat urcarea salariilor cu 50 la sută.

*

Restauratorii de cafenele din Ardeal, întruniți în congres la Oradea-Mare, au decis să înființeze la Cluj un birou și să ceară guvernului numirea unei comisii de specule, în care să fie reprezentați și ei.

*

Plutonierul de jandarmi C. Rusu din comuna Moci, a murit subit în tren, în apropiere de gara Ciucea.

*

Examenele de capacitate la școalele normale din toată țara, care urma să se țină la 1 Iunie, a fost amânat pentru ziua de 5 Iunie.

*

Ministerul Muncei a instituit pe lângă Casa centrală a asigurărilor sociale, o comisiune consultativă compusă din trei patroni și trei lucrători cari va lucra sub președenția ministerului muncei și își va da avizul asupra tuturor chestiunilor de asigurări sociale.

*

D-nii Ioanovici, Ioan Roșu și Sabin Mureșan au fost numiți pe ziua de 15 Maiu bibliotecari la Universitatea din Cluj.

*

Aseară a plecat delegațiunea română, în frunte cu d. ing. Al. Russ la conferința de cale ferată ce se ține peste câteva zile la Lemberg.

Scopul acestei conferințe de cale ferată la care vor participa România, Polonia, Ceho-Slovacia și Austria este intensificarea transporturilor de călători și mărfuri între aceste State.

De asemenea se va discuta și stabili în detaliu itinerariul și orariul noului tren internațional București— Praga—Viena—Varșovia—Dantzig, care va începe să circule la 1 Iunie.

Conferința dela Lemberg va dura 3 zile.

*

„GOWAG"

Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole technice.
Cluj, Str. Vladimirescu 17
Telefon 5—19. 1487

Din Praga se anunță că în luna Septemvrie, va avea loc în acel oraș o anchetă comercială româno-cehoslovacă. In acest scop a și fost numit un comitet de către Ministerul de comerț cehoslovac. Tot odată se proectează înființarea mai multor sucursale cehoslovace în statele industriale din Europa centrală.

*

Oficiul de închiriere din Brașov a făcut cunoscut tuturor proprietarilor și chiriașilor, cari vor să închirieze camere pe vară, că ori ce închiriere, conform legii, nu se poate face decât prin Comisia deliberativă.

Contravenienții vor fi pedepsiți cu 1000—10.000 lei amendă.

*

Prin intervenția Inspectoratului muncii din Sibiu, s'au încheiat următoarele contracte colective de muncă: Intre sindicatul patronilor franzelari și sindicatul muncitorilor brutari și franzelari din aceea localitate; între firma Carol Scherer și sindicatul muncitorilor „Textil" din Sibiu și între grupul muncitorilor metalurgiști și sindicatul patronilor din Sibiu și împrejurimi.

*

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni. 33

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 489

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale goumand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

După rapoartele primite la Ministerul de agricultură, situația suprafețelor însemânțate se prezintă astfel: 1.920.073 ha. grâu de toamnă din care 737.057 ha. în nouile teritorii; 185.422 hectare secară, din care 63.558 ha. în nouile teritorii. 103.735 ha. orz; 4734 ha. rapiță.

Semănăturile de primăvară până la 15 Aprilie s'au făcut pe următoarele suprafețe: 230.269 ha. grâu, 10.779 hectare secară, 834.457 ha. orz, 512.466 ha. ovăz.

Semănăturile de porumb sunt încă în curs.

*

In decursul săptămânei viitoare consiliul economic al guvernului va aduce o soluțiune definitivă în chestiunea aducerei gazului metan la Cluj. Astfel se va decide dacă lucrările de aducere vor fi finanțate de către Stat, sau vor fi date unei societăți particulare.

*

Sergentul Marian Simion pe când curățea o armă de foc, a împușcat din greșeală pe camaradul său V. Borsan, care a murit pe loc. Faptul s'a întâmplat în localul circ. I.

*

In urma unui consiliu orășenesc, primăria Clujului a decis plata vechilor datorii de sub trecutul regim. Astfel s'a plătit până acuma datoriile către banca „Ardeleana" și Casa de păstrare clujană, urmând ca din 3 în 3 luni să se plătească treptat și celelalte datorii.

*

Pferschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități excelente de vin.
Servitul regulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși. 1464

Ultimele noutati

Eponge colori unii și cu desen
Alaudă Albă și colori unii pentru Rochii și Costume Taeur
Marquisette ultimele noutăți ca desenuri
Marocain de Mătase și de Lână
Mătăsuri groase speciale pentru Cape și Mantouri
Stofe de lână Toate colorile pentru Rochii și costume Taeur
Stofe Englezești pentru costume bărbătești
Incălțăminte din cele mai noi forme 1756
Au sosit la Magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11.
: (Unio-utca), **Cluj** :

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Chestia despăgubirilor pentru ocupația română

Ungurii n'au dreptul să le ceară

Ocupația a fost cerută de guvernul din Seghedin — Nota guvernului ungar către aliați

Se știe că gu ernul ungar a prezentat aliaților o notă, în care formulează contra pretențiuni față de despăgubirile ce urmează să le plătească conform tratatului dela Trianon.

Guvernul din Budape ta prevedea sume importante pentru pagubele ce s'ar fi pricinuit Ungariei prin ocupația străină și pentru valorile statului ungar, aflate în teritoriile deslipite.

In ce privește pretențiunea din urmă, ar fi rămas să se discute asupra unei diferențe privitoare la suma c rută de Ungaria. Relativ la despăgubirile pentru ocupația străină, comisiunea reparațiunilor urma să-și preciseze în principiu punctul ei de vedere, adică dacă aliații pot să recunoască vre-un drept de despăgubire al Ungariei pentru pagubele suferi'e în timpul ocupației române, franceze și jugoslave.

O consecință a regimului bolșevic

Deși comisiunea reparațiunilor nu a răspuns încă oficial la fapta guvernului ungar, totuși ziarul „Magyarország" din Budapesta pretinde a fi în măsură să cunoască punctul de vedere al aliaților, pe baza căruia se va redacta răspunsul reparațiunilor.

După informațiunile ziarului citat, comisiunea reparațiunilor este de părere că ocupația străină în Ungaria trebue privită ca o consecință directă a regimului bolșevic ungar. Venirea la putere a guvernului bolșevic de sub Bela Kun, care însă nu a fost recunoscut ca guvern reprezentativ comisiunea o atribue apetiei elementelor reprezentative ale Ungariei, cari s'au desinteresat de soarta țării lor.

In consecință, nu poate contesta că ea poartă răspunderea pentru venirea la putere a lui Bela Kun, astfel fiind, Ungaria este în mare parte responsabilă pentru ocupația română și jugoslavă cât și pentru pagubele suferite din această cauză.

Demersurile guvernului din Seghedin

Aceaș obiecție se manifestă și privitor la despăgubirile cerute de unguri pentru ocupația franceză la Seghedin.

Ziarul arată că după părerea ministrului ungar de externe, „elementele" representative ale Ungariei nu sunt responsabile pentru regimul bolșevic, care — de altminteri — s'a prăbușit fiindcă nu avea vitalitate. Ministrul se ferește însă să recunoască faptul că guvernul ungar din Seghedin și o delegație a armatei naționale ungare intervenise pe lângă comandamentul român din Arad ca să înceapă operațiunile împotriva Ungariei. Ziarul adaogă că dacă România s'a hotărât să înceapă acea acțiune, ea a făcut o în urma insistențelor patrioților unguri din Seghedin.

Se cumpărăm 1733
dela Drogueria
„EMKE"
Proprietarul firmei:
Barkóczy Alexandru.
Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

CORON BLEU
(de alabăstrit rufele)
Albrastu mirositor Cerneală, vopsea pentru stampile, lac în toate culorile. Hârtie pentru ștărpirea mușteior. Vopsele pentru padiment. 1357
Calitate garantată.
Cele mai eftine prețuri.
„LUXOR"
Cluj. 12-97

PRECIZIUNE ȘI ELEGANTĂ
CELE MAI NOI MODELE
„LONGINES"
Ceasornice de buzunar
Ceasornice-brățară
— în argint, aur, platină —
Se găsesc de vânzare numai la
Fenyő & Braunfeld
Bijoutieri
CLUJ, Piața Unirii. — Telefon 643 și 850.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Sâmbătă, 20 Mai 1922.

In şedinţa plenară a sub-comisiunei afacerilor ruse la care Franţa şi Belgia n'au participat, — Cicerin ocupându-se de lucrările acestei sub-comisiuni, a declarat că regretă că ele au fost conduse fără de prezenţa delegaţilor ruşi.

Delegatul sovietist referindu-se apoi la viitoarea conferinţă de la Haga, s'a pronunţat că deşi proectul celor două comitete de experţi nu este în concordanţă cu propunerile sovietice, cu toate acestea Rusia acceptă să participe la lucrările viitoarei conferinţe.

Cu privire la pactul de neagresiune, Cicerin e de părere că el poate fi luat în considerare de guvernul sovietelor, numai atunci când Rusia ar fi convinsă că el serveşte deopotrivă atât intereselor europene, cât şi acelor ruseşti; în cele din urmă făcând câteva rezerve, afirmă că sovietele sunt gata să accepe acest pact.

Cicerin s'a ocupat apoi din nou de activitatea generalului Wranghel, afirmând că acesta face preparative cu scopul de a ataca Rusia de sud.

Dl. Ion Brătianu, răspunzând, a declarat că România se fereşte de orice amestec în afacerile interne ale Rusiei.

Inchiderea conferinţei dela Genova

Discursurile d-lor de Facta, Colrat, Lloyd George, Rathenau, Schanzer, Barthou, Iaspari.

Genua. — Conferinţa şi-a ţinut Vineri şedinţa ei de încheiere. Şedinţa aceasta a fost deschisă de preşedintele de Facta, care a făcut o reprivire asupra evenimentelor cari au dus la convocarea conferinţei dela Genova. D-sa a arătat importanţa lucrărilor comisiunei tecnice, regretând că din cauza timpului scurt nu s'a putut da o soluţiune pozitivă problemei reconstituirei economice a Rusiei, pe care o consideră ca o chestiune fundamentală. Îşi exprimă convingerea că lucrările conferinţei de la Haga vor înlătura ultimele dificultăţi. Conferinţa dela Genova deschizând calea unei noui politici de colaborare în Europa prin aceasta opera pacificărei a înaintat considerabil.

A luat apoi cuvîntul delegatul francez Colrat, care a expus rezultatele lucrărei comisiunei economice, recomandând încheerea de acorduri economice conform noului statut european.

D. Colrat a cerut ratificarea rezoluţiunilor reamintind ardoarea cu care delegaţii francezi au lucrat pentru restaurarea Europei. Îşi exprimă speranţa în viitor, declarând că Europa este bazată pe tratatele tuturora iar acei cari vor lucra împotriva tratatelor vor lucra împotriva spiritului cari animează pe delegaţi. După ce a mai spus câteva cuvinte delegatul german Rathenau, conferinţa a adoptat rezoluţiunile economice apoi cele politice.

Ministrul de externe italian Schanzer a declarat că nădăjduieşte ca pactul de neagresiune provizorie va fi urmat de un pact general.

Delegaţii Barthou şi Jaspar au declarat că deocamdată nu pot accepta acest angajament, promiţând însă că îl vor recomanda guvernelor lor.

Lloyd George spune că conferinţa cu toate furtunile deslănţuite rămâne o etapă în calea păcei. Conferinţa a avut o frumoasă recoltă care trebuie transformată în realitate, continuându-ne eforturile. Ar trebui însă să desperăm dacă o ţară care are nevoie de ajutorul şi simpatia Europei, va continua să fie menţinută într'o situaţie care indispune imensa majoritate a statelor. Intrunirea dela Haga va fi un mare pas spre pace numai dacă Rusia nu va nesocoti ideile occidentale naţionale şi dacă nu va reveni asupra pactului provizor de pace al cărui efect va fi fulgerător.

Barthou mulţumeşte Italiei pentru generoasa primire, trece în revistă lucrările conferinţei, afirmând lealitatea voinţei Franţei de a transforma în realitate hotărârile dela Genova. Conversaţiunile cu Sovietele au fost întrerupte nu din vina Franţei. Nu voesc a spus d. Barthou să pronunţ cuvinte ostile faţă de soviete. Amintesc numai că majoritatea poporului rus sufere, iar când un om sufere el trebuie ajutat. Franţa nu va uita marile servicii aduse de Rusia în război timp de trei ani pentru cauza comună. Făcând aluzie la o declaraţie a lui Rathenau care preconiza dezarmarea opiniei publice, Barthou declară că Franţa care nu a voit războiul doreşte cu ardoare pacea şi în faţa acestor 34 de state reprezentate aci, declară în mod solemn că voim să mergem împreună cu acelaş elan spre pace. Sănătatea Europei va fi restabilită dacă participanţii la conferinţă se vor uni în acelaşi sentiment de solidaritate umană în aceiaş grije pentru ordine, pentru respectul convenţiunilor şi cuvântului de onoare dat.

Cicerin a relevat bunăvoinţa conferinţei faţă de Rusia fără însă a fi convertită de Lloyd George. Rusia va continua sforţările ei conciliatoare dorind să trăiască în pace şi pe picior de egalitate cu celelalte naţiuni. După ce de Facta a ţinut discursul de închidere, şedinţa a fost ridicată.

TELEGRAME

Noul guvern grec

Atena. — In urma demisiunei lui Stratos regele a chemat pe Gunaris care va constitui probabil guvernul cu ajutorul micilor grupări din cameră, asigurând astfel colaborarea parţiala a opoziţiei şi continuitatea lucrărilor adunării parlamentare.

Interesele franco-belgiene în Caucaz

Paris. — Negocierele expertului francez Eynac la Genova au dat următoarele rezultate: proectul acordului franco-belgian privitor la apărarea drepturilor franco-blegiene în regiunele petrolifere din Caucaz vor fi semnate în curând.

Anglia va admite principiul egalităţei la repartizarea concesiunilor petrolifere din Cucaz conform acordului din San Remo. America va cere stabilirea justei egalităţi între toate naţiunie plriviter la petrolul rus.

Reprezentantul Rusiei la Viena

Viena. — Noul reprezentant al Rusiei Sovietice la Viena, Schlichter, a prezentat cancelarului Austriac scrisorile de acreditare

A sosit din
Londra
primul transport de stofă engleză veritabilă, feliul
Martin
la Magazinul de postav
„AURORA“
Cluj, Piata Mihai Viteazul No. 35.
1799
Cele mai minunate culori!
Calitate de timp de pace!
Se vând de Luni începând!
Grăbiţi-vă a o vedea!!

Ultime informaiti

(Prin fir special dela coresp. nostra din Bucureşti)

Ora 2 m p

Ministerul finanţelor e hotărât să avanseze căilor ferate un miliard trei sute milioane lei pentru achitarea datoriilor la societăţile Reşiţa şi Astra cari au reparat locomotive şi vagoane.

Din împrumutul etern se va acorda căilor ferate trei miliarde lei. Eri dimineaţă d-l Vintilă Brătianu a conferit cu guvernatorul Băncei Naţionale în chestiunea plăţilor în streinătate ale comercianţilor. In afară de consorţiul Băncilor române însărcinat să execute convenţia dintre debitorii români şi creditorii streni, se va constitu în sindicat al debitorilor cari vor depune garanţii solidare faţă de consorţiul Băncilor româneşti.

*

Generalul Davidoglu, inspectând eri închisoarea militară a găsit regimul închisoarei în care sunt deţinuţi comuniştii absolut deplorabil şi a dispus scoaterea din lanţuri a tuturor acuzaţilor, luând dispoziţiuni pentru uşurarea situaţiue deţinuţilor.
Greva foamei va înceta din partea acuzaţilor.

*

Ziarul „Lupta" publică un interview cu un conducător al ţărăniştilor cari declară că partidul ţărănist nu tratează nici cu partidul poporului nici cu partidul progresist. Dacă partidul naţional din Ardeal are într-adevăr caracter ţărănesc, precum afirmă atunci ne vom întâlni fraţeşte în opera pe care o urmărim.

*

Maresalul Curţei Regale primit o telegramă Atena cerând trimeterea trenului regal, Suveranii români intenţionând să se înapoieze în ţară dat fiind ameliorarea stărei prîncipesei Elisabeta.

Vederea părinţilor a avut un efect salutar asupra principesei. Trenul regal se va trimete astăzi la Constanţa.

*

Eri noapte s'a declarat un mare incendiu la fabrica metalurgică Vulcan din Bucureşti. Focul s'a declarat la pavilonul de vopsitorie, s'a întins repede la celelalte pavilioane în urma exploziei depozitului de ţiţei. Pagubile trec de câteva milione.

*

Guvernul român a oprit intrarea în ţară a tuturor publicaţiilor dela Budapesta după cum şi publicaţiile româneşti sunt oprite în Ungaria.

S-A DESCHIS
în Cluj Piaţa Unirii No. 15 în localul fost D. S. Raftopol cel mai mare şi modern
Magazin de Bijouterie
H. S. BRAUNFELD
1786 din firma
Fenyő şi Braunfeld
asortat în permanentă cu
Bijuterii fine. Ceasornice de precisiune. Argintărie.
Preţurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

O invenţie senzaţională!!
Intrebuinţaţi pentru sonerii electrice, telefoane, telegrafe, aparate medicinale, pentru totfelul de aparate de înregistrat, precum şi pentru iluminaţie redusă.
Elementele electrice pătentate
„UNIVERSAL“
cari au un voltaj de
Reclame 1914. 2.5 volţi 1795
înlocuind astfel cel puţin 2 elemente obişnuite. Voltaj constant. Fără nici-o manipulaţie, curăţire sau reparaţie. Funcţioneaza absolut sigur.
Se pot obţine în Cluj, la firmele următoare:
Magazinul de candelabre „REX“: VADASZ & Co.; Dr. LAM; CAROL NAGY, precum şi în toate celelalte magazine din aceasta branşă.
Fabricat de: „MUNDUS“ Fabrica de acumulatoare şi elemente electrice, Braşov, care fabrică şi repară totfelul de acumulatoare. Reprezentanţa: Cluj, Piaţa Unirei 4/I.

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

O INTREPRINDERE mare din Cluj, caută un funcționar de birou care știe și românește. Ofertele domnilor experți în lucrurile economice se vor înainta prin „Lloyd Express" Calea Ferdinand 36, sub „Marca acreditată". Lloyd 583 1793

COAFORUL Pascu caută un elev pentru învățătură. Salonul de coafură pentru dame Piața Unirei No. 23 Cluj. 1790

Închirieri:

CAUT dacă se poate în centru 2—3 CAMERE CU BUCĂTĂRIE pentru închiriat, cu preț mare. Adresa la ziar. 1791

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

DIN cauza introducerii *escelentelor noastre automobile noi*, ne angajăm *la orice călătorii* la orice distanță, *pe lângă un tarif estrem de convenabil*. PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99. Telefon 999. 1800

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane eglezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul gărantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRAȚII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

În atențiunea Damelor!

Aducem la cunoștința învrednicitei societate a damelor că de azi începând lucrez împreuna cu Dnul Legmann Samuil din Buda-Pesta și continuăm de acuma sub firma

Salon de modă pentru dame, Legmann și Wartenberg.

Ne angajem a face cele mai moderne haine de modă franceză și engleză. Satisfacem și cele mai delicate pretenții.

1275 **Legmann si Wartenberg**
Cluj, Calea Victoriei 13

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1283

Casa cercuala pentru asigurarile sociale Cluj.

Concurs.

Se publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi de medici:

1. Un post de medic de ambulanță Șef al Serviciului de Chirurgie.
2. Un post de medic de ambulanța, Șef al Serviciuiui de medicină internă pentru Femei.
3. Un post de medic de circumscripție urbană în orașul Cluj.

Cererile scrise cu mâna proprie și în limba română fiind însoțite și de actele ce dovedesc pregătirea necesară se vor înainta Medicului-Șef al acestei Case în termen de 10 zile dela aparțiunea acestui concurs.

Candidații trebuesc să fie cetățeni Români, să cunoască perfect limba română în scris și vorbit și să corespundă în totul condițiunilor impuse funcționarilor publici.

1792 DIRECȚIUNEA.

Ministerul Comunicațiilor. Copia actului No. 1902—1922. E.
Dir. Generală a. C. F. R.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor iuteresați că în conformitate cu acordurile de la Porto Rose intre cele 7 state succesoare ale vechei monarchii austro-ungare, s'a hotărât restituirea reciprocă a materialului rulant de cale îngustă aparținând particularilor și companiilor de căi ferate private dintre statele succesoare, fără distincțiune pentru companiile din vechia monarchii austro-ungaro dacă liniile respective au fost exploatate de compania concesionară sau de vechiul stat austriae și ungaria.

Spre a se cunoaște acest material (locomotive și vagoane de cale ingustă) și a se interveni pentru punerea lui la dispoziținea proprietarilor, cei interesați urmează a trimite liste de locomotivele și vagoanele ce le lipsesc, pe adresa Direcțiunei Speciale a Serviciului de Mișcare (biuroul M. 3 b.) din Diirecțiunea Generală cât mai curînd posibil, și cel mult până la 15 Maiu a. c.

Aceste liste se vor trimite în cinci exemplare și vor cu prinde toate indicațiunile necesare identificării, ca: numărul locomotivei sau vagonului, marca, proprietari, felul vagonului (acoperit, descoperit, platforma) greutatea portetivă a vagonului.

București, 27 Aprilie 1922.

Pentru conformitate:
V. EMMA Dr. DÁVID.

No. 27485—20626 M. 3. 1922. 1774

No. 312-922.

Publicațiune.

Pentru furnizarea de pâne, pentru bolnavii din Institutul Pasteur se publică concurs, brutarii cari doresc a se angaja la furnizare vor înainta oferte în scris (timbrate și închise în plic) până la 25 Maiu a. c. Direcțiunei acestui Institut.

Licitația se va ținea în 26 Mai la ora 3 p. m. în biroul administrativ a acestui Institut et. III!

Condițiunile se pot vedea zilnic la administrație.

DIRECȚIUNEA
1747 INSTITUTULUI PASTEUR CLUJ.

Publicațiune

Administrația Clinicilor Universității din Cluj publică concurs pentru transportarea combustibilului necesar Clinicilor de la gara Cluj, la locurile destinate — pe întervalul dela 1 Iulie 1922 până la 30 Iunie 1923.

Ofertele pentru acest scop sunt a-se înainta în plic închis Administrației Clinicilor, până la 7 Iunie 1922 ora 10 a. m.

Informațiuni mai detailate ref. la furnizare se pot primi în biroul Administrației.

Cluj, la 17 Mai 1922.

1788 IOAN CRIȘAN, administrator.

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central:
TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

S'a deschis Marele depozit de
Automobile, Autotractoare și Autocamioane
FORD
Automobil **Ford** de 22 HP. **nou**, 85.000 Lei. Condiții de plată foarte avantagioase!! 1521

PERRY
Telefon No. 999.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 99

Să găsesc toate felurile de piese de schimb, accesorii originale FORD.

◆ **Cu prețuri mult mai convenabile ca oriunde!!** ◆

CARTON GUDRONAT
pentru acoperișuri 1771

se predă prompt și cu vagonul, în toate calitățile obicinuite în comerț de către Societatea Anonimă „Alpha" fabrică de produse chimice Cluj, Piața Ștefan cel Mare 4 și de către filiale și fabrica ei Arad, Str. Beresényi No. 32

Adresele telegrafice: „Chemocarvin" Cluj „Alpha" Arad Telefon: Cluj 314 Arad 777

Toată lumea știe că numai la
Restaurantul
CASIAN PASCU
din Strada Iuliu Maniu No. 6
se poate mâncă bine și eftin. 1739

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate
Frații Ausländer
Cluj, Piața M. Viteazul 39
Telefon 954. 1582

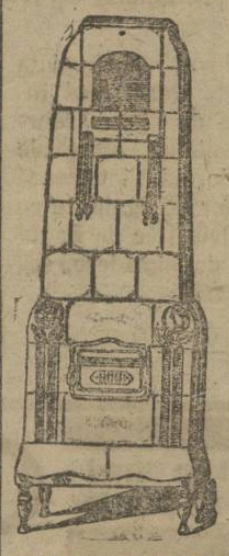

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi. 1393

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Harotmuth si Karol Majers fil.

Fabrica: telefon 596.
Prăvălie: telefon 515.

„LEBEDA" S. A.

Prima fabrică din România pentru Vestminte de pat cu electromotoare.

Pregăteşte:

PLAPOME: cumplute cu vată, lână şi fulgi, mai departe

MATRAŢE, PERINE şi **VESTMINTE** de pat dela execuţia cea mai eftină, până la cea mai fină.

Cu maşinele de scarmânat mânate cu putere electrică, curată şi scarmăna pene de tot soiul.

Cumpără:

orice cantitate de: păr de cai, de porc, de capră, lână şi pene:

Preţuri originale de fabrică.

Fabrica: CLUJ (Kolozsvár) Str. Iaşilor (fost Nagyszamos-u) 14. Telefon interurban 596.

Prăvălia: Calea Victoriei (fostă Kossuth L.) 10. Telefon 515.

Vindem tot soiul de pene curăţite şi sortate en gros şi en detail. 1334

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunţă onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri şi libeluri cari ar putea prezenta garanţie suficietă societăţii. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix şi 7% pentru depuneri fără termen.

Condiţiuni avantagioase. ◆ Intrarea şi prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 şi 220 volţi se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acţiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros şi en detail, la revânzători se dă favor în preţuri.

1446

Emil Blaga Cluj

Magasin Piaţa Ştefan cel Mare 7. Telef. 2-70.
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.

Cauciucuri Michelin pentru **Automobile Trăsuri Biciclete**

Tot-felul de accesorii şi rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid

1586

Preţuri de reclamă.

Cum se vindecă Reumatismu şi Gutta

cele o broşură foarte interesantă şi instructivă. Acolo veţi găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de şeale, durerile de picioare, migrene, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum şi modul lor de vindecare. Această broşurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereţi chiar astăzi această broşurică, prin o cartă postală adresată la

FARMACIA VOREL din Piatra-N.
Moldova

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuţa postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriş-Arieş (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă şi cuie.

Intreprindere internaţională alui Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerţ Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu staţiunile cele mai mari în streinătate şi din streinătate în ţară, cu asigurare pe lângă garanţă deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenţii Departamente separate pentru marfă. 1558

După cum suntem informaţi

atelierul de pictură Peille

aranjat cu gust, distins din Str. Saguna No. 13 (fost Bartha Miklós-u.) din 31. curentă

e transformat deja în atelier de fotografat

şi stă la dispoziţie On. public sub conducereo specialistului proprietarul firmei

Emeric Gardi.

1728

„Agronomul"

Institut de Asigurare S. p. a.

Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.

Reprezentanţii generale; Arad, Braşov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureş, şi Timişoara.

◆

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizaţii reduse. Condiţiuni foarte avantagioase şi moderne pt. obl. Stă afară de cartel şi astfel poate să preia pe răspundere proprie şi asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Au sosit noutăţi de ghete

Cu calitate garanţie

la depozitul din Cluj, Piaţa Unirei 9 a fabricei de ghete cu renume mondial

„BATA"

Preţuri originale de fabrică.

Ghete pentru dame din pânză albă până acuma . . . . . Lei 199
acuma . . . . . Lei 169

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară şi comercială.

◆

Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

Mare asortiment de ciorapi, mânuşi, tricotaj şi socni

pentru dame, bărbaţi şi băeţi la:

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2
1738-2 Telefon 591.

MAGNETOURI „BOSCH"

pentru Automobile şi Motoare

BUJII „BOSCH"

DINAMO-URI pentru Lumină **„BOSCH"**

ELECTRO-MOTOARE ptr. pornire automată **„BOSCH"**

KLAXOANE electrice **„BOSCH"**

PIESE DE SCHIMB pentru toate aparatele **„BOSCH"**

în depozit la:

Reprezentanţa Generală pentru România-Mare

S. R. A. şi LEONIDA & Co. Unite

BUCURESTI. CALEA Victoriei No. 67,
PRECUM ŞI KA SUCUPSALELE ŞI AGELŢIILE URMĂTOARE

Sucursale:

Braşov: Strada Vămii 22.
Sinaia: Sub Cazino.
Cluj: Auto-Mecanica Str. Regina Maria 10.

Agenţii:

Cernăuţi: A. & I. Rintzler, Str. I. Flondor 48.
Bacău: „Technica", Bacău-Piatra 4.
Craiova: Hrist. Naum, Str. Unirei
Iaşi: Garaj Coulon. 1781

Căutăm

imediat **Corespondenţi** pentru ziar în toate oraşele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorat.

Dela Soc. Orfanilor de Răsboi

— Activitatea Comitetului Regiunei IX. Cluj pe anul financiar 1921—1922 —

Adunarea generală a membrilor Societăţii Orfanilor de răsboi — regiunea IX., Cluj, — a avut loc în ziua de 30 Aprilie a. c. Din darea de seamă citită la această adunare se constată că numărul orfanilor îngrijiţi de această regională a crescut anul acesta în mod simţitor. Astfel pe când pe anul trecut, statistica orfanilor oferea un număr de 28421 orfani, noua statistică pe anul 1921—22, cuprinde un total general de 37.120 orfani, din cari 3437 orfani de ambii părinţi şi 33683 orfani de tată. Deci noua statistică află un plus de 8699 orfani, repartizaţi astfel:

In judeţul	Cojocna	691	orfani	de	ambii	părinţi;	5269	de	tată,	total	5960
„	„	Bihor	522	„	„	„	„	4901	„	„	„	5423
„	„	Bistriţa	277	„	„	„	„	1081	„	„	„	1358
„	„	Maramureş	206	„	„	„	„	1863	„	„	„	2069
„	„	Sălaj	561	„	„	„	„	3043	„	„	„	3604
„	„	Satu-Mare	220	„	„	„	„	2523	„	„	„	2743
„	„	Solnoc-Dobâca	503	„	„	„	„	6277	„	„	„	6780
„	„	Mureş-Turda	275	„	„	„	„	6080	„	„	„	6295
„	„	Turda-Arieş	182	„	„	„	„	2706	„	„	„	2888

Deci un total de 3437 orfani de ambii părinţi, 33.633 de tata, total general: 37.120

Odată statistica complectată, gândul comitetului regional s'a îndreptat ferm asupra înfiinţării de orfelinte şi astăzi Regională dispune de 12 orfelinate proprii şi subvenţionează 2 orfelinate,, în cari se întreţin 22 orfani de războiu de naţionalitate maghiară.

Conform deciziunei luate de congresul general al Societăţii din Mai anul trecut, ce a avut loc la Cluj, s'au luat pe seama societăţii mulţi din orfanii de războiu aflaţi la căminele regimentare, astfel că din 353 orfani ingrijiţi anul trecut în căminele regimentare astăzi nu se mai găsesc decât 68 orfani, cari şi aceştia vor fi luaţi şi adăpostiţi în orfelinatul din Oradea-Mare, ce se va deschide în cursul lunei Mai. a. c.

Orfelinatele Regionale

Orfelinatele Regionalei sunt următoarele: 1. Orfelinatul de băeţi „Principele Carol" din Cluj, cea local cedat de Ministerul Justiţiei pe un termen de 10 ani, pus sub conducerea domnului Director Simion Pop.

In acest orfelinat se întreţin un număr de 178 orfani, dintre cari 32 urmează diferitele ramuri de meserii înfiinţate la această şcoală.

Organizarea ce s'a dat acestui orfelinat prin crearea unui atelier de cizmărie, un atelier de croitorie, unul de ferărie mecanică şi unul de tâmplărie şi lemnărie, precum şi o secţie elementară de agricultură grădinărie şi pomicultură, corespunde cu cele mai moderne instituţiuni similalre din străinătate.

S'au luat măsuri ca toţi copii cari urmează cursurile şcoalei primare, din acest orfelinat să fie transferaţi în alte orfelinate, iar în locul lor să fie primiţi numai copii cari au terminat cursul primar, spre a fi repartizaţi la meserii.

Imbrăcămintea, încălţămintea şi rufăria necesară copiilor se confecţionează în atelierele orfelinatului iar celelalte ateliere prin producţia lor, vor permite în viitor, ca acest orfelinat să trăiască prin propriile lui mijloace.

De asemeni s'a obţinut recunoaşterea diplomelor de către stat, astfel că absolvenţii din acest orfelinat vor putea beneficia de termen redus la serviciul militar.

2. Orfelinatul de fete „Principesa Elena" LOMB — CLUJ, instalat în localul pus la dispoziţia regionalei de Primăria Oraşului Cluj.

In el se adăpostesc 80 orfane, din cari o parte urmează cursul primar în orfelinat, iar restul cursul de tesătorie înfiinţată cu binevoitorul concurs al Directoratului General al Agriculturei, care a pus la dispoziţie şi personalul didactic necesar.

Comitetele filiale şi orfelinatele filialelor

Acestea se compun astfel: In fie care judeţ există un Comitet compus din 14 membrii, cari împreună cu delegaţii autorităţilor locale, se îngrijesc de soarta orfanilor de război. Comitetul Filialei Bihor este încredinţat Doamnei Lucia dr. Zigrea Preşedintă.

Orfelinatul complect reparat şi amenajat se va deschide în Mai a. c. Localul este cedat pe timp de 5 ani decătre armată prin solicitudinea continuă a d-lui General Anastasiu. In el se vor întreţine 120 orfani.

Asistenţă la domiciliu s'a distribuit la 34 orfani ajutându-se şi cu îmbrăcăminte cei 25 orfani de la căminele regimentare.

De asemenea susţine la şcoala de arte şi meserii din Oradea-Mare un număr de 20 orfani.

Bugetul de venituri şi cheltuieli se ridică pe anul 1921—22 la suma de 461.963,56 lei din care lei 284.000 subvenţia comitetului regional, restul obţinut prin mijloace proprii.

In Filiala Bistriţa-Năsăud, Comitetul Filialei este încredinţat Doamnei Anna dr. Pahone.

Intreţine 2 orfelinate, din cari unul preluat dela Regimentul 84 Infanterie cu un număr de 84 orfani, cari urmează cursul primar.

Al doilea este orfelinatul de fete instalat în imobil proprietatea Societăţii şi întreţine 80 orfane, cari urmează cursul primar.

Acest orfelinat se va transforma cu timpul în şcoală de tesătorie.

Bugetul de venituri şi cheltueli se ridică pe anul 1921—22 la suma de 246.021,26 din care lei 228.000 subvenţia Comitetului regional, restul obţinut prin mijloacele proprii.

Comitetul Filialei Maramureş este încredinţat Doamnei Justina dr. Mihali şi dispune de un orfelinat ce se află instalat provizoriu într'un imobil cedat de armată şi în el se adăpostesc 67 orfani, cari urmează cursul primar.

Asistenţă la domiciliu s'a distribuit în modul următor:

In natură: 325 metrii postav în valoare de lei 16.254; 465 metri pânză în valoare de lei 3.756 în bani 11.627 lei; deci în total 31.617 lei.

Comitetul Filialei Sălaj, s'a încredinţat Doamnei Veronica Boroş.

In orfelinatul „Iuliu Maniu", local pus la dispoziţie de Directoratul General al Ministerului de Instrucţiune Publică, se întreţin 30 orfani, cari urmează cursul primar.

Asistenţă la domiciliu s'a dat la 274 orfani în sumă de lei 19.000, iar ca ajutor pentru medicamente sumă de lei 180.

Comitetul Filialei Satu-Mare este prezidiat de d-na Colonel Abegg.

Are 2 orfelinate: Unul în oraşul Satu-Mare, local pus la dispoziţia comitetului de către Primărie şi întreţine un număr de 50 orfani cari urmează cursul primar.

La Mănăstirea Bixad, egumenul Clemente Gavriş a adăpostit un număr de 50 orfani din ţara Oaşului. Neputând însă, face faţă greutăţilor de întreţinere, a trecut şi acest orfelinat sub îngrijirea societăţii. Copii din acest orfelinat urmează de asemena cursul primar.

Ambele aceste localuri ne fiind însă încăpătoare, se impune necesitatea de a se găsi un local pentru ca toţi, copii să se concentreze într'un singur loc.

Asistenţa la domiciliu s'a dat în sumă de lei 70.000.

Comitetul Filialei Dej este subconducerea Doamnei Maria Colonel Ionescu.

Orfelinatul „E. şi Th. Mihali" întreţine un număr de 50 orfani, cari urmează cursurile şcoalei primare şi grădina de copii.

Asistenţa la domiciliu se dă la 397 orfani în sumă de lei 7.270 trimestrial.

Comitetul Filialei Târgul-Mureş, încredinţat Doamnei Maria dr. Popp de Lemny.

Orfelinatul „Mitropolitul Miron Cristea" se află instalat într'un local cedat de armată pe un termen de 5 ani.

Intreţine 120 orfani, cari urmează cursul primar.

Asistenţa la domiciliu se dă la un număr de 475 orfani în sumă de lei 41.140.

Comitetul Filialei Turda condus de d-na Ecaterina dr. Moldovan.

Orfelinatul „Mihai Viteazul" din Comuna Câmpul lui Mihai, local pus la dispoziţie pe un termen de 10 ani de Directoratul General al Agriculturei, întreţine un număr de 60 orfani, cari urmează cursul primar. Pentru acest an s'a proectat repararea întregului local, astfel că va putea cuprinde 200 orfani. Acest orfelinat are şi un teren de cultură de 40 jugăre.

Asistenţa la domiciliu se dă prin carnete de identitate la un număr de 700 orfani în sumă de 49.157 lei, rechizite şcolare 700 lei şi 6 burse în valoare de 3.300 lei.

După cum se poate vedea în aceste orfelinate se adăposteşte un număr de 1.159 copii, iar capacitatea lor se va mări în cursul acestui an până la 1500.

In oraşul Cluj şi judeţul Cojocna asistenţa se desfăşoară de către comitetul regional. Asistenţa la domiciliu se dă prin carnete de identitate la un număr de 3.216 orfani în sumă de lei 135.352.

Asistenţa la Domiciliu s'a dat la un număr de 5.084 orfani.

O deosebită atenţiune s'a dat şi orfanilor cari se disting la învăţătură.

Aceştia, după o selecţiune făcută de distinsul Profesor Universitar d-l Marin Ştefănescu, au fost plasaţi la şcoala Normală.

Asistenta sanitara

Asistenţa sanitară are în frunte pe Doamna dr. Aramă.

Orfanii debili au fost trimişi în serii la Băile Cojocna în tot timpul verii anul 1921, dându-se un ajutor preţios pentru aceasta de către comitetul de plasă din localitate.

Adoptiune, tutele, pensii

Prin intinse publicaţiuni s'a apelat la publicul binevoitor, care doreşte a adopta orfani de războiu. Rezultatele obţinute deşi nu au fost satisfăcătoare, deoarece nu s'a ajuns a se da în adopţiune decât 2 orfani, totuşi se speră că în viitor publicul să dea mai multă atenţiune acestei chestiuni.

Averea orfanilor de războiu din Ardeal se administrează de către tutori legali numiti de sedriile orfanale.

Pentru orfani de ambii părinţi şi cei se află în orfelinatele regiunei s'au luat dispoziţiuni ca atât venitul averilor, cât şi penziile ce li se cuvin dela Stat, să se depună prin biuroul regional pentru fructificare la o casă de economie a Statului, iar sumele nu li se vor restitui decât la majorat.

Biroul Regional

Pentru a se putea administra în mod constant diferitele ramuri ale activităţii societăţii s'a organizat un biurou regional.

In acest scop societatea şi-a asigurat un local propriu în strada Dorobanţilor Nr 42, unde se vor întruni toate serviciile, cât şi depozitul regional, pentruca acţiunea supraveghere să se facă mai cu uşurinţă şi cu mai multă eficacitate.

Localul o costat sumă de lei 500.000 din care lei 200.000 printr'o deosebită atenţiune din partea Doamnei Preşedintă Generală, Principesa Olga Sturdza, a fost pusă la dispoziţiune, de către Consiliul Central al Societăţii.

Situatia Financiara a Regiunei

Situaţia financiară a regiunei pe anul 1921—1922 se prezintă astfel: La venituri: 3385770,67 lei; la cheltueli: 2228213,27 lei.

Repertoriul Teatrului Naţional

Până la închiderea stagiunei

Sâmbătă 20 Mai
Heidelbergul de altădată

Duminecă 21 Mai matineu
Heidelbergul de altădată

Duminecă 21 Mai seara
Ginerele d-lui Prefect

Marţi 23 Mai
Festival

Joi 25 Mai
Reprezentaţie în beneficiul sinistraţilor din Lupeni

Joi 28 Mai
Ginerele d-lui Prefect

Sâmbătă 27 Mai
Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai matineu
Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai seara
Vlaicu-Vodă

Inchiderea stagiunei

Cetiti „Infratirea"

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 522 **Opt Pagini 1 LEU Opt pagini** Miercuri 24 Maiu 1922

Infrăți[rea]

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU [...] 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMI[TET]
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — [Tel]efon: [REDACȚ]IA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Inchiderea conferinței dela Genua

— Câteva rezultate —

Conferința dela Genova și-a închis porțile, cu un rezultat care justifică atât temerile pesimiștilor cât și o parte din sperantele a celora care au visat la Genova ca la o Mecă a păcei universale. Pesimiștilor le-a dat dreptate prin faptul că nu s'a ajuns în realitate la nici o concluzie ci numai la o simplă amânare a tuturor problemelor iar optimiștilor le procură o mică satisfacție, de vreme ce această conferință însemnează primul pas spre pacificarea popoarelor.

In ultimă analiză două sunt cauzele cari au făcut ca scopul Conferinței să nu poată fi atins în întregime. Asupra celei mai principale din cele două cauze, problema rusă, Franța și Belgia au avut dela început o viziune aproape profetică; de aceia ele nici n'au semnat celebrul memorand înfățișat delegații sovietice.

Răspunsul sovietelor a demonstrat celor mai optimiști că problema cooperații tuturor statelor din Europa e încă în stare embrionară și despre un acord în care principiul de reciprocitate absolută să domine, nici nu poate fi încă vorba. Până când nu se va găsi o formulă prin care să se împace cele două principii de proprietate, colectivă și individuală, cu nevoile economice și comerciale ale popoarelor interesate, nu credem să se poată ajunge la un rezultat concret, oricâte conferinți s'ar mai pune la cale.

In discursul de încheiere, d. Lloyd George a stabilit bazele pe cari s'ar putea relua firul discuțiunilor dintre experți, la Haga; ele deschid capitolul interesant și nou al moralei internaționale, care silește țările cari contractează acte de drept public internațional, să observe regulele severe și obligațiunile ce decurg din ele. Este un avertisment dat delegației sovietice, care adoptând o formulă dubioasă în răspunsul la memorandul aliaților a încercat să se eschiveze dela datoriile pe cari Rusia țaristă le contractase față de capitalul mondial.

Acordarea unor noi credite pentru ca să se vie în ajutorul marei republici ajunse la ultima treaptă de anarhie și mizerie nu se va putea face, cu drept cuvânt, decât în urma dovezilor ce le va da, că înțelege să-și respecte angajamentele.

O altă cauză care s'a ridicat în calea unui rezultat pozitiv al conferinței a fost desigur și dezacordul dintre Aliați. Din fericire însă, evenimentele care s'au produs în acest răstimp, în primul loc acordul secret dintre Rusia și Germania, au refăcut dela sine blocul puterilor învingătoare, trecându-se asupra unor divergințe mai mult aparente. In această ordine de idei, Statele Unite, care în chestiunile politice ale Europei se arată atât de indiferente, și nu-și concentrează atenția decât asupra măsurilor economice, a ajutat poate indirect ca să se ajungă la un armistițiu economic al Aliaților și neutrilor, semnându-se de către toți o înțelegere prin care e exclusă până la rezolvirea problemei rusești orice acord economic separat cu Rusia. României i s'a rezervat cu acest prilej înalta onoare ca prin delegatul ei principal, care era în acelaș timp și reprezentantul Micei înțelegeri în comisiune, să conceapă și să i se aprobe formula de împăciuire a punctelor de vedere englez și francez. In chipul acesta blocul Aliaților, a ieșit din conferință mai puternic ca oricând.

Cea ce ne permite să credem că totuși cauza păcei și-a reconstruirei economice a Europei va fi până în cele din urmă salvată, este nevoia de pace pe care o simt toate națiunile. Conștiința acestei nevoi a îndemnat conferința să închee pactul de neagresiune.

Dar conferința dela Genua a avut și două mari rezultate morale, cari instituesc o nouă eră în viața internațională: egalitatea în drepturi a tuturor națiunilor și lealitate desăvârșită în respectarea obligațiunlior dintre state.

Bizuindu-ne pe aceste câștiguri morale ale conferinței genoveze, suntem îndreptățiți să punem nădejdi temeinice în izbânda definitivă și deplină a viitoarei întruniri dela Haga.

Știrile zilei

Lucrările administrative privitoare la Ardeal, Banat, părțile ungurene, Besarabia și Bucovina, trecute în competința ministerului de interne vor fi executate de către direcțiunile centrale unde sunt repartizate lucrările similare din vechiul regat. Chestiunile cari după vechile legi din regat sunt de competința altor ministere se vor executa de către direcțiunea administrației teritorilor alipite și a unificărei administrative dela subsecretariatul de stat.

In cercurile politice se afirma ca e probabilă convocarea unei seziuni parlamentara extraordinara, pentru ca primministrul revenit din Genova să poată expune rezultatul conferinței pentru România.

•

Genova. — In cea mai nouă ședință a ligei națiunilor s'a propus numirea unei comisiuni pentru studierea foametei în Rusia, urmărilor economice ale foametei și ce măsuri trebuiesc luate. Nansen a obiectat că conferința dela Genova n'a ținut seamă de aceste condițiuni primordiale pentru refacerea Rusiei.

Alegerile parțiale

Am intrat în ultima săptămână de campanie electorală pentru alegerile parțiale din Ardeal. Cetățenii câtorva cercuri electorale vor fi chemați să-și aleagă noui reprezentanți în Parlament. Prin sate au apărut iarăși figurile îngrijorate ale candidaților, chipurile vorbărețe ale corteșilor. iar vorbele curg ca râurile primăverii umflate și turburi, aducând promisiuni cari țin cât trece unda grăbită a campaniei electorale.

Din vălmășagul acesta de bine și rău, de adevăr și înșelătorie, de cinste civică și simplă dorință de parvenire, țăranul e chemat să aleagă. Dar avem convingerea că nici de rândul acesta tradiționalul bun simț și perspicacitatea înăscută poporului nostru nu va da greș.

In Ardeal se prezintă la alegerile de Sâmbătă și Duminecă, reprezentanți ai partidului liberal, partidului național și partidului țărănist din vechiul regat. Lupta după cum se anunță va fi destul de înverșunată. Ca și în trecutele alegeri generale partidul național e hotărât să facă uz de toate mijloacele pentru a salva cât de cât popularitatea sa, intrată în declin.

Ziarele partidului național au și început așa zisele „campanii". Coloane întregi de gazetă, ca literă de toate înfățișările, sunt pline cu atacuri la adresa unor imaginare greșeli sau scăderi ale guvernului. Calomnia și mistificarea sunt armele de căpetenie ale acestei prese. In „cercuri" candidații și corteșii nu se lasă mai prejos. Alături de promisiuni cari nu se vor împlini niciodată, populația tăcută și răbdătoare e prevenită cu dragostea lupului din fabulă pentru pretinse ingerințe ale administrației pusă în slujba guvernului. Lipsa de seriozitate a „campaniilor de presă cât și a vorbirilor de program nu poate scăpa nimănui. Țăranul ascultă și dă din cap. El vrea fapte, de vorbe este sătul.

Iată de ce avalanșa de inexactități slobozită de către opoziție nu poate intimida. Ea vine tocmai când guvernul se găsește în plină înfăptuire a punctelor de program de mai înainte date spre cunoștință țării. Succesele sale în politica externă cât și înfăptuirea celor mai de căpetenie nevoi publice în politica internă, sunt destulă chezășie că cetățenii Ardealului, cari i-au acordat încredere necondiționată la alegerile generale, n'au nici un cuvânt să i-o retragă acum când guvrnul a dovedit că promisiunile făcute țării sunt înfăptuite cu sfințenie.

Pe lângă aceasta grija cu care guvernul s'a căznit a recomanda încrederii alegătorilor persoane de o netăgăduită valoare cetățenească îl îndreptățesc să privească cu milă sbuciumările opoziției. In Bihor spre exemplu, trei din cei mai de seamă bărbați ardeleni, d. Lăpedatu, Bănescu și Triphon, vor face cinste cercurilor ce vor reprezenta în Parlament.

Politica Franței și România

In tot cursul războiului dela oamenii de stat ai Franței au pornit ideile cele mai clare și acțiunile cele mai energice. Celelalte state aliate, cu toate că însemnau mai mult decât ea, ca forțe economice, au urmat concepțiunea politică și atitudinea hotărâtă, reprezentată de d-nii Clemenceau și Poincaré; și n'au avut de ce să regrete, căci politica întreprinsă la Quai d'Orsay le-a dus la victoria finală. Problema păcei a fost însă mai complicată căci prin ea nu se urmărea numai un singur scop comun, ca acel al victoriei, ci satisfacerea atâtor tendinți câte popoare luau parte la deslegarea ei. Totuși principiul francez, prin tratatul dela Versailles, care este pactul fundamental al lumei de după război, a învins în mare parte asupra celorlalte concepțiuni tocmai fiindcă era cel mai capabil să rezolve nenumăratele contradicții și să niveleze toate deosebirile de interese.

Din acest punct de vedere s'ar putea spune că Franța a devenit pivotul principal în jurul căruia se învârt toate evenimentele politice dela ordinea zilei. Pe când America, imediat ce s'a declarat satisfăcută prin felul cum s'a isprăvit războiul, s'a retras din alianța popoarelor ce dictau pacea, luând o atitudine de expectativă față de rezolvirea problemelor economice ale Europei, pe când Anglia își menține cu greu titlul de aliată numai grație angajamentelor morale contractate pe acelaș câmp de luptă, iar Italia urmează unor sugerări venite din sfere opuse intereselor popoarelor învingătoare, singură Franța a rămas neclintită în tranșea în care ieri apăra cauza războiului iar astăzi apără cauza păcei.

România, ca una din țările ce-a fost mai greu încercată în război nu poate sta în împrejurările de azi decât alături de țara care-i poate da cele mai sigure granții de durabilitate a unui tratat care prevede situația ei politică ctuală în granițele cucerite cu jutorul unor sacrificii enorme. Și aceasta este Franța.

Chiar rostul Micei Intelegeri, pe lângă rezolvirea în comun a unor probleme de ordin local, nu poate fi altul decât ca să secondeze Marea Intelegere în opera de reconsolidare a Europei, fără jertfirea vreunui drept câștigat și înscris în tratatele de pace.

Dacă America a înteles să se retragă în turnul ei de fildeș, dacă Anglia e pe punctul să sacrifice un tratat de pace care o interesează puțin, de dragul unui tratat comercial care îi asigură monopolul economic în Rusia sovietică, Franța și Mica Intelegere au rămas singurele puteri cari mai veghiază asupra statutului politic al Europei, purtând semnăturile reprezentanților celor mai importante țări din lume.

De aceia România va merge alături de Franța ori de câte ori va fi în pericol existenta tratatelor de pace.

10 MAIU

23 Maiu (10 Maiu stil vechiu) este sărbătoarea cea mare a neamului românesc. Este prăsnuirea laolaltă a tuturor faptelor mărețe care au ilustrat ultimele decenii ale Istoriei noastre naționale și care au hotărât cu o repeziciune fulgerătoare, socotind scurtul timp în care s'au petrecut, ridicarea micilor principate românești de odinioară, vasale tuturor semințiilor venite, la forma actuală de stat mare, liber și cu cuvânt vrednic de luat în seamă, în concertul celorlalte state europene.

Contopirea într'o singură sărbătoare a tuturor comemorărilor mai de seamă din trecutul nostru glorios era o necesitate a timpului actual, ce trebue să se ilustreze prin munca fără preget a noastră, a moștenitorilor, pentru consolidarea patrimoniului sfânt, primit din mâna părinților, cari cu fapta și cu cuvântul au hotărât temeinicia stărilor de azi. Este atât de bogată în fapte mari povestirea vitejiei poporului român, că celebrarea lor în parte ar fi lipsit calendarul de atâtea zile de muncă. Și sporul cei mai asiduu la muncă trebue să fie lozinca generațiilor noastre, pentru a avea la rându-ne din partea urmașilor, respectul cu care vom pomeni mâine memoria marilor înnaintași ai neamului.

Durerea lor, fericirea țării

Se cunoaște de către toată lumea debandada care a caracterizat guvernarea de dureroasă amintire a guvernului Averescu. Jaful în averea publică a fost complectat de cea mai odioasă lipsă de pricepere și mai cu seamă lipsă de scrupule. „Liga poporului" înființată din dorința de răzbunare a unor oameni cărora li s'a îngrădit ambițiuni neîntemeiate, a devenit deodată partid politic. Adunătura eteroclită de oameni din toate partidele politice, și nu din cei mai buni, a dat un partid politic hibrid, lipsit de orientare, lipsit de concepție politică unitară, lipsit de cel mai elementar simț moral. Partidul trebuia totuși susținut. S'a recurs atunci la mijloace false. Partizanii erau prinși cu arcanul avantajelor de tot felul.

Iată de ce astăzi „Indreptarea" strigă înpotriva revizuirei împroprietăririlor averescane. Existența partidului poporului e grav amenințată. Partizanii favorizați de către guvernul Averescu la împroprietărire, vor trebui să restitue ceea ce nu li se cuvine, și deci nu vor mai avea niciun motiv să mai rămână devotați celor ce îi căpătuiseră.

Dar dacă „Indreptarea" se lamentează, treaba ei, țara are un cuvânt mai mult să aprecieze opera de dreptate socială întreprinsă de actualul guvern.

Mișcarae culturală; literară, teatrală, artistică

O importantă invenție franceză: BELOGRAFUL

Mar. le cotidian londonez „The Times" ne aduce lămuriri interesante relativ la o invenție, care se experimentează actualmente în Franța, dar despre care publicul mare n'a putut să afle, deși experimentele cu noul aparat se fac de mai multe luni de zile.

Invenția e a inginerului francez Belin și servicii e pe care le aduce omenirii sunt cu atât mai însemnate, cu cât nu privesc numai o ramură a civilizației. Cu ajutorul acestui aparat, aplicat atât la telefon și telegraf, cât și la telegraful fără sârmă, se pot transmite fotografii, facsimile etc. Prima misivă scrisă, transmisă cu aparatul lui Belin, a fost aceea a lui Briand, prin care fostul președinte al consiliului francez a anunțat astă toamnă guvernul american, că e nespus de fericit, că va merge la Washington, la conferința dezarmării.

Ziarul englez dă detalii asupra acestei invenții în baza comunicărilor ce s'au făcut acum la Academia franceză. Belin a lucrat la acest aparat 25 de ani și mai cu seamă în timpul războiului mondial. Invenția lui, după afirmațiunile ziarului englez, este perfectă. Serviciile ce poate aduce sunt incalculabile. Ajunge să amintim, că se vor putea transmite facsimile necesare instrucției penale, că ziarele vor primi în câteva minute, scrise cu mâna și nu în stilul telegrafic, reportajiile din orașe și țări îndepărtate etc.

Timpul și moda

La ordinea zilei e extravaganța cochetăriei femeilor. Ea a făcut mari progrese în epoca noastră, prin rafinamentul îmbrăcămintei și prin subtilizarea gustului și confortului, pe care-l ignorau câteva generații în urmă.

Mijloacele de comunicație așa de felurite astăzi, erau în special foarte restrânse la strămoșii noștri.

Astfel în 1550 în capitala Franței, nu existau decât trei trăsuri: una a reginei, alta a ducesei d'Etampes și a treia a unui senior din Laons, prea voluminos, pentru a merge călare.

Toate femeile posedă astăzi o oglindă în care se pot contempla.

Cine ar voi s'o schimbe pentru oglinda Caterinei de Medicis?

Cât despre ciorapi de mătase, care tind să devie din ce în ce mai indispensabili toaletei femenine, n'au fost purtați întâia oară de o femeie, ci de un bărbat.

Acesta a fost Francisc I, care i-a primit din Spania și care trimise o pereche și lui Henric VIII al Angliei, care până atunci nu purtase decât ciorapi de postav.

Mai târziu, lady Montagne oferi o pereche de ciorapi de mătase reginei Elisabeta, care fu așa de satisfăcută de acest dar, încât, din acea zi nu mai putu să sufere ciorapii de lână.

In sfârșit mănușile erau foarte rare, la început nefiind purtate decât în familiile regale.

Fără mănuși, fără ciorapi de mătase, fără trăsuri, lumină electrică și totuși femeile de altădată știau tot așa de bine ca și cele de azi să fie cochete și frumoase.

Mme de Maintenon, Mme de Ràcamier, Contesa Potocki, Josephina au rămas celebre și până astăzi.

Totuși nu scăpăm ocazia să ridiculizăm moda de acum un an, doi; îmbrăcămintea din sec. XVIII și XIX, părându-ni se de o bizarerie cludată.

Nu se știe deci dacă cei ce vor trăi un secol după noi, nu ne vor acuza că am ignorat cele mai elementare principii ale confortului și eleganței, gândind despre noi ceia ce gândim noi astăzi despre strămoșii noștri.

Notițe bibliografice

A apărut în editura Institutului de editură „Cartea Românească":

LA ȘEZATOARE
Povești și snoave de Virgil Caraivan
Prețul lei 18.

NEVESTELE LUI MOȘ DOROGAN
Nuvele și schițe de I. C. Vissarion
Prețul lei 22.

CANTECELE TAVERNEI
Poezii de Const. Argeșan
Prețul lei 10.

ALTE ANECDOTE POPULARE
de Th. D. Speranția
Prețul lei 22.

ARTELE FRUMOASE No. 3 și 4
Revista Artelor Plastice. Arhitectura, Pictura, Sculptura și Arta decorativă
Prețul lei 12.

SACONTALA
de Calidasa
Traducere în versuri de G. Coșbuc
Prețul lei 20.

OPERE COMPLECTE
V. Alecsandri, Poezii
Prețul lei 22.

Biblioteca „Minerva" No. 2
GUVERNATORUL
de Leonid Andreiew, tradusă de C. Sandu-Aldea
Prețul lei 3.

Revista „ILUSTRAȚIA" No. 4
Prețul lei 20.

Citind revistele

Ramuri. Anul XIV No. 20. D. N. Iorga scrie o frumoasă pagină cu prilejul morței directorului Școlii Franceze din Roma, monseniorul Louis Duchesne. In acelaș număr de remarcat o poesie recentă (April 1922) tot de d. N. Iorga. D.I. Gr. Oprișan sfârșește seria „Călătoriilor prin România de prin 1870 ale călugărului catolic Vannutelli", după versiunea doamnei Agnese Silvestri.

No. 21 este mai interesant ca conținut literar. Primul articol îl semnează tot d. Iorga și scrie despre primirea făcută de sătenii „Văii lui Dan" de pe Argeș, celor cari au luat parte la congresul Ligei Culturale.

Urmează apoi o poezie tradusă de d. Iorga din poetul sârb Libe Miclici, o altă traducere în versuri de d. Virgil Tempeanu după Ferdinand v. Saar: „Miserere" și două poezii originale de d-nii Ion-Sân-Georgiu și George Baiulescu.

„Cuvântul". Anul I No. 5—7. Organ al ministerului cultelor și artelor pentru propaganda culturală și socială. O revistă în format mic, pe hârtie velină și în condițiuni tehnice fără cusur. Revista se trimete gratuit parochiilor din țară; pentru cei cari nu sunt preoți se vinde cu 2 lei numărul, un preț neînsemnat față de calitatea hârtiei și înfățișarea tipografică a revistei.

Numărul 5—7, conține articolul d-lui G. Galaction: „Marele învățător", poesia „Iisus pe ape" de V. Voiculescu; articolul viguros „Fiul lui Dumnezeu" de T. Arghezi, un frumos pasagiu tradus din Giovani Papini de Ap. D. Culea; continuarea unei serii de „Scrisori către Preoți" de Gh. D. Mugur; un portret literar al d-lui Ioan Agârbiceanu, de Ioan G. Savin; un articol asupra bibliotecilor populare în alte țări de Ioan T. Maiorescu, articol printre gravurile căruia este și una ce reprezintă o sală de biliard și de jocuri la o bibliotecă populară din Paris, — o sală de biliard ca în toate cafenelele țării noastre, — imagine al cărui rost cultural, sau chiar social, nu-l înțelegem; un apel al mitropolitului primat către clerul din Mitropolia Ungro-Vlahiei; în sfârșit dări de seamă, fapte, recensii, însemnări. Numărul e presărat cu gânduri și cugetări de Al. Vlahuță, N. Iorga și din marii cugetători ai lumei.

„Anale Literare" este o revistă care apare în Capitală sub direcțiunea literară a d-lui Mihail Dragomirescu, profesor de limba și literatura română la facultatea de litere din București. Ultimul număr cuprinde fasciculele IV, V și VI se împarte în: Continuarea Istoriei Seminarului de Literatură Română (al facultății din București); Buletinul „Institutului de Literatură" societate de studenți și licențiați în litere pentru cercetări critice și literare, întemeiată de d. M. Dragomirescu și seria II-a, Anul XVI No. 1 din „Convorbiri critice", continuare sub formă aceasta de simbiosă a vechei reviste, cu același nume, care apărea acum câțiva ani sub directiva critică a d-lui M. Dragomirescu.

In „Seminarul de Literatură Română" se găsesc lucrările unor studente dela facultatea de litere asupra câtorva din poeziile lui Gr. Alexandrescu; în Buletinul Societății Critice, refcratoie d-lor Dragoș Protopopescu, Scarlat Struțeanu, P. Papadopol, Al. Bogdan asupra discuțiunilor cari au avut loc la ședințele soc. Critice; în sfârșit în „Convorbiri critice" o introducere a d-lui M. Dragomirescu în știința Literaturii, un articol critic al aceluiași asupra volumului Poetul Brătescu-Voinești de D. Caracostea și un alt articol critic semnat Emilian Constantinescu, asupra volumului „Flori de lut" de G. Talaz.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Conferința dela Genova

— Insemnările unui spectator —

I.

Atmosfera în care s'a ținut conferința dela Genova, a fost foarte bine prinsă și spiritual redată de Jean de Pierrefeu, în articolele publicate de acesta în „l'Illustration".

Aceste note, al căror rezumat îl dăm mai jos caracterizează atât lucrările conferinței cât și personalitatea oamenilor politici care țin în mână destinele Europei.

Vintimille (Granița franco-italiană). Cu ocazia conferinței cel din urmă funcționar de vamă e încântat că poate să trateze străinii, cu amabilitatea italiană.

La cuvântul magic „Conferenzia", nu mai ești controlat, singura întrebare e „N'a veți apă de Colonie?"

Nu știu dacă vama italiană protejează parfumeria națională, sau dacă apă de Colonie simbolizează anumite preocupațiuni renane, interzise în Italia.

Chiar hamalii surâzând, refuza bacșișul curierului diplomatic. Per la Conferenzia signor". In drum spre Genova, zvonuri foarte sinistre circulă în tren.

Toate otelurile sunt rechiziționate pentru membrii conferinței. O doamnă a trebuit să doarmă într'un ascensor. Deaceia voiajorii descind unii la San Remo, alții la Savona, temându-se că nu vor găsi, la miezul nopții când sosește trenul la Genova, vre-o locuință.

•

Genova, săptămâna Paștilor. Ilustrul oraș e împânat de uniforme. Inaintea lui Palazzo Reale, unde se află comisiunile o uimitoare disciplină; un șir continuu urcă pe stânga scările palatuuli alții le coboară pe dreapta.

Genua pitorească a lui Stendhal e înlocuită prin luxul și confortul băncilor — palate de marmoră albă. Numai politeța italiană înlocuește puțina exuberanță, ce o are acum aici coasta mediteraniană.

Genua, etajată pe coasta unui munte reprezintă o succesiune de blocuri arhitectorale, în care pitorescul se unește cu unitatea.

Grădini verzi, terase cu ghirlande de glycine, siluete metalice deasupra podurilor, toate se deschid în fața unui orizont marin adimirabil.

Simpatic cadru și-a ales conferința economică internațională.

Pretutindeni un dute-vino al automobilelor, pe care străluce crucea albă a delegațiunilor; nu se poate spune că industria diplomatică nu-și are și ea cuvântul.

Lume pretutindeni, chiar în biserici. Se roagă pentru succesul Conferinței? Arhiepiscopul a spus-o, dar într'un limbaj cam internațional.

•

La cartierul general diplomatic. Operațiunile din timp de pace se asemănă cu cele din război. Statul major civil caută să se instaleze cât mai confortabil posibil, rechiziția fiind arma sa principală.

In apropierea gării, otelul Savoia, e sediul cartierului diplomatie francez. O pancartă anunță voiajorilor că otelul e ocupat. Toate otelurile de altfel gem de jurnaliști și funcționari diplomatici.

Camerele sunt distribuite după ierarchie, diplomații de carieră au camere spre stradă, cei complimentari în curte. Același etichetă la restaurant.

Consiliul e superior atașatului, atașatul expertului, expertul de finanțe trece înaintea expertului economic; iar dactilagrafa de la Quai d'Orsay valorează cât doi corespondenți de jurnale.

Unele precauții evoacă amintirea lui Mechiavel: grecmul are ordinul de a refuza orice pachet.

Cele 5 etaje ale otelului Savoia, fiind neîncăpătoare pentru delegația franceză, un bogat armator italian comandorul Reggio a ofert vila sa situată deasupra lui Lido d'Alban; aici locuesc d-nii Barthou, Colrat și Barrere.

Dimineața otelul Savoia e gol dar după amează parcă e un roiu de albine; ziariști sosesc de pretutindeni la ora rapartiului, deși știu deja tot ce s'a petrecut.

Delegațiunile care sunt mai în curent cu evenimentele sunt ale Poloniei și Jugo-slaviei, uneori a Angliei și aproape niciodată a Franței.

Ziariștii se strâng în jurul lui Benes, care totdeauna are ce va nou de spus. — Ziaristul care a prins primul, o știre importantă ia un taximetru și face înconjurul orașului lansând-o ai zice că e un doctor, care-și vizitează bolnavii.

Presa e aceia care încearcă pulsul conferinței; sunt 600 de astfel de medici, care trimit în cele patru colțuri ale lumei, buletinele de sănătate alarmante sau liniștitoare.

•

Mai liniștiți, de sigur sunt experții. Sunt corpul de balet al conferinței.

Expertul nu cunoaște decât un singur lucru, dar îl cunoaște bine; dincolo de această calitate particulară, el cade în neantul metafizic.

Vrei să știi câte corăbii au trecut acum un an la cota 450 pe fluviul Dunărea? Există la Genova expert, ca să-ți spuie acest lucru.

Uneori s'a întâmplat însă ca o chestiune pusă de un Slovac sau un Estonian să rămâie fără răspuns câteva ore, până ce expertul în chestiune, telegrafiat de la Paris, a sosit în Genova.

Experții francezi se bucură în adevăr de stima Europei, precăziunea documentației lor uimește în special pe reprezentanții popoarelor tinere.

Cel mai dibaciu e expertul în chestiunile juridice, Fromageot: tratatul de la Versailles îl este tot așa de cunoscut ca și pasul cu același nume e cel mai de temut adversar al delegaților germani.

De mare folos îi sunt experții, premierului englez. Lloyd George, când la chestiunile puse, bolșevicii răspnd foarte simplu: Nicevo.

In cazul acesta trebuiesc cel puțin șapte experți, ca să lămurească sensul negațiunei.

Experții joacă rolul de anvelopuri, care întreabă mărunțaiele victimelor și sborul păsărilor.

Cronica politică

De ce candidează țărăniștii în Ardeal. Hotărîrea țăraniștilor de a se presenta în alegerile din Ardeal nu putea să fie anunțată fără să dea naștere la serioase nedumeriri în ce privește raporturile lor cu partidul național. O explicație era deci necesară, și ea ni s'a dat mai zilele trecute de către un ziar din București. Venind în Ardeal, partidul țărănesc vrea să silească partidul național să-și dovedească „țărănismul" despre a cărui realitate se pare c'au început să se ivească oarecare îndoieli.

Dacă deci, în lupta electorală, partidul național va lua o atitudine ostilă față de candidaturile țărăniste, atunci i-se va putea spune că „țărănismul" lui este inexistent, iar dacă, dimpotrivă, va primi cu prietenie pe toți câți vor veni să facă aici propagandă în numele partidului țărănesc, atunci se va putea spune că țărănismul partidului național este mai presus de ori ce îndoială.

Dar experiența aceasta pe care vor s'o facă țărăniștii e menită să creieze partidului național o situație din cele mai încurcate. Căci din două una: sau partidul național va primi cu prietenie candidaturile țărăniste, și atunci se pune capăt legendei că singur partidul național este chemat să înțeleagă și să reprezinte interesele ardelenești, sau va lupta împotriva acelor candidaturi, și atunci va fi pus în situația de a i-se tăgădui sinceritatea sentimentelor țărăniste.

A alege, prin urmare, între regionalism și țărănism, — iată dilema în care se găsește astăzi partidul național prin participarea țăraniștilor la alegerile parțiale din Ardeal.

Candidatii Partidului National-Liberal in Bihor

la alegerile de deputați, dela 28 și 29 Maiu, sunt:

In cercul Aleșd:

Dr. Nicolae Bănescu

Profesor la Universitatea din Cluj, unde de trei ani luminează tineretul ardelean; membru corespondent al Academiei Române.

In cercul Ceica:

Alexandru Lăpedatu

Profesor la Universitatea din Cluj, membru al Academiei Române, fost membru în delegația țării la Statuile popoarelor adunate la Paris și Genova.

In cercul Tileagd:

Dr. Gavril Tripon

Cunoscutul fruntaș al Ardealului, fost membru al comitetului național (dela 1890—1905), fost prefect al Bistrița.

Câteși trei oameni învățați, harnici și cinstiți. Grija lor de binele obștesc o cunoaște țara, iubirea lor de poporul de jos i-a călăuzit în toată viața. Ridicați din mijlocul poporului numai prin meritul lor, ei știu să prețuiască cinstea, dreptatea și munca, să plece urechea la suferința celor năcăjiți, să ridice glasul pentru împlinirea nevoilor mulțimii.

Bihorenii pot fi mândri că guvernul li-a dat asemenea candidați. Ei vor avea într'înșii cei mai vrednici aleși și mai aprigi apărători ai intereselor obștești.

Fanteziile unui dezorientat

— D-l Dr. Lupu și chestiunea Basarabiei —

Chestiunea Basarabiei a format în ultimul timp obiectul atențiunei generale. La Genova delegatul Soviet lor lăsa să se înțeleagă că Rusia ar consimți să depună iscălitura pe actul de recunoaștere al puterilor europene în schimbul unor compensațiuni cari vizau tezaurul nostru dela Moscova. Aceasta atitudine a stârnit în lumea politică europeană și de la noi o îndreptățită mirare.

Intre noi și Rusia este exclusă astăzi orice contestație teritorială. Guvernul sovietic al Rusiei a recunoscut până acum în mai multe rânduri acest adevăr. Atitudinea brusc schimbată a Rusiei sovietice la Genova se datorează sau unei manevre diplomatice a lui Cicerin sau unei combinațiuni cu ramificațiuni mai vaste.

Interesantă în această chestiune este atitudinea cunoscutului socialist sui generis, d-l dr. Lupu. Intre un acces de admirație pentru cine știe ce statue Kosuthistă și altul de subit naționalism, d-l director al Aurorei bolșevice și membru al partidului țărănist, administrează părinteșce o aspră morală guvernului sovietic dela Petrograd.

D-sa afirmă că în 1919 la Paris i s'a dat asigurări că Lenin și tovarășii săi n'au nicio revendicare de făcut asupra Basarabiei. Mai mult încă. După informațiile sale până în 1922 chiar Rusia nu și a părăsit punctul de vedere asupra provinciei moldovene.

Fără a ne întreba cam în ce fel își procură fruntașul țărănist informațiunile sale asupra opiniilor conducătorilor bolșevici, ne permitem să ne oprim la unele pasagii destul de caracteristice din articolul publicat de Aurora.

Dl Lupu se întreabă alături de toată lumea asupra cauzelor cari au determinat neașteptata schimbare a Sovietelor față de Basarabia. Dar în loc să vadă ceea ce nimănui nu i-a putut scăpa, că „tovarășul" Cicerin vrea să tragă Europa pe sfoară, iar nouă să ne înghită tezaurul, drul Lupu crede că bolșevicii (naivi cum sunt (!) au căzut fără să știe „într'o cursă". — „Cursa" evident trebue să fie vre-o manevră burgheză. Și atunci politicianul român cu informații așa de sigure de la Petrograd se întreabă îndurerat:

„De ce vor delegații ruși să procure politicii reacționare cel mai puternic argument și singurul care poate solidariza poporul român contra guvernului sovietic? de ce? Nu înțelegem".

Cu alte cuvinte poporul român, țăranul în numele cărula dl dr Lupu are pretenția că face politică, nu mai poate de drag pentru opera asasinilor de la Petrograd. Singurul motiv care l'ar arunca în brațele celorlalte partide reacționare și l'ar solidariza cu politica lor anti-bolșevistă este chestiunea Basarabiei.

Dl dr. Lupu sau este un naiv și descopere singur perdeaua după care s'a ascuns până acum, sau vrea să facă pe șiretul. Dar și dintr'un caz și din celălalt, oricum o va întoarce, iese prost. Nici țărănimea românească nu se va lua după afirmațiunile fruntașului țărănist, să devie așa deodată bolșevică numai pentru a face plăcere dlui dr. Lupu, nici bolșevicii nu se vor înflora de spaimă că li se duce draculul popularitatea (imaginază din fericire) de cari se bucură în massele noastre populare.

Deci Rusia sovietică va trebui să renunțe la chestiunea Basarabiei și să ne dea întreg tezaurul nu fiind că au săvârșit o greșeală de tactică politică — spre mâhnirea dlui dr. Lupu — ci fiincă drepturile noastre întregi nu ni le poate contesta nimeni fără să nu se ridice amenințătoare conștiința românească neîntinată de niciun microb a' neobuniei de peste Nistru.

Dc.

Protectorii proletariatului

Cicerin și cu Rathenau se distrează la Genova. In special Cicerin se bucură de delicile ce i le-a oferit snobismul lui Enstein în America și la Paris.

Pretutindeni culege surâsuri, dă iscăliturl albumelor, pozează fotografilor; lumea-i culege petalele căzute ale rozei dela butonieră.

Alternarea sarcasmului cu a amabilității celor doi aliați, adulează gusturile moderne.

Ce splendidă scenă trebue să fi fost aceea a mesei la care Rathenau și Cicerin la Genova au ridicat paharul în cinstea proletariatului!

Desigur că galeria spectatorilor, cutundată în admirație a văzut în acest toast anunțarea timpurilor noui.

Niciodată popoarele n'au văzut aurora primului Mai, înconjurată de atâta ipocrizie.

După ce au pierdut 15 milioane de oameni pentru a câștiga dreptul de a dispune de ele însuși, iată că sub pretextul de a evita un nou război, unii oameni politici încearcă să le arunce în brațele unui Rathenau, tremurând de dorința revanșei și a prăzii și a unui Cicerin, marele senior rus, cărula-i plac băile de sânge!

Nu trebue să ne alarmăm, protestăm contra războiului, păstrând proletariatului cuceririle revoluției ruse.

Pentru servirea acestei mari drame sociale a epocii noastre, în care se mistifică proletariatul ar trebui în adevăr colaborarea lui Aristophane cu Shakespeare.

Noul guvern grec

Atena. — Criza guvernamentală s'a aplanat, formându-se un guvern de coaliție Gunaris-Stratos. Ambele partide au căzut de acord în ce privește politica economică, care politică provocase căderea cabinetului Gunaris. Noul prim ministru este Protopapadacis, fost ministru de finanțe în cabinetul Gunaris. Gunaris a fost numit la justiție, Stratos la interne, Baltazis la externe, Teotochis la război.

Cel mai nou buletin medical asupra stării sănătății Principesei Elisabet aanunță: temperatura 39, pulsul 112, respirația 24, starea generală relativ satisfăcătoare.

Scumpirea traiului la Cluj

Specula la Cluj — Se impun măsuri de urgență — Fixarea de prețuri maximale

Pe lângă criza de locuințe care îngreuiază viața, mai ales a salariaților statului, la Cluj, spre deosebire de celelalte orașe din restul țărei, alimentațiunea populației devine o problemă pe zi ce trece tot mai dificilă de rezolvit.

Pe când în restul țărei, de la venirea actualului guvern la cârma țărei, edilii orașelor au știut ca prin măsuri înțelepte să înlesnească populației un trai mai omenesc din punctul de vedere al hranei zilnice, la Cluj, dimpotrivă în loc ca articolele alimentare să se efteneească, ele se scumpesc, amenințând în cazul când nu se vor lua cele mai energice măsuri de către autoritățile locale, să facă imposibilă viața populației nevoiașe.

Și de sigur, că această stare de lucruri se datorește pe lângă altor cauze și mânei libere ce s'a lăsat comercianților, de a-și exercita negoțul lor fără nici un control din partea autorităților sau dacă se face, desigur nu în mod sistematic și corespunzător cerințelor publice.

Înțelegem perfect de bine că libertatea comerțului bazată pe legea cererei și a ofertei, este o formulă economică care în majoritatea cazurilor poate să dea rezultate pozitive din punctul de vedere al eftenirei trăiului, însă ea ar fi salutară numai atunci când comerțul și-ar urma calea lui normală și s'ar exercita de către comercianți care-și cunosc rostul profesiunei lor.

Dar, despre modul cum înțeleg comercianții Clujului și cu deosebire restauratorii să-și exerciteze profesiunea lor, nimeni nu ar putea să spuie că activitatea lor urmează o cale normală. Ceia ce fac ei este o adevărată specule și atunci libertatea comerțului nu mai poate fi îngăduită.

Interesul obștesc cere ca autoritățile să intervie și prin măsuri chibzuite să asigure populației procurarea celor necesare vieței de toate zilele, după norme care bine înțeles să nu lovească în interesele comerțului, ci numai să restabilească raporturi normale între vânzător și cumpărător.

In acest scop se impune ca de îndată, șefii autorităților locale, împreună cu Președintele Camerei de Comerț, să se întrunească și de comun acord, să examineze în ceia ce privește comercianții, facturile prețurilor lor de cumpărare, iar în privința restauratorilor să se examineze prețurile cu care ei își procură de pe piață articolele pentru prepararea hranei — și, după aceste norme să se fixeze prețuri maximale, aduse la cunoștința publicului prin ordonanțe afișate pe străzi și toate localurile publice, iar aceia care nu se vor conforma întocmai prețurilor stabilite, să fie dați judecății.

Aceste măsuri se impun cu atât mai mult, cu cât ele ar fi bine primite și de lumea comercianților cinstiți.

Declaratiile lui Poincaré

Paris. — Fostul ministru Klotz a arătat lui Poincaré că este surprins de declarația ce a făcut-o Chamberlain în Camera comunelor, în care pretinde că guvernul francez și-ar fi luat angajamentul la 1920 să renunțe la orice acțiune separată în ce privește executarea tratatului de pace. Klotz crede că este vorba de o greșită interpretare. Un asemenea angajament ar constitui o gravă derogare dela tratatul dela Versailles, mai ales în ce privește acțiunea de întreprins în cazul când Germania nu-și va îndeplini obligațiunile.

Răspunzând la aceasta Poincaré a declarat că Franța nu va consimți nici odată să renunțe la drepturile ei bazate pe tratatul dela Versailles. Dacă la 31 Mai, Germania va neglija în mod intenționat să-și împlinească obligațiunile, guverne le interesate vor avea dreptul să ceară sancțiuni. Guvernul francez va face totul pentru a obține concursul celorlalte guverne în acțiunea impusă de atitudinea Germaniei. Franța nu va renunța la drepturile ce-i sunt asigurate prin articolele 16 și 18.

INFORMAȚII

O companie americană a făcut Primăriei Orașului Cluj o ofertă pentru construirea a vre-o 200 de case la Cluj, pe un preț pare-se destul de avantajos. Oferta se discută acum la prefectura locală și hotărârea se va aduce în cursul săptămânei acestea sau al celei viitoare.

•

La consulatul american din București s'a început numerotarea pașapoartelor supușilor români pentru viza la cota română, vechiul regat, Banat, Ardeal, Maramureș și Bucovina. Actele necesare fie-căruia pentru această viză pentru Statele Unite, sunt: un pașaport, un act de naștere, un certificat de bună purtare eliberat de primăria localității de reședință, cu mențiunea timpului cât a stat acolo, un affidavit din America trimis de rudele petiționarului și patru fotografii.

Femeile cari pleacă la soții lor vor aduce și actul de căsătorie sau o copie după acesta.

•

Dr. Ioan Sârbu, preot în Rudăria, unul din cei mai eruditi fii ai Banatului, membru corespondent al „Academiei Române", autorul celei mai bune opere istorice asupra lui Mihai Viteazul, premiată de Academie a încetat viață Luni, 15 Maiu a. c. Inmormântarea a avut loc Mercuri, 17 Maiu în comuna Rudăria.

•

Guvernul bulgar a luat hotărîrea să expulzeze pe toți ofițerii wranghelișți cari se dedaseră la agitațiuni pe teritoriul Bulgariei.

Parte din acești ofițeri pretextând că sunt din Basarabia, au cerut legației României permiciunea de a locui în România.

Peste 100 de ofițeri wranghelișți expulzați din Bulgaria ca periculoși ordinei publice au pătruns în țara noastră prin punctul Giurgiu.

•

Tratativele de bază între reprezentanții popoarelor orientale, fiind eri terminate, s'a hotărât un congres al tuturor popoarelor orientale.

•

Sâmbătă 27 Maiu. la orele 9, va avea loc în sala Prefecturii concertul cunoscutului bariton, dl N. Apostolescu, dela Opera Româna din Cluj, cu concursul dlui dr. St. Brașcu.

•

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Primește fiecare zi între oarele 8½—12 a. m. 2—8 p. m. 1755

De câte-va zile toți muncitorii din Satu-Mare din industria metalurgică sunt foarte agitați din cauza refuzului din partea direcțiunilor fabricelor de a le mări salariile. Cum acest diferend amenință să degenereze în grevă, a intervenit Dl Ioan Tarchilă Inspectorul Muncii din localitate, reușind să obțină încheierea de noi contracte colective, care să mulțumească și să împace ambele părți căzute în conflict.

•

Joi, în 25 crt., cu ocazia sărbătorii Înălțării Domnului (Ziua eroilor), va avea loc la Tebea, sub gorunul lui Horea, sfințirea steagului sindicatului național muncitoresc dela minele de aur „Ruda 12 Apost II" din Brad. Serbarea aceasta se va face cu o solemnitate deosebită. Nașii steagului sunt dnii miniștri general Artur Voitoianu și Al. Constantinescu.

Serbarea se va începe cu un serviciu divin în biserica din Brad, la orele 9 a. m. se va oficia un parastas la mormintele eroilor înmormântați în Brad, iar la orele 10 poporul și elevii școalelor se vor duce cu un tren special la Țebea, unde sub goruuul istoric se va face sfințirea drapelului.

La cazinul minelor dela Gura-Barza se va da apoi un banchet după care urmează o petrecere poporală.

•

Din inițiativa dlui general Butunoiu, cu fonduri strânse de Societatea „Cultura Poporului, se va ridica la Satu-Mare în Piața Victoriei monumentul „Soldatului Român.

Piatra fundamentală se va pune la sfârșitul acestei luni.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

Citiți pag. 8-a

Prin „Monitorul Oficial" nr. 24 din 5 a. c. s'a acordat înlesnirile și foloasele legii pentru încurajarea industriei naționale, societății „Trassia".

•

Intreg județul Satu-Mare a fost în vremea din urmă terorizat și jefuit de o bandă de tâlhari bine organizați, cari au făcut multe victime mai ales printre populația dela sate. De trei luni posturile de jandarmi urmăreau zi și noapte această periculoasă bandă, fără nici un rezultat.

Eri dimineață însă mulțumită abilității cu care Dl Cap. Petrucă Teodor, comand. comp. de jandarmi Satu-mare, a condus poterile de urmărire s'a prins o parte dintre tâlhari în pădurea Săcălășeni de lângă Șomcuta-Mare, și au fost aduși la Companie pentru a fi cercetați.

Urmărirea continuă și se crede că în scurt timp întreaga bandă va fi prinsă.

Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu

Convocare

Membrii Societății Ocrotirei Orfanilor de Războiu, din întreaga țară, fondatori, activi și aderenți, sunt convocați a lua parte la al treilea congres general al Societății Orfanilor de Războiu, care se va ține la Iași în sala teatrului Național, în zilele de 25 și 26 Iunie 1922 la ordinea zilei fiind darea de seamă generală și dările de seamă ale Reg unei Iași, București, Craiova, Chișinău, Cernăuți, Sibiu, Constanța, Timișoara și Cluj, asupra activității desfășurată până la 1 Aprilie 1922, pentru asistența orfanilor de războiu, din întreaga țară.

Președintă Generală a Soc. Ocrot. Orfan. de Războiu

Olga Sturdza

Repertoriul Teatrului Național

Până la închiderea stagiunei

Marți 23 Mai

Festival

Joi 25 Mai

Reprezentație în beneficiul sinistraților din Lupeni

Joi 28 Mai

Ginerele d-lui Prefect

Sâmbătă 27 Mai

Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai matineu

Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai seara

Vlaicu-Vodă

Inchiderea stagiunei

Imbunătățirea transporturilor pe C.F.R. în Ardeal

Noile măsuri luate — Industria lemnului a fost salvată — Aplicarea convenției dela Stresa — Noui trenuri de marfă —

Sunt îndeajuns de cunoscute publicului nostru din Ardeal, cauzele pentru care transporturile pe C. F. R. în Ardeal, au suferit în trecut așa de mult.

Lipsa totală de interes din partea fostelor guverne în special în chestiunile ardelene, a avut ca prim efect, o paralizare generală a industriei noastre naționale paralizare, ce amenința să sfîrșească cu o distrugere complectă a industriei noastre.

Actualul guvern a căutat în primul rând să înlăture aceste inconveniente, și muncă grea pe care a întreprins'o este astăzi încununată de succes.

Intr'adevăr, transporturile efectuate în luna trecută, sunt cu 100 la sută superioare celor efectuate în perioada corespunzătoare a anului trecut.

Din cauza situației rele a transporturilor, industria care a avut cel mai mult de suferit, a fost industria lemnului.

Mii de vagoane de lemne așteptau înainte zădarnic prin gările din Ardeal spre a fi încărcate. Nepăsarea și incapacitatea foștilor conducători amenințau astfel cea mai de frunte bogăție a Ardealului.

Sforțările neobosite ale actualului ministru al comunicațiilor, au făcut însă ca acest pericol să înceteze.

Trenuri speciale au fost destinate cu transportarea lemnelor în diferite părți ale țărei și adfel o ndustrie care era aproape să înceteze a început să se învioreze și să-și reia activitatea, atât de necesară pentru bunul mers al întregei vieți eco-

Astfel din stocul de 132 mii de vagoane de lemne ce se aflau depozitate în diferite gări din nomice.

Ardeal, s'au putut transporta fie pentru nevoile interne, fie pentru export, aproape 500 vagoane săptămânal.

Efectele acestor măsuri menite să incurajeze industria au început să se observe în primul rând la industriile din valea Mureșului unde sunt cele mai multe fabrici de cherestea.

Intrucât însă numănul vagoanelor noastre de marfă este limitat, pentru ca transporturile să ia un avânt și mai mare, se va pune în aplicare în curând convenția de la Stresa, care va avea efecte îmbucurătoare pentru transporturile de export.

Astfel prin aplicarea acestei convențiuni, la care și România a luat parte, statele vecine vor putea cu vagoanele lor proprii să transporte de la noi din țară materialele de care au nevoe.

Ungaria, care este direct interesată în această cauză a și cerut permisiunea de a încărca și transporta de la noi, cu vagoanele proprii, o însemnată cantitate de lemne.

Pentru o îmbunătățire complectă a transporturilor, Direcțiunea C. F. R. va pune cu începere de la 1 Iurie a. c. la dispoziția industriașilor de lemne un număr de 50 vagoane zilnic. Acest fapt, împreună cu noile măsuri ce se iau în prezent pentru punerea în circulație a noui trenuri de marfă vor fi în stare în scurt timp să soluționeze complect chestiunea grea a transporturilor, pe care vechile guverne, în decursul atâtor ani nu au putut-o soluționa.

Plățile în streinatate

Discuțiunile pentru constituirea consorțiului de bănci care să garanteze plățile în străinătate ale negustorilor și industriașilor noștri, au dus la hotărârea principală a următoarelor puncte, băncile sunt solidare pentru următoarele condiții:

1. Nici o pagubă nu poate fi suportată de consorțiu decât până la contravaloarea [comisionului perceput, prisosul de pagubă va fi suportat de Stat.

2. Pentru acoperirea acestor pagube nu va admite nici o creanță în „aval", decât depunând o garanție de 5 la sută asupra valorii medii din scara fixată pe șease ani.

3. Consorțiul lasă la aprecierea Ministerului finanțelor stabilirea comisionului.

4. Statul va da devizele pentru plată iar în cazul când devizele vor fi mai ridicate decât prevederile din tablou, Statul va avansa diferența.

5. Comerciantul sau industriașul va depune garanția de bancă adusă de consorțiu sub nici o formă, după creanța solicitată pe cursul mediu după cota fixată de consorțiu; acceptarea sau respingerea garanțiilor și acordarea avalului rămâne la latitudinea delegaților Consorțiului.

S-A DESCHIS

în Cluj Piața Unirii No. 15 în localul fost D. S. Reftopol cel mai mare și modern

Magazin de Bijouterie

H. S. BRAUNFELD

1786 din firma

Fenyő și Braunfeld

asortat în permanentă cu

Bijouterii fine. Ceasornice de precizinne. Argintărie.

Preturile cele mai moderate Telefon interurban 643.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Luni, 22 Mai 1922

Lucrările conferinței de la Genova au luat sfârșit Sâmbăta trecută. Dacă examinăm rezultatele lor, nu am spune că sunt de natură a ne face să credem că Europa a fost îndreptată pe o cale corespunzătoare operei de refacere economică.

Această ideie nu se poate concepe atât timp cât la opera de consolidare nu vor conlucra deopotrivă toate statele europene. Ori, se știe că toate sforțările depuse la conferință pe lângă prezentanții sovietiști de a relua raporturile normale cu restul Europei, au rămas zadarnice.

E drept, sovietiștii au consimțit la câteva concesiuni, însă ele nu sunt suficiente pentru a garanta tuturor statelor și cu deosebire Franței, că Rusia are intențiuni serioase de a colabora la refacerea generală.

Indeplinirea din partea guvernului din Moscova a obligațiunilor financiare contractate de Rusia înainte și în timpul războiului, precum și chestiunea proprietății private, sunt puncte rămase acoperite de mult întunerec.

Cu toate acestea sunt încă multe speranțe că ceia ce n'a putut face conferința genoveză, va desăvârși conferința de experți ce se va întruni la sfârșitul lunei viitoare la Haga.

Dacă însă privim rezultatele de la Genova din punctul de vedere al intereselor României, constatăm că politica externă a actualului guvern și în deosebi acțiunea diplomatică a d-lui Ion Brătianu la conferință, marchează o nouă situație țării noastre în concertul popoarelor europene.

In afară de faptul că toate statele din Europa, au recunoscut drepturile României asupra Basarabiei și tezaurului nostru, dar politica de conciliațiune și pace susținută cu multă pricepere de d. Ion Brătianu, care în două rânduri a salvat conferința, dându-i astfel posibilitatea să-și continue lucrările, — constituie un mare succes diplomatic pentru țara noastră, apreciat de toate cancelariile europene, ceia ce ne îndreptățește să spunem că de aici înainte România în fața străinătății reprezintă o autoritate de care va trebui să se ție întotdeauna seama.

Campania electorala in Ungaria

— Destăinuirile legitimiștilor unguri — Propaganda habsburgică — Apropierea luptei decisive —

Ca răspuns la acuzațiile aduse de guvern în propaganda electorală legitimiștilor, că după ce au adus pe fostul rege pentru a doua oară în țară, au stăruit la membrii guvernului să-l detroneze, legitimistul Gratz, pe care Carol de Habsburg l-a numit astătoamnă ministru de externe, a făcut într'un discurs electoral destăinuiri de mare importanță relativ la atitudinea pe care a avut o guvernul Bethlen față de fostul monarh. După declarațiile acestui marcant habsburgist ungur, guvernul Bethlen nu numai că a adus de bună voie legea detronizării, dar s'a pus tot timpul în calea intențiunilor regelui, i-a dat informațiuni greșite, a mistificat mai multe ordine date guvernului maghiar pentru Carol de către conferința ambasadorilor, etc.

La sfârșit, după ce a făcut declarațiile acestea, cari trebuesc reținute numai întrucât arată complicitatea guvernului cu guvernatorul Horthy, care pe atunci voia să aducă pe tron pe arhiducele Albrecht, fost candidat la mâna fetei lui Horthy, — legitimistul Gustav Gratz a declarat, că regele Carol avea de gând, dacă nu muria, să mai facă în luna Iunie din a ul acesta, o încercare pentru a-și recuceri tronul.

Din declarațiile de mai puțină importanță făcute de Gratz, mai trebue reținut faptul, că ex-regele avea convingerea care-i obseda, că dacă nu-i va reuși lui să recâștige tronul maghiar, nu mai poate nimeni dintre Habsburgi să-și facă iluzii că l-ar putea urca vr'odată.

Aceasta înseamnă nu numai, că fostul monarh era convins despre mâna de fier a aliaților, ci și despre aceea, că înșiși cetățenii maghiari nu mai vor să ajungă sub Habsburgi decât doar în cazul când aceștia s'ar sui pe tron printr'un hazard, cum ar fi fost cazul cu Carol dacă izbutia acum anul sau la Paști. Dacă e adevărată această supoziție, ar însemna, că știrile despre monarhismul unguresc nu sunt adevărate și că de acest monarhism Habsburgist nu pot fi învinuiți decât cei d i trei legitimiști.

Știrile care ne vin acum din Budapesta, ne prezintă situația într'o lumină cu totul alta decum, era convins, potrivit celor de mai sus, regele Carol. Știrile acestea spun, că s'a pornit o foarte intinsă propagandă în toată Ungaria pentru aducerea Habsburgilor pe tron. Bătrânul Apponyi a declarat ziarelor, că va mișca toate pietrele și după alegeri, care se fac săptămâna viitoare, va pune bazele unui mare partid de concentrare, în care să intre toți partizanii monarhismului Habsburgic. Scopul urmărit de Apponyi, e să remită actualul guvern, în care vede un dușman al Habsburgilor și să-l înlocuească cu un guvern de concentrare, compus numai din partizanii revenirii casei de Habsburg pe tronul Ungar.

Toate acestea le prevedeam, după ce cu o lună în urmă ni-s'a adus știrea, că pentru luna viitoare s'a anunțat deslegarea chestiunii întoarcerii Habsburgilor pe tronul maghiar. Astfel situația din țara vecină a intrat acum într'o fază cu totul specială și nu e imposibil, ca peste câtăva vreme Ungaria să facă să se vorbească iarăși mult despre ea în toată lumea.

Ultime știri

Pictorul Negoșanu, atât de bine cunoscut în cercurile artistice din țară și din străinătate va deschide o expoziție cu cele din urmă lucrări pe cari le-a realizat la Baia-Mare.

Expoziția va avea loc în sala Prefecturii și se va deschide Duminecă, 28 Mai, ora 11 a. m. și va rămâne zilnic deschisă publicului până la 10 Iunie, între orele 10 a. m. și 6 p. m.

De Facta despre rezultatele conferinței genoveze

Roma. — La un banchet al ziariștilor italieni, primministrul italian De Facta a ținut un important discurs arătând munca imensă săvârșită la conferința genoveză. Toată lumea va discuta rezultatele conferinței, iar contractul dintre interesele diferitelor puteri va provoca discuții pasionate. Cu toate acestea d-sa crede că majoritatea chestiunilor discutate la conferință, vor fi transate cel puțin pe calea unui compromis. La urmă De Facta a declarat ca s'a făcut un mare pas spre pecificare.

Rezultatele conferinței genoveze și Germania

Berlin. — Ziarele publică părerile bărbaților de stat germani despre rezultatele conferinței dela Genova. Președintele Reichstagului a declarat că conferința nu a adus soluțiuni, dar prețioase indicațiuni despre cea ce se vor face la noile conferințe ce se vor convoca. Fostul cancelar socialist Muller a declarat că rezultatele conferinței nu satisfac așteptările. Tratatul dela Rapallo constitue un succes important, însă numai atunci dacă conferința dela Haga va aduce soluțiuni favorabile în ce privește raporturile dintre Rusia și celelalte state.

PROGRAMUL

sărbărilor naționale 10 — 23 Maiu și 25 Maiu (Joia Înălțării): ZIUA EROILOR în Orașul Cluj

I.

Sărbătoarea națională 10(23) Maiu 1922, pentru comemorarea: Unirii Principatelor 1859, Declarația Independenței 1878, Proclamarea Regatului și Incoronarea Regelui Carol I, 1881 și Unirii Basarabiei, Bucovinei și Ardealului se va serba după următorul program:

1. In zorile zilei 21 lovituri de tun vor prevesti populației sărbătoarea.

2. La orele 8.30 serbări școlare în toate școlile din Cluj după programul întocmit de direcțiunile acestor școli.

3. La 9.30 Te-deumuri în toate bisericile.

4. La orele 10.30 Te-deumul oficial în Piața Unirii, la care vor asista obligator toate autoritățile civile și militare, armata și școlile.

5. După Te-deum Revista și defilarea școlilor și trupelor.

6. La orele 12.30 recepția oficială în sala Prefecturii județului unde se vor primi felicitările autorităților, instituțiunilor și particularilor.

7. La orele 4 serbare la Teatrul Național. Intrarea gratuită.

8. La orele 21, retragere cu torțe.

In această zi întreg orașul va fi pavoazat cu drapeluri naționale. Toate serviciile și întreprinderile, prăvăliile vor ține repaos general.

In timpul serbărilor din Piața Unirii circulația vehiculelor la locul serbării este oprită.

Seara între orele 21—23 vitrine le prăvăliilor și caselor din Piața Unirii și străzile principale vor fi luminate și decorate. Ordinea publică și desemnarea locurilor pentru asistență la serbări se va face prin poliția de stat.

II.

Serbarea zilei de 25 Maiu 1922 pentru Comemorarea Eroilor căzuți pe câmpul de luptă în războiul mondial va urma după program:

1. La orele 10 dim. Requiem în toate bisericile din Cluj. Pentru autorități în Capela Eroilor din Str. Dorobanților.

2. La orele 11 autoritățile, armata și școlile se vor găsi în Piața Unirii, de unde vor porni cu preoții în frunte în procesiune la Cimitirul Eroilor; aci se va sluji un parastas.

Intreg orașul va fi pavoazat.

Facem un călduros apel către cetățeni să depună flori pe mormintele eroilor.

TELEGRAME

Cercurile politice germane și acordul cu Sovietele

Berlin. — In cercurile politice germane se consideră ca pripit tratatul ruso-german ce a fost încheiat la Rappalo, căci a înrăutățit situația internațională a Germaniei. După ziarele germane acordul dela Rappalo nu apără interesele germane.

In ce privește concesiunea monopolurilor în Rusia se emite ideia ca să se încheie un acord cu Rusia înainte de conferința dela Haga, punând la adăpost interesele germane în cazul unor eventuale acorduri ale Rusiei cu celelalte state.

Polonia și refacerea Rusiei

Genova. — Guvernul Polon a trimes Ligei națiunilor un raport privitor la participarea Poloniei la refacerea Rusei. Polonia prin situația ei geoografică și economică va putea juca un rol important la refacerea Rusiei.

Descoperirea unor mașini pentru fabricarea muniților la Berlin

Paris. — Comisiunea de control interaliat în Germania a descoperit la Berlin în pivnițile unui antreprenor trei sute de mașini pentru fabricațiunea muniților de război, 100 de mii de granate, 1000 de puști și mari cantități de munițiuni.

Ziarul „Adevărul" anunță ca lucru probabil încheerea de către primul ministru d-l Brătianu, a unui mare împrumut extern.

Imprumutul austriac

Viena. — Adunarea națională a adoptat hotărârea comisiunei financiare și bugetare, autorizând guvernul să contracteze un împrumut de patru mii una sută șaptezeci și șase milioane.

Tratat de alianță între România Cehoslovacia și Jugoslavia

Paris. — Petit Parisien anunță că primul ministru cehoslovac Benes, înainte de a pleca din Genova a tratat cu ministrul de externe Jugoslav, Nincici în vederea încheierei unui tratat de alianță generală pentru 20 de ani între Cehoslovacia, Jugoslavia și România.

Intelegerea italo-jugoslavă în chestiunea Fiumei

Roma. — Ziarele italiene anunță din Genova că s'a ajuns la o înțelegere provizorie între Italia și Jugoslavia în chestiunea Fiumei

Crassin, ambasador al Rusiei la Berlin

Berlin. — Ziarul Golos Rosi anunță că Crassin a fost numit ambasadorul Rusiei la Berlin.

Turburările continuă în Irlanda

Dublin. — Collins și De Valera s'au înțeles să formeze un guvern de coaliție irlandez. In luna Iulie se vor face alegeri noui. Dar cu tot acordul încheiat între Collins și De Valera, tulburările continuă în Ulster. Sinfeiniștii distrug cazarmile, clădiri adiminstrative și linii ferate.

Mare stoc de Cauciucuri Michelin Cablé pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ, Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 270

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 491.

Construcția funcționarilor publici. Societate cooperativă.

Convocare

In vederea construirei locuințelor ieftine pentru trebuințele funcționarilor publici și a muncitorilor din orașul Cluj, subsemnați ne-am hotărât să înființăm în Cluj pe baza legilor Centralei Cooperativelor Orășenești, o societate cooperativă de construcții pentru construirea locuințelor și desfacerea materialelor de construcții în comun, cu beneficiile asigurate de legea pentru incurajarea construcțiilor, a cooperativelor și a industriei.

Invităm prin aceasta pe toți funcționari publici și pe toți muncitorii și locuitorii din orașul Cluj care voiesc să intre ca membri în această societate, la

Adunarea generală de constituire pe ziua de 28 Mai la ora 11 în localul „Sala prefecturei".

Toți membri înscriși la adunarea generală de constituire vor fi considerați de membri fundatori.

Cvota minimală 200 Lei, maximală 5000 Lei și 10% taxa de fondure și înscriere. Listele de subscriere se vor trimite la toate birourile și la uniunea funcționarilor publici.

Listele se fac conform legilor în trei exemplare.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunărei și constituirea biroului.
2. Inscrierea de membrii.
3. Desbaterea proectului de statute.
4. Alegerea consiliului de administrație (9 membri) și a comisiunei de cenzori (3 membri și 3 supleanți) Alegerea Directorului general.
5. Propuneri.

Dat în Cluj, la 10 Maiu 1922.

Comitetul de organizare și de fondatori:

Dr. Emil Hațiegan, I. Peptea, Dr. Iulian Pop, Dr. Utalea, Dr. Titus Dragonescu, Vasile Gheție, Ing. Cortea, Buhescu, Insp. Silvic, Ștefan Zopa, Dr. Emil Dandea, Ing. Filipescu, Constantin Mureșianu, Ing. Gavril Lungu, Dumitru Cuzman, Ing. Ioan Hossu, Dr. V. Chirila, Dr. Gheorghe Borșan, Virgil Marian, Victor Varga, Ioan Timoc, Chifa Alexandru, Ioan Guguian, Laurian Guguian, Ioan Iancu și Simion Rusu. 1775

Licitație.

In ziua de 6 Iunie a. c. orele 9 a. m. se va ține la Academia Agricolă Cluj licitație publică cu oferte închise și cu caracter de urgență în conformitate cu art. 72—78 din legea comptabilității Statului pentru furnizarea:

1500 kg. fier potcoave cai; 500 kg. fer potcoave boi; 1500 kg. fier șine No. 3; 50 pachete caiele boi; 50 pachete caiele cai; 250 kg. cue diferite; 500 kg. benzină grea; 200 kg. ulei regal de mașină; 200 kg. Firneis; 10 buc. pile diverse; 2 dz. pile ferestrău; 100 legături hârtie gudronată; 5 legături table neagre; 1 legatură tablă zincată Teschen; 50 buc. furci fier; 50 buc. lanturi de vite; 50 pachete colțuri; 25 buc. funii de cânepă; 100 buc. capestre cânepă; 20 pachete nituri diferite; 500 buc. șuruburi diferite; 20 buc. greble fer; 50 buc. coase; 10 kg. ținc englezesc; 100 coale glaspapier; 50 buc. fiere plug Sack No. 8; 400 buc. obede pentru care; 20 m. c. scânduri diferite dimensiuni.

Licitatorii vor depune o garantie de 5% asupra valorii. Informatii la cancelarie.

1796 DIRECȚIUNEA.

No. 312-922.

Publicațiune.

Pentru furnizarea de pâne, pentru bolnavii din Institutul Pasteur se publică concurs, brutarii cari doresc a se angaja la furnizare vor înainta oferte în scris (timbrate și închise. în plic) până la 25 Maiu a. c. Direcțiunei acestui Institut.

Licitația se va ține în 26 Mai la ora 3 p. m. în biroul administrativ a acestui Institut et. III.

Condițiunile se pot vedea zilnic la administrație.

DIRECȚIUNEA
1747 INSTITUTULUI PASTEUR CLUJ.

Au sosit article pentru băeți mici cu marca „TETRA" la magazinul de mode pentru dame și bărbați alui Dénes
Calea Reg. Ferdinand 2
1738-I Telefon 591

In atențiunea Damelor!
Aducem la cunoștința învrednicitei societate a domelor că de azi începând lucrez împreuna cu Dnul Legmann Samuil din Buda-Pesta și continuăm de acuma sub firma Salon de mode pentru dame, Legmann și Wartenberg.
Ne angajem a face cele mai moderne haine de modă franceză și engleză. Satisfacem și cele mai delicate pretenții.
1275 Legmann si Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

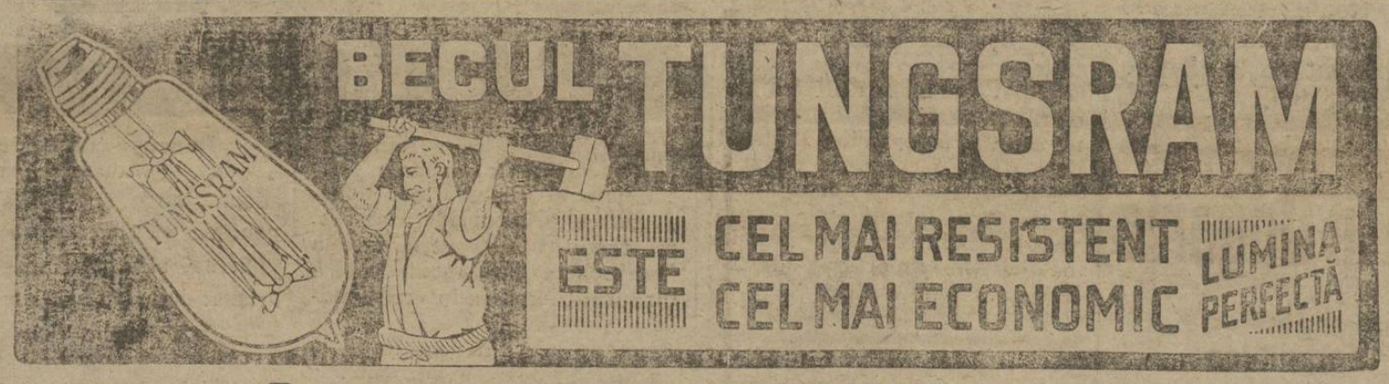

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25.
Telefon 201. Telefon 201. 1290

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria D'or
Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

Căsătoria principesei Maria

Programul primirii si serbările

Programul serbării căsătoriei regelui Alexandru cu prințesa Marioara a României a fost definitiv fixat și supus aprobării regelui la 10 10 Mai

Ziua de 29 Mai

La 29 Mai dimineața, plecarea iachtului miresei, însoțit de flotilă Cu acest iacht vor pleca trimisul regelui (prințul Paul sau generaull Hadici), delegații guvernuuli și ofițerii indicați a fi la dispoziția oaspeților regali în timpul ședерii lor la Belgard.

Ziua de 30 Mai

La orele 8: plecarea vaporului locuitorilor din Belgrad. care se va duce în întâmpinarea prințesei la o mică distanță dincolo de Smederevo, și plecarea vaporului membrilor Scupcinei, care va aștepta pe prințesă în împrejurimile Grotzkei.

La orele 2 plecarea vaporului fetelor din Belgrad. Acest vapor va fi vopsit în alb și decorat cu flori albe. Pe coverță vor fi 50 fete îmbrăcate în alb, desinate să salute pe prințesă. Acest vapor, pe care nu se va afla nici un bărbat, va merge numai până la Vișnița.

In sfârșit, la orele 4 plecarea lanțuuli de bărci ale cluburilor nautice din Belgrad, Sssak și Novi Sad, în total 20 de luntri.

Primele două vaoare: acel al locuitorilor belgrădeni și acel al deputaților. precum și lanțul de bărei, vor fi decorate cu flori și drapele.

La orele 5 iachtul prințesei, însoțit de flotilă și de alte vase.

Pe debarcaderul Savei recepți aoficială. De acolo pornirea la catedrală pentru tedeum. De la biserică oaspeții sunt conduși la vechiul palat.

La orele 20, mare concert filarmonic la „Manege" (teatrul național provizor). Se vor executa 2 bucăți sârbești, 2 croate, 2 slovene și 1 românească.

La orele 22, serenada societăților corale din Belgard, Zemun și din Pancevo în fața palatului regal. Cântăreții vor fi încadrați de 300 sokoli (gimnastici), pur tând de o parte lanterne albastre, albe și roșii, de cealaltă lanterne albastre, galbene și roșii.

Ziua de 31 Mai

La orele 9.30 dim.. inaugurarea expoziției „Junimii comercianților și a micilor industriași" din Serajevo în primul etaj al școalei comunale de lângă catedrală.

La orele 10 ședință solemnă a consiliului municipal din Belgrad, când două străzi din Belgrad vor primi numele viitoarei regine și a regelui Ferdinand al Romăiei.

La orele 11 primirea la noul palat a tuturor delegațiunilor din regat.

In acelaș timp se va da în piața Terazie un concert al școalei militare de muzică din Verșeț.

La orele 11.30, inaugurarea expoziției artiștilor pictori români și jugoslavi în sala gimnaziului al doilea de băeți din Belgrad. Expoziția va fi inaugurată de minstrul instrucțiunii publice.

După masă la 4.30 în mod simultan:

La hipódrom jocurile „Alkarî de Signe" (grupul cavalerilor din Dalmația). Pe terenul de jocuri al societății sokolilor la Cociutgnak executarea de jocuri atletice de sokoli și gimnastici români.

Pe terenul soietății „Jugoslavia" match-ul asociației de foot-ball, între reprezentanții București-ului și Belgrad-ului pentru cupa „Regina Maria".

La orele 18. concert al orchestrelor militare combinat (150 executanți) în piața Terazie.

In timpu zilei se vor juca piese din repertoriul național la „Manege" și la orele 20, reprezentanție de gală le teatrul național, care a fost reconstruit și mărit.

Ziua de 1 Iunie

La orele 8 dimineața, 101 lovituri de tun vor anunța ziua căsătorie regelui.

In acelaș timp adunarea grupurilor de cavaleri cari vor lua parte la coregiu.

Plecarea nunașilor di vechiul pala la 10.30. In fața caedralei sun înșirate fete tinere îmbrăcate în alb și purtând flori.

Ceremonia bisericească se va face la orele 11. La ceremonie vor lua parte patriarhul (șeful bisericei), episcopii și clerul. Societatea corală din Belgrad „Stancoviei" și soliștii Operei vor cânta în biserică în timpul ceremoniei.

In momentul ceremoniei tunurile fortăreței și flotilei vor trage focuri de slave.

Reîntoarcerea la palat. Intrarea căsătoriților la palat va fi salutată cu marșul nupțial solemn (compoziția d-lui Paunovici). D ela poartă mare a palatului până la poarta din curte vor fi înșirate fete în costume naționale, având în fața lor fetițe cu flori.

In fața intrării în palat îndeplinirea datinilor.

„Dever" (cavalerul de onoare) va fi prințul Paul, vărul regelui: „kum" (naș) va fi prințul regal din Anglia și „tari sfat" (un fel de al doilea naș) va fi unchiul regelui, ducele Arsene.

La orele 17. mare revistă a trupelor la Bagnița lângă Belgrad.

La 16.30 matchul asociației de foot-ball între „Beogradski Sport Club" și jucători români pe terenul de jocuri al clubului „Jugoslavia".

La orele 20.30, mare concert al tuturor muzicanților (350 muzicanți) și focuri de artificii.

La 22.30, plecarea regelui și a reginei în călătorie de nuntă la Bled.

Orașul va fi decorat în mod special pentru aceste serbări. Vor fi mai multe arcuri de triumf decorațiuni cu verdeață și drapele. Catedrala în interior va fi decorată în stil baroc. In fața intrărilor bisericii se vor ridica colonade, împodobte cu ghirlande și alte decorațiuni.

Pe parcursul cortegiului vor fi ridicate tribune speciale pentru public.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

DIN cauza introducerii *escelentelor noastre automobile noi,* ne angajăm *la orice călătorii* la orice distanță, *pe lângă un tarif estrem de convenabil.* PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99. Telefon 999. 1800

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, cameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Reclame este sufletul comerțului.

Regia Monopolurilor Statului. Direcțiunei Regională Cluj.

Serviciul Technic. Cluj, la 16 Mai 1922.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 1 Iunie a. c. ora 11 a. m. se va ținea Direcțiunea Regională R. M. S. Cluj, Strada Șincai No. 16 licitațiune publică, cu oferte închise pentru aprovizionarea alor 30 (treizeci) vagoane (600 m³) lemne de foc cal. I.

Ofertanții vor înainta ofertele închise până la data și ora susindicată, pe oferte se va scrie: „Oferta relativ la furnizarea lemnelor de foc". Ofertele sosite după aceasta data, sau supra oferte nu se primesc.

La oferte se va anexa garanța de 5% din valoarea furnituri.

Condițiunile de predare se pot vedea în orele de serviciu în biroul Serviciului Technic și Exploatării.

Valabilitatea ofertei trebue menținută 30 zile dela data licitațiunei.

Directorul Serviciului: I. BĂBUȚIU. 1797 — Director Regional: P. IONESCU.

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet

1600

Societate Anonima.

Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primește depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 558.

Cautăm

imediat **Corespondenți** pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondența de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta grat's Carte de legitimație și onorat.

Prospect de emisiune.

Societatea Anonimă pentru Industria Minieră și Forestieră din Valea Lăpușuli în baza hotărirei aduse în adunarea generală din 17 Mai 1922 de a ridica capitalul social dela suma de Lei 5.000,000 la 10.000.000 Lei prin emisiunea a 5000 bucăți acții noi, emite prin aceasta 5000 acții la purtător în valoare nominală de câte 1000 Lei în următoarele condițiuni:

1. Vechii posesori de acțiuni vor avea dreptul de opțiune privitor la acțiile din noaua emisiune care îl vor exercita până la 15 Iunie a. c. și anume pentru fiecare acție posedată vor avea dreptul să semneze o acție din noaua emisiune în cursul de 1100 Lei și 20 Lei cheltueli de emisiune. Dacă ar rămânea acții nesemnate, acționarii vor avea dreptul de prioritate și la semnarea acestora, dar în cursul de 1200 Lei și 20 Lei cheltueli de emisiune. Dacă acționarii vechi nu ar semna toate acțiile din emisiune, ele se vor da neacționarilor în cursul de 1400 Lei și 20 Lei cheltueli. Dreptul de opțiune și de prioritate se va exercita prin prezentarea acțiilor vechi spre stampilare în următoarele locuri: Centrala noastră Cluj, Str. Memorandului 20; Someșana Institut de Credit și Economii Dej; Lăpușana Institut de Credit și Economii Lăpușul Unguresc; Expozitura noastră Baiamare Calea Regele Ferdinand 17. Tot în aceste locuri se vor primi și semnări condiționate de acții dela neacționari, pentru acțiile ce eventual vor rămânea neoptate de acționarii vechi.

Termenul de Incheiere al semnăturilor este 15 Iunie 1922.

2. Semnatarii vor vărsa la semnarea acțiunilor resp. la exercitarea dreptului de opțiune și prioritate de fiecare acție câte 30% adeca 300 Lei și 20 Lei cheltueli, restul de 70% și prima adeca 800 Lei resp. 900 și 1100 Lei până la 1 August 1922. Sumele de plată se vor vărsa la locurile de stampilare și totodată și de semnare indicate la punctul 1. Prima ce intrece valoarea nominală a acțiunei se va conta la fondul de rezervă al Societății.

3. Consiliul de Administrație își susține dreptul de selecționare și de reducere a acțiunilor, semnate de acționari peste proporția acțiilor vechi și de neacționari.

4. Pentru ratele de acții vărsate semnatarii vor beneficia de o dobândă de 8%, în schimb acestea nu vor fi impărtășiți din resultatul anului curent comercial. Acționarii noi intră în drepturile statutare cu ziua de 1 Ianuare 1923.

5. Pentru acțiunile semnate se vor liberă certificate provizorii. Dupăce se va fi vărsat intreagă valoarea acțiunilor semnate în termenul fixat, în schimbul certificatului provizoriu se vor libera acțiile la purtător în titli de 1 sau 10 acțiuni.

Cluj, la 18 Mai 1922.

Comitetul de Administrație al Societății Anonime pentru Industria Minieră și Forestieră din Valea Lăpușului.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

MAGNETOURI „BOSCH"

pentru Automobile și Motoare

BUJII „BOSCH"

DINAMO-URI pentru Lumină **„BOSCH"**

ELECTRO-MOTOARE ptr. pornire automată **„BOSCH"**

KLAXOANE electrice **„BOSCH"**

PIESE DE SCHIMB pentru toate aparatele **„BOSCH"**

In depozit la:

Reprezentanța Generală pentru România-Mare

S. R. A. și LEONIDA & Co. Unite

BUCUREȘTI. CALEA Victoriei No. 67,

PRECUM ȘI LA SUCURSALELE ȘI AGELȚIILE URMĂTOARE

Sucursale:

Brașov: Strada Vămii 22.
Sinaia: Sub Cazino
Cluj: Auto-Mecanica Str. Regina Maria 10.

Agenții.

Cernăuți: A. & I. Rintzler, Str. I. Flondor 48.
Bacău: „Technica", Bacău-Piatra 4.
Craiova: Hrist. Naum, Str. Unirei
Iași: Garaj Coulon. 1781

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pferschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile	Emke	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Problemele zilei

Politica lui Lloyd George față de Franța

— Alianța franco-engleză pe punctul de a se desface —

— Destăinuirile unui ziar francez —

Conferința de la Genova se închide. După laborioase tratative, care n'au dus la nici unul din rezultatele urmărite, o neliniștitoare întrebare se pune.

Relațiunile dintre Aliați și mai precis, relațiunile franco-engleze n'au suferit nimic din cauza diversiunilor de principii și a discuțiunilor dintre protagoniștii celor două țări aliate?

Presa franceză manifestă o turburătoare îndoială. D. Philippe Millet, unul din ziariștii, buni cunoscători ai politicei internaționale, publică în Le Petit Parisien un articol, extrem de important, în care examinează această problemă.

In aparență, spune d. Millet, d. Lloyd George nu s'a schimbat. Cu toate acestea, este o nuanță nouă în privirea sa. Când vorbește de anumite lucruri, se ghicește, cu tot calmul vocei sale, un fel de șovăire în spiritul său. Ori cât s'ar crede de stăpân pe cugetarea sa, și ori care ar fi, trebue să spunem cuvântul, orgolioasa sa încredere în propria sa forță, te întrebi, în unele clipe, dacă nu este profund turburat.

Aceasta nu este de cât o impresiune. Iată o certitudine. Acest om, a cărui puternică personalitate apasă, în acest moment, asupra Conferinței de la Genova, cum a trebuit să apere asupra Congresului de la Berlin aceia a lui Bismark, nu este în câmpul politicei internaționale, acolo unde l'am lăsat.

D. Lloyd George nu mai este omul antantei

In timpul războiului și în perioada care i-a urmat d. Millet arată că d. Lloyd George a fost omul Antantei, mai mult poate de cât a crezut Astă-zi, acel rol al său a încetat. Afirmația poate părea brutală, dar adevărul trebue spus și trebue înțeles.

Care sunt cauzele care au făcut ca d. Lloyd George să nu mai creadă în necesitatea înțelegerei franco-britanice și să nu se teamă de a o sfărâma?

Ziaristul francez înlătură motivele, pe care le vede bune pentru romanul foileton: nici un abominabil machiavelism contra Franței, nici interesele petrolifere, n'au putut determina politica d-lui Lloyd George.

Realitatea este totdeodată mai complexă și mai simplă, în măsura în care este posibil de a o înțelege.

D. Lloyd George, a fost până la o epocă recentă, sincer partizan al Antantei. Când spune că a avut aceste sentimente din tinerețe, uită poate că în preajma marelui război și chiar la început, a cunoscut oare care ezitări.

Dar războiul l'a convertit. Cele mai mari acte din viața sa, acelea de care vorbește zilnic, sunt acelea înfăptuite alături de Franța. Pentru un om cu imaginația vie și cu sensibilitate mistică, amintirea victoriei obținute prin actul de abnegație fără precedent al țărei sale, păstrează o influență determinantă asupra lui.

Din nenorocire doi factori l'au îndepărtat puțin câte puțin de Franța.

Partidul englez antiantantist

Primul este evoluția lipsită de rațiune, a unei părți din opinia publică engleză. Când d. Lloyd George spunea cu ocazia Conferinței de pace, când repeta acum un an: „Există în Anglia un partid din zi în zi mai puternic, care vrea sfârșitul Antantei și în fiecare zi am mai multe dificultăți, pentru a-i rezista, el exprima un adevăr, din nenorocire de netăgăduit. Sub acțiunea neînțelegerilor, o parte a opiniei engleze a ajuns la credința politica Franței este cauza greutăților economice a Angliei.

Nu se ia în considerație că aceste greutăți provin din situația generala și din politica protecționistă, pe care a făcut-o Anglia. De aceia nu numai socialiștii și liberalii, ci chiar unii conservatori, neliniștiți de situația economică sau iritați de tonul unor critici franceze, sfătuesc ruptura Antantei. Acest curent, n'a avut o influență serioasă asupra d-lui Lloyd George, decât la sfârșitul iernei.

D. Lloyd George nu mai ascultă pe nimeni

Impins de Englezi, iritat de Francezi, d. Lloyd George ar fi rezistat poate mai mult, dacă neînțelegerile de la Genova și mai mult propria sa natură, n'ar fi făcut restul. Căci o circumstanță agravantă se adaogă la toate celelalte: d. Lloyd George nu mai ascultă pe nimeni.

Nu că se privește într'o oglindă și pozează pentru galerie; marile succese pe care le-a dobândit par totuși a-i fi dat un fel de încredere oarbă în exactitatea vederilor sale, așa cum sia mai întâmplat în trecut și altor oameni, nu mai puțin mari. El are lângă dânsul, mai mulți interlocuitori de cât sfătuitori.

Cu prilejul conferinței de la Genova oamenii de Stat cei mai bine văzuți, s'au silit încă din Februarie să deschidă ochii d-lui Lloyd George și să-i arate dificultățile conferinței Nemulțumi de a nu-i asculta, el n'a luat măcar, după cum se pare, nici precauțiunea de a se asigura dinainte de concesiunile care s'ar putea obține de la Rusia, acum. In timpul conferinței, devenind manifest că nu se putea ajunge la nici un rezultat, aceiași oameni au venit să-l vadă și l-au conjurat să consimtă la amânarea conferinței. S'a încăpățânat și se încăpățânează încă. Dar, este lesne de înțeles cât îl irită rezistență franceză; ori cât ar de răbdător, n'a reușit totdeauna să-și ascundă iritațiunea.

Și ce este mai grav, pentru relațiile dintre cele două țări, pentru prima oară raționamentele sunt falșificate de pasiune.

Astfel este astăzi, pe marginea rupturei cu Franța. Asigurările contrarii nu pot schimba situațiunea morală care este perfect de clară.

Aproape de ruptură

Este în tragedia Wallenstein, un monolog celebru în care Wallenstein își dă seama că tot gândindu-se la trădare, a sfârșit prin a trăda și că se găsește prizonier al propriei sale deciziuni. Nu este vorba de trădare, scrie d. Philippe Millet, căci dacă d. Lloyd George ne părăsește, va fi de sigur, în urma unei explicații loiale, demnă de omul de Stat englez.

Dar că d. Lloyd George s'a gândit, de două sau trei luni, să schimbe câmpul, că acest gând n'a încetat de a se preciza, că deja a cântărit toate consecințele și a preparat căile, asta nu se poate tăgădui, căci se știe ceeace a vorbit.

Intr'o bună zi, fără să și-o poată explica singur, el riscă să se găsească în fața faptului împlinit.

El poate să afirme cu o perfectă bună credință că nu vrea ruptura cu Antanta. Asta nu împiedică faptul că ieri, alaltăieri sau chiar cu câteva săptămâni înainte de conferința de la Genova, a anunțat intenția sa de a rupe Antanta, dacă Genova nu ar fi încununată cu succes. Când un om, de acest realism, construește o ipoteză de acest fel, când merge până la posibilitatea de a forma în viitorul, mai mult sau mai puțin îndepărtat, un bloc anglo-rusogerman, când ține acest limbaj în fața oamenilor de Stat responsabili, este imposibil să nu considerăm această amenințare, ca realitatea de mâine.

După ce arată că numai succesul Genovei ar putea salva. Antanta, în starea actuală de de a opri pe d. Lloyd George, pe ces care nu s'a realizat — d. Millet arată că probabil d. Lloyd George a condamnat deja Antanta. Trebuia să ajungem acolo? — se întreabă ziaristul francez. Nu se poate găsi mijlocul de a opripe d. Lloyd George, pe această pantă, fără a transija asupra intereselor Franței?

Trebue să ne mărginim a pune această chestiune cel mult putem întoarce contra d-lui Lloyd George, răspunsul pe care îl dădea el însu-și indirect, zilele din urmă: „Cu un om ca Clemenceau, zice el, nici o ruptură a Antantei nu era de temut. El apăra cu tărie interesele țărei lui; era unc ori violent, dar nu ne supăra, îi cedam chiar cu bună voință, chiar când mă critica; știam, în adevăr, că n'ar întreprinde nimic, în potriva solidarității aliaților".

Este oare în aceste cuvinte, o scuză anticipată, mărturisirea unei remușcări?

Am vrea să putem încă spera — sfârșește d. Philippe Millet — că o amintire de felul acesta va salva aceia ce pare, mai mult de jumătate, deja perdut.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Tipărit cu mașina rotative Cartea Român ască institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 523 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Vineri 26 Maiu 1922

Înfrăți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] MANIU No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI [illegible]
Director: D. TOME[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ——— 180 LEI
„ 6 LUNI ——— 90 „
„ 3 „ ——— 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

SPRE ALT REGIONALISM

Interviewul acordat de d. ministru al cultelor, C. Banu și reprodus de noi în altă parte a ziarului, ne îndeamnă să revenim asupra unei chestiuni îndestul de răzbătută, dar încă vie și nesoluționată. Este vorba de criza morală prin care trecem, și datorită căreia raporturile de rodnică împreună viețuire între cetățenii diferitelor provincii românești șchiopătează.

In specal între unii ardeleni și vechiul regat există o animozitate zi de zi mai în creștere. Politica regionalistă de extremă adaptată de către partidul național a dat naștere unui contingent — din fericire nu prea mare — de îndărjiți antiregățeni. Patima acestora, isvorâtă din cine știe ce nemulțumiri cu totul subiective, a introdus în viața noastră publică microbul discordiei între frați, înlesnind astfel inconștient manoperile dușmanilor românismului.

Această chestiune atât de importantă pentru consolidarea morală a unirei noastre a format obiectul unor interesante discuții cu prilejul înălțătoarelor serbări dela Blaj. Momentul era cum nu se poate mai potrivit. Acelora ce așteptau înfrigurați de bucurie isbucnirea unui inevitabil conflict între Ardeal și restul țării românești, acelora cari nădăjduiau într'o folosire a unei crize trecătoare pentru a reinstala pe aceste plaiuri supremația politică pe veci abolită a stăpânitorilor de eri, sau chiar numai acelor cari jinduiau după forma dubioasă a Autonomiei Ardealului, li s'a dat acolo în Blajul conștiinței românești atât de hotărâtor afirmată la 1848 cea mai puternică deziluzie.

Manifestația dela Blaj din acest an capătă astfel o întreită semnificație. După 74 ani românismul poporului ardelean e cel puțin tot atât de conștient; iar dacă nu l'a putut sdruncina niciuna din acele inimaginabile străduinți ale fostei stăpâniri maghiare, cu atât mai puțin astăzi când el și-a văzut idealitatea materializată, îl va putea abate mărunte și inerente neplăceri de moment.

A dou semnificație e un avertisment oportun dat oamenilor politici cari au întins prea mult coarda luptelor de principii și idei. Din însăși vorbele d-lui Vaida s'a putut vedea acolo că fruntașul naționalist își dă perfect seama de faptul că a fost rău înțeles. De aici nevoia de a da o explicație complimentară a regionalismului, explicație care încă nu corespunde cu practica politică a partidului său dar care avem credința că va forma baza viitorei sale atitudini.

Această revenire nu poate decât să ne bucure. Regionalismul cel bun este creiator spre deosebire de regionalismul steril cunoscut până acum la unii din oamenii noștri politici, regionalism care a sucit atâtea minți capabile să dea țării un real aport în calea sa spre progres.

Iar tot la Blaj s'a văzut cât de departe, este poporul nostru de meschinăriile de toate zilele ale vieții politice. Spre deosebire de „inteligența" care dorește mai mult decât i se cuvine și nu face în cele mai multe cazuri nimic care să o îndreptățească a pretinde, poporul muncitor și cuminte nu are astăzi altă vrere decât să i se restitue drepturile furate în trecut și să i se înlesnească de către o administrație ordonată — pe care vrea să o simtă românească — putința muncei în liniște, puterea muncei rodnice.

E vădit lucru că ne găsim la o răspântie hotărâtoare. Pătura conducătoare e datoare să plece urechea la nevoile adevărate ale poporului și să se conformeze lor. Regionalismul acela care menținându-se în cadrul intereselor mărunte împiedecă consolidarea noastră internă, nu poate să aducă de cât o fatală despărțire de masele populare cari muncesc și vor să se vadă că e muncă productivă și în jurul lor

Ziua morților

Întâmplarea a făcut ca anul acesta ziua bucuriei naționale să cadă aproape în ajunul zilei de pomenire a celor cari au suferit pentru mărirea României

Intre 10 Mai și ziua Eroilor, care are în sine măreția tragică a săptămânei luminate, după cum cea dintâi se răsfață în veselia strigătoare a zilelor de Paște, — anul acesta a fost o singură zi despărțitoare.

Cum eri am ingânat cu muzicile militare cântecul de isbândă al vitejiei noastre, am petrecut cu ochii mulțați în lumină drapelul fâlfâitor, înaintând ritmic în cadența pasului bărbătesc al dorobanțului; mâine vom petrece același drapel cu ochi cerniți, vom descoperi în trâmbițările puternice ale acelorași muzici, accente de jale și de restriște sufletească.

Ariile lor sonore nu ne vor mai proecta pe fondul închipuirei tabloul măreț al viteazului care înfige steagul ciurult în reduta cucerită; mâine aceleași arii ne vor zugrăvi în gândul îndurerat imaginea sumbră a eroului proslăvit sau a eroului anonim, a luptătorului pecetluit pe veci în slova istoriei ca și a soldatului necunoscut, târându-și agonia ultimilor clipe în urma lanțurilor de trăgători, ridicându-se într'o mână din bolta de sânge cu ochii la soare, pentru a se înghemui deodată în brazda sfărâmată, mușcând pământul în fiorul ultimului spasm.

Muzica adevărată a zilei de mâine va fi cântarea clopotelor.

Le vom asculta cu pietate tremurându-și durerea acolo sus în înălțimea slavei; vom crede că ele răsună mai departe, deasupra norilor spre împărăția eternă, unde sălășluesc morții scumpi ai neamului.

Le vom asculta, multe și nenumărate, împletindu-și sunetele plângătoare în armonia celui mai cutremurător „De profundis". Și vom simți cu toții, în răstimpul de fulger al unei singure clipite, mângâindu-ne vălul rece al morței.

O clipă numai ne vom crede pe muchia amețitoare a prăpăstiei veșniciei; dar numai decât apoi ne vom reintoarce în țăria cugetului nostru, vom privi siguri de noi spre soare și vom putea prețui mi numata avuție a vieței, pe care o vom simți atunci atât de scumpă, atât de neprețuită, mai scumpă și mai neprețuită ca oricând.

Ci clipa aceasta va fi deajuns să ne facă să înțelegem, mai bine de cât orice pe lume, înfricoșetoarea jertfă pe care au făcut-o pentru noi, cei ce și-au dăruit zilele pe altarul patriei

Vom socoti atunci că prinosul recunoștinței noastre, puterea admirației noastre, căldura rugăciunilor noastre sunt prea mici, prea neînsemnate pentru slăvirea gestului lor suprem; și ne vom pleca umiliți capetele sub povara clipei acesteia, când ni se va arăta amenințătoare măreția veșniciei.

Rezultatele unei politici

Când reprezentanții celor patru state din estul și centrul Europei, au căzut de acord la București și Belgrad asupra unei acțiuni comune la conferința genoveză, de sigur, că în primul rând s'au gândit să asigure integritatea statului quo politic și teritorial, iar numai după aceia să se arate dispuși la rezolvirea problemei economice.

Dacă ne referim la politica Impătritei Înțelegeri și dacă vrem să-i cercetăm rezultatele obținute la Genova, putem să ajungem la concluzii precise privind lucrurile numai prin lumina scopului în vederea căruia a fost închegată această înțelegere.

Incă de când se agita, ideia unei conferințe europene, care de fapt nu este altceva decât posibilitatea pentru țările interesate de a deschide Europei granițele Rusiei, — se știa că la Genova se vor ridica și chestiuni politice în legătură cu pretențiile pe care le manifestau reprezentanții sovietiști, de a se modifica unele din clauzele tratatelor de război, privitoare cu deosebire la țările învecinate Rusiei.

Cunoscut fiind interesul Angliei de a intra cât mai repede în relațiuni comerciale cu Rusia și conoscut fiind din alte rânduri procedeul marilor puteri că în folosul propriului lor interes, întotdeauna să stirbească din drepturile micelor state; — era de presupus că și de data aceasta marele state europene să procedeze la fel. Iată deci motivul principal al determinărei celor patru state care formează Impătrita Înțelegere, ca să se prezinte la Genova sprijinite pe o perfectă unitate de vederi.

Și, rezutlatele au corespuns în totul prevederilor. Cererile Românîei privitoare la Basarabia și tezaurul de la Moscova nu numai că au fost recunoscute ca întemeiate de conferință, dar ele au fost chiar impuse Rusiei și au constituit două din principalele puncte ale memoriului adresat delegaților sovietiști. Apoi chestiunea granițelor Galiției orientale și a Wilnei, pusă în discuție după îndemnul Rusiei, a trebuit să fie înlăturată din ordinea de zi, datorită numai solidarității dintre cele patru popoare.

Tot atât de important succes pentru Mica Antantă este și trimiterea în fața „Societății Natiunilor" a chestiunei minorităților maghiare din statele succesoare, dovedindu-se prin aceasta că Europa consideră problema minorităților ca definitiv rezolvită.

Dacă la aceste succese le mai adaugăm și pe acelea obținute în materie economică, ajungem la concluzia că rezultatele întreprinsă de Mica Antantă la Genova sunt dintre cele mai apreciabile.

Pentru ca să ne dăm însă seama despre importanța acordului dintre Polonia, Cehoslovacia, Jugoslavia și România, trebuie să ne gândim, sprijiniți pe faptele trecutului, că aceste țări de s'ar fi prezentat izolate în fața streinătății, ar fi fost greu ca ele să fi obținut asemenea rezultate.

Și dovada deplină a acestei afirmațiuni re-o face tratatul de la Versailles, când România reprezentantă prin d. Ion Brătianu deși a utilizat aceiaș politică ca și la Genova, totuși prin faptoul că ea s'a prezentat izolată, nu a putut să obțină rezultatele corespunzătoare situației noastre de țară învingătoare.

Din cele petrecute la Genova răsare ca o consecință firească, necesitatea imperioasă pentru cele patru state ale estului și centrului european, de a-și strânge rândurile, iar acordul realizat între ele în vederea conferinței genoveze, să rămâe o înțelegere permanentă, singura în stare să asigure liniștea în orientul Europei.

Știrile zilei

Sovietele și tratatele internaționale

Berlin. — Din Moscova se anunță că comitetul eexcutiv central san-rus ascultând raportul lui Ioffe, delegatul Rusiei la Genova, a constatat că Rusia trebuie să încheie numai tratate ca cel dela Rapallo cu celelalte state. Numai în cazuri speciale se vor admite abateri dela modelul tratatului dela Rapallo.

Tratatul ruso-german primit rău în Germania

Berlin. — Devine tot mai accentuată deziluzionarea provocată de tratatul germano-rus dela Rapalo. Se crede că ratificarea tratatului va întâmpina o puternică opoziție în Reichstag. Partidul național german găsește păgubitor tratatul din punct de vedere politic și crede că neratificarea tratatului va ușura situația internațională a Germaniei.

Mișcarae culturală; literară, teatrală, artistică

Vizita I. P. S. S. episcopului Nicolae Ivan la Turda

In ziua de 20 Maiu după amează a sosit în localitate venind dela Cluj cu automobilul, Sf. S. Episcopul Nicolae Ivan, însoțit fiind de doi asesori consistoriali și de diaconul său. In vederea acestei vizite, orașul a fost frumos pavoazat. La hotarul Județului Turda-Arieș, Sf. S. a fost întâmpinat de către Prefectul Județului, Locotenentul de jandarmi Ispas, școlile, populația și clerul din Comuna Banabic, unde a fost ridicat un frumos arc de triumf cu verdeață. Dl Prefect urează bun venit în acest județ, cărula Sf. S. îi mulțumește; apoi Preotul Comunei Banabic, îmbrăcat în odăjdii urează bun venit în numele credincioșilor români din împrejurimi. După un sfert de oră pornesc în automobile spre Turda, unde la intrarea în oraș autoritățile, publicul și elevii școalei române din Turda-Nouă, așteptau sosirea oaspetului. La ora 4 și jumătate oaspetele sosește fiind primit cu lungi ovațiuni. Dl Primar al orașului urează bun venit în numele orașului Turda; iar dl dr. Valer Moldovan și preotul protopop greco-catolic Rai urează bun venit în numele românilor și credincioșilor gr. cat. din Turda, cărora Sf. S. le mulțumește pentru frumosa primire ce i se face. După ce dl Prefect prezintă autoritățile ce erau de față, se formează un convoi de automobile și trăsuri și oaspetele este condus spre biserica gr. orientală, unde este primit de cler îmbrăcat în odăjdii în frunte cu preotul protopop gr. oriental Mureșean, de școli și un numeros public, în timp ce muzica Reg. 97|98 intonează imnul „Deșteaptă-te Române". După ce St. S. sărută crucea și Sft Evanghelie, părintele protopop Mureșean în numele clerului și românilor gr. orientali din Turda îi urează bun venit. La ora 5 și jumătate s-a oficiat slujba vecerniei în biserica gr. orientală, la care a asistat întreaga adunare. De aici Sf. S. a fost condus la școala română de fete, unde este primit cu vii ovațiuni din partea elevelor, cea mai mare parte îmbrăcate în frumoase costume naționale române. Dl director al școalei, Găzdac, în numele corpului profesoral urează bun venit. Sf. S. în câte-va cuvinte îi mulțumește de primirea făcută, oferind pentru biblioteca școalei 500 lei. Din partea elevelor urează bun venit eleve Aurora Iazinsky, căreia de asemenea Sf. S. îi mulțumește, îndemnând pe eleve la învățătură. Apoi Sf. S. a vizitat Liceul românesc „Regele Ferdinand" unde de asemenea este primit cu ovațiuni de către întreg corp profesoral și elevii liceului adunați în sala cea mare a liceului. Dl director al școalei în numele corpului profesoral și al elevilor urează bun venit, căruia îi răspunde Sf. S. mulțumindu-i, oferind de asemenea pentru biblioteca liceului 500 lei. De aici Sf. S. este condus la Spitalul Județean, unde este primit de Șeful Spitalului dl dr. Cenariu și medici. Sf. S. a vizitat pe bolnavi întreținându-se cu cea mai mare parte din ei. Au urmat vizitele la Revizoratul școlar, la locuința dlui Prefect și la dl Valer Moldovan, ca i vizite s-au terminat la orele 8 seara.

De 8 preoți, răspunsurile fiind date de corul licenilui de băeți și fete din Turda. La slujbă a asistat un numeros public, autoritățile și armata. La ora 12 în saloanele Prefecturei s-au făcut prezentările oficiale ale tuturor autorităților, armatei, preoților de toate confesiunile, reuniunile femeilor române, maghiare și israelite, reprezentanții tuturor industriilor din Turda, medicilor și avocaților din acest oraș. La ora 1 și jumătate prezentările au luat sfârșit, după care a urmat banchetul în parcul comunal la care a luat parte reprezentanții tuturor autorităților, școalelor și bisericelor de ori ce confesiune, armata, etc. în total un număr de peste 80 persoane. In timpul mesei Sf. S. a închinat pentru M. M. L. L. R. R. după care a urmat toasturile din partea dlui Prefect al Județului, Capitanului Ratcu, în numele armatei; dl dr. Valer Moldovan, preotul protopop Mureșean, directorul fabricei de sticlă, protopopul rom. catolic în limba maghiară, preotul eclesiastic Stanca, Judecătorul Iliescu, etc. La orele 4 și un sfert Sf. S. mulțumește celor prezenți și autorităților de frumoasa primire ce i s-a făcut îndemnandu-i la muncă pentru binele neamului și țărei. Banchetul luând sfârșit cei prezenți s'au împrăștiat cu cele mai frumoase impresii. In tot timpul banchetului a cântat muzica Reg. 97|98 Inf. La orele 6 p. m. Sf. S. a fost condus la mormântul marelui voevod Mihai Viteazu, unde s-a oficiat o mică slujbă în asistența autorităților și populațiunei. Luni 22 Maiu cor., Sf. S. însoțit de dl Prefect al județului și preotul protopop Mureșean a plecat să viziteze întreg județul Turda Arieș.

ECOURI

Reinhardt la Viena

Reinhardt a fost de curând la Viena și au avut convorbiri cu Strauss, Schalk, Wildaus. Cea mai deplină armonie a domnit la aceste convorbiri, hotărându-se colaborarea tuturora pentru viitoarea stagiune.

Nu se știe încă precis care va fi rezultatul acestei conferințe.

Cea mai mare parte din actorii lui Reinhardt sunt ocupați actualmente la cinematograf, și nu prea dispun de mult timp, liber.

Planul unui turneu de vară a fost contramandat, iar acum se discută asupra unui turneu de toamnă.

Reinhardt vrea să aducă între alții la Viena pe Hartmann, Thimig, Elena Thimig, Werner, Krauss și caută să întrunească pe toți acești artiști în Septembrie la Viena.

El nu voește să apară în fața publicului vienez de cât cu ansamblul cu care a colaborat atâta timp.

La aceste conferințe s'a discutat și eventualitatea unei angajări a lui Reinhardt la Burgtheater precum și cea a unei colaborări a lui cu Reichard Strauss la Opera Mare.

„Calvarul" femeei-avocat în Anglia

Presa englezi discută actualmente cuestiunea perucii avocaților.

Se știe că în Anglia, apărătorii, ca și judecătorii, nu apar în ședință decât purtând o perucă.

Se mai știe cât de mult țin Englezii la tradițiile lor.

Comitetul judecătorilor și al consilierilor de curte din Londra a dat o ordonanță privitoare la ținuta femeii-vaocat, după admiterea ei în barou. I se impune femeei să poarte peruca, nelăsând să se întrevadă nici o buclă din părul ei splendid. Bine înțeles că va purta toca, ca și confrații aparținând sexului urât. Și toca aceasta va trebui să excludă orice fantezie, atât în ceeace privește forma, cât și în ceea ce privește cutoarea. Ea va fi neagră și simplă. Decoltajul și dantela sunt excluse. Va putea să poarte, dacă-i place, jachetă simplă și jupă neagră, cu cămașe cu guler drept întors.

Ne putem însă închipui cât de mult vor irita aceste prescripțiuni draconice pe emulele lui Demostene și ale lui Cicerone. Ceeace le revoltă mai mult este peruca, căci vor trebui să-și sacrifice coafura. In definitiv au dreptul să se emoționeze, chestiunea fiind foarte importantă. O coafură frumoasă este adese ori un argument hotărâtor pentru un judecător galant.

Bibliografie

A apărut în editura Institutului de editură „Cartea Românească" în Biblioteca „Minerva" No. 3

NUVELE

de Leonid Andreiew, traduse de C. Sandu-Aldea

Prețul lei 3.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Conferința dela Genova

— Insemnările unui spectator —

II.

Agenții de legătură ai presei

Categoria cea mai frecventată de ziariști dintre personagiile oficiale sunt agenții de legătură ai presei, ei sunt adevărații stâlpi ai turnului lui Babel. Fiecare din ei are un birou, pe dinaintea căruia defilează toți ziariștii străini.

Șeful de stat major al agenților de legătură e Francois Poncet, care expune zilnic ziariștilor francezi, cu gravitatea sa temperată de ironie, situația cotidiană a problemei.

Prințul discursului diplomatic e însă Massigli, secretarul general al delegației franceze. Sub condeiul său, cele mai mici amănunte ale Conferinței sunt redate într'o formă bossnetică sau pascaliană.

Un personaj foarte interesant al Conferinței e Camerlinck, interpretul consiliului suprem. Vocea ca și musteața sa, par ondulate cu ferul. Traducând vorbele altora, e pe cale să-și piardă personalitatea, căci nu se mulțumește să traducă numai textul, ci exprimă în acelaș timp tonul și mimica oratorului.

Imitarea lui Lloyd George în special e o excelentă parodie.

Dintre cele patru comisiuni ale Conferinței, cea mai căutată de ziariști e cea politică, ca atragre atențiunea tuturor, fiind un fel de Comédie Francaise, în timpul alegerii societarilor.

Barthou, Lloyd George, Rathenau

Presei nu-i lipsește oratorii care s'o întreție.

De câteori simte furtuna în aer, Barthou la ora 7 seara e la otelul Savoia.

Cu vocea sa mlădioasă, calmă, cu mimica și tactica sa, Barthou — ca și marile actrițe care nu pot suferi să le treacă alt nume înaintea lor pe afiș — intimidează pe cei mai dușmănoși ziariști. Unii din ei regretă telegrama răutăcioasă, pe care au trimis-o cu o oră înainte și se gândesc să o atenueze, alții renunță la cuvântul crud pe care deabia așteptau să-l transcrie, naivii trimit priviri furioase lui Pertinax de la „Le Figaro", care cu figura sa de argentinian, pândește ca un dog istet toate mișcările și vorbele lui Barthou.

Barthou simte momentul psihologic și adresează un cuvânt măgulitor lui Pertinax, un altul lui Steed — directorul lui „Times", un surâs lui Maurice Pernot și apoi dispare; — presa desigur că nu-i va fi defavorabilă.

Dar, imediat, în frigurile redactării grăbite, frazele preparate revin spontan și telegrama va fi ceia ce va voi timpul, sau norocul zeul ziariștilor.

Afară numai dacă, în drum n'au întâlnit pe delegatul Colrat, a cărui vorbă și spirit clar aduc totdea una lumina și bunul simț.

Cea mai mare reprezentație dată în fața ziariștilor — în număr de 500 — fost a lui Lloyd George, la Palazzo San Giorgio.

Improvizator cum este, a stat în picioare, timp de o oră, a răspuns chestiunilor care i se dădeau pe diferite bucățele de hârtie; dar printr'un nenoroc foarte curios, nici una din hârtiuțele trimise de ziariștii francezi n'au ajuns până la el.

Rathenau n'a voit să se lase mai pe jos. La Municipio a ținut o conferință ziariștilor din lumea întreagă, cu o mână pe inimă și cu cealaltă în buzunar.

Fiecare a primit înainte de plecare, două sau trei circulare, în care era expus punctul de vedere german.

Atmosfera ia din ce în ce mai mult aspectul de bâlciu; de aceia nimeni nu s'a mirat când a văzut apărând aici pe Herriot, care fără îndoială a venit să studieze mijlocul de a instala la bâlciul din Lyon, raionul iluziunilor politice, care funcționează cu atâta succes la Genova.

Comisiunea politică

Comisiunea politică își ține ședințele când în castelul Baggio, la premierul italian Facta, când în villa Albertis, la Lloyd George.

După împrejurări ca și un gentleman, care îmbracă haina sau pyjamaua, uneori Comisiune se transformă în sub-comisiune.

Timpul e ploios de 20 de zile și Lloyd George e foarte înourat.

Electricitatea acumulându-se în cantități mai mari decât rațiunea, două-trei furtuni au și avut loc.

Barthou trimite fulgere scurte și strălucitoare, Lloyd George tună ca o orgă de biserică.

Facta ajutat de Beneș face toate sforțările ținând umbrela, pentru ca să nu fie inundată Conferința. Ce minunată ospitalitate oferă premierul italian.

Serbarea preparată de el trebue să reușească, de aceia surâzând el vrea să împace pe toți.

— Displace Franței memorandul rus? N'are importanță, căci scumpul nostru Cicerin îl va retrage, numai să-i cer aceasta — parc'ar vrea să spuie Facta.

Uneori Comisiunea politică ia înfățișarea unei lupte literare.

Barthou a adus o notă, redactată de delegația franceză. în care a presărat ceva din talentul său de academician.

Lloyd George privește cu satisfacție în același timp opera sa, învârtind ochelarii în mână și surâzând.

Facta se uită când la unul, când la altul cu oarecare teamă.

Lectura începe.

Skirmunt, delegatul Poloniei ascultă cu atenție.

Beneș se gândește la altceva, știind de mai înainte, de ce poate fi vorba. Cele două note sunt aproape asemănătoare deși de factură diferită: între ele nu e decât un brat de mare. Cineva trece Canalul?

Lloyd George refuză cel dintâi. Nota franceză — zice el — e minunată ca stil dar îi lipsește fondul; e atâta spumă, că nu știi unde-i berea.

Barthou replică cu voce incisivă că nota engleză are măreția stilului unei rugăciuni protestante, dar n'are aplicațiuni practice. Concluzia... numirea unei comisiuni de experți care să combine cele două redactări, în care principalii invitați sunt d-nii Facta și Themis.

Turnul lui Babel

Clădirea este vastă și se întinde în somptuosul Palazzo Reale. Intre cele două șiruri de carabinieri, vestibul belicos al păcei, trec de două ori pe zi delegațiunile escortate de secretarii și de experții lor.

Garderoba, la stânga, cu eleganții marinari italieni, Rușii îi simpatizează: ei își aduc aminte de ai lor, subretele revoluției.

Carabinierii știu dintr'odată dacă ești de-ai casei. Toți lucrătorii șantierului economic, veniți să reconstruiască planeta au un aer familiar.

Toți sunt îmbrăcați la fel: finezul, estonianul, olandezul, ungurul rusul, croatul, japonezul, îmbrăcați altădată în costumele lor naționale, care ar fi făcut senzație pe străzile Genovei sunt nivelați de uniformitatea vestonului. Umanitatea e gata pentru pacea generală!

Caracterele etnice apar însă imediat ce-i privești, grupați pe națiuni împrejurul meselor verzi în sala comisiunilor sau după diferențele de gust și obiceiuri, la bufet.

Felul de a lua ceaiul împarte deodată delegații, în mai multe familii distincte.

Ceaiul sau chocolata, iată cele două mari diviziuni ale lumei: unul se referă la cultura anglo-saxonă, celalt la spiritul latin. Pare că Japonezii optează pentru chocolată deși sunt producători de ceai.

Crimele politice din Bihor

Cum a fost omorâţi Dr. Ciordaş şi Boicaş — Ingropat de viu — Trei ani de continue cercetări — Siguranţa dă de urma criminalilor — Comisia pleacă spre locul crimei

Dela trimisul nostru special.

S'a împlinit 3 ani de când în părţile Bihorului s'a petrecut o barbară crimă: omorârea de către bande neregulate maghiare în timpul haosului din anul 1919 a fruntaşilor mişcărei naţionale din Bihor: Ioan Ciordaş şi Nicolae Boicaş din Beiuş de când aceşti doi fruntaşii ai românismului au fost răpiţi din fruntea poporului Bihorean şi îngropaţi aproape de vii, în fundul grădinei notarului Blaga din Lunca în noaptea de 3—4 Aprilie 1919.

Era pe vremea când Bihorul era despărţit de restul Ardealului prin „linia demarcaţională" Populaţia bihoreană se găsea în aşteptarea fericitului evenimnt când vitezele armate române trebuiau să treacă pentru a-i dezrobi de sub vitregul regim maghiar şi de teroarea revoluţiei, care a urmat imediat după dezagregarea imperiului habsburgic.

Bande neregulate revoluţionare formate din elemente dezordonate, cutreerau ţara Crişurilor, terorizând populaţia paşnică românească din acel ţinut. O simplă informaţie tendenţioasă a maghiarilor din aceste ţinuturi, o simplă bănuială a conducătorilor acestor bande era îndeajuns pentruca viaţa fruntaşilor români să fie pusă în primejdie.

Ajunse prin părţile Beiuşului bandele comuniste, care urmăreau în fond distrugerea ori cărei mişcări naţionale şi suprimarea conducătorilor poporului bihorean, au pus ochii pe fruntaşii românilor beiuşeni. Dr Ciordaş şi Bolcaş ale căror sentimente naţionale le erau destul de cunoscute, şi au decis suprimarea lor. Cu toate că Dr Ciordaş ştia ce are să-l aştepte, a refuzat sfatul prietenilor lui, care-l îndemnau să fugă, să se facă nevăzut pentru un timp.

Dar răzbunarea diabolică nu întârzie să sosească. In noaptea de 3—4 Aprilie 1919 bandele secuieşti încep să lucreze. Introducându-se în mod arbitrar în casa lui Ciordaş, îl leagă, îl scot afară maltratându-l şi insultându-l, îl leagă de o căruţă împreună cu doctorul Bolcaş şi sub paza baionetelor este dus spre o destinaţie necunoscută, spre durerea populaţiei române din Beiuş, şi a Bihorenilor, care nu puteau să-i vie cu nimic în ajutor. Până la intrarea armatei române, o mulţime de veşti, umblau despre soarta lor Situaţia aceea neclară a împiedecat cercetările, dar după intrarea armatei române s'a găsit în fundul unei grădini din comuna Lunca, la câţe zeci de kilometri de Beiuş, locul unde au fost ei înmormântaţi.

Ciordaş avea capul sfărâmat în mod oribil, ochii scoşi, iar zeci de înpunsături îi străbătuseră corpul. Bolcaş de asemenea acoperit de înpunsături, a fost găsit cu faţa în jos, cu pumii încleştaţi şi plini cu ţărână, dovadă că a fost îngropat de viu. Tot atunci şi cu acelaşi cruzime a fost ucis şi Nicolae Bogdan, directorul băncei din Vaşcău, asemenea un mare luptător naţionalist,

Toate cercetările întreprinse în decursul a 3 ani de zile, de când s'au săvârşit aceste mişeleşti crime, au rămas zadarnice. Comisiile de anchetă instituite de către parchetul şi siguranţa din Oradea Mare nu au adus nici un rezultat şi criminalii reuşiseră a rămâne nedescoperiţi.

Dar inspectoratul de siguranţă din Cluj, în fruntea căruia se găseşte destoinicul ei şef dr. Bianu, nu şi-a pierdut credinţa că autorii ei, care acum sunt la noi în Ardeal vor fi descoperiţi.

Lucrând cu râvnă şi pricepere s'a reuşit a se pune mâna pe autorii acestei crimei îndreptată contra fruntaşilor români din Bihor.

Criminalii au fost prinşi

După o muncă titanică căreia s'a adăugat şi mult tact şi iscusinţă, rând pe rând au fost arestaţi şi aduşi la Cluj pentru instrucţie criminali şi complici, care au mărturisit în parte crimele lor odioase.

De oarece interesele instrucţiei nu o permit, vom publica mai târziu numele arestaţilor şi amănuntele de cum au procedat la săvârşirea crimelor şi apoi cum au fost prinşi.

Instituirea unei comisiuni de anchetă

SPRE BEIUŞ

Sâmbătă 20 Mai

Imediat ce criminalii în număr de 12 au fost prinşi şi arestaţi, s'a instituit o comisiune de anchetă formată din d-nii: dr. Bianu inspectorul siguranţei din Ardeal, d. maior Cozac, comisar regal pe lângă consiliul de război din Cluj, dr. Şovrea, prim-procuror pe lângă Tribunalul din Oradea, d. locotenent Gherman, d. comisar Diaconescu şi 2 agenţi de siguranţă care împreună cu arestaţii puşi sub o escortă puternică s'au îndreptat spre Beiuş-Vascău pentru a se ancheta la faţa locului.

Graţie bunăvoinţei arătate de d. inspector dr. Bianu am putut întovărăşi comisia de anchetă, pentru a putea ţine pe cititorii noştri în curent cu mersul ei.

Intr'un vagon special sunt îmbarcaţi criminalii, pe a căror feţe nu se poate întrevedea nici un pic de pocăinţă sau remuşcare. Imbrăcaţi în haine comune, făcând parte dintr'o clasă de jos, ei sunt duşi spre locul unde sunt îmormântaţi aceia care au fost sufletul mişcărei naţionale din Bihor şi a căror moarte ei au provocat-o, crezând că prin moartea a doi din conducătorii mişcărei, vor putea să înăbuşe simţămintele naţionale ale bihorenilor.

Rezultatul anchetei la faţa locului îl vom publica în numărul nostru viitor.

Repertoriul Teatrului Naţional

Până la închiderea stagiunei

Joi 25 Mai

Reprezentaţie în beneficiul sinistraţilor din Lupeni

Joi 28 Mai

Ginerele d-lui Prefect

Sâmbătă 27 Mai

Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai matineu

Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai seara

Vlaicu-Vodă

Inchiderea stagiunei

Candidatii Partidului National-Liberal in Bihor

la alegerile de deputaţi, dela 28 şi 29 Maiu, sunt:

In cercul Alesd:

Dr. Nicolae Bănescu

Profesor la Universitatea din Cluj, unde de trei ani luminează tineretul ardelean; membru corespondent al Academiei Române.

In cercul Ceica:

Alexandru Lăpedatu

Profesor la Universitatea din Cluj, membru al Academiei Române, fost membru în delegaţia ţării la Sfaturile popoarelor adunate la Paris şi Genova.

In cercul Tileagd:

Dr. Gavril Tripon

Cunoscutul fruntaş al Ardealului, fost membru al comitetului naţional (dela 1890—1905), fost prefect al Bistriţa.

Câteşi trei oameni învăţaţi, harnici şi cinstiţi. Grija lor de binele obştesc o cunoaşte ţara, iubirea lor de poporul de jos i-a călăuzit în toată viaţa. Ridicaţi din mijlocul poporului numai prin meritul lor, ei ştiu să preţuiască cinstea, dreptatea şi munca, să plece urechea la suferinţa celor năcăjiţi, să ridice glasul pentru împlinirea nevoilor mulţimii.

Bihorenii pot fi mândri că guvernul li-a dat asemenea candidaţi. Ei vor avea într'înşii cei mai vrednici aleşi şi mai aprigi apărători ai intereselor obşteşti.

Ardealul in lumina serbărilor dela Blaj

— Un interview al d-lui ministru C. Banu —

Sunt cunoscute comentariile la care s'au dedat unele ziare în legătură cu discursurile rostite de d. C. Banu la serbările dela Blaj. Pentru a lămuri opinia publică asupra spiritului în care au fost ţinute acele discursuri, ziarul „Viitorul" a obţinut dela d. C. Banu următorul interview:

— Participarea d-v. la serbările din Blaj şi discursurile ce aţi rostit acolo au dat loc la interpretări, asupra cărora am dori să cunoaştem părerea d-v., am întrebat pe d-l ministru Banu.

— Libertatea interpretărilor, deşi nu e înscrisă în Constituţie — sau poate tocmai de aceea — nu o poate tortura nimeni. Faci ceeace conştiinţa îţi dictează şi laşi pe ceilalţi să spună ceeace conştiinţa, interesele ori sfânta simplicitate îi îndeamnă să spună.

Am fost la Blaj şi dacă am o părere de rău, este că nu au mers cât mai mulţi din vechiul regat. A fost acolo atâta însufleţită pietate încât acei cari, timp de două zile, am vibrat la fel cu mulţimea alergată din toate părţile Ardealului nu vom uita nici odată clipele de înălţare, pe care le-am trăit.

Se sărbătorea a 74-a aniversare a marei adunări naţionale din Câmpia Libertăţei. Era cea 'ai sărbătorire, pe care împrejurările o îngăduiau de la războiu încoace. Şi a fost, desigur, un gând fericit acela al Mitropolitului Suciu de a o prega şi de a chema la Blaj pe Românii de pretutindeni.

Adunarea din Blaj din 3/15 Mai 1848 însemna în viaţa fraţilor de peste munţi, unul din cele mai mari, dacă nu cel mai mare, din actele existenţei lor atât de încercate. Insemna afirmarea solemnă că poporul român din Transilvania era conştient de drepturile lui firesti şi că nu înţelegea să renunţe la ele, oricare ar fi fost presiunile sau ademenirile. A treia din cele patru rezoluţiuni, propuse atunci de Bărnuţ şi votate în unanimitate, suna: „NATIUNEA ROMANA SE DECLARA SI SE PROCLAMA DE NATIUNE DE SINE STATATOARE ŞI DE PARTE INTREGITOARE A TRANSILVANIEI, PE TEMEIUL LIBERTATII EGALE". Citească-se şi recitească-se discursul lui Bărnuţ — acea incomparabilă pagină de elocinţa politică, străbătută de un avânt dumnezeesc; adânceaască-se desvoltările acestor revoluţii din şedinţa de la 4 Mai şi, orce român va fi acela care va face-o, nu se va putea să nu simtă fiorul celei mai curate admiraţii pentru marea generaţie care, atât de limpede a simţit şi atât de bărbăteşte a formulat drepturile netăgăduite ale unu popor întreg. Iată deci, pentru ce m'am dus la Blaj. Ca membru al guvernului şi ca român din vechiul regat, m'am dus să aduc o cucernică închinare acelora cari, într'unul din cosurile mari ale desvoltării noastre istorice, au ştiut să reprezinte sufletul nepieritor al neamului şi biruitor, încă de pe atunci, în domenul moral.

Nu politică de partid..

— S'a zis însă că viaţi dus să faceţi politică de partid. Unii v'au asemănat cu Iago, alţii cu o Sirenă amăgitoare.

— Nici Iago, nici Sirenă ci pur şi simplu român care se duce în mijlocul fraţilor săi spre a-şi întări credinţele în cultul trecutului. Oare acolo am ajuns în ţara noastră încât să nu se poată grăi un cuvânt, să nu se poată schiţa un gest fără de tenebroase scopuri de politică de partid? Luptele dintre partide — am spus-o şi la Blaj — sunt inerente organizării noastre politice şi, din punctul de vedere al constiinţei cetăţeneşti, ele sunt un bine. Cu o singură condiţie, însă ca să nu pierdem din vedere că de asupra partidelor sunt STATUL ŞI interesele superioare şi PERMANENTE ALE NEAMULUI. Partidul nu e decât un instrument, care trebuie să fie întotdeauna pus în serviciul unor scopuri superioare de Stat.

Cum trebue înţeles regionalismul

— Ar fi fost însă — cum s'a scris — un fel de „duel oratoric" între d. Vaida-Voevod şi d-v. la banchetul oferit de Mitropolit.

— Duel, de loc. Şi nici un fel de luptă. Nici unul nici altul nu puteam să uităm unde ne aflăm. D. Vaida e un om bine crescut şi eu, îndrăznesc să cred, nu sunt un mojic. Este adevărat, d. Vaida, în cuvântarea pe care a rostit-o la acest banchet, a atins şi unele chestiuni politice. „Ne ofensaţi d-v. regătenii, — a spus d-sa, între altele — pe noi. Ardelenii, când ziceţi că ne-aţi dezrobit. Când la 48 naţiunea română din Ardeal şi-a afirmat independenţa ei naţională, prin acest act ea s'a dezrobit singură pe ea însăşi".

In răspunsul ce am avut onoarea să-i dau d-lui Vaida, m'am declarat de perfect acord cu d-sa în această privinţă, şi mă declar şi acum. Dacă era cineva care trebuia dezrobit, eram noi, era vechiul regat care — rob al hotarelor lui prea strimte şi al silniccei lui despărţiri de fraţii de acelaş sânge — nu se putea libera decât prin unirea cu Ardealul. Ceeace a şi făcut prin mari şi grele sacrificii de tot felul.

Mai vorbit d. Vaida şi despre regionalism. Pentru ce am nesocoti — spunea d-sa — ceea ce formează fondul sufletesc caracteristic al fiecăreia din ramurile ce constituie neamul nostru? Sunt şi în această privinţă de acord cu d. Vaida şi am spus-o. Dacă prin regionalism înţelegem această respectare şi promovare a însuşirilor noastre caracteristice, atunci de sigur, suntem cu toţii regionalişti. Idealul nostru nu poate fi un singur instrument şi un singur acord ci o orchestră şi o simfonie. Intr'un asemenea partid — dacă le-ar face — l'am rugat pe d. Vaida să mă înscrie şi d-sa, foarte amabil, mi-a declarat că partidul există şi că mă primeşte într'însul. Regret ca, la amabilitatea d-lui Vaida nu pot răspunde decât cu întemeiate şi mari rezerve asupra felului cum Partidul Naţional înţelege regionalismul şi că deci mă văd silit să declin cinstitoarea propunere ce mi s'a făcut

INFORMAȚII

Societatea Academică „Dacia Traiană" din Roma ține un curs absolut gratuit la Universitatea Populară, încredințând pe dl dr Eug. Angelescu cu predarea cursului de limba și literatuua română. Socotind însemnătatea acestui fapt pentru propaganda românească în străinătate, — prin aceasta facem apel la toate librăriile din țară și la toți autorii români, să binevoiască a trimite gratuit cărți românești, — de cari se simte o arzătoare lipsă, — pe adresa Societății Academice „Dacia-Traiană, Roma, Via della Coppelle 72. A

•

Societatea „Aurel Vlaicu" din Torino și „Dacia Traiana" din Roma vor constitui o federație a Studenților Români din străinătate pentru o propagandă comună pentru înfrățirea italo-română și apărarea mai eficace a intereselor studențești.

•

Prin decret regal s'a decis că regimentul 9 vânători va purta de azi înainte numirea de „Regimentul 9 vânători Regele Alexandru al Sârbilor. Croaților, și Slovenilor", iar ofițerii și trupa acestui regiment, vor purta pe contraepoleți cifra Maiestății Sale Regelui Alexandru.

•

A. Sa R. Principele Paul, vărul M. S. Regelui Alexandru al Jugoslaviei a sosit în Capitala, Duminecă seara la 11, descinzând în Gara de Nord, unde a fost întâmpinat pe peron de către A. S. R. Principele Carol, Moștenitorul Tronului împreună cu AA. LL. RR. Principesele Elena, Marioara, Irena a Greciei.

•

Dl Emil Buia a obținut diploma de inginer la școala politechnică din Roma.

■

Dl Anton Chemate, avocat din Galați, a fost promovat doctor în drept al Universității din Roma.

Pictorul Negoșanu, atât de bine cunoscut în cercurile artistice din țară și din străinătate va deschide o expoziție cu cele din urmă lucrări pe cari le-a realizat la Baia-Mare.

Expoziția va avea loc în sala Prefecturii și se va deschide Duminecă, 28 Mai, ora 11 a. m. și va rămâne zilnic deschisă publicului până la 10 Iunie, între orele 10 a. m. și 6 p. m.

■

Vineri 26 Mai orele 6 d. a. la Universitate, în Sala No. II, va avea loc cu proiecțiuni, Conferința d-lui prof dr Mihail despre Istoricul ochelarilor.

■

Joi 25 Mai, orele 4 d. a. va avea loc la Redută, în Str. Memorandului No. 21, o șezătoare festivă, — pentru ziua eroilor, — organizată de „Cultura Poporului", — cu concursul Școalei Normale, și al mai multor artiști.

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și căruciore pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

•

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Primește fiecare zi între oarele 8½—12 a. m. 2—8 p. m. 1755

•

Căutăm
imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.
Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

Din inițiativa doamnei general Florescu și cu concursul d-lor Pavel și Bobescu, Societatea Femeilor române ortodoxe va da un festival artistic în ziua de 1 Iunie la orele 8.30 p. m, în sala Teatrului Național din Cluj.

Se va juca cunoscuta „Șezătoare" a d-lui Tib. Brediceanu, „Liniștea Casei" și „Ca'n biblie", cu diletanți ca interpreți.

Spectacolul se va completa cu tablouri vivante, arii românești și cuplete de actualitate.

Biletele pentru seara reprezentației poartă No. 200 și se găsesc de vânzare la librăriile „Cartea Românească", „Anca" și la casa Teatrului.

■

Marți 30 Maiu a. c., la 8 ora seara, va avea loc la Teatrul Național producțiunea I-a de fine de an a elevilor Conservatorului, secția de dramă și ansamblu coral. Se va juca „Fântâna Blanduziei" de V. Alexandri și se va cânta: „Mama lui Ștefan cel mare" balada de G, Dima și „Crăiasa ielelor', balade de N. W. Gade, ambele pentru soli, cor și orchestră.

•

Savantul neurologist Dr. Parhon, profesor la Universitatea din Iași se află în localitate. Cu această ocaziune Domnia Sa va ține la Facultatea de Medicină câteva prelegeri, tratând despre glandele cu secreție internă.

■

Manuale practice pentru corespondența comercială și particulară
N. FILIPOVICI: Curs special de terminologie și frazeologie comercială **română-germană** . . Lei 10·—
Curs de aplicație a expresiunilor comerciale **engleze** . . . . . Lei 10·—
De vânzare la principalele librării din țară și la librăria editoare „CARTEA ROMÂNEASCĂ", București, precum și la librăria Cartea Românească S. A. Sucursala „Cosinzeana" CLUJ, Piața Unirii 7
1749

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

Sucursala unui mare magazin de încălțăminte din București a emis pe piața orașului Cluj bonuri pentru încălțăminte. Parchetul local găsind că aceste bonuni nu sunt în conformitate cu legea a dispus ca ele să nu mai fie împrăștiate, iar posesorilor să li se înapoieze bani.

S'au făcut multe reclamații contra numitului magasin care de și este în București, Calea Victoriei, nu s'a putut găsi spre a fi obligat să înapoieze bani încasați.

Intrebăm pe cei în drept daca nu socotesc că nerezolvirea unor reclamații de felul acesta nu încurajează tot felul de fapte nepermise văzând că nu se ia nici o măsură contra faptuitorilor cari pot nesupărați să-și urmeze operațiile.

■

Sâmbăta 27 Maiu, la orele 9, va avea loc în sala Prefecturii concertul cunoscutului bariton, dl N. Apostolescu, dela Opera Română din Cluj, cu concursul dlui dr. St. Brașcu.

■

Ziarul „Jutro" din Laibach aduce știea că feciorul fostului rege Nichita al Muntenegrului, George Petrovici, a intrat în rândurile comuniștilor.

■

La Universitatea „Harward" din Cambridge s'a produs o puternică explozie în laboratorul fizic. Au murit doi studenți, ceilalți cinci sunt grav răniți.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI
Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

•

Serbarea zilei de 25 Maiu 1922 pentru Comemorarea Eroilor căzuți pe câmpul de luptă în războiul mondial va urma după program:

1. La orele 10 dimneața Requiem în toate bisericile din Cluj. Pentru autorități în Capela Eroilor din strada Dorobanților.

2. La orele 11 autoritățile, armata și școlile se vor găsi în piața Unirii, de unde vor porni cu preoții în frunte în procesiune la cimitirul Eroilor; aci se va sluji un parastas.

Intreg orașul va fi pavozat.

Facem un călduros apel către cetățeni să depună flori pe mormintele Eroilor.

•

Corespondentul din Genova al lui „Petit Parisien" anunță, că înainte de a pleca din Genova, președintele delegației cehoslovace, d. E. Beneș, a avut discuțiuni cu președinții Micei antante în privința încheerii unei alianțe a acesteia pe timp de 20 de ani.

•

In Padua se va deschide dela 1 până la 15 Iulie 1922 al patrulea târd de mostre.

Ca reprezentant oficial și expeditor al acestui târg a fost desemnată firma Schenker et Co. București Str. Lipscani 94.

La această firmă sau la oricare altă sucursală din țară a acestei firme se pot obține gratis toate detailele referitoare la condițiunile de expunere și vizitare a menționatului târg, procurându-se în acelaș timp toate informațiunile ce vor fi cerute de cei interesați.

Menționata firmă oferă în special serviciile ei pentru transportul de mărfuri dela și către citatul târg, având posibilitatea prin reprezentanța ei din Veneția, Bocca di Piazza S. Marco de a efectua transporturile ce îi sunt încredințate cu cea mai mare promptitudine. 1814

PRECIZIUNE ȘI ELEGANȚĂ
CELE MAI NOI MODELE
„LONGINES"
Ceasornice de buzunar
Ceasornice-brățară
— în argint, aur, platină —
Se găsesc de vânzare numai la
Fenyő & Braunfeld
Bijoutieri
CLUJ, Piața Unirii. — Telefon 643 și 350.

S-A DESCHIS
în Cluj Piața Unirii No. 15 în localul fost D. S. Raftopol cel mai mare și modern
Magazin de Bijouterie
H. S. BRAUNFELD
1786 din firma
Fenyő și Braunfeld
asortat în permanență cu
Bijouterii fine. Ceasornice de precisiune. Argintărie.
Prețurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Miercuri, 24 Maiu 1922

Știrile răspândite în cercurile din streinătate că situația politică a dlui Lloyd George ar fi sdruncinată și că premierul englez nu poate să se mai spijine pe majoritățile parlamentare, se desminte pe dea'ntregul.

Sosirea la Londra a dlui Lloyd George a fost o adevărată serbătoare. Membrii celor două camere, miniștrii și un public imens au aclamat la gara pe primul-ministru.

— După o criză destul de îndelungată, guvernul de coaliție grec, a fost constituit sub președenția dlui Prototopapadokis. Dl Gunaris la Justiție, dl Teotokis la externe și dl Stratos la interne.

Misiunea noului guvern elen este de a pune capăt războiului de istovire din Asia Mică și de a apăra revendicările Greciei față de Turcia.

— Presa franceză continuă să atace politica întreprinsă în Europa de dl Lloyd George, ea exprimându-și îngrijorarea că premierul britanic n'a renunțat de loc la intențiunea de a se revizui unele din clauzele tratatului dela Versailles, din care cauză ziarele parisiene nu cred în succesul comisiunei de experți dela Haga.

TELEGRAME

Primul-Ministru al României, dl I. Brătianu, decorat cu „Marea Cruce a Legiunei de Onoare"

Paris. — **Poincaré a dat Luni un dineu în onoarea primului-ministru român Brătianu. Au asistat între alții generalul Foch, miniștrii Barthou, Maginot, Colrat, Laurent Eynac. Seara Poincaré a remis dlui Brătianu „Marea Cruce a Legiunei de Onoare".**

*

Ziarele francezbe publică articole elogioase cu privire la activitatea desfășurată de d-l Brătianu în timpul dezbaterilor dela Genua.

Starea Principesei Elisabeta ameliorată

București. — Cele mai noui telegrame sosite din Atena anunță că starea principesei Elisabeta e ameliorată. Complicațile sunt acum escluse.

Legitimiștii împiedecați să țină întrunire

Viena. — Partidul legitimiștilor a convocat eri o adunare în cercul al 15-lea; a fost însă împiedecat să facă declarații monarchiste de către socialiștii democrați, cari au ocupat de cu vreme localul.

Statutul funcționarilor în Austria

Viena. — Guvernul austriac va prezinta mâine Adunărei naționale un proect de lege în care se regulează situația materială a funcționarilor statului, în conformitate cu înțelegerea încheiată cu reprezentanții acestor funcționari. Acest proect prevede o nouă urcare a lefurilor funcționarilor.

Plecarea delegației franceze din Genua

Genova. — La plecarea lui Barthou, Colrat și a întregei delegațiuni franceză au fost conduși la gară de primministrul italian De Facta și ministrul de externe Schanzer, oferind delegației franceze flori cu colorile Franței și Italiei. La plecare delegațiunea franceză a fost viu aclamată.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

Se cumpărăm 1733 dela Drogueria

„EMKE"

Proprietarul firmei: Barkóczy Alexandru.

Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

Unde mergem?

La grădina Prințului, strada Turda (Tordai) No. 8 care se deschide la 27 Mai dela 5 ore după masă până dimineața.

Frumos local de grădină provăzut cu două sale de popice. Bucătărie cu mâncări bune, muzică de prima categorie și serviciu regulat.

Se roagă de concursul On. Publ. Brezló

1794 „Grădina Prințului"

Serbarea zilei de 10 Mai

Te-deumul — Asistența — Defilarea

Cu o deosebită însuflețire, Clujul a sărbătorit eri cea mai mare zi națională a neamului românesc, care aniversează pe lângă urcarea pe tron a Domnitorului Carol, Declararea Independenței, Proclamarea Regatului și încoronarea primului Rege al României cu coroana făurită în focul războiului, tot odată și unirea provinciilor românești la vechiul regat prin vitejia și sângele ostașilor noștri.

Douăzeci și una de lovituri de tun au dat în zorii zilei, semnalul începerei sărbătoarei.

Steaguri tricolore pretutindeni, covoare și coroane la ferestre împodobeau orașul.

Conform programului anunțat după terminarea serbărilor școlare și a Te-deumurilor în toate bisericile din Cluj, care prin sunetul clopotelor au trimes către A-Tot-puternicul ruga stăruitoare a credincioșilor, pentru sănătatea iubitei noastre Principese Elisabeta, armata, autoritățile civile, școalele și societățile cu drapelele lor au asistat la Te-deumul oficial din Piața Unirei.

Te-Deumul a fost oficiat cu multă ceremonie și cucernicie de P. S. Sa protopopul unit Dăianu, înconjurat de un numeros cler. Corul școalei normale de învățătoare a dat răspunsurile, iar la urmă muzicele militare au intonat Imnul regal.

In numeroasa asistență militară și civilă remarcăm pe d-nii: General Petala, comandantul Corpului VI armată, general Florescu, șef de stat major, general Bădescu, col. Popescu, col. Roman, col. Marinescu, consul francez Mouille, consul englez Goward, consul ceho-slovac, dr. Iulian Pop, primarul orașului, Dr. Meteș, prefectul județului, Călugăreanu rectorul Universității, Minea, Ghidionescu, Marin Ștefănescu, prof. universitari, Theodor Mihali, Lazăr Brădescu consilier la Curtea de Apel, Cepescu, procuror general, Praporgescu președintele tribunalului Bohățiel, președinte de secție, Păcurariu, Horia Bottea, judecători de ședință, Liviu Marțian, Timoc, consilieri silvici; Martinovici directorul statisticei; Popovici, prefectul poliției, Ghica, șeful siguranței etc. etc.

In tribuna doamnelor frumoasă impresie fac costumele naționale.

La orele 11.30 slujba fiind terminată, după ce d. general Petala a trecut trupele în revistă a primit defilarea școlilor și a trupelor.

Defilează mai întâi școlile primare, medii, civile, liceul de fete „Regina Maria", școala normală de învățătoare, liceul „Gh. Barit", liceele confesionale.

Publicul a fost plăcut impresionat de frumusețea costumului național, purtat de elevele școalei normale.

In sunetele impunătorului imn „Sambre et Meuse" defilează corpul ofițeresc din garnizoana Cluj, institutul medico-militar, apoi cercetașii și următoarele unități de trupă: Reg. 3 Vânători, Regim. 83 Inf., Divizionul 6 Tren, Regim. 31 Artil. și Reg. 32 Obuziere.

Ținuta maiestoasă a ostașilor noștri, splendid echipați a atras admirația întregei mulțimi, ce nu mai încăpea pe trotuare și în balcoanele clădirilor dimprejurul Pieței Unirei și i-a atras din partea publicului urale puternice, pline de însuflețire.

Parada s'a terminat cu intonarea de către muzicile militare a imnurilor: Deșteaptă-te române și La Arme.

Recepția dela Prefectură. Festivalul dela Teatrul Național. Retragerea cu torțe

După terminarea defilării autoritățile civile și militare, împreună cu reprezentanții clerului și ai culturei s'au îndreptat spre prefectura județului, unde d. general Petala, în numele armatei și d. Prefect Meteș, în numele guvernului au primit felicitările autorităților și instituțiunilor.

Cel dntâi ia cuvântul reprezentantul bisericei greco-orientale, după care urmează reprezentantul bisericei unite P. S. Sa Părintele Dăianu, care insistă asupra rolului ce l'a avut biserica în dezvoltarea culturei și menținerei naționalității române în Ardeal.

Reprezentanții cultului minorităților: unitar, romano-catolic, reformat, au luat de asemeni cuvântul. S'au relevat în special cuvintele adânc simțite, ale reprezentantului bisericei unitare maghiare.

In numele armatei vorbește d. general Florescu, arătând importanța ei în existența noastră ca stat național, fiind totodată și reazemul cel mai puternic al consolidării interne.

Mai țin discursuri d. Lazăr Brădescu, din partea magistraturei, d. Călugăreanu, rectorul Universității din partea învățământului întreg; Iuliu Pop, primarul orașului; Silviu Dragomir, prof. univ. în numele comitetului regional sportiv, cât și alți delegați ai diferitelor corporațiuni civile.

Răspunzând felicitărilor aduse, d. general Petala în numele armatei, remarcând cu bucurie faptul că la sărbătorirea acestei mari zile naționale au luat parte și minoritățile, spune că se va face interpretul sentimentelor tuturor, pe lângă persoana M. S. Regelui.

In numele guvernului răspunde d. prefect Meteș. Recepția s'a terminat cu citirea celor 2 telegrame trimise M. S. Regelui și Guvernului, din partea autorităților civile și militare ale orașului.

*

După amiază la ora 4 a avut loc la Teatrul Național, festivalul la care și-au dat concursul cele mai de seamă personalități artistice și culturale ale Clujului.

Serbarea a început cu intonarea Imnului regal. A vorbit apoi d. profesor Marin Ștefănescu, evidențiând deosebita importanță a zilei de 10 Mai în istoria neamului românesc, culegând unanime aplauze.

Mult aplaudat a fost d. Dimitriu în recitarea poeziei lui Coșbuc „Rugăciunea din urmă", cât și d. Koller care și-a arătat și cu acea stă ocazie talentul său de violonist.

Regretăm că lipsa de spațiu ne împiedecă de a insista asupra jocului desăvârit pe care l-au arătat artiștii în „Poemul Unirii", mulțumindu-ne să relevăm doar interpretarea plină de grațiozitate a talentatei artiste Olimpia Bârsan, care a fost răsplătită cu prelungite aplauze.

In publicul imens ce a luat parte la festival, s'a observat și cu această ocaziune frumusețea și diversitatea costumelor naționale din Săliște, Banat, Crișana, Valea Mureșului, etc.

*

La ora 9 seara toate străzile care duc spre Piața Unirei gemeau de lume; fără deosebire de naționalitate tot publicul aștepta retragerea cu torțe.

Un cortegiu impunător format din soldați, sudenți, cercetași și public cu muzici militare și torțe au străbătut străzile orașului feeric luminate, oprindu-se la urmă în fața statuei lui Mateiu Corvin, unde cu inima tresăltând de entuziasm și exaltare națională au jucat cu toții „Hora Unirii".

Un numeros public a circulat până târziu pe stradă, luând parte la preaslăvirea acestei mari zile a neamului românesc.

Cetiți „Infrațirea"

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că prin desființarea Directoratului de Interne Cluj, biroul său de lichidare a scos în vânzare publică, cu oferte închise, următoarele:

a) un automobil-camion Marta;

b) opt automobile turism, în stare de nefuncțiune;

c) Diferite materiale:

Accesorii, anvelope, camere de aer etc.

d) Peste 1500 Kgr. hârtie maculatură.

Vânzarea va avea loc la biroul Directorului General de Interne în zilele de 23—28 Maiu 1922 a. c. între orele 10—12 a. m.

Ofertele vor fi însoțite de o garanție în numerar de 10 la sută. 1803

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Regia Monopolurilor Statului. Direcțiunei Regionala Cluj.
Serviciul Technic. Cluj, la 16 Mai 1922.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 1 Iunie a. c. ora 11 a. m. se va ținea Direcțiunea Regională R. M. S. Cluj, Strada Șincai No. 16 licitațiune publică, cu oferte închise pentru aprovizionarea alor 30 (treizeci) vagoane (600 m³) lemne de foc cal. I.

Ofertanții vor înainta ofertele închise până la data și ora susindicată, pe oferte se va scrie: „Oferta relativ la furnizarea lemnelor de foc". Ofertele sosite după aceasta data, sau supra oferte nu se primesc.

La oferte se va anexa garanța de 5% din valoarea furnituri.

Condițiunile de predare se pot vedea în orele de serviciu în biroul Serviciului Technic și Exploatării.

Valabilitatea ofertei trebue menținută 30 zile dela data licitațiunei.

Directorul Serviciului: I. BĂBUTIU. 1797
Director Regional: P. IONESCU.

Ministerul Comunicațiilor. Copia actului No. 1902—1922. E.
Dir. Generală a. C. F. R.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor interesați că în conformitate cu acordurile de la Porto Rose între cele 7 state succesoare ale vechei monarchii austro-ungare, s'a hotărât restituirea reciprocă a materialului rulant de cale îngustă aparținând particularilor și companiilor de căi ferate private dintre statele succesoare, fără distincțiune pentru companiile din vechia monarchii austro-ungaro dacă liniile respective au fost exploatate de compania concesionară sau de vechiul stat austriae și ungaria.

Spre a se cunoaște acest material (locomotive și vagoane de cale ingustă) și a se interveni pentru punerea lui la dispoziținea proprietarilor, cei interesați urmează a trimite liste de locomotivele și vagoanele ce le lipsesc, pe adresa Direcțiunei Speciale a Serviciului de Mișcare (biuroul M. 3 b.) din Diirecțiunea Generală cât mai curînd posibil, și cel mult până la 15 Maiu a. c.

Aceste liste se vor trimite în cinci exemplare și vor cuprinde toate indicațiunile necesare identificării, ca: numărul locomotivei sau vagonului, marca, proprietari, felul vagonului (acoperit, descoperit, platforma) greutatea portetivă a vagonului.

București, 27 Aprilie 1922.

Pentru conformitate:
V. EMMA Dr. DÁVID.

No. 27485—20626 M. 3. 1922. 1774

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, **Piața Unirii No. 5.** 1385

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 40.
◆
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă oferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

No. 312—922.

Publicațiune.

Pentru furnizarea de pâne, pentru bolnavii din Institutul Pasteur se publică concurs, brutarii cari doresc a se angaja la furnizare vor înainta oferte în scris (timbrate și închise în plic) până la 25 Maiu a. c. Direcțiunei acestui Institut.

Licitația se va ținea în 26 Mai la ora 3 p. m. în biroul administrativ a acestui Institut et. III.

Condițiunile se pot vedea zilnic la administrație.

DIRECȚIUNEA
1747 INSTITUTULUI PASTEUR CLUJ.

Cautăm

imediat **Corespondenți** pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorat.

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

7556, 34564, 33169, 43882, 43608, 26897, 30084, 29684, 23094
8898, 15697, 15696, 19535, 31880, 41425, 32720, 24590, 18745, 28675
10779, 42309, 31228, 15789, 9031, 33886, 21982, 14898, 22098
17553, 24906, 21797, 13912, 20492, 36591, 23390, 11578, 25957
24456, 1903, 26878, 6575, 15440, 16648, 23210, 35671, 33813, 11983
44253, 4908, 20592, 11157, 1959, 38226, 54, 31551, 37839, 44673
24521, 9272, 22209, 6888, 27521, 18869, 44062, 48966, 18632. 49601
12372. 9371, 16027, 21551. Seria O. Nrii 3807, 12910, 24241, 19537
29283, 47355, 35213, 26768, 40311, 9099, 4088, 29714, 43694, 42705
28303, 11989, 43594, 11889, 28292, 44336, 13441, 28679, 2509
27294, 7035, 20142, 4921, 36610, 8802, 9930, 24807, 42025, 34058
639, 10315, 40184, 5318, 16675. 1449, 46593, 37484, 27538, 25756
43528, 9984, 43074, 607, 49180, 35095, 48626, 36961, 34937, 14707
229887, 4972, 6255, 32997, 26778, 27090, 19429, 12500, 4361, 4360
16066, 16978, 2266, 27702. 46056, 29533, 23127, 41110, 34191, 38252
38898, 6610, 16448, 536, 42380, 27851, 45629, 32354, 49642, 43047
46313, 36983, 11703, 46083, 23628, 21460, 40273, 33747, 14985

(Va urma.)

Mișcare în magistratura din Ardeal

„Monitorul" publică următoarea nouă mișcare în magistratură:

D-l Valentin Ionescu, judecător în clasa VI, gradul III-la tribunalul Oredea-Mare, se înaintează consilier în clasa VI, gradul I la Curtea de apel din Oradea-Mare.

D-l Petru P. Avramescu, actual prim-procuror la tribunalul Chișinău, se permută prim-procuror în clasa VI, gradul II la tribunalul Ibașfalău.

D-l Alexandru G. Șofey, procuror în clasa VII, gradul I la tribunalul Brașov, se numește judecător șef în aceeaș clasă și în acelaș grad la ocolul Brașov.

D-l Mihail M. Popescu, se numește judecător în clasa VII, gradul II la tribunalul Odorhei, în locul vacant.

D-l Arseniu Micu, judecător-șef în clasa VII, gradul I, la ocolul Bozovici din județul Caraș-Severin, se înaintează în clasa VI, gradul III, în funcțiunea ce ocupă.

D-l Isidor Lazlo, judecător-șef în clasa VI, gradul II, la ocolul Recașul-Timișan din județul Timiș, se înnaintează în clasa VI, gradul I, în funcțiunea ce ocupă.

Institutul social român

Organizarea muncii în noua constituție

— Conferința d-lui M. Sanielevici —

D-l M. Sanielevici, a tratat problema organizării muncii în noua constituție; ca un adevărat specialist, Duminică, la Fundația Carol. D-sa a fost unul din cei mai de seamă colaboratori ai legiuirilor muncitorești din țara noastră, și în această calitate, a studiat toate legislațiunile străine precum și tot ceeace s'a făcut la noi dar mai ales ceeace nu s'a făcut și trebuie să se facă.

La noi, libertatea muncii nu era un principiu indiscutabil până la războiul mondial.

Dovadă este faimoasa lege a tocmelilor agricole, din care se vede cu prisosință, că țăranul român nu era stăpân pe munca brațelor sale. — In altă ordine de idei, d-l Sanielevici crede, că nu trebue să facem prea mare caz de principiile care vor fi înscrise în constituție; regimul neoiobag, spune d-sa a fost mai puternic decât toată constituția liberală pe care am avut-o.

Trecând la organizarea muncii în legătură cu introducerea principiilor de politică socială în noua constituție, d-l Sanielevici, crede că aceasta nu e greu de realizat, întrucât avem legislațiuni muncitorești complecte, în toate țările industriale. Nu avem deci nimic de inovat, avem numai de imitat. Face o analiză a nouei constituțiuni germane din 1919. scoțând în evidentă principiile de care s'a călăuzit Constituanta germană de atunci, la alcătrirea legii fundamentale a Reichului, principii, pe care le-am putea introduce și noi în constituția pe care ne-o vom face, după cum le-au introdus cehoslovacii.

Astfel în Constituția germană, ocrotirea muncii și politica socială, ocupă un loc de frunte. Libertatea de opiniune a muncitorilor nu poate fi interzisă prin nici un fel de contract de muncă; se prevede ocrotirea maternității, reglementează intervențiunea statului în creșterea copiilor și protecțiunea tineretului muncitor. Constituția germană obligă pe toți cetățenii a primi funcțiuni onorifice (în consiliile de asistență și ocrotire socială). Având în vedere că muncitorimea trebue să fie bine pregătită pentru a nu se găsi într'o situație inferioară celorlalte clase sociale în viața publică, germanii au dat o mare atențiune învățământului primar și complimentar. In școala primară se va învăța dreptul public și pentru a se onora munca, o muncă manuală.

Viața economică în Constituția germană se bucură de libertatea comerțului și a muncii de libertatea de contractare. Proprietatea este de asemenea garantată, iar împărțirea și folosința pământului, nu se face decât sub supravegherea statului. Astfel Germania, a organizat prin noua ei Constituție munca, asigurând în acelaș timp muncitorimei o existență demnă.

Arată principiile socialiste înaintate ale Constituției germane și trece apoi la principiul ocrotirei internaționale a muncii. Ar trebui să mai introducem în Constituție, promisiunea că vom sprijini actiunile internaționale exercitate prin liga națiunilor ori prin biuroul internațional al muncii în favoarea muncitorilor.

Relațiile Americei în Europa centrală

Ziarele vienneze aduc o știre de mare importanță pentru economia Europei centrale, cu care Statele Unite americane au hotărît să întrețină de azi înainte legături mai intime decât în trecut. O companie de peste ocean, cu capital de 20 milioane dolari, a hotărât să facă convenții cu toate statele din mica antantă și cu celelalte state dunărene, relativ la schimbul comercial dintre Statele Unite și aceste state europene.

Convenția ce se va încheia zilele acestea de către o comisie, care va vizita în cursul lunei viitoare și capitala țării noastre, va prevedea, ca respectivele State și Statele Unite să nu facă comerț decât cu schimb, Europa centrală primind de peste ocean mărfurile de care are nevoe, iar America să primească prețul acelor tot în articole, bine înțeles nelucrate.

Inițiativa e de interes de sigur! Totuși, fiindcă își are și partea ei politică, nu știm, dacă nu va întâmpina anumite dificultăți. Anume, după aparențele pe care le știm, compania în chestiune a hotărât să-și fixeze sediul la Budapesta și să favorizeze în primul rând Germania, Austria și Ungaria și numai pe planul al doilea pe biruitori.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

DIN cauza introducerii *escelenielor noastre automobile noi*, ne angajăm *la orice călătorii* la orice distanță, *pe lângă un tarif estrem de convenabil*. PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99. Telefon 999. 1800

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Mare asortiment de ciorapi, mânuși, tricotaj și sotni pentru dame, bărbați și băeți la:
Dénes
Calea Reg. Ferdinand 2
1738-2 Telefon 591.

Reclama este sufletul comerțului

Sâmbătă 26 și Duminecă 27 Mai
vor avea loc mari demonstrații cu Automobilul
N. A. G.
Cei interesați pot lua informațiuni la 1586 a
Emil Blaga Cluj
Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 2-70

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

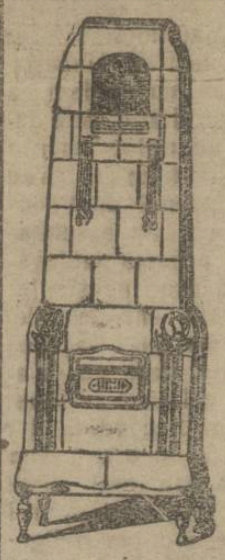

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră, din zi.
1393

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Motilor No. 7
L. C. Harötmuth si Karol Majors fii.

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Comerciant
etate 31 ani necăsătorit român de branșa colonialelor și ferăriei
caută post 1802
pentru imediat sau mai târziu de conducător sau magaziner dispunând de garanție morală și materială.

Adresa: SCRIBA VIRGIL Diciosânmartin

CARTON GUDRONAT
pentru acoperișuri 1771
se predă prompt și cu vagonul, în toate calitățile obicinuite în comerț de către Societatea Anonimă „Alpha" fabrică de produse chimice Cluj, Piața Ștefan cel Mare 4 și de către filiale și fabrica ei Arad, Str. Bercsényi No. 32
Adresele telegrafice: „Chemocorvin" Cluj „Alpha" Arad Telefon: Cluj 314 Arad 777

Banca de Sconț și schimb din Ardeal
Soc. Anonimă.
1753 Cluj, Piața Unirii 29
Palatul Bánffy.

◆

Se ocupă cu toate ramurile afacerilor bancare. Efectuează schimburi interne și externe, cumpără și vinde valute românești și streine precum și devize pe cel mai favorabil curs al zilei. Dă credite, scontează polițe, finanțează intreprinderi, dă credite și devize în condițiunile cele mai avantajoase. Primește depuneri cu dobânda cea mai avantajoasă. Recomandă atenției publice ramurile sale „safe" cu garanție impotriva focului și spargerilor.

In atențiunea Damelor!
Aducem la cunoștința invrednicitei societate a damelor că de azi începând lucrez împreuna cu Dnul Legmann Samuil din Buda-Pesta și continuăm de acuma sub firma
Salon de mode pentru dame, Legmann și Wartenberg.
Ne angajem a face cele mai moderne haine de modă franceză și engleză. Satisfacem și cele mai delicate pretenții.
1275 **Legmann si Wartenberg**
Cluj, Calea Victoriei 13

După cum suntem informați
atelierul de pictură Peille
aranjat cu gust, distins din Str. Saguna No 13 (fost Bartha Miklós-u.) din 3 l. curentă
e transformat deja în atelier de fotografat
și stă la dispoziție On. public sub conducereo specialistului proprietarul firmei
Emeric Gardi.
1728

Să găsesc
Pe sezonul de primăvară
recunoscute totdeauna ca cele mai bune și de forma cea mai nouă
GHETE „TURUL"
la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14

Cea mai mare fabrică de ghete a țării.

1370

Prima sucursală proprie în țară și streinătate

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile	Emke	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Restaurarea economică a Rusiei sovietiste

— Dela comunism la capitalism —

Comuniștilor-marxiști istoria le-a pus problema cea mai penibilă pentru ei: să lichideze marxismul ca doctrină și ca regim. După patru ani și jumătate de experimentări sângeroase. Lenin, a anunțat — în fine — cursul nou la politicei economice a guvernului sovietist: NEP, prescurtat: „novaia economicescaia politica”.

Ideologicește, acest curs nou e acceptarea din nou a principiilor „burgheze” de odinioară a producței și a distribuirii, a inițiativei particulare, a intreprinderilor cooperative independente, a comerțului liber, etc. De fapt, dreptul de proprietate, care cu decrete și cu împușcări fusese anulat, se restaurează și se întrupează în stăpâniri individuale de proprietăți denaționalizate, arendate și cumpărate. Politica economică a sovietelor, — fără ca să admită deocamdată îngrămădiri mari de capitaluri și mijloace de producție, provoacă în întreaga țară dezvoltarea repede și multilaterală a burgheziei mici.

Economiștii comuniști (Larin, Lozovski) continuă să dovedească cum că în realitate „acest curs nou nu e altceva de cât o strategie economică, o manevră de tactică cu scopul de a câștiga timp, de a creia baze pentru industria mare ca fundament a construcției comuniste. Comuniștii se retrag pe toată linia lor economică, iar formele economice de odinioară renasc pentru totdeauna. Ca rezultat vedem restabilirea întreprinderilor agricole, individuale și libere. Țăranul, care sta deasupra și în afară tuturor concepțiilor utopice, ca o forță creatoare, reală și indiscutabilă, a biruit încercările de producție socialistă. Statul — volens, nolens — trebuie să admită și să încurajeze întreprinderile lui. Hrana muncitorilor, și cum se presupunea, și a țăranilor, se înlocuiește cu salariul zilnic. Principiul fixării omului la un loc și la o funcție ca să lucreze ca un animal numerotat, cum a fost până mai deunăzi, a căzut și libertatea muncii — unul din cele mai prețioase bunuri ale omenirii — a triumfat. Numeroasele întreprinderi de stat încep să se dea în arendă. Statul închide întreprinderile care nu se pot arenda.

Centralizarea întregei vieți sociale în mâinile Statului n'a izbutit, descentralizarea ca principiu și ca fapt începe să ajute mult desvoltarea relațiunilor comerciale interne, iar mai târziu și externe. In acest scop se deschid bănci, credite și se efectuiază toate operațiile financiare. In Petersburg, Moscova, Kiew, Odessa și aproape în toate orașele Rusiei lucrătorii și funcționarii sovietiști plătesc pentru locuință, pentru lumină, apă, canalizație, pentru tot... Ca în țările burgheze, e introdus tariful pe căile ferate. „Călătoria gratuită până acum prezenta o priveliște de jefuiri fără milă a bogăției naționale”, scria într'o gazetă bolșevistă un adept al cursului nou. Cași cum un astfel de rezultat nu putea să se prevadă de mai înainte! Guvernul ia taxe obligatorii și pentru telegraf, telefon și comunicațiunile poștale. Se introduc mărcile.

Momentul principal în această febrilă activitate economică e ceea ce comuniștii au anunțat lumii întregi ca o victorie diplomatică internă; e așa zisa „alianța lor cu țăranul”. Zinoviev președintele Petrocomunei (Petersburg) și președintele comitetului executiv al Internaționalei a III, a declarat:

„Noi suntem nevoiți să ne retragem sub loviturile țăranului și trebue să facem foarte multe și meșteșugite manevre înaintea lui. Tot ce se face e o încercare ca noi înțelegem cu el. Noi încredințam în toate felurile pe țăran să-l ducem pe drumul nostru comunist, incă el ne răspundea încetând să semene”. Lenin mărturisește acelaș lucru: „Tot timpul trebuie să ținem compasul în așa fel ca să nu pierdem bunăvoința țăranului”.

E clar că țăranul realist și producător de bunuri indiscutabile a biruit pe comunistul utopist și nimicitor.

Infrângerea completă a marxismului în Rusia și risipirea visurilor comuniste ale experimentatorilor din Moscova e astăzi un fapt implinit. In politica lor economică externă, bolșevicii nu numai că nu sunt învingători, ci sunt învinși de moarte. In politica lor economică internă sunt îngenunchiați de țăranul neschimbat!

Dela revoluția mondială la alianța cu capitalismul, de la marxismul extrem la acceptarea principiilor economice de odinioară, aceasta e istoria experienței bolșevice care a însângerat atâția ani poporul rus.

Sancțiunile aliaților in Ungaria

Aproape toată săptămâna trecută presa și mai cu seamă cea ungurească, n'a contenit să comenteze în cele mai tendențioase chipuri pretenția formulată în privința reparațiunilor pe care le-ar datora statul nostru Ungariei. Ne-am ocupat în ultimul număr mai stăruitor de această chestiune, care e nedreaptă, motiv pentru care nici nu i-s'a dat până acum curs. Faptul, că Ungaria impută mereu vecinilor săi anumite nedreptăți față de ea, anumite tratamente care ar fi neumane, cu toatecă numai ea, țara celui mai puțin uman tratament cetățenesc, n'ar fi îndreptățită să protesteze; ne-a făcut să remarcăm în legătură cu o știre budapestană, cât de mult își bate guvernul Ungar capul cu respectarea tratatelor, respectare, pe care o cere cu atâta insistență altora.

Știrea budapestană anunță, că conferința ambasadorilor, având în vedere, că Ungaria caută mereu să se dea în lături din fața obligațiunii de a livra animalele hotărâte de tratatul de pace vecinilor păgubiți de ea, a adresat la Budapesta o notă energică, amenințând Ungaria cu sancțiuni grele în cazul când nu va îndeplini nici de această dată după trecerea a nenumărate luni de zile, litera tratatului. Ungaria a răspuns imediat, că va căuta să se conformeze, ceiace n'a făcut însă.

Nota aceasta mai trebue relevată și fiindcă după ani de zile e primul gest mai hotărât făcut de către aliați față de Ungaria. In orice caz însă, nu credem că ea va avea și rezultatul de a deschide ochii ungurilor asupra constatării, că în timp ce n'au îndeplinit ei în primul rând condițiunile tratatului, nu e echitabil sù pretindă aceasta învingătorilor, mai ales când aceștia le-au îndeplinit de ani de zile. Resultatul acesta nu-l va avea cu siguranță. Dar, dacă nu va avea rezultatul celalalt, cel imediat, al îndeplinirii condițiunilor de către Ungaria, în cazul când se va ajunge la sancțiuni. aliații vor fi în mod firesc siliți să nu-i mai permită nesocotirea obligațiunilor cari i s'au impus prin tratate.

Congresul comercianților.

Ministerul comunicațiilor a acordat comercianților pentru congresul dela Sibiu, o reducere de 75 al sută asupra tarifului pentru transportul pe calea ferată (clasa I, II și III).

Reducerea se obține pentru ducere în zilele de 1, 2, 3 și 4 Iunie, iar pentru întoarcere în zilele de 6, 7, 8 și 9 Iunie, la prezentarea bilețului de legitimație al Cercurilor comerciale.

Comitetul de organizare va pleca din București, Vineri 2 Iunie.

Reducerea privește transportul dela orice stațiune din țară pentru Sibiu și înveg.

Cetiți „Infrățirea“

Pentru cei cari vor sa emigreze în America

Consulatul Statelor-Unite din București a luat următoarele dispoziții cu privire la actele necesare celor cari voesc să emigreze în America

Viitorul imigranți trebuesc să depună paspoartele și documentele necesare precum și fotografiile la agenția cea mai apropiată a companiei de navigație cu care vor să călătorească sau la o societatae americană pentru ajutorul imigranților având sucursale în România. Aceste agenții le vor înainta Consulatului. Imigrații pot să înainteze aceste documente și direct Consulatului, în plic recomandat, dar în nici un caz nu este necesar nici de dorit ca imigranții să vină la București până ce nu vor fi chemați pentru viză de către Consul.

După examinarea documentelor trimise, Consulatul va înapoia pasportul emigrantului respectiv, informându-l când trebue să se prezinte la acest Consulat pentru a primi viza.

Documentele, etcetera, cari trebue să fie înaintate de emigrant pentru a obține numărull de înregistrare al acestui Consulat sunt:

1. Pasportul.
2. Patru fotografii 4 cm. pe 5 cm.
3. Certificat de naștere.
4. Certificat de moralitate indicând și timpul de reședință în orașul unde a fost eliberat.
5. Declarație de garanție dela prieteni sau rude din America.

Aceste dispoziții au fost luate de Consulat pentru a simplifica și ușura obținerea vizei și pentru a nu caza imigraților întârziere, dificultăți și speze, și mai cu seamă pentru a evita necesitatea anterioară ca imigranții să facă de două sau mai multe ori călătorie la București pentru obținerea vizei americane.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II. No. 524 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Duminecă 28 Maiu 1922

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI
şi
AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU [illegible] (ETAJ II)
Telefon:
ADMINISTRAŢIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN _ _ _ _ _ _ _ 180 LEI
„ 6 LUNI _ _ _ _ _ _ 90 „
„ 3 _ _ _ _ _ _ _ 45 „
„ 1 AN Pentru autorităţi 240 „

IN PREAJMA ALEGERILOR

Din nou cunoaştem agitaţia campaniei electorale: suntem în preajma alegerilor parţiale.

Fără să fi voit a înţelege lecţia politică pe care i-a dat-o rezultatul alegerilor generale, partidul naţional s'a asvârlit şi în această luptă înarmat cu mijloacele pe cari i le cunoaştem.

Coborându-se în mijlocul maselor, partidul naţional n'a voit nici de data aceasta să se lapede de tot ceiace politicianismul are mai urât ca metode şi ca sistemă.

Curg din nou însinuările şi calomniile la adresa oamenilor şi instituţiilor din vechul regat, se încearcă prin toate mijloacele atâţarea pasiunilor populare şi nu se scapă nici un prilej pentru a face cea mai demagogică agitaţie.

In timpul trecutelor campanii electorale ne-a fost dat să cunoaştem şi tema şi metoda partidului naţional. Ne aşteptam însă ca după rezultatul ultimelor alegeri, partidul naţional să înţeleagă că asemenea mijloace se pot folosi odată sau de două ori şi că în cele din urmă ele trebuesc părăsite, fiindcă nu pot fi mijlocaele unei organizaţii politice serioase şi trainice.

De aceia nădăjduiam că lepadându-se de tot ceeace este agitaţie şi politicianism, partidul naţional, căruia îi place să se creadă expresiunea politică a Ardealului, se va prezenta acum în faţa corpului electoral cu un program de realizări pentru numeroasele probleme care ne încearcă. Am fi vrut să-l vedem mişcându-se în jurul unei idei, sugerând soluţiuni, contribuind adică cu ceva pozitiv lo opera de organizare şi de consolidare a statului român.

In loc de aceasta, însă, partidul naţional nu face prin acţiunea sa politică decât să creieze dificultăţii operei de guvernare.

Dar prezentându-se în faţa corpului electoral, partidul naţional are acum o situaţiune foarte dificilă Lumea este sătulă de agitaţie şi de vorbe. Ea voeşte fapte. In acelaş timp situaţia guvernului este cu totul alta decât aceia din alegerile generale. Căci dacă atunci opinia publică din Ardeal nu-l cunoştea, ea a văzut ce a săvârşit guvernul dela alegeri încoace. Şi când acesta se găseşte în plină realizare a programului său de guvernare, când cele dintâi roade ale acestei munci se vădesc atât de frumoase, ce ecou va putea răscoli în opinia publică din Ardeal campania demagogică şi acţiunea de agitaţie a patidului naţional? Deoparte muncă realizatoare, de cealaltă numai agitaţie. Şi este lesne de înţeles spre cine trebue să meargă sufragiile cetăţenilor, mai cu seamă în împrejurările de faţă când ţara, strânsă din toate părţile de aprige necesităţi, are atâta nevoie de Inişte, de muncă şi de colaborarea frăţească a tuturora.

Acestea ar trebui să le vadă şi partidul naţional. El ar trebui să priceapă că o organizaţie politică nu poate trăi din exploatarea şi atâţarea pasiunilor populare. Partidul poporului a încercat să se ridice pe această operă de agitaţie. Dar pentrucă nu înfăţisa nici-o ideie şi n'avea nici un temeiu politic, el s'a destrămat îndată ce massele, desmeticite, i-au retras încrederea.

Acelaş lucru se petrece acum cu partidul ţărănist şi acelaş lucru se va petrece desigur şi cu partidul naţional.

Dacă totuşi rezultatul alegerilor parţiale va fi favorabil partidului naţional, el nu va însemna un succes pentru acesta, ci va fi încă o dovadă de lipsa de cultură şi de educaţie politică a maselor ţărăneşti. Căci ce altceva s'ar putea spune despre corpul electoral când, chemat să aleagă între un guvern a cărui muncă a început să-şi vădească roadele si între un partid care nu trăieşte decât din agitaţie şi pentru agitaţie, el s'ar rosti pentru acesta din urmă?

Şi în cazul acesta, ridicarea prin cultură a masselor populare se va impune una din cele mai grabnice probleme ale vieţii noastre publice în jurul căreia vor trebui să se întilnească toate partidele serioase şi cu grijă de viitorul acestei ţări.

Sărbătorirea d-lui Ion Brătianu la Paris

Telegramele anunţă că primul ministru francez a oferit un dineu în onoare d-lui Brătianu.

Au asistat generalul Foch, Barthou, Maginat, Dior, De Lastegrie, Coirat etc. Comitetul „Uniunei Latine" de sub presidenţia d-lui Barthou, a hotărât deasemeni să serbeze pe primul ministru român. Cu prilejul sărbătoarei zilei de Io Maiu, a avut loc la biserica românească din Paris un Te-Deum, la care, pe lângă autorităţile româneşti, au ţinut să asiste personalităţi din cele mai marcate ale politicei şi culturei franceze.

Franţa arată în felul acesta dragostea ce-o păstrează ţărei pe care dl Ion Brătianu a reprezentat-o la Genova şi recunoştinţa pentru serviciile pe care tactul şi abilitatea sa diplomatică le-a adus la conferinţa lumei, cauzei aliaţilor.

Spre mândria noastră, graţie primului ministru român concordia şi buna înţelegere au putut să domnească între delegaţii aliaţi la Genova, în momentele când se credea că această înţelegere este periclitată fără chip de îndreptare.

Noi ştim că mulţi compatrioţi de-ai noştri, duşi de-o exagerată patimă politică, vor fi amarnic răniţi în amorul lor propriu de primirea ce se face acum d-lui Brătianu la Paris. N'a trecut o lună de când susţineau cu toată puterea lor de convingerea că aliaţii noştri şi 'n special Franţa, privesc cu ochi răi, pe primul nostru ministru şi trimterea lui la conferinţa mondială va fi nefastă României. Cât de juste au fost profeţiile lor se poate vedea astăzi!

Nu poate fi decât cel mai bun indiciu, acesta, de cât credit trebue să acordăm celor cari, profesează zilnic cele mai nesăbuite calomnii la adresa conducătorilor de azi ai ţărei şi sub cuvânt că prin ele discreditează guvernul, aduc cele mai rele servicii patriei.

Invidia lor nepotincioasă începe să-şi arăte de acum dedesupturile ei sterpe şi interesate.

Un oaspete ilustru

Prof. Dr. I. Cantacuzino

Cu sosirea în localitate, a erudi tului profesor dr. I. Cantacuzino, a cărui faimă ştiinţifică e cunoscută de multă vreme în Occident, Clujul adaogă la numele lui de Martonne, Guiart, Levaditi, Marinescu etc. încă un ilustru oaspete, care îl onorează cu vizita sa.

Făcându-şi primele studii în Romănia şi apoi cele superioare în Franţa, d-rul Cantacuzino reintors în patrie a fost unul din cei mai sârguitori propagandişti ai culturii ştiinţifice franceze şi primul care a inaugurat la noi studiul Biologiei experimentale, prin publicarea sub conducerea sa a revistei „Archives de Biologie".

Posedând pe lângă cultura ştiin lângă meritele sale ştiinţifice e şi un eminent spirit organizator, are un deosebit merit în conducerea sa nitară a celor două războaie ce le-am purtat contra duşmanilor: el a combătut în 1913 epidemia de holeră şi tot graţie lui s'a putut stinge în 1917 epidemia de tifos exantematic, care a permis refacerea armatei noastre.

Posedând pe lângă cultur ştiinţifică, o vastă cultură generală şi având multe cunoştinţe în lumea politică a Occidentului, profesorul Cantacuzino, care e unul din cei mai fervenţi admiratori ai Franţei n'a pregetat să-şi pue la contribuţie toate cunoştinţele şi relaţiunile sale, pentru a apăra cu un deosebit succes interesele României întregite la Conferinţa de Pace.

Deasemeni Domnia Sa a luat parte în cursul lunei Aprilie a. c. şi la Conferinţa internaţională de la Varşovia, fiind de un deosebit folos la rezolvirea tuturor chestiuni lor, prin cuvântul său hotărâtor.

Clujul cultural datoreşte profesorului Cantacuzino o nemărginită recunoştinţă pentru că a făcut parte dintre acei oameni, care au dat cel mai puternic şi mai dezinteresat sprijin la organizarea Universităţei clujene, fiind neîncetat un sincer susţinător al intereselor acesteia.

De aceia, astăzi când Domnia Sa vine să-şi spue cuvântul într'una dintre cele mai însemnate chestiuni din Biologia medicală, asupra: imunităţei şi sero-diagnosticului nu putem decât să fim mândri de cinstea ce o face savantul profesor, Universităţei din Cluj şi odată cu urarea de bună venire să-i aducem sincerile noastre omagii.

Presa opoziţiei şi consolidarea bonurilor de tezaur

Ministrul de finanţe, dl Vintilă Brătianu a fost chemat la Paris pentru consolidarea bonurilor de tezaur. Precum se vede, guvernul actual a ştiut să găsească calea ca să ajungă la tranşarea acestei împovorătoare chestiuni, care avea o influenţă atât de nefastă pentru valorificarea valutei noastre.

Unele ziare din opoziţie au găsit totuşi prilejul, cu ocazia acestui fapt îmbucurător, să-şi umple din nou coloanele cu searbedele şi stereotipele lor ironici faţă de starea noastră financiară. Ca şi când ar fi vorba de situaţia economică a unui stat străin, presa opoziţionistă îşi arată satisfacţia că cu toată deplasarea dlui V. Brătianu, valuta românească se menţine totuşi între şapte şi opt. Şi dl Vintilă Brătianu, nici n'a ajuns măcar la Paris.

Dar chiar când ministrul de finanţe va fi luat contact cu instituţiile financiare din străinătate, chiar când în urma tratativelor dintre domnia-sa şi instituţiunile acestea, leul se va ridica în valoare prin consolidarea bonurilor de tezaur, nu ne aşteptăm la altă atitudine din partea presei opoziţioniste. Ea va fi profund consternată de succesele ministrului de finanţe şi o vom vedea demonstrând cu societăţile financiare respective ale partidelor, că ascensiunea leului este provizorie şi că ea nu poate fi decât ultimul lui semn de viaţă înainte de a se prăbuşi definitiv în neant.

Starea aceasta de spirit a opoziţiei care în ura ei împotriva guvernului, pare a dori chiar dezastrul ţărei, pentru a-şi vedea realizate sinistre'e profeţii, pe care cu o complectă lipsă de simţ moral le profesează zilnic la adreza statului, nu ştim cum va fi calificată de marea masă a cetăţenilor; ne închipuim că nu poate stârni decât cel mult desgustul general.

Pentru că în fond leul nostru se menţine încă la nivelul unde l'a găsit actualul guvern, nu este câtuşi de puţin o dovadă că îi sunt tăiate orice şanse de ridicare. Socotim că dimpotrivă.

Căci i ar fi fost desigur destul de uşor şi actualului ministru de finanţe să facă dela început o mică manevră financiară pe piaţa Parisului, ca leul să sară dintr'odată la o valoare de câteva centime în plus. Ne amintim cu toţii cât de uşor le venea guvernelor anterioare să cumpere lei de pe pieţele străinătăţei, îngropându-ne în datorii şi greutăţi financiare. dar, care pentru moment aveau darul să arunce un luciu efemer urgisitei noastre monede de hârtie. Lovituri geniale de felul acestora, care mai de grabă stricau vieţei noastre economice, provocau atâtea falimente pe piaţa românească, se dădeau în ultimul timp atât de frecvente că ajunsesem să ne îngrijim de averea noastră, care ajunsese obiectul experienţelor tuturor Napoleonilor improvizaţi ai finanţei naţionale.

Actualul guvern a găsit însă de cuviinţă să procedeze cu mult mai precaut dar cu atât mai temeinic. Rezultatele acţiunei lui vor fi poate mai târzii dar sigure şi definitive. Iar presa opoziţiei se va lamenta în zadar pe laurii actualului guvern. Va apărea atunci în faţa opiniei publice în adevărata ei lumină: falsă şi antinaţională.

Mișcarae culturală, literară, teatrală, artistică

Conferințele d. prof. H. Focillon

— Conferința VI-a și VII-a —

Sub cel de al doilea Imperiu, mișcarea care duce pe pictori spre o expresie puternică, sinceră și directă a vieței moderne se întinde din ce în ce. Obosiți și plictisiți de manierismul ultimilor romantici, de electismul pictorilor oficiali, tineri pictori, credincioși lecțiilor lui Courbet ca profesor de adevăr și ale lui Delacroix ca poet al materiei picturale, înfruntă cu îndărjire severitatea juriilor Salonului. In 1863 un Salon al celor refuzați face apel la public și printre expozanți se numără Cals, Harpignies, Joukind, Bracquemond, Legros, Manet, Fantin-Latour, Lhisler.

Edouard Manet (1832—1883), personalitatea cea mai puternică și cea mai răsărită a cestui grup, studie mai întâi pe maeștrii spanioli, pentru care păstră totdeauna o predilecție a cărei urme se văd în toate operile sale. Spania lui Zurbaran, Velasquez și Goya a inspirat primele sale tablouri, Le Guitarrero, Copilul cu câinele, Copilul cu spada, mai ales Bătrânii Muzicanți, zugrăvit cu o energie admirabilă, cu un sentiment aprig și larg, în frumoase opoziții de alb și de negru. După aceasta, viața modernă, încă străbătută de spaniolism, atrage pe acest frumos pictor. In 1863 Dejunul pe iarbă grupează în mijlocul unui peisagiu plin de frumoase reflecte figuri contemporane, în pantaloni și în haină, alături de nuduri feminine în felul lui Tiziano și Giorgione.

In 1865, Olympia este un fel de omagiu lui Goya, însă mai ales o expresie deosebit de nervoasă, subtilă și savuroasă a plasticei femeei moderne; Balconul amintește și el unul din Capriciile maestrului spaniol, însă este tot atât de mult o pagină mare și familiară a omenirei franceze de azi. Toată această artă face un loc de frunte raporturilor elocvente de alb și de negru. Dar puțin câte puțin influența a doi prieteni, Minet și Bazille luminează și înveselește paleta lui Manet. Operile frumoase din ultimii ani, Argenteuil (1874), Nana (1877), Barul dela Folies Bergeres (1882) sunt definitiv cucerite pentru lumină și aer paleta se curăță de tonurile surde și funebre, pe care le înlocnesc armonii fine și proaspete.

Henri Fantin-Latour (1836—1904, are poate mai puțină putere, dar sufletul său e mai pacinic, mai profund. Mult timp elevul marilor venețieni (copia sa despre Nunta dela Cana este admirabilă), el poate fi considerat ca un romantic al modernismului. Fie că pictează în Omagiu lui Delacroix, în Atelierul din Batignolles, în Colț de masă grupe de portrete în felul lui Frantz Hals și a pictorilor corporațiilor, fie că evocă în picturile și litografiile sale meandri vertiginoși și sugestiile misterioase ale muzicei mari, el este totdeauna un admirabil poet al vieței interioare, al lirismului gândirei înalte, al farmecului prestigios al visului.

Dacă Fantin-Latour este romanticul modernismului, Edgard Degas (1834—1917) este clasicul lui. Primele sale opere (Semiramis, les Malheurs d'Orleans, les jeunes Filles Sportiates) se alipesc, prin frumusețea desemnului și prin tendința la stil, de opera lui Ingres. Puțin câte puțin Degras evoluiază spre o expresie mai ascuțită și mai liberă a umanității moderne: nervos, subtil și puternic, el traduce cu măestrie tot ce e secret și esențial în spectacolele cele mai caracteristice ale vieței de astăzi. Pe câmpurile de curse în foyerul dansului, unde ochiul său învățat și agil spionează gesturile balerinelor ușoare ca niște pisici, în cabinetul de toaletă al femeei moderne, în atelierul spălătoreselor, unde armonii rare se stabilesc între culorile rufelor răspândite, unde atitudinea lucrătoarei în plină muncă are un accent și un caracter pe care numai el a știut să le vadă și să facă să fie văzute, el descopere capodopere de viață pe care le prinde, oarecum, și le fixează în opere nemuritoare.

*

S'a văzut ce influență exercitase asupra lui Manet pictori ca Bazille și Monet, a căror grije de căpetenie era să lumineze paleta picturei moderne și să substitue tonalităților surde sau violente ale efectelor de atelier, poezia strălucitoare a „plein-air-ului. Bazille este unul dintre inițiatori, Monet unul dintre șefi și poate reprezentantul cel mai din belșug dotat al mișcărei impresioniste. Acest nume, impresionismul, desemnează mai mult decât caracterizează un grup de maeștri și o sforțare care onorează în chip deosebit secolul al XIX-a francez. Fecare epocă are concepția sa despre univers, tradusă în termeni deosebiți, dar în acelaș sens, de filozofi, de poeți și de pictori. Gândirea cartezină este ilustrată de peisagiul francez, după cum l-au conceput Claude Lorrain și Poussin — ordine, stabilitate, rațiune. Pentru noi natura este teatrul unor schimbări infinite. Fenomenele se succed, se pătrund, dispar neîncetat. Universul este o feerie care se creiază, se distruge și reîncepe la fiecare minut. Materia, ea însăși, care se considera în trecut ca o masă nemișcată și oarbă, îngropată în densitate și greutate, se dematerializează subit, fără să băgăm de seamă. Ea e un aspect al energiei.

Nimic nu ne face mai bine să pricepem acest lucru decât jocurile de lumină care, răspândindu-se ca o pulbere în jurul lucrurilor și asociindu-le la variațiile sale in time, pare că le descompune în elementele lor și le târăște într'o mișcare perpetuă. A zugrăvi lumina, sau, mai de grabă, lucrurile în funcție de lumină, iată principiul și grija artei impresioniste, procedând prin tonuri curate, juxtapuse substituind materiei omogene a vechei picturi un sistem de pete și de strii vibrătoare, punând în mijlocul paletei un negru sau brun, ci alb. De atunci încoace peisagiile, în acelaș timp precise și în mișcare, scăldate în tonuri strălucitoare și adevărate, nasc sub penelul maeștrilor și par că întineresc lumea: largi și grave, uneori de o maiestate epică cu Claude Monet, întinse, duioase și melancolice cu Sisley, nervoase, spirituale, adesea pline de simțire, totdeauna adânc sincere cu Pissarro.

Renoir zugrăvește femeia ca pe un frumos fruct aurit pe care lumina îl mângâe cu o atingere ușoară. Mica baletistă din colecția Durand Ruel, femee și copilă în acelaș timp, de o strengărie copilăroasă și voluptoasă în acelaș timp castă dar turburând totuși în frumoasa ei gătează de dansatoare, n'are nimic din accentul crud al lui Degas.

Monet admirase pânzele lui Turner din Londra, acuarelele sale a căror apă reflectează o lumină de miracol. In prăvălia unui băcan olandez el avusese revelația estampei japoneze, artă de o spiritualitate care te uimește, odă familiară sinceretății și transparenței tonurilor, sub un cer de o curățenie delicioasă, într'o natură spălată continuu de ploi... Dar impresionismul francez nu e rezultatul influențelor streine sau depărtate. El este termenul logic al tuturor sforțărilor ale căror caractere și momente le-am analizat. El este expresia spontană a unei mari poezii naturaliste, conformă concepției franceze despre lume, pentru realizarea căreia tehnica sa l'a servit de minune.

Cezanne, Ganguin sunt ei impresioniști? Amândoi au beneficiat de cuceririle impresionismului, studiul luminei, puritatea tonului, libertatea, puterea sentimentului naturalist — dar ei anunță o artă diferită, o epocă nouă. Universul mereu fugar, natura nestatornică și schimbătoare, perpetua scurgere a lucrurilor nu se citesc în operile lor.

Cézanne construește cu o putere și sinceritate uimitoare peisagii masive, naturi moarte solemne, portrete care sunt neuitate descoperiri de adevăruri. El pune tonul cu o lărgime și o soliditate, cu o putere de expresie obiectivă care îl deosibesc de toți contemporanii săi. Sub penelul său lucrurile nu fug: ele nasc, iau formă, volum și relief cu o autoritate impunătoare.

Ganguin a mers să caute secretul stilului, al inocenței și gravității în mijlocul unei rase îndepărtate, barbară și fermecătoare, la niște bărbați și femei de aramă roșie, liniștiți ca niște zei, străini ca niște figuri pe care le vedem în vis, pe țărmurile formate din resturi de mărgean ale unei mări tropicale, sub frunzișuri de palmier, cu flori ca niște stele misterioase. Arta pare că se întoarce la originele sale, că se îmbracă cu maiestatea lucrurilor foarte vechi și că se scaldă, în acelaș timp, în lumina unei aurore noi. Astfel geniul francez inepuizabil în lucruri noi și în cercetări de tot felul, deșteaptă continuu curiozitatea noastră, o stimulează și o îndreaptă spre un necunoscut fecund.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Conferința dela Genova

— Insemnările unui spectator —

III

Sălile comisiunilor

O succesiune de săli imense, decorate după gustul italian și în care luxul vechiu se amestecă cu confortul modern.

Delegații sunt aranjați la mesele în formă de potcoavă, care sunt dejur împrejurul sălilor, inapoia lor tăcuți și impasibili stau consilierii.

In centru se află două mese mai mici, boxul interpreților și tribunalul secretarilor Societății Națiunilor. Printre interprete signora Agresti, engleză prin naștere, a atras admirația tuturor prin fenomenala sa memorie auditivă.

Privind țintă spre orator îl fascinează parcă, cu atenția sa magnetică și când acesta a sfârșit, signora Agresti fără să fi luat vre-o notă traduce discursul, care n'a durat mai puțin de două zeci de minute.

Interpretul, cu tot caracterul său poliglot nu pierde tipul său național prin aspect fizic, apucături și accent.

Din contră, secretarii Societății Națiunilor printr'o curioasă aplicațiune la legea lui Darwin, realizează tipul internațional.

Tineri, rași, cu o eleganță nedefinită nu arată prin nici o trăsătură țara lor de baștină.

Am asistat la numeroase ședințe cu o curiozitate intensă și cu adânca voință de a crede că unirea între oameni se poate realiza. Sub frazele elegante expuse cu ton curtenitor, ieșeaza însă totdea la iveală șarpele rivalității eterne.

La comisiunea economică

lor, din această comisiunele lipsește flacăra dragostei și a generozității apostolilor, chemați să facă pace.

Experți de tot soiul, financiari, economiști, juriști sunt reuniți aici, pentru a evalua cu grijă prăzile pământului și a lua partea care se cuvine țărei ce reprezintă.

Lumea modernă, ajunsă sub dominațiunea lui Mercur, zeul comerțului, vrea să înlăture flagelul războiului, fără ca să se gândească că el a fost sămânța binecuvântată a comerțului!

Negustorul care caută un debuseu pentru produsele sale și luptă contra concurenței întrece lăcomia prințului de odinioară, care voia să stăpânească din Vanitate o provincie.

In dorința de a se păstra ordine s'a pus în prima zi câte o pancartă de indică fiecărei țări, locul rezervat delegaților săi.

A 3-a zi însă, toate aceste pancarte, vestigii ale timpurilor barbare au dispărut. Nu era decât un vast spațiu internațional favorabil împăcărilor între popoare.

In zadar! Fiecare din delegați, împins de un instinct infailibil își găsește în fiecare zi locul; mai mult, de frică să nu se amestece, delegațiunile au lăsat între ele un mic spațiu, care se mărește din zi în zi.

Se poate prinde și mai bine această perzistentă a particularismului național în cursul discuțiunilor, a căror evoluție e foarte curioasă.

Mai întâi s'a trecut printr'o fază teoretică. Era atmosfera Sorbonei în zilele de mare controversă.

Teorii de drept internațional au fost îmbrățișate cu un mare lux de imparțialitate și multă mărinimie sufletească.

Intre toți, delegații bolșevici, au savurat cu deliciu dizertațiunile reprezentanților regimurilor burgheze, împărtășindu-le în acelaș timp.

Cine ar fi crezut că satanicul Racowski poate să trateze cu atâta blândețe grav problemă a liberalui schimb și a protecțiunei?

In scurt timp însă fluxul oratoric a cedat locul chestiunilor particulare, care a aruncat fluviul altruist în marea egoismului național.

Punându-se chestiunea ușurărei căilor comerciale pe seama guvernelor respective delegatul german, fixând cu privirea delegațiunea franceză, propune ca clauza națiunei cea mai favorizată din univers să fie întinsă, asupra tuturor națiunilor lumei.

Scânteia a aprins focul; chiar experții se trezesc din somnul lor ieratic.

Propunerea germană vizează direct tratatul de la Versailles. Delegatul englez însă, găsește propunerea foarte naturală și cere să se treacă la discuțiunea practică a diferitelor articole ale propunerei; delegatul italian în termeni cumpătați, mărturisește cu o sinceritate puțin perversă, interesul său în ce privește materiile prime: Astfel diferențiarea punctului de vedere economic e gata să rupă legăturile politice dintre aliați. Veselia delegaților germani se manifestă prin surâsuri destul de perceptibile.

Președintele delegației franceze fără a părăsi planul comercial, al chestiunei pareză lovitura, găsind mijlocul să înlăture deocamdată pericolul.

Și din nou se arată solidaritatea Aliaților, un moment compromisă, spre părerea de rău a delegaților germani.

Și nu sunt rare aceste incidente ale delegației germane, care e maestră în domeniul confuziunei și echivocului.

De multe ori e necesară pentru liniștirea atmosferei, intervenția delegatului elvețian. Poporul elvețian, grație loialității sale și spiritului său practic servește cauza păcei, mai bine decât orice utopist. El arată totdeauna cu sinceritate antagonismele care se nasc din deosebirea nevoilor comerciale ale țărilor și egoismul său cordial se împacă totdeauna cu bunul simț.

Căci e imposibil să poți găsi o formulă universală, care să dea satisfacție în acelaș timp tuturor intereselor fără a neglija dreptatea.

Pacea lumei este mai mult o problemă de psichologie, decât o problemă juridică.

A venit timpul, când oamenii nu mai au ce învăța din texte, din contactul, și lupta diferitelor interese ies soluțiile, care să mulțumească interesele particulare economice ale națiunilor.

De accia delegațiile economice, ca să-și poată îndeplini complect rolul lor, ar trebui, să aibă tot atâția filozofi cât și tehniciani.

Cronica politică

Guvernul în faţa alegătorilor. — Este incontestabil că în alegerile parţiale cari vor avea loc peste câteva zile, guvernul se bucură de o situaţiune mult mai avantajoasă decât în alegerile trecute. Căci dacă acum trei luni el cerea sufragiile populaţiei în virtutea programului de guvernare, astăzi când o parte a acestui program se găseşte realizată, guvernul se prezintă în faţa corpului electoral întemeiat pe ceiace a isbutit să înfăptuiască în scurta-i guvernare.

Şi în acest timp a realizat un buget de economii, real şi precis, a intensificat şi a reorganizat căile ferate, a pus ordine în administraţie şi a curmat jaful şi risipa banului public chemând la răspundere pe toţi aceia cari din situaţiile lor au făcut prilej de afaceri.

Prin tactul şi inteligenţa politică a d-lui Brătianu, România şi-a câştigat locul pe care-l merită în situaţia internaţională.

Iar în ceiace priveşte numai Ardealul, guvernul a dispus imediata aplicare a reformei agrare şi a dovedit în toate problemele vieţii ardeleneşti că înţelege să respecte sufletul ardelenesc şi tot ceiace este bun aci ca instituţii şi legi.

Desigur că realizările de până acum nu constituesc decât o parte din opera pe care guvernul a fost chemat s'o îndeplinească. Inceputul este însă plin de făgăduieli.

Cu acest bagaj de fapte, cu râvna şi priceperea pe care a dovedit-o in realizarea lor, guvernul se prezintă în faţa urnelor. Odată cu el se înfăţişează şi adversari cari nu fac decât să strige şi să se agite. Ei nu voesc să contribuie cu nimic la opera de guvernare şi de refacere.

Intre guvern şi aceştia, cetăţeanul este chemat să aleagă. Rezultatul alegerilor, dacă există aci o conştiinţă politică, nu va putea fi decât favorabil guvernului.

Ungurii şi statul român

Roadele campaniei dusă de opoziţie împotriva guvernului

Faptul asupra căruia ne oprim e caracteristic şi nu ni-a dat numai nouă de gândit. Toţi aceia, cari au dezaprobat campania făcută împotrivă guvernanţilor ţării de oameni, cari, deşi erau români de ai noştri, ar dori şi chiar au cerut intervenţia aliaţilor în treburile noastre, — toţi aceia au prevăzut faptul acesta al nesocotirii situaţiunilor noastre de stat de către minorităţi. S'a creat prin această campanie, sprijinită şi de străini, mai cu seamă de Ungaria, un sistem nenorocit: nesocotirea guvernanţilor ţării. Acest rezultat l'am văzut nu mai departe decât săptămâna aceasta, când în loc să se adreseze guvernului, concetăţenii unguri au vo t să dea buzna de-a-dreptul la Palat, cu chestiuni, a căror rezolvare nu atârnă de suveran şi care de fapt au şi fost rezolvate în absenţa acestuia, tot de către autoritatea indicată, de către guvern.

Răul acestei nesocotiri care ameninţă să devină obicei, l'am văzut însă în adevăratu-i aspect abia acum, după ce s'a făcut demersul ungurilor. Un ziar maghiar, care se poate mândri cu paternitatea ideii de mersului direct la Suveran, se miră, că ungurii ardeleni au rămas timizi de când sunt stăpânire românească şi nu s'au dus la Liga popoarelor, ca să se plângă.

Această mirare însă trebue interpretată altfel, nu cum e fixată în rândurile confratelui maghiar. — După informaţiunile noastre furnizate de ziarele budapestane şi vieneze, minoritatea maghiară a făcut de fapt demersuri la Genova. Le-a făcut însă prin petiţii. Prin urmare, îndemnul pe care-l face ziarul magnaţilor din Ardeal, e acesta. Nu s'au făcut până acum demersuri personal la liga naţiunilor. Să plece dar delegaţii de aici la această ligă şi să se plângă personal, fiindcă în scris s'au mai plâns.

Coincidenţa îndemnului acestuia cu demersul proectat la suveranul nostru şi care în absenţa acestuia, s'a făcut tot la guvern, ne lasă să întrevedem şi mai mult. Indemnul de mai sus înseamnă, că magnaţii regretă prin ziarul lor, că au trimis delegaţia la suveran şi guvern, fiindcă trebuiau să o trimită de a dreptul şi numai la liga popoarelor.

Am spicuit acestea din organul maghiar din localitate pătrunşi de toată însemnătatea pe care o are faptul constatat mai sus. E în acest fapt atâta desconsiderare, nu a regelui şi guvernului României, ci a însăşi ideii noastre de stat, încât trebue să veştejim încă odată, şi pentru consideraţia aceasta şi mai mult, campania de ponegrire a guvernului ţării, dusă de opoziţie, campanie ce începe să şi arate roade ca cele expuse mai sus.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă
şi costume moderne
1588 Firma
M. Neumann
Cluj, Piaţa Unirii No. 14

Datoria statului în străinătate va fi consolidată

Plecarea d-lui Vintilă Brătianu la Paris

Indreptarea situaţiei financiare a ţării este desigur una din problemele cari cer o mai grabnică soluţionare.

De aceia şi sforţările actuale guvernări s'au îndreptat în primul rând în direcţia aceasta.

După ce prin alcătuirea unui buget echilibrat şi real şi prin realizarea tuturor economiilor posibile s'a ajuns la o limpezire a haosului financiar intern, guvernul a întreprins şi în străinătate o intinsă acţiune pentru a consolida datoria flotantă a ţării, pentru a soluţiona chestiunea atât de dificilă a bonurilor de tezaur risipite, cu atâta nepăsare de către guvernele trecute şi pentru a obţine din partea străinătăţii creditul moral de care România se bucura înainte.

Tratativele cari s'au urmat de câtva timp la Paris în acest scop se găsesc astăzi într'un stadiu foarte înaintat.

Prezenţa ministrului de finanţe, d-l Vintilă Brătianu, era necesară pentru a se ajunge la o încheiere favorabilă a tratativelor.

Este sigur că ele se vor sfârşi cu bine, întrucât în vremea din urmă statul nostru a redobândit prestigiul trecut şi încrederea străinătăţii în forţele sale şi în priceperea conducătorilor săi.

Cu rezolvirea crizei financiare, primul punct din programul de activitate al guvernului este atins.

Marea operă de însănătoşire şi de consolidare a ţării este în mers.

Improprietărirea în Ardeal

Populaţia ardeleană recunoscătoare guvernului pentru opera de improprietărire

Dl general Văitoianu, ministru de interne, a primit următoarea telegramă:

„Fruntaşii plăşei Bran, fără deosebire de culoare politică, reuniţi în Branul Central pentru a asculta bunele intenţii de care este animat guvernul pentru judeţul Făgăraş, îşi îndreaptă gândul lor către ministrul de interne al României Mărite, mulţumindu-i pentru bunele intenţii şi simţăminte, dorindu-i să trălască mulţi ani ca în capul acestui departament să poată face numai bine norodului din Făgăraş şi instituţiilor înbrăţişate cu atât suflet şi cu atâta inimă.

Activitatea d voastră cu ocazia împroprietăririi din Ardeal şi Făgăraş nu poate fi uitată niciodată.

Isaia Enescu, preot în Cheia, Nicolae Carmanuş, preot în Fundata, Ion Balcan, preot paroh, Iosif Runceanu, preot paroh Măgura, înv. Ion Berbece, înv. Nicolae Bos, înv. George Clinciu, înv. Gh. Spârcheze, înv. Victor Moşoiu, preot George Enescu, secretar Axente Moţoiu, preot Ion Mănoiu, inginer Sălvic E. Paliadi şi secretar D. Ciupacea.

Candidaţii noştri în Bihor

Ne mai desparte puţină vreme de ziua când cetăţenii Bihorului sunt chemaţi ca să-şi trimită trei reprezentanţi în Sfatul ţării. Răspunderea lor este cu atât mai mare, cu cât împrejurările prin care trecem sunt dintre cele mai grele şi datoria noastră, a tuturora, e de a sprijini prin toate mijloacele pe acei cari poartă sarcinea pregătirei unor zile mai bune pentru neamul nostru.

La alegerile din Bihor, guvernul este reprezentat prin trei bărbaţi politici de seamă: Dnii Nicolae Bănescu şi Alex. Lăpedatu profesori la Universitatea din Cluj, şi Dl Dr. Gavril Tripon, avocat distins în Baroul avocaţial din Cluj şi unul dintre cei mai de seamă luptători ai cauzei româneşti.

Aceşti trei fruntaşi ai vieţei politice ardeleneşti, prin trecutul, priceperea şi cinstea lor, merită să se bucure de toată încrederea alegătorilor bihoreni. Prezenţa acestor oameni de bine în Parlamentul României Mari este necesară nu numai pentru judeţul Bihor.

Interesele ţării întregi chiar, au nevoie de destoinicia lor atunci că d se vor desbate problemele menite să îndrumeze viaţa publică pe o cale nouă de propăşire.

E o datorie deci pentru alegătorii d'n Bihor ca în zilele de 28 şi 29 Mai, să voteze pe candidaţii partidului liberal. Vor dovedi astfel că şi-au înţeles rostul lor de cetăţeni conştienţi în alcătuirea unei Românii.

Spre calea cea bună

— Indeplinirea unui program —

Călăuzit de convingerea că refacerea unei ţări numai atunci poate fi desăvârşită când se poate bizui şi pe sprijinul streinătăţei, guvernul dela venirea lui în fruntea ţării şi-a îndreptat toată activitatea în această direcţie. In acest scop el a conceput un întreg program de lucru, la baza căruia întotdeauna a stat principiul că nu se poate dobândi încrederea în afară, atât timp cât înăuntru organismul statului nu este primenit, iar viaţa publică nu este îndreptată spre normalizare.

Fără a fi influenţaţi de campaniile ziarelor de opoziţie şi fără a fi înduplecaţi de strigătul acelora în cari loveau măsurile de interes general, conducătorii de astăzi şi-au urmat fără şovăire calea datoriei lor. Când guvernului actual i s'a încredinţat conducerea ţării, el a ştiut din capul locului că-şi asumă o grea răspundere. Opera de consolidare impune sprijin necondiţionat din partea tuturor cetăţenilor, ba de multe ori li se cer chiar sacrificii dureroase.

Cu deosebire echilibrarea finanţelor statului, atât de sdruncinate şi atât de rău privite în ochii streinătăţei, cereau însemnate economii budgetare. S'au suprimat sinecuri şi s'au desfiinţat multe servicii susţinute de contribuabili, fără ca ele în schimb să fie o cerinţă absolută pentru nevoile statului. Ce-i dreptul, s'a protestat atunci şi se mai protestează şi astăzi, că guvernul a lăsat funcţionari pe drumuri şi că a făcut suprimările din răzbunare politică; cu toate acestea conducătorii nu s'au abătut de loc dela datoria lor, iar roadele acestor acte de guvernământ ţara le culege astăzi.

Căci, dacă ştirile sosite din Paris ne anunţă că d. Ion Brătianu este pe cale să consolideze datoria externă a ţării şi să obţină un împrumut în streinătate, aceasta se datoreşte numai nouei stări de lucruri ce se observă înăuntrul ţării dela venirea actualului guvern în fruntea trebilor publice.

Sub precedentele guverne în mai multe rânduri s'au încercat pe piaţa streină, aceleaşi operaţiuni financiare; ele însă nu au reuşit din pricina insolvabilităţei statului nostru, cauzată tocmai de de zordinea în care se sbătea situaţia internă a ţării.

Consecinţele decurse din această situaţie de până acum, au fost dezastruoase şi le cunoaştem îndeajuns, pentru că ele au lovit deo potrivă în toţi. De multe ori s'au auzit glasuri, care fără să-şi dea seama de realitatea situaţiei, aduceu guvernului învinuirea că deşi se află la conducerea ţării, totuşi nu a remediat starea financiară, întru cât valuta noastră continuă să fie depreciată. Se ştie însă că valuta unui stat cuprinde în sine starea prosperă a unei ţări; ori atunci cum ar putea cineva pretinde aceasta, când guvernul este abia la începutul activităţei? In faţa lui stă un întreg program de activitate, ale cărui puncte se realizează toate rând pe rând şi în măsura îngăduinţei lor.

Glasuri izolate pornite dintr'o cugetare îngustă, care caută să se pună deacurmezişul cerinţelor obşteşti, se aud şi astăzi. Nu mai departe, o anumită presă care mai dăunăzi încerca să întunece succesele ţării obţinute la Genova, tot ea, acum încearcă să producă diversiuni în opinia publică, insinuând că consolidarea datoriei externe pe care o tratează în prezent d. Brătianu la Paris, ar fi legată de concesionarea terenurilor noastre petrolifere, — lucru pe deantregul neexact, întru cât aceste tratative financiare nu sunt legate de nici un fel de concesiune şi sub nici o formă, directă sau indirectă.

Guvernul ignorând cu totul aceste mistificări ale adevărului, pornite dintr'un spirit de opoziţie rău înţeles, îşi urmează calea lui normală fixată de programul refacerei economice şi financiare, singura în stare să asigure consolidarea ţării.

INFORMAȚII

Amânarea căsătoriei Principesei Marioara

Ministerul de externe trimite următorul comunicat:

„Căsătoria Majestății Sale Regelui Alexandru al Sârbilor, Croaților și Slovenilor cu A. S. R. Principesa Maria a României a fost amânată pentru 8 Iunie.

Această amânare este datorită faptului că MM. LL. Regele și Regina României se află la Athena, unde sunt reținuți din cauza boalei A. S. R. Ducesa Elisabeta de Sparta.

•

Pictorul Negoșanu își deschide Duminecă expoziția sa în sala Prefecturii. Pentru viața artistică a Clujului este desigur un eveniment. De aceia nu ne îndoim că toți aceia cari nutresc un cult artei vor înconjura cu dragostea lor încercarea pictorului Negoșanu. Și așteptăm aceasta cu deosebire din partea lumei românești, căci este cea dintâi expoziție a unui pictor român în Cluj.

Expoziția este deschisă începând de Duminecă 28 Maiu, în toate zilele până la 10 Iunie, dela orele 10 dimineața până la 6 după amiază.

•

Societatea „Amicii artelor" cu concursul „Asociațiunei Moliere" din Turda va serba Sâmbătă la 27 Maiu în Reduta orășenească Tricentenarul lui Moliere.

Venitul e destinat înființării unei biblioteci franceze în localitate.

■

Marele teatru care se clădește la Alba-Iulia e pe sfârșite

S'a hotărît a i se da numele de „Teatrul Caragiale".

■

La câțiva chilometri de Cluj s'au deschis renumitele băi de sare de la Cojocna, cari vindecă reumatismul, guta, anemia, așezate într'o poziție pitorească convalescenții găsesc acolo un minunat refugiu pentru restabilirea puterilor epuizate de boală.

Instalațiile renovate după cele mai noui sisteme moderne, pun la dispoziția vizitatorilor restaurant și cofetărie, conduse de d-l Popovici de la casa Boncescu, o muzică militară desfată în orele de răgaz iar distracții de tot felul fac cât mai plăcută cura.

Informații amănunțite se pot lua de la direcțiunea băilor Cojocna, în Cluj, Piața Mihai Viteazul 39.

Astăzi a sosit în Cluj, marele savant român Prof. Ioan Cantacuzino pentru a face două conferințe asupra imunității.

Conferințele vor fi ținute Sâmbătă 27 Maiu, la ora 4 p. m. și Luni la 29 Maiu, la ora 5 p. m. în amfiteatrul Institutului de Anatomie patologică,

•

Ministerul instrucțiunii anunță că toate spectacolele organizate de comitetele școlare în interesul școalei, vor fi taxate cu impozitul redus de 10 la sută în loc de 32 la sută.

■

Lucrările încoronării la Alba-Iulia, continuă cu multă activitate.

Împrejurul monumentalei biserici s'au plantat brazi, iar înăuntru se fac picturile pereților.

Bolta e pe sfârșite.

■

Consiliul de războiu din Sibiu a amânat procesul celor 16 socialiști din Deva, din cauza lipsei a trei acuzați, dintre cari unul dispărut în Ungaria.

•

Congresul general preoțesc anunțat pe ziua de 31 Maiu a. c. din diferite împrejurări a fost amânat pentru odată ce se va fixa ulterior.

■

Guvernul Braziliei organizează, cu ocazia sărbătorilor Independenței, o expoziție internațională.

Industriașii din România, pot lua cunoștință de toate deslușirile pe cari consulatul brazilian le pune la dispoziție împreună cu toate formularele necesare.

■

Sa deschis Bazinul băii Diana sub supravegherea directă a măestrului de not pentru începători cât și pentru antrenați. Diana hidroterapică consultații pe lângă control de medic specialist de nervi, zilnic între oarele 8—10 a. m. 1805 1—10

■

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Primește fiecare zi între oarele 8½—12 a. m. 2—8 p. m. 1755

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale goumand. Locul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

D-l Profesor Dr. Iules Guiart va ține Luni, 29 Maiu la orele 6 și jumătate p. m. în Biblioteca universitară o conferință publică despre Rabelais ca medic.

•

„Clubul academic român" din localitate organizează o frumoasă serată artistico-dansantă, ce va avea loc în saloanele Cercului Militar, Sâmbătă 27 Maiu la orele 9 precis.

•

Eri, Joi, învățătorii din plasa Dej au făcut împreună cu elevii o frumoasă excursiune în vârful Ciceului, fosta cetate a lui Petru Rareș.

■

In ziua de 28 Maiu, orele 12, va avea loc în sala de ședințe a primăriei din Cluj, adunarea generală constitutivă a editorilor de ziare din Ardeal și Banat.

■

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

■

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

In Padua se va deschide dela 1 până la 15 Iulie 1922 al patrulea târd de mostre.

Ca reprezentant oficial și expeditor al acestui târg a fost desemnată firma Schenker et Co. București Str. Lipscani 94.

La această firmă sau la oricare altă sucursală din țară a acestei firme se pot obține gratis toate detailele referitoare la condițiunile de expunere și vizitare a menționatului târg, procurându-se în acelaș timp toate informațiunile ce vor fi cerute de cei interesați.

Menționata firmă oferă în special serviciile ei pentru transportul de mărfuri dela și către citatul târg, având posibilitatea prin reprezentanța ei din Veneția, Bocca di Piazza S. Marco de a efectua transporturile ce îi sunt încredințate cu cea mai mare promptitudine. 1804

CRIMELE POLITICE din BIHOR

Cum a fost omorâți Dr. Ciordaș și Boicaș — Ingropat de viu — Trei ani de continue cercetări — Siguranța dă de urma criminalilor — Comisia pleacă spre locul crimei

Dela trimimisul nostru special

II.

Trenul își urmează mersul monoton spre Oradea, în care timp mă întrețin cu Dl maior Cotoc, despre crimele săvârșite la Beiuș.

Plecând dela punctul că autorii crimelor au lucrat din ordin, și deci fapta lor ar putea fi scuzabilă dat fiind situația excepțională de atunci, întreb pe Dl comisar regal asupra acestor lucruri și primesc un răspuns negativ.

I. Ei singuri, pin proprie inițiativă au decis asasinarea fruntașilor români, fără nici un ordin superior; II. legile austriace ca și cele române, prevăd sancțiuni penale și în cazul când crimele sau făcut sub stări excepționale. Discutând asfel nici nu știm când trece vremea și când ajungem la Oradea-Mare. Cu un tren mixt ne îndreptăm spre inima Bihorului, spre vechiul centru al culturei românești, spre Beiuș.

La mirarea mea că trenul merge cu o încetineală nemai văzută, un domn bătrân de prin parteal locului, mă lămurește.

Deoarece cea mai mare parte din teritoriul Bihorului aparține „Statului Catolic", aproape 400 de mii de jugăre de teren arabil și 500 de mii de jugăre de pădure, Ungurii nu au condus linia de fer prin vale, unde sunt și satele românești ei au dus o pe deal, pentru-ca bogățiile „Statului Catolic" să fie mai ușor de exploatat.

Parcurgem zeci de kilometri și de la o vreme întâlnim sate românești, cu nomenclatură pură românească. Vorba ungurească care se mai auzea în drum spre Oradea-Mare începe încetul cu încetul să dispară, iar dulcele graiu al bihorenilor se aude prin toate stațiile.

După o călătorie de 4 ceasuri în care timp nu ne putem sătura de frumusețile privelișteor ce ne înconjoară ajungem la primul nostru popas, Beiușul.

Ascuns între dealurile acoperite cu bogate pădu i umbroase și udat de sbârdalnica apă a Crișului Negru, orășelul Beiuș începe să se zărească din ce în ce mai distinct spre satisfacția noastă dar nu și-a criminalilor, cari încep să se simtă stinghe-rii.

In gară suntem primiți de către autorități și suntem conduși spre oraș unde suntem încartierați pe la diferite familii românești.

Eu sunt încuartierat la Doamna dr Vioara Ciordaș (Viora din Bihor.) Văduva răposatului fruntaș român, ucis atât de mișelește. D-na Ciordaș, îmi vorbește de răposatul său soț, martir al cauzei naționale.

De la d-sa aflu rolul covârșitor ce l'a avut decedatul în mișcările naționale ale Românilor. Dar nu numai soția răposatului dr Ciordaș are pentru erou cuvinte de laudă și de elogii.

Întreg Beiușul și împrejurimile îi poartă o amintire vie și frumoasă, ce se ridică aproape la un cult.

A doua zi de dimineața după oficierea Sf. Slujbe la frumoasa biserică ortodoxă din deal, Sf. S. Protopopul Petru Pop, fost bun prieten al defunctului Ciordaș mă conduce în cimitir, unde îmi arată mormintele martirilor, deasupra cărora se înalță fâlfâind mândru, un drapel tricolor pentru dragul căruia ei au știut să moară atât de eroic.

In tot timpul zilei de Duminică, comisia de anchetă întrunită la judecătoria de ocol, a studiat actele și au ascultat martorii rămânând ca după aceasta să plecăm spre Vașcău, și la Lunca fața crimei, pentru a o reconstitui.

N. F.

Tricentenarul lui Molière la Turda

O invitație lapidară ne anunță: Societatea „Amicii Artelor" cu concursul „Asociațiunei Moliere" din Turda, va serba la 27 Maiu 1922 în Reduta orășenească Tricentenarul lui Moliere. Serbarea va avea următorul program:

1. Cuvântul de deschidere de dl profesor Pinard.

2. „Femeile învățate" (Les Femmes Savantes) actul al II-lea jucat în franțuzește de „Asociațiunea Moliere".

3. „Avarul" comedie în 5 acte, jucată în românește de „Amicii Artelor".

4. Incoronnrea bustului lui Moliere.

După program, dans cu concursul muzicei Reg. 97/98. — Bufet.

Venitul este destinat înființărei unei biblioteci franceze în localitate.

Cum se vede, opera de propagandă franceză în Ardealul, pe care mulți îl considerau leagănul culturei germano-maghiare a început să dea roade. Apostolii gândirei franceze în România pot fi satisfăcuți de opera lor; misionarii în Ardeal au isbutit să săvârșească într'un timp așa de scurt, ceea ce în trecut până chiar și entusiastele lor așteptări.

O asociațiune Moliere în Turda! Ce vor zice francofobii noștri și dușmanii aprigi ai apropierei culturale franco-române?

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

După Genova. Scadența dela 31 Maiu. Ttratativele urmate între guvernul francez și delegatul guvernului german dl Hermes și ministru de finanțe al Germaniei, au dus până acum la hotărârea unui nou credit mondial acordat Germaniei, asupra căruia deocamdată rămâne să se pronunțe o comisiune de bancheri.

Momentul este destul de emoționant. Pe deoparte termenul de 31 Maiu îngrijorează vizibil cercurile conducătoare germane; pe de alta Franța pare a fi hotărâtă să execute până în ultima literă capitolul reparațiunilor din tratatul de pace.

Discuția începută în Parlamentul francez asupra rezultatelor Conferinței de la Genova, întăresc credința că Franța nu se va da îndărăt de la nici o acțiune, oricât de riscată ar fi, care să-i aducă deplina satisfacție a intereselor ei. Intervenția dlui Tardien în care guvernul este acuzat de prea multe slăbiciuni — și se știe că prea conciliantă n'a fost Franța la Genova — a smuls dlui Poincaré declarația că „Franța nu va merge la Haga dacă Parlamentul se va opune".

Pe de altă parte la Londra în pregătirile ce se fac pentru desbaterile Camerii Comunelor s'a hotărât ca dl Lloyd George să facă un expozeu al rezultatelor de la Genova care se va încheia cu un discurs-avertisment adresat Franței în care se arată că ar comite o mare greșeală față de interesele ei și ale păcii europene în genere, dacă ar încerca ocuparea militară a bazinului Ruhr.

Prin urmare Franța va trebui să găsească altă soluție pentru a constrânge Germania, în cazul când împrumutul nu s'ar contracta până la 31 Maiu.

Ultime informaiti

(Prin fir special dela coresp. nostra din București)

Ora 2 m p

Starea Principesei Elisabeta

Buletinul despre starea principesei Elisabeta din 23 Mai ora 19,20 anunță: noaptea calmă, temperatura 37,3, pulsul 110, respirația 28. Seara temperatura 37,8, pulsul 108. Starea generală se prezintă favorabilă, așa că sunt speranțe de salvare.

Plecarea Suveranilor din Atena

Suveranii vor părăsi mâne Atena, oprindu-se pentru scurt timp la Belgrad. Prințul Paul Caragheorghevici va pleca astăzi la Belgrad.

Directorul general al Căilor Ferate va face în curând o inspecție pe toate liniile Transilvaniei și Banatului.

In legătură cu articolul publicat de noi despre neregulile ce s'ar fi descoperit la Direcțiunea generală a minelor, ținem să lămurim că în mod pripit s'a pomenit în acel articol numele d-lor Andrea, Pop și Blasian câtă vreme răspunderile în această chestie nu pot fi stabilite și cunoscute de cât după terminarea anchetei.

Aflăm că în Cercul Ineu (jud. Arad), din partea partidului național-liberal va candida d. Pavel Dârle, profesor medico-pedagogic la Institutul din Ineu *și unul dintre cei mai neobosiți luptători pentru răspândirea culturei în masele țărănești.*

Activitatea d-lui Vintilă Brătianu la Paris. Bonurile de tezaur consolidate. Asigurarea împrumutului

După „Adevărul' ministrul de finanțe d-l Vintilă Brătianu, sosind la Paris, va lua contact cu reprezentanții consorțiului englez, aflați la Paris, în vederea tratativelor pentru consolidarea bonurilor de tezaur. Operația consolidării bonurilor se consideră ca tranțată, urmând ca convenția să se semneze în curând. In fruntea consorțiilor engleze se află Roschild. Convențiunea se va face pe timp de 30 de ani, dobânda fixându-se la 4 procente și va fi sporită succesiv la 5 procente. Tratativele conduse privitor la încheerea unui împrumut vor duce la un bun sfârșit. Cercurile guvernamentale socot că consolidarea bonurilor va avea un efect binefăcător asupra valutei noastre.

Congresul evreesc din Galați

Luni s'a întrunit la Galați uniunea evreilor pământeni alegând noul comitet. S'a discutat chestiunea unirei evreilor din toată România într'un singur mănunchiu formându-se astfel o organizație solidă care să reprezinte interesele tuturor evreilor. Cu această ocaziune s'a stabilit o înțelegere între evreii din Bucovina, din Ardeal și între uniunea evreilor pământeni, privitor la congresul general care se va întruni la București, la începutul lunei Iunie. Bucovinenii și Ardelenii vor cere formarea unui partid evreesc.

Comemorarea Eroilor

REQUIEMUL

Conform programului anunțat, la ora 10 dim. a avut loc un requiem în toate bisericile din Cluj pentru odihna eroilor adormiți în tru Domnul, pentru întregirea neamului.

La Capela Eroilor din str. Dorobanților, unde a avut loc requiemul oficial au luat parte reprezentanții tuturor autorităților civile și militare.

La orele 11 slujba fiind terminată, autoritățile, armata și școlile s'au îndreptat spre Piața Unirii, de unde impozantul cortegiu cu preoții în frunte, în sunetele muzicilor și ale corurilor a pornit spre locașurile de veci ale preaslăviților eroi.

LA CIMITIR

De dimineață, cimitirul a fost umplut de un numeros public. Toată lumea purta în brațe flori pentru a le presura pe morminte.

Calda și cucernica rugăciune pentru odihna sufletului nobil al celor căzuți pe câmpul de luptă, a fost urmată de o profuziune de flori și coroane de frunze ce au fost depuse pe mormintele eroilor.

Au urmat apoi cuvântările unui reprezentant din partea clerului, a d-lui pro. univ. Ursu și a d-lui col. Florescu, care în cuvinte calde și înduerate au preamărit, pe acei care prin jertfirea lor nu numai că au păstrat neatinsă moștenirea strămoșească dar au întregit pentru vecinicie neamul românesc în hotarele lui naturale.

Pioasa comemorare s'a terminat la orele 1 după amiază.

FESTIVALUL DELA REDUTA, ORGANIZAT DE „CULTURA POPORULUI"

După prânz la ora 4 p. m. a avut loc în sala „Reduta" un mare festival organizat de Soc. „Cultura Poporului". Au asistat d-nii: general Petala, prefect Metes, primarul orașului Pop, Călugăreanu, rectorul universității, numeroși profesori universitari, secundari, etc. D. Marin Ștefănescu a ținut o inimoasă cuvântare, arătând însemnătatea și sublimul sacrificiu făcut de morții noștri scumpi, după care a urmat un bogat și variat program artistic. Șezătoarea s'a sfârșit la orele 6 jum.

Concertul d-lui Apostolescu

Sâmbătă 27 Mai, la orele 9 seara va avea loc în Sala Prefecturei cu concursul dlui dr. St. Brașcu, un distins violoncelist, concertul dlui N. Apostolescu, dela Opera Română, cu un program din cele mai alese.

Se va executa: G. Verdi: Un ballo în maschera (Allo vita che t'arride); Ambroise Thomas: Hamlet (Chanson Bachique); Leo Delibes: Lakmé (Stance) de către d. N. Apostolescu.

A. Rubinstein: Sonata Re major de d. dr. Brașcu.

P. Tosti: Serenata; Leoncavallo: DaDa de către d. N. Apostolescu.

G. Verdi: Un ballo în maschera (Eri tu); A. Buzzi Peccia: Lolita; P. Tosti: Marechiare de d. N. Apostolescu.

C. Dumitrescu: Serenada; Padre Martini: Andantino; V. Drăgoi: Cântec de Leagăn de d. dr Șt. Brașcu.

G. Rossini: Bărbierul de Sevila (Cavatina lui Figaro); d. Dima: Mândruliță de demult, de d. N. Apostolescu.

TELEGRAME

Mica Înțelegere la Conferința de la Genua. — Importantul expozeu al d-lui Beneș

Praga. — Prim-ministrul Beneș a făcut astăzi în Cameră un expozeu privitor la conferința din Genova, declarând cu această ocaziune că Cehoslovacia, Iugoslavia, România și Polonia au dat dovadă de unitate de vederi astfel că nu există nici un pericol pentru încercarea unei schimbări a situației în Europa centrală. Beneș arată mai departe că Mica înțelegere a luat în toate chestiunile o atitudine moderată și împăciuitoare. In privința chestiunei rusești, mica înțelegere a căutat să evite ruperea negocierilor și izolarea Rusiei.

Demisia cancelarului austriac

Viena. — Cancelarul Schobert a comunicat comisiunei afacerilor externe la sfârșitul raportului său referitor la conferința dela Genova, că guvernul republicei se vede nevoit a-și prezenta demisiunea în urma dificultăților ivite în legătură cu obținerea de credite.

Președintele Haijnsch i-a primit demisia rugând însă pe acesta și pe ceilalți membri ai guvernului să își mai păstreze deocamdată funcțiunile lor.

Cancelarul Schobert despre Conferința genoveză

Viena. — Cancelarul Schobert a expus în comisiunea afacerilor externe rezultatele conferinței de la Genova constatând cu satisfacție că Austria a găsit stima conferinței și a Europei și că mizeria în care se găsește populația a găsit răsunet în consiliul și în populația Genovei.

Turburările din Roma

Roma. — In cuartierul Saint Laurent s'au produs încăerări între anarchiști și fasciști cu ocazia funeraliilor eroului de război Tottil. Au fost un mort și 20 de răniți. S'a proclamat greva generală; tramvaele circulă totuși, deasemenea apar gazetele. In oraș domnește liniște.

Convenție economică ungaro-română

Budapesta. — In curând vor începe negocierele privitor la semnarea tratatului comercial ungaro-român, după care Ungaria va începe tratative și cu Jugoslavia tot în privința încheerei unei convențiuni economice.

Congresul Internaționalelor. — Congresul mondial muncitoresc a eșuat.

Berlin. — Negocierile privitor la convocarea congresului mondial muncitoresc urmate în ședința comisiunei de 9, a celor trei internaționale, au eșuat complect reprezentantul englez Macdolnau a declarat că internaționala a doua nu se poate asocia la o întreprindere care tinde la înșelarea proletariatului mondial cu iluzia unei uniuni existente. Radek a declarat că comisiunea și-a perdut dreptul existenței și dacă nu hotărește convocarea congresului mondial delegația comunistă se va retrage din comisiune. Ședința a fost apoi închisă nedând nici un rezultat.

Semnarea tratatului italo-rus

Roma. — Tratatul Italo-rus va fi semnat astăzi la Genova, Cicerin urmând sa pleacă apoi la Roma și Neapole.

Ungaria și rezultatele Conferinței. — Declarațiile lui Banffi

Budapesta. — Ministrul de externe Banffi reintors din Genova a declarat că conferința a avut intenții foarte bune, că n'a dat însă rezultae importante, totuși diplomația Ungară este mulțumită de tratativele începute la Genova și are ferma convingere că roadele și se vor simți în curând pe tărâmul comerțului cu streinătatea, mai ales cu țările vecine.

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsați
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciate și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Cetiți „Infrațirea"

S-A DESCHIS
în Cluj Piața Unirii No. 15 în localul fost D. S. Raftopoi cel mai mare și modern
Magazin de Bijouterie
H. S. BRAUNFELD
1786 din firma
Fenyő și Braunfeld
asortat în permanență cu
Bijuterii fine. Ceasornice de precisiune. Argintărie.
Prețurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Concurs.

Direcțiunea Regională a Domeniilor (Agricultura) Cluj, Piața Cuza Voda No. 3 publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi:

1 post de contabil la Regiunea IV. Domeniala Hidig (Județul Salaj).

1 post de contabil la Regiunea II. Viticolă Inghiu (Județul Alba inferioară).

1 post de contabil la Regiunea III. Viticola Diosag (Județul Bihor).

1 post de dactilografă la Regiunea I. Viticola Ceala lângă Arad.

1 post de maestru laptar la Regiunea V. Domenială Ciacova (Județul Ti[illegible]).

Contabilii sunt retribuiți cu salar lunar de Lei 450·—, dactilografă cu salar lunar de Lei 250·—, maestru laptar cu salar de Lei 300·— plus indemnizațiile cuvenite și competințe în natura.

Soldații demobilizați cu praxă de birou au favor la ocuparea posturilor de contabili.

Cererile timbrate și documentele, în regulă, sunt a se înainta susnumitei Direcțiuni, până la 15 Iunie 1922.

FABIU TOMA
Director Regional al Domeniilor.

1807

Unde mergem?

La grădina Prințului, strada Turda (Tordai) No. 8 care se deschide la 27 Mai dela 5 ore după masă până dimineața.

Frumos local de grădină provăzut cu două sale de popice. Bucătărie cu mâncări bune, muzică de prima categorie și serviciu regulat.

Se roagă de concursul
On. Publ. Brezió
„Grădina Prințului"

1794

Eftin se cumpără:

Marquisette culori simple și cu desen.

Eponge garantat la spălat.

Mouselin de ață desenuri solide cu Lei 29 metru.

Olandă albă și culori pentru rochii și costum Taeur

Crepe de Chine începând dela Lei 240 mtru.

Foulard desenuri noi.

Stofe de lână toate culorile pentru Rochii și costum Taeur.

Pantofi pentru **Dame** Lack, shevroux, antilope ultimele noutăți ca forme

LA MAGAZINUL

„RENAISSANCE"

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 15

Lloyd 584 1805

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Regia Monopolurilor Statului. Direcțiunei Regională Cluj.
Serviciul Technic. Cluj, la 16 Mai 1922.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 1 Iunie a. c. ora 11 a. m. se va ținea Direcțiunea Regională R. M. S. Cluj, Strada Șincai No. 16 licitațiune publică, cu oferte închise pentru aprovizionarea alor 30 (treizeci) vagoane (600 m³) lemne de foc cal. I.

Ofertanții vor înainta ofertele închise până la data și ora susindicată, pe oferte se va scrie: „Oferta relativ la furnizarea lemnelor de foc". Ofertele sosite după aceasta data, sau supra oferte nu se primesc.

La oferte se va anexa garanța de 5% din valoarea furnituri.

Condițiunile de predare se pot vedea în orele de serviciu în biroul Serviciului Technic și Exploatării.

Valabilitatea ofertei trebue menținută 30 zile dela data licitațiunei.

Directorul Serviciului: I. BĂBUTIU. 1797 Director Regional: P. IONESCU.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria **D'or** Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Sâmbătă 27 și Duminecă 28 Mai vor avea loc mari demonstrații cu Automobilul

N. A. G.

Cei interesați pot lua informațiuni la 1576 a

Emil Blaga Cluj

Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 2-70

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, dureriie de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată lă

FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

CARTON GUDRONAT

pentru acoperișuri 1771

se predă prompt și cu vagonul, în toate calitățile obicinuite în comerț de către Societatea Anonimă „Alpha" fabrică de produse chimice Cluj, Piața Ștefan cel Mare 4 și de către filiale și fabrica ei Arad, Str. Bercsényi No. 32

Adresele telegrafice: „Chemocorvin" Cluj „Alpha" Arad Telefon: Cluj 314 Arad 777

Un dejun diplomatic care iese din comun

Inainte de despărțire, diplomații dela Genova și-au oferit reciproc dejunuri de adio. Lucru foarte banal dealtminteri în procedeele diplomatice, mai ales înainte de războiul mondial când soarta lumei se decidea aproape numai la banchete, între două feluri de mâncare.

Precum se vede, usajul n'a dispărut din relațiile între reprezentanții statelor. Și nu și-a schimbat nimic din banalitatea lui tradițională.

Printre dejunurile cari au avut loc decurând la Genova, a fost însă și unul care prezintă un interes puțin obișnuit. Delegațiunea rusă, a oferit înainte de plecare un dejun de adio delegațiunei italiene.

Iată dar pe reprezentanții Rusiei, care moare dn foame, oferind dejunuri copioase în străinătate. Este într'adevăr un lucru demn de luare aminte. Incântați că în loc de a ajunge la o înțelegere care să aducă mântuirea țărei lor, n'au făcut decât să încurce și mai rău ițele internaționale și să alunge încrederea pe care statele Europei, începuseră s'o aibă în Rusia actuală, diplomații sovietici se sărbătoresc pentru marea lor ispravă diplomatică.

Oare n'o fi tremurat mâna lui Cicerin, când ducea paharul de șampanie la buze, închinând pentru țara lui, în care oamenii se mănâncă între dânșii?

Reorganizarea C.f.r.

Interview cu d-l dir. general T. Constantinescu

D-l Tancred Constantinescu, directorul general al C. F. R. a acordat unui redactor al ziarului „Universul" un interview asupra proectelor d-sale cu privire la reorganizarea căilor ferate, din care reproducem următoarele:

— Se spune domnule director general că prin gări și pe multe din liniile c. f. se găsește un mare număr de mașini vechi cari ruginesc, fără ca cineva să se ocupe de ele?

— Sunt în adevăr multe mașini vechi prin gări, precum și alt material rulant; dar că nu se ocupă nimeni de ele, aceasta nu este adevărat. Impresia aceasta se datorește tocmai marei cantități a acestui material rulant, răspândit pe toată suprafața țării. Pentru acest material a trebuit în primul rând să se facă o statistică, spre a se vedea ce se poate repara mai repede, ce se va putea repara mai anevoe, ce nu se mai poate repara, ce piese ar putea fi întrebuințate la alte reparații și ce anume în sfârșit ar trebui dat la fier vechiu. Aceste toate cunoscute, reparațiile se urmează cu multă asiduitate, în marginile posibilității și după trebuință.

In orice caz, pentru toată această lucrare trebue mult timp și foarte multă muncă, fiindcă nu se poate rafface, de pe o zi pe alta de câteva ateliere doar, ceea ce s'a stricat în ani de zile de armate întregi.

— E adevărat că s'au furat multe dintre piesele principale de la aceste mașini și că mașinile reparate pentru navete au întrebuințat mult material și piese dintre acestea?

— Mașinile pentru navete nu s'au făcut pe timpul meu. Cei cari comit astfel de furturi când sunt prinși sunt pedepsiți cu toate rigorile legei. Cu ce poate fi făcută răspunzătoare direcțiunea c. f. r. că hoți se găsesc pretutindeni și că mulți cetățeni nu sunt încă pătrunși de ideea că averea statului, care e de altfel a tuturor cetățenilor la un loc, trebue păstrată, iar nu distrusă. Strângerea acestui material la un loc nu se poate face, fiind o imposibilitate și din cauza spațiului enorm ce l'ar necesita și din cauza transportului lui, fiindcă ar trebui să se oprească timp îndelungat întreg traficul ca să se poată face tot transportul acestui material.

— Ce trenuri se vor mai înființa, cu noile locomotive cari sosesc?

— Grija mea de căpetenie este alimentarea populației și de aceea dintre locomotivele cari sosesc, afară de trenurile pentru pasageri a căror înființare e anunțată pe zina de 1 Iunie, voi pune în circulație numai trenuri de marfă și după ce voi vedea satisfăcută această urgentă nevoie, mă voi mai gândi și la alte trenuri pentru persoane, în limita necesității.

Citiți pag. 8-a

Criza de guvern din Austria

Situația financiară deplorabilă, în care se zbate Austria în urma războiului, a dus acum la o acută criză ministerială, cauzată de neînțelegerea dintre guvern și parlamentarii social-democrații relativ la cifra împrumutului pe care guvernul intenționează să'l solicite unui mare consorțiu bancar străin. Ruptura dintre partidul acesta și guvern s'a produs la sfârșitul săptămânei trecute, în ședința comisiei financiare. In ședința aceasta ministrul finanțelor a citit proectul unui împrumut de 120 miliarde coroane austriace. Toți social-democrații cari formează anul dintre cele mai puternice partide austriace și care voiau să și impună programul lor financiar, s'au impotrivit acestui proect și au anunțat, că nu vor aproba un împrumut mai mare de 40 miliarde.

Acest vot de blam dat ministrului de finanțe, a zdruncinat situația guvernului și se pare aproape sigur, că demisia acestuia nu se poate evita.

Ultima știre din Viena anunță, că primul ministru Schober îndată ce va posi dela Genova, va prezinta demisia guvernului.

Mare stoc de Cauciucuri Michelin Cablé pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ,
Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 270

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

DIN cauza introducerii *escelentelor noastre automobile noi,* **ne angajăm** *a orice călătorii* **la orice distanță,** *pe lângă un tarif estrem de convenabil.* **PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99. Telefon 999.** 1800

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GANZ" CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30. (Palatul Széky) Telefon No. 405

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livră instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30% pentru toți funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

TRASUL

dă betonului și mortarului densitatea deplină și impermeabilitatea mărește clasticitatea și resistența de tracțiune și de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte și certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna și Turda-Arieș precum și depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

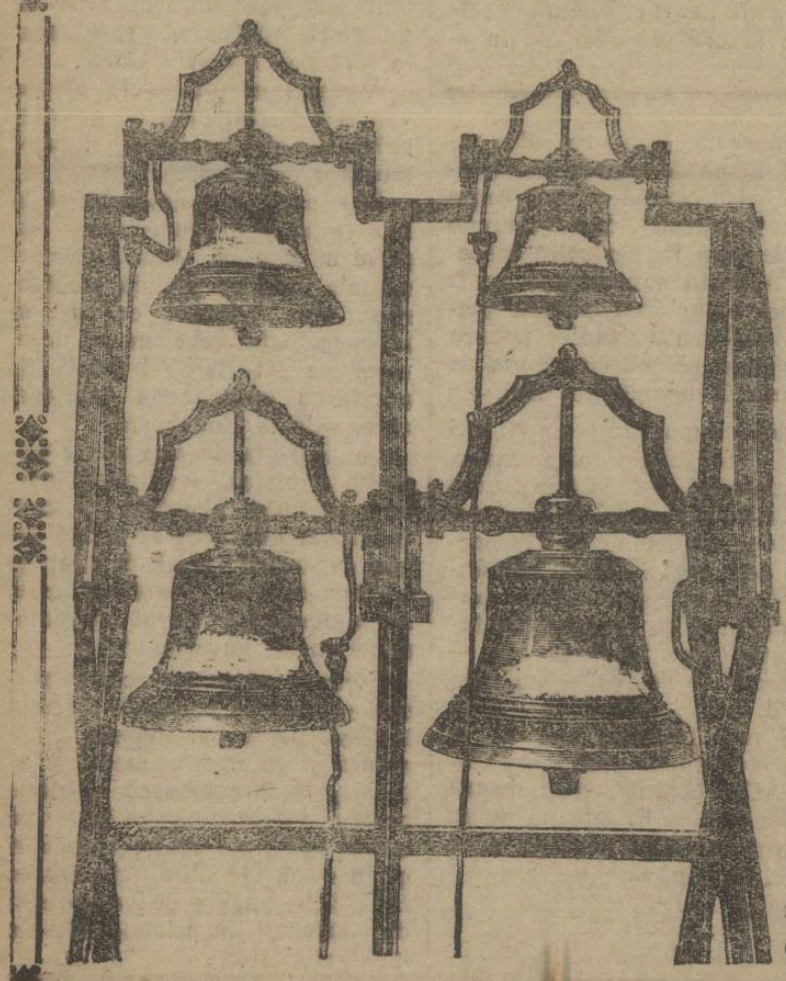

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,
Piața Unirii 32. Fosta Andrasowsky
1666

Unica fabrică în țară care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite exposiții.

Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani.

C. F. R. DIRECȚIUNEA REGIONALĂ CLUJ.

12725—922. P.

Publicațiune de concurs.

Restaurantul stațiunei C. F. R. din Ludoșul de Mureș cu începere din 1 Iulie 1922 se va da în arendă pe timp de 2 (doi) ani.

Invităm deci pe toți aceia cari ari dori să ia parte la concursul pentru arendarea acestui restaurant că ofertele lor timbrate conform legii, și provăzute cu documentele necesare se le prezinte cel mai târziu până la 1 Iunie a. c. ora 12 a. m. serviciului de secretariat din Direcțiunea Regională Cluj în plic sigilat și provăzut cu inscripția: Ofertă pentru arendarea restaurantului Stațiunei Ludoșul de Mureș.

Ofertantul este obligat a depune până la terminul de 31 Mai 1922 la cassa Direcțiunei Regionale C. F. R. din Cluj ca garanță suma de 2000 Lei. Intrucât aceasta suma se va solvi în numărar, interese nu se vor plăti. Ofertă se va aminti efeptuirea acestei depuneri; adeverința despre depunere însă nu este necesar a o alătura.

C. F. R. își rezervă dreptul de liberă alegere între ofertanță independent de suma oferită. Suma oferită nu poate fi mai mică decât 4000 Lei. Invalizii de război vor avea întâiatate la concurs.

Toate ofertele ce se vor abate dela condițiuule de mai sus cele sosite după terminul fixat, precum și cele făcute pe cale telegrafică, ori pentru cari s'a depus garanță nu se vor lua în considerare.

Condițiunile detailate referitoare la arendarea acestui restaurant se pot vedea la Serviciul de secretariat din Direcțiunea Regionale C. F. R. Cluj (edificiul Direcțiunei camera No. 21)

Cluj, la 18 Mai 1922.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ C. F. R.

(Reproducerile nu se vor plăti.) 1808

Banca de Scont și schimb din Ardeal
Soc. Anonimă.
1753 **Cluj, Piața Unirii 29**
Palatul Bánffy.

◆

Se ocupă cu toate ramurile afacerilor bancare. Efectuează schimburi interne și externe, cumpără și vinde valute românești și streine precum și devize pe cel mai favorabil curs al zilei. Dă credite, scontează polițe, finanțează intreprinderi, dă credite și devize în condițiunile cele mai avantajoase. Primește depuneri cu dobânda cea mai avantajoasă. Recomandă atenției publice ramurile sale „safe" cu garanție impotriva focului și spargerilor.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja inființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile	Emke	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Politica Franței față de Soviete

Teama unei invazii bolșevice în Europa, exprimată de d. Lloyd George, nu pare a fi justificată

De ce Franța se opune admiterii comuniștilor în comitetul internațional de experți

Marele cotidian francez „le Temps" examinează într'un important articol de fond punctul de vedere al guvernului francez față de problemele discutate la Genova și în special față de problema rusă. Extragem din acest articol următoarele:

D-l Lloyd George — spune confratele parizian — a înțeles că trebuește închisă conferința dela Genova.

S'a discutat acolo unele propuneri făcute de d-sa. In ce ne privește, ne mulțumim să reamintim pe scurt opinia guvernului francez, opinie reflectată, dincolo de care acesta pare hotărât a nu lăsa să fie antrenat de nimeni.

Cum trebuesc desemnați membrii viitorului comitet de experți

Franța acceptă ca un comitet de experți, internațional, să reia studiul problemelor rusești, dar ea rămâne hotărâtă a nu admite delegați bolșevici în acest comitet. In adevăr, după cum a arătat d. Barthou, prezența bolșevicilor ar implica continuarea negocierilor, cu mai puține garanții încă decât la Genua: „Ceeace ni se propune, a declarat d. Barthou, este de a reconstitui conferința din Genua în condiiuni nu se poate mai periculoase. In ce ne privește, noi refuzăm acest lucru".

Se convenise de la început, că această conferință dela Genova nu va lua decisiuni și nu va lega guvernele. Ea nu poate decât să promulge recomandațiuni. S'a recunoscut deci, acum, — și d-l Barthou a cerut-o, — că, conferința nu va desemna ea însăși pe membrii viitorului comitet internațional: ei vor fi numiți de guverne. Dar Franța nu înțelege nici de cum ca această conferință să fixeze ea guvernelor — ca și cum le-ar da ordine — fie data la care comitetul internațional de experți să se întrunească, fie termenul la care lucrările sale vor trebui să ducă la noui negocieri cu Sovietele. Lucru important este ca libertatea guvernelor, a fiecărui guvern, să fie riguros respectată. Franța și-a apărat independența sa cu prețul atâtor sacrificii. Ea nu va abdica nici când de la drepturile-i câștigate.

Pactul cu Sovietele

In ceea ce privește pactul cu bolșevicii, noi persistăm în a nu recunoaște utilitatea unei asemenea hârtii, — spune cotidianul francez D. Skirmunt, șeful delegației poloneze a reamintit că guvernul său a semnat cu Sovietele tratatul dela Riga și că acest tratat fixează întreaga frontieră ruso-poloneză. Atunci, la ce bun să se mai încheie un pact, în plus? Căci, ori bolșevicii vor respecta tratatul pe care l'au semnat, și atunci el este inutil; sau teama că ei vor viole acest tratat eama că ei vor tunci cum am mai putea crede că ei nu vor viola și pactul de care e vorba? Dacă am încheia acest pact, nu ar însemna o consimțire implicită la revizuirea tratatului?

Dar, în sfârșit, noi respectăm independența altuia, după cum înțelegem ca și altul să respecte pe a noastră. Națiunile limitrofe ale Rusiei sunt libere să-și ia precauțiunile pe care le vor. Dacă ele găsesc de cuviință să-și întărească siguranța lor, semnând un pact cu Rusia sovietică, desigur nu Franța va fi aceea care să-și ia responsabilitatea de a le desface. Numai că. Franța nu poate nici de cum să participe la un asemenea aranjament. Instruită de experiență, lămurită din destul de răspunsul bolșevicilor, ea socotește că nu trebue nici să trateze, nici să negocieze cu Sovietele. Franța va rămâne prin urmare, în afară de pactul proectat, și în afară de convorbirile cari vor pregăti acest pact.

Deosebirile de vederi franco-engleze

Acestea sunt intențiunile Franței. Guvernul francez socotește că delegațiunea franceză nu se va depărta de acest punct de vedere, și la în aceste condițiuni, d. Barthou se va înțelege cu d. Lloyd George. Dar, va rămâne mereu, între dispozițiunile d-lui Lloyd George și acelea ale Franței, o diferență fundamentală care trebuește semnalată.

Care este argumentul pe care d. Lloyd George l'a desvoltat, pentru a obține crearea unui comitet internațional și pentru a face să intre într'însul și bolșevicii? D-sa a arătat că bolșevicii sunt periculoși și că nu trebue să li se închidă ușa de teamă că o vor forța. „Gândiți-vă, a spus premierul englez, la consecințele ce s'ar putea avea trimitând înapoi pe delegații ruși, cu mâinile goale, într'o țară de mai bine de 120 de milioane de oameni, în prada mizeriei și lipsiți de acum înainte și de orice speranță! Gândiți-vă la pericolul ce l'ar constitui pentru întreaga lume această formidabilă masă de oameni, pe care deceptiunea i-ar conduce, natural, să asculte de îndemnurile disperării! Să nu uităm că în felul acesta noi vom deschide stăvilarele războiului și anarhei!"

In fața unor asemenea cuvinte, chestiunea se poate reduce la una din următoarele două supoziții:

Sar putea de pildă susține: d-l Lloyd George nu încearcă aceea și teroare pe care vrea să o inspire. După o expresiune germană „și încearcă să picteze pe dracu pe pereți", dar nu crede nici de cum în pericolul bolcevist. Această supoziție ar fi desigur injurioasă pentru primul ministru britanic, pentru că ar fi să se conteste buna sa credință. O îndepărtăm deci.

A două supoziție ar fi: D-l Lloyd George este în adevăr, înspăimântat de spectrul unei invazii bolșeviste și al unei revoluțiuni europene. El dezesperează de a rezista și nu se gândește decât să cedeze, în speranța zadarnică de a strivi pe incendiator. Dar în acest caz — sfârșește „le Temps" — nu știm dacă d. Lloyd George are acel sânge rece necesar, pentru a conduce destinele unui mare imperiu. Ceeace însă știm destul de bine este că Franța nu se va lăsa antrenată ni vârtejul unei politici de panică.

CAMPANIA electorală din Ungaria

Declarațiile guvernului și ale legitimiștilor relativ la fuga a doua, propaganda și detronarea lui Caro

Mai sunt câteva zile până la facerea alegerilor în Ungaria și prin urmare, propaganda ce se face de către toate partidele politice maghiare a luat acum proporții cu adevărat înaintate. Acuzațiile curg și de o parte și de alta și aproape toate privesc politica făcută de către diplomația maghiară în jurul reintoarcerei de astă toamnă a fostului rege Carol.

Acuzațiile acestea se fac în circumscripțiile de dincolo de Dunăre, acolo, unde agitația monarchistă a luat astă toamnă proporțiile unei adevărate lovituri de stat. In timp ce alegătorilor de peste Dunăre nu li-se vorbește decât despre chestiunea coroanei, chestiune care acolo, mai mult de cât oriunde, este mereu la ordinea zilei, — în acelaș timp la granița românească primul ministru a venit în fața alegătorilor cu îndemnuri la iredentism, cu asigurări, că va lupta împreună cu întreg guvernul, pentru restabilirea granițelor Ungariei-Mari.

Situația în ținutul transdanubian al Ungariei nu e de loc liniștită. Lupta se dă acolo numai între două partide. Intre partidul unitar al guvernului care a detronat pe rege, și între legitimiști, care l-au adus pe defunctul Habsburg în țară. Șirul acuzațiilor l-a început legitimiștii. Răspunsul dat de către președintele consiliului de miniștri a fost violent. A servit însă și lămuriri, care trebuesc reținute. Printre altele a spus, că a adus legea detronării îndemnat fiind de către legitimistul Andrassy, care adusese în țară pe ex-regele Carol.

A mai spus totatunci, că guvernul a purtat mult de grijă regelui. I-a dat veniturile tuturor moșiilor coroanei.

Dar, după cum am anunțat în baza altei știri acum câteva săptămâni și după cum a afirmat contele Bethlen în fața alegătorilor, vina mizeriei de care se plângea fostul rege, nu se datorește de cât risipirei făcută de acesta cu propaganda reintoarcerei sale la Budapesta.

La acuzația de mai sus a primului ministru, legitimiștii declară, că nu e adevărat că ar fi îndemnat guvernul să aducă legea detronării cerută de aliați și că vina eșuării încercării celei de a doua lui Carol se datorește numai guvernului.

Evident, că toate aceste atacuri și această continuă discuție în jurul persoanei regelui, e de natură și chiar are menirea aceasta, să pregătească spiritele pentru ziua, când se va aduce pe tronul țării unul dintre Habsburgii în viață. De altfel, chestiunea regalității ungare se va rezolva după alegeri, în primele zile ale lunei viitoare.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 525 **Opt Pagini 1 LEU Opt pagini** Marți 30 Maiu 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULI[illegible] NR. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMIT[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ——— 180 LEI
„ 6 LUNI ——— 90 „
„ 3 „ ——— 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Chemat la cârmă acum patru luni pentru a pune rînduială în gospodăria țării, partidul liberal vine din nou în fața alegătorilor ardeleni, aducând cu el de astă dată nu numai cuvinte de program, dar și bunele rezultate ale unei înțelepte și rodnice guvernări. Încrederea desăvîrșită arătată partidului liberal cu prilejul alegerilor generale a înlesnit guvernului actual cercetarea în liniște a tuturor problemelor țării și îndrumarea lor spre o chibzuită și dreaptă soluționare. In patru luni de cârmuire, guvernul de astăzi a introdus ordine și cinste în gospodăria financiară a țării chemând la răspundere pe toți cei cari, sub trecuta guvernare, s'au dovedit incorecți în mânuirea banului public; a întocmit un budget din care, secotindu-se bine veniturile reale ale țării, s'au înlăturat toate cheltuelile de prisos; a înmulțit mijloacele de transport creînd astfel condițiuni prielnice pentru viața noastră economică; în vechiul Regat, a revăzut lucrările pentru împroprietărire, îngrijind ca pământul să se împartă cu dreptate, iar în Ardeal a luat toate măsurile pentru a se grăbi înfăptuirea reformei agrare.

Acestea sunt faptele săvârșite de guvern în urma încrederei pe care i-ați arătat-o în alegerile generale.

Vreți acum ca munca pentru refacerea și întărirea țării să urmeze tot așa de spornică și cu rezultate tot așa de fericite? Vreți ca printr'o bună și înțeleaptă cârmuire să ne vedem țara așezată pe temelii puternice, bucurându-se de o strălucită propășire în lăuntru și de un nume bun în afară?

Votați atunci fără nici o șovăire cu reprezentanții guvernului. Altfel, votând cu vînturătorii de vorbe și cu ațâțătorii de patimi, veți fi oprit în loc munca unui guvern care încă nu și-a desfășurat toată priceperea și toată puterea lui de lucru pentru întărirea și fericirea acestei țări.

Fără concesiuni

Chemarea d-lui Vintilă Brătianu la Paris pentru consolidarea bonurilor de tezaur, pe lângă satisfacția deplină cu care a fost primită de publicul românesc a produs o descurajare vădită în lagărele opoziționiste.

Presa doritorilor de putere, neputând nega importanța negocierilor pe care ministrul nostru de finanțe urmează să le încheie în capitala Franței, a găsit totuși pretextul ca să micșoreze opera financiară în plină realizare a actualului guvern.

Și-a amintit de formula curajoasă și demnă, care reprezintă punctul de plecare al activității guvernului de astăzi, formulă criticată cu atâta vehemență și ironie stearpă, de cei incapabili să observe în puterile noastre proprii mijloacele de refacere și regenerare ale României noui. Și au fost fericiți să sancționeze din nou că prin noi înșine nu se poate face nimic cu țara aceasta și să-și arate mulțumirea, că însuși guvernul care a întrebuințat formula de mai sus ca piatră unghiulară a programului său, e nevoit să renunțe astăzi la ea. Căci nu putea și nu poate să-și închipue opoziția că este cu putință facerea primului pas către aranjarea încurcăturei financiare, în care ne sbatem, fără concesiuni făcute străinătății din patrimoniul românesc. Ba presa ei chiar a pus în circulație svonul că pentru consolidarea bonurilor de tezaur, d. Vintilă Brătianu ar fi dispus să facă acum la Paris largi concesiuni privitoare la terenurile noastre petrolifere.

Or, din cea mai oficială sursă se desminte categoric că tratativele între ministrul de finanțe și consorțiile străine, care au de scop regularea poliței noastre naționale pe piața Europei, *ar fi legate de vre-un fel de concesiune, directă sau indirectă.*

Desmințirea aceasta, cu toată puterea autorității dela care emană, pare totuși a nu găsi credit în presa opoziției, care continuă încă să răspândească zvonul fals despre care am pomenit.

Căci presa aceasta, inspirată din cercuri cari cred cu toată candoarea incompetenței, că într'devăr nimic nu se poate face pentru consolidarea noastră financiară, decât dându-ne țara pe mâna străinilor; recunoscând că și fără concesiuni, d. Vintilă Brătianu va isbuti să consolideze datoria statului nostru ar fi să recunoască implicit și creditul de care se bucură acum România pe piețele străine. Or acest credit, pe care sub guvernele antebelice România nu-l avea, se datorește numai politicei financiare sănătoase și bazată pe realități a actualului guvern, precum și prestigiului pe care primul ministru a știut să-l câștige țării sale la Genova. Și i-ar fi penibil presei opoziționiste, ca recunoscând aceste adevăruri, să-și renege un trecut întreg de calomnii și falsități.

Aplicarea reformei agrare

Se știe că sub guvernul Averescu s'a început aplicarea reformei agrare pe care partidul liberal a înscris-o în Constituție din 1917.

Dar sub guvernarea partidului poporului care nu s'a ridicat decât exploatând nevoia de pământ a țărănimei, aplicarea reformei agrare nu s'a făcut așa cum trebuia. Spiritul legii n'a călăuzit pe aceia cari erau chemați să realizeze împărțirea pământului. El s'au lăsat mai de grabă conduși de interesele politicei de partid. Din această cauză s'au săvârșit multe nedreptăți, cari au stârnit nemulțumiri justificate între țărani. Aceste nedreptăți la cari se adăogau și întârzierile inerente unei opere atât de vaste și de grele, ajunseseră să stârnească oarecare agitație la sate, agitație care nu era de loc prielnică realizărei reformei agrare.

De aceea când guvernul actual luă conducerea statului, una din cele dintâi griji ale sale fu să revizuiască tablourile de împroprietărire pentru a îndrepta greșelile și nedreptățile făcute de înaintașii săi. Plecând urechea la strigătul care se ridica de jos, din lumea satelor, guvernul actual înțelese că este o datorie pentru el și o datorie față de spiritul reformei agrare ca tot ceia ce se făcuse fără dreptate și fără omenie să fie refăcut.

El luă măsurile necesare ca toți aceia cari aveau dreptul la pământ după lege, să fie împroprietăriți, iar cei cari mulțumită influențelor politice au fost trecuți pe tablourile de împroprietărire fără să aibă drept sau li s'a dat pământ mai mult decât li se cuvenea, să fie șterși.

Dar toți aceia cari voiau să profite de pe urma reformei agrare nu se sfiiră să înceapă o campanie împotriva guvernului. Acele partide politice cari nu trăesc decât agitând massele și exploatându-le nevoile găsiră o nouă platformă de agitație pe care voiră s'o folosească împotriva guvernului. Incercarea lor nu putu prinde pentrucă înșiși țăranii ceruseră revizuirea tablourilor de împropietărire.

Ei își strigaseră nemulțumirile pe cari nimeni nu voise să le asculte. Așa că atunci când plângerile lor găsiră răsunet și când se luară măsuri pentru repararea abuzurilor, orice încercare de agitație în această chestiune ea osândită.

In cele mai multe locuri revizuirea se făcu. Nedreptățile fură sugrunate, fraudele fură pedepsite. In acelaș timp guvernul luă dispoziții pentru efectuarea împroprietăririi și în Ardeal.

Și astfel partidul care cel dintâi anunță principiul exproprierei într'o vreme când nimeni nu cutezase să-l rostească, fu și acela care-l realiză cu sinceritate și nepărtinire. Pentrucă din chestiunea agrară el n'a făcut niciodată o platformă de agitație și în realizarea ei n'a fost călăuzit de interese de partid ci numai de un principiu de dreptate socială

Coaliția Germano-Rusă

A căuta deocamdată să găsești rezultatul practic, reșit din labirintul intrigelor de la Genova e ceva aproape imposibil. Procedeele diplomației moderne care și pierde timpul în discursuri, ținând cât mai puține scripte, din cauza fricei de responsabilitate face grea această operă chiar pentru istorici. Aceste noi metode inaugurate întâia oară la Conferința de Pace au atins perfecțiunea la Genova.

Internațională socialistă și financiară a profitat de confuziunea produsă din neînțelegerea Aliaților pentru ca învinșii să câștige victoria diplomatică, prin încheierea tratatului germano-rus.

Cu această ocazie dr. Wirth se poate felicita că a jucat la Genova, rolul pe care odinioară l'a avut Talleyrand, la congresul din Viena.

Grupând în jurul său pe bolșevici, nemulțumiții politicei europene, el n'a urmărit decât jocul clasic al diplomației franceze din 1814.

Deaceia tratatul germano-rus de la Rapallo nu trebuia să mire pe nimeni.

Germania și Rusia au pierdut încrederea Societății Popoarelor, una printru dezlănțuirea războiului mondial, căutând să-și impuie cu forța dominația sa asupra lumei, cealaltă fiindcă a aruncat bomba comunismului, distrugător al oricărei civilizații.

Nimic de mirare dacă s'au putut așa de repede să se înțeleagă, pentru a profita de situația atât de nenorocită, a Europei.

Mai curând sau mai târziu, ea trebuia să se realizeze; ceia ce a întârziat-o a fost teama burgheziei germane, de răscoalele din 1918—1919.

Căci nu trebue să uităm că în momentul armistițiului, armata germană era în plină descompunere, în plină revoltă.

N'a lipsit chiar mult ca Germania s'a urmeze exemplul Rusiei, și aceasta explică în parte și nesiguranța politicei antantei față de Germania; căci toate guvernele din Occident nu puteau să vadă cu ochi buni, fantoma bolșevismului universal.

Berlinul a fost câteva zile în mânile spartakiștilor și în 1919, aproape tot anul, clasa industrială germană a fost dominată de frica revoluției sociale.

Aveău chiar mai multă frică de lucrătorii lor, decât de guvernele Antantei; generalii germani chiar plănuiau un fel de cruciadă burgheză contra Rusiei sovietice.

Dar timpurile s'au schimbat. Aceiași burghezi germani au preparat în mod minuțios, timp de 2 ani alianța germano-rusă.

In 1918 erau gata să plătească oricât, pentru a avea protecția armatelor Antantei; în 1920 sunt decișî să înfrunte pericolul bolșevic, pentru a evita să plătească ceia ce datoresc.

Această politică se sprijină pe ideile unor mari industriași germani, dintre care cel mai de seamă e Hugo Stinnes.

In dezordinea universală care amenință lumea, un singur lucru rămâne solid, marea industrie și în special cea germană, care e cea mai bine organizată dintre toate.

Căci dacă victoria Aliaților a umilit, și aproape a distrus statul german; ea n'a atins nici prestigiul, nici puterea industriei germane.

Uzina bine condusă e o citadelă socială, capabilă să reziste torentului anarchist, chiar când Statul încetează să mai existe. Ea joacă rolul castelelor feudale din sec. IX.

Pentru oameni imaginativi ca Stinnes, ca Rathenau, banul nu e decât un mijloc; ei au rămas megalomani și urmează aceiași tactică, pe care a lăudat-o Nietzsche.

Politica de rezistență la tratate, depreciarea voluntară a mărcei, organizația, metodică a agitației naționaliste ca[illegible] face împăcarea europeană aproape imposibilă alianța cu Lenin evidențiază politica germană de astăzi, aceiași ca totdeauna.

Această politică, trebuia în mod fatal să se întâlnească cu acea a sovietelor, căci pornește din aceiași psihologie. Lăsând la oparte frazeologia comunistă, revoluția rusă va apare în istorie ca o cucerire a puterei statului de o minoritate violentă. Pentru ce această minoritate, autocrația bolșevică nu s'ar împăca cu feudalitatea industrială germană?

Și unii și alți vor să-și stabilească puterea lor pe mânele statului burghez.

Pericolul acestei coaliții se simte în Franța dar mai cu seamă în Mica Antantă. Neutrii însă, Italienii și Englezii, înclestați în propaganda socialistă internațională, atribue toată stagnarea economică nu acestei coaliții, până acum ascunsă, ci imperialismului francez!

Tratatul germano-rus, care în mod fatal va avea de corolar o convenție militară, va arăta oamenilor poiltici ai Europei, că pericolul economic nu e singurul.

Pe imense teritorii vom asista din nou la reconstituirea armaelor de invaziune pentru distrugerea civilizației occidentale

Salvarea ei nu poate fi decât în trăinicia alianței franco-anglo-saxone și a micei Antante.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Crimele politice din Bihor

La Lunca — Fabricele de cherestea focare de iredentism — Satul Lunca sub teroare — Arestări și schingiuiri — Omorârea și îngroparea lui Dr. Ciordaș, și Dr. Bolcaș, Bogdan și a altor locuitori — La Băița — Alte omoruri — Comuna Sighiștel în flăcări — Bandele trag cu mitraliere în oameni — Morți și răniți

Dela trimisul nostru special

III.

După isprăvirea cercetărilor și ascultarea martorilor, comisia de anchetă părăsește Beiușul și se îndreaptă spre satul Lunca, unde au fost uciși și îngropați Ciordaș și Bolcaș.

Ca și majoritatea locuitorilor de pe valea Crișului Negru, sătenii din Lunca își câștigă hrana de pe urma fabricilor de cherestea ce abundă mai în toate părțile. Din partea conducătorilor acestor firme, populația din acest sat a avut să sufere în timpul situației critice din 1919 multe și nenumărate nea junsuri. Focare nesecate de iredentism, conducătorii acestor fabrici au exercitat în acele timpuri asupra populațiunei române din Lunca, răzbunări feroce, demne de relevat.

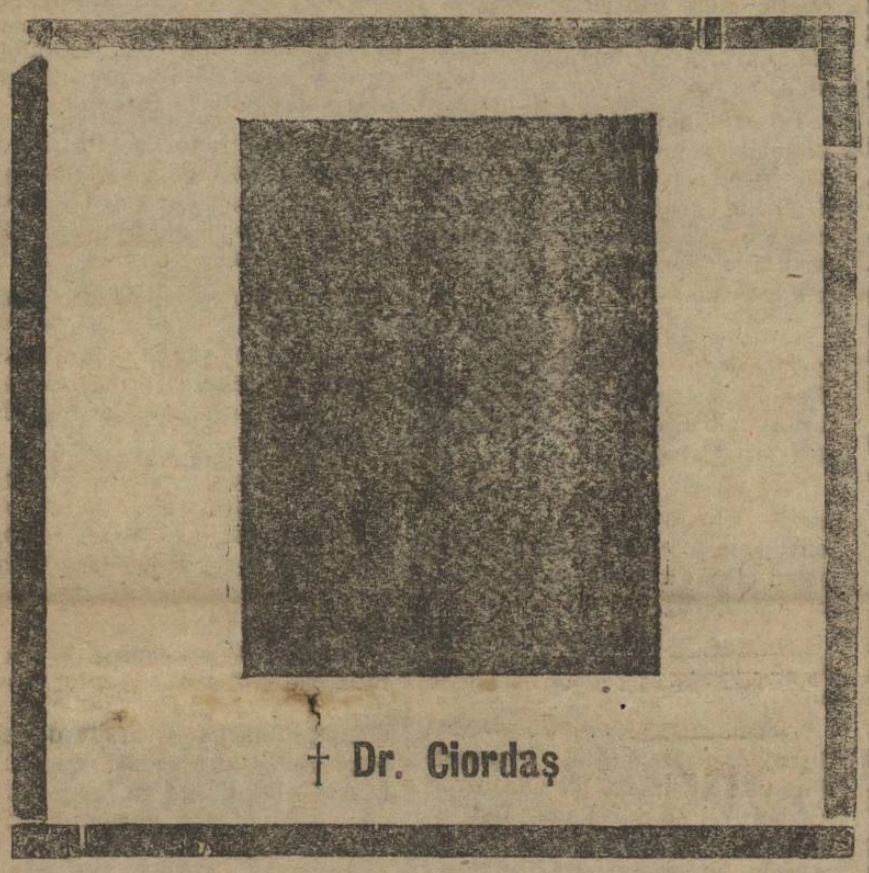

† Dr. Ciordaș

Conducătorii bandelor

Bandele neregulate care operau în aceste ținuturi erau sub conducerea tiranului locotenent Verböczi, fire șovinistă și crudă care conducea mișcările bandelor neregulate din Beiuș și care avea ca subaltern pe sublocotenentul Hancoți (Hâncuț) care după afirmațiunile unor locuitori din Lunca, ar fi fiul unui preot român ardelean.

Sub conducerea acestora, bandele au cutreerat întreg ținutul Bihorului, dându-se la jafuri nenumărate.

Satul Lunca sub teroare. Starea de asediu. Închiderea și maltratarea locuitorilor

Imediat la sosirea bandelor în satul Lunca, Hancoți a luat toate măsurile de siguranță pentru a putea lucra în liniște, decretând starea de asediu astfel că ori și cine ieșea înainte de ora 6 dimineața sau după ora 6 seara din casă, era amenințat să-și piardă viața. Mai mult, locuitorii erau opriți de a aprinde lampa sau lumânările, încât asupra unei femei care având copil mic, și nu respectase acest ordin, banditii au tras cu pușile. In timpul acesta armata română se apropia din ce în ce de Bihor. Aeroplanele române virau pe deasupra satelor din Bihor vestind locuitorilor imediata intrare a românilor. Dar pe cât intrarea armatelor române se propia pe atât săl bătecia bandelor lui Verböczi și Hancoți creștea. Virând deasupra satelor, aeroplanele aruncau de sus, mnifeste care aduceau la cunoștința românilor, că armatele române vor intra în curând în acele ținuturi. Dar sălbăticia bandelor nu întârzia să se manifeste și cu această ocazie, când mulți locuitori vroiau să strângă aceste manifeste aducătoare de speranțe, au fost bătuți și schingiuiți numai pentru faptul acesta.

Schingiuirile continuă

Dar conducătorii fabricei de cherestea nu vedeau cu ochi buni apropierea armatelor române și spumegau de ură în contra locuitorilor din Lunca cărora 1000 de ani de trai sub regatul „Sfânt Maghiar" nu le știrbiseră întru nimic sentimentele lor de buni români.

Sub retextul că i s'a furat un cal conducătorul fabricei (care este acum arestat) a dat ordin bandelor neregulate de a începe schingiuirile.

Peste 40—50 de bărbați, femei și copii au fost arestați și închiși într'un beciu mic și întunecos, un

de au avut de suferit cele mai groaznice chinuri și pentru a găsi un țap ispășitor, s'a dat de către conducătorul fabricei ordin să se împuște un om din comună, cu toate că omul nu era întru nimic vinovat.

Sosirea comisiei de anchetă împreună cu arestații, în Lunca, a fost privită de locuitori cu o vie satisfacție, căci ei pierduseră nădejdea în prnderea și pedepsirea banditilor care i-au ținut sub teroare. Satul întreg perindându-se pe dinaintea celor arestați, a recunoscut pe făptuitori, dând informații prețioase comisiei de anchetă.

Uciderea și îngroparea lui Ciordaș, Bolcaș, Bogdan și alți trei oameni

Adunați într'un tribunal revoluționar la Beiuș, banditii au hotărât suprimarea lui Ciordaș și Bolcaș, cari erau sufletul românismului în Bihor. Intrați în mod mișelesc în casele lor, banditii i-au arestat și sub o escortă puternică i-au condus cu un tren special în comuna Lunca. Sub aceeași stare de asediu, fără cunoștința locuitorilor din sat, ambii au fost puși să-și sape groapa și apoi, după ce i-au schingiuit în mod oribil, banditii i-au omorât și îngropat în grădina lui Nicolae Husan, peste drum de notariat. Dar ei nu sau mulțumit numai cu atât. Prinzând pe Bogdan, directorul băncei din Vașcău, l-au adus în sat la Lunca și l-au omorât și pe el în acelaș mod, îngropându-l pe un deal la 150 de metri de cârciuma satului. Neexistând nici o cruce la locul unde a fost omorât și îngropat Bogdan, d. dr. Bianu a luat dispoziții și s'a ridicat la mormântul lui o modestă cruce de mesteacăn.

In acelaș mod au procedat și față de alți trei locuitori cari au fost înmormântați la Câmpenii de jos, comună ce se află la 3 km. de Lunca.

La Băița

Dar fărădelegile ucigașilor, dintre cari cei mai mulți sunt arestați nu s'au isprăvit aci. Ei au continuat de a jefui pe fruntașii români și din alte ținuturi. Astfel curând ei și-au întins raza de acțiune și spre Băița. După ce au rechiziționat avutul locuitorilor și au încasat dări de mii de coroane, ei au omorât în mod mișelesc pe locuitorul Popa Petre zis Hâncu, îngropându-l în mod provizoriu sub frunziș și apoi în mod definitiv sub o culme de deal.

Arestații au recunoscut pe deantregul aceste fapte.

In comuna Sighiștel. Incendierea satului. Banditii au înconjurat satul și au omorât pe locuitori cu focuri de mitraliere

Dar dintre toate satele, Sighișteiul a avut mai mult de suferit de pe urma acestor bande. Pe când un grup de soldați înarmați până în dinți cu puști, granate și mitraliere se îndreptau în ziua de 3 Martie spre Sighiștel, un soldat dintre ei, pe când vrea să se dea jos din căruță, a lovit din greșală granata ce o avea legată la brâu. Granata explodând, a ucis un soldat. Ceilalți soldați nevoind să ca-

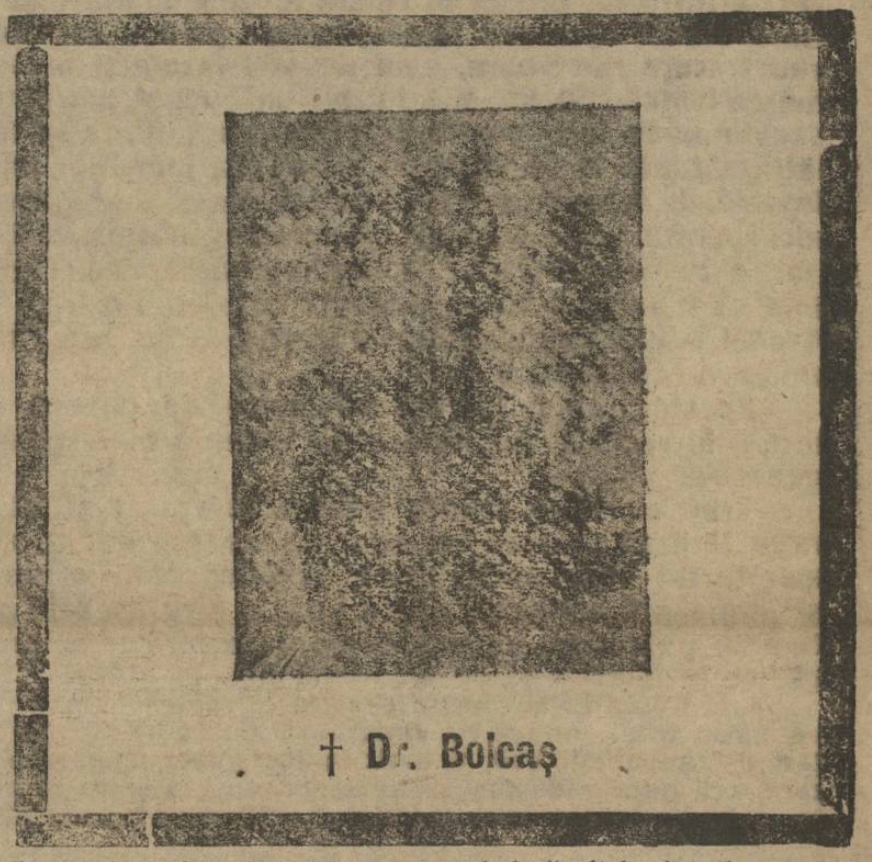

† Dr. Bolcaș

ză vina asupr lor, și pentru a avea motiv de a-și răzbuna pe românii din Sighiștel, dau foc satului, înconjoară satul care era în flăcări și cu puști și mitraliere trag asupra locuitorilor, cari buimăciți de flăcările ce-i înconjurau, cad unul după altul, fie din cauza gloanțelor care nu mai încetau să-i lovească, fie din cauza căldurei înăbușitoare și a flăcărilor.

Astfel au fost omorâți 8 oameni și foarte mulți au fost răniți.

Scene tragice

Comisia sosită la fața locului e înconjurată în scurt timp de o mulțime de femei, bărbați și copii cari sunt îndemnați de a privi pe criminali pentru a-i recunoaște. Femeile privesc încă cu frică pe banditi cari sunt de astădată în lanțuri. Rând pe rând femeile arătând spre câte un deținut, spun cu vocea înecată de lacrimi: „Uite domnule, ăsta a omorât pe bărbatu-meu și pe fecioru-meu. După ce mi-a omorât bărbatul l-am rugat cu lacrimi în ochi să se îndure de fiul meu și să nu-l împuște. Dar el nu m'a ascultat și după ce mi-am văzut feciorul căzând jos într'un lac de sânge, a tras și în mine".

Zicând aceste vorbe, bătrâna își desvelește pieptul și ne arată locul pe unde a intrat și eșit glonțul.

Scenele acestea se repetă și rând pe rând se iau procesele verbale după declarațiile de recunoaștere a făptuitorilor.

In interesul instrucțiunei care își urmează cursul, nu putem da numele arestaților, în contra cărora sunt dovezi zdrobitoare de culpabilitate. Putem doar spune atât că ei fac parte din elementele cele mai de jos ale societății și că pentru prinderea lor Siguranța a trebuit să întrebuințeze multă muncă, tact și pricepere.

Ne facem interpretul Bihorenilor și întrebăm autoritățile competinte asupra a trei cazuri:

1) De ce cu cercetarea acestor crime politice a fost acum 2 ani însărcinat Procurorul maghiar Kolle dela Tribunalul din Oradea Mare, procuror care voește acum să se expatrieze în Ungaria?

2) De ce actuala comisie de anchetă nu a ascultat și pe Deutsch Adalbert, fost șef de gară în acele vremuri la Vașcău?

3) In urma unei interpelări a d-lui senator Cozma din Beiuș, în sesiunea trecută a Parlamentului, d-sa a cerut mutarea lui Deutsch din Bihor, pe o linie secundară.

Cu toate acestea, în urma unor intervenții de sus numitul șef de gară, a fost mutat la o stațiune principală între Cluj-Oradea. Intrebăm deci de ce această măsură menită de a jicni populația Bihorului?

Odată ce instrucția va fi gata, vom da în mod detaliat amănunte asupra celor arestați și asupra modului cum Inspectoratul Siguranței din Cluj, a reușit după multă muncă să-i aresteze.

Sub o puternică escortă, criminalii au fost înaintați Parchetului din Oradea Mare, iar în urma instrucției vor fi judecați de acel Tribunal.

N. F.

Cronica politică

Opera de consolidare este în mers. Cea dintâi preocupare a guvernului actul atunci când fu chemat să ia conducerea ţării, se îndreptă spre chestiunea financiară. O criză acută ne încerca pe care toate guvernele de până atunci nu făcuseră decât s'o agraveze prin risipa şi prin nepriceperea lor.

Indreptându-şi sforţările în direcţia aceasta, guvernul actual izbuti după o muncă intensă să realizeze un buget care înfăţişând numai veniturile sigure şi cheltuelile absolut necesare statului curma starea haotică de mai înainte. Avem acum un buget sincer la a cărui temelie sunt ordinea şi economia.

După ce se puse astfel capăt risipei dinăuntru guvernul începu o acţiune viguroasă în străinătate pentru consolidarea datoriei noastre flotante. Zilele acestea se vor încheia definitiv tratativele în această chestiune. Acest strălucit rezultat fu obţinut fără se scoate la mezat avuţiile ţării, aşa cum voiseră să facă alţii înainte. Căci guvernul îşi dăduse seama că pentru a obţine concursul străinătăţi trebuie să obţii mai întâi încrederea şi respectul ei. De aceia se puse întâi ordine în gospodăria statului şi numai după aceia se ceru sprijinul străinătăţii,

Prin consolidarea datoriei noastre flotante şi prin rânduiala gospodăriei noastre interne, criza financiară poate fi socotită ca înlăturată.

Cu fiecare zi care trece se va simţi o ameliorare. Intreg organismul statului pe care criza financiară îl dezorganizase se va însănătoşi.

Consolidarea în toate domeniile de activitate naţională, consolidare care depindea într'o largă măsură de rezolvirea crizei financiare, este acum asigurată.

Se vor putea intensifica şi reorganiza transporturile, se va putea ajuta avântul economiei naţionale, se va înbunătăţi valuta, etc.

Mergem cu paşi siguri spre normalizarea vieţii noastre naţionale.

Farsorul de la Şomcuta

— Noua achiziţie a partidului naţional —

Am remarcat în nenumărate rânduri ridicolul în care se complac ziarele partidului naţional. De rândul acesta „Patria" ţine cu tot dinadinsul să-şi înveselească cetitorii, publicând un interview cu... d-l Em. Panaitescu!

Desigur, ori iosul naţionalist a fost îndemnat la acest gest de motive foarte serioase. Sărăcia de idei care abundă în coloanele „Patriei" trebue mascată, şi cum încercarea humoristică de a lua în serios coţcăriile lui Petringenar a dat greş, d-l Panaitescu a fost solicitat să ocupe locul rămas vacant în colţul politic din a treia pagină a ziarului naţionalist din Cluj. Iar celebrul autor al opului de 16 pagini întitulat „Col ana lui Traian" sau „Coloana vertebrală" (nu ştim cu siguranţă, mărturisindu-ne însă ignoranţa avem credinţa că vom fi iertaţi) a răspuns cu vădită grabă naivei invitaţiuni a redactorului „Patriei."

Astfel avurăm prilejul să admirăm un exemplar minunat reuşit din „Patria humoristică." D-l Em. Panaitescu dacă n'ar fi ocupat, datorită celebrului său op, ca şi operelor sale filosofice — inedite încă, dar ce are-a face! — o măgulitoare situaţie culturală în Ardeal, ar fi desigur solicitat să ia conducerea noului organ de înveselire naţionalistă.

Din nefericire d. Panaitescu, care a fost până acum critic, filosof şi profesor universitar, mai are de realizat punctul politic al aforismului ce-i călăuzeşte viaţa, pentru a muri un Bismark al României. Convulsiunile sale politice ne îndreptăţesc să credem că nu va fi nevoit să ajungă la suprema soluţie a vieţii, şi va atinge realizarea idealului său. Fost naţi... de[illegible]mocrat, atâta timp cât d. Iorga îi folosea pentru a fi pompat unde se află astăzi, transformat ţărănist când i s'a părut că ţărănismul poate fi o platformă pentru viitor, d. Em. Panaitescu a părăsit şi pe unii şi pe alţii; pe d. Iorga când nu mai avea ce să-i aducă, pe ţărănişti când a constatat că arivismul său politic a dat greş. Şi de atunci fostul deputat de Şomcuta Mare face volte vrednice de cel mai abil acrobat pentru a înşela partidele serioase la care râvneşte.

Iată de ce astăzi nu ne miră că îl vedem agăţat de coada partidului naţional. Ce pare curios e numai faptul că partidul naţional a putut lua drept capital politic manevrele unui farseur, cel mai perfect exemplar de *om nou* pe care l'a putut zămisli apa turbure a vieţii politice de astăzi.

Partidul naţional a făcut o admirabilă combinaţie politică fuzionând cu PARTIDUL PANAITESCU, — ne-o spune „Patria", ne-o spune şeful partidului iluzoriu al d-lui Panaitescu în *proclamaţia* către poporul alegător din Şomcuta Mare, ne-o spune d. Alexandru Vaida-Voevod, vice prezidentul partidului naţional. Organizaţiile(!?) PARTIDULUI PANAITESCU au primit ordine (!) să voteze pe d. dr. A. Dobrescu, candidatul partidului naţional.

Nu cu gândul de a-i controla contrazicerile de logică sau cele ale vieţii sale ne-am ocupat de d. Panaitescu, ci pentru a lămuri publicul asupra recidivei întru ridicol a ziarului „Patria" şi partidului naţional, care, totuşi, ţin să treacă drept serioase.

Candidatii Partidului National-Liberal in Bihor

la alegerile de deputaţi, dela 28 şi 29 Maiu, sunt:

In cercul Alesd:

Dr. Nicolae Bănescu

Profesor la Universitatea din Cluj, unde de trei ani luminează tineretul ardelean; membru corespondent al Academiei Române.

In cercul Ceica:

Alexandru Lăpedatu

Profesor la Universitatea din Cluj, membru al Academiei Române, fost membru în delegaţ a ţării la Sfaturile popoarelor adunate la Paris şi Genova.

In cercul Tileagd:

Dr. Gavril Tripon

Cunoscutul fruntaş al Ardealului, fost membru al comitetului naţional (dela 1890—1905), fost prefect al Bistriţa.

Câteşi trei oameni învăţaţi, harnici şi cinstiţi. Grija lor de binele obştesc o cunoaşte ţara, iubirea lor de poporul de jos i-a călăuzit în toată viaţa. Ridicaţi din mijlocul poporului numai prin meritul lor, ei ştiu să preţuiască cinstea, dreptatea şi munca, să plece urechea la suferinţa celor năcăjiţi, să ridice glasul pentru împlinirea nevoilor mulţimii.

Bihorenii pot fi mândri că guvernul li-a dat asemenea candidaţi. Ei vor avea într'înşii cei mai vrednici aleşi şi mai aprigi apărători ai intereselor obşteşti.

Inceputuri bune

Studenţimea Ieşeană la atitudine energică contra presei de scandal — Cazul ziarelor „Opinia" din Iaşi şi „Aurora" din Bucureşti — Un comunicat demn şi patriotic

Ne-am ocupat în diferite rânduri de atitudinea condamnabilă a câtorva ziare româneşti, cari în goana după senzaţional şi în dorinţa de a lovi în adversarii ei politici, nu pregetă de a înjosi şi ataca chiar instituţiile şi legile ţării, făcând cor în această privinţă cu cei mai aprigi duşmani din afară.

Lucrul acesta ruşinos nu mai putea dura însă, şi o sancţiune salutară trebuia să se producă.

Semnalul de revoltă contra acestei criminale atitudini şi sancţiunea cuvenită, porneşte dela Iaşi, dela studenţimea universitară ieşană, care întotdeauna a ştiut să fie în fruntea mişcărilor frumoase.

Intr'adevăr, revoltată de atacurile nedrepte duse contra Universităţii şi contra profesorilor, de către ziarele „Opinia" şi „Aurora", studenţimea ieşană, arde zilnic pachetele de ziare, care în loc să fie tribune demne pentru educaţia civică a cititorilor, nu sunt decât nişte imunde pamflete, pline de otravă şi de ură contra tot ce-i românesc şi cinstit.

Pentru ca opinia publică din întreaga ţară, să cunoască însă şi mai bine, mobilele dela cari a pornit frumoasa şi demna atitudine a studenţimei ieşene, studenţimea din acel oraş ne trimite spre publicare următorul comunicat, căruia îi facem loc cu o deosebită satisfacţie, în coloanele noastre:

COMUNICAT

Ziarul „Opinia" din Iaşi într'o serie de articole a adus insulte grave Universităţei, profesorilor şi studenţilor din Iaşi, insulte cari au culminat într'un articol de fond din 15 Mai a. c. intitulat „Prandatorii.. buni Români", cuvinte referitoare la profesorii Facultăţei juridice.

Studenţii cari au înţeles să apere onoarea profesorilor lor şi a instituţiei din care fac parte, cunoscând sancţiunea legilor dovedită de atâtea ori ca insuficientă în asemenea materie au manifestat ostil la redacţia şi tipografia sus numitului ziar.

Ziarul „Aurora" care se găseşte dela apariţia sa în slujba altor interese decât acelea ale neamului nostru, învinuind studenţimea de atentat la libertatea presei, adresează cuvinte extrem de insultătoare studenţilor şi celor mai desăvârşiţi stegari ai ideei naţionale, cuvinte pe care dintr'un respect ce-l datorim presei ce se respectă şi publicului cetitor, nu le putem reproduce. Studenţimea nu se coboară până la a polemiza cu oameni şi ziare, lipsite de cel mai elementar respect pentru ţara în care trăesc.

Libertatea presei şi libertatea cuvântului sunt drepturi. Ca orice drepturi însă ele nu sunt neîngrădite; ideia de drept implică ideia de limită. Drepturile fiecăruia sunt mărginite de drepturile tuturora. Eşti liber să scrii şi să vorbeşti ce vrei, atâta timp cât nu-mi atingi dreptul la respect cuvenit persoanei mele.

Deci într'o manifestare ostilă a studenţilor faţă de cele două ziare „Opinia" şi „Aurora" nu poate fi vorba de un atentat la libertatea presei, ci de o legitimă şi firească reacţiune împotriva unei întregi serii de atentate săvârşite de către acea presă la libertatea noastră. Aşa dar actul pe care unele ziare îl condamnă, considerându-l numai în natura sa devine un act perfect legitim, iar privit din punctul de vedere al mobilului care l'a inspirat, nu poate fi nici într'un caz un act dezonorant.

Ţinem să aducem la cunoştinţa publicului românesc, că acea presă care şi-a făcut un obicei din a discredita prin calomnii toate instituţiile statului, nu vor mai putea fi tolerată şi pe viitor, în opera ei de desagregare şi învrăjbire socială şi că orice încercare de asemenea natură se va izbi de conştiinţa integră şi luminată a studenţimei româneşti.

Societatea studenţilor în drept. Societatea studenţilor în medicină. Societatea Academică „Avram-Iancu". Societatea Academică „Dacia". Societatea „Tudor-Vladimirescu". Societ. „Ştefan-Vodă".

Repertoriul Teatrului Naţional

Până la închiderea stagiunei

Sâmbătă 27 Mai
Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai matineu
Ginerele d-lui Prefect

Duminecă 28 Mai seara
Vlaicu-Vodă

Inchiderea stagiunei

INFORMAȚII

Sărbătoarea națională română, 1o Mai, a fost celebrată la Paris de colonia română de acolo printr'un tedeum oficiat la biserica română.

Au asistat ministrul României la Paris, personalul legației și numeroase personalități.

•

La 1 Iunie va apare un nou indicator kilometric general C. F. R. cu distanțele între stațiile cailor ferate ale statului, cele particulare administrate de stat, cum și cele particularea cu administrație proprie.

•

In urma intervențiilor facute de către Comisiunea Generală a Sindicatelor la ministerul de interne, s'a permis ca să se țină congresul sindical la Sibiu în zilele de 4 și 5 Iunie.

•

Dl N. Iorga, a plecat cu Simplonul la Paris unde va rămâne până la 15 Iunie.

In tot acest timp dl profesor Iorga va ține la Sorbona un curs de Istoria Românilor.

•

Hotărându-se decernarea premiului instituit de dl Anton Mociony, vice-președintele societății „Filarmonica", în valoarea de lei 10.000 pentru cea mai bună lucrare orchestrală românească ce va fi prezentată, — compozitorii cari doresc a concura sunt rugați a-și prezenta lucrările până cel mai târziu la 14 Iunie a. c. la sediul soc. „Filarmonica" str. Brezoianu 37 cu mențiunea specială „Pentru premiul Mociony".

Comisiunea va fi compusă din d-nii George Enescu George Georgescu, Dimitrie Dinicu și Anton de Mociony.

Pot concura și compozitorii premiați cu alte premii.

•

„Petit Parisien" anunță din Genova, că dr Beneș a încheiat acolo un tratat de alianță pe termen de 20 ani, care cuprinde Cehoslovacia, Jugoslavia și România. Asupra acestui tratat Beneș va face probabil declarațiuni, Marți, în Parlamentul cehoslovac.

„GOWAG"

Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole technice.

Cluj, Str. Vladimirescu 17
Telefon 5—19. 1487

In comitetul internațional pentru ajutorarea Rusiei înfometate a fost numit din partea guvernului român dl Mărgăritescu-Greceanu însărcinatul de afaceri al României la Berna.

•

Școalele secundare de orice categorie și din orice provincie afară de cele medii și civile, fiind organizate în ce privește recrutarea corpului profesoral după tipul liceului, ministerul de instrucție a hotărât ca publicarea orelor vacante dela toate școalele secundare din cuprinsul țării să se facă prin una și aceeași publicațiune, care conform legii va fi inserată în „Monitorul Oficial".

Coordonarea și publicarea orelor vacante se va face prin direcțiunea învățământului secundar din Ministerul instrucției.

•

Din inițiativa doamnei general Florescu și cu concursul d-lor Pavel și Bobescu, Societatea Femeilor române ortodoxe va da un festival artistic în ziua de 1 Iunie la orele 8.30 p. m, în sala Teatrului Național din Cluj.

Se va juca cunoscuta „Șezătoare" a d-lui Tib. Brediceanu, „Liniștea Casei" și „Ca'n biblie", cu diletanți ca interpreți.

Spectacolul se va completa cu tablouri vivante, arii românești și cuplete de actualitate.

Biletele pentru seara reprezentației poartă No. 200 și se găsesc de vânzare la librăriile „Cartea Românească", „Anca" și la casa Teatrului.

•

Ministrul comunicațiilor a acordat comercianților pentru congresul dela Sibiu o reducere de 75 la sută asupra tarifului pentru transportul pe căile ferate (cl. I. II. și III.)

Reducerea se obține pentru ducere în zilele de 1, 2, 3 și 4 Iunie, iar pentru întoarcere în zilele de 6, 7, 8 și 9 Iunie, la prezentarea biletului de legitimație emis de Cercul cultural din București.

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

•

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Primește fiecare zi între oarele 8½—12 a. m. 2—8 p. m. 1755

Dl general Burileanu a plecat cu ofițerii-elevi ai școalei superioare de genlu la uzinele „Reșița" pentru aplicațiuni practice, la cursul de metalurgia ferului și oțelului, pe care-l predă d-sa la aceea școală.

•

Dl Andrei Ganea, șef de birou principal în dir. sig. generale, a fost numit șef de siguranță pe lângă prefectura poliției Sibiu.

•

După cum am anunțat la congresul internațional deschis de municipalitatea din Belgrad, pentru întocmirea planului de sistematizare și de extensiune a acelui oraș, printre arhitecții francezi, germani, austriaci, elvețieni și slavi, au participat și doi arhitecți români, dnii: Roger Bolomey și I. Al. Davidescu, diplomați de guvernul francez, cari au obținut premiul al IV-lea în valoare de 35 mii dinari.

Premiul I-iu, nu s'a decernat nimănui.

Toți candidații la acest concurs au avut cunoștință de data predării cu 7 luni mai înainte, pe câtă vreme arhitecții români numai cu 6 săptămâni.

•

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni. 33

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

•

Pfeschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități excelente de vin.

Servitul regulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși. 1464

•

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Sărbătorirea zilei de 10 Mai în Ardeal

LA GHERLA

Ziua de 10|23 Maiu în Gherla s'a serbat cu deosebită solemnitate. Haina de sărbătoare a acestei zile e a dovadă strălucită că românii gherleni știu să aprecieze și să sărbătorească în mod vrednic ziua, care ne feamintește atâtea fapte și întâmplări mărețe din trecutul neamului nostru.

Dimineața la oarele 9 s'a oficiat S. Liturgie în biserica catedrală la care în absența I. P. S. S. Episcopului, a pontificat vicarul general Ioan Ivașca asistat de canonici și de numeroși preoți din gremiu. La serviciul divin au fost reprezentate toate autoritățile locale atât civile cât și militare. In decursul s-tei slujbe a predicat directorul școalei normale de băeți din loc dl Cecil Demian, care în puține cuvinte a arătat însemnătatea zilei de 10 Maiu.

După S. Liturgie a urmat trecerea în revistă a trupelor și apoi defilarea armatei și a școlilor. După defilare a urmat recepția la primărie, iar după masă la oarele 4 s'a continuat serbarea în parcul orașului. In parc — pe arena sportivă — numerosul public a avut fericirea să asculte frumoasa vorbire ocazională rostită de Rdis. domn dr. Octavian Domide canonic.

După acest discurs au urmat cor și declamări, executate de elevii institutelor din loc și de corul meserișilor. La terminarea acestora, a avut loc un match de footbal între elevii liceiști, iar seara retragere cu torțe.

Coresp.

LA TURDA

Sărbătorirea zilei de 10 Maiu a decurs astfel. La orele 10 a. m. s'a oficiat tedeum la bisericile din localitate, la care au luat parte autoritățile, școlile românești și armata. După terminarea tedeumului în sala mare a liceului românesc „Regele Ferdinand", a fost un festival școlar, care s'a terminat la orele 2 p. m. Seara s'a ținut retragerea cu torțe, orașul fiind frumos pavoazat și iluminat.

Coresp.

IN BIHOR

Sărbătorirea zilei de 10 Maiu în ținutul Bihorului s'a serbat în anul aceasta cu mare însuflețire. Intelectualii din Beiuș dorind ca această zi mare să fie serbată și cunoscută de masele Poporului, a organizat Duminecă 21 Aprilie mari serbări în 16 comune din jurul Beiușului.

După slujbele religioase grupe de elevi ai liceelor de băeți și fete din Beiuș au cântat diferite coruri și poezii ocazionale, după care s'a arătat poporului însemnătatea acestei zile.

Populația satelor și-a arătat cu ocazia acestei atențiuni din partea intelectualilor beiușeni, toată recunoștința și bucuria lor. Nu putem decât să mulțumim doamnei dr. Ciordaș și Sf. S. Protopopului Petru Pop pentru inițiativa aceasta de a face ca și lumea satelor să cunoască și să sărbătorească zilele mari din trecutul neamului.

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

•

Sa deschis Bazinul băii Diana sub supravegherea directă a măestrului de not pentru începători cât și pentru antrenați. Diana hidroterapică consultații pe lângă control de medic specialist de nervi, zilnic între oarele 8—10 a. m. 1805 1—10

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Toți depozitarii care dețin bilete dela Loteria Asociației din Sibiu, sunt rugați ca în cel mai scurt timp să înainteze tablourile împreună cu sumele rezultate din vânzarea biletelor. 1621

Se cumpărăm 1733
dela Drogueria
„EMKE"
Proprietarul firmei:
Barkóczy Alexandru.
Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

CORON BLEU
(de alabăstrit rufele)
Albrastu mirositor Cerneală, vopsea pentru stampile, lac în toate culorile. Hârtie pentru stârpirea mușteior. Vopsele pentru padiment. 1357
Calitate garantată.
Cele mai eftine prețuri.
„LUXOR"
Cluj. 12-97

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

27 Maiu 1022

Europa se găsește din nou în ajunul unor evenimente diplomatice, a căror desfășurare, de sigur, că va avea o influență nu numai asupra raporturilor actuale dintre Franța și Anglia, dar ele pot fi considerate ca indicațiuni în ceea ce privește viitoarele lucrări dela Haga.

Strălucita primire făcută dlui Lloyd George la Londra și solidaritatea ce se manifestă cu fie care prilej în cercurile politice londoneze față de de politica premierului britanic, dovedește îndeajuns că Anglia nu renunță de loc la politica ei susținută cu atât de mare tărie la Genova.

Lucrurile stând astfel, e firesc ca la ședința reparațiunilor germane din 31 Maiu, în cazul când Germania nu-și va îndeplini obligațiunile ei financiare față de Franța, — între Paris și Londra să se producă o nonă tensiune în raporturile diplomatice.

Violente polemici pe această temă au și început între ziarele franceze și cele engleze. Franța persistă cu multă îndârjire în executarea clauzelor tratatului dela Versailles, fiind hotărâtă la aplicarea sancțiunilor. Anglia motivată în atitudinea ei de interesele pe care le are față de Germania, nu pare de loc dispusă să se asocieze cu părerile guvernului francez, pentru ca amândouă statele să procedeze la o acțiune comună și energică cu scopul de-a apăra principiile dela Versailles.

Deosebit de semnificative au fost declarațiile făcute în Camera comunelor de Chamberlain în sensul că Franța și-a luat de mai nainte angajamentul ca să nu procedeze decât în acord cu aliații săi la executarea tratatului dela Versailles, — lucrul pe care dl Poincaré nu numai că-l contestă, dar premierul francez anunță chiar că Franța va utiliza toate mijloacele pentru ca drepturile ei izvorâte din tratatele războiului să fie respectate întocmai.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m p

Starea Principesei Elisabeta

Starea principesei Elisabeta la 25 Mai era mai puțin bună; două seri temperatura a fost ridicată la 38,7. Uutima noapte a fost mai agitată. La 26 Mai starea generală s'a îmbunătățit. Dată îmbunătățirea se va menține încă trei zile principesa Elisabeta va intra în convalescență.

Amânarea întrării în țară a d-lui I. I. C. Brătianu

Primministrul d-l I. I. C. Brătianu și-a amânat cu câteva zile sosirea în țară. Sâmbătă va pleca din Paris iar Marți va sosi în capitală

Desmințirea împrumutului extern

Ziarul „Viitorul" e autorizat să desmintă știrile tendențioase care circulă în jurul călătoriei la Paris a ministrului de finanțe d-l Vintilă Brătianu. Guvernul român nu va cere împrumuturi în streinătate ci se va mulțumi să abțină consolidarea bonurilor de tezaur. Chestiunea această se tratatează de câteva luni pe baza unei oferte primite. D-l Vintilă Brătianu voiește să se convingă la Paris dacă pe baza acesei oferte poate să ajungă la un rezultat.

Apropiata libertate a comerțului de cereale

După ziarul „Adevărul" s'a stabilit un acord între d-nii miniștri Vintilă Brătianu, Alexandru Constantinescu și Vasile Sassu în ce privește introducerea regimului comerțului liber de cereale. După întoarcerea ministrului de finanțe, chestiunea aceasta se va rezolva în mod definitiv.

La ministerul industriei s'a ținut eri o consfătuire la care au participat secretarii generali dela ministerul de finanțe și de ndustrie. Consfătuirea s'a ocupat cu chestiunea exportării în Franța a unei cantități de benzină pentru plata unei datorii în franci ajunsă la scadență.

In ședința de ieri a procesului comuniștilor, a fost ascultat ca martor, fosul ministru Trancu-Iași. La întrebarea atentatorului dela senat, Max Goldștein, Ex-ministrul a răspuns:

E păcat că un criminal ordinar ca ține se judecă aci, unde faci să sufere attâa lume".

Normalizarea căilor ferate din Basarabia

Ministerul finanțelor a pus la dispoziția căilor ferate 30 milioane pentru lucrările de normalizare ale liniilor ferate din Basarabia.

Pentru ziarul „Patria"

In n-rul de ieri, „Patria" a publicat clișeul unei scrisori pe care d. general Moșoiu, ministrul comunicațiilor, a trimis-o, ca un act de politeță, comitetului societății „Petringenar" din Șomcuta-Mare. Aceasta pentru a dovedi „tovărășia politică" dintre d. general Moșoiu și aventurierul Petringenaru. Dar cu puțină bună credință, organul partidului național ar fi putut să priceapă că a săvârși un act de politeță față de comitetul unei societăți care-ți propune președenția de onoare nu înseamnă neapărat și a întreține legături politice cu d. Petringenaru. Aceasta cu atât mai mult cu cât „Patria" însăși a cunoscut nu o singură dată actele de politeță ale d-lui general Moșoiu care, totuși, n'au putut fi interpretate niciodată și ca acte de tovărășie politică.

No. 165—1922.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor a judecătoriei de ocol urbană din Cluj în senzul §-lui 20 de lege XLI. din anul 1908 prin aceasta publică, ca în urma decisului din anul 1921 de sub g. 850 al Judecătoriei de Ocol urbană din Cluj efeptuindu-se în 20 Decembrie 1921 licitarea lasamândului Gizella Shlesinger mișcătoarele în ventariate cu aceasta ocaziune și prețuite în 729 lei 60 bani și anume vesminte diferite și alte obiecte se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului de sub No g. 856/2 Judecătoriei de Ocol urbană Cluj să decide terminul de licitație pe 29 Mai 1922 la orele 3 d. m. în orașul Cluj în Biroul șefului circ. No. 1 și la acea cumpărătorii, să înainte cu aceca observare că mișcătoarele din sus în senzul art. de lege LX. din anul 1881 §-ul 107, 108 din partea celui mai sus acestea mișcătoare se vor vinde și sub prețul estimat.

Mișcătoarele licitande sau cuprins și supracuprins din partea creditori și aceștia și-au câștigat drept de escontare asupra licitație în senzul §-lui 120 a legei LXI. din 1908 se va efeptui și în favorul lor.

Cluj, la 4/V 1922.

Petru Denes
executor judecătoresc.

Azi sosește în capitală colonelul englez Skott, delegatul Angliei în delegațiunea din Viena pentru repartizarea materialului rulant care a aparținut fostei monarchii austro-ungare.

■

Marți seara ministrul de externe al Poloniei, d. Skirmunt, care se întorcea dela Genova, a avut un incident neplăcut în hallul hotelului Imperial din Viena. Trei ofițeri ucrainieni, un căpitan, un locotenent și un sublocotenent, l-au pândit și când trecea spre restaurant, l-au bătut cu ouă clocite, dintre care două l-au nemerit la mir. Cei trei ofițeri au fost arestați și depuși la poliție.

TELEGRAME

RELAȚIILE DINTRE FRANȚA ȘI ROMANIA. — CE DECLARA D-l I. I. C. BRATIANU

Paris. — Primministrul d-l I. I. C. Brătianu a declarat ziarului „Excelsior" că Franța și România se află într'o situație similară și că ambele țări doresc pacea. D-l Brătianu relevă simpatia cu care Barthou a vorbit despre atitudinea lui la Genova. Aduce noui omagiilui Benes, Nincici, Skirmunt, accentuând spiritul de unire ce s'a manifestaot la Genova între Mica Antantă și Polonia. Se felicită de acordul tot mai strâns între Franța și România. Simpatia dovedită la Paris față de România dovedește: opinia publică franceză înțelege legăturile ce unesc cele două țări. D-l Brătianu conchide că francezii cunosc destul de bine chestiunile românești astfel că d-sa poate sa se inapoieze liniștit la București.

Atentat împotriva regelui Alexandru al Serbiei? Prinderea unui anarchist

Belgrad. — A fost arestat fostul locotenent Stanco Marcovitz în momentul când trecea granița din spre Ungaria. Dânsul a mărturisit că face parte din comitetul emigranților din Budapesta având misiunea să săvârșească atentate împotriva regelui Alexandru și a oamenilor politici Jugoslavi.

Grav incident la granița italo-iugoslavă. — Italienii trec frontiera iugoslavă. Morți și răniți

Belgrad. — Grupul fasciștilor italieni, trecând frontiera Jugoslavă la Costav a atacat postul sârbesc dar a fost respins de două companii de infanterie. Italienii au reînoit atacul. Postul Jugoslav retrăgându-se Italienii au trecut din nou frontiera, lăsând 5 morți și mai mulți răniți.

Bulgaria își pregătește armata. — Protestul comisiunei interaliate

După ziarul „Viitorul", în Bulgaria încep astăzi consiliile de recrutare cu revizuirea tinerilor din contingentul 1923 deși Bulgaria nu are dreptul să își recruteze o armată obligatoare. Guvernul bulgar motivează această recrutare a tinerilor din clasa 1923 pentru „munca obligatoare", care de fapt constituie un camuflagiu al serviciului militar. Oamenii recrutați vor fi instruiți de către ofițerii din vechia armată.

Comisiunea interaliată a protestat cerând respectarea tratatului de pace, dar premierul bulgar Stambulinski a nesocotit acest protest.

Germania poate plăti. — Conflictu ldintre cancelar și ministrul de finanțe

Berlin. — Circulă svonul că în sânul guvernului a isbucnit o criză parțială, în urma neînțelegerilor dintre cancelarul Wirth și ministrul de finanțe Hermes, de oarece la Paris Hermes nu a ținut seama de instrucțiunile guvernului german ci a dat asigurări la Paris că Germania poate să introducă impozite mai mari, încasările din impozite întrecând prevederile. Se svonește că ministrul Hermes va fi chemat din Paris.

Catastrofa din Austria. — 250 oameni uciși

Viena. — După cum s'a anunțat depozitul de munițiuni din Aspang lângă Wiener Neustadt a fost aruncat în aer. Casele din împrejurime au suferit mari stricăciuni. Numărul morților și răniților se cifrează la 250.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă și costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piața Unirii No. 14

PRECIZIUNE ȘI ELEGANȚĂ
CELE MAI NOI MODELE

„LONGINES"
Ceasornice de buzunar
Ceasornice-brățară
— in argint, aur, platină —

Se găsesc de vânzare numai la

Fenyő & Braunfeld
Bijoutieri
CLUJ, Piața Unirii. — Telefon 643 și 350.

Acum s'a terminat cu importul de încălțăminte

FABRICA DE PIELARIE

FRAȚII RENNER & Co. S. A.
din CLUJ.

Confecționează tot felul de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii din piei colorate și lacuri după modelele cele mai noi. 1392

In sezonul de toamnă vopsește blănărli în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

No. 2318/A-1922.

Anunț.

Se puclică spre cunoștință generală, că în biroul regiunei silvice Bistrița, Județul Bistrița-Nasăud se va ținea în ziua de 27 (Douzecișișapte) Iulie 1922 la 12 ore a. m. licitație publică, cu oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor de infrastructura și suprastructura a calei ferate forestiere de pe valea Bistriței.

Calea ferată pleacă din stațiunea Borgobistrița a calei ferate Somesene și urmeaza cursul Valei Bistrița până la stațiunea finală din cătunul Colibita.

Lungimea liniei e aprox. 15 km.

Lărgimed ecartamentului 6.76 m.

Garanța provizorie este de 100.000 Lei.

Proiectul calei ferate, contractul de întreprindere, condițiunile generale și speciale ale întreprinderii se pot vedea la Regiunea silvică Bistrița și tot acolo se pot primi formulare de oferta.

Bistrița, la 23 Mai 1922.

1811 Regiunea silvică Bistrița.

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central:
TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No 25. Telefon 201.

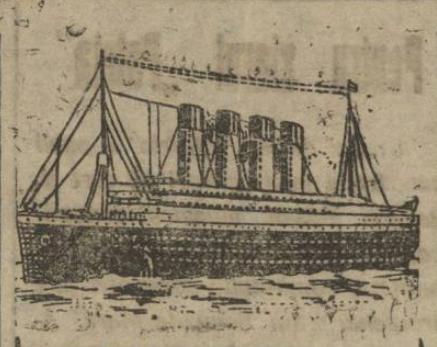

AMERICAN LINE-HAMBURG
ROTE STERN-ANVERS 1809
WEISSE STERN LINE-CHERBOURG
Cea mai mare Agenție de Vapoare din România
N. BRÜCK & Co.
BUCUREȘTI, Str. Sf. Vineri No. 1

Face cunoscut tutulor pasagerilor pentru America ca să se **trimită de îndată** recomandat **pașaportul** și documentele ce posedă spre a obține **număr de viză** dela Consulatul American.

In afară de pașaport trebue să fie adăugate:
1. Un act de naștere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul șade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.

Notați bine adresa
N. BRÜCK & Co.
București, Strada Sf. Vineri 1

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Reclama este sufletul comerțului

Concurs.

Direcțiunea Regională a Domeniilor (Agricultura) Cluj, Piața Cuza Voda No. 3 publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi:

1 post de contabil la Regiunea IV. Domeniala Hidig (Județul Salaj).

1 post de contabil la Regiunea II. Viticolă Inghiu (Județul Alba inferioară).

1 post de contabil la Regiunea III. Viticola Diosag (Județul Bihor).

1 post de dactilografă la Regiunea I. Viticola Ceala lângă Arad.

1 post de maestru laptar la Regiunea V. Domenială Ciacova (Județul Timiș).

Contabilii sunt retribuiți cu salar lunar de Lei 450·—, dactilografă cu salar lunar de Lei 250·—, maestru laptar cu salar de Lei 300·— plus indemnizațiile cuvenite și competințe în natura.

Soldații demobilizați cu praxă de birou au favor la ocuparea posturilor de contabili.

Cererile timbrate și documentele, în regulă, sunt a se înainta susnumitei Direcțiuni. până la 15 Iunie 1922.

FABIU TOMA
1807 Director Regional al Domeniilor.

Publicațiune.

Administrația Clinicilor Universității din Cluj publică concurs, pentru liferarea laptelui și ouălor necesare Clinicilor, cu începere dela 1 Iulie a. c.; lapte în cantitate de 7–800 litri, iar o'uă în cantitate de 600 buc. **zilnic**.

Ofertele pentru acest scop sunt a-se înainta în plic închis și sigilat Administrației Clinicilor, până la 16 Iunie 1922 ora 10 a. m.

Informațiuni mai detailate se pot primi în biroul Administrației, intre orele 8–14.

Cluj, la 24 Mai 1922.

1813 Ioan Crișan administrator.

Unde mergem?
La grădina Prințului, strada Turda (Tordai) No. 8 care se deschide la 27 Mai dela 5 ore după masă până dimineața.
Frumos local de grădină provăzut cu două sale de popice. Bucătărie cu mâncări bune, muzică de prima categorie și serviciu regulat.
Se roagă de concursul
On. Publ. Brezló
1794 „Grădina Prințului"

BITUMUL MATITZA S. A.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala București.
FILIALA CLUJ, Calea Reg. Ferdinand No. 55, I.
1203 Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzzement) etc. Material totdeauna la magazie

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Citind revistele

„Gândirea" A II. No 3 (16 Maiu 1922)

Luptând cu greutăți inimaginabile, „Gândirea" a păsit eroic în cel de al doilea an al apariției sale. Stăruința celor câteva energii tinere din jurul exelentei reviste clujane, au realizat ceea ce nici banului obținut cu dărnicie de mecenați ai artei și culturei românești nu-i mai succede. Reviste vechi, fac eforturi desperate pentru a salva aparențele unei viabilități continuu amenințată; încercările noui — și au fost destule după apariția Gândirei în Maiu anul trecut — au răposat după câteva numere.

Nu e nici locul și nici în căderea noastră să descoperim cauzele acestei dureroase stări. Istoricul literar de mai târziu va fi chemat să facă. Ne mulțumim așa dar de a constata faptele așa cum sînt și a le consemna.

E neîndoios că prezența încă a Gândirei în publicistica actuală e un formidabil succes. Pe de aparte scumpetea produselor de arte grafice, pe de alta greutățile technice pe cari publicațiunile bucureștene n'au a le cunoaște, i-ar fi putut de mult curma existența. Și cu toate acestea Gândirea e la al treilea număr din cel de al doilea an iar aspectul zi zi de zi mai înfloritor.

In această contiună preocupare de mai frumos, de mai bine, poate că rezidă însăși cauza succesului. Numărul acesta e tot ceea ce se poate realiza mai perfect ca gust într'o tipografie unde ucrătorii, nu cunosc limba românească și unde reaua voință sau nepăsarea patronilor doritori de cât mai mult câștig, se răzbună de restantele conturilor „Gândirei" dându-i litera care nu se mai poate întrebuința la alte lucrări.

Coperta de o simplicitate ce dovedește încă odată simțul de selecție artistică al conducătorilor (revistei nu tipografiși) ne aduce la cunostință opera unui român pictorul W. Schramm, stabilit în Germania.

Proza bogată și variată, în această epocă de sărăcie de proză artistică, este semnată de d-l Gib. I. Mihăescu (Semnele lui Dănuț — reușită reconstituire de psihologie a fatalismului) și A. Davila care-și continuă cu finețe seria figurilor „Dintre cei reposați".

Versuri semnate de *; Demostene Botez (un admirabil pastel; Șesurile); Lucian Blaga; Ion Ajog; Iasia Tolan (o bună traducere din Andrei Ady); și Ion Pillat.

Reproducem din „Străinul" d-lui Ion Pillat sfârșitul poeziei atât de reușită ca atmosferă și realizare:

Pe-albastre depărtare a luncii de demult,
Trecutul meu ce arde sclipind în Râul Doamnei —
N'ai auzit, deodată rupând tăcerea toamnei,
Vrrr... zborul vremii, care — cutremurat — l'ascult.

Un studiu critic asupra celei mai tuturor publicațiunilor ro„Rosmersholm" datorit d-lui Octav Botez; o admirabilă executare critică a pseudo-poetului Em. Ciomac („Mistica Roza" sau „Poezia Deapururistă) semnată de Ion Darie, recenzii, cronici, notițe încheie ansamblul.

„Flacăra" A VII. No 20 (19 Maiu 1922)

După „un scurt popas necesar drumețului spre a merge înainte" „Flacăra" reapare. Vechea revistă bucureșteană, atât de apreciată de cetitori, simția nevoia să coordoneze tradiția celor șapte ani de apariție cu cerințele vremilor noastre. Această etapă de refacere morală se pare că i-a înlesnit și schimbarea înfățișării technice. „Flacăra" reapare cu aspectul nou al oricării publicațiuni europene. Nimic din caracterul hibrid al ma tuturor publicațiunilor românești, ieșit dni acel amestec de technică modernă și material tipografic arhaic, nu supără ochiul. Litera de tăetură minunată, tipar curat, liniatură discretă și hârtie bună îi dau acea înfățișare care te îndeamnă la cetit.

Poezii semnează d-l Ion Pillat, Ion Minulescu, Vintilă Rusu-Șirianu și Voiculescu. D-l I. Dumitriu da o bună traducere din rușește (Laurii de A. I. Cuprin); d-l I. Agarbiceanu o nuvelă de un realism înduioșetor (O Licărire), d-l Papadopol o pagină din „Istoria fabulei românești"; d-l B. Fundoianu un essai (Horia „Ideii": O discuție fecundă iar d-l N. Davidescu o admirabilă cronică literară despre „Poezia lui Alex. Macedonsky".

Cronici, dramatică (I. Vinea), artistică (Str. Dumitrescu) și rimată (Al. Vajaianu) alături de notițe de artă, literatură și știință și tot ce alcătuește mișcarea intelectuală românească și de aiurea complectează numărul de față al revistei bucureștene.

De.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

CU 100.000 LEI se poate deveni Proprietar unui imobil în centru de 18 camere moderne parchetate seriei la „Radio" Cluj sub ocasiune.
1815 Radio 2335

Închirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

COMERCIANT cu 150.000 lei Doreste ASOCIAȚIE în mod activ la afacere comercială-industrială existența. Oferte în Românește sau nemțește la „Radio" Cluj, sub „Mof".
1814 2338

DIN cauza introducerii *escelentelor noastre automobile noi*, ne angajăm *la orice călătorii* la orice distanță, *pe lângă un tarif estrem de convenabil.* PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99. Telefon 999. 1800

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianții cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

---

Fabrica: telefon 596.
Prăvălie: telefon 515.

„LEBEDA" S. A.

Prima fabrică din România pentru vestminte de pat cu electromotoare.

Pregătește:

PLAPOME: cumplute cu vată, lână și fulgi, mai departe

MATRAȚE, PERINE și **VESTMINTE** de pat dela execuția cea mai eftină, până la cea mai fină.

Cu mașinele de scarmânat mânate cu putere electrică, curată și scarmâna pene de tot soiul.

Cumpără:

orice cantitate de: păr de cai, de porc, de capră, lână și pene.

Prețuri originale de fabrică.

Fabrica: CLUJ (Kolozsvár) Str. Iașilor (fost Nagyszamos-u) 14. Telefon interurban 596.

Prăvălia: Calea Victoriei (fostă Kossuth L.) 10. Telefon 515.

Vindem tot soiul de pene curățite și sortate en gros și en detail. 1334

„Agronomul"

Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

După cum suntem informați

atelierul de pictură Peille

aranjat cu gust, distins din Str. Saguna No. 13 (fost Bartha Miklós-u.) din 3 l. curentă

e transformat deja în atelier de fotografat

și stă la dispoziție On. public sub conducereo specialistului proprietarul firmei

Emeric Gardi.

1728

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu prețuri moderate
Frații Ausländer
Cluj, Piața M. Viteazul 39
Telefon 954. 1582

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

Intreprindere internațională

alui

Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Caut

oficiu la ori ce instituție ca împiegat, cunosc limba Română și Maghiară. □

Adresa: LAZAR POP la ziar. 1810

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

In atențiunea Damelor!

Aducem la cunoștința învrednicitei societate a damelor că de azi începând lucrez împreuna cu Dnul Legmann Samuil din Buda-Pesta și continuăm de acuma sub firma

Salon de mode pentru dame, Legmann și Wartenberg.

Ne angajem a face cele mai moderne haine de modă franceză și engleză. Satisfacem și cele mai delicate pretenții.
1275 **Legmann si Wartenberg**
Cluj, Calea Victoriei 13

Au sosit articole pentru băeți mici

cu marca

„TETRA"

la magazinul de mode pentru dame și bărbați alui

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2
1738-I Telefon 591

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

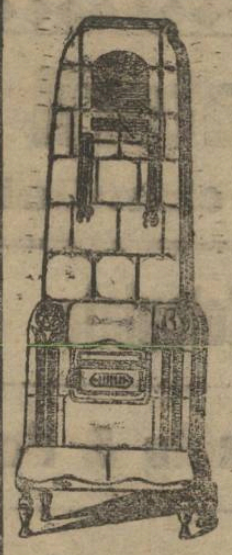

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.
1393

Văd. TAMÁSY JÓZSEF É Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Motilor No. 7

L. C. Harötmuth si Karol Majers fii.

Emil Blaga Cluj

Magasin Piața Ștefan cel Mare 7. Telef. 2-70.
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.

Cauciucuri Michelin pentru **Automobile Trăsuri Biciclete**

Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid
1586

Prețuri de reclamă.

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.
1446

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet

1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

CARTON GUDRONAT

pentru acoperișuri 1771

se predă prompt și cu vagonul, în toate calitățile obicinuite în comerț de către Societatea Anonimă „Alpha" fabrică de produse chimice Cluj, Piața Ștefan cel Mare 4 și de către filiale și fabrica ei Arad, Str. Bercsényi No. 32

Adresele telegrafice: „Chemocorvin" Cluj „Alpha" Arad Telefon: Cluj 314 Arad 777

Reclama este sufletul comerțului

Pentru vizitatorii Clujului şi cei din localitate.

Rubrica comercianţilor bine asortaţi care servesc bine şi eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick şi Fiu Engros şi Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile	Emke	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfü & Sipos Magazin de tricotaj şi Ţesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Posibilităţile alianţei gemano-rus

Adevărul asupra amiciţiei germane faţă de bolşevici

D. Ludovic Nandean publică în „Le Temps" un judicios articol în care analizează situaţia politică ruso-germană cu tot tratatul de alianţă încheiat la Rapallo. D-sa scrie în rezumat următoarele:

— Care poate fi adevărul între ştirile cari afirmă contractarea unei alianţe militare ruso-germană şi desminţirile oficiale ale celor interesaţi? Este oare posibilă o alianţă complectă între ruşi şi germani?

Urmărind faptele se poate deduce că nu este cu putinţă o alianţă complectă între aceste 2 state.

Generalul Hoffmann care în 1917 a negociat pacea de a Brest Litowsk declară în „Matin" din 8 Mai corent că nici o înţelegere durabilă nu este posibilă cu sovietele.

Dar pentru a lămuri şi mai bine situaţia ambelor politici, d. Ludovic Nándean reaminteşte faptele petrecute în 1918:

Incidente ce nu trebuesc uitate

— După Brest-Litowsk contele Mirbach, ambasadorul german părea atât de puternic la Moscova. El era tratat cu cel mai mare respect de Lenin şi Cicerin cari se temeau de dânsul. Dar pe când contele Mirbach se arată amicul bolşevicilor, în Finlanda şi Ucraina, germanii favorizau din toate puterile restaurarea organizaţiei burgheze, ajutând la masacrarea şi alungarea bolşevicilor.

Dacă germanii ar fi reuşit să obţină succese în Franţa cu siguranţă că ei ar fi pus stăpânire pe întreaga Rusie arestând pe „aliaţii" din Kremlin.

Când la 6 Iulie 1918 socialiştii revoluţionari au asasinat pe contele Mirbach, germanii au voit să ocupe Moscova încercând o înţelegere cu sovietele, dar acestea au refuzat ameninţând cu mobilizara generală.

Astfel că deşi în aparenţă bolşevicii păreau amicii şi aliaţi germanilor, în realitate se temeau d cei şi se aşteptau în tot momentul să fie atacaţi şi desfiinţaţi.

Activitatea bolşevicilor în Germania

— Agenţii ruşi instalaţi la Berlin după pacea de la Brest-Litowsk, porniră o aprigă propagandă comunistă şi se făleau că au contribuit mult la desvoltarea revoluţiei germane.

Erau atât de încrezători în succesul propagandei lor în cât fură gata să trimeată trupe comuniste în Germania.

— Pe când mă aflam în închisoare la Moscova, precizează d. Nandeau, am citit în „Izvestia" şi „Pravda" articole în care se spunea că în curând avea să fie la Rin un front unic unde armata comunistă ruso-germană avea să lupte contra imperialiştilor fronco englezi!...

Actuala situaţie în Germania

— Actualmente Germania este fără nici o îndoială un stat burghez şi plutocratic unde concepţiile socialiste n'au influenţă covârşitoare. In Rusia însă Lenin şi colegii lui conduc cu despotism Rusia şi nu ţintesc de cât la revoluţia mondială.

Deci cu toate aparenţele de amiciţite, între Rusia şi Germania sunt obstacole ce nu pot permite o colaborare reală şi solidă. Aşa a fost în 1918. aşa a rămas şi în 1922.

Germania burgheză se teme de inflenţele comuniste, iar oamenii de afacer germani au mentalitatea generalului Hoffmann şi contelui Mirbach şi consideră Rusia doar o colonie bună de exploatat.

A susţine că o alianţă strânsă între aceste state ar fi posibilă, înseamnă a nu lua în consideraţie multiplele chestiuni ce le desparte în mod real. Ceea ce le apropie în unele puncte, conchide, d. Nandeau, este mizeria comună enormitatea datoriilor cerute de aceiaşi creanţiari; ura lor contra Poloniei şi vecinătatea lor geografică.

Poporul ruse se teme de germani şi de concurenţa lor la muncă. Dar chiar de s'ar admite existenţa unei convenţii militare, cu toate dificultăţile reale ce sunt, cum ar putea opera împreună aceste două forţe? Vor deveni germanii comunişti, sau disciplina germană va fi admisă de ruşi?

Totuşi cele ce s'au petrecut la Genua ar trebui să pună serios pe gânduri pe conducătorii statelor din Occident; chiar artificială fiind, această alianţă este o ameninţare în potriva civilizaţiei şi aşa destul de sdruncinată.

G. R.

Ceartă pentru pământ între Saşi şi Români

Fiindcă între comuna săsască Dumitrea-mare şi comuna românească Rebrişoara, judeţul Bistriţa-Năsăud, se află o bucată de hotar în litigiu pentru care aceste două comune se ciartă de zeci de ani, la 19 Mai Românii din Rebrişoara, în speranţa că reforma agrară le va face măcar acum dreptate, au ieşit cu plugurile la arat pe acel loc. Saşii din Dumitrea-mare, în număr de peste 400, văzând aceasta, au ieşit înarmaţi cu securi, topoare şi ciomege şi înconjurând pe locuitorii români i au bătut până la sânge, după care, cu vite, cai şi cu pluguri i-a dus până în Bistriţă unde au fost predaţi preturei din plasa Iad.

Tot cam în acelaş timp şi din cauza aceluiaşi loc, 4 saşi din Dumitrea-mare au deţinut 4 române din Rebrişoara şi le-au maltratat o noapte întreagă în frig şi ploae, pentru care faptă cei 4 saşi au fost arestaţi în închisoarea parchetului din Bistriţă.

Se fac cercetări minuţioase pentru stabilirea responsabilităţilor şi pedepsirea vinovaţilor.

G. R.

Sărbătorirea d-lui Profesor Iacobovici

În seara de 22 l. c. a avut loc un banchet în sala mică a restaurantului Central, dat în onoarea eminentului Profesor Dr. Iacobovici, cu ocazia alegerii sale de Rector al Universităţii din Cluj.

Au luat parte medicii clinicei chirurgicale şi delegaţii Asociaţiei gen. a medicilor, filiala Cluj, ai soc. Asistenţilor şi preparatorilor, ai Armatei, ai soc. Stud. în medicină şi ai Centrului stud. „Petru Maior."

Dintre discursurile rostite remarcăm cuvântarea d-lui dr. Câmpeanu Liviu, care a vorbit în numele medicilor clinicei chirurgicale, relevând meritele şi calităţile mari ale noului rector şi asigurându-l de dragostea şi recunoştinţa elevilor săi. D-l dr. Goia îl salută în numele soc. Asistenţilor şi preparatorilor, exprimând satisfacţia şi bucuria acestei societăţi, pentru alegerea sărbătoritului, în cea mai înaltă funcţiune, ce o oferă Universitatea. D l dr. Totoianu se asociază la această bucurie, în numele Asoc. gen. a medicilor, filiala Cluj, convins fiind că Universitatea va prospera sub conducerea acestui valoros organizător şi conducător. D-l Maior dr. Comănescu, ridică paharul în onoarea prof. Iacobovici, a cărui clinică este cea mai puternică şcoală de educaţie pentru medicii militari chirurgi. D-l Popa Adam preşedintele centrului stud. „Petru Maior", urează activitate rodnică noului rector, a cărui lozincă în viaţă a fost munca cinstită şi fără odihnă; în sfârşit d-l dr. Radu preşedintele soc. studenţilor în medicină, îl asigură de toată dragostea, admiraţia şi devotamentul studenţilor în medicină, cari consideră pe d-l prof. Iacobovici, organizatorul adevărat al facultăţii de medicină.

D-l prof. Iacobovici mulţumeşte, vădit emoţionat, pentru manifestaţia de simpatie ce i se aduce. Şi exprimă satisfacţia, când vede munca şi opera sa încununată de succes, iar elevii săi distingându-se. Vorbeşte de rolul important al unui profesor, care nu este numai un rol ştiinţific, ci profesorul trebue să fie un creator şi conducător şi pe terenul social şi cultural. Îndeamnă la muncă. Insistă asupra importanţei de a scrie cărţi didactice româneşti şi anunţă apariţia în viitorul apropiat a unui manual de chirurgie, făcut în colaborare cu elevii săi.

Căsătoria Principesei Marioara

Reprezentanţii Franţei la răsătoria principesei Marioara

Delegaţie care va reprezenta Franţa la căsătoria regelui Alexandru al Jugoslaviei cu principesa Marioara a României va cuprinde pe mareşalul Franchet d'Esperey, vicontele de Fontenay, ministrul Franţei la Belgrad şi contra-amiralul Vindry, ataşat pe lângă persoana preşedintelui republicei franceze.

Ce delegaţiuni vor mai asista

Ziarele străine anunţă că printre delegaţiunile Curţilor şi Statelor străine, ce vor asista la căsătoria regelui Alexandru al Serbiei cu Principesa Marioara a României, — a cărei celebrare, după cum arătăm în altă parte, a fost amânată pentru ziua de 8 Iunie, curent, — vor figura: ducele de York, reprezentând curtea de Saint-James; sora M. S. Reginei României, infanta Beatrice şi soţul său Don Alphonso; marea ducesă Cyrille cu fiica sa.

D. Brătianu, va reprezenta guvernul român. Guvernele Japoniei, Persiei, Suediei, Ţărilor de Jos, Chili vor fi deasemenea reprezentate. Statele-Unite vor fi reprezentate prin ministrul lor la Belgrad.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Mai 1922 concept

Anul II. No. 526 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Miercuri 31 Maiu 1922

Infrățirea

... schimb
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU (... CLUJ II)
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
RE... No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ... 180 LEI
„ 6 LUNI ... 90 „
„ 3 „ ... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Politica Partidului Național în slujba Maghiarismului

Remarcând acum câtva timp acțiunea autonomistă întreprinsă la Viena de unii renegați puși în serviciul ungurilor, am cerut cu insistență partidului național să o dezavueze, pentru a nu lăsa să planeze bănuiala că politica sa n'ar fi străină de mișelia de la Viena. Nu fără justificată satisfacție am luat cunoștință de cuvintele de protestare rostite de presa partidului național împotriva fițuicii întitulate „Ardealul" și care, odată prohibită, ni-a revenit sub numele de „Viitorul".

De rândul acesta ne cade sub ochi primul exemplar din „Biblioteca Autonomiei", publicațiune periodică editată de grupul de la Viena. Cartea este întitulată cu celebrul dicton al d-lui Vaida-Voevod: „Ardealul și Ardelenilor", iar drept autor se dă un oarecare domn Iancu Azapu. Prefața lucrării — dacă se poate numi astfel acea odioasă mârșevie publicistică — este semnată de către d-l dr. Alexandru Vaida Voivod, vicepreședintul partidului național.

„Patria" desminte autenticitatea acelei prefețe și sintem dispuși să o credem. Un fapt curios însă, căruia se datorește probabil în bună parte și revolta organului naționalist, e că în cuprinsul ei găsim toate argumentele politice ale d-lui Vaida. „Hotărîrea de la Alba-Iulia a fost călcată în picioare"; „cei din regat au dovedit că nu vor să ne fie frați, ci stăpâni"; „alegerile făcute cu baioneta"; „ce ar fi făcut d-l Brătianu" la Paris fără platforma autodeterminării pe care i-a oferit-o marea adunare de la Alba-Iulia"; — toate lucruri spuse de partidul d-lui Vaida în nenumărate rânduri de la 1918 încoace, alături de aluziuni, mai puțin opace în pastișa de la Viena, relativ la occidentalismul trecutei stăpâniri maghiare.

Restul cărțuliei aceleia, plină de inexactitați istorice, e tot ce poate născoci cu mintea un om pornit pe minciună și batjocură. Horia, Cloșca și Crișan se afirmă acolo că n'ar fi fost decât niște bieți înconștienți cari, hămesiți de foame și roși de nevo, au pus mâna pe ghioagă.

„Nimic nu dovedește că acești revoluționari ar fi urmărit separațiunea Ardealului de Ungaria, sau că ar fi tins să smulgă din mâna Ungurilor puterea pentru români", afirmă cu nerușinare omul plătit de unguri să facă considerațuni asupra istoriei Ardealului. In mișcarea lui Avram Iancu de la 1848 nu se vede decât o manevră habsburgică la care românii n'au servit decât ca unelte inconștiente, iar Mihai Viteazul este prezentat ca un nemernic vasal al Custei de la Viena.

Pornit pe această pantă, mișelul, ascuns în spatele lui Iancu Azapu, se căznește să dovedească lipsa de legături sufletești între românii de pe cele două versante ale Carpaților — insinuând pe alocurea chiar o deosebire de rasă — denigrând orice privește vechiul regat și strecurând pretutindeni, ca un leit-motiv, că numai prin autonomie poate veni fericirea „Ardealului".

E, prin urmare, vădit lucru că ne găsim în fața unei organizațiuni hotărîtă să dea astăzi lupta decizivă, utilizând toate mijloacecele cari ni-ar învrăjbi între noi. Iar tot așa de vădit este că acțiunea e susținută cu bani unguresti în nădejdea că, odată desbinați, vechea opresiune maghiară se va restaura pe aceste plaiuri.

Utilizarea argumentelor politice ale membrilor partidului național e o dovadă suficientă că ungurii au crezut îndestul de pregătit terenul în Ardeal pentru a deschide lupta. Excesul de ardelenism al regionaliștilor era fatal să ducă la acest rezultat. Lipsa de măsură cu care partidul național, prin oamenii săi și presa sa, ataca celelalte partide politice cari în mod firesc erau din vechiul regat, având o viață politică românească mai amplă decât Ardealul, a dus la nefericite generalizări ce serveau cauza dușmanilor noștri seculari. Astfel, în chip inconștient, partidul național a devenit aliatul politicei imperialiste a magnaților de la Budapesta, iar d-l Vaida instrumentul cel mai eficace al acestei politici.

Atitudinea luată de presa naționalistă ar fi un suficient indiciu că ungurii s'au cam pripit, judecând că e timpul potrivit ca ruptura între Ardeal și restul țării românești a venit să le înlesnească planurile, după cum s'au înșelat crezând că partidul național va consimți să devie unealta ungurismului. Am dori însă ca și în practica politică a partidului național să vedem schimbarea care să smulgă și ultimele fire ale îndoielii.

D. c.

Șovinismul maghiar din Timișoara

Amenințarea lor cu protestul la „Societatea Națiunilor"

Pe fiecare zi minoritatea maghiară ne face dovada că nu-și înțelege de loc rostul ei față de noua stare de lucruri statornicită în țara noastră de urmările războiului. Se pare că șovinismul și politica iredentistă formează singura preocupare pentru concetățenii noștri de naționalitate maghiară.

In loc ca ei să facă toate sforțările ca să se acomodeze noilei stări de lucruri dimpotrivă, ademeniți de propaganda maghiară dela Budapesta zilnic se dedau la tot soiul de acte în contrazicere cu obligațiunile pe care le au față de statul român.

Ultimul număr al ziarului „Temesvari Hirlap" organ al minorității maghiare din Timișoara, publică un articol în care se ocupă despre dispoziția luată de ministerul de justiție, în sensul ca în instituțiile judecătorești din Ardeal să nu se mai utilizeze limba maghiară, atât de magistrați, cât și de avocați.

După ce ziarul amintit protestează împotriva acestei dispoziții, calificând-o de arbitrară, — amenință, în cazul când nu se va reveni asupra ei, că minoritatea maghiară va cere intervenția „Societății Națiunilor". In acest sens, avocați maghiari din Timișoara au și înaintat chiar un memoriu ministerului de justiție, prin care arată, că guvernul român prin luarea acestei dispoziții ar călca convenția internațională cu privire la minorități.

Ori din care punct de vedere ar fi privită această măsură a guvernului, am spus-o în atâtea rânduri, ea este îngrădită de legalitate și cerută imperios de interesele statului nostru. Dar nu despre aceasta e vorba; atitudinea pripită a avocaților maghiari din Timișoara, denotă sentimentele lor față de noua patrie și pericolul la care ne putem aștepta în fiece moment din partea lor.

Această mișcare iredentistă fiind în strânsă legătură cu propaganda dela Budapesta, guvernul nostru va trebui să procedeze energic, neîngăduind ca statul român să fie știrbit în drepturile lui de minoritatea care nu-și înțelege încă nici azi datoriile.

Acum 10 ani

Acum 10 ani, la 16 Mai st. v. Rusia țaristă sărbătoria împlinirea a o sută de ani dela răpirea Basarabiei, oferindu-și traista mulțumire a prăznuirii unei fără de legi.

Sciodată o sărbătoare oficială nu s'a desfășurat într'o atmosferă mai tăcută; doar funcționarii imperiali și acei pe cari stăpânirea străină i-a înstreinat de propriul lor neam, măgulindu-le slăbiciunile personale, au demonstrat o rece bucurie protocolară.

Pământul Basarabiei care poartă în inima sa atâtea amintiri scrise cu brazde, cu lacrimi și cu sânge a fost atunci străbătut de fiorul trecutului, făcând pe tot Moldoveanul să simtă că în adâncuri mai bate neîntrânta viața vechei Moldove.

In tăcerea cu care a fost încon jurată exhibiția oficialității, protestarea moldovenilor dintre Prut și Nistru s'a simțit în fiece vorbă românească, pe care mama a trecut-o pe buzele copilului ca pe o moștenire sfântă și indestructibilă a trecutului.

Și cum putea să fie altfel când pe acest pământ s'a coborât altădată, în noaptea vremurilor medievale, zimbrul domnesc al Moldovei, ducând mai departe spre Răsărit, hotarul rasei latine și oprind la malul Nistrului năvălirile Tătarilor. Și tot pe acest pământ trecu mai târziu neînvinsul Ștefan și Ioan Vodă cel Cumplit, punând cu sângele scurs pe paloșele lor o pecete, care n'a putut fi ștearsă de trecerea veacurilor.

Dincoace de Prut protestarea a avut un caracter de doliu. Când muzicile de paradă intonau imnul imperial, când discursurile de poruncă preaslăveau „lipirea" către Prea-sfânta Rusie, în vechiul regat se afirma încăodată cu energie unitatea conștiinței naționale; glasul neînfrânt al celor ce sânge rând încă pentru deslipirea materială, nu voiau să recunoască și o despărțire sufletească.

Intre șovăiri și ispite au mai trecut ani. Boerii au părăsit țărănimea, ici și colo au năvălit prea deși veneticii; totuși o putere de rezistență uriașă s'a păstrat în sufletul, în cuvântul, în îmbrăcămintea țăranului. Satele au rămas curate, limba neschimbată și când puterea ideilor a biruit trăsnetul tunurilor, moldovanul manifestând-și conștiința națională s'a simțit întreg stăpân pe pământul străbunilor săi.

Pământul Basarabiei cu dealurile, cu pășunile, cu pădurile, cu satele sale răpit fără luptă, fără dușmănie fățișă, ci numai prin meșteșugurile unei democrații ipocrite, s'a cutremurat atunci, de bucuria unui neam întreg.

Prin păstrarea limbei și conștiinței naționale nu s'a putut zgudui nădejdea în izbânda finală a dreptății.

Sub aparențe înșelătoare a trăit tăinuită și prețioasă viața neamului nostru, bazată pe această limbă și conștiință națională, cele mai bune chezășii pentru viitorul și trăinicia României întregite de astăzi.

Normalizarea finanțelor

— Concepția financiară a guvernului — — Creșterea încasărilor Statului —

La venirea lui la cârma țării, guvernul n'a dat perfect seama că finanțele țării nu pot fi normalizate, dacă la baza lor n'au un budget bine echilibrat. Cu alte cuvinte cheltuelile lui să nu depășească în nici un caz veniturile. De aceia se cere în primul rând, ca atunci când conducătorii alcătuiesc budgetul să aibă în vedere numai strictele necesități ale statului, și, numai după aceia să se gândească la impozitele pe care trebuie să le suporte contribuabilii.

Acesta a fost criteriul după care guvernul a înțeles din capul locului ca să scoată țara din haosul financiar în care se sbătea de la război încoace.

Adversarii au adus învinuirea că partidul liberal, venit la putere, nu și-a ținut cuvântul dat de a modifica reforma fiscală a d-lui Titulescu și nici de a alcătui un budget definitiv, în susținerea lor, susținând că guvernul nu ar avea un program financiar.

Dar tocmai în aceasta constă deosebirea de concepție în materie financiară între guvern și partidele opoziționiste. In vreme ce conducătorii de astăzi înțeleg ca sarcinele financiare ale contribuabililor să fie impuse numai în limitele cerințelor statului, dimpotrivă celelalte partide sunt de părere ca mai întâi să se alcătuiască un budget făcut fără nici o normă și lipsit de orice concepție financiară, pentru ca apoi să fie impus contribuabilor prin cele mai apăsătoare impozite.

Măsurile financiare luate până acum de actualul Ministru de finanțe constituiesc faza preparatorie a viitoarelor reforme fiscale menite să amelioreze starea generală a țării din punctul acestă de vedere.

Până atunci una dintre grijele de căpetenie ale guvernului, e ca să asigure veniturile statului pe baza legilor în vigoare. Și, sforțările făcute în această direcție n'au rămas fără de rezultate satisfăcătoare. Faptul acesta e cu atât mai îmbucurător, cu cât până la venirea actualului guvern, organele însărcinate cu încasarea veniturilor statului, nu și făceau datoria, de unde decurgea o serie întreagă de inconveniente în ceia ce privește satisfacerea nevoilor publice.

Măsurile ulate de guvern în această privință au fost dintre cele mai eficace. Statistica făcută ne arată că anul acesta în luna Aprilie încasările statului s'au urcat la suma de 579.150.177 lei, față de lei 364.346.901 cât reprezintă suma încasărilor din luna corespunzătoare a anului trecut, o deci o diferență de lei 214.803.676.

Această diferență încasată, pune într'o vie lumină activitatea depusă de guvernul liberal pentru ca interesele statului să nu sufere. Ea mai dovedește în acelaș timp și un început de prosperitate pentru viața publică, fiindcă într'o țară ori cât de active s'ar arăta organele însărcinate cu încasarea impozitelor, veniturile nu pot să crească, dacă conducătorii nu dovedesc o deosebită destoinicie în proteguirea recurselor de câștig a contribuabililor.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Vizitațiunea canonică a P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului

— în țara Moților — La Baia-de-Arieș —

Până când vom putea da un mai larg raport asupra descinderei P. S. Sale în eparhie și în mijlocul credincioșilor săi, ne mărginim deocamdată de a schița momentele principale ale acestei călătorii triumfale.

Noi, cei cari îl însoțim pe P. S. Sa, am făcut cu mare satisfacție constatarea, că avem un popor bun și cu mare dragoste de biserică, însetat după cuvântul lui Dumnezeu, arătând prin frumoasa primire făcută P. S. Sale, dragostea și dorul plin de cucernicie de-a auzi cuvintele blânde evangelice și poveștele pline de învățături prețioase ale înaltului prelat.

Drumul prin toate satele, a fost un drum de adevărat triumf. La marginea satelor, arcuri de triumf îmbrăcate în haina verde a codrului și în florile câmpiilor, vesteau dragostea poporului și calda așteptare a preotului. Copii de școală, popor și intelectuali în frunte cu preoții îmbrăcați în odăjdii așteptau sosirea P. S. Sale. Bande de călăreți, cântece drapele și flori, seninătate, bucurie nefățărită pe fețele tuturor.

După măreața primire de la Turda, unde toți au alergat întru întâmpinarea celui ce venea în numele Domnului, și unde chiar și confesiunile streine s'au alăturat la acest praznic mare, P. S. Sa întovărășit de suita sa, de prefectul și protopopul Turdei, au intrat pe frumoasa și pitoreasca vale a Arieșului spre țara plină de frumusețî a Moților.

Să descriu frumoasa primire din toate comunele, ar fi să dau o extenziune prea mare raportului meu.

Amintesc numai că în toate satele, oamenii și-au lăsat lucrul, au îmbrăcat straie de sărbătoare și dela copii de școală până la moșnegii satelor toți așteptau la marginea satelor, cu preoții în frunte, sosirea înaltului oaspe.

Cred că nu greșesc dacă afirm, că P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, este primul episcop român care s'a scoborît în mijlocul moților noștri iubiți.

Astfel Luni în 22 crt. P. S. Sa a vizitat parohiile și credincioșii săi din Sân-Mihai, Buzu, Lungești, Ocolișul-Mare, Sălcina de jos, Sălcina de sus, Brăzești și Sartăș. In fiecare parohie, întâmpinat și încunjurat de credincioși și preot, a intrat în biserică, a ținut p orului cuvântări pline de învățături și nobile îndemnuri, iar bisericele cari n'au fost sfințite de Arhieren, le-a stropit cu aghiazmă, și uns cu unt de lemn sfințit.

După frumoasa primire din Turda, primirea ce i s'a făcut P. S. Sale la Baia de Arieș (Offenbaia) a fost una din cele mai emoționante.

La marginea podului un frumos arc de triumf, podul întreg unbrăcat în verdeață. Dela pod începând și pe parcursul întreg al drumului până la casa protopopului Gan unde era încvartirat P. S. Sa și până la biserică, drumul era presărat cu earbă și flori. Poporul îmbrăcat în haine de sărbătoare, copii de școală, intelectualii protopopi și preoții. celelalte confesiuni, corul episcopesc în frunte cu dl V. Petrașcu, așteptau la marginea podului sosirea P. S. Sale.

Treascuri e plasate pe înălțimi prin bubuitul lor au dat semnalul că P. S. Sa sosea.

Când se opri automobilul, urale din mii de pepturi izbucniră. Corul episcopesc întonă: „Pre Stăpânul" apoi cântă corul copiilor. Părintele Boier, secretarul, preotul romano-catolic îl binevintară. Convoiul s'a îndreptat spre casele ospitale ale protopopului Gan, unul din cei mai harnici protopopi ai eparhiei.

Liturghia solemnă ce s'a celebrat în vechea și frumoasa biserică de P. S. Sa asistat de protopopi și preoți, și ale cărei răspunsuri le-a dat corul episcopesc al Clujului, a fost înălțătoare. După sf. liturghie P. S. Sa adresându-se poporului a ținut o cuvântare plină de înțelepte învățături, insistând îndeosebi asupra faptului ca poporul să-și dea copii la școală, aducând ori-ce jertfă pentru luminarea lor.

După aceasta, norodul în frunte cu P. S. Sa și preoțimea s'a dus la cimitirul local unde s'a celebrat un prohod pentru răposații orășelului.

Fiind această zi, ziua de 10 Maiu, s'a dat un frumos festival în școala elementară.

Festivalul l'a deschis P. S. Sa, după care au mai vorbit dl protopop Gan și dl V. Petrașcu despre însemnătatea acestei zile. S'au recitat și declamat din partea elevilor poezii patriotice și ocazionale, iar corul episcopiei, a delectat publicul cu frumoase cântece poporale și patriotice.

P. S. Sa a împărțit apoi diferite cărți cu conținut moral, elevilor.

S'a întins apoi o masă bogată în casa protopopului Gan, pentru toți oaspeții de față, unde buna dispoziție și cântecele corului, au durat până târziu.

In ziua următoare, vioi și neobosit, bunul Arhiereu și-a continuat drumul spre Câmpeni.

Cronicar

DESCHIDEREA expoziției Negoșanu

Un strălucit succes pentru arta românească

Manifestări de artă românească în Cluj au fost foarte puține. Dacă scrisul și știința românească au avut prilejul să se afirme aci cu o strălucire care ne bucură, arta plastică s'a manifestat foarte timid.

De aceia încercarea pictorului Negoșanu de a deschide o expoziție în Cluj a fost întâmpinată cu un deosebit interes. Și mai mult decât interes, cu dragoste pentru un artist care în loc să caute succesul sgomotos al Capitalei, a dat Clujului prinosul unei munci și al unui talent.

Această dragoste explică în parte succesul pe care l'a obținut eri, la deschiderea expoziției, dl Negoșanu. El se împarte deopotrivă între artistul care a creiat lucruri frumoase și între arta pentru care a creiat și pe care a îmbogățit-o cu creațiile sale.

Toată lumea din Cluj care înțelege să sprijine o manifestare artistică a venit eri la deschiderea expoziției. A fost mai multă lume decât așteptau speranțele celor mai optimiști.

Expoziția cuprinde peste o sută de picturi, cele mai multe lucrate la Baia-Mare unde dl Negoșanu s'a stabilit de aproape doi ani. Lucrate în Ardeal, ele au fost expuse în Cluj. Este în aceasta o dovadă de delicată atențiune din partea artistului pe care se cuvine s'o relevăm.

Lucrările expuse de dl Negoșanu sunt toate de o netăgăduită valoare. Ele vădesc un puternic temperament artistic și o desăvârșită stăpânire a mijloacelor de realizare. Toate sunt pline de adevăr și de firesc; nu convenționalism și efecte căutate, ci adevăr și sinceritate.

Intre lucrările cele mai bune sunt de remarcat: Apa trece, pietrile rămân (No 1), invalid de război reîntors din prinsoare (No 3), Țigănuși (No 5), Asfințit (No 49), Din portul St Tropez (No 79) Ograda locuinței mele, vara (No 22), Flori (No 10), Iarnă (No 10), Crucea țiganilor (No 14), Negustor ambulant (No 7), Dimineața (No 31), Colibe țigănești (No 34).

Foarte multe din picturile expuse au fost cumpărate. Incât succesul moral se complectează, și cu un succes material neașteptat într'un oraș ca Clujul unde cel puțin societatea românească nu numără îmbogățiți de războiu și nici bogătași.

Dl ministru Banu, care a ținut să ia parte la deschiderea expoziției, a reținut pentru ministerul Cultelor și Artelor câtevo lucrări.

După cum am anunțat expoziția dlui va rămâne deschisă până la 10 Iunie orele de vizitare sunt între 10 a. m. — 6 p. m.

Intr'un număr viitor al ziarului vom face o dare de seamă asupra lucrărilor expuse și o analiză a personalității artistice a dlui Negoșanu.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Istoricul ochelarilor

— Conferința d-lui Profesor Dr. D. Michail —

Conferențiarul amintește, în câteva vorbe, rolul pe care l'a jucat ochiul, ca organ de simț, în evoluția inteligenței animalelor în general și în splendida manifestare a inteligenței omenești în particular. Grație impresiunilor vizuale, care au zguduit sufletul omenesc într'un chip atât de gingaș și subtil, firea omenească s'a putut ridica, cu un avânt neașteptat, la înălțimile sobre ale științei și în sferele minunate ale artei.

Ochiul însă este un organ plin de imperfecțiuni și în timpul vieței el sufere modificări, cari, fără concursul luminat al științei, i-ar aduce prejudicii serioase funcțiunei sale, admirabil alcătuită.

Clipa în care știința a reușit, prin iscodirile sale pline de trudă, să aducă un corectiv binefăcător vederei organizate a bătrânilor, trebue să însemneze în progresul omenirei o zi de adevărată sărbătoare științifică. Și această clipă a sărbătorit-o știința în momentul în care mintea unui om a deslușit, pentru prima oară, efectul optic al lentilelor de sticlă. Din acea clipă modesta lentilă de sticlă păsind din umilul și uitatul atelier al unui obscur lucrător în cristal, în tubul plin de miracole al microscopului, a zorit spiritul omenesc să se scoboare cu îndrăznea lă în infinitul naturei căruia i-a smuls adevăruri și legi.

Din acea clipă a răsărit binefăcătoarea invenție a ochelarilor de azi și povestea lentilelor în general și a ochelarilor în special, ascunde în ungherele sale o mare parte din mijloacele cu cari s'a făurit civilizația și cultura modernă.

Din adâncul trecutului trebue să se fi trudit mintea trează a omenirei să-și găsească mijlocul înzdrăvenirei vederii sleite de anii bătrâneței. Așa ne explicăm cum filologii găsesc că cuvântul francez „besicles", cât și cuvântul german „Brille" își au originea în limba indiană veche, în care se găsește termenul asemănător „ba lunya", care înseamnă piatră nestimată. Deci India ar fi, după filologi, locul natal al ochelarilor.

Cercetările ulterioare au dovedit însă că arta de a șlefui ochelarii a fost introdusă în China odată cu călugării misionari jesuiți prin secolul al 14-lea, iar formele cele mai vechi de ochelari chinezești fac parte din categoria „ochelarilor de podoabă", al căror unic scop era înzorzonarea mandarinilor, ca un semn al demnității și științei lor.

Cercetările archeologice, făcute în această direcție asupra egiptenilor, grecilor și romanilor, tind să stabilească faptul că aceste po poare cunoșteau lentilele de sticlă, cât și efectele lor optice.

Ca o dovadă în favoarea originei vechi a ochelarilor se aduc citații din scriitorii romani. Așa Seneca cel tânăr scrie undeva că „o scriere fină și încâlcită văzută printr'o bilă de sticlă, apare mai mare și mai distinctă".

Deci cei vechi cunoșteau acțiunea măritoare a lentilelor și acțiunea lor calorică, de vreme ce Pliniu spune că „pentru arderea rănilor medicii întrebuințau o sferă de sticlă, pe care o expuneau la razele soarelui".

Cel dintâi care stabilește în chip științific proprietățile optice ale lentilelor, a fost Bacon (pela 970). Dar cu dispariția lui Bacon se întrerupe firul istoric al ochelarilor și tocmai în secolul al 13-lea vedem în Italia de nord că două cetăți își disputâ onoarea de a fi fost leagănul inventatorului ochelarilor, aceste două cetăți erau: Piza și Florența. In acest timp o altă cetate mai plină de avânt artistic adună documente suficiente pentru a demonstra adevăratul loc natal al ochelarilor, aceasta era Veneția. Intr'o colecție de ordonanțe a înaltului consiliu din Veneția, de pe la 1300 se găsesc ordonanțe referitoare la fabricarea ochelarilor, la vânzătorii lor și a amenzilor la care erau expuși fabricanții care falșificau prin sticlă ordinară cristalul venețian.

Sfârșitul secolului al 13-lea pare să fie momentul apariției ochelarilor, iar dela acea dată ei încep să se iveaască curent și simultan în operile artistice, literare, cât și în acele publice.

In operile literare găsim pe Petrarca cântând un imn ochelarilor la vârsta de 60 de ani, când vederea începuse să-l slăbească.

Odată ochelarii inventați s'au răspândit pretutindeni cu o rapiditate vertiginoasă și cu o aplicare cu totul empirică, de către chirurgi-bărbieri a vremei, care erau și ocultiști. Grație reclamei abuzive îndată ochelarii devin obiecte de modă, pentru că multe persoane credeau că iau un aer distins, dacă păreau miope. Sub influența acestei mode ochelarii iau formele cele mai bizare, în raport cu capriciile mondene și cu ingeniozitatea lucrătorilor. Se văd astfel apărând ochelari în bastoane, la pălării, închiși într'un evantail și în acelaș timp ei apar pe blazoane și monede.

La începutul secolului al 18-lea deabia se produce o reacțiune a lumei înșelate de șarlatani, grație intervenției și propagandei medicilor iluștri ai vremei.

Spiritul sarcastc al vremei, prin caricatură și satiră, a biciuit fără milă această modă a ochelarilor. Grație acestei reacțiuni generale violente, a întregei lumi științifice și artistice, contra pericolului ochelarilor, s'a produs către sfârșitul secolului al 18-lea un curent cu totul defavorabil ochelarilor, curent care din nefericire persistă și astăzi, pentrucă marele public nu este pe deplin luminat asupra progreselor admirabile pe care le-a făcut știința opticei, în ultimul timp.

Ochelarii sunt tot atât de binefăcătoare medicamente ca și acelea din sticluțe, atunci când sunt luați cu indicațiile bine stabilite ale științei. Nu trebue să se uite că o mare parte din plăcerile noastre sufletești, precum și nivelul întregei noastre culturi moderne s'a ridicat grație ochelarilor, fără de care cei mai mulți dintre oameni ar trebui ca între 40—50 de ani, adecă în anii cei mai prielnici muncei, să-și oprească activitatea lor intelectuală. Azi nu mai există om cult care să treacă prin viață fără ochelari.

Frumoasa și interesanta conferință a d-lui profesor dr. Michail a fost însoțită de proiecțiuni cinematografice instructive. Conferențiarul a fost răsplătit cu îndelungi aplauze ale asistenței, care a ascultat cu un deosebit interes conferința.

I. G.

Cronica politică

Se cunoaşte hotărîrea partidului naţional de a nu recunoaşte legalitatea actualului parlament şi de a nu lua parte la lucrările sale. Nu vom discuta acum din nou o rezoluţie asupra căreia ne-am spus cuvântul şi pe care opinia publică a osândit-o dela început. Dar hotărîrea aceasta a partidului naţional este caşi toate celelalte în doi peri. Căci deşi partidul naţional protestează împotriva flinţei legale a actualului şi deşi a declarat formal că nu va lua parte la desbateri, totuşi acelaş partid luptă acum în alegerile parţiale şi va lupta în toate cele cari vor mai avea loc de aci înainte.

Cine ar putea să ne spună care este rostul unei atari notărări? Pe de o parte declari că nu vei lua parte la lucrările parlamentare, iar pe de altă parte te prezinţi la alegeri, şi, te prezinţi decis să lupţi prin toate mijloacele. Cum se explică această inconsecvenţă politică care este atât de izbitoare încât uimeşte deşi vine dela un partid care ne-a obişnuit cu asemenea lucruri?

Explicaţia ei o găsim în aplicarea pe care o are partidul naţional de a face operă de agitaţie. In adevăr, ce prilej mai bun pentru un partid care nu trăeşte decât din agitaţie şi pentru agitaţie, decât o alegere?

Aruncându-şi în mijlocul masselor haitele de demagogi şi agitatori, partidul naţional nu urmăreşte altceva decât să creieze o atmosferă de agitaţie de pe urma căreia să tragă foloase politice. O clipă nu se gândeşte că această răscolire a pasiunilor populare poate fi dăunătoare operei de refacere şi de guvernare. Ceiace îl mână în luptă este dorinţa de a stârni o frământare, de a turbura spiritele. Ce folos poate eşi pentru ţară din participarea la alegeri a partidului naţional, când deputaţii săi nu vor să contribuie prin activitatea lor parlamentară la opera de legiferare şi de guvernare a statului? Hotărârea partidului naţional de a lua parte la alegeri, fără a întra totuşi în parlament, nu-şi poate găsi altă explicaţie decât în dorinţa de a face agitaţie.

O nouă armă opoziţionistă: statificarea scoalelor

Cum se va face statificarea — Declaraţiile d-lui Ministru Banu

E vie încă în mintea tuturora campania dusă de oamenii partidului naţional şi a altor partide din opoziţie împotriva guvernului, de chestiunea statificării şcoalelor primare. Sinoadele episcopeşti de acum câteva săptămâni ni-au arătat până la evidenţă, că aceste partide, prin oamenii lor dela congresele sinodale, au exploatat împotriva guvernului chestiunea cea mai vitală şi mai gingaşă din câte s'au prezintat, chestiunea ajutorării de către stat a şcoalelor primare. Ni-a fost dat atunci să vedem, că în sinodul din Cluj, doi profesori universitari din partidul celei de a doua Alba-Iulii, au depăşit într'atâta limitele permise într'o discuţie, încât nu s'a sfiit să declare spre bucuria tuturor gazetelor ungureşti, că prin statificarea şcolilor primare guvernul Marei-Românii calcă în picioare tratatul de pace. Par'că acel tratat ar fi un contract pentru apărarea românimei ardelene împotriva celei din vechiul Regat şi nu pecetluirea unirei lor veşnice.

Declaraţiile pe care le reproducem mai jos sunt de natură să dumirească pe toată lumea despre buna credinţă cu care s'a agitat de către opoziţie chestiunea aceasta şi despre socitudinea şi grija pe care o are guvernul pentru şcoală.

Cu ocaz a vizitei sale de Vineri la Oradea-Mare, dl C. Bann, ministrul cultelor a făcut nişte declaraţii de o deosebită importanţă în această chestiune, declaraţii care sunt menite să pună definitiv capăt discuţiei pornită de către partidul naţional pe chestiunea şcolară şi să lămurească pe toată lumea de partea cui stă adevărul. Ministrul cultelor a declarat, că până acum 1400 de învăţători au cerut să fie plătiţi de către stat, deoarece eparhiile nu sunt în stare să-i susţină. Şi-n legătură cu aceasta a expus înaltul punct de vedere din care priveşte guvernul această chestiune a statificării şcoalelor primare. Statificarea nu s va face în mod autoritar, ci după-ce se va fi luat contact şi se va fi căzut de acord cu autorităţile bisericeşti. In acest scop s'a convocat pentru primele zile ale lunei Iunie o consfătuire a autorităţilor acestora la ministerul de interne.

Dar nu numai atât. Nu numai că se va proceda de acord cu întreţinătorii şcoalelor, ci se va căuta să se dea expresie mai unanimă dorinţei aceleia de a se scoate învăţătorimea din luptele politice. Ministerul ştie, că fiind statificaţi, învăţătorii vor fi întrebuinţaţi de guvern ca arme politice. De aceea spune dl ministru Banu, guvernul face deosebire între plătirea de către Stat a învăţătorilor şi între statificarea lor, — aceasta tocmai pentru ca să se evite răul politicei din şcoalele de la sate.

Această declaraţie e menită să convingă pe fiecare de adevărul relativ la chestiunea statificării şcoalelor. E o deosebit de importantă dovadă despre felul cum caută actualul guvern să soluţioneze problema grea a învăţământului primar. Dar e în acelaş timp şi o bună lecţie dată acelora, care neţinând seamă de mizeria învăţătorilor, au căutat să facă din mizeria lor o armă de partid şi situaţiei lor atunci, când ştiau bine că sunt eparhii, care nu-şi pot plăti nici jumătate din învăţători, ba, ce e mai mult, că episcopii ca nu pot să achite nici leafa anuală a patru-cinci învăţători.

Presentimente maladive

Cu prilejul alegerilor parţiale, tonul presei din opoziţie a ajuns iarăşi la cunoscutul diapazon. Se prevestesc lucruri sinistre, vremi inchizitoriale, cari vor aduce, pretinde această presă, căderea sigură a candidaţilor opoziţiei la alegeri.

Un confrate renumit pentru inventiile sale în ce priveşte persecuţiile pe care le sufere de trei ani în şir biata opoziţie la alegeri, asigură chiar cu cea mai deplină convingere şi cu litere de-o schioapă că urnele vor fi furate „şi de data aceasta!"

De unde ştie cu atâta siguranţă confratele în chestiune, acest amănunt straniu, nici el nu poate să explice. Dar este foarte convins de cea ce susţine.

Curios, totuşi, ziarul care demască cu atâta naivitate aceste neregiuri „in futurum" este exact acelaş, cari acum o lună scria tot cu acelaşi lux de amănunte şi cu aceleaşi litere de afiş că opoziţia din Ardeal este sigură de izbândă de data aceasta, pentru că a luat din vreme toate măsurile, ca să nu se mai întâmple nici un abuz din partea autorităţilor.

Măsurile în chestiune erau expuse pe larg şi confratele cu pricina făcea mare haz de ingeniozitatea lor. Cetitorii nu puteau rămâne decât deplin asiguraţi că la alegerile recente nu va mai putea să se întâmple nici cea mai mică abatere.

Iată însă, suntem în pragul alegerilor şi confratele s'a speriat din nou şi rău de tot. El pare acum atât de sigur de abuzurile viitoare, cum pare sigur de căderea candidaţilor pe care-i susţine.

Dar halucinaţiile acestea îşi au explicarea lor; raportare la faţa locului au înştiinţat probabil pe bieţii suferinzi de mania persecuţiei că pulsul popularităţei e cam slab în cercurile de votare. Şi dacă nici cu abuzurile autorităţilor nu se vor putea legitima insuccesele partizanilor, eventualul dezastru ar fi din cale afară de lamentabil.

Falimentul activităţii „extra parlamentare"

— O mărturisire a d-lui Maniu —

Un ziar bucureştean publică o convorbire cu un iutim al dlui Iuliu Maniu, de la care obţine părerile prezidentului partdului naţional din Ardeal asupra imprejurărilor politice de astăzi.

Deşi păreri cunoscute de la a treia mână, le luăm ca atare. Dar oricând d-l Maniu ar putea să le declare apocrife, dacă va crede de cuviinţă.

Ne aflăm după cât se pare în faţa unuia din acele cunoscute procedee cari înlesnesc să se dea avertismente adversarilor, fără să angajeze pe nimeni. D-l Maniu având a mică răfuială cu ţărăniştii cu cari până mai ieri lupta împreună, a recurs la acest lesnicios sistem. Astfel aflăm că „activitatea extraparlamentară" a celor două partide retrase în mod ridicol din Parlament, dacă n'a dat alte roade, le-a desbinat definitiv. D-l Maniu nu înţelege — cam târziu, nu e vorbă, şi după un destul de lung concubinaj politic — rostul partidului ţărănist în Ardeal, ca partid bazat pe lupta de clasă. Dar toată supărarea şefului naţionalist provine din faptul că ţărăniştii au contracandidat pe d-l dr. Aurel Dobrescu, ni-o declară însuşi prietenul d-lui Maniu, ceea ce cam reduce valoarea principiilor sale antiţărăniste.

Cât despre faptul că partidul ţărănist este compus în majoritatea lui de „mari burgheji", şi prin urmare; se poate contesta dreptul de contact cu masele ţărăneşti din Ardeal, treaba partidului ţărănest să creadă pe toţi naţionaliştii d-lui Maniu ţărani sadea, chiar şi pe d-l Vaida, Ciceo Pop sau Aurel Dobrescu, cel cu contracandidatul ţărănist.

D-l Maniu stricându-se astfel cu ţărăniştii şi văzându-se izolat, revine la vechia sa admiraţie pentru d-l Iorga pe care îl cam afurisise decând cu retragerea din Parlament. Lupta de ambiţiuni vane cu partidul ţărănist i-a compromis definitiv ridicola înscenare cu care voia să dovedească ceea ce nu poate fi: ilegalitatea actualului Parlament; şi să ascundă ceea ce în adevăr este: impopularitatea crescândă a partidului naţional din Ardeal.

In această situaţie partidul naţional e la un greu impas. Ori cât va încerca d-l Maniu să atragă pe d-l Iorga în apele sale, chiar dacă prin absurd am admite că va reuşi, „acţiunea extra-parlamentară" a dat greş Toate tribulaţiunile sale însă nu vor dovedi decât că existenţa unui partid politic nu se poate afirma şi întreţine cu ficţiuni, şi că realitatea faptelor nu se poate răsturna cu nici o inexactitate sau calomnie, oricât de violent ar fi aruncată în ochii opiniei publice, credulă până la o vreme.

Guvernului liberal nu-i trebue altă satisfacţie.

Spulberarea unei infamii

Pentru opinia publică din Ardeal

Cu privire la infamia încercată de ziarul „Patria" pentru a face să se creadă că aventurierul Petringenaru s'ar fi bucurând în alegeri de prietenia şi de sprijinul politic al d-lui general Moşoiu, suntem autorizaţi să publicăm următoarele:

In ziau de 24 Aprilie s'a prezentat la d. general Moşoiu o delegaţie de trei ţărani cari i-au adus la cunoştinţă proclamarea d-sale ca preşedinte de onoare al unei societăţi cooperative ţărăneşti din plasa Şomcuta-Mare. Având convingerea că se găseşte în faţa unei acţiuni serioase şi în faţa unor oameni a căror bună credinţă nu avea niciun motiv s'o suspecteze, d. general Moşoiu a înmânat celor trei ţărani o carte de vizită cuprinzând rândurile care au fost reproduse de „Patria" şi care nu erau mai mult decât un act de politeţă.

Tot cu acest prilej, d. general Moşoiu a predat delegaţiei suma de lei 2000, şi, în dorinţa d-sale de a sprijini mişcarea cooperativă ţărănească în Ardeal, a făgăduit că de Sf. Gheorghe va veni la Şomcuta Mare.

Ori crede cineva că d. general Moşoiu se putea purta şi altfel faţă de o delegaţie de ţărani venită să-i anunţe proclamarea ca preşedinte de onoare al unei societăţi cooperative din Ardeal?

După câteva zile însă, aflând de apelul semnat şi răspândit de Petringenaru, d. general Moşoiu a renunţat de a mai merge la Şomcuta Mare, — şi aceasta s'a petrecut cu mult înainte de publicarea apelului în „Patria".

De altfel, ca răspuns la infamia încercată de ziarul „Patria", d. general Moşoiu a adresat numitului ziar următoarea scrisoare:

Domnule Director,

In numărul 114 din 27 Mai 1922 al ziarului „Patria", din Cluj, apărând un articol sub titlul: „Dovada tovărăşiei General Moşoiu-Petringenar", pentru restabilirea adevărului, vă rog, ca în conformitate cu dispoziţiile legei Presei, să publicaţi următoarele:

1) Conţinutul cărţei de vizită, publicat în facsimile *în jurnalul „Patria", se referă la un act de politeţă faţă de membrii unei societăţi cooperative ţărăneşti, cari m'au proclamat „Preşedinte de onoare".*

2) Am subscris suma de două mii lei şi am predat delegaţilor acest ajutor bănesc, pentru a încuraja mişcarea cooperativă.

3) Cât priveşte promisiunea ce am făcut delegaţilor societăţii cooperative de a merge de Sf. Gheorghe la Şomcuta Mare, declar că într'adevăr a-şi fi dorit să încurajez prin prezenţa mea dezvoltarea unei acţiuni cooperative, dar luând cunoştinţă despre „Apelul" d-lui I. Petringenar, am renunţat la această călătorie, comunicând autorităţilor locale, în mod oficial, hotărârea mea.

4) Las de data aceasta ca publicul ardelean cinstit să judece şi să aprecieze mijloacele nepermise, prin cari conducătorii ziarului „Patria" caută să denaturieze faptele spre a putea induce în eroare opiniunea publică.

Totdeodată fac cunoscut, că pe viitor nu voiu mai onora cu răspunsul meu încercările de ponegriri pornite numai şi numai din meschine interese personale şi politice.

GENERAL MOŞOIU

27 Mai 1922

INFORMAȚII

Din informațiuni precise și bazate pe acte oficiale, comunicăm că afacerea vânzărei de ghete prin desfacere de bonuri, anunțată de cizmarul Anibal Ionescu din București la fosta sucursală a firmei Raftopol din localitate și despre care am pomenit în No. 523 al ziarului nostru, a fost terminată de Parchetul Trib. Cluj, trimițând în judecată pe numitul înaintea Tribunalului Cluj cu actul de acuzare No. 2968 din 3 Maiu a. c. pentru crima de escrocherie și contravenție la legea XVII. din 1884, unde urmează a se adresa toate părțile interesate, cerând să fie citate la ziua judecării în fond. Dosarul afacerei poartă Nr. P. 4440—921.

•

In cursul lunei viitoare, orașele dela frontiera apuseană, implicit orașele apusene din Ardeal, vor ține la Oradea-mare un congres, în care se vor discuta chestiunile speciale care privesc Bihorul, Aradul, Sătmarul și Banatul și se vor căuta soluții pentru îmbunătățirea situației economice de acolo.

•

Șaizeci de eleve și patru profesori ai Liceului de fete din Blaj au plecat Joi dimineața în excursie școlară în Munții Apuseni, ca să vadă Turda, Aradul, Zlatna și Alba Iulia.

■

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

■

Din inițiativa doamnei general Florescu și cu concursul d-lor Pavel și Bobescu, Societatea Femeilor române ortodoxe va da un festival artistic în ziua de 1 Iunie la orele 8.30 p. m, în sala Teatrului Național din Cluj.

Se va juca cunoscuta „Șezătoare" a d-lui Tib. Brediceanu, „Liniștea Casei" și „Ca'n biblie", cu diletanți ca interpreți.

Spectacolul se va completa cu tablouri vivante, arii românești și cuplete de actualitate.

Biletele pentru seara reprezentației poartă No. 200 și se găsesc de vânzare la librăriile „Cartea Românească", „Anca" și la casa Teatrului.

Școala Superioară de Comerț din Cluj aduce pe această cale viile ei mulțumiri Institutului de credit și economii „Albina". care a binevoit a acorda pe anul școlar 1921—22 Lei 5.000 — drept ajutoare de burse la 5 elevi ai acestei școli — anunțându-se cu încă 5.000 Lei pentru anul școlar viitor 1922—23.

Rugăm instituțiile și băncile similare să binevoiască a urma acest frumos gest, gândindu-se că elementele de care au nevoe, se formează prin această școală, și deci în imprejurările actuale concursul lor este prețios.

•

După nouile ore de serviciu, Consulatul Republicei Cehoslovace din Cluj, primește partidele între orele 10—12 și jumătate zilnic, afară de Dumineci și sărbătorile ținute de autoritățile românești.

•

Ministerul instrucțiunei publice a decis să se reintroducă solemnitatea distribuirei de premii în toate școalele statului.

•

Cu ocazia serbărilor dela 3|15 Maiu s'a cântat măiastra operă „Const. Brâncoveanu" a mult regretatului Iacob Mureșianu și din acel prilej s'a pus bază unui fond cu numele „Iacob Murășanu" pentru a se tipări operele muzicale ale maestrului, prin stăruința drului Eugen Solomon.

•

Ministerul comunicațiilor a aprobat călătoria cu reducere de 75 la sută dela orice stațiune la Cernăuți și înapoi, pentru profesorii Universitari cari vor participa la congresul ce se va ține a Cernăuți între 2—6 Iunie.

•

In Padua se va deschide dela 1 până la 15 Iulie 1922 al patrulea târd de mostre.

Ca reprezentant oficial și expeditor al acestui târg a fost desemnată firma Schenker et Co. București Str. Lipscani 94.

La această firmă sau la oricare altă sucursală din țară a acestei firme se pot obține gratis toate detailele referitoare la condițiunile de expunere și vizitare a menționatului târg, procurându-se în acelaș timp toate informațiunile ce vor fi cerute de cei interesați.

Menționata firmă oferă în special serviciile ei pentru transportul de mărfuri dela și către citatul târg, având posibilitatea prin reprezentanța ei din Veneția, Bocca di Piazza S. Marco de a efectua transporturile ce îi sunt încredințate cu cea mai mare promptitudine. 1804

•

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Primește fiecare zi între oarele 8½—12 a. m. 2—8 p. m. 1755

Eri a sosit în localitate, venind din Elveția dl dr. Chappins, profesor adjunt la Institutul de Speologie.

D-sa va însoți pe d-l profesor Racoviță în excursia ce va începe săptămâna viitoare, pentru explorarea grotelor din M-ții Bihorului și a Hunedoarei.

■

Săptămâna trecută a încetat din viață la Baia-Mare Andrei Pop, protopop onorar și profesor la liceul Gh. Șincai. Odihnească-se în pace!

■

In zilele de 11, 12, 13, 14 se va ține la Cluj un mare târg de vite.

•

Funcționarii de Stat și de la comună întruniți eri Duminecă la Cluj au decis înființarea în Cluj a unei societăți cooperative pentru construcția de clădiri ieftine.

■

Suntem informați că la manufactura de tutun din localitate a sosit o însemnată cantitate de tutun, de proveniență olandeză.

Deasemeni în curând vor sosi mașini speciale pentru a se accelera fabricarea țigaretelor.

•

„Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu" Regionala IX. Cluj, intenționează a înființa în orfelinatul de fete „Principesa Elena" dela Lomb, Cluj, o capelă unde să-și poată îndeplini orfanele cultul bisericesc. Pentru înzestrarea acestei capele, cu icoane și alte obiecte necesare, călduros se roagă Doamnele din Societate să binevoiască a contribui cu cât de puțin. Darurile în acest scop se colectează la biroul Regionalei, Str. Kogălniceanu Nr. 8.

■

O delegație a lucrătorilor liniei particulare de cale ferată Arad-Cenad, s'a prezentat d-lui G. G. Mârzescu, aducându i la cunoștință că direcțiunea întreprinderei pretextând că depinde de ministerul comunicațiilor a refuzat intervenția ministerului muncii pentru aplanarea conflictului ivit acum câteva zile.

•

Tratativele de împăciuire dintre lucrători și patronii fabricilor de lemnărie din Oradea-Mare au fost zădărnicite. Patronii n'au acordat sporul de salariu cerut de muncitori, iar aceștia s'au angajat în alte întreprinderi.

O parte dintre patronii cari au acordat sporul de 30 la sută cerut de muncitori, au căzut de acord cu lucrătorii și-au încheiat contract colectiv.

•

Vineri a sosit în Brașov ziaristul vienez Friederich Merdinger care face ocolul lumei pe jos, luând parte la concursul dat de societatea ziariștilor din Viena.

Ziaristul trebue să facă înconjurul pământului în 5 ani din cari i-au mai rămas 8 luni trebuind să mai parcurgă Suedia, Norvegia și Danemarca.

SCRIRORI DIN IAȘI

Starea străzilor — Uzina electrică — Monumentele istorice — Teatrul Național se dărâmă

Au trecut doi ani de când am plecat din Iași. Intr'o seară de toamnă, după o ultimă plimbare pe strada Lăpușneanu m'am îndreptat spre gară, petrecut de un scump prieten.

Părăsind leagănul copilăriei și ocrotitorul tinereței, orașul care m'a crescut și format intelectualicește, în suferința despărțirii păstram ca o luminiță slabă și depărtată speranța, aproape credința, că Iașii, datorită situației centrale, dobândite după războiu își vor veni în fire.

Și această credință mă stăpânea așa de mult, încât atunci când mă gândeam la ei mi-l închipuiam complet modernizat, păstrându-și bineînțeles intactă atmosfera prietenoasă, generoasă, caracteristică sufletului moldovenesc.

•

Astăzi reîntors, n'am mai găsit un oraș, ci un biet târg oriental, plin de colb în zile frumoase și de g'od, când plouă.

Pavajul e numai gropi, deși de 3 ani e în plină refacere. Refacere înseamnă însă pentru edilii ieșeni reparație în condiții așa de excelente, încât efectele ei să nu fie simțite mai mult de un an.

De aceea dela războiu încoace au fost „refăcute" sistematic numai trei străzi centrale și trei periferice și aceasta numai fiind că diverșii edili, democrați convinși au căutat să împace centrul cu periferia. Burghezia capitalistă și proletarii fraternizează în mizeria edilitară a Iașilor.

Când dl Eug. Herovanu a primit greaua sarcină, de a fi primar, două probleme trebuiau rezolvite grabnic, a uzinelor electrice și a străzilor.

Furnizând în timpul războiului, o energie superioară aceleia pe care erau în stare s'o producă, motoarele s'au stricat fără a putea fi înlocuite din cauza scumpetei cât și a lipsei de bani.

Cu toată conducerea energică și pricepută a dlui inginer Volanschi, directorul uzinelor, deficitul se cifrează anual la suma de trei milioane lei, deficit pe care îl suportă comuna, în a cărei posesiune se află uzinele.

Dl Eug. Herovanu după o înțelegere prealabilă cu băncile din Iași și București, a hotărât constituirea unei societăți pe acțiuni cu capital de 20 milioane, la care să fie cointeresată și comuna Iași.

Primarul Iașilor speră însă că nu va fi nevoe de subscripția băncilor, deorece populația se va grăbi să subscrie toate acțiunile.

Problema reparării străzilor e mult mai complicată, fiindcă cere și mai mult timp și mai mulți bani. De aceea reparația lor se va face în patru cinci ani, în care timp vor trebui înscrise în budgetul Camerei și sumele obținute ca ajutor dela Ministerul de Interne și Lucrări publice, știut fiind, că starea nenorocită în care se găsesc străzile e datorită în mare parte faptului, că Iașul a fost aproape doi ani, capitala României libere.

Cunoscând energia D-lui Herovanu și tragerea de inimă a harnicilor să secundanți; suntem siguri căi străzile reparate în campania de lucru a anului curent, nu vor mai avea nevoe de „refacere" la anul viitor.

■

Sunt copleșit de rușine când mă gândesc la ruina monumentelor istorice și a edificiilor publice cu care Iașii se făleau odinioară și pe care astăzi cu o conștiență și suficiență provincială continuăm a le arăta numeroșilor străini care ne vizitează.

Bisericile Golia, Barnowski, Bărboi, Sf, Teodor, monument de artă religioasă din veacurile, XVII și XVIII, dacă nu vor fi reparate grabnic vor muri de bătrânețe. Azi cade o piatră, mâne acoperișul putred dă drumul apei în biserică și așa pe încetul se mistuie cele mai frumoase urme ale trecutului.

Palatul Roznovanu, în care sunt instalate curtea de Apel și Tribunalul sunt ruine. Palatul Administrativ e pradă ploilor și zăpezilor, fiindcă nu se găsesc fondurile necesare pentru a-l isprăvi.

Și aceasta din cauza guvernării averescane, când din urma conflictului Petrovici-Dragomirescu orașul a fost cu totul neglijat; căci intervențiile făcute de unul pentru obținerea fondurilor necesare refacerii Iașilor erău zădărnicite de celalt.

N'au fost în stare măcar edilii averescani să obție dela București câteva sute de mii de lei necesari reparațiunilor urgente, necesitate de palatul Teatrului Național în anii trecuți.

Și acum trebuesc două milioane, numai pentru facerea reparațiunilor strict necesare, așa fel ca la iarnă spectatorii să poată asista, fără a-și risca viața la reprezentații.

Comisiunea tecnică a Comunei, compusă din inginerii Sachelarie, Burgele și Savul, în urma examinărei amănunțite a cerut imediata închidere a Teatrului Național.

Intregul corp de clădire dela intrarea principală și până la intrarea în sala de spectacole amenință cu prăbușir a pentrucă; pereții sunt dislocați, pilaștrii crăpați și ieșiți din verticală; însăși bolta sălei de spectacol e crăpată și amenință cu prăbușirea.

Afară de asta mobilierul e complect ruinat; covoarele, linoleumul pa culoare nu mai există.

Inarmat cu procesul verbal al Comisiunei tehnice, Dl M. Codreanu, Directorul Teatrului s'a dus la București pentru a cere ajutorul Ministrului Artelor. De acolo a vnnit ca o soluție: comuna să facă un împrumut garantat de Stat, pentru a se putea efectua în vara aceasta reparațiunile strict necesare, urmând ca în budgetul anului viitor să se treacă suma trebuitoare unei reparații radicale.

Redex.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Luni, 29 Mai 1922.

Presa franceză relevă declarațiile făcute de d. Ion I. C. Brătianu ziarului parizian „Excelsior" asupra relațiunilor dintre Franța și România, din care reesă lămurit normele după care a înțeles prim ministrul român să se conducă la conferința de la Genova.

D. Brătianu după ce evidențiază legăturile de prietenie dintre Franța și România, constată că amândouă aceste state urmăresc aceiași politică de pace în Europa datorită cărui fapt, relațiile franco-române devin din ce în ce tot mai strânse. Premierul român își exprimă apoi mulțămirea pentru solidaritatea ce există între statele Impătritei Înțelegeri, arătând o deplină satisfacție pentru modul cum dnii Beneș, Nincici și Skirmunt au știut să-i dea tot sprijinul în acțiunea întreprinsă la Genova.

D. Brătianu acordând un al doilea interview ziarului „Petit Parisien" și ocupându-se de relațiunile dintre Franța și Anglia, a declarat că ar considera cea mai mare nenorocire pentru Europa o eventuală sdruncinare a raporturilor amicale franco-engleze.

De aceia dsa și-a dat toate silințele la Genova pentru a menține unirea între dnii Lloyd George și Poincaré, asigurând astfel solidaritatea între cele două puteri aliate, absolut necesară pentru liniștea Europei.

Reclama e sufletul comertului

Sa deschis Bazinul băii Diana sub supravegherea directă a măestrului de not pentru începători cât și pentru antrenați. Diana hidroterapică consultații pe lângă control de medic specialist de nervi, zilnic între oarele 8—10 a. m. 1805 1—10

•

Manuale practice pentru corespondența comercială și particulară

N. FILIPOVICI: Curs special de terminologie și frazeologie comercială **româno-germană** . . Lei 10·—

Curs de aplicație a expresiunilor comerciale **engleze** . . . . . Lei 10·—

De vânzare la principalele librării din țară și la librăria editoare „CARTEA ROMÂNEASCĂ", București, precum și la librăria Cartea Românească S. A. Sucursala „Cosinzeana" CLUJ, Piața Unirii 7
1749

•

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

•

Ultimele tratative dintre delegații patronilor și lucrătorilor din Țara Bârsei nu au ajuns la nici-un rezultat. Delegația lucrătorilor, a redus numărul categoriilor de lucrători la trei, cerând sporuri de 50, 40 și 35 lei. Patronii au admis numai 35, 25 și 20 lei.

Cetiți „Infrațirea"

„Kristály"

Cluj (Kolozsvár)

văpsește și curăță

Văpsitorie de lână bumbac și blănărie.

Lucrurile trimise prin poștă se ispravăsc lute și regulat

Lloyd 557 1817

Eftin se cumpără:

Marquisette culori simple și cu desen.

Eponge garantat la spălat.

Mouselin de aţă desenuri solide cu Lei 29 metru.

Olandă albă și culori pentru rochii și costum Taeur

Crepe de Chine începând dela Lei 240 mtru.

Foulard desenuri noi.

Stofe de lână toate culorile pentru Rochii și costum Taeur.

Pantofi pentru **Dame** Lack, shevroux, antilope ultimele noutăți ca forme

LA MAGAZINUL

„RENAISSANCE"

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 15

Lloyd 584 1806

Pretutindeni

în Ardeal

se citește

ziarul INFRĂȚIREA

Rezultatul alegerilor parțiale în Ardeal

In cercul Ceica (Bihor) a fost ales d. Al. Lăpedatu, candidatul partidului național-liberal.

In cercul Aleșd, cele mai multe șanse de a fi ales le are d. N. Bănescu, candidatul partidului național liberal.

In cazul cel mai rău se crede a fi un balotaj între d. Bănescu și d. I. Răducanu, candidatul partidului țărănesc.

La Tg. Mureș a fost ales d. Adrian Popescu, candidatul partidului național, împotriva d-lui colonel Dragu, candidatul liberal.

•

Rezultatul alegerilor parțiale la Arad

Aseară s'a cunoscut rezultatul alegerilor de deputat în circumscripția Aradului. Candidatul ungurimei Zima Tibor, secretarul camerei de comerț din Arad a obținut 1398 de voturi; candidatul țărăniștilor, Dumitrescu-Bumbești, a obținut 817 voturi iar candidatul independent Moldovanu 220 de voturi. Zima a fost proclamat ales.

Ultime știri

Paris. — Prim-ministrul român d. Ionel Brătianu, părăsind Franța, a adresat o telegramă d-lui Poincaré în care îi exprimă mulțumirea pentru călduroasa primire, afirmând profunda amiciție și convingerea comunității intereselor esențiale și permanente între cele două țări.

A răspuns Poincaré reînoind asigurarea că prietenia Franței pentru România este inalterabilă.

•

Noul Președinte al Poloniei

Varșovia. — Social-democrații naționali sunt hotărâți să candideze pentru demnitatea de președinte al republicei polone pe mareșalul Trompzynski dacă va intra în comitetul lor central. Ei îl consideră acum tot așa de popular cum a fost Paderewski la 1919.

Cum decurge propaganda electorală în Ungaria

Budapesta. — La o întrunire politică în localitatea Keszthely convocată de partidul Rassay, studenții dela academia agricolă împiedecând pe oratorul Josef Zsigmondy să vorbească, s'a produs un scandal enorm urmat de bătaie. Au fost 16 răniți. A intervenit jandarmii și husarii să restabilească ordinea.

Comemorarea victoriei dela Verdun

Londra. — La 17 și 18 Iunie, Poincaré va fi la Londra împreună cu generalul Petain ca să participe la comemorarea victoriei de la Verdun. Se crede că primul ministru francez se va folosi de această ocaziune pentru a lămuri unele diferende politice cu Lloyd George.

Noua conferință a statelor baltice

Varșovia. — In cursul lunei Iunie se va ține aici o nouă conferință a statelor Baltice.

TELEGRAME

Plecarea Suveranilor români din Atena. — Starea Principesei Elisabeta s'a îmbunătățit

Atena. — Starea principesei Elisabeta ameliorându-se simțitor, Regele și Regina României cu plecat eri seara din Atena. Faomilia regală a Greciei ministrii și autoritățile au salutat pe suveranii români la gară.

Reprezentanții Greciei la căsătoria Principesei Marioara

Atena. Miniștrii Baltazis și Teotochis vor reprezenta Grecia la căsătoria regelui Serbiei cu principesa Marioara.

Cutremur de pământ în Italia

Roma. — In regiunea Vezuvului s'a simțit eri un cutremur de pământ.

Adunarea generală a patronilor tipografi din Ardeal Patronii români părăsesc ostentativ adunarea

Eri a avut loc adunarea generală a patronilor tipografi din Ardeal și Banat. Cum desbaterile s'au desfășurat în limba maghiară, patronii tipografi români au părăsit conferința în mod demonstrativ.

Cine va prezida conferința dela Haga

Paris. — Și conferința dela Haga va fi prezidată de primul ministru Italian, De Facta. Numai ședința de deschidere va fi prezidată de primul ministru olandez.

Germania nu dezarmează

Berlin. — „Morning Post" publică scrisoarea unui ofițer englez de control din Berlin în care se spune că Germania face totul pentru a se sustrage dela obligațiunea distrugerei armelor. Astfel Germania a trimis în Rusia echipamente pentru 500.000 soldați.

Din partea Germaniei se desmint aceste știri arătându-se că Germania nu face un asemenea export și că Rusia are nevoie de alimente, încălțăminte și îmbrăcăminte, iar nu de arme și căști de oțel.

Turburările din Roma

Roma. — Ziarele anunță că la tulburările de stradă din zilele trecute între fasciști și socialiști au fost trei morți și 44 de răniți. Au fost arestate 50 de persoane.

Eliberarea deținuților politici din Ungaria

Budapesta. — Ministrul de interne al Ungariei a semnat o ordonanță pentru punerea în libertate a tuturor deținuților politici desființându-se supravegherea delicvenților politici.

O desmințire bulgară în privința autonomiei Macedoniei

Sofia. — Agenția bulgară desmințe știrea dată de unele ziare că pe teritorul bulgar se organizează bande în armate sub protecția guvernului în vederea unei acțiuni pentru proclamarea autonomiei o Macedoniei.

Un discurs a lui Clemenceau

Nantes. — Vorbind la inaugurarea unei școli Clemenceau, a îndmenat tineretul să dobândească în afară de curajul, inăscut rasei franceze și curajul civic. La 1914 unele popoare credeau că Franța este în stare de decadență, astfel că va trebui să piardă războiul. Azi după victoria strălucită, aceleași popoare acuză Franța că vrea să reînceapă războiul. Noi nu voim războiul ci voim pace, dar suntem capabili să suportam din nou un război dacă nu se respectă drepturile noastre dobândite prin tratate. Dorim din tot sufletul raporturi de bună prietenie și nu vom părăsi pe aliați. Dar ei trebuia să înțeleagă că nu trebuie să sacrifice interesele noastre altor interese. Franța va face și imposibilul pentru menținerea păcei dar lumea trebue să înțeleagă că există limite peste care nu se poate trece.

Criza politică din Germania

Berlin. — Presa guvernamentală germană recunoaste existența pericolului unei crize politice. Neînțelegerile între cancelarul Wirth și ministrul de finanțe Hermes continuă. Acesta din urmă recunoscând la Paris posibilitatea echilibrării bugetului german chiar fără un împrumut internațional, Wirth consideră aceste primisiuni ca nerealizabile, depășind instrucțiunile date lui Hermes. Wirth cere rechemarea lui Hermes. Majoritatea miniștrilor nu împărtășește această părere. După Agenția Wolf, Consiliul de miniștri german continuă să discute propunerile făcute de Hermes la Paris. Se așteaptă hotărârea guvernului căci astăzi luni se prezintă în fața Reichstagului, dând explicațiuni privitoare la situația politică.

S-A DESCHIS

în Cluj Piața Unirii No. 15 în locaiul fost D. S. Raftopol cel mai mare și modern

Magazin de Bijouterie

H. S. BRAUNFELD

1786 din firma

Fenyő și Braunfeld

asortat în permanentă cu

Bijouterii fine. Ceasornice de precizione. Argintărie.

Prețurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.

Banca Mobiliară

Soc. An.

Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 şi 725

◆

Cumpără şi vinde soiu de monete streine. Concurenţe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.

Lloyd 605 1819

Mare asortiment de ciorapi, mânuşi, tricotaj şi socni pentru dame, bărbaţi şi băeţi la:

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2

1738-2 Telefon 591.

In atenţiunea Damelor!

Aducem la cunoştinţa invrednicitei societate a damelor că de azi începând lucrez împreună cu Dnul Legmann Samuil din Buda-Pesta şi continuăm de acuma sub firma

Salon de mode pentru dame, Legmann şi Wartenberg.

Ne angajem a face cele mai moderne haine de modă franceză şi engleză. Satisfacem şi cele mai delicate pretenţii.

1275 **Legmann si Wartenberg**

Cluj, Calea Victoriei 13

Publicaţiune.

Administraţia Clinicilor Universităţii din Cluj publică concurs, pentru liferarea laptelui şi ouălor necesare Clinicilor, cu începere dela 1 Iulie a. c.; lapte în cantitate de 7—800 litri, iar o'uă în cantitate de 600 buc. **zilnic.**

Ofertele pentru acest scop sunt a-se înainta în plic închis şi sigilat Administraţiei Clinicilor, până la 16 Iunie 1922 ora 10 a. m.

Informaţiuni mai detailate se pot primi în biroul Administraţiei, intre orele 8—14.

Cluj, la 24 Mai 1922.

1813 **Ioan Crişan** administrator.

No. 2318/A-1922.

Anunţ.

Se puclică spre cunoştinţă generală, că în biroul regiunei silvice Bistriţa, Judeţul Bistriţa-Nasăud se va ţinea în ziua de 27 (Douzecişişapte) Iulie 1922 la 12 ore a. m. licitaţie publică, cu oferte închise pentru darea în intreprindere a lucrărilor de infrastructura şi suprastructura a calei ferate forestiere de pe valea Bistriţei.

Calea ferată pleacă din staţiunea Borgobistriţa a calei ferate Somesene şi urmeaza cursul Valei Bistriţa până la staţiunea finală din cătunul Colibita.

Lungimea liniei e aprox. 15 km.

Lărgimed ecartamentului 6.76 m.

Garanţa provizorie este de 100.000 Lei.

Proiectul calei ferate, contractul de intreprindere, condiţiunile generale şi speciale ale intreprinderii se pot vedea la Regiunea silvică Bistriţa şi tot acolo se pot primi formulare de oferta.

Bistriţa, la 23 Mai 1922.

1811 **Regiunea silvică Bistriţa.**

Asociaţiunea p. literatura română şi cultura poporului român, Sibiu
Lista câştigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociaţiunii".

(Urmare.)

819. 2890, 15841, 33131, 3792, 37171, 23966, 18580, 40671, 39485
11912, 26512, 2876, 13515, 26744, 21478, 38278, 39774, 34936
13029, 32610, 26652, 26653, 32024, 6911. 30573, 8509, 35698, 15497
20551. 36682, 7732, 34013, 15947, 49435, 767, 43173, 32338, 2628
7375, 4833, 20235, 40412, 26071, 8128, 35388, 11840, 37324, 31903
7395, 42007, 42623, 27863, 32621, 42290, 3456, 33264, 35654, 6685
25471, 21481, 28117, 8094, 47546, 26771, 38424, 14604, 18722, 3686
25780, 19895, 31244, 37668, 32666, 36048, 1427, 17497, 19351
16505, 40557, 47248, 33532, 31845, 3474, 7220, 47814, 32956, 36003
27021, 44552, 45072, 11748 15807, 3318, 9642, 30714, 33338, 31736
47267, 39172, 18896, 29030, 20823, 14449. 10395, 43188, 32796
31848, 8507, 8134, 309, 20776, 38458, 8336, 27005, 38958, 15813
10321, 10986, 49951, 25337, 7372, 47460, 18483, 49929, 17769
34630, 33775, 20910, 39147, 22342, 16758, 5468, 7196, 37399, 28509
33262, 49738, 30338, 37196, 16328, 42857, 24828, 23104, 48483
26428, 3535, 13739, 44680, 22240, 21615, 47022, 6487, 13286, 31242
26155, 10832, 41353, 45331, 29045. 17077, 45647, 49892, 19735
7345, 168 8, 49788, 43657, 20816, 13432, 24853, 47888, 43650
22078, 1763, 36966, 20570, 5571, 9815, 34532, 16249, 46059, 23838
43342, 32103, 24076, 26662, 28925, 25801, 13156, 40463, 1746
39473, 45800. 23308, 42766, 27541, 29608, 27052, 11537, 28341
24945. 11842, 6354, 49251, 47283, 38950, 44393, 15938, 1139, 32917
13954, 10127, 23439. 3039, 18315, 17773, 43989, 8709, 684, 14192
32491, 29542, 43795, 12812, 4487, 10320, 22498, 34490, 24467
27281, 49926, 1514, 28408, 37419, 49529, 23088, 768, 44987, 37966
9659, 8421, 26612, 1196, 8172, 34593, 5231, 41079, 40986, 47434
49825, 35836, 42842. 2574, 598, 32594, 37229, 1472, 29192, 21583
17676, 47566. 16908, 45400, 17523, 9151, 21469, 12927, 19371
26793, 6305, 8033, 26228, 43509, 17363, 38125, 38495, 18251, 1459
9029, 44692, 34838, 1107, 11499, 28689, 2784, 38497, 46560, 16170
7865, 27554, 32840, 39464, 32226, 22529, 10801, 44543, 46957
19358, 28752, 27363, 16812, 18248, 48998, 26042. 9700, 17477
25543, 35341. 6109, 33927, 6010, 31101, 23201, 7591, 34434, 25804
33001, 23876, 23403, 8811, 10946, 38381, 1843, 30362, 30752, 33284
28756, 39133, 27232, 32887, 20298, 3035, 8711, 49372, 8538, 22945
45243, 28901, 27360, 33518, 30176, 35134, 10803, 49478, 7613
41309, 6621, 12402, 13644, 25599, 19237, 24200, 9855, 34833, 27329

(Va urma.)

Depozitul Central: TUNGSRAM S. A.

Telefon 201. Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

1290

Înfiinţarea „Uniunei Voluntarilor Unirei"

Voluntarii Ardeleni cari în decursul războiului constituiţi în legiune au luptat pentru întregirea neamului, s'au întrunit Duminecă la o consfătuire în care s'a decis înfiinţarea unei uniuni.

Scopul acestei uniuni este: 1) Menţinerea legăturilor sufleteşti între foştii voluntari cu scop educativ şi moral; 2) Formarea unui fond din care să se ajute invalizii, văduvele şi orfanii bravilor voluntari; 3) Aducerea osemintelor eroilor voluntari din Moldova şi Rusia; 4) Ridicarea unui monument întru memoria voluntarilor; 5) Recunoştinţa morală pentru nobilul gest al voluntarilor prin acordarea unei diplome şi a unei medalii comemorative; 6) Redactarea şi editarea istoriei corpului voluntarilor; 7) Improprietărirea foştilor voluntari; 8) Participarea în mod activ la consolidarea internă a ţărei.

D. colonel Petraru, fost şef al statului major al legiunei, a vorbit despre trecutul corpului de voluntari. A propus apoi alegerea comisiei de pregătire în vederea congresului general ce se va ţine la 21 Iunie, zi în care voluntarii ardeleni au depus jurământul de credinţă faţă de ţară şi rege la Iaşi în 1917.

puneri referitor la viitorul congres din Iunie.

D. Deleu a vorbit în genere despre organizarea congresului. D-sa a făcut 2 propuneri:

I) Formarea unei uniuni cu un caracter istoric; II) Darea posibilităţei tuturor cetăţenilor de bine de a intra în „Uniune", care să lucreze pentru binele comun.

D. Osvadă a arătat că această adunare este o consfătuire intimă şi nu o adunare unde se poate lua hotărâri decisive.

D. colonel Petraru referindu-se la cele două vorbiri anterioare în deosebi asupra propunerii prime a d-lui Deleu, a arătat modul de organizare conceput de d-sa, fiind contra celor propuse.

D. Boeriu a făcut propunerea pentru ca comisia de pregătire a congresului să fie împărţită pe secţii judeţene cu referenţi la centru.

D. Ispravnic a propus alegerea d-lui Petraru ca preşedinte al comisiei de iniţiativă.

D. locot. Mariu a făcut o dare de seamă asupra activităţii comisiei de lichidare a comitetului dela Iaşi.

D. Meteş a insistat pentru alegerea d-lui colonel Petraru ca preşedinte.

In urma votului d. colonel Petraru a fost ales.

Au fost aleşi apoi delegaţii judeţeni cari vor lucra concomitent cu centrul pentru pregătirea congresului din Iunie şi cu acestea şedinţa s'a încheiat.

Din Ungaria

Un discurs politic al contelui Apponyi

In ziarul guvernamental „Magyarország" citim între altele marele discurs alui Apponyi, ţinut în ziua de 22 Mai în oraşul Jászberény.

Contele Apponyi adânc impresionat de ce'e ce se petrec în interiorul ţării, pare a nu-şi mai găsi un punct de sprijin pentru „privirea lui obosită" care în învălmăşala produsă de ambiţiile personale, în haosul infernal provocat de vanităţile vulgare, în zădar caută repaos. „Ochii mei — spune Apponyi — caută mereu ceace e pierdut pe veci.

Multe perle scumpe a pierdut poporul maghiar dela începutul istoriei sale până azi, dar atât de scumpă ca ceia ce eu numesc „prevedere" par'că n'a pierdut încă. E trist să vezi, cum fiecare fiu al Ungariei trăeşte pentru sine iar nu pentru ai săi; e şi mai dureros însă când ţi-e dat să vezi cum fiecare profită de ziua de azi pentruca pe cea de eri să o dea cu totul uitării, iar de cea de mâine nici să-i piese.

N'am decât o singură dorinţă — continuă Apponyi — aceia de a învăţa din experienţele altor popoare... Să nu mergem deci departe: aici e poporul rusesc, care în organizaţia lui de azi e un „veto" pentru tot ce-i omenesc pe acest Pământ.

Poporul maghiar însă e dornic de inovaţii şi de „senzaţii" şi nu e departe ziua când aceste „senzaţii" îl vor împinge în acelaş labirint în care se sbate azi o Rusie nu prea de mult mare şi fericită... şi de unde nu mai e scăpare.

Dea sfântul ca prevederea mea să mă înşele, dar şi acum în agonia bărbăţiei mele, repet, că ceia ce nu văd lămurit în prezent, va fi pentru ochii mei clar ca cristalul — dar dureros — în viitor.

Acolo, unde muncitorimea — încheie Apponyi — înainte de aşi cunoaşte naţiunea din care face parte, alunecă povârnişul internaţionalismului utopic, acolo — zic — nu poate fi vorba de consolidarea naţională, nu poate fi vorba de un viitor mai fericit.

La o parte deci cu ilusiile aceste; ele ne duc la soarta Rusiei de azi!"

Iată părerile şi prorocirile unui optimist tipic al maghiarimei de eri.

Acestea ne par cu atât mai interesante ca nua ţe şi cu atât mai importante în conţinut, cu cât ele ţâşnesc din inima rănită a leului Apponyi în ochii căruia mai până eri Ungaria era simbolul progresului; la regresul cărela însă, prin guvernarea lui cu călcâiul asupra minorităţilor de odinioară, a contribuit şi el. Se vede însă că Apponyi s'a pocăit!...

Citiţi pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

CU 100.000 LEI se poate deveni Proprietar unui imobil în centru de 18 camere moderne parchetate seriei la „Radio" Cluj sub ocasiune.
1815 Radio 2335

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

COMERCIANT cu 150.000 lei Doreste ASOCIAȚIE în mod activ la afacere comercială-industrială existența. Oferte în Românește sau nemțeste la „Radio" Cluj, sub „Mof".
1814 2338

DIN cauza introducerii *escelentelor noastre automobile noi*, ne angajăm *la orice călătorii* la orice distanță, *pe lângă un tarif estrem de convenabil*. PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99. Telefon 999. 1800

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

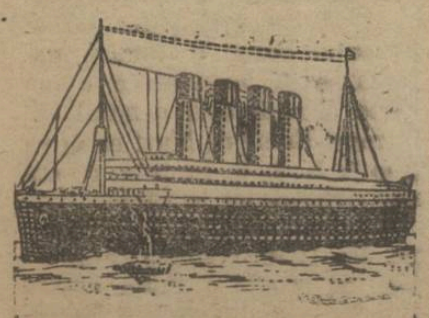

AMERICAN LINE-HAMBURG
ROTE STERN-ANVERS
WEISSE STERN LINE-CHERBOURG
1809
Cea mai mare Agenție de Vapoare din România
N. BRÜCK & Co.
BUCUREȘTI, Str. Sf. Vineri No. 1
Face cunoscut tutulor pasagerilor pentru America ca să se **trimită de îndată** recomandat **pașaportul** și documentele ce posedă spre a obține **număr de viză** dela Consulatul American.
In afară de pașaport trebue să fie adăugate:
1. Un act de naștere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul șade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.
Notați bine adresa
N. BRÜCK & Co.
București, Strada Sf. Vineri 1

Sub-Administrator
pentru moșie în regat, cunoscător în creșterea vitelor a lucrărilor agricole, tamilist, să știe românește, angajament pe mai mulți ani, lucrând subt proprietar se caută la: Administrația moșiei Cocargea Județul Ialomița Oficiul Fetești. 1821

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

ACTIV

1921 7 Mai		1922 29 Aprilie	1922 6 Mai
3.859.722.111	stoc metalic: aur depozitat (monete și lingouri) 493.755.430; aur (lingouri) 1.689.111; aur (monete) 14.455; 3.364.263.115 — disponibil, trate și bonuri de teazur aur 4.189.157.115	4.661.591.319	4.684.617.319
334.743	Argint și diverse monete	453.451	304.566
47.034.145	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat	—	—
528.393.533	Efecte scontate	1.888.700.527	1.859.128.312
165.255.144	Imprumuturi pe efecte publice 111.876.200; pe efecte 88.514.800 + 120.377.800 = 208.892.600; în cont curent 142.413.650; din cari nu s'au ridicat lei 83.751.214 — 76.740.344 + 43.537.456 = 120.277.800	177.336.626	170.538.636
8.042.556	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042.556	8.042.556
1.597.595.076	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului: Impr. de 1.600 milioane (1914—1918)		
1.495.676.533	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)		
998.000.000	„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)		
—	„ „ 200 „ (1920 B. P.)		
100.000.000	„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)		
399,457.212	„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)		
	„ „ 200 „ (30 Iulie 1921) 199.908.512	5.281.379.229	5.281.379.229
4.990.160.377	Impr. Stat p. unificare monet.: Impr de 5 miliarde (11 Iunie 1920) 5.000.000.000; Impr. de 2½ miliarde (5 Ian. 1921) 2.057.550.910	7.057.579.013	7.057.550.910
—	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor	74.786.817	76.150.666
35.630.351	Efectele capitalului social	11.997.418	11.997.418
11.997.418	Efectele fondului de rezervă	33.006.407	33.006.407
32.645.277	Efectele fondului amortizărei imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim.	3.791.322	3.791.322
3.813.181	Imobile	37.630.718	37.630,718
6.810.769	Mobilier și mașini de imprimerie	3.433.489	3.442.937
1.644.663	Cheltueli de Administrațiune	14.065.434	14.795.643
8.477.178	Conturi curente	29,119.798	33.269.282
8.066.711	Conturi de valori	432.448.004	408.885.626
872.779.239	Conturi diverse	474.901.277	479.077.173
1.762.457.846		20.190.263.405	20.163.608.720
16.933.994.063			

PASIV

12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
61.221.631	Fond de rezervă	66.907.200	66.907.200
8.056.292	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.746.383	12.746.383
11.230.397.520	Bilete de bancă în circulațiune	13.960.718.200	13.981.248.600
17.509.318	Dobânzi și beneficii diverse	36,610.001	38.478.440
1 588.779.795	Conturi curente și recepise la vedere	1.528.427.600	1.463.493.976
4.016.029.507	Conturi diverse	4.572.854.021	4.588.734.121
16.933.994.063		20.190.263.405	20.163.608.720

7 Mai 1921	Efecte și alte valori de restituit	6 Mai 1922		
253.875.815	Efecte și alte valori în păstrare	286.605.958		
9.361.500.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	9.164.334.000		
978.865.703	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.191.528.619		
10.594.241.518			10.635.893.093	10.642.468.577
1.027.446.218	Conturi de ordine		1.977.924.579	1.980.465.457
11.621.687.736			12.613.817.672	12,622.934.034

Taxa: Scont 6% Dobânda 7%

1429

Să nu se confunde No. casei.
Casa de Imprumut pe Amanet
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei.
Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterli, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.
Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.
Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

AVIZ!
Berea „Hercules", destinată sezonului de iarnă, fiind pe sfârșite, am adus pentru sezonul de vară o calitate superioară în circulație, renumită specialitatea la Münich
Berea brună **„Calugărul"** cerută pretutindeni.
Atragem atențiunea onor. public consumator de bere asupra acestei producții, precum și asupra
Berei albe **„Monoștor"** preferată în intreagă țară și care se capătă în toate prăvăliile referitoare.
1603 Reclama 1943
Fabrica de bere CZELL Cluj - Mănăștur.

Article frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Caut
oficiu la ori ce instituție ca împiegat, cunosc limba Română și Maghiară.
Adresa: LAZAR POP la ziar. 1810

Reclama este sufletul comerțului

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.
◆
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
◆
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Contribuții pentru clădirea Căminului studentelor dela Universitatea din Cluj

1. Lista oficiului protopopesc. Arad 1655·25 lei
2. Dela dl Ioan Vlad, Cluj 4o.
3. Lista d-lui dr Traian Dengheł, primpretor, Blaj 368.
4. Lista d lui V. Bălănescu, directorul şc. primare Orşova 803 lei.
5. Lista dl Victor Mohogna, directorul liceului Dej 1274.
6. Lista Preturei plasei Moeş, jud. Torontal 514.
7. Lista Primăriei oraşului Haţeg 4oo.
8. Lista primpretorului plasei Clacova 187.
9. Lista Pretorului plasei Vinţul de jos 123.
10. Lista Primăriei Turches, jud. Braşov 9o.
11. Dela primpretorul plasei Sânnicolaul mare 89.
12. Dela Cassa de păstrare, Săliştе 15oo.
13. Lista dl N. Bălteanu, învăţător Idioara 32.
14. Lista dl dr Oarda, oculist Galaţi 25oo
15. Lista dl Şt. Cioroian protopop ort Comloş 16o.
16. Lista Direcţiei şcoalei de arte şi meserii, Odorheiu 214.
17. Lista notariatului din Ferendia, jud. Timiş 1o.
18. Lista d-şoarelor Minerva şi Emilian Vancea, Sebiş, jud. Arad 1325.
19. Lista directorului şcoalei normale de băieţi, Satu-Mare 259.
20. Lista Primpretorului, Vinga 2oo.
21. Lista Protopresbiterului ort. Ineu 796.
22. Lista dl Al. Papiu, protopop gr. cat., Ternut 24o.
23. Dela dl Pintea Valentin, Săpânţa, jud. Solnoc Dobâca 135.
24. Dela Primăria Clopodia 4o
25. Lista d-lui Profesor Teodor Grigorescu, Craiova 26oo.
26. Lista dl dr P. Lauran protopop gr. cat. Vadu Crişului 122.
27. Lista dl Al. Barbon, preot Valea Mare 18o lei.
28. Lista d-şoarei Aurelia Pop, profesoară Gherla 241·3o.
29. Dela Societatea comercială „Dolna", Câmpeni 5oo.
30. Lista Primăriei, Reghinul Săsesc 4oo.
31. Dela Oficiul parochial Baia 1o.
32. Lista Direcţiei şcoalei normale de fete, Lugoj (dr Birlea) 1485 lei.
33. Lista dl Popovici primpretor, Brad 124.
34. Lista dlui N. Palade preot Câmpeni 22o.
35. Dela d-na Petronella German, Alba Iulia 25.
36. Dela Profesorii facultăţii de drept, Cluj: V. Dimitriu 5oo, V. Onişor 1oo, I. Radu 1oo, N. Ghiulea 5o, R. Boilă 1oo, D. Ionescu 5o, E. Haţiegan 1oo, I. C. Cătunean 1oo.
37. Dela Banca „Ecconomul" Cluj 5oo.
38. Lista dl Fl. Roxin, protopop Buteni, jud. Arad 8o4·5o.
39. Lista Prefecturei jud. Satu Mare 844.
40. Lista dl dr. I. Ianţea, primpretor, Geoagiu, jud. Hunedoara 161 lei.
41. Lista Revizoratului şcolar, Bistriţa 2o4.
42. Dela Banca „Crişana", Brad 1ooo lei.

CARTEA ROMANEASCA
INSTITUT de ARTE GRAFICE
SUCURSALA
COSINZEANA
CLUJ
CALEA DOROBANTILOR

EXECUTA CU PRETURI MODERATE TOT FELIUL DE LUCRARI DE TIPOGRAFIE, LEGATORIE PRECUM BROSURI, ZIARE ZILNICE SI SAPTAMANALE REVISTE, ETC, ETC.

Cetiţi „Infrăţirea"

Pentru oficiul I. O. V.

In urma atacurilor banditeşti din anul 1919, în comuna Sighiştel din Bihor au rămas mai multe văduve a căror soţi au fost ucişi mişeleşte. Ne facem interpretul lor pe lângă oficiul I. O. V. pentru ajutorarea acestora, căci situaţia lor materială este foarte penibilă şi rugăm oficiul de a lua sub ocrotirea lui pe aceste femei nenorocite împovărate cu mulţi copii, şi ai căror bărbaţi au căzut ca nişte martiri ai cauzei româneşti în luptă cu bandele maghiare.

Cum dezarmează marile puteri

Telegramele vestesc că Chamberlain a declarat în Camera Comunelor că acordul naval internaţional dela Washington se poate considera rupt de vreme ce Japonia şi-a păstrat dreadnoughtul Mutsu, făcut de curând.

Drept răspuns la nerespectarea convenţiei navale de către Japonia, America şi-a mărit şi ea flota cu două unităţi noui noute. In consecinţă Chamberlain socoate şi pe Anglia îndreptăţită să-şi... complecteze flota de război.

Precum se vede în vreme ce la conferinţele aşa zise de pace se agită idea desarmărei, marile puteri îşi sporesc uneltele de omor. Este suficient să înceapă una, ca numai decât, după categorice protestări, celelalte s'o imite pentru păstrarea aşa zisului echilibru mondial.

Acestea nu împiedecă pe reprezentanţii lor la conferinţele internaţionale, să aducă totdeauna vorba de dezarmare şi de pacificare. Până şi „pacifista" Rusie, care face cea mai mare larmă în jurul desarmărei, e descoperită cu tratate secrete, prin care îşi asigură un armament din cele mai solide şi-şi angajează până şi instructori pentru gazele asfixiante.

Iată de ce trebue să fim şi noi cu ochii în patru, şi iată de ce asemenea vecinilor noştri, marilor şi micilor noştri aliaţi şi duşmani, trebue să fim şi noi pacifişti şi antimilitarişti în principiu; iar în practică să ne conformăm vechei zicale latineşti: Si vis pacem...

Pentru românii de peste hotare

— Apelul societăţii culturale „Graiul Românesc" —

Societatea culturală „Graiul Românesc" înfiinţată la Universitatea din Bucureşti, cu scop de a îngriji de graiul, credinţa, cultura şi obiceiurile strămoşeşti ale tuturor românilor rămaşi în afara hotarelor României Mari, a lansat către ţară următorul apel, rugând presa de pretutindeni a-l reproduce:

Fraţi români,

Grele şi nenumărate au fost jertfele, pe cari atât de generos le-aţi adus pe altarul Patriei înfăptuind România Mare!

Voi, generaţie de sacrificiu, aţi avut fericirea să vedeţi împlinit visul, care atâtea veacuri a clocotit încătuşat în pieptu rile părinţilor şi strămoşilor voştri.

In această fericire a voastră însă, nu trebuie să uitaţi, că nu toţi fiii neamului românesc au avut norocul să se bucure de roadele biruinţei: dincolo de hotarele României Mari de azi împrejurările au făcut ca fără vina noastră, nici a lor, sau a popoarelor, în mijlocul cărora trăesc, să rămână numeroşi, buni şi vrednici fraţi de ai noştri.

Dacă împrejurările le-au hărăzit altă soartă, o datorie sfântă ne porunceşte să le dăm cel puţin hrana sufletească de care au atâta nevoie, pentru ca prin şcoli şi biserici româneşti, să-şi poată păstra graiul şi credinţa strămoşească.

Societatea „Graiul Românesc" şi-a luat sarcina de a duce la îndeplinire această misiune, formând punţea de legătură între noi şi toţi fraţii noştri din afară de Regat.

Fraţi români,

Glasul conştiinţei naţionale vă schiamă neîntrerupt la datorie faţă de neam!

Răspundeţi chemărei sale cu acelaş avânt generos ca de atâtea ori până acum!

Voi, care aţi adus atâtea jertfe Patriei voastre, faceţi încă una pentru fraţii voştri de peste hotare!

Veniţi cu toţ în rândurile noastre!

Daţi-ne sprijinul vostru moral şi material!

Inscrieţi-vă ca membrii în societatea „Graiul Românesc", formaţi filiale, sprijiniţi-o din toate puterile voastre şi Patria vă va fi încă odată recunoscătoare.

Miron Cristea, Mitropolit Primat al României, Simion Mândrescu, Paulina Aslan, Maria B. Delavrancea, H. Dimancea, Maria I. Pillat, G. G. Antonescu, Nicolae Batzaria, I. G. Bibicescu, N. Dumitrescu, I. C. Grădişteanu, Alexandru Mavrodi, Mihail Mora, Mihail Oromolu, A. Popovici-Băznoşanu, Nicolae I. Russu, Ştefan Şoimescu, Gr. Tăuşan, I. Valaori, Lidia Davidescu. St. Diamandi, Nicolae Dinculescu, Marcel Demetrescu, Valeriu Grecu, D. Ciurezu, Nicolaescu-Plopşor.

Orice lămuriri, cereri de înscrere ca membri sau ofrande se vor adresa d-lui preşedinte Simion Mândrescu, profesor universitar str. Alee Blank A No. 19 Bucureşti.

Apel pentru Congresul Comercianţilor

Rugăm pe toţi domnii Comercinţi şi Industriaşi din întreg Ardealul, Banat, Crişana şi Maramureş să binevioască a lua parte la congresul general al întregei Românii Mari ce se va ţine la 3., 4., 5. Iunie a. c., stil nou, (Rusaliile) la Sibiu.

Vor participa mii de persoane. Va fi un congres ce se va ţine cu scopul a lupta pentru interesele şi îmbunătăţirea comerţului, industriei şi înflorirea economiei naţionale.

Programul desbaterilor va fi foarte desvoltat.

Toţi comercianţii din Ardeal vor trebui să vina pe ziua de 3 ort. având întâi adunarea Soc. Ardelene şi apoi cu toţii după amează să putem fi la număr a primi cu muzicile pe oaspeţii noştri din diferite parţi în număr de mai multe mii.

Pentru cei ce vor avea nevoie de bilete de tren pe C. F. R. trebui să ceară din timp prin o scrisoare trimisă pe adresa dlui Preşedinte Aurel Popescu, Comerciant Sibiu piaţa Principele Carol No 13.

S-au luat măsuri de incuartiruire, masă, etc. Reducerea pe C. F. R. va fi de 75 la sută.

Vânzarea aceasta ţine 8 zile !!!

1500 buc. serviete (genţi) de piele pentru acte à Lei 264
1500 buc. serviete (genţi) imitaţie de piele de crocodil à Lei 420
1500 buc. serviete (genţi) de piele de căprioară à Lei 480
1500 buc. genţi de dame cele mai moderne à Lei 78
500 buc. genţi de dame imitaţie de os alb de elefant à Lei 250—300
1500 buc. genţi de brâu de piele, pentru bărbaţi à Lei 78—178
2500 buc. din cele mai noi plăci de gramofon cu text român, maghiar şi evreiesc . . . . . à Lei 39—50

1812

L. Express 601

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 527 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Joi 1 1922

Infrățiți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb „Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI CO[illegible]
Director: D. TOMESCU
Telefon: CȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ——— 180 LEI
„ 6 LUNI ——— 90 „
„ 3 „ ——— 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Unde duce politca partidului național

— Cazul din județul Bistrița —

In vremea din urmă s'au produs o seamă de fapte care toate, legate între ele, vin să ne arate că ostilitatea minorităților față de noi, ascunsă la început sub spuza unei prefacute pasivități, a juns să se manifeste astăzi și prin acte de ofensivă îndreptate fățiș și cutezător împotriva ființei și autorității statului român. Căci la acțiunea maghiară organizată din Viena și răzimată în desfășurarea ei pe ideile și cuvintele unora dintre conducătorii partidului național, se adaugă acum și fapte petrecute în lăuntrul Ardealului în fața cărora nicio simțire românească nu poate să rămâie nepăsătoare.

Am vorbit la timp despre alarma dată prin ziare de către d. dr. Lascu cu privire la actele de teroare săvîrșite de Ungurii asupra populației române de la granița apuseană. Astăzi însă, în chiar inima Ardealului, se petrec lucruri cari dovedesc cît de îndrăznețe și de sfidătoare au ajuns minoritățile în exprimarea ostilității lor.

Așa, deplină, cetim în „Cuvîntul Poporului", că la Sibiiu, întocmindu-se un comitet pentru organizarea sărbătoririi zilei eroilor, reprezentantul sașilor a declarat că ,potrivit îndrumărilor date de consistoriul ev. luteran, populația săsească refuză să ia parte la serbare alături de români. Dar acest fapt face parte din multele fapte mărunte care poate că nu sînt destul de vorbitoare în ce privește spiritul de ostilitate al minorităților din Ardeal.

S'a petrecut însă în județul Bistrița un fapt care constituie o gravă atingere a ființei noastre ca stat și în care trebuie să vedem un avertisment din cele mai serioase. Deși faptul a fost relatat la timp și de ziarul nostru, credem totuși că e mai nimerit să-l redăm acum după istorisirea făcută de corespondentul „Patriei".

Treizeci de țărani români din Rebrișoara, „pe când lucrau pe glia erezită de la moșii și strămoșii lor, s'au văzut dintr'odată înconjurați de vreo 400 de sași din Dumitra-Mare cari, înarmați cu puști, revolvere, securi și ciomege, s'au năpustit asupra lor ca fiarele sălbatece și, după ce i-au prins, i-au bătut până la sînge, le-au bătut animalele, le-au tăiat hainele, le-au împrăștiat mîncarea, în bătăi și chinuri, legați în lanțuri de mână și de picioare, i-au adus până în comuna Dumitrița. De aici, după ce mai întâi i-au silit să se spele de sînge, ca să nu se vadă urmele faptelor acestui Ku Klux Volk i-au adus pe jos până la Bistrița'". Acesta este faptul, și povestindu-l, corespondentul „Patriei" întreabă: **„Până unde încă se va întinde lanțul suferințelor noastre? Nu a fost destul o mie de ani? Și acum, în țara lui, să fie românul batjocorit și mînat ca vitele?**

Intrebarea se îndreaptă către cei cari conduc destinele acestei țări, dar redem că ar fi fost mai potrivit să se îndrepte către conducătorii partidului național. Căci toate aceste acte de sfidare a autorității statului român la care se dedau așa de des minoritățile din Ardeal nu sînt altceva decât [illegible] politice partidului național. Cum să nu cuteze ungurii și sașii să-și bată joc de noi când în rândurile partidului național se găsesc oameni cari să spuie că „sub unguri era mai bine?"

Cum să nu fim călcați în picioare în propria noastră casă, când partidul național invită minoritățile la Alba-Iulia pentru a desbate împreună „procesul" dintre Ardeal și vechiul Regat?

Cum să nu asistăm la acte de sfidare a puterii noastre ca stat, cînd întreaga politică a partidului național ni se înfățișează ea însăși ca o continuă boicotare a statului român?

După ce deci, la început, minoritățile au simulat acceptarea statului român, sperînd că puterea evenimentelor externe va îndepărta de pe aceste plaiuri stăpînirea românească, astăzi ele, dezamăgite în speranțele lor, dar încurcate de politica partidului național întreprind pe față asaltul menit să desființeze sau cel puțin să slăbească stăpânirea noastră în Ardeal.

Alex. Lapedatu

— Alesul dela Ceica —

In cercul Ceica, d. Alex. Lăpedatu, candidat al partidului național-liberal, a fost ales deputat cu o frumoasă majoritate. Rezultatul votului nu putea fi altul. Căci oricât este de aplicată să se lase amețită de agitatorii și demagogii de profesie, massa scapă câteodată de vraja înșelătorului și atunci ea știe către cine să-și îndrepte încrederea. In ocurență, alegătorii din Ceica au înțeles că trebuie să trimită în Casa Națiunii un om care prin trecutul și prin însușirile sale să înfățișeze serioase chezășii. Ei au simțit că într'un parlament a cărui misiune este să clădească temeliile nouei Românii nu e deajuns să trimiți un om care să știe a apăra, interese și nevoi închise în limitele unui cerc electoral, ci trebuie să trimiți un om care prin cultura, inteligența și sufletul său să poată da o contribuție luminată la marea operă de așezare a țării. Simțind această nevoie ca parlamentul să fie alcătuit din valori și energii creatoare, cetățenii din Ceica l'au ales pe d. Lăpedatu. Și este în adevăr ceiace se chiamă o alegere fericită. Căci d. Lăpedatu întrunește toate însușirile necesare pentru a fi în parlament deputatul de care este nevoie astăzi mai mult decât oricând, astăzi când datorită unor împrejurări fatal legate de război și de întregirea țării, atâția nepregătiți și incapabili au răzbătut în viața politică. D. Lăpedatu unește inteligența cultivată a învățatului și pătrunderea cercetătorului istoric cu simțul realității. Căci coborându-se din lumea abstracțiunilor sau eșind din mijlocul documentelor trecutului, d-sa a dat piept cu viața, cu toate realitățile în cari trăim. Astfel, cunoscător al tuturor problemelor actuale ale vieții noastre naționale, d. Lăpedatu este în mă sură să aducă în soluționarea lor odată cu pătrunderea omului de carte și siguranța și claritatea unui spirit care a trăit în mijlocul realităților.

In acelaș timp și poate mai presus de aceste calități, d. Lăpedatu aduce și acele însușiri sufletești cari constituesc valoarea morală a unui om. Și țara noastră are astăzi tot atâta nevoie de valori intelectuale ca și de valori morale.

Trimis în parlament de către alegătorii din Ceica, d. Lăpedatu va fi acolo nu numai un reprezentant al intereselor și nevoilor lor ci și un reprezentant al întregului Ardeal; mai mult încă decât atât d-sa va fi un reprezentant al științei românești.

Expozeul primului ministru cehoslovac

— Rezultatele conferinței dela Genova —

D. Beneș prim ministrul Cehoslovaciei, reîntors de la Genova, a făcut în fața Parlamentului un important exposeu asupra conferinței europene, pe care'l redăm în următorul rezumat:

Caracterul politic al desbaterilor

Reconstrucția Europei după catastrofa războiului este o operă de lungă durată, care cere o muncă metodică, potrivită unui program precis. Până acum nu avem de loc programul reconstrucției europene și nu ni l'a adus nici conferința de la Genova.

Deși programul conferinței era economic, totuși desbaterile ei au avut un caracter mai mult politic și aceasta din cauză că organizatorii conferinței au pornit de la ideia că refacerea europeană trebuie să se întemeieze pe restabilirea relațiilor între [illegible] fel pe viitor posibilitatea unor conflicte între republica sovietelor și celelalte state.

Delegația rusă, în primele declarații a accentuat mult asupra principiilor comuniste, totuși ea a avut grija ca în mod treptat să arate conferinței că este dispusă să renunțe la unele din aceste principii, condiționând această atitudine de obținerea unor eventuale avantagii.

D. Beneș după ce insistă asupra memorinlui adresat delegaților sovietiști și după ce arată că rezistența lor a trebuit să fie limitată, ei trebuind în cele din urmă să cedeze la unele din cererile aliaților, — se ocupă de penibila situație în care a fost pusă delegația rusă de a recurge la ajutorul capitaliștilor europeni, după ce tot timpul declarase război capitalismului, Rusia astăzi vede și ea că fără ajutorul capitalismului e în imposibilitate de a se reface.

Deosebirile de păreri dintre Anglia și Franța

Dar, lupta angajată la conferință în jurul problemei ruse a determinat deosebiri de păreri între Anglia și Franța, care s'au manifestat sub diferite forme. Guvernul francez din capul locului n'a privit cu ochi buni convocarea conferinței europene, știind că acolo se vor discuta chestiuni în legătură cu revizuirea tratatelor de pace. Guvernul din Londra era stăpânit însă de idei mai conciliante, și nu era cu totul împotriva modificării unora din clauzele tratatelor, el ne făcând nici o deosebire între foștii aliați și foștii dușmani. Partizanii acestei atitudini, spre deosebire de aceî cari susțin Franța, sunt pentru dezarmarea generală, iar cela ce privește reparațiunile de război, ei se arată cât se poate de moderați.

Criza alianțelor

Aceste două curente politice, au provocat la Genova criza alianțelor, din care cauză astăzi se discută mult dacă legăturile de alianță între Anglia și Franța, se vor menține, mai departe Din acest punct de vedere, mulți oameni de stat sunt de părere ca alianțele războiului să fie schimbate după împrejurări, ele putând foarte bine să fie înlocuite prin înțelegeri între statele aliate, după cum de pildă este pactul de garanție franco-britanic la care a aderat și Belgia.

Atitudinea Impătritei Înțelegeri

D. Beneș revenind la politica externă a Cehoslovaciei, spune trebue să ție seama [illegible] nea marilor state, dar numai în măsura îngăduită de propriile lui interese. Statul cehoslovac nu este și nu trebuie să fie niciodată jucăria unui stat mare.

In legătură cu această politică, Europa centrală sprijinită pe înțelegerea dintre Iugoslavia, România, Polonia și Cehoslovacia, reprezintă o forță reală, care se conduce numai potrivit intereselor cerute de consolidarea Europei. Conferința de la Genova a fost cel mai nimerit prilej pentru ca acest grup de state să-și afirme autoritatea și voința de a colabora la refacerea generală.

In comisiunile economice, financiare și de transport, experții Impătritei Înțelegeri au obținut tot ceia ce era cu folos țărilor pe care ei le reprezentau, iar în chestiunile politice șefii delegațiilor statelor centrale, procedând într'o perfectă unitate de vedere, au reușit să obțină rezultatele cele mai favorabile.

Chestiunea minorităților

In ultima parte a exposeului, d. Beneș vorbește despre tendințele unor state de a ridica la conferință chestiuni in legătură cu situația minorităților din statele succesoare, chestiuni care, datorită energiei și solidarității Micei Antante, au fost însă înlăturate, recunoscându-se de către puteri netemeinicia acuzațiunilor ce se aduceau.

Premierul cehoslovac în concluzie arată că Cehoslovacia va rămâne credincioasă principiilor politice de care este călăuzită în prezent, îndrumându-și toată activitatea numai pentru îndeplinirea programului ei reconstructiv.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Inchiderea Stagiunei Teatrului Naţional

— Câteva constatări — După trei stagiuni de teatru românesc la Cluj —

Teatrul naţional şi-a închis Duminecă seara porţile. A treia stagiune de teatru românesc la Cluj îşi încheie bilanţul. Asupra acestui eveniment, în sensul comercial al cuvântului, ar fi hazardat să ne dăm o părere, neavând la îndămână nici datele necesare şi poate nici competenţa suficientă. Credem însă că o comparaţie a cifrelor înşiruite între linii roşii şi albastre, oricât de searbădă s'ar părea această operaţie, ar fi mai elocventă decât oricâte consideraţiuni de logică.

Activitatea celor nouă luni de spectacol la teatrul nostru trebuie judecată cu toată îngăduinţa. Aprecierea pur estetică ar fi nedreaptă. Teatrul naţional din Cluj nu se poate sprijini pe o viaţă socială amplă, ca în vechiul regat, de pildă, şi nici nu se poate bizui pe o tradiţie care să-i călăuzească paşii, ca teatrele mai bătrâne de aiurea. Clujul, ca mai toate oraşele ardeleneşti, are majoritatea populaţiei străină de limba şi cultura românească. Românii câţi sânt, abia acum trebuie deprinşi a se adăpa la isvorul culturei şi artei noastre, cu deosebire în ceea ce priveşte teatrul.

Situaţia Teatrului Naţional din Cluj era, precum se vede, de la început destul de grea. Dar tocmai de aceia se cerea în conducerea lui cât mai multă pricepere şi perseverare.

Căutăm după trei ani de activitate să găsim acel sâmbure de tradiţie care să înlesnească propăşirea celui di tâiu teatru naţional din Ardeal, [illegible] şi frumosul templu al Thaliei, trebuie să o constatăm cu durere, nu s'a închiegat încă legătura care să le facă un singur trup. Majoritatea spectacolelor se dau cu sala goală, lucru ce nu poate în niciun caz să fie un îndemn pentru artişti sau direcţiune.

Cauzele? Sînt destule, şi nu am vrea să se creadă că în pomenirea lor sîntem călăuziţi numai de dorinţa de a aduce învinuiri.

Inainte de toate s'a făcut marea greşeală de a se lăsa întregă sarcina conducerii unui singur om: directorul. Teatrul Naţional din Cluj a funcţionat timp de doi ani, cei dintâi, fără comitet de lectură şi fără comitetul administrativ, prevăzute de legea pentru funcţionarea teatrelor din România. Abia în acest din urmă an, cele două comitete au fost instituite, şi nu în perfectă conformitate cu litera legii. Venite târziu, contribuţia lor la conducerea teatrului n'a avut prea mult efect.

Astfel împărţit între răspunderea administrativă şi conducerea artistică, directorul credem că a făcut tot ce omeneşte i se poate cere, dar instituţia a suferit. Repertoriile, alcătuite fără nicio concepţie, au alungat sistematic puţinul public ataşat teatrului dintr'o reală dragoste de artă. Am văzut premiere care se jucau cu câteva zeci de spectatori, din cari majoritatea o formau acei cu bilete de favoare.

A doua lipsă fundamentală în organizarea Teatrului Naţional o constitue insuficienţa personalului artistic. Actorii nu sânt selecţionaţi şi nici specializaţi. Actori de comedie sânt siliţi să [illegible] ingenuităţile sânt puse în roluri de cochetă, ca şi tragedianele de altfel, intriganţii devin naivi, scepticii amorezi...

Lipsa de actori pentru toate rolurile a determinat, credem, repertoriile ciudate de până acum. In această din urmă stagiune am văzut „Hero şi Leandru şi „Marşul Nupţial" cu aceiaşi actori. Apoi alături de adânc omeneasca operă a lui Maxim Gorki, „Azilul de Noapte", localizarea pentru grădinele de vară a dlui Gusti, „Ginerele dlui Prefect" sau „Manevrele de toamnă"; „Romanţioşii" se îngâna, tot de către aceiaşi artişti, cu „Finul cuconiţii", „Vlaicu Vodă" cu „Hangiţa" etc. Işi poate închipui oricine ce reuşită puteau avea spectacolele astfel jucate, şi cât de puţin vinovat poate fi actorul căruia-i se cere să facă salturi de la tragedie la farsă de Bulevard, de la comedia bufă a lui Caragiale la drama istorică a lui Davilla; de la teatrul lui Gorki la localizările dlui Gusti şi de la Rostand la Hennequin şi Weber.

Abia dacă în toate cele aproape două zeci de piese jucate la Teatrul Naţional, în nouă luni de stagiune, putem găsi un cuvânt de bună menţiune pentru câteva spectacole reuşite. „Necunoscuta", în care dna Mitzi Ignătescu, ajutată de un ansamblu fericit, a avut prilejul unei frumoase creaţii; „Heidelbergul de altădată", corect jucată cu dl Mihăilescu-Brăila şi dna Jeana Popovici; „Fără reazăm", care a înlesnit debutul unei actriţe de talent, dna Marga Hodoş; „Hangiţa" (o reluare) admirabil jucată de dna Bârsan şi dl Neamţu-Otonel şi „Vlaicu Vodă" cu care s'a închis stagiunea, o reprezentaţie care ni-a dovedit că la Teatrul Naţional se poate vedea şi teatru bun când fiecare e pus să joace în cadrul însuşirilor fireşti ale talentului său. Dl Zaharia Bârsan a avut o creaţie strălucită în rolul lui Vlaicu.

Cele câteva reprezentaţii bune ale stagiunei trecute ne îndreptăţesc să nădăjduim că, odată cunoscute nevoile şi împlinite, stagiunea viitoare va fi mai bună de cât acela care se închide acum.

Dc.

O expediţie preistorică

O tânără pereche din America, d-nul şi d-na Sutter, s'au hotărât, după cum ne vesteşte ziarele americane, să plece pe timp de şase săptămâni într'una din pădurile sălbatice ale Statelor Unite şi să trăiască acolo tot timpul acesta în pieile goale şi fără nici unul dintre conforturile evului modern sau nemodern. Prin această aventurieră iniţiativă familia Sutter are de gând să documenteze lumii civilizate de astăzi, că omul modern nu se deosebeşte întru nimica de omul peşterilor, că toată lumea modernă e condusă prin urmare de acelaşi instinct natural al oamenilor de acum o mie, două sau mai multe, de ani.

Intreprinderea aceasta a produs o deosebită atmosferă în Statele Unite americane şi mai cu seamă lumea din elită se pasionează mult în jurul ei.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Un gest care ar trebui imitat

Donaţiunea făcută „Bibliotecei Universitare" din Cluj

S'ar părea că în timpurile actuale când materialismul cel mai cras a cuprins întreaga lume, puţini ar fi cei cari cuprinşi de un idealism curat să se mai gândească şi la fapte cu adevărat nobile.

Cu toate acestea, donaţiunea făcută de d-l Gh. Sion din Bacău, bibliotecei noastre din Cluj, ne face să fim mai optimişti şi să credem că au mai rămas oameni şi la noi în ţară cari să servească, desinteresaţi, cauzelor frumoase.

După o muncă îndelungată d-l Gh. Sion a reuşit să adune în biblioteca d-sale din Bacău o adevărată comoară. Cărţi vechi religioase, izvoare rare de istorie, stampe minunate privitoare la istoria, obiceiurile şi aşezămintele noastre, toate adunate cu răbdare şi cu iscusinţă în decurs de zeci de ani.

D-sa le-a donat „tinerei bibliotecii a Universităţei din Cluj."

Condus de d-l dr. Barbu, directorul bibliotecii, nu m'am putut sătura examinând această frumoasă colecţiune, menită să îmbogăţească biblioteca noastră cu cărţi de o însemnătate şi raritate excepţională.

Cu toate că i se oferise pentru această preţioasă bibliotecă suma de un milion şi jumătate lei, d-l Gh. Sion a preferat totuşi să o doneze Ardealului, pentru a servi tineretului Universităţei Clujene.

Gestul mărinimosului donator de la Bacău ar trebui să găsească cât mai mulţi imitatori.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Un mare scriitor spaniol: BLASCO IBANEZ

— Viaţa lui —

Cel mai popular dintre romancierii spanioli, Blasco Ibanez a trăit o viaţă care e ea însăşi un roman. Criticul francez Camil Pitollet ne povesteşte acest roman într'un studiu minunat, şi cu atât mai necesar cu cât Blasco Ibanez nu păstrează nimic din cea ce s'a scris despre el şi puţin din ce a scris el însuşi: astfel că materialele pentru o lucrare asupra puternicului scriitor vor fi din ce în ce mai greu de constituit. Autorul „Arenelor sângeroase" s'a născut la Valenţa în 29 Ianuarie 1867. Dar e de rasa aragoneză, curajoasă şi aşa de oţelită încât se zice despre un aragonez că poate să înfigă cue cu lovituri de cap.

Romancierul avu ca unchiu un preot carlist, de talie gigantică, preot cu flintă în spate, cum se spune pe-acolo care păzi munţii câtiva ani şi lăsă o amintire plină de veneraţie. Romancierul ar fi vrut să se facă marinar însă studiul matematicilor îi fu un obstacol de netrecut. Atunci se hotărî să devie avocat. Fu, de altfel un student leneş şi zurbagiu. Nu apărea în culoarele universităţei din Valenţa decât în zilele de dezordine: *pájaro anunciador de la tempestad*, — pasere vestitoare de furtuni — ziceau camarazii. La 16 ani fugi la Madrid, locui într'o speluncă şi deveni secretarul unui romancier, odată celebru, dar pe atunci căzut în mizerie, Manuel Fernandez y Gonzales.

Bătrânul scriitor, drept remuneraţie, îl ducea să prânzească cu un biftec cu cartofi într'un restaurant popular, în mijlocul toreadorilor, lucrătorilor şi prostituatelor învelite în şaluri, apoi îi dicta elucubraţiile sale până în zori.

Mama lui Blasco Ibanez îl căută cu poliţia şi-l readuse la Valenţa. Iată-l pe adolescent redevenit student dar în acelaş timp republican şi conspirator, cu atât mai activ cu cât era mai tânăr deci mai puţin bănuit, şi transportând documente ori instalând depozite de arme. La optsprezece ani compune un sonet prin care îndeamnă opporul să ucidă pe rege. Tribunalul corecţional din Valenţa răspunse printr'o condamnare la şase luni de închisoare, care fu dealtfel imediat ridicată.

La nouăsprezece ani e primit ca avocat şi nu trăeşte decât pentru politică.

In 1889, în urma unui complot e nevoit să fugă. El se refugiază la Paris, locuind camera 52 din hotelul „Marilor oameni" din piaţa Panteonului. Primea din partea familiei trei sute de franci lunar. Câştiga ceva şi cu articolele de jurnal. Ducea în cartierul Latin o existenţă plăcută plină de blestemăţii care-l aduceau uneori pe la poliţie.

In 1891, o amnistie îl readuse în Spania. Fundă jurnalul *El Pueblo*, pe care îl redacta aproape singur, şi timp de aprope zece ani duse o viaţă de sclav. Pentru ziarul lui scrise primul său roman într'adevăr demn de el: *Arroz y Tartana*, apoi o povestire delicioasă despre viaţa pescarilor Valenţei: *Flor de Mayo*, în care parfumul pânei calde s'amestecă cu acel al mărei, şi în sfârşit, *la Barraca*, care îi făcu reputaţia. Această muncă istovitoare nu era întreruptă decât de dese vizite pe la închisori şi de dueluri. Avu vre-o cincisprezece. Unul, din ele, pe timpul când era deputat, fu cât pe-aci să se isprăvească tragic. I se întâmplă să aibă cu prilejul unei manifestaţii o ciocnire cu un ofiţer de poliţie, despre care vorbi în termeni violenţi la Cameră. Poliţistul îşi trimise martori, dar preşedintele Camerei îi interzise să se bată. Dar, în cazul acesta, ofiţerul, nesatisfăcând cerinţele onoarei spaniole, trebuia să-şi dea demisia. Atunci camarazii lui Blasco Ibanez îl conjurară ca să dea satisfacţie, din bunătate. El acceptă. Dar martorii poliţistului, departe de-a se opri la o simplă formalitate, puseră condiţii extrem de grele; se bătură cu pistolul la douăzeci de paşi, cu dreptul de a ochi treizeci de secunde. Romancierul primi un glonte în pântece care l'ar fi omorât cu siguranţă, de nu s'ar fi oprit în curea.

In timp cât dirija ziarul *El Pueblo*, izbucni războiul cuban. El ceru ca obligaţia militară să fie egală pentru toţi şi ca bogaţii să fie soldaţi ca şi ce săraci. De-aci manifestaţii, răscoale, după cari trebui să fugă şi să petreacă câteva luni în Italia. Abia revenit, fu arestat, şi condamnat de un tribunal militar la paisprezece ani de ocnă.

Intr'adevăr, el stătu mai bine de un an în penitenciarul din Valenţa, cu asasinii şi hoţii, având capul ras, uniforma de ocnaş, fără cărţi, fără creion şi hârtie. In sfârşit Asociaţia presei reuşi să-l scoată de acolo iar poporul Valenţei îl numi deputat cu o enormă majoritate. Ca deputat a fost un deputat mediocru. Fu realeş timp de şase legislaturi. Dar în timpul ultimei nici nu mai venia la Cameră. In fine, în 1909, cum electorii săi insistau ca să-l aleagă a şaptea oară, el îi făcu atenţi că în Spania se găseau douăzeci de mii de candidaţi cari ar putea fi deputaţi mai buni ca el, dar că numărul bunilor romancieri era cu mult mai mic, şi astfel obţinu voia de-a fi lăsat la romanele sale.

Atunci plecă în America de Sud, unde ţinu o serie de conferinţi în Argentina, Paraguay şi Chili. I se oferi ca să rămână în Argentina pentru a pune bazele unei colonii. Ezită, reveni în Spania, se reîntoarse în America şi sfârşi prin a se fixa pe un teritoriu pustiu al Patagoniei, unde duse viaţa unui muncitor.

Trebuie citită cartea d-lui Pittolet, unde este povestită istoria acestei colonii şi a aceleia pe care romancierul o fundă mai târziu pe malul *Paranei*, în provincia Corrientelor. Prima se chema Cervantes, şi era bântuită de geruri de optsprezece grade; a doua se chema Noua-Valenţia, şi în ţarina ei înflorea lămâiul. Intre amândouă era o cale de patru zile şi patru nopţi cu trenul, iar romancierul mergea dela una la alta, schimbând uşorul vestmânt al tropicului cu cojocul patagonianului. Avu până la şase sute de lucrători sub ordinele sale, reprimând grevele, studiind agricultura, irigaţia şi creditul şi dormind adesea pe pământul gol. Această viaţă fu dusă până la 1913 când se desgustă şi îşi vându coloniile. Cine ar putea uita ardoarea cu care la 1914 îmbrăţişa cauza Aliaţilor? El a vizitat frontul şi a trăit la Paris în zilele grele ale războiului. A compus „Cei patru cavaleri ai Apocalipsului" şi *„Mare nostrum"*, apoi a adunat materialul celor nouă volume a lucrărei sale, *„Istoria războiului"*. Muncea câte şaisprezece ore pe zi. Intr'o noapte, către trei ore, cum condeiul îi căzu din mâinile ostenite, el se reî..sufleţi şi se puse din nou la lucru, zicând: „e pentru Franţa, pentru patria lui Victor Hugo"; şi scrise până când îl apucă ziua.

Cronica politică

Partidul național și reforma agrară. De când mulțumită dispozițiilor actualului guvern, aplicarea reformei agrare s'a început și în Ardeal, „Patria" este mereu necăjită. In fiecare zi descopere o nouă vină pe care se grăbește s'o arunce în sarcina guvernului. Și totuși „Patria" și când zicem „Patria" înțelegem partidul național — are mai puțin decât oricine dreptul să se agite pe chestiunea reformei agrare. Căci de două ori i-a stat în putință partidului național să realizeze o reformă agrară cât de democratică și de justă voia, și n'a făcut-o. In schimb a introdus arendările forțate și a creiat Banca Agrară.

Știți însă de unde vine necazul partidului național?

Reforma agrară realizându-se în Ardeal fără participarea partidului național, i se răpește acestuia o minunată platformă de agitație. Iar prin retragerea privilegiului acordat Băncii Agrare de a finanța lucrările de împroprietărire, se ia partidului național un puternic mijloc de exploatare a țărănimei.

Iată cauzele necazului „Patriei". Dar în ciuda partidului național și a organului său, reforma agrară se înfăptuește. In fiecare zi pământul trece tot mai mult în stăpânirea celor cari au drept la el. Și în vreme ce aceasta uriașă operă se realizează, cine mai dă atențiune supărării partidului național?

Naționaliștii la Universitate

Scena se petrece la una din clinicele universitare din Cluj. Un bătrân abia târâindu-și pașii se prezintă înaintea medicului șef, cerând să fie primit în spital. Medicul îl pipăe, îl ciocănește pe o parte și pe alta, îl ascultă el, îl ascultă studenții, îl de părniți rubedenii și copii, apoi îi dă un medicament sfătuindu-l să stea liniștit acasă.

Dar bătrânul nu pleacă. Pare stânjenit, privește aiurit la mulțimea de halate albe și mâneci suflecate, se retrage într'un ungher al camerii și parcă ar ascunde ceva în haină. Revenind bătrânul întinde medicului șef o bancnotă:

Acesta mirat îl întreabă.

— Ce-i asta?

— Apoi, o fi, s'avem de iertare, pentru „mediținâ".

— Da' nu-i lipsă să plătești, moșule, răspunse surâzând ușor domnul profesor.

Și pe când bătrânul își strângea cu grijă banii tot „mulțumind frumos" medicul șef se crezu dator să completeze:

— V'o dă în cinste partidul național, „mediținâ"... Că frate meu care e la „jură" vă dă dreptate, iară cu vă dau „mediținâ", să fiți sănătoși, nu ca prăpădiții de „regățeni".

— Așa o fi, „mă rog frumos" dar, s'avem de iertare, n'am știut.

— Așa-i, așa. Patridul național vă poartă de grijă, mai aminti domnul profesor în timp ce bătrânul își întorna spre casă restul zilelor și „mediținâ" partidului național.

Iar studenții distrați pentru un moment de digresiunea politică a savantului profesor, reveniră la arida preocupare a studiului medicinei gândind: „Ce plăcut e magistrul când trece în domeniul politicei!"

Am consemnat așa cum s'a petrecut scena de mai sus, pentrucă ea ilustrează perfect o întreagă stare de spirit. Lipsa de seriozitate politică se poate constata la cele mai multe din personagiile cari alcătuesc partidul național. E regretabil însă când vedem profesori universitari confundând catedra universitară cu tribuna întrunirilor electorale, unde exagerarea și inexactitatea nu poate duce decât la discreditarea celor cari fac uz de ea. Dar de la catedră se face o crimă de neiertat înveninându-se sufletul fraged al intelectualității de mâne cu meschine nimicenicii de gașcă politică.

Inchipriri seuzabile

Activitatea presei opoziționiste se reduce de fapt la două acțiuni contrarii, tot atât de ridicole pe cât de inutile: să demonstreze pe de-o parte că guvernarea actuală din pricina lipsei de orientare a devenit dezastruoasă țărei, și să arăte că ceeace a determinat succesele externe și financiare ale guvernului este în primul loc acțiunea din trecut a altora.

Că guvernul actual n'are nici un merit în desfășurarea evenimentelor este cuvântul de ordine al tuturor oficioaselor opoziției, însă în ce privește personalitățile politice asupra cărora cade în primul rând cinstea frumoaselor rezultate obținute, ziarele în chestiune se cam sfădesc. Dl Argetoianu se laudă cu fructele politice financiare inaplicabile ale dlui Titulescu și cu diplomația cazonă a fostului general de cavalerie și prim-ministrul al d-sale; dl Take Ionescu este oracolul grupărilor naționaliste și democrate iar dl Vaida se bucură în partidul național de-o celebritate egală doar cu aceea a lui Bismark.

Singur dl Marghiloman — căci pe dl Lupu nu-l putem pune în rândul politicianilor români de când s'a declarat internațional — singur șeful progresiștilor nu-și putea găsi încă calitatea în numele cărora să fi revendicat și d-sa o parte din meritele pe care și le însușia ceilalți corifei ai opoziției. A stat cam mult la gânduri însă nu în zadar căci până la urmă a brodit-o mai bine ca toți. Diplomatul nemțofililor nu s'a mulțumit numai cu rolul de părtaș la construcția noului stat român; el tinde ca să-și aroage titlul de inspirator direct al politicei după care liberalii culeg astăzi laurii izbândei. Și pentru că nu poate să citeze în susținerea acestei fantezii a d-sale nici un caz concret, fiindcă soartea nu l'a ajutat ca să mai fericească România-mare cu vre-o lege ca aceea a muncei forțate, își aroagă paternitatea rezultatelor de azi pe discursul rostit la Iași acum un an.

După vorbirea d-sale de un ceas a servit guvernului liberal ca să aibă atitudinea demnă dela Genova și să aplice măsurile economice și financiare de pe urma cărora țara poate azi să-și făurească un viitor mai bun.

Inchipuirile și îngânfarea dlui Marghiloman, în deosebire de cele a celorlalți șefi de partide, au însă o scuză: nu vatămă întru nimic țării.

Absurditatea unei pretenții

Am relevat la timp memoriul avocaților maghiari din Timișoara prin care aceștia demonstrau ministerului de justiție, că interzicerea utilizărei limbei maghiare înnaintea tribunalelor și curților de justiție române, ar călca dispozițiunile internaționale luate la Paris cu privire la minoritățile etnice. Am pomenit deasemeni de un articol al ziarului șovin „Temesvari Hirlap" care pe această temă, amenința guvernul român cu intervențiunea la Societatea Națiunilor.

Lăsând la o parte sentimentele pe care în modul acesta Ungurii ardeleni denotă că le au pentru noua lor patrie; lăsând la o parte deasemeni nepotrivirea pretențiunilor ungurești cu litera tratatului privitor la minorități; credem că e interesant să ne oprim puțin asupra temeiului logic care ar rezida la baza protestului aduresat ministerului de justiție de către advocații timișoreni.

După concepția ungurească ar urma ca justiția în Ardeal să se distribue în trei limbi: română, maghiară și germană, în Bucovina, deasemeni în trei: română, germană și ruteană, în Basarabia tot în trei, română, rusă și în idiș (dat fiind numărul mare de evrei din această provincie) în Dobrogea: română, musulmană și bulgară. Ar trebui deci ca facultățile de drept fie prevăzute cu întinse studii de filologie comparată; grefierii ar trebui recrutați din oameni cari să știe la perfecție toate sau cel puțin trei din aceste limbi, iar dosarele să fie împestrițate cu acte redactate cel puțin în trei feluri de vorbiri, în caz când într'un proces părțile și martori ar fi de naționalități deosebite. In fața instanței desbaterile ar împrumută comicul legendar al încurcăturei limbilor pe turnul lui Babel. Fie care împricinat sau martor, ar avea dreptul sacru să se încăpățâneze a vorbi, în limba pe care o preferă sau în limba naționalității căreia îi aparține. Se poate lesne închipui ce harababură stranie va ajunge justiția română în nouile provincii.

S'ar putea obiecta că sistemul tălmacilor ar putea înlocui toate aceste dificultăți; dar s'a dovedit până la evidență cât de îngreunător este acest sistem, cât de impropriu pentru a ajuta magistratului să-și stabilească o convingere, cât de favorabil părtinirilor și interpretărilor interesate. O altă obiecțiune ar fi că poliglotismul acesta juridic s'ar împărți pe regiuni; în cutare regiune ar fi un tribunal românesc, în cutare regiune unul ungurese etc. Cum ar fi organizate atunci instanțele superioare, unde se vor întruni în apel sau recurs toate afacerile primelor tribunale? Cât s'ar încetini procedura, atât de înceata și așa, cu traducerile, cu contestările acestor traduceri etc? Ce vor face apoi, și'n cazul acesta, împricinații de naționalități diferite? Ce părere va avea rusul din Acherman de dreptatea ce i s'ar face în tribunalul musulman din Medgidia sau cum se va apara românul din București în fața tribunalului maghiar din Timișoara, oraș cucerit cu sângele fraților săi?

In afară de ori ce considerație națională, credem, că pretențiunea avocaților unguri din Timișoara, este absurdă prin chiar esența ei.

Spre normalizare

Creșterea incasărilor statului

Un excedent de 82 milioane lei într'o lună — Care este explicația acestui spor

Pentru toți cei cari prin acțiunea lor de agitație pun piedici operei de guvernare, pentru cei cari ne vorbesc mereu de Alba-Iulia și de autonomie, pentru cei cari, nevoind să contribuie dintr'un îndemn de ură la munca de consolidare a statului se dedau la o sterilă activitate extra-parlamentară, pentru cei cari nu văd posibilități de refacere a țărei decât prin punerea la mezat a avuțiilor naționale, pentru toți aceștia nu se găsește un mai elocvent răspuns decât cifrele de mai jos. Ele vădesc opera înfăptuită de guvernarea actuală abia în câteva luni și constituesc un început plin de făgăduieli pentru refacerea financiară.

Este vorba de încasările statului.

In luna Aprilie a. c. încasările au fost de 579.150.577 lei, iar plățile de lei 496.216.474, ceia ce însemnează un plus de venituri asupra cheltuelilor de 82.934.102 lei.

Față de veniturile din luna Aprilie a anului trecut cari au fost de lei 364.346.901, s'au încasat în Aprilie anul curent 214.803.676 lei mai mult.

Cifrele de mai sus indică deci două rezultate îmbucurătoare:

1) Veniturile au crescut considerabil și anume cu aproape un sfert de miliard într'o singură lună.

2) Veniturile în Aprilie nu numai că au acoperit toate cheltuielile (dintre cari 334.389.934 lei în contul exercițiului trecut), dar au dat încă un excedent, care îngăduie speranța ca anul budgetar 1922—1923 să se încheie cu un excedent, ca adică budgetul nostru nu numai să se soldez cu un echilibru complect, ci să mai lase un plus pentru cheltueli extraordinare.

Interesante sunt cifrele pe cari le-au dat în Aprilie 1922 diferitele categorii de venituri în raport cu Aprilie 1921.

Iată câteva:

In Aprilie a. c. impozitele directe au dat 49 milioane lei. In Aprilie anul trecut numai nouă milioane lei.

In Aprilie anul acesta impozitele indirecte au dat circa 284 milioane lei. In Aprilie anul trecut 211 milioane.

In Aprilie anul acesta monopolurile statului au dat 99 milioane. In Aprilie anul trecut 60 milioane.

In Aprilie anul acesta drepturile de timbru și înregistrare au dat 54 milioane. In Aprilie anul trecut 38 milioane.

In Aprilie anul acesta Căile de comunicație și serviciile aferente au dat 24 milioane. In Aprilie anul trecut șapte milioane.

In Aprilie anul acesta Ministerul de finanțe a avut venituri de 51 milioane. In anul trecut de 25 milioane.

Și acum, după ce am înșirat aceste cifre este necesară o explicație. Intrebarea este: cum se explică această neașteptată și considerabilă sporire a încasărilor statului?

Guvernarea așa zișilor oameni noui compromisese prin incompetența și nepăsarea ei față de interesele obștești principiul autorității în stat. Ea izbutise în acelaș timp să realizeze haosul în administrație. Aparatul administrativ al statului nu putea funcționa cum trebue când oamenii dela conducerea țării nimiciseră aproape prin incapacitatea și imoralitatea lor principiul autorității.

Dar cu venirea actualului guvern lucrurile s'au schimbat. Prin destoinica, cinste și munca sa, guvernul refăcu principiul autorității. Haosul administrativ a fost cuprins. Intr'un stat în care domnește un principiu de ordine și de autoritate, cetățenii își îndeplinesc conștiincios îndatoririle lor.

Prin destoinicia cinstea, munca prin ordinea reintrodusă, prin cinstea sa, guvernul a redobândit încrederea contribuabilului pe care risipa și afacerile trecutelor regimuri o nimiceseră. Sigur că banul său ajunge în cassa statului și că acolo nu va fi întrebuințat decât spre folosul obștesc, contribuabilul răspunde la cerințele statului.

Intr'un regim de ordine, se muncește mai mult și prin aceasta producția sporește. Sporul de producție condiționează buna stare generală, care la rândul ei asigură satisfacerea nevoilor statului.

Reacerea principiului de autoritate, reintroducerea ordinei, redobândirea încrederei contribuabilului, iată ce explică creșterea incasărilor statului. Această creștere ne dă dreptul să avem cele mai întemeiate nădejdi în opera de refacere a țării. Ea ne impune însă și o datorie: aceia de a încuraja cu încrederea și sprijinul nostru sforțările unui guvern care a dat dovezi de priceperea și de puterea sa de muncă.

Informații

Dl Ion Brătianu, președintele consiliului de miniștri va sosi în Capitală Marți, 30 c. la orele 11 dimineața.

•

Ministerul de industrie și comerț a luat dispoziția să se întocmească tablouri complecte de toate averile cari au aparținut și aparțin foștilor și actualilor supuși ai statelor foste inamice, precum și de situația lor și anume felul cum au fost administrate dela războiu încoace și motivele pentru care au fost scoase de sub sechestru cele cari au fost scoase precum și motivele pentru care n'au fost puse sub sechestru pentru cele cari n'au fost puse.

•

Banca Națională a hotărât ca viitoarele emisiuni de bancnote românești să fie tipărite după un clișeu care să simbolizeze unirea tuturor țărilor românești.

In vederea alegerei desemnului care să reprezinte mai bine unirea, a fost organizat un concurs între pictorii noștri.

•

In Ardeal, după o statistică făcută se află următoarele disponibilități: 130 de mii vagoane lemne lucrate (foc e tea); 12 mii vagoane cărbuni și 50 mii vagoane altfel de materiale, cari așteaptă cumpărători.

•

In „Monitorul Oficial" din 27 Mai, a apărut tabloul de catedrele și orele vacante ale învățământului de toate gradele din tot cuprinsul țărei.

Doritorii a ocupa catedre și locuri în învățământ, se vor adresa Ministerului în termen de cel mult o lună.

•

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

In urma energicelor intervenții ale Aliaților, guvernul maghiar a hotărât să livreze statelor învingătoare prima parte din cele douăzeci de mii de vite, ce le datorează conform tratatului de pace.

•

Un consorțiu american a făcut o ofertă Primăriei locale pentru construirea de noui locuințe.

•

In urma unei razii făcute Duminecă seara pe străzile orașului nostru, au fost înaintate dispensarului un număr de 20 de femei contaminate de boli venerice.

•

Dl profesor T. Gane, inspectorul serviciului sanitar din Ardeal va pleca în cursul săptămânei viitoare în inspecție în întreg Ardealul.

•

Atragem atenția autorităților în drept că deși după trei ani dela unire, secretariatele comunale întrebuințează încă vechile imprimate cu marca și coroana ungară.

•

Sindicatul patronilor în fier, metal și produse chimice din Satu-Mare a făcut cunoscut Ministerului muncii, că din cauza plecării unor lucrători sunt nevoiți a înceta lucrul pe ziua de 29 Mai.

•

Delegații patroni, în urma consfătuirei avute cu mandatarii lor au reînceput tratativele cu lucrătorii pentru înlăturarea lockoutului din Țara Bârsei.

Delegația muncitorilor încercând să ceară un spor de salariu unic, patronii neacceptându-l, au revenit la modalitatea salariilor pe categorii, cerând următoarele sporuri: pentru categoria I-a 50 lei, pentru a II-a 40 lei și 35 lei pentru categoria a III-a.

Patronii reducând categoriile de muncitori dela cinci la patru categorii, au oferit sporuri de 35, 25 și 20 lei.

Tratativele merg greu deoarece fiecare parte așteaptă ca ceealaltă să facă propunerea de a-cordare.

•

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

•

Missis Mand ghicitoare Americană str. Cogălniceanu (Farkas-utca) No. 5. Ghicește gândurile. Primește fiecare zi între orele 8½—12 a. m. 2—8 p. m. 1755

■

Uniunea asociațiunei comerciale din Liubliana va organiza dela data de 2—12 Septemvrie a. c. un mare Târg și expoziție de mostre în localitatea sus zisă.

Inițiatori acestui Târg-expoziție doresc ca se participe și comercianții străini.

CIORAPII Lloyd 147 1690

Fraților SANDOR

sunt de cea mai bună calitate Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Câștig 100—200 lei pe zi

Ori ce persoană din ori care localitate poate câștiga zilnic între 100—200 lei pe zi în orele libere.

A se cere informațiuni. Adm. ziarului „Infrățirea" Cluj, Strada Iuliu Maniu 3.

O vizită la școala normală din Cluj

Secția de sericicultură

Zilele trecute, curiozitatea m'a împins să vizitez școala normală de fete din localitate, unde auzisem că există o minunată secție de sericicultură. Și așteptările nu mi-au fost înșelate.

Trecând prin sălile școalei curat întreținute Dl G. Rădulescu care ține cursurile de sericultură mă oprește în fața unei camere unde intrând mi se înfățișează două stelaje pline cu gândaci de mătase. Interesant este faptul că se face experiență cu mai multe varietăți de gândaci și anume:

Incrucișare chineză și Franceză, varietatea „Lipova" din Banat și varietatea „Var" din Franța. Toate aceste varietăți până acum s'a putut constata că se acomodează cu clima din Cluj și după spusele Dlui Rădulescu vor fi rezultate frumoase.

Este știut că creștezea gândacilor se face foarte anevoe. Elevele clasei a 7-a dela Școala Normală au această grea misiune. Muuca această mai târziu însă le va folosi.

Ținem să adăugăm că toate aceste se datoresc în primul rând Dnei Livia Dr. Deciu Corvianu, Directoarea Școalei, care pe lângă cursurile ce se predau în școală a adăugat și această secție de sericultură atât de necesară viitoarelor învățătoare și ar fi bine ca să fie introdus în toate Școlile Normale de fete, un cuvânt bun trebue și Dlui G. Rădulescu, diplomat al Școalei de Sericultură din București care predă cursurile teoretice și practice la sus zisa Școală și este o notă bună că pe lângă munca ce o depune ca șef de birou la Direcțiunea Agriculturei a găsit timp și pentru a preda acest curs. Ministerul de Culte având în vedere frumoasele rezultate ce se obțin a proectat să dea uu fond anual pentru cumpărarea de răsboae și alte materiale.

Cang.

Primul se cel mai mare magazin de **PIANE** din România-Mare

I. TRISKA Cluj,

Strada Șaguna (fosta Bartha M.-u.) No. 14.

Telefon 419

977

Au sosit piane noi.

Episcopiile înființate fără știrea guvernului

De ce nu s'a aprobat înființarea episcopiilor ungurești dela Cluj și Oradea

Acum câteva săptămâni, presa ungurească din Ardeal a dat pe cel mai ridicat ton alarma, că guvernul, desconsiderând hotărârile unor adunări confesionale luterane și calvine, a oprit înființarea episcopiilor pe care aceste confesiuni voiau să le înființeze la Cluj și Oradea.

Atacurile ce s'au adus aunci reprezentanților statului român nu le mai repetăm. Ele au întrecut orice măsură. Dar trebue să stăruim cu deosebire asupra lipsei de bun simț a atacurilor organelor minoritare, fiindcă au fost făcute atunci, când se știa prea bine, căror motive se datorește dezaprobarea dată de guvern pentru înființarea numitelor eparchii.

Suntem acum în măsură să știm care sunt aceste motive și să vestejim cu tot dreptul atitudinea manifestată pentru a doua oară de către minoritățile de aici față de guvern și de statul român. D. ministru Banu a lămurit într'un interview dat ziarelor maghiare și pe acela dintre luteranii și calvinii unguri, cari vor fi fost de bună credință, când se mirau de pricina dezaprobării numitelor episcopii. După cum ni-a lămurit prin acel interview d. ministru al cultelor, reformații din Bihor s'au întrunit pur și simplu la Oradea, fără să anunțe pe cineva cu ce scop, și au hotărât să înființeze episcopia Orădană, și alegându-și tot atunci episcop pe protopopul Sulyok, fără să aducă aceasă alegere la cunoștința guvernului. Cum să se aprobe prin urmare o alegere de episcop și înființarea unei episcopii, când guvernul nici nu e anunțat despre aceata?

Dl ministru al cultelor istorisește apoi, că cu ocazia unei întrevederi avută la Cluj cu episcopul reformat Nagy, i-s'a prezintat noul episcop Sulyok și i-a cerut un ajutor dela stat pentru noua episcopie.

Va să zică, după ce nici nu s'a adus la cunoștința guvernului înființarea eparhiei, aceasta vine și cere ajutor dela stat.

Evident, că a fost o desconsiderare a guvernului faptul, că credincioșii informați nici nu l-au înștiințat despre ce au hotărât Și mai cu seamă, când în scurt după aceea, vin să ceară ajutor bănesc.

In legătură cu această chestiune și cu chestia episcopiei calvine din Cluj, a cărei înființare s'a hotărât în împrejurări similare, e bine să ne reîmprospătăm câteva fapte. Episcopia în fruntea căreia a fost ales protopopul Sulyok, a fost botezată cu un nume, pe care îl putem tolera numai în vechea Ungarie. Și în afară de aceasta, se știe procesul ridicat de presă împotriva sentimentelor nu prea româno-file ale episcopului Sulyok, proces, care a fost terminat după cât știm cu aceea, că ziarele inspirate de noul episcop neconfirmat au bătut în retragere. Și-acum, la toate acestea se adaogă și celălalt fapt deosebit de grav: desconsiderarea guvernului Românlei, desconsiderarea, care ne umple de uimire atunci când vine de la un prelat care vrea să păstorească în țara noastră.

Și după toate acestea, răspunsul ce s'a dat uiteriorilor de către guvern, a întrecut așteptările prin echitatea lui. Ministrul cultelor a anunțat pe credincioșii „episcopiei" orădane, că li-se va lua în considerație pasul și că tot ce trebue să facă pentruca să se uite greșala de neiertat din trecut, e să înainteze un memoriu, ca semn, că nu se trece peste considerația datorită guvernului țării.

E și aceasta o dovadă în plus a tratamentului uman pe care îl au minoritățile dela noi și mai cu seamă atunci, când el vine după o desconsiderare a statului nostru — încercată de către luteranii unguri dela frontieră.

Prinderea bandei de tâlhari din Satumare

In numărul nostru din 23 crt. am vorbit despre prinderea unei bande de tâlhari care terorizase județul Satu Mare. Deși dela început se bănuia că banda ar avea ramificațiuni întinse, descoperirile din urmă au întrecut orice așteptare.

In urma întinselor cercetări făcute de către jandarmeria locală împreună cu poliția și siguranța din Satu Mare, s'a stabilit că parte din membrii acestei iscusite organizații nu sunt streini de crimele comise, nu de mult, în Bihor, Dorna-Vatra, jud. Neamț, Zalău și Bistrița.

Până în present sunt prinși: Várga Pal, Varga Alex, Varga Gh., Varga Lajos, Lazăr Samu, Canalos Iozsi, Baico Gustă, Varga Istvan, Varga Dénes, Talpos Imre, Kerekes Gheorghe și femeia Lakatos Vilma, care a jucat un rol de căpetenie în operațiunile acestei bande.

Astăzi s'au mai adus la compania de jandarmi două care cu obiecte furate cari sau găsit ascunse într'o groapă din com. Racșa-Onaș, unde banditii își făcuseră un deposit de lucruri furate, pe care le vindeau apoi succesiv. Numărul victimelor acestei periculoase bande este foarte mare.

In interesul cercetărilor cari continuă, nu citâm deocamdată nume.

Corresp.

Răspândiți „Infrățirea"

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Marți, 30 Mai 1922

După ştirile sosite în ultimul timp din Londra, în atitudinea d-lui Lloyd George a survenit o schimbare în ceia ce priveşte politica pe care guvernul britanic a preconizat-o până acum faţă de rezolvirea afacerilor europene.

In legătură cu aceasta se vorbeşte că majoritatea cercurilor politice engleze sunt de părere că înăsprirea relaţiunilor franco-engleze n'ar servi de loc păcei europene.

Numai aşa se pot explica declaraţiile făcute de premierul englez în faţa Camerei Comunelor cu privire la rezultatele conferinţei de la Genova, prin care arată că responsabili de nesuccesul conferinţei europene sunt delegaţii sovietişti. Mai departe dl Lloyd George a afirmat că un dezacord serios între Marea Britanie şi Franţa ar fi unul dintre cele mai mari dezastre pentru pacea Europei.

In cazul când guvernul britanic îşi menţine în mod constant acest punct de vedere, este de prevăzut că la lucrările comisiunei de experţi care se vor ţine în cursul lunei Iunie la Haga, Europa se va prezenta într'un perfect acord faţă de rezolvirea problemei ruse.

Declaraţiile d-lui Lloyd George în sensul că pacea Europei trebuie neapărat să se sprijine pe o deplină înţelegere între Franţa şi Anglia, confirmă pe deantregul că atitudinea d-lui Ion Brătianu la Genova, sprijinită tocmai pe această convingere, a fost o politică sănătos concepută şi corespunzătoare intereselor generale europene.

TELEGRAME

Chestia reparaţiunilor. Germania dispusă să plătească. Comentariile presei engleze. Nota germană. Franţa renunţă la ocuparea Ruhrului. Raporturile dintre Wirth şi Hermes îndulcite.

Berlin. — Consiliul de miniştri a terminat convorbirile privitoare la tratativele ministrului de finanţe german Hermes la Paris. Cabinetul german s'a pronunţat unanim pentru continuarea tratativelor pe bazele stabilite la Paris. Guvernul german a trimis o notă comisiunilor reparaţiunilor. Membrii cabinetului au căzut de acord asupra formulei de mediare declarând că Germania este gata să suspende la 31 Mai tipărirea bancnotelor.

Secretariul de stat german Bergman a fost însărcinat să întrebe comisiunea reparaţiunilor dacă Germania primind condiţiunea să suspende tipărirea bancnotelor va putea emite altă hârtie monedă indată ce valuta germană, va fi din nou sguduită. Dacă Germania nu îşi va putea ţine promisiunea, guvernul german va propune o păsuire de o lună pentru cazul de forţa majoră.

Comisiunea reparaţiunilor se va pronunţa asupra acestei cestiuni, apoi Reichstagul va discuta această chestiune, după care guvernul german îşi va da răspunsul.

■

Ziarele londoneze îşi exprimă satisfacţia, că guvernul german a acceptat condiţiunile pentru despăgubiri, întocmite provizoriu la Paris decătre comisia reparaţiunilor după discuţiunile acesteia cu ministrul german Hermes. Actuala problemă a despăgubirilor transformându-se într'o problemă practică de împrumut, întreaga atmosferă se schimbă.

■

Azi va fi înmânată nota germană comisiei reparaţiunilor din Paris. Nota cuprinde cele cinci făgăduieli cunoscute, subliniind că sunt valabile numai în cazul realizării

In urma discuţiei dintre guvernul englez şi d. Poincaré, primul ministru francez a renunţat la ocuparea Ruhrului pentru a da comisiei refacerii şi comitetului pentru împrumut, timpul necesar studiului problemei reparaţiunilor şi problemei ruseşti.

Situaţia politică germană în urma acordului între miniştrii Hermes şi Wirth este liniştită.

Fregoli Raglan

impermiabile de gumă şi costume moderne

1588 Firma

M. Neumann

Cluj, Piaţa Unirii No. 14

Rezultatul alegerilor parţiale

In Ardeal

La alegerile parţiale din Caraşeu s'a declarat balotaj între dl Crăciun şi dl Niţescu.

La Şomcuta, din motive pe care încă nu le ştim, alegerea a fost zădărnicită în două secţiuni, urmând ca peste 3 zile să continue.

In Bucovina

Alegerile parţiale din Bucovina s'au terminat cu următoarele rezultate: în circumscripţia Siret a fost ales senator candidatul liberal Buzdugan; în circumscripţia Cotzmani a fost ales senator candidatul liberal Pauliuk; în cercul electoral Vişniţa a fost ales candidatul liberal Mircea Juvara.

Ultime informaţii

Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti

Ora 2 p. m.

Starea Principesei Elisabeta

Atena. — Cel mai nou buletin medical asupra stărei sănătăţii principesei Elisabeta este: temperatura 36.7 plusul 106, respiraţia 26. Dr Romalo a telegrafiat la Bucureşti că se poate considera că augusta bolnavă a intrat în convalescenţă.

■

Ciocniri sângeroase între unguri şi sârbi

Belgrad. — Ziarele anunţă că la Szabadka s'a răspândit ştirea că în împrejurimile oraşului s'au produs ciocniri sângeroase între grănicerii Jugoslavi şi unguri. S'au tras focuri de mitraliere.

■

Reintoarcerea episcopului Nicolae

P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului se întoarce mâine 31 Maiu la reşedinţa sa episcopească din vizitaţiunea canonică pe care a făcut-o în Munţii apuseni.

■

Germania va fi primată în Liga Naţiunilor

Lyon. — Deputatul Noblemaire preşedintele comisiunei de control pe lângă societatea naţiunilor, s'a declarat pentru admiterea Germaniei în liga naţiunilor, cu condiţia ca Germania să dovedească bună voinţă şi loialitate. La 31 Mai Germania va avea ocaziune să dovedească această bună voinţă. Franţa nu va întârzia să răspunde cum trebuie Germaniei dacă aceasta se va decide să facă primul pas.

Ştiri din Italia

Expoziţia de artă grafică din Forenţa — Succesul României

Ziarul „Messaggero", raportând despre succesul expoziţiei de cărţi şi produse tipografice dela Florenţa relatează, că între lucrările expuse a reuşit îndeosebi de frumos contribuţia României, care prin zelul neobositului profesor *Alexandru Marcu* s'a impus atenţiunei şi aprecierei unanim favorabile, prin minunatele lucrări expuse la acea stă primă expoziţie nternaţională de după război.

Franţa a ţinut să se prezinte cu lucrări excelent făcute şi ilustrate în decursul războiului; Anglia a expus lucrările poeţilor Shakespeare, Milton, Byron, Shalley; Germania cu ediţiunile nemţeşti ale lui Dante, Boccacio, Verdi, Puccini, Mascagni. Deosebit de frumos a fost debutul Poloniei care a expus opere referitoare la eroii săi naţionali.

Incendiul din Roma. — Distrugerea unei însemnate biblioteci

In noaptea de 17 Mai la orele 23.15 a izbucnit un foc la magazinul de lingerie al marelui spital S. Spirito din Roma. Aripa stângă a edificiului a ars complect. Au fost 17 morţi şi 4 grav răniţi.

Cu această ocazie a căzut pradă focului chiar spitalul zidit în pragul Renaşterii în care era o pinacotecă specială şi o renumită bibliotecă medicală. In acest spital şi-a făcut renumitul profesor Grassi cercetările lui strălucite asupra malariei.

Actuala stare de spirit din Italia

In decursul conferinţei genoveze, în vederea intereselor superioare ale ţărei, toate partidele s'au abţinut dela agitaţii militante. Acum conferinţa neatingând succesul dorit, spiritele au devenit din nou enervate.

Discuţiunile prin presă au început să fie iarăşi violente.

Congresul euharistic.

La Vatican şi în marile biserici ale Romei s'au făcut frumoase pregătiri în vederea congresului euharistic ce se va ţine la sfârşitul acestei luni. Din Genova au sosit două trenuri exprese pline cu congresişti francezi. S'a anunţat o mulţime imensă din toate ţările catolice. Din România s'au anunţat numeroşi credincioşi şi mai ales mulţi preoţi greco-catolici.

Cercetări archeologice

Pozzuoli, localitatea de lângă Neapole atât de cunoscută pentru plasticele exemple de geodinamică ce le oferea, este astăzi teatrul unor întinse cercetări archeologice. Se anunţă descoperiri de o deosebită importanţă. Săpăturile se urmează cu multă asiduitate.

O crimă în lumea mare

Fiul fostului consul peruvian din Roma, Ignatius Mesones, şi-a ucis în tovărăşie cu amanta lui, Maria De Angelis, pe soţia Bice Simonetti, fiica unui bogat şi cunoscut aristocrat. Justiţia italiană a condamnat zilele acestea pe criminal la 23 ani muncă silnică iar pe Maria de Angelis la 10 ani. Ignatius Mesones a făcut şi face toate sforţările încă, ca să dovedească nevinovăţia amantei lui.

Aplanarea diferendului italo-sârb

Intre Italia şi Jugoslavia s'a tranşat definitiv chestiune adriatică. Jugoslavii vor primi portul Baross şi toate teritoriile ocupate de armata italiană în Dalmaţia afară de oraşul Zara.

Corespondent

S-A DESCHIS

în Cluj Piaţa Unirii No. 15 în locaul fost D. S. Raftopol cel mai mare şi modern

Magazin de Bijouterie

H. S. BRAUNFELD

1786 din firma

Fenyő şi Braunfeld

asortat în permanentă cu

Bijuterii fine. Ceasornice de precisiune. Argintărie.

Preţurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

Tipografie nouă

provăzută cu maşini şi cu literele cele mai moderne şi absolut noi s'a deschis în

Piaţa Cuza Vodă No. 16.

Subsolul Camerei de comerţ, unde-i Corpul VI. de armată.

Lucrează artistic şi repede pe lângă cele mai reduse preţuri. Proprietarul Tipografiei Dr. Sebastian Bornemisa,

Directorul Revistei „COSINZEANA". □ 1822

Cereţi oferte şi informaţii în tipografie

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Scrisori din Turda

— Ziua Eroilor La Turda —

Ziua Eroilor s'a serbat în mod cu totul deosebit în Turda. La orele 10 a. m. s-a oficiat în bisericele românești din acest oraș slujba Înălțărei în fața autorităților, armatei școalelor românești și a unui numeros public. După oficierea slujbei, adunarea a pornit la cimitirul orașului unde se află mormintele eroilor și unde s-a oficiat un parastas de către preoții români gr. cat. și gr. orientali. La sfârșitul parastastului, a vorbit d-l Prefect al Jud. și d-l Maior Svab din Reg. 97—98 Inf. cari prin cuvinte înălțătoare au arătat mulțimei însemnătatea zilei. In urmă a urmat defilarea trupelor și a cohortei de cercetași români în piața Mihai Viteazu. La orele 5 p. m. autoritățile, preoții și mulțimea a mers la mormântul Marelui Voevod Mihai Viteazul unde s-a oficiat un parastas care s-a terminat la orele 6 și jumătate. Deși timpul a fost destul de nefavorabil, totuși întreaga populație românească din acest oraș, a arătat prin prezența ei respectul și omagiul de recunoștință și preoților maghiari dela această serbare atât de însemnată deși această zi a fost o sărbătoare de pomenire și cinstire a tuturor eroilor de ori ce religiune și naționalitate.

Excursie

Joi 25 Maiu, a sosit în localitate venind cu trenul din Blaj un număr de 40—50 eleve dela liceul românesc de fete din acea localitate, însoțite de d-nii Profesori Lupean, Brânzoiu, Nemeș și Pop, pnetru a vizita locurile însemnate din acest oraș și Județ. Vineri 26 Mai au plecat să viziteze orașul Abrud și împrejurimile. De asemenea au mai sosit tot pentru a vizita orașul împrejurimile Turdei, un număr de 70—80 eleve dela școala normală pregătitoare de fete din Aiud. Elevele au luat masa în Restaurantul Zona, fiind găzduite pe la case particulare.

Coresp.

Germania caută pe vinovații războiului

Se pretinde, că aliații au fost din nou induși în eroare. Kaiserul și contele Tisa mai curați decât zăpada

Se pare că Germania a găsit în sfârșit cum să se disculpe în fața lumii de vina războiului și a revanșei, ce i se pune de către toți în cârcă. Deunăzi s'au făcut prime încercări de dezvinovățire, cu ajutorul unor acte false, găsite — spune-se — la domiciliul unui escroc dispărut și pe urmă prins de către poliția berlineză. E vorba despre acel Anspach, pe care guvernul german, voind să-l facă țap ispășitor, l-a învinuit mai zilele trecute, că specula sălbiciunile aliaților, trimițându-le acte oficiale false, din care reesia, că Germania pregătește un nou război. Ori, s'a constatat, că toată povestea acestor acte false e pură invenție. Dezvinovățirea a dat greș și antanta nu s'a lăsat trasă pe sfoară într'un chip atât de ridicol, ca cel plănuit de guvernul Germaniei.

Acum se încearcă o nouă dezvinovățire. Monarhiștii bavarezi au lansat zvonul, că decretarea de către aliați a vinovăției Kaiserului în ce privește isbucnirea războiului, s'a făcut în baza unui act fals, provenit dela Otto Fickenbach, fostul secretar al președintelui consiliului de miniștri bavarez de după revoluție. Pentru acuzația aceasta, Fickenbach a dat ziarele monarchiste în judecată. Totuși dezvinovățirea aceasta a monarhiștilor germani continuă. Uitând de memoriile ex-Kaiserului date la iveală acum un an și jumătate de către presa engleză și prin care se stabilește definitiv vinovăția fostului împărat și trecând peste toate celelalte dovezi oficiale care sunt toate împotriva lui Wilhelm, monarhiștii bavarezi, printre cari s'au refugiat și mulți dintre partizanii Habsburgilor, nu s'au mulțumit cu atât, ci au sărit și în apărarea contelui Ștefan Tisza, căutând să-l scoată nevinovat. Ziarele bavareze trâmbițează toate, că fostul prim ministru maghiar a fost singurul care a prevăzut în 1914 urmările războiului și a fost pentru aranjarea conflictului cu Serbia pe cale diplomatică.

Și toată această goană după căutarea unei reabilitări, se bazează numai și numai pe aserțiunea, că aliații au fost induși în eroare prin acte oficiale false. E de prisos să se mai insiste asupra miopiei acesteia, când istoria diplomatică a anilor din prima jumătate a deceniului trecut e reconstruită în cele mai mici amănunte. Vinovații au fost demascați cu altfel de dovezi și nu în baza unui singur act diplomatic și acela fals!

Pentru publicul consumator

Destribuirea cărnei de porc

Primăria orașului Cluj, anunță următoarele:

Distribuirea cărnii de porc din cota primită în senzul Ord. No 11360—1922. Min Ind. și Com. se va incepe în ziua de 30. l. c. în localul de măcelarie din Piața Unirii No 21. (în curte) pe prețurile următoare:

1 klgrmă untură lei 16.
1 klgrmă slănină lei 14.
1 klgrmă carne lei 10.
1 klgrmă cap, picioare lei 4.

Indreptățiți a cumpăra o cantitate de maximum 2 klgrme de familie sunt toți locuitorii orașului, afară de îmbogățiții de război, măcelarii și restauratorii.

In zilele de 30 Mai și 2 Iunie a. c. vor fi serviți esclusiv funcționarii publici cari vor dovedi această calitate, iar în celelalte zile ale săptămânei în curgere, publicul orășănesc.

Bugetul Jogo slav

Bugetul regatului jugoslav desbătut în comitetul de finanțe al Scupcinei, fixează pentru cheltueli 6 miliarde 690 milioane dinari.

Pentru restabilirea echilibrului bugetului, guvernul a consimțit, la o sporire a tarifelor pe căile ferate cu 50 la sută, la o sporire a impozitelor indirecte și la interzicerea de a se importa mărfuri de lux.

Investițiunile de 700 milioane dinari pentru căile ferate vor fi acoperite printr'un împrumut. Bugetul astfel acceptat va intra în vigoare la 1 Iulie.

REDUCEREA funcționarilor în Ungaria

— Evitarea unei eludări a tratatului de pace —

E aproape în deobște cunoscută manopera întrebuințată de guvernul unguresc pentru eludarea dispozițiunilor tratatului de pace referitoare la efectivul armatei unguresti, fixat la 35 mii oameni, plus numărul corespunzător de ofițeri. In primul rând, după cum s'a aflat mai cu seamă acum un an, cu ocazia conflictului dintre armata maghiară și cea austriacă, — guvernul maghiar a făcut tot ce i-a stat în putință, ca să nu reducă efectivul soldaților. S'a văzut cu ocazia acelui conflict, că în loc de treizeci și cinci de mii de oameni, Ungaria are mai bine de 150.000 de soldați sub arme și că în afară de aceștia mai are zeci de mii de bande neregulate, bine organizate și că chiar școlarii dela 17—18 ani în sus pot fi la nevoe trimiși în liniile de bătae. Firește, în tre timp, în urma stăruințelor vecinilor și aliaților din apus, Ungaria a fost nevoită să mai reducă numărul de soldați mai sus pomenit. Totuși, după cum reese din comunicările făcute în parlamentele statelor succesoare, nici astăzi reducerile nu corespund prevederilor tratatului dela Trianon.

Aceste reduceri parțiale, cu care caută să-și marcheze guvernul țării vecine politica de revanșă față de statele succesoare, l-au făcut să caute să-și plaseze ofițerii în slujba statului. Cu ocazia luptelor din anul trecut dintre Austria și Ungaria, ne-a fost dat să aflăm destăinuiri de o importanță fără seamă în privința aceasta, relativ la armata civilă a Ungariei. Regimentele au fost decimate și cei mai buni ofițeri și gradați, cari trebuia să fie demobilizați, au fost trecuți în slujba ministerelor și administrației, subordonați direct unui ofițer superior. Același lucru s'a făcut și la instituțiile în care era cointeresat statul. S'au creat grupuri militare, cu arme, supuse la instrucție, pe lângă toate băncile statului, pe lângă cooperative, etc. Cu acea ocazie, s'au dat acum un an și numele ofițerilor sub comanda cărora au fost puși acești funcționari-soldați, dar tot atunci s'a mai dat în vileag și faptul, că nu sunt corporațiunile acestea singurele prin care s'a căutat călcarea tratatului de pace, ci în afară de acestea, s'au creat mai cu seamă în lungul frontierelor, grupări militare civile, formate din populația dela granță, care-și are acasă armele, mitralierele și comandanții.

Acum, după ce antanta a luat cu noștință de acestea și fiindcă se apropie anul de când s'a ratificat tratatul de Trianon, — termenul până când trebue acesta executat — s'au făcut demersuri energice la Budapesta pentruca să se reducă contigentul funcționarilor.

După informațiunile ce ne vin acum, guvernul maghiar, de voe, de nevoe, a hotărât să îndeplinească condițiunea aceasta. Cum, — o vom vedea mai târziu, când hotărârea consiliului de miniștri va fi pusă în aplicare.

Mulțumire publică

Reuniunea „Sf. Maria" a femeilor române gr. cat. din Cluj, mulțumește celor care au contribuit cu ocazia concertului din 22 Aprilie a. c. cu suprasolviri, la mărirea fondului bisericii gr. cat.:

D-l Aurel Esca: Lei 10, dr. Steer C.: 100, dr. Cl. Juga: 20, d-na E. dr. Mălaiu 100, d-na dr. Mihali: 40, A. Oțoi.: 70, dr. Popovici: 60, dr. Iac. Radu: 70, dr. Tămaș Simu: 20, General Petala: 20, dr. V. Vancea 10, dr. C. Tătar: 40.

Deasemenea mulțumește tuturor inimilor caritabile, care au contribuit cu obolul lor la colecta făcută în biserică pentru ajutorarea familiilor nenorocite dela Lupeni.

Suma de 110 lei colectată cu această ocazie, a fost trimisă Comitetului de ajutorare.

Cetiți „Infrățirea"

Vânzarea aceasta ține 8 zile !!!

1500 buc. serviete (genți) de piele pentru acte à Lei 264
1500 buc. serviete (genți) imitație de piele de crocodil à Lei 420
1500 buc. serviete (genți) de piele de căprioară à Lei 480
1500 buc. genți de dame cele mai moderne à Lei 78
500 buc. genți de dame imitație de os alb de elefant à Lei 250—300
1500 buc. genți de brâu de piele, pentru bărbați à Lei 78—178
2500 buc. din cele mai noi plăci de gramofon cu text român, maghiar și evreiesc . . . . . à Lei 39—50

1812

L. Express 601

Nici odată nu mai cumpărați cu prețul acesta!!

Eisenstädter Fülöp (fosta magazin a lui Lakatos) Cluj, Strada Regina Maria (fosta Deák Ferencz-u.) 13.

Mare stoc de Cauciucuri Michelin Cablé pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ,
Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 270

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

DIN cauza introducerii *escelentelor noastre automobile noi*, ne angajăm *la orice călătorii* la orice distanță, *pe lângă un tarif estrem de convenabil.* PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99. Telefon 999. 1800

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Caut

oficiu la ori ce instituție ca împiegat, cunosc limba Română și Maghiară. □

Adresa: LAZAR POP la ziar. 1810

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Uzina electrică orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 40.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Reclama este sufletul comerțului

Publicațiune.

Administrația Cliniccilor Universității din Cluj publică concurs, pentru liferarea laptelui și ouălor necesare Clinicilor, cu începere dela 1 Iulie a. c.; lapte în cantitate de 7—800 litri, iar o'uă în cantitate de 600 buc. **zilnic.**

Ofertele pentru acest scop sunt a-se înainta în plic închis și sigilat Administrației Clinicilor, până la 16 Iunie 1922 ora 10 a. m.

Informațiuni mai detailate se pot primi în biroul Administrației, între orele 8—14.

Cluj, la 24 Mai 1922.

1813 Ioan Crișan administrator.

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.
Să nu se confunde No. casei. Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijouterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

CARTON GUDRONAT
pentru acoperișuri 1771
se predă prompt și cu vagonul, în toate calitățile obicinuite în comerț de către Societatea Anonimă „Alpha" fabrică de produse chimice Cluj, Piața Ștefan cel Mare 4 și de către filiale și fabrica ei Arad, Str. Bercsényi No. 32

Adresele telegrafice: „Chemocorvin" Cluj „Alpha" Arad Telefon: Cluj 314 Arad 777

Să găsesc
Pe sezonul de primăvară
recunoscute totdeauna ca cele mai bune și de forma cea mai nouă
GHETE „TURUL"
la Sucursala CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 14

Cea mai mare fabrică de ghete a țării.

1370

Prima sucursală proprie în țară și streinătate

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate relele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la FARMACIA VOREL din Piatra-N.

AVIZ!

Berea „Hercules", destinată sezonului de iarnă, fiind pe sfârșite, am adus pentru sezonul de vară o calitate superioară în circulație, renumită specialitatea la Münich

Berea brună „Calugărul" cerută pretutindeni.

Atragem atențiunea onor. public consumator de bere asupra acestei producții, precum și asupra

Berei albe „Monoștor" preferată în întreagă țară și care se capătă în toate prăvăliile referitoare.

1603 Fabrica de bere **CZELL**
Reclama 1943 Cluj - Mănăștur.

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

1227, 9614, 40993, 31806, 39567, 41587. 48530, 48529, 23923, 47117 4714, 35181, 17655, 43172, 42462, 34905, 37950, 44638, 45443. Seria P. Nrii 10680, 796, 2129. 17306, 7175, 4896, 34402, 15509 8551, 4066, 9773, 7779, 5850, 31751. 6414, 30229, 23119, 17517 28809, 46436, 13385, 20549, 8762, 29217. 21660, 42852, 26597 32284, 39352, 47170, 5406, 39173, 42112, 37118, 33177, 10318 21286, 11150, 1287, 11460, 44713, 9892, 35014, 21301, 8342, 42554 1911, 42224, 2042, 2849, 35281, 6613, 47460. 49718, 49768, 20826 4028, 28478, 36531, 45453, 2146, 24086, 20154, 4252, 2448, 20348 69748, 47018, 30718, 49802, 4401, 2968, 2969, 31515, 17192, 37602 34861, 22579, 44833, 16504, 15291, 31432, 33157, 15402. 29370 11372, 20122, 25693, 14947, 35872, 32948, 2612, 15316, 21596 17886, 5172, 49347, 21837, 40565, 10350, 32036, 13528, 4504, 24873 45474. 16414, 24349, 25697, 7294. 25972, 34718, 34693, 16034 10406, 37489, 12193, 48419. 32144, 20896, 10570, 29035, 47809 47065, 22712, 16915, 48127, 34084, 10268, 46278, 33684, 5503, 319 8933, 41625. 33416, 17722, 28501, 15944, 36710, 5954, 19129, 46454 49703, 287, 17391, 467, 2755, 6409, 11513, 30823, 45390, 43711 6134, 30911, 3453, 785, 12990, 30628, 24633, 42529, 47799, 36088 16228, 49685, 5356, 44979, 8372, 21008, 49002, 24985, 16624, 895 10146, 8700, 3260, 3550, 4273, 24310, 17670, 36777, 22296, 5612 20410, 5980, 9507, 7353, 41901, 6026, 30241, 14605, 16900, 37906 45195, 46812, 33767, 34917, 25376, 23617, 26321, 11059, 29508 34380, 2982, 39175, 9823, 16393, 32726, 47712, 44887, 3320, 47481 41059, 27476, 197, 3926, 10182, 23675, 36734, 5027, 14164, 16103 16102, 25938, 8002, 49653, 14193, 20251, 30601, 46637, 1621. 16434 25984, 23853, 30470, 29414, 22561, 27100, 5055, 9764, 35539, 44375 24090, 16977, 10805, 21637, 2334, 35838, 19427, 46709, 7182, 22675 22674, 8984, 19459, 40183, 32231, 38223, 34008, 33059, 9416, 28379 33359, 11427, 988, 39418, 11757, 8763, 17074, 36794, 44971, 16308 25676, 34195, 7616, 16033, 39589, 6954, 48344, 19028, 28806, 21924 17588, 9144, 23022, 48548, 11049, 28698, 36799, 2617, 2873, 15739 11160, 7939, 42928, 35859, 8898, 33104, 4711, 7391, 30486, 16055 20470, 44127. 16873, 19167, 18[illegible], 36227, 49492, 1291, 37852, 41043

(Va urma.)

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile	Emke	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

„Electrica“

Societate Anonimă Română

BILANȚ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

Activ			Pasiv		
Investițiuni (clădiri, mașini, conducte, etc.)		15.834.963 31	Capital în acțiuni		8.000.000 —
„ în curs de execuție		7.252.835 49	Obligațiuni		3,077.000 —
Depoul de mărfuri		9.131.626 92	Fond de rezervă		795.925 30
Numerar		136.925 18	„ pentru amortizare		5.146.090 28
Efecte publice și acțiuni		358.253 23	„ „ diferențe de curs		2.491.020 —
Conturi debitoare		38.283.434 99	Dividende și cupoane nereclamate:		
			Obligațiuni ieșite la sorți și neachitate		499.216 60
			Conturi creditoare		49.023.657 63
			Beneficiu:		
			Report din 1920	198.485.32	
			Beneficiul anului 1921	1,766.643.99	1,965.129 31
		70.998.039 12			70.998.039 12
Conturi de ordine:			Conturi de ordine:		
Statul român	1.800.000.—		Despăgubiri de război acordate	1.800.000.—	
Depozitul de acțiuni al membr. cons. de adm. și censori	375.000.—	2.175.000 —	Depozitul de gestiune al membr. cons. de adm. și censori	375.000.—	2.175.000 —

Președintele consiliului de administrație, Constantin Chiru. Șeful comabilității, S. Feyns.

Administrator-delegat, **Constantin D. Bușilă.**

Verificat și găsit conform cu registrele,
Censori: **Sp. Iacobescu, Gh. Nițu, C. T. Teodorescu.**

p. Conformitate:
„Electrica“
Societate anonimă română
(Urmează două semnături)

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

Debit			Credit		
Cheltueli generale, cheltueli pentru producerea și distribuția energiei electrice		27.952.566 56	Incasări din exploatarea uzinelor, distribuția energiei electrice, etc.		28.702.852 98
Costul materialelor vândute și a instalațiunilor executate, etc.		5.763.017 80	Incasări din vânzarea materialelor, executarea instalațiunilor, etc.		7.027.761 55
Amortizări		1.311.948 80	Diverse venituri		1.063.562 62
Beneficii:			Reportul din 1920		198.485 32
Reportul din 1920	198.485.32				
Beneficiul net al anului 1921	1.766.643.99	1.965.129 31			
		36.992.662 47			36.992.662 47

Președintele consiliului de administrație Constantin Chiru. Șeful contabilității, S. Feyns.

Administrator-delegat, Constantin D. Bușilă.

Verificat și găsit conform cu registrele,
Censori: Sp. Iacobescu, Gh. Nitu, C. T. Teodorescu.

p. Conformitate: 1820
„Electrica“
Societate anonimă română
(Urmează două semnături).

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 531 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Joi 8 Iunie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Nr. de schimb
89. „Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULI... (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
...C.F.R.A. No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ..... 180 LEI
„ 6 LUNI ..... 90 „
„ 3 „ ..... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Cultul, școala și politica minorităților

— O greșită concepție a conducătorilor națiilor minoritare —

Atât în tratatul de pace de la Trianon cât și în cel de la Paris, România a consimțit cu o rară bunăvoință la punctele cari hotărau protecția minorităților cuprinse în nouile sale granițe. Populația de rase străine are astfel garanția că va putea să-și desvolte în voie aptitudinele firești. Spiritul nostru de toleranță, atât de larg dovedit față de minoritățile regatului vechiu, nu s'ar fi desmințit nici față de nouii minoritari ungurĭ, sași, secui, evrei, austriaci, ruteni, ruși, poloni și alții. Chiar fără dispozițiile tratatelor de pace nimic nu ne ar fi îndmenat să procedăm altfel față de noui noștri concetățeni, decât față de turcii și bulgarii Dobrogei, cărora, ca și evreilor împrăștiați pe toată întinderea regatului vechiu, libertatea cultului și a culturei li era asigurată nu de tratate și intervenții externe, ci de adânca înțelegere a spiritului de humanitate și dreptate ce stătea la baza ființei noastre de stat democratic.

Se vede însă că în mentalitatea populațiunilor minoritare libertatea de desvoltare culturală și morală capătă o interpretare cel puțin ciudată. Conlocuitorii țării noastre înțeleg încă să rămână străini, deși cetățeni români. In bisericile lor, preoții adus de peste granițe pa aceste ținuturi, întrețin o vie agitație contra integrității noastre de stat; în școli, unde micii minoritari sînt liberi să ciripească după plac ilmba maternă, cunoașterea istoriei și geografiei noului lor patrii rămâne pe ultimul plan, când nu este cu totul ignorată.

Această stare de lucruri durează cu o perzistentă crescândă de mai bine trei ani. Constatările făcute de d-l dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, cu prilejul inspecției făcută școlilor din câteva orașe ale Ardealului, sînt confirmarea repetatelor noastre constatări. Ele vădesc o stare de spirit care în primul rând nu României este vătămătoare.

Conducătorii minorităților săvârșesc cu știință o neiertată crimă față de fiii lor sufletești. Adultul înverșunat cu inesactități față de autoritatea supremă a statuuli într'o bună zi s'ar putea desmetici, și atunci își va pierde încrederea în cei ce l'au indus în eroare, făcându-l, în mod nefolositor, un rău cetățean. Și la ce e bună toată această transplantare rău înțeleasă a unui fals patriotism? O reîntoarcere a dominațiunei maghiare în Ardeal este cu desăvârșire exclusă, așa că întreținerea spiritului de șovinism în masel populației maghiare de dincoace de Tisa este vădit inutilă. In acest caz ar rămâne ca mobil al acestei acțiuni numai dorința platonică a câtorva potentați unguri de a creia greutăți orânduielii sociale în România; dar nu se gândesc ei oare că orice greutate pusă în calea statului român, este pusă pe grumazul fiecăruia din cetățenii uli, dintre cari mulți sînt unguri?

Aceeaș greșită politică se face de către conducătorii minorităților în școală. Copiii, cetățenii de mâne, sînt ținuți până și în clasele superioare ale liceului în cea mai neagră ignorare a datelor cari privesc țara în care vor trebui să viețuiască, ca și asupra limbii românești de care fatal vor avea nevoie în raporturile dintre cetățean și autoritățile de stat. Ce vor face aceștia mâne, nu se întreabă oare răii conducători ai minorităților? Și nu se gândesc oare că viitorii cetățeni români de origine străină, vor fi ei cei dintâi cari să deschidă proces nu autorităților de stat românești, care le-a garantat „libertatea de desvoltare și cult" așa cum au vrut, ci conducătorilor lor de astăzi cari nu i-au pregătit suficient pentru viață în cadrele poporului în care trăesc.

E timpul credem să ne desmeticim cât mai e vreme de reparat o greșeală care mâne va fi fatală minorităților, și în special minorităților maghiare. Un gurii au toată libertatea să se închine cum cred și să se instruiască pre cât pot în limba lor Să nu uite însă că au a trăi în România, a cărei orânduire socială trebue să o cunoască și să o respecte și pentru aceasta, istoria țării, geografia și limba ei le stă la dispoziție. Iar celorlalte națiĭ minoritare, cari înțeleg încă să pretindă „libera desvoltare" și tot la școala ungurească merg, socotim timpul să le atragem atenția că școlile românești le pot fi de cel puțin tot atât folos pentru instruire, și neîndoios de mai multă utilitate pentru viețuirea în mijlocul nostru, dacă limba maternă nu le poate servi pentru aceasta. A pretinde însă „libera desvoltare" și a umbla la școală ungurească e dacă nu o sfioare cel puțin o încontestabilă stare de inconștiență. Și aceasta să se știe nu o vom îngădui, potrivit tot obligației ce ni-am luat-o de a protegui populația minoritară.

C.

Cei cari au jerfit pentru cultură

In ședința solemnă de Joi după amiază, Academia română a comemorat pe defuncții ei donatori.

In discursul de comemorare d-l Ion Bianu vorbind de strânsa legătură ce există între viața națională a poporului nostru și cultura și conștiința rațională, a arătat cum în decursul veacurilor oameni pioși, domni și boieri au ajutat propășirea vieții culturale și pe cei mulți și nevoiași, atât prin danii cât și prin clădirea de biserici, mănăstiri sau așezăminte spitalicești.

Academia română, a putut să-și exercite rolul său cultural și să îmbrățișeze unificarea sufletească prin cultură a românilor de pretutindeni, în cea mai mare parte numai grației donatorilor ei, al căror număr e astăzi de 57, aducând instituției un venit de 2 mil. 700.000 lei.

Numele răposaților Rege Carol I, a macedoneamului Evanghelie Zappa, general Năsturel, Chitu, frații Daniel, Gh. Sanmarin, Ioan Fatu, N. Adamachi etc. vor rămâne strâns legate de viața culturală a țării.

Grație darurilor lor, donațiuni în viață sau testamente, s'a dat posibilitate atâtor tineri săraci să-și continue studiile în străinătate, pentru a deveni apoi personalități de seamă în viața noastră de Stat, s'au încurajat talentele artistice, literare și științifice și s'a alinat de multe ori suferința celor nevoiași.

In fața curentului generos al trecutului. când prețuirea activității omenești avea un senz mult mai înalt decât cel de astăzi, când se considera activitatea spirituală a intelectualilor deasupra realității de toate zilele, — nu putem să ne oprim astăzi, fără a face amare reflexiuni.

Astăzi când tot ce-i cărturar nu mai poate trăi din produsul muncei lui, când preocupările economice sunt în primul plan, numărul donatorilor s'a rărit, deși azi sunt foarte mulți acei cari ar putea să fie mărinimoși.

Deaceia în atmosfera de materialism a timpului, ne-a părut curios aproape gestul acelui fiu al Bacăului, Gh. Sion, care prin donația sa a reînviț vremuri uitate.

Comorile educațiunei culturale, străduințele dezinteresate, par o muncă de prisos, îmbogățiților de război și arivițtilor norocoși.

Totuși pentru toți aceștia, dacă cultura și noblețea minței nu reprezintă un razim în viață, e o datorie morală, un act de ispășire, ca să-și reabiliteze în fața opiniei publice situația, înobilându-și averea prin sprijinul ce l'ar da institutiilor de cultură și binefacere.

Și folosul ce l'ar aduce contribuțiile lor ar fi cu atât mai însemnat acum când în provinciile altpite avem nevoie înainte de toate de instituții, de fortărețe culturale.

Fie ca amintirea celor cari au jertfit din bunul lor pentru cultură, să redeștepte gânduri mai idealiste și sentimente mai altruiste la bogătașii vremurilor noastre.

— Av. —

Cum s'a luptat în alegerile dela Aleșd

Demagogia fără exemplu a adversarilor — Invazia țărănistă și conruperea conștiințelor — Lupta demnă a candidatului guvernamental — Înțelepciunea poporului

Rare ori s'a dat o luptă electorală mai aprigă decât aceia nid circumscripția Aleșd, în Bidin circumscripția Aleșd, în Bi-

Presența celor 4 candidați dedea, în chip firesc, luptei un caracter neobișnuit; dar demagotidele național și țărănist pertideel național și țărănist, perfect unite în debitarea acelorași monstruosități pe seama conducătorilor din vechiul Regat, a făcut din acest ținut, timp de 4 săptămâni, teatrul unei lupte din cele mai înverșunate.

Poporul însă nu s'a lăsat ademenit. Din primul moment el a înțeles superioritatea pe care o aducea cu dânsul candidatul guvernului, prin cinstea lui exemplară, prin cuvântul său demn și cumpănit, prin dragostea caldă cu care își deschidea sufletul la suferințele populației, rând pe rând nesocotite de cârmuitori, de la războiu încoace.

Profesorul Bănescu a făcut să domnească în circumscripție deplina libertate de acțiune a adversarilor săi, cu toate mijloacele lor nepermise.

De la început, partidul național a fost scos din luptă. Zădarnic s'a ostenit d. Vaida de atâtea ori, cu întrunirile sale poporale; nî zădar a cutreierat, zi și noapte, d. Aurel Lazăr satele, strigându-și fără frâu ocările și ura în potriva celor din vechiul Regat. Poporul, sătul de vorbăria stearpă a foștilor sărconducători roși de ambiție, a făcut un gol imens în jurul lor.

Folosindu-se de acest prilej și de onestitatea cunoscută a profesorului Bănescu, țărăniștii au tăbărât atunci în circumscripție, cu întreg statul lor major. Nici unul din mijloacele demagogiei lor n'a fost cruțat. Secțiile de votare au fost ocupate permanent de deputații și foștii deputați ai partidului; o sută și mai bine de agenț în haine țărănești, aduși din țara veche, au fost aruncați, cu bani, asupra satelor. Caravana condusă de dd. Suciu, Lupu, Mihalache, Magearu, Răducanu, ș. a. a străbătut, cu alaiu de carnaval, comunele mari, stârnind ura și necazul populației. Iar în cele din urmă zile, oameni au fost cumpărați pretutindeni, voturiel târguite în masă. Chiar firma a fost schimbată: pentru a seduce mai ușor, țărăniștii s'au întitulat aiei ca **partidul plugarilor.**

In fața acestei avalanșe de propagandiști și mijloace, profesorul Bănescu, însoțit de un singur prieten politic, — căpitanul Bălănescu dela Oradea-Mare, i-a făcut, cu o demnitate care în toate părțiel a impus, propaganda sa. Dificultățile ridicate uneori de autoritățile îndreptățite față de o demagogie ce nu cunoștea margini, au fost înlăturate de dânsul, și țăranii și-au putut plimba nesupărați, în tot locul, caravana sinistră. Așteptați de câteva ori la discuție contradictorie, ei au fost demascați de d. Bănescu și n'au știut cum să fugă, în râsetele poporului.

Urnele au fost controlate, sigilate și păzite pretutindeni de fruntașii țărăniști (Magearu, Fădurceanu, Gr. Iunan, Brezeanu, Lupescu, Ionescu ș. a.). Aceasta nu-i împiedecă a vorbi azi, după zdrobirea lor, de violara urnelor Socotind, în a doua zi de alegeri, când se așteptau încă resultatele câtorva secții, că va fi balotagiu, resultatul definitiv, dat în ziua a treia, îi surprinde. El nu este însă decât expresia voinții tari a sătenilor, cari și-au dat prefect seama unde e cuvântul cinstit și garanția binelui lor.

Cea mai strălucită dovadă este entusiasmul cu care țăranii au primit pretutindeni acest resultat. Timp de două zile, d. Bănescu a fost salutat al Aleșd re delegați sățeni, bucuroși că voința lor n'a putut fi învinsă de conrupția agenților țărăniști.

Poporul din Aleșd și-a aflat, pentru intâia oară, în profesorul Bănescu, omul. El rămâne rece la protestările celor cari n'au fost luați în serios nici odată, cu toată marea lor desfășurare de forțe și risipă de bani.

„Dreptatea noastră a biruit" — zicea, cu atâta înțelepciune, fruntașul unei comune, la aflarea rezultatului. Și cine cunoaște pe d. Bănescu nu poate decât repeta această vorbă înțeleaptă.

Știrile zilei

Incetarea grevei metalurgice din Cehoslovacia

Praga — Greva metalurgică a luat sfârșit în urma acordului intervenit între patroni și muncitori.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Pomenirea eroilor la sate

— Solemnitatea din Ighiel —

Joi, la 12—25 Maiu a. c., ziua Înălțării Domnului și ziua eroilor, o înălțătoare serbare a avut loc în satul Ighiel din județul Alba-Inferioară. Locuitorii acestei comune, care numără de-abia 800 suflete, au ridicat, la inițiativa primarului Dominic Costea, un monument, spre a eterniza memoria scumpă a celor 37 eroi, consăteni și frați ai lor, cari au căzut jertfă în războiul pentru întregirea neamului. In ziua pomenită s'a sfințit monumentul de către Părintele protopop Ioan Teculescu din Alba-Iulia, fiind asistat de preotul locului și de alți 5 preoți din jur.

Mângâierea credincioșilor, cari cu lacrimi în ochi au încunjurat crucea mormântului fraților și rudeniilor lor, s'a desăvârșit și a luat un caracter de mândrie și bucurie națională prin faptul, că la această sărbătoare a lor a luat parte ca reprezentant al vitezei noastre armate, și dl general Glodeanu, în fruntea mai multor ofițeri din garnizoana Alba-Iulia.

După sfințirea monumentului, Părintele protopop Teculescu a ținut o prea frumoasă vorbire, în care a insistat asupra adevărului, că Dumnezeu împlinește gândul cel bun al omului, și în care, arătând importanța actului săvârșit în memoria vitejilor comunei, a lăudat fapta creștinească și patriotică ce s'a îndeplinit, precum și vrednicia conducătorilor. Noi, cari știm bine, câtă râvnă și energie a desvoltat Părintele protopop în decursul unui lung șir de ani pentru ridicarea acestei comune pe teren pastoral și cultural; noi, cari îi cunoaștem de aproape străduințele, îndemnurile și sfaturile înțelepte, — mai ales pentru zidirea școalei confesionale române și pentru susținerea acesteia prin mijloace proprii, ca să nu pună mâna pe ea statul ungar — noi mai ales am primit cu dragoste și multă mângâiere și bucurie această vorbire.

A urmat cuvântarea parohului comunei, Păr. Procopiu Costea, un preot din vechia generație, azi aproape octogenar. Dânsul a relevat viața creștinească și vrednicia celor căzuți în război. A îndemnat la muncă, la învățătură, la frica lui Dumnezeu și dragostea de țară.

A vorbit apoi dl general Glodeanu. Liniștit și înțelept, cu o voce prietenoasă, pe înțelesul tuturor. — D-Sa a arătat vrednicia celor cari au căzut pentru țară, exprimându-și bucuria, că poate fi de față la această serbare, aducând omagiul armatei române. Dorește, ca cei 37 eroi să fie pentru toți o pildă în ce privește împlinirea datoriei către patrie.

Cuvintele dlui general Glodeanu, care după terminarea actului religios a stat de vorbă cu sătenii, dându-le povețe înțelepte, — au făcut o impresie adâncă asupra tuturor, și, hotărât, au contribuit în cea mai mare măsură la întărirea iubirei de patrie în inimile locuitorilor acestui sătuleț.

Felul, cum conducătorii armatei noastre înțeleg a îndeplini și o misiune culturală este chezășia cea mai bună pentru întărirea și înflorirea scumpei noastre țări.

Seara a avut loc sub conducerea învățătorului dl Popescu, o reușită producțiune poporală în localul școalei, unde tinerimea din comună s'a produs cu cântări, declamări și jocuri naționale.

Fie, ca actului săvârșit în neînsemnata comună Ighiel întru amintirea eroilor, să-i urmeze și altele la fel, spre întărirea sentimentului național-religios, spre binele neamului și înflorirea țării românești!

I.

Artistul I. Manolescu la Cluj

In zilele de 5 și 6 Iunie a apărut pe scena teatrului Național din localitate, în fața unei săli întristător de goale, artistul desăvârșit care e d. Ion Manolescu, în mijlocul unui ansamblu admirabil pregătit pentru nevrozata dramă strindbergiană. D. Manolescu, a crezut să împărtășească și Clujului, succesele de la București din anul acesta, Tatăl și Pelicanul, montate cu luxul imaginativ și sobru al noilor mijloace scenice aduse de Karl Heinz din Occident. Zguduitoarele drame atât de adânc simțite și realizate de către D. Manolescu și ansamblul dsale au avut darul ca să înalțe cele câteva spectacole până la adevărate culmi artistice, de care regretăm că a fost lipsit o mare parte din publicul localnic, neobișnuit pe semne să guste arta românească și mai ales cea bună românească. Pe lângă d. Manolescu, cărula nu-i putem imputa de cât doar fiorii de groază sau de profundă durere ce a știut să le smulgă nervilor noștri, s'au remarcat printr'o puternică personalitate artistică, la curent cu cele mai moderne mijloace de expresiune scenică, dnele Aurora Buzescu-Almăgeanu, Vecera și doamna Rădulescu. D. Popea ne-a cucerit prin arta, fină până la discreție, cu care s'a înfățișat în rolul abatelui din Moartea civilă și a pastorului din Tatăl. Tot astfel și d. Economu, a știut să imprime vigurozitate și prestanță rolurilor interpretate de dsa.

Vom publica mâine o dare de samă amănunțită asupra acestor spectacole, care tocmai prin raritatea lor ne face să le înțelegem valoarea netăgăduită și importanța ce o au pentru desvoltarea în viitor a artei noastre scenice.

Cetiți „Infrățirea"

ECOURI

O invenție în contra căldurilor

O invenție interesantă a fost înscrisă la Oficiul de brevete din Praga. Ea este privitoare la răcorirea în timpl verii a localurilor publice ca teatre, cinematografe, localuri de petrecere, restaurante, etc., unde temperatura în cursul zilei devine insuportabilă.

Autorul invenției este R. M. Balley.

Invenția este foarte simplă și se poate adapta la ventilatoarele existente. Ea se compune dintr'un aparat de răcire format din tuburi de pânză udate artifical. Evaporarea rapidă a apei aduce o răcire sub 20 gr. Celsius.

Antiradiatoarele acestea făcute din pânză pot fi fixate fie direct de tavanul localului sau de pereții lui și împodobite apoi, sau la nevoie adaptate în dependințe

O taxă pe persoanele distrate

Guvernul belgian a declarat de curând război persoanelor distrate.

Lumea actuală este atât de agitată în cât visătorii fi primejduesc cursul normal.

Cea mai neînsemnată realizare cere azi atâtea sforțări, în cât voința trebue să fie ținută treaz la orice moment.

Cei distrați cari uită în trenuri sau tramvaie obiectele pe cari le poartă, au devenit inamicii societății.

Trebuesc pedepsiți.

Bine înțeles că nimeni nu se gândește să-i bage la închisoare.

Guvernele pot să transforme un rău în bine, cu condiția de a-l exploata în folosul colectivității.

La Bruxelles, o hotărâre ministerială, lovește cu o taxă de I fr. orice obiect găsit în trenuri sau în dependințele căilor ferate.

Aceste obiecte nu sunt înapoiate proprietarilor lor, de cât după plata acestui nou impozit.

Se socotește această inovațiune va [illegible] în fiecare an Statului mai multe milioane.

Dela Academia Franceză

Anumite conveniențe opresc pe cei în cauză să discute în public chestiunea candidaturilor pentru locurile vacante la Academia Franceză.

Totuși se șoptesc fel de fel de combinațiuni. Se vorbește, astfel, de numele d-lui Georges Gopau în legătură cu succesiunea la fotoliul lui Denys Cochin.

Se păstrează, însă, și mai multă discrețiune; când e vorba de celelalte două fotolii vacante.

La un moment dat se vorbea de cardinalul Lucon și de d. Chenu, fost decan al baroului din Paris, cari fuseseră propuși deacum 4 ani. Atunci arhepiscopul de Reims a declinat orice candidatură față de aceea a Monsegniorului Budrillart, iar d. Chenu se retrase în fața mareșalului Foch. Se mai pomenise numele d-lui Henry Robert, alt fost decan al baroului din Paris, și acela al episcopului de Orleans.

„Copiii teribili, cari regretă timpul în care Academia număra printre membrii săi pe președintele republicei, pe al Camerei și pe cel al consiliului de miniștri, merg mai departe: își aruncă ochii spre Academia de Științe morale unde tronează d-nii Millerand și Leon Bourgeois...

Toate acestea, sunt, însă, nume cari apar și dispar. De sigur că vre unul din ele va fi reținut.

Răspândiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Perchi Bysshe Shelley

— Conferința d lui M. Beza —

Cu ocazia trecerei prin orașul nostru, cunoscutul literat M. Beza, docent pe lângă Universitatea din Londra a ținut la Universitatea noastră o interesantă conferință asupra marelui scriitor englez Shelley, dela moartea căruia se împlinesc în curând 100 de ani.

•

Percy Bysshe Shelley deși mai filozof și mai romantic decât Byron, nu și-a câștigat faima de mare scriitor decât cu trecerea vremei; fiind neînțeles de compatrioții lui în scurta sa viață și chiar hulit pentru atitudinea ce și-a manifestat-o contra instituțiilor consacrate și a nedreptăților sociale.

Entuziasmat de rezultatele revoluției franceze, împărtășind părerile lui **Wiliam Godwin** care în **Political justice**, dă cea mai de seamă expunere a dogmei revoluționare studiind pe **Burke**, adversarul Revoluției franceze, contemporan cu **Robert Blake** care a închinat un poem revoluției franceze și cu **Robert Burns**, scoțianul retras care prin viața sa e un Villon modern, Shelley îmbrățișează cu aprinydere ideile revoluției franceze.

Și spre deosebire de **Wordsworth** și **Coleridge**, rămâne hotărât în convingerea folosului ei

Dintr'o familie aristocratică ca și Byron, cu 4 ani mai tânăr ca el, Shelley, neîmpăcat cu rânduirile societății citea tot ce-i cădea în mână, de la cărțile oculte sau romanțioase până la scrierile filozofilor **Locke** și **Hume**, cât și lucrări asupra reformelor sociale.

Pe când era la Universitatea din Oxford se logodește cu Hariett Grove, dar din cauza ideilor sale îndrăznețe logodinca sa rupse în curând orice legătură cu el.

Se căsătorește apoi cu o fată din popor la Edimburgh și străbate Irlanda și Anglia în propagandă socială.

La reîntoarcerea în Londra, în vârstă de 21 ani tipărește **Queen Mal** poem sfidător, care se aseamănă cu **Cain** a lui **Byron**; influențat însă de **Godwin**, Shelley are o atitudine hotărâtă de revoltă contra nedreptăților societății.

In casa lui Godwin, Shelley întâlnește pe fiica acestuia **Mary**, o femeie care fără a ține seamă de prejudecăți și-a păstrat și respectul demnității sexului ei și farmecul femenin..

Făgăduindu-și iubire largă, înțelegătoare pe mormântul mamei lui Mary, Shelley fuge cu dânsa, când era căsătyorit cu alta; stârnind ponegrirea lumei.

In **Defence of Poetry**, Shelley dă una din cele mai, înălțătoare priviri asupra poeziei. In versuri însă cugetarea lui Shelley e mai greu de urmărit din cauza imaginilor strălucite ce acopere gândirea.

Partizan al teoriei lui Rousseau, că omul e bun din naștere și numai întocmirea societății îl strică; punându-și problema ivirii păcatului în lume, Shelley ajunge la o concepțiune dualistă, pe care o expune întâia oară în **Revolt of Islam** și în **Prometheus Unbound** (Prometeu deslănțuit), tot așa de misterios ca și Prometheu al lui Eschyle.

In **Cenci**, poetul speră în treptata înlăturare a nedreptăților, spunând în prefață: „Răzbunarea și represaliile sunt greșeli primejdioase".

Un pantheism aproape mistic găsim în **Alastor**, poetul hrănit cu înțelepciunea veacurilor, cutreerând mări și țări, încântat de frumusețile naturei și de cultura veche, însetat după un ideal de frumusețe ce-i apare numai în vis.

In el Shelley transpune toată singurătatea lui și nevoia unei făpturi, căreia să-i destăinuiască simțimintele.

Zădărnicirea unei asemenea împliniri a idealului în viață o găsim și în **Hymn to intellectual Beauty**.

Cu spiritul său pătrunzător, fiind dintre puținii care au știut să prețuiască pe **Jean Keats**, scrie la moartea acestuia elegia **Adonais**, sub înrâurirea lui Plato.

In vremea din urmă Shelley trăește la Pisa unde cunoscut și pe Edward Prelawny. Aici scrie între altele **To a Shylark** și **The sensitive Plant**.

In poeziile lui Shelley găsim și ideia unei strămutări a existenței pământești — așa e în **Adonais**, **Alastor**.

In 1822 se mută cu **Trelawny** și alți prieteni în **Casa Magni** (golful Spezzia), unde se înecă, într'o zi când eșind în vasul cu pânze fu prins de furtună în largul mării.

Tocmai după o săptămână corpul îi fu asvârlit la țărm.

Trupul i-a fost ars, iar cenușa a fost transportată în cimitirul de pe Via Appia din Roma, alături de mormântul lui John Keats.

Byron descrie astfel trista ceremonie, într'o scrisoare adresată la Pisa lui Murray.

„Nu-ți poți închipui ce efect extraordinar are un asemenea rug funerar, pe un țărm pustiu, cu munții în fund și marea în față și strania înfățișare ce-o dau focului sarea și tămâia.

Tot Shelley a fost mistuit afară de inimă.

Parcă și flacările au vrut să cruțe inima aceluia care a bătut pentru idealuri așa de înalte și a încredințat naturei cele mai intime mistere.

•

Deosebita simpatie cu care numerosul auditoriu a urmărit interesanta conferință a d-lui Beza, a fost manifestată prin îndelungate aplauze.

Sărbătorirea profesorului N. Bănescu, alesul dela Aleșd

Organizația liberală din Cluj sărbătorește printr'un banchet izbânda în alegeri a președintelui ei

Cuvântările d-lor Dr. Gavril Tripon, Dr, T. Gane, prof. V. Meruțiu și prof. Iosif Popovici. Răspunsul domnului profesor N. Bănescu

Vineri 2 Iunie, ora 9 seara, membrii organizației liberale din Cluj, adunați la o masă în sala restaurantului „Central", au sărbătorit lupta și izbânda din Bihor în persoana profesorului N. Bănescu, președintele organizației și alesul dela Aleșd. Masa a fost prezidată de către dl dr Gavril Tripon a cărui prezență a fost înconjurată tot timpul cu cele mai călduroase manifestații de simpatie. Dintre persoanele cari au luat parte la această sărbătorire însemnăm pe domnii: *Meteș prefectul județului, C. Tănăsescu deputat, Iosif Popovici profesor universitar și deputat, V. Meruțiu profesor universitar și deputat, dr T. Gane inspectorul serviciului sanitar în Ardeal, dr Ureche profesor universitar, Fabian avocat Martinovici profesor, dr Papilian, dr Stanca directorul Policlinicei, dr Baia, dr Corolu consilier la Sedria Orfanală, A. Roxin avocat, dr Fazl, medic-dentist, dr Mirahorian, Gitescu directorul Auto Magicei, Aurel Decei restaurator, M. Anghel, comerciant, Părintele Borgovan, Iuliu Mureșanu, A. Popovici, etc.*

Cuvântarea dlui dr Gavril Tripon

Toastând cel dintâi, dl dr Gavril Tripon a ținut următoarea cuvântare: „Sânt fericit că am lângă mine patru deputați ai partidului liberal. Mie nu mi-a dat norocul biruință, dar sunt mulțumit că biruința a fost a prietenilor mei. Rar am văzut în viața mea o luptă mai înverșunată ca aceea din Bihor, dar rar mi-a fost dat să văd ca într'o asemenea luptă omul să nu-și scape arma din mână Dl Bănescu a știut să pună la respect pe toți adversarii săi. O nenorocire a luptelor noastre politice e că oamenii năzuiesc la biruință nu prin iubirea de adevăr, ci prin terfelirea și degradarea adversaru'ui. Dl Bănescu a știut însă ca luptând cu toate calomniile să-și ție steagul sus. Eu l-am văzut luptând, și mi-a plăcut curajul cu care și-a spus totdeauna părerile și îndrăzneala cu care-a apărat cinstea și adevărul.

Acei cari, ca dl Bănescu, se duc în parlament cu armele științei și ale caracterului, acei cari nu adoră puterea pentru că e putere, aceia vor fi țării noastre de mare folos. Închin pentru toți deputații noștri și în deosebi pentru dl Bănescu, cerându-le ca prin biruința lor în alegeri să facă să biruie și pacea acestei țări".

Cuvântarea d-lui dr. T. Gane

Dl dr. T. Gane dă mai întâi citire unei telegrame din partea d-lui dr G. Leon, profesor universitar, care, trebuind să plece la București, regretă că nu poate lua parte la această sărbătoare a partidului liberal.

După aceia, d-sa rostește următoarea cuvântare: „Mă asociez și eu la cuvintele d-lui dr Tripon despre munca și energia pusă de dl Bănescu în serviciul țării. Partidul liberal a venit la cârmă în momente foarte critice, și dacă el nu s'ar fi putut menține la putere, având de luptat cu armele perfide ale partidului țărănesc și ale partidului național, am fi ajuns atunci și noi în halul în care a ajuns Rusia.

Țărănimea din Ardeal însă a înțeles că în împrejurările de azi ne trebuie un guvern tare, și așa se explică de ce în alegeri, nepătate de nici o ingerință, partidul liberal a câștigat patru locuri și a pierdut numai două. Și acum câteva cuvinte pentru dl dr Tripon. D-sa a înțeles de la început necesitatea politicei de consolidare a noului stat român și a înțeles că această politică nu poate fi mai rodnică de cât fiind făcută alături de partidul liberal.

Dl Tripon însă nu trebuie să se socotească învins. Dsa e biruitor, fiindcă ideile dsale au biruit. Biruința nu este a propagatorilor de ură și dezbinare, ci biruința este a dvoastră cari ați mers pretutindeni ca apostol al păcii și al unirii. Dvoastră ați rupt cu politica de izolare a Ardealului și cu cât greutățile cu care luptați sînt mai multe, cu atât și biruința va fi mai mare și mai deplină. Lupta continuă, și noi suntem fericiți că vă avem în mijlocul nostru.

Secretul victoriei dlui Bănescu trebuie căutat în propaganda pe care a desfășurat-o pentru luminarea poporului. Dsa e te un otel călit în focul luptelor, și organizația noastră e mândră că are în fruntea ei un luptător în care știința și energia sînt așa de bine unite.

Închin pentru omul de știință și de luptă care e dl Bănescu.

Cuvintarea dlui prof. V. Meruțiu, deputat

„Intâi mă adresez domnului dr Tripon. Dvoastră îl cunoașteț numai din luptele de azi, dar puțini veți fi știind rostul pe care i-a avut acest luptător în vremurile de durere ale Memorandului. Au trecut vremurile Memorandului, și dacă d. Tripon nu se poate făli acum cu un succes electoral, dsa trebuie să fie mîndru că prin luptele din trecut a pregătit vremurile de glorie pe care le trăim astăzi. Dsa este dintre oamenii cari, învinși în viață, sînt totdeauna biruitori în conștiința lor.

Știu cît a fost de grea lupta pentru mine, care sînt din Ardeal, și înțeleg cu cît a trebuit să fie mai grea lupta pe care a purtat-o d. Bănescu în alegerile din Bihor. Te felicit, domnule Bănescu, pentru lupta frumoasă și dîrză pe care-ai dus-o. Ca să fi izbutit într'un ținut în care nu erai cunoscut, a trebuit să dovedești poporului că pentru a birui e de ajuns să fii român. Iar dvoastră, fraților, cari ați venit aici din vechiul Regat, vă spun: păstrați toate săgețile ce vi se aruncă astăzi de către partidul național, pentru ca mai tîrziu, în ceasul unirii depline, să le prezentați ca o dovadă că ați știut să luptați și să suferiți pentru întărirea unirii între frați".

Cuvântarea d-lui prof. Iosif Popovici, deputat.

Eu sunt din Banat și d-voastră știți că noi bănățenii suntem de cei *fără condiții*. Înțelegeți, prin urmare, cât de nesfârșită este bucuria mea când văd că și Ardealul își deschide din ce în ce mai largi brațele pentru a primi pe frații din vechiul Regat. Biruința în alegeri a colegului Bănescu este încă o dovadă că dacă la înfăptuirea unirei s'au putut pune și condiții, țărănimea din Ardeal însă vrea să realizeze „unirea fără condiții".

Răspunsul D-lui N. Bănescu

Suntem adânc mișcați de manifestația d-voastră de simpatie de astă-seară. Ea se adresează tuturor celor cari, în numele d-voastră, au luptat în Bihor, și-mi pare rău că distinsul nostru coleg, d. Lăpădatu, nu e de față la această manifestație.

Am ascultat, d-lor, atâtea vorbe înțelepte, de care vom ști să ne folosim și mai departe; dar e ceva mai grav decât toate câte s'au atins în cuvintele rostite în astă-seară. Și, în ce mă privește, vă sunt recunoscător, nu atât pentru dovada simpatiei d-voastră, de care, dată fiind cauza pe care o slujim, nu m'am îndoit nici odată; ci vă sunt mai cu seamă recunoscător de a-mi fi dat prilejul să vă fac o mărturisire, pe care aș putea-o numi o confesiune politică, — cea d'intâi de când luptăm împreună în acest ținut al Ardealului.

Nu m'am întors, domnilor, din lupta în care am biruit, cu sufletul plin de bucurie, cum vă închipuiți desigur, d-voastră. Lupta purtată în această scurtă campanie electorală, ca și în cea de mai nainte, m'a umplut, domnilor, de multă amărăciune și m'a umplut de desgust.

A fost într'adevăr pentru mine o profundă amărăciune de a vedea, pretutindeni, suferințele acestui bun popor ardelean. Trebuie să cutreiere cineva sat de sat, cum am făcut-o noi, în aceste zile de luptă, pentru a cunoaște câte dureri au îngrămădit, aici, la tragedia războiului, nenorocita cârmuire a anilor trecuți. Trebuia să fi văzut d-voastră văduvele de război, plângând mai în fie care comună nenorocirea familiilor aruncate în brațele miseriei; să fi văzut invalizii arătându-și trupul ciuntit în vijelia luptelor și strigându-și recazul împotriva țării care i-a uitat; să fi văzut apoi mulțimea celor sănătoși, dar chinuiți de suferințe, fără pământ, fără pășune, fără bucate; să fi văzut în sfârșit, în atâtea locuri, copil nevinovați și timizi, fără știință de carte, uitându-se la tine mirați și par'că rușinați, când le vorbiai de minunile școlii... Trebuia să fi văzut toate acestea, pentru a vă da seamă de marea tragedie pe care o trăim noi astăzi, pe urma războiului și pe urma nefericitelor guvernări dela război încoace. Patru ani s'au scurs, domnilor, de atunci, și în patru ani nu s'a găsit omul de inimă care să se apropie cu suflet onest de aceste răni deschise ale mulțimii. Și când știi aceste lucruri, înțelegi valul de ură care clocotește acolo jos în potriva stăpânirii, în potriva „domnilor". Norodul nu mai are azi încredere în nimeni, iar omul cinstit aproape nu mai are cui să-și deschidă azi inima.

Dar m'am întors, domnilor, din această luptă și cu un imens desgust. Căci nu poți avea alt sentiment văzând că toți aceia cari, rând pe rând, au zmuls încrederea poporului numai pentru a-l înșela, vin azi să-i scormonească doar rănile pe care nu s'au ostenit a le vindeca și să sporească valul de ură.

O singură rază de mângâiere am culeș, domnilor, alături de această profundă amărăciune și de acest nemărginit desgust: convingerea pe care am căpătat-o din atingerea cu realitatea atât de tristă, că o uriașă operă stă astăzi dinaintea noastră, chemând la lucru silințele bune ale tuturor. Și este datoria fiecărui om onest ce a-și lăsa acum o parte din ocupațiunile sale, pentru a descinde în arena infectată de atâția ani de trântori și șarlatani politici, spre a face să biruie cu un ceas mai de grabă dreptățile călcate în picioare ale poporului în suferință. (Aplause).

Și nu pot răspunde mai bine simțimintelor de iubire ce atât de sincer mi-ați exprimat, decât făcând un suprem apel la inimile d-voastră nobile, chemând puterile unite ale tuturor la sprijinirea operii ce se așteaptă cu atâta nerăbdare de la noi. Suntem fericiți a reprezinta un guvern care-și face din îndeplinirea acestei salutare opere programul activității sale și însăși rațiunea sa de a fi. Să lăsăm de o parte toate interesele noastre, să uităm ambițiile cele mai îndreptățite ce am putea avea, spre a da guvernului cel mai puternic sprijin, ca să grăbim opera de dreptate și opera de întărire fisică și morală. (Aplause).

Aveam, domnilor, — mărturisesc — scrupule față de catedra mea, față de știința pe care o represint, atunci când m'am aruncat în vălmășagul vieții politice de aici. Astăzi însă, după ce am cunoscut imensa durere a acestui popor, nu- mi mai fac nici o imputare. Căci fie care loc de conducere cucerit de un trântor ori de un șarlatan, e o scădere a forțelor de îndreptare, o sporire a primejdiei ce amenință patrimoniul național întruchipat cu lacrimi și cu sânge. Zădarnic am împrăștia în lume rodul științii noastre, câtă vreme sufletul național e strivit de întunerec și nedreptate. Numai prin înălțarea integrală a acestui suflet putem mijloci locul de cinste la care are dreptul acest neam, ce și-a făcut atât de strălucit dovada însușirilor sale mari. Și ce răsplată mai bună pentru fie care dintre noi, decât a vedea, la capătul silințelor noastre, roadele unei munci ce va fi așezat pe întinsul plaiurilor mândre ale țării, o viață de lumină și mulțumire pentru toți? (Mari aplause).

Fețele d-voastră, văd hotărîrea comună de a strânge rândurile în jurul steagului credinței ce ne unește, pentru marea și adevărata luptă de mântuire la care vă chem. De aceia, domnilor, mulțumindu-vă pentru simpatia cu care mă încunjurați, beau acest pahar în sănătatea d-voastră, în sănătatea tuturor câți vor fi totdeauna prețioși în munca hotărîtă și grea pentru binele acestei țări.

Să trăiți! (Aplause îndelungate).

După un ultim cuvânt al dlui dr Tripon care a încheiat seria toasturilor, banchetul a luat sfârșit la ore e 12.

Societate Generala de Asigurare „DACIA ROMÂNIĂ"

din **București**, cea mai veche și mai solidă Instituțiune de asigurare din România, **având un capital de acțiuni de 24.000.000 lei** și peste **100.000.000 lei rezerve și garanții,** întinzându-și activitatea în Ardeal și Banat, a întemeiat până acum reprezentante în orașele Timișoara, Arad, Cluj, Târgu-Mureș, Sibiu, Brașov, Oradea-Mare, Satu-Mare și Diciosânmartin

Pornind acum la organizarea mai întinsă a agențiilor din Ardeal, caută agenți și achiziționari în toate centrele, oferind condițiuni favorabile.

Reflectanții sunt rugați a se adresa, personal sau în scris OFICIULUI REGIONAL al Societății instalat în imobilul propriu din CLUJ. Calea Victoriei (Kossuth.-utca) No. 27.

1848 Radio 2405

Convocare.

La adunarea generală extraordinară a firmei „Kalmár" societate comercială pe acții din Cluj pe ziua de 11 Iunie a. c. la orele 11 înainte de amiază, care se va ține în sala de ședință a camerei de Comerț și Industrie Cluj, Piața Unirei sub Nr. 23, etajul I.

ORDINEA DE ZI.

1. Alegerea unui nou membru de direcțiune pentru întregirea direcției.
2. Luarea hotărârei asupra schimbărei §§-lor 2, 14, 20.
3. Luarea hotărârei asupra ridicărei capitalului de fond dela 250.000 lei la 500.000 lei.
4. Luarea hotărârei asupra propunerei.

La adunare se pot prezenta numai acționarii, cari și-au dovedit această calitate prin depunerea acțiunilor în cancelaria societății înainte de a se ține adunarea generală (prin §-ul 11 al statutelor).

Cluj, la 31 Maiu 1922.

Direcțiunea societății

Kalmár

comercială de acții din Cluj.

INFORMAŢII

Un răspuns candidatului ţărănist din Aleşd

La telegrama pe care dl Ion Răducanu a cutezat s'a adreseze d-lui prof. N. Bănescu şi pe care a şi publicat-o în ziarul partidului său, dl Bănescu a dat, telegrafic, acest răspuns:

D-lui dr. Răducanu
Director Banca Marmorosch
Bucureşti

Nu cunosc altă fraudă afară de corruperea prin bani, cu care aţi vroit să zmulgeţi un mandat refuzat de popor.

O vom denunţa cu tărie în Parlament.

Bănescu.

•

Ziarul „Beiuşul", organ de propagandă naţională în ţinuturile Bihorului, a împlinit un an de existenţă.

Ne împlinim o plăcută datorie trimiţând cele mai bune urări confratelui din Beiuş care, spre deosebire de alte foi din provincie, a ştiut să se ridice deasupra patimilor politice, menţinându-se numai pe terenul unei rodnice activităţi culturale, atât de necesară în ţinuturile Bihorului.

Tinuta ziarului „Beiuşul" am dori s'o urmeze şi celelalte foi din oraşele Ardealului, ca de pildă confratele „Satu-Mare", care de câtva timp îl vedem indepărtându-se tot mai mult de rosturile politicei culturale pentru a servi ţărănismul stricător de suflete al d-rului Lupu.

•

Elevii şi elevele dela şcoalele române de stat din Bistriţa au făcut în zilele de 19 şi 20 Maiu o excursiune la Cluj, sub conducerea directorului şi a profesorilor.

Au vizitat toate instituţiile culturale şi tot ce este interesant de văzut ca cultură şi progres în Clujul desrobit.

Elevii au fost încuartiruiţi la şcoala normală de băieţi, iar elevele la Internatul de fete „Regina Maria", unde au fost cu toţii primiţi cu multă bunăvoinţă de direcţiunile acestor institute de învăţământ şi prevăzuţi cu toate cele necesare pentru hrană.

■

Spirtul sărat salvator
Boralin
e cel mai bun leac de casă

Conferinţele organizate de „Cultura Poporului" sub auspiciile „Astrei', la Universitate, în Sala Nr. IV, vor fi reluate în toamnă, la redeschiderea noului an şcolar.

Uniunea Centrală a Profesorilor cehoslovaci, va aranja la facultatea de filosofie a universităţii cehoslovace din Praga, cursuri de vară de limba, literatura şi arta cehoslovacă, atât pentru începători cât şi pentru înaintaţi, care vor fi împreunate cu escursiuni de studii prin întreaga Republică. Cursurile vor avea loc între 16 Iunie şi 30 August crt. Taxa de înscriere cât şi audiare a acestora e de 30 Coroane cehoslovace. Pe liniile căilor ferate cehoslovace şi anume de la frontieră la Praga şi retour şi pe acelea ce se vor parcurge în decursul escursiunilor amintite se acordă o reducere de 50 procente. Menirea acestor cursuri de studiu ale poporului cehoslovac, cât şi a culturei sale este, de-a pune o bază solidă unei prietenii trainice între popoare. Amănunte se dau la Consulatul Republicei Cehoslovace din loc.

■

Atragem atenţiunea Dlor Medici asupra serului Neurotonic (Antineurastenic) absolut indolor, produs al Laboratorului Al. Iteanu Bucureşti. 1843 No. 9

Sterilizare şi dozaj riguros, rivalizând cu cele mai reputate similare streine, totuş cu 70 procente mai eftin.

•

Sa deschis Bazinul băii Diana sub supravegherea directă a măestrului de not pentru începători cât şi pentru antrenaţi. Diana hidroterapică consultaţii pe lângă control de medic specialist de nervi, zilnic între oarele 8—10 a. m. 1805 1—10

■

Conflictul ivit Vineri seara la Opera locală între direcţiune şi personalul technic, s'a aplanat. Reprezentaţiile de operă vor urma ca şi mai înainte, regulat.

•

Ministrul instrucţiunei a comunicat subsecretariatului de stat al minorităţilor că nu aprobă hotărârea comunei Pajejena Sârbească, ca o şcoală de stat să fie transformată în şcoala confesională.

In seara de 1 Iunie din greşeală s'a pus un fişiu de mătase în buzunarul de pe Nr. 88 al garderobei Teatrului Naţional. Rog a-l înapoia, persoana la care se află este cunoscut din vedere. Inapoierea să se facă la Direcţiunea Teatrului Naţional, Cluj.

•

Azi Marţi, 6 Iunie are loc deschiderea şedinţelor consistorului bisericesc după care vor urma şedinţele Sf. Sinod.

•

Dl C. Dumitrescu, şef de serviciu special de siguranţă, a fost numit prefect al poliţiei oraşului Braşov.

•

„Le Temps" anunţând plecarea din Paris a dlui Ioan Brătianu şi sosirea acolo a dlui Vintilă Brătianu, spune:

„Credem a şti că convorbirile politice ale preşedintelui de consiliu român cu membrii guvernului şi cu mai mulţi alţi oameni de stat francezi, au pregătit în mod fericit convorbirile de ordin economic şi financiar care formează obiectul călătoriei dlui Vintilă Brătianu.

•

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

■

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 8—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

■

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

■

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz şi cărucioare pentru copii. Timişoara Str. Moţilor No. 1. 1563

CIORAPII Lloyd 147 1630
Fraţilor SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj. Calea Regele Ferdinand 1

Scrisori din Arad

Suferinţele românilor din Bichiş-Giula — Expoziţia de tablouri a d-nei Letiţia Stamatiad
Economice — Sociale — Culturale

Mai repede decât în alte centre de frontieră, la Arad străbat tot mai des strigătele de durere ale zecilor de mii de români, cari au trebuit să rămână şi pe mai departe sub despotica dominaţiune a urmaşilor lui Arpad.

Aceste strigăte se tot înteţesc, pentrucă şi suferinţele şi umilinţele ce le îndură fraţii noştri de acolo, devin tot mai mari, tot mai grele.

In timp ce advocaţii unguri din Timişoara manifestează în mod ostil contra introducerii limbei româneşti în administraţia din Banat, ameninţând în mod public cu demersuri pe lângă Liga Popoarelor, limba românească este alungată din bisericele româneşti din Ungaria, iar şcoalele româneşti de acolo desfiinţate.

Patru Români din Bichis Giula, refugiaţi în România, la Arad, acum câteva zile ne-au relatat o serie întreagă de barbarii comise de jandarmerie şi trupele libere maghiare, asupra populaţiei româneşti dela frontieră.

In satele cu populaţie mixtă, românii sunt siliţi cu forţa publică a lua parte la serviciile religioase din bisericile ungureşti, în timp ce toate bisericile gr. or. şi gr. catolice româneşti sunt închise.

Nouii născuţi trebuesc botezaţi în bisericile catolice, unde primesc nume de botez ca Arpad, Botond, Lehel şi alţi nume ungureşti.

Batjocorirea aceasta a bisericei şi credinţei noastre strămoşeşti se întâmplă atunci, când la noi prin concordatul cu scaunul papal se intenţionează a se da o şi mai largă protecţiune catolicismului în România. Singurul preot român rămas în ţinuturile Bichis-Giulei, octogerarul Biberia îşi trăeşte ultimile zile, în complecta izolare de credincioşii şi de biserica sa.

Persecuţiile şi schingiurile românilor din Ungaria au culminat într'una din Duminicile lunei Mai, când ţăranul român, Ion Mândruţău din Bichis Giula a fost ucis mişeleşte de jandarmii unguri.

Vina lui Ion Mândruţău a fost că în această zi de sărbătoare, fiind biserica românească închisă, a cetit membrilor familiei sale câteva pasagii din scriptură românească.

Ion Mândruţău a murit cu scriptura în mână.

Cei patru români, întâlniţi în Arad, ne spun, că urmăriţi fiind pentru acelaş motiv, s'au refugiat în România şi că sute de români se pregătesc să-şi părăsească vetrele.

Furia ungurilor contra românilor creşte pe zi ce merge. Românii cari trec, frontieră în ţară, sunt îndrumaţi spre Bucureşti, de unde aşteaptă şi crişenii români din Ungaria, alinarea suferinţelor.

In lipsa unui organ de publicitate românesc în Arad, s'a auzit prea puţin despre expoziţia de artă picturală a d-nei Letiţia A. Stamatiad, expoziţie care a fost deschisă până în primele zile ale lunii curente.

Deşi absolventă a şcoalei de belearte din Pesta şi Viena, d-na Letiţia Stamatiad a înconjurat până acuma toate ocaziunile, privite pentru a se face cunoscută.

La 20 Mai, d-na Letiţia Stamatiad s'a prezintat apoi dintr'o dată, fără reclamă, publicului arădan, în sala cea mică a Palatului Cultural, cu peste 50 de tablouri, cari la olaltă şi fiecare în parte au fost o surprindere plăcută pentru vizitatori, amatori, artişti şi critici de artă.

Ca şi Clujul, Aradul este un puternic centru pentru pictorii streini, cu nume bine stabilit. D-na Letiţia Stamatiad a fost călduros felicitată, iar presa maghiară din Arad, a adus în numeroase rânduri critici detaliate şi elogioase în legătură cu această expoziţie.

Ceea ce la noi în ţară se întâmplă rar, expoziţia de pictură a d-nei Letiţia Stamatiad, soţia cunoscutului poet Alexandru T. Stamatiad, a fost încununată nu numai de succesul moral ci şi de un rar succes material.

Din cele 50 tablouri expuse peste 40 bucăţi au fost cumpărate.

Acest rezultat dublu, a determinat pe artistă, să se gândească a-şi continua studiile, şi după informaţiile noastre, cu toate piedecile valutare, d-na Letiţia Stamatiad va pleca în cursul verii în Italia, la Florenţa.

•

Ţinuturile Aradului, câmpiile lui cuănoase şi podgoriile sale bogate, au fost crutate şi acum de ploile torenţiale şi de grindina, care în alte părţi a făcut atâtea ravagii în acest an. Atât grânele cât şi mai cu seamă viile se prezintă în cele mai bune condiţiuni. O mare parte de merit pentru bunăstarea viilor, îi revine şi băncei „Viticola", societate românească, care a pus la dispoziţia viticultorilor sufficiente cantităţi de piatră vânătă şi tot, pe preţuri ieftine.

■

Restabilirea de către guvern a drepturilor avuţi de liceul romano-catolic maghiar din localitate, a fost salutată cu bucurie de minoritatea ungurească şi prin aceasta s'a aplanat în mod definitiv o cauză care a produs până acum grave diferenţieri între minoritatea maghiară şi populaţia românească a oraşului.

Corespondent.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Marți 6 Iunie 1922.

Guvernul Statelor Unite a comunicat refuzul definitiv de a participa la conferința din Haga, sub motivul că aceasta nu ar fi decât o continuare a conferinței genoveze.

Considerentele invocate de guvernul din Washington în baza cărora America își motivează refuzul de a colabora la refacerea Europei, de fapt, nu sunt decât niște pretexte, adevăratul ei motiv trebuie căutat în interesele economice ale republicei de peste ocean.

După ce America, profitând de împrejurările războiului, a acaparat însemnate debușeuri de desfacere, pe care le avea industria europeană în America de sud și chiar în Extremul orient, în prezent politica ei de expanziune economică, tinde să concure alături de statele din Europa la cucerirea pieței rusești și cu deosebire la acapararea petrolului din Caucaz.

Din această cauză interesele economice americane se lovesc de acelea europene și mai ales de ale Angliei, datorită cărui fapt, Statele Unite în nici un caz nu puteau să participe la conferința europeană, cu atât mai mult, cu cât se știe că inițiativa acestei conferințe se datorește Angliei.

Intervențiunea pe lângă delegația britanică la Genova, făcută de plenipotențiarul Statelor Unite la Roma, atunci când se svonise că între Anglia și Rusia, a survenit o înțelegere în chestiunea petrolului rus din Caucaz, caracterizează pe deplin politica guvernului din Washington față de Europa și confirmă în acelaș timp cele afirmate mai sus cu privire la atitudinea Americei față de conferința europeană.

Amnistia

— Textul decretului de amnistie — Cine vor fi amnistiați —

Monitorul Oficial publică azi decretul amnistiei. Articolul prim: Dintre infracțiunile contra siguranței interioare și exterioare a statului, prevăzute de art. 53 titlul 2, adițional din codul justiției militare și art. 67—93 inclusiv din codul penal și săvârșite până la data publicării decretului de față, sunt și rămân amnistiate următoarele: ca provocare sau participare la greve, fie că au fost pedepsite de legea asupra conflictelor colective de muncă, fie de articolul 53 titlul 2 adițional, din codul justiției militare sau de articolul 22, 225—226 din același cod; Propaganda clandestină sau publică de idei în potriva formei de guvernământ și a ordinei sociale și politice săvârșită prin grai viu prin întruniri prin presă, broșuri, manifeste sau ori ce alte mijloace, în afară de cazul când acele scrieri au fost răspândite în cătărmi; faptele care cad sub prevederile legii asupra spionajului în timp de pace, comise până la publicarea decretului de față, afară de cele enumerate la art. aliniatul A. B. C din aceași lege; Infracțiunile săvârșite după 1 Aprilie 1921 de personalul instituțiunilor militarizate în timpul sau cu ocazia serviciului încredințat lor; Contravențiile la ordonanțele date de comandamentele militare după 1 Aprilie 1921 pe baza legii stării de asediu; Contravențiunile săvârșite de supuși români la legea asupra pașapoartelor și la ordonanțele comandamentelor militare privitoarele la trecerea frontierei, afară de cazurile când infractorul s'a făcut vinovat și de alte fapte pedepsite de legile penale și chiar dacă aceste fapte sunt amnistiate prin prezentul decret; Rebeliunile prevăzute și pedepsite de art. 170—179 C. P.; Delictele electorale și de presă.

Articolul 2. Beneficiază de dispozițiunile acestui decret, infracțiunile nedescoperite sau în curs de cercetare, de instrucțiune sau de judecată precum și cele pedepsite și executate sau acelea care au făcut subiectul vre unui decret de grațiere.

Articolul 3. Sunt escluse dela amnistie următoarele fapte:

1. Crimele și delictele de înaltă trădare (Art. 67—93 inclusiv); Cele contra siguranței exterioare și interioare a statului, afară de cele prevăzute la art. de mai sus al acestui decret; 2) Spionajul militar; 3) Infracțiunile prevăzute de art. 1. din acest decret săvârșite de militarii activi sau cei de rezervă aflați sau chemați sub drapel precum și cele judecate și pedepsite în contumacie, ori care ar fi calitatea vinovaților; 4) Atentatele, tipărirea sau raspândirea de manifeste prin care se îndeamnă la săvârșirea atentatelor sau la depozitarea de bombe, muniții și materiale explosibile precum și depozitarii unor asemenea materiale sub același scop.

Articolul 4. Drepturile pecuniare ale părților lezate, din infracțiunile care se amnistiază, prin acest decret rămân neatinse și pot fi urmărite pe cale civilă. (Rador.)

TELEGRAME

Sfârșitul lui Lenin?

Wolthanau confirmă că Lenin a avut un atac de apoplexie. Radec și Litivinof și întreaga delegație Rusă la Berlin, a fost rechemată telefrafic.

Plecarea familiei regale la Belgrad

Aseară la orele 7, familia regală cu suițile, au plecat la Belgrad. Pe tot parcursul străzilor o mare mulțime a făcut ovațiuni. Intreg orașul a fost împodobit. Azi dimineață familia Regală a sosit la Turnu Severin și s'a îmbarcat pe iachtul Ștefan cel Mare care a fost splendid împodobit.

D-l Veverka ministrul Cehoslovaciei la București a plecat azi dimineață la Belgrad ca să aziste la căsătorie ca delegat al Cehoslovaciei.

Moartea lui Duiliu Zamfirescu

Duiliu Zamfirescu cunoscutul scriitor, fost președinte al Camerei sub guvernul averescan a murit eri la mănăstirea Agapia din cauza unei intoxicații alimentare.

Festivitățile dela Verdum. Relațiile dintre Statele-Unite și Franța! Politica Franței. Un important discurs al lui Poincarei.

Paris. — Cu ocazia predării medaliei oferită orașului Verdun de către Statele-Unite, ambasadorul American Henrick a adus omagii Franței care a luptat ca șampion al păcii și și-a exprimat dorința ca Germania să înțeleagă sinceritatea și încrederea îndreptată pentru cauza păcii. Prietenia Franco-Americană va dura cu toate desacordurile și va ușura tratativele pentru a se face concesiuni reciproce. America va trebui să facă totul pentru ca Victoria să fie așa după cum a fost visată.

Mulțumind, primul ministru Poincare a lăudat vitejia Americană si a declarat că poporul American face dreptate Franței pe care pe nedrept a fost învinuită de imperialism.

Oameni de bună credință înțeleg că Franța este hotărâtă să nu mai îndure suferințele din trecut. Eu va trebui să-și mențină forțele în serviciul pretentiunilor relativ la justele îndemnizări promise. Franța ar putea fi judecată cu severitate dacă ar voi să ridice pretențiuni oprimând alte națiuni și refuzând ori ce aranjament pacinic. Dar Franța nu nutrește asemenea gânduri.

Ea a făcut față de Germania dovada moderațiunii extreme, plătind până acum 24 miliarde franci pentru refacerea regiunilor devastate. Populația Verdunului are dreptul să obțină realizarea promisiunilor Germaniei și nu poate fi jefuită fără ca jefuitorul să fie pedepsit

Primul și cel mai mare magazin de PIANE din România Mare
I. TRISKA Cluj,
Strada Șaguna (fosta Bartha M.-u.) No. 14.
Telefon 419

977

Au sosit piane noi.

„Kristály"
Cluj (Kolozsvár)
Vopsește și curăță
Văpsitorie de lână bumbac și blănărie.
Lucrurile trimise prin poștă se ispravesc iute și regulat
Lloyd 557 1817

Reclame este sufletul comerțului.

Pantaloni de tennis Lei 260
Soccо de Luster Lei 560
1588 la Firma
M. Neumann
Magazin de mode pentru bărbați, fete și băiați
Cluj, Piața Unirii No. 14

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.
Banca Mobiliară
Soc. An.
Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 și 725

Cumpără și vinde soiu de monete streine. Concurențe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.
Lloyd 605 1819

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

S.A DESCHIS
în Cluj Piața Unirii No. 15 în locul fost D. S Raftopol cel mai mare și modern
Magazin de Bijouterie
H. S. BRAUNFELD
1786 din firma
Fenyő și Braunfeld
asortat în permanentă cu
Bijouterii fine. Ceasornice de precisiune. Argintărie.
Prețurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

„Cag"
Telefon 933 CLUJ Telefon 963
Depozit permament din autocamioane GRAEF C. STIFT de 5 tone. Automobile de lux fabricațiune de primul rang, cu garanția fabricilor se pot furniza prompt.
Radio 2391 1847

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod sdelal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Mare stoc de Cauciucuri Michelin Cablé pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ,
Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 270

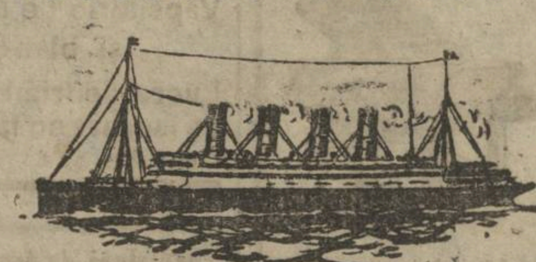

CUNARD LINE

Plecări regulate săptămânale cu vapoare de mare viteză în AMERICA și CANADA

Traversare în 4½ zile. — Cel mai mare lux și confort. Pasagerii sunt rugați ca să trimită IMEDIAT, pentru obținerea NUMĂRULUI de VIZĂ, Pașaportul; Actul de naștere; Certificatul de moralitate; Actul prin care se face dovadă de timpul cât a locuit în comuna ce părăsește; 4 Fotografii și Affidavit (cerere) dela familie sau rudele din America.

HOLLAENDISCHER LLOYD

Cu plecări regulate în ARGENTINA, BRASILIA și MEXICO Cu vapoare mari și frumoase. Traversare rapidă. Informațiuni detaliate se dau gratuit de

CUNARD LINE. 1830

Bucuresti — 52 Calea Victoriei 52 — Bucuresti

Doresc să eau ore de **LIMBA ROMÂNĂ** dela un profesor de liceu sau profesoară inteligentă, adresa la administrație. 1826

Intreprindere internațională
alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

CARTON GUDRONAT
pentru acoperișuri 1771

se predă prompt și cu vagonul, în toate calitățile obicinuite în comerț de către Societatea Anonimă „Alpha" fabrică de produse chimice Cluj, Piața Ștefan cel Mare 4 și de către filiale și fabrica ei Arad, Str. Bercsényi No. 32

Adresele telegrafice: „Chemocorvin" Cluj „Alpha" Arad Telefon: Cluj 314 Arad 777

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu

Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

46414, 23308, 14978, 30470, 46538, 16222, 29333, 39011, 5484, 8078
11316, 31903, 9683, 47489, 39556, 43796, 36926, 30655, 37055
45120, 46310, 23479, 49466, 17478, 21230, 21231, 41299, 17009
13439, 36421, 14493, 15514, 32704, 49418, 48511, 6837, 27198
559, 4806, 5832, 42652, 35440, 1298, 9823, 4238, 47229, 38763
40468, 48370, 9993, 2529, 8249, 5592, 31739, 2894, 38917, 21461
18894, 6724, 40080, 43949, 657, 25835, 4918, 5573, 32501, 34855
35628, 5573, 29244, 31371, 22650, 44489, 27445, 22124, 43007
7398, 10839, -35233, 39734, 43237, 43772, 24241, 35552, 21085
13235, 28062. 47348, 47347, 18442, 17377, 24901, 12545, 41419
46722, 14702, 19971, 6298, 30320, 37017, 44077, 15883, 15826
646, 13516, 35948, 30295, 40141, 21099, 11603, 27768, 21141, 37933
28807, 2343, 31677, 14228, 12955, 12150, 15502, 38023, 8734. 27071
39078, 26148, 41026, 23954, 4097, 10517, 13483, 36407, 29174
6107, 20517, 20562, 36338, 24540, 24539. 6781, 32170, 44708, 33605
45686, 45678, 22926, 28180, 30003, 41626, 11012, 24248, 13907
36593. 43828, 43345, 20586, 1123, 23266, 36579, 38821, 37364
8706, 130, 2473, 8612, 26179, 41662, 4122, 42296, 929, 33912 4476
29445, 105, 7830, 32435, 13835, 42872, 29164. 6040, 8305, 18144
18707, 11551, 17327, 2076, 25580, 33184, 31239, 756, 42327, 42305
6183, 35614, 35953, 43860, 982, 8488, 22356, 2625, 27054, 5108
21014, 1106, 17176, 7903, 12880, 17243, 11716, 1299, 7480, 38193
44723, 38792, 33979, 3292, 46998, 28477, 25291, 16750, 40389
7417, 44329, 8900, 38595, 41066, 35046, 18941, 36032, 29131, 47230
40779, 24763, 33457, 49950, 28378, 32488, 32770, 25508, 31779
31234, 13463, 47996, 21102, 32073, 41196, 2495, 9119, 41870, 21081
18668, 79, 40519, 4775. 35836, 35145, 10454, 26318, 6116, 47746
7212, 12684, 5994, 42047, 6219, 8853, 10829, 17341, 303, 18306
1865, 21405, 27074, 35741, 44813, 30542 32497, 38752, 33024
41658, 39346. 14744, 42316, 26938, 29113, 27193, 41750, 20857
25778, 6092, 34868, 26310, 45103, 4430, 5833, 41527, 45347, 42821
20349, 23904, 45557, 38474, 4685, 17328, 27447, 38208, 28706
7695, 14831, 10598, 32830, 15590, 3780, 43129, 48459, 34878, 48519
37609, 47566, 455. Seria S. Nrii 41478, 29517, 27279, 17330, 25279
17330, 25279, 21112, 18501, 26880, 29062, 43808, 10764, 37127
13140, 25393, 32228, 13963, 31917, 39761, 35926, 697, 8336. 49462

(Va urma.)

Să nu se confunde No. casei.

Casa de Imprumut pe Amanet
1600
Societate Anonima.
Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj.

Să nu se confunde No. casei.

Anunță onorata sa clientelă că acordă împrumuturi pe ori ce fel de obiecte: haine, bijuterii, mobile, titluri și libeluri cari ar putea prezenta garanție suficietă societății. Primeste depuneri spre fructificare cu 8% pentru depuneri pe termen fix și 7% pentru depuneri fără termen.

Condițiuni avantagioase. ◆ Intrarea și prin curte.

Casa de Imprumut pe Amanet Societate Anonima Cluj, Calea Victoriei No. 35, Cluj. Telefon 568.

Au sosit articole pentru băeți mici cu marca **„TETRA"** la magazinul de modo pentru dame și bărbați alui **Ténes** Calea Reg. Ferdinand 2
1738-I Telefon 591

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrațirea"

UN MEMORIU CU CANTEC

Memoriul uniunii maghiare privitor pe funcționarii unguri cari n'au depus jurământul

N'au trecut două săptămâni, de când uniunea maghiară și-a trimis la București delegația, pentruca să ceară guvernului — dintru început voia să o trimită deadreptul la Palat — reprimirea în serviciu a funcționarilor unguri care n'au voit să depună jurământul. Chestiunea aceasta a produs o oarecare vâlvă. Gazetele maghiare au pus coloane întregi la dispoziția uniunei maghiare, care a știut să se arate atât de puțin zgârcită în epitetele pe care le-a dat atunci guvernării românești.

A trebuit să vină un ziar de peste graniță, ca să documenteze uniunei magnaților unguri, că au fost inegali în atacurile pornite împotriva statului român, ba și mai mult, că a căutat să inducă guvernul în eroare.

Corespondentul din Cluj al gazetei maghiare vieneze „Bécsi Magyar Ujság", ne furnizează detalii, care aduc chestuinea funcționarilor unguri fără jurământ, într'o lumină cu totul alta decât acea, în care ne-au prezintat-o inițiatorii delegației. Ziarul amintit publică declarația unui deputat ungur din parlamentul României și din aceasta declarație, pe care n'o putem [illegible] tocmai pentru motivul că un deputat minoritar trebue să fie în curent uu chestiunile minorității pe care o reprezintă în parlamentul unui stat, aflăm, că nu numai că nu e exactă cifra funcționarilor fără jurământ prezentată de delegația pomenită, dar e și cu știință alcătuită, cu scopul învederat, dea forța la ministerul României tranșarea acestei chestiuni într'un chip cu totul altul de cât l-ar cere necesitatea reală.

Prin gazeta vieneză, deputatul ungur din parlamentul României-Mari ne informează, că din cele câteva mii de funcționari unguri cari n'au voit să servească statul român, aproape toți s'au angajat în cursul celor trei ani trecuți în servicii particulare și abea dacă mai sunt o sută, două de funcționari unguri fără jurământ, cari să nu 'și aibă existența asigurată.

E, deci, evident, că delegațiunea maghiară a prezintat guvernului cifre false. De aceea nici nu ne putem explica, de unde îndrăzneala cu care a atacat prin toate ziarele unguerești guvernul Român, câtă vreme știu că nu are dreptate, că a căutat să înșele pe guvernanții unui stat.

Chestiunea aceasta nu trebue însă să o privim în sine. E o generală analogie între ea și între toate acțiunile pornite împotriva statului nostru de către unguri, fie de aici, fie dela Budapesta. Dupăcum s'a exagerat chestiunea aceasta, tot astfel s'au exagerat toate chestiunile de care suntem acuzați la Liga națiunilor. Dintr'un fapt divers, dar de cele mai multe ori dintr'un neadevăr, ne-am trezit acuzați de cel mai rău tratament aplicat minorităților, în timp ce aceia cari ne acuzau, merg până la sălbătăcie în tratamentul de care 'și împărtășesc minoritățile din țara lor.

Deputatul ungur — despre care trebue să știm, că n'a fost recunoscut de către uniunea maghiară ne-a servit dovada nesincerității întregii acțiuni politice unguerești față de statele succesoare. Și fiindcă dovada vine din partea unui cunoscător, i-o primim cu atât mai mare satislacție.

Citiți pag. 8-a

Improprietărirea în Ardeal

— Bucuria populației —

Opera de dreptate socială — împroprietărirea populației rurale ardelene — începută în mod efectiv de guvernul dlui I. I. C. Brătianu, continuă spre satisfacția întregei populații.

Astfel în plasa Ludoșului de Mureș, imediat după alegeri judecătorul ocolului fiind somat prin telegrame să se transpoarte în comuna Grind-Cristur, a și luat dispozițiuni să se impartă sătenilor doritori de pământ, circa 1000 jug. din averea Statului român. — Inginerii lucrează la fața locului la planul conform căruia fiecare sătean își va primi porțiunea sa de pământ și pe toamnă — prin iubirea de țară și ordine a guvernului dlui Brătianu, fiecare sătean va trage brazdă în ogorul său propriu.

Tot în urma ordinelor autorităților superioare, judecătorul ocolului a terminat verificarea tabloului locuitorilor din comuna Lechința de Mureș, pentru ca din averea statului rom.-catolic din aceea comună, să se poată împărtăși poporul cu pământul de care are nevoe. Altă comună, unde de asemenea se va continua împroprietărirea este Ielandul-Mare, din averea Consistorului gr. ort. din Sibiu.

Am asistat la verificarea tablourilor din aceste comune și am constatat profunda bucurie și mulțumire a poporului față de acela cari nu-l uită și-i dă bucata de pământ meritată prin sacrificiul adus de el în războl. Pe măsură ce înaintează lucrările de expropriere, tot pe atât crește dragostea poporului față de Regele lui iubitor de țară și încrederea în guvernul actual, care dovedește atâta solicitudine pentru populația sătească ardeleană!

Misa.

Căutăm persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE în centru o casă frumoasă nouă și modernă cu 2 etaj, se poate prelua cu o locuința mai mare. Informații la Dunky Piața Unirii 10. 1829

DE VÂNZARE mobile și chipuri (tablouri) și vase str. General Gregorescu 2 fost Rákoci la superioară 1844

Inchirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 405.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

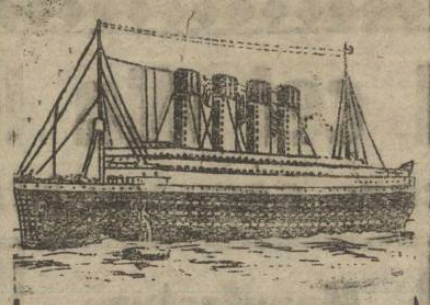

AMERICAN LINE-HAMBURG
ROTE STERN-ANVERS 1809
WEISSE STERN LINE-CHERBOURG
Cea mai mare Agenție de Vapoare din România
N. BRÜCK & Co.
BUCUREȘTI, Str. Șf. Vineri No. 1

Face cunoscut tutulor pasagerilor pentru America ca să se **trimită de îndată** recomandat **pașaportul** și documentele ce posedă spre a obține **număr de viză** dela Consulatul American.

In afară de pașaport trebue să fie adăugate:
1. Un act de naștere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul șade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.

Notați bine adresa
N. BRÜCK & Co.
București, Strada Sf. Vineri 1

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere** 30% pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

S'A DESCHIS MARELE DEPOZIT DE
Automobile, Autotractoare și Autocamioane
F·O·R·D
UN AUTOMOBIL FORD DE 22 HP. NOU, lei 85.000. Condiții de plată foarte avantagioase!
Telefon No. 999. PERRY CLUJ Calea Regele Ferdinand 99
Se găsesc toate felurile de piese de schimb, 1823-a accesorii originale FORD.
Cu prețuri mult mai convenabile ca oriunde

Excesul de muncă, oboseală intelectuală sau fizică, vârstă înaintată, anumite boli, amorțesc puterile corpului însă nu definitiv, dacă se ia la timp
Siropul Stimulant cu Hipofosfiti Compus,
Preparat în Laboratorul
Al. Iteanu București,
Acest preparat redeșteaptă vitalitatea corpului slăbit, ca tonic puternic al sistemului nervos și al mușchilor.
1836 La Farmacii și Drogherii.

Reclama este sufletul comerțului

Au sosit la firma
Dick Jakab
și Fii
CLUJ

4 vagone
de manufactură
din Boemia, Germania, Anglia și Polonia; ce
RECOMANDĂM
după notă
ENGROSS
fără concurență:

30.000 m. pânză pentru perdele 80 cm. lată à 13 Lei
20.000 m. l. molinos 80 cm. lat. à 24 Lei
2300 m. l. molinos franz. 80 cm. lat. à 25 Lei
30.000 m. creton colorat yard à 19 Lei
22.000 m. zefir lucin englez pentru cămeși în culori moderne à 25 Lei
25.000 m. dimdi volle à 25 Lei
40.000 m. zeug de vară 130 cm. lat. à 52 Lei
15.000 m. zeug de vară în lățime simplă à 32 Lei
40.000 bucăți năframe de reclam à 10 Lei
30.000 m. bucăți batiste à 4 Lei
10.000 m. grenadin în toate culorile 130 cm. lățime à 65 Lei
50.000 m. batist punctat și brodat elvețian à 45·50 Lei
12.000 m. Wassertuch 9/8 lățime à 28·50 Lei
15.000 m. pânză de Rumburg 9/8 lățime à 27·50 Lei
30.000 m. năframe brodate de Torno cu mătasă pe margină bucăți à 27·50 Lei
50.000 m. bucăți batiste de model à 4 Lei

Comandele din provincie se execută regulat prin poștă, cu rambursă.
1832

„FORESTIEREA FUNCȚIONARILOR"
societatea anonimă în Bistrița.

Prospect de emisie.

Se va înființa în Bistrița „Forestierea funcționarilor" societate anonimă în care scop se emite prospectul prezent de emisie și se învită Domnii funcționari și alți aderenți la semnare de acții.

Scopul general al societății este a ajuta corpul funcționarilor — lipsiți de vetrele lor proprii și expuși la volnicille proprietarilor de case — prin procurarea în preț ieftin al materialului lemnos necesar pentru edificarea casei proprii al funcționarului acționar. Prin acea că funcționarul va semna acții își va câștiga drept la procurarea materialului lemnos necesar la edificarea casei proprii, cea ce înseamnă o economizare de 40—50% din suma destinată pentru materialul lemnos.

Luând în considerare scopul desvoltării spiritului de solidaritate economică și împrejurarea, că prin ajutorarea corpului funcționaresc la ajungerea adapostului propriu simultan se ameliorează și criza generală de locuințe, societatea va putea interveni la guvern pentru esarândarea mai favorabilă a unei forestieră de stat și a pădurei pentru exploatarea necesară.

Pentru realizarea scopului de mai sus se înființează „Forestierea funcționarilor" pe timp nedeterminat cu un capital social de 1.000.000 repartizat în 4000 acții nominative à Lei 250·—.

Ca termin de subscriere se fixează ziua de 1 Aug. 1922.

Prospect pentru semnare de acții, prin Institutul de credit și economii, societate pe acții „Bistriția na" în Bistrița unde se va versa simultan cu semnare de fiecare acțiune câte 25 Lei din valoarea ei și câte 15 Lei ca spese de emisiune de o acție.

Ratele următoare se vor vărsa tot la „Bistriția na" între 20—30 a fiecărei luni ce urmează după închierea subscrierii tot câte 25 Lei de fiecare acțiune până la împlinirea sumei de Lei 250·—.

Acționarii au însă dreptul a vărsa odată mai multe rate sau chiar toate.

Ratele vărsate se vor cuita prin titlii provizori, iar acțiile definitive se vor elibera numai după vărsarea tuturor ratelor.

După sumele nevărsate la termen se vor socoti și încassa 8% interese de întârziere.

Societatea se va conduce provizor de o Direcțiune compus din 3 membrii aleși de adunarea constituantă ținând în 1 August 1922 în edificiul institutului de credit și economii „Bistriția na" societate pe acții în Bistrița (strada lemnelor).

Fondatorii au dreptul de a selecționa ori reduce subscrierile ce se oferă, precum și a fixa suma emisiei în plus sau în minus dela un milion de Lei.

Bistrița, la 1 Maiu 1922.

1834 FONDATORII:

Solomon Haliță m. p.
prefectul jud. Bistrița-Năsăud.

Dr. Octavian Filipan m. p. prefect, Dej.
Dr. George Ciupe m. p. subprefect, Dej.
Dr. I. Pop m. p. primar, Dej.
Victor Hermann m. p. consilier, Dej.
Dr. Romul Micșa m. p. deputat, Dej.
Dr. Liviu Micșa m. p. senator, Dej.
Dimitrie m. p. adm. financiar jud. Solnoc-Dobâca.
Nicolau Hendea m. p. propr. de moară, Huzmezeu-Șărmășag.
Gregoriu Onóe m. p. notar I jud. Bistrița.
George Curtean m. p. director de bancă, Bistrița.
Dr. Ioan Moldovan m. p. director de bancă, Dej.
Leon Mihaese m. p. al II-lea primnotar județan Bistrița.
Dr. Iulian Chițul m. p. medic primar de județ, Bistrița.
Dr. Albert Kräuter m. p. primnotar județan Bistrița.
Sanchen m. p. primar, Bistrița.
Dr. Victor Moldovan m. p. deputat, Bistrița.
Robert Scholtes notar, Bistrița.
Schlesinger Gustav m. p. funcționar, Bistrița.
Leonida Bancu m. p. farmacist, Bistrița.
Gustav Zikeli m. p. proprietar de tipografie, Bistrița.
Macedon Linul m. p. director școlar, Bistrița.
Gregoriu Ilieș m. p. șeful oficiului postal, Bistrița.
Gustav Gondosch m. p. primpretor, Bistrița.
Vasile Moisi m. p. pre or, Năsăud.
Alexandru Câmpean m. p. primpretor on., Bistrița.
Ernst Szigethy m. p. conducătorul ferestreului a firmei „Frații Neuberger" în Romuli.
George Matheiu m. p. proprietar de tipografie, Bistrița.
Iuliu Pop m. p. secretar, Romuli.
Rebrișorean George m. p. director al Federalei, Bistrița.
Iuliu Deutsch m. p. administratorul firmei forestierei soc. pe acții în Gura-Fiadului.
Dr. Leon Halberg m. p. medic cercual, Tecia.
Izidor Bodescu m. p. secretar, Salva.
George Crângu m. p. administrator financiar, Bistrița.
Menyhért Bermann m. p. funcționar, Salva.
Gavril Mureșian m. p. șef de secția, Bistrița.
Grigoriu Pușcașiu m. p. șef de secție, Bistrița.
Grigore Ruja m. p. subșef de secție, Bistrița.

Pentru vizitatorii Clujului şi cei din localitate.

Rubrica comercianţilor bine asortaţi care servesc bine şi eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick şi Fiu Engros şi Detail.	Bata
Central	Atlantica		Iuca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
	Automobile	Emke	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj şi Ţesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Rezultatul alegerilor din Ungaria

Cinci miniştri căzuţi. Potopul balotajelor. Iredentismul n'a putut pătrunde în parlament

In 28 Mai, după cum am anunţat s'au început în Ungaria alegerile generale, învederea căra atât opoziţia cât şi guvernul şi mai cu seamă asociaţiile civile iredentiste au făcut pregătiri din cale afară de mari, de o lună de zile. In cele cinci zile cât au ţinut alegerile, publicul şi presa din întreagă Ungaria au fost nespus de agitate, fapt, care se explică cu prisosinţă prin amănuntele pe care le dăm mai la vale.

După cum s'a aflat din primul moment, guvernul Bethlen avea asigurată dela început majoritatea necesară, deşi sforţările opoziţiei au fost neasemuit de mari şi deşi la grupările politice protivnice guvernului, care au mai luptat împotriva lui şi'n alegerile şi luptele politice de până acum, s'au alăturat şi socialişti, care mai cu seamă în capitală aveau şanse foarte mari. Lupta a fost prin urmare aproape egală. Cu toate acestea opoziţia n'a luat din cele 175 circumscripţii, din câte s'au publicat rezultatele, decât 37 mandate.

Partidul unitar al guvernului a luat 133 de mandate, iar restul de cinci au fost obţinute de către independenţi, a căror majoritate sprijineşte guvernul.

Cu toată această mare majoritate, guvernu Bethlen a suferit o grea lovitură în ce priveşte pe membrii consiliului. Cinci miniştri au căzut adică, respectiv între câţiva dintre ei şi'ntre candidaţii opoziţiei s'a declarat balotaj. Insuşi ministrul de interne Klebelsberg Kunó, a căzut la Sopron faţă de un socialist.

Această lovitură pentru guvernul maghiar e, echivalentă cu o înfrângere.

Un alt fapt, care mai trebue reţinut din alegerile generale maghiare, e, că 55 la sută dintre parlamentarii acum aleşi, sunt parlamentari noui. Inlăturarea aceasta a vechilor oameni politici şi mai cu seamă că s'a făcut în nişte alegeri deschise, este un fapt de capitală importanţă în noua viaţă politică maghiară. Evident, că printre vechii căzuţi acum, nu sunt numai extremiştii dreptei, habsburgiştii lui Friedrich şi Andrássy, ci sunt mulţi şi dintre guvernamentali. Cât despre opoziţie, e nedoios firească explicaţia pe care ne-o serveşte faptul, că nu s'au făcut alegeri secrete.

Pentrucă să avem o icoană fidelă a situaţiei membrilor guvernului, considerăm util să aminttim numele acelora dintre ei, cari n'au putut să ajungă la mandate, cu toate avantajiile ce li-au dat nişte alegeri deschise şi destul de agitate.

Sunt în afară de Klebelsberg miniştrii Tomcsányi dela justiţie, Bernolák dela ocrotirile sociale, Hegyeshalmi dela industrie şi comerţ şi Vass, ministrul cultelor, care s'a făcut cunoscut străinătăţii acum un an şi astă toamnă, când a fost delegat de guvern să trateze cu regele Carol înapoierea în Elveţia.

Dar nu numai această cădere a miniştrilor lui Bethlen trebue să ne oprească luarea aminte. Ci, poate şi mai mult decât aceasta, faptul că asociaţiile iredentiste n'au putut să parvină în parlame t. Care sunt aceste asociaţii, se ştie. E acea vestită tovărăşie a „Ungurilor deşteptaţi“, apoi „Möve“ etc, care după ce au terorizat pe cetăţenii paşnici din Ungaria şi mai mult străinătatea, au căutat, ca la fel cu fasciştii italieni, să se impună şi parlamentului.

Poate lupta cea mai dârză pentru ajungerea la mandat a lor a fost, vestitul terorist Gömbös, organizatorul propagandei antiromâne, şi-a făcut de cap acum, pentruca să 'şi poată trimite oamenii în parlament. Cu toate acestea un singur ungur deşteptat a putut să se facă ales. Pentru noi şi pentru celelalte state succesoare faptul acesta e de o importanţă mare. E dovedirea celuilalt fapt, că deşi sunt animaţi de sentimente nu prea prietenesti nouă, alegătorii unguri nu adoptă cu toţii soluţiile şi îndemnurile teroriştilor.

Toate aceste constatări nu sunt definitive. Sunt anume mai bine de 45—50 balotaje şi 'n afară de aceasta nu se cunosc nici rezultatele din cele 44 circumscripţii (printre ele şi circumscripţiile din capitală), în care s'au făcut alegeri secrete. Ori, opoziţia şi mai ales socialiştii budapestani, speră să obţină în aceste 44 de circumscripţii, dacă nu majoritatea mandatelor, cel puţin un număr considerabil. E mai probabil însă, că în cele mai multe se vor face alegeri parţiale şi 'n acest caz, numărul balotajelor va fi aproape de 80.

Noui măsuri pentru aprovizionarea Clujului

Urcarea continuă a preţului articolelor de pe piaţa acestei localităţi cu o atât de mare populaţie de oameni cu bugete reduse, a îndemnat autorităţile să recurgă la un nou mijloc, unul care s'a dovedit eficace într'altă parte, la Bucureşti, oraş cu atât de multă lume şi de scump trai. E vorba despre acea cotă din articolele ce se exportă, pe care exportatorii trebue să o dea pentru populaţia capitalei. Măsura s'a dovedit excelentă. Dând 33% din articolele pe care le exportă, negustorii au putut şi să 'şi facă afacerile fără să se resimtă şi au contribuit şi la ieftenirea traiului, chiar într'o măsură atât de mare, încât provincia a 'nceput să fie mai scumpă decât capitala.

Constatarea aceasta a dat prefectului Clujului îndemnul, să ceară guvernului, ca pe lângă cota de 33% pe care trebue s'o livreze pieţii bucureştene, exportatorii să fie obligaţi să dea una, negreşit nu atât de mare, pentru populaţia Clujului.

Un apel către voluntarii români

Iubiţi camarazi,

Corpurile de voluntari formate pe toate fronturile războiului mondial au avut, fără îndoială, un rol mare şi hotăritor, vădit mai ales la conferinţele de pace, în ce priveşte realizarea dreptăţii între naţiuni. Din acest motiv naţiunile conştiente de ceeace a însemnat, omeneşte într'un moment decisiv, jertfirea de sine, pentru dorul de independenţă naţională, a acelor valuri de „trădători de patrie“ ce nu conteneau a se ivi, crunţi şi hotăriţi, de pretutindeni —, se simt datoare să împărtăşească de o deosebită consideraţiune aceste voci întrupate ale sângelui strămoşilor, şi cu concursul şi jertfe chiar din partea Statului îi organizează în uniurni cu scopul de a lăsă urme şi semne vii de iubire de neam pentru urmaşi.

Cu idealul de totdeama în sufletele noastre, cu aceeaş fermă hotărire de a-l păstra şi a-l împărtăşi şi altora, noi voluntarii României, vom prinde momentul ce ni se pare potrivit, pentru realizarea acestei Uniuni. Convinşi de necesitatea ei, în consfătuirea din 28 Mai a. c., peste 50 foşti ofiţeri voluntari au luat hotărîrea de a convoca la un congres pe toţi voluntarii români cari în cursul războiului au fost înregistraţi fie în cadre de corpurii independente, fie în cadrele vre-unei armate aliate —, şi spre acest scop au ales un Comitet de iniţiativă, încredinţându-l cu elaborarea unui proect de statute şi pregătirile necesare organizării congresului, precum şi cu darea de seamă a lucrărilor vechei conduceri în vederea descărcării ei.

Ziua congresului s'a fixat pentru 21 Iunie a. c., orele 10 a. m. cu aducerea aminte de simbolica noastră zi înălţătoare când cu umbra strămoşilor obidiţi în spate şi cu suflul lor pe buze am pronunţat cel dintâi jurământ, din suflet curat, în faţa unui stăpân, în sfirşit al nostru.

Invităm dar cu dragoste frăţească pe voluntarii tuturor fronturilor la congresul acesta care, pe lângă scopul urmărit, va fi şi un prilej de caldă îmbrăţişare a celor ce nu s'au văzut de mult şi o zi de serbătoare între cei cari, împrăştiaţi şi neştiind unul de altul, au fost purtătorii stindardului aceluiaş ideal.

Comitetul de iniţiativă.

Dela Soc. de educaţie fizică a femeii

— Comunicat —

Comitetul de iniţiativă a Soc. pe Educaţia fizică femenină din Cluj, aduce la cunoştinţa generală că în urma rezultatului neaşteptat de bun, care reese din listele de înscriere distribuite, a hotărît convocarea adunării generale de constituire, pe Duminecă 18 Iunie a. c. orele 10 a. m. în sala mare a prefecturii Judeţului, cu următoarea ordine de zi:

1. Cuvântul de deschidere de D-na Dr. Th. Mihali preşidenta comitetului de iniţiativă.
2. Expunerea scopului Societăţei, de d-l General Herbai
3. Declararea de constituire de d-a Th. Mihali
4. Desemnarea unei comisiuni pentru alegerea comitetului
5. Proclamarea comitetului ales
6. Citirea şi votarea statutelor
7. Cuvânt de încheere. (Aceste puncte se vor expune şi în ungureşte).

Doamnele şi Domnişoarele, cari din diferite motive nu s'au înscris încă în listele puse în circulaţie, se pot înscrie în decursul adunărei generale de constituire, sau în listele de înscriere depuse în acest scop la librăriile Ancă, Cartea Românească şi Lepage.

Afară de membrii înscrişi sunt invitaţi toţi cari doresc a sprijini înfăptuirea cât mai grabnică şi cât mai temeinică a Educaţiei fizice femenine în Cluj.

Din însărcinarea comitetului de iniţiativă
ss E Dr. Th. Mihali

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 532 • Opt Pagini 1 LEU Opt pagini • Vineri 9 Iunie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA CLUJ, STRADA IULI[illegible]3 (ETAJ II)
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI COMITE[illegible]
Director: D. TOMESCU
[illegible]a:
[illegible]IA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ——— 180 LEI
„ 6 LUNI ——— 90 „
„ 3 „ ——— 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

AMNISTIA

Un act d clemență, dear și un act de încredere în sănătatea morală a poporului român

Ziarele publică decretul de amnistie. Din cuprinsul lui se desprinde spiritul larg și generos în care a fost conceput. M. S. Regele și guvernul Său au întins vălul iertării peste toți aceia cari au păcătuit față de țară și de societate.

Toate țările cari au trecut prin război au fost nevoite după încetarea lui să purceadă la un nou război, un război înauntru de apărare socială împotriva curentelor dizolvante. Imensul cortegiu de nevoi și de dureri pe cari l'a târât după el războiul, dezechilibrul moral care a urmat, au creiat o stare de spirit prielnică acțiunilor anarchice și dizolvante. Dezorientate și încercate de suferință, massele plecau urechea la toate îndemnurile pe cari agitatorii la aruncau din belșug. Ordinea materială și morală se clătina. Curentele dizolvante o rodeau ca niște nenumărate legiuni de viermi.

Pentru statul nostru primejdia prăpastiei revoluționare era mărită prin vecinătatea Rusiei sovietice care-și făcuse un ideal din a stârni anarchia și războiul civil în România. O armată întreagă de agenți ai Moscovei lucra prin toate mijloacele de propagandă în scopul acesta. In acelaș timp Ungaria credea că înlesnind printr'o intensă propagandă alunecarea României în vâltoarea revoluției își va putea redobândi ținuturile pierdute prin război. Inconjurat de doi vecini cari făceau tot ce se putea pentru a ajuta, pentru a grăbi, pentru a provoca dezlănțuirea curentelor dizolvante dinăuntru, statul român se găsea într'o situațiune foarte critică.

La acestea trebuie să mai adăogăm și faptul că unele grupări politice pentru a'și ascunde caracterul de improvizație al înjghebării și lipsa lor de experiență politică, încurajau prin acțiunea lor de agitație propaganda dușmană și curentele dizolvante dinăuntru.

Amenințat la hotare și amenințat și înăuntru, statul fu nevoit să ia măsuri de apărare împotriva acțiunei dizolvante, care se dezvolta. Din pricină însă că la guvernarea țării se găseau oamenii unor partide „noui" fără experiență politică și fără știința conducerii, măsurile luate au întrecut câteodată prin asprimea lor marginile necesare. Prididiți de imensul număr al problemelor cari se cereau rezolvite dar pe cari nu le putea rezolvi, asaltați de primejdia anarchiei, ei și-au pierdut cumpătul și au întrecut măsura.

In războiul acesta de apărare socială, s'au comis desigur nedreptăți, s'au făcut uneori abuzuri, s'a procedat poate cu prea mare asprime. Ele însă erau inerente pentrucă războiul de apărare socială este mai dificil de cât războiul militar. Cel din urmă se dă împotriva unui adversar pe care-l cunoști, care are aceleași arme și mijloace ca și tine, iar celălalt se dă împotriva unui dușman nevăzut, care se găsește pretutindeni în acelaș timp, care te înconjoară. Era o luptă împotriva unei stări de spirit, care amenința ordinea socială în stat.

O amnistie care iertând vinele să repare și unele nedreptăți era necesară. Dar actul de elemență regală nu se putea face decât în condițiuni în cari principul ordinei n'ar mai fi fost primejduit. Guvernul actual izbuti prin politica sa să reintroneze ordinea morală în Stat. El a deschis calea spre normalizare. Dominând prin autoritatea și capacitaea sa situația guvernul a înțeles să păstreze ordinea nu oprimând ci rezolvind problemele cari încearcă țara.

Rezultatul alegerilor dovedi că massele au maturitatea politică necesară și că ele nu mai se lasă atât de ușor seduse de vânturătorii de vorbe. Au înțeles toți că fericirea unei clase sociale nu se poate realiza prin distrugerea statului și a celorlalte clase ci numai printr'o solidaritate a tuturor energiilor naționale.

In atari condițiuni actul de iertare al Regelui se putea săvârși.

România s'a înfăptuit câștigând războiul militar la hotare, dar pentruca noul stat român să poată trăi el trebuia să câștige și războiul de apărare dinăuntru. După trei ani de frământări ordinea și sănătatea morală a țării au obținut o strălucită victorie. Amnistia acordată acum este consecința acestei victorii.

Duiliu Zamfirescu

La mănăstirea Agapia a încetat din viață scriitorul și omul politic Duiliu Zamfirescu, Răpus de-o moarte întâmplătoare, el ne părăsește pe neașteptate, curmând firul unei activități literare din cele mai frumoase, unei activități politice încă embrionare.

Cizelator fin și aristocrat, mare parte din poeziile lui vor rămâne ca un șirag de perle alese, stropi gingași și străvezii de rouă, pe fondul sbuciumat al literaturei noastre. „Harpista", „Culcate-s romaniței", „Barza" vor păstra întotdeauna savoarea unei gândiri mândre, unei conștiințe ferite de nevoile vieții unui suflet îmbătat de seninul nestârșit al artei și nepăsător de durerile ce clocotesc alături.

Lucrările în proză nu vor avea pe de-antregul norocul poeziilor. Realismul scriitorului decedat, nu are nici pe departe frăgezimea versurilor sale; culoarea lor aproape că-i lipsește în întregime. Romanele sale vor rămâne însă, în deosebi „Viața la țară" și „Tănase Scatiu", nu numai ca fidele redări ale societății noastre de sus într'o anume epocă; dar și prin unele calități de povestire, în special printr'o dibace mânuire a dialogului.

Dar în țara noastră de țărani, chiar ca document, romanele lui sunt lipsite de însăși condițiunea lor esențială, de cuprinderea în întregime a vieței și a societății în mijlocul cărora se petrec. „Viața la țară" e de fapt „Viața la conac"; țăranul e aproape necunoscut aristocratului scriitor. Il interesează numai atât cât poate să-l distreze; încolo nu-l vede decât în grup compact, un nor negru și amenințător pe orizontul vieței fără grijă, boerești. Și nu acesta este țăranul nostru.

Mai cunoscător se arată Duiliu Zamfirescu al vieței din orașele străinătății, ale Italiei bună oară, sub cerul senin al cărora în prozator se trezește poetul din „Fără titlu" și din „Alte orizonturi". Și aci ne plecăm din nou în fața străl lucitului artist al versului.

Dar omul politic nici n'a avut răgazul necesar să ni se arate în întregimea puterilor sale. Ne-a lăsat impresiunea fugară doar a unei treceri impetuoase prin vălmășagul luptelor politice. Incolo nimic.

Și poate că e mai bine numai atâta. In vremea aceasta de deștep tare a masselor populare și de violentă validitare a drepturilor lor, aristomratul cu porniri trufașe de cavaler medieval în vorbă și în ar fi însemnat un anacronism.

Ne amintim de discuția, căreia i-a dat naștere la Academie, când a negat orice originalitate, orice însușire, orice vitalitate poesiei populare. Cum putea omul acesta să prezideze la cârmuirea straturilor societății românești, în epoca reformei agrare?

Așa, Duiliu Zamfirescu moare în plină lumină, în plină glorie a talentului și a statorniciei caracterului său. Blazonul pe care nici o clipă a vieței lui n'a uitat să și-l arate, ori cărui întâlnit în

străluci neîntinat pe mormântul său. El nu va reprezenta în perindarea vremurilor viitoare numai amintirea unui om de viță sau amintirea unui neam albastru; el va însemna și amintirea unei simțiri nobile, a unui suflet ales, a unui artist aristocratic. Blazonul lui va avea un senz în cuprinsul actualității democrate.

Statul recâștigă

încrederea contribuabililor

Am arătat la timp, faptul îmbucurător, care s'a observat cu prilejul întocmirei budgetului pe anul curent; că veniturile statului care provin din impozite au depășit cu mult încasările din anii anteriori. Astfel impozitele directe, față de cele 9 milioane lei, cât s'au ridicat anul trecut, au dat anul acest 49 milioane, adică un plus de 40 milioane.

In general întreg budgetul anului acestuia a fost superior celui de anul trecut. Intr'adevăr în Aprilie 1921 nu s'a putut încasa decât 365 milioane lei; pe când în Aprilie curent s'au încasat 598 milioane, față de 497 milioane cheltueli; cea ce denotă un excedent anul acesta de 83 milioane.

Încăput în mâinile unor oameni experimentați, nici nu se putea ca budgetul statului să nu dea un bilanț atât de satisfăcător. La anul fără îndoială, rezultatele noi fi și mai strălucite, opera de refacere și regenerare întreprinsă de actualul guvern, începând pe toate terenurile cu o energie cu totul neobișnuită în anii de după războiu.

Pe pe altă parte seriozitatea cu care se lucrează acum pentru refacerea noastră financiară, a avut darul să producă o puternică încredere în masele cetă eneșți. Publicul văzând sporul financiar al țărei colaborează cu tot interesul la ieșirea din greul impas bănesc, în care ne-am sbătut până acum. Oamenii își plătesc dările cu bună voință și încredere; spiritul datoriei față de țară se reintoarce în sufletele anarchizate de conflagrațiunea mondială prin care am trecut și de lipsa de pricepere a celor cari au încercat în zadar anii trecuți să ducă țara la un liman salvator.

Faptul, pe care-l relevam la începutul acestui articol semnifică tocmai această constatare. Suma obținută din impozitele directe, întrece anul acesta cu 40 milioane, suma obținută anul trecut. Diferența e prea mare, prea bruscă, pentru a dovedi pe de-antregul că spiritul care animă pe contribuabili anul acesta, este cu totul altul decât spiritul de anul trecut.

Birurile fără îndoială nu ușoare, din cauza vremurilor anormale prin care trecem nu mai sunt privite de public așa cum erau privite anul trecut, cu spaima cu care bieții români pe timpuri priveau dările din epoca fanarioților. Cea mai mare parte din impozitele actuale sunt desigur tot cele de anul trecut. Dar deosebirea este că anul trecut, contribuabilul se uita la banul pe care-l dădea țărei, cu durerea celui care știe că nu va trage nici un folos din partea statului încasator. Era atâta incurie, atâta lipsă de mâini destoinice și energice, că publicul își închipuia banul dat perceptorului, ca aruncat pe gârlă.

Somități financiare răsăreau pretutindeni, cele mai ingenioase și mai irealizabile planuri de refacere se propuneau din toate părțile; cele mai bizare fantasmagorii financiare se debitau cu nespusă lesniciune prin toate cafenelele. Iar realitatea crudă a decăderei își urma neturburată procesul; falimentul rânjea amenințător pe orizontul celui mai apropiat viitor. Și oamenii înțelegeau cu groază, că scăparea nu va veni nici odată; că înlăturarea dezastrului nu se putea obține decât de azi pe mâini, prin cârpituri efemere, din împărțirea pungei particulare, cu tot mai multiple și mai grele impozite.

Odată cu venirea guvernului liberal căderea vertiginoasă a leului a fost întreruptă brusc; impozitele au fost limitate la cea ce era cu putință să se încaseze; aberațiile financiare au fost înlăturate din proectele de refacere. Pe de altă parte publicul observa că grație transporturilor viața începea să se normalizeze; bogățiile țărei căpătau încetul cu încetul posibilitatea de a se valorifica; avutul particular era pus la adăpost de plaga intermediarilor.

O mulțime de alte motive, pe lângă cele de mai sus făceau să crească autoritatea statului în ochii cetățenilor săi; omul da ceea să se cuvenea Țărei cu încredere în viitor.

Iată de ce încasările anului acestuia au fost superioare celor de anul trecut. Și rezultatul acesta îmbucurător a avut loc în Aprilie. De atunci, până acum transporturile s'au îmbunătățit simțitor; tratativele pentru consolidarea bunurilor de tezaur merg pe cea mai îmbucurătoare cale; succesele diplomatice obținute de primul ministru la Genova au întărit mult creditul politic al țărei noastre în străinătate. De pe acuma deci, avem tot dreptul să ne așteptăm la adevărate surprize pentru anul viitor.

Știrile zilei

Ce este Liga Națiunilor. O cuvântare a lui Bourgeois

Paris. — La academia de științe, în prezența dlui Millerand, dl Bourgeois a vorbit despre liga națiunilor arătând că aceasta a fost înființată pentru scopurile comune ale națiunilor. Liga națiunilor nu este supusă statelor și constituie un organism consacrat principiilor umanitare pentru validarea tuturor hotărârilor pacifice, liga rămânând la dispoziția guvernelor cari au creat-o, neputând angaja suveranitatea lor și reprezentând forța lor morală, fiind un instrument prețios pentru desvoltarea civilizației.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Constantin Pavel

In viața muzicală a Clujului există o personalitate artistică, care cu drept cuvânt a cucerit inima publicului; este Constantin Pavel. Cine a urmărit mersul continuu ascendent al Operei române, cine a reflectat cât de puțin asupra greutăților pe care e prezintă în general o asemenea instituție și în special la noi în țară, cine vede și ascultă azi un spectacol de operă, acela are de ce să fie recunoscător acestui artist.

Intradevăr un asemenea spectacol se prezintă „ca un tot" perfect închegat, în care partea muzicală, partea dramatică și partea spectaculoasă sânt de o potriva de studiate, de o potrivă de reușite. Spectatorul, cucerit neglijează să-și reamintească greutățile necesare unei asemenea reprezentații și uită adesea că fie care gest, fie care notă, fie care efect de lumină necesită o dublă muncă, una executivă și alta creatoare.

Intradevăr nu este suficient ca cineva să fie numai bun tenor spre a fi bun cântăreț de operă; calitatea vocală este numai una din multiplele cerințe ale operei față de artist. El trebue să realizeze un maximum artistic prin jocul său și prin interpretarea sa.

Aci intervine munca nevăzută și totuși creatoare a directorului de scenă, care conduce întreaga directivă artistică în care se mișcă acțiunea. Acelaș lucru se poate spune de realizarea mediului scenic, de realizarea exactă și totuși nouă a locului și a tipurilor, de costumarea personagiilor etc., toate reprezentând la un loc un edificiu architectonic, în care rutina nu este suficientă și în care inițiativa creatoare își are locul. Aci este marele merit al cântărețului Pavel; d-sa este acela „care creează" spectacole de operă este un artist, care nu poată române în cercul îngust al execuției vocale, căci pornirea sa impetuoasă îl duce profund și sigur în toate domeniile necesare artei adevărate.

Pavel este un literat, care analizează și studiază cu deamănuntul subiectul piesei și caracterele personagiilor; este un istoric, care cunoaște timpurile și oamenii și este un pictor, care ne dă emoțiuni puternice prin realizările sale scenice. El nu este un complet de meșteșuguri mul iple și mărunte, ci o personalitate artistică, ale cărui manifestări diferite sânt impregnate toate de aceiași distincțiune și nobleță. Pentru realizarea concepțiunii sale artistice, Pavel posedă o energie de fer, o energie care nu cunoaște nici piedica, nici odihna; este desigur și aceasta, un atribut al superiorității, căci adevăratul artist nu e un contemplatix ci un muncitor.

A lucra cu elemente începătoare, a fi ajutat de un personal technic nepregătit sau insuficient, ar constitui dificultăți de neinvins sau care ar învinge pe alt om; în această privință Pavel este un învingător și prin munca lui intensă, el triumfă sufletește.

Așa se explică cum toată lumea teatrală l'a văzut instruind pe coriști și pe figuranți, trudindu-se cu diferitele mașinării și resorturi ce nu funcționau, controlând până în cele mai mici amănunte costume, decoruri etc. ba bătând și cuele la anumite ornamente, pe care nimeni afară de el nu le înțelegea și nu le putea executa.

Repetițiile dela Operă sunt stimulate prin munca acestui extraordinar om, care se găsește pretutindeni și la timp, cu sfatul, cu bunăvoința și cu toată dragostea ce o are pentru instituția pe care o servește.

Constantin Pavel, pentru Opera clujană este și un adevărat profesor; toate elementele tinere, cari au debutat pe scena Operei și s'au perfecționat, pot fi considerate ca elevii acestui maestru dela care au învățat interpretarea scenică și siguranța technicei de operă. Când publicul răsplătește prin aplauze entuziaste pe artiști, Pavel trebue să știe că o parte bună din ele i-se cuvine lui; când simpaticii artiști, dna Lia Pop și Tr. Grozăvescu au repurtat la București succesele cunoscute, Pavel, trebue să fi simțit bucuria modestă dar sublimă, a profesorului căruia îi revine o parte din succesele elevilor.

Nu voi reaminti în aceste câteva rânduri activitatea națională a lui Pavel, care sub fostul regim, împreună cu valorosul profesor Crișan, cutreerau Ardealul, ducând contactul consolator și plin de speranțe.

Când se va aduna materialul pentru marea istorie a Ardealului se va analiza și activitatea acestor apostoli ai muzicei românești. De asemenea nu voiu vorbi despre Pavel ca artist; ca artist el aparține criticei muzicale. Nouă, publicului însă, ne aparține ca organizator, ca creator al vieței de operă la Cluj; noi știm că dacă la Cluj avem manifestațiuni de operă de valoarea celor ce au loc, acest lucru se datorește lui; noi și știm că la opera română există „o mână" care ține solid partea artistică.

Noi, cari găsim în muzică cea mai mare odihnă și mulțumire, noi îi suntem recunoscător.

Profesor *dr V. P... n*

Un monument în amintirea scriitorilor morți în răsboi

— Apelul „Societății Scriitorilor români" —

In vederea ridicării unui monument comemorativ al scriitorilor morți în războiu, „S. S. R." a lansat următorul apel, către public și diversele instituțiuni:

„Societatea Scriitorilor Români", socotind drept o pioasă datorie a se îngriji de cultul și memoria scriitorilor dispăruți, a luat inițiativa să le ridice busturi și să le îngrijească mormintele.

Comitetul a hotărît, pentru început să înalte două busturi, unul nuvelistului Emil Gârleanu, fost director al Teatrului Național din Craivoa, și altul poetului Mihail Săulescu, mort în floarea vârstei pe front la Predeal, pentru înfăptuirea României Mari.

Tot odată am luat inițiativa creărei unui fond permanent pentru îngrijirea mormintelor scriitorilor dispăruți, precum și ridicarea unui monument comemorativ colectiv închinat scriitorilor morți în război și anume. Haralamb Lecca, Ion Grămadă, Andrei Naum, căpitanul N. Vulovici, Ion Chiru-Nanov, ler, Const. Stoica, Chiru-Nanov, Oreste, M. Săulescu, căpitanul P. Ștefănescu-Vultur, rămânând ca lista aceasta să fie completată cu numele scăpate din vedere.

Avem toată încrederea că apreciind cum se cuvine scopul ce urmărim, veți binevoi să contribuiți la acoperirea alăturatei liste de subscripție, iar suma adunată o veți trimite pe adresa d-lui casier al „Soc. Scriitorilor Români", bulevardul Elisabeta 37, București.

Numele subscriitorilor vor fi publicate în ziarul „Universul".

Sumele subscrise până acum sunt următoarele:

Ministerul artelor, 10.000 lei; Teatrul Național din București 5.000; E. Săulescu, 2.000; Ministerul de finanțe, 4.650; Victor N. Popp, 500, D. Simionescu, 200. Total 22.350 lei.

Se cumpărăm 1733
dela Drogueria
„EMKE"
Proprietarul firmei:
Barkóczy Alexandru.
Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

Cetiți „Infrățirea"

⚘ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ⚘

Cronica dramatică.

Teatrul lui Ion Manolescu

Patru zile de reprezentație la Cluj: „Moartea civilă" de P. Giacometti, „Pelicanul" și „Tatăl" de Strindberg și „Strigoii" de Ibsen

D-l Ion Manolescu a ținut parcă să facă publicului nostru o prelegere de literatură dramatică, mai bogată în succese decât orice conferință. Intre cei doi grandioși pilaștri ai literaturei scandinave: norvegianul Ibsen ș suedezul Strindberg, marele nostru actor a întrodus siropoasa operă a lui Giacometti.

„Moartea Civilă" e fără îndoială o piesă de încercare pentru actorul care o joacă. Mai mult, structura dramatică a operii lui Giacometti e atât de șubredă încât fără o interpretare magistrală s'ar prăbuși de la primele replici. Lipsită cu desăvârșire de ceeace alcătuește trăinicia unei opere dramatice, nașterea și desfășurarea conflictului dramatic sub privirea cercetătoare a spectatorului, plină de conventionalismul unei modernitătă astăzi, „Moartea Civilă" nu mai impresionează. Narațiunile personagiilor cu tot lirismul lor fac milă, cerșind parcă emotivitatea care totuși întârzie să pună în funcție batistele, discret sau fără fereală.

Și câtă casnă în textul salvator din cușca sufleurului, și ce acrobație pentru a înșela sugestia artistică! Piesa nu are nimic care să-i îndreptățească prezenta pe scena unui teatru. Interesant nu e decât barbarul spectacol al spasmelor provocate prin otrăvirea cu stricnină. De la teatru eși cu mintea goală de orice gând, dar scârbit, tot așa de scârbit ca și dacă ai fi asistat la strivirea unui câne sub roatele unui automobil prea grăbit.

Iar alături în imediată posibilitate de comparare, realismul plin de durere pentru imperfecțiunile orânduielilor societății omenești al lui Ibsen, și naturalismul paradoxal, dar profund real omenesc, al lui Strindberg.

Cu toate astea, în vreme ce lui Ibsen i se interzicea la Londra și la Berlin reprezentarea „Strigoilor" ca vătămătoare moralei pubicle, Novelli cutreera Europa stârnind furtuni de aclamații și torente de lacrimi cu limonada dramatică a lui Giacometti. D-l Manolescu n'a făcut rău strecurând-o în repertorul turneului său. I s'a dat cu acest prilej o satisfacție pe care Ibsen n'a cunoscut-o în restul vieții sale.

Născută din credința nestrămutată în eficacitatea adevărului la temelia vieții sociale opera lui Ibsen înspăimânta lumea deprinsă a socoti fiorul sarbăd al unei gâdilituri, drept însăși emoție artistică. Zugrăvirea adevărului în toată goliciunea lui stranie, aceasta încerca Ibsen acum 40 de ani în „Strigoii" cu gândul că odată cunoscute păcatele, va urma și îndreptarea.

„Insttuția sacră a căsniciei" așa cum i se zice în societatea modernă este așezată pe baze nesănătoase, amorale chiar. La întemeiarea unei căsnicii ne interesează orice: zestrea, neamurile cu influență, ochii miresei și garderoba mirelui, dantura falsă a soacrei sau guta aducătoare de moșteniri a unchilor, dar niciodată sănătatea morală și trupească a soților și nici potrivirea celor două caractere ce vor trebui să ducă traiul sub acelaș acoperiș și să crească noui vlăstare bune societății.

Sacrificiile d-nei Alving — sacrificiile tuturor mamelor — nu folosesc la nimic. Copiii perpetuiază stricăciunea până cad loviți de gatism și imbecilitate, ca și nefericitul Oswald Alving.

Strindberg e în vădită contradicție. „Nora" lui Ibsen l'a îndemnat să ia contra femeilor atitudinea extremii opuse. Iar dacă necazurile îndurate de dramaturgul norvegian cu „Strigoii" l-au sdruncinat în credințele lui până a ajunge la amara filosofie din „Duș manul poporului", îndârjitul pe societate Strindberg a rămas solid la opiniile de unde nimeni și nimic nu-l mai putea clinti. De la cele 12 nuvele — predici contra căsătoriei, în care fiica Evei e fără milă învinovățită drept cauză a tuturor nefericirilor pământești, Strindberg a pășit în linie dreaptă la „Tatăl".

E fără îndoială multă exagerare în antifeminismul lui Strindberg. Teatrul lui însă, ca și întreaga sa operă literară, diseacă adânc în sufletul omenesc și-i luminează cele mai tăinuite ascunzișuri. Paradoxul lui nu supără și nici nu surprinde, fiindcă este adevărat. Iată de ce exagerarea sguduie adânc, te clatină din atâtea credinți însușite fără nici un control și te întoarce pentru o clipă măcar în tine.

In cele patru zile de reprezentație, bună și rară reprezentație de teatru la Cluj, am avut prilejul să recunoaștem bogatul isvor de însușiri artistice cari alcătuesc meritata glorie a d-lui Ion Manolescu. Tăiat în linii aspre și expresive, stăpân pe glasul care străbate discret gama celor mai varii stări sufletești, Manolescu e tot ce poate pretinde mai apt ei, interpretarea ibseniană și strindbergiană. In „Tatăl" Adolf al său vibrează adânc și duioșiei părintești, și orgoliului bărbătesc ultragiat și revoltei târzii și neputincioase la care îl provoacă șiretenia lipsită de conștiință a Laurei. Iar când coarda întinsă nemilos și inconștient plesnește, actor, autor și public sunt una și aceeași simțire.

In Oswald Alving din „Strigoii" fatalitatea de tragedie antică a eredității își împlinește ea însăși în ființa actorului Manolescu par'că, imutabila și grozava-i misiune.

Cât despre Conrado Almini al lui Giacometti, existența lui pe scena teatrului încă și-o datorește în întregime maiestriei marelui nostru actor și nici cum părintelui său direct.

D-na Aura Almajan-Buzescu, partenera d-lui Manolescu în piesele lui Ibsen și Strindberg, a fost o adevărată revelație pentru publicul Clujan. Perfidă, rea și inconștientă cu mijloace artistice de actriță vrednică de orice scenă occidentală, în Laura, în „Strigoii" lui Ibsen a dat Reginei toată virtuozitatea feminină a talentului său.

Nu mai prejos restul ansamblului, — d-na M. Vecera, admirabil adaptată rolurilor anevoioase de bătrână, d. Radu Popea, pe care teatru nostru l'a pierdut cu atâta ușurință și a cărula revedere ne-a stârnit egoiste regrete, d-ra Rădulescu, d. Economu, Stănescu și Dumitrescu.

Public pe cum nu ne așteptam foarte puțin. Știam că publicul nostru e mare amator de teatru bun, dar se vede că de când *societatea clujană* s'a dedat la meseria actoricească, dragostea de teatru se păstrează numai pentru spectacolele proprii.

Oricum Manolescu trebuia văzut, fie și numai în scop didactic.

D. I. CUCU

Cronica politică

Ruptura dintre țărăniști și partidul național. Stând cot la cot de atâta vreme în opoziție, între partidul național și țăraniști se crease un fel de tovărășie politică, căreia acțiunea de agitație îi dădea aparențe de soliditate. De fapt, ea nu se întemeia pe o reală apropiere, pe acea apropiere politică care poate lega două partide cu ideologii și țeluri comune. Ceiace îi unea pe unii de alții era numai o politică de agitație.

Alegerile parțiale cari au avut loc zilele trecute au vădit cât de fragilă era această tovărășie. A fost de ajuns ca în două-trei cercuri electorale partidul național și țăraniștii să se găsească ca adversari pentruca tovărășia să se desfacă. Incă de când s'a anunțat că ambele grupări vor avea candidați diferiți, noi am arătat că acest fapt va duce la o ruptură. Căci partidul național care se voește stăpân în politica din Ardeal, nu putea vedea decât cu ochi rău încercarea țăraniștilor de a-și creia legături aci. D-l Vaida exprimă perfect această mentalitate când își mărturisește — într'un recent interview — supărarea față de hotărârea țăraniștilor de a candida în Ardeal.

Violența luptei electorale a transformat această supărare într'o dușmănie.

Dar ruptura dintre țăraniști și partidul național a produs o impresiune puternică printre partizanii d-lui Iorga. Neamul Românesc publică un articol din care se desprinde bucuria că tovărășia dintre țăraniști și partidul național s'a stricat. Căci în urma acestei rupturi o apropiere între partidul național și gruparea d-lui Iorga pare mai ușor de realizat. Dar la congresul dela Craiova al partidului său, d-l Iorga osândind regionalismul partidului național a arătat și condițiunile în cari d-sa poate face o colaborare. Vom vedea acum dacă desfăcut de țăraniști și solicitat să colaboreze partidul național va părăsi politica sa de până acum și va urma sfaturile pe cari le-a exprimat atât frumos d-l Iorga în declarețiunile sale de atunci.

Improprietărirea la Tg.-Mureș

— Starea de spirit a sătenilor —

Pe zi ce trece țaranii ardeleni încep să se convingă că versiunile răspândite de agenții partidului-național cu scopul de a ponegri pe cei veniți din vechiul regat ca să poarte de grija nevoilor ardelene, nu sunt decât niște simple uneltiri, iar că propovăduitorii lor nu servesc decât interese streine de neamul nostru.

La Tg.-Mureș dispozițiile luate de guvern pentru improprietărirea țăranilor sunt aplicate cu cea mai mare stricteță, iar rezultatul este că în 12 comune, pământul a fost expropriat, iar în cel mult o săptămână lucrările de improprietărire se vor termina în întreg județul.

Comisiunile de improprietărire de comun acord cu delegații sătenilor lucrează neîntrerupt, reușind să învingă toate dificultățile și să mulțumească atât pe proprietari, cât și pe țărani. Din această cauză entuziasmul printre locuitori este de nedescris. Comisiunile sunt primite cu urale, iar satele sunt în plină sărbătoare. Pretutindenea țaranii își manifestă recunoștința pentru grija ce le-o poartă actualul guvern, care spre deosebire de celelalte guverne, a înțeles adevăratele nevoi ardelenești, grăbind lucrările improprietăririi cu un ceas mai de vreme.

*

In legătură cu cele de mai sus, știrile ce vin și din alte județe, dovedesc că sentimentele țăranimei ardelene față de vechiul regat, sunt cu totul altele de cât acelea pe care partidul național caută să le acrediteze dela un timp încoace.

Spiritul de ură pe care partizanii d-lor Maniu și Vaida au căutat să-l infiltreze în mintea populației sătești de dincoace de Carpați, nu a încolțit de loc, iar faptul că astăzi datorită actualului guvern, țărănimea se vede pe cale de a dobândi pământul muncit până acum fără nici un folos pentru ea, — era ea rezultat firesc statornicirea unei frății — și iubiri indisolubile între Ardeal și vechiul regat.

Convocare

Membri societății vânătorilor Români din Cluji și jur, sunt convocați în adunare generală ordinară conform art. 14 din statut în ziua de 20 Iunie 1922 ora 6 p. m. în sala Hotelului Newyork avânda se pronunța asupra următorelor puncte din ordinea de zi:

Ordinea de zi.

1. Dona de seamă o activității comitetului.
2. Descărcarea comitetului de gestiunea sa.
3. Aprobarea Bugetului pe anul viitor.
4. Aprobarea membrilor cooptați de comitet.
5. Alegerea a 3 censori.
6. Aprobarea Regulamentului.
7. Diferite propuneri.

Cluj 5 Iunie 1922.

Președinte
V. Billțiu.

Alianțele partidului național

Un fost ministru naționalist, d. Ion Erdélyi, a reeditat într'un ziar maghiar de acum câteva zile, un vechiu apel al partidului național la minoritățile Ardealului, de a face cauză comună cu d. Vaida-Voevod, de a se duce, deci, la Alba-Iulia și a protesta împotriva vechiului regat.

E o lozincă veche, aruncată în lupta politică de atunci. Minoritățile au mai fost invitate la congresul celei de a doua Alba-Iulii de către deputatul Clujului, dr. Socol, abilul distribuitor de declarații pentru ziare maghiare. Faptul n'ar mai trebui prin urmare evidențiat. E totuși peste putință de a-l trece cu vederea. Partidul, care se laudă că a făcut singur unirea între Ardeal și vechiul regat și care trebue să aibă mai mult decât oricine în vedere, că Alba-Iulia e o revelație numai a spiritului românesc și nici de cum a minorităților care au împiedecat cu gloanțe pe românii Ardealului de a se duce la Alba-Iulia ca să voteze unirea, — partidul acesta face apel azi la minorități și le invită la un congres împotriva vechei Românii. E ceva curios în acest gest dar și ceva dureros. Un apel, la niște oameni, care n'au nici în clin nici în mânecă cu Alba-Iulia, cari au vărsat sânge românesc pentru împiedecarea Albei-Iulii, — e ceva ce nu poate pricepe decât o minte naționalistă.

De aceea, ori de câte ori se va mai repeta apelul acesta, îl vom releva și noi, pentru a se ști de toate cugetele românești cinstite, până unde merge patima politică și pofta de mărire a unor oameni cu pretenții de a guverna România Mare.

Imbunătățirea finanțelor

Consolidarea bonurilor de tezaur — Intensificarea exportului

Guvernul, actual fiind călăuzit dela început de ideia că valuta țărei se va îmbunătăți numai atunci când cursul ei s'ar urca prin consolidarea datoriei noastre externe și prin intensificarea exportului, — și-a îndreptat toată atenția asupra acestor două puncte din programul lui de refacere economică și financiară a țării. Și, trebuie să spunem că atât rezultatele obținute până acum, cât și acelea ce sunt pe cale de a fi dobândite, lasă să se întrevadă un deplin succes în ceia ce privește consolidarea finanțelor țărei.

Intr'adevăr, în vreme ce în afarq, demersurile guvernului sunt pe punctul de a transa favorabil consolidarea bonurilor de tezaur, înăuntru măsurile luate pentru stabilirea unui regim economei și îmbunătățirea mijloacelor de transport, au avut ca rezultat o însemnată creștere a exportului.

Direcțiunea statisticei generale din Ministerul de finanțe, întocmind un interesant tabloul asupra exportului principalelor produse din România în cursul ultimului trimestru al anului curent, ne arată că țara noastră a exportat în acest timp produse a căror valoare trece de un miliard, ceia ce reprezintă un export c umult superior aceloași perioade de timp corespunzătoare anului trecut.

*

Cantitatea exportată și valoarea ei, reprezintă o cifră destul de apreciabilă, de unde se poate constata în mod cert că situația economică începe să se îmbunătățească. Firește că dacă ne gândim asupra cauzelor datorită cărora a survenit această schimbare în exportul nostru, printre ele în primul rând se numără, măsurile luate pentru înlesnirea traficului de mărfuri pe căile ferate

Cumpărarea de noui locomotive și repararea celor vechi, au dat posibilitatea de a fi puse în circulație noui trenuri de marfă; iar stârpirea abuzurilor ce se făceau cu obținerea permiselor de vagoane și de export, a dat o nouă vitalitate comerțului intern și externe.

La toate caestea, adăugând și măsurile luată zilele trecute, de a fi lăsate libere la export cerealele, cu excepția grâului, putem nădăjdui că exportul nostru va merge de aici încolo mereu crescând.

Prin intensificarea exportului deci și prin consolidarea datoriei externe pe cale de a deveni în curând un fapt îndeplinit, țara poate fi încredințată că valuta ei este în ajun de a și lua un curs norma. Și odată cu aceasta, țara se poate socoti definitiv salvată din impasul în care au lăsat-o nefericitele guvernări de până acuma.

Partidul liberal și Improprietărirea

Reforma agrară care statornicește pentru totdeauna țărănimea în drepturile ei naturale de stăpânitoare a pământurilor lucrate de ea, este opera cea mai însemnată a partidului liberal, din ultimul de ceniu. Cu ea s'a încheiat era nedreptăților sociale și s'a recunoscut clasei celei mai numeroase, a țăranilor, un rol covârșitor în viața socială a țării noastre. Totuși, anumite grupări politice, născute fie dintr'un hazard fericit, fie din poftele câtorva oameni cari se dau drept reprezentanți ai unei clase, fără ca să aibă nici un drept la aceasta, fac din acțiunea de atâtare și falsificare a opinii publice de aci și din vechiul regat, activitatea lor politică principală.

O mână de politiciani fără scrupule cari nu s'au mulțumit cu roluri secundare în partidele burgheze, au profitat de dezorientarea pricinuită de noile reforme sociale în masele dela țară, pentru ca să întrupeze pentru straturile adânci ale poporului, chemat la viața publică, idealul falș și periculos întregei societăți, al luptei de clasă. In calculele acestor oameni, problema agrară, care am putea zice că e pivotul tuturor reformelor din țara noastră, slujește ca cea mai principală și mai criminală armă de războire împotriva partidelor politice ce reprezintă conservarea socială și națională. E încă proaspătă în mintea tuturor amintirea atacurilor ce-au fost duse de către gruparea țărănistă în Parlamentele trecute, în contra legei de împroprietărire, care, așa cum a fost alcătuită de guvernul liberal din 1918, reprezenta maximul de recunoștință pe care o țară o putea arăta apărătorului ei celui mai dârz, în război și pace, țărănimea. Cu toate că s'a demonstrat până la evidență că legea agrară a d-lui Mihalache era cu mult mai prejos decât acea votată de Parlament, și nu satisfăcea ca cealaltă nevoile micei proprietăți, țăraniștii se simt datori și astăzi ca să se agite pe această temă a reformei pe care nu numai că nu au ajutat-o ca să se înfăptuiască dar au căutat în tot chipul să o zădărnicească. Dacă problema împroprietăririi ar fi fost lăsată pe spinarea grupărei d-rului Lupu, și astăzi ar fi fost în stare de deziderat și ar fi servit drept platformă de alegeri.

Că partidul național n'a înțeles în întregime însemnătatea proprietății țărănești, o arată legea arendărilor forțate care a fost maximul de concesiuni pe care îl făcea Consiliul dirigent clasei țărănești din Ardeal și legea improprietăririi însăși, făcută sub imboldul vechiului regat și care totuși satisface un procent mult mai redus de proprietate țărănească ca dincolo.

Totuși, amândouă grupările își bizue lupta lor de clasă și parada de democratizm pe cele mai sigure și mai scumpe bunuri ale clasei țărănești, pământul și dreptul de vot.

In timpul acesta, guvernul liberal își continuă, neclintit dela datorie, opera improprietăririi de fapt. Zilnic ne vin știri asupra modului satisfăcător în care se urmează împărțirea individuală a pământurilor. Statistici sigure ne vorbesc de un termen foarte apropiat când lucrările vor fi terminate și țărănimea întreagă intrată în deplină proprietate a celor 5 hectare de pământ. Ultimul interview al ministrului comunicațiilor revenit din mijlocul ardelenilor, ne vorbește de încrederea pe care poporul ardelean o capătă zi de zi în guvern, văzând cum se urmează lucrările de aplicare a reformei agrare.

De aceia temerile noastre nu sunt acelea a d-lui Vaida și d-rului Lupu, că țărănimea va rămânea fără pământ atât timp cât liberalii vor fi la putere și nu se va improprietări decât clientela partidului; temerile se îndreaptă mai degrabă asupra motivelor ce le va mai scorni democrația nouă pentru atâtarea la lupta de clasă, când vor constata cu regret că seria incidentelor pe tema improprietăririi va fi închisă! Suntem mai ales curioși cu ce își vor mai justifica atunci falșii reprezentanți ai clasei țărănești din România existența, când procesul dintre clasele sociale dela noi va fi încheiat prin realizarea tuturor revendicărilor țărănimei.

INFORMAȚII

Prietenia dintre Franța și România

Dl Brătianu, președintele consiliului de miniștri al României a adresat dlui Poincare, președintele consiliului de miniștri francez, următoarea telegramă:

„In clipa când părăsesc Franța, îndeplinesc o fericită datorie exprimându-vă toată recunoștința mea pentru primirea ce mi s'a făcut; mă înapoez în România cu convingerea că aceste sentimente de profundă și cordială amiciție precum și conștiința intereselor esențiale și permanente care se leagă de marea și nobila dvoastră țară sunt înțelese și împărtășite de guvernul Republicei. Odată cu expresiunea vilor mele mulțumiri, vă rog dle președinte, să primiți asigurarea prea înaltei mele considerațiuni și să binevoiți a prezenta dnei Poincare omagiile noastre cele mai respectuoase."

Dl Poincare a răspuns:

Sunt adânc mișcat de telegrama ce ați binevoit a-mi trimite din Strasburg înainte de a părăsi teritoriul Franței. Țiu a vă repeta cât de fericit am fost revăzându-vă la Paris si reînoindu-vă asigurarea inalterabilei amiciții a Franței față de România.

Primiți, scumpul meu președinte, asigurarea sentimentelor mele devotate.

*

Suveranul a semnat Duminică decretul prin care, în tot timpul absenței din țară a M. Sale, prerogativele regale se trec asupra consiliului de miniștri.

Decretele de numiri și revocări de funcționari se fac sub rezerva ratificării regelui.

*

A. G. I. R. roagă cu insistență pe colegii cari doresc să prezinte lucrări sau comunicări la congresul inginerilor dela Timișoara, să trimită textele acestor comunicări până la 1 Iulie a. c. la sediul „Asociației generale a inginerilor din România str. Episcopiei 2, București.

*

După cum am anunțat la timp în zilele de 3, 4 și 5 Iunie a avut loc la Cernăuți congresul „Asociației profesorilor universitari" din întreaga țară. Au participat delegați din București, Iași și Cluj. A asistat și dl Cr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii.

După congres, profesorii au făcut o escursie la Putna, Rădăuți și Sucevița, vizitând mănăstirile.

*

Guvernul român a primit invitația să participe la conferința dela Haga.

In consiliul de miniștri s'a hotărât ca România să fie reprezentată prin d-l C. Diamandi și d-l Oskar Kiriacescu ca delegat tehnic.

Sâmbătă fiind sărbătoarea Sfinților „Constantin și Elena", un tedeum s'a oficiat la biserica grecească cu ocazia zilei onomastice a M. S. Regelui Constantin al Greciei.

Au asistat AA. LL. RR. Principesele Elena și Irina, dnii miniștri Duca, N. Mișu și Panas, ministrul plenipotențiar al Greciei.

După serviciul divin s'a făcut recepție la legațiunea greacă.

*

„Glasul Bucovinei", organul Partidului democrat al unirei din Bucovina, cu ocazia atingerei celui de al 1000-lea număr apare într'o ediție festivă, cu articole semnate de dnii I. Nistor, Sextil Pușcariu, R. Cândea și alții.

*

Grindina căzută în ultimul timp a distrus 50 la sută din ville regiunei Târnava-Mare.

*

La sfârșitul lunei acesteia se va ține la Cluj congresul directorilor regionali și CFR din toată țara. Va lua parte și d-l Tancred Constantinescu, directorul general al CFR.

*

Joi seară, Opera Națională dă un concert simfonic din programul cărula face parte și o fantazie simfonică a d-lui Negrea, profesor la Conservatorul local, care va fi dirigată de compozitorul însuși. Publicul clujan are pentru prima oară ocazia să aprecieze pe tânărul și talentatul compozitor ardelean, ale cărui compoziții au fost foarte apreciate la București și Arad.

Compozitorul va concura cu aceasta lucrare la marele premiu „George Enescu." In programul concertului mai figurează Simfonia VII-a de Beethoven și Simfonia 1812 de Tschikowsky, executate sub bagheta d-lui Ion Bobescu.

*

Doctorul Gh. Bolintineanu, specialist în bolile Genito-Urinare, Venerice și Sifilis, s'a mutat în str. Regele Ferdinand Nr. 30 (în Palatul Szeki). Consultații de la 5—7 p. m. Telefon 8—43.

*

In vederea Congresului voluntarilor s'a instalat la Prefectura județului, sala 46, et. I, un Birou de informațiuni; deschis zilnic între 10 și 12 a. m. Prin el se va face și corespondența.

*

La 16 Octombrie a. c. ora 8 dim. la Academia agricolă din Cluj se va ține concurs pentru ocuparea a 30 locuri de bursieri.

Condițiunile se pot vedea în „Monitorul Oficial" Nr. 132 din 15 Septembrie 1921.

*

D-l dr. Meteș Prefectul jud Cojocna va pleca zilele acestea la București.

D-nii Ioan I. C. Brătianu, Ioan Th. Florescu și I. G. Duca, reprezentând guvernul român, la căsătoria A. S. R. Principesei Marioara cu Regele Alexandru în timpul lipsei interimatele vor fi ținute de d-nii: Gh. Gh. Mârzescu, externe; general Văitoianu președinția consiliului; dr. C. Anghelescu, finanțele și Al. Constantinescu justiția.

*

In ziua de 16 l. c. se va începe în localul Primăriei locale, alegerea membrilor pentru Camera de Comerț.

*

In decursul săptămânei acesteia trebuia să sosească din Belgrad în localitate delegatul unui trust american care a făcut Primăriei Cluj o ofertă pentru construirea de noi locuințe.

Fiind chemat telegrafic la Paris, delegatul trustului și-a anunțat sosirea în Cluj în decursul primei jumătăți a acestei luni.

*

D-l Chendi fost sub-comisar pe lângă brigada locală de Siguranță a fost înaintat comisar special de Siguranță.

*

In ziua de 21 Iunie vor sosi în localitate automobilele de curse ale „Automobilului Club Regal Român" care vor lua parte la o cursă de întrecere în Ardeal. Cu această ocazie vor avea loc pe dealul Feleacului de lângă Cluj, concursuri de pantă.

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

*

Sa deschis Bazinul băii Diana sub supravegherea directă a măestrului de not pentru începători cât și pentru antrenați. Diana hidroterapică consultații pe lângă control de medic specialist de nervi, zilnic între oarele 8—10 a. m. 1805 1—10

*

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

Scrisori dela granița apuseană

Agitații condamnabile contra statului român — Efectele atitudinei neromânești a ziarului „Patria" — „Superioritatea" maghiară— Viața culturală maghiară la sate — Administrația din județele mărginașe nu e încă românească — Un primar „român" care nu vrea să asiste la o sărbătoare națională

Zilele trecute călătorind împreună cu un funcționar al Federalei cooperativelor, dintr'un județ situat la frontiera apuseană, pe linia Oradea-Mare—Șimleu, am avut prilejul să mă conving de influența articolelor incendiare ce apar în „Patria", și în multe gazete de felul ei, asupra creerului unor oameni neisprăviți.

Discutând unele chestiuni politice cu funcționarul amintit, când a venit vorba de rolul partidului liberal în viața politică a României-mari, respectivul înfuriat a sărit de pe bancă, întrebându-mă amenințător, dacă nu cumva sunt și eu un aderent al partidului ciocoilor din vechiul Regat, cari vor să ne facă slujile lor, injurând în modul cel mai trivial pe bărbații de seamă din Regatul vechiu, contestând orice merit „regățenilor", — cum să exprima dânsul, — în ce privește eliberarea Ardealului de sub jugul milenar.

Noi vrem un Ardeal independent, spunea dânsul, deoarece și „Patria" din Cluj așa dorește.

Natural evreii și maghiarii zimbeau mulțumiți, aprobând vorbele cutezătoare ale guralivului funcționar român, care și-a făcut de altfel puținele studii într'o școală normală confesională română.

Convingându-mă de altcum chiar și în Cluj, despre efectele funeste, ale articolelor din „Patria", cred că ar fi timpul ca să se atragă atențiunea dlui Agârbiceanu asupra lor. E imposibil să presupunem, că un scriitor de talia d-sale să se identifice cu propaganda criminală ce se face azi la sate, la orașe în interesul proclamării așa zisei „autonomiei" a Ardealului, propagandă ce-și are origina în colloanele susamintitului ziar.

Chiar unul din conducătorii partidului național, dl R. Boila, scrie în lucrarea sa „Dreptul constituțional român", între altele că „de lege ferenda" ar fi să se introducă o pedepsire a tentațiunilor sau chiar a faptelor, cari voiesc, ca dintr'o parte a teritoriului să se formeze un Stat independent".

Cei dela „Patria" continuă însă a învrăjbi spiritele, urmând exemplul ziarelor antiromânești cari apar la București.

Când suntem încunjurați de atâția vrășmași, e o crimă a se mai continua o astfel de propagandă, mai ales în Ardeal, în mijlocul maghiarilor și evreilor maghiarizați.

*

Maghiarii se laudă mereu cu superioritatea lor culturală în Ardeal și cu școlile lor confesionale, cari „propagă cultura creștină, și infiltrează idelle morale în inima tineretului". M'am convins despre superioritatea culturei maghiare cu ocazionea reprezentării în comuna „Petreu" din jud. Bihor, a unei piese din Pesta, a cărei titlu e „Popa de la sate în Budapesta", în care să persifla în primul rând viața preoților catolici celibatari cari din când în când se mai abat și pe la Budapesta, „ca să se mai civilizeze". Își poate închipui oricine efectul ce l'a avut asupra populațiunii catolice maghiare din comună, cuvintele autorului: „Deo gratias! Sunt unul dintre cei mai buni preoți catolici, despre care ar putea povesti mult menajera mea credincioasă, Susanna, cu care trăiesc în căsătorie fericită de 26 ani. Miserere Domine!" etc.. Preotul rom. cat. din Mărghita, Dr. G, Szemethy a părăsit indignat sala dar exemplul lui nu fu urmat și de credincioși!

Cultu a maghiară își dă de altfel roadele și pe alte terenuri. Conducătorul cooperativei „Hangya" din Petreu, Adalbert Baróthy, primind dela Banca Națională un chestionar, l-a aruncat la coșul de hârtii, zicând, că el nu'i sluga nimănui să răspundă. Cutezanța săculuiui trece orice margini. Ar fi vremea, ca să fie desființate cooperativele „Hangya", cari și da altcum vând mărfurile mai scump, chiar decât evreii. Control par'că nu se exercită din nici o parte asupra acestor cooperative.

Un fapt întristător apoi este acela că în județele mărgina e administrația nu numai că nu se românizează, dar din potrivă, limba maghiară prinde teren tot mai mult. Românii în țara lor proprie sunt administrați în l. maghiară; toboșarul anunță și astăzi ordinele autorității în l. maghiară chiar și pe strada românească din Petreu, deși avem un primar, care își bate pieptul la orice ocazie, că e român!

Preotul român din Petreu a adus la cunoștința antistiei comunale ora când va avea loc serviciul divin în ziua de 10 Mai, însă nici primarul, nici secretarul n'au găsit de cuviință, să se prezinte și nici reprezentanți nu și-au trimis.

Cred, că ar fi foarte salutar, ca în județele mărginașe să fie detașați funcționari administrativi experți din vechiul regat, nesocotindu-se demersurile unor frunțași ardeleni, cari intervin pe la București în scop de a fi menținuți în serviciu niște maghiari, cari nu vor să știe românește.

Corespondent.

„Kristály"

Cluj (Kolozsvár)

văpsește și curăță

Văpsitorie de lână bumbac și blănărie.

Lucrurile trimise prin poștă se ispravesc lute și regulat

Lloyd 557 1817

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Mercuri, 7 Iunie 1822.

In ajunul conferinței de la Haga, dl Poincare a ținut să mai exprime încă odată în fața Camerei franceze, punctul său de vedere asupra evenimentelor externe la ordinea zilei, arătând că Franța nu înțelege de loc să-și schimbe politica externă preconizată de actualul guvern francez în ceea ce privește refacerea economică a Europei.

Știrile ce sosesc din Paris, afirmă că discursul rostit de premierul francez a dobândit aprobarea întregei opinii publice franceze, iar consecința lui a fost că guvernul a obținut în Cameră o majoritate sdrobitoare de 484 voturi împotriva 100.

In urma acestui succes parlamentar, guvernul din Paris, a înaintat aliaților un memoriu în care își expune din nou punctul lui de privire față de conferința ce se va ține în cursul acestei luni la Haga.

Din el reesă lămurit că Franța nu înțelege să participe la conferința dela Haga, dacă Rusia nu recunoaște atât datoriile dela stat la stat, cât și acelea ale statului rus către particulari. Pe lângă aceasta dl Poincaré arată, că poporul francez nu e dispus să ajute Rusia, decât cu condițiunea ca sovietele să recunoască ideia de proprietate.

Telegrame

Căsătoria Principesei Marioara

Insuflețirea din Serbia — In așteptarea Suveranilor români — Sosirea Familiei Regale

Belgrad. — Capitala e frumos pavoazată și bucuria și animația populației e foarte mare în așteptarea sosirii oaspeților români. Mereu sosesc trenuri și vapoare aducând vizitatori și delegați din toate unghiurile țării.

La orele trei dimineața flotila dunăreană sârbă a plecat în întâmpinarea familiei regale române. Marele vas Alexandru cu delegația regelui a plecat puțin în urmă ca să întâmpine și el vaporul regal român care pleacă din Orșova la arele 10 dimineață. Trei hidro-avioane sârbe vor ieși în întâmpinarea iachtului român la Dubravița și îl vor însoți la Belgrad. Monitoarele Drava și Vardar vor însoți iachtul regal. Monitoarele Loycen, Sava și Morava rămân la Belgrad unde vor saluta pe Suveranii României.

*

Eri la orele 18 și jumătate s'a dat la palatul Regal un dineu intim în onoarea ducelui de York și infantelui Alfonso. Seara societatea filarmonică a dat un concert în onoarea căsătorie Regelui 20 de societăți corale au parcurs străzile.

*

Marți la orele 2 a sosit în Belgrad ducele de Udine, fiind primit solemn de regele Alexandru.

Dela orele 15 e o mare mișcare de trupe pe străzi. Trupele au ocupat cheiul Savei și străzile și pietele invecinate. La orele 16 și 30; excortat de un escadron din garda regala și însoțit de principii Paul și Arsonie, Regele Aleandru s'a îndreptat spre portul Savei le debarcăderul special amenajat pentru recepția familiei regale române.

Debarcaderul și împrejurimile sunt împodobite cu verdeață și cu steagurile celor două țări, prezentând un aspect solemn. La debarcader au ulat loc Regele Alexandru, casa regală membrii guvernului, președintele parlamentului patriarchul, diferiți demnitari, corpul generalilor, muzicile militare primarul numeroși membri municipali și o lume imensă. La orele 16 și 40 la apariția yachtului român, tunurile fortăreței au deschis foc continuu, încetând la sosirea yachtuuli în port., 24 bărci au plecat întru întâmpinarea yachtului regal, escortandu-l în port. Din dosul colinelor apar avioane evoluând de-asupra debarcaderului.

Sosește întâi vedeta, apoi yachtul regal urmat de toate vasele din escortă. Monitoarele Sava și Morava, ancorate în fața portului trag salve de salut.

Muzicile intonează imnul român și mulțimea aclamă frenetic. La orele 17 vasul regal acostează și Regele, Regina și Principesa Marioara înaintează spre debarcader unde regele Alexandru prezintă pe membrii guvernului, pe președintele Camerei, pe patriarch care binecuvânteză pe principesa Maria. Primarul Belgradului oferă oaspeților, pâine, urându-le bun sosit. Regele Ferdinand foarte emoționat de primire, mulțumește, apoi primarul oferă Reginei și Principesei superbe jerbe de flori. în numele cetățenilor Belrgadului. Regele Alexandru prezintă Suveranului României pe generali. Muzica gărzei regale intonează imnul român. Comandantul pichetului de onoare, prezintă raportul, apoi Maestățile Lor au trecut în revistă garda regală. Cortegiul se îndreaptă spre palatul regal în mijlocul aclamațiilor indescriptibile ale mulțimei. Logodnica regala emoționată, salută neîntrerupt și fața ei reflectează expresiunea bucuriei.

Cortegiul s'a oprit la vechiul palat regal unde Suveranii României au descins iar Regele Alexandru a întrat în palatul său.

O rectificare

Intr'un număr trecut al ziarului nostru, ocupându-ne de modul cum Prefectura de poliție din localitate înțelege să execute diferitele ordine și dispoziții cu privire la instalarea chiriașilor în locuințele destinate lor, — aduceam învinuirea că organele polițienești nu sunt destul de diligente în îndeplinirea însărcinărilor ce li se dau.

Din spirit de imparțialitate, rectificăm cele scrise în această chestiune, cu adăugirea că dacă s'au petrecut ilegalități, ele nu pot fi atribuite organelor polițienești, ci conflictelor de atribuții ivite între diferitele oficii chemate să se ocupe cu chestiunea locuințelor.

In prezent, ne rămânând în localitate decât oficiul de închiriere ca singura autoritate în materie de locuințe, credem că pe viitor nu se vor mai ivi conflicte de atribuții și deci nici măsuri nedrepte care să determine intervenția presei.

Ultime știri

REZULTATUL ALEGERII DELA ȘOMCUTA-MARE. — TRIUMFUL PARTIDULUI LIBERAL

Procedându-se la o nouă alegere de deputat în circumscripția Șomcuta-Mare, a fost ales d. dr. Ioan Tibil, candidatul partidului liberal, *cu 2624 voturi.*

In legătură cu alegerea de deputat dela Somcuta Mare, ni se comunică următoarele:

Către sfârșitul votării, bărbatul de încredere al partidului național d. Boeriu, — faimosul comisar de alimentație dela Arad — a stins lumina și a încercat să sustragă certificatele de alegători și buletinele de vot de pe masa președintelui. Intervenind jandarmii, d. Boeriu a fost împiedecat să săvârșească faptul.

In n-rul dela 3 Iunie al ziarului nostru, am publicat mărturia părintelui Ilarion Bațiu din Gherla din care resulta că d. ministru general Moșoiu a fost cu desăvârșire strein de apelul redactat de d. Petringenar.

Intrebăm acum: Nu cred confrații dela „Patria" că este pentru ei o datorie de corectitudine și onestitate profesională să ia act de mărturia unui preot într'o chestiune de care ei s'au ocupat așa de mult?

In atenția voluntarilor. — Azi Joi în 8 l. . își vor ține, în sala mică e prefecturii, întâiele ședințe: Comisia de propagandă și informațiuni și cea pentru statute și regulament, cea dintâi la 4, a doua la 6 p. m.

Din comisia de propagandă fac parte: preș. I. Agârbiceanu; membrii: I. Olteanu, dr. Cosma, Turcu, Ardeleanu, Schiopu, Pelicuda, Crișan, Cimpomeriu, Hentes, Tâmpănariu, Grabunșan, Selegianu, Tandrău, Fodor T., Maior.

D-l dr. Tigre sub-secretar de Stat a părăsit eri orașul nostru îndreptându-se spre Oradea-Mare.

Vizita lui Pildsusky la București

Warșovia. — Marșalul Pildsusky pleacă în 13 Iunie la București.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 p m

„Viitorul" publică un interview cu d. Cozma, ministrul lucrărilor publice, care arată că se află actualmente în construcție 4 linii ferate: La Chișinău-Salonta, Zorleni-Basarabeasca, București-Pantelimon și Roman-Brăila. Se studiază proectele altor linii ca Brașov-Nehoiaș, Ilva mică-Vatra Dornii, Ghișinău-Basarabeasca, Reșita-Caransebeș și altele de mai mică importanță.

După ziarul „Adevărul" tratativele d-lui Vintilă Brătianu pentru consolidarea bonurilor de tezaur a fost încununate de succes. Ministrul finanțelor va sosi în curând în Capitală.

Azi dimineață s'a deschis în Capitală sesiunea de primăvară a consistorului superior bisericesc.

Ziarul „Lupta" publică un interview cu mareșalul Franchet d'Esperey care a declarat că Franța se simte fericită văzând strângându-se legăturile dintre Jugoslavia și România. D-sa a relevat distinsele calități ale Reginei Maria și ale principeselor, adăugând că Francezii admiră pe Regele Ferdinand care s'a identificat cu poporul român.

Franchet d'Esperey și-a anunțat sosirea la București după ce se va face nunta.

Corespondentul din Belgrad al ziarului „Lupta", anunță că d. Beneș va căuta să încheie la Belgrad un tratat cu Jugoslavia pe 20 de ani cu caracter politic, economic și militar. Aderarea României e probabilă. Cercurile diplomatice Jugoslave socot însă că nu se pot hotărî lucruri prea importante, totuși se va ține consfătuirea între miniștrii Beneș, Nincici, Pasici, Brătianu și ministrul de externe al Greciei.

Comisiunea pentru finanțarea exproprierei a decis ca plata cuponului pe luna Mai, cuvenit expropriaților, să se plătească nu numai instituțiilor de utilitate publică ci și tuturor expropriaților.

„Adevărul" publică un interview cu d. ministru Mârzescu care declară că guvernul a înțeles să acorde amnistia cea mai largă tuturor infracțiunilor cu caracter politic. Se va face cea mai sinceră și complectă aplicare a decretului.

Ministerul finanțelor anunță că stampilarea rentei române se va face numai până la 15 Iunie. Toate chestiunile în litigiu vor putea fi rezolvate de comisiunea superioară centrală din ministerul finanțelor.

Praga. — La congresul Ligei popoarelor care s'a întrunit Sâmbătă au sosit 250 de delegați ai diferitelor state. Se vor discuta chestiunile minorităților.

Cetiți „Infrățirea"

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.

Banca Mobiliară
Soc. An.
Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 și 725

Cumpără și vinde soiu de monete streine. Concurențe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.
Lloyd 605 1819

PRECIZIUNE ȘI ELEGANȚĂ
CELE MAI NOI MODELE

„LONGINES"
Ceasornice de buzunar
Ceasornice-brățară
— în argint, aur, platină —
Se găsesc de vânzare numai la
Fenyő & Braunfeld
Bijoutieri
CLUJ, Piața Unirii — Telefon 643 și 350.

S-A DESCHIS
în Cluj Piața Unirii No. 15 în locaiul fost D. S. Raftopol cel mai mare și modern
Magazin de Bijouterie
H. S. BRAUNFELD
1786 din firma
Fenyő și Braunfeld
asortat în permanentă cu
Bijouterii fine. Ceasornice de precisiune. Argintărie.
Prețurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

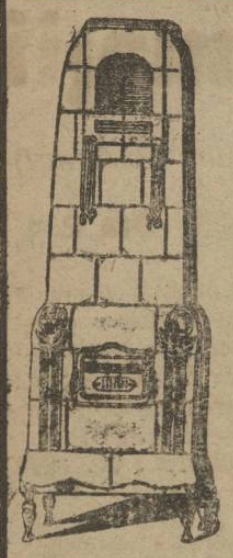

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr.. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

1393

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Hardtmuth si Karol Majers fil.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. **11**

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și tôate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

In atențiunea Damelor!

Aducem la cunoștința învrednicitei societate a damelor că de azi începând lucrez împreuna cu Dnul Legmann Samuil din Buda-Pesta și continuăm de acuma sub firma

Salon de mode pentru dame, Legmann și Wartenberg.

Ne angajem a face cele mai moderne haine de modă franceză și engleză. Satisfacem și cele mai delicate pretenții.

1275 **Legmann si Wartenberg**
Cluj, Calea Victoriei 13

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

După cum suntem informați
atelierul de pictură Petilla
aranjat cu gust, distins din Str. Sagunа No. 13 (fost Bartha Miklós-u.) din 3 l. curentă
e transformat deja în atelier de fotografat
și stă la dispoziție On. public sub conducereo specialistului proprietarul firmei
Emeric Gardi.
1728

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

21652, 28937, 28962, 28971, 1242, 1878, 34211, 11601, 37320, 32330
8164, 28641, 288, 26481, 12749, 40051, 7138. 21279, 35069, 49544
5186, 7733, 10591, 28210, 21031, 16944, 9148, 7232, 33475, 21070
6385, 30855, 29370, 4433, 7008, 35335, 44574, 45723, 44919, 30713
21330, 26279. 12367, 36655, 9535. 11646, 48266, 24853, 32567
17573, 8815, 36267, 47268, 39047, 38097, 45403, 5485, 23331, 1541
30612, 11616, 37066, 18182, 48687, 519, 28611, 382. 383, 13411
7474, 39196. 18181, 18180, 30261, 15558, 10634, 17877, 45276
15198, 22621, 41622, 23292, 27690, 49824, 23565, 25635, 32322
39510, 49938, 19946, 27132, 17986, 30237, 8958, 39835, 14461
12862, 43785, 44043, 3556, 17089, 14675, 10685, 31449, 29964
16405, 45948, 4661, 38338, 25194, 48960, 47232, 14120, 17581
5418, 14382, 49776, 36000, 46398, 5876, 32562, 5685, 49775, 661
39769, 19420, 33065, 9473, 36734, 38945, 6933, 11031, 40122
11997, 27301, 380, 34424, 32348. 43132, 7831, 36921, 32530, 36925
25034, 30952, 29666. 25903, 8738, 24232, 20512, 25596, 17432
21057, 20484, 5475, 37338, 20482, 7630. 27766, 20481, 28176, 49086
12510, 45145, 45764, 28460, 43682, 32252, 20405, 32983, 39529
23043. 33757, 20518, 21079, 33587, 10038, 6589, 40050, 48547
40423, 18839, 6580, 42985, 4777. 159, 3912, 26076, 5850, 29479
24112, 8067, 30558, 46859, 46466, 32103, 47389, 7501, 25702, 6704
40709, 9104, 17166, 688, 49192, 33048, 48048, 24397, 41498, 46866
45462, 27008, 46829, 38289, 18145, 31924, 19209, 6712, 35975
34968, 20316, 18732, 29759, 12806, 20221, 18032, 10293, 4506, 17918
31558, 22070, 49633, 392, 17128, 36551, 48997, 2432, 16312, 9676
39653, 42259, 28245, 24821, 41041, 1470, 44976, 552, 37708, 27265
15555, 25773, 22616, 18112, 12568, 46700, 24477, 23334, 47854
14205, 252, 36831. 16084, 31533, 39161, 18858, 10639, 34386, 26975
46282. 39695, 4464, 31120, 44740, 26932, 45930, 615, 2677, 45042
17274, 15998, 26779, 23476, 26200, 11069, 3577, 7094, 47966, 7331
6939, 3858, 38854, 4329, 58, 35175, 47066, 19063, 6387, 14168
48281, 38853, 20574, 42727, 43137, 17306. 17307, 134, 41582, 7946
23283, 12807, 30903, 44156, 6416, 20065, 43934, 32109, 36795
34926, 4409, 44006, 28003, 5265, 41607, 1722, 46089, 23133, 31054
37407, 17118, 45373, 30939, 19802, 27850, 20064, 7827, 44244
46166, 15507, 23613, 46648, 3856, 10824, 48125, 28038, 21821
17084, 48125, 38916, 31780, 40524, 13901, 43589, 15576, 37411
15508. 6814, 9854, 49772, 39873, 33121, 14028, 16935, 7603, 28286
17992, 3050, 23647, 13002, 26958. 1970, 17994, 8059, 49601, 10721
38412, 27160, 34000, 45595, 7352, 37187, 35485, 13398, 21847
10619, 3572, 41753, 34888, 1979, 8393. 49216, 44669, 14141. 40793
7006, 23517, 41099, 7928, 37906, 28127, 40762, 19597, 3741, 15308
21214, 44503, 49262, 31063, 39743, 13286, 19017, 30109, 21010
44914. 43951, 35683, 40128, 527, 39692, 24055, 7938, 29142, 7425
14399, 5314, 5990, 22328, 5548, 25709, 5368, 10696, 19320, 1551
12957, 36185, 13897, 23178, 32770, 22051, 14533, 2628, 16667
23214, 12532, 24409, 24619, 7070, 46631, 8065. 6651, 5580. Seria
T. Nrii 7281, 14223, 2994. 29341, 32478, 33417, 30103, 12259, 1917
32153, 8838, 49794, 38336, 42789, 5890, 20576, 10888, 9910, 43306
432, 47108, 38734, 38539, 2927, 41463, 44498, 33013, 33242, 25170
42594, 34484, 6810, 12167, 27636, 25455, 45225, 49085, 1052
41638, 14526, 32035, 49174, 47029, 48976, 4371, 43543, 28193
22172, 17592, 29212, 40455, 21797, 24749, 20758, 27024, 43136
36215. 2480, 40440, 8686, 48716, 48985, 29652, 28646, 48729
44924, 46753, 6252, 28495, 37785, 46605, 23131, 20904, 40759
26662, 13171, 35060, 41183, 45366, 28951, 44741, 4619, 34849

(Va urma.)

O limbă pe care ar trebui s'o cunoaștem

Consulatul cehoslovac din localitate a înștiințat ieri pe intelectualii și în special studenții mea acestei țări, că republica cehoslovacă organizează la universitățile ei cursuri de limba cehoslovacă pentru străini, în condițiuni cu mult mai avantajoase decât toate cursurile de vară aranjate pentru străini în țările apusene. Vizitatorii cursurilor vor plăti pe timp de o lună și jumătate o sumă foarte redusă și vor beneficia de călătorie cu 50 la sută reducere în toată Cehoslovacia, ceeace va face posibil străinilor să viziteze locuri interesante și stabilimente industriale și de alt ordin din cele mai eccelente.

Atât ne spune înștiințarea. Trecând peste partea comercială, respectiv financiară, care se cuprinde în oricare înștiințare similară, anunțul acesta trebue să ne facă să ne gândim la lucruri de o importanță incontestabilă, asupra cărora puțini dintre noi s'au oprit. Încă pe timpul vechei stăpâniri, când românii ardeleni cu oșteau republica vecină numai din amintirile campaniei dela Konigraetz și din alte amintiri despre manevre învățații cehi s'au străduit să ne învețe limba lor și numărul cunoscătorilor a crescut și mai mult în războiul mondial, în care nu odată românii ardeleni au fost favorizați să fie găzduiți în orașele cehoslovace, unde oamenii de știință ai acestora au venit în mijlocul lor, li-au învățat limba, s'au interesat de soarta și de aspirațiile noastre comune.

Cazul celor doi profesori Jarnik e îndeobște cunoscut, pentruca să nu mai dăm exemple.

Din toate aceste considerente ni-a părut foarte binevenită ideia ce a avut-o acum doi ani, „Astra" din Sibiu, de a trimite studenți în Cehoslovacia, ca învățând limba cehă, să dea revanșa cuvenită. Dar ideia a rămas până azi idee. Studenții români, plecați la Praga, se duc și azi numai la universitatea germană de acolo.

Că nu e bine aceasta, e evident și pentru alt motiv. Trebue să avem mereu în vedere, că dintre toate țările vecine, Romînia are azi cele mai multe legături comerciale și economice cu republica cehoslovacă. Și ele vor fi și mai strânse în viitor, când normalizarea ne va permite o viață economică mai intensă.

Și acesta e în primul rând motivul, pentru care facem îndemnul de mai sus acelora dintre intelectualii noștri, care vor să petreacă vara la o universitate străină. Va însemna nespus de mult pentru comerțul român, ca să nu trebuiască să recurgem în relațiile noastre cu Cehoslovacia, la limba germană și cu atât mai vârtos la limba maghiară.

Dela Camera de comerț din Cluj

Participarea Camerelor de Comerț din Ardeal la viitoarele întocmiri legislative. — Alegerile —

Cu ocazia congresului ținut zilele trecute la Constanța, Camerele de Comerț au hotărât să contribue și ele în marginea posibilităței lor la opera legislativă, stabilind în mod amănunțit punctul de vedere al comercianților și industriașilor față de vechile legi și interesele lor în alcătuirea legilor viitoare.

Analizând în mod amănunțit nevoile fiecărei branșe, membrii Camerelor de Comerț au avut în vedere că sistemul vechilor legi, deosebite pentru fiecare provincie, îngreuează bunul mers al lucrurilor și că deci necesitatea unor măsuri și legi generale se resimte tot mai mult, deaceia s'a repartizat fiecărei Camerâ câte o teză de de desvoltat, teză menită să arate lacunele vechilor logi și cum ar trebui să fie întocmite cele viitoare.

Neapărat că membrii adunărei au avut în vedere interesele speciale ale Ardealului și de aceia au fost repartizate spre studiere Camerelor de comerț din Ardeal, trei dintre cele mai importante lucrări.

Astfel Camera din Cluj va studia și va aduce propuneri concrete referitor la „Principiile fundamentale pentru înființarea unui nou regim al impozitelor"; Camera din Oradea-Mare va studia și va face propuneri asupra „Modificărei legei pentru încurajarea industriei naționale"; iar Camera din Tg.-Mureș asupra „Organizărei transporturilor pe uscat și pe apă."

După ce se vor pune în legătură cu „Camerele de Comerț și Industrie" din întreaga țară pentru a cunoște punctul de vedere al tuturor comercianților și industriașilor, Camerele de Comerț vor lucra la întocmirea proecteler ce se vor înainta la București, și unde se vor discuta și dezbate în decursul lunei Septembrie, în fața delegaților din întreaga țară.

In ziua de 16 l. c. va avea loc în localul Primăriei locale alegerea noilor membri ai Camerei de Comerț și Industrie din localitați. Cu prilejul acesta se va proceda la alegerea a 15 reprezentanți ai comercianți lor și 15 ai industriașilor din Cluj. Se știe că aceste alegeri se fac pentru a doua oară deoarece alegerilor făcute în toamna anului trecut li s'au găsit vicii de formă.

Citiți pag. 8-a

Cunoscut ca avantajos de pe preţurile eftine şi de pe servitul regulat magazinul de mode pentru dame alui

1854 EUGEN SZABO

Telefon interurban 479 Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 5. Telefon interurban 479

Zefir bun ce se poate spăla 22 Lei
Chamuin etamin de mustră 38 „
Crepp de mustră . . . . . 39 „

Derndl şi creton de mustră 27 Lei
Pânză de haine în toate culorile 65 „
Grenadin luciu de prima calitate 42 „

Mare asortiment de mătăsuri, postavuri şi grenadine.

Mica publicitate

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

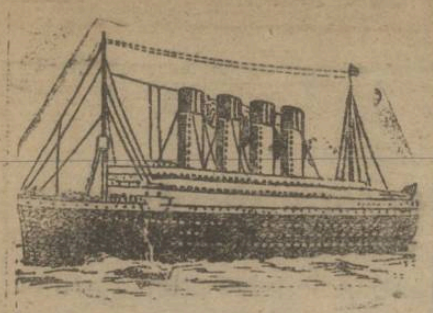

AMERICAN LINE-HAMBURG
ROTE STERN-ANVERS 1809
WEISSE STERN LINE-CHEARBURG
Cea mai mare Agenţie de Vapoare din România
N. BRÜCK & Co.
BUCUREŞTI, Str. Sf. Vineri No. 1

Face cunoscut tutulor pasagerilor pentru America ca să se trimită de îndată recomandat paşaportul şi documentele ce posedă spre a obţine număr de vizâ dela Consulatul American.

In afară de paşaport trebue să fie adăugate:
1. Un act de naştere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul şade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.

Notaţi bine adresa
N. BRÜCK & Co.
Bucureşti, Strada Sf. Vineri 1

Ne angajăm să transportăm în toate părţile ţării, mărfuri în ori ce cantitate şi cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeşhalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba şi Kötegyán. FRATII DEUTSCH Centrala Cluj, Piaţa Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orşova (Dunapart). 1328

Regia Monopolurilor Statului Direcţiunea Regionala Cluj
Serviciul vânzarei

No. 13584 2 Iunie 1922.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţă tuturor celor interesaţi că Direcţiunea Generală R. M. S. Bucureşti cu ordinul No. 22926—1922 a acordat un ultim termen depozitarilor cari posed cărticele şi tuburi de ţigarete importate pentru vânzarea sau reexportarea lor până la data de **1 Iulie 1922.**

După data de **1 Iulie a. c.** ultimul termen şi irevocabil, acordat pentru desfacerea sau **reexportarea** acestor articole, ori ce cantităţi de cărticele sau tuburi provenienţă străină ce se vor mai găsi în depozitele ce au, vor fi considerate drept contrabandă şi se va proceda conform legii, aplicându-se confiscarea şi amenda respectivă.

Director Regional: (ss) P. Ionescu.

Şeful Serviciului: (s) M. Enăceanu. 1850

No. 11902/922.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa tuturor amatorilor, că Dir. IV. Regională Cfr. Cluj publică concurs pentru furnizarea lemnelor de (întreţinere) suprastructură 2780 m³ lemne moi de edificare şi 184100 buc. stâlpi de gard din lemn moale; 850 m³ lemne de stejar şi 4500 buc. stâlpi de stejar pentru gard.

Ofertele se vor înainta cel mai târziu până la data de 21 Iunie a. c. la Dir. Reg. menţionată unde se pot vedea mai detailat şi condiţiunile de furnizare.

Cauţiunea de 5 la sută din valoarea totală a ofertei se va depune mai târziu până la data de 20 Iunie a. c. la cassa centrală a suscitatei Dir. Regionale.

Cluj, la 1 Iunie 1922.

1852 Direcţiunea Regionala Cfr. Cluj.

No. 14824/1922.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţă amatorilor că în ziua de **26 Iunie a. c.** orele 12 se va ţinea licitaţie publică în localul Direcţiei IV-a Regională din Cluj pentru închirierea chiosculul de tutun din staţia Cărăii-Mari.

Termenul de închiriere va fi de 2 (doi) ani.

Licitaţia se va ţine numai cu ofertă închisă şi sigilată, Ofertele se vor adresa până la data arătată la Direcţiunea IV-a Regională Cluj Serv. P.

Supra oferte nu se primesc.

Amănunte şi orice deslusiri se dau la Direcţiunea IV-a Cluj etaj II. uşa 36.

Cluj, la 2 Iunie 1922.

1851 Direcţiunea Regionala Cfr. Cluj.

Anunţ.

Se aduce la cunoştinţă D-lor amatori ca primirea ofertelor şi ţinerea licitaţiunei cu prinse la vânzarea a **9 automobile declasate materiale şi hârtie maculatură** va avea loc în ziua de 8 Iunie la biroul Directoratului, Camera 45 între orele 11—16.

Ofertele vor fi închise şi însoţite de recepisa de depunerea garanţiei cel puţin 1% asupra preţului oferit.

1849 Dir. Gen. al Internelor Camera 45.

Se caută

o conducătoare la internatul scoalei civile de fete din Aiud, cu data de 15 Iunie a. c. Retribuţie: 500·— lei lunar plus toată întreţinerea. A-se adresa la Direcţiunea şcoalei civile de fete din Aiud. 1855

Noile produse, aprobate de Consiliul Sanitar Superior, ale Laboratorului AL. ITEANU, BUCUREŞTI.

Glicerofosfat de Calce Efervescent

Stimulant puternic, Antineurastenic, Reconstituant al sistemului nervos. Foarte eficace în depresiunile mentale.

Piperazină Efervescentă. Disolvant al Acidului Uric şi al derivatelor săi calcaroşi, amoniacali şi sodici.

Urotropină Lithinată. Diuretic cu acţiune sigură. Indicat în maladiile căilor urinare (Cistite, pielite, blenoragii) ca desinfectant puternic.

Carbonat de Lithină Efervescent. Antireumatic şi antigutos la suferinzi de turburări digestive, gastralgii şi catere de stomac.

Kola Glicerofosfat Granulat. Regenerator al sistemului nervos. Tonic muşcular. Indicat contra neurasteniei, Fosfaturiei, Oboselei intelectuale şi fizice. Regulator al inimei.

Produsele Laboratorului AL. ITEANU. Corespund celor mai riguroase compositie. Cerinţe Stiintifice si Technice ca Puritate si Dosaj exact totusi sunt cu 70% mai eftin ca similarile streine.

La Farmacii şi Drogherii. 1857

Reprezentant General S. LINDENBERG, BUCUREŞTI Str. Stelea 23.

Reclama este sufletul comerţului

Noua situație politică maghiară

Urmările alegerilor — Remanierea guvernului — Viitoarea luptă parlamentară

După cum era de așteptat, căderea în alegeri a celor 5 miniștri ai guvernului Bethlen, a pus guvernul într'o situație dacă nu critică — fiindcă majoritățile parlamentare câștigate îi mai permit speranțe, — cel puțin în situația de a căuta negreșit să se scape de miniștrii impopulari. Aceasta este convingerea întregii Ungarii și o mărturisesc însăși ziarele guvernamentale, care, grăbindu-se să anunțe că nu e tocmai urgentă această necesitate a remanierii guvernului, declară totuși, că primul ministru va face-o, după ce va consulta întâi parlamentul, respectiv majoritățile. Se poate, ca remanierea aceasta să nu se facă înainte de 16 Iunie, când se va deschide adunarea națională. Va trebui să se amâne până atunci remanierea din cauză că doi dintre miniștrii care vor fi debarcați, fac parte din partidul Ernszt-Haller aliat partidului guvernamental. Ori, dacă Bethlen ar sili pe acești miniștri să plece, fără ca întâi să caute să le dea oarecari satisfacții, s'ar putea prea lesne ca partidul amintit să se retragă din sânul partidului guvernului și să-i slăbească prin aceasta situația.

De altminteri, cu toată această situație defavorabilă din sânul guvernului, lupta parlamentară va fi în tot cazul favorabilă acestuia din cauza prea micului număr de aleși ai opoziției. Dar aceasta nu înseamnă, că lupta nu va fi dârză. Mai cu seamă dacă considerăm, că aproape jumătate dintre parlamentarii opoziționiști sunt socialiști.

Provincia a trimis în parlament 12 socialiști, iar capitala, după cum anunță însăși ziarele semiguvernamentale, va trimite cel puțin 122—15 din treizeci. In Budapesta rezultatele n'au fost încă publicate. Totuși, după informațiunile cele mai sigure, șansele cele mai multe sunt ale partidului social-democrat, rămânând ca pe rest să se împartă guvernul și celelalte fracțiuni politice.

Tocmai de aceea, pentrucă prevede lupta ce vor da-o împotriva lui parlamentarii opoziționiști, guvernul s'a și grăbit să anunțe, că va veni cu un program nou, care să-i creeze o situație favorabilă.

Oricum, alegerile acestea, după cum am constatat încă în săptămâna trecută, au dovedit, cu toate că lupta electorală a fost inegală, că partidele dreptei maghiare nu mai corespund voinței țării, care se îndreaptă par'că forțat tocmai spre extrema stângei, trecând peste punctul intermediar.

Iarăși agitația habsburgică

In timp ce în Ungaria legitimiștii abia au putut străbate unul — doi în noul parlament, ne vine tot dela Budapesta știrea, că ex-regina Zitta a început din nou să se agite. Telegramele agenților guvernului maghiar anunță, că în curând fosta regină se va muta din nou în Elveția și va face acolo propagandă pentru fiul ei Otto. In acest scop și-a înoit suita de agitatori și foști diplomați și a vestit și pe guvernatorul Horthy, că se consideră și azi regină și că până la majoratul fiului ei a preluat împreună cu prințul Maximilian tutoratul regelui Otto al Ungariei. Această știre l-a pus pe Horthy pe gânduri, după cum anunță știrile maghiare.

Dar ele trebue să intereseze mult și străinătatea pentru motivul că tot atunci când la Budapesta se anunță pretențiunile lui Otto la tronul maghiar, din Viena vine știrea, că legitimiștii au afișat Duminecă noaptea placarde monarhiste, prin care se îndeamnă populația austriacă să sărbătorească Luni 4 Iunie, ziua regelui Otto.

Când din ambele capitale ale fostei monarhii vin știri de acestea, e cert, că fosta regină și împărătească, vestită pentru uneltirile ei, a început să și le continue ca pe vremea bărbatului ei. Cum însă se știe că Elveția este foarte puțin dispusă să acorde sprijin reîntronării Habsburgilor, încercările și agitațile ex-reginei vor rămâne desigur zadarnice.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Invățămintele unei statistici școlare

Obișnuit să vadă mereu un dușman în vechiul regat, ziarul „Ellenzék", pe care relațiunile cu ungurii de peste graniță l-au făcut faimos, a avut ieri o adevărată ieșire împotriva „răgățenilor", pentru motivul, că în baza unei anumite statistici Ardealul ar avea mai multe școale decât vechiul regat. Pentru acest motiv ziarul magnaților se întreabă țâfnos: și cu acest vechi regat al acestei statistici vor să unifice Ardealul?

Fără îndoială că nu. Ar trebui reunificat cu Ungaria cea cu multe școli de iredentism împlintenat, cu palate școlare în care n'au intrare copiii claselor obijduite și absolut de loc aceia ai minorităților: cu școli, din care în afară de ofițeri savici, n'au ieșit decât câțiva savanți evrei.

Decât, atunci când și-a pus întrebarea de mai sus, gazeta aceasta trebuia să nu fie mioapă. Trebuia să se gândească, că dacă are Ardealul atât de multe școli, o foarte mare parte din ele sunt ale minorității maghiare. Ori, nu s'a gândit „Ellenzék", că recunoscând aceasta, nu mai are nici un drept să protesteze la Genova și să reproducă pe pagini în regi toate protestele trimise de Ungaria la Genova împotrirea tratamentului școlar al ungurilor de aici?

Acest lucru, dacă l-a uitat „Ellenzék", nu-l uităm noi. Și dacă va mai protesta și de aci înainte, îi vom aduce aminte această ieșire de azi și recunoașterea ce a făcut-o în privința statisticei școlilor ardelene.

Răspândiți „Infrățirea"

Chestia locuințelor

Referatul d lui Judecător de instrucție Const. Xantopol însărcinat cu conducerea oficiului de închiriere — Necesitatea înființărei unui al doilea oficiu pe lângă Tribunalul Cluj

In urma referatului d-lui judecător Const. Xantopol Comisiunea deliberativă a oficiului de închiriere Cluj a aprobat a se cere ministerului de interne înființarea unui al doilea oficiu de închiriere pe lângă Tribunalul Cluj pentru următoarele considerațiuni:

Orașul Cluj are o populație de circa 100.000 locuitori, din care cel puțin 20.000 locuitori reprezintă elementul funcționarilor publici, corpul didactic și ofițerese, element flotant cu necesitatea imperioasă de-a avea sau de a găsi imediat locuință în acest oraș.

Cu noua lege pentru prelungirea contractelor de închiriere, rezolvarea crizei de locuințe s-a complicat, prin faptul că legiuitorul în dorința de-a stabili raporturi mai echitabile între proprietari și chiriași, a creat o mulțime de excepții, unele în favoarea celor dintâi, iar altele pentru ocrotirea chiriașilor.

In mod firesc dar și unii și alții cer, iar justiția este datoare a rezolva cauzele lor.

Este evident dăr că numărul priceselor a sporit și va spori simțitor, așă că un singur oficiu cu comisiunea lui rămâne insuficient pentru rezolvarea la timp a cauzelor în cari se cere, fie evacuarea, fie atribuirea unei locuințe sau fixarea chiriilor după nouile norme prevăzute de legiuitof.

Deși comisiunea lucrează zilnic — uneori până la 8 seara practica o dovedit că nu se pot hotărî toate cauzele de locuință la timp.

Pentru înlăturarea acestui neajuns s-a făcut raport minist. de interne pentru instituirea unui al doilea oficiu — care sperăm că se va realiza cât de curând.

Sperăm de asemenea că autoritățile administrative și polițienești vor da cel mai larg concurs acestor oficii cari sunt chemate să rezolve chestia dificilă a locuințelor, atribuirea lor și stabilirea unor raporturi mai echitabil e între proprietari și chiriași.

Credem că atât uniunea proprietarilor ca și aceea a chiriașilor va da tot sprijinul său pentru aducerea la îndeplinire a acestor desiderate în interesul locuitorilor clujeni.

Intâmplări mărunte din Cluj și jur

Efectul leacurilor băbești

Jandarmul Gavrilă Pop din comuna Hida fiind suferind, a fost sfătuit ca să ia niște medicamente făcute de niște babe. Medicamentele fiind otrăvitoare, starea lui s'a agravat, încât jandarmul în stare gravă a trebuit să fie transportat la spital.

Accident de armă

Caporalul de jandarmi Suciu Vasile din Nădășel a împușcat din imprudență cu un revolver pe soldatul jandarm I. Repsigan din acaași comună, cauzându-i o adâncă rană al mâna stângă.

Incedin

Din neglijența locuitorului Tocaci Iuon s'a produs un violent incendiu la pădurea Gârbou din comuna Feneș, proprietatea contesei Mikeș, arzând o mare cantitate de lemne tăiate.

Viol

Individul Balog Istvan din comuna Fenesul Săsesc a violat în mod sălbatec pe o fetiță de 11 ani din aceeași comună. Criminalul a fost înaintat Parchetului.

Foc pus

Zilele trecute s'a aprins în comuna Apahida un stog mare de fân proprietatea lui Ele Gyula, făcându-i pagubă de 10.000 lei. Fiind bănuieli că focul ar fi fost pus s'a început cercetările de către postul de jandarmi din acea comună, și s'a dovedit că autorul incendiului este individul Gordo Gyorgy din comuna Feiurd în contra căruia s'au dresat acte de dare în judecată.

Mare asortiment de ciorapi, mânuși, tricotaj și socni pentru dame, bărbați și băeți la:

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2
1738-2 Telefon 591.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Acum s'a terminat cu importul de încălțăminte

FABRICA DE PIELARIE

FRAȚII RENNER & Co. S. A.

din CLUJ.

Confecționează tot felul de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii din piei colorate și lacuri după modelele cele mai noi. 1392

Căutăm

imediat **Corespondenți** pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis
Carte de legitimație și onorat.

Emil Blaga Cluj

Magasin Piața Ștefan cel Mare 7. Telef. 2-70.
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.

Cauciucuri Michelin pentru **Automobile Trăsuri Biciclete**

Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid

1586

Prețuri de reclamă.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 533 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Sâmbata 10 Iunie 1922

Infrățirea

Administra... 89. Nr. de schimb „Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU M... 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI COMIT...
Director: D. TOMESCU
...fon: ...A. No. 21

ABONAMENTE:
PE 1 AN ..... 180 LEI
„ 6 LUNI ..... 90 „
„ 3 „ ..... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Nunta domnească dela Belgrad

Astăzi, Joi, are loc în Belgrad celebrarea căsătoriei Domniței noastre Maria cu M. Sa Regele Alexandru al Sârbo-Croato-Sloveniei.

In bucuria neamului întreg, două popoare încheagă și mai mult prietenia și interesele lor prin această unire a domnești lor odrasle.

Și unirea aceasta e cu atât mai naturală, cu cât poporul român și cel iugo-slav au crescut la lumina acelorași idealuri naționale, având de suportat aceleași lupte de veacuri cu un dușman comun și aceleași suferinți pentru apărarea și întregirea patriei lor.

Și e cu atât mai binevenită, cu cât prin săvârșirea acestui act se consolidează în o mai mare măsură popularitatea și trăinicia celor două dinastii.

Nu e întâia oară când aceste două popoare s'au întâlnit în istorie pentru a-și da ajutor reciproc în apărarea neamului și civilizației.

N'ar fi decât să amintim de lupta liberatoare împotriva avântului cuceritor al Islamului care a unit acum 500 de ani, la Câmpul Mierlei și la Nicopoli, poporul sârb și cel român.

Și atunci ostașii lui Mircea au luptat cu atâta vitejie pe pământul Serbiei cotropite, fiindcă în afară de existența neamurilor sârbesc și românesc în libertate, apă rau și pe acea a celor două dinastii: a Basarabilor și Dușăneștilor.

Soarta vitregă a împiedecat apoi pe aceste două popoare să ducă o luptă de apărare comună contra dușmanilor prea numeroși, dar pe deasupra vremurilor de restriște, în jurul bisericilor și mănăstirilor, adevăate fortărețe de cultură care au păstrat intactă conștiința națională, ele, încurajate de domnitorii lor, nutreau nădejdea într'o viitoare desrobire de sub jugul străin.

Suferința a călit sufletele și pe deasupra tuturor împrejurărilor, prietenia celor două popoare n'a încetat să existe.

Căci atunci când amenințarea unui vecin perfid a nesocotit o alianță, înșelând tovarășul de luptă, ostașul român n'a pregetat să ia partea dreptății dând ajutor fratelui său sârb, de care-l legau și același trecut de glorie și suferință și aceleași aspirațiuni pentru înfăptuirea idealului național.

Războiul mondial a pus la o încercare supremă cele două neamuri și cele două dinastii domnitoare.

Cu o vitejie egală și cu o îndărătnicie fără seamăn, la Belgrad și la Șabaț, cât și pe crestele Carpaților, ostașii celor două țări au rezistat puhoiului năvălitor.

Românii din valea Timocului și a Vardarului ca și diviziile sârbești de la Constanța au vărsat sângele lor pentru același ideal: reîntregirea patriei și libertatea popoarelor.

Sub greutatea numărului dușmanilor, când ambele popoare au trebuit să părăsească cu neperitoare jertfe o parte din pământul țărei, în mijlocul acelorași nenorociri fa miliile domnitoare s'au apropiat și mai mult de sufletul popoarelor lor.

In îndurarea lipsurilor, luptând și cu dușmanul și cu bolile, mai mult ca niciodată ambele popoare au avut nevoie de o conducere luminată, de o încurajare care să dea alinare suferințelor.

Și au avut-o cu prisosință din partea dinastiilor lor, ca apoi la biruința cea mare să-și arate dragostea nețărmurită ce o au pentru ele.

De aceia cu adâncă bucurie primim și unii și alții, Sârbi și Români, înrudirea domnească, în care vedem cea mai bună chezășie că și în viitor cele două state vor fi împreună pentru apărarea intereselor comune și pentru păstrarea liniștei și ordinei atât de necesare pentru consolidarea internă a Statelor.

Cu prilejul micilor neînțelegeri pe care le-a creiat fixarea graniței bănățene, dușmanii noștri au nutrit un moment speranța că prietenia sinceră a celor două popoare va înceta să mai dăinuiască.

Oamenii de conducere luminați au înțeles însă că e în interesul ambelor națiuni să nu favorizăm jocul dușmanilor.

Și dacă prin mărinimia noastră s'a menținut această prietenie, pe deasupra cl...bzuințelor politice de Stat, frații noștri din Torontal, cât și din Valea Timocului și Macedonia vor avea astăzi norocul să-și aștearnă iubirea și credința lor la picioarele frumoasei noastre Domnițe, venită de pe plaiurile Peleșului să fie tovarășa de domnie a Regelui Alexandru.

Pentru mulțumirea ambelor popoare căsătoria dela Belgrad statorniceste și mai mult siguranța și prosperitatea lor, menținând printr'o caldă înfrățire, pacea și liniștea în partea cea mai frământată a Europei și punând capăt neînțelegerilor mărunte ce ar fi putut avea loc între noi și Sârbi.

In bucuria nemărginitei iubiri ce o păstrăm celor două dinastii, urăm multă fericire tinerilor domnitori și dorim ca prin viitoarele lor vlăstare să se închege pe veci nicie prietenia celor două neamuri, a căror stăpânire se întinde dela Marea Adriatică la Marea Neagră.

— Ay. —

...ce trebue să fie un partid țărănist

— Declarațiile d-lui Witos —

In unul din numerile trecute, „Infrățirea" vorbind de rostul congresului „Internaționalei verzi, convocat la Sofia de țăraniștii bulgari, a arătat și bunăvoința cu care a fost primită înseenarea Stambulinsky Racowski, de gruparea țărănistă de la noi, care din motive „independente de voința sa" a regretat că nu poate lua parte la Congres.

Interviewul acordat ziarului „Zora" din Sofia de către d-l Witos, șeful partidului țărănist polon, fost prim ministru, care a luat parte la acest congres cât și convorbirile ce d-sa le-a avut cu diferiți bărbați politici, în trecerea prin București, confirmă afirmațiunile ce le-am făcut cu privire la caracterul din ce în ce mai comunist, ce l'a luat partidul agrarian bulgar.

D-l Witos a declarat că partidul d-lui Stambulinsky duce o politică inspirată de Sovietele din Moscova; astfel se explică și prezența d-rului Racowsky, la acest congres, pe care d-l Witos îl califică cu drept cuvânt de „aventurier politic, cunascut ca un mare dușman al Poloniei și României".

Iată deci că d-l Wieos, pe care d-rul Lupu și-l lua în ajutor ca să-și justifice atitudinea sa față bulgari, nu poate admite o înțelegere cu un partid țărănesc, având principii comuniste.

Și fiindcă d-l Witos, în declarațiile sale nu s'a mulțumit numai să afirme acest lucru, dar a arătat și care sunt principiile pe care se bazează partidul țărănist polon, credem că facem un serviciu opiniei publice, arătând deosebirea dintre caracterul național al țăraniștilor poloni și utopiile comuniste ale conducătorilor țăraniști de la noi.

Născut în împrejurări critice, având de luptat și contra reacțiunei din dreapta și contra demagogiei din stânga, partidul țărănist polon a înțeles că oricât de aprigă ar fi lupta de principii între partide, nu trebuie să se excludă conlucrarea între ele, când interesele Statului sunt în joc.

Căci, când între partide și masele sociale nu există un echilibru, Statul încetează să mai trăiască.

Partidul țărănist polon e și contra creierei antagonismului între sate și orașe, căci nu se poate nega acestor din urmă aportul ce l'au adus, în decursul veacurilor, culturei și civilizației.

Ori tocmai dn contră, din ce în ce mai mult, țăraniștii noștri adepți ai „luptei de clasă„ ca și comuniștii, sapă prăpastia între diferitele clase ale societății.

In loc de a obține treptat și pe cale legală participarea activă a țărănimei la viața Statului, țăraniștii noștri instigă necontenit masele populare la revoltă, urmărind apoi, prin turburarea stărilor actuale instituirea dictaturei și acaparărea privilegiilor ca și conducătorii Sovietelor.

In loc de o politică pozitivă, care să aibă de scop împăcarea și orânduirea intereselor publice astfel ca un maximum de mulțumire să rezulte pentru toți, — țăraniștii noștri se agită în jurul unei politici negative, hrănind țărănimea nevoiașă cu promisiuni irealizabile și cu insinuări la adresa acelora cari reprezintă ordinea și progresul.

Partidul țărănist polon n'a pregetat nici un moment să facă apel la forțele intelectuale, pentru a contribui cât mai intens la consolidarea vieții Statului, folosind cunoștințele acestora.

Cum s'au comportat însă intelectualii noștri?

Mai întâi au respins orice colaborare cu intelectualii, iar mai apoi au făcut apel tocmai la concursul acelora, cari sunt sau certați, cu morala publică sau au avut o atitudine contrară intereselor Statului, în timpul războiului.

Pe lângă aceste epave ale tuturor partidelor vechi, care n'au adus altă contribuție decât ideile lor de un eclectism bizar, s'au adăogat câțiva tineri „docți", care au scăpat din vedere că rolul și contribuția lor ar fi mai mult la țară decât la diriguirea partidului.

In loc de o operă de muncă, de redeșteptare prin cultură la sate, ați văzut cum toți acești intelectuali într'o încercare primejdioasă a puterii lor, ignorând un program de activitate logică au căutat să consolideze o „nouă viață în stat", punând în primul plan preocupările lor personale.

Iar după frământarea neputincioasă, părăsind guvernul, au început să evoluieze spre comunism, uitând că țărănimea noastră prin tradiție și sentiment, conservatoare și națională nu poate fi convertită la revendicări revoluționare

„De unde încep intesele Statului trebuie să înceteze ale partidelor" a zis d-l Witos.

Ori țăraniștii noștri, ca și cei bulgari înțeleg tocmai contrariul — unde încep interesele partizanilor nu mai există interese de Stat.

Un capriciu al modei: internaționalele

In toate vremile, moda a stăpânit spiritele cu puterea și cu mijloacele unui tiran. Toate capriciile, toate fanteziile, toate nimicurile ei au fost ordine pe cari așa zice lumea se grăbea să le îndeplinească cu o supunere de sclav.

Astăzi mai mult decât oricând ne plecăm în fața atotputerniciei modei. Ea consacră talentele, ea pune pecetea valorilor, ea asigură succesul, ea aduce gloria. Dar capricioasă și infidelă, ea se întoarce numai decât dela cei pe cari i-a ridicat, i-a creiat, i-a glorificat pentru a găsi altceva pe care să-l arunce și să-l impună lumei ca să-l părăsească și pe acesta numai decât după aceia.

De curând moda a invadat și domeniul politicei pe care îl neglijase cu un dispreț suveran până acum. Astfel după ce rând pe rând „a lansat" democrația, apoi socialismul, ea a prins un brusc interes pentru „internaționale". Democrația nu mai prezintă acum nici un interes. Chiar socialismul a căzut în desuetudine. La modă sunt „internaționalele".

Pretutindeni în lumea celor fără ocupație și fără grijă, în saloanele unde se face politică și în cercurile unde politica este un mijloc pentru a parveni, pretutindeni unde moda este atotputernică, internaționalele sunt la ordinea zilei.

In fiecare zi aproape, se anunță câte una: Internaționala roșie, internaționala albă, internaționala verde, internaționala a II, a III, a IV și așa mai departe. Fiecare din ele are un program deosebit, fiecare urmărește un alt scop. Nici una însă nu realizează o operă pozitivă. Căci nici una nu înfățișează o nevoie, nici una nu pornește dela o realitate socială sau politică.

Ce poate aștepta muncitorimea care nu voește decât un trai mai bun material și moral, dela o internațională roșie pe care au pus-o la cale câțiva agitatori și au lansat-o „mondenii" și saloanele? Dar mai ales ce interes poate avea pentru țăranul legat de ogorul lui, o internațională verde de data asta pentrucă e vorba de verdele câmpiilor — o internațională care nu-i poate da nici mai mult pământ, nici ușura munca, nici asigura recolta. Nici o legătură nu există între masse și aceste internaționale de diverse culori cari puse la cale de agitatori și de utopiști sunt lansate de modă.

Dar plictisindu-se într'o bună zi cu internaționalele, moda le va părăsi cu aceiași grabă cu care le-a îmbrățișat. Și atunci nimeni nu va mai pomeni de ele. Iar printre cei dintâi cari le vor părăsi vor fi tocmai aceia cari se agită astăzi mai mult în numele lor.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Răsplata lui Iuda

Profesorul Siegescu reales decan al Facultății de litere dela Universitatea din Budapesta

In ziua de 1 Iunie Universitatea din Budapesta și-a înnoit, după obișnuință, rectorul, decanii și prodecanii facultăților. Faptul acesta e atât de obișnuit orișiunde, încât se pare ridicol că ne oprim asupra lui. Totuși trebue să o facem. Senatul universității budapestane a ales și pentru anul viitor ca decan al facultății de litere pe profesorul Iosif Siegescu, fost decan al acelei facultăți în anul școlar ce expiră acum.

Această realegere pentru demnitatea de decan a mirat chiar și presa maghiară. Unul dintre ziarele de peste graniță ne afirmă, că de 18 ani încoace, nu s'a mai pomenit la universitatea di Budapesta, ca un decan să fie ales în doi ani consecutivi.

Evident, că distincția aceasta nu e nemeritată. Noi mai ales o știm aceasta. Profesorul bănățean, născut din părinți români și crescut în școală românească din bursa episcopului Pavel care a mâncat mămăligă numai ca să poată da învățătură fiilor oropsiți ai neamului nostru, — profesorul acesta, vândut guvernului ungurese, unealtă în mâna acelui guvern, mai terorist pentru elevii, studenții și profesorii români decât chiar un ungur de pur sânge, — a trebuit să fie răsplătit. Răsplătit, pentrucă după ce în 1918 Ardealul românesc i-a refuzat serviciile, a rămas de a servit și pe mai departe pe străin; răsplătit, pentrucă, dacă nu ne înșeală credința, e părintele acelui monstruos ziar „românesc" „Ardealul" pe care, scris la Budapesta, guvernul maghiar îl tipărește în imprimeriile vineze, pentruca vina să nu cadă, cel puțin aparent, asupra-i.

E firească această răsplată și ungurii îl știu ca și noi explicația. De ce atunci se mai mira?

O aniversare bisericească la Roma

Sunt trei sute de ani, de când vestita instituțiune din Roma „Propaganda Fide", — înființată de papa Grigore XV în 1622 pentru răspândirea credinții creștine catolice printre popoarele păgâne — își desfășoară activitatea ei pe întinsul globului.

La Roma, Genova, Lyon, Paris etc., „Propaganda Fide" a înființat seminare mărețe. Institutul de propagandă din Roma (din Piazza Spagna), posedă una din cele mai mari tipografii din lume în care apar cărți și ziare în toate limbile. Arhiva propagandei este unică în felul ei și formează izvorul cel mai prețios pentru istoria și cultura popoarelor exotice. In capul ei se află un colegiu de cardinali, al cărui prefect, din pricina întinsului său cerc de activitate bisericească administrativ în lumea întreagă, e numit „Papa cel roșu". In prezent acest important post este ocupat de cardinalul Van Rossum, căruia îi sunt subordonate peste o mie de episcopii și vicari apostoli.

Pentru sărbătorirea tricentenarului înființări acestei instituțiuni de propagandă defunctul papă Benedict XV ordonase pentru Rusaliile din anul acesta mari serbări bisericești în toate țările catolice. Aceste serbări au acum loc la Roma în legătură cu congresul euharistic sub președenția lui Pius XI și cu mincază în solemna slujbă pe care o va oficia Papa în persoană în asistența întregului colegiu de cardinali și a mai bine de 200 de episcopi din toate părțile globului precum și a reprezentanților diferitelor popoare. Cu prilejul acestor festivități din Roma, cari țin patru zile, s'a făcut și o expoziție etnografică a institutului fără pereche în felul ei.

ECOURI

Armonie imposibilă

Toate ziarele străine înregistra seră cu o deosebită simpatie știrea că renumita cântăreață Mary Garden a luat conducerea Operei din Chicago.

Taotă lumea aștepta să vadă pe celebra cântăreață obținând, în această nouă carieră, aceleași succese pe cari le culesese în cea veche.

Ea n'a corespuns însă așteptărilor, provocând numeroase decepții.

După știrile sosite în ultimul timp din America, Miss Garden, ale cărei relațiuni cu trupa ce o conduce, sunt foarte încordate, este pe cale de a-și da demisia.

Se știa, de altminteri, de mult, că nu prea domnește armonie între cântăreți și cântăreață.

Miss Garden a refuzat să comunice presei motivele demisiunei sale iminente.

Se știe totuși că renumitul tenor Lucien Muratore a refuzat să-și reînoiască contractul, conform căruia primea 700 dolari de fiecare reprezentație, dacă Miss Garden continuă să rămână în fruntea ansamblului Operei. El adaugă că directoarea neglijează prea mult interesele comune în favoarea intereselor ei personale.

In ceeace privește pe șeful de orchestră, acesta acuză pe directoare de a-l fi dat pe ușă afară, în urma unei discuții furtunoase.

Și se spune, totuși, că muzica îmblânzește moravurile!

Coafura pământului

Câte odată, seara, la anumite epoci ale anului, partea de răsărit a cerului, apare scăldată de o lumină care pare un reflex vag al apusului. S'a admis cum de numeroși savanți că această lumină misterioasă nu este altceva decât perspectiva interioară a unei coafure luminoase pe care pământul o trage după dânsul în spațiu, ca o cometă.

Părerile sunt împărțite asupra compoziției sale.

Unii observatori cred că este compusă de heliu și hidrogen, gazele cele mai ușoare din atmosferă.

După o teorie a lui Moulton și a lui Glyden, această strălucire misterioasă, este datorită luminei solare reflectată de miriade de mici luni, atât de timide încât gravitează cu obstinație de partea nocturnă a globului nostru.

Părerea unui savant american este, că această coafură misterioasă este pricinuită de o refracție a razelor solare, diformate de atmosfera pământului și formând în spațiu un con de lumină.

Această ipoteză pare plauzibilă, dacă ne gândim că aerul se întinde însă, sub o formă din ce în ce mai rară, la sute de kilometri dincolo de pământ.

Moartea unui mare actor englez

Se anunță din Londra moartea artistului Rutland Barrigton care a creat rolurile principale din operile comice ale lui Gilbert și Sullivan. Proohbah din opera Mikado a fost unul din cele mai faimoase roluri ale sale.

Tablouri clasice dispărute

Din muzeul münchenez din Georg Strasse, după cum ne informează „Berliner Tagblatt" au dispărut într'un mod misterios, bine înțeles furate, un tablou de Rubens și mai multe altele de Coreggio, Van Dyk, Velasquez, Leonardo da Vinci, precum și desenuri de ale lui Tizian, Raphael și Michel Angello.

Acest furt, senzațional mai ales pentrucă s'a făcut en-gros, nu e unicul furt de tablouri săvârșit în Germania în timpul din urmă. Acum câtăva vreme a dispărut, niște tablouri tot de Rubens, din muzeul din Hamburg; de asemenea alte tablouri clasice din alte orașe germane.

Dacă nu ne înșelăm, furturile acestea prea dese se comit din cauza valutei, ele fiind foarte căutate în străinătate, unde marca e azi aproape fără preț. Cel puțin aceasta ne vine în minte, când știm, că în trecut, când marca germană sta bine, nu se prea pomeniau furturi de tablouri, hoții văzându-și de treabă în altă parte bine înțeles tot atât de rentabil.

Max Reinhardt în America

Ziarul „Berliner Zeitung am Mittag" anunță că se urmează actualmente tratative la Berlin între cel mai mare impresariu teatral american Schubert, care se află actulmente în acea localitate, și regisorul Max Reinhard pentru un ciclu de reprezentații în America, în cursul iernii viitoare.

Este vorba până acum de înscenarea a trei piese, și anume: „Danton", „Orfeu în infern" și „Visul unei nopți de vară"! într'unul din teatrele aparținând grupului Schubert et Lowe.

Partea dificilă, încă nerezolvată, a acestor tratative, constă în faptul că Reinhardt voește să înscenieze aceste piese cu un ansamblu compus din artiști germani, aduși de dânsul pe când Schubert vrea să formeze ansamblul din artiști americani.

Ciclul de reprezentații va dura trei luni: Noembrie, Decembrie și Ianuarie.

O nouă invenție: telefipografia

Ziarele vieneze aduc din Budapesta o știre foarte interesantă și dacă e adevărată, de o importanță neasemuită. Inginerul Szabó a inventat un aparat, cu ajutorul căruia se pot transmite la distanțe considerabile, prin telegraf sau telegrafie fără fir, misive tipografice, respectiv literele culese în clișeu. După cum ne asigură această știre, aparatul poate fi aplicat și telefonului. Dacă e adevărată această știre, aportul ce l va aduce noua invenție presei e de o însemnătate considerabilă bine înțeles în primul rând pentru marile cotidiane, cum sunt cele engleze și americane, cu ediții speciale în diversele orașe ale lumii.

Răspândiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Un uriaș bolnav de Guglielmo Ferrero

Este în lume un uriaș bolnav cu mușchii de oțel și cu respirația de foc; în etate cam de un secol, fiind născut între anii 1820 și 1830. Dar o sută de ani pentru un uriaș, însemnează încă tinerește. Acela despre care vorbim, în 1914 era o minune de strălucire și putere. Umerii săi erau neobositori, figura tânără și piciorul lui de o repeziciune fără pereche. Pentru ca să ducă greutăți și să alerge, el n'avea de loc rivali.

Și iată-l acum obosit și îmbătrânit, întocmai ca și cum ar fi lovit de astmă.

Acest uriaș astmatic, este drumul de fer.

De curând, am parcurs în o lună Europa; de la Florența la Stokolm și de la Stokolm la Florența. La ducere am traversat Austria și Germania, iar la reîntoarecere Danemarca, Germania și Franța. Unde mai sunt oare fericitele vremuri ale călătoriilor repezi, comode și cu preț ieftin, pe care le-am cunoscut odinioară? Acelea s'au dus, nerămânând de cât o amintire istorică și pe punctul de a deveni legendară.

Pretutindenea uriașul cu umerii neobosiți și cu piciorul repede, astăzi gâfâie și șchioapătă. In zadar mai căutăm acum trenuri repezi și ieftine cu vagoane curate și luxoase ca altădată. Totul e scump, încet, uzat și obosit. Cine și-ar fi putut închipui că printre victimele războiului mondial trebui să conteze și drumurile de fer?

Uriașul e bolnav, dar naște întrebarea: dacă boala va trece după cum a venit sau va lăsa urme eterne? Medicii s'au pus deja pe lucru, însă nimenea nu îndrăsnește să dea un prognostic sigur. Și, totuși soarta întregei civilizații occidentale depinde de această misterioasă boală.

Drumul de fer are un loc cu totul deosebit în istoria mijloacelor de comunicație, căci el a fost primul și adevăratul cuceritor al pământului. S'ar putea defini istoria: un duel înverșunat între om și spațiu. Omul, ființă minusculă a fost aruncat pe o imensă planetă, străbătută de oceane nemăsurate și presurată de munți enormi. Pe aceste câmpii, pe aceste oceane și pe acești munți el nu este de cât o insectă aproape de nevăzut. Totuși soarta a dotat pe acest pitic cu o imaginație de uriaș. Ambițios și priceput, al măsură puțin câte puțin statura inamicului său și se aruncă asupra lui.

Dar picioarele și brațele omului erau prea scurte, față de un asemenea adversar. Imensitatea continentelor și a mărilor era primul și cel mai puternic dușman. Din cauza aceasta timp de secole întregi popoarele au trăit pe fața pământului, izolate unele de altele în luptă cu imensele spații care le separau, nereușind de cât foarte rar și cu prețul tuturor oboselilor și pericolelor, ca să se cunoască câte puțin.

Către sfârșitul secolului al 18-lea, omul a trebuit să creadă că de la această dată înainte va cunoaște planeta. Atunci imaginația omenească născu uriașul care este așa de bolnav astăzi, datorită căruia omul a putut să învingă spațiul. Din acest timp putem spune că începe adevărata cucerire a pământului. In secolul al 19-lea cu o răbdare mare s'au așezat zeci de mii de chilometri de linii ferate, iar pe ape s'au lansat mașini de foc și urmând tot înainte pe această cale, civilizația modernă a putut să pătrundă repede în continentele cele mai întinse, să le populeze și să le puie în valoare în cursul numai a două generații.

Deci, cu drept cuvânt putem spune că prin această descoperire, umanitatea a repurtat cea mai strălucită victorie asupra vechiului ei inamic. De acum înainte omul era stăpânul spațiului și de cinci zeci de ani acest imn de triumf răsună în toate urechile, în proză și în versuri.

Iată însă că acum uriașul în mod brusc a căzut bolnav. Toată lumea după cele spuse mai sus, va cunoaște semnificația adâncă a acestei misterioase boale și își va da seama limpede de urmările ei. Este ușor de înțeles că dacă uriașul nu-și va redobândi puterile, atunci cucerirea pământului începută în veacul al 19-lea, va trebui să fie suspendată și în cazul acesta suntem nevoiți să alegem între civilizație și barbarie.

Problema care se pune este: Războiul mondial a suspendat civilizația occidentală pe fața globului numai pentru câțiva ani sau asistăm la începutul unei epoci de decadență care se produce în mod periodic în istoria lumei? La aceasta singur timpul va răspunde.

Cronica politică

Ce-a fost guvernul de concentrare. — Se știe câtă agitație au făcut partidele de opoziție în jurul ideii guvernului de concentrare pe care-l înfățișau ca singura soluțiune salvatoare pentru țară.

Ele își justificau campania violentă dusă împotriva actualului guvern prin faptul că chemarea la putere a partidului liberal zădărnicise realizarea acestei idei miraculoase.

Furiei cu care partidul național s'a repezit împotriva guvernului i se dădea aceiași explicație.

Noi am arătat încă de atunci imposibilitatea realizării unui guvern de concentrare care ar fi fost să ia parte partide cu concepții și metode politice deosebite. Căci un guvern de concentrare presupune o unitate de concepție, o unitate de program, o unitate de acțiune și o unitate de vederi în ce privește rezolvirea diferitelor probleme.

Opoziția însă n'a avut nici o idee și nici un om în jurul cărora să se strângă toate partidele. Ea a fost incapabilă să-și întocmească un program unitar și să întreprindă o acțiune comună.

În adevăr de cinci luni încoace în lagărul opoziției nu s'a săvârșit un singur act care să dovedească că partidele cari alcătuesc se înfățișează unite. Dimpotrivă fiecare a lucrat pe cont propriu. Și a fost destul ca țărăniștii să se prezinte la alegerile parțiale din Ardeal pentruca să se producă o ruptură între ei și partidul național. Iar partidul naționalist al d-lui Iorga și partidul democrat al d-lui T. Ionescu încearcă fiecare să utilizeze această ruptură pentru a se apropia mai ușor de partidul național.

Unde este deci acel bloc al opoziției din care trebuia să răsară guvernul de concentrare, când în alegeri, adică în momentul culminant al luptei împotriva guvernului, partidele de opoziție s'au prezintat dezbinate și certate?

Cum se putea realiza un guvern de concentrare înainte ca partidele de opoziție să fi realizat o unire a lor?

Acum se vede limpede ce a fost guvernul de concentrare. O mască pentru pofta de putere a partidelor noui cari voiau să-și ascundă slăbiciunile și incapacitatea de guvernare. Câtă vreme se credeau aproape de putere, ele nu vorbeau decât de guvern de concentrare. Acum când se găsesc îndepărtate de guvernare, ni se înfățișează așa cum au fost totdauna în realitate: dezbinate și incapabile să-și stabilească un program comun de guvernare și un plan unitar de acțiune.

Guvernul de concentrare pe care-l trâmbițau atunci nu era decât o soluție de circumstanță.

Faptele politice petrecute în vremea din urmă dovedesc aceasta.

Un renume care trebue înlăturat

La Cernăuți s'a întâmplat acum câteva zile o lovitură banditească în casa unui comerciant. Stăpânii casei, iefuiți de banditi, au declarat că hoții erau studenți basarabeni.

Ziarele, și mai ales cele din Basarabia, se arătau foarte nemulțumite că ori de câte ori avea loc în ultimul timp vre-o descindere polițienească, urma aproape automat și arestarea câtorva studenți basarabeni. Și dacă faptul era pasabil în cea ce privește „chestiunile politice" era scandalos când lua contact cu dreptul penal comun.

Studenții basarabeni din Cernăuți abia acuma desmint prin presă învinuirea ce s'a adus colegilor lor. Deși cam tardivă, desmințirea credem, că e pecetluită de atesta rea oficialității.

Și'n cazul acesta acuzarea ce li s'a adus trebue să fie urmată de nepărata satisfacție din partea acuzatorilor. Societățile universitare basarabenești trebue să se îngrijească de acest lucru; ele trebuesc să fie în genere mai atente la ușurința cu care numele studentului basarabean e amestecat în toate acțiunile borfașilor cari n'au nimic comun cu studențimea și mai expeditive în elucidarea învinuirilor de tot felul ce se aduce tinerimei universitare basarabene.

Altfel un renume urât și nedrept începe să planeze în jurul lor și mai târziu cu greu acest trist renume va mai putea fi îndepărtat.

Refacerea regiunilor devastate de războiu

Ce s'a făcut până acum. — Posibilitatea de refacere

Problemei refacerei regiunilor devastate de războiu, trebuia să i se dea o atențiune cu mult mai mare, decât aceia ce s'a dat de către guvernele perindate la cârma țărei de la războiu încoace. Regiuni întregi situate în părțile cele mai frumoase și mai rodnice ale țărei pe care se aflau gospodării frumoase și în plină desvoltare, au fost prefăcute în cenușe de asprimile luptelor ce s'au încins acolo pentru reîntregirea neamului nostru.

Sate întregi și multe industrii au fost nimicite de focul năprasnic al dușmanilor, iar cei păgubiți atunci, în majoritatea lor oameni nevoiași și lipsiți cu totul de alte resurse, dintr'un înalt sentiment patriotic, cu o resemnare demnă de toată admirația, au suportat fără nici o cârtire toate sacrificiile impuse de acele grele împrejurări, cu nădejdea că atunci când vremea cea bună va permite, conducătorii țărei vor avea grija ca să repare pagubele ce li s'au pricinuit.

Dar, iată că împrejurările grele ale războiului au trecut, perindându-se de atunci și până astăzi în fruntea trebilor publice mai multe guverne, din a căror activitate nu reesă însă de loc că ele ar fi avut grija să dea o cât de mică atențiune acestei importante chestiuni.

Singur guvernul liberal în 1919, elaborând un decret-lege, a luat o serie de măsuri în ceeace privește reclădirea regiunilor daunate de războiu. Cu acel prilej s'a instituit o comisiune pentru reconstituirea regiunilor distruse, care încă din Iulie 1919 a început să împartă materiale de construcție, unelte de muncă, vite etc. Tot în acel timp guvernul liberal a votat un credit de 122.800.000 lei, întrebuințat în întregime pentru ajutorarea celor păgubiți.

Datorită acestor măsuri, s'au executat un însemnat număr de reparațiuni la clădirile ce au suferit de pe urma războiului. Cele ce s'a făcut însă și cele ce în prezent sunt în curs de executare, firește că reprezintă abia un început din opera reconstructivă ce urmează să se îndeplinească atunci când mijloacele financiare statului vor permite mai mult.

In Franța s'au cheltuit până acum 24 miliarde de franci pentru reconstituirea regiunilor devastate și totuși nu s'a putut ajunge la rezultate satisfăcătoare din punctul acesta de vedere. Și acolo, ca și la noi, totul este în funcție de plata reparațiunilor de războiu stabilite a fi plătite pe baza tratatului de la Versailles.

Până în prezent aceste obligațiuni financiare nu au fost plătite, întârziindu-se astfel posibilitatea de a intensifica lucrările reconstructive. Finanțele țărei impun încă multă îngrijorare, disponibilități în casa statului peste strictul necesar nu se găsesc. Guvernul actual a moștenit o stare financiară dintre cele mai precare și toată grija lui astăzi este de a o normaliza, pentru ca în urmă conducătorii țărei în priceperea lor, să se ocupe și de celelalte probleme în legătură cu opera reconstructivă.

Până atunci preocuparea guvernului în această privință este de a termina lucrările de refacere urgente și care sunt în curs de executare, urmând ca ulterior să desăvârșească un întreg program de reconstrucție al regiunilor devastate de războiu.

Cum propagă Ungaria iredentismul în statele succesoare

Stratagema ziarelor ungurești din aceste state — In atenția autorităților indicate

Nu odată, răsfoind ziarele maghiare dela noi, mai ales pe cel din Brașov și „Ellenzék" din localitate, am rămas surprinși, de unde atâtea atentate și atâtea agitațiuni în Croația, Jugoslavia și în Slovacia. Dintru început ne-am dat seama de rostul acestor atentate și acestor agitații, exagerate de presa antiromânească. Se caută anume prin ele să se arate Ardealului românesc, că slovacii și croații, mai deștepți, mai curajoși, știu să recurgă la mijloace grele față de sârbi și de cehi. Exagerările acestea erau, vădit, un curat îndemn pentru românii ardeleni. Și, ce e într'adevăr surprinzător, după această constatare, confratele „Patria", comentând odată, sunt luni de atunci, o știre maghiară despre autonomismul croat, nu s'a sfiit, n'a întrezărit cursa, și s'a apucat să facă pe față îndemn la separatism ,pe care Brassoi Lapok, Ellenzék și altele îl fac sistematic, dar deghizat.

Azi am dat peste un nou rost al autonomismului din acele state, trâmbițat mereu în gazetele ungurești de mai sus. Ne-a căzut în mână o gazetă maghiară din Praga, în care statul român e făcut cu adevărat de ocară. Ori, din acest fapt, se desprinde un adevăr: Că neputând scrie deschis împotriva statului din care fac parte, ziarele ungurești fac propaganda împotriva celorlalte state succesoare, de pildă, cele dela noi împotriva Cehoslovaciei și Jugoslaviei. Ținta e atinsă. Ziarele acestea ajung în cele două state amintite, indiferent pe ce căi. La rândul lor, ziarele din aceste două state, cu articole veninoase și instigatoare ajung în România. Astfel ziarele ungurești de aici servesc iredentismul maghiar din Jugoslavia și Cehoslovacia și la fel, ziarele ungurești din aceste state înveninează spiritele ungurești de aici.

Ori, această stratagemă nu se poate face decât tot dintr'o singură inițiativă. E fără doar și poate mâna Budapestei. De aceea autoritățile noastre trebue să ia măsuri în consecință.

Mai trebue ceva amintit aci. Același ziarist maghiar ardelean, care în ziarele maghiare vieneze laudă, sau dacă nu laudă cel puțin nu atacă statul român, e tot el iscălitorul articolului plin de ură împotriva noastră din ziarul maghiar din Praga. Duplicitatea aceasta, ne interesează tocmai pentru că trebuie să i se pună capăt. Și poate și pentru aceea, pentru că ne servește un nou criteriu, după care să judecăm pe emigranții de aici, informatorii presei din celelalte state succesoare.

„Internationala verde"

O formulă demagogică care n'a prins nicăiri și nu va putea prinde nici la noi

Congresul țărănist din Bulgaria a adus iarăși în discuție cele două cuvinte sonore cu care demagogii amăgesc iluziile partizanilor: internaționala verde. E vorba de o imensă organizație țărănistă, după modelul celor socialiste, care să cuprindă la un loc păturile țărănești ale tuturor popoarelor, având ca scop — probabil, căci până acum numita internațională e în stare embrionară — comunizarea bunurilor rurale și stăpânirea maselor de către o dictatură țărănistă. Un fel de bolșevism țărănesc, spre deosebire de cel care pustiește astăzi Rusia și care este al lucrătorilor.

Congresul țărănesc din Bulgaria, după cum se știe n'a avut ca scop chiar punerea temeliilor acestei internaționale. S'a discutat acolo numai chestiuni privitoare la păturile țărănești cuprinse exclusiv în hotarele Bulgariei. Modul pur bulgăresc cum s'a discutat acolo și reverența cu care primul ministru bulgar, șeful congresului a vorbit despre suveranul său nu ne preocupă în acest articol.

Dar venirea unor delegații străine cu acest prilej în Bulgaria, ne sugerează aceste rânduri, privitoare la tendința pe care și-a însușit-o demagogia actuală, de a internaționaliza unele chestiuni, ca acea agrară de pildă, care nu se pot concepe decât restrânse în hotarele fiecărei țări în parte.

Căci nu poate fi vorba de o comunitate de interese a tuturor țăranilor din lume.

Intr'unele state anume interese preocupă păturile țărănești, într'altele state, altele. Conformația și posibilitățile de producție ale solului variază chiar în aceiași țară după regiuni și munca agrară e în raport direct cu această conformație și cu aceste posibilități.

O uniformizare a ei este un plan cu mult mai utopic, decât însăși bolnăvicioasele fantasmagorii comuniste ale muncitorilor de fabrici care aplicate în Rusia au dat rezultatul lamentabil ce se poate vedea.

Dar se mai opune la această idee bizară un element pe care demagogii lipsiți de orice simțământ patriotic, îl ignorează cu desăvârșire. Este sufletul poporului țărănesc stăpânit de puterea tradiției, de puterea ideei de patrie, de neam, de limbă. Și dacă s'a putut infiltra în massele cosmopolite ale lucrătorilor ideea irealizabilă de desființare a hotarelor, — idee pe care și acești lucrători o admit numai în teorie — introducerea acestei idei în massele țărănești este cu totul de neconceput. Apoi comunizarea avutului agrar este o teorie, pe care niciodată un țăran, cât de cu carte fie el, nu o va putea înțelege. Țăranul, în ceea ce privește pământul strămoșesc este intratabil. El primește cu drag pământul dăruit de stat, dar înțelege să fie al lui și numai al lui. Admite stăpânirea în deobște a unui islaz bună oară, când este lipsă de pământ de păsune în satul lui și înțelege să dea vecinului o mână de grâu când ogorul acestuia a fost lovit de secetă; dar ca să fie obligat să-și împartă avutul cu consăteanul care a lenevit sau cu cel care a fost numit „comisar al poporului" de vre-o internațională, fie ea chiar verde, aceasta ar fi peste putința lui de înțelegere.

De altminteri probele practice pot dovedi în deajuns cât de copilărească este această nouă formulă inventată de fantezia demagogilor. In Rusia dictaturei proletariatului, comunismul n'a putut pătrunde în mintea țăranilor nici chiar în timpul maximului efervescenței sale. Cu toate că în Rusia, în satele unde boerii acaparaseră tot, țăranii se obișnuiseră cu ideea „mirului", înghesuiți pe petecul de pământ ce rămăsese cruțat de lăcomia latifundiarului. Și cu toate că „comisarii" trimeși de la centru explicau cât mai pe larg țăranilor și cu vorba și cu cnutul binefacerile comunismului țărănesc, el n'a putut prinde. Și acum când până și lucrătorii ruși, până și conducătorii bolșevismului rusesc se reîntorc la ideea proprietății private și a conștiinței de neam, mai pot fi luați în seamă cei cari agită o bizarerie atât de ridiculă ca internaționala agrară.

„Internaționala verde" nu poate să fie și nu va rămâne decât o ficțiune, o curioasă și irealizabilă născocire a minților halucinate de războiul prin care am trecut.

INFORMAȚII

Din știrile sosite la ministerul finanțelor reise că tratativele dela Paris, pentru consolidarea bonurilor de tezaur ar fi satisfăcătoare.

D. Vintilă Brătianu se va întoarce în țară zilele acestea, prezența dsale la Paris ne mai fiind necesară pentru fixarea amănuntelor convenției.

•

Camera de comerț și industrie din Timișoara a hotărât, pentru a strânge legăturile dintre Banat și Oltenia să facă o escursie în centrele principale ale regiunei din urmă în zilele de 11 și 12 Iunie a. c. Cu acest prilej se va discuta și chestiunea participărei industriașilor bănățeni la târgul de mostre proectat să se țină la toamnă la Craiova.

•

Consiliul technic superior care urma să țină ședință eri Marți se va întruni Vineri 9 Iunie, când se vor discuta diverse chesti ni, printre care, aceia a constituirei institutelor și clinicelor universității din Cluj în valoare deaproximativ 274 milioane lei.

•

Ministerul de instrucție publică vacantă catedra de Sociologie dela facultatea de științe și litere din Cluj.

Doritorii a ocupa această catedră se vor adresa ministerului în termen de cel mult două luni de zile dela apariția acesteia în „Monitorul Oficial".

•

Ministerul instrucțiunei a dispus ca învățătoarele i conducătoarele din Transilvania și Bucovina detașate pe lângă școlile normale din regat pentru a se perfecționa în limba română să fie reținute și la cursurile de vară a acestor școli cari se vor face pentru învățătoarele de stat dela școlile minorităților cari nu cunosc limba română.

•

Fabrica de chibrituri Sikra din Timișoara a trecut sub direcțiunea românească a RMS.

Comisiunea de preluare și conducere a fabricei se compunea din dnii inginer D. Mardan directorul fabricei de tutun Timișoara.

•

La 15 Iulie 1922 se va inaugura în Timișoara un mare stadiu sportiv la care vor lua parte toate societățile sportive din țară.

Inaugurarea se face sub patronajul principelui Carol.

•

Ministerul de inanțe ne informează că ștampilarea titlurilor de renta română se va face numai până la 15 cor.

Titlurile rămase în litigiu vor fi rezolvite la comisiunea superioară din ministerul finanțelor, iar ștampilarea lor se va face și după această dată.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

Spirtul sărat salvator
Borolin
e cel mai bun leac de casă

De câteva zile se află în localitate dl Inspector financiar C. Mihăileanu împreună cu colegii d-sale Petre Florian și dr Șagovici, pentru a lua instrucțiuni dela directoratul finanțelor, cu privire la stabilirea impozitelor, pe 1921—22—23.

•

Aflăm că dl Alexandru Pop, jurist din localitate a fost numit prim-notar și delegat prim-pretor la Cefa (Bihor).

•

Cu ocazia serbărilor din parc ce au fost aranjate de garnizana Cluj și societatea „Cultura Poporului" s'a realizat un beneficiu de 90 mii lei, sumă ce se va împărți între armată și societate.

•

Comisia pentru organizarea serbărilor pentru comemorarea de 100 de ani dela nașterea poetului Petőfi au hotărât ținerea serbărilor în zilele de 30—31 Iulie, în Sighișoara. Cu ocazia acestor serbări vor fi invitați și scriitorii români și sași. Deasemenea va participa și o delegație a preoților englezi unitari cari vor ține un congres în acel timp în Ardeal.

•

Ziarul „Patria" scrie că în vederea alegerilor dela Camera de comerț din Cluj, guvernul a numit în calitate de comisar pe dl prefect Meteș. Ori dl Meteș are însărcinarea aceasta din 12 Oct. anul trecut.

•

La concursul deschis de Primăria locală pentru construirea unui nou pod peste Someș a fost premiat cu premiul I. de 15 mii de lei planul dlui Edmond Sebestyén, iar cu premiul II dl E. Weisl.

■

Căutăm
imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.
Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

Măcelarii din Cluj au adresat inspectoratului veterinar local o petiție prin care cer să nu se permită precupeților să cumpere ei întâi vitele de pe piață deoarece ei contribue în mare parte la scumpirea alimentelor.

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj. Calea Regele Ferdinand 1

Direcția generală a despăgubirilor de război din ministerul de finanțe, întocmește acum tablouri de sumele cuvenite ca despăgubiri Românilei, conform tratatelor de pace, de la Austria și Ungaria. Aceste tablouri vor servi delegației române în susținerea intereselor românești în comisia internațională de lichidare de la Viena a litigiilor bănești și economice dintre România și fosta monarhie habsburgică.

•

La Sibiu s'a ținut congresul comercianților la care au luat parte două mii de negustori din toată țara. Congresiștii au fost primiți la gară de un mare număr de comercianți din Ardeal, în frunte cu muzica regimentului 90 infanterie.

Congresul a avut loc în sala „Appolo". Au vorbit d-nii Nedoviceanu, Enăchită Georgescu, Costică Dobrescu, Mișu Filipescu Drăgășani, Tancu Marinescu-Jilava, colonel farmacist Pompilian, cari au arătat însemnătatea acestui congres și măsurile ce trebuesc luate pentru apărarea și propășirea comerțului cinstit.

•

In seara de 11 Iunie se va da un banchet în onoarea dlui C. Banu, ministrul artelor și membru al Societăței scriitorilor români.

Banchetul se va da în sala de marmură a hotelului Boulevard, la orele 8 și jum. seara.

•

Guvernul român a trimes tuturor statelor cu valută ridicată, unde industriașii și negustorii noștri au plăți de făcut pentru mărfurile cumpărate, un proiect în care se expune felul de plată al acestor datorii, ca să se rezolve și această problemă. Statele respective vor răspunde dacă acceptă propunerile noastre sau în caz contrariu vor trimete contrapropunerile lor.

•

Ministerul cultelor și artelor pregătește, după propunerile pictorului Szatmary, să reînființeze vechile bresle de iconari, de sculptori de lemn pentru strane, altare și portale pentru biserici și de țesetorii de odăjdii preoțești și arhierești, în localurile mânăstirilor din toate ținuturile.

•

Dl dr Iohan Behavetz a fost numit consul austriac pentru Banat cu sediul în Timișoara.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI
Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

Cetiți „Infrățirea"

UN CAZ SCANDALOS

Un primar ungur dintr'o comună românească, ostilă contra dinastiei și statului român — Prins și dovedit el este totuși lăsat liber — Cazul primarului din Bilgezd — Români maltratați de Unguri

Se impune o anchetă severă și pedepsirea vinovaților

După desrobirea noastră de sub jugul ungurese, individul Nagy Imre, din comuna Bilgezd, jud. Sălajului, începuse a face spionaj și propagandă contra Statului și Dinastiei române.

Poeziile și scrierile lui, în care batjocorea dinastia română, răspândite în comună și prin împrejurimi, au fost cântate de mai mulți indivizi unguri pe străzi și prin localuri pblice.

Iar când autoritățile românești de aci, cu ocazia sărbătorirei zilei de 10 Mai, anul trecut, a dat ordin, ca în fiecare comuna să se tragă clopotele la biserici, tot acest individ, având știre de aceasta, a furat limba dela clopot, ca astfel să-și bată joc de acest ordin al autorităților românești.

Clopotarul, văzând, că limba dela clopot lipsește, iar dânsul are ordin să tragă clopotul, a luat un ciocan cu care a bătut clopotul. Natural, că auzind sunând clopotul, populația din comună s'a neliniștit — neștiind cele întâmplate — fiindu-i teamă de foc ,care se anunță aci prin bătae de clopot.

Fiind incunoștiințat de furtul limbei de la clopot șeful postului de jandarmi din comuna Năsfălău, Plut. jand. Emanuel Iluțiu, a cerut ajutorul mai multor secții de jandarmi din jur și în număr de 20 jandarmi înarmați a mers în comuna Bilgezd în cercetare. Casa primarului comunei, Fazakas Andràs, în care locuește și individul Nagy Imre ca fiu adoptat de acest primar, a fost înconjurată de jandarmi. Făcându-se cercetări, s'au găsit aci, mai multe scrisori în felul amintit mai sus, toate scrise de individul Nagy Imre. Femeia primarului, una din cele mai șoviniste unguroaice din comună, a îndrăznit înaiute de cercetare să dea pe foc parte din scrisori. Jandarmii intervenind la timp le-a scos, iar nevasta primarului a fost arestată. Femeia înfricoșându-se a oferit șefului de post suma de 5000 Lei, pentru a nu fi deținută și pentru a se nimici scrisorile scrise de Nagy Imre, sumă care a predat-o atunci și care a și fost trecută în Procesul-Verbal No. 44 din 19 Iulie 1921 al secției de jand. din Năsfălău.

Timp de 12 ore făcându-se cercetări în comună, s'a deținut toată familia primarului Fazakas Andràs, cum și alți vre-o 24 inși, cari au fost duși sub escortă la secția de jandarmi din comuna Năsfălău.

După luarea Proceselor-Verbale ale fiecărui individ, o parte au fost escortați și înaintați Companiei de jandarmi din Zălau, cu adresa secției de jand. din Năsfălău No. 163 din 19/VII. 921, pentru a fi înaintați parchetului Consiliului de Răsboi al Corp. 6. Armată. Dela Compania de jandarmi din Zălău însă, din motive necunoscute, după câte-va zile, au fost toți puși în libertate.

De notat, acești indivizi își aveau avocații lor permanenți, cât și protecție pe lângă autoritățile de pe atunci, iar astăzi primarul Fazakas Andràs spune că această afacere l-a costat 100,000 Lei și că el va plăti organelor românești ori-ce sumă numai să-se nimicească actele compromițătoare.

De atunci afacerea aceasta s'a mușamalizat, iar primarul Fazakas Andràs încă îndrăznește și azi să spuie că Ardealul va fi iar al Ungariei și amenință populația română cu răzbunare.

Suntem informați pe de altă parte, din isvor sigur, că toate Procesele-Verbale împreună cu scrisorile individului Nagy Imre și ciocanul cu care a fost bătut clopotul cum și toate actele se găsesc și azi la Compania de jandarmi din Zălău, fără să se fi înaintat forurilor superioare.

*

Mai semnalăm că tot aici, în timpul revoluției, doi țărani români în vârstă, din comuna Drighiu (lângă Năsfălău) au fost bătuți de către unguri cu lemne, până au sucombat. Apoi au fost trași pe străzile Năsfălăului în strigătele populației un gare care amenința că va face la fel cu toți românii, cari vor îndrăzni să înjure ungurimea. Nenorocitele văduve ale acestor doi țărani români, n'au căpătat satisfacție nici până azi.

*

Ne punem întrebarea, dacă Siguranța Statului are știre de aceste fapte, sau în caz contrar dacă ar fi necesară o anchetă severă la fața locului și o judecată legală, pentru a se sfârși odată cu atrocitățile unguriler, cari își permit în plină țară românească să-și bată joc de populația românească, îndrăznind chiar s'o maltrateze.

CH.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Joi 8 Iunie 1922

După ultimele ştiri sosite din chiar sursă sovietistă, situaţia economică a Rusiei în prezent este dintre cele mai critice, şi orice posibilitate de remediere nu se poate concepe fără de ajutorul Europei şi al Americei. Regiunile bântuite de foamete au epuizat toate rezervele. Canibalismul se întinde tot mai mult.

Mizeria nu s'ar datora numai lipsei de alimente, ci mai mult lipsei de căi de comunicaţie. In ţinuturile depărtate orice intervenţie este imposibilă întru cât căile ferate nu mai funcţionează.

Cercetările făcute au dovedit că în Asia Mică, turcii au săvârşit nenumărate atrocităţi în teritoriile ocupate de trupele Kemaliste. Zeci de mii de locuitori greci şi armeni au fost măcelăriţi de bandele muzulmane. Camera grecească a ţinut o şedinţă, în care ministrul de externe grec a citit un amănunţit raport asupra atrocităţilor comise de turci, după care deputaţii au votat o moţiune prin care se protestează în faţa Europei civilizate.

— Se vorbeşte că la 17 a lunei curente' dl Poincaré, se va duce la Londră, unde va avea o întrevedere cu d-l Lloyd George asupra evenimentelor europene în curs de rezolvare. Acestei vizite i se dă o deosebită importanţă politică, fiind vorba de stabilirea unei înţelegeri anglo-franceze în legătură cu chestiunile ce se vor discuta la Haga de către comitetul de experţi.

In unele cercuri diplomatice convingerea este că lucrările de la Haga, nu vor avea un rezultat pozitiv, din care cauză toate speranţele pentru rezolvirea chestiunilor curente se îndreaptă asupra întrevederei de la Londra între cei doi bărbaţi de stat, cu care prilej se crede că va surveni o rezoluţie definitivă cu privire la atitudinea aliaţilor faţă de problema rusă.

Căsătoria regală din Belgrad

Sosirea delegaţiilor sârbeşti la Belgrad — Scrisoarea Principesei Marioara — Darul făcut de iubita noastră domniţă

Belgrad. — Expoziţia de lucru manual a doamnelor sârbe a fost inaugurată dimineaţa la orele 11.

Diferitele delegaţiuni formate în curtea parlamentului au pornit spre palatul regal şi împreună cu o numeroasă mulţime au defilat în faţa Majestăţilor lor. In acelaşi timp o imensă mulţime s'a adunat pe înălţimea Cale-Macdam ca să privească perechea regală. Pe Sava toată noaptea au sosit vapoare aducând delegţiuni din toate unghiurile regatului. Vapoarele care circulă între Belgrad-Semlin şi Panciova sunt încărcate cu pasageri. Diferite delegaţiuni vor prezenta regelui Alexandru darurile.

■

„Monitorul Oficial" român, publică azi scrisoarea principesei Marioara către preşedintele consiliului, mulţumind pentru mărturisirile de dragoste şi pentru darurile aduse cu prilejul căsătoriei şi arătând că ori cât îşi va închina întreaga viaţă pentru binele şi fericirea noui sale patrii, o parte a inimii Ei va rămânea pururea legată de buna ţară cârmuită de iubiţii Ei părinţi şi unde a trăit încon jurată de atâta dragoste şi prietenie.

Ca semn statornic de duioasă amintire principesa înfiinţează un fond de un milion renta română, din venitul căruia se vor acorda ajutoare anuale la 10 eleve meritoase ale şcolilor profesionale din întreaga ţară.

■

Toate ziarele din Capitală, relevă în articolele de fond, importanţa evenimentului din Belgrad, exprimând dragostea pentru principesa Maria şi relevând strângerea raporturilor celor două ţări.

Azi în toate bisericile se vor oficia slujbe divine cu ocazia căsătoriei.

Ultime ştiri

Situaţia reală economică a Romăniei. — Declaraţiile d-lui Vintilă Brătianu la Paris

Paris. — „Le Temps" publică declaraţiunile d-lui Vintilă Brătianu expunând situaţia financiară, economică şi comercială a Romăniei şi demonstrând că părerile streinătăţei asupra situaţiei Romăniei nu oglindesc câtuşi de puţin situaţia reală.

Crâmpeie de polemică

„Patria", organul unei politici de atâtea ori antinaţionale, publică un articol prin care se plânge de faptul că în alegerile parţiale candidaţii partidului liberal au întrebuinţat pe buletinele lor de vot culorile naţionale.

Dar faţă de propaganda făcută în Bihor de candidaţii şi agenţii partidului naţional, era necesar să li se amintească alegătorilor, cel puţin prin buletinele de vot, că ne găsim în ţara românească

■

Apucat subit de friguri naţionaliste, ziarul „Patria" cere să se fixeze prin lege toate împrejurările în care cineva nu poate întrebuinţa culorile naţionale.

Indicăm legiuitorului una din aceste împrejurări: *Congresul de la Alba Iulia* unde probabil că partidul naţional se va prezenta la adăpostul steagului maghiar.

Criza de locuinţe

O iniţiativă care trebuie încurajată

In prezent când lipsa de locuinţe se resimte atât de mult în întreaga ţară şi când s'a dovedit că remedierea acestei stări de lucruri nu poate să vină, decât prin construirea de noui locuinţe, de sigur, că orice iniţiativă particulară din punctul acesta de vedere, trebuie susţinută şi încurajată de toată lumea.

Zilele acestea s'au pus bazele unei societăţi anonime „Forestiera funcţionarilor Bistriţa" al cărei scop este de a se înlesni funcţionarilor construirea de locuinţe.

Această iniţiativă frumoasă a cărei tendinţă este de a colabora la rezolvirea uneia dintre cele mai grele probleme la ordinea zilei, merită toată atenţiunea şi încrederea, atât din partea statului, cât şi din aceia a particularilor.

Este o datorie din partea tuturor ca să încurajeze această întreprindere, grăbindu-se să subscrie cât mai multe acţiuni la această societate. Acţionarii pe lângă încurajarea care o vor dovedi faţă de corpul funcţionarilor, vor avea şi posibilitatea de a-şi plasa capitalul într'o afacere sigură şi rentabilă.

In legătură cu cele de mai sus, atragem atenţia autorităţilor în drept, că în regiunile munţilor păduroşi, statul în timpul războiului având nevoie de lemnărie, a înfiinţat mai multe fabrici de cherestea, care odată cu terminarea războiului au încetat lucrul lor.

Credem că ar fi nimerit ca aceste fabrici să fie puse din nou în mişcare, dându-se posibilitatea prin aceasta, în primul rând de a se procura materiale pentru construirea de locuinţe, iar în al doilea rând se va creia noui resurse de câştig locuitorilor din acele regiuni.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 p m

Starea Principesei Elisabeta. — Principesa Elisabeta va veni în România.

După ştiri din Atena starea princesei Elisabeta e foarte satisfăcătoare. Diadohul şi principesa Elsabeta vor veni în August la Sinaia.

■

Duiliu Zamfirescu, fostul preşedinte al Camerei, a fost înmormântat eri la Focşani.

■

In urma intervenţiei Uniunei evreilor pământeni, ministerul de finanţe a hotărât privitor la ştampilarea titlurilor de rentă, ca să fie consideraţi cetăţeni români deţinătorii cari vor prezenta titluri la stampilare aducând certificatu de încetăţenire, deţinătorii cari vor declara că domiciliau în România la ratificarea tratatului de pace, apoi evreii supuşi români emigraţi în ţări streine unde nu s'au naturalizat şi alte asemenea categorii.

■

Generalul francez d'Esperey a declarat corespondentului din Belgrad al ziarului „Adevărul" că România având frontieră comună cu Rusia poate fi ameninţată de atac, de aceia România are interes ca să-şi strângă legăturile şi să-şi caute amici care la nevoie îi vor da ajutor. Franţa a ajutat şi va ajuta totdeauna România dorind ca poporul român să beneficieze singur de desvoltarea bogăţiilor pământului.

■

Viitorul regim al exportului cerealelor prevede după cum este informată „Lupta", libertatea absolută la export pentru orz, ovăs, şi fasole şi fără contingentare pentru porumb. Se va menţinea actualul regim până la noua recoltă. Pentru grâu, exportul se va face de către Stat. Pentru cerealele libere la export se vor percepe taxe vamale mai mari.

■

Ministerul Agriculturei a dat comisiunilor de expropriere din toată ţara un ordin circular pentru începerea imediată a lucrărilor privitoare la desăvârşirea exproprierilor în toată ţara, pentru începerea imediată a lucrărilor privitoare la înfiinţarea păşunilor comunale şi complectarea exproprierii terenului de cultură conform legei agrare.

După ziarul „Lupta" procesul atentatorilor dela Senat se va termina Marţi când se va da şi sentinţa.

■

Comisiunea importului şi exportului şi comisiunea lemnului s'au întrunit eri la Ministerul de industrie pentru a discuta chestiunea exportului lemnelor. Probabil comisiunile vor recomanda consiliului suprem economic contingentarea lemnelor admise la export inclusiv lemnele de foc.

■

Ministerul de război desminte svonurile tendenţioase care pretind că se va prelungi stagiul fiecărui grad ofiţeresc în viitoarea lege asupra înaintărilor în armată.

■

Ziarul Adevărul publică un interview cu Schlichter reprezentantul sovietic la Viena care a declarat că raporturile viitoare între Rusia şi România depind exclusiv de atitudinea Romăniei. Cu cât clasele dirignitoare româneşti se vor acomoda mai repede ideii existenţei Rusiei, cu atât mai repede se vor restabili raporturile normale.

■

Subcomisiunea parlamentară pentru întocmirea reformei administrative şi-a formulat principiile într'un memoriu prezentat ministrului internelor. Acesta va convoca în curând întreaga comisiune parlamentară pentru a studia şi a discuta memoriul, procedând la formularea pe articole a anteproectului reformei administrative.

Pantaloni de tennis Lei 260
Socco de Luster Lei 500
1588 la Firma
M. Neumann
Magazin de mode pentru bărbaţi, fete şi băiaţi
Cluj, Piaţa Unirii No. 14

Cetiţi „Infrăţirea"

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Asociaţiunea p. literatura română şi cultura poporului român, Sibiu
Lista câştigurilor dela tragerea I. a ...l „Asociaţiunii".

(Urmare.)

28469, 7728, 17626, 9998, 24611, 28951, 9437, [illegible] 46818, 18110
20153, 47777, 12766, 33277, 22798, 1144, [illegible] 17648, 22998
38099, 26433, 42549, 38996, 3713, 43643, 27967, 12225, 43897
32786, 30837, 41781, 23155, 10883, 48688, 27911, 5165, 25665
19789, 44284, 29845, 29844, 37634, 25203, 19795, 41705, 20561
12147, 32831, 39682, 28737, 27323, 30921, 27643, 2731, 45789
8700, 35846, 16930, 30308. 11425, 9825, 25079, 42366, 4126, 40284
27825, 31295, 49145, 48103, 26643, 27170, 43040, 7300, 1183, 9508
32063, 38361, 49425, 12849, 6839, 26684. 15848, 26606, 26607
38808, 2214, 28152, 16066, 23949, 49263, 4511, 546, 24960, 8074
32190, 33719, 16066, 47720, 4626, 30849, 11679, 10344, 18781
33877, 45669, 6406. 5668, 12568, 34280, 16838, 27216, 17807, 30952
36736, 40226, 13922, 45982, 9270, 7522, 42807, 33679, 30211, 40048
11366, 16717, 29654, 35391, 29040, 46557, 40225, 4174, 25085
40630, 1574, 28369, 29273, 3995, 34384, 40029, 19548, 10526, 40290
27728, 32243, 14335, 12366, 17544, 32376, 5965, 15662, 46087
30865, 40507, 34907, 34906, 41174, 18406, 45299, 26055, 3808
46522, 49351, 11325, 20595, 45487, 27618, 39969, 20209, 42105
4521, 33576, 14953, 36521, 40127. 34980, 39333, 1784, 46532
10012, 34204, 34458, 1513, 9189, 27899, 1898, 31323, 22110, 44732
19796, 48760, 3975, 21154, 42015, 26494, 13924, 36175, 35843
12417, 29624, 5554, 20091, 35648, 44281, 46877, 23804, 32662
33907, 22502, 28626, 42004, 11736, 49817, 23553, 9072, 22296
7367, 16817, 3812, 46713, 48144, 48951, 43723, 47676, 24647, 148
9627, 7064, 20322, 30504, 30505, 39005, 20276, 14017, 45282, 48360
28130, 39856, 24396, 39214, 20796, 11329, 13631, 45977, 2825
26988, 46767, 21812, 4373, 24619, 24202, 4705, 10160, 9879, 16634
9338, 38330, 8917, 27578, 27996, 2400, 8380, 46672, 20772, 41653
31511, 22492, 34480, 46065, 11323, 28260, 20854, 1004, 30261
43858, 7061, 7701, 16545, 23744, 19292, 47358, 39881, 33131 42288
39344, 3737, 15668. 35249, 19258, 298, 44066, 18606, 49936 39629
16350, 29854, 42368, 18313, 44128, 191, 4670, 34420, 19151, 42639
46620, 31203, 21202, 10240, 35934, 37471, 34890, 3220, 6840, 39434
23289, 5277, 26686, 32066, 14872, 10464, 45585, 5041, 27036, 26426
9343, 20473, 49906. 35673, 10337, 23858, 35100, 35436, 9185, 39574
24700, 24452, 38058, 27464, 33577, 10545, 1672, 1097, 37676, 16307

(Va urma.)

Transport[illegible] foarte convenabil zilnic d[illegible] magazinul nostru.

Feliul Reichold, Flügger şi Böchling

Lac pentru trăsuri
Zmalturi
Lac pentru padiment
Lac pentru mobile.

Feliul Beck, Koller & Comp.

Pensule Korong
Pensule Patronal
Văruitoare proaste
Pensule de lustruit
Pensule de văpsit etc.

Schminche & Comp. feliul Düsseldorf

Văpsele artistice, de oleiu
Văpsele Aquarell
Văpsele Pastell
Unelte de văpsit, rechizite.

De fabricaţie de origine germană

Văpsea verde pentru pareţi
Ultramarin I-a
Văpsea pentru pământ
Văpsele chimice şi de lac
Anilinec (Meister lucius & Brüning).
Ressemer, văpsea pentru poduri.
Carbolineum

Seşesváry şi Soţii.
mare comerciu de văpsele
Cluj. 1742

Reclama este sufletul comerţului

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajéuri, neintrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele engleze şti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Fer vechi
în mari cantităţi
cumpărăm
◆
Oferte urgente: „SOCOMIN"
Str. Academiei No. 47,
Bucureşti. 1857

Cautăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului.

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.
◆
DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
◆
Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Simleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

Anunţ.
Anunţăm Onor. cumpărători că ne-am mutat cancelaria centrală şi depozitele din Calea Regele Ferdinand (Ferencz József-ut) 70 în localul nostru definitiv din Str. Londra (fost Hosszu-u.) No. 21. 1540
Drogeria Mare **ROZSA** şi fabrica chimică
Soc. An. Telefon 10/30

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. **Reducere 30%** pentru toţi **funţionarii** publici şi particulari, precum şi **familiile lor.** 1253

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Anunţuri
se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea" şi la toate agenţiile de publiţitate.

Congresul Soc. ort. a femeilor române

Sâmbătă şi Duminică s'a ţinut la Bucureşti congresul societăţei ortodoxe a femeilor române, sub preşedenţia d-nei Alexandrina Gr. Cantacuzino. Au participat delegaţiile filialelor din toată ţara, sosiţi în Capitală încă de Sâmbătă dimineaţa.

In aceiaşi zi s'a dat un dejun la institutul socetăţei în str. Principatele Unite.

După-amiază, tot la institut, s'a ţinut şedinţa de consfătuire a comitetului central cu filialele.

Lun dimineaţă, în capela institutului ortodox din str. Principatele Unite, s'a slujit un Te-Deum, la care au participiat toate congresistele şi reprezentanţii înaltului cler.

După amiază, la orele 3 la Fundaţia Carol I, s'a ţinut şedinţa publică.

S'a făcut darea de seamă financiară a societăţei şi s'au expus rezultatele la cari a dus activitatea de până acum a societăţei, printre cari: s'au înfiinţat până acum 8 institute de educaţie, 20 grădini de copii, 3 cămine pentru elevi (băeţi şi fete) cari urmează cursul secundar, biblioteci populare, cursuri de adulţi, actualmente se construiesc la Brăila şi Galaţi localuri pentru două institute, s'a reamintit că în timpul războiului, societatea a înlesnit trecerea în Moldova la 250 ofiţeri.

S'au adus mulţumiri d-nei Alexandrina Gr. Cantacuzino pentru munca pe care o depune.

Marţi dimineaţa, congresistele au vizitat grădinile de copii ale societăţei.

Congresul s'a închis Marţi după amiază, printr'un ceai dat în sala de marmoră a hotelului Boulevard.

Specula, preţurile maximale şi presa

Nu mai este îndoială pentru nimeni că grozava scumpete în care ne sbatem, se datoreşte în bună parte tendinţei de câştig exagerat şi spiritului de speculă, care domină majoritatea negustorimei noastre. Anc ete drastice s'au întreprins împotriva comercianţilor necinstiţi, pedepse exemplare s'au dat. S'au instituit comisii speciale de judecată pentru combaterea teribilului flagel economic. Specula a înflorit totuşi sub ocrotirea anormalei stări de lucruri în care ne găsim.

Comercianţii s'au întrunit în adunări de protestare, au votat moţiuni, au cercat să dovedească prin cuvântări violente că cinstea lor e ireproşabilă, că reputaţia le e periclitată de grava bănuială ce-i apasă. Au adus calcule şi dovezi matematice că dacă preţurile maximale ar fi înlăturate de pe piaţă, eftinătatea lucrurilor va veni dela sine, cu fatalitatea unui corolar.

La început marele public a început să zâmbească de pretenţia comercianţilor; ziarele au zeflemisit-o pe întrecute. Dar insistenţa interminabilă a negustorilor a avut darul să aplece mai atentă urechia opiniei publice. Presa şi-a schimbat ici, colo pe nesimţite atitudinea. In curând s'a ajuns să se vorbească cu mai multă luare aminte de doleanţele negustoreşti, şi în sfârşit s'a ajuns la concluzia că preţurile maximale sunt cauza scumpetei enorme.

Atunci campania înverşunată şi-a mutat obiectivul: specula a fost crutată şi preţurile maximale au fost luate în tarbacă. Autorităţile au trebuit să cedeze; preţurile maximale au fost ridicate.

S'a eftinit ceva? Dimpotrivă. Preţurile scumpe nici măcar n'au stagnat; au început să se urce într'o progresie rapidă. Şi iată, acuma, lumea s'a convins că a fost amăgită. Iar ecoul ei, presa, a început să se agite din nou în jurul readucerei preţurilor maximale. „Cel puţin la alimente la lucrările mărunte, inerente vieţei omeneşti scriu de astă dată ziarele.

Şi fără îndoială ziarele, cu toate capricioasele lor schimbări de vedere, au dreptate. Scumpetea nesuferită de astăzi, te face îngăduitor tuturor propunerilor, te obligă să negi mâine, ceea ce ai susţinut cu înfocare eri.

Şi vor avea dreptate, numai până atunci, până când vor cere restrângerea întregii libertăţi a comerţului, ceea ce ar fi complect absurd. Căci un grăunte de adevăr există şi în pretenţiunile negustoreşti. Libertatea comerţului în mare şi numai a comerţului cinstit, este necesară pentru activarea afacerilor pe piaţa românească. Oare cari restrângeri, cum bine a chibzuit ultimul consiliu de miniştri, să se impună numai produselor naţionale cari abia ajung consumului intern. In çolo libertatea comerţului în mare, trebue lăsată nestânjenită.

Dar negustorii hranei zilnice şi-al trebuinţelor mărunte, trebuesc puşi sub cea mai riguroasă observaţie. Comisiile de specule au datoria să-şi multiplice activitatea. Ingăduiţi de armistiţiul ce li s'a acordat, speculatorii au devenit în ultimul timp de o temeritate neobişnuită. O razie amănunţită în chiar centrul oraşului nostru, în piaţa Unirei numai, ar aduce surprize scandaloase. Publicul o aşteaptă cu nerăbdare.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Citiţi pag. 8-a

Cunoscut ca avantajos de pe preţurile eftine şi de pe servitul regulat magazinul de mode pentru dame alui

1854 **EUGEN SZABO**

Telefon interurban 479 **Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 5.** Telefon interurban 479

Zefir bun ce se poate spăla 22 Lei	Derndl şi creton de mustră 27 Lei
Chamuin etamin de mustră 38 „	Pânză de haine în toate culorile 65 „
Crepp de mustră . . . . . 39 „	Grenadin luciu de prima calitate 42 „

Mare asortiment de mătăsuri, postavuri şi grenadine.

Mica publicitate

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE în centru o casă frumoasă nouă şi modernă cu 2 etaj, se poate prelua cu o locuinţa mai mare. Informaţii la Dunky Piaţa Unirii 10. 1829

DE VÂNZARE o moară cu motor englez cu uleiu cu două pietrii, aranjată complect. Informaţii la Mayer Károly proprietar, Sava p. u. Bonczhida. 1853

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Reclame este sufletul comerţului.

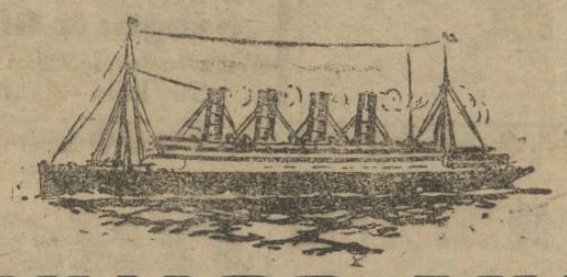

CUNARD LINE

Plecări regulate săptămânale cu vapoare de mare vitesă în

AMERICA şi CANADA

Traversare în 4½ zile. — Cel mai mare lux şi confort. Pasagerii sunt rugaţi ca să trimită IMEDIAT, pentru obţinerea NUMĂRULUI de VIZĂ, Paşaportul; Actul de naştere; Certificatul de moralitate; Actul prin care se face dovadă de timpul cât a locuit în comuna ce părăseşte; 4 Fotografii şi Affidavit (cerere) dela familie sau rudele din America.

HOLLAENDISCHER LLOYD

Cu plecări regulate în ARGENTINA, BRASILIA şi MEXICO Cu vapoare mari şi frumoase. Traversare rapidă. Informaţiuni detailate se dau gratuit de

CUNARD LINE 1830

Bucuresti — 52 Calea Victoriei 52 — Bucuresti

UROSOLVAN

topeşte şi elimină din corp toate depozitele Acidului Uric cari se formează din cauza încetenirei sau turburărei generale a nutriţiunei.

Aceste depozite produc

Reumatismul, Guta, Piatra la Ficat, Rinichi şi Băsică, Eczema, Micrena

cu grozavele lor suferinţe, precum şi îngrăşarea peste măsură.

UROSOLVAN, înlătură în cel mai scurt timp cauza boalelor de mai sus, efectul se observă dela primele doze luate. Urina se limpezeşte şi se elimină cu abondenţă.

Preţul acestui medicament este mai puţin ca jumătate a similarelor streine, iar efectul mult superior.

1838 La Farmacii şi Drogherii.

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Bob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară şi comercială.

◆

Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

Intreprindere internaţională alui Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerţ Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu staţiunile cele mai mari în streinătate şi din streinătate în ţară, cu asigurare pe lângă garanţă deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenţii Departamente separate pentru marfă. 1558

Pentru a dovedi că escelentele

Automobile Ford

sunt resistente, consumă puţin şi merg foarte bine,

Angajez ori ce transport de persoane, pe ori ce distanţă cu tarif foarte redus.

PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99

Telefon 999.

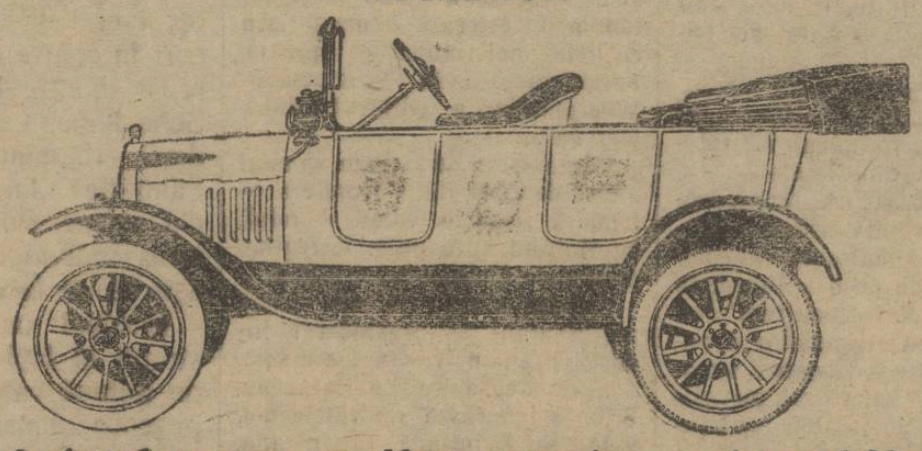

Spre introducerea noilor noastre automobile, primim curse ori unde cu taxe favorabile. 1823

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea"

Cautăm

imediat **Corespondenţi** pentru ziar în toate oraşele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorat.

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile	Emke	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Nerecunoașterea tratatului de la Trianon

Indemnul lui Apponyi — Liga învinșilor — O idee sugerată de premierul englez

In „Pester Lloyd“, marele om politic, dar și mai mare iredentist, Apponyi Albert, căruia, în urma nu știm căror făgăduieli se datorește iscălirea de către Ungaria a tratatului de pace dela Trianon, a publicat un articol, care, ca toate ale lui, va fi produs senzație în cuprinsul țării vecine. Articolul tratează despre delimitarea frontierei și-și varsă tot veninul împotriva aliaților, care, cu toate că prin scrisoarea lui Millerand ar fi făgăduit mari rectificări de graniță Ungariei în cazul când ar semna tratatul, s'a făcut azi, după ce tratatul este semnat, în defavorul ungurilor.

Și pornind de aci, bătrânul tigru maghiar ajunge să propage ritos: *„Acest procedeu ne scoate de sub orice obligațiune morală ce ne-ar fi apăsat“*. E, cu alte cuvinte, nici mai mult nici mai puțin decât o declarație apăsată, că Ungaria nu mai e datoare să respecte semnătura de pe actul de pace dela Trianon. Și din partea cui această declarație? Din prtea aceluia, care a convins guvernul maghiar că tratatul trebuia semnat.

Cât despre făgăduiala, pe care Apponyi pretinde că aliații n'au împlinit-o cu ocazia delimitării frontariilor maghiare, ajunge să ne amintim de destăinuirile de acum câteva luni ale presei, când s'a adus din nou în discuție scrisoarea însoțitoare a d-lui Millerand, când se vorbea despre frontiera noastră apuseană și despre pericolul Orăzii și Aradului. Știm de atunci, după acte oficiale, că în privința aceasta nu s'a făcut Ungariei nici o promisiune prin scrisoarea actualului președinte al republicei franceze. Ce mai vrea dar acum octogenarul tigru dela Budapesta?

Dar din articolul lui Apponyi mai trebue reținut ceva. Contele Apponyi, după ce a declarat că tratatul dela Trianon e nul de azi înainte pentru Ungaria, se ocupă de o temere ce și-a exprimat-o în parlamentul englez d. Lloyd George cu ocazia expozeului făcut asupra Genovei. Președintele consiliului englez a spus adică, că apăsând prea mult pe biruiți, aceștia sunt prin însăși firea lucrurilor nevoiți să-și dea mâna; că și tratatul ruso-german dela Rapallo e o urmare a apăsării Germaniei de către aliați, o urmare a actualei situații a celor două popoare. Așa ne asigură d. Apponyi, că a spus Lloyd George. Și pornind de aci, spune, că în ziua când liga popoarelor biruite își va închega rândurile, când acestea nu vor mai fi o cantitate neglijabilă, Ungaria, cu sutele ei de mii de cetățeni cu războiul făcut și cu influența ei care trece de parte peste limitele tratatului de la Trianon, nu va mai sta nepăsătoare. Și ca încheere, declară, că poporul maghiar, în cazul când aliații vor aplica așa cum e tratatul de pace, vor ști să fie gata pentru a-și juca rolul.

Întâmplări mărunte din Cluj și jur

Nenorocirea din parc

Vineri dimineața s'a întâmplat în parc o mare nenorocire. Doi băeți au pus rămășag că se pot urca pe un stâlp electric fără să li se întâmple nimic. Urcându-se, au atins firele electrice aprinzându-li-se hainele de pe ei. Atrași de țipetele lor disperate, trecătorii au alergat la fața locului și câțiva au telefonat la uzina electrică pentruca să se întrerupă curentul electric. Cu mare greutate copiii au fost scoborâți de pe sârme și în stare destul de gravă au fost transportați la spital.

Expoziția agricolă din Praga

Atașatul comercial al României în Cehoslovacia a trimis următoarele date asupra expoziției agricole de la Praga: Expoziția agricolă s'a ținut în zilele de 13—17 Mai a. c. la Praga și a fost aranjată în pavilioanele târgului internațional.

Una din secțiunile mai principale și interesante era secția mașinilor, unde a fost expusă majoritatea produselor din țară. Este important de relevat că industria cehoslovacă își dă silința să producă mașini agricole pentru mica proprietate ca: motoare, mașini mici cu vaport, batoze, automotoare, etc., arătând întrebuințările multiple și ceonomice de timp, și material. Prețurile în coroane cehe nu ar fi mari, din cauza diferenței valutare, însă tranzacțiunile sunt îngreunate; un automotor cu plug cu două brazde ar reveni la 90 mii coroane cehe, o locomobilă de 2 cai putere 87 mii coroane, un plug de fier universal D. S. M. complect 590 cor., etc. Cooperativelor și altor organizațiuni li se acordă a reducere de 25 la sută.

O altă secțiune a ministerului de agricultură supranumită secțiunea instructivă a expus tablouri, fotografii, planuri, schițe, etc., de exploatări agricole, combaterea prin metode mecanice și chimice a plantelor și insectelor stricătoare și date statistice comparative cu alți ani, arătând puterea de producțiune a Cehoslovaciei.

Intr'o altă secțiune din cele mai mult vizitate, în care s'au expus diferite animale și păsări.

Expoziția a fost mult vizitată nu numai de cehoslovaci, ci și de străini, numărul vizitatorilor după data oficiale se apropie de 400.000. Pe lângă secțiunea industrială trebue să admitem că agricultorul cehoslovac dă dovadă de o aplicațiune specială în privința culturi plantelor, creșterii animalelor și păsărilor; din această cauză expozițiile străine vor forma un mijloc de educație pentru agricultorii și sătenii români.

Hugo Stinnes

Regele cărbunelui și al feruluí

Rezumăm mai jos interesantul portret al lui Hugó Stinnes, cel mai mare capitalist al Germaniei actuale, publicat în ultimul număr din Revue de France de A. Ganly.

Cu fața neagră și lungă, părul aspru și scurt, cu barba acoperindu-i obrajii până la ochi, cu privirea calmă și neutră, având aerul unui stăpân de uzină, Stinnes reprezintă sufletul nervos și îndărătnic al Westfalienilor.

Se scoală la cinci ore dimineața la șase dă primele audiențe, iar seara se culcă de vreme.

Viața și-a petrecut-o lucrând, câștigând bani și economisindu-i, pentru a câștiga alții.

Ignorează luxul, ca și toată lumea din jurul său. La Hugó Stinnes în casă toți lucrează. Dmna Stinnes administra odată chiar a moșie în Suedia, fiica sa supraveghiază culturile din Mecklenburg, iar fiul său conduce o întreprindere comercială la Hamburg.

Fiu al unui marinar — Mathias Stinnes, care în 1808 cumpără un vaporaș pentru sumă de 1200 taleri și se dedică navigațiunei renane, — Hugo Stines moștenește tot caracterul întreprinzător al tatălui său.

La 23 ani înființează pe cont propriu, un consorțiu industrial bazat pe traficul de cărbune al unei mine și pe navigația fluvială.

El a înțeles legătura dintre fer și huilă și pentru a se simți autonom, înzestrează domeniul său cu cele mai moderne aparate, înființând în 1898 „Rheinische-Westphaelische Elecktrizitaetwerkes“.

Câmpul său de acțiune se mări astfel deodată de la frontiera olandeză până la valea Ahrului, cuprinzând aproape în întregime districtele Dusseldorf și Köln.

Stinnes e cel mai de seamă reprezentant al organizării industriei extensive în Germania.

Spre deosebire de Rathenau, Stinnes ignorează reformele noi, voind să-și întindă organizația, fără a atinge forma și principiile anterioare de Stat.

Pretutindeni acești doi oameni stau față în față, fără a da naștere la neînțelegeri teoretice, din simplul motiv că Stinnes nu posedă nici un principiu teoretic.

Politica sa socială constă în a plăti minimum de salar posibil, menținând veșnic contactul cu sindicatele muncitorești.

Vorbește autoritar lucrătorilor și-i minunează prin munca sa aprigă și absența luxului.

Rathenau, naționalist are totdeauna clipe de misticism, tendințe de reformator și moralist, chiar un fel de gust pentru predică, un grăunte de profetism.

Stinnes dimpotrivă, reprezintă instinctul puterei.

„In ei se văd trăsăturile feudalului mândru în domeniul său, de unde disprețuește chiar pe împărat și Dumnezeu“.

Un atentat în contra lui Scheidemann

Primarul orașului Cassel, deputatul Scheidemann a fost atacat pe timpul unei excursii de un tânăr, care i-a stropit dintr'un balon de gumă fața cu un lichid corosiv. Scheidemann a scos revolverul și a tras două focuri în contra individului, care a luat-o la fugă. Apoi Scheidemann a leșinat. Abia după 15 minute s'a trezit. Sănătatea lui Scheidemann n'a suferit. Poliția e în căutarea individului care a reușit să se facă nevăzut.

Lichidul cu care a fost stropit în față este cianură de potasă care ar fi putut provoca moartea imedtată dacă o picătură ar fi ajuns în gura lui Scheidemann.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 534 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Duminecă 11 Iunie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Nr. de schimb
89.
„Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU [illegible] NR. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI COMIT[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ... 180 LEI
„ 6 LUNI ... 90 „
„ 3 „ ... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Bulgaria pe marginea prăpastiei

— Guvernul Stambulinschi încearcă instituirea dictaturei țărăniste —

In Bulgaria luminează acum aurora revoluției. Cu prilejul straniului congres țărănist, care s'a ținut în capitala țărei vecine, d. Stambulinschi, primul ministru bulgar, a zis: „Bulgaria este în acest moment în plină primăvară". De fapt, ceia ce s'a petrecut la Sofia ne îndreptățește să credem că Bulgaria se află acum în plin început de iarnă: începutul acelei ierni grozave care a domnit trei ani de-a rândul Rusia lui Lenin, pustiind-o cu desăvârșire, ucigându-i locuitorii prin foamete, readucând pe malurile Volgei și pe întinsurile Saratovului teribilul obicei al antropofagiei.

Căci privelișteа pe care ne-a oferit-o de curând congresul țărănist din Bulgaria ne amintește primele momente ale revoluției din Rusia. Un prim ministru atotputernic aduce din toate părțile Bulgariei un număr mare de țărani, cu ajutorul însuși al instituțiilor politienești ale statului. Acest cortegiu parcurge străzile capitalei bulgărești cu placarde pe care stă scris cu litere uriașe: „Regele domnește nu guvernează"; „Vrem dictatura țăranilor!"; „Cerem justiția poporului"; „Capitala Sofia aparține Bulgariei muncitorilor"; „Trăiască legile guvernului țăranilor".

Din chiar localul ministerului de externe, primul ministru Stambulinschi ține un discurs, în mijlocul căruia se adresează regelui său cu următoarele cuvinte. „Majestate, domnește atâta timp cât vei avea încrederea și sprijinul majorității popolului, care te poate alege ca președinte de republică". La acelaș congres, un orator a spus în aplauzele oficialității: „Am scăpat multe momente, pentru a ne debarasa de oamenii partidelor vechi; dar acum a revenit timpul să ne scăpăm pentru totdeauna de ei". Iar altul oferă și modalitatea acestei scăpări, pe care președintele congresului, Raicu Dascaloff, o adoptă în întregime: „Pentru fiecare cap de țărănist căzut să fie omorâți mii de burghezi; dacă guvernul nu poate să se răfuiască cu blocul negru, să lase țărănimei sarcina să spânzure pe blocari".

La acelaș congres, primul ministru, fără nici un consimțimânt al corpurilor legiuitoare, hotărăște cu dela sine putere că viitoarele consilii de miniștri să n'aibă puterea decât pe timp de un an. El propune congresului, care își însușește astfel prerogativele regale, alegerea viitorului prim ministru. Congresiștii, în semn de mulțumire, îl aleg tot pe el. Atunci d. Stambulinschi cere și alegerea unui succesor al său, propunându-l în persoana președintelui congresului, d. Raicu Dascaloff. Și congresiștii primesc cu aplauze alegerea lui Dascaloff, care admisese cu câteva momente mai înnainte condamnarea la spânzurătoare a membrilor celorlalte partide. In urmă congresul hotărăște ca armata, jandarmeria și poliția să rămână la ordinele directe ale organizației țărăniste.

Bulgaria se găsește, așa dar, în plină revoluție, contaminată de bolșevismul rusesc. De altminteri, faptul că ceia ce se petrece acum în Bulgaria își are izvorul în sovietele lui Lenin, se poate vedea din raportul pe care-l face Stambulinschi asupra activității lui la Genova și în care insistă asupra buteior raporturi care domnesc acum între Bulgaria deoparte și Rusia și Germania de alta. Precum se vede, cu ajutorul material al Germaniei doritoare de răzbunare, molima rusească a pătruns și în Bulgaria. Leninul Bulgariei, d. Stambulinschi, îi înlesnește intrarea în patria lui; grație ei, el speră că organizația lui politică va fi stăpânitoare între Dunăre și Balcani, ani și ani de-a rândul în vecii vecilor. Și nimeni nu i se împotrivește; el are puterea în mână și regele e prea slab ca să i se opună. Dacă puterile celelalte nu vor schimba atitudinea lor binevoitoare de până acum față de guvernanții actuali ai Bulgariei, sub ochii noștri încă o țară se va prăbuși pentru a satisface ambiția unui om și a partizanilor lui. Ce le pasă acestora de fometea care va urma și care va decima poporul orbit acum de fraze goale și de făgăduinți pe care nu le va vedea niciodată împlinite? E de ajuns ca clica lor să-și satisfacă ambiția stupidă și pofta de dominare și bogăție.

Intru cât ne privește, să fim cu luare aminte. Granițele ne sunt acum contaminate din încă o parte. Și din mijlocul nostru, fermenții locali ai disoluției s'au și grăbit să felicite, pe cei cari distrug acum Bulgaria.

Primejdii la hotare

Atitudinea anti-nationala a opoziției

Ziarele aduc știrea că guvernul sovietelor ruse a hotărât sporirea efectivelor armatei roșii dela 1 milion 500.000 soldați cât avea până acum la 3 milioane. Dacă alături de acest fapt punem și declarațiile făcute de Trotzki la recentul congres pan-rus, declarații cu un caracter de o violență războinică neobișnuită, reese clar pentru toată lumea spiritul imperialist și cuceritor al politicei sovietice. Dându-și seama că nu va mai putea face față multă vreme nevoilor imense dinăuntru, guvernul sovietic se pregătește de război pentru ca prin el să poată satisface o parte din necesitățile țării și să-și poată menține autoritatea. Vechea politică țaristă reînvie în politica sovietistă.

Dar pe lângă pregătirea militară a războiului guvernul sovietic a întreprins și o acțiune de pregătire diplomatică. Astfel se știe sigur că Rusia a încheiat odată cu acordul economic și o convenție politico-militară secretă cu Germania, iar acum de curând Racowski a legat tratat de alianță între Rusia și Bulgaria.

Aceste două acte constituesc o primejdie pentru pacea Europei și sunt — cu deosebire tratatul rusobulgar pentru răpirea Dobrogei și a Basarabiei — amenințări directe față de statul nostru.

Inconjurați la est și la sud de două state însuflețite de atari intenții, situațiunea noastră ne impune o grijă de toată clipa pentru a spori puterea de apărare a țării. Din toate punctele de vedere se cere să ne găsim pregătiți. Toate energiile naționale sunt datoare să contribuie ca să mărească forța de apărare.

Dar nu numai forțele materiale, ci și forțele morale trebuesc organizate și puse în slujba apărării naționale.

In vreme însă ce această grijă preocupă pe aceia cari își înțeleg datoria și rostul lor, partidele de opoziție fac tot ce le stă în putință pentru a zădărnici opera de apărare și de consolidare a țării. Prin acțiunea lor dizolvantă ele nu fac decât să mineze ideia de stat, slăbind încrederea masselor în așezămintele și în conducerea țării.

Ba mai mult decât atât unele din partidele de opoziție nu se sfiesc să se înfrățească cu rău-voitorii statului român. Astfel țărăniștii d-lui Lupu și Stere sunt în cele mai bune raporturi cu țărăniștii bulgari cari în dosul firmei lor internaționale și umanitare ascund clocotul dorințelor de revanșă împotriva României. Tratatul încheiat între Stambulinschi și Racowski este o hotărâtoare dovadă despre aceasta. Cât despre legăturile unora dintre socialiști cu agenții sovietelor cari pun la cale comploturi și atentate împotriva siguranței statului român, ele s'au vădit de atâtea ori încât nu mai e nevoie să stăruim. Aceste fapte găsesc sprijin și încurajare într'o anumită presă care la adăpostul unei fațade democratice slujesc interese vrăjmașe țărei.

Increderea nesdruncinată și pe deplin justificată pe care o avem în sănătatea morală a poporului nostru și în spiritul său patriotic, ne dă dreptul să afirmăm că acea stă acțiune anti-națională a opoziției va rămâne fără ecou. Datoria pe care o avem de a lămuri opinia publică asupra tuturor faptelor cari se petrec în țară, ne obligă însă s'o denunțăm.

Apoplexia lui Lenin sfârșitul bolșevismului

Pe unde aeriene telegraful ne anunță lapidar: Lenin a fost lovit de apoplerie. In cercurile sovietice de la Petrograd domnește mare consternare.

De la o vreme știrile asupra stării sănătății dictatorului sovietic curg, la intervale regulate, tot mai stăruitor. E oare un simptom?

„Nebunia sovietică" capătă o nouă înfățișare de care boala ce rodea în nervii bolnăvicioasului țar-proletar, nu poate rămâne străină. Desechilibrarea mintală care l'a dus pe Lenin la îndărătnica experientare a unei societăți himerice, se dovedește astăzi cu prisosință. Un popor cât jumătate din întreaga populație a Europei, a fost târât în cea mai neagră mizerie. Orânduiala socială ridicată cu truda muncei atâtor generații de oameni cuminți și cimentuită de veacuri pe temeliile înfipte în țărâna națională de Petru cel Mare, a fost transformată într'o informă îngrămădeală de moloz, cărămidă și bracuri de omul tuturor nebuniilor idealiste, apoplecticul de astăzi. Instituțiunile de tot soiul au fost desființate ca în locul lor să rămână vidul gândurilor goale de realitate; morala și credința burgheză a fost urmărită și distrusă cu perzistență de fiară în fierbântată de lăcomia omorului, dar altăceva care să dea suport sufletesc existenții omenești întârzia să le ia locul. Laboratorul bolșevic știe prepara bombele și mașinile infernale ale distrugerii, secretul construcției rămâne totuși apanajul numai al spiritelor echilibrate.

Lenin a fost lovit de apoplexie. Doamne!... dar cum sărmanul nebun care se credea deținătorul tuturor fericirilor omenești, să nu fie victima groazei stârnită de spectacolul ce-i oferia opera sa. Pe întinsele câmpii ale bătrânei Rusii, scăldate altădată în lumina aducătoare de rod a sfântului soare, sărăcia, miseria foametii și a bolișteі și-a săpat plăgi hidoase în carnea norodului păstorit spre fericirea cea de veci de un paralitic general și o șleahtă de șarlatani.

De-oparte mizeria și ruina, de alta izolarea de restul lumei cu minte, trebuia să ducă spre fatalul sfârșit. Nebunul Nerone modern nu se putea ascunde omenescului, iar mintea-i turburată de viziuni sinistre, i-a sfârtecât și cele din urmă fibre întregi ale sufletului.

Sfârșitul dureros al pontifului bolșevic de la Tzarskoie-Selo este cea mai logică ilustrare a întregii teorii bolșevice. El smulge ori ce nădejde încuibată în închipuirea bolnăvicioasă a tuturor aderenților celei de a treia internaționale. Ieșită din mintea turbure a unui om incomplet intelectualiceste, toria bolșevică după dovada insuficienții sale făcute de mărturia de nedesmințit a faptelor, căpătă odată cu sfârșitul tragic al lui Lenin, lovitura definitivă.

Omului Lenin i se cuvine toată creștineasca noastră compătimire; reformatorului politic întrupat de aceeași ființă i s'a dat de către însăși nebunia încercării sale pedeapsa cuvenită. In boala lui Lenin nu trebue văzut decât simbolica întrupare a sfârșitului celei mai oribile nebunii, sociale cunoscute de istoria omenirii.

Știrile zilei

Inapoerea Suveranilor în țară

Familia regală cu suita e se va înapoia Duminecă la București.

Ședințele consistorului bisericesc combaterea sectelor religioase

Consistorul superior bisericesc a ținut eri o nouă ședință sub președenția Mitropolitului Miron Cristea. I. P. S. Sa a făcut propuneri în ce privește combaterea diferitelor secte religioase ivite în ultimul timp în mare măsură în țară. Preoții și toți funcționarii auxiliari bisericești au datoria să facă propaganda religioasă națională. Mitropolitul Moldovei Pimen se unește la propunerea Mitropolitului primat, regretând că există preoți care fac politică de partid.

Episcopul Râmnicului, Vartolomei, recunoaște importanța chestiunei, dar cere ca mai întâi să se consolideze starea materială a preoților.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Centenarul nașterii lui Petőffi

— Un prilej de manifestare a șovinismului maghiar —

Intreagă lumea intelectuală maghiară, din Ungaria și din statele succesoare, se pregătește anul acesta pentru prăznuirea centenarului nașterii celui mai mare poet pe care l-au avut: Alexandru Petőfi. Născut în noaptea zilei de 31 Decembrie 1822 spre 1 Ianuarie 1823, unde, nu se știe cu toate cercetările făcute de istoricii literari, marele Petőfi a fost predestinat vagabondajului neîntrerupt. Intreagă viața i-a fost aceea a unui rătăcitor. După cum nu se știe, care dintre cele trei orașe contestate: Kiskörös, Kiskunfélegyháza și Kecskemét, l-au dat lumina zilei, precum nu se știe nici dacă e definitivă cea mai verosimilă părere, adoptată quasi-oficial în timpul din urmă, că s'a născut pe drum, între Kiskörös și Kecskemét, în trăsură sau într'una din mult iubitele-i „ciarde" (han), tot astfel nu i se poate ști azi nici locul mormântului. Poate și pentru aceasta e legat de toată lumea. Și e legat nu numai de unguri, ci de toate națiile, pentru care a rămas mai cu seamă ca simbol al luptei pentru libertate, al cântărețului libertății fără țară.

Acum i-se sărbătorește centerarul nașterii. Uniunea magnaților unguri, acaparatoarea oricărei manifestări ungurești dela noi, și-l prepune și a hotărât, ca în zilele de 30—31 Iulie să l prăznuească pe câmpul dela Sighișoara, unde a murit la 1848. La serbările acelea, pe care vrea să le facă să fie ale întregii lumi ungurești ardelene, a invitat și pe românii. Tocmai de aceasta avem datoria de a ne ocupa de acest centenar acum și nu mai târziu, când ar fi cel adevărat. Pentrucă am fost invitați la o serbare, din care aranjatorii vor să facă una irredentă. In comisia de aranjare n'a fost ales nici unul dintre ungurii progresiști, singurii indicați să și'l pretindă pe marele cântăreț al libertății, egalității și frățietății. Au fost aleși numai conservatorii, magnații, de cari Petőfi și-a bătut joc cât a trăit.

Faptul acesta nu numai noi îl remarcăm. Ungurii progresești, cari sunt numeroși aici, sunt împotriva acestei prăznuiri șoviniste. Vor să sărbătorească pe adevăratul Petőfi, și după toate probabilitățile vor aranja alte serbări, cu scopul categoric al acestei prăznuiri, la care invită și lumea română.

Trebuia să știm acestea, pentruca societatea scriitorilor noștri să știe, când va fi invitată, la care prăznuire e îndatorată să meargă.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Ecouri

Bacus și Academia Franceză

S'au găsit de curând câteva scrisori ale fostului membru al Academiei Franceze. Esmenard, din cari reese detalii curioase asupra ocupațiilor acestuia.

Esmenard a fost ales la 7 Noembrie 1819 în locul contelui de Bissy și a murit în urma unui accident de trăsură, la Fiondi, lângă Neapole, la 15 Iunie 1811.

El n'a făcut parte deci timp de șapte luni din Academie.

Esmenard a datorit alegerea sa unui poem descriptiv „La Navigation", unui poem liric, „Le Triomphe de Trajan" și poate și vinurilor pe cari știa să le plaseze cu dibăcie.

Căci poetul acesta era negustor de vinuri și era mândru să numere în fruntea clientelei sale pe principele Metternich.

Aceste detalii interesante au fost găsite în corespondența lui.

Scaunul lui Esmenard este ocupat actualmente de Francois de Curel.

Rolul albinelor în fructificarea pomilor

Un crescător de albine din Elveția a făcut experiențe extrem de interesante asupra foloaselor pe cari le aduc albinele.

Crescătorul a acoperit cu tifon câteva crengi ale unui cireș înflorit în așa mod în cât atât florile cât și frunzele se puteau desvolta nestingherite, rămânând însă neatinse de albine.

După trecerea perioadei de înflorire, îndepărtă tifonul.

La început nu s'a putut observa nici o deosebire în ceeace privește puterea de fructificare a florilor.

După patrusprezece zile, însă, toate crăcile neacoperite erau pline de fructe, pe când la cele ce fuseseră învelite, căzuseră trei sferturi din flori. Peste câtva timp căzură și ultimele flori, iar crăcile ce fuseseră obiect de experiență n'aveau un singur fruct.

Acelaș rezultat l-a avut și o experiență identică, făcută cu un păr. Și la acesta, crăcile învelite în tifon n'aveau un singur fruct.

Prin această experiență s'a dovedit cu precizie extremă importanța albinelor pentru fructificarea pomilor.

Un toreador artist de cinema

Artista de cinema Musidora a terminat turnarea unui film după o înscenare de d-na Maria Star (d-na Ernesta Stern) și pus în scenă de d. Jacques Lassayne.

Filmul care poartă numele de „L'Espagnole" a fost, bine înțeles, realizat în Spania.

D-na Musidora joacă în film un rol dublu, pe cel al Juanei și pe cel al străinei.

Alături de dânsa a debutat pe ecran renumitul toreador Baena, pe când frumoasa artistă debuta în luptele cu taurii.

In acest film, spectatorii asistă de fapt, pentru prima oară la o luptă de tauri în tot complexul ei, începând cu defilarea toreadorilor, până la uciderea taurului.

D-nii Vermoyat, Sanchez și d-ra Cinthia completează distribuția acestui nou film, care se pare că are mari calități dramatice și tehnice.

El va rula în Septembrie.

Misterul planetei Marte

Lumea astronomică se pregătește să mobilizeze numeroase observatoare și să pue în acțiun toate bateriile optice la 18 Iunie.

In ziua aceasta, planeta Marte va atinge punctul orbitei sale mai apropiat de pământ. Astronomii americani se vor duce în insulele Canare.

O delegație a celor mai mari observatorii ale Statelor Unite va rezolva în fine problema: Marte, este sau nu locuit? Ca și Flammarion, profesorul Pickering, șeful expediției, este ferm convins de existența unor ființe foarte inteligente în planeta aceasta relativ apropiată.

In 1909, el a fotografiat faimoasele canaluri. A descoperit altele noi în cari, spune el, s'a adus apă în atâta abundență, în cât anumite zone ale planetei cari erau aride, sunt acoperite acum de vegetație.

Marconi, care, acum doi ani a primit de altminteri ca și alți experți în T. F. F. semnale de origină inexplicabilă, speră să prindă la 18 Iunie alte chemări din partea presupușilor locuitori ai planetei.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica ieșeană

Vechea „Arhivă" și noua „Arhivă" — Concentrarea germanofilă dela Iași — Relații culturale româno-franceze — Rolul și activitatea cercului „Luteția"

In Iașul de dinaintea războiului exista un cerc științific-literar pe moarte: „Arhiva", grupat în jurul revistei cu același nume. Inființată după plecarea „Junimei" și a „Convorbirilor literare" la București și după dispariția „Contemporanului", de o mână de profesori și oameni de litere în frunte cu vestitul istoric și sociolog A. D. Xenopol, revista „Arhiva" publica de obicei comunicările membrilor cercului și rareori bucăți venite din afară. Acolo s-a publicat Xenopol încercările lui critice, Botez, Gordon și Beldiceanu poeziile, Dr. Cozmovici studiile științifice etc. Dar... oamenii îmbătrânesc și mor. Unul câte unul au eșit din viață fondatorii „Arhivei". Locurile au rămas neocupate; tinerimea nu era atrasă de cercul acesta așa de închis.

Afară de aceasta se născuse și prinsese rădăcini în Iași plina de vlagă „Viață românească". Din aceste cauze „Arhiva" apărea tot mai neregulat până când războiul i-a dat lovitura de grație.

Odată cu moartea revistei s'au împrăștiat și puținii credincioși care mai străjuiau la căpătâi.

Acum un an câțiva din membrii obscuri ai vechei „Arhive" s'au constituit în societate „istorico-filologică" (deși nu se află printre dânșii un singur istoric). Pentru a fi membru al nouei societăți se cereau două calități: să fii filolog din școala lui Philippide și să fi cerut în timpul neutralității dacă nu intrarea în război alături de nemți, cel puțin o perpetuă neutralitate binevoitoare față de puterile centrale.

Și fiindcă filologii noștri sunt foarte productivi și-au înjghebat și o revistă în care să-și publice trimestrial operele care trebuie să ajungă la cunoștința străinătății. Revista a fost intitulată „Arhiva" ca și cum ar fi o continuatoare a spiritului ponderat și blajin al dispărutei „Arhive" și este condusă de ilustrul profesor Ilie Bărbulescu care a avut îndrăzneala să scrie în ziarul marghilomanist „Lașul", ciupercă apărută după pacea dela București, că războiul pentru dezrobire este o rușine pentru neamul românesc.

Dacă Bărbulescu e marele strateg al „Arhivei" era firesc ca George Pascu să-i fie locotenent. Violența trivială a ultimului colorează monotonia celor scrise de primul. Afară de aceasta, Pascu e și purtătorul de cuvânt autorizat al maestrului Philippide „singurul filolog român", Philippide e Dumnezeu și Pascu profetul său.

Ne fiind filolog nu sunt în stare să apreciez valoarea articolelor publicate în numita revistă și fiind trecut de vârsta copilăriei, nu pot decât surâde când într'o revistă științifică se publică scrisorile de complezență ale unui Meyer-Lübke, scrise ca mulțămită pentru trimeterea revistei. Constatăm însă că nici la bătrânețe d. Bărbulescu nu s'a obișnuit cu moravurile din lumea intelectuală a Apusu lui. Când un savant apusean e împovărat cu vre-un volum sau revistă se simte obligat să mulțumească trimițătorului lăudându-i de cele mai multe ori opera chiar dacă stă uitată cu foile netăiate sub un vraf de cărți.

O simplă politețe pe care d. Bărbulescu n'o pricepe.

Cetind comunicările și recenziile se constată că jumătate din revistă e utilizată de d-nii Bărbulescu și Pascu pentru polemici personale.

Fiind că d. Iorga a înfierat la timp atitudinea nepatriotică a profesorului Bărbulescu în timpul războiului și după, acesta crede că își răzbună pe marele savant contestându-i meritele științifice și ridicându-și monument de auto-admirație. Așa în recenzia pe care o face cărții d-lui Iorga: „Două răspunsuri ale unui istoric", modestul slavistic Bărbulescu repetă de cel puțin 50 de ori că „Vesnici care era un om învățat știa că numai acea lucrare originală și documentată a mea, iar nu superficialitatea schimbătoare a conferinței lui Iorga, putea da studiului său despre „Les rapports serbo-roumains" autoritatea științifică de care avea nevoe în apusul civilizat către care se adresa"... V'am servit acest mărgăritar de stil bărbulescian pentru a desprinde din însuși scrisul lui, psichologia, mentalitatea și inteligența ilustrului slavist.

D. Iorga e insultat cu o perseverență în trivialități așa de îndărătnică încât începi să te îndoești de sănătatea sufletească a celor doui domni.

Bărbulescu contestă meritele științifice ale d-lui Iorga prin înjurături fiindcă acesta i-a înapoiat revista împreună cu următoarea scrisoare: „N. Iorga refuză orice lucrări venite din partea unui profesor destituit pentru lipsa de credință față de patria sa în războiu". Pascu înjură pur și simplu pe d. Iorga fiindcă „în Octombrie 1918, în aula Universității din Iași unde se țineau ședințele Academiei în bejenie, l-am auzit răcnind la aceia cari propuseseră ca membru activ pe C. Stere"... Pe lângă profet al lui Philippide, Pascu mai face și pe apărătorul fostului său patron dela „Viața Românească".

Dacă Bărbulescu vede roșu numai când e vorba de d. Iorga, Pascu împroșcă cu injurii — după dânsul spirite — Academia Română, Universitățile din București și Cluj Casa Școalelor, comisiunea istorică, etc.

*

Inființat acum un an pentru strângerea relațiilor culturale româno-franceze, cercul „Luteția" a desfășurat până acum o vie activitate. In adevăr, a organizat cursuri gratuite de limba franceză și a organizat conferințe, s'a pus în legătură cu cercurile intelectuale franceze și a editat broșuri cu bucăți alese din poeții și scriitorii francezi cari, deși trase în 5—6000 exemplare s'au epuizat din cauza numeroaselor cereri.

Pentru viitor, cercul își propune să intensifice opera de editură. In consecință va publica trei colecții de cărți. In prima se vor publica manuale didactice, gramatici, antologii; în a doua monografii în limba română a marilor scriitori francezi, cuprinzând biografia scriitorului, critica operei și extrase din operele mai caracteristice.

In fine a treia colecție va cuprinde cele mai însemnate opere literare franceze. Pentru reimprimarea operelor scriitorilor încă în viață, s'a ajuns la o înțelegere cu editorii francezi.

Toate broșurile tipărite de cercul „Luteția" se vor vinde cu preț eftin, așa încât pe această cale se va remedia în parte criza cărților franceze.

Cercul va mai înființa în cursul verii acesteia o universitate de vară la Piatra Neamț, unde se vor face cursuri de limba franceză și română.

In cursul lunei Iunie cercul va edita revista lunară *Lutetia* în formatul „Vieții Românești".

„Lutetia" va fi pusă sub conducerea d-lui profesor N. Șerban și va reproduce în întregime cele mai importante articole din revistele franceze.

Biblioteca cercului cuprinde mulți autori moderni francezi și stă la dispoziția membrilor lui în mod gratuit.

Cercul condus de un comitet prezidat de d. dr. Gh. Bogdan, profesor universitar, se susține din cotizațiile membrilor destul de numeroși cât și din subvențiile de câte 3000 și 4000 franci anual acordate de „Alliance francaise" și de „Mission universitaire francaise".

Rx.

Cronica politică

Partidul național față de ardelenii din partidul liberal.

Ne aducem cu toții aminte de campania violentă și plină de calomnii pe care partidul național o ducea acum doi ani împotriva primelor organizații ale partidului liberal din Ardeal. Toți ardelenii cari părăsiseră partidul național pentru a trece în partidul liberal erau făcuți oameni de nimic, vânduți pe bani, vânători de situații, trădători, etc. Tot ce era mai rău și mai venal în Ardeal trecuse în partidul liberal.

In ciuda acestei campanii, organizațiile liberale din Ardeal s'au înmulțit și s'au consolidat zi cu zi. Rezultatul alegerilor a dovedit aceasta.

Văzând că departe de a fi înjghebări efemere, organizațiile partidului liberal din Ardeal prind rădăcini trainice și că vitalitatea lor politică sporește cu fiecare zi, partidul național și-a schimbat brusc conduita față de ardelenii din partidul liberal

De unde până aci nu făcuse decât să-i împroaște cu dispreț și să le spună „liberal de o sută de lei bucata", astăzi partidul național a devenit foarte curtenitor față de ardelenii din partidul liberal. Îi lingușește, le dă târcoale, îi cultivă, le recunoaște meritele și le laudă calitățile.

Prin această purtare curtenitoare partidul național nădăjduește să realizeze ceiace n'a isbutit prin calomnii și dispreț: să provoace spărturi în organizațiile partidului liberal.

In privința aceasta, purtarea lingușitoare a partidului național față de dl dr N. Zigre, subsecretarul minorităților, este foarte elocventă. „Patria" a primit ordine să scrie două articole elogioase la adresa fruntașului bihorean.

Ce dovedește însă această conduită curtenitoare a partidului național față de ardelenii din partidul liberal? Ea constitue o recunoaștere din partea partidului național însuși de cât de nedreptă a fost campania sa de calomnii față de membrii organizațiilor ardelene ale partidului liberal. Totodată ea este și o dovadă că ardelenii din partidul liberal nu sunt „liberali de o sută de lei" ci oameni de valoare și de convingere în fața cărora partidul național este nevoit să se plece astăzi renunțând la toate calomniile vânturate până acum.

Reforma agrară în Ardeal.

Improprietărirea țăranilor Ardeleni

Înfăptuirea improprietăririi. Cine vor fi primii improprietăriți din Ardeal. Participarea la solemnitatea improprietăririi a d-lui ministru Constantinescu. Latifundiarii maghiari disperați încearcă mituirea funcționarilor români însărcinați cu exproprierea

Fără îndoială că înfăptuirea reformei agrare în Ardeal este una dintre chestiunile cele mai importante pentru interesele ardelenești și de grabnica ei înfăptuire depinde buna situație a țăranului ardelean. Neluând în seamnă greutățile inerente înfăptuirii acestei reforme, actualul guvern a căutat ca în scurtul timp de când este la cârma țării să soluționeze în mare parte această reformă. Și în adevăr cu începerea zilei de 10 Mai ordine precise au înștiințat comisiile însărcinate cu reforma agrară din toate județele din Ardeal, că se impune o muncă intensă pentru înfăptuirea ei.

Și rezultatul acestor măsuri luate de guvern nu a întârziat să se evidențieze. Din ziua de 10 Maiu, organele însărcinate cu pregătirea lucrărilor improprietăririi, au și început întocmirea tablourilor de parcelare și de măsurare a terenurilor aparținătoare moșiilor statului.

Improprietărirea țăranilor din județele Hunedoara, Alba-Inferioară, Fagăraș și Turda

Operațiunile de expropriere la câteva moșii de ale Statului fiind terminate, în zilele de 15—21 ale lunei acesteia se va începe improprietărirea țăranilor din județele Hunedoare. Alba-Inferioară. Făgăraș și Turda-Aries. Astfel în decursul zilelor mai sus amintite se va proceda cu o deosebită solemnitate la împărțirea pământurilor moșiilor. Peșchișul-Mare și Tei din județul Hunedoară; Grind-Cristuri și Șercaia din Turda-Arieș și altele.

Din moșiile Șercaia și Cristuri vor fi împărțite țăranilor peste 134 de mii de jugăre cadastrale.

In vederea solemnității împărțirii pământului în județele mai sus amintite și-au anunțat sosirea însuși dl Constantinescu, ministrul agriculturei și al domeniilor, care ține să ia parte personal la înfăptuirea acestui mare eveniment în viața țăranilor noștri din Ardeal.

Locuitorii satelor din județele amintite, cari în decursul a 7 zile vor deveni proprietarii efectivi ai pământurilor pe care în trecut le lucrau ca robi, fac mari pregătiri pentru a primi pe ministrul care a avut grijă de ei, cu toată cinstea și dragostea cuvenită.

Neapărat că nu cu aceiași ochi privesc latifundiarii unguri din Ardeal grabnica înfăptuire a improprietăririi aici. E demn de relevat apucăturile unui reprezentant al „Statului Catolic" care a ajuns până acolo că a îndrăznit să ofere sume fabuloase pentru a scăpa de expropriere. Neapărat că funcționarul respectiv a tratat așa cum trebuia pe „cinstita" față bisericească care a căutat să mituiască pe un funcționar român, sărac dar cinstit.

N. F.

„Kristály"

Cluj (Kolozsvár)

Văpsește și curăță

Văpsitorie de lână bumbac și blănărie.

Lucrurile trimise prin poștă se ispravăsc iute și regulat

Lloyd 557 1817

Congresul țăraniștilor bulgari

Țăraniștii noștri ce zic?

Cele ce s'au petrecut în Bulgaria vor pune fără îndoială în lucrătură pe țăraniștii noștri. Se știe că ușor inflamabilul doctor Lupu a și trimes o telegramă de aderare de departe congresului bulgar. Este interesant de știut, dacă după ce va fi aflat ce isprăvi au făcut amicii săi în Bulgaria, doctorul Lupu va mai continua să adere la rezoluțiile luate de Stambulinschi și de clica sa. Avem acum ocazia să vedem pe doctorul Lupu în adevărata lumină a conștiinței sale. Autorul articolelor fără sfârșit asupra vegetației și faunei din Basarabia, de se va simți indignat în urma faptelor lui Stambulinschi nu ne îndoim că se va grăbi să le desaprobe prin ziarul al cărui director este. Dacă nu o va face, sau dacă o va lua cum îi este obiceiul cu demonstrațiile lăturalnice, atunci putem fi siguri de adevăratele gânduri ale aprinsului nostru politician și de ce dorește puterea cu atâta ardoare.

Acum este timpul încă, să se vadă de ce păreri intime sunt animați și ceilalți membri ai partidului țărănist. Suntem curioși de exemplu să știm ce va zice domnul Mihalache, despre care se spunea că e unul dintre cei mai înfocați tradiționaliști și care era gata ori când să mărturisească cu mâna pe inimă că după împlinirea reformei agrare, gruparea sa va deveni partid agrarian-conservtor? Ce vor zice apoi, d. Stere iertatul de faptele sale din timpul războiului, moderatul domn Bujor, d. Răducanu care se oferea gata să refacă situația financiară a țării; în sfârșit junele domn Madgearu? Vor fi păreri contrarii în sânul partidului vor avea loc rupturi? Sau ipocrizia momentului îi va face pe toți indiferenți de cea ce se petrece peste hotare? Noi însă le așteptăm vorba răspicată și lămurită, așa cum vorbește țăranul nostru și cum pretindea deunăzi d. dr. Lupu că vorbește totdeauna.

„Transformarea societății maghiare ardelene

Titlul acesta îl dă unui obiectiv articol despre ungurii dela noi, publicat în „Bécsi Magyar Ujság" din Viena, dl Ștefan Laday, cunoscutul jurisconsult clujan, consilier judiciar în statul român.

Dl Laday a trăit în acest Ardeal românesc, a văzut și a înregistrat. D-sa, contrar șoviniștilor cu care ni-am obișnuit atâta, a constatat, fiindcă a voit să ne înțeleagă, că statul român nu numai că nu împilează, dar face aceeași dreptate tuturor naționilor din sânul lui.

E vina ungurilor și sașilor că n'au putut să intre în Consiliul Dirigent, spune d-sa ungurilor. Și constată apoi, că s'au menținut toate legile și toată administrația și că populația e instruită și administrată în limba ei, La toate acestea guvernanții din București n'au zis nimic. N'au împiedecat, ca Ardealul nou să se organizeze în stilul unei Elveții. N'a fost aici vorbă despre naționalism exagerat, ci numai de neîncredere, provenită pe de-o parte din experiența de veacuri, pe de altă parte, din atâtările șoviniștilor unguri. Ungurii, în tot timpul acesta [de tranziție, au respins cu intransigență egalitatea românească.

Dacă ulterior s'a făcut o românizare a Ardealului cu oameni din vechiul regat, aceasta se datorește numai atitudinei dârze a ungurilor ardeleni. Era nevoe, spune dl Laday.

Ungurii au refuzat să muncească pentru statul român. A trebuit deci complectat locul lor. Și de aci și criza de locuințe dela orașe, împotriva căreia se plânge populația maghiară.

Ungurii, continuă dsa, și-au pus mâinile în sân și așteptau să vină Clemenceau, ca să gonească pe „valah' din Ardeal.

Astfel s'a distrus armonia dintre minoritatea maghiară și români. Aceștia din urmă, lăsați izolați, au trebuit să aranjeze singuri noua viață de stat. Și au aranjat-o „pașnic, fără ură și fără pică". Apoi, autorul continuă: „Au primit bucuroși pe orice unguri și cu toate că în locurile supericare au așezat români, nu au luat nimănui pâinea, dacă s'a adaptat nouei stări de lucruri".

Dar această intransigență maghiară n'a durat mult, spune dl Laday. Șoviniștii, magnații, agitatorii, etc. au văzut că n'au ce cânta aici și rând pe rând au trecut în Ungaria.

Lumea aristocrată maghiară, lumea suprapusă, a dispărut și, a rămas numai lumea nouă. Azi spune autorul articolului, ungurimea ardeleană e compusă aproape exclusiv numai din meseriași, comercianți și lucrători care cu toții gravitează nu spre Ungaria, ci spre București, Comunitatea de idei cu Ungaria e to mai palidă. Nu numai pentrucă ungurii ardeleni se tem azi de bandele horthiste, ci fiindcă majoritatea lor e lume muncitoare condusă numai de necesități economice. Și în sfârșit, pentrucă detestă literatura budapestană, căci cărțile din Budapesta nu aduc idei, ci numai instigații stupide.

Și autorul articolului din ziarul vienez încheie, exprimându-și convingerea, că nu se mai regretă azi de nimeni, dispariția vechei clase și că munca va crea între cetățenii României legături, cari vor fi cât se poate de trainice.

— Acest glas maghiar, oglindește după cum se vede, adevărata stare de lucruri din Ardeal. El vădește și mai mult cauzele dârzei propagande duse împotriva statului român de către magnații ungurimei de la noi: frica ca massele populației maghiare, cuminți și înțeleg toare, să nu se „transforme" definitiv așa după cum autorul articolului citat simte și prevede.

UNIFICAREA

Necesitatea accelerării ei — Cum înțelege actualul guvern unificarea

Motivele pentru care unificarea legislativă și administrativă trebuește grăbită, ne apar la fiecare pas din viața de toate zilele. Atât autoritățile, cât și particularii din provinciile alipite în relațiunile lor oficiale și private cu vechiul regat, se isbesc de puternice dificultăți, provenite din conflictul firesc dintre legi și dispoziții cu caractere diferite pe teritoriul acelulaș stat, ceeace determină o funcționare anormală a întregului organism legislativ și administrativ al țării.

Din această cauză suferă nu numai interesele Statului, dar chiar și cele ale particularilor, împiedecând astfel avântul firesc și normal al tuturor întreprinderilor publice, care tocmai în împrejurările prin care trecem, ar trebui stimulate, deoarece pornind numai pe această cale putem ajunge la desăvârșirea opetrei de consolidare a țării.

Ori din care punct de vedere am examina chestiunea, nu s'ar putea găsi de loc motive serioase impuse de cerințele obștești, care să ne îndemne de a mai rămâne în starea actuală. Este adevărat că la început, atunci când România s'a închegat așa cum este astăzi, era în interesul atât al provinciilor din nou alipite, cât și al vechiului regat, ca să nu se procedeze de îndată la unificarea administrativă și legislativă, căci această grăbită unificare ar fi putut produce confuziuni și ar fi periclitat multe interese.

Trecerea dela un regim la altul impune o perioadă de tranziție, în timpul căreia spiritele să se desprindă cu noua situație și în acelaș timp să dea răgaz conducătorilor țării să studieze chestiunea în chip liniștit.

Toată lumea este de acord că o acțiune pripită produce mai mult rău decât bine.

Țara noastră a trecut însă de această perioadă de tranziție. Timpul necesar pentru ca spiritul celor trăiți până la războiu sub alte concepții de guvernare, s'a scurs și a fost suficient ca să convingă pe toți, că starea de lucruri de astăzi, în interesul superior al statului, nu poate să mai dăinuiască.

De sigur, că actualul guvern, atunci când a luat conducerea țării, printre alte reforme propuse spre îndeplinire și care fac parte din programul consolidării, a fost și cea a unificării provinciilor unite cu patria mamă. Dn capul locului, el n'a încetat o clipă de a face preparativele necesare în vederea ajungerei acestui scop.

Problema fiind dintre cele mai vitale pentru interesul țării și rezolvirea ei cerând activitate intensă și o mare pricepere, guvernul în înțelepciunea lui, a înțeles să-și asume o asemenea răspundere, numai în urma unor studii profunde și corespunzătoare tuturor cerințelor.

Norma de conducere în această privință nu trebuie să fie privită ca o extindere în toate provinciile României Mari a legilor și regulamentelor aflate astăzi în vigoare în vechiul regat. Guvernul de astăzi și-a dat perfect seamă că legislația vechiului regat prezintă multe lacune care trebuiesc îndepărtate potrivit noilor vremuri. Pe de altă parte, animați de spirit conciliant și conduși de cele mai bune intenții, conducătorii actuali n'au putut să nu observe că și legile provinciilor alipite conțin multe dispoziții bune, care au dat rezultate frumoase în trecut. Și din această pricină, noua operă legislativă va căuta ca în cuprinsul ei să coordoneze tot ceia ce se va găsi util și salutar pentru propășirea vieței publice.

In acest scop, majoritatea miniștrilor ce compun actualul cabinet, au făcut călătorii de studii în provinciile din nou alipite și cu deosebire în Ardeal, căutând să cerceteze în amănunțime legile după care se conduce, să constate rezultatele lor, să vadă hunde rău și să se convingă de ceia ce ar fi util în interesul obștesc, să se oprească sau să se elimine.

Informaţii

Comercianţii din Cluj au cerut d-lui Dr. P. Meteş Prefectul judeţului să amâne alegerile pentru Camera de Comerţ ce trebuia să se ţină la 16 Iunie pentru data de 1 Iulie. Ei motivează cererea lor prin faptul că mulţi comercianţi participă la târgul de mostre dela Budapesta.

▪

In vederea târgului de mostre dela Budapesta ce se va ţine în curând, numeroşi comercianţi evrei şi maghiari din Cluj şi-au anunţat participarea.

▪

Deocamdată sunt în construcţie în Cluj peste 60 de case, dintre care 6 din ele sunt cu 6 etaje.

▪

Subsecţia iubitorilor naturii al Uniunii turistice din Cluj în ziua de Duminecă, 11 Iunie a. c. va face o excursie frumoasă pe dealul Stelei, Stânca Lombi, prin comuna Chintău, etc. Intâlnirea va fi dim. la ora 6 şi trei sferturi. Plecarea la ora 7. Oaspeţi sunt primiţi cu plăcere.

▪

„Universul": este informat că în curând se va celebra logodna A. S. R. Principesei Irena a Grecei cu A. S. R. Principele Paul Karagheorghevici.

▪

Membrii societăţei vânătorilor Români din Cluj şi jur, sunt convocaţi în adunare generală ordinară conform art. 14 din statut în ziua de 20 Iunie 1922 ora 6 p. m. în sala Hotelului New-york având a se pronunţa asupra următoarelor puncte din ordinea de zi:

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a activităţei comitetului.
2. Descărcarea comitetului de gestiunea sa.
3. Aprobarea Bugetului pe anul viitor.
4. Aprobarea membrilor cooptaţi de comitet.
5. Alegerea a 3 censori.
6. Aprobarea Regulamentului.
7. Diferite propuneri.

▪

Deschiderea băilor dela Strand a fost amânată pentru data 14 Iulie.

▪

Conflictul dintre chelnerii şi patronii din Cluj continuă. Neaşteptând să ajungă la un acord, patronii au publicat prin ziarul lor un anunţ prin care aduce la cunoştinţa patronilor din celelalte oraşe din Ardeal că în caz de o eventuală grevă în Cluj, patroni să nu primească nici un chelner grevist fără avizul patronilor din Cluj.

▪

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

1515

Siguranţă din Timişoara împreună cu poliţia de stat criminală au dat de urmele unei organizaţiuni de spionaj pe seama Ungariei, organizaţie în care sânt implicaţi şi câţiva funcţionari poliţieneşti. Şeful organizaţiei, un anume Anton Czifra, a fost arestat împreună cu agentul de poliţie Bürgermeister şi soţia acestuia. Parchetul continuă cercetările. Sunt pe cale a fi arestaţi şi alţi funcţionari poliţieneşti, cari erau în slujba poliţiei secrete dela Budapesta.

▪

Dela 1 Iunie a. c. denumirea staţiunei Chişetău de pe linia Timişoara-Lugoş se va numi „Chizătău".

▪

Doctorul Gh. Bolintineanu, specialist în bolile Genito-Urinare, Venerice şi Sifilis, s'a mutat în str. Regele Ferdinand Nr. 30 (în Palatul Szeki). Consultaţii dela 5—7 p. m. Telefon 8—43.

▪

La direcţiunea generală a despăgubirilor de răsboi, din ministerul de finanţe se lucrează la întocmirea tablourilor de sumele ce se cuvine României după tratatele de pace dela fosta monarhie habsburgică.

Aceste tablouri vor fi comunicate şi comisiunei de lichidare din Viena.

▪

Situaţia încasărilor din taxele de timbru şi înregistrare a fost în Martie de 42.575.438 lei iar în luna Aprilie de 38.450.083 lei.

▪

In noaptea de Marţi 6 spre Miercuri 7 Iunie s'a pierdut în drumul dela Teatrul Naţional la gară, o valiză mică, făcând parte din bagajele companiei „Manolescu". In valiză se găseau câte-va pernei de teatru, o cutie cu grimoane, etc. Cine o găsit-o e rugat să o predea dlui Alexandrescu, regisorul Teatrului Naţional din localitate, de la care va primi o bună recompenză.

▪

Expoziţia pictorului Negoşanu se închide Duminecă 11 Iunie.

Persoanele cari au reţinut tablouri sunt rugate să se prezinte Duminecă între orele 4—6 p. m. pentru a şi ridica pânzele.

▪

In atenţia voluntarilor!

Ivindu-se divergenţe în ce priveşte scopul ce trebue să urmărească organizaţia noastră, pentru discuţia în cerc mai larg, am hotărât convocare tuturor voluntarilor aflători în Cluj pe Duminecă 11 l. c., la orele 11 a. m., în sala mică a prefecturei.

Dată fiind importanţa chestiunii, camarazii sunt cu stăruinţă rugaţi a se prezenta în număr complect.

Comitetul de iniţiativă

Scrisori din Chisinău

Banii ţăranilor moldoveni în buzunarele denikiniştilor. Pacostea refugiaţilor. Speculă şi scumpete. Prea mulţi funcţionari. Normalizarea căilor ferate basarabene. Intrigile rusificaţilor dela directoratul instrucţiei. Memoriul Asociaţiei corpului didactic.

Parchetul din Chişinău a fost sesizat de comisia de lichidare a Băncei ţărăneşti de a trage la răspundere pe foştii conducători ai numitei bănci pentru risipa, făcută cu fondurile cărora le-au dat distinaţii străine de interesele depunătorilor. Conducătorii Băncei ţărăneşti unde erau depuşi banii ţăranilor, moldoveni au dat sume însemnate lui Denikin şi agenţilor lui, fără a consulta consiliul de administraţie după cum se obişnueşte. Banii daţi lui Denikin se ridică la sumă de două milioane.

Uşurinţa cu care conducătorii Băncii ţărăneşti au înstrăinat capitalul ţăranilor moldoveni nu trebue să ne mire întru cât toţi sunt ruşi şi era firesc să ajute cu aşa de mulţi bani propaganda monarchistă întreprinsă în Basarabia de reacţionarii ruşi refugiaţi de peste Nistru.

Atunci când au fost denunţate intrigile şi acţiunea subversivă întreprinsă în Basarabia de resturile armatei denikiniste, Dl Sergie Niţă şi partizanii lui averescani, s'au grăbit nu numai să le ia apărarea piedându-le nevinovăţia, ci chiar să-i şi numească în înalte posturi de încredere, cari nu puteau fi încredinţate decât elementelor româneşti încercate.

Veneticii aceştia ajunşi în dregătoriile Statului român prin bunăvoinţa guvernului Averescu, trebuiau să aplice legi române ţi de care habar n'aveau şi să servească o populaţie românească pe care o urau de moarte. E zadarnic să ne mai întrebăm dacă astfel de oameni puteau corespunde slujbelor în care fuseseră cocoţaţi. Chiar puţinii cari ştiau românește s'au purtat cât mai rău posibil cu populaţia românească, înlesnindu-şi în acelaşi timp peste măsură conaţionalii.

Procedând aşa dădeau două lovituri deodată: 1. îndepărtau pe românii de stăpânirea românească prin fără de legile lor 2. favorizau propaganda panrusă a agenţilor reacţionari şi înlesneau pripăşirea în Basarabia a tot felul de elemente suspecte şi primejdioase venite de peste Nistru.

De asemenea refugiaţi sunt pline mai toate oraşele basarabene.

Nu mai vorbim de evreii ucraineni cari au împânzit toate târgurile şi satele basarabene.

Peste un milion de evrei au fost primiţi cu condiţia de a se strecura pe încetul în ţările învecinate. Din nefericire niciunul nu s'a ţinut de cuvânt fiindcă aici trăesc ca în sânul lui Avram, speculând alimentele şi mărfurile pe care le aduc cu căruţele de la Iaşi şi Galaţi.

Datoriţi lor viaţa în Chişinău a ajuns mai scumpă decât la Bucureşti.

Firește că cei cari sufăr mai mult de pe urma scumpetei sunt funcţionarii.

De altfel trebuie să recunoaştem că sunt şi prea mulţi.

Răposata „răspublică moldovenească", a creat, după pilda sovietică, atâtea funcţiuni încât pentru a fi ocupate s'a făcut apel şi la numeroşi nechemaţi a căror învăţătură consta în cazul cel mai fericit în aceea asimilată în şcoala primară şi priceperea administrativă în aceea câştigată în cele câteva luni cât au fost membri ai vreunui sfat al „muncitorilor, ţăranilor, soldaţilor".

Printre funcţionari ca şi în corpul didactic, sunt mulţi cari nici până acum nu ştiu românește.

Problema funcţionărească va putea fi uşor soluţionată prin reducerea numărului lor (acei cari nu cunosc limba română sau n'au titluri corespunzătoare funcţiei pe care o ocupă) şi sporirea salariilor celor rămaşi.

▪

Dl Tancred Constantinescu directorul general al CFR a inspectat căile ferate basarabene săptămâna trecută. In urma convorbiri avute cu d-sa pot să vă comunic stadiul în care se află normalizarea căilor ferate din această provincie. In nordul Basarabiei circulaţia a fost întreruptă pentru a se efectua normalizarea. Deoarece şi terasamentul cam lasă de dorit, ea va fi gata la începutul lui August. Linia Iaşi—Chişinău e dublă. O linie a fost normalizată până la Corneşti încă de astă toamnă. Lucrările au mers foarte încet pentrucă terasamentul acestei linii a fost aproape desfiinţat, deoarece cu materialul ei s'a reparat linia largă.

Numărul de lucrători triplându-se şi această linie mai degrabă din nou construită decât normalizată — va fi dată circulaţiei până la finele lunei August, când se va pune în circulaţie şi accleratul Bucureşti—Chişinău.

Căile ferate particulare din Basarabia vor fi rechiziţionate de Stat, tratativele duse până acum între reprezentanţii societăţii şi ai Statului nedând nici un rezultat din cauza pretenţiilor exagerate cerute de acţionari.

Problema dotării Basarabiei cu căi ferate numeroase şi bine întreţinute trebuie rezolvită urgent pentru a se da putinţă de dezvoltare comerţului, industriei şi agriculturei basarabene, uşurându-le trimiterea iefină şi rapidă a produselor lor în vechiul Regat.

Lucrările de normalizare din actuala campanie de lucru sunt un fericit început al rezolvirii acestei importante probleme.

Neajunsurile de care au suferit până acum căile ferate din Basarabia au fost pricinuite de neînţelegerea şi prin urmare de executarea greşită a dispoziţiunilor direcţiunei generale.

De altfel crearea direcţiunei regionale CFR se datoreşte averescanilor cari au cedat stăruinţelor celebrului Serghie Niţă.

Pentru a curma orice neînţelegeri, dl Tancred Constantinescu a hotărât contopirea direcţiunilor regionale din Iaşi, Cernăuţi şi Chişinău într'una singură cu sediul în Iaşi, centrul natural al Moldovei întregite.

In timpul vizitei d-lui C. Angelescu, ministrul instrucţiunei publice, tagma rusificaţilor care stăpâneşte Directoratul Instrucţiei din Basarabia a început o violentă companie împotriva Asociaţiei corpului didactic, se ţia Chişinău, cerând pedepsirea profesorilor din comitet pe motiv că aceştia „au defăimat dascălimea basarabeană" în congresul de la Bucureşti. Credincioşi unei vechi tactice, rusificaţii au încercat să asocieze la opera lor nefastă întreaga dăscălime basarabeană, crezând că astfel vor scăpa de răspundere.

Asociaţia corpului didactic, secţia Chişinău a cerut în congresul din Bucureşti următoarele: 1. Revizuirea titlurilor, întru cât au fost introduse în învăţământ unele persoane prin fraudă. 2. Introducerea legilor şi regulamentelor româneşti până la reorganizarea învăţământului, pentru a nu se mai aplica după bunul plac, când cele româneşti, când cele ruseşti, când cele din timpul revoluţiei, când mai ales dispoziţiunile arbitrare ale Directoratului. 3. Reorganizarea şcoalelor particulare. 4. Scoaterea politicei din şcoală şi emancipărea dăscălimei teorizată de Directorat. 5. Desfiinţarea Directoratului, care a pierdut încrederea dăscălimei pentrucă a săvârşit şi patronat nenumărate abuzuri şi înlocuirea lui cu un alt organ care să corespundă descentralizării administrative, nu însă autonomiei regionaliste.

Firește că rusificaţilor nu le-a convenit demascarea planurilor lor antinaţionale şi de aceea cu ocazia venirei d-lui Angelescu au deschis focul împotriva acelora cari au venit ca apostoli ai românismului în Basarabia.

Asociaţia corpului didactic le-a răspuns printr'un voluminos şi documentat a memoriu, în care erau trecute în revistă toate fără de legile odiosului Erhan şi ale tovarăşilor săi. In faţa faptelor, izvorul de insulte grosolane a secat subit. Acum o comisiune numită de Ministerul Instrucţiunei anchetează destăinuirile făcute de Asociaţie şi lumea românească nădăjduește că se va pune capăt scandalului de la Directoratul Instrucţiei.

Redex.

Căutăm

imediat Corespondenţi pentru ziar în toate oraşele din Ardeal Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorar.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133

23

Daca voiti serviciu prompt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri 9 Iunie 1922

Se confirmă ştirea că în Irlanda situaţia începe să devie din ce în ce mai gravă. Lângă Donegal a fost nevoie de intervenţia trupelor engleze pentru potolirea răsvrătiţilor. Sunt mulţi morţi şi răniţi. Guvernul britanic se arată neliniştit faţă de acordul intervenit între d-l Collins prim ministrul Irlandei de sud şi Devalera neîmpăcatul duşman al Marei Britanii. Guvernul din Londra a notificat în termeni energici d-lui Collins, că orice atingere ce s'ar aduce acordului anglo-irlandez înseamnă războiul.

— Presa din Washington comentând memoriul adresat de d-l Poincaré aliaţilor, arată că America aprobă în totul vederile guvernului francez în chestiunea rezolvirei problemei ruse. Concepţia americană, ca şi cea franceză, este că bolşevicii înainte de a formula pretenţii cu privire la ajutoare şi credite, trebuie să se convingă că e de neapărată nevoie ca ei să recunoască proprietatea privată şi obligaţiunile financiare ale statului rusesc.

— In cercurile financiare occidentale se afirmă că guvernul francez face demersurile necesare în vederea ţinerei unei conferinţe generale la care să participe şi Statele Unite şi care să se ocupe de lichidarea datoriilor interaliate.

Se crede că întâlnirea care va avea loc în cursul săptămânei viitoare între d-nii Lloyd George şi Poincarè va tranşa definitiv şi favorabil această chestiune.

In legătură cu ştirea de mai sus, o telegramă din Washington, vesteşte că în vederea ajungerei acestui scop au avut loc chiar negocieri cu diferiţi financiari americani, de unde rezultă că guvernul Statelor Unite n'ar fi potrivnic acestei idei.

Crâmpeie de polemică

Păspunzând unor rânduri maliţioase dintr'un articol publicat în „Neamul Românesc" ziarul „Patria" ţine să respingă afirmaţia că „odată cu căldurile şi cu sesonul de băi, fruntaşii ardeleni se vor retrage la munte şi la mare unde vor avea prilejul să filosofeze puţin asupra bătăliilor politice ce le-au dat în ultimul an."

Şi confratele are dreptate. Nici muntele şi nici marea nu i-ar putea îndemna pe fruntaşii partidului naţional să filosofeze cât de puţin asupra politicii pe care o fac astăzi. Un singur lucru li-ar putea de acest îndemn: *revenirea în Ardeal a stăpânirii ungureşti.*

O, ce de filozofi au să răsară atunci pe ruinele Ardealului recăzut în robie! Dar în locul filosofărilor de mâine, am dori mai bine un dram de minte astăzi.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Ultime ştiri

Vizita lui Franchet d'Esperey în România

Mareşalul Franchet d'Esperey, dorind să petreacă câtva timp în România, soseşte azi la Orşova cu o vedetă franceză, urmând să facă excursiuni în ţară.

La Orşova va fi primit de generalii Găvănescu şi Darvari. Va vizita Mehadia, iar după întoarcerea Regelui va veni probabil la Bucureşti.

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.

Banca Mobiliară

Soc. An.

Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 şi 725

◆

Cumpără şi vinde soiu de monete streine. Concurenţe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.

Lloyd 605 1819

S-A DESCHIS

în Cluj Piaţa Unirii No. 15 în localul fost D. S. Raftopol cel mai mare şi modern

Magazin de Bijouterie

H. S. BRAUNFELD

1786 din firma

Fenyö şi Braunfeld

asortat în permanentă cu

Bijuterii fine. Ceasornice de precizione. Argintărie.

Preţurile cele mai moderate Telefon interurban 643.

Nunta principesei Marioara

Sosirea suveranilor români. Manifestaţiile entuziaste dela Belgrad. Recepţiile. Serbările. Căsătoria Principesei.

Dare de seamă completă a marilor serbări din Belgrad.

BELGRAD.

După cum am anunţat la vreme, în ziua de 6 Iunie, la orele 5 d. a. a sosit în Belgrad familia regală română. Belgradul i-a făcut o primire triumfală. Sosirea yachtului regal a fost salutată de pe înălţimea fortăreţei Belgradului cu 101 lovituri de tun. Mii de oameni staţionau în port şi dealungul străzilor pe care trebuia să treacă măreţul cortegiu. Belgradul a trăit una din zilele lui cele mai strălucite.

La debarcader aştepta o companie de onoare din garda regală, cu muzică. Erau de faţă patriarhul Dimitrie, membrii guvernului, biroul Skupcinei, membrii legaţiei române şi înfăţişătorii colonei române, întreg consiliu lmunicipal al Belgradului şi înalţii demnitari.

La peronul de onoare aşteptau regele Alexandru, infanta Beatrice, princesa Elena, ducele de York prinţul de Udine, princesa Kira, infantul Alfons, prinţul Arsene şi prinţul Paul.

SOSIREA

Yachtul regal a stopat în aclamaţiunile uriaşe ale mulţimei şi în sunetele imnului regal român. Armata dă onorurile şi tunurile vesteau de pe înălţimea fortăreţei sosirea înalţilor oaspeţi.

A fost un moment de mare emoţiune.

Regele Alexandru împreună cu toţi prinţii însoţitori s'a urcat pe bordul yachtului regal unde au salutat pe rege şi pe regină urându-le bun venit.

După câteva minute „Regina Maria a României, în splendidă rochie albă cu manta de catifea verde şi pălăriă în aur la braţul regelui Alexandru şi regele Ferdinand în uniformă de amiral, împreună cu toţi ceilalţi prinţi şi princese au coborât de pe yacht în aclamaţiile unanime.

ZBORUL AVIOANELOR

Avioanele române sosite dela Bucureşti şi cele sârbe au evoluat în splendide şi impresionante volte, aruncând flori.

Frumuseţea strălucitoare a princesei Marioara a produs senzaţie.

Princesa purta o minunată rochie albă cu manta şi pălărie „fraise".

Primarul Belgradului a oferit regelui şi reginei tradiţionala pâine şi sare.

După prezentări, regele Ferdinand a trecut în revistă compania de onoare.

Se formă apoi cortegiul. In frunte era un escadron de cavalerie din garda regală în splendidele lor uniforme roşii şi albastre.

Regele României a luat pe regele Serbiei într'o trăsură a la Daumont. Intr'o altă trăsură a la Daumont veneau regina Maria şi princesa mireasă.

Urmau 6 automobile cu ceilalţi prinţi şi princese. In primul automobil erau princesa Elena a României cu ducele de York, în al doilea infanta Beatrice cu prinţul d'Udine, în al treilea princesa Elena a Serbiei cu prinţul Carol al Irena cu infantul Alfons, în al 5-lea prinţesa Ileana a României cu prinţul Arsenie, în al 6-lea princesa Kira, prinţul Nicolae şi prinţul Paul al Serbiei.

Parcursul a fost o sărbătoare fără asemănare. Peste o sută de mii de oameni au salutat frenetic pe oaspeţi şi pe mireasă.

Deoparte a străzilor erau înşirate trupele, iar de cealaltă mulţimea, în care se distingeau cei sosiţi de departe, din toate provinciile jugoslave, în costumele lor pitoreşti.

Cortegiul s'a oprit la vechiul palat. Aci au descins Regele şi Regina României, iar Regele Alexandru s'a dus la palatul său.

Mulţimea care se găsea în faţa palatului vechi a aclamat cordial pe suveranii români, cari au eşit în balcon împreună cu frumoasa prin cesă mireasă. Deliranta manifestaţie ce s'a făcut suveranilor şi viitoarei regine a Serbiei este indescriptibilă.

In curtea vechiului palat, mireasa a fost primită de 12 6 de tinere fete, frumoase, cari purtau costumele naţionale ale tuturor regiunilor ţării.

Seara avu loc un mare dineu de gală la palatul cel nou în onoarea familiei regale române.

La orele 10 s'a executat unul din cele mai rare şi mai frumoase puncte ale programului: serenada în onoarea augustei logodnice. Două mii de cântăreţi, escortaţi de socolii iugoslavi, purtând lampioane cu culorile sârbeşti şi româneşti, au cântat cavalereşte sub balconul principesei.

A fost o oră de neînchipuită petrecere plină de farmecul vechilor poveşti.

ZIUA RECEPTIILOR

In ziua de 7 Iunie, au început serbările oficiale ale nunţii.

Ziua toată a fost destinată recepţiunilor. O mare afluenţă de public, gătit în haine de sărbătoare, staţiona în faţa palatului regal. Femei şi bărbaţi din toate provinciile Jugoslaviei, în costume pitoreşti, au venit să salute cununia regală.

Cei dintâi primiţi la palat au fost membrii misiunilor străine speciale. Mulţimea a aclamat frenetic pe delegaţi. A fost în special ovaţionată misiunea română. S'a bucurat de o deosebită aclamaţiune sosirea mareşalului Franchet d'Esperey.

Misiunile străine au fost primite de rege şi de viitoarea regină în sala tronului. Erau de faţă Regele şi Regina României, întreaga familie regală română şi sârbă, membrii guvernului iugoslav şi înalţii demnitari ai Curţii.

După misiunile străine speciale au venit la palat membrii corpului diplomatic cari au prezintat felicitările guvernelor lor în ordinea vechimei.

După aceasta a urmat recepţia deputaţiunilor oraşelor şi marilor corporaţiuni.

La ora 1 a fost dejun intim la palatul regal, la care au participat membrii celor două familii regale.

După amiază recepţiile au continuat. Spre seară a avut loc o mare serbare câmpenească la hipodromul din Belgrad. Seara s'a dat un concert de gală la Palat.

CASATORIA

Joi la oreic 8 dimineaţa, tunurile anunţă marea sărbătoare a căsătoriei. Poporul în haine de sărbătoare s'a adunat de cu vreme pe străzile Capitalei. La ora 10 regele Alexandru s'a dus la vechiul palat regal unde îl aştepta mireasa la braţul prinţului Carol. Se formează apoi cortegiul solemn în frunte cu purtătorul steagului casei Regale, urmat de gardă. Vin apoi trăsurile nuntaşilor însoţite de cavalerii cari reprezintă toate provinciile Jugoslaviei. Indată după escadronul de gardă, urmează 6 trăsuri regale a la aumont.

In prima trăsură se află Principesa Ileana, Principesa Kira, Prinţul Paul, copii Principesei Elena, fosta soţie a marelui Duce Constantin Constantinovici; în a doua trasură veneau Principesa Elena, Principesa Irena, infantul Alfonso şi prinţul Nicolae. In a treia trasură principesa Elena moţsenitoare a României, înfanta Beatrice, Principesa de Udine şi Prinţul Carol. In a patra trasură veneau ducele de York şi Prinţul Arsene. In a cincea trăsură: Regina României cu Regele Alexandru; în a şasea trăsură, Regele României cu Principesa Marioara, Cortegiul este închis de un alt escadron de gardă.

Armata înşirată de-alungul străzilor dă onorurile. Muzicile cântă. Mulţimea ovaţionează frenetic Domneşte un entuziasm general.

Ceremonia religioasă s'a oficiat în catedrală de către bătrânul patriarh Dimitrie, asistat de toţi episcopii Jugoslavi, în prezenţa misiunilor streine, a corpului diplomatic şi a înalţilor demnitari. Un cor imens format din toate societăţile corale din Serbia, salută sosirea mirilor. Regele primeşte mireasa la intrare.

La braţul logodnicului, Principesa Marioara urcă treptele dela intrare, urmată de Regele şi Regina României precum şi de ceilalţi înalţi oaspeţi.

Cununia s'a oficiat după datinele sârbeşti.

Apoi cu acelaşi ceremonial, Regele şi Regina şi toţi oaspeţii s'au întors la Palat.

In aceiaşi zi s'au oficiat în toate bisericile din Serbia slujbe religioase şi s'au organizat mari serbări.

Primul şi cel mai mare magazin de **PIANE** din România-Mare

I. TRISKA Cluj,

Strada Şaguna (fosta Bartha M.-u.) No. 14.

Telefon 419

977

Au sosit piane noi.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Mare stoc de Cauciucuri Michelin Cablé pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ,
Piaţa Ştefan cel Mare 7. Telefon 270

Regia Monopolurilor Statului, Direcţiunea Regională Cluj
Serviciul vânzarei.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa amatorilor că se va ţine licitaţie publică cu oferte închise pentru vânzarea a 348 lăzi goale ambalage de chibrituri de Ceho-Slovacia.

Licitaţia se va ţine în ziua de 20 Iunie a. c. ora 11 a. m. în localul Direcţiunei Regionale Strada Şincai No. 16 la Serviciul Vânzărilor, iar lăzile se pot vedea în ori ce zi de lucru între orele 9—12 şi 15—18 la Depozitul Regiei din Strada Dorobanţilor No. 1.

Costul lăzilor se va depune odată cu aprobarea ofertei şi se vor ridica imediat sau cel mai târziu în termen de trei zile.

Director Regional: (ss) P. IONESCU.

Şeful serviciului: (ss) M. ENECEANU. 1859

De vânzare

o garnitură întreagă cu maşină de foc de trierat (îmbiătit) cu putere de 4 cai, marca Hoffer & Schrant. :-: Informaţii la Barz Alexe în comuna Chinteu Cionca, Plasa Borşa jud. Cojocna. 1860

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'Oi
Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

DIRECŢIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

No. 408—922.

Publicaţiune.

Pentru furnizarea alor 800 m³ lemne de foc calitatea I, pe baza Art. 72—82 a legii contabilităţii publice, Direcţiunea Institutului Pasteur din Cluj, publică concurs.

Reflectanţi vor înainta prin poştă ofertele timbrate în plic închis, pe dosul plicului va aminti în modul următor: oferta lui XX pentru furnizarea lemnelor.

Supra oferte nu se iau în considerare, reflectanţi ce a înaintat ofertele nu se pot detrage dela licitaţie.

Licitaţia se va ţine în şedinţă publică în 15 Iulie ora 3 p. m. în biroul administrativ a Institutului Pasteur,

Ofertele sosite până în 14 Iulie sunt valabile, iar cele mai târziu sosite nu se vor lua în considerare.

1856 DIRECŢIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

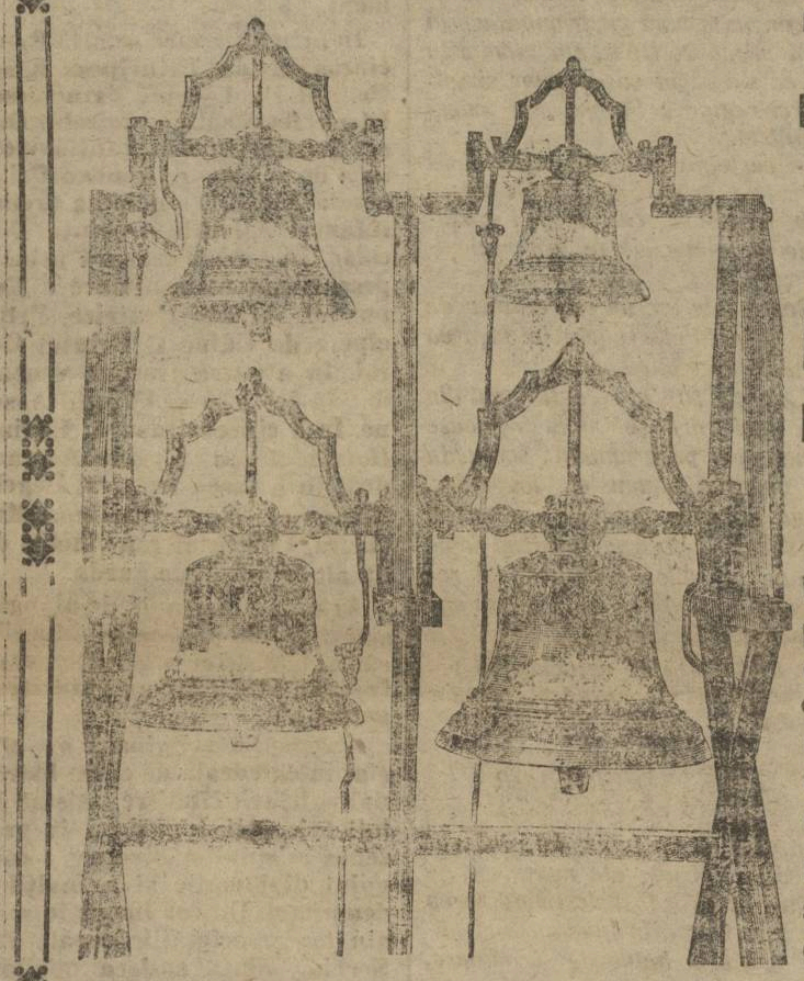

Fondată în anul 1685. Telefon 124

Marea fabrică română ardeleană de clopote patentate

Alexandru Anca Cluj,

Piaţa Unirii 32. Fosta Andrasowsky

1666

Unica fabrică în ţară care pregăteşte clopote patentate de prima calitate dupa vechiul recept Andrásowsky, care a fost premiat cu medale de argint şi mai multe diplome la diferite exposiţii.

Durabilitatea tonului armonia şi exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulţi ani.

Asociaţiunea p. literatura română şi cultura poporului român, Sibiu Lista câştigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociaţiunii".

(Urmare.)

43288, 14436, 32798, 49955, 3223, 35724, 40102, 7617, 37555, 7776
4802, 23243, 4527, 4745, 37256. 8053, 7840, 41827, 4044, 46393
2758, 25759, 4220, 5324, 5386, 30796, 21577, 8075, 13119, 17676
15048, 17128, 28934, 21397, 41748, 26251, 13244, 13691, 18793
44286, 16419, 26253, 45116, 42007, 34348, 37117, 46657, 17384
22142, 10973, 43908, 24348. 49318, 24096, 38910, 31820, 38827
14146, 24803, 35547, 12328, 25353, 3796, 3755, 11984, 21555, 46957
30425, 28028, 47888, 49340, 43975, 10222, 35336, 7926, 34089
47951, 17054. 20211, 39307, 26638, 44674, 10591, 43987, 1417
49464, 8423, 13151, 44699, 22989, 45027, 27929, 19633, 42287
17691, 48155, 14461, 6628, 22475, 5420, 41250, 9890, 13826, 37377
40906. 21602, 48154, 839. Seria U. Nrii 1865, 509, 457, 48992
48837, 44577, 2435, 1830, 34355, 38698, 24937, 14678, 235, 31906
8429, 47008, 39939, 29151, 25558, 6768, 32753, 20933, 13413, 22489
19048, 19818, 34878, 20344, 21463, 18587, 47630, 38734, 11990
36864, 43729, 47820, 42284, 10805, 7321, 4999, 13455, 40482, 19667
5388, 48913, 9749, 4973, 32006, 24607, 20496, 18752, 30320, 24389
34894, 41982, 2653, 38833, 43282, 15154, 2392, 12973, 3288, 35218
17480, 41168, 13929, 3409, 31235, 30800, 38829, 18236. 13930
9129, 3276, 36203, 38271, 13016, 2890, 38938, 45910. 16936, 6667
45356, 28740 41398, 37648, 10689, 11437, 714, 29566, 19358, 1993
15862, 23396, 21539, 30109, 6663, 27996, 30601, 449, 9354, 21376
45950, 45556, 47732, 34169, 7138, 10890, 4906, 39594, 962, 32102
20343, 17575, 37644, 47246, 49115, 36674. 13070, 36886, 41949
27645, 7070. 26461, 35223, 38411, 36018, 36022, 36020, 36021
36019, 37670, 3274, 48847, 11959, 29854, 45063, 9556, 40407, 48204
24927, 46557, 22308, 11524, 30440, 9815, 33724, 27168, 46814
7315, 2247, 11212, 16749, 39668, 43182, 39264, 45949, 5495. 24025
35373, 40460, 41995, 44712, 19378, 37376, 36158, 32280, 5976

(Va urma.)

Cum se va percepe impozitul de 1 la sută, producătorii de vin şi rachiu

Ministerul de finanţe fiind informat că unele administraţii financiare au luat măsuri ca impozitul de 1 la sută, pe care producătorii de vin şi rachiuri naturale îl datoreză la vânzarea acestor băuturi, să se perceapă dela cumpărători odată cu taxele de consumaţiune şi cum o astfel de măsură nu este legală, de oarece impozitul ni cauză trebuie plătit de către producătorii vânzători şi nu de cumpărători, a dat ordin administratorilor financiari să ia măsuri urgente şi să comunice tuturor percepţiilor şi agenţilor fiscali de toate treptele ca, ori de câte ori se fac vânzări de: vin, ţuică, rachiuri de tescovină, rechiuri din vin şi din drojdie de vin sau rachiuri din diferite fructe, de către producători, odată cu perceperea taxelor de consumaţiune, să se încaseze şi impozitul de 1 la sută, afară de cazul când producătorul face vânzări numeroase cu caracter de continuitate, ţine în regulă registrul special pentru impozitul de 1 la sută prevăzut de instrucţiile din „Monitorul Oficial" No. 119 din 1921 şi varsă regulat lunar acel impozit în care caz perceptorul va avea grija să verifice acel registru spre a se constata dacă s'au trecut în el toate ieşirile din depozit.

In cazul când producătorul scoate băutura dela locul de producţie pe numele său personal spre a o transporta la un depozit al său, deşi plăteşte la ridicare dela locul de producţie taxa de consumaţie la vin şi taxa de consumaţie şi producţie la rachiuri, nu e locul să plătească şi impozitul de 1 la sută, de oarece nu e la mijloc o vânzare.

Totuşi, aceste ieşiri se vor nota în registrul sus menţionat ca impozabile pentru producătorii cu vânzări numeroase, sau într'un registru ce se va înfiinţa a nume de percepţii pentru celelalte cazuri, spre a se putea face ulterior cercetări în privinţa acestor transporturi şi se stabili dacă nu cumva transporturile au fost vândute.

In definitiv, acest impozit se va percepe pe numele producătorului şi numai în caz de vânzare, fie că se plăteşte efectiv şi direct de către producător, fie că se plăteşte de cumpărător.

Se vor emite, deci, chitanţe de plată pe numele vânzătorului, pe baza declaraţiei preţului ce urmează a se face de către vânzător, preţ care se va servi la stabilirea impozitului în cauză.

Perceptorul şi în genere ori şi care agent fiscal nu poate să taxeze băuturi ce se vând de producători până nu se îndeplinesc obligaţiunile de mai sus.

Odată cu emiterea biletului de liberă circulaţie, perceptorii sunt obligaţi să treacă în acest bilet, sub o notă, şi No. chitanţei cu care s'a perceput impozitul pe cifra de afaceri sau No. de ordine sub care s'a notat în registrele sus menţionate.

Impozitul se va calcula asupra preţului de vânzarea mării oricare ar fi cantitatea care se vinde: ia rpreţul mărfii (preţul de vânzarea băuturii) trebuie să cuprindă şi taxele de consumaţiune şi producţie respective.

Un proprietar abuziv

— Aruncarea în stradă a unui notar de poliţie —

Ni-s'a adus la cunoştinţă un neobişnuit abuz săvârşit asupra unei însemnate persoane din administraţia oraşului de către angrosistul de vinuri Martin Spierer din Calea Regele Ferdinand 113. La acest proprietar domicilia cu bou de încuartirare eliberat de ani de zile, notarul circumscripţiei IV-a, dl Sabin Coste, care e totodată şi student în drept, împreună cu un ziarist român. Dupăce proprietarul Spierer li-a adus la cunoştinţă, că ar vrea să facă din locuinţa ocupată de ei un birou comercial, deşi, cum n'are, împreună cu dsa, decât patru membri de familie în trei camere mari şi o mare anticameră, numai bună pentru birou şi după-ce una dintre cele trei camere, rechiziţionată fiind, i-a fost pusă la dispoziţie de către chiriaşul plecat din Cluj, — dsa, care voia să pună mâna cu orice preţ şi pe camera dlui Coste, în seara zilei de 7 crt. i-a aruncat în curte mobila şi ce e mai mult, a ferecat poarta, pentruca seara când va veni acasă chiriaşul, să nu poată intra nici în curte. E adevărat, oarecum, că angrosistul Spierer a fost îndatorîtor a doua zi faţă de notarul de poliţie. Dupăce i-a aruncat toată mobila în curte, i-a amenajat, pentru stat în cameră numai noaptea, un pat de campanie. Peste zi l-a ertizat că n'are ce căuta în cameră, pe care a făcut-o birou.

Violarea aceasta de domiciliu s'a făcut din proprie iniţiativă, fără ca proprietarul să lase timp chiriaşului să-şi găsească altă locuinţă şi fără ca, potrivit legii, să recurgă la judecătorie, pentruca aceasta să facă împăciuirea. Ce e mai mult, când i-s'a pomenit despre acest din urmă procedeu indicat de lege, proprietarul a ameninţat cu vorbe foarte puţin civilizate faţă de legea statului român.

De altminteri justiţia a fost sezizată în chestiunea acestui foarte puţin obişnuit abuz şi credem că se va face dreptate.

Citiţi pag. 8-a

Cunoscut ca avantajos de pe preţurile eftine şi de pe servitul regulat magazinul de mode pentru dame alui

1854 **EUGEN SZABO**

Telefon interurban 479 **Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 5.** Telefon interurban 479

Zefir bun ce se poate spăla 22 Lei	Derndl şi creton de mustră 27 Lei
Chamuin etamin de mustră 38 „	Pânză de haine în toate culorile 65 „
Crepp de mustră . . . . . 39 „	Grenadin luciu de prima calitate 42 „

Mare asortiment de mătăsuri, postavuri şi grenadine.

Mica publicitate

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE o moară cu motor englez cu uleiu cu două pietrii, aranjată complect. Informaţii la Mayer Károly proprietar, Sava p. u. Bonczhida. 1853

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară şi comercială.

◆

Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

Uzina electrică oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Székyl)
Telefon No. 405.

◆

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. 148

Reclama este sufletul comerţului

TRASUL

dă betonului şi mortarului densitatea deplină şi impermeabilitatea măreşte clasticitatea şi resistenţa de tracţiune şi de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte şi certificate oficioase stau la dispoziţie. Representant pentru jud. Gojocna şi Turda-Arieş precum şi depozit în Cluj: Inginer P. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

CANADIAN PACIFIC

Cea mai mare şi mai veche societate canadiană de căi ferate şi vapoare din intreaga lume.

Voiajii regulate cu vapoare rapide Empress de la Anvers, Hamburg, Havre, Cherbourg, etc. spre

CANADA şi AMERICA
şi in toată lumea.

Vapoarele Empress sunt cele mai mari, mai repezi şi mai frumoase din vapoarele cari fac drumul de la Hamburg, etc. la Canada, resp. America.

Durata călătoriei pe mare numai 4 zile

Informaţiuni gratuite şi complecte la Agenţia Generală
CANADIAN PACIFIC,
Calea Griviţei 153 Cernăuţi, Rudolfsplatz 1.

Pentru a scuti pe pasagerii noştrii de ori ce pierdere zadarnică de vreme, bani, precum şi de o călătorie obositoare la Bucureşti, îi rugăm să bine voiască a ne trimite, recomandat: *Paşaportul de călătorie, Actul de naştere, Actul de moralitate, Afidavitul, 4 Fotografii de 4/5 cm.*

Aceste documentele vom prezinta, indată după primirea lor, consulatului american, pentru inregistrare şi vom face cunoscut pasagerilor noştrii, în baza numărului de ordine, ce vom primi, ziua exactă când urmează să sosească la Bucureşti pentru a căpăta viza. 1858

Cautăm

imediat **Corespondenţi** pentru ziar în toate oraşele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea oferte înpreună cu o Corespondenţa de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis
Carte de legitimaţie şi onorat.

Lichidul vital al corpului omenesc, sângele, din cauza diferitelor boale infecţioase, organice sau ale mizeriei, se îmbolnăveşte schimbându-şi compoziţia normală.

Impuţinarea cantităţei normale a sângelui (Anemia), pierderea părtei colorante (Cloroza) duc în mod fatal la slăbiciunea generală şi la degenerarea întregului corp omenesc cu toate funcţiunile sale.

Mijlocul sigur de a restabili compoziţia normală **a sângelui**, de a opri degenerarea corpului,
este preparatul

HEMOFER-ITEANU,

care de aproa pe 30 de ani a restabilit zece mii de bolnavi de Anemie şi Cloroză cu toate urmările lor.

HEMOFER-ITEANU, redă pofta de mâncare pierdută, măreşte greutatea corpului, iar bolnavul este liberat în câteva zile de suferinţele ce-i produc boala sângelui, ameţeli, oboseli şi groaza de a munci.

1839 La Farmacii şi Droguerii.

Anunţ.

Anunţăm Onor. cumpărători că ne-am mutat cancelaria centrală şi depozitele din Calea Regele Ferdinand (Ferencz József-ut) 70 în localul nostru definitiv din Str. Londra (fost Hosszu-u.) No. 21. 1540

Drogeria Mare **ROZSA** şi fabrica chimică
Soc. An. Telefon 10/30

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss şi Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss şi Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.

◆

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile	Emke	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Deschiderea Consistoriului bisericesc

Te-deumul — Lipsa ardelenilor — Cuvântarea mitropolitului primot — Răspunsul d-lui C. Banu

Marți dimineață s'a deschis în Capitală, sesiunea de primăvară a Consistorului superior bisericesc. La orele 10 dimineța, membrii consistoriului în frunte cu Mitropolitul Primat Miron Cristea, d-nii C. Banu, ministrul cultelor și artelor, V. Gr. Ispir, secretarul general al ministerului cultelor și Stancu Brădișteanu directorul serviciului cultelor, au asistat în biserica Antim la oficiarea unui serviciu de Te-Deum, care a fost oficiat de Arhiereul Evghenie Pitești și preoții bisericei Antim.

Lipsa Ardelenilor

Inainte de deschiderea ședinței, membrii consistorului au discutat cu o deosebită insistență lipsa mitropolitului Bălan al Ardealului și a episcopilor ardeleni, care n'au venit să participe la deschiderea sesiunei consistoriului.

Cei mai mulți dintre membrii consistoriului au fost de părere să se facă o nouă chemare chiriarhilor ardeleni.

Cuvântarea Mitropolitului Primat

Mitropolitul Primat Miron Cristea deschizând ședința, a salutat printr'o cuvântare pe d. ministru al cultelor și pe membrii consistoriului, care au fost convocați în sesiune de primăvară.

Trebue, spune d-sa, ca în actuala sesiune să lucrăm pentru consolidarea bisericei strămoșești, care e amenințată de o sumă de culturi și propagande străine. Cultul strein ne este superior prin organizația lui și de aceia trebue să punem un mare temeiu pe opera misionară și de propagandă, fiindcă numai în asemeni condițiuni vom putea consolida biserica noastră națională.

Mitropolitul primat își exprimă dorința ca actuala sesiune să fie cât mai rodnică pentru binele bisericii.

Răspunsul d-lui C. Banu

C. Const. Banu ministrul cultelor răspunde mulțumind mitropolitului primat, și accentuează asupra caracterului dominant al bisericei ortodoxe. D-sa aduce elogii bisericii pentru serviciile pe care le-a adus neamului. Biserica, spune d-sa are un mare rol pentru viitor și guvernu se gândește serios să dea bisericii mijlaoacele necesare pentru a'și îndeplini rolul său.

Alegerea diferitelor comisii

Intrând în ordinea de zi, membrii consistoriului procedează la alegerea diferitelor comisiuni care să examineze cererile ce au fost depuse la secretariatul consistoriului și ca în urmă să refere.

•

In ședința de Miercuri, Preotul Iordănescu din Ploești a făcut următoarele propuneri:

Pământurile rurale bisericești să fie arendate fără licitație preoților respectivi, cu prețurile fixate de agronomii regionali.

Preoților cari sunt și funcționari publici să li se dea și indemnizație de chirie, dacă nu ocupă case parohiale. Aceste case să nu mai fie închiriate, ci date slujitorilor bisericei mireni și laici.

Consistorul superior și Sf. Sinod să facă un protest contra actelor de schingiuire și deportare a preoților ortodoxi din Rusia de către guvernul sovietic.

Mai mulți membri ai Consistoriului au propus apoi ca preoții din orașe să fie și ei împroprietăriți.

Consistoriul superior a luat act de aceste propuneri care au rămas să fie discutate în ședințele viitoare.

•

Consistoriul a trimis apoi următoarea telegramă de felicitare M. S. Regelui Alexandru al Jugoslaviei, cu prilejul căsătoriei Sale cu A. S. R. Principesa Marioara a României, semnată de toți membrii:

„Biserica otrodoxă a României fericită că a binecuvântat logodna bisericească a Majestății Voastre cu iubita odraslă a dinastiei române Principesa Marioara, prn Sf. Sinod întrunit în ședință în ziua cununei Majestății Voastre, Vă urează, atât Majestății Voastre cât și scumpei mirese, mulți ani cu bine și sănătate, spre bucuria ambelor țări și a popoarelor lor”.

CONGRESUL pseudo-ligeii națiunilor

Atacul statelor invinse — Mica și marea antantă părăsesc congresul

De câtăva vreme a început să se vorbească despre o așa zisă societate pentru drepturile națiunilor, societate, care a fost înființată în urma propagandei unguresti și germane și care și-a ținut acum câteva luni congresul la München. Actualmente, după cum au anunțat și telegramele, ea ține un nou congres la Praga, la care, din curtenie, și pentru ca să dovedească, că nu se dau în lături când e vorba despre discutarea tratamentului națiunilor minoritare, și-au trimis delegații și statele Micei Antante și Marile puteri Dar, după cum s'a putut prevedea dela început, lucrările acestui congres nu puteau să ducă la vr'un rezultat.

Abia întrunit congresul, și delegații statelor învinse l-au și făcut imposibil. Venind în discuție tratamentul minorităților din România, Jugoslavia, Cehoslovacia și Polonia, delegații Ungariei și Germaniei au venit cu proteste de seama celor dela Genova, care mai de care mai maginare și mai neurbane. Evident, delegații Micei Antante nu puteau sta de vorbă cu delegații unor țări, cari, fără să numească starea de fapt, nu găsiau decât cuvinte de hulă și nici unul, care să facă posibilă înțelegerea urmărită de delegații noștrii și de ai celorlalte state din Mica Antantă atunci când au pornit de acasă, ca să se întâlnească cu delegații unguri și nemți.

Ca o urmare a acestui lucru, toți delegații Micei Antante s'au retras dela congres. Și după ce delegații italieni, englezi, japonezi, etc. nici n'au luat parte la ședința în chestiune, delegații unguri, germani și austrieci au pus protestele la vot și le-au adoptat cu mare elan, cu toată lipsa delegaților tuturor celorlalte state.

Astfel s'a sfârșit congresul dela Praga al pseudo-societății popoarelor. A fost un congres numai al statelor biruite. Și evident, după aceasta, presa lor nu va înceta să se laude, pe coloane întregi, că adevărata Ligă a popoarelor, liga învinșilor, a găsit cele mai grele vini statelor succesoare, în consecință nu vor înceta de-a protesta în fel și chip împotriva noastră. Ca mâine vom și vedea aceste proteste etalate în coloanele ziarelor dela noi, dornice de a lovi cât mai mult în statul nostru.

Cetiți „Infrățirea“

Congresul demobilizaților

La Câmpuulng s'a ținut al doilea congres al demobilizaților din țară.

Congresiștilor li s'a făcut o entusiastă primire la gară, de unde s'au dus la biserica Negru-Vodă, unde s'a oficiat un serviciu divin și s'a sfințit drapelul societății „Principele Carol” a demobilizaților din Câmpulung. La solemnitate au asistat reprezentantii autorităților civile și militare și un public foarte numeros.

Onorurile militare au fost date de o companie din reg. 62—70 infanterie.

D. general Mărgineanu, comandantul corpului II armată a fost nas al drapelului, ca reprezentant al A. S. R. Principelui Carol și al d-lui general Mărdărescu, ministru de război.

D. general Mărgineanu, predând drapelul d-lui I. Ghițescu, președintele societății „Principele Carol”, a ținut a patriotică și entusiastă cuvântare. Face un elogiu memoriei celor 800.000 viteji căzuți pentru unitatea neamului, și dorește propășire societății.

D. I. Ghițescu mulțumește d-lui general Mărgineanu pentru cuvintele calde și urările făcute societății.

D. general Stoenescu, în numele d-lui ministru G. Mârzescu, urează societății viață lungă dorind ca ea să fie stânca de care să se sfarme dușmanii țării.

La ora 1 a avut loc un banchet la care au luat parte 200 persoane. S'au ținut mai multe toasturi pentru familia regală, pentru d. ministru Mârzescu, general Mărgineanu, etc.

In acest timp un aeroplan făcea virajuri.

Seara a vut loc o retragere cu torțe și o serbare în grădina publică.

Răspândiți „Infrățirea“

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 537 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Joi 15 Iunie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU... NIU No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI CO...
Director: D. TOMESC...
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ..... 180 LEI
„ 6 LUNI ..... 90 „
„ 3 „ ..... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Un nou memorand?

In mintea politicianlior ‚partidului național se pare că se petrece ceva foarte curios, ceva care ni răpește posibilitatea unei definiții, dar care totuși există. In presă, în discuțiuni particulare, sau în bombastice elemațiuni publice, se manifestă necontenit al ceva curios și nelămurit, care fără îndoială ol sedează sufletele turburate ale personagiilor politicei militante din partidul național.

Findcă nu știu încă ce este acel confuz „ceva" de care vorbim, să luăm un caz care să-l conțină. Intr'o gazetă naționalistă din provincie — numim: „Solia Dreptății" editată de de dr. Aurel Vlad, la Orăștie — se vorbește despre: „Un nou memorand". Ideea nu este nouă. Ea a fost propovăduită sub diferite forme de presa oficioasă a partidului național, la întrunirile electorale cât și în orele de plăcută siestă a după amiezelor de la cafenea sau cazină. Aceeași idee ascunde în ea amenințarea nerealizată a Congresului de la Alba-Iulia, ca si adunările amânate ale Comitetului executiv al partidului național. Tot un „nou memorand" este și fițuica autonomistă de la Viena „Ardealul" ca și „Biblioteca" de propaganda maghiară în România Mare ce ne aduce din Capitala Austro Ungariei de altă dată dictonul săpat în roș, alb și verde al d-lui Vaida: **„Ardealul al ardelenilor".**

„Un nou memorand?"... Dar pentru ce și pentru cine?

Foaia care are sinceritate să îl ceară fățiș, ne lămurește în destul. **Aproape aceeași ne este soartea, ca și atunci — doar o mângâiere avem, aceea că toți românii suntem la olaltă sub măreața tronare a Celui mai glorios Rege al nostru".**

In adevăr, acel **„doar"** care însoțește slaba, „mângâiere" a foii d-lui dr. Aurel Vlad, este o grație suficientă acordată unirii tuturor românilor, pentru ca „Salia Dreptății" să se creadă justificată când face afirmația că „aproape aceeași ne este soartea"

Dar oare tot așa stăteau lucrurile acum 50 de ani când inimoșii conducători de atunci ai românilor ardeleni, cari nu sînt nici cum conducătorii de azi ai partidului național, au înfruntat pericolul întemnițărilor nedrepte, pentru a cere „Impăratului" dreptatea ce i se cuvinea poporului român din Monarhia habsburgică dispărută? Să o spună orice bătrân ardelean cu sufletul cinstit și cu memoria întreagă, să ni-o spună oricine a răsfoit foile românești de pe acea vreme cu ochii trezi la realitatea națională, să ni-o spună oricine și-a păstrat firea în fața goanei după mărire care ne întunecă cerul național cu grei și spăimântători nouri!

Și să ni-o spună țăranul care n'avea pământ unde să-și samene pânea, și astăzi îl are; care n'avea școala unde să-și lumineze mintea în limba pe care o vorbește, și astăzi o are; care n'avea biserica unde să se închine fără jandarm la spate, și astăzi o are; care nu putea să spună o vorbă românească, fără a fi batjocorit, iar astăzi e liber să spună orice-i străbate mintea!

Totuși politicianii partidului național visează un „nou memorand". De ce?... o aflăm tot din „Solia Dreptății": Regele trebue să conducă singur țara, „fără guvern ca acesta pe care îl are azi".

Ne aflăm astfel în fața unui deziderat al partidului național care râvnește puterea. Mărturisirea e cât se poate de prețioasă. Ea însă nu jusifică nici confundarea împrejurărilor de astăzi cu cele de acum 30 de ani, nici procedeul de a semăna neîncre... în autoritatea statului numai de plăcerea de a căpăta pu... tercea Presupunând ca Regele ar ascultă ruga de azi a politicianilor naționaliști; să ne spună partidul național cu ce vor împlini golurile sufletești săpate în stânca integrității noastre naționale de odioasa lor procedare politică?

„Un nou momorand?"

Partidul național să se gândească serios la câtă jignire aduce neamului românesc cu un astfel de desiderat, ca și exploatarea în cadrele României întregite a marilor și glorioaselor evenimente din trecutul chinuit al românismului. Să se gândească însă în acelaș timp că procedeul aceste e o vădită dovadă de nepricepere politică, și că poporul care judecă cu inima, dar nu greșește, nu-i va ierta niciodată înșfinarea patrimoniului național în luptele cari nu urmăresc decât „restorturi".

C.

Ce așteapta Europa dela America

La inaugurarea portului Palenuo, ne vestesc ziarele, că ambasadorul american Child, a spus că America este hotărâtă a rămânea retrasă nu de Europa ci de puterile distrugătoare ori și unde și sub orice mască s'ar ivi ele.

Ne-am obișnuit de mult cu rezervele și lecțiile, ce țin a ni le da oamenii de Stat americani, la orice ocazie. De când cu senzaționalul bluff wilsonian, popoarele Europei flămânzite au pierdut mult din încrederea ce-o căpătaseră în timpul războiului în seriozitatea și prudența oamenilor de stat americani. Astăzi frânturile de morală socială ce ne vin de peste ocean abia de mai ating auzul nostru, blazat de muzica fadă a umanitarismului miliardarilor de dinco lo. Acum cinci ani, în momentul cân miile de guri de tun ne anunțau finalul cribil și grandios totodată al războiului mondial, micul procent de luptători ai noului continent, deșteptaseră în sufletele milioanelor de cârtițe ale tranșeelor noastre, explozii formidabile de entuziasm și recunoștință a prinsă.

Americanul placid și om de afaceri, a speculat capitalul moral plasat aci ca și materialele de război care au făcut popoarele învingătoare ale Europei, tributare pentru multe decenii ghișeurilor băncilor din Statele Unite.

Războiul a fost pentru Europa, poate singurul mijloc ca să lichideze o situație ce se agrava zi cu zi. A fost un cataclism necesar și poate util. Victoria a venit prin sforțările supraomenești ale Antantei. Dar odată cu victoria a venit și agonia economică a Europei. Ce face America pentru ca să ușureze chinurile populațiilor de pe continentul nostru, se știe: verbalism la conferințe, morală transcendentală față de problemele vitale ale popoarelor ce au luptat din greu pentru câștigarea unui drept, și afaceri peste afaceri cu cereale, petrol, etc.

Ceiace lumea europeană așteaptă dela America nu sunt lecții de morală internațională .sau îndemnurile unui umanitarism în spatele căruia se ascund dorințele imperialismului economic, lumea europeană încercată de nevoi, bântuită de suferință, așteaptă dela oamenii de peste Ocean un sprijin efectiv și o înțelegere a necesităților economice și sociale europene.

Nu discursuri și nici sfaturi ci o contribuție reală pentru îmbunătățirea actualei stări de lucruri din Europa. Făcând aceasta, America ar realiza o operă grandioasă pentru care ar avea dreptul la recunoștința europenilor.

Findcă n'a fost la nuntă...

— O noua „durere" a Ardealului —

De când s'a desființat Consiliul Dirigent și de când guvernul Vaida a căzut dela putere, partidul național ne vorbește mereu despre „problemele" și „durerile" Ardealului. Sunt adică doi ani și mai bine de când partidului național nici iarba nu-i mai place, nici gura nu-i mai tace, — *atât de mult s'au înmulțit „durerile" Ardealului pe care singur el e chemat să le simtă, să le cunoască și, de sigur, să le afle și alinarea. Zadarnic se încearcă dela București măsuri și soluții menite să aducă o îndreptare în gospodăria vieții ardelenești, zadarnic se grăbesc lucrările de împroprietărire, zadarnic se fac studii pentru soluționarea tutulor problemelor care privesc Ardealul, fiindcă partidul național este pururea nemulțumit.*

In fiecare zi, el găsește o „problemă" și descopere o „durere" care-i fac să se gândească numai decât sau la Alba-Iulia sau la întocmirea unui nou Memorand. S'ar putea spune chiar că partidul național nu se simte trăind decât în măsura în care Ardealul îi dă posibilitatea să descopere dureri și să anunțe catastrofe. Dacă, printr'o mare minune, Ardealul s'ar putea transforma într'un paradis în care să fie adunate toate fericirile pământului, cel care singur ar rămâne nefericit ar fi numai partidul național. Fiindcă „durerile" de care ne vorbește astăzi partidul național nu sunt de loc și durerile Ardealului. *Că și Ardealul își are neajunsurile și suferințele lui, cu atât mai bine. E un argument mai mult pentru justificarea unei politici care, și fără „durerile" Ardealului, își are totdeauna* durerile ei.

Căci, iată, în n-rul de ieri, „Patria" ne anunță o nouă și mare durere a Ardealului: partidul național n'a fost poftit la nunta dela Belgrad, — *și de aici un articol plin de lamentații în care Ardealul e înfățișat ca o provincie din cele mai oropsite. Și, de sigur, e lucru tare trist că membrii partidului național n'au călătorit și ei în suita regală și n'au putut să-și arate solemnele lor persoane în festivitățile dela Belgrad. Sunt în Ardeal atâtea iobenuri cari n'au mai văzut lumina zilei de pe vremea Consiliului Dirigent și cari acum aveau prilejul să fie scuturate puțin de praful opoziției. Și nu ne îndoim că, durerea fiind așa de mare, partiul național va chema Ardealul la Aiba-Iulia, va cere să se revizuiască actul unirii, va înmulți și va întări „condițiile" și va proclama poate și autonomia.*

Dar să ne înțelegem: Toate „durerile" Ardealului sunt ca această nouă durere de care ne vorbește „Patria"? Dacă da, atunci începem să ne dăm seama de ce ele sunt așa de multe și mai ales așa de greu de alinat. Fiindcă durerile partidului național nu sunt niciodată și durerile Ardealului, — și alinându-le pe cele din urmă nu înseamnă că le-ai alinat pe cele dintâi.

Intre revoluția franceză și cea rusească

D-l Poincare arată marea deosebire care există între marea revoluție franceză și teroarea roșie din Rusia

Ziarul „Le Temps" într'unul din numerele sale ultime comentează discursul d-lui Poincaré în Camera Franceză, ținut în urma închiderei conferinței dela Genova.

Printre altele în discursul său d. Poincaré a atins și subiectul delicat al comparațiunei ce se face de obicei între revoluția franceză și revoluția prin care trece acum Rusia.

Cu toată mândria rassei sale, d. Poincaré respinge această compa rațiune.

Revoluția franceză, a spus dom nia-sa, a avut de scop stabilirea suveranității naționale. Unde este suveranitatea națională în Rusia, al cărei guvern actual refuză să consulte pe alegători? Apoi, dacă Franța revoluționară a confiscat bunurile de mână moartă, bunurile fugarilor peste graniță și a suprimat feudalismul; a încurajat totuși proprietatea individuală, a garantat-o, înlesnind astfel siguranța averei și odată cu ea dragostea de muncă și ambițiunea producției intensive. Grație acestui scop al revoluției franceze de a fixa proprietatea, de a o individualiza, asigurând-o în mâinile proprietarului, Franța a ajuns în starea înfloritoare de astăzi și „nu înțelegem deci să ni se facă injuria de a se compara revoluțiunea franceză cu un regim de mizerie, de neputință și de anarhie, cum este acela care s'a instalat astăzi la Moscova și'n întreaga Rusie".

Primul ministru francez, s'a indignat că se compară revoluția franceză, cu revoluția bolșevică. Ce-ar zice d. Poincaré, dacă ar ști că rușii și mulți din comuniștii noștri afirmă că revoluția rusească, față de cea franceză este un pas înnainte. Abolirea acelei proprietăți, din garantarea căreia dânsul scotea meritul revoluției franceze, este tocmai punctul de progres pe care bolșevicii ruși pretind că-l înseamnă revoluția lor în istoria lumei.

Intru cât însă a fost un punct de progres desființarea proprietății în Rusia se poate vedea din cele ce se petrec acum pe malurile Volgei și în celelalte gubernii, unde foametea a luat frânele conducerei. Și se mai poate vedea din sforțările pe care le fac acum Lenin și ajutoarele sale pentru a găsi un pretext mai convenabil care să împace teoriile maximalismului cu readucerea proprietății individuale în Rusia, fără ca această flagrantă denegare a concepțiilor de până acuma ale bolșevismului să pară falimentul revoluției ruscești.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Uniunea Maghiară şi Centenarul nasterii lui Petőfi

Am anunțat acum câteva zile, că o parte a ungurilor din Ardeal, conservatorii grupați în jurul Uniunei conților, a hotărât să prăznuească la Sighişoara, în zilele de 30 şi 31 Iulie a. c. centenarul naşterii poetului: Alexandru Petőfi. Cu toatecă numai în 31 Decembre a. c. t. se împlinesc o sută de ani dela naşterea lui, amintita asociație politică a ungurilor ardeleni, de teamă ca nu cumva ungurii progresişti, aceia care s'au conformat actualei stări de lucruri de aici, să facă din sărbătoarea aceasta o sărbătoare a ideilor moderne, a frățietății dintre popoare, — s'au grăbit să monopolizeze din vreme serbarea aceasta, cu gândul de a-i da un caracter adecvat mentalității ungureşti oficiale.

Astfel stând lucrurile, nu s'a putut, ca grupul tânăr maghiar de aici să se lase mai pe jos şi să nu dezavueze inițiativa aceasta a acaparatorilor tuturor manifestațiilor vieții ungureşti ardelene. După cât ni-au informat, tinerii unguri de aici au hotărât cu ocazia întrunirei ce au avut-o acum, să țină şi ei o serbare a lui Petőfi, prin Octombre, data mai corespunzătoare decât acea de 30 şi 31 Iulie.

Cum am arătat în rândul trecut, intelectualii români şi în special scriitorii noştrii, care, nu înțelegem prin ce minune, au fost invitați la serbarea din luna viitoare a iredentiştilor, au datoria să nu răspundă chemării. Serbarea aceasta e organizată exclusiv de persoane din sânul uniunei maghiare şi în fruntea lor figurează acel baron Iosika Samoil, care anul trecut a refuzat să asiste la o reprezentație la care e invitat în numele suveranei românilor. Să nu se impute prin urmare, din partea aranjatorilor acestora, că nu cinstim geniul lui Petőfi. Atunci când va fi prăznuit Petőfi cel adevărat, vom şti cum să răspundem la chemare.

ECOURI

Cât a costat descoperirea Americei?

Din ziarul lui Columbus şi din documentele ce se găsesc în arhivele din Genua reiese că guvernul spaniol a plătit pentru prima călătorie a lui Columbus spre America următoarele sume:

Leafa anuală amiralului Columbus 25 franci. Lefurile căpitanilor celorlalte două corăbii ale expediției câte 14 franci. Solda pentru fiecare marinar câte 2 fr. şi 50.

Cheltuelile pentru aprovizionarea celor tre corăbii s'au ridicat la 224 franci.

Cheltuelile totale pentru aceasta descoperire, cea mai importantă din toate expedițiunile geografice, ar reveni prin urmare la 560 franci.

Cititi „Înfrățirea"

Comemorarea Aristizzei Romanescu

In timpul refugiului a murit la Iaşi, marea artistă Aristizza Romanescu. Cercul feminist din localitate i-a ridicat un monument, cu toate că activitatea artistei nu s'a resfrânt numai asupra Iaşului, pe care-l visita doar în mod trecător. Gestul doamnelor ieşene pare deci cu atât mai frumos şi amintirea lui ne îndeamnă să le aducem un bine meritat omagiu.

La 18 Iunie, cercul va ține o şedință comemorativă, urmată de un parastas la mormântul artistei. Socotim că şi în alte părți ale țărei, şi'n special în capitală, se va cinsti, la această dată, memoria Aristizza Romanescu, după pilda doamnelor ieşene.

O copilă genială

La San Francisco, în Statele Unite, s'a descoperit o fetiță genială, Betty Ford, de 10 ani. Cu toate că nici când n'a fost la şcoală şi n'a primit nici educație specială acasă, ea a cetit deja 1400 cărți, are cunoştințe vaste în istorie, astronomie şi biologie şi a scris mai multe sute de poezii.

Işi aduce aminte de toate ce s'au întâmplat de când a fost de un an. La etatea e 19 luni a exprimat curat vorbele şi a ştiut alfabetul. La etatea e 20 luni a ştiut trei jocuri grele. La etatea de 22 luni, a putut spune numele a 12 păsări în o carte ilustrată.

La etatea de 30 luni a început să spună poveşti inventate de ea şi a compus mai multe versuri. La etatea de 6 ani a cunoscut bine dactilografia. La etatea de opt ani vocabularul ei a fost format din 13.000 cuvinte, ceeace se aşteaptă numai dela un student de universitate.

Cu toate aceste Betty nu este slabă, ori anemică ca „copiii geniali". Dânsa este foarte sănătoasă şi bine desvoltată, joacă împreună cu copiii de etatea ei şi-i place să fie la aer.

Copila a fost „găsită" de profesorul Levis Terman, care conduce o investigație asupra psicologiei copiilor, însărcinat fiind cu aceasta de către instituția Commonwealth Fund din New York, care i-a pus la dispoziție suma de 20 de mii dolari.

O expoziție surprinzătoare

Expoziția de fine de an a lucrărilor de lucru manual dela şcoala civilă de fete

Insemnătatea lucrului manual în şcoli şi în special în şcolile de fete, este în afară de orice contestație. Pedagogia modernă are în acest obiect de învățământ un admirabil auxiliar metodic. Elevilor şi elevelor cursului elementar li se dă astfel instrucția de bază a vieții şi un îndreptar temeinic spre munca practică, viața paşnică familiară, care este însăşi baza vieții sociale.

Invățământul lucrului manual în afară de caracterul lui instructiv este o continuă lecție de sănătoasă morală semănată în glia rodnică a sufletelor fragede, de unde mâna răntăcioasă a împrejurărilor traiului de toate zilele cu greu va smulge-o mai târziu. Numai că în practica învățământului nostru arareori se întâmplă ca acestui obiect să i se dea însemnătatea cuvenită. Profesorii obiectelor intelectuale au mai totdeauna un semnificativ surâs când se vorbeşte de lucru manual, maeştrii înşişi nu pun toată convingerea întru predarea obiectului lor; iar elevii, cu intuițiunea proprie precocii înțelegeri, sunt slăbiciunea şi slăbesc interesul la învățătură.

Iată de ce nu fără îndreptățită neîncredere ni-am îndreptat către sala de expoziție de lucru manual a şcoalei civile de fete din strada Cogălniceanu. Surprinderea noastră a fost şi mai mare în fața adevăratelor obiecte de artă, lucrate cu răbdare, gust şi pricepere de mânuțele mici ale elevelor dnei Goga, maestra de lucru manual.

Cusături, împletituri şi croşetări de tot felul, de la primele încercări ale elevelor din întâiul an, la care progresia alcătueşte o gamă încântătoare, până la măiestria desăvârşită a elevelor mai răsărite. Pretutindeni ochiul ți-e furat de o captivantă armonie de culori şi linii, răsărită din motivul românesc predominant al cusăturilor.

Să găsim cuvinte de laudă pentru străduințele atât de reuşite ale dnei Goga şi elevelor sale ni-ar fi foarte greu, fără riscul de a nu spune destul. Desigur că satisfacția, atât de maestră cât şi vrednicile sale eleve, o au întreagă în opera lor de un an de zile, care spune mai mult decât toate vorbele admirative la un loc.

Ar fi să cităm cataloagele tuturor celor patru clase ale şcoalei civile pentru a fi drepți. Cum însă spațiul nu ne îngăduie acest lux, să ni se îngădui o bună mențiune pentru cele mai înzestrate eleve ca dra Pop Elisabeta, Florian, Pastor (cl. I) Galoş, Rus (cl. II), Mărgineanu, Kiş, (cl. III) Klein, Jintar şi Bed (cl. IV) ale caror lucrări depăşesc pretențiunile cele mai pretențioase.

Expoziția de lucru manual din acest an a şcoalei civile de fete ni-a răsplătit de toate deziluziile de până acum.

Răspândiți „Înfrățirea"

✤ FOIȚA ZIARULUI „ÎNFRĂȚIREA" ✤

Cetind revistele

— Sburătorul, Ramuri —

„Sburătorul" Nr. 38. In seria „Figurinelor" sale d-l Eug. Lovinescu se ocupă acum de d-l Mihail Dragomirescu.

Trebue să mărturisim sincer că am cetit cu multă plăcere articolul d-lui Eug. Lovinescu; e o adevărată distracție să ceteşti ce păreri are directorul „Sburătorului" despre d-l M. Dragomirescu şi invers, ce părere are profesorul de literatură română dela Universitatea din Bucureşti de d-l Eug. Lovinescu.

Iată cum defineşte autorul articolului cazul d-lui M. Dragomirescu.

„. . . suficiența, reală dealtfel, creşte evadează, şi îmbrățişează; nu se limitează la sine, ci se proectează, generoasă şi măritoare, peste întreaga literatură română. Ea purcede deci dela o concepție gigantanescă; mica noastră țară a produs o generație de uriaşi capabili de a ține piept tuturor scriitorilor străini, într'o încăerare universală, d-l M. Sorbul de pildă, ar putea aruncă fără sforțare Pelionul peste Ossa . . ."

Ar putea să spună d-l Lovinescu cam ce isprăvi homerice ar putea face d-l Brăescu, pe care, nu e anul, îl socotea „Homerul comic" al României, ci mai mare decât Carageale şi căruia îi atribuia şi alte epitete de acestea pe care într'o vreme le întrebuința exclusiv d-l M. Dragomirescu.

Ori vorba domniei-sale: suficiența reală creşte, evadează; nu se limitează la sine ci se proectează generoasă şi măritoore . . . etc. etc.

In acelaşi număr o schiță plină de haz, fără a fi totuşi mai bună decât ale lui Carageale, a d-lui Gh. Brăescu „Ancheta."

Versuri de d-nii Celarianu şi Virgil Moscovici etc.

Sburătorul Nr. 39, d-l Lovinescu continuă seria figurinelor. De astă dată e vorba de d-l Ovid Densuşianu. Comparația între tată (Aron Densuşianu) şi fiu este justă şi condusă cu dibăcie:

. . . verşurile bătrânului bard erau patriotice şi „oțelite" versuri abia scoborite de pe crestele Carpaților; versurile fiului desmint prin ideație, prin sentimente, prin formă, prin limbă poetica tatălui; în ele se resimte influența culturei franceze pe care dacoromanul Arune nici n'o cunoştea. Ori cât de primitiv ar fi fost unul şi ori cât de modernist ar fi celălalt, identitatea fondului este neîndoioasă; şi de o parte şi de alta, aceiaşi lipsă de viabilitate artistică, fie că elementul emotiv se exprimă prin stridența fluerului rustic, fie că îmbracă grațioase şi anemice învelişuri poetice..."

La „Insemnări Literare", tot dl E. L. intervine în discuția ce s'a încins în jurul piesei d-lui Camil Petrescu. Domnia-sa arată, că învinuirile aduce acestei piese şi anume faptul că s'a menținut într'o formă teatrală veche sau că subiectul este asemănător cu cel din romanul „Le rouge et le noir" al lui Stendhal nu sunt cusururi cari să determine condamnarea definitivă a unei piese.

Trebue însa menținută calitatea recunoscută d-lui Petrescu de majoritatea criticei, adică puterea cu care rezolvă conflictele de pasiune. Or asupra acestei calități critica a trecut ca asupra unui simplu fapt promițător. „Accentul cade însă, asupra acestei realități, spune dl Lovinescu; avem deci un dramaturg".

Nu cunoaştem piesa, dar întinzând observația dlui Lovinescu la alte lucrări dramatice şi literare, socotim că autorul are multă dreptate, arătând modul incomplect cum critica română diseacă operele.

Nici odată o bucată literară nu e examinată în întregime de critici: se face un caz nemai pomenit, în jurul unor slăbiciuni cu totul secundare şi se trece în tăcere cu voință calitățile esențiale.

Fără îndoială că dacă Balzac ar fi trăit la noi, ar fi avut de turcă cu critica română. Ce să mai vorbim, întâi l'ar fi înşfăcat dl Lovinescu, care cunoscătur bun al metodului, îl dă pe față în cazul care-i convine al piesei dlui Petrescu.

„Ramuri" Nr. 23. O pagină măsurată şi plină de toată buna cuviință datorită celor morți, ne dă dl N. Iorga, în articolul „Ion Sârbu". Dl P. Sergescu se încearcă la rându-i să ne familiarizeze cu concepția geometrică a lui Einstein asupra universului. Noi credem că isbuteşte; în orice caz isbuteşte să ne convingă că cele spuse pornesc dela un cunoscător şi nu specialist, cea ce n'a fost cazul cu explicatorii de până acum ai lui Einstein.

„Ramuri" Nr. 24. Dl N. Iorga, într'un articol prim îşi alege câțiva arbitrii în discuția ce-o are cu dl M. Dragomirescu, asupra traducerei acestuia după „Romeo şi Iulieta", despre care dl Iorga crede că n'a fost făcută după textul englez.

O frumoasă poezie de dl Nichifor Crainic (Amiază) din care cităm:

„Iar arşița e atâta că soarele de jar
Şi e işi şterge fața c'un nor ca
[un ştergar."

In acelaşi număr interesantă nuvelă din viața Arabilor de dl N. Batzaria şi o poesie de dl Volbură Poiană, în care se pot ceti noutăți de gândire ca acestea: „Pământul să învârte, vremea sboară", „Se face dimineață, vine seara", „Şi vremea dusă n'o mai aflați", „In noi minunea Veşnicul şi-a pus", „Ce e pământ va merge în pământ", etc. etc. etc.

Inscriptor.

Cronica politică

Tovărășiile de moment sunt caracteristice partidelor lipsite de concepție politică și călăuzite numai de dorința ajungerii prin orice mijloace la putere.

Intr'un ziar bucureștean, cineva care are strânse legături cu partidul național afirmă că între acesta și partidul țărănist n'a existat niciodată un acord politic, așa că nici o rupere a raporturilor nu a putut avea loc. Admițând că astfel stau lucrurile se poate astăzi vedea cât temeiu se poate pune pe aportul politic al partidelor noui. In nenumărate rânduri partidul național s'a găsit alături de aprtidul țărănist. Sub guvernul d u Vaida țărăniștii au avut mai multe portofolii, a urmat apoi Federațiunea partidelor democratice unde drul Lupu sbiera în Parlament în numele dlui Maniu iar dl Vaida lua partea țăraniștilor dlor Mihalache și Stere. Campania electorală de după dizolvarea parlamentului Averescu le-a găsit din nou alături și dacă n'ar fi urmat alegerile, unde dorința de mărire i-a învrăjbit, s'ar găsi și astăzi cot la cot pe același drum spre puterea îndelung râvnită.

Dar oridecâteori au fost gata, gata să se uniască spre un scop mai nobil, drumurile li s'au despărțit. Partidul național vrea tot Ardealul în exploatare exclusivă: Ardelenii nu pot fi decât naționaliști după concepția partidului național, iată de ce nu putea rămâne prieten cu partidul țărănesc, care vrea să împrăștie binefacerile țărăniste și pe aceste plaiuri.

Ruptura prin urmare a avut loc, pentrucă dacă între cele două partide lipsa de concepție politică nu îngăduia o prietenie durabilă, au fost totuși între ele tovărășii de moment care s'au desfăcut decâteori n'au atins obiectul dorit.

Un act de clemență, nu un act de dreptate

Arătam în numărul de ieri, că amnestia acordată cu prilejul nunței regale nu este un act de dreptate, cum pretinde o anumită presă ci un act de clemență. Intr'adevăr, după cum preciza „Revista Vremei"; cei pe cari ziarele semibolșevice dela noi îi considerau arestați pentru simple opiniuni, erau de fapt deținuți pentru uneltiri împotriva siguranței statului și pactizări cu vecini, cari doresc dărâmarea din temelii a organizației noastre de stat. Or nu justiția, nu tribunalul putea ierta aceste fapte, ci numai bunătatea conducătorilor țărei noastre.

Se continuă totuși a se califica gestul regal un act de dreptate. Cu alte cuvinte, cea ce au făcut cei cari au aderat la Internationala la III-a, era un lucru permis de lege și ca atare el poate fi repetat.

Dacă astfel vor fi înțeles cei iertați de amnestie gestul regal fără îndoială că vom avea prilejul să mai asistăm la un proces ca cel din Dealul Spirei. Dar noi credem că amnestiații recenți vor fi mai cuminți decât acele ziare, care sub pretext că-i apără, îi prezintă ca pe niște oameni de care trebue să ne ferim și de acum înnainte.

Terfelirea justiției românești

— La ce se pretează un ziar al minorităților —

Nu s'a putut, ca organele ungurești ce aici să nu atace justiția numai pe chestiunea limbei oficiale.

Dupăce și-au pus cu din adânsul ochii pe această instituțiune, împotriva căreia, la fel cu învățământul, s'au pornit cu toată violența, au venit acum să o insulte într'un chip cu totul caracteristic maghiar, acuzând-o de acte imaginare.

Se știe foarte bine, că de asemenea acte s'a făcut vinovată până acum numai vechea lor justiție, creată anume ca să favorizeze populația maghiară și să răpească dreptatea tuturor cetățenilor de altă limbă.

Confratele „Ujság", cu cunoscută și violență stilistică, s'a năpustit asupra judecătorilor locale și le acuză de părtinire, de dosire de acte ale ungurilor pentruca neexistând la judecată actele acestea, să se facă dreptate părții care n'o are.

Insulta aceasta e cu atât mai gravă, cu cât vine în urma alteia, prin care judecătorii români, în primul rând cei din vechiul regat, au fost taxați ca „agramați", „analfabeți", „veroși" etc.

Insultelor acestora trebue să li-se răspundă.

Trebue cu atât mai mult, cu cât această terfelire a justiției românești nu e ceva ocazional. E un sistem adoptat de Uniunea maghiară a iredentiștilor și transmis precum se vede tuturor organelor ungurești, chiar și acelora, care, ca „Ujság" au fost de multeori împotriva exclusivismului oligarhic al acestei uniuni. Statele uniunii acestora impun minorității ungurești ignorarea totală a justiției statului român și defetrea tuturor litigiilor ungurilor juriului de arbitrii ales de u l unea maghiară. Din aceste repetite insulte ale ziarului maghiar de care ne ocupăm se vede precis, că punctul respectiv al acestor statute nerecunoscute de către guvern (nerecunoștere care cu toate acestea n'a putut face pe conducătorii uniunei să-și suspende activitatea,) — este pus în aplicare cu sistem, pretutindeni, aducând prin aceasta justiției românești cea mai mare ofensă: ignorarea.

Anchetele pe care le începe ziarul nostru începând cu numărul de astăzi vor aduce lămuriri grave cu privire la rezultatul la care a adus această uneltire împotriva statului român. Judecătoria arbitrilor uniunei ungurești mai ales, a dus la urmări, al căror rău se va vedea învederat din acele anchete, asupra cărora atragem și cu această ocazie atenția.

Absurditățile campaniei regionaliste

Teoreticianii partidului național pun mare preț pe argumentul celor două mentalități, a Ardealului și-a vechiului regat, cu ca e justifică în bună parte existența și necesitatea acestui partid. Ei susțin, în esență, că factorii istorici au determinat în ambele provincii, două feluri deosebite de-a gândi și simți, deosebiri ce implică neapărat ca aceste provincii să se conducă și să se administreze separat.

Intemeiați pe acest argument, conducătorii partidului național brodează o întreagă teorie regionalistă, cu aplicație imediată în domeniul politicei. Este ceiace se străduiește să facă „Patria" de la începutul apariției saie în România întregită. Pusă în serviciul unei politici de partid, ea se folosește de orice împrejurare pentru ca să încerce a dovedi incompatibilitățile cari ar exista între românii de dincolo și dincoace de munți, trăgând concluzia că toate sforțările cari se fac peste Carpați, pentru stabilirea a cât mai multe puncte de contact între ardeleni și răgățeni, sunt zadarnice și inoportune.

Zvonul despre demisia din funcția de ministru al minorităților a d-lui Zigre, a fost interpretat de anumită presă care face jocul opoziții extremiste ca un exemplu tipic al teoriei vânturate de partidul național.

Convenim că teoria este foarte oportună acelora care ambiționează pentru ei conducerea Ardealului. Dar ne permitem să-i întrebăm ce-i îndreptățește să declare atât de categorică deosebirea dintre cele două mentalități și mai ales dacă aplicația teoriei lor în domeniul politicei de stat este un act patriotic.

Acum șaptezeci de ani am avut cazul Munteniei și Moldove care s'au unit la o viață națională comună, fără nici una din dificultățile pe care astăzi partidul național le pune în calea principiului de unificare a Ardealului cu vechiul regat. Pot să se plângă acele provincii de acțiunea patriotică a generației care a pus piatra de temelie a României de azi? Ori, în structura intimă a unei națiuni nu există, una, ci nenumărate deosebiri între mentalitățile de clase sociale sau între temperamentele oamenilor din diversele regiuni ale unei țări.

Cui i-ar putea veni însă în minte ca să se folosească de asperitățile inerente colectivităților omenești, pentru a combate principiul de solidaritate națională și socială care e factorul determinant al forței unei națiuni? De acea, socotim teoria celor două mentalități ca o gogoriță inventată de spiritul îngust al conducătorilor partidului național actual și nici de cum un argument serios adus împotriva necesității naționale și de stat, de a face cu un minut mai de vreme ca în cuprinsul României întregită să domnească aceiași mentalitate românească.

Congresul țărănist dela Cernăuți

Eri s'a ținut la Cernăuți congresul partidului țărănist. Au vorbit dnii Lupu, Mihalache, Paul Bujor și Botnărescu expunând programul de luptă și anunțând începerea campaniei în vederea organizării partidului țărănesc în Bucovina.

Dnii Mihalache și Lupu au plecat la Cluj.

Eftinirea traiului

Măsurile luate de guvern. Inființarea prețurilor maximale. Comisiunile de speculă. Datoria publicului consumator

Problemele de interes general în rezolvirea lor, nu trebuie să se bizuie numai pe sprijinul oficialității, căci ori cât s'ar arăta de pricepute organele guvernului în aplicarea măsurilor ce se iau, rezultatele apreciabile nu pot fi atinse, dacă la ajungerea lor, nu concură și inițiativa privată.

Este vorba iarăși de specula pe care o practică pe o scară întinsă unii dintre comercianți, ceia ce în chip firesc nu numai că îngreuiază traiul de toate zilele, dar paralizează efectele măsurilor ce se iau în interesul vieței publice.

In fruntea țărei avem un guvern, capabil și cinstit, care din capul locului și-a dat perfect seama că mai ales în ultimii ani populația a avut de îndurat cele mai mari lipsuri din punctul de vedere al procurărei celor necesare traiului zilnic, — lipsuri provenite atât din pricina detestabilului regim economic în care ne aflam, cât și din pricina speculei doritorilor de a se îmbogăți într'un timp scurt în dauna publicului consumator.

Conducătorii actuali concentrându-și toată atenția asupra acestei importante chestiuni, au reușit ca prin luarea de măsuri pricepute, să îndestuleze piața internă cu articolele necesare vieței. Și, de sigur că la îndeplinirea acestui scop, a contribuit în bună parte și îmbunătățirea mijloaeclor de transport.

Astăzi nimenea nu s'ar putea plânge, ca altă dată, de lipsa celor absolut trebuitoare traiului de toate zilele, dimpotrivă în toate părțile se constată abundența din belșug. Ceia ce este trist, e faptul de a fi procurate pe prețuri, care de multe ori întrec orice închipuire.

Toată lumea e de acord că această stare de lucruri nu poate să mai dăinuiască. Guvernul și-a propus ca să înființeze prețuri maximale cu aplicarea celor mai drastice sancțiuni. Dar aceasta nu este destul pentru ca să obținem rezultate pozitive. Pe lângă datoria organelor publice de a veghea ca consumatorii să fie scoși din ghiarele speculanților, se impune tot atâta grijă și publicului ca să dea sprijin autorităților în aplicarea dispozițiilor ce se iau.

Nu trebuie să așteptăm totul de la oficialitate, întotdeauna aplicarea legilor și regulamentelor de interes obștesc, depind într'o bună măsură de conștiinci-ozitatea noastră și de felul cum înțelegem noi să ne comportăm față de ele.

In legătură cu aceasta, se știe că atât în Ardeal, cât și în vechiul regat, există Comisiunile de speculă, înființate tocmai în vederea de a se înăbuși dorința comercianților dornici să se îmbogățească pe socoteala marelui public și cu toate aceasta de prea puține ori am văzut publicul apelând la sprijinul acestei instituții.

Și, de sigur, că dacă comisiunile de speculă ar fi fost sesizate, dându-le astfel posibilitatea să funcționeze în mod regulat, în prezent nu ne-am fi aflat în fața unei atât de mari scumpete. De curând în capitală aceste comisiuni au început să funcționeze, fiind sesizate atât de organele oficiale, cât și de publicul privat. Chiar zilele acestea una din comisiuni a aplicat unui însemnat număr de speculanți pedepse dintre cele mai exemplare variind între 5000 și 30.000 lei amendă cu închisoarea până la șase luni.

Fără îndoială că aplicarea acestor sancțiuni va avea ca efect înfrânarea speculei, din care cauză ar fi de dorit ca exemplul capitalei, să se generalizeze în întreaga țară și cu deosebire în Ardeal unde viața devine aproape imposibilă din cauza speculei.

Dar pentru aceasta, după cum am spus, e nevoie ca publicul atunci când e speculat, în loc de a face tot soiul de lamentațiuni fără nici un folos, să se adreseze Comisiunei de speculă.

Consolidarea bonurilor de tezaur

După știri din Paris încheerea convenției cu grupul de bancheri englezi pentru consolidarea bonurilor de tezaur, este fapt împlinit. Dl Vintilă Brătianu a semnat convenția condițional. Operațiunile se vor sfârși la București.

Dl Vintilă Brătianu va face consiliului de miniștri o expunere asupra tratativelor.

Cetiți „Infrățirea"

Scrisori din Maramureș

Tisa amenință să se reverse — Bogățiile Maramureșului exploatate de străini

Mă rog să ascultați ce ne povestește un nurmur de ape aduse ca pe aripile vântului de pe malul Tisei părăsită de noi. Râul, neîmpăcat cu actuala situație în care se găsește, căci trebuie să parcurgă drumul tot printre streinie, supărat pe românii pestrucă au părăsit-o și au lăsat cehilor frumosul ei izvor și pădurile seculare de pe munții Tomnatecul, Varatecul, Pop Ivanul, Poienile Copilitei etc., acum în primăvară cu o furie turbată s-a năpustit asupra țărmului românesc de lângă orașul Sighet rupând o fâșie mare din pământul românesc și străbătând până la soseaua Cerzii, care duce spre comuna Iapa. Existența acestei șosele depinde de niște ighiaburi slabe, improvizate de urgență în marginea drumului și îngrădite cu nuiele și nisip și nu-i mod de scăpare pentru el și nu-i o ființa care să-i sară în ajutor, nu-i nimeni care să-l scape. Cu el se va rupe și canalul de apaduct al orașului și oamenii stau cu mâinile în sân fără să ia vreo măsură. A cui e vina? veți întreba. Ușor de răspuns. A servicilului edil inginiresc al orașului Sighet, care a făcut zăgazurile râului. Acești domni încă de pe vremea stăpânirei unguresti au edificat piepturi (pinteni) de beton rectunghiular pe cursul râului, în loc să le fi croit mai pieziș așa încât forța rânlui să alunece pe ele. In butul râului, în pofida valurilor, au fost zidite aceste becheturi. De sine se înțelege că n'au putut rezista furiei potopului topit din zăpada munților zăpadă care a fost în iarna aceasta de 10—12 metri de groasă. Apa le-a săpat rădăcina și i-a ridicat ducându-i cu totul iar în urma lor a rămas numai vârtejul fără fund. Domnii ingineri credeau, și această credință și astăzi o susțin, că între becheturi sâul va aduna nisip și-și va clădi malul. S-a greșit. Aici râul încă nu ajuns pe ses, ca să aibă o curgere lină, edificatoare, aici râul are o cădere destul de însemnată încă și nici decât nu vrea a se supune ordinelor d-lui inginer, care cu astfel de mijloace slabe vrea a imblânzi firea zburdalnicei zâne a munților, Tisa cea bălaie. Teoria înfrânării apelor mai de mult o cunosc și mai practic o știu aplica plutașii d-lui Eisenstaedter.

Acești simpli muncitori văzând periclitat depozitul de lemne îngrădit de lângă firezul „Eisenstaedter" la capătul căreia curge râul, au legat de țărușii un șir lung de pluți de-alungul țărmului depozitului, și astfel au reușit a întoarce furia râului și a ține departe de țărm urgia valurilor, căci apa acum se izbește de ele și aluneca pe ele în jos. Cât era luna, mai zi de zi, vedeam rânduri de pluți întiruindu-se pe râu în jos. Au plecat românașii la vale. Câte cinci șease, sub conducerea unui vataf, alunecau cu lemnul pământului românesc, tăiați de brațuri romînești din păduri vechi strămoșești, și purtat de valurile Tisei, aluneca spre țări străine. Lemnul este al străinului și produsul lui, numai lucrul este al românului și tara aceasta se numește Tara Românească. Pe spatele românului se imbogățesc străinii și vin a face lux la oraș la Sighet. Pentru cei Fiindca bietul român din Maramureș nu știe altceva decât a tăia pădurea pe seama străinilor. Sunt mulțimilionari cari le obțin zapise, îi pun pe pluți și îi pornesc la vale în țări străine. Ei conduc plutile cu lungi opacini (vâsle) până la Tisa Ujlac și se reîntorc apoi ori pe jos rior cu renul ceh. Aceasa este industria în Maramureș.

Imensă este bogăția acestui ținut, dar românul nu se știe folosă de ea, ci o lasă streinilor spre exploatare. Munții de pe aici aproape toți sunt de origine vulcanică conținând minerale ca fier, aur aramă, argint etc. Acestea însă sunt în pământ, care azi mâine alunecă de sub picioarele noastre la streini, la Cehi ori la „Ruska Krajna". Maramureșul, unde esti o Dragos Doamne, numai este al românului ci a devenit proprietate evreiască și rusească. Aceste nații s'au strecurat din Galiția prin păsurile Carpaților în timpurile mai noi și au copleșit aceste frumoase plaiuri. Aici și-au găsit bun liman sub ocrotirea regimului maghiar, care i-a primit bucuros pentru a slabi românismul de aici prin ei. Și le a dat toate favorurile. Numai noi suntem mai blajini și mai indulgenți față de dușmanii noștrii. Noi nu numai că renunțăm la orice drept de revansa față de opresiunile îndurate dela ei dar atât suntem de concilianți, încât răbdăm să-și bată je de noi nici la noi acasă.

Ai grije mi-a spus un român de aici cum tratezi pe streini și pe evrei, căci ori ce vorba mai răspicată întrebuințată de un străin are răsunet până în parlamentul țărei. Aici am ajuns, dar, noi românii. Avem țară mare și frumoasă dar nu îndrăsnim să trăim românește în ea.

Odată am intrat în localul unei banci din localitate. Acolo mi s'a dsefășurat auzului urechilor o interesantă discuție în limba lui Arpad. Un impiegat evreu întreabă pe un altul de acolo, dar numai și numai pentru că știau că sunt român. Zice: cât ai învățat românește. Apoi de trei ani sunt aici și deja am învățat trei cuvinte. Dacă merge așa mi-e teama să nu mă vlachizez cu totul." Acestea pentru a-mi demonstra mie cât dispretuiesc domnialor limba românească.

Afară de toate acestea, orașul Sighet mai adăpostește precum mi s'a spus iș o serie de streini, cari nu consideră actuala lor situație în care se găsesc de cât numai provizorie, așteptând ceasul când va reînvia din ruinele României și Cehoslovaciei „Ruska Krajna", republica carpatină de sub protectoratul Ungariei, care va înființa apoi directă legătură cu Ungaria pe de o parte și Rusia pe de alta întrupând astfel visul panslavist. Unii dintre ei au speranța de a deveni prefecți ai județului „Podkarpadsky Rus". Aceștia sunt rutenii cari în timpul revoluției comuniste din Ungaria au aderat la principiul integrității Ungariei, iar azi mănâncă pâine românească, Sperăm ca guvernanții noștri vor privi cu atenție la astfel de mașinațiuni și le vor ști prevent din timp.

Coresp.

Viața politica în Ungaria

Reînvierea parlamentului maghiar

S'a adus în discuție încă de acum un an reînființarea vechiului „parlament unguresc, în locul adunării naționale care a legiferat în ultimii ani în Ungaria. Chestiunea a preocupat mult guvernul și cercurile politice, totuși până azi nu i-s'a putut da o soluțiune. Ducerea ei la rezultat va cădea în sarcina adunării naționale alesă acum. Ea se va întruni pentru prima dată Vineri, ori cel mai târziu la începutul săptămânei viitoare și după ce va vota noul buget, va începe discuția reînființării senatului, a casei magnaților. Totuși, după știrile ce vin din capitala maghiară, nu se va putea proceda atât de lesne la votarea acestei restabiliri a senatului. Opoziția, care deși e în număr mic, e totuși puternică pentruca să facă obstrucție, e hotărâtă să nu voteze cu nici un chip bugetul și prin aceasta să tărăgăneze înființarea din nou a camerei magnaților. Pentruca să prevină însă eventualitatea aceasta, după cum anunță ziarele guvernului, ministerul va face să se repună în vigoare legea parlamentară a lui Tisza din 1913, prin care se obligă parlamentul să voteze în decurs de patru zile noul buget. Daca se va face aceasta, majoritățile parlamentare vor putea trece curând la discuția reformei parlamentare și apoi să ia vacanță.

Intreprindere internațională alui

Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

CIORAPII Lloyd 147 1690

Fraților SANDOR

sunt de cea mai bună calitate Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Informații

S'a deschis la școala profesională de fete din strada Avram Iancu 13, expoziția de sfârșit de an. (Secția sufărire, rochii, mode, flori).

■

D-na Irma Adám artistă de sculptură și dl Valter Widmann, pictor la Opera Română, aranjează în Cluj, sala de expoziție a Prefecturei județului o expoziție de statui și picturi de la 15 Iunie până la 2 Iulie 1922.

Expoziția va fi deschisă zilnic, adică și Duminica precum și în zile de sărbători a. m. ora 10—1, iar d. m. ora 4—7

Cluj, la Iunie 1922.

■

La întrunirea institutiunilor bancare reunite sub firma „Solidaritatea" s'a decis numirea unei comisiuni care să studieze și să înainteze guvernului proectul de înființare a unei Burse la Cluj.

■

In cursul anului acesta se va instala la Sibiu o mare filatură de mătase.

■

Uzinele „BABI" Werk

Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și căruciore pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

■

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

■

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

*

Cumpăr haine vechi bărbătești cu preț ridicat, Cluj, Strada Minorita 4. In fundul curții, stânga

1706 ADOLF IACOB

Dl Căclulă secretarul Camerei de Comerț din Cluj, va pleca zilele acestea la târgul de mostre dela Budapesta unde va trata o eventuală strămutare în Ardeal a unor fabrici din Ungaria care sunt lipsite de material prim.

■

D-nii Primari veniți din toate părțile țărei pentru înființarea „Uniunei Orașelor" au părăsit aseară orașul nostru.

•

In ziua de sf. Constantin și Elena elevele liceelor române de stat din Sibiu, însoțite de un număr frumos de doamne și domni, au făcut obișnuitul pelerinaj la Avrig, la mormântul marelui dascăl Gheorghe Lazar.

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

Spirtul sărat salvator

Borolin

e cel mai bun leac de casă

„Universum"

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Bob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Cetiți „Infrățirea"

Publicațiune

Regimentul 3. Vânători din Cluj, aduce la cunoștința amatorilor că în ziua de 14 Iunie 1922 orele 9 dimineața va ține licitație publică în oborul de vite pentru vinderea a 8 mânji.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile, art. 72—83 din lege asupra contabilității publice a statului.

Comandantul Regimentului 3. Vânători

Colonel: Indescifrabil.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Marți, 13 Iunie 1922.

Relațiunile diplomatice dintre Aliați încep să se complice din nou. Comisiunea de reparații, împotriva părerilor delegaților francezi și belgieni, cu o majoritate de voturi a opinat că chestiunea reparațiunilor de război trebuiește revizuită.

In Franța și Belgia această hotărâre a provocat consternare, deoarece ea înseamnă un nou pas spre reducerea pretențiunilor franceze față de Germania. Totuși se crede că bancherii nu se vor atinge de totalul datoriilor aliate, ci numai se vor mărgini la suspendarea plăților germane pe timp de 20 ani.

Presa franceză și cea belgiană publică articole, din care reese că Franța și Belgia nu vor accepta sub nici un cuvânt reducerea plăților germane.

In rândurile Antantei există din nou temerea că amiciția franco-engleză trece prin grele încercări. In cazul când comitetul bancherilor ar conchide că împrumutul extern german e imposibil pentru moment, se vorbește iarăși de aplicarea sancțiunilor de către Franța.

In vreme ce armonia dintre statele Marei Antante e amenințată, în estul și centrul Europei statele Micei Antante, convinse că numai solidaritatea lor poate să menție liniștea în Europa, nu perd nici un prilej de a-și strânge rândurile tot mai puternic.

Reprezentanții Cehoslovaciei, Jugoslaviei și României, întruniți la Belgrad cu ocazia nunței Regelui Alexandru, au afirmat încă odată perfecta lor înțelegere asupra tuturor chestiunilor privitoare la interesele acestor state în Europa.

Mâna Budapestei în statele succesoare

Atentatorii la viața regelui Alexandru sunt ostași unguri

A impresionat profund pe toată lumea gestul acelor anarhiști fără Dumnezeu, care, chiar în ziua cea mai fericită a regelui Jugoslaviei și a supușilor săi, au încercat un atentat la viața monarhului aliat cu noi, în chiar ziua nunții lui. Atentatorii au fost surprinși din vreme și arestați, astfel, că planul lor mârșav n'a putut fi dus la înfăptuire.

Unul dintre ei s'a sinucis în arest și acest unu ne ajunge, pentruca să ne dăm seama despre întreaga mișelească uneltire și despre gradul de nelolalitate de care se conduc față de noi aceia care au fost diriguitorii atentatului, oficialitatea Ungariei.

Ancheta, după cum ne-a anunțat aseară o telegramă, a stabilit că anarhistul sinucis face parte dintre soldații permanenți ai sadicului ofițer Horthyst Iván Hejjas, autorul nenumăratelor masacre din Ungaria ultimilor doi ani. Constatată odată aceasta, e lesne de înțeles, că și cellalți nu puteau proveni din altă parte de lume. De altminteri ancheta va stabili aceasta negreșit.

Când astfel stau lucrurile, când soldații țării vecine de pe urma cărela toate statele succesoare s'au ales cu spioni plasați în toate părțile, — se întinde în statele vecine și atentează asupra persoanei monarhilor acestora, ne putem închipui de gradul pericolului care ne pândește în tot momentul. Negreșit se vor cere satisfacții. Horthy, care s'a lăudat, că cei mai buni soldați ai săi sunt Héjjas și oștenii acestuia, atentatorii de astăzi, — va spune câteva cuvinte de regret. Dar nu aceasta e satisfacția pe care o cer statele succesoare împreună cu Iugoslavia. Vom fi satisfăcuți atunci, când Ungaria va înceta de a mai fi furnizorul de spioni, anarhiști și propagandiști. Și această satisfacție și această contenire a uneltirilor ungurești nile va da vigilența noastră. Ne trebue o mai mare precauțiune, o mai bună pază în urma celor acum petrecute. Și vom avea-o.

Primul și cel mai mare magazin de PIANE din România-Mare
I. TRISKA Cluj,
Strada Șaguna (fosta Bartha M.-u.) No. 14.
Telefon 419
977

Au sosit piane noi.

TELEGRAME

Guvernul bulgar cere o amânare de trei ani

Sofia. — Ministrul Dascalof reprezentantul guvernului bulgar pe lângă comisiunea interaliată a trimis președintelui acesteia răspunsul guvernului bulgar la nota comisiei privitore la proectul convențiunei prin care să se garanteze plata reparațiunilor. S'ar putea produce în acest caz dezastrul valutei, iar poporul să se dedea la acte disperate provocând tulburări. Guvernul bulgar roagă comisia reparațiunilor să acorde Bulgariei o amânare pe trei ani pentru plata reparațiunilor, declarându-e gata să accepte convențiunea propusă.

Declarațiile generalului Wrangel. — Starea din Rusia. — Chestiunea Basarabiei

București. — Generalul Wrangel a declarat ziarului „Dimineața" că foametea și mizeria Rusiei pot deveni primejdioase țărilor vecine. Poporul rus flămânzit se va putea arunca într'o zi asupra vecinilor săi. Wrangel speră însă că guvernarea sovietică se va sfrși mai de vreme.

Privitor la Basarabia declară că toate chestiunile referitoare la frontierile vechei Rusiei trebuiesc rezolvate de guvernul viitoarei Rusii libere de acord cu țările vecine. Wrangel nu s'a gândit nici odată la angajamentul cari ar putea lega mâinile viitorului guvern rus, cu atât mai mult cu cât el s'a bătut pentru integritatea Rusiei.

Declară că în România nu există nici o organizație militară Wrangelistă.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Pantaloni de tennis Lei 260
Socco de Luster Lei 500
1588 la Firma
M. Neumann
Magazin de mode pentru bărbați, fete și băiați
Cluj, Piața Unirii No. 14

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 p m

Deschiderea sesiunei Sinodului

Eri la orele 10 s'a deschis sesiunea de vară a sinodului, după oficierea unui tedeum.

In ședința de eri a sinodului mitropolitul primat a arătat că grija sinodului este pentru educarea și îndrumarea tinerilor teologi în direcția repartizării muncei și rolului lor în vederea consolidării bisericei. Ministrul Banu s'a asociat acestei păreri.

Arestarea unor criminali

Poliția română a reușit să aresteze pe asasinii baronului Capri și ai prietinului acestuia, Baroncea. Criminalii sunt Jean Alexandrescu, cunoscut criminal, și Matasia fost sub-o ficisar de poliție la Roman. Asasinii au făcut mărturisiri complecte.

Arestarea unui inginer român la Paris

După ziarul „Lupta" a fost arestat la Paris inginerul român Alexandru Bacalu care a înșelat societatea Sospiro. Arestarea a fost cerută de unii capitaliști cari au luat parte la constituirea societății.

Congresul micilor cerealiști

Eri s'a deschis congresul micilor cerealiști asistând din partea guvernului d. Iorga, director general al comerțului, care a declarat că ministerul urmărește mișcarea cerealiștilor căutând să le satisfaca postulatele.

Congresul micilor cerealiști a votat o moțiune cerând libertatea complectă a comerțului cerealelor în interior, iar pentru export înlocuirea sistemului contingentării prin taxă vamală unică pentru fie care fel de cereale.

Interviewul d-lui I. G. Duca, ministru de externe

„Viitorul" publică un interview cu ministrul de externe Duca care relevă călduroasa și mișcătoarea primire ce s'a făcut la Belgrad principesei Marioara.

Consfătuirile politice au dat prilej să constate perfecta comunitate de vederi între Jugoslavia, Cehoslovacia și România care s'au convins că trebue să lucreze în viitor într'o mai intimă colaborare.

Privitor la vizita mareșalului Pilsudski la București, ministrul externelor a declarat că mareșalul va veni după rezolvarea crizei guvernamentale poloneze care este apropiată.

Declarațiile primului ministru jugoslav

Ziarul Adevărul publică un interview cu d-l Pasici, președintele consiliului jugoslav, care a declart că conferința dela Genova nu a avut reușita așteptată de unii, deoarece s'au discutat chestiuni politice. După conferința dela Haga se va întruni o conferință politică, care va decide asupra acceptării soluțiilor comisiei de experți. Jugoslavia asistând la conferință alături de aliați, va străjui la respectarea tratatelor și va contribui la ușurarea relațiunilor economice între state.

D-l Pasici constată perfectul acord între Cehoslovacia, Jugoslavia și România și declară că se tratează încheerea alianței. Mai întâi se vor aranja însă toate chestiunile pendinte între statele interesate. Jugoslavia este pe cale să încheie un acord cu Italia privitor la chestiunile de detaliu rămase în suspenziune.

Privitor la Rusia, d-l Pasici declară că Jugoslavia nu va întreprinde acțiuni politice contra poporului rus și nu se va amesteca în politica internă rusească.

Privitor la Bulgaria declară că așeaptă din partea Bulgariei lovezile aceptării ituației reale. Guvernul jugoslav a cerut guvernului bulgar să ia măsuri împotriva acțiunei comitagiilor bulgari. Și fiindcă i s'a declarat că nu au forțe armate pentru împiedecarea acțiunei comitagiilor. Jugoslavia a răspuns ca ea are trupe și va urmări pe comitagii chiar pe teritorul bulgar.

Eri s'a ținut la Ploești o întrunire comunistă la care au participat 2000 de muncitori. D. Dobrogeanu Gherea a vorbit despre amnestie și despre suferințele ce au îndurat în închisoare. Studentul basarabean Betniu arată situația din Basarabia relevând că amnestia a adus putința legalizărei partidului comunist. Sternberg arată că nu se vor îngădui acțiuni individuale în sânul partidului comunist și cere liberarea celorlalți arestați.

S'a votat o moțiune în sensul celor vorbite.

După „Dimineața" ministrul războiului va cere consiliului de miniștri credite bugetare suplimentare pentru sporirea soldelor și alocațiilor ofițerilor.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dózsa No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Alegerile pentru Camera de Comert din Cluj

Consfătuirea deia 2 Iunie — Numirea comisiunei pentru stabilirea listei

La inițiativa luată de comitetul Reuniunei Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români din localitate au fost convocați la o consfătuire toți alegătorii Camerei din Cluj, toate instituțiile financiare și ale industriei mari.

Intrunirea a avut loc în sala cea mare a Prefecturei. Președ. Reuniunei d. Sever Pop, în cuvântul de deschidere a arătat scopul consfătuirei, arătând importanța Camerei de Comerț, rolul ce trebue să-l aibă precum și legătura strânsă care trebue să fie între băncile noastre și micii comercianți și meseriași..

D-sa a exprimat tot odată regretul că deși au fost invitate la consfătuire toate băncile din Cluj, au răspuns în număr așa de restrâns, cu toate că chestiunea ce trebue desbătută, prezintă o atât de mare importanță pentru economia națională în general și în special aci în centrul Ardealului.

D-sa mai recomandă adunărei că pentru bunul mers al desbaterilor să delege adunarea un președinte ad-hoc. Este propus și primit cu ovațiuni de către adunare d. inspector comercial A. Mazzuchi, care în câteva cuvinte mulțumește adunărei și recomandă din partea d-sale pe d. Sever Pop. Notăm că erau de față și delegații tuturor organizațiilor profesionale, d. dr. Kiss Mor din partea marilor industriași, Szadeczky și Andwosky din partea meseriașilor minorității, d. Iuliu Crăciun din partea Sfatului Negustoresc pe lângă toți comercianții, industriașii și meseriașii patroni români din Cluj, de asemenea d. I. Evian din partea finanței, d. Vlaicu din partea Revistei Economice etc.

După desbateri la cari iau parte d-nii Jilescu, Anghel, dr. Kiss Mor, Iuliu Crăciun, Iliescu, inspector Mazzuchi, Delescu, Ghilli etc. prin votul întregei adunări s'a primit propunerea de a se delega o comisiune compusă din reprezentanții băncilor, comerțului mare și mic, industriei mari și meseriilor, să întocmească lista care să corespundă tuturor cerințelor din punct de vedere național economic și profesional, care apoi să ia contact cu oficialitățile și prin intermediul acestora cu celelalte asociații profesionale, pentru un comun acord și pentru a reuși alegerile, rezolvând astfel o chestiune așa de importantă în viața economică a Ardealului.

In comisiune au fost aleși prin aclamații dnii: dr. Ion Evian din partea băncilor, Sever Pop și Emil Blaga din partea comerțului, directorii Romanovici și Jilescu din partea industriei și Teodor Orban, Victor Munteanu și Petricaș din partea meseriilor.

Curierul Băilor

— Deschiderea băilor Cojocna —

Cojocna. Odată cu venirea verei, orășelul nostru, dacă ne permite oficialitatea să-l numim astfel, s'a trezit par'că la o nouă viață. Anotimpul căldurilor aduce anual în localitatea noastră balneară un excedent mai mare sau mai mic de vizitatori, Și noui veniți imprimă o nouă viață monotoniei în care trălau restul anului. Ei aduc par'că febrilitatea și voioșia orașelor mari și mai aduc și un lucru, care nu lasă nepăsători pe localnici: câștigul.

Abia a început sezonul și vizitatorii au și început să curgă. La gară îi așteaptă trăsurile particularilor și camionetele-automobile ale Direcțiunei Băilor. De acolo se risipesc prin sat sau cea mai mare parte își caută cameră chiar în hotelul din curtea băilor.

Anul acesta sezonul a început la 1 Iunie. Localnicii cred că de astădată vor avea anul din cele mai bogate sezoane. Căci încăpute pe mâini energice, băile au devenit cu adevărat o instalațiune modernă, care poate rivaliza cu cele mai frumoase din restul țării.

Pe de altă parte poziția băilor este dintre cele mai pitorești. Lacul îngrădit de cabine, se găsește chiar în mijlocul parcului care împrejmue hotelul și restaurantul. Puțin mai departe se găsește admirabila priveliște pe care o oferă grota ocnei vechi. O groapă enormă, prăpăstioasă, cu pereții de sare împietrită în frumoase forme ogivale, în fundul căreia în apa sărată plutesc de sute de ani cadavre mici de animale. Frumos și înfiorător în același timp.

Seara la răcoarea puternicului ar din Cojocna perechile visătoare se plimbă în ritmul muzicei militare prin parcul băilor. Alături la restaurant vinul generos și banda de lăutari țigani, descrețesc frunțile și înveselesc inimile. Pretutindeni cântec și voie bună. Și cei cari vor să-și îngrijească sănătatea și cei ce vor să petreacă bine găsesc la Cojocna cum să-și ducă timpul verei după gustul lor, în modul cel mai util.

Coresp.

Insemânțările de primăvară

După datele statistice primite la ministerul agriculturei până la 15 Mai, suprafețele cultivate cu semănături de primăvară, sunt următoarele:

Grâu de prmăvară: Vechiul Regat 52.884 Ha. Basarabia 235.892 Ha. Bucovina 2.236 Ha. și Transilvania 48.150 Ha.

Secară de primăvară: Vachiul Regat 7.047 Ha. Basarabia 6.884 Ha. Bucovian 1.442 Ha. și Transilvania 1.866 Ha.

Orz de primăvară: Vechiul Regat 600.879 Ha. Basarabia 521.641 Ha. Bucovina 20.506 Ha. și Transilvania 61.145 Ha.

Ovăz: Vechiul Regat 509.209 Ha. Basarabia 166.211 Ha. Bucovina 22.562 Ha. și Transilvania 151 mii 945 Ha.

Porumb: Vechiul Regat 994.089 Ha. Basarabia 516.857 Ha. Bucovina 46.043 Ha. și Transilvania 491 mii 406 Ha.

„VULTURUL" Fabrică de Albituri Societate Anonimă Alba-Iulia

Convocare.

„VULTURUL" fabrică de albituri s. a. Alba-Iulia își va ține în ziua de 23 Iunie 1922 la ora 3 d. m. I-a adunarea generală ordinară în localul propriu Alba-Iulia, la care sunt invitați cu stimă on. acționari.

ORDIN DE ZI:*)

1. Deschiderea prin președinte, esmiterea conducătorului procesului verbal și a verificatorilor.
2. Esmiterea comisiunei pentru statorirea capacității de decidere.
3. Raportul direcțiunei și comitetului de supraveghere de pe anul prim de gestiune și despre rațiunea finală și propunerea în conexiune cu aceasta pentru statorirea bilanțului și hotărirea despre împărțirea venitului curat.
4. Hotărire asupra descărcărei direcțiunii și comitetului de supraveghere.
5. Statorirea onoratului Comitetului de supraveghere.
6. Alegerea nouă a comitetului de supraveghere pe un an.
7. Eventuale propuneri.

Alba-Iulia, la 9 Iunie 1922.

DIRECȚIUNEA.

*) 1. Acționarii, care doresc a lua parte și a vota la adunare, sunt obligați a depune acțiile resp. până la emisiunea acestora reversele interimale primite în locul acțiilor *la cassa institutului ori la „Concordia" bancă economică și comercială s. a. în Alba-Iulia.*

2. La adunare poate participa numai acel acționar, personal prin representat sau plenipotențiat (§§ 12, 13), care cu două luni înainte de adunare a fost acționarul însoțirii și a depus acțiile cu 5 zile înainte de adunarea la locul fixat de direcțiune.

3. Fiecare acție îndreptățește la un vot. Plenipotenționatul — cu excepțiunea reprezentatului legal — numai acționar poate fi. Un acționar poate fi plenipotențiat din partea mai multora.

4. Numai acele propuneri pot fi desbătute, cari cel puțin cu 5 zile înainte de adunare s-a înaintat în scris direcțiunei. (§ 19).

Bilanțul și contul de perdere și profit se pot privi în biroul institutului.

„VULTURUL" Fabrică de albituri societate anonimă Alba-Iulia

ACTIVA — CONTUL BILANȚ — PASIVA

Cassa	127	69	Capital societar	125.000	—
Mărfuri	51.941	24	Fond de rezervă	10.000	—
Debitori	93.980	62	Creditori	30.396	69
Mobilar	39.332	05	Cont transitor	1.500	—
			Perdere-profit		
			Profit net în anul 1921	18.484	91
	185.381	60		185.381	60

Alba-Iulia, la 31 Decemvrie 1921

EȘITE — CONTUL PERDERE ȘI PROFIT — VENITE

Cheltueli	52.603	40	Venituri de interese	357	—
Salare	119.076	49	Profit la mărfuri	189.807	80
Saldul profitului	18.484	91			
	190.164	80		190.164	80

1875 — Alba-Iulia, la 31 Decemvrie 1921

Pentru a dovedi că escelentele

Automobile Ford

sunt resistente, consumă puțin și merg foarte bine,
Angajez ori ce transport de persoane, pe ori ce distanță
cu tarif foarte redus.

PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99
Telefon 999.

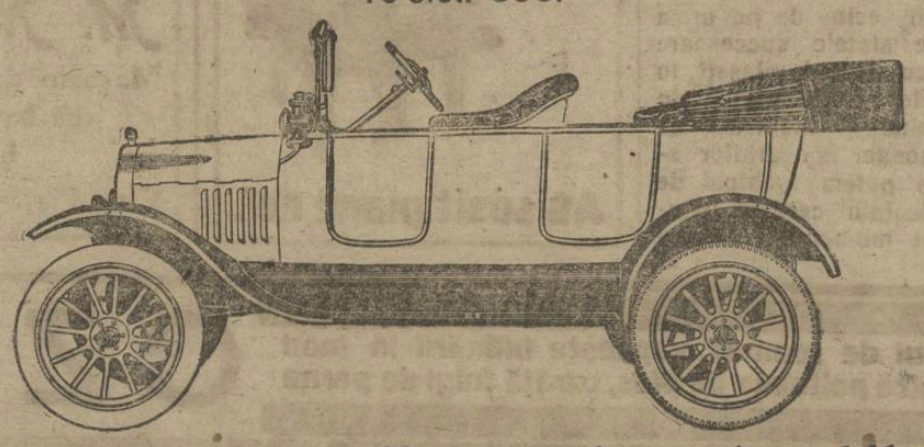

Spre introducerea noilor noastre automobile, primim curse ori unde cu taxe favorabile. 1823

Cunoscut ca avantajos de pe preţurile eftine şi de pe servitul regulat magazinul de mode pentru dame alui

1854 **EUGEN SZABO**

Telefon interurban 479 **Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 5.** Telefon interurban 479

Zefir bun ce se poate spăla 22 Lei	Derndl şi creton de mustră 27 Lei
Chamuin etamin de mustră 38 „	Pânză de haine în toate culorile 65 „
Crepp de mustră . . . . . 39 „	Grenadin luciu de prima calitate 42 „

Mare asortiment de mătăsuri, postavuri şi grenadine.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BANCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

La direcţiunea de Poduri şi Şosele Cluj, Strada Berde No. 2 etaj II

să caută contabili cu experinţă.

1868

Ofertanţi se vor presenta la Direcţiune.

Uzina electrică oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 40.

◆

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă livră instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□
148

Ne angajăm să transportăm în toate părţile ţării, mărfuri în ori ce cantitate şi cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba şi Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piaţa Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orşova (Dunapart). 1328

Reclama este sufletul comerţului

Canadian Pacific Railway (C. P. O. S.) din Londra

Caută agenţi serioşi pentru informaţiuni în Timişoara, Cluj şi Oradea-Mare.

◆

Lloyd Express 700

Oferte cu bune referinţe să se adreseze **Companei Tranzit** Bucureşti, Calea Griviţei No. 153. 1870

Cea mai mare şi mai veche societate canadiană de căi ferate şi vapoare din intreaga lume.

Voiajii regulate cu vapoare rapide Empress de la Anvers, Hamburg, Havre, Cherbourg, etc. spre

CANADA şi AMERICA

şi in toată lumea.

Vapoarele Empress sunt cele mai mari, mai repezi şi mai frumoase din vapoarele cari fac drumul de la Hamburg, etc. la Canada, resp. America.

Durata călătoriei pe mare numai 4 zile

Informaţiuni gratuite şi complecte la Agenţia Generală

CANADIAN PACIFIC,

Calea Griviţei 153 Cernăuţi, Rudolfsplatz 1.

Pentru a scuti pe pasagerii noştrii de ori ce pierdere zadarnică de vreme, bani, precum şi de o călătorie obositoare la Bucureşti, îi rugăm să bine voiască a ne trimite, recomandat: *Paşaportul de călătorie, Actul de naştere, Actul de moralitate, Afidavitul, 4 Fotografii de 4/5 cm.*

Aceste documentele vom prezinta, îndată după primirea lor, consulatului american, pentru înregistrare şi vom face cunoscut pasagerilor noştrii, în baza numărului de ordine, ce vom primi, ziua exactă când urmează să sosească la Bucureşti pentru a căpăta viza. 1858

Cum se vindecă Reumatismu şi Gutta

este o broşură foarte interesantă şi instructivă. Acolo veţi găsi arătat pe larg toate bolele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de şeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum şi modul lor de vindecare. Această broşurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereţi chiar astăzi această broşurică, prin o carţă postală adresată la

FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

M. E.

In atenţiunea

proprietarilor de casă, architecţilor şi antreprenorilor.

văd. Iosif Tamásy

posede un mare depozit de sobe, mărfuri de porcelan terracotă, chamotă şi faianţă.

CLUJ, Calea Moţilor No. 7.

In casa proprie. ◆ Fondat în a. 1910

Reprezentanţă generală din Ceho-Slovacia pentru vânzarea şi instalarea de sobe de porcelan şi terracotă, aranjament de bae, pardoseală cu cheramită şi alte lucrări semene, cari toate să efeptuesc prompt, şi □□ pe lângă garanţie. □□

Mărfuri **veritabile Ceho-slovace,** căutate în toată lumea, cari sunt **cele mai durabile, mai estetice şi mai eftine.**

Preturi de concurenţă nimeni nu poate să execute mai eftin

O singură încercare convinge mai multe ori. 1861

Băile Minerale

ale Sângeorzului-românesc

(Judeţul Bistriţa-Năsăud) înlocuiesc pe deplin apele de **Carlsbad** în tratamentul afecţiunilor de stomac, şi intestine, a boalelor şi colicilor de ficat, în lithiasă, în boalele aparatului uzinar, în diabet şi în exudate.

Inceputul sezonului 15 Iunie sfirsitul 15 Septemvrie a. c.

Din cauza războiului şi a revoluţiei confortul nefiind complet, vizitatorii sunt rugaţi să-şi aducă haine de pat.

1867 ADMINISTRAŢIA BĂILOR.

La o institute mare **se caută o D-şoara**

funcţionară

în birou pentru toată ziua. ▪▪▪▪

Se cere ca pe lângă limba română să cunoască şi limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcţionară.

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea"

Mare stoc de Cauciucuri **Michelin Cablé** **pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ,**

Piaţa Ştefan cel Mare 7. Telefon 270

Scrisori ieşene

Congresul agricultorilor — Aspecte — Programul de lucru — Desbaterile — Discuţii nu discursuri — Hotărârile congresului

Dumineca trecută a avut loc în Iaşi, congresul tuturor organizaţii lor agricole din Moldova întregită în scop de a se stabili modalităţile de organizare ale expoziţiei agricole, viticole, horticole şi de industrie casnică care trebuie să se deschidă la Iaşi în toamna anului curent. Iniţiativa acestei expoziţii a luat-o Sindicatul gricol din Iaşi, iar congresul a fost convocat de Comisariatul general al expoziţiei. Numeroşi reprezentanţi ai organizaţiilor agricole din Bucovina, Moldova şi Basarabia au răspuns chemărei comisariatului general. Au participat de asemenea conducând şi însufleţind desbaterile d-nii Agricola Cardaş, directorul general al Casei noastre din Basarabia şi Haralamb Vasiliu, directorul Secţiunei de Ştiinţi agricole de la Universitatea din Iaşi.

Afară de importanţa scopului pentru care fusese convocat congresul prezinta un deosebit interes prin participarea bucovinenilor şi basarabenilor precum şi a numeroşi reprezentanţi ai obştiilor de exploatare şi ai cooperativelor sătesti. După urarea obişnuită de bună venire rostită de d. Herovanu, primarul Iaşului, congresul şi-a constituit biroul prezidat de d. Agricola Cardaş.

Caracteristică a fost lipsa cuvântărilor pompoase şi protocolare care ocupă cel puţin jumătate din timpul mai tuturor congreselor. Smulşi dela muncă, sacrificându-şi prin urmare interesele personale numai pentru a pune bazele unei opere de interes general, era firesc ca agricultorii să treacă după o foarte scurtă introducere oratorică deadreptul la discutarea chestiunilor pentru care au fost convocaţi.

D. D. Tacu, comisarul general al expoziţiei, după ce a arătat necesitatea imperioasă pentru ţară de a se organiza producţia agricolă pe alte baze potrivit noilei proprietăţi rurale create de expropriere, a inzistat asupra solidarităţii dintre toţi producătorii agricoli, mari, mici şi mijlocii, cerând organizarea agricolă cât mai grabnică a Moldovei întregite, această regiune având un regim agricol special.

Au mai vorbit d-nii Giurgea şi Bahtalovski din partea Basarabiei şi d .dr. Goilav din a Bucovinei manifestând bucuria de a putea colabora cu fraţii din Regat pentru propăşirea economiei naţionale.

După amiază congresiştii au lucrat împărţiţi în cinci secţii: 1) agricultură generală, silvicultură şi horticultură; 2) viticultură şi pomicultură; 3) industria casnică, apicultură şi sericicultură; 4) zootechnie, pescărie şi vânătoare şi 5) maşini agricole şi industrii agricole; fiecare secţie ocupându-se cu organizarea pavilioanelor respective.

Expoziţia va cuprinde douăsprezece grupuri de pavilioane şi anume: ale 1) agriculturei generale; 2) viticulturii şi pomiculturii; 3) zootechniei; 4) anchetei agricole; 5) ministerului de agricultură; 6) Regiei Monopolurilor Statului; 7) industrializării produselor agricole; 8) silviculturei, pescăriei şi vânătoarei; 9) apiculturei şi sericiculturei; 10) industriei casnice; 11) iniţiativei particulare pe terenul agricol (va reprezenta activitatea sindicatelor, societăţilor şi cooperativelor agricole precum şi a federalelor de bănci populare); 12) fabricilor de maşini, unelte şi instalaţiuni agricole.

Pavilioanele agriculturii generale vor cuprinde repartizate pe judeţe în standuri speciale de mărime proporţională cu suprafaţa cultivabilă a fiecărui judeţ: probe de seminţe, plante întregi şi roadele lor, hărţile agricole şi viticole ale judeţelor şi fotografii de pe clădirile instituţiunilor agricole mai importante.

Pavilioanele ministerului de agricultură vor expune activitatea Statului pentru progresul agriculturii din Moldova întregită, reprezentând învăţământul agricol, selecţiunea şi controlul seminţelor, combaterea bolilor la plante, îndrumarea şi încurajarea creşterii animalelor, sericiculturii, apiculturii şi pisciculturii, combaterea fraudelor în fabricaţia vinurilor, încurajarea culturei pământului prin motocultură, înlesnirea creditului agricol prin casele de împrumut pe gaj, încurajarea mişcărei cooperative la sate şi situaţia exproprierei şi a împroprietărirei pe ziua de 1 Iulie 1922.

Alături de pavilioanele ministerului de agricultură, pavilionul Anchetei agricole va alcătui partea cea mai interesantă a expoziţiei. Acnheta agricolă are de scop să arate starea exploatărei agricole în momentul transformărei regimului de mare în mică proprietate pentru a indica îndrumări în viitoarea organizare a agriculturei. Elementele necesare acestei anchete se vor aduna cu ajutorul autorităţilor şi organizaţiilor agricole judeţene.

In ce priveşte Basarabia, d. Cardaş, directorul general al agriculturei din Chişinău, a făgăduit neprecupeţitul său concurs pentru exacta şi urgenta culegere a datelor necesare Comisariatului general. Suntem siguri de altfel că şi autorităţile superioare agricole din Moldova şi Bucovina vor urma pilda d-lui Cardaş.

De oarece multe fabrici de maşini şi unelte agricole din Franţa, Germania, Cehoslovacia, Polonia şi Austria şi-au anunţat participarea, pentru maşinele agricole se va organiza o secţie specială compusă din numeroase pavilioane prevăzută cu un câmp de demonstraţii agricole.

Agricultorii vor putea astfel aprecia şi alege maşinile care le vor conveni după ce le vor fi văzut la lucru.

Pavilionul pescăriei, silviculturei şi vânătoarei se va construi şi înzestra prin contribuţia Casei pădurilor, Administraţiei Domeniilor Coroanei, Fondului religionar din Bucovina, Direcţiunei generale a pescăriilor etc. şi va rămâne ca o construcţie permanentă. Clădirea va avea două etaje şi subsol. In subsol vor fi instalate aquariumuri cu peşti de heleşteie, râuri, Dunărea şi Marea Neagră.

La parter se vor expune seminţe de pomi forestieri, planuri de repiniere şi plantaţii, fotografii şi planuri de instalaţiuni de exploatare forestieră cu colecţiuni de soiurile lemnăriei produse; iar la etaj societăţile de vânători vor expune păsări şi animale sălbatice vii şi împăiate. Comisariatul general al expoziţiei a fost împuternicit de congres să intervie de urgenţă pe lângă guvern pentru a obţine participarea oficială cât mai demnă a ministerului de agricultură precum şi acordarea de subvenţii destinate să procure o mare parte din fondurile necesare organizărei expoziţiei. In acest scop a şi plecat la Bucureşti o delegaţie în frunte cu d. D. Tacu, comisarul general al expoziţiei.

Cum pentru organizarea acestei expoziţii trebuesc aproape trei milioane, Comisariatul general în urma hotărârei congresului, a intervenit pe lângă organizaţiile agricole, viticole şi cooperatiste din Moldova întregită, rugându-le să realizeze atât din rezervele proprii cât şi din cotizaţiile membrilor fonduri importante necesare organizărei expoziţiei. Afară de acestea vor mai contribui pentru acoperirea cheltuielilor expoziţiei zemstvele din Basarabia, prefecturile din Moldova întregită precum şi Fondul religionar din Bucovina. Sperăm că râvna comisariatului general şi concursul autorităţilor superioare agricole precum şi ale tuturor organizaţiunilor agricole nu va fi de prisos şi expoziţia ce se va deschide la toamnă în Capitala Moldovei întregite va întrece toate aşteptările.

REDEX.

Detaşările şi concediile corpului didactic

Ministerul instrucţiunii văzând neajunsurile aduse învăţământului de toate gradele din cauza lipsei titularilor dela catedră, a hotărât următorale:

1) Pe ziua de 1 Septembrie 1922 se revoacă toate concediile şi detaşările membrilor corpului didactic primar, secundar şi superior, ori care ar fi fost motivul şi durata pentru care au fost acordate.

2) Toate persoanele cari doresc a obţine concedii sau detaşări pentru anul şcolar 1922—23, sunt obligate a face cerere acestui minister până cel mai târziu la 15 August a. c., cunoscând că orice cerere venită după această dată va fi considerată ca neavenită şi se va pune la dosar.

Motivele pentru care se poate cere concediu sunt următoarele:

a) Boală bine dovedită; b) Studii în străinătate pentru specialităţile recunoscute de minister ca utile: c) chemări în funcţuni admnistrative şcolare; d) exercitarea mandatului de deputat sau senator; e) delegaţiuni date de alte ministere, numai cu aprobarea expresă a ministerului de instrucţie.

3) Detaşări dintr'un oraş în altul nu se admit decât pentru a aduce în acelaş loc soţul sau soţia, precum şi pentru însărcinări didactice în interesul instituţiunilor şcolare, care cer detaşarea.

4) Orice absenţă făcută fără concediu sau detaşare aprobată va fi considerată nemotivată şi va atrage după sine consecinţele legale.

5) Profesorilor demisionaţi şi reintegraţi cu condiţia de a funcţiona efectiv la catedra lor li se va verifica situaţia. In caz de neconfirmare li se va anula detaşarea şi, eventual, chiar reintegrarea.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. **Reducere 30%** pentru toţi **funţionarii** publici şi particulari, precum şi **familiile lor.** 1253

MINISTERUL COMUNICAŢIILOR
Direcţiunea Generală a Poştelor, Telegrafelor şi Telefoanelor.

No. 22130—922.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi, că în ziua de 19 Iunie a. c. la ora 11 dim. se va ţine o licitaţie publică cu oferte închise în cancelaria Direcţiunei Regionale P. T. T. din Cluj pentru reparaţiile necesare de tencueli şi vopsitorii la localul oficiului poştal Cluj conform devizului în limita sumei de Lei 34.299 bani 65.

Informaţii se pot lua în orice zi de lucru între orele 10—12 a. m. la Cancelarie Direcţiunei Regionale P. T. T. din Cluj, sau la biroul Architechturei al Direcţiunei Gle. P. T. T. din Bucureşti.

Concurenţii vor depune o garanţie provizorie de 6%.

Lucrările se vor executa conform devizului, caetului de sarcini şi condiţiunilor gle. a intreprinderei.

Licitaţia se va urma conform dispoziţiunilor din legea contabilităţi gle. a statului.

Supra oferte nu se primesc.

Ofertele vor fi scrise, sau traduse în româneşte aplicându-se pe fiecare timbrele legale.

1872 Pentru conformitate: Indescifrabil.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale Satu-Mare.

Concurs.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale Satu-Mare publică concurs pentru următoarele posturi cari să pot ocupa imediat.

Un farmacist conducător diplomat pentru dispenzarul din Sighetul-Marmaţiei cu salar de 2500 Lei lunar.

Un asistent farmacist cu bacalaureat pentru dispenzarul din Sighetul-Marmaţiei cu salar de 1500 Lei lunar.

Cererile scrise în limba română cu mâna proprie impreună cu documentele de studii se vor înainta în termin de 15 zile dela publicarea acestui concurs Direcţiunei Casei Cercuale pentru Asigurările Sociale Satu-Mare unde vor putea primi concurenţii informaţiuni mai detailate.

Concurenţii vor trebui se adeverească ceteţenia română şi să corespundă intru toate condiţiunilor impuse funcţionarilor publici prin Art. 110 din legea XIX. 1907 şi condiţiilor decretul XIX al Consiliul Dirigent.

Satu-Mare, la 9 Iunie 1922.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale
1875 Satu-Mare.

The Royal Mail Steam Packet Comp. din Londra
Caută agenţi serioşi pentru infomaţiuni în Timişoara şi Oradea-Mare.
◆
Lloyd Express 695
Oferte cu bune referinţe să se adreseze **Companei Tranzit** Bucureşti, Calea Griviţei No. 153. 1869

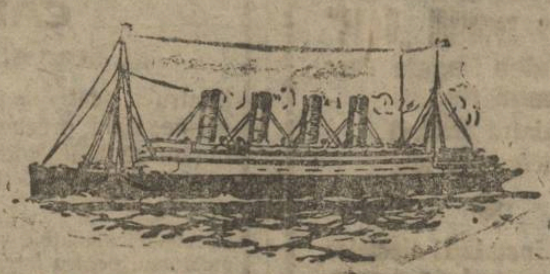

CUNARD LINE
Plecări regulate săptămânale cu vapoare de mare vitesă în
AMERICA şi CANADA
Traversare în 4½ zile. — Cel mai mare lux şi confort. Pasagerii sunt rugaţi ca să trimită IMEDIAT, pentru obţinerea NUMĂRULUI de VIZĂ, Paşaportul; Actul de naştere; Certificatul de moralitate; Actul prin care se face dovadă de timpul cât a locuit în comuna ce părăseşte; 4 Fotografii şi Affidavit (cerere) dela familie sau rudele din America.
HOLLAENDISCHER LLOYD
Cu plecări regulate în ARGENTINA, BRASILIA şi MEXICO Cu vapoare mari şi frumoase. Traversare rapidă. Informaţiuni detailate se dau gratuit de
CUNARD LINE 1830
Bucuresti — 52 Calea Victoriei 52 — Bucuresti

Reclama este sufletul comerţului

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 538 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Vineri 16 Iunie 1922

Infrățiți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MA... No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: T. A. No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ..... 180 LEI
„ 6 LUNI ..... 90 „
„ 3 „ ..... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Puterea de refacere a României

Declarațiile d-lui Vintilă Brătianu făcute ziarului „Le Temps"

Cu prilejul trecerii sale prin Paris, d. Vintilă Brătianu, ministrul nostru de finanțe, a fost rugat de ziarul „Le Temps" să prezinte opiniei publice din Franța o icoană exactă a situației economice și financiare a României.

E de prisos să mai spunem cât e de necesară astăzi, pentru refacerea creditului nostru în străinătate, cunoașterea amănunțită a silințelor făcute de noi pe terenul consolidării economice. Adânciți prea mult în luptele politice din lăuntru, am uitat că în jurul nostru e o întreagă lume a cărei judecată despre noi nu poate fi lăsată la voia întâmplărei. Informația despre stările din România a fost dată totdeauna de către dușmanii noștri de ieri cari au urmărit sistematic, printr'o propagandă bine organizată, discreditarea statului român în fața opiniei publice din streinătate. Și la propaganda făcută de dușmani, s'a adăugat nu o singură dată și politica nenorocită a partidelor așa zise democratice care, pentru a-și creia simpatii în afară, nu s'au sfiit să denunțe streinătății tot ce putea să submineze încrederea acesteia în sănătatea și puterea de viață a statului român.

Rezultatul îl vedem: DISPROPORȚIA INSPAIMANTATOARE INTRE ADEVĂRATA NOASTRĂ SITUAȚIE ECONOMICA ȘI INTRE VALOAREA ATRIBUITĂ MONEDEI ROMANE PE PIEȚELE EUROPENE.

Căci cine ar putea tăgădui, cunoscând bogățiile economice ale României și posibilitățile ei de refacere, că în determinarea valutei noastre intră nu atât cunoașterea stărilor dela noi, cât nepăsarea pe care am dovedit-o în informarea opiniei publice din streinătate despre tot ce privește viața și gospodăria noastră economică?

De aceia, în momentul când încercăm să ne redobândim locul pe care-l meritățm în organismul economic și financiar al Europei, era necesar ca, înainte de toate, să prezentăm străinătății un tablou exact al progreselor realizate de noi pe terenul refacerii economice. Și această operă de inițiere a streinătății în ce privește cunoașterea situației noastre economice nu era om mai potrivit și mai chemat s'o facă decât actualul nostru ministru de finanțe, despre care ziarul „Le Temps" spune că e „nu numai unul dintre oamenii de stat cei mai competenți și autorizați ai României, ci și unul dintre autorii politicei economice moderne a acestei țări".

Cunoscător al bogățiilor și al energiilor noastre economice, d. Vintilă I. Brătianu este omul care, în vremurile de descurajare de după război, a știut să coboare în mijlocul luptelor noastre politice un robust și înnălțător optimism în ce privește puterea de refacere a României. Când partidele zise noui se mulțumiau să vadă numai rănile și suferințele lăsate de război, făcând din acestea temeiul unic al întregei lor activități politice, d. Vintilă I. Brătianu a fost neobositul profesor de energie și optimism.

Cu acelaș optimism care, înlăuntru, ne-a ajutat să biruim încercările de după război, d. Vintilă I. Brătianu se înfățișează astăzi și streinătății pentru a restabili și acolo încrederea în vitalitatea și în puterea de muncă a României.

Declarațiile făcute ziarului „Le Temps" cuprind, nu numai icoana în cifre a tuturor progreselor realizate de noi în direcția refacerii economice, dar și arătarea fără niciun ocol a tutulor greutăților cu care am avut de luptat și care tocmai sunt menite să dovedească ce mare zăcământ de energie și virtute reprezintă poporul și țara românească.

Plecând dela situația noastră din 1919, d. Vintilă I. Brătianu arată cum cu fiecare an de atunci încoace România s'a îndreptat din ce în ce mai mult pe drumul unei prosperități pe care cifrele o dovedesc crescândă.

Țara care, în 1919, avea un deficit de 3 miliarde 200 de milioane, a ajuns în 1921 să-și reducă deficitul la mai puțin de 200 de milioane.

Țara care, în 1919, avea un export de abia 103 milioane, a ajuns în 1920 să aibe un export de 3 miliarde 437 de milioane lei.

Țara care, în 1919, avea la drumurile de fier un venit de 277 milioane, a ajuns să realiseze astăzi rețete lunare de 200 milioane lei.

Sînt acestea cifre care dovedesc îndeajuns că prosperitatea economică a României merge crescând și că judecata străinătății despre posibilitățile noastre de refacere trebuie fundamental modificată.

Eternitatea operii lui Caragiale

Zece ani s'au împlinit dela moartea marelui nostru scriitor, Ion Luca Caragiale. Trista aducere-aminte prilejuită de trecerea celor 10 ani a dat ocazie atâtor articole comemorative, în cari banalitatea caracterizărilor stereotipate de o dulce lenevie intelectuală se strecură pe sub pospaiul de sinceră duioșie a momentului.

Murit-a oare Caragiale?... Hotă rât nu. Caragiale este o operă și nici cum un biet om care trebuia să o termine ca toți ceilalți oameni. Fără să fi fost un nemuritor consacrat de Academie, ca atâția alții peste cari nemurirea lasă grele ziduri de cavou, încă din viață.

Zămislită într'o epocă de turbure prefacere socială, opera lui se evidențiază ca eternă, astăzi, ca și mâne. Omenirea e într'o continuă rostogolire spre progres, un organism viu în continuă prefacere. Caragiale a prins din sborul vertiginos al vremii unul din aceste momente, l'a amplificat, i-a lărgit contururile pentru a închide într'însul cât mai mult din adevărul etern al sbuciumărilor noastre pământești, săpând în cremenea nemuritoare a operii de artă caracteristica nu numai a unei epoci sociale din viața poporului românesc, după cum s'a zis, cu caracteristica neastâmpărului omenesc din toate timpurile și de pretutindeni.

Caragiale este universal, fiind românesc înainte de toate. Inforcându-ne ochii la realitatea vieții noastre sociale de astăzi, opera lui Caragiale ne apare tot așa de fragedă ca acum treizeci de ani, tot așa de vie, tot așa aproape de tot ce ne înconjoară ca și când astăzi ar fi fost scrisă, ca și când momentul de viziune artistică ar fi fost smuls din împrejurările actuale.

Oare câți Cațavencu, Trahanache, Tipătescu, Agamiță Dandana che și alte figuri ilustre în nesfârșitul șirag de personagii caragialiene, nu a scos la iveală sub haina prefăcută a „oamenilor noui" viața politică de după războiu. Oare cu ce se deosebește ca fond, revolta celor ce n'au fost chemați în delegație la nunta principesei Maria, de simpatica dorință a Conului Leonida Condeescu, venerabilul primar al urbei prahovene, de a face Mizilul port la mare dacă nu poate fi capitală de județ? Dar atâtea măreațe personalități de tristă comedie cari dacă nu se încurcă cu „Sufragiul universal", strigă pe toate cărările vorbe fără adegvație înțelegerii lor: Democrație, Karl Marx, pace universală, valută, inflațiune fiduciară, descentralizare, regionalism, unificare... etc., etc...

Nu, nu! Caragiale este tot așa de etern cât e și universul.

Și câtă nevoie n'avem astăzi de lectura lui Caragiale sau de un nou Caragiale, care cu biciul satirei și sarcasmului să stâmpere nebunia verbală care ne paralizează voința de a munci, care ne anchilozează mușchii ca și funcțiunea normală a facultăților sufletești.

Greșeala fundamentală a celor câteva spirite echilibrate, luminate și sănătoase cari încearcă zadarnic să împiedece această nebunie a vremilor, tocmai în aceasta constă. Logica și rațiunea sunt neputincioase în fața prostiei și ignoranței. Caragiale a simțit-o aceasta și iată de ce în mod firesc l-a răsărit pe buze sarcasmul și în vorbă tăiușul satirei. Iar dacă nu arareori inima i-a sângerat când armele lui se înfigeau adânc în carnea împestață a prostiei omenești, durerea a rămas închisă acolo într'însul până l'a omorât.

Caragiale a fost un dascăl al durerilor omenești și un martir al adevărului.

NOUA armată germană

Pregătirile militare ale Germaniei — Violarea clauzelor dela Varsailles — Tendința de revanșă

Generalul francez De Lacroix, ocupându-se în „Le Temps" de sforțările pe care le face guvernul din Berlin în vederea reorganizărei armatei germane, spune că deși aliații au precizat Germaniei prin tratatul de la Versailles condițiunile militare cărora ca țară învinsă trebuie să se supună, totuși în dispretul acestor clauze, ea a găsit mijlocul care să-i permită realizarea scopurilor ei de putere militară.

Din spiritul tratatuuli, reesă că s'a admis Germaniei, ca pregătirile ei militare să se mărginească numai la măsuri de ordin polițienesc, care să-i îngăduie de a se apăra de pericolul bolșevic. In urma conferinței de la Spa Reichul obține autorizația de a-și mări efectivele trupelor de poliții până la 150.000 oameni. Dar aceste motive de aparare internă, nu erau în realitate de cât niște pretexte, care să dea posibilitatea Germaniei ca trecând peste clauzele de la Versailles, să se pregătească în vederea scopurilor ei de revanșă.

Șeful armatei germane din present este generalul Von Seeckt, militar de mare valoare și unul dintre generalii pe care statul major german îl consideră spre sfârșiul războiului ca succesor al lui Ludendorff. De acord cu guvernul, el a organizat o armată de tranziție considerată ca embrionul unei mari și puternice armate, instruita după învățămintele războiului.

Noua armată, urmând directivele date de generalul Von Seeckt trebuie să fie o imagina minusculă, ce-i dreptul, dar absolut fidelă a armatei imperiale.

In stadiul ei actual, armata germană posedă centre de instrucție corespunzătoare formațiilor vechei armate. Tratatul a suprimat Germaniei artileria grea și i-a interzis aviația militară. Fără ca în aparență să violeze obligațiunile la care ea a fost supusă; dar profitând de toleranța ce i-a fost acordată, dispune în prezent de un însemnat număr de piese de artilerie grea, construite după cele mai recente modele.

Pe de altă parte cu toată supravegherea comitetului de garanții, acoperită de motivul aviației de spor și comercială, Germania este gata în orice moment ca să-și procure în uzinele ei avioanele și piesele necesare aeronauticei militare.

Noua armată germană nu posedă care de război, dar comandamentul german are grjă că să le simuleze în manevre, în schimb ea este bogată în mitraliere și automobile. Prin industria tracțiunei agricole de automobile, Germania are posibilitatea de a-și construi tankuri în timpul cel mai scurt.

In privința instrucției se observă o intensă activitate, care nu se concentrează asupra trupei de poliție în număr de 100.000 oameni prevăzută de tratat, ci ea se concentrează asupra efectivelor, armamentului și echipamentului privitoare la armata unei mari puteri militare.

Dar, statul major german nu putea să se mulțumească numai cu organizarea armatei, trebuia să se ingrijească și de punerea ei în mișcare. Este foarte adevărat tratatul i-a interzis orice măsuri de mobilizare și orice preparative de rezerve, cu toate acestea guvernul german a găsit soluția ca sub forma de societăți, să ascundă vechile formațiuni militare și să le puie sub conducerea doctorului Escherich colaboratorul lui Ludendorff. Când generalul Nollet a găsit că aceste organizațiuni au un caracter militar, germanii le-au desființat pentru ca ele să reapară din nou sub forma de societăți politico-militariste, destinate să întreție a propagandă naționalistă intensă, cu scopul de a realiza unități militare.

Din toate acestea reesă lămurit, că scopul comandamentului german este ca din actuala armată redusă, să facă un organ de legătură între vechea armată germană și cea de mâne. Armata din prezent este deci o armată de tranziție.

Generalul De Lacroix termină spunând că nu împărtășește de loc vederile acelora care afirmă că în timp ce statul major francez a revenit la concepția militară dinainte de război, Germania constrânsă de tratatul dela Versailles și-a distrus complect vechea ei armată. Dim potrivă germanii sunt acei care au păstrat neatinse tradițiile armatei imperiale, nutrind mereu gândurile revanșei.

Consiliu de miniștri bulgari și reparațiile

Sofia. — Consiliul miniștrilor s'au ocupat cu fixarea listei impozitelor și venitarilor existente și cari se vor mai crea pentru asigurarea sumelor datorite de Bulgaria pentru reparațiuni.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Unificarea repertoriului

In intenția d-lui Al. Mavrodi, directorul general al teatrelor, se pune un proect de reformă teatrală care cuprinde în esență următoarele puncte:

1) Unificarea repertoriului.
2) Rotația artiștilor.
3) Schimb de decoruri, costume și recuzite între teatrele subvenționate.

Ideea d-lui Mavrodi, oricâte greutăți de realizare i s'ar pune în cale, e una de reformele pe care de îndelungă vreme o așteptăm.

Unificarea repertoriului la teatrele subvenționate era mai mult decât o necesitate. Sub pretextul absurd al condițiunilor locale, teatrele de provincie storc coară nî repertoriu piese de o valoare literară totdeauna dubioasă, piese pe care dorința de succese a societarilor le solicită cu o stăruință căreia nimic nu-i poate rezista. Astfel Teatrele Naționale devin muzee de antichități literare îndoielnice, sau anachronice instituțiuni depășite de vreme.

Luând cazul Teatrul Național din Cluj, unificarea repertoriului va face să dispară de pe afiș „Mesalinele" și „Cinematografele", tragediilt sforăitoare ale unei literaturi sub-inferioare ca și comediile de bulevard, localizate sau nu, în care hazul e înlocuit cu pornografia și spiritul cu grosolănia de mahala.

Dar unificarea repertoriilor, ar aduce după sine și revizuirea extelor pieselor traduse, ceea ce înseamnă a pune capăt unei stări de lucruri care numai cinste nu ne face. Cine n'a văzut „Hamlet" în traducerea fantastică a repertoriului de la Iași dinainte de războiu, „Faust", la Iași ca și la Craiova și București, „Hoții" lui Schiller și alte atâtea capodopere ale literaturei unversale, nu-și poate închipui cât se poate schilodi a operă dramatică, și până unde poate duce fantezia unui traducător ignorant.

Intr'o țară civilizată, cu o literatura originală remarcabilă și o falangă de scriitori conștienți, această stare este o rușine. In loc de a se ține scriitorii în inferioritatea demoralizantă a situației de sinecurist, sau somnolent copist de ministere și alte oficii publice, să li se dea posibilitatea de a munci onest în cadrele aptitudinelor lor firești. Traducerilor capodoperilor literaturei dramatice unevirsale vor fi ele însăși opere de artă; teatrul va profita prezentând publicului marfă cinstită nu surogat literar; iar statul va face indirect și moral adevărata operă de sprijinire și încurajare a scriitorilor.

Unde mai puneți că unificarea repertoriilor înseamnă a lua din spatele directorilor teatrelor Naționale obsesia alcătuirei repertoriilor și grija preținnilor aducătoare de neplăceri ale pensionarilor lor. Directorul teatrului național Clujan nu poate fi decât fericit cu ideea d-lui Mavrodi!

Schimbul de costume, decoruri și recuzite ar însemna o modernizare a montărilor și o economie simțitoare adusă în bugete. Lipsa cheltuelilor inutile va înlesni astfel îmbogățirea zestrei fiecărui teatru în parte ceea ce nu poate decât bucura.

Iar rotațiunea actorilor, pe lângă că ne va scuti de spectacole-turneurilor cu ansabmlu aproape totdeauna sub inferior, va îmbunătăți în mod simțitor calitatea spectacolelor din provincie. Ideea aceasta a fost în delung pusă în discuție mai cu seamă pentru teatrul local. La realizarea ei s'ar fi putut ajunge într'o oarecare măsură, chiar fără unificarea repertoriului. Totuși, nu s'a făcut nimic; iar să ne mai întrebăm cari au fost cauzele, ar fi și inutil și inoportun astăzi.

Am avea o singură obiecțiune. Piesele unificate preparate în provincie pot prea adese ori da prilej unor actori să creeze roluri vrednice de orice scenă europeană. Echitabil ar fi ca aceștia să dubleze protagoniștii bucureșteni nu numai pe scena teatrului lor ci și pe celelalte toate scene ale teatrelor subvenționate. Aprecierilor criticei ca și ale comitetelor de lectură vor fi suficiente pentru a îndreptăți orice cerere în acest sens.

„Prietenii Artei"

Dela unire încoace Clujului cultural i-s'a dat să înregistreze multe și diferite instituți, asociații culturale, cari toate răsăreau pe rând dintr'o necesitate oarecum vitală și indispensabilă chiar atât ce privește setea științifică și artistică a păturei intelectuale, cât și dorul de emancipare a păturei de jos.

Intre astfel de „grupări" vitale și cari urmăresc apropierea și închegarea strânsă între pătura conducătoare și cea mijlocie (comercianți, industriași) se numără și fericita inițiativă a unor profesori universitari, cari zilele aceste au pus baza unei societăți numită „Prietenii Artei".

Scopul acestei societăți este popularizarea artei și crearea unui curent artistic în Cluj. Pe lângă toate calitățile unei fericite armonizări pe terenul „democrației", această societate mai are și acel merit unic, că depășește limitele înguste ale vechilor tradiții naționale profesate de concetățenii noștri de „azi" și primește în sînul ei pe toți cultivatorii și iubitorii de artă fără deosebire de sânge și de lege.

Societatea se compune din câți va profesori universitari din avocați, din ingineri, industriași, pictori etc.

Ca primă manifestare va deschide o expoziție grafică de xylogravuri, aquaforte, litografii etc. Toate genurile de gravuri vor fi reprezentate, începând *cu secolul XV și până azi.*

In legătură cu aceste vor figura cele mai mari nume ale gravurei: Rembrandt, Dürer, Mantegna, Meryon, etc.

Expoziția se va *deschide Joi, la 15 Iunie* ora 5 p. m. în sala de ex- și va dura o săptămână. Intrarea e[illegible]. Expoziția va fi deschisă [illegible] zilele dela 9—12 și 4—7.

In ziua de 17 c. (Sâmbătă) ora 5 d. prof. Oprescu va ține o conferință de popularizare despre gravură în genere în chiar localul expoziției.

In ziua de 18 c. Duminecă la ora 11 a. m. directorul Industriei Sârmei d. Diamandi va trata acelaș subiect în limba germană.

Expoziția se va închide Joi la 22 Iunie la ora 5 p. m. cu o conferință în limba maghiară ținută de d. Ligeti ziarist din localitate.

Expoziția, ca prima manifestare a activității Societății „Prietenii Artei" va fi o vie probă, că inițiatorii ei și-au înțeles pe deplin menirea, iar gustul publicului iubitor de artă va fi satisfăcut. Ar fi de dorit ca nici un cetățean al Clujului să nu întârzie de a vizita această grandioasă expoziție, care desigur va pune la încercare cele mai sceptice spirite ale râvnei de materialism brut și le va servi de nou stimulent pentru progres și realizarea frumosului suprem.

Cu aceasta s'ar da o mai largă posibilitate de manifestare artistică elementelor tinere de valoare, ca și un imbold celor condamnați la obscuritatea vieții de provincie. C.

„Kristály"
Cluj (Kolozsvár)
văpsește și curăță
Văpsitorie de lână bumbac și blănărie.
Lucrurile trimise prinpostă se ispravăsc lute și regulat
Lloyd 557 1817

Adunarea generală a societății scriitorilor români

Duminecă dimineață a avut loc la „Fondația Carol" adunarea generală anual a „Societății scriitorilor români". A luat parte un mare număr de membri.

D. Corneliu Moldovanu, președintcel Societății deschide ședința, la care se citește darea de seamă financiară, apoi raportul cenzorilor. Adunarea aprobă ambele prin aclamare. D. Moldovanu dă apoi citire la două telegrame adresate regelui și reginei României, prin care Societatea își exprimă admirația, respectul și devotamentul ei către Suverani. O altă telegramă trimisă principelui Carol îl roagă a bine-voi să primească titlul de membru de onoare al societății.

Urmează apoi diferite propuneri și discuții, la cari iau parte d-nii Al. George, Dragoslav, Romulus Voinescu, etc.

Noul comitet a fost astfel constituit: Corneliu Moldovanu, președinte; Alfred Moșoiu, vicepreședinte; M. Dragomirescu, G. Murnu, Liviu Rebreanu, Mircea Rădulescu, G. Rotică, G. Cair, membri; Paul Prodan, secretar; I. Foți, bibliotecar; Romulus Voinescu și M. Sorbu, censori.

La banchetul care a avut loc seara la orele 9, d-l ministru Banu a anunțat că Ministerul Artelor institue un premiu anual în valoare de 20.000 lei pentru cea mai bună lucrare literară. Premiul va purta numele de „Premiul Brătescu-Voinești".

D-l Al. Mavrodi, directorul general al teatrelor, a anunțat că și comitetele teatrelor vor decerne un premiu de 10.000 lei celei mai bune piese de teatru.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cetind revistele

— Gândirea — Lamura — Lumina Femeii —

Gândirea Anul II No. 4, ne vine cu întârziere de astădată, aducân du-ne totuși același material bogat și interesant cu care ne-a obișnuit. In articolul prim d. Rădulescu-Motru, deslușește deosebirea de înțelesuri a celor trei noțiuni: neam, popor și națiune.

Cea mai primitivă dintre cele trei noțiuni este acea de neam; această formațiune socială desvoltată, devine numai mai târziu popor și abia în urmă de tot națiune. Căci nu orice popor este o națiune. Popoarele africane și multe din cele asiatice nu sunt națiuni. In Europa încă, există popoare, care nu se pot numi națiuni.

Când se poate spune despre un popor că a devenit o națiune? „De îndată ce în sufletele câtorva se trezește conștiința unei unități între toți membrii poporului, terenul pentru o mișcare națională este însă ca mișcarea să-și înceapă o condițiune care de mulți este uitată, dar care nu mai puțin este factorul determinant; mai trebue ca în aceia în care se trezește conștiința unității să fie și credința că viitorul și sensul vieței lor pe pământ se leagă de această unitate. Conștiința numai a unității nu este în deajuns. Conștiința prin sine însuși nu trezește credința. Un englez poate avea o conștiință perfect de luminoasă asupra unității sufletești care leagă popoarele Indiei, el prin aceasta nu devine un naționalist indian.

Românii sunt o națiune? D. C. Rădulescu-Motru răspunde: „Oamenii de știință români, când au să lucreze ceva pentru propășirea științei, se duc în străinătate. In localul școalelor noastre superioare, în Universități și Politehnice, tânărul doritor de cultură nu se simte înviorat de ritmul muncei creatoare, ci este dela ușă amețit de vârtejul vorbăriei goale.. cosurile atelierului de unde ar trebui să iese produsele muncei creatoare nu fumegă, focul aci n'are din ce se întreține; în schimb fumează cosurile locomotivelor care transportă în toate unghiurile țării pachetele de cărți pentru săteni. Suntem încă popor, națiune vom fi".

Numărul mai cuprinde: o frumoasă poezie de d. Nichifor Crainic: „Logos"; nuvela meșteșugit scrisă și cu mult tâlc sufletesc a d-lui Cezar Petrescu: „Adevărul"; continuarea interesantei rubrici „Dintre cei răposați" de Al. Davila, articolul colorat și viotu al d-lui C. Humureanu: „In satul lui Coșbuc"; un articol introductiv al publicistului belgian Roger Avermaete, care și-a propus să țină în curent pe cetitorii revistei din Belgia, și o cronică literară „Gândirea" cu stările culturale plină de înțelegere obiectivă de d. O. Botez asupra volumului „Cocostârcul Albastru" de Mihail Sadoveanu; un mic și frumos poem în proză de d. A. Maniu, melancolica poezie „Tristeți de apus de toamnă" de A. Pop Martian, poesia de război cu un puternic accent în ultima strofă „Pământul Făgăduinței" semnată ***, poesia „Versuri albe pentru flori" de Perpessicius; „Nedumerire" traducere din Po-Tschii-y; și „Soliman Ali Fâstâc" de Al. O. Teodoreanu. Bogată Cronica Mărunță, interesantă ca întotdeauna rubrica „Idei, Fapte, Oameni".

■

Lamura Anul III, No. 67, ne aduce ca prim articol o reproducere după o frumoasă bucată publicată aiurea de d. Th. Arghezi (Fiul lui Dumnezeu). Concepția poesiei „Pregătiri pentru cină" de V. Voiculescu, străbate ca o rază de lumină, forma glodoasă și căutată în care acest poet își îmbracă simțirea — deseori aleasă. Isoricul războiului pentru întregirea României, d. Const. Kiriițescu ne dă un fragment din lucrarea sa (Bătălia dela Brașov).

Numărul mai cuprinde nuvela d-lui Ioan Ciocârlan „Chindia lui Furtună" prețioasă mai ales pentru limba ei pur românească și interesantul articol de N. Batzaria „Marco Crale".

Revista e însoțită de obișnuitul supliment cu chestiuni speciale pentru învățământ.

■

Lumina Femeii Anul III No. 6. Pe lângă un articol sănătos al d-lui Horia Petra-Petrescu asupra dansurilor, numărul mai aduce un conținut senin și curat care îndreptățește sub titulatura de pe copertă: „revistă de familie". Revista este interesantă mai ales prin dările de seamă asupra activității femenine din Ardeal, prin sfaturile gospodărești și prin rubrica dela urmă: „Ce să cetească mamele tinere".

La sfârșit, ultimele pagini le ocupă continuarea romanului „Lazarine" de Paul Bourget, o traducere corectă și într'o românească curată, spre deosebire de duzinele de traduceri pe care le-a aruncat în timpul din urmă societățile de editură prin vitrinele librăriile

Cronica politică

Noui pertractări între partidul național și țărăniștii? Gazetele bucureștene ni aduc știrea că după congresul țărănist care a avut loc zilele trecute la Cernăuți, d-nii Lupu și Mihalache au plecat prin nordul Transilvaniei — desigur cu automobilul cum se cuvine unor democrați cari se respectă — pentru a veni la Cluj ca să facă o înțelegere cu partidul național în vederea unei comune acțiuni împotriva guvernului.

Iată o știre care admițând că este adevărată, e făcută să ne mire. Căci, în adevăr, după cele petrecute în alegerile parțiale între țărăniști și partidul național, după plinul de amărăciune și de indignare interview al d-lui Vaida în chestiunea raporturilor dintre aceste două partide, toată lumea era în drept să creadă că o ruptură definitivă a intervenit între partidul d-lui Maniu și gruparea Stere—Lupu. Acum se vorbește din nou de o înțelegere. De ce?

I-e teamă oare partidului național de izolarea politică în care se găsește? A renunțat de teama aceasta la scumpa-i politică regionalistă? I-a trecut indignarea d-lui Vaida? Sau poate, țărăniștii după rezultatul congresului din Bucovina, au renunțat la planul de-a-și înjgheba organizații politice în Ardeal? Căci deopotrivă de lipsite de o concepție și o credință politică, partidul național și cel țărănist sunt gata totdeauna să se înțeleagă, dar cu o singură condițiune: să nu se ciocnească interesele lor electorale.

Se vede însă că aceasta e marea greutate.

Acțiunea Subversivă a partidului național

„Regele domnește nu guvernează"

Partidul național vrea desființarea prerogativelor regale în avantajul său — Aprobarea revoluției țărăniste din Bulgaria — „Patria" demască acțiunea subversivă a partidului național

Intr'un număr trecut ne exprimam mirarea noastră că partidul național nu a găsit niciun cuvânt de apreciere asupra evenimentelor revoluționare petrecute în Bulgaria cu prilejul congresului partidului țărănesc. Și pe drept cuvânt ne întrebam: Aprobă oare partidul național gestul revoluționar al țăraniștilor bulgari și n'are curajul să o mărturisească?

In sfârșit „Patria" de eri în articolul său de fond binevoiește să se ocupe de această chestiune. Ne așteptăm cu această ocazie să cunoaștem și părerea francă a partidului național, dar așteptarea ni-a fost în zadar. Cu o perfidie vrednică de cel mai rafinat jesuitism „Patria" nu spune nimic hotărît, pentrucă nu înțelege să se amestice „în chestiunile interne de Regatului vecin".

Din întreg articolul însă se degajează o nestăpânită simpatie pentru actul revoluționar al țăraniștilor bulgari în genere, și pentru Stambulinski în special, care:

„In audiențele sale la Rege, în întruniri publice, Stambuliski în cunoscutul stil bulgăresc de o vigoare brutală a atacat în nenumărate rânduri această politică personală a Regelui".

Și un ușor abur de invidie străbate din rândurile admirative ale „Patria" față de bărbatul politic bulgar, însoțit de regretul cu grijă tăinuit că d-l Maniu nu-i seamănă în energie, după cum îi este apropiat în gânduri.

Partidul național care s'a despărțit de partidul țărănesc sub cuvânt că nu admite lupta de clasă, se prosternă în fața formidabilelor succese realizate de aceeași politică în Bulgaria. In mintea turburată de gândul răsdant al măririlor îndelung râvnite și pierdute, conducătorii partidului național au văzut în actul revoluționar din Bulgaria posibilitatea îndelung căutată și negăsită.

Doamne!... Ce poate fi mai ușor decât convocarea urgentă a unui Congres al partidului național. D-l Vaida va prezida măreața adunare și va propune „numirea" d-lui Maniu în demnitatea de prim ministru iar gloata va aplauda furtunos în strigăte de: „să trăiască, să trăiască"!

D-l Maniu va urca la tribună și va face un gest larg, solemn. Entuziasmul adunării se va calma ca prin farmec, iar voci se vor ridica izolate, duioase: „Să auzim, să auzim".

Primul ministru ales prin desființarea prerogativelor Regale, va mulțumi frumos, și va propune ca succesor al său după un an pe d-l Vaida.

Mulțimea va ovaționa și va pleca fericită acasă. DURERILE ARDEALULUI AU FOST LECUITE.

După un an aceeași inscenare. D-l Vaida va fi proclamat prim ministru, iar d-sa va desemna ca succesor al său pe d-l Mihai Popoviciu, care prezidează. Apoi din an în an vor urma la rând d-nii Bontescu, Casiu Maniu, Hațiegan, Vlad, Poroțiu, Socol, Branisce, Osvadă, etc. etc.

Dar partidul național vrea încă să încerce terenul fără să se dea pe față ca anti dinastic. Tărănimea ardeleană trebue smulsă cu abilitate din ghiarele dinasticismului și atunci între două declarațiuni de nețarmurită dragoste și respect pentru M. S. Regele, un articol de dubiozități antidinastice.

Acțiunea subversivă a partidului național s'a dat pe față. Articolul de fond al „Patriei" de eri e cea mai vădită demascare a întregei acțiuni politice dusă de partidul național de mai bine de doi ani încoace. Râvnirea puterii e atât de intensă la conducătorii acestui partid încât sunt în stare să renege întreg bagajul de fapte mari din trecutul istoric al partidului național, printr'un act revoluționar și antiromânesc, numai să o capete.

Așa se explică atacul deghizat la adresa Regelui, cu care se termină articolul „Patriei" prin care partidul național aprobă politica revoluționară a țăraniștilor bulgari, pasaj pe care îl reproducem mai jos, pentru a ridipi și cea din urmă îndoială:

„Și conflictul dintre popor și Suveran se înăsprește. Trebuia să se înăsprească, pentrucă Regele nu poate să facă nici o politică personală, nici politica unui uipartid, ci politica țării întregi, a poporului întreg.

Iar politica țării întregi, a poporului întreg în mintea politicianilor naționaliști este **partidul național**, după cum în mintea țăraniștilor bulgari este **partidul țărănist.**

A. R. Gus.

Țăraniștii noștri... desmint

Ne întrebam deunăzi, ce va zice presa țărănistă română de cele ce se etrec în Bulgaria. Aprobă ea pe țărănistul Stambulinschy sau îl detestă?

Din modul cum avea să răspundă presa țărănistă română, s'ar fi putut vedea sentimentele care o animă față de țară, de constituție și de tron.

Ne întrebam de asemeni ce vor zice diferiți fruntași ai grupărei țărăniste dela noi, de basabucismul țărăniștilor bulgari. Nici unul n'a suflat vre-o vorbă.

Singurul lucru pe care l'au făcut a fost să desmintă, prin „Aurora", că s'ar petrece ceva anormal în Bulgaria.

Și totuși noui telegrame din Bulgaria anunță lucruri exasperante. Guvernul Stambulinschi își face de cap; legi curioase și anticonstituționale sunt votate de Sobranie. Una din ele, bună oară, desființează pur și simplu consiliul comunal din Sofia, înlocuindu-l cu o adunare a cărei majoritate va fi numită de guvern. Alta deposedează pe moștenitorii marelui poet Vazoff de bunurile lor. O goană teribilă s'a pornit împotriva intelectualilor și a clerului. Profesorii universitari sunt sicanați de guvern în toate chipurile; ei au declarat grevă, dar guvernul le-a tăiat salariile. Corpul profesoral a deschis atunci subscripție publică, pentru funcționarea pe mai departe a școlilor. Regele e prizonierul lui Stambulinschi; el nu îndrăznește încă să ia o atitudine cu toate stăruințele opoziției. De altminteri credința generală e că Stambulinschi se va opune cu forța în caz când i se va retrage încrederea și va suspenda prerogativele constituționale, detronând pe rege. Primul ministru bulgar speră mult în ajutorul comuniștilor, la partidul cărora s'a afiliat mare parte din armată.

Toate acestea le știe toată lumea; telegraful le-a răspândit pretutindeni. Numai țăraniștii noștri par că n'aude n'a vede. Pe temeiuri care-i privesc, dau presei lor alură de sursă autorizată și „Aurora" desminte înnainte. Nu cumva atitudinea aceasta echivocă ascunde în umbră surâsul de satisfacție al d-lor Lupu, Stere și Mihalache?

Ce sunt ziarele maghiare ardelene

Cum se poate complăcea cititorul român cu pamfletele, gazetele revolver și de șantaj? O orientare necesară

E caracteristic, că după trei ani și mai bine dela Unirea acestui teritoriu cu patria mumă, se găsesc și azi atâția printre intelectualii români dela orașe, care în loc să sprijinească presa română, recurg la gazetele ungurești, contribuind astfel la descurajarea culturei românești și prin urmare la menținerea celei ungurești pe un piedestal aproape ca cel de pe timpul vechiului regim.

Ne-a plăcut tot timpul să atribuim interesul acesta ce se poartă ziarelor ungurești de aici unei lipse de orientare, unei neștiințe, în care nu se poate complăcea cineva din momentul în care a fost lămurit asupra greșelii ce comite.

Iată ce ne-a îndemnat să atragem serioasa atenție a tuturora asupra greșelii acesteia de neiertat, pentru a i se pune odată capăt. Incepând cu ziua de azi vom lămuri dar pe cititorul român despre răul pe care-l face nu atât presei românești prin aceea că o ignorează, cât sieși, gazeta ungurească la care recurge fiindu-i cu desăvârșire inutilă, ba chiar primejdioasă.

Cele de mai jos sunt o analiză cum nu se poate mai obiectivă a ziarelor ungurești dela noi. Incepem de-a dreptul cu cel mai caracteristic și rând pe rând vom lămuri publicul cititor asupra întregii prese maghiare, pentruca actualei greșeli să i-se pună sfârșit.

„ELLENZEK"

E ziarul uniunii maghiare, despre care toată lumea știe, că e uniunea reacționarilor, a magnaților cu legături strânse cu Ungaria. E în al 43-lea an și a fost cândva ziar de opoziție. Azi face din răsputeri propagandă maghiară. De altfel cititorul român îi cunoaște toate apucăturile. I le cunosc și cei cari nu știu românește, în urma atacurilor ce i s'au îndreptat din toate părțile.

„Ellenzék"-ul nu e ertat să stea decât pe masa acelor români, care vor să-i controleze atacurile la adresa României. Acest organ de propagandă budapestană nu-i iertat să fie citit de români, decât pentru a fi controlat.

Avem înainte numărul de aseară al ziarului acestuia. Articolul de fond pretinde restabilirea autonomiei orașelor ardelene. De celelalte orașe nu se ocupă. Li trebuie nu mai autonomia orașelor de aici, fiindcă acestea au și populație maghiară și deci, fiind autonome, le dă voe ungurilor să-și facă de cap în ele. Articolul al doilea, scris în redacție dar prezentat ca din Viena, instigă împotriva Statelor succesoare, pentru motivul că acestea ar fi hotărât să pună mâna pe Austria. De unde a aflat ziaristul dela „Ellenzék" lucrul acesta, care e o sfruntată minciună? — Articolul al treilea e trimis din Praga, se spune. Tratează despre drepturile minorităților etnice și prezintă chestiunea într'o lumină cu adevărat fantastică și budapestană. Ar ajunge să amintim, că obiectul articolului e un memoriu budapestan, deci o însirare de neadevăruri ca toate memoriile trimise de guvernul maghiar aliaților sau ligei națiunilor în chestiunea aceasta. Dar nu ne putem opri la această constatare. Ce credeți că pretinde pentru ungurii noștrii memoriul budapestan? Să fie reprezentați în parlament și pretutindeni „CEL PUȚIN în raport cu numărul populației". Acest „cel puțin" face de prisos ori ce comentar. Dar memoriul mai pretinde ceva: în afară de justiția respectivului stat succesor o „justiție internațională specială pentru minorități". — Pagina a doua e consacrată următoarelor subiecte: Mizeria dela Viena, provocată bine înțeles de învingerea și nepăsarea aliaților; greva generală italiană, împotrivirea Franței la înțelegerea dintre Vatican și regele Italiei; doleanțele proprietarilor de case (de observat, că „Ellenzék" nu s'a ocupat o singură dată de nevoile chiriașilor).

In pagina a treia găsim: O mistificare a ședinței adunării evreiești de ieri convocată în chestiunea limbii de predare din școlile evreiești. Zarul uniunei maghiare se zbate din răsputeri pentru menținerea limbii ungurești în școlile evreiești, în locul limbei ebraice sau acelei românești. In aceeași pagină găsim o telegramă de origine suspectă, prin care se arată cât sunt de doritori slovacii să se rupă de Bohemia. — In pagina a patra găsim o mare telegramă despre succesele guvernului maghiar în alegeri. De notat, că ziarul în chestiune n'a găsit în trei ani de zile o singură vină guvernului maghiar, cu toatecă toate celelalte gazete maghiare îi aduc critici din cale afară de grele. Urmează informațiile: în primul loc una de propagandă pentru târgul din Budapesta; apoi două, atacând guvernanții că defavorizează pe medici și așa mai departe. In pagina a cincea: America cere revizuirea reparațiunilor(!), telegramă de origină tot atât de suspectă ca celelalte. — Urmează în pagina a șasea o rubrică sportivă prea puțin obiectivă. Și în sfârșit una economică, în care se dă cuvânt pretențiilor englezilor la petrolul românesc.

S'a putut constata din toate acestea, ce primejdie înseamnă pentru cititorul român citirea obișnuită a acestui ziar. Pentru statul român ziarul acesta n'a avut nici când o vorbă bună. I-a criticat ori ce acțiune, i le-a interpretat totdeauna într'un mod dușmănos nouă. Nici partidele opoziționiste nu le-a cruțat. Trâmbițează însă laude la adresa oricărui act nesocotit al acesteia, după ce bine înțeles, îl mai și exagerează.

Prin faptul că aduce mereu în discuție luptele neadevărate pentru autonomia Slovaciei și Croației, „Ellenzék" caută sistematic să infiltreze spiritul autonomist în Ardeal. Acțiunea partidului național i-a prins de minune. De atunci nu se sfiește de multe ori să pună verde chestiunea autonomiei ardelene. In afară de aceasta, gazeta magnaților mai aduce un lucru: declarații cât de dese ale unora din membrii partidului d-lui Maniu, îndreptate împotriva vechiului regat.

Ajunge să se știe acestea. Cât despre stilul ziarului, scris numai de evrei maghiarizați nu știu ce pot afla în el acei dintre români, care iau în mână un „Ellenzék". E tot ce poate fi mai vestet și mai sec. Nici cel puțin asta nu îndreptățește prin urmare încurajarea gazetei acesteia, încurajată de alt fel atât de bine de către magnați și de mai știm noi cine.

(In numărul de mâine ziarele revolver: „5 orai Ujság" și „Ujság").

INFORMAȚII

Ioi, la 15 Iunie ora 5 p. m. se va deschide expoziții de gravuri a Societății „Prietinii Artei".

Expoziția va avea loc în sala Bibliotecii Universității în fiecare zi dela 9—12 și 4—7.

Intrarea e liberă.

Expoziția se va închide în ziua de 22 Iunie.

•

Plata cupoanelor de rentă a fost dată în seama administrațiilor financiare cu începere de la 5 Iunie, dar criza de funcționari la aceste servicii a produs o aglomerație considerabilă, care silește pe cetățeni să piardă zile întregi până să-și poată încassa drepturile lor.

O seamă de cetățeni au adresat plângeri împotriva acestui sistem ministerul i de finanțe, în nădejdea că se va lua vre-o măsură de îndreptare.

•

Comisia superioară vamală s'a întrunit Luni, d. a la ministerul de finanțe și a luat în discuție următoarele chestiuni:

Scutirea taxelor de export pentru curelărie; taxele de export pentru lemnele de foc și condițiile de export ale lemnelor de foc: chestia taxei de export la traversele de stejar; taxa de export pe cheagul lichid; scutirea de taxe la export pentru apa de Colonia; pentru cartonul asfaltat și pentru biscuiți; taxa de export pe ciocolată; scutirea de taxe la export la champagne; reducerea taxei la pirite și la mică.

•

Dnii Ion Brătianu, președintele consiliului de miniștri, I. G. Duca, ministrul de externe și ad-interim la finanțe și I. Th. Florescu, ministrul justiției, întorcându-se dela Belgrad, au încetat interimatele cu care fuseseră însărcinați dnii miniștri general Văitoianu, Al. Constantinescu, dr. C. Angelescu și G. G. Mârzescu.

•

Dată fiind situația gravă din Austria, guvernul român a admis, în principiu și în mod excepțional, exportul de vite pentru Austria, fără nici o contingentare.

Exportul se va face de la stat la stat, pentru a se evita ca măsura aceasta pornită din rațiune de umanitate să nu devie un prilej de speculă.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

1515

•

Cumpăr haine vechi bărbătești cu preț ridicat, Cluj, Strada Minorita 4. In fundul curții, stânga

1706. ADOLF IACOB

In ședința solemnă a Academiei Române, ținută Duminecă s'a proclamat alegerea dlui Jean Bart (Eugeniu Botez) ca membru corespondent.

Dl Dimitrie Onciul, președintele Academiei, a salutat pe noul academician în cuvinte calde, schițându-i marile merite literare.

Dl Jean Bart, care a luat parte la ședință, a mulțumit pentru onoarea ce i se acordă.

•

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

•

Cercul „Pretinii artei" vă roagă să binevoiți a asista cu familia la deschiderea expoziții consacrate artei grafice, care va avea loc în sala Biblioticii Universității, Joi în 15 crt. oarele 5 p. m.

•

Pierzând la oficiul postal local în ziua de 9 Iunie, un portfenille cu diferite acte, printre cari și carnetul de reducere pe CFR., rog cu stăruință pe găsitor să depună actele la portarul Universității reținându-și banii.

Vermont Solomon, stud.

Ministerele de finanțe și de industrie și comerț, fiind sesizate de ministrul Bucovinei d. I. Nistor, că la granițele bucovinene despre Polonia se practică de la o vreme o intinsă contrabandă de alimente și de vite, a trimes în cercetare doi delegați, cari au constatat temeinicia îngrijorării ministrului și au depus un raport asupra constatărilor făcute. Din acest raport rezultă că se practică contrabande de ouă, de felurite alimente, în special carne sub felurite forme și de vite.

Ministerele amintite au luat măsurile de rigoare prin vămi și prin grăniceri ca această practică a contrabandiștilor să înceteze, înăsprindu-se pedepsele și întărindu-se măsurile de paza frontierii.

•

Sa deschis Bazinul băii Diana sub supravegherea directă a măestrului de not pentru începători cât și pentru antrenați. Diana hidroterapică consultații pe lângă control de medic specialist de nervi, zilnic între oarele 8—10 a. m. 1805 1—10

•

Irma Adam artistă de sculptură și Valter Widmann pictor la Opera Română aranjează în Cluj, sala de expoziție a prefecturei județului Expoziție de statui și picturi de la 15 Iunie până la 2 Iulie 1922.

Expoziția va fi deschisă zilnic, adică și Dumineca precum și în zile de sărbători a. m. ora 10—1, iar d. m. ora 4—7.

PRECIZIUNE ȘI ELEGANȚĂ CELE MAI NOI MODELE

„LONGINES"

Ceasornice de buzunar

Ceasornice-brățară

— in argint, aur, platină —

Se găsesc de vânzare numai la

Fenyő & Braunfeld

Bijoutieri

CLUJ, Piața Unirii. — Telefon 643 și 350.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

No. 408—922.

Publicațiune.

Pentru furnizarea alor 800 m³ lemne de foc calitatea I, pe baza Art. 72—82 a legii contabilității publice, Direcțiunea Institutului Pasteur din Cluj, publică concurs

Reflectanți vor înainta prin poștă ofertele timbrate în plic închis, pe dosul plicului va aminti în modul următor: oferta lui XX pentru furnizarea lemnelor.

Supra oferte nu se iau în considerare, reflectanți ce a inaintat ofertele nu se pot detrage dela licitație

Licitația se va ține în ședință publică în 15 Iulie ora 3 p. m. în biroul administrativ a Institutului Pasteur,

Ofertele sosite până în 14 Iulie sunt valabile, iar cele mai târziu sosite nu se vor lua în considerare.

1856 DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

Omagiul

orașului Metz liberatorului său

— Discursul primului ministru Poincaré —

Bătrâna cetate lorenă Metzul, răpită de Germani în 1871 și redată Franței în războiul mondial de brațul viguros al soldatului francez, a dus omagiul cuvenit liberatorului ei. O măreață statue reprezentând pe bravul „Poilu" în ținuta lui războinică, a fost ridicată în centrul orașului și sărbătorită cu toată sinceritatea entusiasmului, de lorenî și de francezii chemați la sărbătorire; așa cum numai francezii știu să cinstească memoria celor cari s'a jertfit pentru binele și libertatea lor.

D. Poincaré; în minunatul său discurs, ținut cu acest prilej, a accentuat celor de față, aceste cuvinte; care arată hotărârea nestrămutată a Franței de a nu pierde nici o părticică din cea ce a câștigat în actualul război, cu prețul sângelui copiilor ei:

Acest Poilu, care este aici în fața noastă, într'o atât de frămoasă atitudine militară, nu amenință pe nimeni; el nu simbolizează nici spiritul de agresiune, nici ideea de cucerire; el veghează numai asupra drepturilor noastre și asupra independentei căminurilor noastre. Sentinelă a Franței, nici odată nu va deschide focul. Dar nimeni să nu aștepte dela el vre-o consimțire la știrbirea tratatelor, a căror semnătură a obținut-o așa de greu.

El e gata să le apere și să le facă respectate Ceiace d. Poincaré a spus despre „Poilu", îl spunem la rându-ne despre soldatul nostru. Din nefericire, până acum nici un Metz românesc, și sunt atâtea, nu s'a gândit să sape în marmura eternă, recunoștința pe care o datoresc liberatorului lor.

Situatia scolilor in judetul Cojocna

— 35 de comune lipsite de școli. — Măsurile luate de Prefectură pentru atenuarea crizei —

Chestiunea înmulțirii școalelor primare de Stat în comunele rurale din Ardeal a intrat din nou în discuție pentru a primi o rezolu ie salutară.

Numărul mare de analfabeți a silit autoritățile să ia măsuri pentru a urma această situație. Astfel în județul nostru dl prefect dr Meteș îngrijorat de marele număr de comune lipsite de școli corespunzătoare, a căutat de a studia această chestiune și a veni cu propuneri concrete pentru ca această situație să înceteze.

Pentru soluționarea acestei importante chestiuni nu s'a făcut însă apel la Stat care și așa este împovorat de o mulțime de greutăți, ci s'a căutat ca printr'o justă repartizare a cheltuelilor necesare să se creieze școli acolo unde lipsesc.

Astfel în cele 35 de comune, care sunt lipsite de școli, dl prefect va căuta ca în scurt timp cu ajutorul locuitorilor să pună în funcțiune școlile necesare.

Fiecare locuitor din comunele lipsite de școli va plăti o sumă ce variază de la 5 până la 50 de lei anual, în raport cu întinderea proprietății și cu situația sa materială. Cu sumele astfel adunate se va putea face față cheltuelilor și se va pune imediat în funcțiune școlile mult dorite.

Dl prefect Meteș va pleca în curând la București și va supune dlui ministru al instrucțiunei, vederile d-sale în această chestiune și în caz de aprobare își va pune în aplicare planul,

Neapărat că ideia aceasta pentru înființarea de școli cu concursul material al cetățenilor nu trebue privită ca o atingere o principiului gratuității învățământului elementar, pentrucă însăși părinții copiilor interesați au cerut ca să ajute materialicește înființarea de școli.

Și în lumea satelor s'a ajuns să se înțeleagă astăzi necesitatea școlii. La stabilirea sumei pe care va trebui s'o plătească fiecare locuitor pentru susținerea școlilor s'a procedat cu multă chibzuință, fixându-se o sumă mică pe care acum când banul este atât de depreiat fiecare locuitor e în stare s'o plătească. In adevăr această sumă va fi între 5—50 lei.

Nădăjduim că ideia aceasta pusă în aplicare nu va întârzia de a-și arăta roadele și o generalizare a ei va avea efecte salutare în întreg cuprinsul țărei. Nu trebuie să așteptăm totul dela stat. Ci prin sprijinul și inițiativa noastră cetățenească trebuie să completăm lipsurile cari încearcă societatea românească.

N. F.

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.

Banca Mobiliară

Soc. An.

Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 și 725

◆

Cumpără și vinde soiu de monete streine. Concurențe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.

Lloyd 605 1819

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Mercuri 14 Iunie 1922

Comitetul de bancheri a făcut cunoscut Comisiunei de reparații, că în actualele condițiuni, îi este imposibil de a lua o hotărâre cu privire la împrumutul german, fiind de părere ca discuțiunile în această privință să fie amânate pentru o dată nehotărâtă.

După agenția „Havas" lucrările comitetului financiar pentru împrumutul extern german, au fost amânate pentru trei luni.

In legătură cu chestiunea împrumutului german, d-l Poincaré a declarat că nerealizarea lui nu trebuie să îngrijoreze prea mult opinia publică franceză, fiindcă Germania ca să-și plătească obligațiunile financiare, poate mobiliza toate resursele ei financiare.

In aceiași convorbire pe care prim ministrul francez a avut-o cu reprezentanții presei din Paris, fiind vorba de înarmările făcute în ascuns de Germania, a declarat că Franța este ferm hotărâtă de a face să se aplice clauzele tratatului de la Versailles.

De aceia poporul francez nu poate să renunțe la nici unul din drepturile lui, iar pentru ca Germania să fie dezarmată, guvernul francez nu poate renunța la sancțiuni și măsuri de constrângere.

Ultime știri

Moartea lui Lenin

Chișinău. — **Ziarul ucrainean „Listok" anunță că Lenin a murit la 9 Iunie, Știri sosite din Janpol confirmă știrea morții lui Lenin. Duminecă a avut loc la Janpol o întrunire a soldaților cărora li s'a comunicat moartea lui Lenin.**

Consolidarea bonurilor de tezaur

Declarațiile domnului Vintilă Brătianu

București. — Dl Vintilă Brătianu, ministrul finanțelor, a sosit eri în Capitală și a declarat că s'a dus la Paris în urma avizului ministrului României la Paris care l'a anunțat că un grup financiar i-a făcut o propunere serioasă pentru consolidarea bonurilor de tezaur. Ministrul a semnat contractul sub rezerva introducerei unor anumite modificări. Contractul e avantajos pentru Stat. România nu dă garanții și nu face nici concesiuni. S'a acordat un plus de 2 milioane de lire sterline pentru asigurarea schimbului. Imprumut nu s'a făcut. Renta consolidată se va amortiza în 40 de ani. Dobânda s'a fixat uniform la 4 la sută. Noua emisiune se va face în lire sterline. Bonurile în franci se vor transforma la un curs favorabil.

Mâine sosesc în Capitală experții englezi pentru facerea formelor juridice ale contractului.

Manifestații regaliste în Grecia.

Atena. — Comemorarea lui Constantin Paleologu. împăratul Bizanțului a dat loc la grandioase manifestațiuni de loialism față de regele Constantin.

Declarațiile Ministrului de externe grec

București. — Ziarul „Adevărul" publică un interview cu dl Baltazis, ministrul de externe al Greciei care a desmințit știrea despre tratativele între Angora și guvernul grec. Ministrul declară că Grecia va asista la conferința dela Haga și adaugă, că Mica Antantă e simpatică Greciei. După încheerea păcei cu Turcia, Grecia va fi fericită să contribue la menținerea statului quo creat prin tratatele de pace. Privitor la relațiile cu Bulgaria declară că Bulgaria nu se ține liniștit nici față de Grecia. Bandele bulgare fac dese incursiuni pe teritorul grec și Bulgaria trimite emisari în Grecia cari fac noui agitații. Grecia va face demersuri pentru că nu poate tolera o asemenea situație.

Generalul Miller desminte existența unei convenții între România și generalul Wrangel

București. — Generalul Miller fostul șef de stat major al generalului Wrangel aflând că Cicerin a declarat la Genova că Wrangel ar fi negociat prin dânsul o convențiune politică și militară cu guvernul român pentru operațiuni împotriva Sovietelor, a cumunicat premierului român inexactitatea afirmațiilor lui Cicerin, declarând că nu există convenție între guvernul român și generalul Wrangel.

Ultime informații

Prin fir special dela coresp. ostru din București

Ora 2 p. m.

Au mai fost arestați Zaharie Bârlădeanu și Iorgu Tudose, complici în asasinatul baronului Kapri. Autorul principal Ion Alexandrescu a făcut mărturisiri complecte.

Astăzi pleacă la Haga delegatul român, dl Diamandi, însoțit de secretarul legației Mihail Arion. Peste câteva zile va pleca și dl Oscar Kiriacescu.

Mackenzie, trezorierul general al uniunei internaționale de ajutor pentru copii, a obținut dela autoritățile românești permisiunea să exporte o mare cantitate de cereale pentru copiii înfometați din Ucraina. Transportul de cereale va sosi în curând la Odesa.

Delegația comitetului executiv al partidului național și-a ținut eri 13 Iunie obișnuita ședință lunară, sub prezidența d-lui Iuliu Maniu.

Despre cele discutate și hotărâte în această ședință ne vom ocupa în numărul de mâine al ziarului nostru.

Subsemnații, cu inimă înfrântă aducem la cunoștință, că barbatul, părintele, socrul, fratele, cumnatul și rudenie

Doros Andrei

portar la atelierul CFR., în al 76-lea an de viață și al 51-lea an de căsătorie după 50 ani de serviciu, la 10 luna curentă seara la oare după scurte dar grave suferințe a repauzat în urma unui incident.

Inmormântarea va fi la 14 Iunie la 5 oare p. m. după ritul rom. cat. din căsuta de morți a spitalului Carolina.

Fie-i țarina ușoară și liniștea vecinică.

Cluj, la 12 Iunie 1922.

Văd. d-na Doroș Andrei, născ. Borbely Catalină, ca soție. Boros Roza și soțul său Nadași Iosif, fica sa și ginere Doros Ioan și copiii, Doros Maria și familia, ca frate și soră.

Se cumpărăm 1733
dela Drogueria
„EMKE"
Proprietarul firmei:
Barkóczy Alexandru.
Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

TELEGRAME

Franța și conferința dela Haga

Paris. Conferința dela Haga având un caracter pur technic și urmând să la hotărâri numai ad referendum, consiliul de miniștri a hotărât să trimită o misiune de studii cari să cuprindă și experți. Dl Poincaré a desemnat pe Charles Benoid ministrul la Haga ca șef al delegației franceze.

Franța în ajutorul Austriei

Paris. Senatul francez a votat proectul pentru avansarea a 55 milioane franci Austriei. In cursul desbaterilor Dl Poincaré a a arătat că Germanii folosesc actuala criză austriacă în favoarea propagandei pentru alipirea Austriei la Germania. Beneș a confirmat d-lui Poincaré această situație.

Opinia publică americană față de Rusia

Vashington. Ziarul „Star" arată că America este unanimă în susținerea Franței care refuză să trateze cu un guvern care nega angajamentele internaționale.

Ziarul „Post" socoate că guvernele europene se fac ridicole încercând să reconcilieze civilizația cu comunismul.

Convocarea Parlamentului în sesiune extraordinară

București. — După ziarul „Dimineața" convenția consolidării bonurilor de tezaur încheiată de d-l Vintilă Brătianu la Paris a fost ratificată de guvern printr'un jurnal al consiliului de miniștrii. S'a constatat necesitatea convocării parlamentului în sesiune extraordinară inainte de 5 Iulie, pentru investirea convenției, cu toate formele legale. Sesiunea extraordinară va dura trei zile. Primul ministru d-l Ion Brătianu va face o expunere asupra desbaterilor dela Genova.

Primirea demisiunei d-lui Zigre

Agenția Rador anunță că Consiliul de miniștri a primit demisia d-lui Zigre subsecretarul minorităților.

Reducerea datoriilor Germaniei

După ziarul „Dimineața" cercurile inițiate afirmă că Franța e dispusă să admită o simțitoare scădere a despăgubirilor datorite de Germania luându-se serioase garanții că datoria redusa va fi achitată deplin în termen relativ scurt. Datoria de 132 miliarde a Germaniei s'ar reduce la circa 50 miliarde mărci aur. Acest eveniment ar fi urmarea întrevederii dintre d-nii Poincare și Lloyd George.

Demersuri la Sofia pentru curmarea incursiunilor bandelor bulgare

Constatându-se în ultimul timp înmulțirea incursiunilor bandelor bulgare pe teritorul statelor vecine și luând acestea forme tot mai violente, este probabil ca țările interesate vor face demersuri comune pe lângă guvernul bulgar cerându-i să ia toate măsurile pentru păstrarea bunelor raporturi, dacă nu dorește ca acele măsuri să fie luate de alții.

Consiliul de miniștri
Expozeul d-lui V. Brătianu și al d-lui Duca

In ședința de aseară a consiliului de miniștri, d-l Vintilă Brătianu, ministrul finanțelor, a expus tratativele urmate de d-sa la Paris și Londra. D-l Duca a făcut un expozeu al celor discutate la Belgrad cu reprezentanții statelor micei Antantei pentru stabilirea unui program comun la conferința dela Haga.

Paris. — Profesorul Iorga a citit la Academia franceză diferite inscripțiuni și scrisori asupra artei din Dalmația, Serbia și Veneția.

Ploiești. — Grindina căzută în județul Prahova a făcut mari ravagii asupra viilor, semănăturilor și pomilor fructiferi. Regiunile Bolduești, Blejoiu, Scaieni viile sunt complect distruse, pagubele sunt foarte mari.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Răspândiți „Infrățirea"

La o instituție mare se caută o D-șoara
funcționară
în birou pentru toată ziua.

Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcționară.

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90. 264. 401.

BAROUL ADVOCAȚILOR CLUJ.

No. 296—1922. bar. adv.

Convocare.

Alegerea comitetului baroului, pusă cu convocarea No. 204—1922 bar. adv. la ordinea de zi al adunării generale ordinare a baroului din 28 Mai a. c. în virtutea alin. 2 a §-ului 23 al art. de lege XXXIV din 1874 s-a zădărnicit, deoarece din 253 membrii inscrişi la aceasta dată în barou abia 94 advocaţi, adeca mai puţini de jumătate, şi-au dat numai votul.

Drept acea, în baza §-ului citat a legei, în scopul unei noi alegeri, toţi domnii advocaţi, cari fac parte din baroul: Cluj, sunt invitaţi prin aceasta la

Adunare Generala Electiva

care va avea loc în Cluj, la 15 Iulie 1922 ora 3 p. m. în sala cea mare de şedinţe a Primăriei, având aceasta adunare singurul obiect:

1. Alegerea comitetului conform p.-lui 2 a §-ului 21 şi §§-ii 22—23 al art. de lege: XXXIV din anul 1874.

Cluj, la 10 Iunie 1922.

BAROUL ADVOCAȚILOR.

Dr. Aurel Isacu sen. m. p. decan. — **Dr. Dionisiu Pop** m. p. secretar. 1880

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI
Direcţiunea Fabricii de Chibrituri Cluj.

Licitaţie.

Se aduce la cunoştiinţa generală că la Direcţiunea acestei fabrici, se va ţine în ziua de 14 Iulie a. c. ora 9 dim. o licitaţie publică pentru 3000 (trei mii) metri cubi buşteni de plop; 1000 (una mie) metri cubi buşteni de fag şi 2000 (două mii) metru cubi buşteni de brad; toţi aceştia necesari fabricaţiunii chibriturilor.

Condiţiunile de calitate, esenţă, dimensii şi de predare a lemnelor se pot găsi în caetul de sarcini la Direcţiunea acestei fabrici în orice zi.

Ofertanţii vor depune ofertele lor închise şi sigilate împreună cu garanţia de 3% din valoarea ofertei lor, până în ziua de 14 Iulie a. c. ora 8 dim.

Ofertele vor fi precise, timbrate, iar garanţia va fi în bani numerari ori Efecte de Stat.

Ofertanţii vor arăta preţul pe metru cub pentru fiecare fel de lemn, acestea predate în curtea fabricii de Chibrituri Cluj, fie aduse cu căruţa fie pe linia industrială a fabricii.

Ofertanţii în ziua licitaţiei vor face probă că sunt proprietari de păduri sau că sunt negustori de lemne, înscrişi la Tribunalul din localitate. 1879

Au sosit articele pentru băeţi miei
cu marca
„TETRA"
la magazinul de mode pentru dame şi bărbaţi alui
Dénes
Calea Reg. Ferdinand 2
1738-I Telefon 591

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piata Unirii No. 5. 1385

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale Satu-Mare.

Concurs.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale Satu-Mare publică concurs pentru următoarele posturi cari să pot ocupa imediat.

Un farmacist conducător diplomat pentru dispenzarul din Sighetul-Marmaţiei cu salar de 2500 Lei lunar.

Un asistent farmacist cu bacalaureat pentru dispenzarul din Sighetul-Marmaţiei cu salar de 1500 Lei lunar.

Cererile scrise în limba română cu mâna proprie impreună cu documentele de studii se vor înainta în termin de 15 zile dela publicarea acestui concurs Direcţiunei Casei Cercuale pentru Asigurările Sociale Satu-Mare unde vor putea primi concurenţii informaţiuni mai detailate.

Concurenţii vor trebui se adeverească cetăţenia română şi să corespundă intru toate condiţiunilor impuse funcţionarilor publici prin Art. 110 din legea XIX. 1907 şi condiţiilor decretul XIX al Consiliul Dirigent.

Satu-Mare, la 9 Iunie 1922.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale Satu-Mare.

1876

Au sosit
la magazin modele de haine, de mătasă şi strand de seară şi de vară minunate de frumoase, după moda de Pesta, în execuţia cea mai fină, cu preţuri solide şi fixate **Farkas Spirer** prăvălie pentru dame. Cluj, Piaţa Unirii 16. 1873

La direcţiunea de Poduri şi Şosele Cluj, Strada Berde No. 2 etaj II

să caută contabili cu experinţă.

1868

Ofertanţi se vor presenta la Direcţiune.

„AFEB"
Societate Anonimă Pentru MATERIALE de CAI FERATE din VIENA
Bucureşti, — Str. Alexandru Lahovary, 34
Adresa telegrafică: „AFEB" Telefon 56/75.
Depozit de şine şi accesorii în Bucureşti şi Brăila

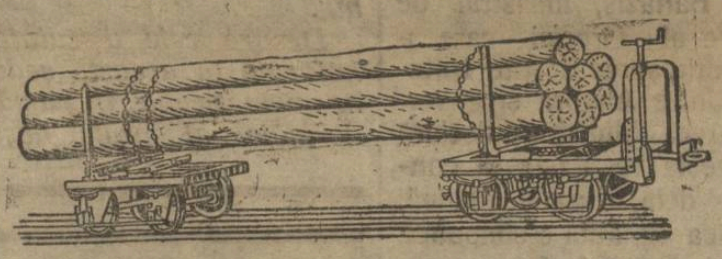

Şine de oţel, Macazuri, Plăci turnate, Vagonele, Roti şi osii, Lagere cu rulouri, Eclise, Buloane, Crampoane.

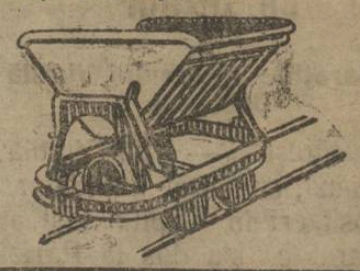

TOT FELUL DE MATERIALE pentru construcţiuni de locomotive şi vagoane.

Sfinţirea bisericei din Ighiu

După o pauză de abia cinci zile P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului a descins din nou în mijlocul credincioşilor săi în comuna românească Ighiu, pentru ca să sfinţească noul lăcaş dumnezeesc şi să samene cuvântul evangheliei, în suflete.

In Ighiu, s'a făcut P. S. Sale, o splendidă primire.

A doua zi Marţi dim. P. S. Sa asistat de 14 preoţi a săvârşit sfinţirea bisericei renovate din temelie.

Se cuvine laudă şi cinste harnicului preot al Comunei Petru Circo, prin stăruinţa căruia s'a putut realiza repararea bisericei.

In cursul serviciului divin P. S. Sa hirotoneşte întru potoiereu onorat pe veteranul şi vrednicul preot Gheorghe Munciu din Cricău. La sfârşit predică poporului venit din toate sătele din jur, care umplea biserica, dând sfaturi practice de viaţă. Accentuiază datoria noastră de recunoştinţă pentru jertfele înaintaşilor noştri. Cuvintele P. S. Sa au făcut impresie adâncă în rândurile poporului. Răspunsurile liturgice le-a executat corul episcopiei sub conducerea d-lui Patriciu Curea.

La sfârşit P. S. Sa stropeşte poporul cu apă sfinţită şi citeşte o rugăciune pentru sufletul înaintaşilor preoţi, a titorilor şi binefăcătorilor bisericei şi a eroilor morţi pentru întregirea neamului.

La recepţii s'a prezentat preoţimea ortodoxă a tractului în frunte cu protopopul Ion Teculescu, reprezentanţii bisericei reformate cu preotul Bartok Dénes, învăţătorii din plasă cu dir. S. Minişca, administraţia cu primpretorul dr. Virgil Radu şi reprezentanţii comunităţii israelite. Cu multă mâhnire suntem nevoiţi să constatăm faptul dureros că biserica fraţilor gr. catolice din Ighiu, a absentat ostentativ dela toate festivităţile.

A urmat apoi o masă comună cu multe şi frumoase cuvântări. Seara la ora 9 d-l director al şcoalei din 6 Ighiu, S. Minişca, ajutat de corul episcopiei din Cluj a aranjat o festivitate şcolară cu cântări şi declamaţii în cinstea înaltului preot.

A doua zi înaltul prelat a părăsit Ighiul în poindu-se la Cluj.

Comunismul în armata Bulgară

In urma unui accident de aeroplan, a murit zilele trecute la Sofia, căpitanul Carolof, şeful secţiunei technice din direcţiunea aviaţiei militare bulgare.

Autorităţile militare bulgare au constatat cu ocazia înmormântărei căpitanului aviator, că acesta era membru al partidului comunist.

S'a observat că la înmormântare au asistat toate sindicatele profesionale comuniste din Sofia cu drapele, precum şi fruntaşii autorizaţi ai acesui partid.

Faptul fiind surprinzător, autorităţile militare au făcut o anchetă secretă şi s'au făcut următoarele constatări:

Un mare număr de ofiţeri bulgari, sunt membrii ai partidului comunist; de asemenea întreaga asociaţiune a ofiţerilor de rezervă din oraşul Orhania s'a afiliat mişcărei comuniste.

Citiţi pag. 8-a

Şcoalele civile din Cluj

Examenul de gimnastică. — Expoziţia lucrului manual

Intrând în edificiul acestor şcoale te simţeşti ca şi pe o insulă, unde toată cultura şi morala şcolară este dirijată de principiile muncii.

O sumedenie de inscripţii îndeamnă elevele la tot pasul spre desvoltarea ţărei prin muncă.

Aceasta şcoală ne-a făcut multe surprize plăcute; de data aceasta am asistat la examenul de gimnastică aranjat de directoara Bozac şi la expoziţia lucrului manual condus de d-na Goga.

Fetiţele îmbrăcate în haine modeste lucrate în atelierul şcoalei, cu mâna lor, stau grupate după clase şi înşirate în dansuri naţionale, apoi la deprinderi de gimnastică suedeză ne dovedesc atâta eleganţă şi precizie încât ar putea servi de model oricărei societăţi de elită.

Fetiţe — mare parte de ţărani — prezintă acelaşi atmosferă de cultură ca şi mediul dela oraşe.

Se remarcă o notă caracteristică: curăţenia şi simplicitatea elegantă.

In programa gimnasticei sunt intercalate declamări, dintre cari escelează eleva Corpodean de cl. IV cu „Fragmente din Satira a III. de Eminescu". Pentru succesul peste toate aşteptările a elevei este viu aclamată profesoara Baier.

Stând de vorbă cu dna directoară Bozac, ne-a convins despre munca armonioasă ce o săvârşesc profesoarele din vechiul regat de acord cu cele de aici.

Serbarea şcolară înălţătoare a fost vizitată de un public numeros, de toţi reprezentanţii şcoalelor din Cluj şi de Director al universităţii Călugăreanu care, examinând expoziţia, laboratoarele şi colecţiunile şcoalei a rămas încântat de rostul pe care-l împlineşte această şcoală secundară cu caracter practic. — Expoziţia şcoalei de băeţi are aspectul unui muzeu şcolar. Din lucrările elevilor se remarcă tablou frumos fresco de prof. Ioan Vlad, care reprezintă pe un Moţ din ai lui Avram Iancu cum îşi aduce băiatul la şcoală, la Internatul ţărănesc.

Cunoscut ca avantajos de pe preţurile eftine şi de pe servitul regulat magazinul de mode pentru dame alui

1854 **EUGEN SZABO**

Telefon interurban 479 **Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 5.** Telefon interurban 479

Zefir bun ce se poate spăla 22 Lei
Chamuin etamin de mustră 38 „
Crepp de mustră . . . . . 39 „

Derndl şi creton de mustră 27 Lei
Pânză de haine în toate culorile 65 „
Grenadin luciu de prima calitate 42 „

Mare asortiment de mătăsuri, postavuri şi grenadine.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BÁNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

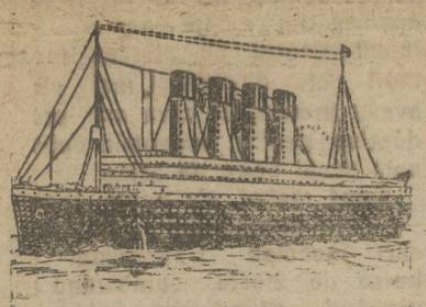

AMERICAN LINE-HAMBURG
ROTE STERN-ANVERS 1809
WEISSE STERN LINE-CHERBOURG
Cea mai mare Agenţie de Vapoare din România
N. BRÜCK & Co.
BUCUREŞTI, Str. Sf. Vineri No. 1

Face cunoscut tutulor pasagerilor pentru America ca să se **trimită de îndată** recomandat **paşaportul** şi documentele ce posedă spre a obţine **număr de viză** dela Consulatul American.

In afară de paşaport trebue să fie adăugate:
1. Un act de naştere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul şade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.

Notaţi bine adresa
N. BRUCK & Co.
Bucureşti, Strada Sf. Vineri 1

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss şi Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss şi Molnár
Cana Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Canadian Pacific Railway (C. P. O. S.) din Londra
Caută agenţi serioşi pentru informaţiuni în Timişoara, Cluj şi Oradea-Mare.
◆
Lloyd Express 700
Oferte cu bune referinţe să se adreseze **Companei Tranzit** Bucureşti, Calea Griviţei No. 153. 1870

Băile Minerale
ale Sângeorzului-românesc
(Judeţul Bistriţa-Năsăud) înlocuiesc pe deplin apele de **Carlsbad** în tratamentul afecţiunilor de stomac, şi intestine, a boalelor şi colicilor de ficat, în lithiasă, în boalele aparatului uzinar, în diabet şi în exudate.
Inceputul sezonului 15 Iunie sfirsitul 15 Septemvrie a. c.
Din cauza războiului şi a revoluţiei confortul nefiind complet, vizitatorii sunt rugaţi să-şi aducă haine de pat.
1867 ADMINISTRAŢIA BĂILOR.

The Royal Mail Steam Packet Comp. din Londra
Caută agenţi serioşi pentru infomaţiuni în Timişoara şi Oradea-Mare.
◆
Lloyd Express 695
Oferte cu bune referinţe să se adreseze **Companei Tranzit** Bucureşti, Calea Griviţej No. 153. 1869

Descoperire Nouă
Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ţinând căldura timp de 24 ore.
Economie
Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spaţiu de 10 m³.
Ori şi cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicaţiuni imediat în ori şi ce oră din zi.
1393
Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan şi Teracotă. **Cluj,** Strada Moţilor No. 7
L. C. Harótmuth si Karol Majere fil.

De vânzare sau de închiriere
cu începere dela 15 August a. c.
Hotelul „Metropol"
din oraşul Râmnicul Vâlcei, construcţie nouă şi solidă compus din 13 camere şi salon la etaj, şi 5 camere salon restaurant birt cu brevet de beuturi spirtuose de Regiea Tutunurilor etc. la parter cu pivniţă spaţiosa în sub-sol cu lumină electrică, fântână în curte, grajd cu 2 încăperi şi curte.
Amatorii doritorii să se adreseze D-lui Avocat VASILIU, strada Principesa Maria No. 10 din R. Vâlcea pentru Proprietarul S. Drăghicescu. 1872

In atenţiunea Damelor!
Aducem la cunoştinţa învrednicitei **societate a damelor** că de azi începând lucrez împreuna cu Dnul Legmann Samuil din Buda-Pesta şi continuăm de acuma sub firma
Salon de mode pentru dame, Legmann şi Wartenberg.
Ne angajem a face cele mai moderne haine de modă franceză şi engleză. Satisfacem şi cele mai delicate pretenţii.
1275 **Legmann si Wartenberg**
Cluj, Calea Victoriei 13

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.
◆
DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11
◆
Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

Emil Blaga Cluj
Magasin Piaţa Ştefan cel Mare 7. Telef. 2-70.
Garagiu Str. Avram Iancu 56 Telef. 11-01.
Cauciucuri Michelin pentru **Automobile Trăsuri Biciclete**
Tot-felul de accesorii şi rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid
1586
Preţuri de reclamă.

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pferschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Iuca Niculescu	Turul
	Colombo	Emke	Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile		Barza	Croitor de Dame
	Blaga	Viorelia Parfumerie și Droguerie Piața Unirii.	„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Alegerile dela Camera de Comerț din Cluj

Când vor avea loc alegerile. Câte liste de candidați se prezintă. Lista propusă de adunarea generală a comercianților și industriașilor din Cluj, ținută Duminecă seara. Cine figurează în această listă. Care listă are șanze de reușită. Agitație printre comercianți în contra listei opoziționiste propusă de Banca agrară

După cum am anunțat în numerile trecute ale ziarului nostru printre comercianții din Cluj domnește de câteva zile a vie agitație în vederea alegerei noului comitet al Camerei de comerț și industrie din Cluj, alegeri ce vor începe Vineri dimineața la ora 8 și vor dura fără întrerupere până Vineri după prânz la ora 4. Aceste alegeri după cum am anunțat vor fi conduse de dl Meteș, prefectul județului care a fost delegat de Comisar al guvernului și care va prezida biroul electoral central. Membrii biroului vor fi formați din patru comercianți și patru industriași dintre care 4 vor fi români și patru dintre minorități (doi unguri și doi evrei).

In adunarea comercianților și a industriașilor din Cluj care a avut loc Duminecă în sala de ședință a primăriei și la care au luat parte câteva sute de comercianți români și străini s'a hotărât cu unanimitate ca atât Sfatul negustoresc cât și Uniunea comercianților și a industriașilor să propuie o singură listă cu numele: Lista candidaturilor propuse de comercianții și industriașii din Cluj, care a și fost întocmită și aprobată cu unanimitate de către cei de față.

Cine figurează în această listă:

Din partea românilor d-nii:

1. Gh. Leon directorul Băncei românești.
2. I. Evian directorul Băncei generale a țărei românești.
3. Sever Pop directorul întrepozitelor Albina.
4. Iulian Florea, băcan.
5. Ion Aldica, băcan.
6. Alexandru Anca, librar.
7. Laurian Gherman.
8. Vasile Pașca, negustor de textile.
9. Emil Blaga, proprietarul gajului de automobile.
10. V. Iliescu, director la Munzie de pietate.
11. V. Fodor, droghist.
12. Ionel Comșa, direct. Banca centrală.

Din partea minorităților figurează:

1. Polony János, băcan.
2. Somogyi Miksa, băcan angrosist.
3. Keresztes István, angrosist de fierărie.
4. Sipos Jenő, angrosist de textile.
5. Szele Márton, băcan,
6. Rózsa Mor, droghist.
7. Ferenczy Béla, director de bancă.
8. Schwartz Jakab, transporturi cu automobile.
9. Gutfried Adolf, textile.
10. Farkas Ernő, negustor de piele.
11. Mayer Mihály, președ. precupeților.
12. Jelig Samu, negustor de lemne.

Pe lângă această listă de 24 candidați mai este încă una tot de 24 candidați din partea industriașilor cuprinzând tot 12 candidaturi din partea românilor și 12 din partea minorităților.

Din aceste două liste, după votare, primii 16 candidați din fiecare listă adică 32 dintre cei 48 câți sunt în total, vor fi aleși după numărul voturilor ca membrii interni ordinari, iar restul de 16 vor fi aleși ca membrii supleanți.

Acești 48 de aleși vor forma noul comitet al Camerei de industrie și de comerț din Cluj care își va alege din sânul lui președintele-general și președinții celor două secții (industrie și comerțul) care în acelaș timp vor fi și vicepreședenții Camerei.

In contra acestei liste propuse de aproape majoritatea comercianților și a industriașilor din Cluj, Banca Agrară cum era de altfel de așteptat, va opune, după cum suntem informați o a doua listă pe care până acuma nu și-a dat'o pe față. După câte s'a putut afla prin cercurile com. și financiare această listă ar cuprinde o serie cu totul alta de candidaturi decât acela de mai sus care cum se știe e aprobată de marea majoritate a comercianților și industriașilor clujeni.

Aceștia sunt hotărâți să facă cea mai îndârjită opoziție oricărei alte liste de candidaturi în afară de cea fixată de adunarea generală de Duminecă — listă care are cele mai sigure șanse de reușită. După aprecierile conducătorilor actuali ai comercianților și industriașilor din Cluj alegerile din anul acesta vor fi foarte liniștite de oarece listele propuse de adunarea de Duminecă sunt unanim aprobate de toate cercurile industriale și comerciale clujene. Se crede că la alegerile de Vineri vor lua parte cam 1500 de votanți din partea comercianților și cam 2000 din partea industriașilor majoritatea votanților o formează micii industriași și precupeții. P.

Răspunsul Franței la memoriul englez

Conferința dela Haga se va ocupa numai cu chestiuni economice

Paris. Ministrul externelor a trimis ambasadorului Britaniei răspunsul francez la memoriul Britaniei. Documentul a fost comunicat puterilor invitate la Haga cu escepția Rusiei. Guvernul francez ia act de declarația guvernului englez că conferința dela Haga, conform tezei franceze, va avea numai caracterul unei conferințe de experți lucrând ad referendum, și constată concordanța opiniei britanice și franceze privitoare la ignorarea de către conferință a memoriului financiar bolșevic. Mai arată că este o procedură supărătoare pentru delegații aliați ca să se întâlnească la 26 Iunie cu reprezentanții sovietici fără a se încerca în prealabil aplanarea divergențelor în legătură cu chestiunile tratate și a se pune de acord privitor la propunerile fundamentale în absența rușilor. Insistă asupra necesității de a obține dela Soviet restituirea bunurilor private ale supușilor streini. Franța e favorabilă înlesnirei plăților Rusiei, totuși nu admite de pe acum reducerea sumelor împrumutate în timpul războiului. Creditele de acordat Rusiei rămân subordonate garanțiilor oferite de Rusia. Franța nu voiește să impună Rusiei un plan de restaurare.

Nota insistă ca conferința dela Haga să se conformeze rezoluțiunilor dela Cannes. Franța dorește refacerea Rusiei și reintrarea ei în concertul european, însă planurile vagi de reconstrucție discutate la Genova deasemenea și atitudinea Rusiei, nu permit aprofundarea chestiunei. Restaurarea Rusiei e posibilă numai cu bună voința Sovietelor. Guvernul francez voiește să înlăture la Haga orice discuție politică, studiind numai mijloacele practice pentru regularea chestiunei datoriilor, proprietăților private și a creditelor.

Scăderea acțiunilor I. R. D. P

Un fapt care dovedește necunoașterea celor cari negociază la Bursă

Urcarea neașteptată a petroliferelor urmată apoi de aceia a acțiunilor bancare a provocat speculațiuni dezordonate și destul de dăunătoare. Dacă urcarea se baza pe oarecari perspective de productivitate întrucât precum și pe probabilitățile de export puternic care ar fi influențat în bine cererea devizelor de lei, perspective cari nu s'au îndepărtat încă, scăderea atât de bruscă nu se poate admite că ar fi cauzată numai de accidentul dela sonda Nr. 2. I. R. D. P.

Trebue să vedem în aceasta mai mult un proces de psihologie socială a timpurilor de acum Inainte de război acționarii n riscau să achiziționeze acțiuni de ale societăților pe cari le cunoșteau din auzite numai. P lângă aceasta nu studiau pre mult cota oficială și mai ale aveau preocupări ceva mai pre ductive pentru economia națională decât acele de astăzi.

După război s'a putut vede — lucru banal acum — doamni cari încheiau tranzacțiuni l bursa de efecte, cumpărând vânzând acțiuni de'a cele m diferite societăți.

Să fi studiat în cursul războiului tratate financiare și econo mice ?

Trebue să admitem deci că specula dezordonată, cauzată d necunoașterea adevăratelor s tuații au provocat aceea afluen de acțiuni petrolifere la burs din București având ca urmar o vertiginoasă scădere a acțiun lor.

Dar este oare acesta un pro ces social-economic fatal, sau rezultatul unei stări anormale Inclinăm a crede în ultima afir mație. Acelaș acționar naiv car a vândut astăzi — îndemnat d cutare agent din Lipscani — l un curs derizoriu, de teamă c insuccesul momentan dela sond Nr. 2. I. R. D. P, va prăbuși i dustria noastră petroliferă, v cumpăra mâine aceleași acțiu și îndemnat de acelaș agent l un curs mult mai ridicat, pentr că reparându-se sonda, industri română de petrol își va relu avântul.

E de sigur un fenomen soci care trebue să ne dea de gândi De cât să se închidă bursa momente critice e de prefera cred, să se reorganizeze pentr ca să albă în continuu un me sănătos. *St.*

Cetiți „Infrățirea“

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II, No. 539 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Sâmbătă 17 Iunie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: CENSURA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ..... 180 LEI
„ 6 LUNI ..... 90 „
„ 3 „ ..... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

PROFANARE

Când în sfârșit dreptatea așteptată de veacuri s'a abătut și asupra Ardealului, românii din toate unghiurile provinciei de dincoace de Carpați au pornit spre Alba Iulia ca să proclame unirea cu țara mamă. Era această Alba Iulia, un loc sacru, un loc pe care spada unui voevod de-o viteție fără seamăn îl predestinase unirei care avea să vie odată, — a tuturor românilor.

De s'ar fi întâmplat ca nu numai Ardealul să fi fost robit până la venirea acestei dreptăți, dar și celelalte provincii de dincolo de Carpați, Muntenia și Moldova și dacă pentru toate ar fi sunat trâmbița libertății în aceeași zi, din tote meleagurile pe unde se vorbește românește ar fi plecat oamenii tot spre această Alba-Iulia, ca spre o Meca a gândului de unire și de libertate românească.

E o impietate să se creadă că marea adunare dela Alba-Iulia, care a hotărât acum trei ani unirea cu țara mamă a fost o simplă „mare întrunire politică" așa cum se scrie prin ziare, convocată de un partid anume, prin manifestele și prin agenții electorali ai acestuia. Nu; e o lipsă de respect din partea partidului național față de patriotismul poporului ardelenesc față de simțimintele, de conștiința de român a acestuia când continuă să susțină că dacă n'ar fi fost un partid politic local sub conducerea unui comitet de zece sau de o sută de membrii miile de țărani ardeleni n'ar fi luat drumul Albei-Iulii, în ziua acea sfântă.

Că, după ce se va fi sfârșit ceremonia unirei și după ce țăranii cari au strigat cu vocile lor puternice, cele două cuvinte din imperativul cărora nimeni n'a îndrăznit să se abată: „fără condițiuni!" — după ce deci acești țărani s'au împrăștiat la casele lor prin munți și pe câmpie, — a rămas acolo un număr oarecare de surtucari orășeni, cari ca să împlinească cuvântul poporului s'a constituit în Consiliu dirigent, asta nu înseamnă că tocmai acest Consiliu a făcut unirea.

Și asta nu înseamnă că acest consiliu, după ce și-a îndeplinit mandatul să predea țărei mame darul Ardelenilor: pământul provinciei lor; asta nu înseamnă că acest Consiliu dedulcit la putere, are dreptul acum când s'a plictisit în opoziție să amenințe cu o nouă adunare a poporului român din Ardeal, care să revie asupra celor consfințite în Decembrie 1918 pentrucă domnul Vaida n'a mai fost de doi ani numit ministru.

Cine ar veni la această nouă Alba-Iulie a partidului național, nu a poporului român din Ardeal, căci între aceste două noțiuni e o covârșitoare deosebire? Ar veni firești toți secretarii fostului Consiliu dirigent, subsecretarii, secretarii acestora, procuratoii, furnizorii lor etc. etc. N'ar veni nici un țăran, afară de cele câteva zeci cari se aduc de circumstanță în astfel de împrejurări. Măreața adunare istorică din 1918 și-ar avea astfel patru ani mai târziu, caricatura ei politică. Dorim ca partidul național s'o facă; ne mirăm chiar de e întârzie; pentru a se vedea odată că acum patru ani nici unul din cei cari au aclamat întregirea românismului n'a socotit prin asta că îndeplinește numai un punct din programul de atunci al partidului național.

Dar în ultimul timp confundarea marilor acte istorice din trecutul ardelenesc, cu acțiunile partidului național a devenit un obicei în tabăra acestui partid.

Cunoaștem cu toții „noul" memorand cerut de d. Aurel Vlad, ca și când pe cel „vechi" l'ar fi făcut tot domnia sa sau amicii săi politici.

Dar de cuvântul acesta „memorand" se leagă în istoria Ardealului clipe atât de dureroase; se leagă amintirea atâtor voințe dârze și hotărâre la jertfă, că bagatelizarea lui, din pure pricini electorale, ne pare un atentat la frumusețea istoriei române.

Oare partidul național incapabil să-și făurească un prezent onorabil, ține cu orice chip să scoboare până în colțul banalității cotidiene, un trecut măreț, care nu aparține nimănui exclusiv ci mândriei noastre, a tuturor?

Credem că numele nostru de român ne îndreptățește să-i interzicem partidului național această profanare.

Iluziile „Indreptării"...

Din cifreie pe care d. Vintilă I. Brătianu le-a comunicat ziarului „Le Temps" pentru a dovedi progresele realizate de noi în direcția refacerii economice, ziarul „Indreptarea", organul partidului poporului, crede că poate smulge argumente pentru a dovedi opiniei noastre publice cât de bună și de rodnică a fost activitatea guvernului Averescu. Căci dacă tabloul de cifre prezentat de d. Vintilă Brătianu se referă la anii 1919 1921, el nu poate dovedi prosperitatea în acest timp a României fără să însemne totdeodată și recunoașterea din partea noastră că trecutul guvernu a lucrat bine și cu folos pentru refacerea economică a țării. Acesta este modul de argumentație al „Indreptării" care găsește astfel mijlocul să se răzbune de toate campaniile duse de partidul liberal împotriva guvernării averescane. Și este adevărat că mai toate cifrele date de ministrul nostru de finanțe se referă la epoca regimului averescan. Dar „Indreptarea" nu înțelege că elocvența acelor cifre o determină tocmai faptul că ele se referă la anii când la conducerea țării se găsia un guvern rău, — adică guvernul generalului Averescu.

Dacă în anii de cari vorbim am fi avut un guvern cărula să nu i se poată imputa nimic din greșelile și păcatele guvernului Averescu, atunci cifrele d-lui Vintilă Brătianu și-ar pierde toată semnificația pe care o au astăzi.

A fi făcut progrese sub o guvernare detestabilă, — iată cea mai puternică dovadă de puterea de refacere a României, și dovada aceasta o găsim tocmai în cifrele pe care ziarul „Indreptarea" încearcă să le tălmăcească în folosul guvernului Averescu.

D. Vintilă I. Brătianu, prin cifrele comunicate ziarului „Le Temps", a căutat să dovedească un singur lucru: că, în ciuda guvernărilor nefaste pe care le-am avut după 1919, România a izbutit totuși să realizeze progrese pe temeiul cărora putem cere streinătății mai multă încredere în forțele noastre economice. Dacă aflați sub un regim incapabil și imoral, am putut totuși, ca prin vitalitatea proprie a țării, să ne îndreptăm cât de puțin pe calea prosperității economice, ce minune însă am fi putut săvârși dacă la vitalitatea țării am fi știut să adăugăm și toate rezultatele une' bune și cinstite guvernări!

Refacerea după război a țării noastre este întocmai refacerea bunicuței care, călcată de mii de ori în picioare, se ridică totuși prin puterea pământului care o hrănește.

Și tocmai fiindcă țara aceasta s'a dovedit de o rezistență care întrece orice închipuire, avem datoria ca, cel puțin de astăzi înainte, la puterile ei de viață să adăugăm și puterea unei serioase și rodnice guvernări.

Eroii francezi căzuți pe frontul român

Eri s'a făcut la Giurgiu transportarea în mod solemn în Franța a 78 de eroi francezi căzuți pe frontul român. Au asistat numeroși ofițeri superiori, autoritățile locale, ministrul Franței și generalul Pétin precum și un mare public.

Consolidarea finanțelor țărei

— Misiunea d-lui Vintilă Brătianu la Paris — Increderea streinătății în capacitatea financiară a României — Nu s'a concesionat avuția țărei — Consolidarea bonurilor de tezaur

Călăuzit de ideia că refacerea țărei nu poate să vie de cât prin propriile noastre puteri și prin aplicarea unui program economic potrivit împrejurărilor de astăzi guvernul din prima zi a venirei lui la conducerea afacerilor publice, și-a îndreptat toată activitatea numai în vederea ajungerei acestui scop.

Calea ce trebuia de urmat era însă anevoioasă fiindcă starea mizerabilă din năuntru, făcea ca țara să fie lipsită în afară de orice credit moral și material. Ori, astăzi politica reconstructivă a unui stat, constă tocmai a te bizui înăuntru pe o stare prosperă, care să-ți îngăduie isbânda tuturor operațiunilor întreprinse pe piața streinătății.

Dacă țara noastră nu se bucură de prestigiu în fața celorlalte state și dacă scăderea valutei marca pe fie care zi un discredit financiar tot mai mare în fața streinătății, aceasta se datora incuriei și dezorientărei pricinuită în toate afacerile interne ale țărei de politica guvernelor de experiență. Toată grija conducătorilor de astăzi a trebuit să fie îndreptată la început numai în această direcție.

Politica guvernului din acest punct de vedere, se caracterizează în primul rând prin echilibrarea finanțelor bazate pe însemnate economii în budget și asigurarea veniturilor statului, iar în al doilea rând prin stabilirea unui regim economic, care să asigure punerea în valoare a bogățiilor naționale.

Rând pe rând în limita îngăduinței lor, aceste probleme și-au găsit deslegarea, datorită programului politic și economic, în temeiul cărui i s'a încredințat actualului guvern conducerea, țărei.

Roadele unei munci intensive de cinci luni de zile începem să le culegem. După ce conferința genoveză a restabilit prestigiul țărei peste granițe, vine acum rândul finanțelor să-și redobândească creditul lor pe piața streină.

D. Vintilă Brătianu ministrul de finanțe, reîntors de la Paris, ne asigură că streinătatea manifestă pretutindenea o încredere desăvârșită în solvabilitatea țărei noastre. Toată lumea își dă perfect seama că noua politică economică și financiară dă putința României de a se radica prin propriile ei mijloace, întrevăzându-i capacitatea ei de plată.

Datorită acestei noui situații de care finanțele noastre se bucură pe piața streină d. Vintilă Brătianu după propunerea făcută, a intrat în tratative cu un grup financiar, cu scopul de a consolida bonurile de tezaur ale statului român. Ministrul de finanțe n'a expus stadiul în care se află aceste tratative, din totalitatea amănuntelor însă ce ne dă, reesă lămurit că faptul consolidărei datoriei noastre externe se poate considera ca îndeplinit.

Dar, succesul cel mare al acestei operațiuni financiare, este că desăvârșirea ei nu e condiționată de vreo concesiune de petrol sau control financiar, deși presa opozițională din Ardeal, cât și anumite ziare din vechiul regat, în dorința de a crea atmosferă defavorabilă guvernului, s'au grăbit să răspândească versiunea tendențioasă că tratativele financiare de la Paris, sunt legate de concesiunea petrolului.

Opinia publică în judecata ei imparțială, va putea să judece acum cât de nedrepte au fost toate atacurile ce s'au adus actualilor conducători, a căror grijă nu a fost decât să asigure normalizarea și prepășirea vieței publice. In prezent, ea poate să-și dea perfect seama că toate măsurile luate, nu au avut în vedere decât scoaterea țărei din haosul în care se sbate de o bună bucată de vreme.

Dar guvernul nu se oprește aici, încurajat și mai mult de succesele obținute, el va continua să ducă opera de consolidare până la sfârșitul ei.

Demersul Micei Antante pe lângă guvernul bulgar

București. — Cu prilejul întâlnirei miniștrilor micei Antante la Belgrad s'a adus în discuție și atacul bandelor bulgare la granițele României, Sârbiei și Greciei, aducându-se cazuri concrete stabilite de anchetă. S'a hotărât să se facă un demers comun la Sofia cerându-se dela guvernul bulgar să zădărnicească ori ce acțiune a bandelor bulgare. Cu remiterea acestei note a fost însărcinată România. Se afirmă că acest demers al României s'a și produs.

Consiliu de miniștri

București. — Eri a avut loc un consiliu de miniștri sub președenția d-lui Ion Brătianu. S'a discutat în deosebi asupra exportului recoltei noui. Consiliul de miniștri a decis ca proectul comisiunei economice în această chestiune să fie remis comisiunei pentru agricultură.

Chestiunea convocărei unei sesiuni extraordinare a parlamentului se va discuta în viitorul consiliu de miniștri.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Mișcarea teatrală în Ardeal

— Turneul d-lui N. Borgovan —

Ni se anunță că d-l Nicu Borgovan, artist dramatic, absolvent al academiei dramatice florentine „Salvini", (Italia) de curând angajat la Teatrul Național din Cluj pentru stagiunea viitoare, în turneul pe care l'a făcut cu d-na Marianna Borgovan, artistă dramatică și cu un bun ansamblu artistic pretutindeni au fost primiți cu multă căldură, obținând prea frumoase succese morale în Blaj, Baia mare, Gherla, Dej, jucând piesele „Jean-Marie" de Theuriet, Ursul și Cererea în căsătorie de Cehor, un Rendez-Vous de Cluz-Cluzenin, Roșeața de Saburor.

La aceste reprezentații date cu prețuri reduse în scopul de propagandă culturală și artistică, au asistat în afară de publicul obișnuit, profesori, teologi, studenți și școlari.

Elev al celebrului profesor, maestrul florentin Luigi Rasi, d-l Nicu Borgovan ne aduce în Ardeal vib ația caldă a unui puternic temperament dramatic și finețea cerută pentru comedia de salon, genuri pe cari d-sa le joacă, marcându-le cu acea naturalețe caracteristică artiștilor italieni.

Doamna Marianna Borgovan e cunoscută prin frumoase aptitudini pentru dramă și comedia fină. In piesele jucate d-na Borgovan a plăcut mult publicului ardelean obținând aplauze la scena deschisă.

S'a deosebit d-l Theodor Vasilescu, artist de comedie, plin de humor și care promite mult pentru viitor.

Regizorul Ion Mihai-Putna depune o neobosită muncă pentru reușita deplină a micului și talentatului ansamblu artistic de sub conducerea d-lui Nicu Borgovan.

Ne bucurăm că domnul Nicu Borgovan, fiul profesoruiui V. Gr. Borgovan, unul din artiștii Ardealului nu ne va mai părăsi, contractând un angajament la Teatrul Național din Cluj.

In scurt timp d-l Borgovan va continua turneul mai departe, Brașov-Sibiu-Arad.

Cărți noui

— Adela Xenopol: Uragan, roman istoric 1913 — 1918 —

Evenimentele celor din urmă ani au fost descrise în toate chipurile de scriitorii noștri. Pagina definitivă, pagina aleasă, n'a fost însă dată până acum. Și nici dna Xenopol n'a fost norocoasă care să ne-o prezinte. Singură, într'o prefață care dealminteri ar fi putut lipsi, autoarea ne spune că n'a interesat-o atât stilul, cât viața ce a desfășurat în cuprinsul cărței sale. Ori cât de fidelă ar fi redarea vieței, nu întrânsa stă însă valoarea operei literare. Dar doamna Adela Xenopol n'a ținut cu ori ce preț să ne dea o operă desăvârșită. „Uraganul" n'are pretenția decât a unui document omenesc. Și din acest punct de vedere domnia-sa pare a fi reușit. Sbuciumul grelelor vremuri prin care am trecut cu toții, a fost observat cu un ochiu scrutător de abila scriitoare. Durerile omenești obișnuite sunt întrețesute cu dibăcie în durerea generală a poporului.

E mai mult o cronică a moravurilor epocei, romanul domniei-sale.

Este o bună pagină de istorie.

Elisabeta Sandor

Unul din cele mai însemnate evenimente artistice ale Clujului din ultimele săptămâni a fost apariția lustrei cântărețe din Budapesta pe scena operei maghiare. Născută dintr'o umilă familie a Clujului, cariera D-sale artistică s'a remarcat printr'o necontenită ascendență spre culmile perfecțiunei și ale gloriei; astăzi, cu drept cuvânt colegii domnieisale dela opera ungară se pot felicita de-a o putea avea din când în când printre ei, iar publicul să-i admire splendida voce de un puternic dramatism și de-o desăvârșită coloratură. Bărbierul din Sevila, Rigoletto, Mignon, Povestirile lui Hofman și în sfârșit ultimul spectacol din astăseară, Lakme, au în Elisabeta Sandor un ideal de interpretă, demnă de scenele cele mari ale lumei. In afară de aceasta, D-sa a găsit prilejul ca să împărtășească în mai mulți rânduri admirația sa cu publicul dela opera română, și să-și exprime impresia covârșitoare pe care i-au lăsat-o interpretările artiștilor noștri, impecabile din toate punctele de vedere. Toate aceste merite necontestate au hotărât pe artiștii români să exprime la reprezentația de astăzi, marei artiste, omagiul admirații lor profunde. Noi ne alăturăm la gestul spontan al operei române ce se îndreaptă nu numai spre o mare căutăreață dar și spre admiratoarea a tuturor manifestărilor de artă adevărată.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

ECOURI

Ziariștii și marile conferințe

Câți ziariști au fost la Genua? S'a spus că 800; bine înțeles că s'a exagerat, de oarce când Lloyd George l-a întrunit la un interview monstru, s'a pomenit de 450.

Pentru a găsi un tot atât de mare număr de ziariști întruniți laolaltă trebue să ne amintim de al doilea proces Dreyfus, la Rennes.

La acest proces erau de față vreo 400 ziariști din toate țările Europei și din America.

La Congresul din Berlin, în 1877 Bismark nu admisese decât 32 ziariști printre cari 5 francezi. Unul din aceștia, di Barrere, actual ambasador la Roma, trimitea zilnic două dări de seamă: una pentru „La République française", iar cealaltă pentru Gambetta personal, care răsplătí pe corespondentul său, făcându-l să intre în diplomație cu titlul de delegat la Conferința dunăreană, cu toate că fusese condamnat ca participant în Comună.

La congresul din Viena, în 1810, ziariștii erau foarte puțini la număr și delegatul francez Talleyrand se plângea de faptul acesta locțiitorului său la departamentul externelor.

Fostul continent antarctic

De mult timp unii savanți naturaliști sau geologi, susțineau că Australia și partea meridională a Americei de Sud ar fi făcut parte odinioară dintr'unul și același continent, întinzându-se dealungul cercului polar antarctic.

Un fapt bine cunoscut de geologi confirma această părere; era exist nția în Patagonia și în Australia a unei specii de broaște, aparținând aceleași familii. Este drept că alți savanți explicau faptul acesta printr'o simplă evoluție convergentă.

O descoperire recentă, însă, a unui zoolog drul Maynard M. Metcalf, a întărit în mod definitiv părerea partizanilor continentului antarctic.

Acest doctor a găsit la broaștele aparținând acestei familii „lepdo dactylidae" atât în Patagonia, cât și în Australia, un parazit din aceeaș specie. Ar fi foarte surprinzătoare în cazul acesta explicația existenței unei evoluții convergente.

Mai rațională și mai simplă este explicația care spune că batracienele în chestiune au emigrat la o anumită epocă din America în Australia dea lungul unui continent azi dispărut.

Putem vedea de aci că studiul unui simplu parazit poate duce la descoperirea une noui Americi de Sud.

Jean Bart membru al Academiei

Alegerea d-lui Eugeniu Botez ca membru corespondent al Academiei române n'a fost împiedecată de pseudonimul său, care este numele unui vestit corsar de pe vremuri.

Autorul nuvelelor cu subiecte marine sau dunărene și-a primit astfel răsplata pentru meritele sale literare, care l-au pus în fruntea scriitorilor noștri, ce s'au potrivit cu el în alegerea subiectelor.

Observator bun al omului și mai cu seamă al naturei înconjurătoare, al aspectelor marine, al peisagiului exotic, Jean Bart a fost cotat totdeauna pentru scriitorii noștri de seamă.

Călătoriile și probabil ocupațiunile nu l'au lăsat să ne dea mai mult de două volume și Academia nu l'a numit decât membru corespondent al ei; fără îndoială însă când bătrâna instituție îl va fixa printre membrii ei activi, va putea să-l reție mai mult timp pe acest marinar pribeag în fața biroului de lucru.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

EDUCAȚIA națională prin armată

de Gustane Le Bon

Toți șefii de state vorbesc în discursurile lor despre dezarmare dar în acelaș timp ei măresc budgetele de război, dându-și perfect seama că șansele unei păci durabile se bizuie numai pe forța armatelor. Astăzi mai mult ca în trecut, pentru ca să te păstrezi, trebuie să rămâi puternic.

Este evident, armamentele sunt dezastruoase, fiindcă ele obligă po poarele aproape minate să sărăcească și mai mult, deși exemplul Germaniei le-a arătat cât costă în zilele noastre o greșală.

Cu toate acestea se pune întrebarea: o armată dacă este atât de costisitoare, n'ar putea ea oare să fie utilizată în alte scopuri decât acelea ale războiului? Și, foarte ușor am putea răspunde că într'adevăr, în afară de scopuri războinice, educația militară ar putea să ne aducă însemnate servicii.

Se spunea înainte de război că succesul economic al Germaniei se datorește superiorității învățământului ei technic. Ne aducem aminte de declarațiunile celebrului chimist Ostwald care atribuia supremația industrială a germanilor educației lor.

Această superioritate technică rezultă mai puțin din calitățile intelectuale dobândite în Universitate. Ordinea, disciplina, punctualitate, solidaritatea, sentimentul datoriei etc. nu se învață în nici o Universitate. Ministrul Helferich a avut o părere foarte dreaptă despre cauzele superiorității compatrioților săi, când a spus că ea se datorește trecerei forțate a tuturor tinerilor germani prin cazarme, unde ei câștigă calitățile caracterului indispensabile noue evoluții industriale a lumei.

Datorită acestor calități Japonia, un stat mic și nebăgat în seamă acum o jumătate de secol, astăzi a devenit o putere de primul ordin temută de America și căreia cele mai mari imperii îi solicită alianța.

Este de prisos să spunem că America, odinioară fără armată, a atins totuși o mare prosperitate industrială. Calitățile americanilor de ordine, de solidaritate, de punctualitate și de disciplină, ca și ace lea ale englezilor, se datoresc sporturilor unde disciplina este tot așa de riguroasă întocmai ca la cazarmă.

Dar cum poate regimul militar să determine formarea unor asemenea calități? Aici, ne găsim din nou în fața marei probleme a moralei. Un individ nu respectă morala, nici de frica pedepsei, nici de speranța recompensei. Acest respect revine în mod inconștient ca o deprindere. Omul se supune atunci unor regule de conduită fără să le discute. Morala pură rațională a profesorilor, în care fiecare act înseamnă o deliberare intelectuală, va forma o săracă morală.

Cum se poate crea această morală inconștientă, singura călăuză sigură a purtării? Numai o singură metodă permite să obții acest rezultat: să repeți mult timp actul care trebuie să devie deprindere. Acest act de multe ori fiind o silă, elevul nu poate să fie îndemnat ca să-l practice decât prin constrângere, adică sub influența unei disiplini rigide.

Dar o asemenea disciplină e aproape imposibilă în familie sau în școală. Pentru aceasta atâția oameni n'au altă morală decât aceia a grupului social căruia aparțin, în afară bine înțeles de frica destul de slăbită astăzi a jandarmului.

Greu de dobândit în școală sau în familie, această disciplină rigidă, dar necesară, se obține lesne în armată, care posedă mijloace de constrângere imposibile de înlăturat. De altfel disciplina nu este penibilă decât la început, căci disciplinei externe impuse, i se substituie de îndată disciplina internă, adică deprinderea.

Cititorul va întrevedea acum utilitatea regimului militar în ceia ce privește formarea caracterului și a moralei. Ofițerul trebuie să devie adevăratul educator al tineretului, chemat să treacă prin cazărmi.

Fără îndoială că șeful va putea să desvolte unei trupe calități morale foarte multe: abnegație, devotament, dezinteres, sacrificiul vieței etc. Această moralitate nu survine însă sub influența șefului decât atunci când moralitatea individuală transformată în obicei este durabilă. Singure numai contagiunea mintală și slăbiciunea legilor pot să o sdruncine.

Când caracterul este educat ca și inteligența, omul posedă un capital mintal superior tuturor capitalurilor materiale. Germanii posedă un capital mintal, care le va permite să repare repede pierderile lor.

Toate popoarele moderne și mai ales latinii, au nevoie de o educație morală, care să le permită dobândirea unui capital mintal solid. Și, singură numai armata poate să conducă la asemenea rezultate.

Nu se exagerează de loc când se spune că viitorul Franței va depinde de educația morală primită de noua generație.

Ce sunt ziarele maghiare ardelene

O lămurire pentru publicul român care le citeşte

Continuăm cu „Ujság" şi „5 orai Ujság" lămuririle pe care ne-am propus în numărul nostru de ieri să le servim acelora dintre cititorii români, care uitând de existenţa presei româneşti, se complace în citirea presei ungureşti, de altfel atât de părtinită de alţii, de ai lor, încât poate consideră un lux acest sprijin din partea românilor.

„UJSAG"

E ziar de dimineaţa, redactat, spre deosebire de celelalte ziare maghiare, de ziarişti de origine maghiară. In ce priveşte politica pe care o face, e mult mai cinstit decât „Ellenzék" de care ne-am ocupat eri, totuşi de cele mai multe ori lasă foarte mult de dorit. Faţă de Ungaria e obiectiv. Deşi ziar eminamente maghiar, critică fără părtinire oficialitatea maghiară. Acelaş tact, puţin modificat însă, îl are şi faţă de uniunea maghiară, faţă de conservatorii ungurofili. Totuşi, deşi democrat declarat, nu se dă la o parte de foarte multe ori dela punerea în aplicare a principiilor de care se conduce uniunea maghiară. Astfel oricât de sus şi-ar purta firma democraţiei magnatofobe, sprijineşte acţiunile magnateşti, printre altele, am văzut-o alaltăieri, acea iniţiativă magnatească de a se terfeli pe toate căile justiţia română şi a cere judecarea certurilor ungurilor de către juriul de arbitrii unguri, ignorându-se astfel justiţia ţării.

Faţă de România e întotdeauna opoziţionist feroce. Critică tot ce se petrece aici.

Aceasta'i e, în liniamente generale, politica. In afară însă de conduita politică, care nu poate da loc să încânte pe cititorul român „Ujság" mai excelează în ceva. Vom vedea aceasta din analiza ce o facem aci numărului său datat din 14 crt.

Articolul de fond e o critică goală la adresa tuturor consfătuirilor, congreselor, conferinţelor din lumea întreagă, dela război încoace. Deducţii nu are. E cu desăvârşire vested. Cititorul nu e luminat cu un singur fragment de scânteiere a gândirii. Sunt simple constatări, dar constatări exagerate. Confratele maghiar nu găseşte nici un dram de succes în nici una din câte conferinţe şi congrese au fost, fie ele politice, economice etc. E cu adevărat ridicol. Dar are, ca încheere o splendidă sclipire. N'au izbutit conferinţele de pace, adunările, etc., din cauza greşelilor guvernului! Din cauza guvernului român va să zică, nu s'a putut reface de pildă... Franţa!

Urmează două coloane de telegrame, apoi un interview cu delegaţii la Bucureşti ai marilor fabricanţi unguri din Ardeal. Interviewul acesta, care se putea da în stil telegrafic, ni-l dă pe trei coloane. Urmează iar telegrame şi un reportaj politic fantezist. Apoi (pag. 3) mai bine de o coloană dedicată unui fapt poliţienesc fără de nici o însemnătate. Apoi nişte reflecţii asupra poeziei unui repatriat în Ungaria (două coloane). Urmează o coloană de ştiri mărunte, la fel întreagă pagina a patra şi a cincea. Restul reclame.

In schimb lungi, lungi reportaje poliţieneşti, înflorite, povestite literar şi tipărite cu cea mai mare literă din tipografie. Tot ce poate găsi un român aici sunt sinuciderile de servitoare, de artiste de varieteu; certurile cetăţenilor la justiţie etc. Toate acestea sunt lucruri, pe care oamenii serioşi n'au de ce să le citească. Le rumegă numai cei lipsiţi cu totul de cultură şi de spirit critic.

„5 ORAI UJSAG"

E gazetă revolver, dar aproape literar scrisă. Ar ajunge să spunem atâta. Dar, ca să nu fim judecaţi că dăm verdicte fără probe, lăsăm să urmeze acestea. Apare în patru pagini numai, şi acestea mici. Are un articol de fond, care sufere de aceeaşi anemie de idei ca şi articolele prime ale lui „Ujság" şi „Ellenzék". Urmează două coloane de telegrame. Apoi încep reportajele poliţieneşti, judecătoreşti, sinuciderile de femei certuri familiare, bătăi în crâşme etc. Tot ce se poate rumega din acest ziar care nu face decât să exploateze cel mai neînsemnat scandal sau furt, este coloana întâia din pagina a treia: cursivele, în care ţi se dă câte o mică schiţă literară, o istorioară, drăguţ scrisă, — dar aceasta nu mai des ca odată, cel mult de două ori pe săptămână. In celelalte zile nu se dă cititorului nici această ridicare din mijlocul ştirilor banale speculate şi exploatate pentru a înşela buna credinţă a cititorului.

Nu putem însă trece la analiza ultimului număr, pe care ne-am propus-o, înainte de a stărui încă asupra unui lucru, asupra provocărilor prea puţin oneste ale ziarului acestuia. Ca să dăm un exemplu tipic, ne oprim la un fapt relatat de „5 orai Ujság" acum o jumătate de an. Fără să ne spună cine e persoana în chestie, ziarul acesta ne-a povestit, cum, în 1918, un român ardelean, actualmente clujan cu mare trecere pe la ministerele din Bucureşti (pe atunci era la putere guvernul Averescu), avocat din cale afară de abil, persoană în deobşte cunoscută, s'a prezintat la preşedintele republicei maghiare Karolyi şi i-a predat Ardealul românesc, garantându-i-l în cazul când îl va da pentru acest Ardeal cele 450 vagoane cu cartofi depozitate în diferitele ora şe de aici. Persoana în chestie a primit pentru români blidul de linte: cele 450 vagoane de cartofi, pe care însă nu le-a mai distribuit nimănui, ci şi-a făcut din ele capitalul în numele căruia vorbeşte azi. Să se însemne bine: persoana în chestiune a fost descrisă cu toate semnalmentele, încât a doua zi oricine o putea arăta cu degetul. De ce consideremte a fost împins ziarul a doua zi, nu ştiu, destul că în numărul viitor ni s'a dat o îndoelnică afirmaţie, că nu e vorba de avocatul Millea. Din acest caz se pot trage concluzii edificatoare.

Trecem acum la dovada ultimă despre insuficienţa acestui ziar pentru nevoile unui creer modern. Avem înainte numărul cu data din 14 crt. Un articol de fond despre Irlanda, a cărui singură concluzie este aceea, că cine vrea să lupte, să lupte dârz. Urmează, pe două coloane, informaţii poliţieneşti în legătură cu amnestia, apoi o informaţie lungă despre venirea d-lor Lupu şi Mihalache la Cluj.

Pe pag. 2-a: impozit forţat la căile ferate, un pseudo-maior pun gaş de buzunare; unul care vrea cu orice preţ să fie preşedinte al camerei de comerţ, o sinucisă, una care s'a mâncat singură, rechiziţii; (pe pagina a treia:) ştiri poliţieneşti: asasinii baronului Capri, târgul de mostre budapestan, un copil aruncat din tren, accident de automobil, furt pedepsit, „unde a dispărut zăpada de astă iarnă?" socru omorât şi aşa mai departe. Titlurile de mai sus ajung, ca să facă de prisos orice comentarii.

(In numărul de mâine „Kelet Ujság" şi „Uj Kelet".)

Incă un succes

Imediat după plecarea d-lui Vintilă Brătianu la Paris şi Londra în vederea tratativelor ce urmau a se face între ministrul nostru de finanţe şi un grup financiar extern ce se oferia să facă operaţiunea consolidării bonurilor noastre de tezaur din străinătate, o parte din presa noastră a lansat tot felul de ştiri unele interesate, altele pur şi simplu răutăcioase, toate însă pe cât de inexacte pe atât de dăunătoare creditului nostru în străinătate.

S'a vorbit în special de încheierea unui împrumut extern, şi de concesionarea terenurilor petrolifere.

Acum d. Vintilă Brătianu s'a întors în ţară, Activitatea delegatului nostru la Conferinţa dela Genova a fost de natură a ne reface creditul sdruncinat în străinătate de politica financiară desechilibrată a guvernelor anterioare. Situaţia ministrului nostru de finanţe era astfel cu mult uşurată. D-sa se întoarce din străinătate cu o victorie strălucită. Bonurile de tezaur au fost consolidate fără nicio concesiune de petrol, fără niciun împrumut extern şi fără să ni se impună vre-un control financiar.

Politica chibzuită a guvernului, atât în opera de refacere internă, cât şi în relaţiunile cu străinătatea, capătă astfel confirmarea valabilităţii sale incontestabile, în ciuda tuturor lamentaţiilor neserioase ale opoziţiei, neputincioasă faţă de nevoile reale ale ţării.

Cronica politică

O nouă tovărăşie politică pare că se tratează între partidul naţional şi partidul ţărănist. Câţiva membri conducători ai partidului ţărănist se află în Cluj şi „vor lua contact cu conducerea partidului naţional", după cum ne anunţă „Patria".

Mica supărare provocată de alegerile parţiale între cele două partide pare a fi uitată. Mai mult, partidul naţional fascinat de rezultatele congresului partidului ţărănist bulgar, a renunţat la politica sa de până acum. Principiul luptei de clasă, ce stă la baza partidului ţărănist, nu-l mai sperie pe dl Maniu ca acum câteva zile când s'a produs ruptura.

O nouă tovărăşie se pune astfel la cale ca şi când nimic nu s'ar fi întâmplat. Partidul naţional a fost silit la aceasta de faptul că apropierea de dl Iorga pe care o cauta după ruptura cu ţărăniştii nu s'a putut face. Dl Iorga nu înţelege să se despartă de takişti şi nici nu aprobă ridicola pretenţie a dizolvării parlamentului de abea ales.

In vederea acestui eveniment partidul naţional s'a crezut dator să înscneze un simulacru de activitate politică cu care să unge ochii delegaţiei ţărăniste venită să trateze la Cluj viitoarea alianţă Comunicatul lansat eri de către „Delegaţia Comitetului executiv". a fost anume ticluit în vederea acestui lucru şi poate, cu nădejdea că ţărăniştii puşi în faţa unor hotărâri devenite publice, vor fi siliţi să se înfeodeze politicei dlui Maniu, fără a ridica pretenţiuni contradictorii ei.

In acelaş timp acelaş comunicat încearcă să ascundă penibila situaţiune în care se află organizaţiunea politică a partidului naţional. Indiscreţiunile făcute de dl Vaida relativ la Congresul de la Alba-Iulia, în atâtea rânduri amânat, a silit partidul naţional să hotărască o nouă dată foarte nehotărâtă pentru ţinerea fabulosului congres. Blufful suferit în alegerile parţiale l-a îndemnat să înregistreze aceleaşi inexactităţi şi calomnii la adresa guvernului şi alegătorilor cari nu i-au votat candidaţii; iar politica de nesănătos regionalism să amâne la calendele greceşti ţinerea adunării Comitetului executiv.

Dacă vom avea sau nu o nouă alianţă politică între cele două partide puţin interesează. Fapt cert e că partidul naţional a intrat în derută

Demagogia ţărănistă la lucru

Congresul ţărănist dela Cernăuţi atacă Dinastia, instituţiile de stat, intelectualitatea — inexactităţile şi ignoranţa în ocuiesc lipsa de concepţie politică a conducătorilor ţărănişti. Unde poate duce o glumă proastă a unui prim ministru bulgar

La Cernăuţi s'a ţinut acum câteva zile un congres al partidului ţărănist care s'a hotărît a-şi întinde organizaţiile sale politice şi în Bucovina. După cum era de aşteptat congresul de la Cernăuţi a dat prilej în destul cunoscuţilor exploatatori ai naivităţii ţăranilor, d-nii Mihalache, Lupu, Bujor, Borcea la care s'a afiliat bucovineanul Bodnărescu, să arunce sământa urei şi neîncrederii asupra instituţiunilor noastre, asupra M. S. Regelui şi partidelor cu trecut istoric asupra intelectualităţii româneşti netărăniste, asupra studenţiunei universitare (în discursul d-rului Lupu).

Robi ai ideilor înaintate pe care nu le înţeleg, unii, şarlatani cari urmăresc scopuri personale din exploatarea credulităţii populare, alţii, conducătorii partidului ţărănist compromişi în vechiul regat unde au fost demascaţi de însăşi lipsa de temeinicie a acţiunei lor, s'au năpustit asupra Bucovinei ca hienele.

Acţiunea revoluţionară a ţăraniştilor bulgari li-a înfierbântat imaginaţia bolnavă, inteligenţa sterilă, şi i-a îndemnat la o pastisare a ei.

„Toate legile făcute de boieri sînt făcute în folosul lor" exclamă cu inconştienţă un orator, care nu are nimic comun cu ţăranul pe care mâine îl va impila, presupunând că ajunge la putere, mai rău decât vrea să insinueze astăzi la adresa conducătorilor.

Cunoscutul învăţător demagog, care totuşi nu mai e învăţător decând face politică, merge mai departe. D-sa râvneşte la gloria unui Stambulinski al României. Reproducem din cuvântarea sa un pasaj care este un atac direct la adresa Regelui adus de acest fest, dintr'o greşeală de neiertat, consilier al tronului.

Admitem monarchia, dar nu o monarchie care să fie instrumentul partidelor oligarhice, ci care să stea mai presus de luptele politice, să nu se amestece în alegeri, să lase liberă expresia voinţei naţionale, să nu facă guverne personale, ci guverne exprimate de voinţa naţiunei".

Vezi bine!... D-l Mihalache admite Regalitatea dar fără prerogative, iar dinastia numai dacă îi garantează perpetua prezenţă la cârma ţării. Desigur că fostul învăţător de la Topoloveni se va alege prim ministru în cel dintâi congres general al partidului ţărănist, în ciuda tuturor nereuşitelor de la alegerile constituţionale de până acum.

Astfel demagogia ţărănistă se revarsă abundent din totalitatea vorbirilor de la Cernăuţi. Se vorbeşte de robia boierilor care nu există, după cum n'a existat; de reforma agrară pe care d-l Mihalache ar vrea-o altfel fără să ştie cum, dar numai cea făcută de alţii să nu se facă cu riscul chiar de a rămâne ţărănimea tot fără pământ; regulează politica economică aşa fel încât ţărănimea să nu cadă în robia capitalistă fără să se gândească la faptul că împroprietărirea exclude concepţia capitalistă socialistă, care se sbate nerumegată în mintea turbure a d-lui Mihalache; pretinde autonomia satelor, comunelor, şi chiar (O! Caragiale!) a provinciilor, fără să ştie că face o confuzie între descentralizarea administrativă şi autonomia politică, pentru consideraţiuni simpliste ca acestea:

Până acum, bugetul Statului supt dela sate şi oraşe, se vărsa pentru cai ce stăpâneau".

Statul, în mintea negurată de gânduri revoluţionare a demagogului ţărănist, „suge" veniturile. D-sa nu cunoaşte şi nici nu vrea să-şi obosească inteligenţa pentru a studia mecanismul funcţiunii fondurilor, venituri şi cheltueli. D-sa se mulţumeşte să creadă că bugetul „supt" serveşte la cine ştie ce cheltueli tăinuite şi ademenitoare.

Dacă d-sa şi-a lăsat şcoala din Topoloveni pustie pentru a face politică, desigur că numai râvna spre a se înfrupta din bugetul „supt" l'au adus în politică.

Aceeaşi mentalitate o găsim şi la d-rul Lupu care strigă în mijlocul poporului cuminte că toţi conducătorii cari nu-s ţărănişti sînt hoţi.

Cu astfel de gânduri şi cu aşa apetituri, ţărăniştii au pretenţia să conducă excluziv trebile ţării. De bună seamă însă, nu putem lua demagogia ţărănistă în serios după cum nici ţărănimea căreia i se adresează pentru a o înşela nu o ia. Ţara are nevoie de oameni muncitori şi cinstiţi în faptă ca şi în gând. Sabia demagogiei ţărăniste are două tăişuri. Neîncrederea cu care vor ei să facă zid dispărşitor între ţară şi partidele de ordine se va întoarce asupra lor înşişi. Rezerva ţăranilor faţă de vorbăria ţărănistă ar fi destul; lipsa faptelor care să le dea dreptul a vorbi în numele muncei la va fi fatală. Ţăraniştii îşi sapă singuri prăpastia dintr'o ei şi maasele ţărăneşti.

A. R. Gus.

Informaţii

Ieri, la 15 Iunie ora 5 p. m. se va deschide expoziţii de gravuri a Societăţii „Prietinii Artei".

Expoziţia va avea loc în sala Bibliotecii Universităţii în fiecare zi dela 9—12 şi 4—7.

Intrarea e liberă.

Expoziţia se va închide în ziua de 22 Iunie.

•

In curând va apare indicatorul Ministerului de industrie şi comerţ care va conţine enumerarea tuturor fabricilor şi industriilor din România-Mare repartizate în două serii şi anume:

1. Repartizarea fabricilor şi industriile pe categorii; şi
2. Repartizarea fabricilor şi industriilor după produse.

•

Convenire de 20 de ani. Toţi aceia cari au absolvit şcoala normală din Blaj în anul 1902, sunt rugaţi călduros să ia parte la convenirea de douăzeci de ani care se va ţine la Blaj în zilele de 24 şi 25 iunie stil nou. *Petre Olariu* înv. în Orlat, *Traian Şuteu* înv.-director în Sâmbăta de jos, *Simion Solomon* înv. în Orlat.

•

De câteva zile au sosit în localitate elevii liceului militar din Craiova sub conducerea dlor profesori V. Mihăilescu şi M. Demetrescu cari sunt în excursiune prin Ardeal.

•

Mai mulţi studenţi ai Universităţii locale vor întreprinde o excursiune la târgul de fete de pe muntele Găina.

•

Individul Cerey János şi tovarăşul său cari au fost arestaţi de poliţia locală ca autori ai atentatului politic de acum o lună de zile dela Budapesta au evadat din arestu administrativ local. Ei trebuiau să fie expulzaţi zilele acestea în Ungaria.

•

In vederea recoltei de cereale care urmează să se exporteze prin porturile dunărene, direcţiunea generală a CFR a dispus accelerarea refacerei portului Brăila, dând ordin pentru instalarea de lămpi electrice precum şi refacerea liniei duble între staţiile Brăila-port şi Brăila-oraş.

•

Căutăm

imediat Corespondenţi pentru ziar în toate oraşele din Ardeal Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorar.

•

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Veneriče Consultă între orele 8—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 489

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

Cu începere de azi şi până la 15 Septemvrie Curtea de Apel din localitate va lua vacanţa.

•

Chestiunea evacuării funcţionarilor Statului fiind interpretată în diferite moduri de organele judecătoreşti, Directoratul justiţiei a specificat că şi funcţionarii Statului pot fi evacuaţi în cazul când nu plătesc chiria sau când aduc pagube imobilelor.

•

Ministerul de finanţe a hotărât ca pe viitor brevetele de beuturi spirtoase pentru comunele rurale să fie eliberate de către administraţiile financiare.

In acest scop face cunoscut celor interesaţi să nu mai solicite Ministerului asemenea brevete ci să se adreseze administraţiilor sau perceptiilor financiare respective.

•

Toate trenurile-navetă au fost oprite pe timp de 8 zile.

•

Ministerul finanţelor a dat un ordin circular tuturor administraţiilor financiare, prin care le invită să perceapă de urgenţă dela contribuabili toate dările către Stat pentrucă astfel Statul să poată veni în ajutorul funcţionarilor publici a căror situaţie critică e în deajuns cunoscută.

Pe de altă parte roagă pe funcţionari să lucreze cu acelaşi râvnă şi să facă sacrificii până la îmbunătăţirea soartei lor.

•

Spirtul sărat salvator
Borolin
e cel mai bun leac de casă

•

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

Irma Adam artistă de sculptură şi Valter Widmann pictor la Opera Română aranjează în Cluj, sala de expoziţie a prefecturei judeţului Expoziţie de statui şi picturi de la 15 Iunie până la 2 Iulie 1922.

Expoziţia va fi deschisă zilnic, adică şi Dumineca precum şi în zile de sărbători a. m. ora 10—1, iar d. m. ora 4—7.

•

Pentru Autorităţi, Bănci şi alte Instituţii cari doresc a-şi procura Colecţia Gazetei Oficiale din anii 1918—1922 adică dela apariţie şi până la ultimul număr. Se găseşte de vânzare la Agenţia de Publicitate „SOARELE", Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent având numai câteva colecţii.

Stiri din Sighet

Şezătoarea Reun. fem. române — Sfârşit de an şcolar

Duminică seara — 11 l. c. — a avut loc în teatrul de vară al oraşului o şezătoare culturală dată de societatea „Reuniunea femeilor române maramureşene" cu concursul profesorilor de la şcoala normală şi a profesoarelor de la liceul de fete.

S'a jucat „Piatra din casă" comedie într'un act de V. Alexandri şi „Horţă Răzăşul" de acelaşi autor.

Interpreţii şi-au dat toată osteneala pentru buna reuşită şi nu ei sunt de vină dacă cu unii, natura a fost ingrată în distribuirea talentelor buna voinţă şi munca au înlocuit cu destul succes lipsurile.

Trilogia — melodramă cu accompaniament de orbestră, de A. Pánu — a plăcut mult şişi-a asigurat succesul prin înscenare şi graţie vocei Doamnei Giurca, profesoară de muzică la liceul de fete.

Producţiuni culturale de felul acesteia, ar trebui să se repete cât mai des şi peste tot, dar mai ales într'un oraş ca Sighetul.

Publicul românesc ar trebui să dee un cât mai larg sprijin tuturor manifestarilor culturale, iar diferitele societăţi cari dau serbări cu scopuri ca cele de mari sus, ar trebui să hotărască preturi de intrare ceva mai modeste.

Mercuri 7 Iunie l. c. la şcoala normală din ocalitate, au fost declaraţi absolvenţi cu diplomă de învăţători opt normalişti ai clasei ultime.

Sunt primii învăţători români eşiţi dintr'o şcoală românească în Maramureş.

Acest modest început este o chezăşie pentru viitorul şcoalei româneşti chemată să fie focarul cimentarii pentru veşnicie, a unităţii noastre naţionale.

După terminarea tuturor formalităţilor şcolare, a avut loc în sala festivă o adunare a tuturor şcoalelor secundare şi numeros public.

Dl Profesor Marin Stefănescu, dela Universitatea din Cluj, a făcut apologia chemării poporului român.

Industria zaharului în Ceho-slovacia

Din raportul citit în adunarea generală a Asociaţiei fabricanţilor de zahăr din Ceho-Slovacia, reese că cu toată situaţia extrem de favorabilă până acum, perspectivele din anul acesta sunt foarte proaste.

In primul rând aceasta se datoreşte abţinerei cultivatorilor de sfecle De unde în 1913 suprafeţele, din limitele actualului stat cehoslovac, însămânţate cu sfeclă, au fost de 295.080 hectare; în anul 1921 nu s'au însemânţat de cât 168.000 de hectare.

Mai contribue apoi şi greşelile politicei vamale a statului, care este lipsită de supleţa necesară condiţiunilor schimbătoare ale pieţei mondiale.

Congresul voluntarilor din răsboi

Pentru a putea lua informaţiuni sigure privitoare la diferitele categorii de voluntari, pe de altă parte pentru a putea studia Uniunile cehoslovacă şi jugoslavă, ca iniţiative ale Statului, în fine cerută fiind şi din partea unor voluntari din provincie, şedinţa plenară de Duminecă a hotărât amânarea Congresului pe 28 August.

Spre desluşire se aduce la cunoştinţă:

1. Înţelegem prin numirea de voluntari pe toţi aceia cari au făcut parte de bunăvoie din un Corp de voluntari ori din armata română sau una aliată, până la desfiinţarea acelor corpuri, pe de altă parte până la dispariţia fronturilor adică până la revoluţie.

   Nu fac deci parte dintre voluntari:

   a) Legiunile formate cu scop de repatriere, chiar dacă au fost echipate şi înarmate.
   b) Unităţile militare formate în decursul revoluţiei (gărzi naţ.)

2. Punctul 1 l'am dat ca o părere a Comitetului de iniţiativă fără a voi să anticipăm, hotărârea Congresului în ce priveşte sfera organizaţiei. Prin urmare vom lua legături cu ori cine le'ar dori, le rugăm chiar să ni se trimită păreri din partea oricui pentru a nu ne socoti sau jigni pe nimeni.
3. Convocarea la Congres se adresează deopotrivă ofiţerilor şi trupei.

Pentru a putea adânci cât mai mult ideea organizării noastre rugăm cu stăruinţă pe toţi voluntarii să ne trimită, în scris, părerile lor, motivate, în ce priveşte rostul, scopul, mijloacele, precum şi membrii Uniunii noastre pe adresa: Biroul de informaţiuni pentru Congresul voluntarilor Prefectură, Cluj.

Proteste neîntemeiate

Ungurii din Ardeal au astăzi mai multe şcoli decât sub regimul maghiar — O statistică elocventă

Ni-s'a arătat mai zilele trecute o statistică oficială a resortului instrucţiei din Ardeal relativ la şcolile, care funcţionează actualmente aici şi la elevii lor, fără deosebire de confesiune, naţionalitate şi rasă. Constatările sunt cum nu se poate mai surprinzătoare. In timp ce concetăţenii, unguri ne acuză în fiecare moment, că nu-i lăsăm să trăească, vedem că de când sunt sub stăpânirea românească, au mai multe şcoli primare de cât sub unguri, au licee mai multe decât aveau toate minorităţile din toată Ungaria şi că dela unirea Ardealului cu România numărul elevilor unguri s'a dublat aproape.

Toate aceste fapte sunt izbitoare la ochi, pentrucă să nu avem curajul de a spune franc cu ce drept ne mai acuză pe chestiunea şcolară, când instrucţia lor a progresat numai de când e sub stăpânirea acestei stări?

Dar nu e aceasta singura întrebare, pe care trebue să şi-o pună un român care cunoaşte condiţiunile în care trăesc aici ungurii. Ne întrebăm pe noi numai, fiindcă răspunsul din partea ungurilor nu are să vină: Cu ce se susţin toate aceste şcoli ungureşti care reclamă anual cel puţin o sută de milioane de lei, când averile bisericeşti sunt atacate de expropriere, când nici colecte nu se fac, nici daruri din partea magnaţilor nu se dau, nici numărul elevilor nu se micşorează ci dimpotrivă devine îndoit şi când ştim, că mii de inşi dintre unguri au refuzat slujba românească şi fiindcă au rămas fără leafă, fără putinţa traiului cel puţin, n'ar putea, oricât am căuta să ne închipuim, să-şi susţin aceste şcoli, din care comisarul guvernului român e dat afară şi în care, la ora de istorie, peste Mihai Viteazu, Ştefan cel Mare etc. se trece cu obiecţia că au fost nişte oameni de nimic?

E bine, ca din când în când să ne gândim, şi la lucruri de acestea. Auzim zilnic proteste peste proteste ridicate de unguri şi ce e mai mult trimise la areopagurile străine. In momentul când li-se va fi atras atenţia, să fim siguri că li-ar veni mintea. Şi este absolut necesar, căci prea ne-am obişnuit, dedaţi cu supuşenia din trecut, să nu ne dăm seama, de unde începe să devie o pretenţie neobrăzată.

Bilete pentru băi

La 1 Iulie a. c. se vor pune în vânzare la casele de bilete din cele mai principale Comune urbane din ţară bilete de băi pentru principalele staţiuni balneare din întreaga România Mare.

Aceste bilete sunt calculate cu o reducere de 50 la sută din taxele tarifare pentru ducere şi întoarcere adică dacă un bilet de călătorie dela o staţie ar costa 100 lei la ducere, se va plăti pentru staţiunile balneare biletul 150 lei valabil şi la înapoiere.

Aceste bilete sunt valabile până la 1 Octombrie.

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraţilor SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Joi, 15 Iunie 1922.

Intre ziarele franceze şi cele engleze s'a încins o vie polemică în jurul conferinţei de la Haga. Presa din Paris orientându-se după svederile guvernului francez, e de părere că trebuie să înlăture din dezbateri ori ce chestiuni de ordin politic, ele mărginindu-se la reglementarea problemei ruse numai în ceia ce priveşte datoriile, proprietatea privată şi a creditelor necesare refacerei Rusiei.

Sistemul propus de memorandul francez este singurul care poate garanta deopotrivă atât interesele streinătăţei, cât şi ale Rusiei. Dacă acordul între aliaţi este unanim, guvernul sovietic va fi nevoit să primească acest punct de vedere.

Ziarul „Le Temps" constată că Anglia, afirmând necesitatea întrunirei la Hagă numai a comitetului de experţi ea a dat deplină satisfacţie uneia din condiţiunile fundamentale impuse de Franţa. Totuşi guvernul britanic asupra celorlalte chestiuni lasă o mulţime de portiţe de scăpare şi de înţelegere, care se vor isbi însă de intransigenţa Franţei.

Deşi, după conferinţa de la Genova Anglia a lăsat să se întrevadă că are multă bunvoinţă de a se apropia de punctul de vedere francez, totuşi cunoscute fiind intenţiunile unora dintre state de a încheia convenţii separate cu Rusia, se prevede că conferinţa de la Haga, nu va conduce la rezultate pozitive.

— După ştiri venite din Paris, partidul comunist francez nu aprobă de loc tendinţa concepţiei conducătorilor sovietişti, din care cauză în ultima şedinţă a comitetului internaţional dela Moscova; Trotzki după ce a criticat atitudinea comuniştilor francezi, şi după ce le-a adus învinuirea că sunt influenţaţi de burghezie, a hotărât ca să le trimită un mesagiu pentru stricta executare a prescripţiunilor internaţionalei comuniste.

TELEGRAME

LENIN PE MOARTE

Triumviratul Ricoff, Bucarin şi Preobraienski

Berlin. — La Moscova s'a format un triumvirat compus din Rykoff, Bucarin şi Preobraienschi, care să conducă lucrările sovietelor. Starea lui Lenin fiind disperată sunt temeri că moartea lui va provoca o catastrofă. Armata roşie a fost pusă pe picior de război.

Manifestaţii pentru o înţelegere franco-germană

Berlin. — Asupra manifestaţiunei pentru o înţelegere franco-germană ce au avut loc aci se mai comunică următoarele: 15 societăţi pacifiste germane au organizat această manifestaţie la care au invitat Liga germană şi Liga franceză pentru drepturile omului. Oratorii francezi au declarat că au venit la Berlin ca să exprime sentimentele maselor poporului francez. Civilizaţiunea franceză şi cea germană trebuie să se unească ca să dispară prăpastia dintre cele două popoare. Oratorii germani au arătat că poporul german doreşte să asigure pacea durabilă, să îndeplinească reparaţiunile în limitele puterilor.

Relaţiile Franţei cu România

Paris. — Prim-ministrul Poincaré a fost invitat de către comisiunea Senatului pentru afacerile streine să refereze asupra relaţiilor Franţei cu România.

Conferinţa pentru ocrotirea femeilor şi copiilor

Berna. — Conferinţa pentru ocrotirea femeilor şi copiilor se va ţine la 28 Iunie la Geneva. Intre celelalte state va participă şi România.

Deraierea trenului Viena—Budapesta

Budapesta. — Tre ul accelerat Budapesta—Viena a deraiat la Herceghalom. Sunt 2 morţi şi 8 răniţi. Se crede că numărul victimelor este cu mult mai mare.

Deschiderea Adunării naţionale maghiare

Budapesta. — Prima şedinţă a Adunărei naţionale ungare va avea loc la 19 Iunie cu care prilej Horthy va ţine discursul de deschidere.

Situaţia Austriei

Praga. Ziarul Pravo Lido ocupându-se de situaţia din Austria scrie: Austria are nevoie de ajutorul străinătăţii şi acele state care pot ajuta Austria şi care au pus de mult în vedere ajutorul lor, sunt obligate să se ţie de promisiune.

Tribuna scrie că era necesar să se distrugă vechiul stat austriac, dar e cu neputinţă să fie lăsată în voia soartei populaţia din Austria de astăzi care e împinsă astfel la desnădejde. Voim să credem că Anglia, Franţa, Italia şi America se vor ţine acum de cuvânt.

Intensificarea relaţiilor ruso-austriace

Viena. Eri a avut loc o lungă consfătuire între fostul cancelar al Austriei Dr. Carol Renner, actualmente preşedintele cooperativelor de consum austriace şi directorul Băncei muncitoreşti acum înfiinţate şi reprezentantul guvernului comunist rus la Viena, Schlichter. In cursul acestei consfătuiri s'a adus în discuţie o serie de propuneri practice în legătura cu intensificarea relaţiilor economice între Austria şi Rusia.

Arestarea unor falşificători de monedă

Bucureşti. Poliţia a arestat pe individul Victor Pulver care a încercat să schimbe două bancnote false de 1000 de lire. Pulver face parte dintr'o bandă italiană de falsificători. Ceilalţi membrii ai bandei au fost arestaţi la Milano.

Pantaloni de tennis Lei 260
Sacou de Luster Lei 500
1588 la Firma
M. Neumann
Magazin de mode pentru bărbaţi, fete şi băiaţi
Cluj, Piaţa Unirii No. 14

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.
Banca Mobiliară
Soc. An.
Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 şi 725

Cumpără şi vinde soiu de monete streine. Concurenţe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.
Lloyd 605 1819

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti)

Ora 2 p m

Datoria României în străinătate

Declaraţiile d-lui Vintilă Brătianu
Cum s'a făcut consolidarea

Bucureşti. Ministrul de finanţe Vintilă Brătianu a invitat ziariştii la minister şi înaintea lor a făcut o expunere cu privire la consolidarea bonurilor de tezaur. D-sa a făcut constatarea că lumea financiară streină are o încredere desăvârşită în puterea de plată a României în streinătate, care se compune din următoarele sume: 10 milioane 800,000 lire sterline, 32 de milioane dollari canadieni, 240 de milioane franci francezi 110 milioare lire italiene 1 milion 400,000 pesetas spanioli, 217 milioane mărci, 285 de milioane coroane cehoslovace, 940 de mii escudoz portugeze, 6 milioane coroăne suedeze, 40 de milioane franci belgieni. Total 30 de milioane lire sterline în paritatea actuală şi un miliard 400 de milioane franci francezi.

Ministerul de finanţe a arătat apoi că a ajuns la o înţelegere cu grupul băncilor şi cu concursul Italiei şi Americei, discutând preschimbarea bonurilor de tezaur cu titluri cu termen mai lung. Bancherii streini au făcut propunerea unui împrumut, ministrul însă nu l'a acceptat decât în limitele strict necesare consolidărei datoriei externe.

Prin această convenţiune se va fixa creditul ţărei. Ministrul şi-a exprimat convingerea că ţara va propăşi nestingherită. In viitor România va putea contracta împrumuturi în străinătate fără a se pune în discuţie alte chestiuni. Ministrul a arătat apoi că se va plăti cuponul întregei datorii publice în mod regulat dela 1 Aprilie, restabilindu-se astfel creditul statului. Drumul României este astfel limpezit şi guvernul se va putea ocupa în viitor cu regularea datoriei flotante interne şi cu chestiunea investiţiunilor necesere pentru punerea în valoare a bogăţiilor naturale ale ţărei.

Memoriul cerealiştilor

Bucureşti. — Delegeţia sindicatului cerealiştilor s'a prezentat la ministrul de industrie şi comerţ Sassu, dându-i un memoriu cu doleanţele cerealiştilor. Ministrul a făgăduit că va stărui pentru complecta libertate a exportului de cereale.

Transporturile de cereale

Comisiunea instituită pentru întocmirea programului transportului cerealelor din noua recoltă pe căile ferate şi Dunăre a înaintat direcţiunei căilor ferate raportul asupra situaţiei din staţiuni şi porturi. In raport se constată, că se poate exporta pe apă până la 180 mii de vagoane din noua recoltă. Pentru transporturile pe uscat se necesită 200 locomotive. Imbunătăţindu-se staţiunile de porturi se va putea transporta pe liniile normale 270 de mii vagoane cereale. Ministrul de industrie şi comerţ organizează o serie de consfătuiri cu producătorii şi industriaşii din ţară, ca să discute mijloacele practice pentru ameliorarea preţurilor articolelor alimentare şi industriale. Se vor da avantaje pentru ca industria naţională să poată produce şi vinde articolele alimentare mai avantajos pentru populaţie.

Episcopul de Lugoj a depus jurământul

Noul episcop al Lugojului, Nicu lescu, a depus eri jurământul în faţa regelui şi a prinţului Carol. După aceia regele a dat un dejun în onoarea noului episcop.

Sporirea soldelor ofiţereşti.

Bucureşti.— Ziarul Lupta anunţă că ministrul de răsboi d-l general Mărdărescu a adus la cunoştinţa ofiţerilor că la toamnă va prezenta parlamentului chestiunea soldelor şi va cere neapărat sporirea lor. Prin aceasta a recunoscut necesitatea îmbunătăţirei soartei ofiţerilor.

Ministrul de răsboi a îndemnat ofiţerii la linişte, răbdare şi încredere. La ministerul de răsboi se studiază împărţirea fondului de 25 de milioane.

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod sdelal, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Direcţiunea Căilor Ferate Someşene.

No. 5223/CII.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa onoratului public, că cu data de 1 Iunie am înfiinţat în Cluj, (Piaţa Unirei No. 1 casa oraşului) un birou pentru vânzarea biletelor de călătorie pe liniile C F. S. şi pe cele administrate de ele.

Acest birou vinde bilete normale civile şi militare cât şi bilete cu reducere în baza carnetelor de identitate emise de direcţiunea C. F. S.

Biroul percepe 2% asupra taxelor tarifale.

Bagaje şi mărfuri exprese nu se pot preda acestui birou.

Călătoria cu biletele vândute de acest birou este a se începe în aceiaş zi, dar cel mai târziu în ziua următoară şi este a se termina în decurs de 24 ore de la începerea călătoriei.

Biroul nu este autorizat a prelungi valabilitatea biletelor vândute de el. In caz de nevoie prelungirea se face de către gara Cluj.

Dej, la 12 Iunie 1922.

1881 Direcţiunea Căilor Ferate Someşene.

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiseril, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reuşită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

„AFEB“ SOCIETATE ANONIMA PENTRU MATERIALE de CAI FERATE

Bucureşti, Strada Alex. Lahovari 34 TELEFON 56-75 ADRESA TELEGR. „AFEB“

ŞINE
Macazuri
Placi turnate
Vagonete
ROŢI

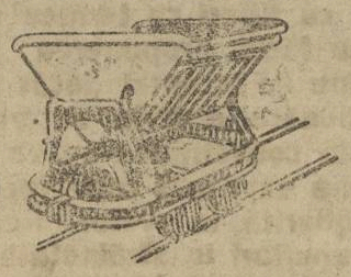

OSII
LAGARE
ECLISE
Buloane
Crampoane

Toate piesele de schimb pentru reparatiuni de Locomotive si Vagoane

Anunţuri

se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“ şi la toate agenţiile de publiçitate.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

In atenţiunea Damelor!

Aducem la cunoştinţa învrednicitei societate a damelor că de azi începând lucrez împreuna cu Dnul Legmann Samuil din Buda-Pesta şi continuăm de acuma sub firma

Salon de mode pentru dame, Legmann şi Wartenberg.

Ne angajem a face cele mai moderne haine de modă franceză şi engleză. Satisfacem şi cele mai delicate pretenţii.

1275 **Legmann si Wartenberg**

Cluj, Calea Victoriei 13

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

Asociaţiunea p. literatura română şi cultura poporului român, Sibiu

Lista câştigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociaţiunii“.

(Urmare.)

13533, 7311, 711, 12788, 4059, 35962, 37512, 693, 39897, 39678
15428, 41637, 40958, 3382, 41741, 9790, 45254, 6817. 8197, 2114
13102, 18351, 37068, 46939, 28832, 22650, 15537, 23301, 16486
21722, 941, 16741. 17808, 31816, 41161, 25007, 10511, 42157, 18353
41885, 30634, 42743, 22987, 30423, 29517, 45843, 36332, 48388
5696, 846, 6885, 42412, 9355, 39046, 39572, 12757. Seria V. Nrii
29934, 47570, 19780, 36093, 32082, 41625, 27038, 41084, 44380
11926, 1920, 34268, 37950, 27640, 43711, 28892, 2228, 38390, 4886
47429, 41632, 41238, 35161, 14074, 28642, 5185, 48943, 32972
27174, 29989, 28119, 19411, 27663, 3384, 16143, 21417, 29442, 9478
673, 9766, 11130, 10149, 33130, 10149, 33130, 38523, 12656, 11014
2215, 6606, 21940, 43304, 17233, 46984, 48519, 30077, 49023, 35091
15304, 36828, 47623, 40021, 16728, 27105, 47807, 14685, 3717
15031, 48455, 14099, 46762, 45530, 42888, 32196, 6063, 44711
29762, 32255, 24964, 31750, 17901, 40155, 3715, 174, 44007, 29391
45615, 1186, 34183, 8240, 30116, 13484, 33121, 44483, 30561, 37368
4986, 3654, 16183, 12453, 23167, 26435, 26491, 40694, 47917, 41043
20490, 21221, 19203, 20577, 33765, 9209, 7791, 26089, 38420, 41192
8369. 49371, 33986, 23413, 19755, 15405, 42045, 24859, 27500
18655, 13038, 24597, 29740, 38793, 11280, 8353, 3791, 39835, 23381
9685, 19828, 42638, 6315, 29420, 44841, 24303, 4699, 38044, 27618
25493, 4698, 17990, 2203, 38503, 47616. 21643, 14621, 49773, 21272
3881, 35993, 11104, 4085, 25262, 39470, 15927, 12909, 14018, 31840
8087. 9118, 18889, 32190, 11254, 12076, 20750, 10215, 32739, 32594
45706, 29642, 20485, 39075, 19026, 19281, 12909, 43807, 4093
21683, 5001, 49684, 27302, 33281, 37981, 17059, 41418, 29732
27499, 6510, 25705, 43225, 35676, 45659, 4191, 10708, 16650, 48766
40075, 34705, 9345, 21930, 2526, 49853, 42092, 34085, 43413, 15954
19349, 41974, 47913, 10907, 18462, 45641, 248, 27494, 47965, 39606
45427, 10910, 14387, 44018, 28813, 46506, 20764, 39460, 23087
49974, 18905, 45131, 13818, 1349, 24998, 41105, 34726, 27454
22623, 30433, 35689, 41028, 32402, 8094, 11493, 774, 28694, 37314
41749, 15337. 6304. 44819, 41948, 3002, 15640, 38822, 41394, 11080
31995, 35166, 1938, 11572, 49720, 21109, 45111, 22162, 21276
37364, 26552, 26980, 14439, 1732, 36205, 14736, 37917, 9380, 12888
27866, 22482, 17749. 22241, 21410, 48632, 35503, 7648, 25298
7333, 43754, 36162, 46472, 6102, 27034, 25293, 26247, 26375, 2353
2352, 37821, 10205, 37822, 37823, 29474, 8865, 44137, 33617, 19960
47646, 43914, 9136, 34382, 1266, 2012, 42632, 26969, 44047, 17105
4950, 35432, 10861, 8356, 46262, 18645, 19404, 19049, 27403, 3723
21814, 8331, 44087, 15048, 14484, 19957, 1006, 23343, 7808, 39106
45404, 14441, 47076, 27694. 19862. 42613, 9550, 20175, 28054
33961, 29526, 41636, 49660, 45743, 10557, 10256, 48454, 22870
3838, 14162, 32914, 28534, 33527, 39533, 7542, 48266, 10202, 21183
7006, 13987, 29126, 41978, 3187, 46953, 32556, 33470, 15920, 27606
12353, 13569, 26049, 23336, 43069, 31226, 25529, 45779, 19280
18514, 33901, 19745, 19776, 19164, 34495, 1212, 13866, 2554, 32404
16032, 18324, 31560, 4460, 46107, 34638, 2888, 39551, 19213. 11352
10555, 41939, 44789, 15784, 48916, 2813, 11750, 33333, 27945
16252, 3370, 23132, 45699, 44194, 46932, 28587, 6341, 23906, 49083
10432, 32396, 36381, 19554, 35268, 7803, 13893, 3472, 4588, 18305
6588, 36130, 33727, 20445, 34744, 43997, 32551, 13593, 9508, 33812
45604, 17904, 25436, 14090, 25301, 501, 42142, 40239, 48840, 15388
15457, 46906, 26637, 2610, 42381, 44992, 3611, 23082, 345, 38053
7178, 4566, 34201, 3020, 30618, 18661, 17704, 37597, 33139, 8578
25828, 19159, 5317, 14732, 34202, 39131, 19722, 31981, 43250

(Va urma.)

Excursiunea Academicienilor la Curtea de Arges

Importanţa descoperirei d-lui Drăghiceanu — Mormântul lui Radu-Vodă Obiectele de preţ găsite

Sâmbătă dimineaţa membrii Academiei Române însoţiţi de d-nii dr. C. Angelescu, ministrul instrucţiunii iş Iuliu Valaori, secretar general, s'au dus la Curtea-deArgeş pentru a depune o cunună, în semn de omagiu, pe mormântul regelui Carol cu ocaziunea împlinirii a şapte ani dela moartea lui.

Părintele Episcop al Argeşului asistat de părintele superior al mânăstirei Sinaia şi de clerul mitropolitan, a oficiat un parastas pentru odihna regelui, iar d-l Iacob Negruzzi, secretar perpetuu al Academiei Române, a rostit un panegiric.

In urmă escursioniştii au vizitat biserica episcopală, unde d-l Drăghiceanu, secretarul comisiunei monumentelor istorice, a dat lămuriri, de modul cum s'a făcut restaurarea de către Lecomte de Nouy şi explicaţiuni asupra caracterului arhitectonic şi artistic decorativ al bisericii.

După amiază, s'a vizitat Curtea Domnească, unde tot d-l Drăghiceanu a arătat amănunţit şi cu toată competenţa cum a fost restaurată biserica şi cum s'au curăţit vechile frescuri din secolul al 14-lea, cari au o deosebită importanţă nu numai pentru istoria picturii bisericeşti la români, dar chiar pentru istoria picturii religioase bizantine în general.

Excursioniştii au fost apoi conduşi de d-l Drăghiceanu la mormântul descoperit acum doi ani de d-sa, al lui Radu-Vodă, tatăl lui Mircea-cel-Bătrân, arătându-li-se obiectele de artă: inele, brăţări, cercei şi alte podoabe, găsite în acest mormânt şi în celelalte descoperite la această biserică.

Obiectele acestea, cari după factură sunt din secolul al 14-lea, au interesat în deosebi pe vizitatori. D-l Drăghiceanu a expus părerile diferiţilor arheologi şi istorici de artă din Apus asupra lor, păreri după cari s'ar putea stabili origina veneto dalmatină a acestor rămăşiţi istorice şi artistice.

Dela Biserica Domnească, escursioniştii au trecut la rămăşiţele Curţilor Domneşti din apropiere, şi la ruina Sân-Nicoară unde deasemenea li s'au expus origina şi caracterul acestor monumente.

Citiţi pag. 8-a

Curse de automobile în Ardeal

Luni 19 Iunie, la orele 5 dimineaţa, are loc plecarea maşinelor cari concurează la primul concurs internaţional de turism organizat de Automobil-Clubul regal român cu concursul Automobil-Clubului Regional Cluj.

Concursul este împărţit în 5 etape iş o zi de repauz la Cluj, unde va avea loc, pe panta Feleacului, concursul în coastă, pentru Cupa Ardealului oferită de Automobil Club Regional Cluj.

Etapele sunt următoarele:

19 Iunie, Etapa I: Bucureşti-Piteşti-C.-Lung-Braşov-Sibiu, total 388 kmetri.

20 Iunie Etapa II: Sibiu-Deva Lugoj-Timişoara total 285 km.

21 Iunie. Etapa III: Timişoara-Aral-Oradea Mare-Cluj total 320 km.

22 Iunie. Repauz la Cluj. Concurs în coastă pentru Cupa Ardealului oferită de Automobil-Clubul Regional Cluj.

23 Iunie. Etapa IV; Cluj-Turda-Tg.-Mureş Seghişoara-Odorhei-Cic Sereda-Sf. Gehorghe-Braşov toatal 358 kmetri.

Total 1523 km.

Pentru acest interesant concurs — primul în istoria automobilismului la noi în ţară — se vor decerne următoarele premii:

Premiul Automobil Club Regal Român (pentru consumaţie pe categorii).

Cupa Bibescu (pentru membrii automobil cluburilor recunoscute).

Cupa Ardealului (cursă în coastă la Cluj. Premiu oferit de Automobil Clubul Regional Cluj).

Câte o garnitură complectă de cauciucuri (primilor trei concurenţi din clasamentul general).

După informaţiunile ce avem vor lua parte la acest concurs internaţional cele mai renumite maşini de fabricaţie franceză, italiană, americană, germană şi austriacă.

Sosirea, în ziua de Sâmbătă 24 Iunie.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 6.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Intreprindere internațională
alui
Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.
Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:
La Librăria „Cartea Românească" Piața Unirii No. 7.
La *Friedmann* Stăniloiu Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cen t.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 2

La o instituție mare se caută o D-șoară
funcționară
în birou pentru toată ziua.
Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcționară.

CANADIAN PACIFIC

Cea mai mare și mai veche societate canadiană de oăi ferate și vapoare din intreaga lume.
Voiajii regulate cu vapoare rapide Empress de la Anvers, Hamburg, Havre, Cherbourg, etc. spre
CANADA și AMERICA
și în toată lumea.
Vapoarele Empress sunt cele mai mari, mai repezi și mai frumoase din vapoarele cari fac drumul de la Hamburg, etc. la Canada, resp. America.
Durata călătoriei pe mare numai 4 zile
Informațiuni gratuite și complecte la Agenția Generală
CANADIAN PACIFIC,
Calea Griviței 153 Cernăuți, Rudolfsplatz 1.
Pentru a scuti pe pasagerii noștrii de ori ce pierdere zadarnică de vreme, bani, precum și de o călătorie obositoare la București, îi rugăm să bine voiască a ne trimite, recomandat: *Pașaportul de călătorie, Actul de naștere, Actul de moralitate, Afidavitul, 4 Fotografii de 4/5 cm.*
Aceste documentele vom prezinta, îndată după primirea lor, consulatului american, pentru înregistrare și vom face cunoscut pasagerilor noștrii, în baza numărului de ordine, ce vom primi, ziua exactă când urmează să sosească la București pentru a căpăta viza. 1858

Ministerul Sănătății Publice al Muncii și Ocrotirilor Sociale
Inspectoratul General Sanitar, Cluj
Divizia Tehnică-Igienică.

Publicațiunea licitație pt. bucătaria de lapte la dispensarul din Str. Balcescu No. 21. — Institutului „Pasteur" Tele. 1116.

No. 13099—1922

Publicație de Licitațiune.

Spre cunoștință generală se publică, că în ziua de 29 Iunie 1922 la orele 11 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a lucrărilor suplementare la bucătaria de lapte dela dispensarul din Cluj, Str. Bălcescu No. 21.

Ofertele se pot înainta până la ziua de 29 Iunie 1922 orele 11 a. m. la Divizia Tehnică a Inspectoratului General Sanitar, Cluj (Inst. Pasteur II etaj) când ele vor fi deschise. La licitație vor lua parte și se vor semna procesul verbal de licitație ofertanții s-au reprezentanții lor. Ofertele întârziate și cele telegratice precum și supraofertele nu se vor lua în considerare.

Fiecare ofertant va depune 4% ca garanță provizorie în bani s-au efecte de stat din suma totală a ofertei sale. Aceasta garanță provizorie va intregi-o adjucătorul, înaintea încheerei contractului la 6% după suma oferita ca drept garanță definitivă.

Pentru licitație și executarea lucrărilor sunt în vigoare art. 72—85 a Legii Contabilității, condițiunile generale pentru lucrările publice și caetul de sarcini pentru executarea clădirilor.

Ofertanții rămân în obligațiuni 2 luni după ziua licitațiune.

Planurile, devizul original, caetul de sarcini, condițiunile generale se pot vedea la Divizia Technică-Igienică Cluj (Institutul Pasteur) în orele de lucru și tot acolo să pot primi și lămuriri mai detailate.

Cluj, la 6 Iunie 1922.

Inspector General: Dr. Gane.
1884 Șeful Diviziei: Indescifrabil.

Reclama este sufletul comerțului

S'A DESCHIS MARELE DEPOZIT DE
Automobile, Autotracteare și Autocamioane
F·O·R·D
UN AUTOMOBIL FORD DE 22 HP. NOU, lei 85.000. Condiții de plată foarte avantagioase!
Telefon No. 999. **PERRY CLUJ** Calea Regele Ferdinand 99
Se găsesc toate felurile de piese de schimb, accesorii originale FORD.
1823-a Cu prețuri mult mai convenabile ca oriunde

Regia Monopolurilor Statului, Direcțiunea Regională Cluj
Serviciul vânzarei.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința amatorilor că se va ține licitație publică cu oferte închise pentru vânzarea a 348 lăzi goale ambalage de chibrituri de Ceho-Slovacia.

Licitația se va ține în ziua de 20 Iunie a. c. ora 11 a. m. în locaiul Direcțiunei Regionale Strada Șincai No. 16 la Serviciul Vânzărilor, iar lăzile se pot vedea în ori ce zi de lucru între orele 9—12 și 15—18 la Depozitul Regiei din Strada Dorobanților No. 1.

Costul lăzilor se va depune odată cu aprobarea ofertei și se vor ridica imediat sau cel mai târziu în termen de trei zile.

Director Regional: (ss) P. IONESCU.
Șeful serviciului: (ss) M. ENECEANU. 1859

Direcțiunea Căilor Ferate Someșene.

No. 7978/CII.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința On. public, că toate tarifele noastre în vigoare de la 1 Iulie 1921 pe durata unui an și publicate cu No. 786/921, deci atât tariful de persoane, bagaje, câini și mărfuri exprese, cât și a mărfurilor de mare și mică viteză atât pe Căile Ferate Someșene, cît și pe cele de interes local Jibou-Baia-Mare și din regiunea Năsăudului administrate de ale rămân neschimbat în vigoare, până la noui dispoziții și de la 30 Iunie 1922 incolo.

Dej, la 13 Iunie 1922.
1882 Direcțiune Căilor Ferate Someșene.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

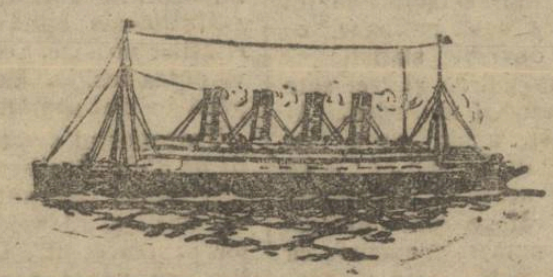
CUNARD LINE
Plecări regulate săptămânale cu vapoare de mare viteză în
AMERICA și CANADA
Traversare în 4½ zile. — Cel mai mare lux și confort. Pasagerii sunt rugați ca să trimită IMEDIAT, pentru obținerea NUMĂRULUI de VIZĂ, Pașaportul; Actul de naștere; Certificatul de moralitate; Actul prin care se face dovadă de timpul cât a locuit în comuna ce părăsește; 4 Fotografii și Affidavit (cerere) dela familie sau rudele din America.
HOLLAENDISCHER LLOYD
Cu plecări regulate în ARGENTINA, BRASILIA și MEXICO Cu vapoare mari și frumoase. Traversare rapidă. Informațiuni detailate se dau gratuit de
CUNARD LINE 1830
Bucuresti — 52 Calea Victoriei 52 — Bucuresti

Pentru vizitatorii Clujului şi cei din localitate.

Rubrica comercianţilor bine asortaţi care servesc bine şi eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick şi Fiu Engros şi Detail.	Bata
	Atlantica		Iuca Niculescu	Turul
Central	Colombo	Emke	Missir	Ludw. Heller
	Automobile	Viorella Parfumerie şi Droguerie Piaţa Unirii.	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj şi Ţesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Limba de predare în şcolile evreeşti

Evreii cer înlăturarea limbei maghiare şi înlocuirea ei cu limba ebraică sau română

E de mult discutată chestiunea aceasta. După trecerea a trei ani dela îngroparea fostei Ungarii, datorită uneltirilor maghiarilor conservatori de aici în şcolile evreeşti din Ardeal se învaţă şi azi ungureşte, ignorându-se limba statului şi desconsiderându se la fel limba ebraică. Proteste au fost destule şi cele mai multe le-au ridicat înşişi evreii, care au înţeles din pricina cui trebue să-şi înveţe şi azi copii într'o limbă străină, care nu e nici cel puţin a ţării, Acum,ă evreii clujeni s'au întrunit şi ei pentruca să hotărască în chestiunea aceasta. Şi trebue relevat, că şi dintre evreii de aici, cei mai mulţi au fost împotriva limbii de predare ungureşti, din pricina căreia copii evrei, deşi e în genere cunoscut că evreul ştie ori unde limba oficială, nu pot învăţa limba română.

Datorită faptului că şi azi evreimea ardeleană întrebuinţează numai limba maghiară, ungurii concetăţeni ni-se laudă la tot pasul că sunt două milioane, cu toatecă s'a dovedit statistic, că sunt abia un milion şi trei sute de mii de unguri în Ardeal. Această zbatere a lor, de a ţine pe evrei legaţi de ei, cu toate protestele acestora, importă întrucât cu cât ne sunt prezintaţi ca mai numeroşi ungurii, cu atât ridică mai violente proteste fără să fie îndreptăţiţi la aceasta, împotriva ţării care s'a dovedit dela început atât de indulgentă şi imparţială faţă de ei.

In ziua, când limba maghiară va conteni de a mai fi limba şcolilor evreleşti, vom avea de înregistrat o a doua satisfacţie: Satisfacţia de a vedea sfârşită opresiunea maghiară asupra şcoalei minoritare, începută cu atâta tenacitate sub vechiul regim şi continuată astăzi, asupra evreilor, într'o ţară străină, E singura urmă a vechiului regim al lui Apponyi care mai dăinue. Şi trebue, pentru ca să se facă dreptate, să i-se pună capăt. Aceasta cu atât mai mult, cu cât înşişi ungurii sunt aceia, care, în timp ce oprimă o minoritate în ţara românească, se ridică cu cunoscuta violenţă împotriva unei oprimări a ungurilor de către români, oprimare, care nu există decât în imaginaţia iredentiştilor maghiari.

România în ajutorul Rusiei

Se vor trimite cereale pentru înfometaţi

D. Mac Kenzie, trezorier general al Uniunei internaţionale „Ajutor pentru copii“, a fost acum câteva zile în Capitală, unde a avut o primire foarte călduroasă din partea autorităţilor româneşti car i-au dat permisiunea de a exporta, pentru copiii înfometaţi din Ucraina, o importantă cantitate de cereale.

Mulţumită bunăvoinţei autorităţilor noastre, acest transport va putea sosi la Odessa cel mult până în trei săptămâni.

Transportul acesta va fi însoţit de d. dr. Bacilieri, delegat al comitetului internaţional al Cruci Roşii şi al asociaţiei „Ajutor pentru copii“. D-l dr. Bacilieri va preda acest transport d-lui Dessonnaz, delegatul acelor comitete pentru Ucraina.

D-l Dessonnaz a organizat în mai multe oraşe ale Ucrainei bucătării pentru copiii flămânzi.

Cu acelaş transport d-l dr. Bacilieri va aduce de asemenea şi ajutoare pentru copiii din Odesa şi pentru refugiaţii şi populaţia nevoiaşă de pe malul stâng al Nistrului.

D. dr. Bacilieri se va reîntoarce apoi la Bucureşti, după ce va fi studiat la faţa locului cum au fost efectuate transporturile de până acum.

Mărirea stocului de vite pentru tăiere

Consiliul de miniştri, în urma unui referat al ministerului agriculturei, prin care se arată că stocul de animale din ţară s'a mărit, tinzând să ajungă la cifra dinainte de război, — ceeace dovedeşte că gospodăriile rurale s'au reorganizat şi normalizarea vieţei economice se accentuează din ce în ce mai mult, — a dispus încă pe ziua de 15 Iunie cr. măsurile restrictive privitoare la tăerea vitelor de branâ.

In consecinţă, cu începere din acea zi, se vor admite la tăere, şi numai în abatoriile oficiale, toate categoriile de animale destinate pentru consumaţiunea publică, afară de bovinele care vor avea însuşiri zootechnice superioare.

Pentru asemenea animale, medicii veterinari respectivi vor înştiinţa imediat primăria şi prefectura locală cari vor lua măsuri spre a se vinde la cr scători şi amatori, toate cheltuelile privind pe măcelarul care a prezentat asemenea animale pentru tăerea în abator.

Spre o înţelegere franco-germană

In clădirea Reichstag-ului din Berlin a avut loc o manifestaţie din partea Ligei germane pentru pace în favoarea înţelegerei germano-franceză. Au participat şi reprezentanţii guvernului. Din partea Ligei franceze erau de faţă preşed. Bulson profesorul Basch şi deputatul Renaud. Preşedintele Reoich tag-ului Locbe, accentuiază în discursul de deschidere voinţa serioasă de înţelegere a majorităţii poporului german Buison răspunde exprimând aceleaşi sentimente şi din partea Franţei.

Kontele Kessler subliniază că Germania este gata să ia parte la refacerea nordului Franţei, adăogând însă că această voinţă de refacere este legată de anumite îngrădiri şi anume că prestenţiile acestei activităţi că reparaţiune să nu fie întrebuinţate pentru noi pregătiri militare sau pentru întărirea militarismului străin. Oratorul cere la sfârşit un tratat reciproc de garanţii a tuturor statelor europene unite.

Soarta Austriei

Chestiunea austriacă a început să ocupe în mod deosebit opinia publică din Cehoslovacia. Nimenea nu mai crede în posibilitatea unei renaşteri, prin mijlocacele sale proprii, a Austriei. Numai există nici o speranţă că se va acorda Austriei credite de către puterile Antantei. In cazul acesta nu rămâne altceva decât o împărţire a Austriei între Statele succesionare ale vechei monarchii dunărene sau o alipire a Austriei de Germania. In ce priveşte împărţirea Austriei părerile sunt foarte împărţite, chiar printre adversarii unei alipiri a Austriei de Germania se găsesc mulţi cari sunt de părere că împărţirea Austriei ar avea consecinţe prea periculoase pentru Cehoslovacia, căci ar însemna o germanizare prea mare. Pe de altă parte oamenii de stat cehoslovaci se tem că împărţirea Austriei să nu provoace un apel prea mare a Ungariei. Ziarul „Kenkov“, organul lui Shwehlas; care pare a avea cele mai multe şanse de a fi numit primministru, scrie: o alipire a Austriei de Germania ar fi în condiţiile de faţă poate cea mai bună rezolvire chestiei, a căci ar simplifica problema economică a Europei Centrale.

Cetiţi „Infraţirea“

Universitatea populară din Valenii de Munte

La 1 August se deschid cursurile universităţii populare din Vălenii de Munte, de sub conducerea d-lui N. Iorga.

Anul acesta universitatea şi-a dat toate silinţele de a întocmi un program bogat de cursuri şi face un apel la toată intelectualitatea ţării, cum şi la elevii ultimului an ai şcolilor normale şi licee să viziteze aceste cursuri.

S'a intervenit la locul în drept spre a se obţine o reducere de 50 la sută pe c. f.r. De asemenea s'au luat măsuri să se obţie tot confortul pentru vizitatori. O cameră va costa între 150—400 lei lunar, iar masa va costa între 700—1000 lei lunar.

Iată şi programul cursurilor ce se vor ţine anul acesta:

N. Iorga, Prof. la universitatea din Bucureşti, prof. la Sorbona. Solidaritatea românească şi Explicarea de scrisori istorice. Dimitrie Gusti prof. la Universitatea din Bucureşti Probleme de sociologie contimporană. George Murnu, prof. la Universitatea din Bucureşti. Probleme de artă. George Taşcă, prof. la Universitatea din Bucureşti. Prprietate. Luptă de clasă. Socialism. Ştefănescu Goangă, prof. la Universitatea din Cluj. Psihologia aplicată la viaţa socială. Em. Panaitescu, prof. la Universitatea din Cluj. Statul român. General Alexe Anastasiu Nole curente politico-sociale şi armata. Aristide Basilescu, conferenţiar la Univ. din Bucureşti. Lecţii de economie politică. Ion Sân-Giorgiu, conferenţiar la Univ. din Bucureşti. Lirica germană contimporană. N. Ionescu, conferenţiar la Univ. din Bucureşti. Chestiuni de pedagogie contimporană. Octav Onicescu. Docent la Univ. din Bucureşti Teoria lui Einstein. N. Cartolan, Docent la Univ. din Bucureşti Curente în literatura veche românească. Ingner Titus Enacovici. Problema valutară. Virgil Zaborovschi. Doctorand în istorie. Situaţia de drept internaţional şi problemele de natură internaţională în istoria României.

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 540 Opt Pagini 1 LEU Opt pagini Duminecă 18 Iunie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] NIU No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMESCU
Telefon: [illegible]A No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ... 180 LEI
„ 6 LUNI ... 90 „
„ 3 „ ... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Dureri și Dureri

Ziarul „Patria" ne aduce învinuirea că, ironizând supărarea partidului național de a nu fi fost poftit la nunta dela Belgrad, am fi batjocorit prin aceasta *durerile ardelenești.*

Dar noi am arătat destul de lămurit că supărarea din pricina nunții este tocmai o dovadă că durerile partidului național nu sunt de loc și durerile Arealului. Nu vom fi firește așa de cruzi încât să spunem că durerile partidului național nu merită și ele un cuvânt de mângâiere, dar nu înțelegem iarăși ca aceste dureri să fie confundate cu însăși durerile Ardealului.

Intâi că Ardealul nu are nicio durere care să nu fie și durerea întregei țări. *Dureri ardelenești,* altele decât *durerile țării,* — este o monstruozitate pe care mintea noastră n'o poate primi. Adunați la un loc în aceiași organizație de stat, avem împreună aceleași greutăți care se cer învinse și aceleași probleme care se cer rezolvate. Nu este durere a Ardealului care să nu constituie o problemă de stat și care să nu mobilizeze în jurul ei toate capacitățile noastre politice.

De sigur, fiecare provincie își are nevoile și suferințele ei, dar o durere, oricât de *locală,* este totuși o durere a țării. Or fi dureri ardelenești, și or fi și dureri ale Olteniei, ale Moldovei, al Bucovinei, ale Basarabiei și ale Banatului, dar toate la un loc sunt durerile României și nimănui nu-i este îngăduit să se izoleze în propriile lui dureri uitând că suntem astăzi o singură țară și avem o singură organizație de stat.

Partidul național însă are nevoie de *durerile ardelenești* pentruca la adăpostul lor să-și poată ingriji de propriile lui dureri.

De când cu desființarea Consiliului Dirigent, partidul național nu poate uita durerea de a nu mai fi aici stăpânitorul unic al Ardealului, — și durerea aceasta îi dirijează întreaga lui activitate politică. Visând mereu o întoarcere a fericitelor vremi când fiecare resort scotea din pământ elementele unei oligarhii ardelenești, partidul național s'a deprins să facă din fiecare durere a lui o durere ardelenească.

O cădere în alegeri, un pas departe în direcția unificării, — și oligarhia partidului național se refugază numai de cât în mijlocul durerilor ardelenești cu speranța că-și va putea găsi o alinare pentru propriile lui dureri.

Dar să nu se uite un lucru: că cine-și bate joc de durerile Ardealului este tocmai partidul național. Căci nu se poate închipui o mai mare batjocorire a acestor dureri de cît să faci din ele un piedestal pentru măririle prăbușite ale Consiliul Dirigent. Noi înțelegem durerea d-lor Boilă și Hațiegan re a nu mai putea fi șefi de rezorturi într'o provincie lăsată la discreția partidului național, dar nu înțelegem ca această durere să ne fie prezentată ca durere a Ardealului.

Căci una este durerea ardelenea scă și alta e durerea partidului național. Partidul național vrea puterea pentru acea mână de oameni cari nici când nu vor putea să uite mănoasele afaceri din vremea Consiliului Dirigent, iar Ardealul — a dovedit-o de atâtea ori — vrea să iese din izolarea în care-l țin foștii rezortiști pentruca durerile lui să fie cercetate și alinate împreună cu durerile țării.

Și de aceia zicem: *dureri* și *dureri*

Deschiderea conferinței dela Haga

România face parte din consiliul afacerilor ruse

Berlin. Eri s'a deschis conferința dela Haga. Incă nu este clarificată chestiunea cine va prezida această conferință. Intre delegațiunea belgiană și cea franceză s'a stabilit un acord deplin. In prima ședință s'au ales 11 delegați cari se vor ocupa cu problema rusească. Intre acești delegați va figura și delegatul român Diamandi. Limpezirea acestei chestiuni depinde de convorbirea dintre Lloyd George și Poincaré. Anglia este de părere că desvoltarea evenimentelor din Rusia nu trebuie influențată. Franța însă cere să se facă reforme în Rusia. Succesul conferinței dela Haga atârnă de înțelegerea dintre Anglia și Franța.

Sarbatorirea copiilor

Ministerul școalelor pregătește o serbare a copiilor. Un gând frumos. Din atâtea zile pe an închinate marilor acte ale neamului, eroilor morți, mândriilor țărei, sfinților din calendar: trebuia să se însemne cu roșu și ziua copiilor, ziua tinereței etern renăscătoare, isvorul energiilor noui.

Va fi aleasă, cum se spune, o zi minunată de Mai. Se vor aduna pe câmpul împodobit de verdele primăverei tot tineretul școlăresc al orașelor. Cete, cete vor sosi copii, cu cântece pe buze, cu flori la pălărie, cu flori și cântece în suflet și'n ochi. Se vor înlănțui în jocurile lor tinerești, vor cânta, vor râde cu toată puterea tinereței lor și râsul lor argintiu va fi ca o alinare a durerilor de până acum.

E vremea să ne întoarcem ochii spre ei; să-i privim mai cu deamănuntul, mai cu luare aminte. Innainte de război, nici nu-i luam în seamă aproape; ne interesa doar drăgălășenia lor de omuleți cu aere grave sau faptul că ne aparțineau nouă sau prietenilor noștri. Ii priveam doar în clipe de răgaz, din necesitatea de a ne mângâia sufletele obosite cu frăgezimea și seninătatea râsului și-a vorbelor lor.

Am început însă acum, să-i privim cu totul altfel.

In sarbăda priveliște, ce o oferă obositele generații care az dus războiul, un surâs de copil e o făgăduință de reînviere, un îndemn de îmbărbătare; o floare în voaltă pe un morman de ruini.

Și rostogolirea neîntreruptă a vremei va aduce și ziua acea, când peste întregul câmp de ruine va străluci o pajiște ca'n povești.

Cine va mai ghici dedesuptul poporului de flori al minunatei grădine, fumegândele ruini ale vremurilor, care vor apune odată cu noi? Se vor duce toate miasmele actualității neroade, așa cum se duc miasmele bălților la suflarea vântului. Cine se va mai gândi atunci la preocupările noastre stupide, la veninul care ne animă discuțiile, la păcatele care ne macină, la specula care ne despoaie, la ambiția ministerială a d-rului Lupu, la regionalismul d-lui Vaida.

Regionalismul? Ce strâmt, ce anost, ce ilogic va apare acest cuvânt vlăstarelor neștiutoare de astăzi, cari vor împodobi mâine grădina României Mari.

Sărbătoarea copilor! Dar să fie aceasta cea mai mare, cea mai însemnată, cea mai „necesară" sărbătoare a calendarului românesc. Că de frumoasă vor ști fără nici o pregătire, s'o facă astfel, cei cari vor fi sărbătoriți în ziua acea.

LEGEA celor opt ore de muncă

Ea împiedică desvoltarea industriei și scumpește viața. — In Franța și Germania se cere înlăturarea ei

Ziarul parizian „Journal des Debats", ocupându-se de rezultatele aplicării în Franța a celor opt ore de lucru, spune că experiența acestei legi, acolo n'a dat de loc rezultate corespunzătoare interesului general. Se știe că Franța e aproape singura țară unde legea celor opt ore de lucru se aplică cu toată regoarea. Efectele ei se pot rezuma în chipul următor: Pe de o parte viața s'a scumpit într'o proporție neașteptată fiind că prețul tuturor produselor s'a mărit considerabil; iar pe de altă parte Franța e în imposibilitate de a face față la concurența streină. Mai mult, normele stabilite de lege sub motivul protegurei muncei naționale, opresc cumpărarea produselor streine pe care populația franceză ar putea să le cumpere cu prețuri eftine.

Intr'o broșură publicată de „Liga franceză" și pusă gratuit la dispoziția cetitorilor, se găsește o expunere amănunțită asupra acestei grave probleme. Ea se datorește senatorului Raphail-Georges Levy, a cărui competință în această materie e cunoscută de toată lumea. Autorul broșurei, cu multă preciziune și claritate face istoricul chestiunei, analizând legea celor opt ore de muncă și arătând care au fost efectele ei asupra industriei franceze și cu deosebire asupra căilor ferate, minelor, metalurgiei etc.

Legislația duratei lucrului este una dintre cele mai deplorabile, ea dezorganizând industria franceză. Tendința ei de a împăca toate părțile, nu face în realitate de cât să mărească și mai mult inconvenientele. Lucrătorii în mai multe cazuri, au fost cei dintâi în măsură să sufere consecințele dificile ale legei.

„Journal de Debats" mai departe spune, că dacă opinia publică franceză are nevoie ca să complecteze argumentele d-lui R. G. Levy, aceasta se poate face cu ușurință, examinând ceia ce se petrece în Germania cu privire la această problemă. „Societatea de studii și informații economice" din Germania, a publicat de curând o importantă lucrare asupra lucrului de opt ore.

Autorul ei este dr. Hoffman sindicul camerei de comerț din Wiesbaden, care de acord cu primarul din Colonia, președintele Consiliului de stat prusian, cere suprimarea celor opt ore de lucru.

In această lucrare, după ce se arată toate consecințele legei în special asupra prețurilor, autorul declară că lucrătorii încep să-și dea seama de rezultatele ei dezastruoase din punctul de vedere economic.

In legătură cu această chestiune, s'a observat că aproape toate contractele colective încheiate de curând, prevăd ore suplimentare de lucru. Dar această derogare de la lege nu-i suficientă. Trebuie ca chestiunea duratei lucrului să nu fie privită prin interese politice, ca trebuie să fie rezolvită numai prin lumina intereselor economice.

Experiența o pretutindeni aceiași; rezultatele aceleași. Națiunile care vor avea destulă hotărâre pentru a face ca realitatea să treacă înaintea ideologiei, vor avea un folos evident.

„Journal des Debats" încheie spunând că e datoria publicului ca să-și manifesteze voința unei inițative în Camera deputaților.

Masarik la Capri

Praga. Președintele republicei Cehoslovace Dr Masaryk a plecat în concediu la Capri cu fiica lui Dr Alise Masaryk.

Criza de guvern din Polonia

Varșovia. Criza de guvern încă n'a luat sfârșit fiincă mai mulți candidați la președinția consiliului de miniștri au refuzat să accepte însărcinarea de-a forma noul cabinet. Se crede că actualul comisar al Poloniei la Danzig Plucinski va alcătui noul cabinet, Pare exclus ca fostul ministru de externe Skirmut să mai facă parte din noul cabinet,

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Ce sunt ziarele maghiare ardelene

O lămurire pentru publicul român care le citește

„Keleti Ujság"

Ne-am propus să dăm în numărul nostru de astăzi lămuriri publicului românesc care preferă gazeta maghiară celei românești, asupra celor două ziare clujene în tot cazul mult mai serioase și decât „Ellenzék", și decât „5 órai Ujság" și „Ujság" al ungurilor progresiști din Ardeal și „Ujkelet", ziarul economic al sioniștilor.

E, poate, într'u câtva riscată această împerechere a celor două ziare maghiare. Dar ele se aseamănă învederat printr'o cultură mai puțin nevropată, prin orientările serioase asupra vieței multiple moderne și printr'o destul de intensă și continuă orientare a publicului maghiar relativ la preocupările politicei, economiei și presei române.

Am voit să fim obiectivi recunoscând aceasta. Dar recunoașterea aceasta nu înseamnă pentru publicul român un îndemn, pentru a le îmbrățișa exclusiv, fără să-i pese, că există și ziare românești, care, după cum vom vedea mai la vale, îi oferă avantajul orientărilor mai exacte și în primul rând mai repentine.

„Keleti Ujság", spre deosebire de restul ziarelor ungurești ardelene, e, după cum am remarcat, o gazetă serioasă.

Are foarte adeseori articole de fond bune. Foiletonul însă e absolut de prisos, chiar și pentru unguri, cu atât mai mult pentru lumea românească. Foiletoanele ziarelor românești aduc studii, conferințe din toate domeniile și în primul rând știință; iar când aduc literatură, aduc literatură aleasă.

Ori, foiletonul lui „Keleti Ujság" e totdeauna iterar și e excepție, când nu aduce literatură de începă ori.

In colo are documentate orientări asupra situației politice internaționale, păcatul e însă că ori le aduce în urma ziarelor românești, ori le aduce concomitent cu acestea și în cazul acesta mai puțin lămuritoare. Cu politica românească se ocupă stăruitor. Dar orientările pe care le servește sunt special pentru unguri. Cititorul român ori le cunoaște de multă vreme, ori le-a sezizat cu câteva zile mai înainte.

E uneori lămurită și nepărtinitoare rubrica economică. Dar și în ce privește chestiunile economice, lumea românească se poate orienta mai fondat și mai grabnic din gazetele românești, din care se inspiră și redactorul economic al numitei gazete maghiare.

Ca să complectăm aceste lămuriri generale, vom face, ca și în rândurile trecute, analiza ultimului număr, pentruca concluziile pe care le tragem să fie și mai elocvente. Articolul de fond al numărului din 15 crt. tratează despre consolidarea bonurilor de tezaur românești. E o chestiune, pe care presa română a discutat-o și răsdiscutat-o atâta. — Foiletonul: o nuvelă lungă de o autoare obscură. — Pagina a doua: interview cu șefii țărăniștilor: Lupu și Mihalache. Sunt lucruri, pe care lumea românească le știe despre țărăniști de luni de zile. Nu-i vorbă, pentru cititorul maghiar pot fi lucruri nouă. Pagina III: telegrame, care s'au citit cu o zi în urmă în presa română. — Pagina IV: hotărârile comitetului executiv al Partidului național; (lucruri relatate de Patria cu 15 ore mai înainte) o poezie; o vizită la consulatul român din Budapesta (descrierea îmbulzirii solicitatorilor vizei); pagina a 5-a: reportagii polițienești; pagina 6: diferite știri din lumea ungurească. Urmează diferite știri și o rubrică economică.

Ce mai trebue amintit în afară de acestea, e faptul, că nici aceasta n'a putut scăpa, oricât de mult ar fi progresat, de acel caracter polițienesc-reporteresc al gazetelor ungurești de pretutindeni. Și acest ziar abundă în informații și reportagii fără însemnătate, reclamate însă de publicul cu educație primitivă.

Și mai trebue constatat, că în ce ne privește, „Keleti Ujság" deși nu s'a arătat prea românofil, a ținut totuși să-și păstreze cumpătul în criticele ce ne-a adus și ne aduce.

„Uj Kelet"

E, după „5 órai Ujság" cel mai tânăr ziar în ungurește din Cluj. E finanțat, redactat și dirijat de evrei sioniști. Ca ziar evreesc, era firesc să dea importanță deosebită părții economice, financiare. Dar se mai remarcă și prin articolele prime, care îi sunt obișnuit bune, unele excelente, cu nerv cu adevărat modern, aceasta datorită achiziției ce a făcut-o în persoana unuia dintre cei mai de seamă prozatori ai literaturei maghiare: I. Kaczér. Restul ziarului e special pentru evrei. E cam întârziat, dar cu temei. Se ocupă mult de presa română și are corespondent special în vechiul regat. In privința aceasta, „Uj Kelet" se aseamănă cu „Keleti Ujság", căci care consacră coloane și pagini chestiunilor relative la statul român, dar, la fel cu acest din urmă ziar le aduce în urma ziarelor românești, după cum e și firesc când este inspirat din ele.

La locul de frunte al ultimului număr (15 crt.) găsim un articol despre tratativele dela Cluj ale țăraniștilor cu naționaliștii. Articolul al doilea: Austria în fața catastrofei. Pagina doua: Telegrame, două interviewuri cu doi deputați opoziționiști din Ungaria; știri în legătură cu bursa de efecte din Cluj. Pag. 3-a: Contingentarea cerealelor; pregătiri pentru un congres universal evreesc. Pag. IV.: Știri Pag. V.: O novelă; un articol despre epoca înfloririi sionismului. Pag. VI: Consolidarea datoriei românești și alte informațiuni economice date după presa română.

Cum am putut constata din toate de până acum, aceste două ziare sunt corespunzătoare cerințelor cetitorului maghiar și evreu. Sunt cât se poate de serioase! Dar pe cititorul român nu-l pot satisface. Ați văzut, că șapte părți din opt din ce publică ziarele acestea, au fost citite cu o zi, două, trei înainte, dacă nu cu mai mult, în ziarele românești bucureștene și de aici. Prin urmare e cu adevărat inexplicabil, care e motivul, pentrucare pot fi preferate ziarelor românești, deși, trebue s'o amintim, nu se bucură totuși de trecerea pe care vedem zilnic că o au ziare absolut neserioase ca „Ellenzék", „5 órai Ujság" și „Ujság".

(In numărul de mâine gazetele iredentei ungurești din provincie.)

„Prietenii Artei"

Dela unire încoace Clujului cultural i-s'a dat să înregistreze multe și diferite instituții, asociații culturale, cari toate răsăreau pe rând dintr'o necesitate oarecum vitală și indispensabilă chiar atât ce privește setea științifică și artistică a păturei intelectuale, cât și dorul de emancipare a păturei de jos.

Intre astfel de „grupări" vitale și cari urmăresc apropierea și închegarea strânsă între pătura conducătoare și cea mijlocie (comercianți, industriași) se numără și fericita inițiativă a unor profesori universitari, cari zilele aceste au pus baza unei societăți numită „Prietenii Artei".

Scopul acestei societăți este popularizarea artei și crearea unui curent artistic în Cluj. Pe lângă toate calitățile unei fericite armonizări pe terenul „democrației", această societate mai are și acel merit unic, că depășește limitele înguste ale vechilor tradiții naționale profesate de concetățenii noștri de „azi" și primește în sânul ei pe toți cultivatorii și iubitorii de artă fără deosebire de sânge și de lege.

Societatea se compune din câți va profesori universitari din avocați, din ingineri, industriași, pictori etc.

Ca primă manifestare va deschide o expoziție grafică de xylogravuri, aquaforte, litografii etc. Toate genurile de gravuri vor fi reprezentate, începând *cu secolul XV și până azi.*

In legătură cu aceste vor figura cele mai mari nume ale gravurei: Reimbrandt, Dürer, Mantegna, Mervon, etc.

Expoziția se va *deschide Joi, la 15 Iunie* ora 5 p. m. în sala de exși va dura o săptămână. Intrarea e liberă. Expoziția va fi deschisă în toate zilele dela 9—12 și 4—7.

In ziua de 17 c. (Sâmbătă) ora 5 d. prof. Oprescu va ține o conferință de popularizare despre gravură în genere în chiar localul expoziției.

In ziua de 18 c. Duminecă la ora 11 a. m. directorul Industriei Sârmei d. Diamandi va trata acelaș subiect în limba germană.

Expoziția se va închide Joi la 22 Iunie la ora 5 p. m. cu o conferință în limba maghiară ținută de d. Ligeti ziarist din localitate.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Maxim Gorki

Marele scriitor rus cere adăpost în Franța

La Paris circulă acum prin public și pe la autorități un fel de petiție, ai cărei semnatari cer ca scriitorul rus Maxim Gorki care se află în Germania să fie primit la Paris. Parisienii nu prea iscălesc însă petiția cu tragere de inimă; foarte mulți n'o iscălesc de loc și mai mulți din Rușii ce se găsesc la Paris socot că petiția nu va întruni un număr suficient de semnături, pentru a se vedea din ele că Gorki e așa de dorit în capitala Franței. Aceste lucruri le afirmă într'un ziar francez, o rusoaică, d-na *Tatiana Alexinsky* și se pare că are dreptate. Intr'adevăr Gorki nu mai întrunește acum în țările burgheze, sufragiul simpatiilor. Atitudinea lui din timpul războiului și mai pe urmă, din timpul revoluției, a condus la acest rezultat.

Chiar îndată după declararea războiului, conduita scriitorului atât de iubit în Rusia și 'n Europa înnainte, desamăgi mult pe admiratorii săi. El fondă atunci o revistă „Lietopis" (Analele), a cărei redacțiune deveni centrul defetismului rusesc. Colaboratorii ei atacau pe patrioții ruși, și făceau o întinsă propagandă germanofilă. După revoluția din Martie 1917, Gorki, publică marele ziar cotidian „Novaia Jisn" (Viața nouă) ale cărui resurse materiale păreau suspecte. Se vorbea chiar prin cercurile presei că Gorki nici nu poate da explicațiuni plauzibile asupra originei fondurilor ziarului său. Slăbiciunea guvernului Kerensky și omnipotența elementelor defetiste din Sovietul Petrogradului, dădeau lui Gorki și colaboratorilor săi toată libertatea de a duce pe față o propagandă antinațională, cerând pacea separată cu Germania. Poziția germanofilă a ziarului lui Gorki, deveni însă evidentă când publică o scrisoare din partea lui Rizoff, ministrul Bulgariei la Berlin și unul din cei mai înfocați partizani ai alianței germano-austro-bulgare, prin care acesta se adresa lui Gorki ca unui leader al defetismului rus și-l îndemna să propage ideia păcei separate cu Germania. Ziarele patriote, cerură lui Gorki să explice cum a putut să-i parvină o scrisoare prin linia frontului, pentru că acest fapt proba existența unui serviciu secret de comunicațiuni între defetiștii ruși și imperialiștii Berlinului; Gorki nu putu însă să înlăture bănuelile cele mai legitime.

In timpul revoluțiunei, Gorki colaboră cu bolșevicii. Grupul său se numea „semileninist" sub Kerensky și deveni leninist pur după lovitura de stat bolșevică.

Când maximaliștii luară puterea, toate numele mari ale literaturei ruse se pronunțară contra regimului lor. Leonid Andreeff, trebui să se refugieze în Finlanda, unde casa sa fu bombardată de avioanele bolșevice; — iar rezultatul fu moartea acestei glorii a literaturei ruse. Ivan Bunin, Kuprin, Merejkovsky, Tchirikov, Amfiteatrov emigrară în străinătate și cu toții enunțară reaua voință și reaua acțiune a lui Gorki, care sfârși prin a intra în înnalta administrațiune a cestor soviete, ce stabiliseră o cenzură a presei și suprimaseră toate ziarele nebolșevice.

Gorki fu numit „director al secțiunei literare, a edițiilor statului" și'n această calitate, împărțind subvenții scriitorilor înfometați, lăsă să moară de foame pe scriitorii cari nu lucrau cu el. Dar Gorki își manifestă simpatia sa față de soviete și'n împrejurări, pe care putea să le evite. Astfel când un tânăr revoluționar trase împotriva lui Lenin, Gorki trimese dictatorului o călduroasă telegramă de felicitări servile. Când la Petrograd, un tânăr student omorî pe căpitanul Uritzky (vechi agent al Okranei, devenit polițist comunist) bolșevicii pentru a-l răsbuna, uciseră în aceiași noapte o mie cinci sute din ostatecii și prizonierii politici, ce se aflau în închisorile Petrogradului. După această crimă nemai auzită. Gorki asistă nepăsător la reuniunea Sovietului din Petrograd, printre ai cărui membrii figura asasinii celor 1500 victime: Zinoviei și Zorin.

Dar Gorki se înșelase în așteptările lui. Când anul trecut, el înțelese că regimul bolșevic e condamnat la cădere și când viața în Rusia deveni periculoasă din cauza foametei, a epidemiilor și a urei populațiunei contra regimului el părăsi „paradisul bolșevic" pentru a se refugia în „infernul burghez". Intâi el strecură din Rusia pe fiul său, care acum servește ca intermediar pentru vinderea în străinătate a obiectelor rechiziționate în biserici; pe urmă se refugie el însuși.

El rămâne însă pentru istorie unul dintre aceia cari sunt responsabili moralicește și politicește de marile calamități care bântue Rusia. Cu toată opera lui trecută, Rușii nu-i vor uita niciodată purtarea nefastă din timpul războiului și a revoluțiunei rusești. Și de aceia francezii, cari nu uită nici ei pe trădători, nu-i vor deschide cu prietenia și cu admirația dinnainte ușile lor.

Cronica politică

Prosperitatea țării și partidele noui. Iată două noțiuni care se exclud de la sine. Acest adevăr s'a evidențiat cu prisosință cu prilejul Congresului țărănist de la Cernăuți ca și cu ocaziunea tratativelor ce i-au urmat cu naționaliștii la Cluj.

Problemele fundamentale ale organismului social ca și al mecanismului vieții de stat se bat cap în cap în mentalitatea neispravită a conducătorilor celor două partide. „Statul „*suge*“ țara“ a strigat cu o admirabilă inconștiență un fruntaș țărănist la Cernăuți; „legile făcute de boieri sunt făcute în folosul lor“, a adăugat un altul care habar n'avea că tot ce s'a făcut în cei 60 de ani de independență a regatului românesc se datorește unei munci de toate zilele, și nu discursurilor desmățate ale oamenilor fără pregătire și fără tragere de inimă pentru durerile generale ale țării.

Pe când toată gloata de neispraviți și ambițioși politici nu visează decât ministere sau demnități asemănătoare, alături partidele serioase lucrează temeinic. Oamenii cu îndelungă pregătire, trecuți printr'o filieră de ani de zile a tuturor organelor administrative, știu ce este un act de guvernământ, după cum știu să găsească organismul bolnav al mecanismului social și să-l lecuiască imediat. Dar de unde să se priceapă la altăceva decât la discursuri un om care până mai ieri nu știa nici să-și timbreze suficient o suplică? De unde să ceri competință când ai de aface cu oameni pe cari ferbinteala unui lesne și dubios succes i-a desvățat să prețuiască munca reală și productivă! Iată de ce mai mult de la nouile partide nu se poate aștepta, decât vorbărie lipsită de logică și acțiuni certate cu cugetarea!

Două politici economice

Teribila criză economică și financiară prin care trecem a fost și va fi piatra de încercare a tuturor guvernelor. Guvernele trecute putem spune că n'au avut o politică economică capabilă să oprească dezastrul nostru financiar și toate măsurile lor, contradictorii ori lipsite de metodă în aplicare, s'au izbit de oarba încăpățânare a legilor economice cari nu suferă a fi călcate în picioare de bunul plac al cutărui politician mediocru cu ambițiuni de om de stat. In acest sens, ironia care planează asupra așa zișilor „oameni noi“ în politica mondială actuală, își are îndreptățirea bine legitimată de atâtea exemple recente, cari din nenorocire n'au lipsit nici țării noastre.

Problemele economice și financiare dela ordinea zilei au creiat pretutindeni o pleiadă întreagă de șemi-docți, cari discută cu o imperturbabilă siguranță, prin ziare, în conferințe publice ori dela tribuna parlamentelor, teoriile economice și opera guvernelor fără a poseda nici cunoștințele necesare nici măcar obiectivitatea ce caracterizează criticele făcute cu bună credință. A estui defect al vremurilor noastre datorim noianul de învinuiri aduse ministrului de finanțe, asupra politicei economico-financiare pe care a inaugurat-o cu venirea partidului liberal la cârmă. Știm în ce condițiuni dezastroase și-a asumat guvernul actual răspunderea de-a duce la bun sfârșit opera de reconsolidare a țării. Asupra intențiilor d-lui Vintilă Brătianu n'a planat un singur moment misterul sau îndoiala, așa cum le place să creadă și să scrie adversarii d sale. Nu numai din discursuri sau din articole de ziare s'ar putea reconstitui programul vast pe care ministrul nostru de finanțe e pe cale a-l pune în aplicare dar din însuși fructele culese până acum în câteva destulătoare probe de temeinicia și adevărul ce cuprind teoriile economice ale d-lui Vintilă Brătianu. Bunătatea ori defectuozitatea unor legi nu se măsoară cu verbalismul fad ce-l stârnesc, ci cu efectele bune sau rele ce reies din contactul cu realitatea.

In această privință interviewul cu ministrul de finanțe pe care-l publică ziarul „Le Temps“ și succesele repurtate de d-sa în chestiunea consolidării bonurilor de tezaur, sunt dovezi îndestulătoare despre eficacitatea politicei de refacere economică întreprinsă de actualul guvern.

Totuși, stat ziare din opoziție cari aduc ministrului de finanțe învinuirea că prin politica d-sale de economii și prin grija pe care o poartă ca bunurile naționale să nu se înstrăineze periclitează viitorul nostru economic, calificând această politică de reacționară. Pentru opinia publică însă, doctrina economică a actualului guvern nu ascunde nici o taină. Ea a înțeles de mult câtă realitate națională cuprinde lozinca „prin noi înșine“ atât de bârfită de adversari.

Căci este natural ca cei cari preconizează o politică de concesiuni și de îmbrățișare a capitalului străin, să cârtească împotriva politicei economice a guvernului actual, politica care este conformă cu interesele noastre naționale. Politica economică a opoziției ne-ar duce cu siguranță și fără scăpare la sclavia economică. Și chiar dacă s'ar realiza o îmbunătățire a situațiunei economice actuale, ea n'ar fi decât provizorie. Ar însemna să facem o politică de egoism al unei generații pe spinarea tuturor generațiilor viitoare.

O politică economică întemeiată pe principiul „prin noi înșine“ cere noui sforțări. Dar numai prin aceste eforturi vom realiza consolidarea și vom asigura prosperitatea economiei noastre naționale.

Indreptățirea unei politici

Ne amintim cu toții că guvernarea noilor partide dela război încoace s'a mărginit numai la experimentarea pe socoteala țării a tot soiul de principii politice și economice, pe cât de nepotrivite cu vremile în care trăim, pe atât de rău înțelese.

In zadar li se spunea „noilor oameni politici“, că țara ieșind rănită economicește din război, are nevoe de refacere, iar nu să devie câmpul de experiență al tuturor aventurierilor politici. Totul a fost de prisos, căci în nepriceperea lor ei învinuiau mereu partidul liberal că în toată acțiunea lui, nu urmărește decât interese de partid.

Dezorientarea pe deantregul în fața haosului în care ne sbăteam și lipsite de concepția unei politici reconstructive, guvernele noilor partide își închipuiau că salvarea economică și financiară a țării, trebuie să vie numai decât din afară.

Călăuziți de acest principiu de guvernare cu totul eronat, cât au stat la putere, noui conducători au încercat să obție ajutorul financiar al streinătății în schimbul concesionărei avuțiilor noastre naționale.

Numai protestările partidului liberal, au împedecat de a nu fi concesionat petrolul și de a nu fi înstreinate căile ferate.

Iată în sfârșit astăzi, că timpul vine să întărească politica partidului liberal: refacerea țării se poate desăvârși numai prin propriile ei puteri, fiindcă încrederea manifestată de străinătate în capacitatea financiară a României, nu-i decât confirmarea politicei preconizată și aplicată de partidul liberal.

Acordul partidului național cu țărăniștii

Relațiunile de colaborare abia rupte par a se relua — Partidul național renunță la pretențiile de până acum acceptând lupta de clasă și antidinasticismul țăraniștilor

Eri d-nii Mihalache și Lupu, delegați ai partidului țărănist, au avut o ultimă întrevedere cu conducătorii partidului național, în vederea reluării relațiunilor de colaborare între cele două partide.

După cum se știe alegerile-parțiale despărțise partidul național de partidul țărănist. Partidul național pretinzând că îi revine dreptul de exclusivă exploatare politică a Ardealului, nu putea ierta ca partidul țărănist să candideze în Ardeal. Iar cum cele trei candidaturi țărăniste supărase foarte pe d. Maniu, prezidentul partidului național și-a adus aminte că partidul său nu poate sta alături de unul care se sprijină pe concepția politică a luptei de clasă.

Imediat după ruptură, partidul național rămas izolat, a început să facă o curte asiduă d-lui Iorga, nădăjduind să-l despartă de d. Take Ionescu și să-l hotărască a părăsi parlamentul. Sau d. Iorga a rămas nestrămutat în atitudinea sa de până cum. La propunerea partidului național d-sa a răspuns invitându-l alături de d-sa pe banca opoziției a Parlamentului.

Partidul național a fost scutit de un răspuns prin plecarea d-lui Iorga la Paris. Văzându-se iremediabil izolat, și cum situația internă a partidului e destul de turburе din cauza insucceselor activității extra-parlamentare, partidul național și-a adus aminte cu duioșie de bunele vremuri ale prieteniei cu țăraniștii.

Țăraniștii la rândul lor nu stăteau pe roze. Aceeași izolare și același bluf cauzat de ridicola retragere din parlament, îi amenințau situația. Invitația de reconciliere a fost făcută de unul din fruntașii tineretului naționalist, în care are multe simpatii partidul d-lui Mihalache. Conducătorii partidului național au trebuit să consimtă la aceasta pentru a calma spiritele ce aveau să isbucnească la adunarea de la 10 Iunie a comitetului executiv la timp amânată.

Și astfel două zile, Miercuri și Joi, țăraniștii abătuți din drum după congresul de la Cernăuți au pertractat în Cluj cu foștii prieteni de eri, pe cari „nimic nu îi legat de țărăniști niciodată după cum mărturisea un fruntaș naționalist din Brașov (probabil d-l M. Popoviciu) corespondentului ziarelor „Adevărul“ și „Dimineața“.

Ceea ce înseamnă că pentru motive necunoscute încă partidul național e gată să accepte principiul luptei de clasă, violența de acțiune, antidinasticismul și socialismul sui-generis al partidului țărănist.

In comunicatul pe care probabil partidul național, îl va da publicității ca o motivare a nouei sale îndrumări politice vom afla motivele cari l'au îndemnat să renunțe la politica sa de până acum. Deocamdată acordul fără a fi încheiat pare să ducă spre acest sfârșit.

CONTRADICȚIILE UNEI „CONCEPȚII“ AD-HOC

D-l Maniu expune Concepția economică a partidului național — Neseriozitatea sau lipsă de înțelegere? — Partidul național pentru subjugarea noastră economică — Unde duce demagogia

La Cercul de studii al partidului național, între un curs de istoria românilor, foarte folositor de altfel majorității membrilor de talia d-lui Socol, și o conferință financiară incidentală, d. Iuliu Maniu, prezidentul cercului a făcut o expunere asupra *Concepției economice a partidului național.*

Mărturisim că am rămas foarte surprinși în fața acestui deosebit eveniment. Știam că partidul național se complace a pluti în sferele serenisime ale dulcilor amintiri din epoca Consiliului Dirigent și că pe pământ nu descinde decât pentru a înoda și desnoda alianțe care să-l transporte în olimpul îndelung râvnit al puterii. Dar iată că în afară de concepțiunile și alte isvorâte din creerul fecund imaginativ al conducătorilor naționaliști, cari i-au dus la atâtea superbe hotărâri ca cea a Congresului dela Alba Iulia și „un nou memorand“, ca protestul la Liga Națiunilor și acel exemplu de înalt patriotism și viziune politică superioară ce se ascunde sub dictonul vaidian: *Ardealul al Ardelenilor*, după care ungurii au pornit acțiunea autonomistă și anti regățeană dela Viena; partidul național anunță că și-a însușit și o concepție pământească, o concepție care să se raporte la realități sociale nu meschine deziderate de măriri personale, o concepție economică.

Desigur faptul marchiază o evoluție capitală în existența de după războiu a partidului național. Apropierea grupului financiar din jurul decedatei „Voința“ se pare că întru acest scop s'a făcut. D-nii Bontescu și Vlad au fost primiți cu ceremonialul biblic al fiului rătăcitor, „Voința“ a fost vițelul bine îngrășat și sacrificat zeităților ambițiunii. Și astfel partidul național atât de sărac în concepții terestre, devine posesorul unei concepțiuni conomice.

Din cuvântarea ținută de d. Maniu la Cercul de studiu al partidului național, o nouă deziluzie a venit să ne stâmpere elanul admirativ: Mintea naționalistă se adaptează greu realităților.

Ceeace d. Iuliu Maniu ne prezintă drept o Concepție economică *nu este decât o însușire nerumegată de probleme economice contradictorii sau banalizat, din fugare discuțiuni cu nouile forțe politico-financiare, d-nii Bontescu și Vlad, din cetirea ziarelor cu interese financiare suspecte sau din toate acestea la un loc.*

Spre exemplu d. Maniu, care având pretențiunea că face o expunere a Concepției economice, *nu face altceva decât polemică cu partidul liberal (și încă ce polemică!) vrea nici mai mult nici mai puțin decât vinderea avuției noastre la străini. D-sa găsește bun principiul economic al partidului liberal:* „prin noi înșine“, *dar fiindcă trebue să facă ori cu ce preț opoziție liberalilor și fiindcă partidul liberal întrunește politica națională în toate domeniile. Astfel după regionalismul anti-românesc de până acum, partidul național ajunge la ideea nefericită a subjugării noastre economice.*

In acelaș timp, pentru a salva aparențele în fața mulțimei d. Maniu recurge la subterfugii demagogice. D-sa presimte că prezentarea golașă a *Concepției* sale economice, atât de străină marelor noastre interese naționale, i-ar răpi și rămășița de popularitate ce are în Ardeal, și atunci flutură sus și sbuciumat chestiunea îmbunătățirii soarții funcționarilor, eftenirea traiului și a suprimării impozitelor indirecte.

Acest acces de demagogică îngrijorare se demască singur din lipsa de soluții practice, ca și din excesul la care ajunge, mai cu seamă atunci când cere instituirea impozitului pe avere (și deci pe capital) *„cu o scară de progresivitate foarte pronunțată mai ales la averile mari“.*

— Bogații să plătească, că au de unde; iar sărăcimea nevoiașă să fie ferită de angarale — are aerul că spune d. Maniu.

In realitate Concepția *sa este o imposibilitate — iar d. Maniu își dă perfect seama că așa este. Ea este o imposibilitate pentru că impozitele indirecte nu apasă în egală măsură pe bogătaș și pe sărac, iar instituirea impozitului pe avere așa cum îl vrea d-sa, exclude dela sine introducerea capitalurilor străine (cari nu se pot exchiva dela acest impozit) dela punerea în valoare a bogățiilor noastre naturale; și în acelaș timp înseamnă fărămițarea capitalurilor românești cari ar putea realiza valorificarea bogățiilor țării fără să ajungem la subjugarea averii naționale.*

Partidul național nu are noroc. Lipsa de concepție politică nu a putut fi astupată măcar de o concepție economică, cu toată literatura jurnalieră a d-lui Maniu și cu toată reprimirea în partid a excomunicaților dela Banca Agrară.

A. R. CUS.

INFORMAȚII

Dl Vintilă Brătianu, ministrul finanțelor a fost primit Miercuri dimineață în audiență de M. S. Regele. Cu acest prilej dl Vintilă Brătianu a făcut un lung expozeu asupra rezultatelor obținute cu privire la consolidarea datoriei noastre fiotante din străinătate.

Persoana, care în seara de 17 Iunie la reprezentația operei „Madame Buterfly" a fost văzută de Dl Lt. S. și de Dl Dr. I. că a luat la finele reprezentației un binoclu Zeiss model militar, de sigur pentru a-l remite păgubașului, care l-a uitat atârnat în fotoliul de orchestră Nr. 5 dreapta rândul 2, este rugată a-l aduce în strada Caragiale Nr. 1 ușa 5; sau a da adresa unde ar putea să se prezinte păgubașul pentru al ridica.

Ministerul instrucțiunei a cerut școalelor normale să comunice rezultatul obținut în cursul anului trecut și măsurile potrivite după cari profesorii acestor școale ar putea participa la lecțiile și viața școalei primare.

Casa împroprietărirei a făcut cunoscut ministerului instrucțiunei, că loturile de împroprietărire cu cari au fost înzestrate școalele nu trebuiau date în folosința profesorilor, ci în aceia a comitetelor școlare.

Prin intervenția dlui prof. dr. St. Bogdan, deputat de Ciuc, s'a obținut de la direcția Bunurilor grănițărești, unul dintre cele mai centrale și mai frumoase locuri pentru clădirea unei biserici ortodoxe în Miercurea-Ciucului. Se continuă acum cu adunarea fondurilor necesare și se va începe în curând clădirea celei dintâi biserici ortodoxe, în acest județ.

Liceul de fete „Regina Maria" din localitate a aranjat pentru Duminecă 18 Iunie, la orele 3 p. m. un frumos matineu pentru sporirea fondului de excursiuni.

Elevele vor juca trei piese de teatru, vor declama poezii și vor juca dansuri naționale.

Reprezentația va avea loc în sala Teatrului Național.

Ieri, la 15 Iunie ora 5 p. m. se va deschide expoziții de gravuri a Societății „Prietinii Artei".

Expoziția va avea loc în sala Bibliotecii Universității în fiecare zi dela 9—12 și 4—7.

Intrarea e liberă.

Expoziția se va închide în ziua de 22 Iunie.

Duminecă are loc prima împroprietărire în Grind-Cristur, jud. Turda, între orele 9—10 a. m.

Vor lua parte dl ministru al agriculturei Al. Constantinescu, prefectul județului și toate notabilitățile orașului Turda.

Ministerul instrucțiunei a dispus cu privire la examenul de înaintare pe loc a învățătorilor, că la aceste examene nu sunt admiși de cât învățătorii cari au servit efectiv termenul prevăzut de legile și regulamentele școlare.

Invățătorii cari dețin diferite slujbe administrative, sau sunt în concedii pentru studii, vor fi primiți la aceste examene, dacă la data inspecțiunei sociale, funcționau la catedră de cel putin o lună.

Primele legi de bază cari vor fi supuse parlamentului vor fi acestea: descentralizarea administrativă, revizuirea bugetului și reforma fiscală, cari trebue să fie votate înainte de 1 Aprilie viitor.

Reforma constituțională va urma acestora.

Pentru pregătirea învățătorilor-ajutori, ministerul Instrucțiunii organizează în acest an cursul III de vară, și anume: cursul pentru învățători la școala normală de băeți, din Blaj, iar cursul pentru învățătoare la Școala normală de fete, din Lugoj. Cursurile vor avea o durată de 2 luni și se vor începe în ziua de 6 Iulie 1922.

Despre aceasta se avizează și pe această cale cursiștii, cari au terminat cursurile II, ținute în vara anului 1921 la școalele normale din Blaj și Lugoj, amintindu-li-se totodată că au să-și aducă cu sine așternutul de pat și veselă de sufragerie (2 farfurii, cuțit, furculiță, lingură și un pahar sau ceașcă).

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Eri, 15 Iunie, la orele 5 p. m. s'a deschis în sala de expoziție a Bibliotecii Universității, expoziția de gravuri organizată de Cercul „Prietenilor Artei".

In numărul nostu de mâine vom publica o amănunțită dare de seamă asupra acestei frumoase și interesante expoziții.

Sâmbătă (17 l. c.) seara la ora 7 va sosi cu accelleratul în orașul nostru dr. Chikao Fujhisawa, secretarul delegațiunii japoneze la Liga Națiunilor din Genua.

D-sa va fi oaspele Esperantiștilor din Cluj.

„Uniunea amatorilor ai naturii turistice" din Cluj organizează în ziua de 18 l. c. o excursie prin vârful Canei, dealul Csiga, Suciag, Fântâna de aur etc. Intâlnirea va fi dim. la ora 6 și trei sferturi. Pleca ea la ora 7.

Alegerile dela Camera de industrie și comerț din Cluj

Campania electorală printre comercianți și industriași — Lista candidaturilor de industriași propusă de adunarea generală de Duminecă

Ca o complectare a articolului apărut în numărul de eri a ziarului nostru, referitor la alegerile dela camera de comerț din Cluj mai dăm azi următoarele relații.

In ultimul timp s'au mai făcut încă 3—4 liste de candidaturi în vederea alegerilor dela camera de comerț din Cluj. Aceste liste însă fiind cu totul personale sau propuse de un cerc extrem de mic de comercianți și industriași, nu prezintă absolut nici o șansă de reușită. Două dintre ele au și fost retrase în fața listei comune propusă de adunarea generală de Duminecă.

In numărul trecut am publicat lista candidaturilor din partea comercianților, azi dăm lista candid turilor din partea industriașilor.

1. Ing. Desilă.
2. Gh. Romanovici dir. fabricei „Unir a".
3. Ing. I. F. Negruțiu antreprenor
4. Aurel Petricaș, croitor
5. I. Gilescu
6. T. Urban, industriaș
7. V. Muntean, industriaș
8. Aurel Lazăr Decei, restaurator
9. Anton Moldovan, zidar
10. V. Beandi, cizmar
11. I. Raț, ceasornicar
12. F. Târziu, frizer

In numărul viitor vom publica rezultatul alegerilor dela Camera de comerț și industrie din Cluj.

O luptă cu bandiți în jud. Făgăraș

Doi bandiți atacă o vilă lângă Arpaș — Lupta dintre locuitori și hoți — Un mort și un rănit — Sosirea armatei în ajutor — Asedierea vilei — Bandiții se sinucid

In comuna Arpașul de jos, comună situată în județul Făgăraș se află o veche vilă ce servea drept castel de vânătoare contelui Károlyi, vilă care este acum proprietatea unui fruntaș român din acele părți cu numele de Luchi.

In decursul nopței de 10 spre 11 l. c. pe când dl Luchi nu se găsea acasă, niște individi necunoscuți s'au introdus în castel și prin amenințări au silit pe dna Luchi să le predea cheia dela camere. Apoi au început jaful.

După ce au luat banii și au terminat cu împachetarea lucrurilor de valoare hoții au cerut doamnei Luchi să le dea ceva de mâncat. Aceasta nu i-a refuzat și sub pretext că se duce afară ca să aducă apă pentru gătitul mâncărei a scăpat de sub paza bandiților și s'a îndreptat spre pădure în nădejdea că-și va întâlni soțul care era la vânătoare.

După multă alergătură dna Luchi se întâlni cu soțul și-i povesti cele ce s'au întâmplat acasă.

Trimițându-și soția în satul Arpaș, pentru a aduce ajutoare, dl Luchi își luă inima în dinți și plecă spre vilă spre a înfrunta singur pe bandiți.

La primele focuri de armă trase asupra vilei unde se adăpostiseră criminalii, bandiții n'au răspuns. Crezând că sunt înconjurați de o ceată puternică înarmată, ei s'au refugiat în pivniță unde au procedat la întărirea ușilor.

Favorizați de faptul că în pivniță se găsea un bogat armament proprietatea dlui Luchi, care este un vânător pasionat, bandiții și-au propus să opuie rezistență oricărui atac venit din afară.

Ajutoarele sosesc

In timp soția d-lui Luchi a ajuns la Arpaș și a cerut ajutorul jandarmariei de acolo, dar din nefericire la post nu se găsea decât un singur jandarm.

Oamenii din sat aflând de atacul bandiților s'au adunat imediat în fața primăriei și i armați fiecare cu ce-a găsit au procedat la înconjurarea vilei și la prinderea bandiților.

In fruntea celei înarmate au pornit d-nii Bârsan subsecretarul cercual din Arpaș ofițerul rezervist Bojer, Giurgea, dirigentele școalei elementare, Șerban, secretarul comunal Iancu Vaș, economul N. Bogdan precum și alți oameni din comună.

Ceata din Arpaș înconjoară vila.

Bandiții omoară pe Bârsan și rănește pe Șerban

Ajunși în preajma vilei, în fruntea lor fiind fostul ofițer Bârsan, au înconjurat vila, iar Bârsan le-a strigat să se predea.

Bandiții protejați de bunul ascunziș ce le oferea pivnița au început să tragă focuri de armă în oameni.

Fruntașii din Arpaș ripostând s'a început o adevărată luptă. Un glonț tras de bandiți a lovit cmorând pe loc pe de Bârsan, iar un altul a lovit rămind grav pe dl Șerban.

Noi ajutoară — Sosirea a 2 plutoane de soldați

In fața acestui omor și a rănirei lui Șerban, oameni din Argeș au hotărât să nu mai tragă ci să se retragă puțin la adăpostul copacilor din parc, trimițând după noi ajutoare la Făgăraș.

Garnizoana din Făgăraș fiind avizată de cele ce se petrece la vila de lângă Arpaș, de către jandarmerie a hotărât trimeterea imediată la fața locului a două plutoane de soldați. Parcurgând distanța Făgăraș—Arpaș în două autocamioane, plutoanele de soldați care erau înarmate și cu 2 mitraliere au putut ajunge ușor și la timp la fața locului.

Asedierea vilei de către armată.

Cu toate demersurile făcute de către comandantul plutoanelor de a capitula, bandiții au refuzat cu îndârjire și au răspuns cu focuri de armă. Față de atacul ce început de către bandiți; ofițerul a comandat foc.

O adevărată ploaie de gloanțe a început să cadă asupra pimniței vilei unde erau refugiați bandiții, dar fără nici un folos, căci ei erau protejați de ziduri groase.

Lupta aceasta a durat fără întrerupere de Duminecă ora 4 p. m. de când au sosit plutoanele până Luni dimineața la ora 6.

Bandiții se sinucid.

Sfârșindu-și proviziile de muniții, dar nevoind să cadă vii în mâinele soldaților ambii bandiți s'au sinucis, rupând în mii de bucăți suma de 170 de mii de lei pe care o furaseră.

Din actele găsite asupra lor s'a putut constata că sunt organizați în o more bandă.

Poliția din Făgăraș și garnizoana din loc fac cercetări în privința aceasta.

Bârsan a fost înmormântat Luni cu mare pomdă de către sătenii din Arpaș.

— *n f* —

Pentru Autorități, Bănci și alte Instituții cari doresc a-și procura

Colecția Gazetei Oficiale

din anii 1918—1922 adică dela apariție și până la ultimul număr. Se găsește

de vânzare

la Agenția de Publicitate „Soarele", Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent

Având numai câteva colecții

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Vineri 16 Iunie 1922

Cercurile Antantei și cu deosebire cele franceze, de câtva timp au început să se gândească cu îngrijorare la mijloacele ce trebuiesc utilizate pentru a înlătura posibilitatea alipirei Austriei la Germania.

Se știe că situația din Austria este dintre cele mai precare, ea fiind lipsită cu totul de resursele financiare necesare unui stat de sine stătător, de care prilej pangermaniștii vor să profite pentru a-și ajunge scopul lor de a uni Austria cu Germania.

Ori, se știe că tratatele de la Versailles și Saint Germain se opun la îndeplinirea acestui act. Chestiunea a fost ridicată și în Camera franceză, cu care ocazie s'a votat un credit de 55 milioane franci pentru a se veni în ajutorul Austriei. Deasemenea Anglia i-a acordăt un ajutor de 2 milioane livre sterlinge, iar Cehoslovacia un alt ajutor de 500 milioane coroane.

Cu toate acestea, resursele financiare ale Austriei fiind cu totul reduse, și cerințele ei destul de mari, ajutoarele acordate vor putea face față doar numai câtva timp, urmând apoi din nou chestiunea să fie pusă în discuția Europei, din care cauză e greu de prevăzut care va fi lichidarea ei definitivă.

TELEGRAME

Remanierea guvernului maghiar

Budapesta. In urma rezultatului alegerilor cari nu poate fi considerat de loc favorabil pentru guvernul ungar prezidat de contele Bethlen, o remaniere ministerială se va face zilele acestea. Sigur este până acuma că va eși din guvernul ungar ministrul de externe Contele Banffy.

Vor mai eși miniștrii Bernolak, Tomcsiani, Hegyeshalmi, Maier, Vas, și în locul lor se afirmă că vor întra în cabinet: Ivan Rakovski, Ștefan Szabo, de Nagyatad, și ambasadorul Coloman de Kanya, acesta din urma ca minisiru de externe. Actualul ministru de interne contele Klebesberg va trece la ministerul cultelor.

Criza economică austriacă. — Tratativele guvernului

Viena. — Guvernul austriac a avut o consfătuire cu băncile. Participanții au declarat că sunt gata să accepte planul prezentat de guvern pentru înființarea unei noui bănci de emisiuni dar să se ție seamă de unele condițiuni și să rămâie totul în granițele posibilității. S'a adus în discuție urcările neîntemeiate ale valutelor streine din ultimele zile la bursa din Viena și s'a accentuat că dacă nu se va pune frâu acestei manevre, populația care și-a păstrat până acum cumpătul își va pierde răbdarea, cea ce ar fi o mare nenorocire. Criza actuală nu este în nici un caz o criză materială ci mai mult o criză sufletească.

Cancelarul Austriei a luat contact cu toate partidele și s'a stabilit un deplin acord de vederi asupra lucrurilor ce se poate face de fapt în momentul de față. Deasemenea guvernul a tratat și cu acei factori cari au cea mai mare influență în viața economică a Austriei. Cancelarul a arătat că ministrul de finanțe al Austriei e tocmai acum în tratative pentru a se lua acele măsuri cari sunt absolut necesare ca să găsim cât de curând cu putință o eșire din actuala criză. Deasemenea urmează tratative cu reprezentanții consorțiului financiar veniți din străinătate pentru a dobândi ajutorul financiar de care atârnă sanarea vieții economice a Austriei.

Nota Comisiunei de reparațiuni.

Paris. Comisiunea de reparațiuni a trimes Germaniei o notă cu privire la împrumutul forțat. Nota stabilește felul cum se va face controlul asupra cheltuielilor și încasărilor. Emisiunea se va face prin comisiunea de garanție și guvernul german. In ce privește împrumutul forțat comisiunea este de părere că încasările vor fi dela 1 Ianuarie 1923 cel puțin de 40 de miliarde. Comisiunea așteaptă propuneri precise pentru — înlăturarea deficitului la căile ferate, poșta și telegraf. Nota mai observă ca banca națională a Germaniei trebuie să aibă un personal independent. Guvernul are numai dreptul de veto. Ca președinte al Băncei naționala trebuie să fie un membru activ al comisiunei de control.

Declarațiile cancelarului

Viena. — In ședința de eri a adunărei naționale, cancelarul austriac a făcut o declarație în sensul că guvernul nu va face nici un demers surprinzător sau intervenții forțată ni viața economică în urma evenimentelor dela bursă. Guvernul nu se gândește nici la o nouă stampilare a hârtiilor monede iș nici la o devalvare a lor. Ca o condițiune prealabilă a renașterei vieței economice în Austria guvernul de acord cu reprezentanții băncilor socotesc de absolută necesitate să prezinte parlamentului un plan financiar pentru înlăturarea deficitului statului care plan să fie votat fără întârziere.

Se accelerează tratativele pentru dobândirea în timpul cel mai scurt o unui imprumut extern.

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

„Kristály"

Cluj (Kolozsvár)

Văpsește și curăță

Văpsitorie de lână bumbac și blănărie.

Lucrurile trimise prin poștă se ispravăsc iute și regulat

Lloyd 557 1817

Primul și cel mai mare magazin de PIANE din România-Mare

I. TRISKA Cluj,

Strada Șaguna (fosta Bartha M.-u.) No. 14.

Telefon 419

Au sosit piane noi.

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.

Banca Mobiliară

Soc. An.

Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 și 725

Cumpără și vinde soiu de monete streine. Concurențe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.

Lloyd 605 1819

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostra din București)

Ora 2 p m

Consiliu de miniștri

București — **Eri a avut loc un consiliu de miniștri care s'a ocupat cu chestiunile la ordinea zilei. După consiliu, d-nii miniștri Brătianu, Duca și Mărdărescu au avut o consfătuire intimă. Despre această consfătuire și rostul ei n'a transpirat nimic.**

Intrevedere între d-l Duca și trimisul guvernului bulgar

București — Ministrul de externe Duca a avut eri o convorbire cu trimesul bulgar la București, Fitceff.

Libertatea exportului de cereale

București — Ministrul de industrie și comerț, Sassu, a făcut eri următoarele declarații în ce privește exportul de cereale. Se va da deplină libertatea exportului de cereale afară de grâu. Se vor pune taxe mari la export.

Dela sinodul din București

București — In ședința de eri a sinodului mitropolitul Bălan a făcut o propunere pentru ratificarea alegerilor ca episcopi a archimandriților Mustia și Pușcariu alegeri făcute de consistorul din Sibiu și hotărâte de necesități locale. Propunerea mitropolitului Bălan a fost respinsă.

Rusia calcă tratatul de garanție dela Genova.

Nota guvernului român către guvernul italian

Guvernul român a trimes o notă primministrului italian de Facta în care îl atrage atențiunea că a fost călcat de către Rusia tratatul de garanție încheiat la Genova. Nota se referă la aterizarea unui aeroplan rus la Tighina acuma 10 zile. Aeroplan care a avut manifeste prin care populația din Basarabia era îndemnată să se răscoale contra guvernului român.

Un discurs al mareșalului Petain

Londra. — Cu prilejul serbărei comemorative pentru Verdun, mareșalul Petain a ținut un discurs arătând că Franța nu voiește să stăpânească vre-un popor strein dar nici nu voiește să fie înăbușită de alt popor. Cântecul „Deutschland, Deutschland über alles" (Germania, Germania înainte de toate) înseamnă o amenințare care și astăzi apare în toate articolele din presa germană.

Convocarea Parlamentului

Monitorul Oficial publică decretul prin care Parlamentul este convocat pentru o sesiune extraordinară la 19 Iunie. Se vor ține ședințe trei zile în cursul cărora primministrul Brătianu va refera asupra lucrărilor conferinței dela Genova. Apoi parlamentul va ratifica convențiunea financiară cu privire la consolidarea bonurilor de tezaur.

CURSUL SCHIMBULUI

La Paris

Londra 5063 1-4
Newyork 1135
Brussel 93 jum.
București 7 jum.
Milano 5740
Zurich 213 jum.
Praga 2185
Berlin 365

La Berlin

Amsterdam 121
Bruxelles 2514
Roma 1572 jum.
Londra 1392 jum.
Newyork 310 jum.
Paris 2755
Zurich 5945
Viena 175
Praga 598

Amintim colegilor din Ardeal că Duminecă, 18 Iunie, ora 10 dim., are loc în sala de ședințe a Băncii Agrare din Cluj Adunarea generală extraordinară a Sindicatului presei române din Ardeal.

Astăzi au început alegerile pentru Camera de Comerț din Cluj.

S'au prezentat până acum patru liste din partea comercianților și două din partea industriașilor.

Sunt vre-o trei mii de votanți din partea comerțului și vre-o două mii din partea industriei.

Alegerile decurg în ordine.

Până la ora când încheiem ziarul au votat la secția comercială 300, iar la secția industrială 250.

Listele cari au cele mai multe șanse de reușită sunt: pentru secția comercială lista propusă în adunarea de Duminecă a Sfatului Negustoresc, iar pentru secția industrială lista propusă de „Reuniunea industriașilor și comercianților români" din Cluj.

La ora 4 se închide votarea procedându-se la despuierea scrutinului.

Se aduce la cunoștința parlamentarilor din provincie că pentru zilele cât vor sta în București pentru sesiunea extraordinară a Parlamentului li s'au reținut aceleași camere avute în sesiunea trecută

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

„TECANA" Societate comercială pe acții în Teaca.

Convocare.

Domnii acționari a societății comerciale pe acții „TECANA" în Teaca sunt invitați la

II-a Adunare generală ordinară

pe 26 Iunie 1922 la 11 ore inainte de masă în sala hotelului Gross.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul consiliului de administrație și a comitetului de cenzori despre rezultatul gestiunei anului 1922.
3. Darea absolutoriului consiliului de administrare și a comitetului de cenzori.
4. Deciderea asupra perderei.
5. Eventuale propuneri.
6. La caz că la adunarea din 26 Iunie 1922 nu sar intruni numărul de acționari recerut de statute pentru a aduce hotăriri valabile, să fixează, ultima adunare generală pe ziua de 11 Iulie a. c. fără altă convocare, când să vor aduce hotăriri definitive fără considerare la numărul acționarilor presenți.

Teaca, la 11 Iunie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Domnii acționari cari voiesc a participa la adunare sunt rugați a depune titlurile provizorii la cassa societății.

B. Podoabă, președinte. **Cristofor Turcea,** director executiv.

ACTIVA — CONTUL BILANȚ CU 31 DECEMBRE 1921 — PASIVA

Cassa . . . . . Lei		1.141 78	Capital . . . . . Lei		100.000 —
Marfă . . . . . „		112.290 04	Fond de rezervă . . . . . „		14.916 —
Mobilier . . . . . „		16.000 —	Fond special de rezervă . . „		6.000 —
Perdere . . . . . „		1.487 93	Taxe cu fondare . . . . . „		5.503 75
			Pividendă neridicată . . . „		4.500 —
		130.919 75			130.919 75

EȘITE — CONTUL PROFIT ȘI PERDERE CU 31 DECEMBRE 1921 — INTRATE

Salare . . . . . Lei		29.435 —	Câștig la mărfuri . . . . . Lei		40.194 12
Chirie . . . . . „		900 —	Perdere . . . . . „		1.487 93
Spese . . . . . „		11.347 05			
		41.682 05			41.682 05

V. Podoaba, Președinte. Cristofor Turcea, director.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Briand, Dr. Vasile Greavey, Simion Ersen, Timoftei Magros, Virgil Brătfălean, Moldovan Mihăilă

Am examinat presentele conturi și le-am aflat în concordanță cu registrele.

Teaca, la 31 Decemre 1921.

Bartolomen Pop, președinte. Alesandru Morariu. 1888

DELA PRIMPRETORUL PLASEI HUEDIN.

No. 2317—1922.

Concurs.

Deschidem concurs pentru ocuparea postului de subsecretar, din Morlaca, Huedin, Ciucea, Fildul de sus, Sfăr. ș, Criseu, Dreșea, Mănăsturul-unguresc, Valcăul-unguresc, Belis, Margău, Calata-mare.

Reflectanții, cari au cualificațiunea prescrisă în art. de lege XX: ex. 1900 î-și vor înainta cererea provăzută cu documentele necesare la primpretorul plasei Huedin până la 20 Iulie a. c.

Huedin, la 11 Iunie 1922.

1887 Dr. POP, primpretor.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

No. 408—922.

Publicațiune.

Pentru furnizarea alor 800 m³ lemne de foc calitatea I, pe baza Art. 72—82 a legii contabilității publice, Direcțiunea Institutului Pasteur din Cluj, publică concurs

Reflectanți vor înainta prin poștă ofertele timbrate în plic închis, pe dosul plicului va aminti în modul următor: oferta lui XX pentru furnizarea lemnelor.

Supra oferte nu se iau în considerare, reflectanți ce a inaintat ofertele nu se pot detrage dela licitație.

Licitația se va ține în ședință publică în 15 Iulie ora 3 p. m. în biroul administrativ a Institutului Pasteur,

Ofertele sosite până în 14 Iulie sunt valabile, iar cele mai târziu sosite nu se vor lua în considerare.

1856 DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

Anunț.

Cu onoare comunicăm, că D-l Ioan Pop cu ziua de azi prin convenție pacinică a repășit dela firma comună Konkoly și Pop magazin de coloniale și delicatese.

Rugăm pe toți aceia, cari au ceva pretenție față de această firmă „Konkoly și Pop" se anunțe cel mai târziu până la 24 l. c. la Konkoly Ștefan Cluj, Str. Regina Maria 6—8 deoarece mai târziu nu se iea în seamă nici o anunțare.

Cluj, la 15 Iunie 1922.

Cu deosebită stimă:

1890 **Konkoly Ștefan și Pop Ioan.**

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii"

(Urmare.)

46439, 16371, 15943, 5413, 25475, 1836, 1837, 1839, 1838, 1840
34828, 2375, 29387, 28262, 28327, 41863, 33870, 25973, 44112
45770, 19773, 8486, 2736, 34003, 18022, 22843, 12740, 23296, 25943
3069, 41712, 49524, 25963, 458, 1275, 8632, 27664, 42291, 31874
45159, 8056, 48580, 44696, 29385, 37365, 4441, 30200, 47610, 38713
22480, 44745, 36448, 33450, 20355, 5498, 22477, 14175, 24205
Seria Z. Nrii 18449, 8787, 27299, 18417, 14077, 44931, 24560, 45841
13184, 46968, 30676, 17475, 13893, 21404. 49653, 20204, 29525
26826, 13576, 18971. 48558, 40507, 13350, 36602, 4317, 42252
27851, 15787, 11582, 39848, 16763, 9742, 21148, 44476, 27688
49011. 9624, 27466, 2947, 29207, 39987, 8762, 24078. 37070, 17423
13367, 13493, 41278, 16303, 35007, 8582, 27992, 21006. 13823
23515, 42474, 4243, 37927, 36576, 48891, 10027, 43631, 44174, 5242
6830, 2188, 21378, 29690, 29689, 29691, 17553, 45888, 48109, 27283
43521, 11158, 17915, 37884, 39404, 7388, 11188, 44090, 48335
12555, 38378, 44554, 30587, 31358, 4661, 34326. 40258, 49501
46470, 4227, 6619, 44113, 43781, 30707, 11589, 6486, 24564, 17850
4517, 6751, 18590, 39942, 39825, 11482, 333, 48233, 49752, 10176
31404, 28974, 7272, 15187, 35708, 1888, 45466, 20298, 25409, 34122
46290, 43478, 24961. 39780, 8103, 23377, 44934, 8823, 44788, 3395
19230, 31806, 46967, 44826, 4736, 43195, 647, 12728, 21589, 13657
48062, 46620, 28277, 39904, 29001, 38685, 6027, 41199, 20705
25165, 3714, 46598, 6974, 13540, 45395, 33377, 38898, 41684, 25585
39473, 14477, 25745, 16110, 26727, 6455, 2292, 45896, 7498, 11870
44855, 43000, 3146, 41345, 36415. 42164, 41829, 25088, 28791
34912, 16481, 5303, 38395, 29638, 29637, 48953, 32113, 13386
23787, 40769, 12593, 1162, 24922, 1266, 11467, 26197. 2186, 21199

(Va urma.)

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: ameților, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbinței și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Uzinele Solvay din Transilvania S. A.

ca Fabrici în

Ocna-Mureșului și Turda

Biroul de vânzare: **Ocna-Mureșului.**

Reprezentanța:

București, Bulevardul Carol I. No. 4, Etaj II.

1889

Produce:

Sodă calcinată
Sodă cristalizată,
Sodă caustică,
Chlorura de calciu.

Sodă caustică electrolitică
Hipochlorit de calciu
Hidrogen

CARTEA ROMANEASCA
INSTITUT de ARTE GRAFICE
SUCURSALA
COSINZEANA
CLUJ
CALEA DOROBANȚILOR

EXECUTA CU PRETURI MODERATE TOT FELUL DE LUCRARI DE TIPOGRAFIE, LEGATORIE PRECUM BROSURI, ZIARE ZILNIC SI SAPTAMANALE REVISTE, ETC. ETC.

Reclama este sufletul comerțului

TRASUL

dă betonului și mortarului densitatea deplină și impermeabilitatea mărește clasticitatea și resistența de tracțiune și de presiune, face posibil economii mari la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte și certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna și Turda-Arieș precum și depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Cipariu No. 3. 1401

Mare stoc de Cauciucuri **Michelin Cablé** **pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ,** Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 270

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

In atențiunea
proprietarilor de casă, architecților și antreprenorilor.
văd. Iosif Tamásy
posede un mare depozit de sobe, mărfuri de porcelan terracotă, chamotă și faianță.
CLUJ, Calea Moților No. 7.
In casa proprie. ◆ Fondat în a. 1910
Reprezentanță generală din Ceho-Slovacia pentru vânzarea și instalarea de sobe de porcelan și terracotă, aranjament de bac, pardoseală cu cheramită și alte lucrări semene, cari toate să efeptuesc prompt, și pe lângă garanție.
Mărfuri **veritabile Ceho-slovace,** căutate în toată lumea, cari sunt **cele mai durabile, mai estetice și mai eftine.**
Preturi de concurență nimeni nu poate să execute mai eftin. O singură încercare convinge mai multe ori. 1861

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Kob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială. ◆
Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

47—1922.
Publicațiune.
In comuna Handorf se vor ține următoarele târguri:
14—15 Aprilie târg de vite, 16 Aprilie târg de marfă.
14—15 Iulie târg de vite, 16 Iulie târg de marfă.
8—9 Noembrie târg de vite, 10 Noembrie târg de marfă.
1886 Antistia comunală.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

La o instituție mare **se caută o D-șoara** ***funcționară*** în birou pentru toată ziua.
Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. ☐ Adresa la ziar sub „Funcționară.

Pentru Autorități, Bănci și alte Institutii cari doresc a-și procura
Colecția Gazetei Oficiale
din anii 1918—1922 adică dela aparație și până la ultimul număr.
Se găseste de vânzare la Agenția de Publicitate
„SOARELE"
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent având numai câteva colecții. 1885

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
◆
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrează instalații de motoare electrice. ☐ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. ☐☐☐ 148

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Articole frumoase de droguerie au sosit la parfumeria **D'or** Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București,
◆
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. **11**
◆
Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Simleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau. ☐☐
Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Reclama este sufletul comerțului

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.
Capital Social Lei 40 Milioane.
Cluj, Piața Unirei No. 32 (edificiu propriu).
Fondată la anul 1894.
Are cele mai mari legături cu toate piețele financiare interne și externe; cumpără și vinde pe lângă condițiunile cele mai convenabile monede streine.
Primește depuneri spre fructificare, care la cerere se restituesc ori când fără abzicere prealabilă.
Sucursală în Turda și Uioara. **Sucursală în Turda și Uioara.**

Căutăm
imediat **Corespondenți** pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.
Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis. Carte de legitimație și onorat.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

EFECTELE ECONOMICE ALE RĂSBOIULUI

— Sporirea prețurilor și a salariilor —

In aproape toate țările cari au luat parte la războiu ca și în acele cari au rămas neutre economiștii adunați în societăți bine organizate studiază efectele economice al e războiului cercând să găsească remedii.

Printre aceste este „Societatea pentru Reforma socială“ din Germania. Una din chestiunile cele mai arzătoare ce și-a propus să studieze este acea a aflării influenței salariilor și prețurilor provocate de războiu asupra costului vieței și puterei de cumpărare a banilor.

Afară de Anglia unde salariile s'au urcat relativ puțin, în toate țările cari au luat parte la războiu salariile și prețurile s'au urcat într'o mărime neînchipuită.

Prof. dr. Adolf Gunther din Berlin, arată în chip metodic și clar, teoreticește și cu date statistice care este influența prețurilor și salariilor de războiu asupra puterii de cumpărare a banilor și asupra costului vieții (Kriegslohne und — Preise und ihr. Einfluss auf Kaufkraft und Lebenskosten, Iena — editura Gustav Fischer).

In țara socializmului științific, acolo unde s'a cerut cândva uniformizarea trebuințelor se recunoaște acum că acestea se diferențiază după stare și meserie, vârstă, sex, și stare familiară, climă și provincie. Mai mult depind de stările fiziologice și psichologice.

Războiul a schimbat prețurile și salariile dar a schimbat și trebuințele și gospodăriile. Nu se va lua în considerare bine înțeles acela ce se denumește lux, deși e foarte greu să se găsească linia de demarcație dintre aceasta și strictul necesar.

S'a spus că lucrătorii câștigă enorm; comparând cu ceiace primeau înainte de războiu și pentru un număr de ore mai mare.

In adevăr prețurile ce se dau astăzi lucrătorilor sunt mari dar greutățile în executarea lucrărilor s'au multiplicat de câteva ori. Situația provinciilor s'a schimbat, se dă lucru și din cel mai greu femeilor și copiilor: cantitatea de mărfuri ce se oferă e din ce în ce mai mică, hrănirea cu „rații“ nu este îndoială încurajatoare și nici dătătoare de forțe (fizice cel puțin). Surogatele au făcut să se aibă în vedere cantitatea și nu calitatea. Chestiunea alimentării claselor lucrătoare (cu toată urcarea vertiginoasă a salariilor) preocupă în o mare măsură guvernele tuturor țărilor.

Deci comparația trebuințelor dinainte de războiu cu prețurile și salariile de acum, sau a trebuințelor de acum cu prețurile și salariile dinainte de războiu, nu se poate face.

Puterea de cumpărare a banilor astăzi își îndreaptă efectele asupra altor calități și obiecte, în un mediu de cumpărare diferit și mai ales în posibilități de rechiziționare diferite celor dinaintea marelui războiu.

Deci efectul acesteia este cu totul altul atât din punct de vedere social cât și fiziologic.

Cu toată acestea va fi necesar să se urmărească relațiunile evolutive dintre salariul nominal (primit) și prețul obiectelor în comerțul de detaliu.

Ar trebui deci să se urmărească creșterea prețuriolr înainte de războiu în o anumită perioadă, gradul obținut va arăta mărimea trebuințelor; asemenea în timp de războiu și vom avea pe lângă mărimea trebuințelor dar și sărăcirea avuțiilor prin distrugere de averi produse și distrugere de forțe productive (milioanele de ostași morți sau mutilați ca și uzinele cari făceau fala progresului industrial).

Urmărind cele de mai sus vom mai observa felurile articolilor intrați în uzul marelor mase și vom putea să ne imaginăm ce fatq au luat gospodăriile noastre.

Tema ce ne propunem, o recunoaștem, e prea vastă, pentru a fi tratată în câteva cronici de ziar cotidian, vom cercă totuși să redăm în linii generale observările statistice și criticile economice asupra acestora, făcute în o țară eminamente industrială, observații cari însă se pot considerarși pentru celalalte țări: războiul a imprimat și invingătorilor ca și învinșilor semnul vizibil al sbuciumului social și economic și suferința se manifestă, de obiceiu, altfel pretutindeni.

Inainte de războiu industriile aveau un număr aproape constant de ulcrători și cunoscându-se puterea de producție economiștii germani calculau probabilitățile consumului și exportului. Din 1913 începând aceste calcule nu s'au mai putut face: concentrările din 1913 au redus simțitor numărul lucrătorilor productivi mărind pe acel al consumatorilor, acel, din fabricile de materiale de războiu crește sau rămâne staționar pe când acel din celalalte industrii scade vertiginos. Balanța producției și consumației nu mai este în echilibru, talerul consumației se apleacă pentru a arăta cât de mică a devenit producția pentru trebuințele din interior și acele ale exportului.

Tabele statistice arăta pentru 1914 și 1918 și pentru fiecare gen de industrie numărul lucrătorilor utilizați.

Impresionează constatarea că în 1918 procentul copiilor sub 16 ani și acel al femeilor, utilizați în industrii este aproape dublu față de acel din 1914. Fără indoială că studiind statistica impozitelor asupra venitului vom afla aproximativ în ce grad s'au mărit averile dar nu vom putea afla motivele acestei măriri.

Acestea trebuiesc căutate în altă parte.

Capitalul și în special câștigurile întreprinzătorilor nu se pot cunoaște exact, o statistica proprie a acestora nu există dar nu se pot neglijă datele relative la mărirea întreprinderilor pe acțiuni sau a firmelor comerciale în nume colectiv obligate a'și publica bilanțele.

In Germania s'a socotit creșterea capitalurilor societăților pe acțiuni dela 1915 la 1918 cu 6 miliarde mărci.

La noi lipsește o asemena statistică dar știm cu toții ce avânt au luat societățile pe acțiuni și în ce privește numărul și în ce privește creșterea capitalului.

In epoca 1910—1914 deci într'un spațiu de timp mai mare creșterea capitalurilor Soc. pe acții a fost numai de 3 jum. miliarde. Pentru a se înțelege mai bine această creștere trebuie să se arate detaliat măririle de capital la diversele genuri de întreprinderi.

Politica de dividend ca și acea a amortizărilor îngreunează în mare măsură urmărirea creșterii averilor.

Rezervele ascunse prin amortizări prea mari constituesc averile productive dar neimpozabile (ele scapă deci controlului statistic).

Economisirea silită prin lipsa articolelor necesare sau prin subscrierea la imprumuturile de războiu arată și aceasta o creștere simțitoare a averilor.

Inainte de războiu sau mai bine zis înainte de epoca de pregătire a războiului, salariile din întreprinderi formau poate cel mai studiat capitol din administrația acestora. Mai târziu, nu s'a mai luat prea mult în considerare acest capitol. Imprumuturile de războiu se subscriau cu mare ușurință și necesitățile războiului erau așa de imperioase și urgente că se plăteau salarii cât de mari cu singura condiție de a avea la timp și cât mai mult.

Edificatoare ar fi date statistice asupra clasei lucrătoare considerată ca: muncitori cunoscători (clasați), necunoscători; bărbați, femei, copii; numărul acestora în orașele mari, mijlocii, mici, la sate etc. Aceste date comparative pentru epoca 1910—1914 ar putea să ne arate structura clasei lucrătoare din prima și din a doua epocă. S'ar vedea astfel cum reaua utilizare din punct de vedere economic a forțelor ca și acea a cunoștințelor, unită cu alte împrejurări create de războiu (lipsa de locuințe la oraș exodul din provinciile distruse fiind puternic, distrugerea uzinelor, reformele agrare, legile de expropriere a proprietăților miniere, etc). au conlucrat la scăderea producției, alterarea calităților, și o consumație nechibzuită.

Repartiția bunurilor destul de nedreaptă înainte de războiu a devenit în timpul acestuia foarte unilaterală.

Cea mai mare parte a lucrătorilor bărbați au devenit soldați având ingrijirea în natură. Consumul a fost „rațional“ de stat după cum amestecându-se în producție i-a dat o directivă dela care cu greu poate reveni acum.

Dar imediat după războiu lipsa de brațe și o anumită propagandă muncitorească a dat naștere grupurilor de lucrători, în special în industriile grele (uzine de fer, mine de cărbuni, exploatări petrolifere) făcând o politică de salarii nu ca scop ci ca mijloc pentru ajungerea țelurilor socialiste.

Efectele au fost însă neașteptate: salariile urcate au adus o urcare vertiginoasă a prețurilor începând dela producători și suferind salturi puternice din cauza numeroasei clase de intermediari.

Cumpărătorii trebue să suporte riscul urcărilor survenite dela ofertă la contractare, (oferte ferme nu se mai fac), acel al transportului, împachetării etc.

Lucrătorii obținând salarii nominale mult mai urcate ca înainte, acestia păstrând însă vechea noțiune, au început să-și mărească numărul trebuințelor. S'a văzut astfel lucrători intrând în restaurante luxoase, lucrătoare cumpărând rufărie fină din magazine cu confecțiuni, chiar jucăriile de copii nu au fost neglijate.

Când însă au observat că valoarea nominală a salariilor corespunde la o valoare reală cu putere de cumpărare mică era deja târziu. Plăcerea de confort, întrase în sufletele lucrătorilor fără a face acea etapă necesară și care se dobândește numai prin muncă real productivă și sănătoasă educație economică.

In cele ce vor urma vom cerca să arătăm pentru diferitele industrii, salturile făcute de salarii și influența acestor asupra producției.

Ștefan Ionescu.

Dornișoara-Prundul Bârgăului

— Legătura între Ardeal și Bucovina —

Linia electrică dela Dorna Helgei (Dornișoara) la Prundul Bârgăului (Borgo Prund) a fost deschisă circulației, asigurându-se prin aceasta legătura între Bucovina și Ardeal. — Această linie construită în timpul războiului de către armatele fostei împărății, a încetat a mai funcționa odată cu prăbușirea fostului imperiu și a fost redată circulației, după cazna sterilă a regimului trecut, abia acum, grație actualului director general al C. F. R. domnul Inginer Tancred Constantinescu, care, apreciind importanța capitală, economică, politică și culturală a acestei linii a aprobat creditul necesar.

Această linie deschide o portiță între cele două provincii surori, oferind posibilitatea unei legături economice și culturale între ele, legătură menită să cimenteze și mai mult, și mai temeinic unirea înfăptuită acum patru ani. — Ardealul își va putea schimba produsele cu Bucovina evitând ocolul de sute de chilometri care făcea acest schimb imposibil; Ardealul va deveni mai accesibil Bucovinenilor și Bucovina Ardelenilor înlesnind cunoașterea reciprocă atât de indispensabilă unității noastre sufletești; noui curente comerciale și economice se vor creia, curente din care ambele provincii nu vor avea de cât câștig și de pe urma cărora legăturile de tot soiul între ele vor eși tot mai puternice. Și pentru a pricepe și mai bine rolul de căpetenie pe care această linie îl va juca în unitatea națională românească este destul să știm că, cu toată importanța economică și mai ales strategică, ce această linie prezenta pentru fosta împărăție, ea nu s'a putut construi.

Armatele Austro-Ungare au suferit dezastru peste dezastru în munții bucovineni, din cauza lipsei acestei linii; dezastru care, totuși a reprezentat pentru asupritorii de la Viena și Buda-Pesta o pagubă mai mică de cât ar fi fost legătura între Ardeal și Bucovina. — Linia a fost construită în mare grabă, în timpul războiului, și numai dupăce cuțitul ajunsese la os.

Datorită condițiunilor technice în care linia a fost construită, ea prezintă o capacitate de transport minimă și e departe de a satisface nevoile atât ale Ardealului cât și ale Bucovinei; linia normală, linia de legătură propriu zisă între Ardeal și Bucovina va fi aceea care actualmente este în construcție de la Dorna-Candrenilor la Ilva Mică; linia este în parte construită și necesită încă bani pentru a putea fi terminată. — Reprezentanții în parlament, atât ai Ardealului cât și ai Bucovinei, ajutați de cuvântul hotărîtor al d-lui Tancred Constantinescu, vor ști să obție de la guvern creditele necesare și pentru această linie.

Deocamdată zicem noroc bun acestei inaugurări și să fie ca linia, construită de asupritorii neamului nostru în frigurile agoniei pentru a scăpa de dezastru și a-și asigura mai departe stăpânirea pradei, să servească tocmai la contrarul: la întărirea și consolidarea unității noastre naționale și sufletești, în ciuda celor cari poate încă mai speră contrarul.

Monumentul „Soldatului român“ la Satu-Mare

Citim în ziarul „Satu Mare“:

Diferitele greutăți în legătură cu procurarea materialului, terminarea statuei „Soldatul Român“ ce urmează a se ridica în orașul nostru, a întârziat. Așa că înaugurarea nu s'a făcut la sfârșitul lunei Maiu, ci după cum suntem informați solemnitatea va avea loc la sfârșitul lunei Iunie.,

In acest scop comunele din jur urmează să facă pregătirile necesare pentru a participa în număr cât mai mare la această deosebită manifestație națională. Va lua parte pe lângă numeroși profesori streini și d-nii generali Petala și Butunoiu, Alteța Sa Regală Principele Carol al României.

Comunele cari au concurat anul trecut cu corurile sunt rugate din partea comitetului să se pregătească și anul acesta în vederea concursului ce se va ține. Cât mai mulți participanți vor da o mai mare importanță serbări. De altfel noi am anunțat pe toți învățătorii directori, preoți și notari comunali prin afișe speciale.

Răspândiți „Infrățirea„

Tipărită cu masina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“, Clui.

ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul II. No. 542 — Opt Pagini 1 LEU Opt pagini — Miercuri 21 Iunie 1922

Infrățirea

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ..... 180 LEI
„ 6 LUNI ..... 90 „
„ 3 „ ..... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Cultul eroilor la noi și aiur[ea]

Am sub ochi ultimul număr din marea revistă franceză „L'Illustration". Printre alte lucruri, revista consacră câteva pagini reproducerilor câtorva dinte cele mai bune sculpturi expuse în Saloanele de artă dela Paris din anul acesta. Examinând lucrările reproduse te isbește faptul că cele mai multe dintre ele au ca subiect glorificarea jertfelor și eroismelor războiului.

„Aux morts de la ville d'Eymet" de G. Forestier, „A la mémoire des enfants de Genelard" de M. L. Beguine, „Monument aux morts de Joinville" de Max Blondat, „Victoire" de H. Lombard, „La victoire" de A. Octobre, „Les freres Mahieu morts pour la France" de Lefeburei și atâtea alte opere de artă, omagii aduse morților anonimi prin jertfa și prin eroismul cărora Franța a ajuns la victorie.

In acelaș număr se relatează ceremonia care a avut loc la școala militară dela Saint-Cyr cu prilejul inaugurării monumentului simbolizând sacrificiul „Saint-Cyriens-ilor morți pentru patrie.

Ce dovedesc toate acestea? Ele ne spun nouă cât de mare și de profund este cultul pe care lumea franceză îl păstrează morților din războiu.

Amintirea lor nu se cădea perpetuată numai de oficialitate prin tr'un decret care institue o sărbătoare a morților în calendar. Ci întreg poporul francez ține ca jertfa și eroismul celor morți să fie glorificate. In fiecare francez trăește cucernică și tare ca o credință amintirea lor.

Arta și scrisul francez și-au mobilizat toate forțele și toate talentele pentru a creia opere care glorificând sacrificiul eroilor să însemne o închinare a geniului și a sufletului francez în fața morților pentru patrie.

La toate popoarele unde cultul morților pentru patrie este adânc conștiința națională se manifestă puternic. Căci iubirea și recunoștința cu care un popor înconjură amintirea celor ce s'au jertfit pentru ei sunt generatoare de energii și suflete naționale cari la rândul lor se vor ști jertfi pentru națiune. Spiritul de sacrificiu nu poate trăi și nu se poate dezvolta într'un popor decât dacă acel popor își iubește și-și glorifică morții.

Iată de ce ne simțim îngrijorați când vedem cum la noi au fost dați uitării morții din război. Nimeni nu se mai gândește la ei. Copleșiți de nevoile vremii sau agitați de meschinăriile politicii, am ucis în noi iubirea și recunoștința pentru cei cari au murit luptând.

Scrisul și arta românească n'au realizat nimic pentru a eterniza și a slăvi sacrificiul și eroismul prin care s'a întregit viața noastră națională.

In vreme ce în alte țări proiectele de monumente pentru glorificarea soldaților morți în război au stârnit adevărate bătălii artistice, arta românească a ignorat sacrificiul morților noștri. Iar oficialitatea s'a mulțumit — socotind că și-a împlinit datoria — să institue o zi în calendar ca sărbătoare a eroilor morți pentru patrie. Dar mai trist decât această indiferență, este faptul că s'au găsit la noi oameni cari nu s'au sfiit să spună că jertfa soldatului român a fost inutilă, că nu prin ea am realizat întregirea țării. Și aceasta am auzit-o tocmai din partea acelora cari cei dintâi ar fi fost datori să îngenunche în fața eroilor noștri.

Patima politică i-a rătăcit pe unii până într'atâta încât au îndrăznit să săvârșească atari acte de impietate.

Nimic nu s'a făcut SUS pentru a trezi JOS iubirea și respectul pentru suferințele și jertfele războiului. Lumea noastră intelectuală nu și-a făcut datoria față de morții neamului.

Mai este vreme încă să ne spălăm de o vină pe care o purtăm întreagă. Pentru aceasta însă trebuie să ne smulgem întâi din mijlocul vârtejului de patimi în care trăim. Mai curați, vom simți atunci măreția și frumusețea morală a sacrificiului prin care s'a câștigat războiul și s'a realizat Unirea.

„Oamenii din popor se înțeleg"

Părintele episcop Ciorogariu, întrebat de un ziarist din București ce crede despre motivele de neînțelegeri între românii ardeleni și cei din vechiul regat, a răspuns: românii din popor se înțeleg foarte bine între ei, numai că politicianii de dincoace și de dincolo de Carpați turbură apele și stârnesc neînțelegerile spre a folosi speculațiunilor de partid.

O personalitate, o adevărată personalitate ardeleană, a spus aceasta. E un adevăr pe care noi l'am afirmat în repetite rânduri și pe care, cum dovedește părintele Ciorogariu, toți oamenii de inimă și de minte din Ardeal, îl vedeau limpede și-l împărtășeau zadarnic celor orbi.

Dar dacă adevărul acesta are partea lui dureroasă, în schimb are și reversul lui bun. „Oamenii din popor se înțeleg foarte bine între ei". Și este de ajuns atâta. Căci acolo, în straturile de jos este nevoia cea mare să se facă unirea sufletească. Acolo, în acele straturi de jos se frământă marile evenimente; acolo se pune la cale istoria.

In zadar, în decursul secolelor, demagogii vremei au vrut să impună societăților mersul ilogic al planurilor lor meschine și ambițioase. Societățile și-au urmat însă neturburate calea pe care legi imutabile și eterne o fixase dinnainte. S'a întâmplat fără îndoială și inevitabila încurcătură, inevitabila zăpăceală, care are loc în astfel de împrejurări și a cărei pildă actuală e sovietismul rusesc. Dar totul a fost în zadar, sfărâmăturile ridicate pe creasta valurilor cât munții s'au pierdut în adâncuri când valul trecător s'a risipit.

In zadar deci va mai striga domnul cutare că „Ardealul e al ardelenilor", în zadar domnul fost deputat cutare, nemulțumit că a căzut la alegeri, va țipa cu nerușinare: „era mai bine sub Unguri"; în zadar ziarul cutare va înjura surugește: „feriți-vă de cei de dincolo, vă înșeală și vă prădă". Poporul de aici va ști una și bună: că el vorbește aceiași limbă cu cel de dincolo și că toți cari au aceiași limbă, trebue să aibe și aceiași țară. „Că era mai bine sub Unguri" nimeni nu a îndrăznit să-i spună în față; domnul care a scos vorba aceasta, a spus-o la București, în culoarele Camerei, cu totul departe de cei în numele cărora pretinde că a vorbit. Iar asupra „înșelătoriei" și „prădăciunei" celor de dincolo el știe că dintre cei cu cari a stat de vorbă, de dincolo, nici unul nu l'a înșelat, nici nu l'a prădat. Ba mai știe că de când s'a făcut unirea s'a adus aici un cuvânt nou, cari nici nu se pomenea înnainte și împotriva cărula se revoltaseră la început mulți, foarte mulți din domnii localnici: improprietărirea. Cât privește prădăciunile în mare, ale celor de sus, el nu-și amintește să fi auzit de vre-o alta mai strașnică decât cea care apasă încă asupra Consiliului dirigent.

„Oamenii din popor se înțeleg foarte bine între ei". E bine că a spus un ardelean din cei mari, din cei cu trecut de luptător fără prihană, adevărul acesta, acum când se agită formidabilul bluff al unirei dela Alba Iulia.

O faptă bună

— Revizuirea legii agrare din Ardeal —

Potrivit planului de activitate conceput la venirea sa la putere, guvernul actual paralel cu opera de consolidare a întreprins o aprigă acțiune de purificare morală. Debandada morală încurajată de guvernul Averescu prin jefuirea fără nici o fereală a banului public ne adusese într'o stare de plâns. Metodic și stăruitor oamenii vechiului regim cari s'au făcut vinovați de necinste și incapacitate au fost rând pe rând trași în fața justiției, care va sancționa așa cum merită actele fiecăruia.

Dar nu numai sancționarea nelegiuirilor poate desăvârși opera de purificare morală. Țării îi trebuesc restituite pe cât posibil pagubele suferite, sau repararea lor.

E cazul reformei agrare din Ardeal care nu poate continua în forma veros concepută de guvernul trecut în tovărășie cu câțiva financiari ardeleni interesați.

Guvernul Averescu adăogase, după lungi tratative cu cei interesați, în legea agrară pentru Ardeal, Banat și părțile ungurene, acel capitol care prevedea ca finanțarea reformei agrare să se facă de către o instituție particulară, „Banca Agrară". In prima formă legea d-lui Garoflid exclusese acest punct prevăzut în proectul Consiliului Dirigent, *proect redactat de însăși persoanele cari se găsesc în fruntea Băncii Agrare.*

Era mai mult decât evident că foștii demnitari ai Consiliului Dirigent se gândiseră să facă o admirabilă afacere, cu grase beneficii pentru ei și dăunătoare din toate punctele de vedere țărănimii de aici.

D. Garoflid în prima redactare a legii agrare din Ardeal ayusese curajul să se opună acestei afaceri urâte. Opoziția sa a trebuit în urmă să cedeze. Partidul național sprijinea legea agrară cu finanțarea prin Banca Agrară, fiind că aproape toți conducătorii de astăzi fuseseră membri ai Consiliului Dirigent și se înfruptaseră din praznicul Băncii. Partidul poporului în schimbul unor avantaje acordate *Băncii țărănești*, instituție financiară averescană, a modificat legea d-lui Garoflid în sensul dorințelor d-lui Bontescu et comp.

Astfel marea operă de dreptate socială care trebue să fie improprietărirea țărănimei ardelene era dată pe mâna unei întreprinderi particulare ce nu urmărea decât profitul cât mai mare în folosul acționarilor.

Și ea ar fi urmat să fie pusă în aplicare în condițiuni oneroase, iar partidul național înfundat bine în dividentele Băncii Agrare ar fi continuat să pretindă că numai el reprezintă țărănimea ardeleană, probabil fiindcă o jupoaie la improprietărire.

Finanțarea improprietăririi în toate celelalte provincii românești se face de către stat. Just e ca și în Ardeal să se facă astfel, pentrucă toți țăranii sunt fiii aceleeași țări și trebue să se bucure de tratament egal. De aceea găsim că guvernul săvârșește o faptă bună modificând legea agrară din Ardeal în așa fel încât lucrările de improprietărire să se facă de către stat, care neurmărind nici un câștig din această operațiune, n'are nici interese cari să nicșoreze actul de dreptate ce se face țărănimei românești din Ardeal, atât de nereptățită în trecut.

R. p.

La observator.

Iarăși morala „nouilor"

Trebue să revenim asupra unui subiect în atâtea rânduri tratat în coloanele acestui ziar. E vorba de morala partidelor noui.

Recidiva noastră nu se datorește faptului că nu ne putem lecui de o prea înrădăcinată obișnuință ci aceluia că subiectul ni se vâră în vârful peniței cu o îndărătnică stăruință.

In adevăr spectatorul imparțial și atent al vieții noastre politice nu poate să nu fie isbit de neobișnuita stare de debandadă morală în care ne găsim. Mai cu seamă partidele noui oferă un material nespus de bogat pe această temă. La cazurile de repetată sfidare a celor mai elementare noțiuni de morală, nu se poate răspunde decât cu o stăruitoare stigmatizare a tuturor celor cari încearcă să batjocorească bunăvoința masselor. Numai pe această cale ne putem afla mântuirea.

Acum de curând strădania guvernului a făcut să se poată obține pe piața străină consolidarea bonurilor de tezaur. In mintea oricui e lămurit că această operație privește viața economico-financiară a întregii țări și că din ea nu este permis nimănui să facă o chestiune de discuție politică de partid.

Partidele noui nu vor însă să înțeleagă acest elementar lucru. Partidul țărănesc prin oficiosul său dela București se bucură că Consorțiul de financiari englezi nu mai acceptă condițiile guvernului român în chestia consolidării. De sigur un neadevăr, dar un neadevăr care desgolește o tristă și condamnabilă mentalitate politică.

In acelaș timp oficiosul partidului poporului, ca și alte oficioase cari și-au dat pe față, mai cu rușine însă, ura și neputința răutăcioasă, inventează o adevărată dramă politică, în care guvernul român joacă rolul moștenitorului stricat pus sub interdicție. Și aceasta numai din dorința de a nu lăsa să se acrediteze în masse adevărul că guvernul își îndeplinește cu vrednicie datoria.

Toate aceste atacuri și porniri dușmănoase, dacă nu pot face însă guvernului nici un rău, lasă în schimb străinătății o penibilă impresie, datorită căreia creditul nostru material și moral nu e niciodată în raport egal cu valoarea reală a bogățiilor și însușirilor noastre.

PAL.

SOLEMNITATEA BISERICEASCĂ DIN BLAJ

Sfinţirea noului episcop al Lugojului: Dr. Alexandru Nicolescu. Înfăţişarea sărbătorească a Blajului. Cortegiul. Sfinţirea. Cuvântarea Mitropolitului Suciu despre noul episcop. Răspunsul P. S. S. Episcopului Nicolescu. Banchetul. Invitaţii. — Toasturile Telegramele trimise. Discursurile.

Dela trimisul nostru special.

Aspectul Blajului

Solemnitatea hirotonisirei părintelui dr Alexandru Nicolescu ca Episcop greco-catolic al Lugojului, a însemnat un nou prilej pentru românimea ardeleană de a-şi manifesta pe lângă credinţa religioasă şi simţemintele ei patriotice faţă de neamul nostru reîntregit.

Blajul, a cărui tradiţie ascunde în sine un întreg trecut de jertfe şi de lupte nesfârşite purtate pentru izbânda cauzei româneşti, eri şi-a îmbrăcat din nou haina de sărbătoare, de astă dată ca să răsplătească pe unul din fiii Ardealului, a cărui viaţă a fost închinată numai binelui obştesc.

Încă din zorii zilei pe străzi se observa o afluenţă neobişnuit de mare. Numeroase delegaţii ale diecezelor greco-catolice din Ardeal, compuse atât din clerici, cât şi din laici erau adunate la catedrala mitropolitană. Piaţa cea mare din faţa catedralei deasemenea era plină de credincioşi în aşteptarea solemnităţei.

Cortegiul

La orele 8 şi jumătate clopotul cel mare al catedralei anunţă credincioşilor începutul serviciului divin. Potrivit programului, la palatul mitropolitan se formează un impunător cortegiu, având în frunte pe studenţii Seminarului; urmau apoi diaconii şi preoţii îmbrăcaţi în odăjdii sfinte, iar în urmă veneau Mitropolitul dr Vasile Suciu, Episcopii dr Valeriu Frenţiu din Oradea-Mare şi dr Iuliu Hossu din Gherla cu părintele dr Alexandru Nicolescu.

Cortegiul era închis de dl Const. Banu Ministrul Cultelor.

In tot timpul trecerei ei, procesiunea, a fost salutată cu multă evlavie de numerosul public ce-i eşise în cale întâmpinare.

Actul sfinţirei

Înainte de hirotonisire se dă citire adresei Sf. Scaun prin care se împuterniceşte alegerea Părintelui Dr. Al. Nicolescu ca Episcop al Lugojului.

Excelenţa Sa Mitropolitul Vasile al Blajului, secondat de Episcopii Valeriu şi Iuliu oficiază serviciul religios şi hirotonisirea noului Episcop după ceremonialul cuvenit în timp ce corul admirabil al Societăţei de cântări „Lira" din Cluj, cântă: „Pe arhierul şi Părintele nostru".

Cuvântarea Mitropolitului Vasile Suciu

— După săvârşirea acestui ceremonial, Excelenţa Sa Mitropolitul Vasile, în faţa clerului şi a numerosului public, adresându-se Episcopului dr. Alexandru Nicolescu, a rostit o cuvântare bogată în tot felul de învăţăminte.

In prima parte, ocupându-se de biografia Episcopului Alexandru, îi aduce elogii pentru activitatea desfăşurată, atât pe tărâmul religios, cât şi naţional.

După terminarea primelor studii, a fost trimis la Roma, unde obţinu doctoratul în filozofie şi teologie. In 1904 se reîntoarse la Blaj, fiind numit cancelist la Curtea Mitropolitană. A ocupat apoi pe rând postul de profesor la Seminar de secretar al decedatului Mitropolit Mihaly, confesor la orfelinatul „Obreja" din Timeş iar în 1918 fu trimis la Roma ca procurator al Bisericei unite pe lângă Scaunul apostolic.

In tot acest timp P. S. Sa a continuat cu o mare putere de muncă să-şi desăvârşească studiile.

In 1907 e trimis în America de Nord ca să păstrarească pe românii aflaţi acolo. Excelenţa Sa Mitropolitul Vasile, insistând asupra rezultatelor acestei misiuni, spune că deşi alţii s'au dus cu gânduri de îmbogăţire în America, totuşi P. S. Sa Părintele Nicolescu, s'a reîntors de acolo mai sărac de cât plecase.

In vremile grele când tunurile dezrobitoare — continuă excelenţa Sa — începeau să anunţe tot mai puternic reîntregirea neamului, când nesiguranţa era mare şi când mulţi trebuiau să plece singur Părintele Nicolescu a rămas la Blaj, ca să îndrumeze şi să mângâe pe fii săi sufleteşti, iar în 1918 tot P. S. Sa cutreera satele munţilor Apuseni, propovăduia cauza noastră naţională, ţinând sus steagul speranţelor noastre.

In partea a doua a cuvântării, Excelenţa Sa, se ocupă despre idealul omului pe pământ spunând că acesta nu-şi va putea găsi fericirea decât numai în adevărurile Dumnezeşti.

Răspunsul P. S. Episcopului Nicolescu

P. S. Sa Episcopul Dr. Alexandru Nicolescu, vădit mişcat de cuvintele Excelenţei Sale Mitropolitului, răspunde printr'o înălţătoare cuvântare, din care reese că întreaga sa misiune pastorală şi o consacră atât Bisericei, cât şi propăşirei neamului românesc.

După ce arată că îşi dă perfect seama de importanţa misiunei ce i s'a încredinţat, adresându-se credincioşilor le vorbeşte despre perceptele religioase şi înrâurirea ce ele pot să aibă asupra societăţei.

Este foarte adevărat — zice P. S. Sa — că viaţa mea întreagă este consacrată lui Dumnezeu, dar din totalitatea acestei credinţe se lămureşte că mi se impune de către religie să-mi iubesc neamul. De aceia voi căuta ca în Diecesa ce mi s'a încredinţat să combat cu multă râvnă toate obstacolele ce s'ar pune în calea progresului ţărei.

In prezent bântuie un spirit de revoltă şi o tendinţă care ameninţă să prăbuşească mersul normal al vieţei. Incredinat că acestea sunt porniri pe cât de greşit, pe atât de periculoase aşezămintelor ţărei, voi căuta ca utilizând toate mijloacele ce mi le pune la dispoziţie situaţia mea de servitor al Bisericei, să împedic propagarea acestor curente.

In altă ordine de idei, P. S. Sa se ocupă de viciile societăţei, declarând că va depune toate sforţările ca să le combată. In acelaş timp va sprijini presa creştinească, care poate aduce servicii imense religiei şi neamului nostru.

P. S. Sa Episcopul Dr. Al. Nicolescu termină exprimându-şi devotamentul faţă de M. S. Regele Ferdinand şi Intreaga Familie Regală.

Tot odată aduce mulţămiri Excelenţei Sale Mitropolitului Dr. V. Suciu şi Episcopilor Valeriu şi Iuliu, cari l'au sprijinit mult în acţiunea întreprinsă.

După terminarea serviciului religios, noul Episcop primeşte felicitările credincioşilor, în timp ce corul din Lugoş sub conducerea Părintelui Dr. I. Bacău cântă Psalmul 121 de G. Muzicescu.

Banchetul. Invitaţii

La orele 2 p. m. la palatul mitropolitan a avut loc o masă comună oferită de Excelenţa Sa Mitropolitul Dr. V. Suciu. Printre invitaţi am remarcat pe d-nii dr. Vasile Suciu Mitropolitul Blajului; Contele dr. Gustav Mailath Episcop catolic al Ardealului, dr. Valeriu Frenţiu, Episcop greco-catolic al Aradei-Mari, dr. Iuliu Hossu Episcop greco-catolic al Gherlei, Constantin Banu Ministrul Cultelor, dr. Zenovie Păclişanu Inspector general al Ministerului de Culte, dr. V. Branişte, dr. D. Manu deputat, dr. Băran Rectorul Seminarului, dr. I. Boroş prepozit în Lugoş, Nic. Munteanu, Dr. N. Brânzeu, dr. Gheorge Firega, dr. Simeon Marinescu, secretarul Episcopiei din Lugoş, Dr. Cains Brediceanu fost ministru, dr. Aurel Văleanu avocat, dr. Antal, Iuliu Moldovanu, director financiar, Căpitan Gr. Popescu, Vasile Sasu revizor şcolar, Protopop Munteanu. Buziaş, dr. I. Bacău dela Societatea „Lira", dr. Gh. Bob profesor la Teologie, dr. Gh. Nicolaş, dr. V. Barbu notar consistorial, dr. Isidor Marcu, dr. Gherman, dr. Ambrozie Chejeanu, dr. Victor Macavei, Ion F. Negruţiu, Augustin Caliani directorul Liceului din Blaj, Traian Denghel primpretor, dna Lucreţia Gherman din partea Societăţei Femeilor, Fevronia Mureşianu stareţa mănăstirei „Obreja" din Teiuş, dr. Eugen Truţa, Augustin Maior, profesor la Universitatea din Cluj, Sergiu Manolescu, redactor la „Viitorul", protopop Gh. Dănilă din Bucureşti, dr. Al. Lupeanu directorul ziarului „Unirea Poporului" din Blaj, dr. Al. Rusu, avocat Paul Nitescu, redactor al ziarului „Infrăţirea, Aurel Nicolescu Tulgheş, Gavril Rats, Virgil Podarcea protopop, Ion Dobreanu, dr. Lupu medic, Solomon Cota prim pretor la Tulgheş, Septimiu Ionaş-Haţeg etc.

Toasturile. Telegramele trimise. Discursurile

La toasturi cel dintâi ia cuvântul Excelenţa Sa Mitropolitul dr. Vasile Suciu, care după ce arată care trebuie să fie raportul dintre societate şi individ văzut prin lumina bisericească, spune că clericii catolici nu iubesc pe Papă, pentru că e reprezentantul Bisericei pe pământ, ci fiindcă el prin felul cum îşi înţelege misiunea ce i s'a încredinţat, a aduce mult bine omenirei. Tot astfel pe M. S. Regele României — zice Excelenţa Sa — îl iubim nu pentru că e Rege ci pentru că este un Rege bun, care a ştiut să-şi scape ţara de toate greutăţile şi să conducă neamul nostru pe calea reîntregirei lui.

De aceia, Excelenţa Sa, după ce aduce elogii M. S. Regelui şi-şi exprimă dinnou devotamenul faţă de Tron şi St. Scaun dela Roma, face propunerea de a se expedia Telegrame, M. Sale Regelui, Sf. Scaun şi d-lui Ion I. C. Brătianu preşedintele Consiliului de miniştri.

Intreaga asistenţă aprobă această iniţiativă prin ovaţii îndelungate.

Iată conţinutul telegramelor expediate:

M. Sale Regelui Ferdinand Bucureşti

Episcopii şi reprezentanţii clerului şi ai poporului român unit, precum şi reprezentanţii poporului român din Lugoj întruniţi la sfinţirea noului Episcop al Lugojului, depun la treptele gloriosului Tron, sentimentele lor de omagială supunere, credinţă nec'ătită şi dragoste nesfârşită.

Mitropolit V. Suciu

A doua telegramă în limba italiană a fost expediată Nunţiului apostolic din capitală pentru ca să fie expediată Sf. Scaun la Roma.

Excelenţei sale I. I. C. Brătianu Preşedintele Consiliului de Miniştri Bucureşti

Episcopii şi reprezentanţii clerului şi a poporului român unit cu recunoştinţă mulţumesc înaltului guvern pentru consideraţia de care i-a împărtăşit prin asistenţa d-lui Ministru C. Banu la solemnitatea sfinţirei noului Episcop a Lugojului

Mitropolit Dr. V. Suciu

P. S. Sa Episcopul Dr Valeriu Frenţiu, luând cuvântul, constată că după războiu ţara ca să se refacă are nevoia de pace ori dimpotrivă — observă P. S. Sa — în loc de linişte, bolşevismul care şi-a făcut loc în alte ţări, la un moment dat căuta să se infiltreze şi la noi.

Suntem siguri — termină P. S. Sa — că priceperea neîntrecută a noului ales, va determina un nou imbold pentru iubirea de Patrie şi Biserică. (Vii aplauze).

Cuvântarea dlui Banu, ministrul Cultelor.

Dl Const. Banu Ministrul cultelor aduce felicitările guvernului pentru alegerea P. S. Sale dr Al. Nicolescu ca Episcop al Lugojului, urându-i muncă spornică şi viaţă îndelungată, pentru încoronarea cu deplin succes a misiunei ce i s'a încredinţat.

D-sa referindu-se la cele spuse de P. S. Sa Episcopului Frenţiu cu privire la bolşevism, spune că într'adevăr omenirea trece printr'o mare criză şi cauza principală că nu suntem cu toţii la înălţimea timpurilor, este că unii dintre noi am rămas tot cu concepţia dinainte de războiu.

In întunerecul acesta toată orientarea noastră se îndreaptă spre mai multe coloane de lumină şi una dintre aceste coloane e biserica.

Biserica este instituţiunea care trebue să reacţioneze împotriva bolşevismului. Astăzi trăim prin renaşterea religioasă.

Viitorul statului şi neamului nostru, impune să ne găsească bine pregătiţi. De aceia, marea putere de muncă unită cu o vastă cultură ce caracterizează pe P. S. Sa Episcopul dr Alexandru Nicolescu îi va înlesni să-şi îndeplinească pe deaîntregul greaua sarcină ce i s'a încredinţat la Lugoj şi aceasta cu atât mai mult, cu cât întotdeauna cea mai mare mângâere a P. S. Sale a fost ca să muncească pentru ridicarea poporului. (Oplauze).

Vremile noui au adus în viaţa publică curente şovăelnice în viaţa publică, care nu vor putea fi înlăturate decât prin renaşterea religioasă. Un slujitor al altarului nu trebuie să fie numai un servitor al Bisericei, ci şi un mare patriot.

D. Ministru Banu încă odată în numele guvernului felicită pe noul ales şi salută întreaga adunare de clerici, îndemnând-o ca prin unirea ei în jurul cauzelor drepte ale neamului, să dărâme discordia şi ura, pe care duşmanii ţărei vor să o sădească între noi.

Să vă dea Dumnezeu sănătate şi viaţă îndelungată. (Ovaţii şi aplauze nesfârşite).

Răspunsul P. S. Episcopului Nicolescu.

P. S. Sa Episcopul Dr. Alexandu Nicolescu, luând cuvântul aduce elogii dlui Ministru Banu a cărui prezenţă la solemnitate este o fericire.

Inaltul prelat descrie calităţile sufleteşti ale dlui ministru Banu şi toată grija ce o poartă bisericei venind de atâteaori în mijlocul nostru. Ţin să declar, continuă P. S. Sa că pe noi Blăjenii în deosebi ne leagă puternice sentimente de dl Ministru. Apreciem cu multă satisfacţie faptul de a fi venit de atâtea ori la noi, cu atât mai mult cu cât suntem dornici de a strânge legături puternice cu fraţii din Vechiul Regat, pentru a statornici o nouă viaţă.

P. S. Sa termină exprimându-şi toată lealitatea faţă de guvern, deoarece numai o conlucrare mână în mână cu guvernul poate să îndrepte neamul pe o cale mai bună.

Cuvântarea P. S. S. Episcopului Mailath

P. S. S. Episcopul Carol Mailath — vorbeşte în limba latină spunând că doreşte ca la telegrama de felicitare propusă a fi trimisă Sf. Scaun, să se adauge că înălţarea Păr. Nicolescu la rangul de episcop s'a făcut potrivit ritului latin. Cunoaşte înaltele calităţi ale noului episcop al Lugojului şi ţine să constate că prin noul mire, eparchia Lugojului primeşte pe unul din cei mai vrednici fii ai bisericei. Îi doreşte tot binele pentru ca multă vreme să poată reînoi şi instaura bisericile şi credinţele sfinte, contribuind aşa cum se cere unui episcop, din toate puterile la stabilirea unei desevârşite armonii între diferitele confesiuni din ţară.

Răspunsul P. S. S. Episcopului Nicolescu

P. S. Sa Episcopul Nicolescu răspunde imediat, tot în latineşte, mulţumind pentru onoarea ce i-a făcut episcopul Mailath, venind la această sărbătoare a bisericei române unite. Noi te cunoaştem — a spus P. S. Sa — îţi cunoaştem deosebita dragoste ce-o ai pentru marile interese ale bisericei, cunoaştem zelul neobosit care a caracterizat întreaga activitate de archiereu a P. Sfinţiei Sale.

Cuvântarea dlui Caius Brediceanu

Dl Caius Brediceanu, fost ministru, declară că se simte fericit de a fi un bun prieten al Episcopului Frenţiu şi tot odată de a fi contribuit la trimiterea în 1918 a Păr. Dr. Nicolescu pe lângă Sf. Scaun. Dsa continuă spunând că poporul nostru are o mare vitalitate şi forţă de muncă, iar în ce priveşte conducerea poporului constată că în trecutul secular al luptelor ce s'au dat pentru păstrarea românismului în Ardeal, n'a existat nici o deosebire între cele două biserici româneşti.

Ambele în lupta lor naţională s'au unit pentru a purta împreună stindardul visului nostru naţional. Urmează de aci = spune d-sa — că nu ar fi drept azi, ca aceste biserici, cari au fost unite pentru ajungerea idealului împlinit azi, tocmai ele să fie silit să se dușmănească.

La orele 7 în sala de gimnastică a liceului corul soc. „Lyra" din Lugoj, a dat un reuşit concert cu un program compus din bucăţi naţionale.

Cronica politică

Soluțiile crizei. Sunt câteva gazete în București care mai regionaliste decât „Patria" și mai legate de politica partidului național decât foaia din Cluj, fac o mare reclamă partidului dlui Vaida. Cea mai neînsemnată manifestare politică a partidului, cea mai banală declarație a vreunuia din fruntași, cea mai nelămurită dintre moțiunile sau deciziunile celebrului comitet al partidului, este comentată, interpretată și analizată ca și cum toată taina îndreptării stărilor actuale s'ar găsi în vreuna din ele.

Așa de pildă hotărîrile din ultima ședință a comitetului executiv al partidului național sunt socotite ca foarte importante pentrucă — spune „Adevărul" — ele ar indica soluțiunile crizei în care se zbate țara dela războiu încoace. Și știți care este această salvatoare soluțiune? Reintrarea în constituționalism și legalitate prin reîntoarcerea la parlamentarismul civilizat al apusului. Sau cu alte cuvinte să se dea puterea partidului național și eventualilor săi tovarăși de luptă. Căci în dosul marilor cuvinte de parlamentarism, constituționalism și legalitate nu se ascunde decât pofta de putere a unor oameni cari au știut gusta din binefacerile și dulceața guvernării consiliului dirigent.

Chemarea la putere a partidului național, iată miraculoasa soluție a nevoilor și problemelor țării, soluție în fața căreia „Adevărul" ia o atitudine de extatică admirație.

Dar mai puțin înclinată să admire cu atâta entusiasm soluțiile partidului național, opinia publică știe că ridicarea țării din mijlocul nevoilor nu prin politica de agitație se va realiza ci printr'o unanimă și uriașă sforțare a tuturor energiilor naționale, sforțare pe care guvernarea actuală a fost chemată s'o îndrume și s'o organizeze.

Coaliția partidelor de opoziție

Din nou presa și partidele politice de opoziție au început a vorbi de o concentrare a forțelor lor.

Ceiace este de mirare însă e faptul că deși toate partidele se rostesc pe toate tonurile pentru o înțelegere între ele, până acum nu s'a putut realiza strângerea lor într'o acțiune unitară. Dimpotrivă mai divizată decât oricând opoziția se găsește acum cu totul desorientată. Nici unul dintre partide nu știe ce atitudine să ia.

Pentrucă fiecare din ele călăuzit numai de interese de partid și purtat de ambițiunile fruntașilor, apucă pe altă cale. Cu atât de deosebite interese și pofte, partidele de opoziție nu-și pot stabili un plan de acțiune comună și programul necesare pentru o eventuală guvernare.

Un singur lucru le-ar putea uni: străduința de a face bine țării. Dar aceasta este o preocupare pe care n'au încercat-o niciodată partidele noastre de opoziție.

Apelul la înțelegere pe care îl lansează toate începând cu partidul național și sfârșind cu gruparea marghilomanistă nu este decât un mijloc pentru a înșela opinia publică. O aparență pe care voesc s'o treacă drept o realitate. Vremea panglicăriilor politice a trecut însă.

Cei cari și-au făcut o meserie din a înșela opinia publică trebuie să știe că și naivitatea mulțimii are margini.

Câtă populație maghiară are Ardealul

În privința „celor două milioane" de unguri din Ardeal

E acum îndeobște cunoscută statistica oficială a populației de dincoace de Carpați. Sunt în această parte de țară 5.114.124 suflete, din tre care români 2.930.120; unguri (socotiți între ei și săcuii) 1 milion 305.753; germani (sașii și șvabii) 539.427; evrei 157.484, iar restul alte naționalități.

Și cu toate acestea, cu toate că statistica e oficială, mereu ne e dat să citim în ziare, să auzim peste tot locul, că populația maghiară de aici e de două milioane și că deci ar trebui să se facă dreptate ungurilor în numele a două milioane de oameni. Ba ce e mai mult, am înregistrat cazuri, când anumite organe de propagandă ungurească au ridicat și mai mult cifra maghiarilor aflați în Ardeal.

Ne simțim îndatorați să repetăm acestei prese nărăvașe, că evreii nu mai fac parte din populația maghiară din Ardeal; că nu mai fac parte din ea nici românii pe care îi socotea unguri guvernarea maghiară de pe vremuri; nici germanii maghiarizați și toate celelalte naționalități trecute în statistici ca maghiare. Și să le mai amintim ceva: că s'a făcut indulgență ungurilor și cu acea cifră de 1.305.753 funcționarii maghiari, cari au făcut în părțile ungurene numărătoarea populației, au trecut în rubrica maghiarilor tot pe al zecelea român care nu știa citi și pe toți germanii și evreii, cu toate protestele acestora. Ni se pare că-și mai aduc aminte ziarele ungurești de scandalul public care era să se provoace cu ocazia aceia.

Amintindu-le toate acestea, nu vedem, cum de nu înțeleg concetățenii noștri că se fac ridicoli ridicând la tot pasul pretențiuni, despre care atât ei cât și noi știm că sunt ireale. Această pretenție la cifra mai sus amintită puteau să o aibă pe vremuri, când numărătoarea o făceau ei, așa cum înțelegeau și când statisticele întocmite de ei dau ungurilor o cifră de mai multe milioane numai în Ardeal. Azi, pretenția aceasta e ridicolă.

Lacune în magistratura ardealului

Câteva observații

Pe lângă neajunsul de a nu se respecta dispoziția Ministerului de Justiție cu privire la utilizarea de către Instanțele judecătorești din Ardeal a limbei române, la aceste autorități se observă zilnic și alte inconveniente, a căror îndreptare, pentru bunul mers al Justiției, se impune fără nici o întârziere.

Și, de sigur, că primul lucru care se cere unei instituțiuni pentru ca serviciile ei să-și urmeze cursul normal, este ca să se respecte orele de birou. Aproape la toate Tribunalele și Judecătoriile din Ardeal, deși justițiabilii sunt chemați prin citații ca să se prezinte la ore fixe oficiale, totuși ei așteaptă vreme îndelungată pe sălile instanțelor judecătorești, fără ca ședințele să se înceapă la ora indicată în citație.

In afară de aceasta, atât a ocații, cât și împricinații de multe ori sunt în imposibilitate de a studia dosarele la timpul oportun și aceasta din pricină că arhivele nu sunt puse la dispoziția publicului în tot timpul prevăzut de orele de serviciu.

Din acest punct de vedere de sigur, că cea mai potrivită modalitate ar fi aceia care se întrebuințază la instanțele judecătorești din vechiul regat.

Pe lângă toate acestea, un alt inconvenient răspândit mai la toate tribunalele și Judecătoriile din Ardeal, și care face ca ședințele acestor autorități să fie lipsite de solemnitatea cuvenită, este că se permite de către magistrați fumatul în timpul dezbaterilor.

Fără îndoială că faptul acesta face o impresie urată asupra justițiabililor și nu impune respectul necesar magistraturei.

Aducând aceste la cunoștința autorităților superioare spre a se lua măsuri de îndreptare, credem că facem un serviciu tuturor acelor magistrați, a căror activitate zilnică este pusă nu numai în serviciul unei bune împărțiri a dreptății în Ardeal, dar a căror grijă este îndreptată și la normalizarea vieței publice. *A. R.*

În chestia consolidării bonurilor de tezaur

Ministerul de finanțe desmint ește știrea dată de un ziar de dimineață că tratativele cu englezii în chestia consolidării bonurilor de tezaur și a împrumutului pentru finanțarea consolidării ar fi eșuat.

Ministerul mai adaugă următoarele:

„Ministrul de finanțe, d. Vintilă Brătianu, în virtutea deplinelor puteri ce avea din partea guvernului când a plecat să trateze la Paris și Londra, ar fi putut să socotească convenția încheiată drept definitivă. D-sa a ținut însă să expue consiliului de miniștri condițiile convenției și ale împrumutului ca să primească întărirea acestuia printr'un jurnal. Cum ministrul de finanțe nu știa, când trata la Londra, că guvernul va convoca parlamentul într'o sesiune extraordinară pentru discuția convenții de consolidare financiară, d-sa a cerut băncherilor englezi să trimeată o delegație autorizată la București care să cerceteze împreună cu juriștii noștri dacă formele legale ce se îndeplinesc în lipsa parlamentului sunt suficiente spre a angaja statul român.

Dar, cum prin convocarea parlamentului și prin supunerea convenției în discuția lui, forma întreagă cerută de Constituție e împlinită, delegaților juridici nu le mai rămâne decât să constate starea de fapt pe care o va fixa parlamentul asupra convenției, care a fost definitiv încheiată încă la Londra și ale cărei principii sunt inmutable".

Inscenările autonomiste ale unui naționalist

D l Goldiș revine la partidul național și își însușește politica acestuia. Dela „Ardealul Ardelenilor" la afirmațiunile d-lui Goldiș. Unde poate duce politica de ambițiuni nesatisfăcute

D. Vasile Goldiș cunoscut membru marcant al partidului național comunică țării într'un ziar bucureștean opiniile sale asupra împrejurărilor politice de astăzi.

D. Goldiș reprezenta în sânul partidului național credința că partidul din care d-sa face parte, nu poate aduce țării un real aport politic decât printr'o conlucrare cu partidul liberal. Din această cauză d. Goldiș nu se bucura de prea multă trecere în partid, fiindcă liberalii erau pe atunci în opoziție.

Astăzi situația e cu totul schimbată. Partidul liberal este la putere și conduce admirabil treburile țării fără concursul inutil al nepriceperii naționaliste; iar partidul național își caută aiurea o proptea insuficienții sale politice. Și după câteva „acorduri" și „rupturi" consecutive o găsi în partidul de socialism sui-generis al d-lor Lupu, Stere, Mihalache.

In acelaș timp d. Goldiș, rămas și mai izolat decât partidul căruia-i aparține, s'a gândit să și resta bilească autoritatea în partid. D-sa este pe deplin convins de insuficiența politică a partidului național, încă de pe vremea de când susținea colaborarea cu liberalii. Prin urmare nu l'a costat sacrificarea nici unui scrupul de conștiință sărind dintr'o extremă în alta, dela partidul de ordine și acțiune al primelor sale convingeri, (și cari după o anumită lege psichologică sunt și cele adevărate) la partidul țărănist.

Acestea pentru fixarea personalității morale a arădeanului Vasile Goldiș.

Ceea ce ne interesează în împrejurarea de față sunt declarațiunile etalate cu literă de toate mărimile și formele în ziarul pseudo-democratic al d-lor Take Ionescu, Mille, Fagure, Honigman, Maxim și ceilalți coreligionari ai „Luptei".

D. Goldiș ne avertizează, făcând un nemilos proces guvernului liberal, că partidul național nu va intra în Parlamentul „ilegalităților" fiindcă:

„Noi cei din Ardeal crescuți în respectul legilor nu putem accepta ilegalitatea în Stat".

Sunt delicioși domnii din partidul național când identificându-se fără nici un rost cu Ardealul, își închipue că restul românismului de abia acum învață a cunoaște binefacerile vieții de stat sub protecția și respectul legilor, și că această nouă învățătură trebue să-i vie numai dela conducătorii partidului național.

Admițând că apostolatul pro lege *al* iuriștilor *cari alcătuesc partidul național este îndreptățit, am vrea să ni se răspundă după care profundă etică juridică s'a găsit legală alegerea d-lui Maniu în Parlamentul din 1920 dela Alba-Iulia? Dar alte alegeri asemănătoare și cari au fost luate drept bune?*

Dacă e vorba de legalitate și va fi nevoe vom sta de vorbă, trecând peste toate considerațiunile ce până acum le-am socotit drept un scrupul național.

Dar d. Goldiș nu se mulțumește a defăima țara românească cu inexactități ci, voind ca pe această cale să de ultima lovitură liberalilor, d-sa fără voie se demască, pe d-sa și prietenii săi politici.

D. GOLDIȘ INSULTA ARDEALUL. D-sa dă drept opinie a păturilor țărănești din Ardeal, acțiunea injurioasă la adresa României a grupului dela Viena; acțiune autonomistă inspirată ungurilor de politica partidului național înscrisă în vobla d-lui Vaida „Ardealul al ardelenilor" și în toate manifestările de până acum ale partidului național.

Și e o insultă adusă Ardealului întreg afirmația d-lui Goldiș după cum e o insultă pretenția partidului național de a confunda nemulțumirile de neparvenire ale conducătorilor săi cu nevoile Ardealului.

D. Goldiș afirmă că:

„Țărănimea ardeleană a ajuns la maximum de enervare astfel că astăzi ea cere nu deslipirea de vechiul regat, dar o completă autonomie și mai cu seamă conducerea Ardealului exclusiv de către ardeleni".

Iar afirmația sa nu este decât reeditarea minciunilor, în atâtea rânduri desmințite de oficioasele partidului național, eșite din oficina dela Viena a „Ardealului", „Viitorului" și „Bibliotecii autonomiste".

Este oare adevărată afirmația d-lui Goldiș?... In acest caz adevărate sunt și campaniile ungurești dela Viena. Cum rămâne însă cu desmințirile „Patriei"?

Dacă nu sunt adevărate mișeliile susținute de foile autonomiste scoase la Viena din fondurile secrete ale guvernului dela Budapesta, atunci d. Goldiș rămâne dezavuat de însăși oficioasele partidului său, ceea ce nu e nici onorabil, nici patriotic.

Iată unde duce nesocotința pătimașă a prea marei încrederi în sine și neîncrederi în alții mai pricepuți, pe cari dacă nu-i poți dărâma printr'o luptă dela egal la egal, și deci cu mijloace oneste, ajungi a utiliza *înscenarea*, dăunătoare țării. Prin înspăimântarea adversarului d. Goldiș vrea să se răzbune, ca aproape toți prietenii săi politici, de nesatisfacerea vantăților sale personale.

D. Goldiș n'a făcut o faptă bună. Altă ceva așteaptă Ardealul dela oamenii săi, nu amenințări cu conținut de farsă de suburbie.

A. R. GUS.

INFORMAŢII

In urma intervenţiunei d-lui ministru Banu, deputatul Beiuşului, s'a decis înfiinţarea unei mari şcoli normale de fete în Beiuş.

•

Esperantiştii din Cluj au dat aseară un banchet în onoarea şefului esperantist japonez dr. Chicao Fujhisawa, care se găseşte de câteva zile în oraşul nostru.

•

D-l dr. Vicenţiu Rauca Răuţanu a fost numit prefect al judeţului Trei-Scaune, în locul d-lui Eugen Popescu, a cărui delegaţie încetează.

•

Dela 1 Iulie se vor înfiinţa bilete de băi pe CFR, dela anumite staţiuni de comune urbane, pentru ducere şi întoarcere dela anumite localităţi balneare. Preţul biletelor va fi stabilit prin aplicarea unei reduceri de 25 la sută, atât la dus cât şi la întors. Ele se vor vinde dela 1 Iulie până la 1 Octombrie, valabile la călători afară de trenurile exprese.

•

Concursul pentru ocuparea locurilor vacante la şcolile pregătitoare de infanterie, cavalerie, artilerie, geniu, şcoala tehnică de construcţii şi administraţie, va începe în ziua de 1 August a. c. şi se va ţine după cum urmează:

a) La Iaşi, în localul liceului militar: b) la Bucureşti, în localul şcolii pregătitoare de infanterie Nr. 1 (str. Isvor Nr. 145); c) la Sibiu, în localul şcolii pregătitoare de infanterie Nr. 2.

Condiţiile de admitere se pot vedea în Monitorul Oficial (Nr. 57).

•

Expoziţii de Desemn şi lucru de mână de la Liceul de Fete Regina Maria din Cluj.

Se va deschide în zilele 20—21 Iunie între oarele 10—12 a. m. şi 3—5 p. m. Sunt invitaţi să cerceteze această expoziţie toţi acei cari se interesează de progresul elevelor. 1898.

•

Căutăm

imediat Corespondenţi pentru ziar în toate oraşele din Ardeal Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Înfrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorar.

•

Ministerul comunicaţilor a aprobat călătoria cu reducere de 75 la sută, dela orice staţiune din România mare la Bucureşti şi înapoi, reprezentanţilor băncilor populare pentru congresul ce va avea loc la Bucureşti între 21—28 Iunie.

Din cauza ploilor linia ferată între Sărbăul Clujului şi Nădăşel a fost inundată. Trenurile circulă din această cauză cu mari întârzieri.

•

La ministerul de externe se elaborează delimitarea definitivă a frontierei dintre România şi regatul sârbo-croato-sloven a cărei linie va fi trasată în primele zile ale lunei Iulie de reprezentanţii celor două ţări.

•

Uniunea muncitorilor grafici din Ardeal şi Banat, Circumscripţia Cluj, aranjează în ziua de 25 Iunie 1922, la orele 7 jum. seara în grădina de vară „Herczeg" (Brezio) Calea Feleacului 8, serbarea Guttenberg, împreunată cu dans, cabaret, premiu de frumuseţe, poştă universală, confetti, concurs de popice etc.

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Inscrierile pentru congresul de geografie ce se va ţine la Braşov în zilele de 26, 27, 28 şi 29 Iunie, începându-se la 20 Iunie, d-nii profesori cari nu s'au anunţat până la această dată sunt rugaţi să se îngrijească singuri de găzduire.

Ca să se poată folosi de reducerea de 75 la sută pe CFR. vor trebui să aibă şi o dovadă că sunt profesori de geografie şi vin la congresul din Braşov.

•

In Ceho-Slovacia există aproximativ 10.000 morminte româneşti. Societatea „Mormintele eroilor" a căzut de acord cu inspectorul mormintelor de război al ministerului apărării naţionale din Ceho-Slovacia, spre a obţine toate datele de identitate şi fotografiarea fiecărui mormânt.

•

S'au făcut intervenţiuni la Varşovia, pentru stabilirea identităţei mormintelor eroilor români, foşti în armata austro-ungară sau a românilor căzuţi prizonieri, la austro-ungari.

•

Recomandăm pivniţa d-lui Iosif Moldovan cu cele mai bune vinuri naturale, din propriile podgorii. Specialităţi: *„Călugărul"* şi *„Perla Ardeleană"* în sticle înfundate. Citiţi anunţul pe pagină.

•

Traficul de mărfuri dintre România şi Ungaria a fost reluat prin punctul Curtici.

Din Bihor

— O faptă lăudabilă — Înfiinţarea unei şcoli normale de fete în Beiuş —

Dacă întreg Ardealul a avut de suferit în decursul unui mileniu, efectele politicei de desnaţionalizare din partea dominaţiunei maghiare, judeţele mărginaşe care erau în imediată apropiere de Ungaria, au fost supuse unui regim special. Astfel este cazul judeţului Bihor, care deşi situat la marginea ţărei, totuşi e locuit în mare majoritate numai de români.

Urmărind desnaţionalizarea, bihorenilor, oficialitatea maghiară a căutat totdeauna să împedice orice mişcare culturală a Românilor de prin aceste părţi.

Biserica romano-catolică stăpânind în acest judeţ aproape un milion de jugăre de teren arabil şi păduros, avea tot interesul să menţină o populaţiune românească cu un nivel cultural cât se poate de jos, pentru a se putea astfel servi de ea cât mai mult pentru exploatarea logăţiilor lor, storcând vlaga bietului popor bihorean. Rezultatul acestei politici nu a întârziat să se arate.

Astăzi Bihorul este judeţul care posedă numărul cel mai mare de analfabeţi din întreg Ardealul, iar situaţia economică a Românilor bihoreni e una dintre cele mai rele. Muncind din greu pentru interesele bisericei catolice care su ţinea şcolile maghiare din Ardeal, ei au trebuit să cadă jertfă intereselor meschine ale politice maghiar.

Dar politica maghiară nu tindea numai la aservirea economică şi la menţinerea bihorenilor într'o situaţie intelectuală cât mai joasă, ci tindea la maghiarizarea completă a locuitorilor.

Privirile maghiarilor s'au îndreptat de cu vreme spre micul oraşel care este cu adevărat inima Bihorului românesc, către Beiuş.

Începând cu obligativitatea introducerei limbei maghiare în liceul românesc de acolo, ei au construit în acel oraşel o mare şcoală, menită să fie o citadelă a maghiarismului.

Dar războiul mondial şi intrarea armatei române în Bihor a zădărnicit aceste planuri încât astăzi Beiuşul poate cu drept cuvânt respira în voie.

Neapărat că odată statornicit regimul românesc, ar fi trebuit să se caute a se ameliora starea anterioară şi să se dea tot concursul pentru ridicarea nivelului cultural-naţional.

Dar guvernele cari s'au perindat la cârma ţărei nu au luat în considerare cererile bihorenilor şi în loc ca în palatul şcolar moştenit dela maghiari să se aşeze o şcoală românească, el a fost lăsat în completă părăsire. Odată însă cu venirea guvernului actual la cârma ţărei, această situaţiune nu mai putea dura. La stăruinţele dlui ministru Banu care e şi deputat al Beiuşului, Ministerul instrucţiunei a hotărât înfiinţarea în acel local a unei mari şcoli normale de fete, şcoală ce este menită de a da învăţătoare pentru instruirea şcolarilor din Bihor. Înfiinţarea acestei şcoli normale în Beiuş este bine venită, iar rezultatele nu vor întârzia să se arate în curând.

N. F.

Întâmplări mărunte din Cluj şi jur

Descoperirea unor hoţi

In urma cercetărilor făcute de secţia de jandarmi din comuna Moci au fost prinşi indivizii Bucur Ioan şi Virea Vasile ambii din comuna Surt cari au furat obiecte în valoare de peste 10.000 lei. Numiţii au fost înaintaţi Parchetului din Cluj.

Furt

Indivizii Sebes Ion Bălint şi Conder Raiaş din comuna Sarmaşul-Mare s'au introdus noaptea în prăvălia lui Solomon Lajos furând diferite mărfuri. Jandarmeria din Şarmaş a înaintat pe hoţi Parchetului din Cluj.

Prinderea unui dezertor

Jandarmii din comuna Hida au arestat pe individul Nuţ Vasile care dezertase din armată şi fusese condamnat la închisoare. Numitul a fost înaintat autorităţilor militare.

Incendiu din cauza trăsnetului

In timpul unei ploi torenţiale, trăsnetul căzând asupra casei locuitorului Costa Aurel din comuna Mihaşul-Mare, casa împreună cu grajdul s'a aprins. Graţie ajutorului imediat dat de către săteni, incendiul a fost stins.

Inundaţie

In urma ploilor căzute în ultimul timp, apele Căpuşului venind mari, râul s'a revărsat producând mari pagube semănăturilor şi înecând o mulţime de vite şi păşuni în comuna Gilău.

De'a „Sindicatul Presei Române" din Ardeal

Adunarea extraordinară de Duminecă

Duminecă dimineaţa la orele 11 s'a ţinut admirarea generală extraordinară a membrilor „Sindicatului Presei" din Ardeal. S'a pus în discuţie cu această ocâzie crearea pe lângă „Sindicat" a unei case de pensii şi ajutor pentru membrii sindicatului. Discuţiile au continuat şi după amiază când s'au ales şi noi membri în comitet în locul membrilor plecaţi sau demisionaţi.

Tot în şedinţa de după amiază s'au pus în discuţiune chestiunea contractului tip, hotărându-se ca chestiunea acestui contract să se aducă în discuţiunea congresului general al ziariştilor care va avea loc în luna Septembrie. Adunarea a luat sfârşit la orele 7.

O vizită puţin obicinuită

Sosirea d-lui Dr. Chicao Fujhisawa fostul secretar al delegaţiei japoneze la Conferinţa genoveză şi şeful esperantiştilor japonezi. Primirea făcută de autorităţi

Cu acceleratul de Sâmbătă seara a sosit în localitate d. dr, Chicao Fujsawa fostul secretar al delegaţiei japoneze la conferinţa dela Genova şi şeful esperantiştilor japonezi.

In călătoria spre patrie dsa a vizitat diferite ţări apusene pentru a se convinge personal de mişcarea esperantistă din ţările Europene, iar vizita făcută Clujului este în legătură cu viitorul congres esperantist din România, ce se va ţine în luna Iulie în oraşul nostru.

La sosirea trenului în gară, esperantiştii clujeni au aclamat pe esperantistul japonez iar numeroase domnişoare din societatea clujană i-au oferit buchete de flori.

D. dr. I, Pop Primarul oraşului i a adresat fruntaşului japonez cuvinte de bună venire din partea oraşenilor arătând că vizita făcută de dsa. Cluju'ui, îi măgulesţe.

D. dr. P, Meteş Prefectul judeţului a salutat pe fruntaşul japonez în numele guvernului şi al judeţului, urându-i de asemenea bun venit.

D. dr. Chicio Fujhisawa a mulţumit autorităţilor pentru buna primire ce i s'a făcut şi a adus elogii poporului român ale cărui jertfe în războiul mondial au fost în destul de apreciate pe Japonia. A terminat strigând în limba esperanto „Trăiască România-Mare". Apoi esperantiştii clujeni au condus pe distinsul oaspete la localul clubului esperantist unde s'a ţinut o consfătuire.

„Kristály"

Cluj (Kolozsvár)

Văpseşte şi curăţe

Văpsitorie de lână bumbac şi blănărie.

Lucrurile trimise prin poştă se ispravăsc iute şi regulat

Lloyd 557 1817

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Luni, 19 Iunie.

Conferința dela Haga s'a deschis la 16 Iunie. Ea este chemată să realizeze pe terenul practic principiile stabilite la Cannes și la Genova.

Reîntoarcerea Europei la o viață normală, iată problema căreia conferința dela Genova i-a dat un început de soluționare.

Conferința din capitala Olandei trebuie să desăvârșească opera începută la Genua. Dar refacerea economică a Europei este condiționată printre altele și de chestiunea rusă. Rezolvirea chestiunei rusești depinde însă în rândul întâi de spiritul de conciliațiune al delegaților sovietici.

Ministrul de externe italian, d-l Schanzer, într'un discurs rostit în fața Senatului a accentuat lucrul acesta. El a spus; succesul negocierilor dela Haga atârnă în cea mai mare parte de sensul și spiritul de conciliațiune al Rusiei. Este cert că nu putem sacrifica din cauza Rusiei solidaritatea națiunilor cari au fost alături în războiu și trebuie să fie unite și în opera de pace. In momentul când cer credite Europei, reprezentanții ruși nu-și pot face iluzii că Europa voește să se jertfească pe altarul reconstrucției. Refacerea Rusiei depinde înainte de toate de Rusia însăși, de simțul său practic și de spiritul său împăciuitor.

Pline de adevăr, declarațiile ministrului de externe al Italiei ar putea servi ca normă delegaților sovietici a căror atitudine intransigență și pretențioasă a primejduit în câteva rânduri rezultatul conferinței genoveze.

Conferința dela Haga

Sedințele nu vor fi publice

Presa olandeză scrie că tratativele dela Haga nu vor fi publice. Nu vor lua parte conducătorii politici de Stat. Până și ministrul de externe olandez Karnebeck nu va lua parte la lucrările conferinței. Pe timpul ședințelor nimeni nu va putea pătrunde în palatul păcei dela Haga; nici un auditor nu va fi admis la ședințe. Conferința va avea un caracter strict tehnic, nu se va face nici un fel de solemnitate. Delegațiile sunt pornite pe muncă pozitivă. Toată atenția conferinței se concentrează în jurul schimbului de note între Anglia și Franța cu privire la programul conferinței. In cel mult 48 ore, soarta conferinței dela Haga va fi hotărîtă. Franța cere ca fiecare Stat să fie reprezentat numai printr'un singur delegat și se pare că punctul de vedere francez a fost admis și de Statele Micei Înțelegeri.

Anglia dimpotrivă vrea să dea conferinței o însemnătate mai mare și este în contra oricărei amânări.

Rolul conferinței

Presa olandeză consideră conferința preliminară dela Haga ca o întrunire oficioasă în care reprezentanții diferitelor puteri caută să se pue de acord asupra chestiunilor la ordinea zilei fără însă ca acest schimb de idei să oblige într'o câtva statele respective.

Ziarul „Dailly Herald" observă că nota franceză relativă la programul conferinței dela Haga dovedește că d-l Poincare are intenția să repete la Haga tactica urmată de francezi la Genua.

Ieri a avut loc la Haga o convorbire mai îndelungată între delegații belgieni și englezi. S'a discutat mai cu seamă chestia restituirii bunurilor private din Rusia. După informațiile ziarului „Petit Parisien" se va cere probabil un răspuns precis dela delegații ruși în această chestiune. Mai departe, este probabil că se va hotărî trimiterea mai multor comisiuni de studiu în Rusia, în scop de a culege informații despre situația fabricelor eliberate de sub regimul socializării și înapoiate poseseorilor lor.

Discursul de deschidere a conferinței care a ținut ministrul de externe olandez Karnebeck dovedește că Olanda își dă toată silința ca conferința din Haga să rămână pur economică, ocolind orice chestiune politică. Karnebeck și-a exprimat dorința ca Anglia și Franța să ajungă la o înțelegere. Până la sosirea delegației rusești, Karnebeck va prezida lucrările conferinței preliminare. După ce Franța, Anglia și Italia au refuzat să accepte presidentia conferinței a trebuit să rămâe președintele olandez și să conducă lucrările în timpul tensiunei între diferitele delegații. Convorbirile preliminare se învârtesc aproape exclusiv în jurul desbaterilor viitoare. Majoritatea delegaților se încearcă să convingă pe delegații francezi ca să asiste la tratativele cu Rușii.

Din partea Rusiei, vor asista la conferință Vrestinsky, Sokolnicoff și Rakowski. Pe timpul tratativelor, Cicerin va rămâne la Berlin și va sta mereu în legătură cu delegația rusă.

Citiți pag. 8-a

Executarea tratatului dela Trianon

Bunurile din Ungaria ale supușilor români

Comunicat oficial

Se aduce la cunoștința generală că la 26 Iulie viitor, expiră termenul până la care pot fi revendicate — pe baza paragrafului 7 al anexei la art. 233, din tratatul dela Trianon, — bunurile, drepturile și interesele românești, care în timpul războiului au fost supuse pe teritoriul fostului regat al Ungariei la vre-o măsură de dispoziție (vânzare, închidare, transmitere de proprietate, anulare de titluri sau de valori mobiliare).

Interesații se vor adresa ministerului de externe, direcțiunea tratatelor.

Restaurantul la „Hornar"

Toată lumea care vrea să mânânce bine și se fie bine servit **ca la Mama acasă** să viziteze Restaurantul la **Hornar** unde se găsește pe lângă mâncărurile cele mai alese și gustoase și **Grătar special**

Vinuri naturale din propriile podgorii și tot felul de beuturi recoritoare.

Serviciul ireproșabil și prețuri modeste. Notați bine adresa la „**Hornar**" Calea Reg. Ferdinand 59 Vis-a-vis Siguranța. 1893

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.

Banca Mobiliară

Soc. An.

Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 și 725

Cumpără și vinde soiu de monete strcine. Concurențe împrumuturi pe efecte, depuneri cu ca nătă zi de zi mai mare.

Lloyd 605 1819

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

TELEGRAME

Chestia reparațiunilor datorite de Bulgari. Un discurs al lui Stambulinski

Sofia. — Primul ministru Stambulinski a făcut un amănunțit expozeu în Sobrania asupra situației politice externe. Bulgaria se ruinează-a spus dsa, în cazul când reparațiunile nu vor fi reduse. Când am semnat tratatul de pace mi s'a făgăduit această reducere; în schimb am văzut însă că comisia reparațiunilor le ridică mereu.

In ce privește raporturile cu streinătatea, Bulgaria dorește s trăiască în pace cu vecinii și va face tot posibilul ca să pună capăt încursiunilor comitagiilor.

Viena. — Prețul pâmei a fost din nou urcat. Kilogramul de pâine neagră e azi 1290 koroane.

Berlin. — Azi s'a început de către comisia internațională predarea formală a Sileziei superioare. E probabil ca cele 6 zone să fie predate până în ziua de 10 Iunie.

New-York. — In Long-island s'a produs un grozav încendiu care a distrus mai multe sute de case și hoteluri. 20 de mii de oameni, au rămas fără adăpost.

Hamburg. — Cu ocazia ancorării vasului Brazilian Avare în portul Hamburg s'a produs o mare nenorocire. Numărul victimelor nu se știe încă. Sunt până acum 11 morți.

Roma. — Ministrul de externe talan a protestat la guvernul albanez în potriva deselor violentări cu care tartatează Albania pe Italieni.

Varsovia. — Guvernul Polonez a protestat la Moscova împotrva deselor incursiuni ale armatei rusești pe teritoriul polonez.

Londra. — D-l Burnham, editorul lui „Daily eTlegraph" a dat un banchet în onoarea lui Poincare, salutnd pe președintele consiliului francez ca pe cel mai sincer prieten al Angliei. In răspunsul său. D-l Poincare a declarat că între Franța și Anglia nu au fost nici când deosebire de vederi care să le impiedece colaborarea, de care atârnă prosperarea Europei.

Roma. — Clădirea consulatului italian din Durazzo a fost atacată iar interpretul consulatului insultat. Ministrul Schanzer a protestat la însărcinatul de afaceri al Albaniei la Roma cerând o anchetă severă.

LENIN IN CONCEDIU. — CINE VA CONDUCE RUSIA

Berlin. — Din Moscova se anunță oficial că Lenin a primit un concediu până la toamnă, când va lua dinnou în mână treburile statului. Conducerea sovietului a fost încreințată lui Stalin, Kamenev și Rikow. Puterea este deținută de Kamenew.

CUM PRIVESC FRANCEZII CONFERINȚA

Berlin. — Conferința dela Haga e privită cu mai mult optimism chiar de către cercurile franceze. Ambasadorul francez Benois a adresat lui Poincaré o telegramă prin care își exprimă satisfacția în ce privește rezultatul de până acum al conferinței. La ședința ne oficială de Sâmbătă nu s'au produs deosebiri de vederi între francezi și englezi. Belgia a fost însărcinată cu mediațiunea între ce le două delegații.

Delegația rusească dela Haga primește îndrumările dela Cicerin care se găsește la Berlin.

CONSFATUIREA DELEGAȚILOR MICEI ANTANTE. — CUM A FOST ALCATUITA DELEGAȚIA RUSA

Haga. — Sâmbătă seara delegații micei antante au avut o consfătuire la legația Cehoslovacă. S'a discutat împărțirea locurilor din subcomisiune. Cu privire la formațiunea delegației rusești se crede că a fost alcătuită așa cum e. pentru că Rusia vrea să fie mai moderată și pentruca nu cumva să se întrerupă tratativele.

Cercurile franceze spun că întâlnirea lui Lloyd George cu Poincaré la Londra atârnă de succesul conferinței dela Haga.

Ședința preliminară a conferinței dela Hga a fost amânată până azi Luni.

Roma. — Ministrul de externe Schanzer a declarat în Senat că înțelegerea cu Rusia se va putea face în mod practic fără să fie nevoie de o abatere dela hotărârile dela Genova și Cannes.

Varșovia. — Congresul episcopilor polonezi, atârnând de patriarchatul rusesc și-a proclamat azi independența.

Berlin. — Renumitul cântăreț rus Șaliapin s'a decis să părăsească Rusia și să plece în America împreună cu familia.

Budapesta. — Guvernul romaniat, având la interne pe Rakovsky, a depus azi jurământul în mâinile lui Horty.

Pantaloni de tennis Lei 260
Sacou de Luster Lei 500

1588 la Firma

M. Neumann

Magazin de mode pentru bărbați, fete și băiați

Cluj, Piața Unirii No. 14

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Asociaţiunea p. literatura română şi cultura poporului român, Sibiu
Lista câştigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociaţiunii".

(Urmare.)

11078, 32545, 5904, 13748, 21287, 30496, 14159, 27708, 32279 12594, 17197, 20715, 9448, 19232, 20880, 1568, 35222, 49527. 41355 2820, 27723, 18653, 2219, 14966, 32186, 3292, 4391, 15562, 3632 30774. 15060, 32766, 8969, 23464, 14344, 37569, 3394, 14098, 18099 12570, 30324, 155, 8248, 45678. 20602, 25502, 48721, 30457, 26482 3397, 3396, 31300, 39122, 19644. 28139, 7700, 18661, 46441, 49004 48775, 6930, 28660, 39213, 29487, 29950, 41103, 24668, 32543 49566, 80, 7346, 29364, 8929 10870, 22960, 38347, 40179, 4696, 3802 1700, 19328, 32700, 14681, 13683, 12222, 26767, 3241, 18893 3242, 21164, 34461 3161, 26480, 317, 31052, 31053, 27120, 28208 30736 31188, 24110, 19808, 44470, 17499, 2010, 5545, 5546, 8550, 533, 27768, 27468, 36424, 4276, 45738, 5553, 26263, 17784, 24578, 32060, 8247, 9023 31644, 13875, 15909, 3712, 25539, 47384, 37996, 33827, 34219 39559, 43408, 43550, 11230, 29767, 32043, 25321, 48253, 9080 9081, 3199, 8080, 25253, 49957. 15839, 13392, 2930, 23471, 20249 18587, 15517, 42452, 9641, 7438, 29617, 17362, 20537, 40690, 15339 26155, 43406, 18872, 21212, 22151, 41593, 48279, 18847, 40808 15251, 9542, 42502, 19919, 43286, 27900, 1473, 30998, 47244, 48164 43099, 36064, 38035, 9220, 26360, 14583, 26164, 5298, 3104, 14314 841, 20234, 26346, 46116, 28279, 28509, 16270, 9739, 40148, 45717 26851, 1144, 11110, 26382, 42832, 48163, 7087, 3262, 218, 16618 13731, 1079, 11070, 45399, 17720, 2067, 15140, 15141, 13574. 1288 17287, 38710, 9033. 6716, 41594, 2866, 46078, 21482, 23328, 23091 20856, 25358, 33289, 33252, 15273, 616, 5856, 1145, 32500, 8761 23165, 2352, 7010, 14429, 47133, 6730, 31512, 29981, 36549, 35169 29693, 25266, 5616, 38661, 34207, 49815, 29262, 27268, 1748, 32741 49274, 12160, 12327, 32623, 43674, 32765, 47504, 27473, 11356 35655, 45332, 16198, 27540, 16102, 15082, 22632, 46660, 45704 1897, 36063, 2452, 24357, 11953, 26997, 29874, 38869, 6942, 15034 14174, 40097, 24141, 40097, 24141, 13502. 15262, 31521, 4386 1003. 27945, 12968, 815, 19375. 39300, 22921, 10577, 3812, 34689 16151, 25075, 13052, 19084, 8719, 36457. 2097, 44213, 21320, 42813 37592, 11594, 24418, 24417, 36915, 23307, 46843, 28855, 41690 37251, 49277 27586, 35110, 38275, 29233, 48948, 38251, 41615 20119, 32046, 12414, 39350, 6078, 7427, 25474, 36863, 13238, 21441 16249, 48256, 7469, 20917, 22135, 23457, 28209. 2611.

Avram Iancu

Seria A. Nrii 9710, 27299, 41089, 39851, 16323, 35545, 23567 44514, 20262, 23497, 41435, 5474, 45520, 22452, 12685, 25159 47191, 13325, 7586, 5056, 39771, 19166, 46739, 12411, 37266, 48706 12984, 62, 32920, 24817, 5270, 22441, 49094, 23752, 35081, 12617 45321, 39820, 36453, 2591, 34974, 15892, 19789, 48926, 1615, 637 29286, 1062, 6278, 8202, 39332, 23519, 29591, 29753, 49541, 4993 48214, 15437, 47662, 40647, 28465, 40986, 27372, 12221, 7214 33202, 34034, 17404, 42688, 34327, 8257, 10360, 39606, 4480, 49956 15616, 36905, 48020, 35956, 24054, 4435, 11352, 20649, 29695 6259, 20140, 24640, 43873, 3113, 14551, 30538, 48002, 22255, 154 31322, 5286, 24664, 18002, 21131, 31385. 1286, 6479, 6480, 4544. 1539, 25092, 44856, 49490, 34048, 49522, 46263, 36932, 25407 46169, 8829, 23061, 10067, 47291, 25901, 2966, 9844, 16170, 24863 132, 39614, 18880, 36464, 40736, 32869, 47545, 43698, 4073, 4413 19320, 19319, 26197, 1237, 33687, 16586, 10902, 19274, 42563 36319, 31175, 45880, 4404, 48655, 39481, 43184, 14209, 48477 25235, 27796, 28623, 22871, 41620, 30981, 32175, 5648, 4884, 47869 15996, 399, 21595, 48484, 38610, 3714, 39217, 38920, 22161, 10029

(Va urma.)

La Băile Buziaş

s'a deschis un Pension diateitc în villa Dr. Roster (visa-vis cu baia otel) cu 20 de camere plăcute. 1901

Au sosit
la magazin modele de haine, de mătasă şi strand de seară şi de vară minunate de frumoase, după moda de Pesta, în execuţia cea mai fină, cu preţuri solide şi fixate
Farkas Spirer prăvălie pentru dame. Cluj, Piaţa Unirii 16. 1873

Au sosit article pentru băeţi mici cu marca „TETRA"
la magazinul de mode pentru dame şi bărbaţi alui **Dénes**
Calea Reg. Ferdinand 2
1738-I Telefon 591

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Reclama este sufletul comerţului

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţă că în următoarele comune din plasa Odorheiu, judeţul Odorheiu arendarea dreptului de vânat pe timp de 10 ani se va face în ziua de mai jos arătate prin licitaţie publică:

Com.	Beia	în	5	Aug.	a. m.	10
„	Dârjiu	„	5	„	„ „	10
„	Mujna	„	5	„	p. m.	4
„	Dealul	„	5	„	„ „	4
„	Zetea	„	5	„	„ „	4
„	Căpâlniţa	„	5	„	a. m.	10
„	Vlăhiţa	„	5	„	p. m.	3
„	Beclean	„	7	„	„ „	3
„	Brădeşti	„	7	„	„ „	5
„	Târnoviţa	„	9	„	a. m.	10
„	Satu-mare	„	9	„	p. m.	3
„	Cădişeni	„	10	„	„ „	2
„	Sâncrau	„	10	„	„ „	4
„	Fâncel	„	10	„	„ „	6
„	Feliceni	„	12	„	„ „	2
„	Văleni	„	12	„	„ „	4
„	Orvăţeni	„	12	„	„ „	6
„	Mugeni	„	14	„	a. m.	10
„	Lutiţa	„	14	„	p. m.	2
„	Dejutiu	„	14	„	„ „	4
„	Aluniş	„	15	„	„ „	2
„	Mătişeni	„	15	„	„ „	4
„	Taureni	„	16	„	„ „	2
Com.	Oţeni	în	16	Aug.	p. m.	4
„	Hogia	„	16	„	a. m.	10
„	Forţeni	„	17	„	p. m.	2
„	Poloniţa	„	17	„	„ „	4
„	Cireşeni	„	17	„	„ „	6
„	Lupeni	„	18	„	a. m.	9
„	Morăreni	„	18	„	„ „	11
„	Eiserican	„	18	„	p. m.	2
„	Bulgăreni	„	18	„	„ „	4
„	Vasileni	„	20	„	a. m.	12
„	Beta	„	7	Sept.	„ „	8
„	Doboeni	„	7	„	„ „	11
„	Tăctură	„	7	„	p. m.	3
„	Ulieşul	„	7	„	a. m.	9
„	Iaşul	„	7	„	„ „	11
„	Petca	„	7	„	p. m.	3
„	Pauleni	„	9	„	a. m.	8
„	Satu mic	„	9	„	„ „	11
„	Firtuşeni	„	9	„	p. m.	3
„	Obrăneşti	„	20	„	a. m.	10
„	Niculeşti	„	20	„	„ „	8
„	Teleac	„	20	„	p. m.	3
„	Alexandriţa	„	20	„	„ „	5

Licitanţii vor putea ca să află condiţiunile de licitare în comuna respectiva sau în biroul subscrisului.

Odorheiu, la 20 Iunie 1922.

1902 PRIMPRETOR.

IOSIF MOLDOVAN - Engrosist de vin

Fondat în 1885 **Str. Babeş (Trefort-u.) No. 9** Fondat în 1836
Pivniţa (mărime 85 metri lungime)

Cele mai renumite vinuri naturale în sticle înfundate din propriile podgorii.

Specialităţi „**Călugărul**" şi „**Perla Ardeleană**"

Magazin de Coloniale şi Delicatese Piaţa Sftul Gheorghe No. 1.

Bine asoriat în totdeauna cu mărfuri noi şi proaspete de cea mai bună calitate dela sursă direct cu preţuri convenabile.

Restaurant de primul ordin unde se serveşte cele mai delicioase mâncări, serviciul prompt şi preţuri moderate. 1896

Decorat cu două Medalii de AUR şi una de ARGINT.

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea"

O comisiune a căilor ferate particulare

Ministerul comunicaţiilor având în vedere necesitatea urgentă de a examina în totalitatea ei, atât din punctul de vedere juridic cât şi al tratatelor de pace, precum şi din punct de vedere tehnic şi financiar, situaţiunea căilor ferate particulare fie ele din vechiul regat, fie din provinciile alipite, a decis să se constitue o comisiune compusă din d-nii:

Inginer inspector general clasa I Caracostea Gheorghe, membru în consiliul tehnic superior din partea ministerului de comunicaţii, d-sa fiind însărcinat şi cu conducerea şi accelerarea lucrărilor.

Inginer inspector general Cosmovici Alexandru, directorul căilor ferate particulare pendinte de ministerul comunicaţiilor.

Kiriacescu Oscar, fost ministru şi director la Banca Naţională.

Nedici Gh., consilier la înalta Curte de casaţie şi justiţie.

Antonescu Eftimie, consilier, la înalta Curte de casaţie şi justiţie şi comisar general al comisiunii pentru executarea tratatelor de pace.

Teianu N. C. directorul datoriei publice din ministerul de finanţe.

Inginer şef clasa I Cristea C., sub director la direcţiunea specială a podurilor, ca delegat al C. F. R.

Paşapoartele de emigrări

Ministerul de interne a trimis prefecţilor următoarea circulară:

In urma avizului comisiunii de emigrări care stabileşte că paşapoartele de emigrare se eliberează numai de ministerul de interne, veţi lua măsuri a nu se mai elibera de prefectură asemenea paşapoarte. Solicitatorii de asemenea paşapoarte vor depune cererea la prefectura respectivă împreună cu actele complete din care să rezulte că solicitatorul e cetăţean sau suro român. Prefectura, după cercetarea şi verificarea situaţiei de fapt şi a motivelor invocate de solicitator, va înainta cererea cu actele şi cu referat detaliat ministerului de interne, serviciul emigrărilor, care va decide pentru fiecare caz în parte luând şi avizul comisiunii emigrărilor.

Mişcarea în magistratura ardeleană

D. Sever Popovici, judecător în cl. VII, gr. I la trib. Arad, e înaintat în cl. VI, gradul III.

D. Emil Baiulescu, judecător în cl. VII, gr. II la trib. Braşov, e înaintat în cl. VII, gradul I.

D. Carol Fikker, procuror la trib. Arad, e mutat la trib. Dej, în locul d-lui Gh. Anca, demisionat.

D. Gr. M. Dobrovici a fost numit procuror în cl. VII, gr. I la trib. Arad, în locul d-lui Carol Fikker, mutat.

D. Ioan Hermann, procuror în cl. VIII, I la trib. Timişoara, e înaintat în cl. VI, gradul I.

D. I. Hotăranu a fost numit judecător-şef în cl. VI, gr. III la ocolul Şiria din jud. Arad, în locul d-lui Iuliu Solymosi, demisionat.

D. Moise Savu a fost numit judecător-şef în cl. VI, gr. la ocolul Ludoşul-Mureş din jud. Turda-Arieş, în locul vacant.

D. Simion Turtea, judecător în cl. VII, gr. I la ocolul Braşov, e permutat la ocolul Zărneşti din jud. Făgăraş, în locul d-lui H. Fabritius, mutat la ocolul Braşov.

Semnarea
mesagiilor pentru depunerea convenţiilor financiare

Ministrul de finanţe a prezentat Sâmbătă M. S. Regelui spre semnare mesagiile regale de depunerea în parlament a următoarelor proiecte de legi:

1. Convenţia cu consorţiul financiar bonurilor noastre de tezaur, a căror valoare totală se va ridica până la 35 de milioane de lire sterline şi ratificarea acestei convenţii.

2. Convenţia cu Banca Naţională pentru plata cuponului datoriei noastre externe, — de care am amintit ieri.

3. Convenţia cu Banca Naţională pentru asigurarea serviciului datoriei publice, adică executarea de către bancă a operaţiilor de plată ale datoriei publice, — de care am vorbit amănunţit în numărul nostru de ieri.

4. Modificarea art. 41 din legea contabilităţii publice.

Cu prilejul acestei audienţe, d. Vintilă Brătianu a expus M. S. Regelui amănunţit cuprinsul conferinţei de ieri cu cei doi delegaţi englezi ai consorţiului bancar din Londra şi deasemenea mersul încasărilor statului din ultimul timp pe baza rezultatelor primite de minister dela vămi şi administraţiile financiare.

M. S. Regele s'a interesat şi de ulcrările cari vor fi supuse discuţiei parlamentului în scurta sesiune extraordinară, care începe mâine, Luni, 19 crt.

Dispoziţiuni pentru încărcarea cerealelor exportabile

Pentru încărcarea cantităţilor ce cereale exportabile, comisiunea superioară de cumpărare şi regulamentarea vânzărei cerealelor a luat următoarea hotărire:

Cel care voieşte să facă export, va îndrepta cererea sa comisiunei judeţene cu arătările;

a) localitatea unde are cota ce va lăsa statului.

b) Pentru partea exportabilă, ce cantităţi şi ce fel de cereale va încărca din fiecare staţiune.

Comisiunea judeţeană va înainta comisiei superioare cererea exportatorului, redactată în modul arătat cu proces verbal de primirea cotei.

Comisiunea superioară va elibera autorizaţiunea de export cu menţiunea de cantitate exportabilă pe categorii de cereale şi cantităţile ce se vor încărca din staţiile arătate şi prin ce punct vamal sau de frontieră vor eşi.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

FERMĂ SAU MOȘIE, cu conac se caută spre cumpărare. A se adresa la „Reclama", Piața Unirei 4 sub „Moșie". 1895

Inchirieri:

LOCUINȚĂ FRUMOASĂ, confort modern, situată în centru, se schimbă cu locuință la fel în stradă mărginașă, dar cu ogradă separată. A se adresa la „Reclama", Piața Unirei 4. sub „Schimb favorabil". 1894

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrației ziarului Infrățirea

47—1922.

Publicațiune.

In comuna Hendorf se vor ține următoarele târguri:

14—15 Aprilie târg de vite, 16 Aprilie târg de marfă.

14—15 Iulie târg de vite, 16 Iulie târg de marfă.

8—9 Noembrie târg de vite, 10 Noembrie târg de marfă.

1896 Antistia comunală.

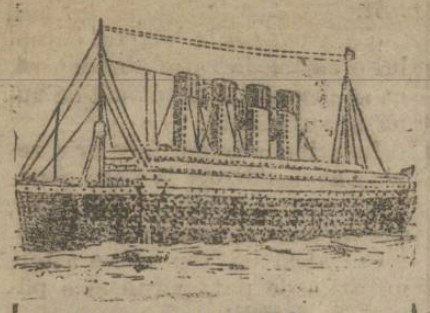

AMERICAN LINE-HAMBURG
RED STERN-ANVERS 1809
WEISSE STERN LINE-CHERBOURG

Cea mai mare Agenție de Vapoare din România

N. BRÜCK & Co.

BUCURESTI, Str. Sf. Vineri No. 1

Face cunoscut tuturor pasagerilor pentru America ca să se **trimită de îndată** recomandat **pașaportul** și documentele ce posedă spre a obține **număr de viză** dela Consulatul American.

In afară de pașaport trebue să fie adăugate:

1. Un act de naștere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul șade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.

Notați bine adresa

N. BRUCK & Co.
București, Strada Sf. Vineri 1

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

Uzinele de fer și domeniile din Reșița S. A.

Incunoștiințare.

Aducem la cunoștiința acționarilor că dividendul de 100 Lei pentru cuponul 1921 al acțiunilor noastre va fi plătit cu incepere de la 1 Iulie fără scădere a impozitului asupra dividendului la următoarele bănci:

La BUCUREȘTI:
Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A.
Creditul Technic.

La SIBIU:
„Albina" Institut de Credit și de Economie.

La TIMIȘOARA:
La Banca Timișoarei și Societatea Comercială pe Acțiuni.

La CLUJ:
1857 Banca Agrară.

Anunț.

Cu onoare comunicăm, că D-l Ioan Pop cu ziua de azi prin convenție pacinică a repășit dela firma comună Konkoly și Pop magazin de coloniale și delicatese.

Rugăm pe toți aceia, cari au ceva pretenție față de această firmă „Konkoly și Pop" se anunțe cel mai târziu până la 24 l. c. la Konkoly Ștefan Cluj, Str. Regina Maria 6—8 deoarece mai târziu nu se iea în seamă nici o anunțare.

Cluj, la 15 Iunie 1922.

Cu deosebită stimă:
1890 **Konkoly Ștefan și Pop Ioan.**

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

No. 408—922.

Publicațiune.

Pentru furnizarea alor 800 m³ lemne de foc calitatea I, pe baza Art. 72—82 a legii contabilității publice, Direcțiunea Institutului Pasteur din Cluj, publică concurs.

Reflectanți vor înainta prin poștă ofertele timbrate în plic închis, pe dosul plicului va aminti în modul următor: oferta lui XX pentru furnizarea lemnelor.

Supra oferte nu se iau în considerare, reflectanți ce a înaintat ofertele nu se pot detrage dela licitație.

Licitația se va ține în ședință publică în 15 Iulie ora 3 p. m. în biroul administrativ a Institutului Pasteur,

Ofertele sosite până în 14 Iulie sunt valabile, iar cele mai târziu sosite nu se vor lua în considerare.

1856 DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Article frumoase de drogherie au sosit la parfumeria **D'or** Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

„AGRICOLA"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana, CLUJ, Strada Nicolae Iorga No. 11.

Agenții Principale deja înființate:

Cluj, în regie proprii.
Oradea-Mare, Banca Hillinger și Illyés.
Satu-Mare, Banca Română S. A.
Brașov, Brașovul S. A.
Târgul-Mureș, Petru Potofzky.
Bistrița, Suc. Bandi Marosvásárhelyi Takarékpénztár R. T.
Zălău, Ludovic Porjesz.
Déva, Dr. Nicolae Meskó.
Sibiu, Creditul Technic Transilvanean S. A.
Aiud, Fennichel Lázár.
Lupeni. Fried Mayer.
Sft. Gheorge, Dr. A. Kupferstich
Uioară, Banca Ardeleana.
Sighi. Marmației, Suc. Banca Română S. A.
Simleul Silvaniei, In regie proprie
Dej, Keresztes Géza.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

La o instituție mare **se caută o D-șoara**

funcționară

în birou pentru toată ziua.

Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcționară.

Uzinele Solvay din Transilvania S. A.

cu Fabrici în

Ocna-Mureșului și Turda

Biroul de vânzare: **Ocna-Mureșului.**

Reprezentanța:
București, Bulevardul Carol I. No. 4, Etaj II.

1889

Produce:

Sodă calcinată	Sodă caustică electrolitică
Sodă cristalizată,	Hipochlorit de calciu
Sodă caustică,	Hidrogen
Chlorura de calciu.	

Cautăm

imediat **Corespondenți** pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorat.

Sa deschis în Baia Buziaș un restaurant ortodox cușer.

TRASUL

dă betonului și mortarului densitatea deplină și impermeabilitatea mărește clasticitatea și resistența de tracțiune și de presiune, face posibil economii mări la ciment de portland.

TRASSIA S. A. p. Exploatare de tras transilvanean în DEJ, fabrica: Tras, Trasvar, Ciment de Tras.

Prospecte și certificate oficioase stau la dispoziție. Representant pentru jud. Gojocna și Turda-Arieș precum și depozit în Cluj: Inginer F. HANN Cluj, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Reclama este sufletul comerțului

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pferschi	Konkoly & Pop	Rózsa	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo	Emke	Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile	Viorelia Parfumerie și Droguerie Piața Unirii.	Barza	Croitor de Dame
	Blaga		„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Improprietăririle în Basarabia

Situațiunea generală a lucrărilor de expropriere și improprietărire în Basarabia în ziua de 1 Aprilie 1922

concentrate la serviciul publicațiilor și a statisticei din ministerul de domenii, situația generală a lucrărilor de expropriere și improprietărire în Basarabia până în ziua de 1 Aprilie 1922, este următoarea:

In întreaga Basarabie au fost trecute în mod provizoriu până la 1 Aprilie 1922 în stăpânirea „Casei Noastre“ 4426 proprietăți cu o întindere totală de 1,918.508 ha 3030 m. p.

Aceasta reprezintă 99,8 la sută din toată suprafața expropriabilă.

Din aceste proprietăți, 3912 din ele au fost definitiv judecate de comisii și trecute în stăpânire definitivă a „Casei Noastre“. Aceste proprietăți sunt în suprafață de 1,626.391 ha și 14 m. p. reprezentând 84.7 la sută din toată suprafața expropriabilă.

Restul de 514 proprietăți n'au fost încă judecate de comisii sau sunt abia pe cale de judecată. Aceste proprietăți au o suprafață totală de 292.114 ha 3034 m. p. reprezentând 15,3 la sută din totalul suprafeței expropriabile.

Mai sunt încă trei proprietăți netrecute în stăpânirea „Casei Noastre“. Ele au o suprafață de 2493 ha, 6291 m. p.

De asemenea au mai rămas proprietății mare terenuri în suprafață de 283.592 ha, 3933 m. p.

Pământuri

Din pământurile expropriate avem 162.776 ha 4076 m. p. pământuri de pădure sau cu păduri, iar 1.180.022 ha 2005 m. p. pământuri arabile. In total avem o întindere de 1,342.798 ha, 6081 m. p.

Improprietărirea

A fost dat teren, prin improprietărire, în stăpânirea locuitorilor din 922 comune. Din acestea au fost date în stăpânirea locuitorilor 654,318 ha, 806 m. p. Au fost date ca rezervă în conf. cu art. 44 din legea agrară, 37,274 ha 8796 m. p. De asemeni mai sunt 56,450 ha. 4920 m. p. de terenuri embaticare sau arendate locuitorilor ep un timp mai îndelungat.

Totalul teronului atribuit împriprietărirei este de 748,043 ha, 3722 m. p.

Improprietăriți

Numărul locuitorilor din Basarabia cari au drept la improprietărire este de 351.365. Din aceștia 90,145 de săteni au fost improprietăriți cu certificate, iar 121,604 cu adrese. In total au fost improprietăriți până acum 211.740 locuitori.

A mai rămas încă teren disponibil din totalul expropriat care este în curs de predare, 460,027 ha și 5 m. p.

Raparțitia pământului

Au fost date loturi de câte 6 ha la 109.585 de lotași din 701 comune. Aceste locuri reprezintă o suprafață totală de 488.611 ha, 5581 m. p.

Au fost date loturi de câte 5 ha, la 26.861 de lotași din 119 comune. Aceste loturi reprezintă o suprafață totală de 77.534 ha, 6455 m. p.

Au fost date loturi de câte 4 ha la 42.882 de lotași din 199 de comune. Aceste loturi reprezintă o suprafață totală de 98,240 ha, 2426 m. p.

Au fost date loturi de câte 3 ha, la 23.503 lotnași din 170 comune. Aceste loturi prezintă o suprafață totală de 76.551 ha, 3724 m. p.

Au fost date loturi de câte 2 ha, la 24.423 lotași din 89 comune. Aceste loturi reprezintă o suprafață totală de 28.584 ha, 6641 m. p.

S'au dat loturi de câte 1 ha la 13.182 lotași din 60 comune. Aceste loturi reprezintă o suprafață totală de 8838 ha, 8505 m. p.

Irlanda stat liber

Ce cuprinde noua constituție

Noua constituție a statului liber irlandez a fost publicată în Londra și Dublin. Prin acest act Irlanda este egal îndreptățită în comunitatea națiunilor britanice. Puterea legiuitoare o formează Parlamentul, Camera și Senatul și Regele. Se acordă deplină libertate religioasă și politică persoanelor de ambe sexe, care au atins vârsta de 21 ani. Se prevăd dispoziții pentru inițiativa populară legislativă și referendum. Statul își păstrează dreptul asupra izvoarelor naturale. Limba națională va fi limba irlandeză, limba oficială va fi limba engleză. Jurământul de supunere va fi astfel formulat: „Jurăm supunere față de constituție și credință față de Regele George și succesorii Săi“. Acest jurământ va fi depus de toți membrii camerei irlandeze și este cel specificat și în tratatul anglo-irlandez.

Churchill a anunțat cu bucurie în Camera Comunelor că această constituție este acum în conformitate cu tratatul de pace anglo-irlandez.

Arthur Griffith, șeful statului liber irlandez a făcut aceeași declarație eri seară, arătând că acest act represintă constituția unui stat liber și democratic, care asigură Irlandei oportunitatea de a controla și desvolta propriile sale resurse și de a trăi o viață națională proprie.

Astăzi au loc alegerile irlandeze.

„Westminster Gazette comentând această constituție, scrie: „Faptul că această constituție a statului liber irlandez este în conformitate cu tratatul, este tot ceeace dorește să știe un englez. Odată cu îndeplinirea stină și răspunderea noastră specială față de Irlanda.

Cetiți „Infrățirea“

Cursuri pentru învățători la Câmpulung

Ministerul de instrucțiune prin Casa școalelor a organizat vacanța aceasta, între 3 Iulie și 14 August, cursuri de lucru manual, muzică, desemn și un nou sistem de educațiune fizică, la Câmpulung (Mucel), una din cele mai frumoase stațiuni climaterice din țară. Vor fi aleși învățători, dintre cei mai distinși și entusiaști, câte doi din fiecare județ din întregul cuprins al țărei, (vechiul regat și ținuturile alipite) cari din îndemn propriu își vor arăta dorința de a urma aceste cursuri. Dintre aceștia se va alege apoi maeștrii-propagandiști în județele respective.

La lucrul manual, unele cursuri ca: modelajul, îndorturile și aplicațiunile de hârtie, demicartonul, cartonajul, reliefurile de hărți, construirea aparatelor de fizico-naturale, împăiatul animalelor și întocmirea muzeului școlar, vor fi obligatorii pentru toți învățătorii de cursuri. Celelalte specialități ca: împletiturile de răchită pae, papură, rafie, facerea frânghiilor și periilor se vor face după regiuni numai cu acei învățători care vor avea în localitatea respectivă materialul brut necesar.

Cursurile de muzică, desemn și noul sistem de educațiune fizică, vor fi deasemenea obligatorii pentru toți.

Pe lângă acestea, un număr de 10-12 profesori reputați vor ține conferințe în legătură cu pedagogia, istoria și literatura română, științele fizico-naturale etc.

Se vor face excursiuni la Curtea de Arges, Dâmbovicioara Mușuroaiele etc.

Pentru a se stabili o unitate de vederi și acțiuni în privința modului cum vor trebui pregătiți viitorii învățători în această direcțiune, ministerul a invitat pe maeștrii de lucru manuali (mai cu seamă cei cari vor să devină provizoriu) pentru tot timpul cursului, iar maeștrii de muzică și gimnastică numai 6 zile, la o dată când vor fi înștiințați.

Învățătorii și maeștrii vor avea transportul pe căile ferate, locuință și hrană în mod gratuit.

S'a prevăzut în bugetul cursului o astfel de rație alimentară, ca să permită o hrană cât de bună și suficientă.

Inscrierile se pot face prin revizorat sau direct la Casa Școalelor numai până la 25 Iunie, arătându-se specialitatea aleasă.

Cei aleși își vor aduce așternuturile de pat, pernă și o pătură de învelit.

Cursurile vor fi conduse de d-nii N. Savu, inspector școlar și V. Nicolescu revizorul școlar al Capitalei.

Câte cimitire de eroi români avem în Germania

Misiunea militară română din Berlin, a comunicat ministerului de războiu, că s'au identificat până în prezent, următoarele morminte de eroi români: la Neuhammer (Saxonia) 209 morminte; la Muencherberg (Brandenburg 2 morminte, Worms (valea Rinului) 19 morminte, Tueckel (Prusia de Vest) 2438 eroi în gropi colective, Lamsdorf (Silezia) 2614 morminte, In golstadt (Bavaria) 66 morminte, Ohordor 35 morminte, Nuerenberg 13 morminte, Cassel 23 morminte, Mamerstenn 7 morminte, Straulsund 4 morminte (3 ofițeri).

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul ÎNFRĂȚIREA

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 543 Opt pagini 1 LEU Opt pagini Joi 22 Iunie 1922

Înfrățiți

89. Nr. de schimb „Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] NR. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: [illegible]ACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ..... 180 LEI
„ 6 LUNI ..... 90 „
„ 3 „ ..... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Socialism și nationalitate

„Inainte de toate sîntem unguri"

„Libertatea" de la Orăștie ne aduce la cunoștință un caz foarte interesant. Cu prilejul alegerilor parțiale s'au prezentat doi candidați în cercul Aradului. Unul din ei reprezentant al uniunii naționale maghiare, partid compus exclusiv din magnații unguri rămași în Ardeal; altul reprezentant al partidului țărănist.

Socialiștii neavând candidat al lor urma să dea sprijin unuia din cei doi candidați. Și cum era firesc un membru român al partidului socialist din Arad a propus să se dea sprijin canditatului țărănist, ca reprezentant al unui program politic mai aproape de programul politic socialist. Majoritatea socialiștilor români, cari în trecut luptase pentru ideea socialistă chiar și împotriva partidelor romnești, au rămas foarte surprinși când ungurii au respins propunerea d-lui George Pâncotan, susținând partidul reacționar burghez după concepția socialistă, a Uniunei naționale maghiare. „Inainte de toate sîntem unguri" a fost răspunsul unanim al tovarășilor descendenți din osul lui Atila.

Desigur d-l Pâncotan și tovarășii români din partidul socialist au încercal o dureroasă deziluzie. Crezul în solidaritatea muncitorească și în himera democratică a înfrățirei universale a suferit o crudă lovitură.

Era de așteptat. Credința democrațiilor internaționale nu se poate susține la cea mai ușoară reacție a sîngelui național, care vorba cuminte românească zice că „apă nu se face".

Internaționalismul în țările cu populația uniform etnică nu este decât o formă a democrației de extremă, dar de extremă națională. Și acolo chiar, internaționalismul a fost silit să abdice în fața atâtor cerințe naționale. Socialiștii francezi, englezi, germani, italieni, au mers să plătească tributul de sânge datorit patriei în pericol, cântând alături de camarazii lor de arme țărani sau intelectuali, burghezi mici sau mari financiari, cântecul vitejiilor naționale ale trecutului. „Internaționala" e un cântec pentru timpuri pașnice, dar e și numai o atitudine politică de natură platonică.

La noi însă, și în special în acest Ardeal unde se pare că Istoria omenirii a ținut să însemne cu urme indestructibile nestatornicia lucrurilor pământești în decursul veacurilor, socialismul internațional nu poate dăinui pentrucă e înfrânt la tot pasul de chiemarea imutabilă a sîngelui. Pe acelaș colț de țară s'au adunat toate semințiile omenești cari au împânzit Europa în goana nestămpărată după mai bine, după belșug. Latini, slavi, germani, mongoli și semiții pedepsiți de Dumnezeu a rătăci mereu ni-au lăsat aici pe noi românii într'o majoritate incontestabilă; sîrbii și rutenii, mai neînsemnați ca număr; sașii strămutați de o administrație care voia cu orce preț să ne înghită într'o masă străină; ungurii stăpânitori nedrepți până mai dăunăzi ai Ardealuiui și evrei aduși de dorința unui cămin și a unui câștig.

Toată aceste naționalități își au pătura de muncitori înșelată de himera purpurie a socialismului. Dar interesele de colectivitate națională nu se pot lepăda decât aparent. Socialiștii îmbracă hlamida internațională peste ele și la cea dintâi ocazie sobră a naționalității flutură triumfătoare. Naivii rămân să creadă atâta vreme cât colectivitatea nefirească a principiilor socialiste nu este pusă în conflict cu glasul intern al conștiinței naționale. Socialiștii unguri de la Arad au fost sinceri. Ei „sînt unguri" mai întâiu. Socialiști pot fi în Ungaria, unde luxul unei atari politice nu-i costă nimic. In România pot fi numai unguri pentrucă așa le dictează vocea poruncitoare a sîngelui străbun.

Deziluzia d-lui Pâncotan de la Arad e o mustrare pentru toți românii la cari conștiința națională a stat sub obroc atâta vreme, dar este și un simbol.

Democrația trebue căutată în cadrele posibilităților naționale pentru a fi reală și deci eficace.

C.

Curtuazii periculoase

Sunt în Ardeal, răslețite prin provincie vre-o două, trei foi ale partidului național, care au acumulat atâta venin în coloanele lor că atunci când vorbesc de vechiul regat resfrânge o ură, ce ar trebui să îngrijească chiar pe d. Vaida.

Ce-or fi având aceste foi cu vechiul regat, când până și patronii lor s'au convins că acele câteva partide de peste munți, cu cari când se războesc, când se cartelează, — sunt cu totul altceva decât acest biet vechiu regat, care n'a stricat nimănui nimica?

Ce le va fi făcut lor acest vechi regat, unde sun toameni primitori ca și pe aici, — și mai buni și mai răi, și mai bogați și mai nevoiași și mai deștepți și mai proști, și mai cinstiți și mai necinstiți, exact ca și pe aici și ca și prin toate părțile lumei?

De ce dar „Gazeta Transilvaniei" dă astfel de sfaturi practice cetitorilor ei cari merg la București: să fie cu luare aminte, că de cum se scoboară pe peronul gării de nord intră „într'o lume și într'o regiune în care nici viața, nici buzunarele nu le mai sunt garantate?"

Dar în sfîrșit. Lăsând la o parte sfatul „Gazetei Transilvaniei" și temerile ei, nu înțelegem de ce un ziar din București, din care reproducem cele de mai sus, bate în struna ziarului înveninat de ură din Brașov dându-i dreptate și deplângându-și concetățenii că s'au făcut de râs, nu numai în fața străinilor dar și în fața fraților trăiți în altfel de regimuri.

Dacă confratele bucureștean ar specifica, cu ce anume Capitala s'a făcut de râs în fața noastră, am putea să-i arătăm că și în „regiunea noastră" e recomandabil ca cetățenii să fie atenți, absolut exact din aceleași motive care îndeamnă pe administratorul „Gazetei Transilvaniei" să-și sfătuiască abonații la o vigilentă pază; motive de care nu sunt vinovați cu nimic oamenii cinstiți și pașnici ai Ardealului, după cum nu sunt vinovați cetățenii cinstiți și pașnici ai Bucureștilor de cele ce se petrec acolo. Trăim o vreme anormală și e absurd a învinui pe cineva de aceasta.

E dureros acest lucru dar este tot atât de adevărat și fatal că tot încurajând și primind cu revcrențe insultele „Patriei" și ale „Gazetei" care numai a Transilvaniei nu este, ziarele din București vor sfârși prin a deveni instrumente inconștiente de desagregare și de ură între frați.

Mari inundații în Ardeal

Surparea terasamentului liniei ferate lângă Arad Acceleratul de București întârzie 12 ore

Arad, 19. — In urma ploilor torențiale apele Mureșului s'au revărsat pe o mare întindere, provocând surparea terasamentului liniei ferate între gările Savarsin și Ilteu. De oarece comunicația a fost întreruptă pe linia ferată a Aradului, un tren cu muncitori și aparatele necesare a fost trimis eri după amiază pentru repararea liniei.

Acceleratul București-Arad a fost reținut în gara Zam timp de 12 ore, adică dela orele 5 dimineața până la orele 5 seara. Intre timp echipele de lucrători au reușit să facă scurgere apei și să repare linia ferată. După orele 7 seara, acceleratul a sosit în Arad.

Scrisori din Roma

Situatia politica din Italia

Situația politică în Italia începe să se complice. Socialiștii, cari până acum au stat pasivi sub toate guvernele, doresc să înceapă o viață mai activă în Parlament. Inițiatorul acestei mișcări e Modigliani, bărbat de o înaltă cultură politică și socială. Intenția socialiștilor din Roma se isbește însă de atitudinea socialiștilor din provincie, cari în nenumărate rânduri au protestat contra orcăeri colaborări cu burghezia. Totuși sunt indicii semnificative în sensul schimbării aitudinei socialiștilor provincial. Punându-se din nou în discuție problema colaborării, în foarte multe orășele e drept, că s'a respins această dorință a conducătorilor dar cu o majoritate de prea puține voturi. Sunt însă foarte multe regiuni unde proletariatul t'a pronunțat hatărît pentru o colaborare cu partidele burgheze. Această fracțiune, desigur foarte însemnată, dorește să-și valorifice forțele, câștigând astfel o mai mare suprafață politică. Conlucrând în parlament cu partidele burgheze, fracțiunea aceasta speră să pareze mai ușor loviturile fasciștilor.

Fasciștii la rândul lor trec și ei printr'o acută criză. După cum deputații socialiști au cerut încrederea celor de-acasă — tot astfel organizațiile provinciale fasciste au ținut adunări, în cari au protestat cu energie în contra lui D'Anunzia care la Gardone a primit pe Cicerin în vizită și căruia i-a făcut chiar câteva declarații omagiale. Această atitudine a provocat o vie surprindere și o profundă indignare în rândurile naționaliștilor. In unele orașe din Nord fasciștii nu numai că au protestat, din cauza aceasta, încontra conducătorilor actuali, dar s'au produs chiar disidențe nordul, intenționând să rupă orice legături cu organizațiile centrale și cu conducătorii de până acum. O telegramă recentă a lui D'Annunzio însă îi asigură, că dânsul a rămas tot cel vechiu.

Liniștiți oarecum de acest răspuns, fasciștii au prezentat o moțiune Parlamentului, în care cer apărarea Statului în contra violențelor comuniste. Comuniștii la rândul lor au prezentat și ei o adresă Parlamentului, în care cer scutul legilor împotriva violențelor fasciste. Guvernul a făgăduit ajutor și unora iș altora, tărăgând pe sfoară ambele părți.

De curând a isbucnit iarăși un violent conflict, ivit de astădată între clericali și socialiști pe tema școalelor poporale.

Pe când socialiștii caută colaborări, partidele democratice, unite până acum, se desbină. Până acum s'au diferențiat deja 5 grupuri democratice:

1. Democrația liberală, care are de conducători pe Giolitti, Orlando și Facta, grupul guvernului actual și care numără peste 50 deputați.

2. Democrația italiană, partidul fostului președinte Nitti, cu 40 aderenți, conduși de Nitti, Buonocore, Amendola și Ciappi.

3. Democrația socială, grup tot atât de numeros, format din nucleul vechiului partid radical, în frunte cu Abisso, Bartolomei Calo și De Vito.

4. Democrații independenți, grup accesibil oricărei colaborări care ar ținea seamă de cei douăzeci și Bevione.

5. Democrații liberi, tot atât de nehotăriți, ca cei din urmă, dar cari condamnă pe ceilalți că sunt conduși de persoane și nu de idei. Intre ei se remarcă vre-o 15 persoane. Cei mai de seamă sunt Belotti și Oliveti.

Cu toate aceste desbinări guvernul se poate socoti mai tare ca oricând. Raportând despre principiile, cari au călăuzit delegația italiană la Genova, d. de Facta a obținut o majoritate decisivă. D. Schanzer a asigurat Camera, că atitudinea conciliantă față de dușmanii de ieri nu înseamnă desconsiderarea avantagiilor și bunurilor câștigate în războiu. Colaborarea cu Anglia nu înseamnă înstrăinarea de Franța. Desigur foarte importantă este și declarația că dorește înflorirea și întărirea Statelor succesoare fostei monarhii austriace și că nădăjduește într'o apropiată strângere mai efi cace a legăturilor cu țările Micei Antante așa după cum legăturile cele mai strânse și cordiale s'au stabilit între Polonia și Italia.

Situația guvernului deși bună în prezent, nu prezintă însă nici o garanție de stabilitate în viitor. Acordul între grupulețele de mai sus, poate oricând să producă căderea guvernului și de aceea opinia publică este destul de îngrijorată, dat fiind că guvernele în Italia s'au succedat foarte des și repede.

Corespondent.

Bulgaria nu respectă tratativele

Un protest al Micei înțelegeri

Lafayette. — După „Le Temps" reprezentanții diplomatici ai statelor Micei Înțelegeri, au adresat o protestare comisiunei interaliate din Sofia, atrăgând atenția că Bulgaria nu se ține în limitele angajamentelor sale în ce privește bugetul efectivelor ei militare.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Ce sunt ziarele maghiare ardelene

— Câteva orientări pentru cititorul român —

Timp de o săptămână ne-am ocupat mereu de ziarele ungureşti de aici, analizându-le pe fiecare în parte şi dupăce am văzut de ce idei sunt călăuzite şi ce scopuri servesc, putem trage unele concluzii, pe care e bine să le ştim. atunci când printre intelectualii români de aici avem o mulţime, cari preferă şi azi ziarul unguresc celui românesc.

Suntem cât se poate de obiectivi şi nu ne îndoim, că cei mai mulţi dintre românii cititori de ziare ungureşti ne vor împărtăşi părerile de mai jos, câştigate atât cu ocazia analizei ce am făcut-o ziarelor maghiare săptămâna trecută, cât şi mai ales cu ocazia zilnicei citiri a acelor ziare.

E întâi de toate inexplicabil, de ce, azi când avem ziare româneşti prin excelenţă bune, moderne, se recurge de preferinţă la ziarul maghiar, când acesta e în cele mai multe cazuri inferior ca idei celor româneşti. Am văzut şi va vedea fiecare citindu-le, că gazetele ungureşti nu sunt gazete de idei. S'ar apropia întru câtva de ziarele englezeşti de reportaj. Dar în aceste ziare en leze cititorul găseşte expusă, nu-i vorbă în stil telegrafic, toată situaţia mondială, toate preocupările de pretutindeni. Ce aduce ziarul maghiar? Câteva telegrame, care ori sunt reproduse după ziarele româneşti, ori sunt publicate concomitent cu telegramele gazetelor noastre atunci nu sunt fabricate de cele mai multe ori prin redacţii cu scopul vădit tendenţioase. Şi mai aduce informaţiuni banale, tot ce se petrece în lumea acelora cari nu gândesc: sinucideri, furturi, spargeri, bătăi în crâşme, scandaluri nocturne şi câte alte fapte, cu care prea puţin îşi poate bate capul un om cu preocupări serioase.

Dacă nu intră în categoria aceasta de ziar zis revolver, sau de bulevard, gazeta maghiară face politică, dar o politică cu adevărat maghiară: iredentă. Aceste ziare din categoria a doua nu aduc nici ele idei. Nu găseşti o singură altă idee în ele, decât pe aceea a iredentismului.

Din categoria a treia fac parte ziarele serioase, adică ziarul serios, fiindcă ungurii ardeleni n'au decât unul singur făcând parte din această categorie.

Să le luăm pe rând, rezumativ.

„Ellenzék" e ziar de propagandă budapestană. E dela început până la sfârşit iredent, chiar şi în informaţiunile cele mai mărunte. Românul îl poate citi, după cum am spus, numai pentruca să aibă idee despre gradul de cutezanţă şi despre mentalitatea păturii ungureşti suprapuse, a magnaţilor revoltaţi. Incolo, citit din obicei, înstrăinează. Şi e cu adevărat crimă să 'l citeşti în chipul acesta.

„5 órai Ujság" şi „Ujság" sunt ziare revolver, ziare de bulevard, de provocare. Un cititor cu preocupaţiuni serioase n'are ce se interesa de câte capete s'au spart noaptea în crâşma cutare.

„Uj Kelet" e ziar mai cu seamă economic şi sionist. Tot materialul e trecut prin această prismă. Şi în afară de această e o re-redactare a ziarelor economice româneşti.

„Keleti Ujság" e singurul ziar maghiar serios. Işi are şi acesta defecte, dar e mai demn întrucât e lipsit de patimă în chestiunile care privesc statul român.

„Brassói Lapok" e o a doua ediţie a lui **„Ellenzék"**. El constitue o continuă provocare la adresa statului român.

Restul ziarelor din provincie sunt la fel cu acestea, dar cu un nivel şi mai scăzut. Gazetele revolver de aici îşi au prototipurile degenerate în ziarele revolver din provincie, care ating culmea banalităţii. Singure două ziare maghiare din Arad şi din când în când **„Nagyváradi Napló"** pot să fie citite cu un oarecare interes.

De o comparaţie între ziarul maghiar şi cel român nu poate fi vorbă. Poate multe dintre ziarele româneşti păcătuesc prin violenţă. Dar e oricum o violenţă civilizată, cu nerv. In schimb, nu este lucru, pe care cititorul să nu-l afle cu o zi înainte în ziarele române. Gazeta maghiară e prin însuşi scopul ei, o orientare pentru unguri, deci e fireşc, ca în chestiunile care ne privesc, să vină cu mult în urma ziarelor române. Nu mai departe decât Sâmbătă, ca să dăm un exemplu, am citit în **„Keleti Ujság"**, lămuriri cu privire la partidul ţărănesc. Ori, dacă şi acest ziar aduce abia acum lămuriri pe care publicul român le ştie de ani de zile, e lesne de înţeles, ce poate fi cu restul gazetelor maghiare.

Trebuiau ştiute toate acestea, pentrucă cititorul român să ia seama şi să nu se mai lase pradă lipsei de orientare sau obişnuinţii, dând prin aceasta cea mai puternică lovitură ziarelor române. Suntem o presă care abia acum îşi începe drumul. Suntem, o afirmăm cu toată convingerea, o presă chemată la apostolat şi care cu toatecă e la începutul drumului, şi-a însuşit în întregime greul apostolatului. Ori, e peste putinţă să ne închipuim, cu tot optimismul nostru, că dupăce presa română e astfel ignorată, va putea să lupte, să învingă.

ECOURI

Serbarea bicentenarului lui Immanuel Kant

Cu prilejul împlinirii a 200 de ani de la naşterea marelui filosof german Immanuel Kant se pregătesc mari serbări la Konigsberg. Intre alte se va restatura mormântul lui Kant de lângă catedrala din Konigsberg, de asemenea se va inaugura o Cameră Kant la Universitatea din Konigsberg. In Camera Kant se vor aduna colecţiuni şi amintiri despre cel mai mare filosof al Germaniei. Secţiunea din Konigsberg a „Societăţii Kantiene" va scoate o operă în care vor fi reunite toate portretele lui Kant.

Copilăria lui Edison

Se ştie că Edison a fost în copilăria sa vânzător de ziare. Fost-a el constrâns de mizerie să practice această meserie?

In realitate, Edison a fost un băeţaş răsfăţat şi adorat de o mamă care recunoscuse curând geniul fiului ei. Mama lui, fiică de pastor, era institutoare.

Trimis de foarte mic la şcoală, micul Edison nu s'a prea distins. Profesorul său nu putut scoate nimic dintr'însul, iar mama sa, scandalizată de a vedea atât de puţin apreciat pe acest copil genial, il retrase dela şcoală şi-i dădu ea însăşi lecţii.

Din cea mai fragedă copilărie Edison arătă un interes pasionat pentru ştiinţele fizice şi chimice; a vândut ziare pe stradă, pentru a-şi construi un laborator şi a câştiga banii necesari cumpărării substanţelor chimice pe cari avea să le întrebuinţeze în acel laborator.

Tânărul Edison făcea în ochii compatrioţilor săi un lucru foarte firesc, vânzând ziare.

Un palat din basme

Spaniolii au pus mâna de curând pe palatul faimosului bandit marocan de pe vremi Raisuli. Palatul este o grandioasă clădire arabă în care efectul armonic al arcadelor, înlănţuirea arabescurilor, splendoarea mozaicurilor şi superba linie a bolţilor de marmoră încântă ochiul până la extaz, în cadrul unei vegetaţii de o bogăţie fermecătoare. Poarta dela intrare este o adevărată dantelă de piatră; grădina, unde pe timpul splendoarei lui, Raisuli îşi fântânii oaspeţii, e presărată de fântâni ţâşnitoare şi de minunate vase smălţuite în albastru şi aur.

Spaniolii au găsit în palat giuvaericale, arme de Damasc şi chiar o scumpă colecţie de obiecte de artă modernă, dovadă că banditul era în curent cu gustul european.

Bibliografie

Au apărut în editura „Cartea Românească„ şi se află de vânzare la toate librăriile:

Poezii de Enache Văcărescu, Preţul 1 leu.

Poveşti de C. Negruzzi, Preţul 1 leu.

Razele vizibile şi invizibile de C. V. Gheorghiu Preţul 2 lei.

Morcovul şi alte legume de P. Rosiade Preţul 2 lei.

Proză literară de M. Eminescu (Biblioteca Minervei No. 5) Preţul 3 lei.

Carmen de Prosper Merimée (Biblioteca Minervei No. 4) Preţul 3 lei.

Munţii Apuseni de Prof. M. David. Preţul 2 lei.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Centenarul lui Nekrasov

Rusia serbează o sută de ani dela naşterea marelui ei poet popular

Centenarul lui Nekrasov se serbează deopotrivă şi'n Rusia sovietică, şi'n Rusia exilului, în societăţile sutelor de mii de ruşi trecuţi peste graniţă. Bolşevicii contestă pe Nekrasov, ruşii or burghezi ca pe unul care a fost cel mai popular poet al Rusiei şi a dus cea mai aspră mizerie în viaţa sa; burghezii socotesc însă pe Nekrasov ca pe unul de ai lor, deoarece a fost un poet al vechei tradiţii atât de deosebită de elucubraţiunile care se desvoltă acum în Rusia sovietică sub egida aşa zisă a „artei revoluţiei".

Nekrasov, s'a născut acum o sută de ani într'un sat din Podolia, din părinţi aparţinând burgheziei mijlocii. Tatăl său, ofiţer de carieră, visa să facă din el un militar! Dar Nekrasov nu aspira să îmbrăţişeze cariera militară şi ruptura dintre el şi tatăl său fu bruscă, complectă irevocabilă.

Tânărul era destinat să caute mizeria poporului rusesc şi de aceea trebui să sufere el însuşi cea mai teribilă din privaţiuni, timp de mai mulţi ani.

Intr'o vreme, când în Rusia numai literaţii şi elita citeau pe poeţi şi când Puskin şi Lermontov nu erau cunoscuţi decât de aristocraţii spiritului, Nekrasov săvârşi minunea de-a se face cunoscut de toţi ruşii. Căci pe vremea gloriei lui şi mai târziu la începutul secolului acestuia, nu era casă rusească unde să nu se găsească volumul lui Nekrasov.

Nici un poet din lume nu avu succesul lui Nekrasov. Mai întâi însă trebue să spunem, că Nekrasov n'a fost ceea ce se numeşte un poet social. Cu toate că blamează nedreptatea guvernului, cu toate că veştezeşte inegalitatea omenească şi plânge trista soartă a mujicului, Nekrasov n'ar putea să fie clasat printre poeţii revoluţionari proprii zişi.

Nicolai Alexeevici n'avea 17 ani când rupse orice legături cu tatăl său pe atunci ofiţer în retragere. Tânărul om rămas în voia soartei la Petrograd petrecu trei ani acolo, cei mai dureroşi ai vieţei sale. In acest timp el nu mâncă niciodată potrivit foamei sale. Rigoarea iernelor din Petersburg, unită cu lipsurile teribile îi minară toată fiinţa.

Tânărul student murind de foame frecventează fără să şi dea seamă, o a doua şcoală: aceia a vieţii mizerabile a celor mai mulţi dintre ruşi. Nekrasov trăi anii mizeriei negre a tuturor scriitorilor ţărei sale.

In tot acest timp poetul căpăta o puternică compătimire pentru nenorociţi şi în cea mai mare parte din poemele sale el nu se va opri să nu strige lumei durerea rusului nenorocit.

El se târî din azil în azil cerşind cu sărmanii de pe stradă, alerga din redacţie în redacţie în căutarea unei ruble. Intr'o seară sermanul Nekrasov, abia de 19 ani, era să moară în mod mizerabil pe o bancă.

Frigul în seara aceea era teribil şi tânărul văzu închizându-i-se în nas poarta casei unde locuia. Nu-şi plătise chiria de mult şi portarul înainte de a-l da afară crezu de cuvoinţă să-i oprească pardesiul. Tremurând, slab şi înfometat, zdrobit de oboseală tânărul băiat se văzu nevoit să se culce pe o bancă de pe cheiul Nevschy. Un bătrân cerşetor înduioşat îl luă de acolo şi îl conduse într'un azil. Vagabonzii ştiind că au de afacere cu un literat îi deteră să conceapă scrisori. Acest câştig mărunt permise lui Nekrasov să mănânce câteva zile.

In 1840 situaţia tânărului se schimbă puţin. El îşi făcu amici în cercurile literare unde sinceritatea şi marea sa sensibilitate fură apreciate. Dela ziarele şi revistele începură să-i ceară lucrări.

Suflet arzător, mistic ca toţi slavii, inimă plină de bunătate şi care bate pentru toţi oprimaţii, Nekrasov ne dă o operă, unde găsim elegii de o melancolie şi de o tristeţe de nespus, strofe unde plânge toată suferinţa poporului rus crucificat de secole de opresiune. El fu cunoscut de Tchernichevski, Dobrolinbov, Pisarev şi Belinski. Acesta din urmă, criticul cel mai ascultat al epocei, manifestă admiraţia sa pentru talentul tânărului poet îl atrage pe Nekrasov în cercul său.

Recomandat călduros de Belinski, Nekrasov produce cele mai frumoase cântece ale sale şi se face cunoscut în toată Rusia.

El publică un poem şi deja poporul îl cântă, în timp ce intelectualii îl discută.

Nekrasov nu seamănă cu nici unul din poeţii ruşi, cari l-au precedat. E rar să întâlneşti un poet, având o astfel de personalitate proprie şi nedatorind nimic înaintaşilor săi. La el fatalismul este absent, el nu recunoaşte deloc vreun drept forţelor oarbe de a conduce şi domina pe oameni.

El vrea să birue dificultăţile să sară peste încurcături şi să forţeze destinul său. In sensul acesta este Nekrasov poetul revoltat al acestei epoci, omul care îşi scutură lanţurile cu sgomot şi aruncă chemarea de libertate spre cele patru vânturi. In opoziţie cu resemnarea confraţilor săi, Nekrasov strigă în faţa lumei înălţarea stindardului revoltei. El este singurul poet rus, care îndrăzneşte să scoată astfel de strigăte înainte, de 1848.

Poemele sale sunt sincere intime, cordiale, când aspre şi revoltate, când nostalgice şi dureroase. Cele mai însemnate sunt: „Profetul", „Nenorociţii", „Cine trăeşte bine în Rusia", „Troica", „Gerul cu nasul roşu" etc.

Culegerile de poezii mai mărunte sunt intitulate: „Visuri şi sunete", „Culegerea din Petersburg" etc.

In toate se găsesc viziuni limpezi şi precise, o pictură realistă ascuţită, bogată în imagini seducătoare noi şi variate. Şi ce lamentare admirabilă de poet social este toată opera lui Nekrasov, nu de rare ori ea te face să gândeşti la jalnicele verseturi ale profeţilor ebraici.

Nekrasov muri în vârstă de 56 de ani la 8 Ianuarie 1878, la Petersburg. Toată tinerimea nihilistă conduse pe poet la cimitirul mănăstirei Fecioarelor lângă Petrograd.

Cronica politică

Sesiuna extraordinară a parlamentului. Eri s'a deschis la București sesiunea extraordinară a Adunărilor Legiuitoare. In puținele zile cât va dura această sesiune, parlamentul va vota aranjamentul intervenit între stat și consorțiul de financiari englezi pentru consolidarea datoriei flotante a țării.

Cu acest prilej dl Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, va face o larga expunere asupra situațiunei financiare a țării care prin consolidarea bonurilor de tezaur se găsește pe drumul îndreptării.

După prima etapă atinsă, aceia a realizării ordinei și economiei în finanțele statului, guvernul a atins și a doua etapă: consolidarea datoriei externe și refacerea creditului țării în străinătate.

Două din punctele programului de refacere financiară pe care actualul guvern și-a propus să-le realizeze, au fost împlinite.

In mai puține de șease luni, guvernul a făcut un mare pas spre rezolvirea crizei financiare în care ne-a aruncat politica de jaf și de dezordine a trecutelor guverniri.

Tot în această sesiune care deși atât de scurtă înfățișează o deosebită importanță prin ceiace este chemată să legifereze, dl Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, va expune situațiunea internațională a României în urma evenimentelor petrecute la Genova, Paris și Belgrad.

Această situațiune este îmbucurătoare. Străinătatea care era gata să-și piardă încrederea în facultățile de dezvoltare ale statului român din cauza guvernărilor incapabile și neserioase de până acum, a putut constata că guvernată de oameni de muncă și de pricepere, România oferă toate garanțiile unei desvoltări sigure și solide.

Iată cum se explică de ce la Genova caşi la Paris sau Londra reprezentanții României au întâlnit în lumea politică caşi în opinia publică o desăvârșită încredere în puterea de viață și în posibilitățile de desvoltare ale statului român.

Parlamentul convocat în sesiune extraordinară va sancționa prin votul său rezultatele unei guvernări care în câteva luni a izbutit să redea țării prestigiul unei admirabile situațiuni internaționale, iar înauntru a realizat o politică reconstructivă ale cărei roade le putem cu toții prețui.

LAMURIRI CARE INTARZIE

Tratativele d-lui Iuliu Maniu cu magnații în 1918 — Exproprierea magnaților și Unirea cu România

Aproape patru ani au trecut, de când s'a proclamat unirea provinciei acesteia cu România și cu toate acestea mai sunt și azi chestiuni din vremea acelei uniri care cer să fie lămurite.

Intre altele e și chestiunea tratativelor d-lui Iuliu Maniu cu magnații unguri relativ la expropriere, asupra cărora un ziar maghiar a atras de mai bine de o lună atenția, fără ca președintele partidului național să fi dat un răspuns lămuritor lumii românești. Fiindcă ziarul maghiar care a adus știrea despre tratativele acestea a demascat pe magnați că s'au grăbit să-și pună la adăpost întâi moșiile lor și numai după aceea interesele populației maghiare și fiindcă în urma acuzației acesteia Uniunea magnaților din localitate nu putea să nu ceară o explicație, d. Iuliu Maniu s'a grăbit să o dea acestei uniuni, dar nu s'a gândit câtuși de puțin că poate și opinia publică românească este în drept să ceară o explicație. Fiindcă s'a produs acest lucru, ne simțim datori să cerem președintelui partidului național explicațiuni și pentru lumea românească, cu atât mai vârtos, cu cât în primul rând aceasta era îndreptățită să știe din cauza cui a fost privată de avantajiile legei atunci guasi-fățiș.

Ca să o rezumăm pe scurt, chestiunea e aceasta. Un comisar ministerial, d. Valer Pop, a arătat într'un ziar maghiar că în luna Noembrie 1918, după revoluție, magnații ardeleni au tratat cu d. Iuliu Maniu scutirea lor de expropriere. Tot atunci, ziarul maghiar, care publica declarațiile d-lui V. Pop, învinuia pe magnați, că le-au fost mai scumpe latifundiile decât Ardealul. Dar se putea oare, ca Uniunea magnaților, a iredentiștilor, să suporte o asemenea acuzație? A cerut prin urmare explicațiuni d-lui Maniu și totodată numele magnaților trădători. D. I. Maniu a refuzat să dea un răspuns spunând că d-sa nu poate divulga tratativele decât dacă și Banffy, actualul ministru de externe, consimte la aceasta.

Intrată odată în acest făgaș, chestiunea s'a complicat. Cum să nu se complice, când ministrul Banffy, s'a arătat cel mai românofob ungur și când acum ni se înfățișează ca apărător al latifundiilor și deci ca dușman al democrației.

Dar despre toate acestea publicul românesc n'a putut să afle nimic deși ne interesa și pe noi să știm ce tratative a avut președintele partidului național cu magnații, ce rezultat s'a atins, și de ce, în sfârșit, d. Iuliu Maniu a refuzat să dea până și Uniunei magnaților numele acelor magnați care au tratat cu d-sa?

Toate aceste sunt întrebări, pe care și le pune fiecare român, cu toate că d. Maniu nu consideră necesar răspunsul decât pentru cetățenii unguri.

Partidul național păşeşte „pe calea luptei energice"

Corespondentul din 'Ardeal al „Adevărului" scrie ziarului bucurști că „zilnic se primesc la comitetul din Cluj al partidului național numeroase adrese din partea organizațiunilor locale prin care partidul e somat să iasă din pasivitate și să intre pe calea luptei energice, care nu se poate să nu ducă la un rezultat".

Noi credem că ceiace a făcut partidul național până acum este activitate politică. Iată însă că organizațiile partidului național din provincie socotesc că până acum partidul a fost în pasivitate. Foarte curios.

Cum, adică, retragerea din parlament nu este un act politic? Campania de agitație nu constitue o activitate politică? Dar gazetele îndoliate? Dar suplimentele de ziar tipărite cu cerneală roșie și pline cu caricaturi ireverențioase la adresa Regelui, a Mitropolitului Primat și a altor factori de guvernare? Dar materialul de agitație furnizat propagandei iredente maghiare dela Budapesta? Dar amenințarea cu Alba-Iulia?

Cum, toate aceste acte, cărora conducerea centrală a partidului național le-a atribuit o neasemuită importanță, nu înseamnă nimic pentru belicoasele organizații locale ale partidului național, cari toate socotesc că partidul a stat în pasivitate? Drept să spunem, opinia aceasta a organizațiilor provinciale ale partidului național ne uimește. Dar mai mult decât atât, ne îngrijorează. Căci ne întrebăm cu teamă: dacă ceiace a făcut partidul național până acum se chiamă „pasivitate", ce va fi când d. Maniu, silit de presiunile organizațiilor locale ale partidului se va decide să păşească la o „activitate energică?" La gândul acesta ne cutremurăm.

„Cine defaimeaza tara"

Presa opoziționistă jubilează când statul român este atacat în ziarele străine —

„Aurora" reproduce un articol din „Berliner Tageblatt" în care sub forma unei corespondențe din București se relatează procesul comuniștilor dela noi. Și bine-înțeles ziarul german prezintă acest proces într'o lumină defavorabilă statului român. Se vorbește de asasinate puse la cale de autorități, de antisemitism, de torturile suferite de acuzați în închisoare, etc. Autoritățile noastre sunt înfățișate ca instituțiuni inchizitoriale pe cari numai evul mediu le-a cunoscut.

N'am putea spune dacă ziarul german are motive nemărturisite ca să defăimeze statul nostru. Poate să fie numai indus în eroare de tot ceiace s'a scris la noi în acea parte din presă care scrisă românește este totuși totdeauna gata să servească interese străine.

Căci ceiace scrie ziarul berlinez nu este decât o palidă reproducere a tuturor năsocirilor senzaționale cu care unele ziare dela noi și-au împuiat coloanele de când a început procesul comuniștilor.

„Asasinarea lui Filipescu", torturile, antisemitismul, asprimea judecătorilor militari nu sunt constatări ale ziarului german ci sunt reproducere după calomniile pe cari câteva gazete românești le-au aruncat cu duiumul asupra instituțiunilor noastre în scopul de a compromite prestigiul și autoritatea statului român.

Campania în jurul procesului comuniștilor făcea parte din programul acțiunei dizolvante și anarchice pusă la cale de dușmanii de peste hotare și sprijinită înauntrul țării de politica de agitație a unora dintre partidele noui.

Când astfel stau lucrurile nu e de mirare că „Aurora" însoțește de comentarii din care se desprinde o secretă satisfacție, articolul ziarului german. Acelaș lucru s'a petrecut acum vre-o două luni când „Gazette de Lausanne" a publicat un articol neadevărat dela început până la sfârșit cu privire la stările de lucruri din România.

Pe noi nu ne mai surprinde faptul că o parte din presa românească de opoziție care n'a avut niciodată sentimente românești, își manifestă bucuria ori de câte ori statul român este ponegrit și insultat în străinătate.

Dar este o datorie pentru un ziar cinstit care face o politică națională să denunțe opiniei publice atitudinea anti-națională a acelor grupări și ziare politice dela noi cari pun interesele politicei lor deasupra intereselor naționale.

„Cine defaimeaza țara", sau Acordul partidului național cu țărăniștii

„Singura legătură cu țara românească", legătură temporară. Cinismul unei campanii politice

Am arătat la timp care sînt motivele nouei apropieri dintre partidul național și partidul țărănist, și până la ce punct se poate crede acordul încheiat.

Intr'un interview pe care d-l dr. Lupu vine să-l dea unui redactor al unui ziar de seară din București, fruntașul țărănist confirmă afirmațiunile noastre.

„Pot să afirm că în momentul de față singura legătură pe care Ardealul o are cu țara românească este partidul țărănesc.

Declară domnul Lupu și nu îi vom contesta veracitatea afirmației sale.

Intre partidul țărănesc care cu țara s'a văzut în trecutele alegeri câtă legătură are, iar cu poporul român s'a văzut cu prilejul congresului revoluționar al țăraniștilor bulgari cât simpatizează, și între partidul național care dezice de la vreme un întreg trecut de mărețe lupte naționale (e drept, de alții duse) era fatal să se facă o apropiere, și singura care să le îndreptățească legături pe cele două versante cele Carpaților.

Dar după cum se știe că legăturile de prietenie între cele două partide astăzi unite, nu sînt nici prea solide, nici prea de lungă durată, ne întrebăm cu drept cuvânt cari sînt legăturile partidului național cu țara românească în perioadele când d-l Maniu nu admite principiul luptei de clasă?

Acordul țărănisto-naționalist este după declarațiunile d-lui Lupu, **lupta după putere** pe care printr'un delicios eufemism redactorul „Adevărului" o intitulează: „Singura legătură a Ardealului cu vechiul regat este lupta pentru democrație"

Sau am văzut în atâtea rânduri cât de puțin justificată este pretenția partidului național de a reprezenta excluziv Ardeal. Tot așa de puțin justificată este pretenția de democrație a demagogilor naționaliști, cari prin democrație înțeleg exploatarea țărănului ardelean la expropriere prin instituția creiată de Consiliul Dirigent, acea „Bancă Agrară" care trebuia să facă finanțarea reformei agrare în folosul acționarilor membri în partidul naițonal și foști demnitari ai Consiliul Dirigent.

D-l dr. Lupu vine să ne confirme constatările afirmând că democrația este minținea populației credule, cu scopul dărâmării actualului regim.

„O luptă comună se va începe pentru dărâmarea acestui regim de usurpatori și pentru reintrarea mai repede în legalitatea constituțională singură compatibilă a da o viață civilizată și normală".

Unde este apropierea de idei care să justifice acordul celor două partide?

In lupta de clasă pe care acum două săptămâni partidul național o condamna? In tesătura agitațiilor care sapă tot mai adânc prăpastia între frații aceluiași neam? In nesocotința cu care este atacată chintezența unității noastre de stat, Dinastia?

„Singura legătură a partidului național (și nu a Ardealului, d-le dr. Lupu) **cu țara românească"** se poate ea oare să fie o meschină dorință: ajungerea la putere?

Iată lucruri la care de câtăva vreme asistăm un fără durere. Pentru ajungerea acestui scop se strigă pe toate cărările „Autonomie", „Autonomie"; regele este atacat în mod netrebnic și laș; țara însăși este mințită și amenințată cu tot soiul de congrese și comitii revoluționare. Iar când țara are nevoie de concursul tuturor fiilor săi, când pentru operațiunea consolidării creditului extern politic și economic a fost expres convocat parlamentul, reprezentanții naționaliști și țărăniști ai poporului în Parlament ni loc. să vină acolo și să-și spună verde cuvântul, abuzează de încrederea ce le-a acordat țara pentru a lucra cu mijloace subversive la împiedecarea actelor guvernului, imperios trebuincioase țării.

„Piară țara, jos guvernul, numai să venim noi" iată ce înseamnă abținerea celor două partide pentru a nu știm câtea oară temporar unite spre acest scop.

A. R. Gus.

INFORMAȚII

In mai multe gări de pe linia Cluj—Madifalău, funcționarii CFR se ocupă și cu vânzarea gazetelor maghiare „Ellenzék", „Keleti Ujsag", „Brassoi Lapok" etc. Întrebat de unul din redactorii noștri, un impiegat Marcu din stația Gheorgheni, a răspuns că funcționarii au învoirea direcției regionale de a vinde ziarele maghiare. Cerem lămuriri deci direcției regionale și am dori ca spectacolul rușinos dat de funcționarii CFR plătiți de Statul român și transformați în vânzători de ziare maghiare să înceteze.

•

Știrea despre demisia din guvern a generalului Mărdărescu, ministrul de războiu, e categoric desmințită în cercurile oficiale.

•

Ministrul instrucțiunii, a convocat pentru Sâmbătă 24 Iunie comisiunea pentru reforma învățământului primar și normal primar.

•

Din inițiativa unui comitet, se va ridica la Vădeni (Gorj) locul natal al ecvinei Ecaterina Teodoroiu, un monument în cinstea acestei bune românce și altul în Capitală, spre a se comemora marile ei acte de patriotism.

Vor concura la aceste două monumente un mare număr de sculptori, iar machetele vor fi expuse înaintea datei de 1 Februarie 1923.

•

Se comunică din Orșova că generalul Franchet d'Esperey, a plecat dela Băile Herculeane. Cu o canonieră franceză, va merge la Belgrad, invitat fiind de guvernul jugoslav să viziteze câmpul de luptă dela Salonic.

•

După două zile de cercetări neîntrerupte, autoritățile din Timișoara au reușit să dea de urma ucigașilor păzitorului Albeck, dela fabrica de cărămidă „Concordia". Au fost arestați mai mulți țigani din satul Săcălău cari au și mărturisit crima. Criminalii au fost aduși la Timișoara și depuși în arestul preventiv.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Locul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

Al. Simionescu Directorul general al finanțelor din Ardeal a plecat la Cernăuți.

•

Deoarece lucrările de expropriere la peste 100 de moșii ale Statului din Ardeal sunt isprăvite, în decursul acestei luni se va proceda la împroprietărirea efectivă a locuitorilor în peste 100 de comune din Ardeal.

•

In vederea curselor de automobile pe cari le organizează A. C. R. R., se așteaptă sosirea în Timișoara a prințului moștenitor Carol, pentru azi Marți 20 Iunie a. c.

•

Pentru Autorități, Bănci și alte Instituții cari doresc a-și procura

Colecția Gazetei Oficiale

din anii 1918—1922 adică dela apariție și până la ultimul număr. Se găsește

de vânzare

la Agenția de Publicitate „Soarele", Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent

Având numai câteva colecții

•

Uniunea muncitorilor grafici din Ardeal și Banat, Circumscripția Cluj, aranjează în ziua de 25 Iunie 1922, la orele 7 jum. seara în grădina de vară „Herczeg" (Brezlo) Calea Feleacului 8, serbarea Guttenberg, împreunată cu dans, cabaret, premiu de frumusețe, poștă universală, confetti, concurs de popice etc.

•

Asociația generală a medicilor din România, filiala Cluj, va ține ședința sa ordinară Joi 22 Iunie, la orele 6 p. m. în amfiteatrul Clinicei chirurgicale.

La ordinea zilei: congresul general al medicilor dela Chișinău; discuția ante-proectului pentru statul de organizare al medicilor, și eventuale propuneri.

•

Constatându-se fraude la examenele de maturitate de la școala superioară de comerț evreească din Timișoara, s'a orânduit o severă anchetă. Cercetările au dovedit vinovăția profesorului Szas Imre de la acea școală.

•

Spirtul sărat salvator
Borolin
e cel mai bun leac de casă

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

•

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

O nouă legătură de cale ferată în Ungaria

Intreprinderea forestieră Kornis Sigismund și Márton din Arad au cerut ministerului de finanțe, din București, să-i admită construirea unei linii ferate înguste între Otlaca și Eleck, care să fie rezervată exclusiv transporturilor de lemne în Ungaria.

Ministerul de finanțe, neprevăzând nici o piedică din partea guvernului ungar, a anunțat susnumita firmă, că îi s'a aprobat cererea.

Lucrările de construcție vor începe zilele acestea.

O linie ferată îngustă a fost construită și dată circulației între Cecsia și Batonga.

Transporturile au și început.

Reglementarea transacțiilor miniere

Imediat după închiderea sesiunei extraordinare a Parlamentului, guvernul va hotărî fixarea de noi norme în privința transacțiunilor miniere.

Se va crea un regim special pentru transacțiile ce se fac asupra terenurilor miniere, dar nepetrolifere e probabil că se va menține ca până acum autorizația ministerului de industrie.

Intr'o chestie personală

O scrisoare a d-lui O. Ghibu

Ca răspuns la un articol al dlui Andrei Pora, deputat, publicat în No. 528 din 1 Iunie 1922 al ziarului nostru și referitor la o broșură a dlui Onisifor Ghibu, dl Ghibu ne adresează următoarea scrisoare, căreia, din spirit de imparțialitate, îi facem loc:

Domnule Director,

In Nr. 528 al ziarului Dvastă ați publicat o scrisoare a d'ui A. Pora, prin care dsa aduce la cunoștința publicului că m'a dat în judecată pentru unele expresiuni „calomnia'oare" întrebuințate, de mine la adresa dsale într'un memoriu pe care l-am înaintat M. R. Regelui în chestiunea „Colegiului La'in" din Cluj.

Din parte-mi țin să l'niș'esc on. cetitori ai acestui ziar că în memoriul meu c tre M. S. Regele eu nu am făcut altceva decât să c r revizuirea cinstită și radicală a unei chestiuni de o deosebită importanță pentru universitatea din Cluj. Memoriul mea este un studiu obiectiv bazat pe o serie întreagă de documente și de fapte. Pe dl Pora nu-l califlc eu, p:in cuvinte, ci se califică dsa prin faptele dsale, csri au fost aduse de mine înainte tocmai pentru a ilustra în mod mai c'ar situația despre care vorbiam. Atributul de „mișel" nu i l-am dat eu, ci i l-a dat dl Marin Ste'ănescu, colegul dsale dela condu erea „Casei Învățătorilor". Scrisoarea dlor P. Rămuean u și A. Domide prin care se susține că dl M. Ștefănescu ar nega că a spus acel cuvânt, mă suprinde cu atât mai mult că dl M. Ștefănescu, a recunoseut si ulterior, după publicarea scrisorii acesteia, că da, dsa a spus acel cuvânt. Aceasta se va dovedi cu martori a căror bună credință nu poate fi contestată.

Aștept cu încredere în dreptatea cauzei rezultatul intervenției mele la M. S. Regele în favorul universității din Cluj și a armoniei dintre factorii vieții culturale de aici, și amenințările dlui Pora cu sancțiunile judecătorului de instrucție mă înspăimântă de loc.

Pentru a vă putea da și dvoastră seama de chestiune în întregime și în mod obiectiv, am onoarea a vă transmite un exemplar din Memoriul meu. Imi place a crede că îl veți aprecia mai pre us de considerații'e impuse de politica de partid care a adus atâta venin în viața noastră culturală și care ar trebui să înceteze odată.

Primiți, vă rog dle Director, asigurarea stimei mele

Cluj, 16 Iunie 1922.

Onisifor Ghibu,
profesor univ.

Noui măsuri pentru aprovizionarea Clujului

Carne cu preț redus — Înființarea a patru centre pentru distribuirea ei

Este în deajuns de cunoscut publicului cititor, campania dusă de unele ziare din opoziție contra măsurilor recent luate de guvern în privința asigurării consumului intern și în deosebi a aprovizionării orașelor cu alimente efiine. Aplicarea acestor măsuri, chiar în decursul acestei săptămâni la noi în oraș, va dovedi eficacitatea lor și grija pe care o are conducătorii actuali ai țărei pentru populația orașelor formată mai mult din funcționari și oameni cari au resurse materiale.

Intrucât exportatorii de vite au fost obligați de a preda orașelor o cotă de 50 la sută din vitele ce le exportează cu un preț fixat, orașului Cluj i-sa rezervat până acum 100 de vite mari precum și un același număr de porci.

Primăria a hotărât vinderea carnei cu prețul redus de 8—10 lei kgr. cea de vacă și 12—14—16 lei kgr. de porc, vânzare ce se va face în măcelării chiar în decursul acestei săptămâni.

Tot odată s'a decis ca pentru oficianți să se înființeze un loc deosebit de desfacere al carnei.

Neapărat pentru ca să nu se mai facă abuzuri cu vânzarea cărnei, funcționarii vamali ai Primăriei vor veghea ca vânzarea cărnei să se facă în mod regulat și nepărtinitor.

Astfel funcționarii Primăriei vor observa dacă măcelarul căruia i-sa dat spre vânzare carne, o va vinde cu prețul stabilit și dacă nu vinde cantități mai mari restauratorilor și bodegilor și dacă va cântări la închiderea măcelăriilor cantitatea de carne rămasă nevândută.

Pe măsură ce stocul de vite va fi mărit prin sporirea cotei în urma exportului, Primăria va lua măsuri pentru distribuirea cărnei cu preț redus în mai multe centre.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Marți, 20 Iunie 1922

Ședințele conferinței începute la Haga nu sunt publice. Ziariștii au fost scoși din săli cu forța. Totuși din convorbirile particulare, reesă că lucrările conferinței până în prezent s'au mărginit la instituirea unei comisiuni principale și a trei subcomisiuni. Din comisiunea principală vor face parte toți delegații statelor participante, afară de Rusia, iar în subcomisiuni vor fi reprezentate statul convocator adică Olanda și alte cinci state socotite ca nepartcipante.

După știri sosite din Haga, Cicerin a declarat că în cazul când statele participante își vor menține și de astă dată punctul lor de vedere dela conferința genoveză cu privire la problema rusă, el prevede un eșec al consfătuirei experților adunați la Haga.

In legătură cu problema rusă, o parte din presa engleză a început să agite din nou ideia că e în interesul statelor europene de a face concesiuni Rusiei, înlesnind astfel reluarea relațiilor ei cu restul Europei.

Pe de altă parte, dl Poincaré a declarat de curând, că Franța e hotărâtă să nu cedeze de loc punctul ei de vedere față de problema rusă.

In mijlocul unei asemenea atmosfere, conferința de la Haga și-a început lucrările ei, din care cauză e greu de prevăzut că se va ajunge la vre-un rezultat pozitiv.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 p m

Improprietărirea în Ardeal

Lucrările de împroprietărire s'au început și în Ardeal.

Vineri și Sâmbătă au avut loc cele dintâi împărțiri de pământ la săteni prin parcelarea moșiei nemețești de pe hotarul comunei Pestișul-Mare, jud. Hunedoara.

In județul Bihor se procedează de asemenea la pregătirea lucrărilor pentru împărțirea pământului la țărani.

In județul Făgăraș lucrările pregătitoare pentru împropretărire au fost terminate. Zilele acestea se va face împărțirea pământului.

La împroprietărilile individuale din Pișcheșul-Mare și ținutul Zândului a luat parte și ministrul agriculturei, dl Al. Constantinescu căruia țăranii i-au făcut o primire călduroasă.

Țăranii au expediat M. S. Regelui și d-lui Ion Brătianu primul ministru, telegrame de mulțumire.

■

La 27 Iunie se va ține o conferință între delegații căilor noastre ferate și delegații sârbi, pentru încheerea unei convenții de tarif direct între România și Jugo-Slavia. Conferința se va ține la Timișoara, și punctele de tranzit între ambele țări vor fi prin Cărpiniș-Zombolia și Stamora-Moravița.

Serbările de la Craiova

AA. LL. RR. Principele Carol și Principesa Elena au fost Duminecă la Craiova, unde au asistat la marile serbări sportive de te in acel oraș.

Principii Moștenitori au fost primiți în gară, la ora 8 jum. dimineața, de către toți reprezentanții autorităților civile și militare, precum și de un public foarte numeros, care i-a aclamat cu entusiasm. Doamnele craiovene au oferit Principesei Elena frumoase jerbe de flori.

După aceia s'a oficiat un serviciu divin și s'a făcut sfințirea noului drapel al Regimentului Carol I.

La amiază s'a dat un banchet, iar după amiazi au fost jocuri de sportive.

Altețele Lor Regale s'au întors alaltăeri în Capitală.

•

Restabilindu-se linia între Savarșil-Arad, care a fost inundată, trenurile 13, Expresul Orient și 15 accelerat'l pentru pentru Budapesta-Viena, și-au reluat de alaltăeri circulația pe linia obișnuită Brașov-Teiuș.

■

In amintirea regretatului său fiu, d. prof. dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunei, a donat Academiei Române suma de 100.000 lei, fond din venitul căruia se va premia cea mai bună lucrare de filosofie, drept sau istorie. Academia, dacă va crede de cuviință va putea trimete din acest fond un bursier în străinătate să studieze istoria sau filosofia.

Fondul poartă numele „Grigore C. Angelescu".

Vizita A. S. R. Principelui moștenitor Carol la Cluj

Luând parte la cursele de automobile, A. S. R. Principele Carol va fi oaspele Clujului 2 zile. — Primirea ce se pregătește. — Programul vizitei.

Am anunțat la timp programul curselor de automobile întreprinse de „Automobil-Club" în Ardeal și la care participă și A. S. Regală Principele moștenitor care va concura cu mașina Nr. 1. Urmând ca A. S. R. Principele moștenitor să rămână în Cluj 2 zile, adică Miercuri 21 și Joi 22 și urmând ca Vineri participanții la curse să părăsească Clujul, autoritățile locale în comun acord cu membrii. Automobil-Clubul I Regional local, au aranjat un frumos program de primire. Deoarece Principele moșteni or împreună cu concurenții va sosi în localitate în după amiaza zilei de Miercuri, Automobilul-Club local va servi la orele 6 p. m. atât concurenților cât și invitaților o gustare în localul Automobil-Clujului din Str. Regina-Maria.

După aceasta A. S. R. va lua pa te la reprezentația Operei locale, și va găsi apoi la d. dr. P. Meteș Prefectul județului. In dimineața zilei de Joi vor fi cursele de pantă pe dealul Feleacului, iar la amiază A. S. Regală va fi invitatul D-lui T. Mihali, Președintele Automobil-Clubului Regional din Cluj.

Joi seara va avea loc în Restaurantul din parcul orașului un grandios banchet organizat de Automobil-Club din Cluj.

Vineri dimineața la orele 5, A. S. Regală împreună cu concurenții va părăsi Clujul pentru a continua cursele întreprinse, plecând spre Tg.-Mureș, Cic-Sereda și Brașov.

Pantaloni de tennis Lei 260
Sacou de Luster Lei 500
1588 la Firma
M. Neumann
Magazin de mode pentru bărbați, fete și băiați
Cluj, Piața Unirii No. 14

Primul și cel mai mare magazin de PIANE din România-Mare
I. TRISKA Cluj,
Strada Șaguna (fosta Bartha M.-u.) No. 14.
Telefon 419

977
Au sosit piane noi.

Deschiderea parlamentului

Tedeumul. Mesajul de deschidere Proiectele depuse.

Te-Deumul dela Mitropolie

Cu prilejul deschiderei sesiunei extraordinare a parlamentului un tedeum s'a oficiat eri, la orele 11 și jumătate dim., la Mitropolie.

Serviciul religios a fost oficiat de episcopul Puiu al Argeșului, înconjurat de înaltul cler al mitropoliei.

Au asistat d-nii miniștri I. C. Brătianu, Duca, V. Brătianu, Mosoiu, I. Th. Florescu, Sasu, Inculeț, Mârzescu și dr. Angelescu, mitropolitul primat Miron Cristea și mitropoliții Pimen și Bălan.

La Cameră. — Mesajul de deschidere

Dela Mitropolie parlamentarii în frunte cu miniștri și cu prelații Bisericei au trecut în palatul Camerei.

La ora 12 exact, apar membrii guvernului.

Primul ministru înaintează la tribună în aplauzele majorităților și citește în numele M. S. Regelui următorul mesaj:

Domnilor senatori,

Domnilor deputați,

Bugetul ordinar a fost echilibrat prin votul pe care l-ați dat la sfârșitul ultimei sesiuni și aplicarea lui ne îndreptățește să nădăjduim că se vor obține rezultatele prevăzute.

Prin urmare, după ce am asigurat veniturile necesare plății cupo nului datoriei publice în străinătate, suntem datori să păsim mai de parte și să ne gândim la consolidarea însăși a datoriei noastre flotante din afară, datorie care apasă atât de greu asupra creditu lui public.

In acest scop, guvernul Meu a și făcut unele pregătiri și pentru desăvârșirea operațiunii fiind nevoe de autorizarea Corpurilor Legiuitoare, v'am întrunit în sesiune extraordinară.

Eu declar deschisă sesiunea extraordinară a Corpurilor Legiuitoare.

FERDINAND

SENATUL

Ședința dela 19 Iunie

Pe banca ministerială d-nii Al. Constantinescu și I. G. Duca.

După citirea sumarului ultimei ședințe d. Al. Constantinescu depune proectul de lege, pentru modificarea unor articole din legea agrară pentru Transilvania, Banat și Maramureș.

Se admite urgența.

La orele 3.45 Senatul intră în secțiuni, spre a studia proectul.

Expozeul d-lui I. C. Brătianu

La redeschidere, se dă cuvântul d-lui I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri.

D-sa spune mai întâiu că are un prilegiu fericit cu convocarea Parlamentului, spre a continua opera de consolidare financiară, pe care reprezentanții națiunii au întreprins-o împreună cu guvernul.

Am ocaziunea de a vă da seama de chipul în care am îndeplinit misiunea ca reprezentant al României la Genova.

La Genova o concepție simpatică a întrunit statele europene, spre a căuta mijloacele de a restaura, de a grăbi restaurarea Europei și a lumei, după marea și greaua criză a războiului mondial.

Ca în orice concepție, de aseme nea natură, două primejdii puteau să o compromită. Una a acelora cari din rea voință sau din interese contrarii, voiau să o nimicească.

Cealaltă poate, mai mare din punct de vedere practic, a acelora cari voiau să tragă dela Genova consecințe prea mari, consecințe pe cari nu le putea da și cari puteau să compromită pe acelea cari erau în posibilitatea realizări lor.

La opera de restaurare a Europei și a lumei, a căuta formule generale cari să înlocuiască munca ce fiecare în interiorul statului său, trebue să facă, era o concepție primejdioasă, care putea să facă restaurarea încă mai grea decât înainte de Genova.

CAMERA

Ședința dela 19 Iunie

Președintele M. Orleanu deschide ședința la orele 3 d. a. în prezența miniștrilor A. Văițoianu, dr. C. Angelescu, gen. Trr Mosoiu, A. Cosma, V. Sassu, gen. Mărdărescu, G. Mârzescu, I. Inculeț și V. Brătianu.

Depunerea proiectului de lege în legătură cu consolidarea bonurilor de tezaur

D. VINTILA BRATIANU, ministrul de finanțe depune următorul proiect de lege, după ce citește o scurtă expunere de motive:

Articol unic. — După ultimul aliniat al art. 41 din legea contabilității publice, se adaugă aliniatele următoare:

Alocația necesară plății dobânzilor și amortismentului datoriei publice consolidate în străinătate va forma obiectul unui articol special în bugetul de cheltueli.

Ministerul de finanțe va deschide un cont special pentru serviciul datoriei publice în chestiune.

Acest fond special va fi alimentat până la plata integrală a datoriei publice în străinătate cu:

a) Toate devizele și tratele ce vor proveni din încasarea taxelor de import și export, cari sunt și vor fi plătibile în aur sau în devize asupra străinătății și

b) Veniturile generale ale Statului cu prioritate.

Surplusul rămas disponibil, după acoperirea serviciului dobânzilor și amortismentului acestei datorii sporită cu 10 la sută, va fi la dispoziția ministerului de finanțe.

Ministrul de finanțe depune apoi proiectul de lege relativ la încheerea convenției pentru consolidarea bonurilor de tezaur.

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Ministerul Sănătăţii Publice al Muncii şi Ocrotirilor Sociale
Inspectoratul General Sanitar, Cluj
Divizia Tehnică-Igienică.

Publicaţiunea licitaţie pt. bucătaria de lapte la dispensarul din Str. Balcescu No. 21.

Institutului „Pasteur“ Tele. 1116.

No. 13099—1922.

Publicaţie de Licitaţiune.

Spre cunoştinţă generală se publică, că în ziua de 29 Iunie 1922 la orele 11 a. m. se va ţine licitaţie publică cu oferte închise, pentru darea în intreprindere a lucrărilor suplementare la bucătaria de lapte dela dispensarul din Cluj, Str. Bălcescu No. 21.

Ofertele se pot înainta până la ziua de 29 Iunie 1922 orele 11 a. m. la Divizia Tehnică a Inspectoratului General Sanitar, Cluj (Inst. Pasteur II etaj) când ele vor fi deschise. La licitaţie vor lua parte şi se vor semna procesul verbal de licitaţie ofertanţii s-au reprezentanţii lor. Ofertele întârziate şi cele telegratice precum şi supraofertele nu se vor lua în considerare.

Fiecare ofertant va depune 4% ca garanţă provizorie în bani s-au efecte de stat din suma totală a ofertei sale. Aceasta garanţă provizorie va intregi-o adjucătorul, înaintea încheerei contractului la 6%, după suma oferita ca drept garanţă definitivă.

Pentru licitaţie şi executarea lucrărilor sunt în vigoare art. 72—85 a Legii Contabilităţii, condiţiunile generale pentru lucrările publice şi caetul de sarcini pentru executarea clădirilor.

Ofertanţii rămân în obligaţiuni 2 luni după ziua licitaţiune.

Planurile, devizul original, caetul de sarcini, condiţiunile generale se pot vedea la Divizia Technică-Igienică Cluj (Institutul Pasteur) în orele de lucru şi tot acolo să pot primi şi lămuriri mai detailate.

Cluj, la 6 Iunie 1922.

Inspector General: Dr. Gane.

1884 Şeful Diviziei: Indescifrabil.

Asociaţiunea p. literatura română şi cultura poporului român, Sibiu
Lista câştigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociaţiunii“.

(Urmare.)

Avram Iancu

12097, 15942, 40896, 43905, 18732, 8743, 14652, 28013, 12252 16780, 49245, 7660, 1474, 13315, 3438, 25560, 6765, 33865, 28346 45624, 34753, 26543, 5024, 921, 27774, 22510, 1542, 40840, 27012 34528, 11040, 44940, 41796, 478, 23676, 41694, 19855, 49908, 30587 16545, 26705, 32725, 19257, 47951, 22793, 13207, 40143, 29959 1595, 7582, 28361, 11448, 9399, 49032, 6185, 9303, 27908, 24305 31354, 42828, 30939, 49594, 21665, 12393, 30539, 40043, 2880 45766, 16009, 20811, 22393, 9245, 17927, 4202, 28678, 36092, 9315 17186, 24301, 36890, 4384, 40807, 11573, 46968, 40149, 48154 15354, 1801, 32671, 37951, 46059, 17635, 4167, 23224, 13022, 28456 20480, 38975, 34258, 24639, 30916, 29360, 26012, 49525, 28239 34979, 21200, 38123, 3822, 20547, 24379, 4528, 4527, 8620, 44636 12702, 20150, 30953, 28081, 19967, 10061, 47562, 1732, 5052, 19498 13003, 6519, 9430, 45270, 25288, 14665, 14303, 16691, 2925, 18852 11879, 24298, 8024, 48324, 44927, 45650, 7284, 7663, 20281, 40040 14118, 34829, 10571, 15266, 19416, 44608, 32678, 8036, 8799, 8798 2792, 18412, 21005, 14697, 19121, 4374, 16244, 31234, 20458, 36928 8057, 21324, 19472, 2809, 34959, 30655, 15212, 28475, 21266, 36557 22745, 44068, 15848, 10787, 10434, 25365, 23951, 36096, 26281 16145, 14972, 27633, 25197, 33658, 30736, 40136, 42199, 34768 24469, 24468, 24467, 42895, 7135, 5572, 26031, 24928, 28162, 35568 46957, 25275, 7285, 13716, 18808, 42188, 3751, 33853, 38063, 32823 27169, 37902, 37901, 23454, 13086, 25958, 10718, 16141, 31702 16378, 5806, 2593, 44037, 30160, 2398, 35018, 25744, 535, 20567 32782, 47375, 31399, 38666, 5237, 22659, 35758, 9220, 38202, 11790 32835, 46907, 24225, 28505, 12570, 44705, 17791, 33329, 33330 24771, 6939, 33005, 32464, 49236, 24585, 39010, 17347, 46446 44659, 40866, 37527, 8588, 47852, 15181, 3848, 20302, 35504, 28654 25597, 17583, 3812, 35052, 13277, 23670, 19368, 1721, 22636, 32858 47270, 43180, 19667, 46743, 10826, 42751, 16322, 13068, 29843 47788, 10421, 46193, 7784, 29481, 47403, 42058, 42645, 6308, 4274 35775, 16800, 10395, 308, 4589, 10344, 32430, 40790, 1770, 11542 15104, 31679, 1089, 27856, 27766, 22948, 7767, 45291, 27845, 25962 2221, 31545, 33161, 9917, 30722, 47568, 38225, 10301, 48994, 9180 Seria B. Nrii 43966, 48152, 6508, 5057, 8303, 32680, 38579, 8341 6354, 21173, 45975, 45124, 28092, 1581, 30205, 24797, 24625, 42324

(Va urma.)

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. **Reducere 30%** pentru toţi **funţionarii** publici şi particulari, precum şi **familiile lor.** 1253

Uzina electrică oraşului
Conducerea societăţii „GANZ“
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 405.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. 148

CUNARD LINE
Plecări regulate săptămânale cu vapoare de mare vitesă în
AMERICA şi CANADA
Traversare în 4½ zile. — Cel mai mare lux şi confort. Pasagerii sunt rugaţi ca să trimită IMEDIAT, pentru obţinerea NUMĂRULUI de VIZĂ, Paşaportul; Actul de naştere; Certificatul de moralitate; Actul prin care se face dovadă de timpul cât a locuit în comuna ce părăseşte; 4 Fotografii şi Affidavit (cerere) dela familie sau rudele din America.
HOLLAENDISCHER LLOYD
Cu plecări regulate în ARGENTINA, BRASILIA şi MEXICO Cu vapoare mari şi frumoase. Traversare rapidă. Informaţiuni detailate se dau gratuit de
CUNARD LINE 1830
Bucuresti — 52 Calea Victoriei 52 — Bucuresti

La Băile Buziaş
s'a deschis un Pension diatelic în villa Dr. Roster (visa-vis cu baia otel) cu 20 de camere plăcute. 1901

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului.

Reclama este sufletul comerţului

Pentru vizitatorii Clujului şi cei din localitate.
Rubrica comercianţilor bine asortaţi care servesc bine şi eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pferschi	Konkoly & Pop	Viorelia Parfumerie şi Droguerie Piaţa Unirii.	Iacob Dick şi Fiu Engros şi Detail.	Bata
Central	Atlantica	Rózsa	Luca Niculescu	Turul
	Colombo		Missir	Ludw. Heller
	Automobile		Barza	Croitor de Dame
	Blaga	Emke	„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj şi Ţesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Mare stoc de Cauciucuri Michelin Cablé pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ,
Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 270

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE o garnitură de trierat (imblătit) cu motor Nr. 720 Cojocna. Informații la Balogh mecanic 1904

DE VÂNZARE o masă americană de birou, Piața Unirei 18 în tâmplărie. 1899

Închirieri:

SE CAUTĂ locuință, 2 camere și bucătărie în apropriere de centru. Chiria se plătește imediat pe 3 ani înainte. La „Reclama", Piața Unirei 4 sub „A. P." 1903

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Întreprindere internațională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Kob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Uzinele Solvay din Transilvania S. A.
ca Fabrici în
Ocna-Mureșului și Turda
Biroul de vânzare: **Ocna-Mureșului.**
Reprezentanța:
București, Bulevardul Carol I. No. 4, Etaj II.

1889

Produce:

Sodă calcinată
Sodă cristalizată,
Sodă caustică,
Chlorura de calciu.

Sodă caustică electrolitică
Hipochlorit de calciu
Hidrogen

Cea mai mare și mai veche societate canadiană de căi ferate și vapoare din intreaga lume.

Voiajii regulate cu vapoare rapide Empress de la Anvers, Hamburg, Havre, Cherbourg, etc. spre

CANADA și AMERICA
și in toată lumea.

Vapoarele Empress sunt cele mai mari, mai repezi și mai frumoase din vapoarele cari fac drumul de la Hamburg, etc. la Canada, resp. America.

Durata călătoriei pe mare numai 4 zile

Informațiuni gratuite și complecte la Agenția Generală
CANADIAN PACIFIC,
Calea Griviței 153 Cernăuți, Rudolfsplatz 1.

Pentru a scuti pe pasagerii noștrii de ori ce pierdere zadarnică de vreme, bani, precum și de o călătorie obositoare la București, îi rugăm să bine voiască a ne trimite, recomandat: *Pașaportul de călătorie, Actul de naștere, Actul de moralitate, Afidavitul, 4 Fotografii de 4/5 cm.*

Aceste documentele vom prezinta, îndată după primirea lor, consulatului american, pentru înregistrare și vom face cunoscut pasagerilor noștrii, în baza numărului de ordine, ce vom primi, ziua exactă când urmează să sosească la București pentru a căpăta viza. 1858

Sa deschis 1900
în Baia Buziaș un restaurant ortodox cușer

La o instituție mare **se caută o D-șoara**
funcționară
în birou pentru toată ziua.

Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcționară.

In atențiunea
proprietarilor de casă, architecților și antreprenorilor.
văd. Iosif Tamásy
posede un mare depozit de sobe, mărfuri de porcelan terracotă, chamoti și falanță.
CLUJ, Calea Moților No. 7.
In casa proprie. ◆ Fondat în a. 1910

Reprezentanță generală din Ceho-Slovacia pentru vânzarea și instalarea de sobe de porcelan și terracotă, aranjament de bae, pardoseală cu cheramită și alte lucrări semene, cari toate să efeptuesc prompt, și pe lângă garanție. □□

Mărfuri **veritabile Ceho-slovace,** căutate în toată lumea, cari sunt **cele mai durabile, mai estetice și mai eftine.**

Preturi de concurență nimeni nu poate să execute mai eftin.
O singură încercare convinge mai multe ori. 1861

S'A DESCHIS MARELE DEPOZIT DE
Automobile, Autotractoare și Autocamioane
F·O·R·D
UN AUTOMOBIL FORD DE 22 HP. NOU, lei 85.000. Condiții de plată foarte avantagioase!

Telefon No. 999. **PERRY CLUJ** Calea Regele Ferdinand 99

Se găsesc toate felurile de plese de schimb,
1823-a **accesorii originale FORD.**
Cu prețuri mult mai convenabile ca oriunde

Excesul de muncă, oboseală intelectuală sau fizică, vârstă înaintată, anumite boli, amorțesc puterile corpului însă nu definitiv, dacă se ia la timp
Siropul Stimulant cu Hipofosfiți Compus,
Preperat în Laboratorul
Al. Iteanu București,
Acest preparat redeșteaptă vitalitatea corpului slăbit, ca tonic puternic al sistemului nervos și al mușchilor.
1836 La Farmacii și Drogherii.

Pentru Autorități, Bănci și alte Institutii cari doresc a-și procura
Colecția Gazetei Oficiale
din anii 1918—1922 adică dela aparație și până la ultimul număr.
Se găseste de vânzare la Agenția de Publicitate
„SOARELE"
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent având numai câteva colecții. 1885

Viaţa economică şi financiară

Efectele economice ale razboiului

Salarii şi Preţuri

Din statisticele caselor de ajutor ale bolnavilor precum şi din acele ţinute de alte instituţiuni de control ale muncitorilor, vom da în rezumat câteva date asupra creşterilor salariilor pentru diferitele clase şi categorii de lucrători (vezi: Prof. Dr. Adolf Gunthern: „Kriegslöhne und = Preise und ihr Einfluss auf Kaufkraft und Lebenskosten“, operă citată).

Luând ca bază anul 1910 şi ultimul an 1918, vom avea următoarele reporturi procentuale din numărul total

	1914	1916	1918
Bărbaţi	40.4%	39.2%	70.—%
Femei	50.6 „	56.8 „	24.— „
Copii	9.- „	4.- „	6.— „

Considerând salariaţi cu maximul de salar (peste 10 Mărci) baza anul 1907

	1907	1913	1918
Cariere	31.3	51.1	77.3
Ind. metalelor . .	33.9	54.4	69.9
„ maşinelor . .	43.0	60.5	75.0
Construcţii . . .	53.1	73.3	90.9
Ind. Chimice . .	21.9	47.6	93.4
„ Textile . . .	16.9	31.5	92.2
„ Piele hârtie etc.	39.6	59.5	71.4
„ diverse . . .	57.2	66.4	72.8

Se verifică deci aceia ce s'a spus anterior că în industriile grele, creşterile de salarii au fost foarte mari. Astfel în industriile chimice procentul celor cari aveau, în 1918 salarii de peste 10, mărci reprezintă 93% din totalul lucrătorilor.

Evident că datele de mai sus ne dau rapoarte pentru situaţii refativ vechi. Creşterea salariilor din 1918 până în prezent este foarte mare dar în afară de consecinţele economice ale războiului se constată în epoca 1918—1922 influenţe Social economice.

Influenţe sociale nu au fost în epoca războiului (1914—1918). Indivizilor de sub arme şi în parte şi celor din spatele fronturilor li s'au imprimat o directivă unică. Urcarea salariilor între 1914 şi 1917 a fost în principalele industrii următoarea:

Lucrători bărbaţi

	1914	1917	Procent urcare
Industria maşinelor	5.32	10.79	102.8 %
„ electricităţii	4.52	10.93	141.9 „
„ metalelor	5.55	11.81	112.8 „
„ chimică	5.14	9.89	92.4 „
„ hârtiei	3.93	7.37	87.5 „
„ lemnului	4.21	7.80	84.8 „
„ alimentară	5.70	7.51	31.8 „
„ pieilor	5.04	7.79	54.6 „
„ pietrei	4.45	7.07	58.9 „

Femei lucrătoare

1914	1917	Urcare
2.28	4.88	114.0 %
2.75	6.18	124.7 „
2.06	5.67	175.2 „
2.36	5.18	119.5 „
2.15	4.09	90.2 „
1.99	3.81	91.5 „
2.10	3.72	71.1 „
2.80	4.15	48.2 „
1.67	2.87	71.9 „

Din 1917 până în prezent, salariile notate mai sus exprimate în mărci, s'au triplat pentru cele mai multe industrii, iar pentru unele (maşini, metale, chimice) s'au quadruplat.

In ceiace priveşte salariile lucrătorilor agricoli se observă o fluctuaţie curioasă. Lucrătorii agricoli primesc nu salarii nominale ci reale. In adevăr, lucrătorii agricoli găsindu-se la distanţe relativ însemnate de oraşele de aprovizionare, contractează angajamente pe bază de salarii reale. Aceştia vor primi în numerar o sumă mult mai mică decât valoarea celor necesare ce primesc în natură.

Uşurinţa de aprovizionare cu cele strict necesare pentru trai; viaţa trecută în un mediu mai puţin ispititor ca acel dela oraşe, au făcut ca trebuinţele lucrătorilor agricoli să nu se înmulţească prea mult astfel că salariile din epoca 1914—18 reprezintă numai dublul celor din epoca luată ca bază 1910—1914.

Revoluţia din 1918 aduse în mod fatal schimbări cari au avut repercusiuni şi asupra salariilor şi implicit asupra preţurilor.

Ziua de 8 ore intră în uzul general şi salariile se urcă. Se cere mărirea acestora nu pe baza efectului util adus de individ ci pe baza trebuinţelor simţite de lucrători, trebuinţe cari, după cum s'a mai spus, s'au introdus în mod aproape vicios.

S'a căutat să se argumenteze că atât lucrătorul învăţat cât şi acel cu mai puţină îndemânare sau mai puţine cunostinţe, au aceleaşi trebuinţe, simţindu-le în aceiaşi intensitate. S'a desconsiderat sau mai bine zis s'a cercat să se desconsidere raportul natural şi logic dintre capacitatea de lucru şi salariu.

Ne închipuim cât de absurdă este această pretenţiune şi mai ales ce soartă ar avea industriile în cari lucrătorii nu ar mai găsi interes să-şi înmulţească cunoştinţele sau să-şi stimuleze activitatea.

Salariile angajaţilor din întreprinderile particulare, (funcţionarii) au crescut relativ mai încet de cât acele ale lucrătorilor, în epoca 1914—1918 dar urcarea a avut un progres mult mai puternic în epoca 1918—1921.

Necesitatea de a se reactivà întreaga industrie şi mai ales de a se transforma acele industrii create, de război, adaptându-se nouilor trebuinţe, necesitatea de a se activa transportul şi posibilităţile de export au cauzat o cerere puternică de energii şi cunoştinţe plătindu-se indivizilor cari le posedau şi ofereau, salarii importante.

Scumpirea excesivă a mijloacelor de trai în epoca de război (1914—1918) este fără îndoială o continuare a acelei dinaintea acestei epoci. Şi aceasta s'a produs în chip logic întinzându-şi efectele şi în acele ţări cari nu au luat parte efectivă la război. Scumpirea în fiecare ţară nu a fost însă în aceiaşi măsură. Două elemente mai principale au conlucrat la aceasta: unul internaţional consistând din imposibilitatea de aproviziönare din afară cu materii alimentare sau prime pe deoparte, sau imposibilitatea de a exporta fabricate, — şi în ţările agricole produsele acestora; lemne, petrol, cereale, — pe de altă parte; un altul naţional sau intern: scăderea puterei de producţiune în interior prin lipsa de braţe, nimicirea uzinelor, distrugerea ogoarelor, consumaţia nechibzuită etc.

Situaţia Germaniei a fost de o natură specială.

Izolată complect, cu o industrie puternică de export, lipsită de alimente, a trebuit să se primească intervenţia statului pentru ca timp de 4 ani să se modereze scumpirea şi să se menţină o situaţie suportabilă.

„Puterea statului intervenind în procesul economic a adus o scară legală şi morală în formarea preţurilor“ (Prof. Dr. A. Günther, op. citat).

Ca în toate ţările industriale exportatoare şi în Germania chestiunea scumpirii alimentelor a făcut obiectul celor mai importante cercetări.

Se dau statistice asupra cantităţilor procurate şi preţurilor cerute din 1614—1918 pentru următoarele produse alimentare:

Lapte, produse de lapte, făină de grâu şi secară, zahăr, păsări, sare, cafea, legume, peşte, carne de vită, de cal, de porc, de miel sau oae, lemne şi cărbuni de ars, petrol etc. arătându-se cum creşterile produse din 1914—17 au fost aproximativ de două ori preţul iniţial iar din 1918—1921 aproximativ de 10 ori preţul din 1914.

Consideraţiuni teoretice.

Pentru a se vedea cari sunt împrejurările în cari s'a produs scumpirea vieţei urmează să se precizeze câteva momente din timpul războiului.

a) Trebuinţe fiziologice diferite

Inainte de războiu îmbrăcămintea diferea după activitatea fiecăruia; manuală sau intelectuală. Indată după mobilizare, activitatea principală a celei mai mari părţi a populaţiei devine fizică, şi îmbrăcămintea trebue să se adapteze acesteia. Evident de aceasta ca şi de hrană va avea să se îngrijească serviciile respective ale armatei dar cererea sau mai bine zis consumul devine puternic.

Femeile şi copii sunt siliţi să caute de lucru pentru a'şi putea agonisi hrana devenită tot mai rară şi mai scumpă în urma rechiziţionărilor, şi silindu-i să ia parte la o muncă mai mult fizică şi îmbrăcămintea va trebui să se adapteze acesteia.

Prin urmare o altă mărire a trebuinţelor fiziologice strict necesare.

Aceste trebuinţe aduc o urcare a salarului nominal, a preţurilor şi cu acestea inflaţiunea relativă.

In acelaş timp piaţa se restrânge, oferta găseşte noui canale de scurgere cu amestecul sau în orice caz cu toleranţa statului.

Anumite oraşe constituesc centre cu maximum de trebuinţe făcând concurenţă puternică furnizărilor curente iar aprovizionările din străinătate cu materii alimentare se face din ce în ce mai greu.

Viaţa se scumpeşte apoi prin impozite; ambele categorii sunt mărite, atât cele directe cât mai ales acele de consumaţie (indirecte). Aproape toate articolele de imediat consum sunt impuse.

Tabele cari să cuprindă toate articolele de consum intrate în uzul gospodăriilor, preţul acestora în epoca de înainte de războiu şi în acea de după războiu, precum şi arătarea impozitelor puse asupra articolelor de consum vor arăta, independent de alte cauze, în ce măsură impozitele au scumpit viaţa.

Concluziuni

Preţurile s'au ridicat nu numai din cauza micşorărei cantitative a bunurilor ci mai ales din o cauză psihologică: „frica lipsei la un moment dat şi ridicarea salariilor nominale“.

Cine nu ştie cu câtă febrilitate se acumulau bunuri nu pentru a fi imediat întrebuinţate ci pentru a face rezerve pentru mai târziu. Ridicarea salariilor nominale au mărit şi mai mult dorinţa de a se cumpăra şi de a nu reacţiona când se cereau preţuri mai mari.

O măsură bună ar fi limitarea urcării salariilor ceiace s'ar putea face prin convenţiuni tarifare. Aceasta ar aduce în o oarecare măsură stabilitatea valorei reale a banilor şi o nivelare a preţurilor.

Va trebui să se studieze statistic urcările salariilor în diferitele întreprinderi, să se judece rentabilitatea din punct de vedere individual şi apoi prin o-sociere de grupuri industriale analoge să se caute a se limita urcarea salariilor. Mărindu-se productivitatea şi stăruind a se educa consumaţia, se va obţine un dublu avantaj: abondenţă şi reală mulţumire a marelor mase cărora le apare mereu în faţă astăzi, spectrul grozav al foamei.

Ştefan Ionescu.

Criza austriaca

La Viena cursul devizelor a atins proporţiuni cari prezic o prăbuşire iminentă: unii sceptici arată totuşi că posibilităţile de scădere a valutei sunt nemărginite, dovadă rubla rusă, însă aceasta e o slabă mângâere In ultima şedinţă de Bursă, o liră engleză — 24 coroane în timp de pace — a fost cerută cu 100.000 coroane. Pentru pâine, lapte, zarzavat, trebue plătite sume cu 4 zero-uri. Şi, maximul incoherenţei, acum e la putere un guvern, inspirat fără îndoială de bune intenţiuni, compus de elemente conservatoare, însă cari n'au vreo noţiune în materie de finanţe, cari n'au program şi nu ştiu încotro s'o apuce. Creditul de 2 milioane lire acordat de guvernul englez e epuizat, s'a topit fără ca măcar o idee de ameliorare să se fi produs în economia ţărei. Dovada e făcută că cu creditele străine Austria nu se poate reface: pe de altă parte, aşa cum e, această ţară pare a nu fi un corp vibil.

Ştirea unui acord între guvernul austriac şi băncile vieneze pentru crearea unei noui bănci de emisiune a avut o influenţă considerabilă asupra bursei din Viena. Câteva cifre o vor ilustra la perfecţie. Marca a trecut dela 78 la 50, dolarul la 14.500 dela 23.500, livra sterlină la 86.000 dela 103.000, Praga la 290 contra 450. Acestea au fost cursurile la deschiderea bursei din ziua în care ştirea s'a răspândit. In şedinţă însă cursurile au recâştigat.

Tratativele între guvernul austriac şi grupul de bănci vieneze pentru constituirea unei noui bănci de emisiune continuă. Se înfăţişează eventualitatea de a interesa şi grupul Morgan la constituirea acestei bănci. De asemenea creditul de 55 milioane acordat de Franţa va fi alocat fondului de garanţie al băncii. Se estimează la un milion şi jumătate de livre sterline suma ce va rezulta din lichidarea vechei bănci de emisiune.

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNIP" SIBIU

Anul II. No. 544 Opt pagini 1 LEU Opt pagini Vineri 23 Iunie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Nr. de schimb
89. „Transilvania" Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]ANIU No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UN[illegible]
Director: D. TOME[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ——— 180 LEI
„ 6 LUNI ——— 90 „
„ 3 „ ——— 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Presa românească in America

Urmărin de mai multă vreme presa românească din America.

Apărînd într'o lume atât de străină de lumea românească, gazetele românești din America trebuiau să fie pentru cele câteva zeci de mii de români emigrați pe meleagurile continentului american nu numai organe de apărare a intereselor lor în America ci și o zilnică reîmprospătare a imaginei patriei depărtate. Din fiecare rând al lor trebuia să se desprindă iubirea caldă pentru pământul părăsit. Cu deosebire acum după întregirea țării, ele aveau datoria să întărească în românii emigrați dorul de vatra strămoșească.

In loc de aceasta, gazetele românești din America se străduesc parcă să înstrăineze pe românii de acolo de patrie.

Căci fie prin articole originale fie prin ceiace reproduc după gazetele dela noi, ziarele din America nu fac altceva decât să distrugă în românii emigrați legătura de iubire cu țara.

Din tot sbuciumul și din uriașa sforțare care se cheltuește aci pentru a ne putea întări și înălța, gazetele românești din America nu prind nimic.

Din această aprigă străduință de ridicare, gazetele românești de peste Ocean nu vor să vadă decât scăderile și uriciunile inerente unei lupte politice pe care greutățile vremii și agitația stârnită în spirite de război au făcut-o prea violentă și prea pătimașă. Dar tocmai fiind departe de acest clocot, presa românească din America poate să desprindă din sbuciumul acesta numai ceiace este și folositor pentru țară. Nu numai că n'a făcut așa, dar dimpotrivă ea nu s'a legat decât tocmai de ceiace este steril într'o luptă politică sau de ceiace este o îndepărtare dela interesele țării.

Gazetele românești din America reproduc din ziarele dela noi numai acele articole cari se remarcă prin violență și patimă. N'am văzut în ele înregistrat nici un fapt politic, social sau cultural din țara. Dar am văzut în schimb reproduse toate discuțiunile patimașe sau toate atacurile nedrepte cari se schimbă între adversari politici.

Astfel ultimul număr al ziarului „America" publică un articol al socialistului Grigorovici, reprodus după „Adevărul" și purtând titlul: „Oligarchia asasină". Alături un alt articol reprodus parese după „Patria" ne vorbește de „balcanismele și corupția vechiului regat". In altă pagină sub rubrica „Din Patrie" se scrie că au fost găsite în Dunăre trei cadavre cu mâinile legate de picioare. Iată ce oferă cititorilor români din America, gazetele românești de acolo. Le urmărim de mult și n'am întâlnit un rând care să însemne o preocupare pentru problemele care agită societatea românească. In schimb nu pierd nici un prilej pentru a ne dovedi că chiar de departe ele înțeleg să ia parte la toate violențele de aici.

Insuflețite de acest spirit, gazetele românești au părăsit singura politică pe care aveau obligația s'o facă acolo, peste Ocean: aceia de a ajuta la păstrarea legăturii între românii emigrați și patrie. Nădăjduim că d-l Iorga care publică în ziarul „America" atât de frumoase „Scrisori către Românii din America", va atrage atențiunea celor cari redactează gazetele românești de peste Ocean asupra acestei îndepărtări dela datoria și dela menirea lor.

Cuvântul Tronului

Sesiunea extraordinară a Corpurilor Legiuitoare a fost deschisă. M. S. Regele în cuvinte puține, clare și precise, a arătat importanța lucrărilor de care țara are nevoie și asupra cărora sunt chemați să se pronunțe reprezentanții națiunei.

Mesagiul regal, nu este o simplă formalitate. Cu atât mai puțin poate fi privit ca atare de rândul acesta. Cuvântul Tronului prin sobrietatea și precisiunea lui este astăzi ca o chemare adresată tuturor fiilor țării la munca grea a consolidării noastre, atât în năuntru cât și în afara granițelor noastre. Și nu credem să se găsească cu gând cinstit care să nu înțelea gă netăgăduita sforțare ce cu toții trebue să facem spre realizarea acestui primordial scop.

Mesagiul regal s'a menținut în cadrul limitat al lucrărilor hărăzite actualei seziuni parlamentare. Din necontenita veghiere la nevoile țării Suveranul a desprins numai atât cât trebue astăzi realizat, dar fără de care orice altă lucrare rămâne zădarnică.

Alături de M. S. Regele, guvern și Parlament vor întări temeliile pe care trebue să se înalțe solid edificiul statului, adânc sdruncinat de împrejurări.

Parlamentul este chemat să consfințească lucrările pregătite după chibzuite studii și tratative de către guvern în vederea consolidării datoriei noastre flotante în străinătate. Opera de refacere este condiționată de terminarea definitivă a acestei chestiuni care apasă greu umerii țării. Cauza principală a stării noastre actuale se datorește greșelii săvârșite de guvernele trecute de a nu înțelege că normalizarea vieții noastre de stat numai dela restabilirea creditului intern și extern poate porni.

Scutit fiind de o preocupare atât de importantă, Parlamentul va putea păși cu spor la rezolvarea atâtor probleme interne cari privesc direct unificarea și normalizarea funcțiunii organelor de stat.

Chemarea Tronului este deci chemarea țării.

Reforma agrară în Ardeal

Infăptuirea primei împroprietăriri in Ardeal

La Peștișul-Mare și Brad. D-l ministru Constantinescu participă la primele lucrări de împroprietărire. Primirea făcută. Prima brazdă trasă pe glia primului împroprietărit. Entuziasmul locuitorilor. Cuvântările. La Brad. Aceași manifestație de simpatie pentru guvern.

După cum am anunțat, în decursul zilelor de 15 până la 21 Iunie a. c. trebuiau să se facă primele împroprietăriri în Ardeal la care solemnitate trebuia să ia parte însuși d. ministru al agriculturei. Din cauza seziunei extraordinare a Parlamentului, împroprietărirea nu s'a putut face decât în două comune din jud. Huniedoara, rămânând ca în celelalte comune din Ardeal unde lucrările de expropriere s'au terminat, împroprietărirea să se facă după seziunea scurtă a Parlamentului.

In Peștișul-Mare

Vineri 16 Iunie a sosit în gara Peștiș comisiunea de împroprietărire în frunte cu d. ministru Constantinescu.

Mii de țărani îmbrăcați în haine de sărbătoare așteptau sosirea ei. La sosirea trenului în gară mulțimea adunată aclamă îndelung pe d. ministru și pe parlamentari, iar muzica militară salută pe distinșii oaspeți cu un imn.

In aclamațiile entuziaste ale mulțimei, comisiunea se urcă în automobile pentru a porni spre sat în frunte cu flăcăii din Peștiș, în haine de sărbătoare, călări și cu numeroase drapele naționale.

Pe tot parcursul drumului dela gară și până în comună, mulțimea care înconjura automobilele oaspeților nu a încetat o clipă de a-și arăta bucuria pentru însemnatul act ce era să se întâmple în satul lor.

Ajunși în marginea satului, cei prezenți se opresc în fața unui frumos umbrar ridicat pentru facerea serviciului divin. Serviciul divin este oficiat de 3 preoți, iar mulțimea adunată ascultă cu evlavie cuvintele preoților cari mulțumesc lui Dumnezeu pentru faptul că țăranii ardeleni intră în sfârșit în stăpânirea pământurilor de atâta vreme așteptate.

Cuvântarea d-lui ministru Constantinescu

In mijlocul aclamațiilor entuziaste ale mulțimei, d. ministru Constantinescu arată sătenilor opera de dreptate ce li se face prin împărțirea pământurilor. D-sa arată să pentru ca țăranii ardeleni să intre mai de vreme în proprietatea loturilor de pământ, guvernul actual a hotărât ca lucrările de expropriere și împroprietărire să fie accelerate, astfel că se dă ocazie locuitorilor din Peștișul-Mare să aibă cinstea de a fi primii împroprietăriți din Ardeal.

In altă ordine de idei, d-sa arată că actualul guvern nu a făcut ca celelalte guverne: să promită și să nu facă, ci nu a promis și a făcut.

Ultimele vorbe ale d-lui ministru au fost acoperite de aclamațiile prelungite ale mulțimei de țărani împroprietăriți.

D. deputat Bălănescu și Panaitescu arată măreția acestui act, iar Sf. Sa Protopopul Dudu arată mulțumirea și încrederea poporenilor și urează ca opera începută în comuna Peștișul-Mare să fie continuată cu succes în tot Ardealul.

Un moment înălțător. — Tragerea primei brazde

Odată vorbirile terminate, se procedează la tragerea primei brazde pe lotul primului împroprietărit.

Un plug cu 6 boi, acoperit cu frumoase și mirositoare flori de câmp era gata de a săvârși măretul act. Coarnele plugului sunt cuprinse de d. ministru, de parlamentari, de prefect și țărani și în chiotele vesele ale flăcăilor plugul pornește, lăsând în urmă prima brazdă lucioasă și neagră. La săvârșirea acestui act, mulțimea isbucnește în urale; pe fețele bătrânilor țărani cărora li s'a hărăzit norocul de a asista la acest fapt, curg lacrimi de bucurie. Intr'o atmosferă de mare sărbătoare, plugul condus de țărani și de fruntașii țării se reîntoarce la locul pornit, iar mulțimea țăranilor nu contenește de a ovaționa pe cei cari au venit să le facă cea mai mare fericire a vieței lor.

La Brad

Inalții oaspeți înconjurați de locuitori au părăsit apoi comuna Peștiș, fiind conduși o bucată de drum de țăranii călări și s'au îndreptat spre vechiul leagăn al lui Avram Iancu, spre Brad.

D. ministru Constantinescu a făcut un scurt istoric al faptelor conducătorilor români din ținut cari au luptat cu curaj pentru cauza românească și arată că urmașii lor sunt demni de a fi răsplătiți. După împroprietărirea efectivă a locuitorilor din Brad, lumea a ovaționat îndelung pe d. ministru Constantinescu și pe întreaga comisiune.

N. F.

La observator

Si non e vero

La un mare hotel din Capitală, opt domni în redingotă se opresc la ghișeul portarului:

— Mă rog frumos, d. Lawrence și soții este acasă?

— 170, etajul doi, — răspunde din orbita-largă a lojei personajul cu capul galonat ca un general haitian.

Etajul II... 162, 164, 166, 168, 170 indică tăblițele de metal smălțuit fixate deasupra ușilor. Cele 8 persoane se opresc. Cineva tușește, înaintează și ciocnește discret în canatul ușei cu tăbliția 170 deasupra.

— Entrez, strigă guturai cineva dinăuntru.

Opt jobene descriu curba reglementară și opt capete tunse chilug urmează traectoria lor într'o adâncă temenea.

— Sir Lawrence?

De după un mic birou de lemn lustruit se ridică în toată înălțimea camerii un personagiu uscat, îmbrăcat în haină aeschisă de dimineață, cu obrajii brăzdați de vine roșii și rași proaspăt, cu privirea rece, cercetătoare, fără curiozitate însă.

— Yes.

— Noi suntem, mă rog frumos, delegația de opt a comitetului de 160, care e compus din 150 membrii, a partidului național din Ardeal.

Englezul se uită imprejur se convinge că nu are unde îi invita și rămâne impasibil în picioare.

— Dumneavoastră veniți să încheiați un contract cu guvernul pentru consolidarea bonurilor de tezaur?

— Yes.

— Dar dv. nu știți la ce vă expuneți.

— ?

— Să vă spunem noi, adaogă prezidentul delegației d[illegible] 8.

Apoi, deodată, sbierând:

— Guvernul e hoț, domnule!

Englezului îi lucesc o clipă numai ochii, după care își reiau expresia de rece cercetare.

Să v'o spunem noi cari suntem Ardealul. Guvernul este tiran, ne-a subjugat pe noi cari vrem puterea sau Autonomia Ardealului. Alegerile domnule...

— Vă rog, nu mă privesc chestiunile dv. interne. Eu sunt delegat al unui consorțiu financiar.

— No bine, știm. De aceea am venit. Să vă spunem că guvernul nu are autoritatea morală să trateze cu dv. Dovadă că partidul național, nu va lua parte la desbaterile sesiunei extraordinare. Guvernul e hoț. Consolidarea bonurilor de tezaur este „O excrocherie a băncilor liberale în paguba statului". Citiți „Patria" și vă veți convinge.

Și oratorul întinse ultimul număr al oficiosului naționalist.

Englezul jenat, voi să spună ceva:

— Dar, domnilor...

— Bine. Noi v'am lămurit. C'așa știe să lămurească Europa partidul național de câte ori interesul țării o cere.

— Good by, răspunse englezul strângând opt mâni înmănușate.

— Servus, salută eșind delegația de 8 a partidului național, satisfăcută că a luminat Europa.

LADY PAL.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

O colecție de broderii

și țesături românești în muzeul de țesături din Lyon

In urmă călătoriei în Franța din vara trecută dl profesor Oprescu, observând că în marele Muzeu de Țesături din Lyon, cea mai importantă colecție de acest gen, arta română nu este de loc reprezentată, a luat inițiativa strângerei unei mici colecțiuni, care să fie dăruită acestui muzeu. Ea cuprindea cămași, conciuri bănățene, marame, oprege și fote, modele de broderii românești după vechi isvoade, etc. Parte din aceste obiecte au fost cumpărate din suma de 5000 lei, pe care Ministerul Artelor a pus-o la dispoziția d-lui Oprescu, parte dăruite de doamnele Sabina Dr. Cantacuzino, Silvia Coruța și dl Oprescu.

Dl profesor Focillon, la întorcerea sa în Franța, a binevoit să se însărcineze cu predarea colecției. La scrisoarea prin care dl Oprescu oferea colecția Președintelui Camerei de Comerț din Lyon, de care depinde Muzeul de Țesături, a primit următorul răspuns:

„Domnule Profesor,

Prin scrisoarea d-voastră din 27 Mai binevoiți să-mi anunțați câteva bucăți de arta populară românească pe care dl Focillon mi le va remite, din partea d-voastră, pentru muzeul de Țesături al Camerei noastre de Comerț.

Am onoarea să vă exprim, pentru acest dar prețios, recunoștința vie a Camerei noastre. Interesul, în acelaș timp documentar și artistic al acestei colecțiuni, așa de generos oferită, nu ne scapă.

Rugându-vă să mulțumiți persoanelor cari au binevoit să participe la acest dar, vă rugăm să le spuneți că Muzeul de Țesături va rezerva în vitrinile sale un loc special pentru aceste broderii din care, până acum, nu poseda nici un specimen, și care vor reprezenta la noi arta populară a frumoasei d-voastre țări. O mențiune specială va indica proveniența obiectelor și numele donatorilor.

Primiți ...“

Este de remarcat că în timp de un an, aceasta este a doua colecție de artă populară românească care intră în unul din marile muzee franceze, prima fiind o colecție de ceramică pentru muzeul din Sevres. Din inițiativa d-lui profesor Iorga, o a treia colecție a fost pregătită pentru muzeul etnografic dela Trocadéro. In chipul acesta cele trei muzee franceze, care pot avea o oare care legătură cu arta poporului nostru au fost în acelaș an înzestrate cu specimene caracteristice ale acestei admirabile manifestațiuni ale națiunei române.

Succesele studenților români din Franța

Cu toate greutățile de trai cu care trebue să lupte, studenții români din Franța câștigă prin lucrările lor admirația profesorilor francezi

Intr'o Scrisoare din Paris publicată în „Neamul Românesc“, d. Petre Sergescu citează pe următorii studenți români cari, cu de grele în care se găsesc în Franța, s'au impus totuși admirației profesorilor francezi prin valoarea științifică a lucrărilor prezentate:

„Acum câteva luni, d. Toporăscu ș-a trecut cu un succes strălucit tesa de doctor în chimie. Pentru a împedica întoarcerea sa în țară din lipsă de mijloace de a mai sta în Paris. Academia de științe i-a acordat un ajutor de cinci mii de franci ca să continuie cercetările. La doctorul în drept, secția, economică, d. Bădulescu a prezentat o tesă despre Finanțele Germaniei de după războiu, care a fost calificată de președintele comisiei: o carte de maiestru și un eveniment în trecerea teselor. La doctoratul juridic în drept, din patru teze „reținute“ ca cele mai meritorii în ultimii do ani, trei se datoresc la Romîni (Sercioreanu, C. Dumitrescu, iar cel de al treilea nume îmi scapă). La doctoratul de științe (chimicer d. G. Albescu a fost viu felicitat de profesorul Haller pentru resultatele foarte însemnate pe care le-a obținut“.

Un drum care trebue batut

— Mihail Sadoveanu tradus în limba italiană —

Revista „Ramuri“ ne aduce vestea că în Italia a apărut de curând volumul „Novelle romene“, cuprinzând în traducere italiană patru dintre cele mai bune novele ale scriitorului Mihail Sadoveanu; traducerea este făcută de d-l Al. Dem. Marcu, un român, cu colabora ea d-lui Cecchini.

Este a doua încercare serioasă de a ne face cunoscuți străinătății în aspectele în care ar trebui să fim înaintea de toate cunoscuți — și suntem atât de ignorați — aco'o.

Prima încercare fusese acea a unei doamne care publicase bucăți alese din scriitori noștri, în Anglia. D r bucățile acestea alese au un mare cusur: acela că prea au un aspect didactic și apoi oferă prea puțin credit. Pentru a avea încredere într'un scriitor îi trebue mai mult decât un volum din opera lui; câteva pagini pe școlari nu-i împăca.

Critica engleză s'a arătat totuși foarte mulțumită de antologia acea mică; ne aducem cu plăcere aminte de entusiasmul ce s'a stârnit în jurul lui Creangă. Cu atât mai mult volumul întreg tradus de dl Marcu, dn Sadoveanu înseamnă un pas mare făcut într'un domeniu, în care de multă vreme trebuia să ne croim domnuri.

Avem o literatură tânără, e drept; dar care nu e depășită în orice caz cu mult de mulți din vecinii noștri. Se vorbește totuși pretutindeni de o cultură ungurească, de o cultură sârbească; nu s'a vorbit nici odată însă, la Paris bună oară, „de cât de curtuazie“ de o cultură românească.

Este dureros, dar trebue s'o recunoaștem.

Și nu s'a vorbit pentru că oficialitatea nici odată nu a crezut că valorificarea gândului și simțământului nostru în străinătate este o necesitate națională; nefiind deci un control, o ordine, cei câțiva entusiaști, cari s'au apucat de lucru din inițiativă proprie, n'au isbutit să facă mare ispravă.

Au încercat să traducă pe Eminescu în limba franceză, crezând că străinii au să rămână muți de admirație. Și totuși n'a rămas nimeni atât de impresionat căci strecurându-se prin gardul traducerei minunata haină a poeziei lui Eminescu s'a sfârșiat cu totul și în fața celor de peste hotare n'a apărut decât un vestmânt sdrențuit pe care în zadar străluceau răsleț câteva stele. Pe când s'ar fi petrecut cu totul altfel dacă s'ar fi dat mai multă atenție prozei, care e mai accesibilă unei limbi străine. Și avem destulă proză bună, foarte bună; în urma volumului de care am vorbit mai sus englezii ne-au numit: poporul nuvelei.

Câte nuvele, câte schițe frumoase se traduse, nu ne-ar fi făcut cunoscuți peste hotare? Dar cei cari au fost până acum la Paris nu s'au gândit să publice în franțuzește decât elucubrațiunile lor personale, punând peste ele eticheta, care mai, mai, putea să ne condamne definitiv: „literatură românească“.

Ceea ce a făcut d. Marcu în Italia, depășește cu mult ceea ce s'ar numi un simplu fapt literar. D. Marcu este un „luptător“ al culturei românești. Ne-ar place mai mult domnii din societățile de apropiere „franco-române“, italo-române“ etc. dacă în loc de discursuri și asigurări de „strângerea relațiilor, convergerea focarelor“ și alte clișee de acestea banale, ar face cea ce făcut d. Marcu.

Așa se poate face o adevărată apropiere și numai așa; nu trimițându-se trei poeți ieșiți din uz la Paris, pentru a redacta o gazetă săptămânală, pe care n'o cetesc nici francezii, nici românii.

Discuții inoportune

Un ziar maghiar vorbește despre întoarcerea bisericei ortodoxa române la sânul bisericei catolice

Gazeta ungurească „5 orai Ujság“ din Cluj, în numa ul său de Duminecă, aduce știrea senzațională că biserica ordoxă a României mari s'ar ocupa serios cu ideea de-a se „reîntoarce“ în sînul bisericei catolice dela care s'a „rupt“ de o mie de ani și ar fi explicată ca sub numirea de „biserica națională românească“ să între sub acoperemântul tiarei papale, care s'ar îndura să numiască pe metropolitul primat al României „primate papal“ peste toți creștinii României mari. Gazeta numită atribue ideea aceasta corpului profesoral dela universitatea din Cluj, despre care susține că, face propagandă intensivă în direcția aceasta.

Noi credem, că nu este acum timpul potrivit pentru a scormoni veleitățile confesionale. Are fiecare biserică durerile și ranele sale pe cari să și-le lecuiască. Refacerea morală a țării reclamă concursul tuturor bisericilor deopotrivă.

Iar aceasta nu se poate înfăptui prin trecerea unei biserici în sinul alteia, un fapt care poate ar duce la o destrămare și mai mare.

Pentru cine cunoaște istoria bisericei noastre românești e clar că o „întoarcere“ a bisericei ortodoxe la biserica catolică e imposibilă,

Nu e străină biserica ortodoxă de ideea unirii tuturor bisericilor creștine, de o colaborare în direcția de-a ajunge „o turma și un păstor“, idee accentuată și desbătută în multe congrese mari din apus. Dar ide a aceasta nu se va putea realiza nici cu concordate și nici cu armele proselitismului provocător. Evoluția în această direcțiune e datoare să o ajute fiecare biserică și fecare creștin care simte în sufletul său o scânteie din Duhul ui Hristos.

A înspira însă gazetele ungurești cu știri tendențioase, cari pe de o parte ne discreditează iar pe de alta le dă dușmanilor noștri prilej de a pescui în tulbure e un păcat nu numai față de biserica noastră strămoșească, ci și față de țara și neamul nostru, care așteaptă dela fiecare o muncă de consolidare, iar nu de destramare.

Un ortodox.

„Kristály“
Cluj (Kolozsvár)
Văpsește și curăță
Văpsitorie de lână bumbac și blănărie.
Lucrurile trimise prin poștă se ispravăsc iute și regulat
Lloyd 557 1817

ECOURI

In chestia longevității

Proferorul Winkler, dela Universitatea din Viena, nu se mai ocupă de câtva timp decât de problema prelungirei vieții. Printre alte sudii pe care le-a făcut, el a strâns toate statisticele din lume asupra duratei vieții. După acestea se constată că ortarorii sunt acei trăesc cei mai mult, iar medicii mor cei mai tineri. Munca cu cregerul conservă cât mai îndelung fortele, iar trândăvia ucide și pe intelectuali și pe lucrătorii cu brațele.

Un copil rar

La San Francesco s'a descoperit o fetiță genială, Betty Ford, de 10 ani. Cu toate că nici când n'a fost la școală și n'a primit nici o educație specială acasă, ea a citit deja 1400 cărți, are cunoștințe vaste în istorie, astronomie și biologie și a scris mai multe sute de poezii. Ea își aduce aminte de toate ce s'au întâmplat de când a fost de un an. La etatea de 19 luni ea vorbea foarte bine totul. La 20 de luni știa să joace jocuri grele. La 22 luni a putut spune numele a 12 păsări, în o carte ilustrată... La etatea de 30 de luni a început să spună povești inventate de ea și a compus mai multe versuri. La 6 ani a cunoscut bine dactilografia. La opt ani vocabularul ei a fost format din 13.0000 cuvinte.

Cu toate acestea Betty nu este slabă, ori anemică ca toți „copii geniali“. Dânsa este foarte sănătoasă și bine desvoltată; joacă împreună cu copii de etatea ei și-i place să fie la aer liber.

Conservarea monumentelor noastre istorice

Confratele „Dobrogea jună“ ocupându-se de ce a fost și ce a ajuns monumentul de la Adamclissi, jud. Constanța, dă un avertisment necesar pentru autoritățile noastre.

Iată ce spune:

„Inalt de 12 metri peste soclul de 7 trepte cu o circonferență de 32 m. și lucrat din blocuri enorme de piatră cu basoreliefuri și inscripții privind scene din lupte și figurile marilor generali. Tropaeum care purta un trofeu tot de piatră, prevăzut însă cu un scut și un coif de metal, a fost vizitat de însuși Traian și a rămas pentru deapururi simbolul statorniciei stăpânirii puterii și culturii romane în țările iliro-trace. Despuiat de goți și barbarii următori, a primit ultimile profanări de la Avari după care uitat de vremuri și de oameni, desgrotorul Tocilescu, soarta i-a aruncat în Istrul — care n'a vrut să ne erte sacrilegiul — toate pietrele de valoare.

Postului legionar așezat alături de statul scit din calea marilor drumuri, i-s'a construit o cetate demnă de monumentul triumfal Crivitos Tropaei, iar neînsemnata localitate în care până atunci predomina cultura greacă, a fost ridicată la rangul de vicus roman, cu doi magistrați, un ordo centuriom, doi edili și doi questori.

Azi Tropaeum și Cvitas își plâng destinul. Vacile Adamclisului le pasc, cișmelele satelor vecine 's zidite din piatra lor, decât i-au fost făcute de Traian nimeni nu mai știe nimic și la ce folos“ să știe? — fostul muzău e prăbușit și unde odinioară a strălucit gloria lumei azi sunt ruine uitate de toată lumea.

O administrație, calificată uneori absurdă, mai veghiază la menținerea stărei quo, gimnaziștii țărani își țin ședătorile la umbra lor.

Așa știu latitnii din „Bolgia Orientului“ să-și respecte comorile ce formează actele lor de naștere“.

Cetiți „Înfrățirea“

Cronica politică

Absența opoziției din parlament. Presa de scandal și de opoziție cu orice preț atribuie o mare importanță hotărârii opoziției de a nu lua parte la sesiunea extraordinară a Parlamentului și regretă că nu mai poate înregistra violentele întreruperi și vociferările de cârciumă ale d-lui Lupu sau ale părintelui Manu.

In sesiunea extraordinară, Parlamentul a fost chemat să asculte expunerea asupra ultimelor evenimente internaționale și a situațiunei externe a țării, expunere făcută de primul ministru care a fost reprezentantul țării la marea conferință dela Genua. Și tot în această sesiune Parlamentul trebuie să dea aprobarea sa aranjamentului făcut de ministrul de finanțe pentru consolidarea datoriei flotante a statului în străinătate.

Este vorba deci de două chestiuni de o deosebită însemnătate: politica externă a țării și refacerea creditului statului în străinătate.

Totuși opoziția a crezut de cuviință să lipsească dela ședințele în cari se vor discuta aceste chestiuni de interes național.

Evident, nouă nu ne poate părea decât rău. Dar întrebarea care se pune este aceasta: absența opoziției înseamnă în adevăr o scădere, o micșorare a puterii de muncă a parlamentului? Vor suferi lucrările sale?

E adevărat însă că pentru un anumit public din București care venea la Parlament ca la o panoramă, parlamentul actual se va înfățișa mai puțin distractiv și mai lipsit de senzațional prin absența scandalagiilor cari transformaseră Corpurile Legiuitoare în săli de spectacol.

Lucrând în liniște actualele adunări vor realiza mai degrabă opera legislativă pe care sunt chemate s'o săvârșească.

Absența opoziției dela lucrările Parlamentului n'are decât o singură semnificație: că politica noastră este stăpânită de patimă.

Opintirile magnaților contra exproprierii

Intervenția la d-l Iuliu Maniu. Demisia ministrului de externe

Chestiunea, atinsă în treacăt în numărul nostru de ieri, a tratativelor urmate de magnați cu președintele partidului național pentru scutirea de expropriere a moșiilor lor din Ardeal, promite să fie cu adevărat senzațională și nu e de mirare, dacă, din cauza curentului ce s'a produs printre ungurii din Ardeal, ministrul de externe al Ungariei și poate întreg cabinetul Bethlen va trebui să demisioneze. Toată presa maghiară de aici, cu excepția lui „Ellenzék", organul oficial al magnaților, s'a ridicat violent împotriva acestora, pentrucă, după cum arătasem ieri, în zilele după revoluția maghiară s'au arătat mai preocupați de soarta moșiilor lor de aici de cât de aceea a Ardealului. Două dintre aceste ziare, le-a și spus pe față, că au trădat cauza națională în 1918, când, deși nu recunoșteau dreptul românilor de a se uni cu România, s'au grăbit totuși să trateze scutirea latifundiilor lor de reforma agrară. Și dacă ne gândim la atenția pe care o are guvernul maghiar de a se arăta mereu ungurilor dela noi ca cel mai mare al lor purtător de grijă, e lesne de închipuit cât de penibilă trebue să fie impresia ce va provoca la Budapesta știrea despre tratativele în chestiune și cât de și mai penibilă trebue să fie situația celor doi magnați ardeleni din guvernul maghiar, a contilor Bethlen și Banffy.

Era firesc, prin urmare, să se vorbească de demisia lui Banffy dela departamentul externelor, când tocmai el a fost șeful delegației de magnați atacată azi.

Această demisie nu s'a produs însă, cu toate că era lesne să se dea având în considerație, că tocmai intervenise o remaniere de guvern. Astfel contele Banffy e și azi la externe, fiindcă trebuia menținut acolo ca simbol al Ardealului pierdut și ca un perpetuu memento pentru străinătate. Nu înseamnă însă aceasta, că demisia nu se va produce. Atacurile ziarelor ungurești ardelene au început tocmai în momentul remanierii guvernului maghiar. Iar curentul antimagnatic e acum în curs rapid de formațiune. Prin urmare va trebui să treacă câteva zile, pentruca undele acestui curent să ajungă la Budapesta.

In momentul când acest curent va fi prins rădăcini acolo, e lesne de 'nțeles, că situația nu-i va fi penibilă numai ministrului Banffy, ci și președintelui consiliului, contelui Bethlen, care e și el ardelean și are și el latifundii aici, și sub guvernarea averescană a și făcut intervenții pentru scutirea de impozite a latifundiilor lui de la Târgu-Mureș.

Ceeace ne interesează pe noi de aproape în chestiunea aceasta, e tăcerea d-lui Iuliu Maniu. Președintele partidului național nu se simte obligat să se explice decât numai magnaților, pentru a-i scăpa de oprobul concetățenilor ma-

E ceva foarte semnificativ în această tăcere.

ghiari

Cititi „Infrățirea"

„Legătura dintre Ardeal și vechiul regat"

Intr'un interview acordat „Adevărului", d. dr. Lupu a spus între altele că „singura legătură care există între Ardeal și vechiul regat este lupta pentru democrație".

Și noi care ne închipuiam că între Ardeal și țara veche sunt atâtea și atâtea legături sfințite de jertfe comune și călite de vreme! Noi care credeam că aceleași amintiri ne leagă, aceleași sforțări ne unesc și aceleași nădejdi ne încălzesc. Noi cari credeam că amintirea atâtor martiri ai românismului din Ardeal trăește deopotrivă de puternică aci cași dincolo de Carpați. Noi cari credeam că jertfa celor opt zute de mii de soldați cari au murit pe culmile Carpaților cu gândul la Ardeal a creiat o nouă legătură indestructibilă între cei de aici și cei de dincolo. Noi cari credeam că acum după întregirea țării aceleași sforțări se cer realizate de o parte și de cealaltă a Carpaților pentru a asigura României Noui posibilitățile sale de afirmare și de progres. Noi cari credeam că acelaș trecut de jertfă ne leagă, că un prezent făurit împreună ne unește într'o comună străduință pentru dezvoltarea noastră națională.

Ce naivi eram când credeam atât de numeroase și de trainice legăturile dintre Ardeal și vechiul Regat. Ele n'au trăit decât în imaginația noastră. Noroc că d. dr. Lupu cu indiscutabila-i autoritate a venit să sfărâme aceste iluzii cari puteau deveni chiar primejdioase. Acum știm că singura legătură dintre Ardeal și vechiul regat este pretinsul acord încheiat de curând între partidul național și țărăniști. Nu răspunde această legătură la toate iluziile noastre de mai înainte, dar oricum tot e bine că există cel puțin una. Autonomiștii noștri pretind că nu există nici una...

D-l N. Iorga despre evenimentele din Bulgaria

Marele nostru învățat se ridică împotriva dictaturei țărăniste pe care Stambolinschi, aplaudat discret de partidul național și fățiș de grupârea d-lui Lupu, încearcă s o instituie în Bulgaria

In ultimul număr al „Neamului Românesc", sub titlul: *Ce avem la hotare,* d. N. Iorga publică un articol în care, ocupându-se de evenimentele politice din Bulgaria, se ridică împotriva dictaturei pe care Stambolinschi încearcă s'o instituie în numele clasei țărănești.

Spre deosebire de d-nii Lupu și Mihalache, care au aplaudat pe față, și de d. Maniu, care a aplaudat discret hotărârile congresului țărănist dela Sofia, d. N. Iorga găsește că pentru viața noastră morală și politică e necesar, să se condamne fără nici un înconjur tendințe și manifestări la baza cărora ne e așa de ușor să descoperim ideologia tiranilor dela Moscova.

Căci bolșevismul, ori de ce clasă socială ar fi aplicat, el nu poate duce decât la aceleași rezultate la care a dus în Rusia, adică la dezorganiazre, ruină și foamete, și cine a osândit dictatura lui Lenin nu poate să aplaude acum dictatura lui Stambolinschi.

De aceia, în articolul d-sale, d. Iorga arată și ce învățământ se desprinde pentru noi din hotărârile congresului dela Sofia. *„Față de orice vecin,* — spune d. Iorga — *noi dorim pacea, și am fi în stare să trecem și peste cele mai sângeroase injurii pentru a o asigura. Dar pentru aceasta s'ar cere din partea celorlalți un lucru: SA ȘTIM CU CINE AVEM A FACE.*

„Dar o țară care alaltăeri urla de bucurie în strânsoarea aprigă a soldatului german, care ieri se prosterna înnaintea Franciei împărțitoare de dreptate, de civilizație și de... împrumuturi și care azi maimuțărește Moscova, cu un ochi și la „amicii" din Angora, aliații de mâine ai „revanșei", cu o astfel de țară, chiar dacă n'ar veni de acolo tâlharii cari vin, poate fi o singură atitudine.

Și ea se chiamă: paza bună".

Ce păcat însă că aceste lucruri, pe care le auzim din gura d-lui Iorga, n'am putut să le auzim ieri și din gura d-lui Iuliu Maniu care a crezut că, dacă Stambolinschi maimuțărește Moscova, d-sa trebuie să maimuțărească pe cei dela Sofia.

Ne rămâne totuși o speranță, și anume: că „Patria" va reproduce și ea articolul d-lui Iorga, arătând țărănimei din Ardeal, fie și acum, care e atitudinea partidului național față de evenimentele din Bulgaria.

Răspândiți „Infrățirea"

Politica de dublicitate a partidului național

In Areeal: Ardeaul tot pentru noi; în regat: regățeni. Dar toate cu socoteală și numai când e nădejde de ajuns la putere. Partidul național mistifică

In vreme ce în Ardeal partidul național duce o neînfrânată campanie contra vechiului regat, în vreme ce la întruniri și în presa oficioasă partidul național caută să întreție vie în massele țărănești ale Ardealului iluzia că numai lui i se cuvine guvernarea trebilor ardelenești, acelaș partid național descinde peste Carpați cu surâsul pe buze și ramura de măslin ridicată sus, sus de tot.

„Nu mai putem de dragoste pentru țărănirea *regățeană*, și ne sacrificăm toate interesele Ardealului pentru salvarea democrației în vechiul regat", așa are aerul să zică atitudinea conducătorilor naționaliști, îndată ce au ieșit din hotarele Ardealului.

Politica de duplicitate a partidului național se evidențiază și mai bine în declarațiunile de curând făcute de către d. Sever Dan, secretarul partidului național unui redactor al ziarului „Adevărul".

D-sa spune între altele:

„Tratativele duse cu liberalii în timpul iernei, au eșuat nu pe chestii de mandate sau de portofolii.

„In realitate oferta liberală a fost respinsă de noi, pentru motivul că ni se oferea nouă partidului național libertate de exploatare și asuprire în Transilvania, pentru a tolera și noi în schimb aceiași libertate de exploatare și asuprire, pentru partidul liberal în vechiul regat".

Am întreba însă — admițând prin absurd că ața saclii d-lui Sever Dan nu este albă — cine a pus condițiuni partidului liberal de a-și opri organizațiunile la Predeal, condițiuni cari au fost repetate în mai multe rânduri (ultima oară cu prilejul noilor tratative) și partidului țărănist, decât tocmai partidul național? Și cine altul decât partidul național, prin oamenii săi și presa sa nu strigă necontenit contra regățenilor că *nu-l lasă să exploateze politicește* singur Ardealul?

Dar oare, atunci când se vorbea că partidul național va descăleca *în vechiul regat, s'a găsit măcar un singur glas fie el din orice partid care să se opună extinderii politice în tot cuprinsul țării? Dacă ar fi așa cum zice d. Sever Dan, dacă partidul liberal ar fi avut să-și apere o situație privilegiată, pentru menținerea căreia ar fi avut nevoie de complicitatea reciprocă a partidului național, desigur că cel dintâi care ar fi deschis focul contra intenției naționaliste, partidul liberal ar fi fost.*

IN REALITATE ACORDUL DE ASTA IARNA CU PARTIDUL LIBERAL NU S'A PUTUT INCHEIA TOCMAI PENTRU CA PARTIDUL NAȚIONAL VOIA EXPLOATAREA POLITICA EXCLUSIVA A ARDEALULUI, CEEACE NU PUTEA SA ADMITA PARTIDUL LIBERAL.

Prin urmare este vădit că declarațiunea d-lui Sever Dan prea e cusută cu ață albă pentru a se putea menține în picioare.

Cu ce scop a recurs partidul național, care face atâta caz de occidentalism, la această duplicitate bazată pe mistificare, vrednică de cel mai odios bizantinism politic?

Pot fi două motive, ambele tot atât de serioase.

Partidul național în colaborare cu partidul țărănist a pornit activitatea de răsturnare a guvernului. Sau, partidul național ține să se împace cu vechiul regat unde politica sa de până acum nu-i adusese prea multe simpatii, din potrivă.

Și de aceea, d. Sever Dan, cu împuternicire dela d. Maniu, a plecat la București să dea un interview. Vezi, Doamne, partidul nu are nimic cu vechiul regat! Din potrivă el a făcut tot ce i-a stat în putință, a refuzat chiar portofoliile ce i le acorda partidul liberal, portofolii după care între noi fie vorba astăzi aleargă cu atâta stăruință încât acceptă chiar lupta de clasă a țărăniștilor, și acestea toate numai și numai pentru a salva dela asuprire(?) țărănimea vechiului regat.

Aceasta este exprimarea laică a declarațiunii d-lui Sever Dan.

In acelaș timp partidul țărănist cu care s'a coalizat pentru a răsturna și lua guvernul, este și el destul de compromis în vechiul regat. In consecință partidul național, prin d. Sever Dan, dovedește de cât democratism a fost stăpânit când a fost vorba să se asocieze cu liberalii. Deci: un partid care refuză chiar portofolii *de dragul țărănimei regățene, nu se poate uni decât cu un partid democratic cum este partidul țărănist.*

Și așa o mână spală pe alta și amândouă partidele ies cu obrazul curat. Iată *cinstea* și *occidentalismul* politicei partiduliu național.

Cine nu s'a convins cu această ocazie, să aștepte că va mai avea și altele.

A. R. GUS.

INFORMAȚII

D-l Const. N. Dumitrescu, a fost numit director cl. I al poliției orașului Dej, în locul vacant prin înaintarea d-lui Anton Dumitrescu.

*

Prin intervenția inspectoratelor regionale, s'au încheiat următoarele contracte colective de muncă:

Între muncitorii și patronii curelari și șelari din Sibiu, între lucrătorii metalurgiști și sindicatul patronilor din Sibiu și între salariații chelneri și patronii de cafenele și restaurante din orașul Lugoj.

*

D-l ministru C. Banu, care se află în Ardeal și a luat parte la sfințirea episcopului de Lugoj, a prezidat la Blaj o consfătuire a episcopilor români uniți cu privire la chestiunea bisericei greco-catolice și noua constituantă bisericească.

D-sa a convocat pentru ziua de 21 c., la Alba Iulia, pe episcopii româno-catolici, pentru o consfătuire privitoare la organizarea bisericei unite.

*

In comuna Anina lângă Reșița s'a inaugurat cu mare pompă în palatul cultural al muncitorilor din această regiune minieră, care cuprinde aproape 14.000 lucrători. La inaugurare au asistat generalii Stratilescu, Cihoschi și Găvănescu, prefectul județului Timiș, dr. Coste, deputatul Conciatu, directorul Blăjan și alții.

*

D. Mrazek secretarul ministerului de industrie a sosit eri în localitate.

Astăzi a plecat spre Turda pentru facerea unei anchete.

*

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

*

După știrile oficiale, starea recoltei în genere este admirabilă în toate regiunea Moldovei.

De asemenea producțiunea viilor din acea regiune a țării se anunță a fi foarte abondentă.

Cursul de vară la școala normală de băeți Deva (anul al IV-lea) se începe la 10 Iulie s. n.

*

Restabilindu-se linia între Savârșin-Arad, care a fost inundată, trenurile 13, Expresul-Orient și 15 accelerațul pentru Budapesta-Viena, și-au reluat circulația pe linia obișnuită Brașov-Teiuș.

*

Duminică s'a inaugurat la cimitirul „Eternitatea" din Iași monumentul ridicat de Cercul Feminin din Iași marei artiste Aristizza Romanescu.

*

Proiectul de cod pentru unificarea cooperației sătești și orășănești este definitiv întocmit.

Este vorba ca la începutul lunei Iulie să fie supus planului comisiu ei legislative cooperatiste, iar la 15 Iulie comisiunei parlamentare de specialiști.

*

Ministerul cultelor a hotărît definitiv înființarea episcopiei românești din Timișoara. Candidatul pentru acest înalt loc ar fi asesorul dr. Corneanu Camel, fost delegat de comisiunea bugetară a Camerei cu verificarea bugetelor episcopiilor de Arad și Oradia-Mare.

*

Pentru Autorități, Bănci și alte Instituții cari doresc a-și procura

Colecția Gazetei Oficiale

din anii 1918—1922 adică dela apariție și până la ultimul număr. Se găsește

de vânzare

la Agenția de Publicitate „Soarele", Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent

Având numai câteva colecții

*

Uniunea muncitorilor grafici din Ardeal și Banat, Circumscripția Cluj, aranjează în ziua de 25 Iunie 1922, la orele 7 jum. seara în grădina de vară „Herczeg" (Brezlo) Calea Feleacului 8, serbarea Guttenberg, împreunată cu dans, cabaret, premiu de frumusețe, poștă universală, confetti, concurs de popice etc.

*

Spirtul sărat salvator
Borolin
Ce cel mai bun leac de casă

La 27 Iunie se va ține o conferință între delegații căilor noastre ferate și delegații sârbi, pentru încheierea unei convenții de trafic direct între România și Jugo-Slavia. Conferința se va ține la Timișoara, și punctele de tranzit între ambele țări vor fi prin Cărpiniș-Zombolia și Stamora-Moravița-Baziaș.

*

Asociația generală a medicilor din România, filiala Cluj, va ține ședința sa ordinară Joi 22 Iunie, la orele 6 p. m. în amfiteatrul Clinicei chirurgicale.

La ordinea zilei: congresul general al medicilor dela Chișinău; discuția ante-proectului pentru statul de organizare al medicilor, și eventuale propuneri.

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA.

1515

Latifundiile maghiare și exproprierea

— Învârteala făcută de magnați cu averescanii —

Tratativele magnaților ardeleni cu d. Iuliu Maniu, președintele partidului național, pentru a fi scoși, încă înainte de alipirea Ardealului la regatul român, de expropriere, trebuia firește să aducă în discuție toate opintirile acestor magnați făcute la București pentru a scăpa de legea agrară. Trecerea în revistă a acestor sforțări ale lor e evident necesară, tocmai pentru a ne dumiri despre duplicitatea magnatului ardealean.

S'au făcut va să zică demersuri la d. Iuliu Maniu, aceasta încă pe timpul când Ardealul nu era al României.

Ce demersuri s'au făcut la guvernul Vaida, nu știu.

La averescani s'au făcut demersuri stăruitoare și datorită avidității averescane, sforțările magnaților au evut succes. Improprietărirea în Ardeal s'a amânat zi de zi și a trebuit să cadă guvernul Averescan, să vină un altul, pentru ca împroprietărirea să o poată face abia acum guvernul național-liberal.

Fiindcă s'au adus insistent în discuție stăruințele magnaților pentru scutirea lor de expropriere, e bine să ne amintim de o declarație senzațională a singurului ziar serios maghiar de aici, a lui „Keleti Ujság", făcută astă toamnă, referitor la aceste stăruințe ale latifundarilor maghiari.

Ziarul maghiar a declarat atunci, că o sută de moșii ungurești de câte o mie jugăre, au fost scutite de guvernul averescan.

Prin nu știm care întâmplare, această știre n'a mai fost pusă 'n discuție și firește nu s'a mai desmințit.

In urma acestora firesc este să ne închipuim, că de vreme ce vin să cerșească României, magnații Ardealului trebue să ne menajeze din cale afară. Dar ce se întâmplă? După ce s'a căciulit la București președintele magnaților, baronul Iosika, s'a purtat necuviincios astă toamnă față de suveranii României respingând invitația la o reprezentație dată 'n onoarea suveranei noastre.

Acesta a fost un gest pe față. Dar câte alte palme nu ni-se dau fără ca să știm că vin din partea lor. Ziarul lor instigă mereu împotriva statului român. Școlile întreținute de ei și din alte surse mijlocite de ei, refuză să învețe istoria românească, și să primească inspecția comisarilor ministeriali. Câte procese de spionaj au fost, toate spre ei și-au întins rețelele. Și câte altele încă. Acestea sânt numai câteva.

Nu e deci firesc să ne întrebăm, cum se pot împăca una cu alta: milogeala cu țâfna și cu uneltirile?

Ședințele Sinodului

Sf. Sinod a ținut ședință Luni dimineață, sub președinția mitropolitului primat.

După diferite comunicări, Sf. Sinod a întocmit și aprobat lista celor recomandați pentru cele trei locuri vacante de Arhierei și anume:

Pentru locul de vicar la Mitropolia din Iași, cu titlul Botoșeneanu, au fost recomandați arhimandritul Iuliu Scriban, preoții Cosma Petrovici și Morărașu.

Pentru locul de locotenent la episcopia din Roman, cu titlul de Bacăoanu, au fost recomandați Arhimandritul Ilarion Mircea, arhimandritul Gherentie Nicolau și preotul Bubulescu.

Pentru locul de locotenent la episcopia din Râmnic-Noul Severin, cu titlul de Craioveanu, au fost recomandați preoții Trteanu din Ardeal și Cezar Păunescu.

Din aceștia ministrul cultelor va numi câte unul pentru fiecare din cele trei locuri de arhierei.

Ședința s'a ridicat apoi la ora 10 jum. iar membrii Sf. Sinod s'au dus la tedeum-ul dela Mitropolie oficiat cu ocazia deschiderei Adunărilor legiuitoare.

Din nevoile Blajului

— Lipsa unui spital —

La noi ca și în alte țări, statisticele sanitare de după război, arată că procentul bolnavilor, mai ales în populația dela sate, s'a mărit simțitor.

Cauzele sunt foarte explicabile: In timpul războiului mișcarea de trupe și massarea lor pe teritorul anumitelor regiuni, pe lângă că determina epuizarea alimentelor, dar mai atrăgea după sine tot felul de boli în populația civilă. Medicii atunci în majoritatea lor fiind mobilizați, era firesc ca numărul bolnavilor să se mărească tot mai mult.

După război starea aceasta îngrijorătoare pentru sănătatea publică, n'a putut să fie remediată imediat, întru cât era firesc ca urmările războiului să se resimtă încă o bună bucată de vreme.

In prezent, numărul de medici necesari fiind aproape complectat, iar populația având posibilitatea să se alimenteze mai omenește, putem nădăjdui la o îmbunătățire a situației.

In aceasta importantă chestie, inițiativa particulară ori cât s'ar arăta ea de diligentă în manifestările ei sociale, nu poate să aduce decât un prea mic ajutor în raport cu activitatea ce se cere.

De aceea numai autoritățile sanitare superioare sunt acele cari pot interveni cu succes.

Dar, iarăși trebue să spunem că și aceste autorități fără de mijloacele materiale necesare, rămân dela început paralizate.

De pildă, Blajul, atât orașul cât și județul, cu o populație în mare majoritate românească, dă un procent îngrijitor de bolnavi. Medicii destul de numeroși de altfel și dintre cei mai eminenți, își dau tot interesul ca să obțină rezultate satisfăcătoare dar totuși situația sanitară nu se îmbunătățește prea mult, din pricina lipsei de spitale.

Pe tot cuprinsul acestei regiuni, la Blaj, la Alba-Iulia, la Aiud, la Sân-Martin, ca și la Sibiu, nu se află nici un spital sistematic, de cât doar dispensarii și infirmerii, care însă sunt în imposibilitate ca să facă față împrejurărilor.

Starea aceasta de lucruri nu poate să mai dăinuiască și se impun de urgență măsuri de îndreptare. Intervenția statului este pe cât de necesară, pe atât și de dreaptă față de populația Blajului.

Intr'adevăr, în timpul regimului maghiar, știindu-se că Blajul e centrul românismului și știndu-se că acolo e altarul unde se întreține focul sacru al tuturor speranțelor noastre naționale, ungurii au căutat nu numai să-l neglijeze, dar să-i pună chiar tot felul de piedici, pentru a-l opri astfel de la orice dezvoltare.

Astăzi, când idealul național al tuturor românilor s'a îndeplinit, ideal la ajungerea căruia Blajul a contribuit atât de mult prin sacrificiile lui și prin credința lui nestrămutată în dreptatea cauzei neamului nostru, se cuvine ca statul român să repare nedreptatea făcută de către foștii stăpânitori ai Ardealului.

„LONGINES"
Ceasornice de buzunar
Ceasornice-brățară
— în argint, aur, platină —
PRECIZIUNE ȘI ELEGANȚĂ
CELE MAI NOI MODELE
Se găsesc de vânzare numai la
Fenyő & Braunfeld
Bijoutieri
CLUJ, Piața Unirii. — Telefon 643 și 350.

Se cumpărăm 1733
dela Drogueria
„EMKE"
Proprietarul firmei:
Barkóczy Alexandru.
Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Miercuri, 21 Iunie.

A doua ședință a Conferinței dela Haga a avut loc Luni. N'au luat parte la ea decât delegațiile oficiale ale statelor participante. Nici reprezentanții presei n'au fost admiși, fapt care este viu comentat în toate cercurile politice.

S'a produs alegerea unei comisiuni generale și a trei sub-comisiuni cari să se ocupe cu chestiunea proprietății private în Rusia și cu creditele cerute. Fiecare subcomisiune se compune din 11 membri. Fac parte de drept din ele un delegat japonez, unul francez, unul englez, unul belgian și unul olandez; restul de cinci locuri se vor completa cu delegați ai altor națiuni în legătură cu chestiunile la ordinea zilei.

Delegația sovietică compusă din Krassin, Litwinof și Racowski a sosit eri la Haga, după cum ne anunță o telegramă.

Luni seara a avut loc o convorbire a delegaților Micei Înțelegeri legațiunea ceho-slovacă. Au luat parte la ea delegații Micei Înțelegeri cari fac parte din subcomisiunile conferinței.

In cercurile politice internaționale se socotește că situația este mai bună acum și că conferința dela Haga are toate șansele să ajungă la rezultate satisfăcătoare. Se pare că delegația franceză va lua o parte activă la desbaterile conferinței.

In orice caz succesul conferinței depinde de înțelegerea franco-engleză. De aceia rezultatul întrevederii dintre Lloyd George și Poincaré este așteptat cu atâta încordare.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 p m

Maoritățile parlamentare au avut aseară un ceai la ministerul de externe. Primul ministru în toastul ținut a insistat asupra legiuirilor ce le va aduce noua sesiune. Printre altele legea electorală. D-sa a declarat că toți miniștrii vor pleca zilele acestea în provincie mai ales în Ardeal pentru ca să cunoască nevoile țării la fața locului.

Răspunsul l'a dat fostul ministru Dissescu care a felicitat pentru măsurile luate pentru consolidarea țării.

D-l Ministru al Cultelor, d-l C. Banu, sosește astăseară la Cluj.

Ministerul de industrie și comerț s'a constituit în parte civilă și a cerut justiției să sechestreze 27 de milioane de lei din banii lui Schuller depuși la bănci.

Monitorul oficial publică jurnalul ministerului de război prezentat regelui relativ la situația ofițerilor. Jurnalul propune că cu ocazia căsătoriei principesei Marioara ofițerii care se vor căsători între 20 Iunie și 31 August să nu cadă sub prevederile referitoare la dotă, iar ofițerii bătrâni să primească un ajutor.

Ziarele afirmă că răspunsul Bulgariei la nota României nu e destul de satisfăcător.

Comisia pentru import și export a hotărât să libereze exportul lintei și mazărei care se va face după tariful actual. S'a interzis exportul pieilor de miei și sălbăciuni. Exportatorii de vite vor trebui să dea o cotă de 1—3 vechiului regat și de 2—3 Ardealului.

Participarea Franței la desbaterile conferinței dela Haga

Paris. — „Le Matin" află că participarea Franței la cea de a doua conferință dela Haga este probabilă. Franța nu vrea să-și părăsească aliații nici în decursul desbaterilor cu sovietele.

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.

Banca Mobiliară

Soc. An.

Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 și 725

Cumpără și vinde soiu de monete streine. Concurențe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.

Lloyd 605 1819

Sesiunea extraordinara a Parlamentului

CAMERA

Continuarea șed. dela 19 Iunie

CREDITUL ȚAREI PESTE HOTARE

D. VINTILA BRATIANU în vre mea citirii expunerii de motive a proiectului de lege pentru încheerea convenției de consolidarea bo nurilor de tezaur a făcut următoa rele declarații:

„In tot timpul cât am fost în streinătate nimeni, dar absolut nimeni nu mi-a vorbit sau nu a înțeles să lege chestia consolidării bonurilor de tezaur de condiții umilitoare pentru noi sau de concesii.

Ni s'a cerut numai garanția plății la timp și aceasta o vom face pentru restabilirea creditului țării. Nici la Londra nici la Paris, n'am întâlnit decât cea mai mare încredere în țara noastră, mai mul tă încredere decât se acordă la noi în țară".

Camera încuviințează urgența ce rută de ministru pentru tustrele proiectele.

VALIDAREA ALEGERILOR PARȚIALE

Se depun rapoartele comisiei de verificarea titlurilor noilor deputați aleși în alegerile parțiale și președintele proclamă aleși deputați, nefiind nici o contestație pe d-nii Vladimir Athanasovici la Zălau, Adrian Popescu la Târgul Mureșului, Jean Th. Florescu la Cohalm (Târnava Mare), loc pentru care acesta și optează, rămânând în locul devenit vacant dela Ilfov supleantul d. dr. Anton Ionescu, Ion Ionică la Zernești (Brașov), Al. Lăpedatu în Bihor, Iosef Sando rîn Trei-Scaune, dr. Sever Bo cu în Timiș-Torontal și Mircea Djuvara în Siret Bucovina. La această ședință au asistat și deputații, membrii partidului democrat și cei ai partidului național-democrat.

RECOMPENSA NAȚIONALA PENTRU VADUVA: D-na EMILIA DR. RATIU

In ședința de după masă D. IONAȘ GRADIȘTEANU depune un proiect de lege din inițiativă parlamentară pentru acordarea unei pensii viagere de 3000 lei lunar d-nei Emilia dr. Rațiu, văduva marelui luptător național dr. Ion Rațiu, fostul președinte al partidului național ardelean și al delegației care a prezentat vestitul memorandum al românilor ardeleni împăratului la Viena, cu mențiunea ca jumătate din pensie să fie reversibilă asupra fiicei sale Felicia.

Camera aprobă prin aclamații și aplause urgența proiectului.

D. MARCU din Bucovina citește raportul comisiei financiare asupra proiectului de lege prin care ministerul de finanțe este autorzat să încheie convenția cu consorțiul englez pentru consolidarea bonurilor de tezaur.

RASPUNDEREA RISIPITORILOR BANULUI PUBLIC

La discuția generală, d. D. IOANITESCU, după ce-și exprimă încrederea în politica guvernului, întreabă pe ministrul de finanțe să lămurească parlamentului de ce sttul român are așa de multe datorii și cine anume a contractat toate aceste datorii.

O LAMURIRE A MINISTRULUI DE FINANȚE

D. ministru de finanțe VINTILA BRATIANU răsunde că. guvernul țării se află în fața unor datorii contractate de Stat, și ca atare trebue să facă față acestei datorii de onoare, deci această chestie o rezolvă proiectul de lege care e prezentat.

In ce privește stabilirea responsabilităților a celor cari au emis bonurile de tezaur, aici partidul liberal, spune minstrul de finanțe se află la larg și va spulbera toate calomniile ce i s'au adus pe această chestie a bonurilor de tezaur.

Proiectul de lege este primit cu 179 voturi pentru și trei contra.

Ședința dela 20 Iunie

Președintele deschide ședința la ora 3 d. a. în prezența miniștrilor Al. Constantinescu, gen. A. Văitoianu, gen. Tr Moșoiu, dr. C. Angelescu, I. Inculeț, A. Cosma și I. Nistor.

D. min. AL. CONSTANTINESCU depune proiectul de lege pentru modificarea legii agrare pentru Ardeal, Banat, Maramureș și Crișana așa cum a fost votat la Senat.

Camera încuviințează ca proiectul să nu mai fie trecut prin secții, ci numai prin comisia agrară.

SENATUL

Continuarea șed. dela 19 Iunie

Expozeul d-lui I. C. Brătianu

Restabilirea Europei

Restaurarea Europei nu se poate face decât prin restaurarea fiecărui stat al Europei, prin munca internă și buna chibzuință interioară a fiecăruia.

Dar, pe lângă această muncă internă, sunt desigur necesare măsuri și înțelegeri de ordin general, cari cădeau în competența unei conferințe ca aceea dela Genova.

Pentru noi, în alte concepțiuni, puteau să iasă din conferință două primejdii: prima, ca din intențiuni prea exagerate să nu se supună unele state, între cari am fi putut să fim și noi, la adevărată aservire politică sau economică. Cealaltă, ca din discuțiunile și din frământările intereselor speciale pe cari fiecare stat este dator să le apere, să nu lasă din această muncă comună pentru restabilirea o unei vieți mai bune generale o desbinare între aliați.

Cu aceste preocupări am luat contact continuu la Genova.

In atmosfera generală a Genovei și în lucrările conferinței, statele, au lucrat și de rândul acesta conform cu interesele pe care fiecare le avea în chestiunile ce se desbăteau și trebue să spun, că nu numai noi, dar toți și în special puterile mari, care altădată se izolaseră în Consiliul Suprem, au constatat în numeroase împrejurări, avantagiile noului chip de a lucra în viața internațională a Europei.

Intrucât ne privește pe noi reprezentanții României și pe reprezentanții Micii Antante, care împreună cu Polonia, Cehi-Slovacia și Serbia, am dus o politică comună, am reprezentat continuu un element de conciliațiune și un element de solidaritate al intereselor europenet și în special al intereselor aliaților din timpul războiului.

Firește că România, mai mult ca oricare alt stat, reprezinta politice adevărată a păcii, căci după un război în care nimeni nu a suferit mai mult ca noi, am reușit să rezolvăm marea problemă istorică a neamului nostru, nu numai pentru viitorul unui popor, ci și marea problemă istorică, pentru constituirea unei Europe noui.

Am fost fericit să constat că facultățile țării noastre se lămuresc zilnic, mai clare și mai strălucite în fața tuturor și din această conștiință tot mai clară reese firește și autoritatea acelora cari o reprezintă. Am fost fericit să văd și simpatia și încrederea cu care reprezentantul guvernului român a fost primit, nu numai în cercul tuturor aliaților mari și mici, dar și de reprezentanții tuturor celorlalte state și pot zice în mare parte și chiar ai foștilor noștri vrăjmași (aplauze).

In chestiunile politice pe care conferința dela Genova avea să le examineze, pentru restaurarea Europei, putea să fie privite două mari chestiuni: raporturile cu Rusia. Nu vorbesc de o chestiune ce s'a încercat Ungaria s'o ridice, adică desbaterea chestiunii minorităților.

Această chestiune nefăcând parte din programul conferinței, ne-a fost relativ ușor să facem să se înțeleagă că noi nu puteam și nu admiteam să se discute acea chestiune la Genova.

In spiritul de liberalism și de frăție în care voim să trăim cu toate minoritățile, asemenea intervențiuni n'ar putea decât să fie primejdioase pentru raporturile noastre cu ele.

Două chestiuni politice puteau să intervie la Genova: Intâi stabilirea raporturilor normale între Germania, și restul acestui continent; al doilea, restabilirea unor raporturi între lumea civilizată și Rusia.

Prima problemă a fost exclusă încă de la început de lucrările conferinței.

A două problemă era acea a restabilirei unor raporturi între Rusia și lumea civilizată.

In chestiunea aceasta noi aveam două interese de ordin diferit, dar speciale nouă: unul era acela al apărării fruntariei hotărite nouă, adică fruntaria noastră firească și națională a Nistrului. Cealaltă era o operă totdeodată și de dreptate și de moralitate internațională, era restituirea unui depozit solemn încredințat unui stat și care, după cel mai elementar principiu al unei vieți sociale, nu putea să nu fie respectat.

Restaurantul la „Hornar"

Toată lumea care vrea să mânânce bine și se fie bine servit **ca la Mama acasă** să viziteze Restaurantul la **Hornar** unde se găsește pe lângă mâncărurile cele mai alese și gustoase și **Grătar special**

Vinuri naturale din propriile podgorii și tot felul de beuturi recoritoare.

Serviciul ireproșabil și prețuri modeste. Notați bine adresa la „**Hornar**" Calea Reg. Ferdinand 59 Vis-a-vis Siguranța. 1893

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinioarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociațiunii".

(Urmare.)

Avram Iancu

10140, 22292, 9219, 34746, 15302, 6554, 16835, 42882, 1186, 26339
22603, 28417, 22772, 29767, 38951, 47642, 7468, 37860, 46133
26715, 47971, 31460, 11073, 41960, 16600, 47983, 26916, 34036
41512, 31432, 27343, 1162, 48715, 17668, 49265, 37447, 2609, 2586
408, 908, 19954, 17488, 21997, 36028, 27455, 22302, 11452, 27741
13070, 25017, 49378, 35991, 22589, 40596, 17078, 22988, 37509
45018, 46125, 13311, 5804, 7537, 33031, 19531, 2861, 22666. 29787
47552, 2373, 14185, 19162, 1414, 26199, 44198, 17854, 9737. 21112
49760, 6885, 13849, 43152, 2561, 27548, 44265, 49014, 36087, 46615
12589, 6046, 5069, 17652, 27822, 44299, 3642, 47117, 31891, 5672
29400, 19634, 26194, 30999, 12114, 41351, 7371, 47632, 40622, 660
16292, 10139, 42855, 37785. 29943, 25982, 25393, 37092, 2687
41854, 45468, 33871, 36845, 33638, 28250, 43145, 27345, 39470
38482, 1431, 18215, 38789, 34270, 10045, 20437, 46521, 16260
20178, 22414, 6336, 33402, 4616, 7645, 39328, 21442, 40573, 10719
12485, 21714, 3950, 7964, 24004, 23260, 45719, 27140, 18919, 13665
6264. 46212, 42136, 16478, 31660, 5453, 25908, 45918, 13358, 8052
12387, 27628, 48383, 3795, 9825, 28804, 37597, 37598, 1019, 46633
28898, 11375, 48946, 36805, 9890, 8011. 29533, 43011, 31175, 31631
15829, 9171, 47987, 31683, 32980, 22026, 27759, 41644, 9 84. 28433
15047, 34545, 8932, 21404, 47062, 46599, 31259, 40858, 34715
31830, 321, 40245, 27561, 18703, 6007, 21543, 45196, 35154, 21183
21535, 32993, 25794, 29828, 29639, 47527, 11476, 18767, 28109
4903, 5185, 44978, 10365, 25125, 37594, 48103, 46276, 26661, 15847
22761, 8425, 49293, 4719, 44128, 9266, 28221, 997, 43774, 34663
4568, 39224, 49561, 1559. 27034, 14697, 38537, 26983, 44321, 13267
49789, 6324, 31453, 18744, 19717, 4007, 20873, 4906, 11809, 5542
30949, 22064, 40081, 36418, 2087, 37504, 46929, 20250, 35378
20155, 44024, 15095, 37939, 12415, 12673, 3367, 48859, 16579
36346, 735, 29992, 31606, 10847. 20625. 47143, 22201, 35119, 36717
45459, 23901, 14917, 684, 4893, 44531, 34969, 39896, 7476, 16004
42680, 28665, 36593, 47681, 1494, 26821, 9583, 9582, 34488, 18652
10955, 11611, 33764, 43946, 12705, 33801, 44752, 26071. 35320
17054, 12908, 40913, 310, 11552, 4181, 23689, 7404, 22979, 2426
37421, 19280, 13650. 29628, 3137, 18358. 7987, 3007, 30309, 10846
29319, 22081, 25121, 15132, 35976, 24427, 25193, 785, 17173, 27648
17110, 4842, 191, 4601, 42040, 13133, 1992. 33722, 46216, 27487
17066, 47988, 948, 4048, 43921, 47403, 46826, 6906, 49033, 25795
4746, 11053, 41377, 39350, 4560, 14725, 28565, 20535, 31728, 31255
27036, 3004, 44861, 21288, 39201, 23743, 1495, 49017, 37938, 9866
32522, 12510, 49708, 31831, 18157, 32860, 40252, 4363, 25323
39383, 32575, 42797, 44369, 22560, 652, 38725, 6949, 30168, 39409
49352, 27966, 28263, 31112. 5504, 38685, 7051, 6459, 29076, 27689
19231, 29088, 17917, 1781, 22614. 40225, 28242, 28241, 15053
7023, 14426, 17858, 32414, 22865. 18643, 4634, 713, 45254, 29599
6691, 24966, 45039, 31566, 47904, 28813, 35966, 43080, 12777
16509, 312, 38517, 20536, 12788, 23193, 23729, 17755, 8626, 25730
30207, 45706, 43187, 30446. 30889, 15513, 4243, 11226, 43805
41170, 18801, 7313. 10291, 38318, 36659, 40928, 19081, 49309
35952, 28933, 46722, 27266, 1522. Seria C. Nrii 10920, 15738, 9489
39230, 584, 13182, 48404, 17688, 31504, 47785, 6897, 7145, 43905
4868, 47041, 40199, 2331, 20857, 17826, 14536, 13417, 19056, 9801
9162, 8957, 4927, 24453, 20408. 2272, 34683, 2485, 42472, 19188
13518, 2941, 39603, 11335, 43347, 18050, 42394, 17019, 25212
17104, 11454, 11330, 23982, 5892, 49462, 4077, 20796, 39758, 19524

(Va urma.)

No, 77—1922. secr.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință, că teritorul de vânat al comunei Aghireș, se dă în arandă prin licitație publică în 17 Iulie 1922 a. m. 10 ore.

Prețul de strigare 1000 Lei.

Esarandarea se face pe timp de 3 ani, consecutiv.

Condițiunele se pot vedea la primaria în orele oficioasă.

Aghireș, la 16 Iunie 1922.

IOSIF ZEIGER m. p.
notar cerc.

IOAN SARCA m. p.
1907 primar c.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Mare asortiment de ciorapi, mânuși, tricotaj și socni pentru dame, bărbați și băeți la:

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2
1738-2 Telefon 591.

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Cluj, Piața Unirii No. 5. 1385

Publicațiune.

La institutul corector din Gherla se află de vânzare și se vor vinde prin licitațiune publică: Părți de mașini stricate (ca fier brut), rămășițe și reformaturi de postav și halina.

Licitațiunea se va ține la institutul corector din Gherla în ziua de 2 Iulie a. c. ora 11 înainte de amiazi.

Gherla, la 15 Iunie 1922.

1908 Director: IONEL HAȚIEGAN.

La o instituție mare **se caută o D-șoara**

funcționară

în birou pentru toată ziua.

Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcționară.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Cautăm

imediat **Corespondenți** pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorat.

Din Șimleul-Silvaniei

Descoperirea unui cartel neomenos

In orașul Șimleul-Silvaniei înainte cu câteva luni s'a format „Hala Comercianților din Șimleu-Silvaniei", care în senzul statutelor prezentate autorităților avea menirea să apere interesele comercianților locali atât în fața autorităților, cât și față de consumatori. Această instituțiune și-a îndeplinit însă datoria unilateral, adică servea ca local de întâlnire și consfătuire pentru organizarea cartelelor locale.

Cum acest fapt împiedecă libera concurență comercială și aducea scumpirea articolelor de prima necesitate, poliția locală a închis localul și a raportat cazul prefecturei județene pentru a decide In urma acestora președintele „halei", marele comerciant Ignat Trandovits și-a dat demisia.

Un primar abuziv

In luna Martie prefectul județului Sălaj a destituit pe primarul orașului Șimleul-Silvaniei, Ion Deleu, pe motivul, că în contra numitului primar se primiseră mai multe denunțuri.

Orânduindu-se o anchetă s'au dovedit multe nereguli și abuzuri săvârșite de fostul primar în dauna orașului și a populației. Terminându-se cercetarea resultatul anchetei împreună cu propunerea jurisconsultului județean dr Ioan Gheție, au fost trimise comitetului administrativ județean pentru a decide și a deferi afacerea parchetului.

Populația orașului a primit cu o vie satisfacție ancheta și așteaptă cu nerăbdare sancțiunile cuvenite.

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Știri din Dej

Școlare

In seara de 17 Iunie absolvenții liceului Andrei Mureșanu din Dej, au avut o agapă comună, sărbătorind absolvirea liceului. Masa foarte animată a avut loc în sala restaurantului „România" din localitate.

Teatrale

Școala civilă a dat în sala teatrului orășenesc în ziua de 18 Iunie o frumoasă reprezentație teatrală cu elevele și elevii din localitate. Au fost declamații, coruri, recitări, etc. toate prezentate cu multă măiestrie.

O trupă de elevi și eleve a interpretat cu mult talent bucăți teatrale.

Reprezentația care a fost dată în scop de a se ajuta elevii orfani și săraci, și la care a luat parte tot ce orașul are mai select, a avut un foarte frumos succes moral și material.

Sportive

In ziua de 19 Iunie clubul sportiv „Unio" din localitate, a avut pe câmpul de sport un concurs de footbal cu echipa din Cluj care a fost bătută cu 2 contra 1.

Corresp.

Congresul Silvicultorilor

In conformitate cu moțiunea exprimată în congresul Inginerilor-Silvici ce a avut loc anul trecut la Cluj, consiliul de adție al Soc. „Progresul Silvic" în ședințele ținute la 19 Mai și 10 Iunie a. c, a hotărât ca congresul pentru anul în curs să aibă loc la Cernăuți, în zilele de 15—28 August (Sf. Maria) și următoarele.

Consiliul de adție a hotărât ca în acest congres să se discute următoarele chestiuni:

I

1) Impădurirea terenurilor improductive.

2) Comasarea pădurilor micilor proprietari și exploatarea lor prin cooperative.

3) Distribuția speciilor forestiere în România.

4) Speciele exotice și naturalizarea lor în țara noastră.

5) Regenerarea pe cale naturală a pădurilor de molift.

II

1. Unificarea codului silvic.

2. Legea de organizare a corpului Silvic în conformitate cu aceia a corpului technic înlăturând toate lacunele semnalate din actuala lege de organizare.

Față de importanța chestiunilor de mai sus, inginerii silvici sunt rugați a da tot concursul, trimițând până la 20 Iulie a. c, orice comunicări ar avea de făcut, pentru a putea fi tipărite și înmânate apoi din vreme membrilor cari vor lua parte la congres — Comunicările care vor fi cât mai scurte și precise, se vor trimete pe adresa societății „Progresul Silvic" (Casa Pădurilor) București.

Comitetul central a fost delegat a lua contact cu comitetul din Cernăuți, pentru a fixa itinerarul detaliat al congresului cât și al excursiunilor ce se vor face la pădurile din Bucovina.

Se vor lua măsuri pentru concedii și reducerea transportului pe C. F. R. atât a membrilor societății cât și a soților membrilor cari vor lua parte la congres.

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

SĂ CAUTĂ un funcționar de birou care să știe și nemțește. Adresa la ziar. 1906

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE o garnitură de trierat (imblătit) cu motor Nr. 720 Cojocna. Informații la Balogh mecanic 1904

DE VÂNZARE o masă americană de birou, Piața Unirei 18 în tâmplărie. 1899

FERMĂ SAU MOȘIE, cu conac se caută spre cumpărare. A se adresa la „Reclama", Piața Unirei 4 sub „Moșie". 1895

Închirieri:

LOCUINȚĂ FRUMOASĂ, confort modern, situată în centru, se schimbă cu locuință la fel în stradă mărginașă, dar cu ogradă separată. A se adresa la „Reclama", Piața Unirei 4. sub „Schimb favorabil". 1894

SE CAUTĂ locuință, 2 camere și bucătărie în apropriere de centru. Chiria se plătește imediat pe 3 ani înainte. La „Reclama", Piața Unirei 4 sub „A. P." 1903

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

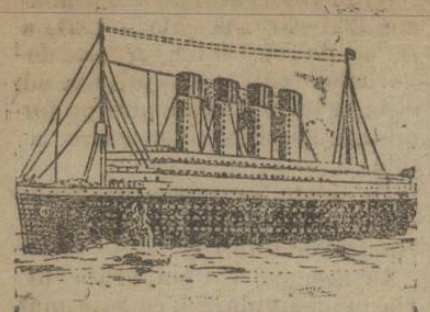

AMERICAN LINE-HAMBURG
ROTE STERN-ANVERS 1809
WEISSE STERN LINE-CHERBOURG
Cea mai mare Agenție de Vapoare din România
N. BRÜCK & Co.
BUCUREȘTI, Str. Sf. Vineri No. 1

Face cunoscut tutulor pasagerilor pentru America ca să se **trimită de îndată** recomandat **pașaportul** și documentele ce posedă spre a obține **număr de viză** dela Consulatul American.

In afară de pașaport trebue să fie adăugate:
1. Un act de naștere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul șade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.

Notați bine adresa
N. BRÜCK & Co.
București, Strada Sf. Vineri 1

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame
Weiss și Molnár
sub noua firmă:
Heller, Weiss și Molnár
Calea Regele Ferdinand 6, vis-a-vis cu localul vechiului magazin. 1592

OFICIUL TELEGRAFIC ȘI TELEFONIC CENTRAL CLUJ.

No. 1231 19/VI 1922.

Publicațiune.

La telefon și telegraf central Cluj fiind mai multe locuri vacante de impiegați cu salar lunar fix 850 lei se primesc pentru aceste locuri băeți și fete de naționalitate Română care vor avea vârsta minimă 18 ani și cel puțin 4 clase de liceu, obligându-se în același timp să urmeze cursul școalei profesionale din Cluj, în care timp vor primi acelaș salar.

Cererile insoțite de actele respective sau informațiunile se vor adresa direct „D-lui diriginte al Oficiului Telegrafo-Telefonic Central Cluj".

1904 Diriginte: IACOB.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

No. 408—922.

Publicațiune.

Pentru furnizarea alor 800 m³ lemne de foc calitatea I, pe baza Art. 72—82 a legii contabilității publice, Direcțiunea Institutului Pasteur din Cluj, publică concurs

Reflectanți vor înainta prin poștă ofertele timbrate în plic închis, pe dosul plicului va aminti în modul următor: oferta lui XX pentru furnizarea lemnelor.

Supra oferte nu se iau în considerare, reflectanți ce a înaintat ofertele nu se pot detrage dela licitație.

Licitația se va ține în ședință publică în 15 Iulie ora 3 p. m. în biroul administrativ a Institutului Pasteur,

Ofertele sosite până în 14 Iulie sunt valabile, iar ce'e mai târziu sosite nu se vor lua în considerare.

1856 DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI PASTEUR.

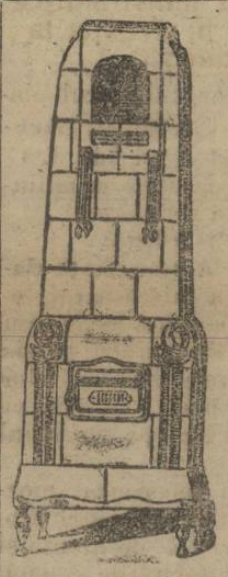

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

1393

Văd. TAMÁSV JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Motilor No. 7

L. C. Harötmuth si Karol Majers fii.

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod gratuit, facă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la

FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

Pentru Autorități, Bănci și alte instituții cari doresc a-și procura

Colecția Gazetei Oficiale

din anii 1918—1922 adică dela apariție și până la ultimul număr.

Se găsește de vânzare la Agenția de Publicitate

„SOARELE"

Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent având numai câteva colecții. 1885

Sa deschis 1900
în Baia Buziaș un restaurant ortodox cușer

„AGRICOLA"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,
CLUJ, Strada Nicolae Iorga No. 11.

Agenții Principale deja înființate:

Cluj, în regie proprii.
Oradea-Mare, Banca Hillinger și Illyés.
Satu-Mare, Banca Română S. A.
Brașov, Brașovul S. A.
Târgul-Mureș, Petru Pototzky.
Bistrița, Suc. Bancii Marosvásárhelyi Takarékpénztár R. T.
Zălău, Ludovic Porjesz.
Déva, Dr. Nicolae Meskó.
Sibiu, Creditul Technic Transilvanean S. A.
Aiud, Fennichel Lázár.
Lupeni, Fried Mayer.
Sfr. Gheorge, Dr. A. Kupferstich
Uioară, Banca Ardeleana.
Sigh. Marmației, Suc. Banca Română S. A.
Simleul Silvaniei, In regie proprie
Dej, Keresztes Géza.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Emil Blaga Cluj

Magasin Piața Ștefan cel Mare 7. Telef. 2-70.
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.

Cauciucuri Michelin pentru **Automobile Trăsuri Biciclete**

Tot-felul de accesorii și rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid

1586

Prețuri de reclamă.

Uzinele Solvay din Transilvania S. A.

ca Fabrici în
Ocna-Mureșului și Turda
Biroul de vânzare: **Ocna-Mureșului.**
Reprezentanța:
București, Bulevardul Carol I. No. 4, Etaj II.

1889

Produce:

Sodă calcinată
Sodă cristalizată,
Sodă caustică,
Chlorura de calciu.

Sodă caustică electrolitică
Hipochlorit de calciu
Hidrogen

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Viorelia Parfumerie și Droguerie Piața Unirii	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
Central	Colombo	Rózsa	Missir	Ludw. Heller
	Automobile		Barza	Croitor de Dame
	Blaga	Emke	„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

CENTRELE COMERCIALE DIN BASARABIA

Comunicarea d-lui gen. Panaitescu făcută Societății de Geografie din Chișinău

Basarabia prezintă aspecte foarte variate așa că încă multă vreme ca va fi un obiecte de cercetări foarte interesante. Așa, la ultima ședință a societății de geografie din Chișinău, d-l general Panaitescu, a ținut o foarte frumoasă prelegere despre Centrele Comerciale din Basarabia.

D-l gen. Panaitescu observă, cu drept cuvânt că introducerea unei industrii într'o regiune schimbă caracterul acelei regiuni. Așa două localități în Regat Negoiul și Moreni s'au schimbat complect, după introducerea într'o localitate a exploatărei pădurilor și într'alta a petrolului. Același lucru se poate constata și în Basarabia, structura orașelor și satelor ei indică trecutul lor industrial și comercial.

D-l gen. Panaitescu face un studiu amănunțit a așezărei comunelor rurale, târgurilor și orașelor și constată lucruri foate caracteristice. Satele, spre pildă sunt așezate aproximativ la 5 kilometri unul de altul târgurile la vr'o 30 kilometri unu de altul, iar cele 12 orașe mai mari ale Basarabiei la 60 kilometri unu de altul. Prin urmare după distribuirea comunelor și orașelor s'ar putea spune că ele sunt destul de bine situate, destul de avantajos pentru ca comerțul să se facă cu ușurință. Or, în Basarabia specula este în floare, atât la sate, ctâ și la orașe și ea n'ar trebui să fie de oarece atât satele, cât și târgurile, cât și orașele se pot ușor și repede aproviziona fiind la distanțe mici unele de altele.

Pentru a lupta cu specula trebuie deci sistematizarea comerțului, sistematizarea creditului, darea unui caracter nou relațiilor comerciale, specula fiind artificial creată și nu este rezultatul relei situații a localităților.

Cauza speculei este datorită și faptului că organizarea orașelor și centrelor comerciale nu s'au format conform cu realitatea cerințelor economice ci din considerații de ordin administrativ.

Și d-l Panaitescu arată că după însăși forma orașelor, după așezarea lor se poate constata artificialul așezărei lor și nu interesele reale economice și comerciale, care au dictat această așezare.

Așa și cu Hotinul și cu Benderul și cu Cetatea Albă.

Din monografia făcută de d-l Panaitescu a orașului Cetatea Alnă reese și mai bine acest adevăr.

Rușii au avut interes de a face din Odessa un centru principal și de aci au îndreptat toate drumurile artificiale aci, neglijând drumuri naturale ca Nistrul și Dunărea. Basarabia era legată cu Odessa prin trei linii ferate, care deserveau nordul, centrul și sudul Basarabiei, iar Nistrul care ar fi fost o arteră admirabilă de transport și care a fost de veacuri folosit de străini nu era utilizat cum a rămas și limanul de la Cetatea Albă neîntrebuințat deși ar fi putut fi una din cele mai principale arterie de transport pe apă.

Pe lângă Nistru și Dunăre, Basarabia ar putea să se folosească și de Prut. Rușii au încercat să'l facă navigabil Prutul și a existat o comisie rusoromână care se ocupase de această chestiune. Aceea ce nu s'a făcut mai înainte ar trebui realizat sub regimul românesc. Prutul ar permite să se creeze câteva centre comerciale ca Leova, Ungheni, Noua Suliță care ar juca un rol mare în viața comercială a Basarabiei și Moldovei.

Dar pentru aceasta trebuesc create porturi. Din orașele pe Prut, numai Leova are un chei, magazii, deponte. Leova ar deveni cu timpul pe Prut, cea ce este Benderul pentru Nistru.

Vorbind de orașele din interiorul Basarabiei, care sunt Chișinăul, Bălți, Orheiul, d-l general Panaitescu spune că ele sunt astfel situate că par etape de drumurile mari ale Basarabiei.

Principalul centru comercial în trecut a fost Orheiul, care probabil a fost un port pe râul Răut; pe când Chișinăul n'a jucat nici un rol economic. Chișinăul a devenit un oraș mare prin însemnătatea administrativă care i s'a dat de ruși, dar până la ruși, Chișinăul n'a însemnat nimic.

Situația Basarabiei din punctul de vedere comercial în noua sa formă politică este foarte interesantă. La sub ruși n'a jucat un rol mare, rușii erau preocupați de a da o cât mai mare extindere Odessei, de aceea și concentrau toate căile spre acest port.

Astăzi când sunt alte interese, bine înțeles Basarabia are de realizat și alte scopuri și pentru aceasta ea este perfect de bine așezată geograficește, ea are două râuri mari navigabile Nistrul și Prutul și un fluviu enorm Dunărea.

Orașele și târgurile ei nu pot rămâne în situația care le-a fost creată sub ruși și ele trebuie să se dezvolte corespunzător cu însemnătatea pe care le-o dă chiar situația lor geografică. Nu se mai poate permite siluirea la care au fost supuse în timp de un veac, de a fi tributarele Odessei și trebuie singure să se dezvolte mulțumită situației lor geografice.

Câte școale

secundare românești avem în Bucovina

Ministrul instrucțiunii a întocmit a statistică privtoare la școalele secundare românești, prevăzute în bugetul statului.

Avem în Cernăuți 5 ficee; unul real în Gura Humorului; liceul „Dragoș Vodă“ din Câmpu-Lung; unul în Cotmani; liceul „Eudoxiu Hurmuzachi“ din Rădăuți, cu secția germană și de fete; unul înSiret; liceul „Regele Ferdinand“ din Storojinet; unul în Vișnița (rutean); liceul „Ștefan cel Mare“ din Suceava; liceul de fete din Cernăuți; o școală de curs superior real la Cernăuți și una reală ortodoxă în Cernăuți.

Prietenia franco-română

o scrisoare a ministrului plenipotențiar al Franței la București

D-l Daeschner, ministrul plenipotențiar al Franței în București, a adresat d lui Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului, următoarea scrisoare:

Domnule Președinte,

Mi s'a adus la cunoștință darea de seamă a mișcătoarei ceremonii care a avut loc, acum în urmă, la Giurgiu cu ocazia plecării în Franța a rămășițelor soldaților francezi căzuți pe câmpul de onoare pe teritoriul român.

După ce au înconjurat mormintele luptătorilor noștri eroici cu îngrijiri așa de atente și de devotate autoritățile românești au bine voit cu un zel ce n'a slăbit nici o clipă să ușureze sarcina delegaților guvernului francez în scopul de a asigura dezgroparea și repatrierea scumpilor noștri morți. Aceste manifestațiuni de duioasă simpatie așa de spontane și așa de delicate ne sunt, încă odată mai mult, o prețioasă dovadă a sentimentelor de profundă afecțiune sentimente ce națiunea română și conducătorii ei arată în memoria gloriosilor luptători români și francezi strâns legați în amintirea lor și cari au cimentat, cu sângele lor, unirea indisolubilă a celor două națiuni ale noastre.

Am onoarea că exprim Excelenței Voastre în calitatea sa de șef al guvernului sentimentele de recunoștință ale guvernului francez.

Primiți, etc.

(ss) DAESCHNER.

Un act de pietate pentru Aristița Romanescu

La Iași a avut loc inaugurarea unui monument la cimitirul „Eternitatea“, pe mormântul marei artiste Aristița Romanescu.

Monumentul este de marmoră și e ridicat din inițiativa „Asociației cercului femenin din Iași“ sub conducerea doamnelor I. Petrovici. Olga Sturza și Meisner.

Impunerile pe cifre de afaceri

Declarațiile ce trebue făcute până la 1 Iulie 1922

Ministerul de finanțe a luat dispoziția ca începând încă dela 1 Aprilie 1922 toți comercianții cari cumpără, vând orice fel de mărfuri și a căror cifră de afaceri, în intervalul dela 1 Ianuarie 1921—31 Decembrie 1921, a trecut de 500.000 lei, să facă declarațiune către percepții sau administrațuinii financiare pe formulare speciale ce se găsesc acolo.

Pe aceste formulare vor arăta ulnar cifra afacerilor cari în urmă le vor totaliza.

De asemeni vor mai arăta chiria magazinului; dacă sunt mai mulți asociați; care este capitalul social, precum și beneficiul net.

Ultimul termen acordat pentru facerea acestor declarațiuni, expiră la 30 Iunie c.

Acei cari nu vor face declarații până la 30 Iunie vor fi impuși după apreciere și vor fi amendați cu jumăate impozitul.

Acei cari vor înscrie date neexacte în registru, sau în declarații sau vor refuza să prezinte registrele spre verificicare vor mai plăti încă o amendă dela 1000—10000 lei.

Impozitul pe cifra de afaceri care ființează din anul 1920, se percepe în modul următor:

Primii 500 000 lei sunt cu totul scutiți.

Dela 500.000 la un milion la un milion se impune cu două la mie;

Dela un milion la două milioane se impune cu trei la mie;

Dela două milioane la trei milioane se impune cu patru la mie;

Dela trei milioane la patru milioane se impune cu cinci la mie; iar dela patru milioane în sus se impune cu șease la mie.

Cetiți „Înfrățirea“

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 545 — Opt pagini 1 LEU Opt pagini — Sâmbătă 24 Iunie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]MANIU No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA U[illegible]
Director: D. TOME[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ... 180 LEI
„ 6 LUNI ... 90 „
„ 3 „ ... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

POLITICA externă a Romaniei

Declarațiile d-lui Ion I. C. Brătianu in parlament

Expozeul d-lui Ion I. C. Brătianu asupra modului în care-am fost reprezentați la Genova nu e, cum s'ar fi putut aștepta, înșirarea și povestirea zi cu zi a tutulor situațiunilor în care reprezentantul României a avut să apere interesele și drepturile noastre. A arăta de câte ori ai vorbit cu Lloyd George sau cu Barthou și a avea grijă să dai și cât mai multe amănunte în legătură cu isteţimea ta diplomatică este o metodă pe care d. Vaida a compromis-o cu desăvârșire.

In exozeul d-sale, d. Ion I. C. Brătianu s'a mărginit să arate principiile care stau la baza politicei noastre externe precum și rezultatele dobândite la Genova pe temeiul acestor principii. Nicăieri, în tot cursul expunerii, nu veți găsi la d. Ion I. C. Brătianu preocuparea de a se pune pe sine în evidență, relatând dramatic situațiuni și amănunte alese anume pentru reliefarea persoanei sale. Omul care a gândit, a vorbit și a luptat în numele României dispare cu desăvârșire pentruca în fața noastră să nu rămâie decât marile idei conducătoare în lumina cărora au fost expuse și apărate interesele și drepturile noastre. Poate și de aceia au rămas decepționați amatorii de destăinuiri senzaționale cari s'ar fi dorit purtați prin toate culisele și inițiați în toate dedesupturile conferinței de la Genova.

Din principiile pe care d. Ion I. C. Brătianu le-a înfățișat ca stând la baza politicei noastre externe vom desprinde pe cele care explică mai bine succesele dobândite de noi la Genova.

Cel dintâi, și cel care se pare că rezumă întreaga cugetare politică a d-lui Ion I. C. Brătianu, este acesta: că *restaurarea Europei nu poate să rezulte decât din restaurarea fiecărui stat în parte.* „Din munca internă și din buna chibzuință interioară a fiecăruia este constituita temelia cea mai esențială a unei bune și normale vieți a civilizației noastre, — a spus d. Ion I. C. Brătianu în introducerea expozeului d-sale, definind prin aceasta și care poate fi rostul unei conferințe ca aceia dela Genova.

Prezentându-ne deci la Genova, n'am așteptat ca din dezbaterile conferinței să rezulte formule și aranjamente magice menite să dea Europei restaurarea pe care o dorim, ci în fața reprezentanților celorlalte state am înțeles să facem cunoscute silințele și posibilitățile noastre de refacere și să cerem numai ca munca noastră din lăuntru să întâmpine în afară, în raporturile dintre state, condițiuni morale și politice cât mai prielnice pentru desvoltarea ei.

De aici necesitatea de a ne înfățișa la Genova ca un element de conciliațiune.

Iubirea noastră de pace e determinată tocmai de dorința pe care o avem de a ne concentra toate energiile în munca pe care suntem chemați s'o desfășurăm înlăuntru, și această iubire de pace a fost afirmată de reprezentantul României în toate momentele importante ale conferinței.

Hotărârea noastră de a munci în lăuntru și de a menține pacea în afară, — iată explicația succesului dobândit de România în conferința dela Genova.

„Am fost fericit — spune d. Ion I. C. Brătianu — să văd simpatia și încrederea cu care reprezentantul guvernului român a fost primit nu numai în cercul tutulor aliaților, mari și mici, dar și de către reprezentanții tutulor celorlalte state și — pot zice — în mare parte și chiar a foștilor noștri vrășmași, pentrucă toți și-au dat seama că nu există stat mai sincer și mai adânc hotărât la o consolidare pașnică a Europei decât suntem noi și că în desvoltarea forțelor României stă un factor de civilizație și de forță care nu jenează nicio altă desvoltare pașnică în viața europeană".

Când noi nu ceream de cât posibilitatea de a munci și de a ne desvolta în liniște puterile și virtuțile noastre, trebuia să ni se dea dreptate în toate acele cereri ale României de a căror satisfacere atârnă tocmai opera noastră de refacere.

Siguranța granițelor în spre Rusia, restituirea depozitului dela Moscova, înlăturarea oricărui amestec din afară în chestia minorităților, — toate sunt condițiuni necesare pentru asigurarea refacerei noastre și în dobândirea lor ne-am bucurat de sprijinul tutulor aliaților noștri.

Un act pios

Recunostința țarii pentru Dr. Ion Rațiu

Din noianul preocupărilor de ordin economico-financiare, Camera s'a desprins un moment pentru a comemora printr'un act de pioasă aducere-aminte, memoria marelui luptător pentru cauza românească în Ardeal, dr. Ion Rațiu. In ședința de Luni a Adunării deputaților, d. Ionaș Grădișteanu a depus un proiect de lege, din inițiativă parlamentară, pentru acordarea unei recompense naționale d-nei Emilia Dr. Rațiu.

Unanimitatea cu care a fost primit proectul și aceptată urgența, este dovada unei emoționante manifestațiuni de recunoștință pentru trecutul de înălțătoare frământări naționale ale românismului din Ardeal.

Dr. Ion Rațiu a fost mai mult de cât un luptător. El simbolizează în jertfa de acum treizeci de ani, ca în toată viața sa politică, întreaga galerie de atâția mari români, cari cu prețul vieții și al avutului lor au plătit îndrăzneala de a reprezenta cauza românească împotriva tuturor încercărilor de asuprire ale ungurilor.

Fostul prezident al partidului național de altă dată, a plătit scump drumul său la Viena, atunci când românii ardeleni nu se puteau plânge la nicio Ligă a națiunilor pentru asupriri reale. Minoritățile de astăzi, ungurii aceia cari vedeau în Memorand o obrăznicie și în delegatul care avea să-l prezinte împăratului, un criminal, ungurii aceia cari devastau acum 30 de ani căminul lui Ion Rațiu pentru a se răzbuna, nedemn și las, aceiași unguri au astăzi toate libertățile, mimis aceea de a asupri și jefui, dar toate acestea pe pământ românesc și sub ocârmuire românească. La mișelia lor de atunci, românii nu puteau răspunde decât cu mărinimia civilizată și creștinească de astăzi. Dacă ar fi trăit, Ion Rațiu n'ar fi cerut altă răzbunare martirajului său.

Țara însă, țara românească pentru înfăptuirea căreia a luptat Ion Rațiu, îi datora o recunoștință, și aceasta nu se putea îndrepta mai bine decât către vrednica sa tovarășe de viață. Iar dacă de la împlinirea acestei datorii morale, partidul a cărui prezident Ion Rațiu a fost lipsește, e că între partidul național al lui Ion Rațiu și cel al d-lor Maniu și Vaida nu mai e decât o asemănare de nume, și poate legătura că actele mărețe ale fostului partid național servesc drept armă de luptă pentru mici interese partidului național de astăzi.

C.

Demisia lui Lenin

Haga. — Demisia lui Lenin este foarte viu comentată la conferința dela Haga. Nimenea nu știe încă ce direcțiune va câștiga un rol dominant în Moscova.

Conservatorii olandezi și conferința dela Haga

Haga— Conservatorii olandezi au ținut o întrunire foarte populată în care președintele Wiencoop a adus critici asupra conferinței dela Haga, care nu aduce nici un folos capitalismului apusean. Rusia nu-și va plăti datoriile iar creditele ce i se vor acorda va întări numai comunismul în Rusia.

O nouă platformă de agitație

— Situația funcționarilor statului —

De o bucată de vreme gazetele de opoziție se înduioșează în fiecare zi pe cel puțin trei coloane de situațiunea funcționarilor statului ale căror salarii au devenit insuficiente față de scumpetea mereu crescândă a traiului.

Așa de pildă „Aurora" se ocupă de câtva timp de „situația tragică a ofițerilor", publicând articole lungi asupra acestei chestiuni.

Nouă ni se pare foarte ciudată această preocupare de dată recentă a „Aurorei" și a celorlalte gazete de opoziție.

Căci în aceleași numere în care se alarmau de starea precară a ofițerilor noștri, aceste ziare nu se sfiau să arunce insulte la adresa armatei. Procesul comuniștilor a fost un prilej pentru ele ca să-și poată manifesta ura pe care o au împotriva acestei instituții naționale. Epitete ca „brute cazone" sau „bestii galonate" s'au rostit în această presă de nenumărate ori. Iar ofițerii cari erau chemați să-și facă datoria acolo erau înfățișați ca „sbiri" și ca „sălbateci".

Ori de câte ori au avut prilejul, ziarele acestea cari și-au făcut un sistem din a discredita toate instituțiunile pe care se reazimă viața noastră națională, au atacat armata. Acelaș lucru cu funcționarii civili și cu magistrații pe cari nu s'au sfiit să-i facă „veroși" sau necinstiți. Mai ales ni timpul alegerilor atacuri de felul acesta la adresa slujbașilor sau magistraturii n'au lipsit.

Iată acum ca să-și crcieze o nouă platformă de agitație exploatează nevoile ofițerimei și funcționarilor pentru cari n'au avut de cât cuvinte de ponegrire și de insultă.

Guvernul actual care cunoaște mai bine decât cei cari se agită în numele funcționarilor statului, doleanțele și nevoile acestora va găsi și soluțiile pentru a le îmbunătăți soarta. După ce a rezolvit într'un chip atât de fericit problema consolidării financiare a țării și după ce a dat atâtea dovezi de muncă și de înțelegerea nevoilor obștești, guvernul are drept să ceară funcționarilor statului, militari și civili, încredere în voința sa de a le îndrepta situația.

Până atunci însă funcționarii să nu plece urechea la agitațiile celor cari nu fac decât să le exploateze nevoile pentru interese politice meschine.

La observator

O probă de popularitate

Cu prilejul hirotonirei noului episcop al Lugojului, înainte de ceremonia care urma să aibă loc Duminică, se aflau în sala de mâncare a Seminarului din Blaj mai mulți fruntași ai partidului național, printre care și un „regățean".

Evident se făcea politică. D-nii Brâniște și părintele Man susțineau politica partidului național, desaprobând, bine înțeles, pe cea a partidului liberal.

Se susținea mai cu seamă că singur partidul național este cel chemat a guverna Ardealul, că țărănimea ardeleană nu crede decât în partidul național și că orice alt guvern, în special cel actual, este un continuu prilej de nemulțumire pentru massele populare ardelenești, etc.

La un moment intră în sală un țăran bătrân. D. Brâniște vrând să aducă și o dovadă intuitivă a predicei sale de până atunci, îl întrebă:

— Ia spune-ne, moșule, ce crezi de partidul național și ce crezi de partidul liberal? Cu care din amândouă ții d-ta?

— Păi de, domnișorule, — răspunse trăgănat pentru a-și da timp să formuleze răspunsul, — eu n'am nimic nici cu naționalii, nici cu liberalii. Eu țin cu partidul cela care ține grija de nevoile țării și ale noastre.

Sfântă înțelepciune țărănească, senină și odihnitoare ca un cămin părintesc găsit după o îndelungă și chinuitoare rătăcire! Tu nu știi nici de „durerile Ardealului" strigate de partidul național, nici de temerile autonomiste ale posedaților de idei străine... Tu vrei partidul care să ție grijă de nevoile țării, tu vrei muncă, nu programe, congrese și colaborări de moment.

Te salut sfântă înțelepciune!

LADY PAL

Politica externă a României

Declarațiile d. Ion I. C. Brătianu
făcute în ședința de eri a Senatului

— Președintele consiliului de miniștri vorbește despre rolul României la Conferința dela Genova și rezultatele acestei conferințe —

In ședința Senatului de Marți 20 Iunie, d. I. I. C. Brătianu, președintele Consiliului de miniștri, a făcut următoarele importante declarații asupra politicei externe a României:

D-lor senatori, am un prilej fericit prin convocarea parlamentului pentru continuarea operei de consolidare financiară pe care ați întreprins-o împreună cu guvernul; am un prilej fericit ca să vă dau seama de chipul în care am îndeplinit misiunea reprezentantului guvernului român la Genova.

Când am plecat era parlamentul deschis, iar când m'am întors era închis și nu mai puteam să vă fac această dare de seamă. Rămâneam cu regretul și de a nu o putea face, precum rămân cu regretul că în timpul lucrărilor d-v. am fot silit să mă absentez. Astăzi sunt mulțumit că pot să îndeplinesc această datorie.

La Genova o concepție simpatică întrunise statele europene, pentru ca să caute mijloace de a restaura, de a grăbi restaurarea Europei și a lumei, după marea și greaua criză a războiului mondial.

Ca în orice concepție de asemenea natură două primejdii puteau să o compromită. Una a acelora cari din rea voință sau din interese vrășmașe voiau să o nimicească. Cealaltă, poate mai mare din punct de vedere practic, venea dela acei cari voiau să tragă dela Genova consecințe prea mari, consecințe pe cari ea nu le putea da, și cari puteau să compromită pe acelea cari erau în posibilitățile realizărilor.

Opera de restaurare a Europei

In opera de restaurare a Europei și a lumei, a căuta formulele generale cari să înlocuiască munca ce fiecare în interiorul statului său trebue să facă, era o concepție primejdioasă care putea să facă restaurarea încă mai grea decât înainte de Genova.

Restaurarea Europei nu poate să fie constituită decât din restaurarea fiecărui stat al Europei. Din munca internă și din buna chibzuință interioară a fiecăruia este constituită temelia cea mai esențială a unei bune și normale vieți a civilizației noastre.

Dar pe lângă această muncă organică internă este desigur necesar pentru complectarea ei măsuri și înțelegeri de ordin general cari cădeau în competința unei conferințe ca aceia dela Genova.

Așa am înțeles rolul conferinței, și așa am desfășurat activitatea, reprezentanților români în sânul acestei conferințe.

Statele mici la Conferință

Pentru State ca România din alte concepțiuni, puteau să iasă la conferință două primejdii; una, ca din porniri exagerate să nu se supună unele state, între cari am fi putut să fim și noi ,la adevărate servitudini politice sau economice, pe cari în concepțiunea noastră de viață independentă de stat nu puteam să le primim. (Aplause). Cealaltă, ca din discuțiunile și din frământările intereselor speciale pe cari fiecare stat firește, este dator să le apere, să nu iasă din această muncă pentru restabilirea unei vieți mai bune generale, să nu iasă o desbinare între aliați, între acei tocmai pe a căror înțelegere trebuie să se întemeieze astăzi ca și eri înțelegerea generală a lumei.

Sub aceste preocupări am lucrat continuu la Genova.

Am avut totdeodată continuu înnaintea minței noastre ca și a multor din colegii noștri de la Genova, pot chiar zice a unanimității lor din state mari și state mici, am avut înaintea minței noastre un precedent care prin greșelile la care dase naștere, ne invița să nu-l imităm. Ne-am ferit astfel ca Conferința de la Genova să nu se reducă la un consiliu suprem din care Statele interesate la soluțiunile ce se dau să nu ia parte cu toată autoritatea pe care o implica răspunderile ce fiecare le avea. (Aplauze prelungite).

In atmosfera generală a Genovei și în lucrările conferinței aceasta nu s'a produs și de rândul acesta Statele au lucrat în raport cu interesele pe care fiecare le avea în chestiunile ce se desbăteau. Trebue să spun că nu numai noi dar toți și în special Puterile Mari care altădată se izolaseră în consiliul suprem au constatat în numeroase împrejurări avantagiile generale ale nouuil chip de a ulera, în viața internațională a Europei.

Politica Micei Înțelegeri

Reprezentanții României, împreună cu acei ai Poloniei, Cehoslovaciei și Jugoslaviei au dus o politică comună și am reprezentat continuu un element de conciliațiune, un element de solidarizare al tutulor intereselor pacifice Europene în jurul aliaților din timpul războiului.

Impătrita înțelegere a Statelor din centrul Europei s'a afirmat astfel ca un factor însemnat și binefăcător, prin această acțiune comună a confirmat legăturile cele unesc.

Am fost fericiți să constatăm că interesele lor pacifice s'au manifestat solidare înaintea marilor chestiuni pe care, restabilirea unei vieți normale le impunea tuturor și că înțelegerea noastră, s'a arătat tot mai trainică în lupta și în munca noastră comună.

Rolul României în concertul european

Noi și aliații nostri firești, reprezentăm politica adevărată a păcei.

Intr'un război în care nimeni nu a suferit mai mult ca România, am reușit să rezolvăm marele prbolem istoric al neamului nostru marele problem istoric nu numai pentru viitorul unui popor, dar marele problem istoric pentru constituirea unei noui Europe, a nouei Europe înlocuind pe acea rezultând din invaziunea barbarilor care au distrus imperiul roman.

Europa dunăreană stabilită în evul mediu, în desvoltarea ei istorică cu modificări succesive a dăinuit până la războiul mondial. De astăzi înainte o nouă Europă dunăreană este constituită în care rolul României este de seamă pentru viața întregei civilizațiuni europene. (Aplauze prelungite).

Am fost fericit să constat că facultățile țărei noastre zilnic se lămuresc mai clar și mai strălucit în fața tuturor și din această conștiință tot mai clar reese, firește, și autorittatea tot mai clară a acelora care o reprezintă.

Am fost fericit să văd simpatia și încrederea cu care reprezentantul guvernului român a fost primit, nu numai în cercul tutulor aliaților, mari și mici, dar și de către reprezentanții tutulor celorlalte și — pot zice — în mare parte și chiar a foștilor noștri vrăjmași (Aplauze prelungite) pentrucă toți și-au dat seama că nu există stat mai sincer și mai adânc hotărât la o consolidare pașnică a Europei decât suntem noi și că în dezvoltarea forțelor României stă un factor de civilizație și de forță care nu jenează nici o altă dezvoltare pașnică în viața europeană (Aplauze prelungite).

Chestiunile politice la Conferință

Dela început Conferința și-a împărțit în comisiuni lucrarea și una din comisiuni a avut să examineze chestiunea politică. Am participat într'această comisiune politică, în numele reprezentanților celor trei state ale Antantei.

Două mari chestiuni politice ar fi putut fi examinate, de o conferință relativă la restaurarea Europei. Raporturile cu Germania și raporturile cu Rusia.

Vorbesc numai în treacăt de o chestiune politică specială pe care Ungaria s'a încercat să o ridice adică aceea a minorităților. Această chestiune nefăcând parte din programul Conferinței, ne-a fost relativ ușor să stabilim că nu admitem să se discute. Cu acest prilej am repetat că, în concepțiunea guvernului român, imixtiunile externe în chestiunea minorităților vor fi privite totdeauna ca acte neamicale, or de unde vor veni (Aplause, prelungite). In spiritul de liberalism și de frăție în care vroim să trăim cu toate minoritățile, asemenea intervențiuni n'ar putea decât să fie primejdioase pentru raporturile noastre cu ele și cred că orice reprezentant conștien al intereselor și ale statului și ale or căror populațiuni, din interiorul său, va concepe că este datoria noastră oricând și totdeauna să ne opunem la asemenea intervențiuni (aplause prelungite, bravo).

Restabilirea relațiunilor cu Germania și Rusia

Dar, ziceam că: chestiunile politice mari care puteau să intervie pentru restabilirea unei vieți normale a Europei erau două: Erau, reluarea unor relațiuni normale între Germania, între acest mare popor din interiorul Europei și restul continentului și, restabilirea unor raporturi între lumea civilizată și Rusia.

Primul problem a fost exclus încă dela inceput dela lucrările Conferinței, a fost exclus din programul Conferinței și cred că bine este că a fost exclus, pentru că într'o conferință de felul celeia dela Genova, ar fi putut fi problemul complicat încă de greutăți noui, iar nu s'ar fi ușurat rezolvirea lui pe care dealtminteri toți o doresc.

Al doilea problem, acela al restabilirii unor raporturi între Rusia și civilizația lumei, a făcut obiectul unor ulngi negocieri la Genova.

Intr'asemenea chestiune n'am avut nici odată pretențiunea ca să luăm inițiativa. Nu dăm noi directivele unor probleme de asemenea însemnătate mondială. Rolul politicei române este, în asemenea chestiuni mondiale, să înțeleagă cum poate să acorde interesele Statului nostru cu ale celor care represintă mai desăvârșit interesele lumii și că caute ca, în satisfacerea politicei pe care o susținem, interesele țărei să fie salvate.

România și chestiunea Rusiei

In chestiunea rusă noi aveam două interese de ordin diferit, dar direct ale noastre: unul era acela al siguranței granițelor noastre, în special a Nistrului, graniță firească și națională a Basarabiei pe veci neîntrupată cu România (Aplause). Cealaltă era o operă totdeodată și de dreptate și de moralitate internațională, era restituirea unui depozit solemn încredințat, în azil, unui Stat și care, după cel mai elementar principiu al or cărei vieți sociale, fie ca între indivizi, fie între State, nu putea să nu fie respectat. (Aplauze). Pentru că în ambele chestiuni dreptatea noastră era clară și impusă de principii care trebuese să stăpânească viața lumei civilizate, am avut completa satsfacțiune ea în tratarile cu Rusia ambele noastre drepturi să fie proclamate limpede și hotărât. (Aplauze).

Impreună cu intreaga Conferința am considerat că, ori care ar fi viața pe care Statele sau popoarele vor sau pot să o desvolte în interiorul granițelor lor, nu trebue ca încercările și experiențele la cari socotesc ei că au dreptul scupună pe aceia care le îndură, să fie primejdioase pentru alte state care repudiază asemenea încercări. Cu alte cuvinte: ori care ar fi starea interioară a Rusiei, precum noi nu avem pretențiunea de a ne amesteca în nici un fel în procesul ei intern, nu admitem ca alții din afară să se amestece în viața noastră politică și socială, nici prin agresiuni violente și nici prin propagande subversive.

Ambele aceste două condițiuni au fost introduse în pactul provizoriu încheiat cu Rusia. Deci și asupra acestor chestiuni noi am avut satisfacție deplină.

Intențiunile pacifice ale României

In discuțiunile care au urmat asupra acestei chestiuni, situația noastră era ușoară. N'am avut nici gând de agresiune contra Rusiei. Citind o scrisoare, prin care representantul rus declara că are probe irefutabile de intențiuni de agresiune din partea României, înainte chiar de a fi văzut aceie probe am putut declara că sunt sigur de netemeinicia lor, căci nu pot să fie probe de fapte care nu există. Când am văzut probele, ele erau de așa natură în cât Președintele Conferinței, nevoind să le primească la arhivă, l'am rugat eu să le păstreze, pentru ca viitorul să poată constate caracterul lor neserios.

In discuțiunile urmate, am fost foarte indiferent la termenele care se puneau pentru ne agresiune, pentru că am declarat, dela început, că noi reavând nici azi, nici mâine, intențiunea de agresiune, ne este indiferent cât se prelungește acest termen, pentru noi el se prelungește indefinit. Noi voim puterile noastre pentru apărarea noastră și nu avem nici o intențiune de agresiune în nici o parte a lumei. (Aplauze).

Dar tot în conferință, alții făcând între Rusia și statele vecine, comparațiunea cu lupul și mielul din fabulă, am declarat și o repet și aci, fiind că este pentru mine o credință nestrămutată, că România nu se recunoaște nici în rolul lupului nici în rolul mielului. România este câinele ciobănesc care știe să-și păzească stâna și stăpânul... (Apl.) prelungite) și în această împrejurare stăpânul, este statul român, iar stâna, este civilizația Europei. (Apl.) prelungite).

Am avut astfel satisfacțiunea ca rezultatul conferinții să fie conform cu interesele și dorințele noastre.

Conferința dela Haga

La Haga se urmărește astăzi, în lucrările de experți posibilitățile de realizare care nu au apărut destul de clar la Genova, de sigur și la Haga, reprezentanții noștri vor avea același politice pe care am avut-o la Genova.

In toate împrejurările noi rămârem dominați de aceiași concepțiune, adică: că nu se poate din afară să restaurezi pe de a întregul statele în interiorul lor; că ori care ar fi situațiunea, restaurarea trebuie să se facă întâi și esențialmente prin înțelepciunea, puterea și prin munca popoarelor, care stau în granițile acelor state. (Apl. prelungite).

Și fiind că acest adevăr stăpânește toată concepțiunea noastră politică, consider că nu mai încrederea și simpatiile de care România s'a bucurat la Genova, dar toată puterea cu care ea poate și trebue de azi înainte să conlucreze la restaurarea generală a Europei, isvorăște din facultățile și energiile pe care le vom desvolta întru restaurarea internă a statului nostru.

Situația financiară și economică a României

Este de sigur în urma războiului o criză generală de care suferă toate statele. Cauza a fost comună, a fost războiul cu toate suferințele și jertfele lui. Manifestările ei astăzi se resimt deosebit la fiecare stat: la unele apar într'o formă socială la altele într'o formă economică. Forma relativ cea mai ușoară este cea financiară. Ne putem felicita că în statul nostru aceasta este forma boalei de care suferim. Am fost fericit să constat că sunt aprobat de oamenii cei mai competenți și de cei mai cu autoritate din statele mari și civilizate ale lumei când am afirmat

că nu este stat care să se poată restabili mai repede și mai sigur de cât al nostru. Am spus-o sub forme deosebite și am declarat-o în multiplele împrejurări că în cât mă privește deși resimt toată greutatea răspunderilor care cad asupra noastră, totuș nu aș vroi să schimb sarcina noastră de guvern român cu sarcina multor alte guverne din statele care au o situațiune financiară incomparabilă cu a noastră. (Aplauze prelungite).

D-lor, faptul că boala este mai cu leac, nu arată că trebue să bolim; ceia ce trebue să constatăm este că facultățile noastre ale țărei și ale neamului nostru sunt cu mult superioare dificultăților ce ne stau în față. Dar trebue ca aceste facultăți să le facem eficiente și prin ele să stăpânim dificultățile și primejdiile care ne stau înainte. (Aplauze).

Scumpirea traiului în țară

Resimtim în timpul de față mari greutăți. Scumpetea traiului, din pricina deprecierei monedei, apasă foarte greu pe unele clase de cetățeni. În special funcționarii, magistrații, ofițerii, pensionarii, rentierii de tot soiul cari își au veniturile fixe, sufere foarte tare și datoria noastră este să grăbim cât se poate mai mult sfârșitul acestor suferințe și acestor dezechilibrări (Aplauze). Dar domnilor, oricare ar fi dorința noastră de a pune capăt cât mai în grabă acestei stări bolnave, ea nu trebuie să ne împingă să facem greșeli de acelea cari pentru o ușurare de o clipă, să agraveze răul și cauza lui astfel încât mâine el să apară mai violent și mai greu de vindecat. Cu procedeuri de acest fel greșite au trăit guvernele în timp de doi ani de zile și rezultatele lor au fost dezastruoase. Nouă nu ne este permis să le repetăm. Nu ne este permis pentru că noi am văzut dela început adevăratul mijloc de a vindeca iș pentru că exemplele celorlalți trebuie să fie de folos tuturor. A spori, în momentul de față iefurile este desigur prima concepțiune care vine oricui. Comisiunile parlamentare vor examina în cursul verei sporurile necesarii dar a spori, a îndoi, a întrei leafa astăzi, pentru ca chiar prin aceasta prețul vieței să se înșesească sau să se înzecească, nu este o soluțiune a răului.

Noi am căutat a coluționa răul prin vindecarea cauzelor sale.

Astăzi, nu numai prin raționamente, dar prin desfășurarea evenimentelor putem arăta că suntem pe calea cea bună și că opera noastră este în curs de reușită.

CONSOLIDAREA SITUAȚIEI FINANCIARE A STATULUI

Domnilor nu ați fost convocați pentru a asculta expunerea ce vă fac, dar pentru ca să realizați prin votul d-voastră etapa a doua a consolidărei noastre financiare. Când zic etapa a doua este că deja etapa întâia a fost realizată, atunci când împreună am dat țărei și străinătății impresiunea și încrederea că are afaceri cu oameni care se stăpânesc pe sine și prin urmare care sunt în stare să stăpânească nevoile statului. (Aplauze).

Deja când am constituit guvernul am declarat că voim colaborarea tuturor acelora care sunt dispuși să ajute la marea operă de organizare și de restaurare dar am declarat tot odată că pentru realizarea ei noi considerăm că unitatea de acțiune este o necesitate hotărâtoare pentru acela care vor într'adevăr să realizeze cu putere un program hotărât și greu. Aceste declarațiuni au avut efect moral și în afară și de aceea reprezentantul guvernului român a fost primit ca un om pe care se poate pune încredere în relațiunile internaționale, pentru că se știe că la București nu este șovăire în directivele politicei noastre. (Aplauze).

Domnilor, când zic ale politicei noastre, zic ale politicei noastre a parlamentului și a guvernului pentru că această autoritate nu o poate avea reprezentantul unui guvern decât cât oate clar și cu sinceritate să fie încredințat și să asigure și pe ceilalți de solidaritatea ce există în simțăminte și în acțiune între el și o majoritate a parlamentului puternică și conștientă. (Aplauze).

Pentru că am avut credința că astfel stă situațiunea politică a României, de aceea am putut vorbi în afară cu autoritatea care era necesar și de aceia am fost primit cu încrederea care îmi era necesară.

In opera noastră întreagă de guvernare atmosfera morală joacă rolul determinant, și, cum vă spusei, consolidarea financiară în primul rând pe ea se stabilește.

SITUAȚIA ROMANIEI IN EUROPA

Putem până astăzi să ne felicităm că am schimbat astfel atmosfera morală sub care Europa vedea România încât astăzi situațiunea guvernului nu mai este aceia care era acum 5 luni. (Apl.)

Ca manifestare a unei etape, și totdeodată ca temei pentru etapele următoare, veți avea să votați consolidarea datoriei flotante care până a nu fi restabilit noua atmosferă nu se putea face în condițiunile în care se tratează astăzi. (Aplauze).

Domnilor, cum ziceam ori cât aș fi dorit nu am voit să fiți convocați anume pentru dări de seamă și nu socotesc că darea de seamă pe care mă simțeam dator să o fac, trebue să fie mai lungă căci între oameni care sunt înțeleși asupra sentimentelor și principiilor care trebuesc să stăpânească acțiunea noastră politică, nu cred că este nevoe de mai lungi dezvoltări. Putem păși înainte, cu încredere spre continuarea operei la care ne-am înhămat. Am avut credința aceasta din ziua în care am luat guvernul.

Ce s'a întâmplat de atunci confirmă credința mea.

Avem aci în interiorul Regatului, o foarte mare operă de realizat:

La Genova era un barometru care putea să arăte cât s'a ridicat atmosfera din Regat, dar atmosfera asupra căreia trebue lucrat, este aci.

Ridicarea ei neîncetată o vom dobândi prin munca noastră comună, pentru desvoltarea cinstită a tuturor puterilor sănătoase ale neamului. Cu încredere sporită să păsim înainte pentru realizarea programului nostru de reorganizare. (Aplauze prelungite și îndelung repetate.

D. președinte M. PHEREKYDE: Domnilor Senatori, d. Senator Dimitriu a depus la birou următoarea moțiune:

„Senatul, ascultând explicațiuni le date de d. președinte al Consiliului asupra misiunei sale la Conferința dela Genova.

Având în vedere modul demn și patriotic în care d-sa a apărat interesele țărei și cu acest prilej, precum și sprijinul luminos pe care l'a dat în discuțiunea și rezolvarea chestiunilor cari s'au dezbătut în acea mare adunare a națiunilor, îi exprimă călduroasele sale mulțumiri".

Senatul a votat în unanimitate această moțiune.

Congresul dela Alba-Iulia

Data lui rămâne o taină

Presa de opoziție ne asigură că ultimul comunicat al comitetului executiv al partidului național constitue un fel de semnal al campaniei pentru răsturnarea guvernului.

Inceputul acestei campanii îl va face însă congresul dela Alba-Iulia. Dar în interesul luptei pentru răsturnarea guvernului, data acestui congres va rămâne — spune „Lupta" — o taină rezervată comitetului executiv al partidului național. Convocarea lui se va face de către comitet atunci când acesta va crede că situația politică prezintă avantagii strategice pentru reușita congresului. Până atunci se fac în taină pregătiri mari. Ținută astfel în cel mai desăvârșit secret, convocarea congresului va fi lansată ca o bombă a cărei explozie va arunca fără îndoială în aer corabia guvernamentală.

Pe noi ne miră grozav această grijă a partidului național de a păstra o nepătrunsă taină în jurul congresului dela Alba-Iulia. Căci de ce atâta taină azi când până acum ai făcut atâta sgomot în jurul aceluiaș congres?

Crede cumva partidul național că cu astfel de procedee misterioase utilizate de societățile secrete se poate realiza o serioasă manifestare politică?

Misterul în care partidul național ține să învălue azi congresul dela Alba-Iulia constitue încă o dovadă de cât bluff este în această ideie.

„Terorizarea Ardealului"

„Patria" și alături de ea câteva gazete bucureștene cari sunt mai regionaliste decât însăși foaia din Cluj a partidului național, vorbesc mereu de „terorizarea" Ardealului de către guvern. Ai crede că Ardealul este un fel de colonie pe care guvernul dela București voește cu orice preț s'o îngenunche pentru a-i stoarce bogățiile. Dacă ar fi să ei drept bun tot ceiace scriu aceste gazete despre „situația nenorocită" a Ardealului „despre" acțiunea de terorizare" a guvernului, despre „asupririle" „nedreptățile" și „pătimocile" la cari este supus Ardealul, atunci n'ai ce este acest ținut: o parte a României Mari sau o colonie africană în care totul este îngăduit.

Căci în fiecare zi aceste gazete descoperă o nouă „crimă" sau o nouă „nelegiuire" a guvernului la adresa Ardealului, ale cărui „dureri" sporesc clipă cu clipă.

Astfel după nemărginita „durerea" pricinuită Ardealului prin nepoftirea la nunta din Belgrad a membrilor partidului național, durere pe care a simțit-o și a exprimat-o atât de elocvent „Patria", guvernul cu o cruzime de tiran dă o nouă lovitură Ardealului.

Printr'o lege votată în sesiunea extraordinară a parlamentului, s'a luat Băncii Agrare privilegiul de a finanța reforma agrară în Ardeal.

Acest privilegiu constituia o minunată armă politică pentru partidul național. Căci pe de o parte lega țărănimea de partid, robindu-o Băncii Agrare, iar pe de altă parte își creia o oligarchie financiară fidelă și venituri pentru oamenii de afaceri ai partidului.

Iată de ce acum când se ia Băncii Agrare acest privilegiu, dându-se pe seama statuuli finanțarea lucrărilor de expropriere din Ardeal, partidul național izbit și în interesele sale electorale și în interesele oamenilor săi de afaceri țipă că Ardealul este terorizat. Căci după cum confundă durerile Ardealului cu propriile sale dureri, partidul național confundă și interesele acestuia cu propriile sale interese. Ardealul este terorizat pentrucă se ia oamenilor de afaceri ai unui partid un prilej de îmbogățire pe spinarea țărănimei.

Opinia publică din Ardeal va judeca dacă un atare act poate fi socotit ca un act de teroare.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Curiozitatile politicei partidului national

A cui e Banca Agrară. E a partidului național sau nu e. Partidul național admite exploatarea țăranului ardelean la improprietărire

Oficioasele partidului național agită de câteva zile chestiunea Băncii Agrare. Conducătorii aceluiaș partid fac declarații în aceeași arzătoare chestiune.

Ce să însemne oare această agitație?

După cum se știe guvernul a luat hotărârea să modifice textul legii de reformă agrară pentru Ardeal, Banat și părțile ungurene, în sensul ca finanțarea împroprietăririi să nu se mai facă de către Banca Agrară, ci de către stat, așa cum se face în vechiul regat, în Basarabia și în Bucovina. Măsura guvernului e cum nu se poate mai justă. Datorită unor manevre ale financiarilor dela Banca Agrară, Parlamentul trecut introdusese în textul proectului de reformă grară pentru Ardeal al d-lui Garoflid, pasajul după care finanțarea împroprietăririi se dădea pe mâna unei întreprinderi particulare. Sau d. Garoflid lăsase afară acest capitol în proectul său, tocmai fiindcă socotea că proectul Consiliului Dirigent, făcut de însăși financiarii dela Banca Agrară, era dăunător intereselor țărănimei. Totuși modificarea s'a făcut și Banca Agrară a obținut PRIVILEGIUL DE A EXPLOATA ȚARANIMEA ARDELEANA.

Dar cu câte sacrificii s'a obținut acest mare avantaj pentru acei ce înțeleg să facă din reforma agrară o chestie de tarabă și din împroprietărire un mijloc de acaparare economică, numai Banca Agrară care a plătit ne-o poate spune, și conducătorii partidului național intrați în Consiliul de administrație anume făcut pentru aceasta, alături de averescanii cari au susținut proectul.

Astăzi partidul național se crede obligat să strige contra măsurii care scutește țărănimea Ardealului să plătească bir la împroprietărire acționarilor Băncii Agrare.

Foarte bine. In ce calitate însă? Este Banca Agrară o instituție a partidului național? Am vrea să ni se răspundă pentru a ști cum să interpretăm faptul că „Patria" publică declarațiunile unui director al Băncii în chestie. Dacă în adevăr este „Banca Agrară" instituția financiară ieșită din concepția economică a partidului național, de ce nu stă „Patria" de vorbă cu unul din membrii partidului?

Iar dacă nu este Banca Agrară a partidului național, atunci ce rost au declarațiunile d-lui Mihai Popovici, unde se afirmă că modificarea introdusă de guvern ar fi pornită din răzbunare politică?... Contra cui, răzbunare?

„Banca Agrară e rezultantă a unei concepții financiare superioare în ceeace privește modalitatea plății, contra valoarei pământului expropriat".

Spune d. Mihai Popovici. Dacă Banca Agrară nu este a partidului național, a cui este *concepția superioară*? A d-lui Bontescu? a d lui Vlad?

Este sau nu este. Pentrucă dacă este, am vrea să știm pentru cari motive partidul național a ignorat Banca Agrară înainte de modificarea primului proect Garoflid, modificare care a adus în consiliul de administrație și pe d. Vaida și pe d. Hațiegan și pe alți conducători naționaliști, alături de averescanul Filip, raportorul legii cu finanțarea prin Banca Agrară.

Iar dacă nu este a partidului național decе se agită d. Mihai Popovici și Voicu Nițescu, de ce se agită și protestează „Patria" când n'a găsit nicio vorbă de critică și protest la primul proect Garoflid, care de asemenea respingea Banca Agrară dela finanțarea reformei agrare.

Iată atâtea chestiuni la care partidul național este chemat să răspundă imediat, nu nouă, ci opiniei publice nedumerită că un partid care nu mai poate de dragul țăranimei se agită când e vorba să se repare o nedreptate ca aceea care acorda Băncii Agrare privilegiul de a exploata țărănimea ardeleană.

A. R. GUS.

Croaznica drama din jud. Arad

O groaznică dramă familiară s'a petrecut în comuna Sobart în.

Cârciumarul Nicodim Balrea certându-se cu soția sa, a străpuns o cu un cuțit.

Soacra cârciumarului venind la strigătele femeii și văzând cele întâmplate l'a lovit pe Nicodim cu o secure în cap.

Cârciumarul, buimăcit de lovitura primită, a eșit în curte unde și-a luat rămas bun dela servitori spunând că el nu va mai trăi.

A luat un cartuș de dinamită, s'a urcat pe dealul din apropiere și a dat foc cartușului. Acesta explodând l'a ucis, făcându-l în bucăți.

SCRISORI IEȘENE

Alt Comp ot comunist — Locotenentul aviator Turno — Pacostea studenților basarabeni — Noua comisie nterimară — Program și putințe de realizare — Capitan naval, milionar și filosof științific

Ospitalitatea noastră excesivă — am putea zice patologică ne-a pricinuit și are să ne mai pricinuiască multe n.făceri.

In anul 1919 a fost primit în corpul aviației militare locotenentul ucraineau Eugen Turno. In 1922 luna Iunie același locotenent a fost arestat pe când se pregătea să fugă la Odessa împreună cu vestitul student Timotei Mario, bolșevic implicat în marele proces de la București și amnistiat de curând. Cu ares'area numitului locotenent aviator s'a dat de firele unui nou comp'ot în ca e fireșt erau implicați și trei studenți bas rabeni în frunte cu faimo ul — nici prin cultură, nici pr n înteligență — student Hipolit Derevlci

Acesta a mai fost arestat încă odată cu prile ul descoperirel comp'otului de la Râpa galbenă, dar a fost e iberat în urma protestului rectorului Universității și a societă ii studenților basa abeni.

Siguranței i s'a părut suspectă p rtarea acestui ofițer și de aceea l'a pus în urmărire. Când s'a a uns la preciziuni, au fost invitate și autoritățile mi itare să ia parte la investigații. Supravegherea locotenentului a devenit așa de strânsă încât autoritățile civilo-militare au aflat ca ofi erul era pregătit să plece în Ucraina împreună cu neva tă să și studentul Timotei Marin.

In ziua de 13 Iunie a fost arestat.

A urmat perchiziția aparatului locotenentului în care s'au descoperit ascunse sub îmbrăcămintea scaunului diferite planuri asupra dispunerii trupelor noastre la Nistru, note informative de ordin militar confidențiar și tiparul cheilor casei de fier de la grupul I Aviație.

Turno intenționa să fure banii g upului pentru a-i preda — zice el — comisarului poporului din Odessa.

In urma zdrobitoarelor dovezi găsite, vinovăția i-a fost pe deplin stabilită. La primul interogatoriu era foarte abătut și căuta să deștepte mila ofițerilor însărcinați cu instruirea afacerii mărturisind că regretă gestul făcut. La al doilea interogatoriu a declarat că-i comunisc și că dorea să plece din Țară revoltat de nedreptățile ce se petrec. „Voiam sa rămân la Odessa și să nu mă întorc decât după schimbarea actualei forme de guvernământ.

După frământări îndelungate s'a rezolvit și criza dela primărie. In urma demisiei dlui Herovanu, dl C. Toma a fost numit președintele nouei comisiuni interimare.

Alcătuirea comisiunei interimare e foarte priceput făcută întru cât cuprinde reprezentanți ai tuturor categoriilor sociale: comercianți, meseriași, industriași, profesori, preoți, avocați, ingineri și două doamne.

Programul de activitate expus de dl Toma nu lasă nimic de dorit și lașul nu avea decât să câștige prin adu erea lui la îndeplinire.

Prima chestiune pentru soluționarea c'reia noua comisiune interimară va lucra din răspu'eri, va fi activitatea edilitară.

Pentru începerea acesteia va trebuia clarificată situația financiară, regulându-se impozitele așa iel ca ele să nu contribue la îngreunarea contribuabilu'ui. Numai d.pă ce consolidarea finanțelor comunale va fi fost îndeplinit se va ce e centrului ajutorul pe care neapărat îl va acorda.

Deoarece serviciile comuna'e sufăr din cauza învechitelor lor întocmiri, toate vor fi reorganizate pentru a corespunde necesităților actuale, având-u-se ca principiu municipializarea lor.

Tratativele începu'e sub primariatul dlui Herovanu pentru constituirea unei societăți cu capital de cel puțin 20 milioane pentru exploatarea uzinelor de lumină electrică și tramvai vor fi continuate. In acest scop a și fost numită o comisiune de ingineri și financiari care va studia modali ățile realizării acestui proect.

Asistenței sociale i-se va da o deosebită atențiune, urmărindu-se federalizarea tuturor societăților de binefacere sub auspiciile și contro'ul comunal. In fine, dl Toma a făgăduit că va ieftini viața.

Problema ieftinirei vieței depinde în mare măsură de publicul consumător care trebuie să ceară ajutorul autorităților împotriva speculanților cari nu vor să țină seamă de prețurile maximale stabilite.

Ca urmare a făgăduinței dlui Toma au fost convocați la primărie pitarii, casapii, precupeții, toți negustorii de alimente precum și cei de lemne pentru stabilirea unor noui prețuri maximale.

Intreg orașul a primit cu multă însuflețire declarațiile dlui Toma și așteaptă plin de încredere mai cu seamă eftinirea traiului, pe lângă înzestrarea orașului cu străzi bune, tramvaie rapide și lumină electrică suficientă.

*

Anul trecut a ținut câteva conferințe în Iași Dl Ștefan Cristescu, căpitan naval milionar și autorul a numeroase volume de cosmogonie publicate în Franța. Conferințele au fos ținute în Aula universității și urmate de un banchet la care decanul facu'tății de științi ieșene Dl I. Borcea l'a numit pe căpitanul Cristescu membru de onoare al ociștății științifice.

Gestul a fost dezaprobat de colegii săi de la Matematici întru cât aceștia cunoșteau prea valoarea științifică a teo.iilor căpitanului naval.

Entuziasmul pripit al D-lui Borcea trecuse în domeniul uitării, când același căpitan solicită Senatului universitar aula și pentru anul acesta. Consequent, decanul dela Științi a plebat acordarea ei și Senatul i-a dat ascultare. Profesorii dela Matematici au început atunci campania împotriva căpitanului improvizat filosof științific. Ei cer Sena'ului universi'ar revenirea asupra deciziei date și sunt ho ărâți să împiedice ținerea conferinței în cazul când căpitanul va perzista în scopurile sale.

Redex

INFORMATII

Urmând ca cel mai târziu până în 26 Iulie viitor, serviciul român de restituțiuni din Budapesta să prezinte liste de bunurile, drepturile și interesele ce le-ar avea supușii români din vechiul Regat în Ungaria, toți interesații sunt rugați din nou a declara pretențiunile lor la direcția tratatelor din Ministerul de externe, însoțindule de actele justificative pe cari le posedă.

*

In zilele de 2, 3 și 4 Iulie ce va avea loc la Sibiu congresul profesorilor de gimnastică din țară sub președinția dlui ministru dr Angelescu.

*

Direcțiunea generală CFR a aprobat călătoria cu reducere de 75 la sută dela orice stațiune din România-Mare la București și înapoi a membrilor delegați ai Crucei Roșii din țară pentru congresul ce va avea loc la București între 24 Iunie și 1 Iulie.

*

Au fost numiți membri în comisiunea mixtă pentru stabilirea regimului școlar și bisericilor române din Banat, dnii: prof. Petre Gârboviceanu, N. Petrescu-Comnen, Cornel Corneanu ca delegat al Ministerului instrucțiunei și Moise Enciu, ca delegat al Ministerului cultelor.

*

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

*

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

*

Spirtul sărat salvator
Borolin
e cel mai bun leac de casă

In afară de cei 300 de mii franci francezi pe care d. Vintilă Brătianu i-a dat studenților români la Paris, ministerul de finanțe a mai trimis încă 500.000 franci francezi legației române din Paris spre a acorda schimbul cuvenit stndenților.

*

Asociația generală a membrilor corpului didactic primar din România a hotărât ținerea congresului general la Focșani în zilele de 17 19 Aug. a. c., după care se va face o excursie în Bucovina și Basarabia.

Programul congresului se va publica după ce se va lua contact și înțelegere cu reprezentanții asociații or din ținuturile alipite.

*

Pentru Autorități, Bănci și alte Instituții cari doresc a-și procura
Colecția Gazetei Oficiale
din anii 1918—1922 adică dela apar ția și până la ultimul număr. Se găsește
de vânzare
la Agenția de Publicitate „Soarele", Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa u gent
Având numai câteva colecții

*

Direcțiunea Generală C. F. R. a aprobat călătoria cu reducere de 25 preoților reformați din Transilvania la congresul ce va avea loc la Odorheiu între 25—28 Iunie.

*

La direcțiunea generală a despăgubirilor de războiu din ministerul finanțelor, se lucrează la repartizarea datoriei ungare față de statul român.

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boa le interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40, 439

*

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Lo calul cel mai modern român Specialități de beuturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

*

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

Uniunea muncitorilor grafici din Ardeal și Banat, Circumscripția Cluj, aranjează în ziua de 25 Iunie 1922, la orele 7 jum. seara în grădina de vară „Herczeg" (Brezlo) Calea Feleacului 8, serbarea Guttenberg, împreunată cu dans, cabaret, premiu de frumusețe, poștă universală, confetti, concurs de popice etc.

*

Gloria Industriei Electrice în Ardeal.

S'a format o nouă Intreprindere sub numele de „Prima Fabrică Electrică din România Soc. An, care și a propus ca scop fabricarea tuturor aparatelor și materialelor de a construi curent electric puternic. In toată România aceasta e prima fabrică, unde se pregătesc asifel de articole.

Conducerea Intreprinderei e depusă în mâni foarte bune ce a dovedit execuția de prima forță a artjcolelor deja pregătite. Luând în considerare, că pentu a ne câștiga aceste articole am fost avizați a ni-le aduce din străinătate, pentru aceea Intreprinderea are menirea să îndeplinească un rol foarte însemnat pe piațul României. 1910

Marile inundații din Năsăud

Aproape o sută de oameni înecați — Pagube materiale enorme

Luni, 19 cor. după masă s'a produs o ruptură de nuori în comuna Năsăud cauzând moartea a peste 100 persoane și enorme pagube materiale.

După informațiunile pe cari le avem reese că din cauza p'oilor s'a revărsat asupra comunei, apele din dintr'un mic părău. Apa a venit cu o repeziciune uimitoare, luând oamenii de pe strade, dărâmând case înecând vite, etc.

Vom reveni mâinne cu amănunte complecte.

Citiți pag. 8-a

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu pret eftin **UNIO** Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cursele internaționale de automobele

Distanța Timișoara — Cluj. Sosirea la Cluj. Al. S. R. Principele Carol participă la Curse. Orașul în sărbătoare. Recepțiunea dela Automobil-Club-Regional local. Serbarea de gală dela Operă.

După cum se știe Automobilul Club din București a organizat curse de automobile de diferite mărci, curse la care participă și A. S. R. Principele Carol care conduce mașina Nr. 1.

Cele 14 mașini cari concurează la aceste curse au plecat în mod succesiv de la orele 7 și cinci minute din Timișoara îndreptându-se prin Arad—Oradea-Mare spre Cluj.

In vederea acestor curse autoritățile din toate județele au dat tot concursul posibil ca efectuarea curselor să nu fie stânjenită.

La trecerea prin comune A. S. R. Principele Carol a fost obiectul atențiunii generale. In fiecare comună pe unde a trecut automobilul princiar locuitorii îmbrăcați în haine de sărbătoare au salutat cu urale și flori pe Principe.

In vederea sosirei în localitate a Principelui Moștenitor, Clujul a îmbrăcat haina zilelor de sărbătoare. Drapelele naționale fâlfâiu în toate părțile, iar lumea aștepta nerăbdătoare. De la Mânăștur și până la startul de sosire care a fost stabilit în fața Teatrului Național, o lume imensă aștepta rezultatul curselor.

Sosirea primului automobil

Telefonul amenajat la start anunță în mod succesiv, comunele pe unde treceau automobilele. Pe la orele 13 și 59 minute își face apariția primul automobil „Mercedes“ condus de condus de dl Werner și care a parcurs distanța Cluj-Timișoarea în 4 ore și 18 minute.

Publicul care staționa pe străzi a ovaționat pe primul concurent. Numeroase aparate fotografice și de cinematografie, au înregistrat sosirea.

Ajungând cu o oră și 20 minute în intea orei fixate în program, automobilul e oprit în fața startului până la ora fixată în program. Iată ordinea în care au venit automobilele la start.

Mașina Nr. 5. „Mercedes“ condusă de d-l Werner, sosită la ora 13.59. Mașina Nr. 9 „Hatkins“, condusă de d-l Racoviță sosit la ora 14. Mașina Nr. 3 „Mercedes“ condusă de d-l Mendel, sosită la ora 14.10. Mașina Nr. 4 „Cadillac“ condusă de Prințul Bibescu, sosită la ora 14.15; Mașina Nr. 13, „Fiat“, condusă de d-l Leonida, sosită la ora 14.22; Mașina Nr. 11, „Steyer“, sosită la ora 14.35; Mașina Nr. 12 „Steyer“, condusă de d-l Dahon, sosită la ora 15,1; Mașina Nr. 14 „Apeli“, condusă de d-l Simon, sosită la ora 15.45; Mașina Nr. 7 „Daimler“, condusă de d-l Serghiescu, sosită la ora 17.01. Mașina Nr. 1, „Vauschal“ condusă de Alteța Sa Principele Carol sosiți la start la ora 17.25; Mașina Nr. 10, „Ford“ condusă de d-l Vilori sosită la ora 17,31 și mașina Nr. 6, „Delage“, condusă de d. Polly Vacos sosită la ora 17.45.

După cum se vede, din cele 14 mașini concurente, 12 au sosit normale, iar celelalte au suferit stricăciuni, rămânând să fie înapoiate cu trenul.

Primirea făcută Alteței Sale Principelui Carol

Telefonul anunță din comună în comună trecerea automobilului Nr. 1 condus de Principele. Lumea în oraș era din ce în ce mai nerăbdătoare.

Din cauza unui defect de motor survenit, mașina condusă de Alteța Sa a întârziat și a fost clasificată cu penitență.

Automobilul princiar sosit, urale nesfârșite izbucnesc din toate părțile. Alteța Sa scoboară din mașină, în haine de automobilist, pe când mulțimea adunată nu încetează de a-l ovaționa. Dl Mihaly Președintele Automobil-Clubului local. ese în întâmpinare și salută pe Alteța Sa în numele membrilor clubului local. D. Prefect Meteș și d. Primar I. Pop deasemenea urează înaltului oaspe bun sosit în numele județului și al orașului. Odată cronometrarea făcută, A. Sa conduce mașina la cântărire și în uralele mulțimei se îndreaptă spre casa dlui. Prefect Meteș unde a avut loc o masă intimă la care a participat dna și dl Meteș, dna și d. Mihaly și dna și d. Iahoda.

Saloanele Automobil-Clubului sunt pline de elita clujană care ține să salute prezența în localitate a Alteței Sale Principelui Carol. Corpul consular local înalți funcționari Participanții la curse, și ofțeri superiori, precum și doamnele din înalta societate clujană sunt în așteptarea Alteței Sale.

In sunetele orchestrei care intonează Imnul Regal, Principele Carol își face apariția în uniformă de amiral. D. Mihali și d. prefect Meteș prezintă Alteței Sale pe cei prezenți. După terminarea -prezentărilor se servește invitaților o gustare, iar Alteța Sa s'a întreținut timp îndelungat cu invitații declarând că a rămas foarte încântat de primirea făcută de populația din comunele Ardealului.

Festivalul de la Operă

Seara a avut loc un festival de gală.

In fața unei săli archipline Principele Moștenitor își face apariția salutat de orchestra operei care intonează „Imnul Regal“. Alteța Sa este obiectul unei manifestații generale de simpatie. S'a cântat pentru prima oară la opera noastră „Pagliacci“ și actul al doilea din „Tannhaeuser“.

In decursul zilei de azi, se vor face pe dealul Feleacului curse de pante, iar astă seară se va da în chioscul parcului un banchet în onoarea Alteței Sale.

Principele Carol va părăsi mâine dimineață orașul nostru îndreptându-se prin Tg.-Mureș-Cic-Sereda-Brașov, spre București.

N. F.

Constituirea soc. pentru Educația fizică feminină

Duminecă în 18 Iunie 1922 la ora 11 s'a ținut în sala mare a prefecturei adunarea generală de constituire a societății pentru educația fizică feminină din Cluj. Auditorul numeros a primit cu bucurie și aplause cuvintele de deschidere a presidentei comitetului de inițiativă Doamnei Eleftera dr. Th. Mihaly, care în cuvinte calde a espus scopul convocărei și a mulțumit celor presenți, că au dat ascultare chemărei comitetului de inițiativă.

D-na Mihaly dă apoi cuvântul D-lui General Herbay care în cuvinte convingătoare espune motivele, de cari a fost condus comitetul de inițiativă la organizarea acestei societăți. Schițează necesitatea unei organizări urgente și temeinice a educației fizice feminine și accentuiră barele democratice și scopul nivelării sociale, prin participarea doamnelor și domnișoarelor din Cluj fără considerație la naționalitate, confesie și stare socială și mulțumește institutelor cari în mod generos au pus sălele lor de gimnastică la dispoziția societății, profesoarelor și profesorilor de gimnastică și medicilor cari au dat sprijinul lor.

Amintind că programul de activitate se va stabili de comitetul permanent care se va alege, Dl General asprimă dorința ca nou creata societate să prisperze și să-și îndă cu timpul cercul de activitate peste întreg teritoriul României. Espunerile D-lui General Herbay au fost primite cu aplauze.

D-na Prezidentă declară că înființată în aplauzele auditoriului „Societatea pentru educația fizică“ din Cluj, cu peste 500 membrii înscriși, de constituită.

O comisie de candidare propune și adunarea generală aclamă comitetul permanent, alegând de prezidentă pe D-na Eleftera Dr. Th. Mihaly, iar de vicepreședente doamnele: Petrini, Mihalffy și Nagy; afară de funcționarii necesari să aleg 20 membre în comitet și mai mulți domni ca bărbați de încredere. După proclamarea comitetului ales, să dă citire statutelor cari se primesc cu unanimitate. Prezidenta anunță prima ședință a comitetului pe Joi 29 Iunie 1922 ora 10 în sala mică a prefecturei și mulțumind încodată celor presenți închide adunarea gen. de constituire între aplausele îndelungate a auditorului.

Rep.

Conferința reprezentanților bisericei catolice la Alba-Iulia

Ieri a avut loc la Alba-Iulia, în prezența d-lui C. Banu, ministrul cultelor, conferința reprezentanților bisericei catolice în vederea stabilirei situației de drept a acestei biserici, a raporturilor dintre biserică și stat și a raporturilor dintre ea și celelalte confesiuni. Au participat dd. G. Arghirescu, consilier ministerial, Zenovie Păclisan, directorul cultelor catolice, Mailath episcopul din Alba-Iulia, Glattfelder, episcopul din Timișoara, Byelik, episcop reprsentând pe episcopul Szecsenyi al Orăzii-Mari, canonicul Hamon reprezentînd pe episcopul din Satu-Mare, și alți reprezentanți ai bisericei catolice.

După mai multe conferințe s'a înmânat d-lui ministru C. Banu un memoriu în care reprezentanții bisericei catolice și-au formulat punctele de vedere bazate pe principiul egalității depline și al autonomiei.

Dela Uniunea Minieră

Uniunea Minieră și-a încheiat activitatea

In 17 l. c. a avut loc prima ședință a Uniunei Miniere din Ardeal și Banat

In absența d-lui Ioan Winklehner, d-l Ioan Evian president (Cluj) a condus ședința în care au fost desbătute toate doleanțele industriei miniere, care este stăpânită de o dureroasă criză.

A fost discutată chestiunea nesiguranței situației de drept a întreprinderilor miniere, situația defavorabilă a administrației publice a industriei miniere, ordonanța ministerului de finanțe privitor la controlarea concesiilor, neajunsurile ivite în urma monopolizărei materiilor explozibile, greutățile întâmpinate la punerea în circulație și în valoarea aurului, argintului și cărbunilor exploatați, cu un cuvânt au fost desbătute toate doleanțele și neajunsurile cari au reclamat înființarea și punerea în activitate, cât mai urgentă a Asociației.

Industriașii Minieri au discutat apoi și asupra nouei legi miniere proectate de guvern, și s'a hotărât să se ceară ca membrii delegați ai Asociației să fie primiți în comisia care elaborează proiectul de lege.

S'a cerut modificarea ordonanței Nr. 26774 referitoare la revizuirea concesiilor. Asociația va cere ca explozibilele oferite în străinătate să fie lăsate libere la import, iar prețul explosibilelor produse în țară, să fie scăzut, și ele să fie depozitate în magazii de unde să fie puse în circulație.

A fost desbătută și chestiunea transporturilor.

La sfârșit s'a elaborat un program de muncă amănunțit, hotărându-se estinderea sfere de activitate a asociației în întreagă țară pentru ca Uniunea să nu poarte un caracter regional.

Ultime informații

Prin fir special dela coresp. ostru din București

Ora 2 p. m.

Moartea lui Take Ionescu

București — **Din Roma a sosit o telegramă scurtă care anunță, că Take Ionescu a murit Marți, la Roma, de angină pectorală. Știrea a provocat senzație colosală în Capitală.**

Conferința dela Haga

Haga — Franța a renunțat la atitudinea ei evazivă, ca o urmare a stăruințelor Belgiei. Conferința de la Haga va respecta condițiunile franceze.

După o declarație a șefului delegațiunei engleze, Greame, s'a terminat cu alcătuirea diferitelor comisiuni România face parte din comisiunea principală precum și din comisiunea care se ocupă cu proprietatea privată. Delegații români ș'au rezervat dreptul să schimbe locurile lor cu reprezentanții Jugoslaviei în comisiunea datoriilor, deoarece România nu știe care comisiune se va ocupa cu tezaurul României rămas la Moscova Delegații ruși au fost invitați la ședința dela 26 Iunie.

Pantaloni de tennis Lei 260
Sacou de Luster Lei 500
1588 la Firma
M. Neumann
Magazin de mode pentru bărbați, fete și băiați
Cluj, Piața Unirii No. 14

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane eglezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artistii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod sdeial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

FRENKEL (fost Janovitz & Co.) Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Publicațiune.

La institutul corector din Gherla se află de vânzare și se vor vinde prin licitațiune publică: Părți de mașini stricate (ca fier brut), rămășițe și reformaturi de postav și halina.

Licitațiunea se va ține la institutul corector din Gherla în ziua de 2 Iulie a. c. ora 11 înainte de amiazi.

Gherla, la 15 Iunie 1922.

1908 Director: IONEL HAȚIEGAN.

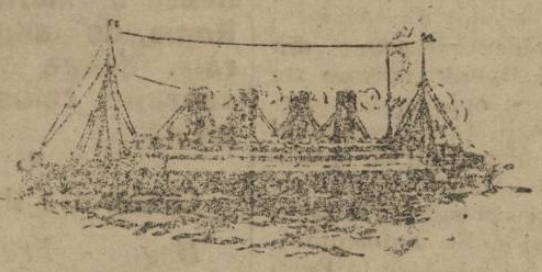

CUNARD LINE

Plecări regulate săptămânale cu vapoare de mare vitesă în

AMERICA și CANADA

Traversare în 4½ zile. — Cel mai mare lux și confort. Pasagerii sunt rugați ca să trimită IMEDIAT, pentru obținerea NUMĂRULUI de VIZĂ, Pașaportul; Actul de naștere; Certificatul de moralitate; Actul prin care se face dovadă de timpul cât a locuit în comuna ce părăsește; 4 Fotografii și Affidavit (cerere) dela familie sau rudele din America.

HOLLAENDISCHER LLOYD

Cu plecări regulate în ARGENTINA, BRASILIA și MEXICO Cu vapoare mari și frumoase. Traversare rapidă. Informațiuni detailate se dau gratuit de

CUNARD LINE 1830

Bucuresti — 52 Calea Victoriei 52 — Bucuresti

La o instituție mare **se caută o D-șoara**

funcționară

în birou pentru toată ziua.

Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcționară.

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Intreprindere internațională

alui

Maxim König Miksa

ARAD

Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

„Universum“

Th. Orban & M. Anghel

Cluj, Str. Bob No. 5.

Telefon 841.

Intreprindere technică, sanitară și comercială.

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Ernemann Werke Dresden

plăci și aparate de fotografiat

Befa (vorm. Dr. Schleussner) Berlin

Aristo-, celloidin-, luminație de gaz și hârtie de brom argintiță.

TIP TOP chemische Werke **WIEN** unelte chimice pentru fotografiat.

Depozitul fabricei la firma:

Segesváry și Soții

Cluj, Strada Regina Maria (Deak Ferenc-u.) No. 25

Vânzarea en-gross și en-detail. Cameră intunecoasă fără taxă. 1742

□□

UROSOLVAN

topește și elimină din corp toate depozitele Acidului Uric cari se formează din cauza încetenirei sau turburărei generale a nutriținei.

Aceste depozite produc

Reumatismul, Guta, Piatra la Ficat, Rinichi și Băsică, Eczema, Micrena

cu grozavele lor suferințe, precum și îngrășarea peste măsură.

UROSOLVAN, înlătură în cel mai scurt timp cauza boalelor de mai sus, efectul se observă dela primele doze luate. Urina se limpezește și se elimină cu abondență.

Prețul acestui medicament este mai puțin ca jumătate a similarelor streine, iar efectul mult superior.

1838 La Farmacii și Drogherii.

Reclama este sufletul comerțului

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Viorelia Parfumerie și Droguerie Piața Unirii.	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
	Colombo	Rózsa	Missir	Ludw. Heller
Central	Automobile		Barza	Croitor de Dame
	Blaga	Emke	„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Mica publicitate

Inchirieri:

SE CAUTĂ locuință, 2 camere și bucătărie în apropriere de centru. Chiria se plătește imediat pe 3 ani înainte. La „Reclama", Piața Unirei 4 sub „A. P." 1903

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

De vânzare sau de închiriere

cu începere dela 15 August a. c.

Hotelul „Metropol"

din orașul Râmnicul Vâlcei, construcție nouă și solidă compus din 13 camere și salon la etaj, și 5 camere salon restaurant birt cu brevet de beuturi spirtuose de Regiea Tutunurilor etc. la parter cu pivniță spațiosa în sub-sol cu lumină electrică, fântână în curte, grajd cu 2 încăperi și curte.

Amatorii doritorii să se adreseze D-lui Avocat VASILIU, strada Principesa Maria No. 10 din R. Vâlcea pentru Proprietarul S. Drăghicescu. 1878

Cea mai mare și mai veche societate canadiană de căi ferate și vapoare din intreaga lume.

Voiajii regulate cu vapoare rapide Empress de la Anvers, Hamburg, Havre, Cherbourg, etc. spre

CANADA și AMERICA

și în toată lumea.

Vapoarele Empress sunt cele mai mari, mai repezi și mai frumoase din vapoarele cari fac drumul de la Hamburg, etc. la Canada, resp. America.

Durata călătoriei pe mare numai 4 zile

Informațiuni gratuite și complecte la Agenția Generală

CANADIAN PACIFIC,

Calea Griviței 153 Cernăuți, Rudolfsplatz 1.

Pentru a scuti pe pasagerii noștrii de ori ce pierdere zadarnică de vreme, bani, precum și de o călătorie obositoare la București, îi rugăm să bine voiască a ne trimite, recomandat: *Pașaportul de călătorie, Actul de naștere, Actul de moralitate, Afidavitul, 4 Fotografii de 4/5 cm.*

Aceste documentele vom prezinta, îndată după primirea lor, consulatului american, pentru înregistrare și vom face cunoscut pasagerilor noștrii, în baza numărului de ordine, ce vom primi, ziua exactă când urmează să sosească la București pentru a căpăta viza. 1858

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Noile produse, aprobate de Consiliul Sanitar Superior, ale Laboratorului AL. ITEANU, BUCUREȘTI.

Glicerofosfat de Calce Efervescent

Stimulant puternic, Antineurastenic, Reconstituant al sistemului nervos. Foarte eficace în depresiunile mentale.

Piperazină Efervescentă. Disolvant al Acidului Uric și al derivatelor săi calcaroși, amoniacali și sodici.

Urotropină Lithinată. Diuretic cu acțiune sigură. Indicat în maladiile căilor urinare (Cistite, pielite, blenoragii) ca desinfectant puternic.

Carbonat de Lithină Efervescent. Antireumatic și antigutos la suferinzi de turburări digestive, gastralgii și catere de stomac.

Kola Glicerofosfat Granulat. Regenerator al sistemului nervos. Tonic muscular. Indicat contra neurasteniei, Fosfaturiei, Oboselei intelectuale și fizice. Regulator al inimei.

Produsele Laboratorului AL. ITEANU. Corespund celor mai riguroase compositie. Cerinte Stiintifice si Technice ca Puritate si Dosaj exact totusi sunt cu **70% mai eftin ca similarile straine.**

La Farmacii și Drogherii. 1837

Reprezentant General S. LINDENBERG, BUCURESTI Str. Stelea 23.

„Mendel" fabrică de fiert bere Soc. Comercială pe Acțiuni Turda

FILIALA CLUJ, Calea Dorobanților (fost Honvéd-u.) No. 11.

Produce cea mai bună bere

Depozite, în toate orașele cele mai însemnate ale țării

Fabricație favorită publicului

berea albă Coroana

Specialitatea: **berea neagră** nutritoare (dupla malátás)

Gloria

Beuturile cele mai favorite publicului, se pot găsi în ori-ce local de consumație. 1892 **Telefon: 394**

American Near East & Black Sea Linie, Inc.

Singura Companie Americană Poștală în România de Vapoare Transatlantice regulate și rapide între

Constanța-New-York

București, Calea Victoriei 110.

(lângă Hotel Athenée Palace)

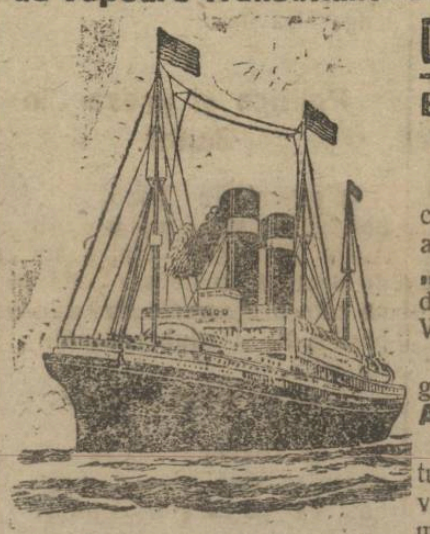

A doua plecare în cursul acestui an va fi pela **7 Iulie** a. c. cu transatlanticul Colossal **„New-York"** care este unul din cele mai frumoase și Rapide Vapoare Transatlantice din lume

A treia plecare va urma regulat și va avea loc pela **5 August** a. c.

Sfătuim și atragem atențiunea tutu'or pasagerilor noștri să nu vină la București ci să ne trimeată toate actele într'o scrisoare recomandată și anume: Pașaportul aprobat de Ministerul de Interne înscris ca cetățean român, călătorind în America și să aibă numai articolul 5 precum și următoarele documente: Actul de naștere de bună purtare și un referat în care să se specifice cât timp a stat în localitatea ce părăsește, Actul de căsătorie sau o copie (dacă e căsătorit), Affidavitul și (cinci) fotografii 4/5 cm. **și noi ne interesăm pentru viză.**

Pasagerii cari au venit din America trebue să trimeată numai pașaportul nou împreună cu cel vechiu și 4 fotografii.

Nu vă încredințați nimănui ci adresați-vă direct numai la adresa de mai sus de oarece nu avem nici un Agent autorizat afară de cel din Constanța.

Prețurile biletelor de vapor sunt următoarele: **clasa III-a 11.500** fără cabină, **12.500** cu cabină, **Clasa II-a 18.000** și **Clasa I-a 25.000 Lei** fără nici o altă cheltuială.

P. S. Interesul D-v. vă rugăm să cercetați ultima noastră circulară. 1909

Pentru a dovedi că escelentele

Automobile Ford

sunt resistente, consumă puțin și merg foarte bine,

Angajez ori ce transport de persoane, pe ori ce distanță cu tarif foarte redus.

PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99

Telefon 999.

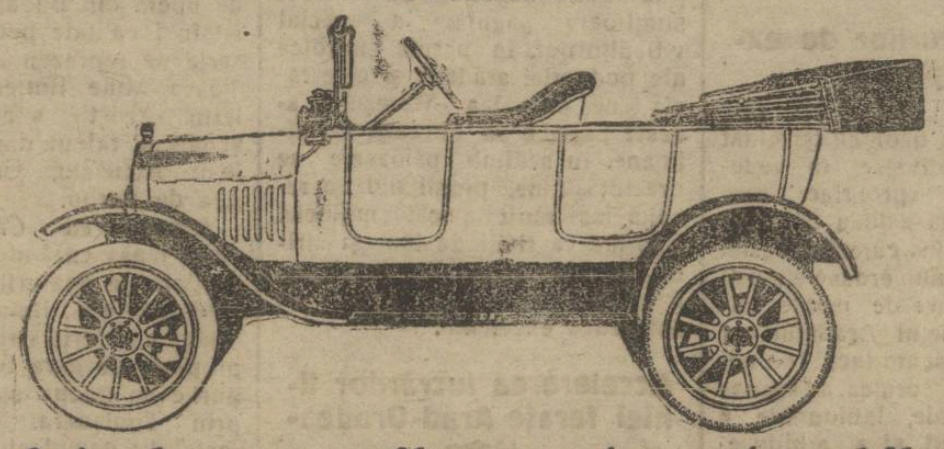

Spre introducerea noilor noastre automobile, primim curse ori unde cu taxe favorabile. 1823

Pentru Autorități, Bănci și alte Institutii cari doresc a-și procura

Colecția Gazetei Oficiale

din anii 1918—1922 adică dela aparație și până la ultimul număr.

Se găseste de vânzare la Agenția de Publicitate

„SOARELE"

Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent având numai câteva colecții. 1885

VIATA IN ARDEAL

Din Gherla

Un act necugetat al primăriei din Gherla. Un funcţionar transformat intermediar

Primăria oraşului Gherla, a scos în licitaţie pe ziua de 15 Iunie a. c. o serie de case şi de terenuri pentru edificări.

E de neînţeles însă pentru ce un funcţionar superior de-al primăriei a intrat şi el în licitaţie, acoperind interesele unui milionar armean, cu atât mai mult cu cât casa pentru care a concurat (ospătăria oraşului), au voit s'o cumpere patru industriaşi români. Funcţionarul român avea datoria să sprijine pe industriaşii români, iar nu să sprijine interesele îmbogăţiţilor streini.

Transformarea lui în intermediar al unui străin, împotriva unor fraţi este nedemnă.

Pe de altă parte, primăria mai putea aştepta cu vinderea edificiilor, cu atât mai mult cu cât lipseşte în Gherla o „Casă naţională, lipseşte o şcoală primară în aceea parte a oraşului şi lipseşte şi un cămin de ucenici, de care avem atâta nevoe.

Diversele reuniuni pe care le avem apoi în oraş, duc şi ele deasemenea lipsă de locuinţă. Şi toate acestea lipsuri Primăria le putea observa şi remedia cu uşurinţă şi mai de folos pentru cetăţenii oraşului decât pornind la târg ca negustorii.

Nu dorinţa de câştig trebue să preocupe pe edilii noştri ci întărirea neamului. De aceea forurile competente ar face un real serviciu cetăţenilor din Gherla şi în special românilor, dacă nu ar aproba vânzările făcute cu atâta grabă şi lipsă de scrupul de primăria oraşului.

Coresp.

Din Banat

Vechiul şi noul Banat. Nesiguranţa drumurilor. Viaţa culturală. Politica şi presa din Banat.

Cronicarul vremilor noastre nu ştie ce bun să pună pe hârtie despre frumosul Bănat de odinioară. Lumea s'a înrăit; în locul bunei înţelegeri din vremile nu tocmai îndepărtate, dihonia şi neînţelegerea s'a băgat între oameni; avutul şi viaţa locuitorilor — a celor din regiunile muntoase mai ales — sunt foarte puţin asigurate; hoţii aţin calea târgoveţilor şi a drumeţilor paşnici, uşurându-i de bani şi de mărfuri, bă îndrăzneala lor merge de multe ori până acolo, că nu se mulţumesc numai cu isprăvile de pe la răspântii, ci se năpustesc foarte adesea asupra satelor, băgând o adevărată groază în locuitorii cari nu mai ştiu cum să se apere de bandiţii cari nu vreau să cunoască nici lege nici Dumnezeu.

In general, de când s'a ivit politica în Bănat, lucrurile merg toate cum n'ar trebui să meargă.

*

Viaţa culturală?

Odinioară multe lucruri bune — uneori minuni — se puteau povesti despre rezultatele unei munci cu îndărătnicie dusă de către dascălul ori de către preotul cutărui sat. Reuniunile de lectură cu bibliotecile lor, corurile şi fanfarele care nu lipseau din mai nici un sat, făceau faima bănăţenilor. Acum nu mai sunt. Unde şi unde se mai ţin, dar isprăvă prea mare nu fac. Tânjesc. Avântul lor este strivit de neînţelegerile dintre preoţi şi dascăli, cari — fiind unul într'un partid şi altul în alt partid — trăiesc pretutindenea într'o urâcioasă dugmănie. In alte locuri ele nu mai funcţionează din cauza că n'a venit încă din prizonierat, ori a pierit pe câmpiile Galiţiei şi pe platourile Doberdo-ului cormaistărul, care le conducea, şi care, de regulă, trebuia să fie un om de o inteţime rară — adesea poet şi compozitor! (Mai sunt şi astăzi câţiva. Eu cunosc pe doi din aceştia: Nistor Miclea şi Mă ţin Manea, amândoi din com. Mârcina de lângă Oraviţa).

*

Politica şi presa din Banat.

In schimb în Banat se face politică. Foarte multă politică. Avem tot la trei luni o alegere de deputat, în fiecare săptămână câte o „Grandioasă adunare poporală" şi zilnic sforării de tot felul.

Şi nu ne putem înţelege defel între noi.

E un balamuc. Cred că ar trebui să vină cineva care să-i bată ca pe nişte copii şi pe „regăţeni" şi pe „bănăţeni". Se înţelege, numai pe cei cari nu se pot astâmpăra...

*

Presa! Să vorbesc şi despre presa bănăţeană. Nu de altceva, dar fiindcă acel hâtru de bănăţean din poezia lui Gârda, care se certa pe izământan cu ardeleanul şi zicea „că tăt Bănatu-i fruncea", ca suprem argument pentru această afirmaţie, i-a zis ardeleanului: „Şi până-i lumea n'o s'aveţi ţăitung ca Dărăbielul". (Acum nu se mai ţine nici „Dărăbielul", sărmanul. Şi-a dat şi el ortul popii, la Lugoj, după 20 de ani de grea dar glorioasă existenţă, victimă nepăsării noastre).

In schimb au răsărit, de pretutindenea, alte gazete. Multe. Foarte multe. Cotidiane, de două ori pe săptămână şi săptămânale Vorba românului: ca ciupercile după ploae...

Acum, faptul că avea ziare nu e rău. Se zice că presa e a patra putere în stat şi că, în ţările apusene, ea face minuni şi este un admirabil factor civilizator.

Dar... ţările apusene şi sărmanul nostru de Bănat!...

Ca să ştim ce înseamnă presa la noi, trebue să-i cunoaştem mai întâi pe cei cari scot ziarele — proprietarii de ziare adică — şi pe cei cari le scriu. Trebue să cunoaştem aspiraţiunile, veleităţile, ambiţiile celor dintâi şi capacitatea celor din urmă. El bine: proprietar de ziar este fiecare şef de partid — în cel mai bun caz — şi câte un deputat sau „fost deputat", nemulţumit de şef — în cazul cel mai prost. Scopul gazetei şi folosul ei, în ambele cazuri sunt: intriga.

Isteţimea celor mai mulţi din "gazetarii" de pe aici culminează în calomnie şi principalul lor argument este injuria.

Firește sunt şi escepţii. Dnii Camil Petrescu, C. Nicolau şi R. Cb. Brasey au ştiut să facă în tot timpul un apostolat din gazetărie. Păcat numai că penele tuturor acestor gazetari vrednici au amuţit: cel dintâi s'a mutat la Bucureşti şi colaborează la revistele de acolo, al doilea se luptă cu mizeriile existenţii, iar a treilea a rămas fără redacţie, deoarece ziarul la care colaborează tot timpul nu mai apare.

*

Nu mai ştim despre ce aşi mai putea scrie. Amintii doar, în şapte file de carnet, despre neînţelegerile din Bănat, despre hoţii dela drumul mare, despre corurile noastre despre „Regăţeni" şi „Bănăţeni", despre presa noastră, cu mecenaţii, cu apaşii şi cu zilerii ei cinstiţi, cu tot. N'a rămas nimic necrestat pe răboj.

Ba da: azi după masă s'a revărsat asupra oraşului nostru o ploaie torenţială, cum rar s'a mai pomenit. Tramwaele au fost silite să-şi întrerupă circulaţia şi trecătorii să se refugieze în cafenele.

Timişoara, 18 Iunie 1922.

G. Luca

Din Arad

O dreaptă satisfacţie dată literaturii naţionale. Lucrările de expropriere. Maltratarea românilor din Ungaria continuă. Linia ferată Arad — Salonta Mare. Economice. Industria naţională. Administrative. Sociale. O culegere importantă de cântece populare, redată publicului.

Sunt cunoscute în de-ajuns mizeriile pe cari regimul maghiar, de odioasă memorie, le-a făcut literaţilor noştri, cât şi numeroşilor sârguincioşi strângători de poezii poporale, în cursul marelui război. Nu puţini din aceştia, au trebuit să ispăşească în temniţă grea, păcatul de a fi culeş din gura poeţilor noştri poporali, frământările marilor vremuri, cuprinse de ei în versuri. Comori întregi de poezie populară, au fost nimicite astfel de duşmanii neamului nostru.

Din operile literare româneşti, cari au scăpat de urgia ungurească, face parte şi colecţia bogată şi valoroasă, a d-lui dr. Eugeniu Dobrotă, apărută în Februarie 1917 sub titlul „Lăcrimioare", în editura „Concordiei" din Arad şi confiscată, după arestarea autorului, de procuratura maghiară din Oradea-Mare, la 3 Martie 1917. In adresa cu care cele 1000 de volume „Lăcrimioarelor", au fost restituite d-lui dr. Dobrotă, acum în urmă, de prefectura poliţiei din Arad, sub semnătura d-lui prefect Gritta şi a directorului Drăghiciu, se spune între altele: „Considerând, că aceste cărticele „Lăcrimioare", cuprinzând poesii poporale, pot servi ca un izvor de cultură poporului nostru, decidem extrădarea cărticelelor aflate ca un corp delict la această prefectură de poliţie, pentru a putea fi puse în circulaţie şi citite de toţi românii României-Mari". Cartea se va pune în vânzare şi pe piaţa din Cluj.

Mersul lucrurilor de expropriere

Comisiile de ocol au terminat lucrările pregătitoare, în vederea operei de expropriere, care va fi continuată asiduu în întreg judeţul, încă în cursul acestei luni. Afară de numeroasele moşii de câte 3—4 mii de jugăre catastrale, în judeţul Aradului vor fi expropriate acum încă 145 mii de jugăre, cari formează, aproape în părţi egale, latifundiile a doi conţi unguri şi a arhiducelui Iosif de Habsburg. Ţărănimea de pretutindeni este entusiasmată şi face primiri sărbătoreşti delegaţilor guvernului.

Românii din Ungaria maltrataţi şi azi. Uciderea unui român

Românii din Ungaria continuă a fi trataţi şi astăzi în modul cel mai neomenos de administraţia şi de jandarmeria ungurească. Am semnalat în scrisoarea din urmă împuşcarea de către jandarmii unguri din Bichiş-Giula a ţăranului Ioan Mândruţău. Acum aflăm, că tot un român din acel orăşel românesc, Gomboş, a fost executat cu focuri de armă, fără judecată, de doi jandarmi. Vina lui Gomboş a fost, că ar fi declarat faţă de două unguroaice, că românii din Ungaria vor fi apăraţi de Liga Naţiunilor şi că bisericile şi şcoalele româneşti de acolo, vor trebui să fie în curând deschise, şi predate destinaţiunei lor. Nenorocitul român Gomboş, a fost împuşcat de jandarmi, pe când se afla la moşia sa, situată abia la 2 km. departe de frontiera României. Trupul lui a fost aflat de muncitori abia la 6 zile după asasinat. — Intrat în descompunere. Disperarea şi groaza românilor din Ungaria, rămaşi pradă furiei jandarmeşti, întrece orice închipuire.

Ravagiile ploilor. Starea fâneţelor

Ploile cu grindină cari s'au abătut, venind din apus, şi asupra ţinuturilor noastre, au cauzat simţitoare pagube, în special viticultorilor. In părţile nordice ale podgoriei arădane şi cele răsăritene, pe valea Mureşului, aceste pagube se cifrează la milioane. In schimb păioasele se prezintă bine, promiţând o recoltă mai mult decât mijlocie. Enorme cantităţi de fân şi trifoi, au fost deja înmagazinate. A doua recoltă de fân este de asemenea excelentă.

Accelerarea lucrărilor liniei ferate Arad-Oradea-Mare

Graţie măsurilor energice luate de ministerul de comunicaţii, linia ferată ce va lega Aradul cu Oradea-Mare, progresează repede, astfel că marele circuit: Bucureşti, Timişoara, Arad, Oradea, Satumare, Sighet, va putea fi deschis traficului general, încă înainte de toamnă. Lucrările, conduse din cinci puncte de plecare, în ceea ce priveşte terasamentul, sunt aproape terminate.

Procedee urâte şi păgubitoare micei industrii

Monitorul oficial al organizaţiei patronilor din toate breslele, care apare la Arad, se ridică, într'un prim articol, cu vehemenţă contra procedeului, practicat pe o scară întinsă de unii patroni, de a ademeni unii dela alţii, cu fel de fel de promisiuni, atât calfele cât şi ucenicii. Se arată efectele dezastruase ale acestor procedeuri, asupra desvoltării normale ale industriei şi se invită comitetul de direcţie al organizaţiei patronilor, ca în proxima adunare generală, să se facă propuneri concrete pentru combaterea acestui sistem, care mai cu seamă în provincie, îşi arată de pe acuma efectele dăunătoare.

Infiinţarea unei însemnate fabrici româneşti

Un pas înainte în desvoltarea industriei naţionale, înseamnă marea întreprindere a dlui Teodor Moldovan, care cu capital propriu a înfiinţat de curând la Arad, prima şi actualmente unica fabrică de şuruburi de fier şi oţel din întreaga Românie Mare. Maşinele necesare acestei utile fabrici, au fost furnizate pentru suma de două milioane mărci, de industria germană din Saxonia. Noua fabrică, deşi va fi pusă în funcţiune abia pe la sfârşitul lunei Iulie, a primit anticipat numeroase comenzi din întreaga ţară, datorită faptului, că produsele de prima calitate ale acestei fabrici, se oferă pe preţuri cu 50 la sută mai ieftine, decât cele furnizate azi de marile fabrici streine. Sperăm că guvernul actual, mai competent decât oricine în a aprecia importanţa nouei întreprinderi, va da tot concursul posibil întreprinzătorului.

Ştiri diverse

Expoziţie de pictură. La Palatul Cultural s'a deschis expoziţia de pictură, desemnuri şi aquarele a dnei Eleonora Dobrovici-Codreanu profesoară la Şcoala Normală şi o tânără absolventă a şcoalei de Belle Arte din Iaşi. Succesul obţinut şi mai ales faptul că a impresionat mult şi pe străini ne îndreptăţeşte să vedem în dsa un artist de mare viitor.

Teatru. O echipă de cântăreţi de operă din Budapesta au sosit în localitate pentru a da o serie de reprezentaţii cu Boema, Tosca, Mme Butterfly şi Rigoletto. Artiştii sunt cu multă şcoală şi talent dar departe de Jean Atanasiu, Grozăvescu şi Aca de Barbu.

Intreruperea Circulaţiei. Eri după masă căzând o ploae torenţială pe dealurile de la răsăritul judeţului, linia ferată Arad-Teiuş a suferit stricăciuni în apropiere de gara Soborşin. Trenurile au trecut spre Bucureşti prin Timişoara. Circulaţia s'a restabilit complect.

Tipărit cu maşina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 547 Opt pagini 1 LEU Opt pagini Marți 27 Iunie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI C...
Director: D. TOM...
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ..... 180 LEI
„ 6 LUNI ..... 90 „
„ 3 „ ..... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

Politica poftitorilor la puter...

Se vorbește din nou și foarte stăruitor de un acord care ar fi să strângă într'un mănunchiu toate partidele politice de opoziție.

Între cei cari doresc cu mai mult pasiune realizarea acestei înțelegeri este și partidul național. „Patria" pledează zilnic cu o risipă de argumente și de motive necesitatea înfăptuirii unui acord între toate partidele politice din țară pentrucă numai prin el s'ar putea ajunge acolo unde visează toți ambițioșii și lacomii cari au gustat din deliciile guvernării Consiliului Dirigent sau ale cabinetului Vaida.

Ceace voim însă să relevăm aci nu e această nesățioasă poftă după beneficiile puterei, ci ușurința cu care partidul național se arată dispus să încheie alianțe politice. Căci fără să se gândească o clipă dacă nu cumva sunt deosebiri de concepție și de ideologie politică între el și vreuna din celelalte grupări politice, partidul național este gata să se întovărășească în luptă cu oricine. El încheie tot atât de ușor un acord cu partidul țărănist ca și cu gruparea d-lui Marghiloman. Și nu se sfiește să stea de vorbă cu partidul naționalist-democrat al d-lui Iorga în acelaș timp când se gândește cum să-și apropie și simpatiile comuniștilor. Gata să sară dela o extremă la alta, partidul național este în acelaș timp și democrat și reacționar și naționalist și internaționalist, după cum pertractează cu diferitele partide. El nu s'a oprit niciodată în fața unei deosebiri de principiu sau de doctrină. Ci dispus să le primească pe toate, partidul național s'a așezat la răspântie și a chemat orice tovărășie care i-a eșit în cale. O singură dată a refuzat o înțelegere care nu oferea destule satisfacțiuni poftelor și ambițiunilor personale ale câtorva membri dela conducerea partidului.

Care este explicația acestei ușurințe cu care partidul național este gata să încheie acorduri politice? Una singură poate fi: aceia că lipsit de o ideologie, de o doctrină politică, partidul național nu face decât o politică de pofte.

In vechea noastră politică dinainte de războiu s'a întâmplat să se încheie acorduri politice între partide cari n'au comun decât dorința de-a ajunge la conducere. Dar în politica de azi primenită prin războiul de întregire lucruri de felul acesta nu se mai pot admite. Cu atât mai puțin nu se pot îngădui partidului național căruia îi place să spună că aduce un suflet nou și mai multă moralitate în viața noastră publică.

O grupare politică posesoare a unei doctrine politice nu poate încheia alianțe sau acorduri decât cu acele grupări politice de care n'o desparte o ideie sau un principiu fundamental. Un partid democratic nu se poate alia decât cu un partid democratic, un partid legat de ideia națională nu se poate întovărăși decât cu unul care se înfățișează întemeiat pe aceiași ideie. Dar nu se poate închipui o alianță în care ar intra alături de unul democrat un altul reacționar. Partidul național, însă nestrâns în chingi de nicio doctrină și deci liber să se miște încotro voește, se simte tot atât de bine în tovărășia d-lui Stere cași în aceia a d-lui Iorga și se împacă cu aceiași ușurință cu socialismul sui-generis al d-lui dr. Lupu ca și cu reacționarismul d-lui Marghiloman. Pentrucă el trăește încă în regiunile joase ale politicei de pofte și nu încearcă nici o sforțare ca să se ridice în lumea ideilor.

Contractul cultural cu Ungaria

Cum trebue privită intervenția ministrului Ungariei la București

Ministrul plenipotențiar al Ungariei la București, d. baron Rubido-Zichy, a făcut unui redactor al ziarului „Temesvari Hirlap" unele declarațiuni foarte interesante. D-sa afirmă că în urma intervenției sale pe lângă guvern a obținut ridicarea prohibirei produselor de editură din Ungaria.

Desigur că în cuprinsul restrâns al unor declarațiuni, d. Zichy n'a putut preciza asupra căror publicațiuni maghiare guvernele trecute luaseră măsura prohibitivă, care, în urma intervenției sale, se va restrânge.

In Ardeal librăriile maghiare sunt libere să importe orice carte care nu lovește în mod direct și tendențios în autoritatea statului român. Publicațiunile marilor edituri budapestane inundă vitrinele și rafturile librăriilor și niciodată nu s'a ridicat vre-un glas de protest contra acestei stări de fapt. In calitatea noastră de popor civilizat și tolerant, am recunoscu poporului maghiar din Ardeal libertatea de a se instrui așa cum îi convine.

Măsura prohibitivă luată de guvernele trecute se îndrepta în potriva publicațiunilor cari nu au nimic cu cultura, dar cari urmăreau metodic slăbirea încrederii ce se cuvine din partea oricărui cetățean al României, statului. Au fost astfel împiedecate de a intra în țară publicațiunile editate de societăți le, declarate sau nu, cari ducean o vie campanie contra tratatului dela Trianon, contra drepturilor noastre incontestabile în Ardeal, contra integrității noastre de stat și contra ordinei publice, egal de necesară tuturor cetățenilor acestei țări, fără deosebire de naționalitate.

Intervenția ministrului Ungariei la București a fost făcută fără îndoială pentru publicațiunile cari au renunțat la scopuri politice în Ardeal. Iar bună voința guvernului care va restrânge cadrul prohibiției dovedește încă odată înaltul spirit de toleranță al României față de nevoile culturale ale cetățenilor săi de rasse străine.

Dar nu e mai puțin aevărat că acelaș guvern este îndreptățit să pue stavilă intrării în țară ziarelor irredentiste maghiare ca și celor despre cari d. Zichy declară că guvernul maghiar n'are nicio știre, cum e cazul ziarului pseudoromânesc „Ardealul". Ministrul maghiar dela București, ca și toată populația maghiară a țării noastre va înțelege că, oricât de toleranți am fi, nu vom admite niciodată uneltire a nimănui.

Cultura, liber e în România să și-o facă cum îi vine mai lesne, sau cum îi e placul; nu putem admite însă decât politica care se manifestă în cadrul vieții noastre de stat și care nu dăunează rațiunei sale de a fi.

DELA CONFERINTA DIN HAGA

Haga. — Alegerea de președinte al conferinței a olandezului Patijn, are o dublă importanță: întâi va întări politica de solidaritate a statelor aliate față de ruși și în al doilea rând va sili pe ruși să-și modereze pretențiunile și atitudinea. Caracteristic lucru mai este că italianul Avezzano a fost ales președintele comisiunei creditelor. Aceasta micșorează speranțele rușilor în dobândirea de credite fiindcă Italia este indispusă contra sovietelor fiindcă au refuzat să ratifice tratatul italo-rus.

Până ce nu vor sosi delegații ruși, participanții la conferință nu vor stabili nici un program definitiv. Se așteaptă neapărat propunerea rușilor în ce privește proprietatea privată și datoriile Rusiei. Apoi se va cerceta dacă propunerile rusești pot forma o bază pentru tratative.

UN NOU ATENTAT LA BUDAPESTA

Budapesta. — Joi noaptea la ora 12, a explodat o bombă la intrare în clubul *Ebredö Magyarok* (a ungurilor deșteptați). Nu e de înregistrat nici o victimă. Pagube le sunt neînsemnate.

DEMONSTRATIILE DIN PESTA

Budapesta. — In urma cererei proprietarilor de case de a se urca chiriile, toți negustorii din Budapesta s'au decis să aranjeze o demonstrațiune și eri dela ora 10 până la ora 1 după amiază toate prăvăliile au fost închise.

Dosarul răspunderilor

CUM S'A risipit averea țărei

Statul român jefuit de milioane sub regimul averescan. Vinovații vor fi dați judecății. Afacerea Brutinel

In acelaș timp cu acțiunea desfășurată în vederea consolidărei noastre financiare, guvernul nu a perdut de loc din vedere că vinovații stărei ticăloase în care a ajuns țara din pricina jafurilor săvârșite de ei în averea publică, trebuiesc urmăriți de aproape și dați pe mâna justiției.

Cu prilejul discuțiunilor ce s'au făcut în jurul consolidărei bonurilor de tezaur, multă lume s'a arătat cu drept cuvânt surprinsă de suma considerabilă cu care statul e dator în streinătate.

D. Vintilă Brătianu, ministrul de finanțe, a făcut cunoscut în Parlament, că guvernul cercetează felul cum au fost emise bonurile de tezaur și cum s'a cheltuit banul statului, pentru ca publicul să cunoască cine sunt autorii dezastrului financiar.

Deocamdată, astăzi publicăm câteva amănunte asupra modului cum a înțeles fostul guvern averescan, ca să poarte de grija intereselor statului, atunci când a fost vorba ca să întrebuințeze fondurile încredințate lui pentru refacerea țărei.

Intr'adevăr zilele acestea, ministerul de comunicații a înaintat ministerului de justiție, dosarul neregulilor și jafurilor făptuite în averea statului, cu prilejul încheierei contractelor Brutinel, Samoschemer, Mühlberg și cu iluminatul vagoanelor, cu scopul de a se lua sancțiuni împotriva vinovaților, cari prin operațiunile lor necinstite au adus pagube imense statului.

Din cercetările făcute, se constată că ministerul de comunicații în timpul conducerei lui de către generalul Văleanu, în baza unei simple scrisori a generalului canadian Brutinel, a încheiat un contract, cu care prilej dădu sub formă de avans unei companii canadiene fictive, milioane de dolari canadieni și sute de milioane de bonuri de tezaur. Obiectul acelui contract era ca numita societate să furnizeze statului român trei sute până la cinci sute locomotive.

Din clauzele contractului reese că fără ca furnisorul să predea vre-un material, statul român se angaja să plătească avansuri în monedă streină cu valuta cea mai ridicată și în acelaș timp să achite la termene fixe de șase luni, procente la bonurile de tezaur de sute de milioane emise și date în mâna lui Brutinel.

In baza unei alte clauze odioase, Brutinel avea dreptul să cedeze contractul în total sau în parte. Și, într'adevăr după câteva luni, Brutinel un simplu particular fără nici o garanție cedează contractul Societății *De Levent* care nu-l mai execută în Canada, ci dispune ca locomotivele să fie construite în Austria, Germania și Cehoslovacia, din care cauză statul român a achitat obligațiunile lui financiare față de furnisori în franci și dolari.

Una dintre cauzele care au contribuit în mare măsură la scăderea valutei noastre a fost și achitarea obligațiunilor acestui contract din partea statului român, de oarece aruncarea câtorva milioane de bonuri de tezaur române pe piața streină, nu putea decât să mărească și mai mult discreditul nostru financiar în afară.

Comisiunea de anchetă a stabilit pe deplin vinovația generalului Văleanu, fostul ministru al comunicațiilor și a secretarului său general, inginerul Cosmovici. Avem toată încrederea că justiția își va face datoria, pedepsind fără nici un considerent și fără nici o cruțare pe toți aceia cari au păgubit statul în propriul lor folos, pregătind ruina în care se sbate azi țara.

In urma acestor amănunte, credem că opinia publică va putea să-și dea seama de unde provine considerabila sumă cu care statul român e dator în streinătate și care e cauza că leul a avut de suferit o atât de vertiginoasă scădere în timpul regimului averescan.

In numărul viitor vom arăta condițiunile în care a înțeles generalul Văleanu să încheie și celelalte contracte cu privire la furnizarea căilor ferate, din care se va vedea că statul a avut de suferit aceleași însemnate prejudicii.

IN JURUL MORTII LUI TAKE IONESCU

— Comentariile presei cehe —

Praga. — Ziarele cehoslovace cu prilejul morței lui Take Ionescu dedică articole foarte elogioase bărbatului de stat român decedat. Organul oficios al ministerului de externe relevă calitățile politice și diplomatice neobicinuite ale lui Take Ionescu arătând că el era considerat ca unul din bărbații de stat cei mai buni din noui le state. Este adânc regretabil că n'a rămas încă în viață pentru noua Europă centrală al cărei stat din de desvoltare e departe încă de sfârșit. România pierde pe unul din bărbații ei cei mai eminenți.

Expunerea de motive a d-lui Ministru Alex. Constantinescu și textul legii

Expunerea de motive

Legea pentru aplicarea reformei agrare din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș prevede, în partea privitoare la executare, o serie întreagă de formalități, cu termene adeseaori prea lungi, cari toate îngreunează și întârzie aplicarea.

Prin proectul ce prezentăm urmărim, în prima linie, înlesnirea operațiunilor de expropriere și împroprietărire, prin simplificarea formelor și scurtarea termenelor.

In acest scop propunem modificarea articolelor: 48,49, 58, 59, 61, 62, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 81, 86, 87, 101, 102, 103, 105, 106, 108, 111 și 137.

Pentru a ne da mai bine seama de aceste modificări, reproducem mai la vale textul în vigoare și textul modificator.

De asemenea, spre deosebire de Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina, finanțarea operațiunilor decurgând din aplicarea acelei legi este dată prin art. 137 Băncii Agrare, societate anonimă din Cluj.

In acelaș articol, pe lângă finanțarea reformei agrare, se mai prevăd dispoziții privitoare la modificarea statutelor Băncii, la sporirea capitalului ei, la autorizarea consiliului de miniștri ca, în condițiuni ce va stabili prin convenție cu Banca Agrară, aceasta să beneficieze de toate drepturile asigurate prin legi speciale institutelor de credit funciar ungar privilegiate, cari nu își au sediul principal pe teritoriul României, precum și lichidarea acestor institute.

In fine, în legătură cu finanțarea operațiunilor agrare, se conferă Băncii dreptul de a-și urmări debitorii pe cale administrativă.

Din examinarea celor mai sus arătate se constată în mod neîndoios că, în afară de finanțarea reformei agrare, toate celelalte rispoziții din acest articol — chiar dacă s'ar crede că se pot acorda acestei instituțiuni de credit — ele nu aveau ce căuta în cadrul reformei agrare.

In ceeace privește însă finanțarea reformei, care intră în spiritul și cuprinsul legii, credem că modul cum este spluționată nu corespunde sistemului financiar adoptat pentru toate provinciile țării, și anume de a se face finanțarea de către Stat.

In adevăr, Statul făcând exproprierea, al are sarcina plății ei, iar pământul expropriat trecându-l țărănimii, se cuvine deci ca el să-și perccapă prețul datorat prin sistemul legal cu care își recuperează toate veniturile sale.

A se creia sisteme deosebite, este a produce încurcături și greutăți, cari nu pot fi în interesul unei bune administrări a averei Statului.

De accea propunem suprimarea în întregul lor a fiecăreia din dispozițiunile prevăzute pri art. 137 din lege, și, ca consecință, desființarea oricăror convențiuni, modificări de statute, acordări de privilegii, cari ar fi fost prevăzute prin acest articol sau făcute în executarea lui.

Propunem deci desființarea totală a acestui articol și înlocuirea lui prin altul, care prevede finanțarea reformei agrare și în Ardeal tot de către Stat.

Dacă și d-voastre împărtășiți modul nostru de a vedea, vă rog a lua în considerațiune și a vota proiectul de lege alăturat.

Ministrul Agricut.l și Domeniilor
AL. CONSTANTINESCU.

Lege pentru modificarea art. 48, 49, 58, 59, 61, 62, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 81, 86, 87, 101, 102, 103, 105, 106, 108, 111, și 137 din legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, promulgată la 23 Iulie 1921

Art. I. — Se modifică după cum urmează:

Art. 48. — Prețul cu care se plătește pământul expropriat se fixează în prima instanță de comisia de ocol și de comisiunea județeană pentru expropriere, iar în ultima instanță de Curtea de apel, conform dispozițiunilor dela art. 77.

Art. 49. — Hotărârile Curților de apel pot fi atacate în termen de trei luni de la ultima pronunțare înaintea înaltei Curți de casație, pentru violarea acestei legi, numai de către ministerul agriculturei, prin procurorul general de pe lângă înalta Curte.

Curtea de casație va judeca în secțiuni unite citând părțile și ministerul agriculturei, considerând afacerea urgentă.

Dacă înalta Curte casează hotărârea, Curtea de trimitere este datoare să se supună hotărârii Curții de casație.

Art. 58. — In fiecare județ va funcționa una sau mai multe comisiuni județene de expropriere compuse din câte trei membri, și anume:

a) Un consilier al Curței de apel sau judecător de tribunal delegat de ministerul de justiție, ca președinte;

b) Consilierul agricol județean;

c) Un delegat al ministerului agriculturei și domeniilor.

Pe lângă fiecare comisiune județeană va funcționa câte un secretar delegat de președintele tribunalului, dintre notarii și practicanții de sub conducerea sa, sau din personalul grefei, dintre cei ce au examenul de carte funduară. Secretarul va lua parte la ședințe și conduce efectiv toate lucrările biroului comisiei județene.

Comisiunile județene

Art. 59. — Comisiunile județene pot judeca cu doi membri. Președintele trebue să ia parte neapărat la ședință.

Hotărârile comisiei județene se pronunță cu majoritate de voturi.

In cazul în care la judecată nu au luat parte decât doi membri și se ivește deosebire de păreri între ei, părerea președintelui este hotărâtoare.

Hotărârile se vor pronunța îndată ce lucrarea a fost terminată și vor cuprinde susținerile părților, motivele hotărârii și părerile deosebite și semnăturile membrilor comisiunii și a secretarilor.

Comisiunile de ocol

Art. 61. — In fiecare circumscripție de judecătorie de ocol va funcționa una sau mai multe comisiuni de ocol pentru expropriere compuse din câte trei membri, și anume:

a) Un judecător de ocol sau de tribunal delegat de ministerul de justiție ca președinte, dintre judecătorii circumscripției Curții de apel;

b) Agronomul regional;

c) Un delegat al ministerului agriculturii și domeniilor.

In chestiuni de expropriere de păduri acest delegat poate fi un silvicultor.

Pe lângă fiecare comisiune de ocol va funcționa câte un secretar delegat de președintele tribunalului, însărcinat cu conducerea efectivă a tuturor lucrărilor comisiunii de ocol, care de preferință va fi conducătorul cărții funduare.

Comisiunea de ocol poate judeca cu doi membri, președintele însă trebuie sa ia parte neapărat la ședință.

Hotărârile comisiunii de ocol se pronunță cu majoritate de voturi.

In cazul în care la judecată nu au luat parte decât doi membri și se ivește deosebire de păreri între ei, părerea președintelui e hotărâtoare.

Hotărârile se vor da îndată ce lucrarea a fost terminată și se vor constata prin procese-verbale, cari vor cuprinde susținerile părților, motivele hotărârii și semnăturile membrilor comisiunii și a secretarului.

Aceste procese-vorbale vor cuprnde și opiniile separat.

Atribuțiunile comisiunilor de ocol

Art. 62. — Atribuțiunile comisiunilor de ocol sunt:

1. Se pronunță în prima instanță asupra situației juridice a proprietății din punctul de vedere al exproprierii, asupra întinderii și situației, alegerii și stabilirii terenului expropriabil, asupra cuantumului acestui și celui ce rămâne neexpropriat; determină valoarea pământului și fixează lotul tip.

Art. 71. — In ziua fixată comisiunea de ocol se transportă la fața locului și se rostește asupra întinderii proprietății supuse în total sau în parte exproprierii, asupra diferitelor categorii de pământ, asupra clădirilor și altor îmbunătățiri și asupra suprafețelor cari în limitele articolelor deal cap. I urmează a se lăsa proprietarului.

In acelaș timp comisiunea fixează lotul tip și prețul pământului pe jugăre cadastrale pentru fiecare categorie de pământ, urmând normele prevăzute la art. 50 din lege.

Art. 72. — După terminarea lucrărilor prevăzute la art. 71, președintele comisiei de ocol este dator a rămâne în comună și a face verificarea tablourilor de împroprietărire, dresând procese-verbale individuale, pe baza cărora comisiunea va da la reședința comisiei de ocol hotărârea cu privire la lista celor îndreptățiți.

Art. 73. — Hotărârea comisiunii de ocol se va da îndată după terminarea lucrărilor la fața locului chiar în aceeaș zi, ea se va trece în proces-verbal și se va afisa până în trei zile dela pronunțare la ușa primăriei locale, constatând aceasta prin dresare de proces-verbal semnat de primar și secretar, care se va înainta președintelui cimisiei chiar în aceeaș zi.

Art. 74. — Hotărârile comisiunii de ocol pentru expropriere fiind supuse apelului.

Apelul se poate face de ministerul agriculturii și domeniilor, de proprietari și de săteni.

Apelul se va face către președintele comisiei județene în termen de 5i zile libere dela pronunțarea hotărârii comisiunii de ocol.

El se depune în mâna președintelui comisiunii de ocol, a secretarului sau arhivarului comisiunii sub luare de dovadă.

Aceștia sunt datori al trimite cu întreg dosarul președintelui comisiunii chiar în ziua primirii.

Art. 75. — Comisiunile județene și cele de ocol pot lucra și judeca valabil în toate operațiunile ce le sunt atribuite prin legea de față cu majoritate de doi membri, din care președintele trebuie să ia parte neapărat, conform dispozițiunilor dela art. 59 și 61.

Art. 76. — Președintele comisiunii județene, primind dosarul exproprierii, fixează termenul de judecata apelului in maximum 15 zile dela înregistarea apelului la comisia de ocol; ziua fixată se afișază la ușa sediului comisiunii județene cel puțin cu 5 zile înainte de judecată.

Hotărârea dată se afișează în termen de 5 zile de la pronunțare la ușa sediului comisiunei județene; afișarea se va constata prin proces-verbal dresat de președintele sau secretarul comisiei județene și care se va atașa la dosar.

Contra hotărârilor comisiunilor de ocol nu se acordă drept de opoziție.

Hotărârile comisiunilor de ocol cari au rămas definitive prin neapelare în termen legal, precum și hotărârile comisiunilor județene, sunt definitive și nesupuse recursului sau vre unei alte căi de reformare, asupra tuturor punctelor judecate, afară numai de dreptul de a face apel la Curte în privința prețului, conform dispozițiunilor din articolul următor.

Dreptul de apel

Art. 77. — Părțile nemulțumite asupra prețului fixat, au dreptul de a apela fie hotărârea comisiunei de ocol, cânl ea ar fi rămas definitivă, prin nefacerea de apel în termen legal al comisiunea județeană, fie hotărârea comisiunei județene, în caz că s'a făcut apel.

Apelul se face la Curtea de apel respectivă, care este ultima instanță cu privire la fixarea prețului.

In caz când hotărârea comisiunii de ocol eset cea definitivă, apelul la Curte se face în termen de 15 zile de când a rămas definitivă, adică de la expirarea termenului ce avusese pentru facerea apelului la comisiunea județeană.

Contra hotărârii comisiunei județene termenul de apel la Curte va fi de 15 zile de la data afișării.

Fixarea terenului de expropriat

Art. 81. — Delegatul direcțiunii cadastrului, în conformitate cu hotărârile definitive ale comisiunilor de expropriere, va alcătui planul terenului de expropriat, folosind în acest scop planurile cadastrale existente, iar relaitv la moșiile comasate hărțile și celelalte lucrări technice de comasare, sau va executa un plan nou în conformitate cu dispozițiunile regulamentului special și cu toate prevederile cu privire la lucrările technice de comasare.

In acest din urmă caz, după verificarea noului plan, se vor fixa în natură hotarele terenului expropriat de către delegatul cadastrului, care va dresa un proces-verbal despre aceasta și pe care îl va depune la primăria locală, prin luare de dovadă de la primar sau secretar.

In termen de 10 zile de la data acestui proces-verbal, părțile au dreptul să facă contestație la comisiunea județeană, însă numai cu prvire la executarea technică.

Judecarea contestației se va face în trmen și după normele stabilite la art. 76 din lege, iar dosarele se vor înapoia de urgență comisiunei de ocol pentru executare.

Lucrarea delegatului direcțiunii cadastrului neapelată în termenul de mai sus rămâne definitivă.

După terminarea lucrărilor de executarea pe teren, judecătorul de ocol va trece în cărțile funduare hotărârile definitive de expropriere, intabulând dreptul de proprietate al Statului.

Planul-originar se va trimite direcțuinii cadastrului, o copie va fi reținută la dosarul exproprierii care va fi păstrată la arhiva judecătoriei de ocol, altă copie va fi trimisă primăriei respective.

Plata pământurilor expropriate

Art. 86. — Plata prețului pentru fiecare proprietar se va face de îndată ce exproprierea este definitivă. Statul face plata prețului totdeauna prin consemnarea numerarului sau a rentei cuvenite la Casa de depuneri și consemnațiuni. El se liberează valabil prin simplul fapt al consemnării prețului. Proprietarul va ridica numerarul sau titlurile de rentă dela Casa de depuneri și consemnațiuni numai cu autorizațiunea judecătoriei de ocol, ca autoritate a cărții funduare competinte.

Art. 87. — Orice acțiune de revendicare urmăriri imobiliare sau de venituri, precum și orice drepturi reale ca privilegii, ipoteci legale sau convenționale, uzufruct, servituți, embatic sau besman, sau orice alte de orice natură, chiar cunoscute Statului, nu pot împiedeca exproprierea și rămân desființate de drept asupra porțiunii expropriate din ziua consem-

Continuarea pe Pag. 8-a.

Retragerea privilegiilor Băncii Agrare

Guvernul săvârșește un act de dreptate socială și de bună gospodărie a trebilor statului. Ce a declarat ministrul agriculturii în Parlament. Banca Agrară era o piedecă la înfăptuirea reformei agrare în Ardeal

In altă parte a ziarului publicăm textul articolelor modificate din legea agrară pentru Ardeal, Banat și părțile ungurene. Cititorii noștri vor putea compara cu vechiul text al legii și aprecia solicitudinea guvernului pentru interesele împroprietăriților.

Legea votată de parlamentul trecut la 23 Iulie 1921 îngreuia aplicarea reformei agrare. Banca Agrară de un an de zile a obținut privilegiul finanțării și în tot acest timp n'a făcut decât să încaseze dela Stat un acont de 25 milioane, sumă destinată plății terenurilor expropriate. Lucrările însă au stat pe loc. Banca Agrară avea poate interese să nu înceapă plățile. Destul că guvernul găsind această stare dăunătoare marelui act de dreptate socială care trebue să fie împroprietărirea, a cerut Parlamentului modificarea art. 137 și a tuturor celor în atingere cu acesta.

Extragem din expunerea făcută de d. Constantinescu, ministru agriculturii și domeniilor, în fața Senatului:

„Guvernul actual crede că este o datorie a oricărui guvern ca să se urmărească de aproape ideia de unificare în toate chestiunile și mai ales în chestiunile cari interesează ordinea social ăși economică, cum este reforma agrară.

„Am crezut că nu este bine ca un sistem de finanțare altul, să fie numai în Ardeal, iar în tot restul țărei, în vechiul regat, în Bucovina și Basarabia să fie altul.

„Credem că precum Statul este acela care face expropriere, tot el să facă finanțarea și tot prin el să se facă încasarea sumelor datorite de țărănime, căreia el este dator să dea pământul expropriat și să nu se mai facă cheltueli zadarnice prin plăți de comision, când statul are organizat sistemul său de încasare pentru toate veniturile lui. Aceasta este ce s'a schimbat prin lege și nimic alt ca chestie de principiu".

Este neîndoios că reforma agrară nu poate fi mai bine făcută decât de stat. Iată ce spune în această privință d. ministru Constantinescu în expunerea sa:

„Și, domnilor, această reformă deși votată din Iulie 1921, în Ardeal până azi nu s'a făcut aproape nimic pentru punerea ei în aplicare. Eu care am început să o aplic, sunt cel dintâi nemulțumit, căci cu toate silințele, abia mai alaltăeri am putut să trag prima brazdă de împroprietărire în pământul Ardealului (aplauze), *și aceasta la moșii de ale Statului cari nu aveau nevoie de expropriere. La particulari până azi nu e făcută nici o expropriere. Formele sunt prea lungi. Odată principiul exproprierei admis numeni nu poate să dea înapoi dela el. Trebue să se supună lui toți proprietarii din Ardeal, în limita legei, așa cum s'a supus la expropriere toată suflarea românească dela Carpați la Nistru".*

Iar în privința necesităților unificării, ca și al incompatibilității unei Bănci particulare de a face o operație ca aceea a finanțării reformei agrare, expunerea de motive a legii care modifică lege votată acum un an, aduce următoarele considerațiuni:

De asemenea, spre deosebire de vechiul Regat, Basarabia și Bucovina, finanțarea operațiunilor decurgând din aplicarea acelei legi este dată prin art. 137 Băncii Agrare, societate anonimă din Cluj.

In acelaș articol, pe lângă finanțarea reformei agrare, se mai prevăd dispoziținni privitoare la modificarea statutelor Băncii, la sporirea capitalului ei și la autorizarea consiliului de miniștri ca, în condițiuni ce va stabili prin convențiune cu Banca Agrară, aceasta să beneficieze de toate drepturile asigurate prin legi speciale institutelor de credit funciar ungar principal pe teritoriul României. precum și lichidarea acestor institute.

In fine, în legătură cu finanțarea operațiunilor agrare, se conferă Băncii dreptul de a-și urmări debitorii pe cale administrativă.

Din examinarea celor mai sus arătate se constată în mod neîndoios că, în afară de finanțarea reformei agrare, toate celelalte dispoziținni din acest articol — chiar dacă s'ar crede că se pot acorda acestei instituțiuni de credit — ele nu aveau ce căuta în cadrul reformei agrare.

Așa dar în actul de dreptate socială și bună gospodărie a statului, săvârșit de guvern prin modificarea legii agrare în Ardeal și retragerea *privilegiilor* Băncii Agrare, nu e după cum se insinuiază de către cei interesați, nici o urmă de considerație politică.

Banca Agrară și cei cu destule avantaje acolo, fără îndoială că nu pot renunța la perspectiva unor mănoase afaceri. *Privilegiile* Băncii erau însă contrare atât interesului statului de a unifica normele administrative cât și intereselor țărănimei ardelene care era pusă în inferioritate plătind comisionul Băncii Agrare pe când țărănimea celorlalte provincii românești era scutită.

Cu modificarea reformei agrare din Ardeal, împroprietărirea va putea fi înfăptuită și drept și grabnic.

A. R. GUS.

Demisia lui Pilsudski?

Varșovia. — De câteva zile circulă aici versiunea după care președintele republicei polone, mareșalul Pilsudski după ce să va întoarce din călătoria sa din București, se va retrage dela înalta demnitate ce ocupă.

Încordarea dintre Jugoslavia și Ungaria

Berlin. — „Berliner Tageblatt" află din Belgrad că guvernul sârbesc a dispus închiderea granițelor în spre Ungaria, fiindcă în ultimul timp cu știința autorităților ungurești au trecut granița Jugoslavă persoane suspecte cu scop de a face agitațiuni în interesul Ungariei.

Camera franceză își exprimă încrederea în guvern

Paris. — In senat au venit în discuție interpelările cu privire la execuțiunile ordonate în timpul războiului de curțile marțiale.

S'a exprimat apoi încredere în guvern care va împedeca în viitor execuțiunile sumare și va studia un proect de amnistie.

Dela Inspectoratul General al Sănătății și Ocrotirilor din Cluj

Conferința medicilor primari

D. prof. dr. T. Gane, inspector general sanitar, a convocat la o conferință pe toți medicii primari din Ardeal în ziua de 22 Iunie a. c. Scopul acestei conferințe a fost ca pe de-o parte să li se facă cunoscut măsurile luate de inspectorat pentru ameliorarea situației sanitare și reorganizarea serviciilor sanitare județene conform cu necesitățile fiecărei localități, iar pe de altă parte pentru a auzi chiar din gura celor cunoscători nevoile urgente.

ARONDAREA CIRCUMSCRIPTIILOR SANITARE RURALE

Prima grije a noului conducător al Inspectoratuli sanitar al Ardealului a fost ameliorarea asistenței sanitare la sate, unde acum ea este fictivă, din cuza dificultăților de transport pe care le întâmpină medicii rurali. S'a căutat deci ca în proiectul de buget pentru anul viitor să se facă o arondare (împărțire) care să corespundă cu realitatea. Astăzi ceia ce este înscris în buget nu corespunde ca număr și împărțire cu ceia ce este pe teren. Era un adevărat haos: medici suplinitori despre care nu se știa nimic, medici urbani cari stau în sate, etc. S'a făcut un tablou exact al circumscripțiilor rurale și urbane, căutându-se a se acomoda necesitățile sanitare și geografice cu cerințele bugetului. S'au semnalat cazuri regretabile. Astfel, s'au găsit circumscripții, unde se confirmase câte trei și patru medici pentru același loc.

DIURNELE DE DEPLASARE

S'a dat medicilor o diurnă fixă de 400 lei lunar și pentru a stimula activitatea lor și a le ușura transportul, li s'a acordat 75 lei zilnic ca diurnă de deplasare pentru medicii primari și 50 lei pentru medicii de circumscripție când vizitează satele. Atsfel medicul va avea o sumă, care deși nu reprezintă toate spesele lui, totuși îl va îndemna a vizita mai des comunele din cercul lui. S'au luat în studiu crearea de mijloace de transport pentru medicii primari.

MEDICII PRIMARI ȘI INSPECTORATELE IGIENICE

Unii medici s'au plâns de confuzia de atribuții în profilaxia și combaterea epidemiilor a medicilor șefi de județe și a inspectorilor igienici. S'a accentuat tinerețea și lipsa de practică a unora dintre cei din urmă. Inspectoratul a recunoscut că este necesară o precizare a agendelor fiecăruia, azi aceste agende fiind date la două organe, dar aceasta trebuie făcut fără a se pierde folosul technic de laboratoare însărcinați cu partele ii aduc. Tituiatura e nenorocită, fiindcă de fapt inspectorii igienici sunt și trebuie să fie șefi de laboratoare însărcinați cu partea technică medicală, iar aplicarea pe teren s'o facă medicul primar de județ. Rămâne a se studia de către toți factorii competenți modalitatea de a se concilia interesul sănătății publice cu micile veleități ierarhice.

SPITALELE JUDETENE ȘI COMUNALE

Noul inspector a expus pe larg dificultățile mari ce are de învins. A găsit o stare de completă debandadă, în special la Serviciul Contabilității: actele nerezolvate se cifrează cu kilogramul! S'au găsit numai în sertarele fostului șef al acestui serviciu și al altor funcționari peste 2000 de acte nerezolvate de luni de zile. Inspectorul a arătat acte intrate în Ianuar și aduse în Mai spre rezolvare d-sale.

Serviciul controlului și verificării are restanțele cele mai mari și a trebuit să se ceară personal suplimentar pentru a se putea în câteva luni pune regulă în acte. Gestiunea pe 1920—21 nu este încheiată încă, iar gestiunea pentru materiale și inventar nu există. Toate acestea trebuie făcute acum.

S'au făcut comenzi în străinătate de 1 milion 500.000 lei pentru care nu există aprobarea consiliului de miniștri și trebuie cerută această aprobare acum, sub amenințarea de proces a liferanților. S'a dat pentru aceasta avans, din alte fonduri cu altă destinație, 300 mii lei. Toate aceste trebuiesc puse în ordine, fiind acte ilegale.

35 MILIOANE CREDIT EXTRAORDINAR

Noul inspector a fost nevoit să ceară credite extraordinare de treizeci și cinci milioane pentru a plăti taxele de îngrijire a bolnavilor săraci cari cad în sarcina fondului regnicolar, fiindcă astfel era pericol de a se închide spitalele.

A anunțat că a obținut deocamdată un credit de peste 15 milioane, și va putea în 10—12 zile ordonanța sumele urgent necesare. Inspectoratul are datorii de 20 milioane pe anii 1920—21 și 1921—22, către spitalele județene și s'a neglijat în anul trecut a se cere credite și virmente. Aceasta e bine s'o știe medicii din Timișoara cari se plângeau corespondentului „Universului", în loc de a se informa la centru de cine e vinovat de lipsurile spitalelor.

Numirile definitive făcute în locuri inexistente.

O sèri de medici (vr'o 12—14) au fost numiți definitivi în posturi inexistente. Unele nu existau nici în buget, altele existau de formă în buget, dar instituțiile sanitare respective nu aveau ființa? S'au numit directori de spitale și sanatorii când acestea nici nu erau edificate. Pentru a se face ordine și pentru ca acești colegi să nu fie expuși la o anulare a numirilor definitive, inspectoratul a cerut transferarea lor în locuri existente. S'a confirmat apoi (într'un singur caz) și un medic ce n'a putut produce diploma le doctor! Un domn medic primar de județ a citat o circumscripție unde s'au confirmat pentru acelaș loc mai mulți medici. Un altul a citat un medic ce funcționa adică lua leafa, fără ca instituție respectivă să fi început a lucra.

S'a discutat apoi în această Conferință chestia moașelor, a surorilor de ocrotire și legătura lor de serviciu cu medicul rural și de județ chestia dentiștilor, a consiliilor de igienă, și chestiunea foarte importantă a obligațiunei medicului de a sta la reședința lui, nu în orașele sau centrele mai mari învecinate, ceia ce face iluzoriu rolul lui.

Lipsuri și contraste

Un domn medic primar a raportat că deși vede că avem filme de cinematograf plătite scump, el n'are măcar un vaporizator pentru a dezinfecta! Lipsesec aparatele de sulfurizare, de formolinizare și în multe părți dezinfectoarele cu vapori. S'a cerut urgent îndreptarea acestei stări de lucruri. Chiar în Cluj oficiul sanitar al orașului nu posedă aparate moderne de dezinfectare a locuințelor aceasta făcându-se primitiv cu un fel de pulverizator simplu ca cel de udat viile. D-l Prof. Ganea a promis a vizita toate județele avizate și mai expuse și va procura urgent aparatele necesare.

A arătat mai departe că d-sa a vizitat Munții apuseni și că va comunica centrului într'un raport detailat condițiile necesare unei bune asistențe medicale în această regiune. A mai comunicat că a dispus imediat ce a venit la conducerea inspectoratului deschiderea sanatorului de la Geoagiu, dându-i toate mijloacele de lucru și dispunând a se face reparații. S'a proiectat a se face echipe mobile pentru combaterea boalelor la sate.

Satele sunt artea cea mai însemnată pentru neamul nostru în Ardeal și ele au fost părăsite intenționat de fosta stăpânire. Noi însă trebuie să reparăm această greșeală.

REP.

Țaraniștii nu renunță la lupta de clasa

Am înregistrat eri după un ziar din București știrea că în partidul țărănist se agită ideia ca principiul luptei de clasă să fie părăsit.

Acelaș ziar publică astăzi o convorbire cu d. dr. Lupu care desminte categoric această știre. Congresul țărănist care se va ține la toamnă va stabili programul partidului, dar el nu va renunța la nici unul din principiile fundamentale cuprinse în ante-proectul de program, a spus d. Lupu.

Declarația d-lui Lupu nu ne surprinde. Căci noi știm cât de mult se agață d-sa și cei cari trăesc în jurul „Aurorei" de această ideie. D-sa a mărturisit cu alt prilej că este un socialist sui-generis. Ca atare nu putea renunța la una din ideile scumpă celor în numele cărora d. Lupu încearcă să agite țărănimea noastră. De altfel și obligațiunile pe cari d-sa le-a contractat față de revoluționarii din țară și din străinătate îl împiedecau să se lepede de principiul luptei de clasă.

Intreaga acțiune politică a partidului țărănist dela înființarea lui și până astăzi s'a întemeiat pe această ideie. A renunța la ea înseamnă a-ți osândi singur trecutul. Și mai înseamnă să te lipsești de bună voie de o platformă de agitație atât de folositoare oameni lor cari nu fac din politică decât un prilej de răscolire a pasiunilor populare.

Pentru motivele acestea desmintirea d-lui dr. Lupu nu ne miră. Așteptăm însă să vedem ce va face și acele elemente din partidul țărănist care nu se împacă cu teoriile revoluționare ale d-lor Stere și Lupu.

INFORMAȚII

Guvernul a luat asupra-și grija aducerei în țară și înmormântărei rămășițelor lui Take Ionescu.

Defunctul i se vor face funerarii naționale.

Legațiunea română din Roma a primit instrucțiunile necesare pentru expedierea corpului lui Take Ionescu în țară.

Inmormântarea nu se va putea face înainte de zece zile.

Lângă patul lui Take Ionescu, când s'a produs desnodământul era d-na Ionescu, soția decedatului și d. Mimi Plesnilă, fost ministru la Helsingfors.

•

D. Prefect Meteș a plecat azi la București pentru a lua parte la banchetul oferit de Automobil-Clubul Regal din București în onoarea participanților la cursele internaționale de automobile.

La acest banchet va lua parte și M. S. Regele.

•

D. Luca Niculescu Președintele „Sfatului Negustoresc" din București a sosit eri în localitate.

•

Au fost aleși în comitetul Barou'ui local d-nii avocați: Dr. Oana, Bulbuc și Schuller.

•

Cu toate că se pusese în nenumărate rânduri în vedere patronilor cafenelei „Thalia" de a nu mai permite clienților să joace cărți pe bani, patronii numitei cafenele neconformându-se ordinelor, autoritățile polițienești au ordonat închiderea localului.

•

Lucrările de amplificare a fabricei locale de ghiață fiind terminate, fabrica va putea furniza de azi înainte gheață artificială în cantități suficiente.

•

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni. 33

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

•

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Localul cel mai modern român Specialități de bouturi. Bere albă și neagră de butoi. I-622

•

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

Uzinele „BĂBI" Werk
Iosif RAPAPORT Josef, Fabrică de mobile de fier-bronz și cărucioare pentru copii. Timișoara Str. Moților No. 1. 1563

Uniunea muncitorilor grafici din Ardeal și Banat-Circumscripția Cluj, aranjează în ziua de 25 Iunie 1922, la orele 7 jum. seara în grădina de vară „Herczeg" (Brezio) Calea Feleacului 8, serbarea Guttenberg, împreunată cu dans, cabaret, premiu de frumusețe, poștă universală, confetti, concurs de popice etc.

•

S'a deschis pe seama ministerului comunicațiilor un credit extraordinar de 700.000 lei, suma anulată dela un alt capitol din bugetul acelui minister, pentru complectarea liniei telefonice și lucrărilor indispensabile linie ferate Dorna Helgei-Prundul Bârgăului, ca e urmează a fi pusă în exploatare.

•

Pfeischy Iosif Cluj Calea Regele. Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități excelente de vin.
Servitul regulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși. 1464

•

IN ATENȚIUNEA D-LOR COMERCIANȚI

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poștă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.
Telefon interurban 27 GHERLA. 1515

•

Pentru Autorități, Bănci și alte Instituții cari doresc a-și procura
Colecția Gazetei Oficiale
din anii 1918—1922 adică dela apariție și până la ultimul număr. Se găsește
de vânzare
la Agenția de Publicitate „Soarele", Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent
Având numai câteva colecții

•

Căutăm
imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.
Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorar.

•

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraților SANDOR
sunt de cea mai bună calitate Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Escursiunea proiectată de Soc. național culturală „Crișana" la târgul de fete din „Găina" va avea loc în ziua de 15 ulie în prima Duminecă după Sf. Petru și nu în 17 Iulie cum a fost anunțată.

•

Cu prilejul căsătoriei principesei Marioara cu regele Alexandru a Jugoslaviei, Regele, Regina și Principele Carol au binevoit să dea o deosebită ascultare „Reuniunei de cântări" din Moldova Nouă, (Banat) condusă de dl Constantin Stria. Suveranii au fost plăcuți impresionați de cântările românești și au ținut personal să dea fotografiile lor coriștilor. Gestul Suveranilor a produs o puternică impresie în populația română.

•

D. I. Iancu, fost consilier agricol al județului Bistrița Năsăud a fost numit inspector al lucrărilor de expropriere și împroprietărire din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

•

Spirtul sărat salvator
Borolin
e cel mai bun leac de casă

In vederea congresului general al medicilor

Comitetul asociației generale a medicilor aduce la cunoștința congresiștilor că direcția C. F. R. a binevoit a le pune la dispoziție vagoane tip A. B. la următoarele trenuri:

La trenul 10 ce pleacă de la Cluj în ziua de 25 Iunie ora 19 și ajunge la București ziua de 26 ora 18.

La trenul 1 ce pleacă din București spre Iași oar 20.30 în ziua de 25 Iunie.

La trenul 19 ce pleacă dela București spre Iași ora 13.30 în ziua de 26 Iunie.

La trenul 55 Iași-Chișinău, în seara de 26 Iunie trei vagoane A. B.

Nemulțumirea studenților din „Căminul Studențesc"

Eri dimineață s'a prezentat la redacția ziarului nostru un grup de studenți — funcționari care locuesc în „Căminul Studențesc" rugându-ne să intervenim pe lângă cei în drept pentru a nu fi evacuați cu ocazia închiderei căminului la 1 Iulie.

Ei au declarat că în caz când nu li-se va satisface această doleanță și vor fi siliți la evacuare, vor trebui să dimisioneze din serviciile Statului. Supunem justa cerere a acestor studenți dlui Director al Instrucției, pentru a dispune plasarea lor, fie în căminul „Casei Invățătorilor" fie în internatul liceului „Barițiu".

Noul tarif de mărfuri pe Cfr.

Cu începere dela 1 August va apare un nou trafic de mărfuri, aplicabil pe întreaga rețea a căilor ferate române din tot cuprinsul României Mari.

Noul tarif, față de cele vechi, care dela data de mai sus se abrogă, prezintă următoare e deosebiri:

a) La dispozițiunile tarifare s'a făcut oarecari modificări explicative și de completare și s'au majorat unele greutăți normale la transporturile de păsări, trăsuri, automobile, etc., care nu corespundeau realității;

b) La taxele accesorii, operațiunea cântăririi este pe viitor obligatorie la toate transporturile contra plății taxelor respective, în schimb însă părțile sunt scutite de amenzile pentru fașa de clarare de greutate sau supra încărcarea vagoanelor;

c) La taxări speciale s'au abrogat dispozițiunile relative la taxarea redusă a stărei, precum și reducerea de 50 la sută la șchibrituri și la cai de cursă, gratuitatea însoțitorilor acestor cai;

d) La clasificarea mărfurilor s'a avut în vedere și prețul articolelor respective pe piață, astfel că unele mai scumpe s'au clasificat în plus, iar altele mai ieftine s'au declasificat; așa de exemplu articolele de lemn ca: albii, cercuri, doage, etc., dela tarif special I, s'au trecut la clasa III; benzina rafinată și solidificată, calaicanul, parchetele, toate acestea dela clasa II s'au trecut la clasa I; marmora fasonat în gros dela clasa III, s'a trecut la clasa II, etc., iar lemnul brut s'a declasificat dela clasa III la tarif special I. pânea dela clasa II, la clasa III, etc.;

e) In taxele tarifului general și special precum și în taxele tarifului industrial, s'au trecut toate taxele suplimentare dictate până în prezent tarifelor de mărfuri, de asemenea și taxa de cântărire, așa că aceste taxe nu se vor mai percepe separat.

Greva chelnerilor din localitate

Am semnalat la timp neînțelegerile ivite între patronii restaurantelor și cafenelelor din localitate și lucrătorii chelneri. Cu toate demersurile făcute pentru o împăcare, și care au durat vre'o două săptămâni, împăcarea nu s'a putut face.

Chelnerii au cerut patronilor sporirea salariilor actuale, și în special chelnerii din cafenele, cari primesc salarii mai mici decât colegii lor dela restaurante, au cerut urcarea retribuțiilor la 1600 lei lunar și mărirea procentului de 12 la sută din câștigul patronilor la 18 la sută.

Afară de aceasta chelnerii au mai cerut, introducerea orarului de 8 ore pe zi, urmând ca pentru timpul lucrat peste aceste ore, să fie retribuiți cu câte 20 lei pe oră. Patronii cafenelor refuzând a primi aceste condiții, chelnerii au declarat aseară grevă.

Chelnerii dela restaurante ajungând la înțelegere cu patronii nu s'au asociat la greva tovarășilor lor.

O comisiune formată din 3 delegați de-ai patronilor și 3 de-ai chelnerilor, sub Președința d-lui Prefect Meteș, urmează a trata pentru a se ajunge la o aplanare a conflictului.

CORON BLEU
(de alabăstrit rufe'e)
Albrastu mirositor Cerneală, vopsea pentru stampile, lac în toate culorile. Hârtie pentru stârpirea mușteior. Vopsele pentru padiment. 1357
Calitate garantată.
Cele mai eftine prețuri.
„LUXOR"
Cluj. 12-97

Dela Consiliul de Rasboi

Consiliul de Război al Corpului 6 Armată a judecat pe soldații: Sângeorge n Teodor, Cif Axente, Bales Vasile, Andrea Mihai, Lucaci Mihai, Haiduc, Ștefan Ion și caporalul Petre Ivan, toți din Reg. 86 Infanterie, cari în timp de trei luni comiseră în comuna Mărghita, peste douăzeci de furturi cu efracție și escaladare.

După ascultarea martorilor acuzării, 15 păgubași, dl comisar regal lt. Popescu Iliariu își desvoltă rechizitoriul cerând aplicarea art. 306 combinat cu 308, 310, 311 Cod. penal.

Dl advocat Angelo Stătescu susține apărarea, analizând partea de vină a fiecăruia, dovedind că n'a existat decât numai furturi simple și nu calificate, că acuza se bazează numai pe prezumții, atribuindu-le mai multe furturi de câte s'au comis. D-sa cere totdeodată circumstanțe atenuante.

Curtea intrând în deliberare, condamnă pe inculpați, între 3—5 ani închisoare.

Inculpații au cerut recurs.

Prima fabrica Ardeleană de juvaere
Cluj, Str. Xenopol (Szappan-u.) Telefon 213.
Ține constant în depozit lanțuri, fabricat propriu, inele, brătare etc. Execută tot felul de lucrări de această branșă, transformează și repară.
Aur de dentistică și forostuire! Sârmă și placă de aur și argint. Schimb de zdrobituri de aur. 1845 Lloyd 641

Citiți pag. 8-a

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Sâmbătă 24 Iulie 1922

Telegramele streine ne anunță că până în prezent conferința de la Haga s'a mărginit la facerea formalităților de deschidere și la alegerea birourilor cari se vor ocupa cu chestiunile la ordinea zilei.

Guvernul din Paris a înaintat o telegramă prezidentului conferinței, prin care îl înștiințază că Franța va putea fi reprezentată acolo în cazul numai dacă sovietele se obligă să restituie bunurile private sau expropriate.

Toate demersurile făcute de aliați pentru a se pune capăt războiului de istovire din Asia Mică, au rămas zadarnice. Guvernul elen e ferm hotărât de o obține revendicațiunile Greciei pe calea armelor.

In acest scop s'a ținut la Atena un important consiliu de miniștri, la care au luat parte mai mulți ofițeri generali. Consiliul a luat o serie de măsuri în vederea reînceperei ostilităților dintre greci și turci.

La Budapesta a avut loc deschiderea adunării națională. Regentul Horthy în cuvântarea rostită afirmă necesitatea pentru Ungaria de a urma calea unei politici reconstructive. După ce se ocupă de reluarea unei bune raporturi cu străinătatea, face un apel la marile puteri, cerându-le sprijinul în chestiunile pendinte de tratatul dela Trianon și care au rămas „ nerezolvite“ până acum.

De sigur că regentul maghiar prin „chestiuni nerezolvite“ se referă la problema minorităților și în capul acesta numai mentalitatea maghiară, poate să conceapă restabilirea unor bune raporturi internaționale concomitent cu insistența ce depune conducătorii dela Budapesta față de problema minorităților din țările succesoare, — chestiune tranșată definitiv de tratatele războiului.

Groaznicele inundații din Năsăud

Cauzele catastrofei. — Pagubele. — Victimele omenești. — Intreruperea circulației pe uliți

Ploile de pe valea Năsăudului

După cum am anunțat, în ziua de 19 Iunie a căzut o ploae groaznică asupra văii Năsăudului. Ploaia a urat timp de două ore inundând complect valea. Peste 120 locuitori au rămas din această cauză pe drumuri, căci apele inundațiilor au sfărâmat complect 40 case de locuit. Ruperea aceasia de nori a făcut însă ca catastrofa să fie mult mai grozavă și să la proporții mult mai tragice.

Familii întregi nimicite

Dărămăturile caselor, au prins sub căderea lor 30 de persoane care au fost omorâte.

Din unele familii n'a supraviețuit nimeni, deoarece aflându-se toți membrii familiei în casă ei au fost cu toții nimiciți.

Panică populațiunei

Această groaznică catastrofă a produs în rândurile populațiunei o imensă panică. Nimeni nu îndrăznea să asă pe uliță. După ce furtuna s'a liniștit circulația a mai fost întreruptă pe unele uliți.

Ajutoare

S'au format echipe de ajutor dintre soldați și populația salvată din Năsăud. Aceste echipe lucrează mereu la căutarea cadavrelor.

De gub ruine au fost scoase până Miercuri deabia 16 cadavre.

Pagubele

Pe lângă pagubele omenești de neprețuit și casele dărâmate, furtuna a provocat imense pagube populațiunei salvate. Ele se evaluiază la peste 5 milioane lei. z

Se cumpărăm 1733
dela Drogueria
„EMKE“
Proprietarul firmei:
Barkóczy Alexandru.
Prețuri eftine. Mare asortiment. Serviciu regulat.

Pantaloni de tennis Lei 260
Sacou de Luster Lei 500
1588 la Firma
M. Neumann
Magazin de mode pentru bărbați, fete și băiați
Cluj, Piața Unirii No. 14

TELEGRAME

Desbaterile din Camera franceză. Reducerea creditelor pentru Siria

Paris. — In desbaterea asupra creditelor pentru trupele franceze din Siria, mai mulți deputați au cerut reducerea acestor credite, arătând cât de precară e situația financiară a Franței. Charles Dumont a declarat că deficitul de acum de 4 miliarde provine de acolo că Franța a făcut avansuri în contul Germaniei.

Poincare a pus în vedere reducerea trupelor de ocupațiune din Siria. Nu este vina Franței dacă pacea cu Turcia încă nu-i restabilită. Situația actuală este asămănătoare cu starea de pace. Totuși Franța trebuie să ia în considerare interesele aliaților ei, de asemenea nu au încheiat pace cu Turcia.

O inscenare nostima

Unde duce criza de locuințe

Alaltăeri s'a judecat la Consiliul de războiu procesul Subit. Popescu Ion din Reg. 2 art. de munte, dat în judecată pentru tentativa de atentat cu violență la pudoare, în urma reclamației individei Victoria Grozav și a soțului ei Caporal Grozav Simion.

In timpul desbaterilor, s'a observat o vădită contradicție în depunerile reclamanților.

Dl Comisar Regal Lt. Popescu Ilariu lasă faptul la aprecierea Consiliului, iar dl advocat Angelo Stătescu, desvoltându-și pledoaria, dovedește curței nevinovăția acuzatului, scoțând în evidență înscenarea reclamanților cu scopul de a scoate din locuința lor pe ofițerul încartirult. Dsa cere achitarea cu unanimitate de voturi și încheierea unui proces verbal de dare în judecată a reclamanților pentru mărturie și acuzațiune mincinoasă.

Consiliul achită cu unanimitate admițând darea în judecată a reclamanților, după motivarea apărărei și a dlui prim Comisar Regal Maior V. Chiru.

Scene furtunoase în Parlamentul Ceho slovac

Praga, 21. — In ședința de noapte a parlamentului s'a petrecut o scenă furtunoasă: ministrul instrucțiunei, Srobar, a luat cuvântul și a început a vorbi în limba cehă. Un mare tumult se iscă atunci pe băncile deputaților slovaci. Tumultul a luat astfel de proporții încât vorbele ministrului se pierdură cu totul. Deputații slovaci strigau către ministru: Ieși slovac; să-ți fie rușine să vorbești cehа.

Când Srobar își sfârși cuvântarea, deputații slovaci strigară: Jos cu el!

Ministrul a coborât dela tribună în mijlocul unui viu tumult.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 p m

Rămășițele pământești ale lui Take Ionescu sosesc Miercuri după amează. Dela gară vor fi aduse la Ateneu ca marele pubiic să-și ieа ultimul rămas bun dela acela care a fost Take Ionescu.

•

Monitorul Oficial publică astăzi decretul Regal prin care se sancționează noua lege care anulează convențiunea între Stat și Banca Agrară.

•

Sinodul a votat în ședința de eri un protest adresat lumei civilizate contra prigonirei creștinilor în Asia-mică și preoțimei ruseți de către bolșeviști.

•

Delegații englezi cari au sosit la București, în legătură cu consolidarea bonurilor de tezaur, vor întreprinde mâine o călătorie în regiunile dunărene apoi în regiunea petroliferă din Prahova și în Ardeal.

•

Comisiunea mixtă de export a ținut eri ședință și a hotărât în principiu să acorde deplină libertate de export pentru cereale; grâul secara și derivatele lor. In ce privește exportul de porumb, mai rămân în vigoare vechile dispoziții până ce se va recunoaște rezultatul recoltei din anul acesta. Producătorii de grâu vor primi o bonificare de 500 de lei de vagon iar prețul unui vagon de grâu se va stabili probabil la 30 de mii.

Pentru celelalte cereale, taxa de export va fi probabil de 20 de mii de lei de vagon.

In viitorul consiliul de miniștri, se vor fixa normele legale cu privire la comerțul de cereale.

•

„Monitorul Oficial“ publică astăzi decretul regal prin care se sancționează legea votată cu privire la consolidarea bonurilor de tezaur precum și convenția cu Banca Națională, ca ea să facă plățile datoriilor Statului din streinătate.

Ministrul de finanțe a primit eri pe generalul Popovici comandantul trupelor din Basarabia care a cerut o îmbunătățire a hranei trupelor. Ministrul de finanțe a declarat că va lua măsuri ca trupele să nu sufere.

•

In Atena se fac pregătiri pentru călătoria principesei Elisabeta în România.

•

Eri a avut loc un consiliu de miniștri și s'a decis ca d-nii miniștri Brătianu, Văitoianu, Mărdărescu, Moșoi și Nistor să plece în Ardeal încă în cursul zilei de astăzi. Ei vor împărți ajutoare familiilor cari au de înregistrat morți în groaznicile inundații din Năsăud și Bistrița.

Miniștrii vor asista și la împărțirea de pământ în diferite comune apoi vor pleca în mai multe părți ale Ardealului pentru a se încredința asupra nevoilor populației și cererilor ei. Joi a viitoare va avea loc un nou consiliu de miniștri, iar după masă vor luaparte la îmormântarea lui Take Ionescu.

Primim curse de automobile oriunde!
9 nouă Lei Kilometrul!!
Automobile noi! Gata în orice moment.
PERRY
Telefon 999 Telefon 999
CLUJ, 1912
Calea Regele Ferdinand No. 99

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

PRECIZIUNE ȘI ELEGANTĂ
CELE MAI NOI MODELE
„LONGINES“
Ceasornice de buzunar
Ceasornice-brățară
— in argint, aur, platină —
Se găsesc de vânzare numai la
Fenyő & Braunfeld
Bijoutieri
CLUJ, Piața Unirii. — Telefon 643 și 350.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Imprumtul forţat în Germania

Reichstagul german a votat zilele acestea legea asupra împrumutului forţat care e presupus a procura fiscului vreo 40 miliarde mărci.

Sunt obligaţi a subscrie la acest împrumut toate persoanele fizice şi juridice supuse impozitului pe venit. Scutite sunt numai averile reale ce nu depăşesc 100.000 mărci şi averile mobiliare până la 1 milion, în caz când venitul pe 1921 n'a depăşit 40.000 mărci. Contribuabilii vor fi obligaţi a subscrie din primele 250 mii mărci 2 la sută; din următoarele 250.000 mărci 6 la sută; din următoarele 250.000 mărci 8 la sută şi pentru mai mult 10 la sută.

Până la 1 Octombrie 1925, împrumutul nu poartă dobânda. Dela 1 Noembrie 1925 dobânda va creşte succesiv până la 4 la sută.

Până la data de Octombrie 1922, contribuabilul e ţinut să facă o declaraţie a averei sale din care va reeşi ce sumă va subscrie. Hârtiile de valoare vor fi evaluate cu 75 la sută din cursul lor din 28 Aprilie 1922. Spre a se împiedeca ca subscrierile să fie prea reduse, legea prevede o dare suplimentară în cazul când la stabilirea definitivă a averei se va constata că proporţia subscrierei la împrumut de către contribuabil a rămas prea mică. Această dare suplimentară va fi percepută numai atunci când cifra definitiv stabilită a averei va fi, proporţional, cu 100 la 100 mai mare ca subscripţia cu 200 la sută atunci darea suplimentară se urcă cu 20 la sută şi atinge 70 la sută când averea depăşeşte de cinci ori proporţia subscripţiei.

Când însă un contribuabil zelos a subscris pentru împrumutul forţat mai mult decât se cuvine conform averei sale, atunci surplusul i se va restitui cu o dobândă de 5 la sută. Atunci când prin subscripţie la împrumut vreo exploataţie, fabrică etc., ar fi lezată în interesele ei sau împiedecată a funcţiona, plata va putea fi amânată în schimbul unei garanţii.

Vizita suveranilor la Sibiu

Miercuri au sosit la Sibiu MM. LL. Regele şi Regina, Infantul Spaniei cu Prinţesa Elena, Prinţesa Irina, însoţiţi de colonel Moruzzi şi inspector Cămărăşescu.

Au fost primiţi în gară de miniştrii de răsboi şi al muncii, generalii Cihosky, Dăscălescu şi Sinescu (şef de Stat-Major), colonel Teodorescu, toţi ofiţerii garnizoanei, muzica, orfanii de răsboi, reprezentanţii tuturor autorităţilor şi tuturor confesiunilor, etc.

Reginei îi s'au oferit flori; s'a întreţinut cu orfanii; apoi cu automobilele proprii, debarcate din tren, au pornit la şcoala specială de cavalerie, conduşi de un escadron înainte şi unul înapoi.

Au vizitat grajdurile; apoi au asistat la serbarea de fine de an făcută în manej, unde colonelii Antonescu şi Capsa, directorii şcoalei şi ofiţerii elevi au executat dresaj de cai, sărituri de obstacole şi de înălţime.

S'au distins locot. Vasiliu Const. la sărituri de înălţime; Praporgescu, Pleşoianu precum şi locotenenţii Olteanu, Lăzărescu, Aslan, Zotter, Zaharia, Chirculescu şi sublocotenenţii Paulian, Mihăescu, Grunaru I u şi Alexandru Teodorescu, al cărui cal nervos a sărit peste public şi Şerbănescu, care, deşi a căzut cu cal cu tot, totuşi reîncălecând a luat toate înălţimile.

Colonelul Iacob a condus manejul.

Trecând apoi la şcoala de tragere a cavaleriei, trupa a executat concurs de sărituri, prezentarea patrulelor în picioare pe cai; exerciţii de voltiţe, scrimă călare, jocuri naţionale, curse călări de capete, inele, săgeţi, alergări de atleţi, sărituri şi aruncări, conduşi de ofiţeri.

Manejul era condus de colonelul Madancovici.

La ora 14,3 Majestăţile Lor s'au dus la masa oferită de şcoala specială de cavalerie, unde generalul Sinescu a urat bun venit. Regele a răspuns călduros.

La masă au luat parte ofiţerii superiori ai şcoalei, prefecţii Filoti şi Henteş, primarul, primpreşedinte Leonida Petrescu şi doamne.

La ora 16 Suveranii au pornit în automobile la gara în flori, pornind spre Copşa-Mică şi Sinaia.

Cu trenul următor au plecat şi miniştrii şi generalul Cihosky la Bucureşti.

Comitetul de anchetă româno-cehoslovacă

Camera de comerţ în şedinţa dela 19 Iunie, sub preşedenţia d-lui D. Hagi Tudorache, după cuvântările d-lor Gaser, Tuffli, şi alţii, a decis alcătuirea unui comitet compus din: institutul economic românesc, reprezentat prin d. inginer Casasovici; sindicatul viticol Ilfov; Uniunea sindicatelor viticole, Sfatul Negustoresc, Asociaţia generală a cerealiştilor, reprezentată prin d-nii A. Manisalian şi Em. Brancovici, Uniunile industriaşilor, Uniunea sindicatelor agricole, sindicatul morarilor reprezentat prin d-l B. Georgescu-Fuerea şi C. Cerchez, preşedintele Camerei de comerţ din Bucureşti, secretarul general al acesteia, Asociaţia generală a presei, Sindicatul Ziariştilor, reprezentat prin d. C. Demetrescu, Industria Petrolului, R. Tuffli, delegatul Târgului din Praga şi I. Luca P. Niculescu, precum şi reprezentanţi ai ministerului de industrie şi comerţ, finanţe, direcţia CFR şi PTT, cari să se ocupe de anchetarea motivelor pentru extensiunea relaţiilor comerciale româno ceho-slovace.

Preşedinte al comitetului a fost ales d-l D. Hagi Tudorache, iar secretar d-l V. M. Ioachim. Preşedinte de onoare a fost ales în unanimitate d. F. Vaverka, ministrul Ceho-Slovaciei la Bucureşti.

Luni comitetul va ţine o nouă şedinţă la care vor participa şi reprezentanţii ministerelor şi autorităţilor.

BITUMUL MATITZA S. A.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucureşti.
FILIALA CLUJ, Calea Reg. Ferdinand No. 55, I.
1203 Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolaţie la case, acoperişe din ciment de lemn (Holzzement) etc. Material totdeauna la magazie

Depozitul Central:
TUNGSRAM S. A.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25
□ Telefon 201. □

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane eglezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artistii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuţa postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriş-Arieş (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă şi cuie.

In caz de catar, slăbiciune de stomac şi lipsă de apetit cultiva o minune **VINUL PEPRIN** preparat de **Farmacia Rozsnyai** Se găseşte în toate Farmaciile. Prepară numai singură Farmacia Rozsnyai, Arad. 1562

Plăci de geamuri, damigene, cadre de tablouri, măsuri verificate, furnizează cu preţuri moderate **Fraţii Ausländer** Cluj, Piaţa M. Viteazul 39 Telefon 954. 1582

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, fierbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză şi reconvalescenţă. 1049

Cele mai preferate beuturi ale amatorilor de bere: **calitatea neîntrecută a berei albe „Monoştor" şi a berei brune „Călugărul"** specială. 1603 **Se capătă pretutindeni!!**

La Băile Buziaş
s'a deschis un Pension diatelic în villa Dr. Roster (visa-vis cu baia otel) cu 20 de camere plăcute. 1901

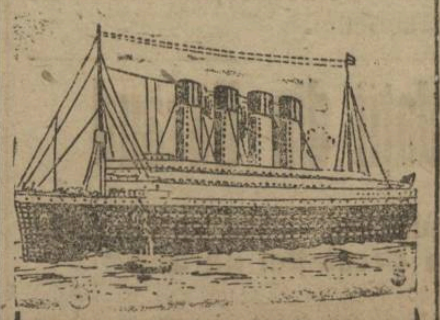
AMERICAN LINE-HAMBURG ROTE-STERN-ANVERS 1809
WEISSE STERN LINE-CHERBOURG
Cea mai mare Agenţie de Vapoare din România
N. BRÜCK & Co.
BUCUREŞTI, Str. Sf. Vineri No. 1

Face cunoscut tutulor pasagerilor pentru America ca să se **trimită de îndată** recomandat **paşaportul** şi documentele ce posedă spre a obţine **număr de viză** dela Consulatul American.

In afară de paşaport trebue să fie adăugate:
1. Un act de naştere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul şade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.

Notaţi bine adresa
N. BRÜCK & Co.
Bucureşti, Strada Sf. Vineri 1

Intreprindere internaţională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerţ Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu staţiunile cele mai mari în streinătate şi din streinătate în ţară, cu asigurare pe lângă garanţă deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenţii Departamente separate pentru marfă. 1558

Pentru proprietari de **Maşini de treerat şi Mori!**
Avem permanent în depozitele noastre în calităţi superioare:
Pietri de mori
Site de mătasă
Ciocane de felecat (Kronhaemmer) (Billenhaemmer)
Curele de transmisiune
Curele de cusut
Ulei de uns maşini **Nr. 15**
Ulei de uns maşini Nr. 16 rafinat
Ulei de uns cilindre
Ulei pentru dynamo
Motorină, Petroleu
Unsoare consistentă
Klingerit, Moorit
Articole de cauciuc
Asbest
Garnituri grafitate
Garnituri de asbest
Garnituri cu seu
Garnituri pentru gaura de om
Cositor englez
Chingi pentru mori
Saci
Sirupuri pentru curele
Saibe de sminghel
Sticle pentru nivelul apei
Sticle „Klinger"
Manometre
Cane pentru ulei
Următoare „Stauffer"
Discur pentru curele etc. etc.
DEPARTAMENTUL MAŞINILOR al reuniunei agricole s. a.
SIBIU strada Sării Nr. 22
SIGHIŞOARA, strada Baier Nr. 47
MEDIAŞ, Piaţa Cazarmei Nr. 15
Hermes Nr. 6445 1874

Ne angajăm să transportăm în toate părţile ţării, mărfuri în ori ce cantitate şi cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba şi Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piaţa Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orşova (Dunapart). 1328

Reclama este sufletul comerţului

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară şi comercială.

Instalaţiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalaţiuni electrice. Depozit de articole technice. Ţevi de fier şi tuci de tot felul, ţevi de plumb. Tuburi de lut ars şi beton. Furnizare şi instalare de cazane pentru aburi de mare şi mică presiune. Cu preţuri de reclamă. 1619

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

SĂ CAUTĂ pentru imediat 2 practicanţi. Reflectanţii se vor prezenta la Industria Sârmei, Cluj, Calea Victoriei 29. 1911

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Înfrăţirea

Fabrica: telefon 596.
Prăvălie: telefon 515.

„LEBEDA" S. A.

Prima fabrică din România pentru vestminte de pat cu electromotoare.

Pregăteşte:

PLAPOME: cumplute cu vată, lână şi fulgi, mai departe

MATRAŢE, PERINE şi **VESTMINTE** de pat dela execuţia cea mai eftină, până la cea mai fină.

Cu maşinele de scarmănat mânate cu putere electrică, curată şi scarmăna pene de tot soiul.

Cumpără:

orice cantitate de: păr de cai, de porc, de capră, lână şi pene.

Vă rugăm a trimite muştră şi totodată şi preţul (dela gara Cluj)

Preţuri originale de fabrică.

Fabrica: CLUJ (Kolozsvár) Str. Iaşilor (fost Nagyszamos-u) 14. Telefon interurban 596.

Prăvălia: Calea Victoriei (fostă Kossuth L.) 10. Telefon 515.

Vindem tot soiul de pene curăţite şi sortate en gros şi en detail. 1334

Reclama este sufletul comerţului

1328

Noutatea adusă în circulaţie de
S. A. Eleonora Szilágyi

„BEREA BIKA"

din fabrica de bere afară de cartel a Baronului Nopcsa din Aradul-Nou.

e băutura cea mai tare şi nutritoare. Se găseşte pretutindeni!! □□

CANADIAN PACIFIC

Cea mai mare şi mai veche societate canadiană de căi ferate şi vapoare din intreaga lume.

Voiajii regulate cu vapoare rapide Empress de la Anvers, Hamburg, Havre, Cherbourg, etc. spre

CANADA şi AMERICA
şi in toată lumea.

Vapoarele Empress sunt cele mai mari, mai repezi şi mai frumoase din vapoarele cari fac drumul de la Hamburg, etc. la Canada, resp. America.

Durata călătoriei pe mare numai 4 zile

Informaţiuni gratuite şi complecte la Agenţia Generală
CANADIAN PACIFIC,
Calea Griviţei 153 Cernăuţi, Rudolfsplatz 1.

Pentru a scuti pe pasagerii noştrii de ori ce pierdere zadarnică de vreme, bani, precum şi de o călătorie obositoare la Bucureşti, îi rugăm să bine voiască a ne trimite, recomandat: *Paşaportul de călătorie, Actul de naştere, Actul de moralitate, Afidavitul, 4 Fotografii de 4/5 cm.*

Aceste documentele vom prezinta, îndată după primirea lor, consulatului american, pentru înregistrare şi vom face cunoscut pasagerilor noştrii, în baza numărului de ordine, ce vom primi, ziua exactă când urmează să sosească la Bucureşti pentru a căpăta viza. 1858

Să arunce banul muncit, când se plătesc preţuri enorme pentru prafuri, paste de dinţi şi ape de gură streine, sau în aparenţă streine, căci nu trebue confundate produsele streine, ale fabricanţilor cunoscuţi cu acele produse puse în comerţ, anonim sau sub nume fictive, pentru a-şi pierde urma în caz de nemulţumire sau control.

Atragem atenţiunea publicului că produsele destinate a întreţine gura şi dinţii în perfectă stare de higienă,

Praful, Pasta de Dinţi şi Apă de gură Bucol,

ale Laboratorului Flora Bucureşti, sunt fabricate după toate regulele ştiinţei, putând rivaliza cu cele mai reputate similare streine. 1840

Feriţi-vă de noutăţile pentru care nu răspunde nimeni.

Reprezentanţa şi depositul general
S. LINDENBERG Bucureşti, Strada Stelea 23

Ernemann Werke Dresden
plăci si aparate de fotografiat
Befa (vorm. Dr. Schleussner) Berlin
Aristo-, celloidin-, luminaţie de gaz şi hârtie de brom argintiţă.
TIP TOP chemische Werke **WIEN** unelte chimice pentru fotografiat.

Depozitul fabricei la firma:
Segesváry şi Soţii
Cluj, Strada Regina Maria (Deak Ferenc-u.) No. 25
Vânzarea en-gross şi en-detail. Cameră întunecoasă fără taxă. 1742 □□

Cum se vindecă Reumatismu şi Gutta

este o broşură foarte interesantă şi instructivă. Acolo veţi găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de şeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum şi modul lor de vindecare. Această broşurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereţi chiar astăzi această broşurică, prin o cărtă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N.
Moldova

S'A DESCHIS MARELE DEPOZIT DE

Automobile, Autotractoare şi Autocamioane
F·O·R·D

UN AUTOMOBIL FORD DE 22 HP. NOU, lei 85.000. Condiţii de plată foarte avantagioase!

Telefon No. 999. **PERRY CLUJ** Calea Regele Ferdinand 99

Se găsesc toate felurile de plese de schimb, 1823-a **accesorii originale FORD.**
Cu preţuri mult mai convenabile ca oriunde

„Mendel" fabrică de fiert bere Soc. Comercială pe Acţiuni Turda

FILIALA CLUJ, Calea Dorobanţilor (fost Honvéd-u.) No. 11.

Produce cea mai bună bere

Depozite, în toate oraşele cele mai insemnate ale ţării
Fabricaţie favorită publicului

berea albă Coroana

Specialitatea: **berea neagră** nutritoare (dupla malátás)

Gloria

Beuturile cele mai favorite publicului, se pot găsi in ori-ce local de consumaţie. 1892 **Telefon: 394**

Emil Blaga Cluj

Magasin Piaţa Ştefan cel Mare 7. Telef. 2-70.
Garagiu Str. Avram Iancu 56. Telef. 11-01.

Cauciucuri Michelin pentru **Automobile Trăsuri Biciclete**

Tot-felul de accesorii şi rezerve pentru automobile
Benzină, Uleiu, Vaselină, Valvolină, Carbid
1586

Preţuri de reclamă.

Continuare de pe Pag. 2-a.

mării prețului cuvenit în rentă la Casa de depuneri și consemnațiuni. Judecătoria, prin oficiul cărți funduare, în urma cererii Casei centrale a împroprietăririi și sub dovada consemnării prețului, va ordona radierea tuturor acestora deasupra porțiunii expropriate și închiderea oricăror dosare de acțiuni sau urmăriri.

De asemenea, până la consemnare, orice cesiuni, urmăriri, popriri și sechestre nu se pot înființa în mâinile Statului, care nu are a ține seamă de ele, iar cele înființare rămân de drept desființate.

Organele de aplicarea împroprietăririi

Art. 101. — Organele de aplicare ale împroprietăririi sunt:
1. Comitetul local;
2. Comisiunea de ocol;
3. Comisiunea județeană.

Comitetul local se compune din: secretarul comunal, primarul preotul, învățătorul diriginte și doi-trei săteni aleși din sânul lor.

Comitetul local are însărcinarea de a întocmi în fiecare comună un tablou de toți sătenii cari ar avea dreptul să fie împroprietăriți în conformitate cu dispozițiunile legii și cu ordinea de precădere ce ea stabilește și cari se vor desvolta prin instrucțiuni.

Comisiunile de ocol pentru împroprietărire se compun ca și la expropriere din aceleași persoane prevăzute la art. 61 din lege.

Art. 102. — Comsiiunea de ocol are însărcinarea de a judeca listele întocmite de comitetul local cu sătenii îndreptățiți a se împroprietări, și le va așeza în ordinea de preferință potrivit art. 92 și următorii. Comisiunea hotărăște cu majoritatea de voturi. Hotărârea se dă cu apel la comisiunea județeană de împroprietărire. Apelul se va judeca după normele stabilite la art. 76 din lege.

Art. 103. — Comisiunile județene pentru împroprietărire se compun din aceleași persoane prevăzute la art. 58 din lege.

Comisiunea județeană pentru împroprietărire judecă la reședință în ultima instanță toate contestațiunile ivite la întocmirea tablourilor de împroprietărire, stbilind în mod definitiv listele sătenilor ce urmează a fi mîproprietăriți.

De asemena hotărăște în mod definitiv, ca instanță de apel, mărmea lotului tip din comună și face tragerea la sorți a celor împroprietăriți, iar dacă va fi cazul o va face chiar la fața locului.

Art. 105. — Comisiunea de ocol pentru împroprietărire, în cel mult 30 de zile dela promulgarea legii de față, va proceda la judecarea listelor întocmite de comitetul local. Judecarea se va face la reședință. Listele încheiate vor fi afișate 5 zile la ușa primăriei din comuna respectivă. Comisiunea va încheia proces-verbal de încheierea și afișarea lor în dublu exemplar, păstrând unul la arhiva comunei, iar altul înaintându-l comisiunii județene, chiar a doua zi după darea hotărârii, împreună cu dosarul.

Sătenii nemulțumiți vor face apel la comisiunea județeană de împroprietărire în cursul celor 5 zile de afișare după normele stabilite la art. 74 al legii.

Art. 107. — Comisiunea județeană de expropriere fixează termenul și judecă în conformitate cu dispozițiunile art. 76 din lege, atât în ceeace privește tabloul de împroprietărire, cât și mărimea lotului tip.

Dacă este cazul de a se face tragere la sorți, comisiunea o va face în ședință publică și pe categorii. Ziua fixată pentru tragerea la sorți a îndreptățiților va fi adusă la cunoștința sătenilor cu 8 zile înainte. Delegații sătenilor vor fi invitați să asiste.

Art. 108. — Pe baza lucrărilor de împroprietărire rămase definitive, comisiunea județeană va dispune întocmirea planurilor de parcelare prin inginerul operator sau delegatul direcțiunii cadastrului, în conformitate cu regulamentul special.

Art. 111. — Odată îndeplinite formalitățile prevăzute la art. 81, parcelarea rămâne definitivă.

Efectuarea operațiunilor financiare

Art. 137. — Toate operațiunile financiare decurgând din aplicarea acestei legi se fac de Stat.

Plățile anticipate din preț se fac în contul și pe seama Statului.

Sumele încasate servesc exclusiv la amortizarea prin tragere la sorți a titlurilor amortizabile emise pentru plata pământului expropriat.

Cumpărătorii vor fi dați în debit pentru orice rest ar datora din preț, iar încasarea sumelor datorate se urmărește conform legilor ce sunt sau vor fi în vigoare pentru urmărirea veniturilor Statuuli.

Fiecare din dispozițiunile prevăzute în art. 137 al legii agrare pentru Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, promulgată la 23 Iulie 1921, este și rămâne desființată, și ca consecință rămân desființate toate convențiunile încheiate de Banca Agrară, modificarea statutelor Băncii Agrare și toate celelalte privilegii prevăzute în sus citatul articol.

Art. II. — Hotărârile pronunțate până la promulgarea legii de față, de oricare din comisiunile prevăzute în legea dela 23 Iulie 1921 rămân valabile.

Termenele de reformarea lor, pentru cele cari nu ar fi definitive, vor fi cele prevăzute în prezenta lege.

Lucrările cari ar fi pendinte înaintea diferietlor comisiuni și pnetru cari nu ar fi intervenit hotărâri, se vor continua conform prescripțiunilor legii de față.

Art. III. — textele articolelor modificate se vor introduce fiecare la locul său în legea pentru reforma agrară din 23 Iulie 1921 și vor face parte integrantă dintr'însa, iar articolele II și III din prezenta lege vor forma art. 142 și 143 din legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Căsătoriile ofițerilor

— O nouă dispensă regală —

„Monitorul Oficial" publică următorul raport al dlui ministru de răsboi:

Cu prilejul căsătoriei Alteței Sale Regale principesa Maria cu Majestatea Sa Regele Alexandru al Sârbilor, Croaților și Slovenilor, ministerul a primit numeroase cereri din partea ofițerilor și a diferitelor familii, prin cari solicită Maiestății Voastre dispensa de vârstă și dotă, spre a se putea căsători, luând astfel și ei parte la marea bucurie a Augustei Familii a Maiestății Voastre;

Având în vedere că Maiestatea Voastră a binevoit a acorda dispense de dotă și vârstă și cu ocaziia căsătoriei Alteților Lor Regale Principele Carol și Principesa Elisabeta;

Având în vedere că în aceste zile mărețe de bucurie națională, prin o as fel de aprobare, poporul va împărtăși cu Maiestatea Voastră fericirea noilor căsătorii.

Cu cel mai profund respect rog pe Maiestatea Voastră să acorde și cu această mare ocaziune dispensa de dotă și vârstă ofițerilor pe timp de 2 luni, cu începere dela 20 Iunie până la 31 August a. c.

Criteriul esențial în aprobarea acestor căsătorii de către ministerul de răsboi și de către comandanții corpurilor de armată, va fi moralitatea și educațiunea viitoarei soții.

După cum se știe M. S. Regele a aprobat concluziunile acestui raport.

Studențimea vieneză pentru unirea Austriei cu Germania

Sâmbătă, înainte de amiazi studențimea națională germană din Viena a organizat în fața universității, o mare demonstrație pentru unirea Austriei cu Germania.

La aceasti demonstrație au luat parte și organizațiile național-liberale și clericale ale studenților vienezi.

Oratorii au accentuat că importanța demonstrațiunii constă tocmai în faptul participării și colaborării celor trei organizații studențești, cari de astă dată, demonstrează împreună, pentru alipirea Austriei la Germania.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Pentru Autorități, Bănci și alte Institutii cari doresc a-și procura

Colecția Gazetei Oficiale

din anii 1918—1922 adică dela aparație și până la ultimul număr.

Se găseste de vânzare la Agenția de Publicitate

„SOARELE"

Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent având numai câteva colecții. 1885

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai impodobite

Mare asortiment de candelatre electrice dela cele mai simple până la cele mai improdobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la: **Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Actiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.** Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

Au sosit articole pentru băeți mici cu marca „TETRA"

la magazinul de mode pentru dame și bărbați alui

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2

1738-I Telefon 591

Tablile de asbest „Meteor"

sunt cele mai durabile. Acoperemântul nu are nevoie de ingrijire și reparare și e mai bun și mai eftin ca cel de tinichea.

Se capătă la 1883

Fabrica de Eternit METEOR S. A.

Oșorheiu jud. Bihor.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. □ Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi. 1393

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Hardtmuth si Karol Majers fii.

American Near East & Black Sea Linie, Inc.

Singura Companie Americană Poștală în România de Vapoare Transatlantice regulate și rapide între

Constanța-New-York

București, Calea Victoriei 110.

(lângă Hotel Athenée Palace)

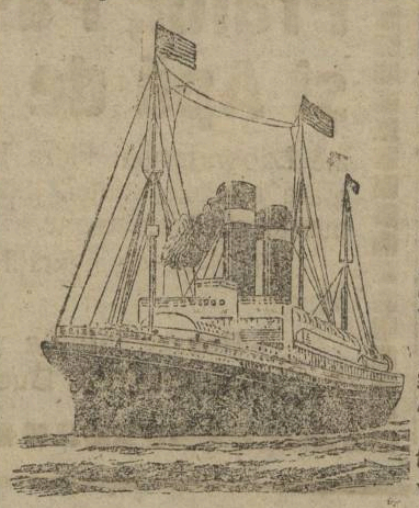

A doua plecare în cursul acestui an va fi pela **7 Iulie** a. c. cu transatlanticul Colossal **„New-York"** care este unul din cele mai frumoase și Rapide Vapoare Transatlantice din lume

A treia plecare va urma regulat și va avea loc pela **5 August** a. c.

Sfătuim și atragem atențiunea tutu'or pasagerilor noștri să nu vină la București ci să ne trimeată toate actele într'o scrisoare recomandată și anume: Pașaportul aprobat de Ministerul de Interne înscris ca cetățean român, călătorind în America și să aibă numai articolul 5 precum și următoarele documente: Actul de naștere de bună purtare și un referat în care să se specifice cât timp a stat în localitatea ce părăsește, Actul de căsătorie sau o copie (dacă e căsătorit), Affidavitul și (cinci) fotografii 4/5 cm. și **noi ne interesăm pentru viză.**

Pasagerii cari au venit din America trebue să trimeată numai pașaportul nou împreună cu cel vechiu și 4 fotografii.

Nu vă încredințați nimănui ci adresați-vă direct numai la adresa de mai sus de oarece nu avem nici un Agent autorizat afară de cel din Constanța.

Prețurile biletelor de vapor sunt următoarele: **clasa III-a 11.500** fără cabină, **12.500** cu cabină, **Clasa II-a 18.000** și **Clasa I-a 25.000 Lei** fără nici o altă cheltuială.

P. S. Interesul D-v. vă rugăm să cercetați ultima noastră circulară. 1909

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 548 Opt pagini 1 LEU Opt pagini Miercuri 28 Iunie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU ... No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO...
Director: D. TOMESCU

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN ... 180 LEI
„ 6 LUNI ... 90 „
„ 3 „ ... 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

TAKE IONESCU

Moartea neașteptată a lui Take Ionescu lasă un gol greu de împlinit în viața politică a țării noastre. Fără să fi fost un îndrumător, Take Ionescu a însemnat o strălucită figură în politice noastră prin magica putere a talentului său oratoric. Căci înainte de a fi om politic, el a fost un mare talent pe care l'a, ajutat o inteligență scăpărătoare și o cultură întinsă. Talentul acesta l'a ridicat până la cele mai înalte demnități ale statului și tot el i-a dat ceie mai multe din satisfacțiile pe cari le poate aștepta cineva.

Cuvântul lui Take Ionescu cobora ca o vrajă asupra celor cari îl ascltau. Gestul, atitudinea, strălucirea ochilor, mobilitatea trăsăturilor, toate ajutau verbului său care era când insinuant ca o mângâiere, când aspru ca o lovitură. Totdeauna însă luminos. Take Ionescu nu convingea ci fascina. Veșnic nou, cuvântul lui se arăta cu fiecare prilej mai bogat în resurse nebănuite. De aceia între cuvânturile lui nu puteai alege pe cea mai frumoasă. Cea din urmă auzită sau citită ti se părea cea mai plină de lumină și de frumusețe. Dar urma apoi alta care parea că întrece pe toate celelalte prin avântul și strălucirea ei.

Pentru un talent atât de mare se cerea un cadru uriaș înauntrul căruia el să simtă liber în expansiunile și în avânturile sale de o prodigoasă forța.

Toată activitatea uli Take Ionescu n'a fost decât o continuă căutare a acestui cadru grandios în care covârșitorul său talent să se poată manifesta în plenitudinea forței și strălucirii sale.

Așa se explică de ce Take Ionescu nu s'a simțit niciodată bine într'un partid politic și de ce a părăsit partidul conservator într'un moment când ambițiunile sale politice se găseau cu prisos satisfăcute. Căci în partidul conservator, talentul lui Take Ionescu era strânjenit de doctrina și de disciplina de partid cari îl îngrădeau, îl legau de anumite lucruri și-l împiedecau astfel în elanurile sale. Plecarea lui Take Ionescu din partidul conservator a fost o adevărată evadare.

Partidul conservator-democrat pe care el l'a creiat n'a fost de fapt un partid politic pentrucă n'a avut nici o doctrină și nici un program. Era o mână de oameni grupată în jurul unui talent. Dar putea fi un prilej pentruca talentul lui Take Ionescu să se manifeste într'un cadru mai larg, în cadrul pe care îl cerea nevoia de expansiune a acestui talent.

Când izbucni războiul și când pe deasupra tuturor problemelor de politică internă se ridică marea problemă a unității naționale, Take Ionescu se puse în slujba acestui ideal. Talentul său găsise un cadru vrednic de el, un cadru ale cărui grandioase proporții îi îngăduiau libertatea tuturor avânturilor, un cadru în care se putea arăta în toată magica sa splendoare.

Epoca războiului a fost pentru Take Ionescu epoca cea mai frumoasă din viața lui. In slujba idealului național el puse resursele unei inteligențe, de uimitoare vioiciune și bogățiile unui talent care cerea imperios terenul necesar ca să se manifeste. Și în adevăr talentul lui Take Ionescu păru ca se întrece pe sine.

In vârtejul luptelor politice acest talent fusese silit să se terfelească în noroiul meschinăriilor din care e țesută politica. El se înalța acuma strălucitor de frumusețe și de energie. Păru că renaște. Nicicând cuvântul lui Take Ionescu n'a fost mai fermecător, nicicând el nu s'a cheltuit cu atâta risipă de frumos ca în zilele de înfrigurată pregătire a războiului nostru.

Lăsându-și partidul la voia întâmplării, Take Ionescu nu sluji decât idealul național. Și fără îndoială că la pregătirea morală a războiului, el a adus o prețioasă contribuție.

După război în vreme ce atâtea partide noui, afișând programe ademenitor de democratice răsărise ca din pământ, Take Ionescu se găsi singur: partidul său se risipise. Imbiat din toate părțile, el nu se simți atras către niciuna din noile grupări politice. Pentrucă legate de o doctrină și încercuite de disciplina de partid, nici una nu putea oferi talentului, lui Take Ionescu cadrul de care avea nevoie. El s'ar fi simțit tot atât de strânjenit într'un partid socialist cași într'unul conservator, pentrucă și unul și altul i-ar fi îngrădit prin doctrina și prin disciplina lor libertatea de expansiune a talentului și poate și a sufletului lui.

Astfel neputându-și găsi în politica internă cadrul necesar însușirilor sale, poate și scârbit de mărunțișurile și stupiditățile politicei militante, Take Ionescu se aruncă în politica externă. Prin inteligența sa, prin farmecul cuvântului și al întregei sale personalități, el își creiă prietenii în lumea politică internațională, prietenii pe care a știut să le întrebuințeze în folosul țării.

Nevoia de expansiune a talentului său, pariunea sa pentru grandios, iată cari au fost călăuzele activității politicea lui Take Ionescu. El n'a fost un om politic în adevăratul înțeles al cuvântului pentrucă n'a intrat în politică stăpânit de o ideie sau de o doctrină. Dimpotrivă a avut oroare de doctrină. Dar l'a mânat în politică marele său talent care căuta să se manifeste, care; darnic, voia să împartă tuturor străluciri din splendoarea sa. Take Ionescu a fost un magician al cuvântului.

Take Ionescu, orator

Cu multă căldură, cu mult regret s'a comentat moartea lui Take Ionescu în presa engleză, franceză și italiană. Presa germană însăși, a avut cuvinte cumpătate dar demne, față de moartea ilustrului bărbat de stat.

Și totuși presa străină nu cunoaște decât pe omul politic și puțin pe gazetarul Take Ionescu. Pe marele orator ea îl știe poate doar din auzite.

Trebue să spunem însă că numai meritul oratoric să-l fi avut Take Ionescu și regretul, pe care-l lasă în urmă ar fi fost tot atât de mare.

Era cu totul departe de a avea tunătoarea voce, dominatoare de tumulturi, sau fraza declamatorie a oratorilor de suburbie. Vocea-i era temperată, avea modulații perfect potrivite cu înțelesul celor spuse dovedind astfel cea mai deplină convingere; fraza-i era atât de măsurată, că părea scrisă de dinainte și învățată apoi pe dinafară, cu toată evidența indiscutabilă a improvizației. Abunda în figuri, și în întoarceri măestre, pline de înțelesuri făcea ideea să scânteie. Comunul îl evita fără nici o greutate.

Era un literat al vorbirei. Cuvântul se desfăcea cu eleganță din pronunție și se îmbina maestru în frază. Gestul îl era de o potrivită eleganță.

Cuvântul său a răsunat în cele mai însemnate împrejurări ale istoriei din urmă a țării românești.

Take Ionescu a cunoscut în viața sa cele mai frumoase succese. Când însă a repurtat pe cel mai frumos dintre toate; când războiul pe care l'a susținut cu toată ardoarea, s'a pronunțat în favoarea noastră; când victoria în care el a crezut neclintit până și în momentele cele mai vitrege ale existenței statului nostru, i-a adeverit prevedrile, profetice în adevăr, mulțimea și-a întors ochii dela dânsul.

Figuri neînsemnate, fără nici o răspundere, fără nici o greutate. în trecut și în prezent au atras atenția în juru-le, cu clamări de bâlciu; distrugând-o dela cel care a luat parte la conducerea țării în cele mai penibile clipe ale existenței ei. Este în sfârșitul carierei politice a lui Take Ionescu ceva din tragedia antică a apusului unui Aristide, ceva din drama petrecută sub ochii noștri, a lui Clemenceau, căzând la prezidența republicei.

Când mâine, carul său mortuar va fi condus spre mormânt în regretul unanim, vor spune mulți gândul lor bun pentru cel care va pogorî în groapă. Dar nimeni nu va putea să aibă accentul cald, înduioșător cu care altă dată Take Ionescu își lua rămas bun, dela tovarășii de lupte, porniți pe drumul veșniciei.

Socialismul maghiar

— Un exemplu pentru socialiștii noștri —

Fără îndoială, că intrarea în parlamentul budapestan a 25 deputați socialiști, în timp ce restul deputaților opoziționiști, făcând parte din vre-o 6—7 partide, face numai 23, deci 2—3—4 de partid, va fi stârnit o satisfacție deosebită în cercurile socialisto-comuniste din statele succesoare. Constatarea, că după greaua lovitură dată comunismului, opinia publică maghiară e înclinată spre stânga, cu tot regimul de teroare și cu tot antisemitismul oficial al guvernanților, îndreptățea această satisfacție. Și desigur comuniștii noștri vor fi jubilat de intrarea socialiștilor în parlamentul maghiar, considerând acest lucru că un succes al cauzei lor.

De aceea e bine să stăm și să judecăm bine această nouă situație politică a Ungariei. E adevărat, că cei 25 de socialiști au apărut în parlament cu floare roșie la butonieră; că n'au asistat la citirea quasi-mesajului lui Horthy și că au față de guvern o atitudine dârz opozițională. Dar nici unul dintre cei douăzeci și cinci de deputați socialiști unguri nu face bolșevism semit, nu cântă internaționala, n'a pomenit o vorbă de bine despre comunismul lui Bela Kun. Cu toții au început tratative cu guvernul pentru contenirea obstrucției pe timpul trecerii prin parlament a bugetului și a reformei administrative și au fost de acord cu toții, când n'au cerut guvernului reprimirea în țară decât a socaliștilor (Garami, Garbai, Buchinger, Preuss, Veltner, Biro și alții) cari nu s'au amestecat în afacerea comuniștilor lui Bela Kun.

E până la evidență clar, că socialismul acesta e un socialism național, similar vechiului socialism francez, un socialism, pe care-l aprobă de fapt fiecare țară. Intr'o țară, unde pătrunde acest socialism neextremist, nu-și mai poate face loc bolșevismul. Comuniștii de aici, mai cu seamă din minorități cari au fost cei mai satisfăcuți de întorsătura politicei maghiare, trebue să o știe aceasta. Și ar trebui mai cu seamă să urmeze exemplul ce li se dă, mai ales că vine din partea unei țări, care a cunoscut și raiul bolșevist.

Imbunătățirea stărei funcționarilor

Cum trebue privită această problemă — Este posibilă o mărire de salarii? Normalizarea vieței publice

Neajunsurile de care suferă întreaga funcționărime de la noi, sunt mari și dintre cele mai greu de învins. Toată lumea e de acord că măsuri de îndreptare trebuiesc luate. Nu rezultă însă de loc de aici, ca să ne alarmăm prea mult și să, recurgem la tot soiul de agitațiuni, pe cât de nefolositoare, pe atât de dăunătoare interesului obștesc.

D. I. I. C. Brătianu președintele Consiliului de miniștri, cu prilejul expozeului făcut în adunarea deputaților, a declarat că cunoaște îndeajuns nevoile celor cari trăiesc din venituri fixe și știe greutățile ce întâmpină funcționărimea statului în viața ei de toate zilele.

Soluționarea acestei vitale probleme nu trebuie căutată în mărirea salariilor, fiindcă în primul rând finanțele statului sunt într'un stadiu când nu permit aceasta fără ca țara să nu sufere grave consecințe, iar în al doilea rând o înțeleaptă soluționare a ei, depinde de suprimarea cauzelor care au prilejuit scumpirea vieței.

In condițiunile de astăzi o mărire de salarii pe lângă că ar sdruncina din nou finanțele statului, dar în loc ca să contribuie la eftenirea traiului, dimpotrivă l'ar îngreuia și mai mult, întrucât s'ar produce o nouă urcare a prețurilor celor trebuincioase.

Prin urmare agitațiunile nu-și au nici un rost. Normalizarea vieței publice impune sacrificii din purtea tuturor. Situația precară în care ne aflăm, e pricinuită cu deosebire de deprecierea monedei noastre naționale și ridicarea valoarei ei nu se poate face de cât prin o chibzuită gospodărie întăuntru.

Ori această se îndeplinește numai atunci când finanțele țării se sprijină pe un budget echilibrat, ale cărui cheltueli să nu depășească de loc veniturile. Politica aceasta financiară pusă în practică de actualul guvern, a avut ca urmare restabilirea creditului nostru în streinătate.

Nu ar fi prudent, ca în momentul când țara e pe cale de a-și relua mersul normal, sub presiunea agitațiunilor ce se încearcă, guvernul prin o măsură nesocotită, să paralizeze ori ce posibilitate de normalizare.

Noul regim economic pe baza căruia se vor reglementa de acum înainte resursele noastre naționale, de sigur, ca va avea ca urmare noui venituri pentru finanțele țării și atunci, țara cu moneda ei restabilită și cu disponibilități de numerar, va putea să intervie cu succes spre a satisface legitimele cereri ale funcționărimei.

Până atunci ori ce agitațiuni în această privință, trebuiesc considerate ca venite din partea celor cari sunt streini de interesele țării și făcute cu scopul de a stingheri opera de normalizare a vieței publice.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Citind revistele

Convorbiri literare, Ramuri

Convorbiri literare Anul 54 Nr. 5. Fătrâna revistă junimistă ne aduce de astă dată un bogat material științific. Partea literară e te însă că de obiceĭ anemică.

In fruntea numărului stă o mică cuvântare a lui Alexandru Odobescu, ținută elevilor școalei normale superioare „Duminecă 8 Decembrie 1892 la prânzul dela ora 12 și jumătate." De ce revista publică numai decât această cuvântare nu se explică. Probabil pentru că nu se găsește în cele trei volume ale lui Odobescu. In orice caz, toastul acesta care nu se deosebește cu nimic de multe altele; nici nu scade, dar nici nu adaugă la gloria autorului lui „Pseudochi negheticos... și ai „Doamnei Chiajna".

D. I. C. Filitti scrie un important articol „Craioveștii" în care dovedește că așa zisa „seria istorică" a luptei dintre Dănești și Drăculești, cu care Al. Xenopol stabilirea rolul politic al puternicei familii oltene, este întemeiată pe isvoare greșite.

Se continuă articolul d-lui C. Papacostea: „Intre divin și uman: o problemă a culturei elenice", un articol interesant prin cunoștințele de care autorul dă dovadă întru afirmarea ipotezei sale.

D. D. Ionescu-Sachelarie publică „în legătură cu capetele Discobolului și al lui Hermes, un studiu asupra evoluțiunei portretului în sculptura greacă.

S'ar părea că revista s'a specializat în istorie și arheologie dacă, numărul n'ar mai fi completat de un articol al d-lui Mircea Florian „Către o nouă filosofie", o serie de reflecții pe care i le suggerează autorului două volume recente de filosofie: „Invierea Metaficizei" de P. Wust și „Metafizica înviată" de Kerler, reflecțiuni cari nu se pot dispensa de obișnuita întoarcere în istoria filosofiei nu mai departe decât dela Elini încoace; și continuarea unui uscat articol al d-lui Eliodor Constantinescu asupra „Liceului Românesc" (Părere în jurul reformei din 1898. Tendințe de întoarcere către Liceul vechiu unitar), care prezintă totuși oare care interes din contribuția informativă ce ne aduce.

Ideile autorului în această privință, afară de foarte puține care nu sunt de loc noi și se contopesc în forma anostă, în care sunt redate, rămân să ne fie arătate în numerele viitoare.

Versuri publică d-nii I. Scărlătescu, George Dimitrescu, Eug. Cinchi etc. Numărul, mai conține și o mică poezie „Dedicație" de P. Cerna, desigur din vremea încercărilor. Proza literară e școlărească.

Ramuri — Drum Drept —

An. XVI No 25. Obișnuitul articol prim al d-lui N. Iorga ni arată că o revistă, dacă nu e un simplu magazin literar, care înregistrează tot ce simpatizează publicul la un moment dat, trebue să fie „o catedrală, un amvon, un post de observație, de unde se scot strigătele de alarmă și se dau semnele".

D. P. P. Stănescu în „Știința și Poesia" ne arată cum unii scriitori întrebuințează în operele lor noțiuni științifice, pe care nu le cunosc sau nu le înțeleg deplin „fără ca prin aceasta să ne placă mai puțin poesia lor". Domnia-sa are dreptate; or cât ar confunda bunăoară Mistral gușterul cu salamandra, cântecul Magalei din „Mireille" rămâne tot atât de frumos.

Totuși când greșala e mai gravă, ea devine supărătoare ori cât de minunate ar fi versurile cari o ascund în strălucirea lor. Astfel e greșala pe care o înregistrează d. P. P. Stănescu în sarcina lui Henri de Regnier... „Le cyprés nu" (Le Socle), cipresul care a rămas gol de frunze într'o zi de toamnă târzie. Or cipresul e un conifer ca e ca și bradul rămâne tot timpul anului verde. Dar scriitorii cari fac escapade de acestea neisbutite în domeniul științei au un puternic scut în ignoranța publicului. Sunt mulți cari nu prea cunosc cyprasul: nu-l cunosc de cât din poesie. Și dacă nu s'ar ivi pentru ei din când în când, câte un domn P. P. Stănescu; o poesie de felul lui „Le Socle" ar rămâne impecabilă în conștiința lor.

Dar d. P. P. Stănescu, care fără îndoială trebue să fie un bun cunoscător al coniferelor și șopârle lor, riscă când devine așa de aspru cu „poesia nouă". Greșelile pe care le înregistrează domnia-sa, la d. Emil Isac sau Aderca, nu îndreptățește generalizarea pe care o face, păcatele personale ale celor doi poeți arătați, neobligând decât pe autorii lor. Cât privește citatul din Al. A. Philipide, să ne ierte d. P. P. Stănescu:

„Pitit în brusturi, un bătrân pitic
„Mănâncă morcovi c'un motan peltic".

Că un motan nu mănâncă morcovi, — acest mare adevăr științific să admită d. P. P. Stănescu că-l știa și d. Philipide. De ce totuși l'a întrebuințat, să ne dea iarăși voe d. P. P. Stănescu a nu-i spune, dat fiind că acest lucru nu se poate explica nici pe cale deductivă și prin nici o altă metodă științifică...

Foiletonismul

In revista „Ramuri", poetul Sân-Georgiu afirmă că în afară de critica actuală a dlui N. Iorga „sigură, cu tendințe culturale și naționale", nu se mai poate vorbi de o alta; restul nu-i decât foiletonism literar, ușurel și sprinten și cu pedantă pretenție de a informa un public tolerant asupra literaturilor megieșe și asupra celor mai noui idei apusene. Nitzsche, Einstein și Freud sunt recomandați publicului nostru disciplinat de către tineri cu studii neisprăvite.

Fără a specifica, față de cine e tolerant publicul nostru, fața de foiletonismul ușurel, sau față de ideile cele mai nouă (Einstein, Freud, etc.) dl Ion Sângeorgiu admite totuși că foiletonismul e o dovedă de curiozitate intelectuală și deci o etapă sigură spre intelectualizarea României.

Dl Ion Sân-Georgiu e așa dar un optimist. Cea ce ne spune domnia-sa am mai auzito însă în diferite rânduri, și citit o în felurite „foiletoane". Pe alte tonuri firește. Multe, mărturisim, mai impresionante mai tragice, în sfârșit majoritatea pesimiste și la urmă cu obișnuita tragere de urechi a nădejdei: dar e promițător și va fi bine!

La fel cu dl Ion Sân Georgiu cu toții, cei dinnaintea sa, constatau în foiletoane drastice, superficialitatea foiletonismului, îi demascau pericolul și conveneau la urmă să-i admită oare care legitimitate numai cu condiția de a nu dăinui prea mult.

Nici unul din acești cruciați împotriva superficialității, nu-și luau însă rolul în serios de oameni cu studii isprăvite ca dl Ion Sân-Georgiu, pentru a întreprinde stârpirea foiletonismului printr'o adevărată critică sigură, savantă, obiectivă, autoritară. Ba dl Ion Sân-Georgiu știe pe cineva care întreprinsese de curând așa ceva prin revistele recente și care s'a lăsat repede, repede de ispravă, după ce n'a făcut decât să constate că poeții noștri își fac poeziile în cafenele, proza în cârciumi și alte câteva „indiscrețiuni" de acestea deprimante. Acest cineva făcea și el poesii și nu putea dovedi că sunt mai bune decât cele scrise prin cârciumi, decât cu faptul ce le scria acasă.

Oțelit cu acest argument omul, care e și învățat, scrie înnainte versuri, constată zilnic lipsa unei critice serioase și e în așteptarea marelui critic care să-l consacre, pentru că cu foiletonismul superficial de azi... slabă nădejde!

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica ieșeană

Ofensiva germanofililor. Rolul ziarului „Opinia". Vizita ministrului Franței. O primire entuziastă. Recepția dela Universitate. Discurs în experanto. Profesorii germanofili se abțin. D-l Daeschner și Iașii

Iașul a fost totdeauna un sincer prietin și admirator al Franței, oricât au încercat în timpul neutralității germanofilii noștri în frunte cu C. Stere să acrediteze legenda că intelectualitatea ieșană iubește cu pasiune militarismul prusac și se închină în fața „culturei" făurite pe malurile Spreei.

Neînvățând și neuitând nimic din grozavele lecții ale războiului, ignorând fărădelegile și teroarea germanică din Muntenia și Oltenia precum și africanele metode de luptă ale teutonilor, germanofilii ieșeni își continuă jocul primejdios din timpul neutralității cu aceiași nerușinare, ca în timpul regimului Marghiloman, când jubilau de nenorocirea țării. De aceea folosindu-se de indulgența opiniei publice românești, germanofilii au început să scoată iar capul, întâi purtătorii de cuvânt ai „culturei" germanice și apoi cei compromiși.

S'au strâns cu toți în jurul aceleiași foi „Opinia" în care combăteau în anii 1914—16 intrarea în război și prin care insultau trivial pe oamenii politici antantiști.

Acum la adăpostul anonimatului duc aceiași campanie antifranceză în folosul intereselor germane, ai căror reprezentanți se pare că au știut să întărească la timp convingerile vajnicilor campioni ai germanismului. Mijloacele de cari se folosesc acești domni pentru a calomnia Franța sunt cele uzitate de pressa germană: interpretări tendențioase a evenimentelor politice, relatări mincinoase asupra situației politice, economice și financiare a Franței, negarea marelui rol cultural al Franței după războiu și susținerea „decadenței" surorei noastre mai mari.

Pentru a da un exemplu de perfidia ziarului „Opinia" voiu arăta modul în care a fost interpretat în coloanele lui votul de încredere dat de Camera franceză cabinetului Poincaré după închiderea conferinței dela Genova. Succesul obținut de cabinetul Poincaré în aceea memorabilă ședință nu se poate compara cu al nici unui guvern dela războiu încoace. In adevăr, ordinea de zi propusă de guvernamentali a fost aprobată cu 486 voturi contra 100, care reprezintă voturile comuniștilor, socialiștilor și radicalilor-socialiști extremiști.

Ziarul „Opinia", a binevoit să comenteze acest formidabil succes ca un eșec al „militaristului" Poincaré și ca o indicație că poporul francez dorește rezolvirea chestiunii despăgubirilor datorite de germani, după suggestiunile lui Lloyd George. In articole de fond, articolașe și informații se defaimează zilnic Franța, Mica-Antanta și oamenii politici români cari nu preconizează apropierea de Germania, a si de Rusia. In schimb Germania, „noua Germanie" pacifistă a lui Stinnes e lăudată cu o inzistență care jenează pe toată lumea iar rolul Rusiei ca factor hotărâtor în Orient e subliniat cu o perzistență care nu poate decât să convie pangermanitilor, creatorii și susținătorii regimului bolșevic „Opinia" își face din acest punct de vedere mai mult decât datoria și inspiratorii ei misterioși se felicită călduros între ei de fericita inițiativă a rodniței prietenii cu un ziar așa de înțelegător al pulsului vremii.

*

Că încercările lor n'au dat roada, au văzut-o bărbitorii germanofili cu ocazia vizitei d-lui Daeschner, Ministrul Franței, căruia i s'a făcut o primire neașteptat de entuziastă, cu atât mai mult că a fost spontană, deoarece sosirea acestui abia s'a știut în ultimul moment. Deși ministrul a sosit în Iași la 12 noaptea, a fost primit de autorități și de un numeros public.

A doua zi a fost consacrată vizitării momentelor istorice, instituțiilor culturale și institutului de fete „Sacré Coeur" condus de călugărițe catolice. După amează a avut loc o grandioasă recepție în Aula Universității, la care a participat întreaga studențime, profesorii universitari precum și numeroase personalități culturale. Din partea universității a trebuit să vorbească rectorul — în ocurență germanofilul, Dr. Traian Bratu.

Inchipuiți-vă un germanofil la strâmtoare făcând elogiul culturei franceze. Cu noduri în gât, înghițituri în sec, cu figura strâmbată de țicuri nervoase, rectorul a cetit o cuvântare scurtă plină de curtenitoare cuvinte la adresa ministrului Franței și accentuând necesitatea strângerei relațiilor culturale cu Franța. Abil diplomat, rectorul speră să poată dezarma printr'o simplă cuvântare pe inamicii săi dela Litere, Drept și Medicină cari din întâmplare sunt mai toți aprinși prieteni ai Franței. Facțiunea germanofilă dela Litere în frunte cu „ilustrul" filolog paleoslavlie Bărbulescu a strălucit prin absență.

Despre cuvântarea și atitudinea reprezentantului studenților dl Anton Cesar Partenie ar fi bine să nu mai vorbim.

De când am auzit studenți vorbind în numele colectivității academice care-i delegase, niciunul nu s'a făcut de râs mai copios decât numitul domn Partenie.

A trebuit mult eroism d-lui Daeschner pentru a răspunde unui discurs pe care nu l-a înțeles, deoarece ilustrul reprezentant al studenților a uzat pentru confecționarea discursului de un fel de esperanto franco-român pe care îl stăpânește desigur cu adevărată măestrie. Ministrul Franței în cuvântarea rostită a dovedit o deplină cunoaștere a evoluției noastre culturale și o înțelegere plină de tact a dificultăților de acum, când din cauza valutei lâncezește așa de îngrijitor contractul și schimbul cultural dintre cele două țări surori.

Seara a avut loc un banchet oferit de cercul „Lutetia" d-lui Doeschner, în calitate de președinte de onoare al acestuia, la care au participat afară de membrii cercului, reprezentanții autorităților civile și militare, numeroși profesori universitară și membri din înalta societate.

A doua zi după ce a făcut un pelerinagiu la mormintele eroilor francezi morți la noi, ministrul Franței a asistat la banchetul oferit de Comuna Iași. Au vorbit cu d-nii Eug. Herovanu primarul Iașilor, Paul Bujor din partea profesorilor universitari cari și-au făcut studiile în Franța, cărora le-a răspuns foarte mișcat dl Daeschner care a spus între altele relevând meritele Iașului față de București: „In Iași bate adevărata inimă a României".

Seara după ce a participat la recepția de la Cercul Militar, dl Daeschner a asistat la un Te-Deum oficiat la Biserica Banu admirând cu această ocazia biserica și sfintele odaare.

Mișcat până la lacrimi de primirea cald prietenească a Moldovenilor ministrul Franței a părăsit Iașii aclamat cu aceiași intensitate ca și la sosire după ce a făgăduit că îl va vizita cât mai des.

Redex.

Cronica politică

Ordinea în gospodăria Statului. Situațiunea rea a finanțelor Statului se datorește în cea mai mare parte dezordinei în care au înămolit gospodăria țării guvernele așa ziselor partide noui. Prin incapacitatea și necinstea ei, guvernarea oamenilor noui compromițând principiul de ordine și de autoritate în Stat, a stârnit o dezordine care s'a manifestat în tot organismul Statului. Mare parte din aparatul administrativ nu-și mai făcea o datorie pe care o socotea de prisos, cetățenii nu-și mai îndeplineau obligațiunile față de Stat, iar oamenii dela conducere erau preocupați numai de grija de a-și satisface interesele materiale jefuind și risipind banul public.

Chemat la putere în asemenea împrejurări guvernul actual înțelese că prin politica sa trebuia întâi să refacă principiul de autoritate în Stat pentru ca la adăpostul lui să-și îndeplinească opera de refacere și de consolidare. Prin capacitatea, prin munca, prin prestijul, prin măsurile și prin actele sale de guvernamânt, guvernul actual a reintrodus ordinea în Stat.

Efectele acestei reîntronări a ordinei se resimt deja. O dovadă elocventă sunt incasările Statului pe lunile Aprilie și Mai 1922.

Astfel incasările în luna Aprilie au fost de 500.273.110 lei, iar în luna Mai de 709.484.932 lei, sau în total 1.209.768,042 lei. In acelaș interval de timp cheltuelile n'au fost decât de 517.142.543 lei. Rezultă deci pentru primele două luni ale exercițiului financiar în curs un excedent de 692.625.499 lei.

Aceste cifre dovedesc opera de ordine pe care a realizat-o guvernul actual în mai puțin de șase luni de guvernare. Ele dovedesc în același timp marile resurse de care dispune țara, resurse pe care guvernul a știut să le organizeze și să le utilizeze pentru folosul Statului.

Democrația magnaților ardeleni

Reorganizarea uniunei maghiare. Partidul „național" somat de unguri să spună verde, ce vrea cu ei. Pactul cu sașii și șvabii

Nesprijiniți de populația maghiară de aici și compromiși prin iredentismul lor în fața românilor, magnații ardeleni au hotărât să-și de ei „Uniunea maghiară".

Această reorganizare, despre care vor cu orice preț să facă lumea să creadă că se va face în spirit democratic, ne interesează nu pentrucă de pe urma ei magnații vor câștiga sprijinul poporului maghiar dela sate, sau pentru că, după cum au unii dintre magnați credința, vor putea prin ea să facă din uniunea maghiară un partid național maghiar unitar, ci pentrucă în legătură cu ea, ziarul partidului d-lui Maniu a îndrăznit să afirme nu știm ce legături între această uniune și guvern.

Ca oricărei afirmațiuni a partidului național, întemeiate toate pe neadevăruri, ar trebui să-i răspundem și acesteia ignorând-o. Dar profităm de ocazie, pentruca să-i răsturnăm insinuația și să îndreptăm împotriva lui acuzația pe care a făcut-o, în mod meschin, guvernului. Anume, unul dintre șefii uniunei magnaților de sub șefia baronului Iosika, a declarat confrate lui „Keleti Ujság", relativ la congresu dela Alba-Iulia plănuit de oamenii d-lui Iuliu Maniu, că șefii Uniunei vor cere partidului național să declare verde, ce vrea cu repetatele lu invitări a Ungurilor la congres, pentru că ei vor să știe, dacă partidul național înțelege să-și țină cuvântul dat.

Problema e limpede deci. Partidul național, care acuză, e acela care adulează pe magnații uniunei maghiare. E clar că în legătură cu congresul dela Alba-Iulia partidul național le-a făgăduit atâtea încât magnații se văd nevoiți să ceară un răspuns răspicat, dacă partidul național le vorbește serios atunci când umblă să-i momească.

Ce trebue mai cu înțeles decât această declarație a magnatului din Uniunea maghiară?

Mai trebue în legătură cu aceasta și cu reorganizarea uniunii, să amintim și despre pactul pe care magnații caută să-l încheie cu sașii și șvabii. Acest pact dintre partidul național, unguri, sași și șvabi, deși nu e acum decât în embrion, și din care nu se știe, dacă împrejurările vor face să iasă ceva, e ceea ce partidul național urmărea de multă vreme.

Deputatul Clujului, în apelul pe care l-a făcut minorităților de a merge la Alba Iulia, acest pact îl urmărea.

Ori, în urma acestor desvăluiri, ce mai vrea partidul național cu acuzațiile, pe care, în loc să și le aducă sie-și, le aruncă altora?...

„Kristály"
Cluj (Kolozsvár)
vopsește și curăță
Vopsitorie de lână bumbac și blănărie.
Lucrurile trimise prin poștă se ispravesc iute și regulat
Lloyd 557 1817

Tratativele d-lui I. Maniu cu Magnații

Scutirea magnaților unguri de expropriere, pe care a tratat-o pre sedintele partidului național cu magnații, în Noembrie 1919, a intrat acum într'o fază și mai penibilă pentru d. Iuliu Maniu.

Ministrul de externe al Ungariei, contele Banffy, a autorizat biroul de presă maghiar, să declare, că d-sa n'a tratat la Arad cu d. Iuliu Maniu scutirea de expropriere a moșiilor magnaților ardeleni, implicit a sa, ci s'a interesat numai, dacă Oscar Iászi, ministrul, care tratase cu comitetul național român nedesfacerea de Ungaria, nu a trădat cum-va cauza ungurească. Dar, la sfârștul declarației, ministrul de externe ungur, uită și adaogă, că a fost totuși vorba între d-sa și d. Maniu despre expropriere, dar că n'au vorbit de cât în treacăt.

La această declarație s'a grăbit și președintele partidului național să adaoge pe a sa. Nu știe de ce a venit la d-sa Banffy și nu poate declara nimic. *Totuși, adaogă că în afară de Banffy a mai fost la d-sa și contele Bethlen, actualul președinte al consiliului maghiar.*

Aceste două declarații, ale lui Banffy și a d-lui Maniu, după cum se vede n'au lămurit ci mai mult au încurcat lucrurile. De ce răspunde d. Maniu atât de codit și cu atâtea refugiuri? D-sa declara se acum o săptămână, când a fost întrebat relativ la tratativele cu cei 16 magnați, că va putea răspunde numai dacă vre-unul din ei i-ar da autorizație. Aceasta nu înseamnă însă decât că d-sa a avut într'adevăr acele tratative, despre care, după ce a căutat contele Banffy să le desmintă, spune acum, că nu poate să declare ceva. Repetă deci, când să le desmintă, că au existat, dar nu se poate pronunța asupra lor. De ce aceste tergiversări? Ori poate președintelui naționaliștilor îi repugnă azi tratativele de atunci? Și de ce având la dispoziție un ziar și fiind obligat să lămurească și pe publicul român și pe partizanii săi, d-sa nu scoate o vorbă de lămurire ci se mulțumește să facă declarații — și acestea cu codiri — ziarelor ungurești?

Sunt întrebări, pe care nu ni le punem numai noi, ci și le pune toată lumea interesată cu drept cuvânt de această afacere.

Atentatul dela Budapesta contra Ardealului

Ziarul maghiar „Ardealul" pătrunde acum în România sub titlul „Viitorul"

Pamfletul dela Budapesta, redactat de către profesorii Alexics György și Siegescu József, și-a făcut din nou apariția în Ardeal, de data aceasta și mai agresiv în exprimare decât în rândurile trecute. Coadele de topor, care au supt și sub unguri sângele românului ardelean, profesorii Alexics și Siegescu, dintre care primul și-a trimis în 1919 feciorul în rândurile bolșevicilor împotriva noastră, iar al doilea e azi comisarul ministerial al confesiunilor românești din Ungaria (închipuiți-vă ce fericire le-a fost rezervată acestora), cutează acum să se vâre și printre noi și prin ziarul guvernului maghiar, să spună în numele ardelenilor, că „Ardealul vrea independența", că Horia se va scula din morți ca să alunge lighioanele din regat", că „nu ne mai trebuește regele Ferdinand" și atâtea alte criminale fraze, al căror dedesubt: reintrarea Ardealului sub vechia stăpânire ungurească, e lesne de priceput pentru orine.

In acest ziar budapestan, care poartă acum titlul de „Viitorul" cei doi șerpi români ai guvernului maghiar ne spun — cu câtă nerușinare! — că Ardealul nu are nimic comun cu România, că toate apele lui curg spre Ungaria, că munții au fost puși acolo unde sânt, pentruca să îndrepte românului ardelean privirea mereu spre pusta ungurească.

Acest atentat, care nu poate de loc servi cauza ungurească tocmai pentrucă e atât de vădită sorgintea și atât de clare intențiile, ne mai aduce un lucru, asupra căruia trebue să se stăruie. Sunt în acest ziar articole reproduse din „Patria" și din alte ziare și semnate de oameni de ai partidului național, articole autentice și nu false.

Mai e în acest ziar, citată în articolul de fond, telegrama d-lui Iuliu Maniu către Suveran. Deși știm, că fruntașul naționalist și împreună cu el toții autorii de articole din „Viitorul" Budapestei care se găsesc în partidul d-sale, veștejesc scârbiți atentatul maghiar, e bine că ne dăm seama din chiar acest ziar budapestan, cât de mult servesc cauzei maghiare și cât de mult ne strică acele atacuri fără temei, ale acestui partid.

Fiindcă avem de a face cu o cuteanță sistematică, fără pereche, măsurile trebue luate cât de în vreme și chiar intervențiile diplomatice ar fi necesare, pentruca mâna budapestană să nu mai aibă ce căuta în țara aceasta.

Partidul național amenință

Declarațiunile d-lui Iuliu Maniu

Revizuirea actelor Parlamentului actual? Unde duce reacredință? Cum judecă d-l Maniu consolidarea patima. Nepricepere sau bonurilor de tezeur

In sfârșit vorbi și marele pontif al partidului național. După declarațiuni de tot soiul făcute de caporalii săi, d-l Maniu și a spus cuvântul său definitiv. Un ziar bucureștean publică la loc de cinste produsul unei îndelungi meditațiuni prezidentului partidului național. In scurt d-l Maniu amenință fără să spună nimic. D-sa pretinde că **„Parlamentul care va rasări din alegeri legale și libere, va revizui toate hotărîrile acestui Parlament.**

Desigur că d-l Maniu care are atâtea interese la excedentele „Băncii Agrare" nu viesază astăzi decât revizuiri. Amenințarea sa însă este pe cât de hazardată pe atât de nostimă. E sigur oare d-l Maniu că partidul național cu politica pe care o duce va obține la viitoarele alegeri majoritatea cu care să-și realizeze visurile sale de astăzi?

Cu siguranță, nu. Patridul național perde necontenit popularitatea. Ultimele alegeri au fost o grea lovitură pentru conducătorii acestui partid. D-l Maniu și prietenii săi de la conducerea partidului național au trebuit să mascheze lipsa de popularitate cu care i-a răspuns massele de alegători, sub vălul de inexactități și calomnii la adresa guvernului și administrației.

Sdruncinat de lupte intestine, lipsit de orice orientare politică ca și de o conducere pricepută și energică, înstrăinat de massele populare printr'o politică ce servea foarte bine tendințele imperialiste ale guvernului de la Budapesta și de o politică economică care l'a dus la concepția „Băncii Agrare" cu privilegiul său de a specula țărănimea ardeleană, partidul național își joacă astăzi ultima carte cu desperarea jucătorului care își vede ruina, dar speră într'o minune.

Zădarnică încordare și condamnabilă acțiune politică. Astăzi când țara e în plină refacere când opera de resturare a guvernului dă roade atât de admirabile, campania de răsturnare pe care d-l Maniu și acoliții săi o anunță cu surle și cu amenințări de revizuire, această campanie nu poate avea în sînul masselor populare răsunetul pe care îl urmărește.

Țara vrea ordine, vrea liniște și vrea mai cu seamă munca rodnica salvatoare.

&

Dar acolo unde d-l Maniu devine mai nostim e când pretinde că aduce o critică solidă operii financiare a guvernului. Dsepre consolidarea bonurilor de tezaur d-l Maniu spune:

„Din ceiace cunosc până azi văd că așa numita consolidare a bonurilor de tezaur pare a fi un succes al bancherilor din străinătate și o umilire a autorității de stat, față de instituțiile particulare".

Un succes al bancherilor străini și o umilire? Unde e succesul bancherilor? Unde este umilirea?

D-l Maniu atâta vede, atâta spune. Dar e permis unui om politic care este și șeful unui partid politic cu pretenție de a guverna țara și a reforma viața noastră politică, să vadă într'o chestiune de importanța consolidării bonurilor de tezaur numai atât? Și e permis, mai cu seamă când nu știi să vezi, și când ești om politic cu pretenție a fi pivotul mișcării opoziționiste, să spui numai atât într'o chestiune de care depinde întreaga refacere a vieții noastre de stat?

Mărturisim că nu știm ce să credem. Este oare d-l Maniu atât de nepriceput în trebile economico financiare încât să nu-și dea seama de importanța consolidării bonurilor de tezaur, și să nu înțeleagă că diferența de curs a valutei de azi nu va fi și cea de mâne și că prin urmare nu după cursul de astăzi vom rescumpăra bonurile consolidate de către grupul financiar englez cu care statul a încheiat convenția de consolidare?

Dacă acesta ar fi adevărul, prea ar fi trist ca un partid politic să fie condus de un astfel de om. Mai trist însă ar fi dacă d-l Maniu s'a exprimat astfel știind că nu exprimă un adevăr, numai din dorința de a face o critică defavorabilă guvernului pe care vrea să-l doboare pentru a-i lua locul. Ar fi mai trist pentrucă în acest caz nu dorința de mai bine a fost mobilul criticei, ci o dorință personală. Iar din acest neonest procedeu politic, țara nu are decât de perdut, pe când d-l Maniu și partidul național nu știm ce ar putea câștiga altăceva decât o probiul publc.

A. R. Ges.

Informaţii

Din neglijenţa locuitorului Zibrău, au ars două jughere de pădure din marginea satului Muntele-rece.

In urma numeroaselor ploi căzute, apele Crisului au inundat comuna Huedin producând pagube însemnate la peste 25 de case. Fânul cosit a fost dispărut şi luat de ape. Pagubele întrec suma de 30 de mii de lei.

Trăznetul a incendiat casa locuitorului Abrudeanu M. din comuna Dănţăul Mare, distrugând-o până în temelii. Pagubele trec de 20.000 lei.

Sinodul bisericii ortodoxe româneşti, a votat un protest, împotriva persecuţiilor la cari este expusă biserica ortodoxă rusească, precum şi creştinii din Asia-Mică.

Lucrările pregătitoare pentru începerea operaţiunilor de consolidare a bonurilor de tezaur fiind pe sfârşite, între 15 şi 20 Iulie a. c. se va începe executarea convenţiei de consolidare, chemându-se posesorii străini de bonuri de tezaur româneşti la preschimbarea titlurilor, potrivit dispoziţiilor convenite cu consorţiul bancar englez.

D-nii dr. Ioan Miclea, dr. Ilie Oană şi Mihail Mageroşanu, consilieri ministeriali pe lângă fostul directorat de interne din Cluj, sunt consideraţi demisionaţi pe ziua de 1 Iunie.

D. prof. N. Iorga, se va întoarce dela Paris, la 8 Iulie.

Uniunea Morarilor din Bihor va avea o întrunire în 29 Iunie în Hala Comercială din Oradea Mare, la care se vor stabili noile procente — pentru măciniş şi se va aranja şi chestia aprovizionărei morilor cu combustibilul necesar.

Cercurile economice din Banat au manifestat mare interes pentru târgul de moştre din Budapesta. La acest târg au luat parte mai mulţi comercianţi din Banat.

Ministerul de finanţe a hotărât azi prelungirea termenului pentru stamplarea rentelor, până la 5 Iulie cor.

Căutăm

imediat Corespondenţi pentru ziar în toate oraşele din Ardeal Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorar.

M. S. Regina la Bran

Joi după amiazi la orele 1, M. Sa Regina însoţită de AA. LL. RR. Principesa Ileana şi Principesa Kira au sosit la Bran, venind dela Sibiu.

In localitate Suverana şi cele două principese au vizitat castelul istoric care i-a fost oferit de cele zece comune din Comitetul Bran.

Delegaţiunile legale ale celor zece comune donatoare, în frunte cu dl maior C. Radovici, prefectul judeţului Făgăraş, au predat M. Sale Regina actul de donaţiune, exprimând cu acest prilej sentimentele lor de iubire faţă de Tron şi Dinastie.

La mişcătoarele cuvinte ale delegaţiunei a răspuns Suverana mulţumind şi făgăduind că în fiecare an va veni să locuiască câtva timp la Castel, şi că se va ocupa în deaproape de organizarea operilor de binefacere pentru ajutorarea celor lipsiţi de mijloace din partea locului.

La orele 1 şi jum. a avut loc un dejun la Castel, la care a luat parte şi dl general Moşoiu ministrul comunicaţiilor care însoţea pe Suverană şi dl maior C. Radovici, prefectul judeţului.

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.
Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

Pentru Autorităţi, Bănci şi alte Instituţii cari doresc a-şi procura

Colecţia Gazetei Oficiale

din anii 1918—1922 adică dela apariţie şi până la ultimul număr. Se găseşte

de vânzare

la Agenţia de Publicitate „Soarele", Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent

Având numai câteva colecţii

Efectuează asemnări în streinătate în modul cel mai convenabil.

Banca Mobiliară
Soc. An.
Cluj, vis-a-vis de palatul Urania. Telefon 169 şi 725

Cumpără şi vinde soiu de monete streine. Concurenţe împrumuturi pe efecte, depuneri cu camătă zi de zi mai mare.
Lloyd 605 1819

Scandalul dela Tribunalul local

Procesul dintre un chiriaş şi proprietar. Proprietarul care e profesor universitar insultă justiţia. Cazul înaintat Parchetului

In şedinţa de Sâmbătă a tribunalului local s'a iscat un grav incident între un profesor al Universităţei locale şi între magistraţi.

D. profesor dr. Victor Onişor avea un proces, în chestie de locuinţă, de oarece voia să evacueze cu forţa din locuinţa sa, compusă numai din... 10 camere, pe unicul chiriaş ce-l avea şi care ocupa o singură cameră.

In urma pledoariilor susţinute de ambele părţi curtea formată din: d. Praporgescu ca preşedinte şi d-nii judecători Bottea şi Muntean, a adus o hotărâre care îndrepătăţeşte pe chiriaş de a continua să locuiască în casa d-lui Onişor.

SCANDALUL. D. V. ONIŞOR INSULTA JUSTIŢIA SPRE CONSTERNAREA PROFUNDA A MAGISTRAŢILOR ŞI A CELOR PREZENŢI

Văzându-şi cauza pierdută d. V. Onişor, uitând de locul unde se afla şi că datoria oricărui cetăţean şi mai ales a unui profesor dela facultatea de drept este să respecte sentinţele justiţiei, d-sa a început să vocifereze violent, insultând pe preşedinte şi pe judecători şi ameninţându-i că-i va trimite „înaintea comisiei de disciplină".

Faţă de acest act necugetat şi unic în analele justiţiei române. cu atât mai grav, cu cât el venea din partea unui profesor universitar de drept, magistraţii, penibil impresionaţi, au dresat imediat un proces verbal de ultragiu.

SESIZAREA PARCHETULUI

Neapărat că actul nechibzuitului profesor universitar trebuia să aibă şi consecinţe. Preşedintele tribunalului a deferit cazul Parchetului cerând imediat anchetarea insultei.

Cazul a produs o penibilă impresie în toate cercurile clujene.

Accidentul de aviaţie din Dej

Un aparat cu doi ofiţeri se prăbuşeşte la pământ. Starea victimelor

Dej 23 Iunie.

Azi la orele 2 p. m. un aeroplan pilotat de un ofiţer şi având ca pasager pe un alt ofiţer s'a prăbuşit dela înălţimea de peste 600 metri în comuna Căţcău de lângă Dej. Aparatul s'a sfărâmat complect. Ofiţerii, din cari unul foarte grav rănit, au fost scoşi de sub sfărâmăturile aeroplanului de către locuitori şi transportaţi în grabă la spitalul judeţean. Ofiţerii amândoi locotenenţi, ar aparţinea corpului 6 de aviaţie din Cluj. Amănunte complecte urmează.

Coresp.

Funeraliile lui Take Ionescu

— Cum se va face înmormântarea —

Programul funerariilor

Comisiunea însărcinată cu alcătuirea programului funeraliilor lui Take Ionescu şi a stabilit programul.

Corpul defunctului va sosi la staţia de frontieră Cărpiniş Marţi dim. la orele 4 cu trenul Simplon.

Aci, vagonul mortuar va fi desprins şi ataşat trenului special care pleacă din Bucureşti cu delegaţii le întru întâmpinare rămăşiţelor pământeşti ale defunctului Luni la orele 11 dimineaţa.

In tot parcursul până la Bucureşti, trenul se va opri în toate staţiile principale: Timişoara, Caranşebeş, T.-Severin, Filiaşi, Craiova, P.-Olt, Slatina, Piteşti şi Titu unde va fi întâmpinat de toate delegaţiunile diferitelor judeţe.

Trenul va sosi în Gara de Nord Miercuri la orele 5 d. a.

Aci se va forma cortegiul care va parcurge căile Griviţei şi Victoriei până la Ateneu unde corpul defunctului va fi depus pe un catafalc ridicat în rotonda Ateneului şi unde va sta, până Vineri, orele 4 d. a., când se va face înmormântarea după programul ce vom publica mâine.

La Ateneu va vorbi dl primministru I. Brătianu, preşedintele Senatului, un delegat al partidului democrat şi alţi delegaţi.

Pe tot parcursul dela gara de Nord până la Ateneu şi de aci până la cimitirul Bellu, felinarele vor fi aprinse şi îndoliate, având o panglică tricoloră.

Trecerea trenului mortuar

Pe tot parcursul drumului de la Cărpiniş în Capitală se vor face servicii divine cu ocazia trecerei trenului mortuar.

Sinodul împreună cu mitropolitul primat au fixat următoarea programă:

La Cărpiniş va oficia preotul din cea mai apropiată parohie, la Timişoara va face slujbă episcopul Ioan Pop din Arad, la Caransebeş episcopul Iosif Rădescu, la Lugoş protoereul din localitate. Răspunsurile le va da corul lui Vidu.

La Orşova va oficia tot clerul local şi cel din Vârciorova, la T.-Severin clerul local, la Craiova episcopul Bartolomeu al Râmnicului, la Slatina episcopul Visarion, la Piteşti şi Titu clerul local, mitropolitul primat secondat de clerul şi corul mitropolitan.

Înfăptuirea împroprietăririi în jud. Turda-Arieş

Sosirea în localitate a d-lui ministru Constantinescu

Prin fir special.

Turda 25 Iune.

In vederea înfăptuirei primei împropretăriri în judeţul nostru, azi a sosit înlocalitate d. Constantinescu, ministrul domeniilor şi agriculturii. O mulţime imensă formată din locuitorii satelor invecinate oraşului nostru a făcut o grandioasă manifestaţie de simpatie ministrului.

D. Prefect al judeţului a salutat pe înaltul oaspete şi a mulţumit d-lui ministru şi întregului guvern în numele locuitorilor, pentru faptul că se face şi în jud. Turda împroprietărirea locuitorilor.

In aclamaţiile entuziaste ale mulţimei d. ministru a fost condus în oraş. In decursul zilei de mâine sunt aşteptaţi în localitate d. Prim. Ministru I. I. C. Brătianu, şi miniştrii Mărdărescu, Moşoiu, Nistor şi Vătoianu. Intreaga populaţie pregăteşte înalţilor oaspeţi o primire măreaţă.

Luni se va înfăptui prima împroprietărire din judeţ, în comuna Grnid-Cristur.

Amănunte complecte mâine.

Coresp.

Reclama e sufletul comerţului

Acsize şi zecimi comerciale în teritoriile alipite

M. S. Regele a aprobat jurnalul consiliului de miniştri relativ la repartizarea, între comunele urbane şi camerile de comerţ din teritoriile alipite, a sumei de 10 milioane 930.430 lei ca echivalent al acsizelor şi zecimilor comerciale.

Ca echivalent al acsizelor s'a repartizat oraşelor din Bucovina 4.996.576 lei anual; celor din Ardeal 2.635.572 iar celor din Basarabia 2.198.282 lei.

Sumele cele mai însemnate au fost fixate următoarelor oraşe: Cernăuţi 4.094.680 lei, Cetatea Albă 1.352.000, Timişoara 421.788, Rădăuţi 313.125, Cluj 303.564, Ismail 255.000, Oradea Mare 251 mii 598, Arad 229.650, Tighina 196.002, Siret 185.697, Suceava 178.347 Sibiu 159.312, Făgăraş 133 mii 752, Târgu Mureş 110.220, Reni şi Cahul câte 99.000, Baia Mare 95.142, Leova 84.000, Bistriţa 83.070, Lugoş 82.710, Braşov 78.180, Caransebeş 72.780, Chişinău 70.854, Baia Mare 69.900, Storojinet 64.779, Gura Humorului 63 mii 003, Sighetul Marmaţiei 62.100 Vijniţa 59.835 lei. Celelalte oraşe din teritoriile alipite vor primi sume mai mici, care variază dela 43.482 (Reghn) până la 678 (Cojocna).

Ca zecimi comerciale se vor plăti celor opt circumscripţii de camere de omerţ din teritoriile alipite următoarele sume: Basarabia, Bucovina, Timişoara, Arad, Cluj şi Oradia Mare câte 150.000 lei anual; Braşov şi Târgu Mureş câte 100.000 lei anual. Total 1 milian 100.000 lei.

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin **UNIO** **Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133** 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Groaznica Catastrofă de la Năsăud

La locul sinistrului. O privelişte dezolantă. Cum s'a întâmplat nenorocirea. Povestirea unui martor ocular. Sosirea d-lui I. I. C. Brătianu la Năsăud. Ajutoarele împărţite. Lista morţilor şi dispăruţilor. Amănunte complecte asupra catastrofei

Găsesc pe năsăudeni încă sub impresia groaznicei catastrofe întâmplate Luni 24 Iunie. Toţi au în suflet amintirea proaspătă a clipelor de groază petrecute în după amiaza acestei zile şi toţi îmi vorbesc cu un fel de spaimă de nenorocirea, unică în felul ei prin aceste părţi.

Întovărăşit de un intelectual din localitate, profesor, m'am dus şi eu să văd locul sinistrului. N'am să uit niciodată privelişte grozavă ce mi s'a înfăţişat ochilor. Pe locul unde existau cu câteva zile numai înseninte, strade, gospodării, o viaţă închegată sub toate raporturile, nimic acum, dar absolut nimic. Nici o urmă din tot ceea ce fusese viaţă, mişcare, energie organizată.

Dacă n'ar fi fost însoţitorul meu, care să mă asigure, şi dacă n'aşi fi ştiut şi eu acest lucru de mai înainte, aşi fi putut crede în toată voia, că existenţa prin aces e părţi a unei vieţi organizate, cu case. gospodării, strade şi grădini, este de domeniul închipuirii, al legendei. Câteva bârne rătăcite pe ici pe colo; bolovani enormi, unii de mii de kg. cărăţi — mi se spune — de furia apelor, răt cind din prundişui vălmăşit ca al unei albii istovite, câteva ramuri rupte strivite de pietriş şi mai departe un copac uriaş, răsturnat, cu frunzişul mâlt şi smuls. Peste tot un aer de pustietate, de sălbătecie care înlemnă. Te-ai crede mai degrabă într'un ţinut îndepărtat, străin de orice atingere a mânei omeneşti, numai în marginea Năsăudului, lu. Mahalaua „Valea Caselor" din acest orăşel a trecut în lunea lucrurilor ce-au fost Primesc făcut şi înfiorat jalnicul tablou pe când însoţitorul meu îmi povesteşte cum a survenit sinistrul

POVESTIREA UNUI MARTOR OCULAR

— Nu au fost ploi premergătoare, — Un uriet ciudat. — Norul misterios. — Prăpădul. — Groaza populaţiei. — Orice ajutorare cu neputinţă. —

Era pe la orele 2 după masă, începe vorbitorul. Nori negri se adunaseră asupra oraşului şi toţi aşteptam, o ploae obicinuită, care de fapt nici nu căzu. Câteva picături mari şi repezi atluseră în treaçât oraşul şi în mai puţin de 5 minute, cerul deveni de o limpezime minunată. Nimic nu anunţa apropiarea nenorocirei şi eu personal, folosindu-mă de timpul frumos mă pregăteam să mă duc cu un prieten într'o mică excursie prin apropiere. De-abia ieşisem din casă, în stradă, când un sgomot curios, prelung, asemeni bubuiturilor de îndepărtate, începu din ce în ce mai bine să se audă. Intrigat ascultam curiosul sgomot şi nu mă dumiream de unde poate să vie. Cerul era perfect senin, atmosfera liniştită.

Atraşi ca şi mine de acest sgomot nenormal, toată lumea ieşise afară din case şi asculta mirată. Sgomotul să făcea din ce în ce mai bine auzit. Acum părea că vine din văsduh, acum se părea că e un sgomot subteran, asemenea celor cari vestesc un mare cutremur. Lumea, neputându-şi da seamă nici măcar de sorgintea curiosu'ui bubuit, începuse să fie neliniştită, neliniste care se schimbă însă brusc într'o groază ne mai pomenită. Bubuitul încetă de odată ca prin farmec şi după o clipă de tăcere care avea ceva înfiorător în ea, urmă un urlet spăimântător, un urgent răguşit, ca al unei uriaşe fiare înjunghiate. Răcnetul acesta fu atât de grozav, căzu atât de brusc, atât de năpreznic, încât avui impresia un moment că văsduhul întreg să dărâmă peste mine şi că ziua de apoi sosise.

A fost un moment de panică nebună. Lumea începu să ţipe şi să fugă căutând un adăpost, mulţi în cepură să plângă şi să se închine.

La orizont, începură să se arate, li iştite, dungi subţiri şi negre de fum care se subţiau spre oraş. Soarele începuse să se înroşească şi crezui cu tot dinadinsul că aceasta era ziua ultimei judecăţi. Stăteam înmărmurit, când de-odată, din spre apus, un nour negru, de catran, compact, venea asupra oraşului, cu o repeziciune uimitoare. Părea o dihanie apocaliptică, care se avânta furioasă să cucerească cerul.

Soarele dispăru bun sub el, un întunerec descoperi oraşul, un răcnet mai grozav decât cel dintâi spintecă văzduhul. De-abia avui vremea să mă svârlu îngrozit într'o casă învecinată, că, cu un sgomot surd, norul se prăbuşi la pământ. A fost o alunecare oribilă a unei mmasse enorme de apă, care strivi sub greutatea-i, casele şi copacii. Căderea imensei avalanşe de apă, făcu să geamă încheeturile casei în care mă aflam şi avui impresie că acoperişul se prăbuşeşte.

Ţipetele oamenilor, răcnetele animalelor se auziră în acea clipă până la noi, acoperite de sgomotul apei care se prăbuşia. Şi atât a fost. Soarele aproape imediat reapăru pe cer de se părea că totul nu fusese decât un vis urât de o clipă.

Pe strade însă, apele curgeau în valuri înfuriate, purtând pe creste, sfărâmături de case, cadavre de animale şi pasări. Oameni luaţi de curent, se sbăteau cu desnădejde, ţipând ajutor, — zădarnic însă, căci nimeni nu se încumeta să iasă.

Atunci veniră apele pe albia secată din mijlocul mahalalei Valea-Caselor, cu copaci, cu petroae enorme, pe care le mai vezi încă, şi atunci fără mătură ca nişte jucării de copii, casele gospodarilor, cu animale şi cu gospodari cu tot. Întâmplarea aceasta a fost unică în viaţa mea şi n'aşi mai vrea să mai asist la o a doua, îşi încheie vorbitorul, emoţionat, povestirea.

Intrăm tăcuţi în oraş, când privirea îmi fu, atrasă de un spectacol curios. O casă complectă se rezima cu o latură de o altă casă iar cu alta di pământ. Privelişte era aşa de nouă că rămăsei o clipă locului, uimit. E una din casele luate de apă şi care a avut norocul să plutească pe ape, întreagă, mă lămuri călăuza. Ar fi fost distrus cu siguranţă şi liceul „Coşbuc" dacă norocul n'ar fi făcut ca în preajma lui să se afle nişte brazi, de cari s'au oprit butucii, petrele şi copacii căraţi de ape, formând astfel un dig protegultor, mă lămuri însoţitorul.

— Adăpostirea locuitorilor scăpaţi cu viaţă şi rămaşi fără adăposturi. — Sosirea d-lui I. I. C. Brătianu, primul ministru, şi a altor miniştri la locul catastrofei. — Lista morţilor şi dispărţilor. — Ajutoarele date de miniştri —

La locul nenorocirei, a sosit Sâmbătă 24 lunie, dl I. I. C. Brătianu, primul ministru, însoţit de d-nii miniştri generali Văitoianu, Moşoiu, Mărdărescu, de Dl Nistor, ministrul Bucovinei, Meruţiu, deputat de Năsăud, Păcurariu, senator, dr. Gavril Tripon şi alte personalităţi. Preşedintele consiliului şi miniştrii au vizitat satele distruse de furia apelor şi au dispus primele ajutoare. La primărie li s'au pus la dispoziţie registrele, din care se constată următorii morţi:

Russ Maria de 38 ani; văduva Muthe Oniţă de 70 ani; Hanţiu Saveta de 54 ani; Eleonora Nistor şi Maria Nistor, surori de 15 şi 14 ani; un copil de 9 luni (dispărut); Zigrean Gh. de 67 ani; Fratai Hermina de 26 ani; Floarea Ghiliciu de 3 ani; Catarin Simion de 84 ani; Nistor Gh. de 6 an; Nistor Ion de 2 ani; Buţ Ştefan de 7 ani; văduva Maria Dedea, de 70 ani; Ianul Raveca de 25 ani; Rot Herş de 80 ani; Russ Leon de 49 ani şi Serghie Pop. Dispăruţi: Dedea Firana de 50 ani; Ioana Simonesei de 19 ani; Nistor Emil de 3 luni şi Nistor Ludovica de 60 ani.

Faţă de imensitatea nenorocirei care a lovit atâtea familii, d. prim ministru Ion Brătianu a dat, din partea guvernului, următoarele ajutoare: câte 1000 lei la cei mai uşor loviţi (4 familii); la restul de 31, d-sa le-a împărţit câte 1000 lei din partea guvernului şi câte 500 lei din partea sa. D. prim-ministru a dispus apoi ca terenul fon duliu grăniceresc să fie parcelat cât mai grabnic şi împărţit la sinistraţi pentru a-şi putea clădi noui gospodării. De asemenea a dat ordin telegrafic să se încarce 2 vagoane de porumb pentru Năsăud care se vor împărţi gratuit locuitorilor.

In prezent armata lucrează cu zor la curăţirea locurilor inundate şi la aflarea lucrurilor luate de curent.

Sosirea însuşi a primului minstru al ţării şi a celorlalţi miniştrii la locul catastrofei şi interesul depus pentru cei loviţi de marea nenorocire a impresionat profund pe locuitori.

Funerariile lui Take Ionescu la Roma

Roma. — Eri dimineaţă au avut loc la Roma funerăriile lui Take Ionescu. Corpul lui a fost condus la gară pentru a fi transportat la Bucureşti.

Cortegiul a fost urmat de un detaşament de grenadieri şi de o companie de carabinieri. Sicriul a fost invelit cu un steag Românesc şi purta decoraţiile defunctului. La funerarii a asistat şi archimândritul rusesc şi personalul legaţiei iar din partea guvernului Italian ministrul externelor.

Asasinarea lui Walter Rathenau

Ministrul de externe al Germaniei ucis cu focuri de revolver şi granate. Asasinatul este opera naţionaliştilor. Se pregătea un complot contra republicei. Impresia produsă în Germania

Berlin. Ministrul de externe Walter Rathenau a fost omorât de asisini la orele 11 dimineaţa când trecerea cu automobilul prin Königs-Alee. Cei trei individi au tras asupra lui 10 focuri de revolver şi au aruncat granate de mână. Asasinii au reuşit să fugă.

Poliţia a format o comisiune specială pentru urmărirea asasinilor şi a fixat un premiu extraordinar pentru prinderea lor. Consiliul de miniştri a hotărât să ia măsuri severe pentru apărarea republicei ameninţată de complotul politic organizat.

*

Asasinii lui Rathenau sunt negreşit foşti ofiţeri, ceace o dovedeşte printre altele faptul că cele două automobile au alergat cu o viteză fără seamăn încât atentatorii trebuit să fie buni ţintaşi pentru ca să nimerea ca.

Şoferul lui Rathenau a dus imediat pe ministru acasă, unde a avut imediat la îndemână medic. Toate sforţările pentru a-i scăpa au fost însă zadarnice.

Ministerele au arborat drapelele de doliu.

*

In Reichstag, ştirea asasinării lui Rathenau a produs o iritaţie neînchipuită. Deputaţii discutau în grupuri pe culoare, când deodată cunoscutul deputat socialist Eduard Bernştein s'a dus la Helfferich, şeful naţionaliştilor germani şi apucându-l de guler i-a strigat:

— Ucigaşule! Helfferich s'a făcut galben ca ceara şi a părăsit imediat parlamentul. De asemenea a fost nevoit să plece generalul Scheuch din partidul naţional german care a fost şi el violent insultat.

Incă înainte de deschiderea şedinţei, deputatul socialist Unterleitner a adus un buchet legat cu panglică neagră destinat lui Helfferich. Ulterior s'a constatat că buchetul a fost trimis de asociaţia germană sud-americană. La orele 12 şi jumătate parlamentul a fost ticsit şi s'a început încăierări aprinse între socialişti şi naţionalişti. Socialiştii vociferau mereu: „Aici nu e loc pentru asasini".

Guvernul s'a întrunit imediat după aceasta în consiliu. Cancelarul a vorbit foarte emoţionat despre Rathenau care şi-a sacrificat viaţa pentru patrie. Consiliul de miniştri a hotărât proclamarea imediată a stării de asediu şi înfiinţarea unei judecătorii speciale pentru judecarea acelora cari atentează contra republicei. S'a hotărât tot odată interzicerea prăznuirii noptii Sfântului Ioan. In baza § 18 al constituţiei imperiale, se interzic până la noui dispoziţiuni orice manifestaţii sau întruniri monarchiste şi naţionaliste.

*

Guvernul a dat o proclamaţie către ţară, prin care o face atentă asupra primejdiei ce ameninţă Germania în urma instigaţiilor interne. Conspiratorii au năpădt republica cu gândul să nimicească opera grea a păcei. Asasinatul de acum e numai o verigă din lanţul atentatelor plănuite contra republicei şi e numai un gen al teroarei, al nihilismului în creştere care de multe ori se ascunde sub masca naţionalismului. Nu e iertat să stăm mai departe cu mâinile în sân când republica e în primejdie. Trebuie să procedăm imediat la fapte. Pentru aceasta, guvernul propune cancelarului să aducă ordine, prin care să apere republica şi viaţa deputaţilor.

*

Ziarul „Vorwaertz" acuză partidul naţional germn că e autorul moral al asasinatului.

Prefectul de poliţie Richter a fixat un premiu de 1 milion mărci pentru prinderea asasinilor.

Autopsia a constatat că atentatorii au aruncat în automobil granate dum-dum care au spintecat intestinele victimei.

E ca şi sigur că asasinatul va avea urmări politice serioase. Ştirea lui a provocat consternaţie în toată ţara. Ziarele scriu articole elogioase despre caracterul şi talentul victimei.

*

Ziarele monarchiştilor acuză pe comuniştii că ei ar fi comis atentatul.

Nunţiul papal Pazatti a exprimat guvernului condoleanţe în numele corpului diplomatic.

*

Reichstagul a ţinut azi după masă o şedinţă de doliu. Incinta şi lojile au fost tixite. Locul lui Rathenau a fost acoperit cu bucheste de flori legate cu cordele de doliu, iar scaunul a fost acoperit cu văl negru.

Deputaţi şi publicul s'au ridicat în picioare când preşedintele republicei. Liebe a luat cuvântul spunând că s'a comis o crimă oribil de brutală prin acest asasinat.

Preşedintele continuă declarând că dacă asasinii nu ar avea tovarăşi în parlament, Rathenau ar fi azi în viaţă. Deasemea.le sunt tovarăşi mai multe ziarel impotriva cărora nu este apărare.

Stânga întrerupe: „Trăiască republica", iar socialiştii: „Jos cu ucigaşii". A luat apoi cuvântul cancelarul Wirth care a arătat meritele lui Rathenau şi a stăruit mai cu seamă asupra rolului lui dela Genova unde a fost admirat şi duşmani.

Germania, a continuat cancelarul, e plină de ucigaşi dela Konigsberg până la Konstanz. Spune apoi că Rathenau şi în ziua asasinării lui a refuzat cu inimă viteză ajutorul ce i s'a oferit pentru aşi apăra viaţa.

Oratorul face apel la solidaritatea patrioţilor.

Au vorbit apoi mai mulţi sociali-democrati, cu toţio impotriva tentativelor monarchiştilor. La urmă, parlamentul a însărcinat guvernul să ia interzică excepţionale şi să interzică compromiterea treicoloruuli german la toate întrunirile. De asemena să interzică ţinerea obicinuitelor întruniri ale regimentelor

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Asociațiunea p. literatura română și cultura poporului român, Sibiu
Lista câștigurilor dela tragerea I. a Loteriei „Asociațiunii"

(Urmare.)

Avram Iancu

37867, 41792, 39990, 10956, 36729, 46151, 28991, 44433, 28764
20581, 41561, 18601, 46212, 25944, 9128, 13294, 12930, 32236
33614, 15698, 37641, 26349, 23748, 10624, 42803, 13333, 41315
19536, 11351, 33032, 23379, 16262, 20648, 15282, 8348, 17924
46780, 20515, 2809, 12722, 41536, 47444, 24159, 1251, 40144, 9954
1697, 6466, 42371, 5182, 34126, 28671, 26790, 41405, 5859, 41082
43901, 40470, 46971, 22658, 8234, 4914, 49218, 16088, 41705, 32493
34150, 21934, 11840, 29323, 15556, 13865, 4210, 1350, 16528, 22735
28094, 3006, 3147, 3489, 44661. 21846, 48991, 2500, 39941, 3077
41861, 20595, 8786, 9540, 38754, 37924, 16535, 30322, 3630, 31929
43148, 33940, 2632, 43105, 33586, 12218, 3044, 17010, 10629, 2350
43909, 47861, 22406, 45098, 20914, 3746, 5022, 22707, 35715, 2395
37200, 45482, 37143, 41664, 49390, 12475, 28605, 26051, 27247
32026, 31420, 15088, 39388, 25994, 20194, 41933, 20784, 15499
49679, 40570, 22647, 4710, 13457, 10525, 19777, 26100, 23764
8146, 2208, 12066, 27368, 44880, 31466, 48309, 39754, 28663, 7583
8072, 24707, 13217, 12757, 12993, 29707, 16236, 46527, 30991
25504, 43376, 19383, 38228, 11258, 45698, 26883, 1472, 27236
25539, 48215, 26595, 5448, 14857, 40462, 32465, 27853, 34319
29775, 27422, 38239, 43666, 15212, 10264, 18252, 38742, 45459
7751, 38954, 2735, 16561, 18704, 41657, 46284, 47387, 9737, 44404
22487, 12163, 38294, 17120, 7925, 23165, 37353, 8360, 11944, 28137
28139, 22392, 4116, 26780, 31566. 29931, 38128, 13090, 4132, 32287
20357, 28138, 4354, 14760, 17453, 5856, 12024, 35007, 23235, 10246
25078, 10416. 16063. 35457, 31705, 21015, 45536, 1219, 23860
14991, 46993, 30051, 27033, 7691, 10125, 31695, 30, 48619. 47838
43152, 26085, 10714, 11845, 3114, 41998, 18615, 38695, 12515
20028, 47629, 32025, 7639, 7410, 32984, 41187, 23095, 48709. 20078
20065, 30011, 40125, 14950, 1323, 28691, 11801, 40690, 9338, 43177
32002, 27461, 30935, 37451, 9644, 38978, 35146, 46464, 32842
46938, 3845, 22099, 27509, 14704, 5757. 30081, 16073, 40067, 9159
25575, 43185, 4225, 32297, 35279, 36341, 37119, 4412, 20993, 36393
8896, 9613, 33499, 30775, 5820, 13013, 7484, 11578, 10225, 24393
44670, 4959, 1326, 25338, 8144, 10889, 4420, 8584, 2707, 34251
36237, 27325, 1620, 7735, 11072. 3423, 44910, 47101, 20956, 28755
7912, 7673, 34892, 787, 20467, 31958, 37667, 37297, 14100, 8203
45553, 6095, 15181. 47617, 47616, 47615, 41404, 13975, 9367, 15396
34618, 17284. 30452, 19712, 47944, 17908, 47398, 11654. Seria E.
Nrii 10729, 28035, 49189, 11852, 31734, 25537, 29536, 47047, 49533
44939, 11497, 4143, 27932, 35632, 3213, 47110, 36321, 22702, 21344
10686, 15358, 31852, 23902, 21893, 16970, 2675, 8830, 45768, 43887
2[illegible]513, 43888, 24492, 39366, 30802, 657, 46441, 5577, 14852, 40163
14108. 35030, 32264, 26056, 29290, 40195, 11557, 5293, 16936
47995, 48620, 15324, 46175, 6621, 42331, 47016, 34587, 36040
38106, 36826, 677, 14830. 26362, 37007, 47333, 40666, 20659, 33091
47717, 40558. 37552, 32687, 29453, 41760, 38368, 20856, 12671
15597, 22938, 26667, 22373, 29846, 49501, 24074, 41889, 6375
24255, 3123, 29318. 48780, 18780, 18803, 49979, 22528, 46330
47746, 16352, 42400, 34728, 10643, 8981, 27433, 41585, 42601
25225, 7213, 2451, 36779, 19512, 42138, 16334, 32283, 11295, 2974
31209, 42289, 5733, 133, 132, 136, 49110, 21760, 21767, 25013
17412, 3307, 2582, 43658, 40702, 6854, 9494, 4974, 25015, 32973
14317, 37759, 15587, 41495, 15952, 38468, 23892, 33033. 28400
26320, 8482, 40925, 40484, 33865, 2513, 11306, 18418, 23986, 16093
31471, 25417, 26550, 29769, 11049, 18531, 9557, 41049, 33562

(Va urma.)

In urma nenorocirei căzută asupra fabricei noastre, aducem la cunoștința onoratei noastre clientele că în scurt timp vom fi din nou în plin lucru și ca urmare toate comenzile ce ne-au fost notate vor fi complect executate.

„UNIREA"
soc. an. pentru industria de bonboane, biscuiți etc. și cartonale.
Radio 2480 1916

Fabrica: telefon 596.
Prăvălie: telefon 515.

„LEBEDA" S. A.
Prima fabrică din România pentru vestminte de pat cu electromotoare.

Pregătește:

PLAPOME: cumplute cu vată, lână și fulgi, mai departe.

MATRAȚE, PERINE și **VESTMINTE** de pat dela execuția cea mai eftină, până la cea mai fină.

Cu mașinele de scarmănat mânate cu putere electrică, curată și scarmăna pene de tot soiul.

Cumpără:

orice cantitate de: păr de cai, de porc, de capră, lână și pene.

Vă rugăm a trimite mustră și totodată și prețul (dela gara Cluj)

Prețuri originale de fabrică.

Fabrica: CLUJ (Kolozsvár) Str. Iașilor (fost Nagyszamos-u) 14. Telefon interurban 596.

Prăvălia: Calea Victoriei (fostă Kossuth L.) 10. Telefon 515.

Vindem tot soiul de pene curățite și sortate en gros și en detail. 1334

Pentru Autorități, Bănci și alte Institutii cari doresc a-și procura

Colecția Gazetei Oficiale

din anii 1918—1922 adică dela apariție și până la ultimul număr.

Se găsește de vânzare la Agenția de Publicitate

„SOARELE"

Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent având numai câteva colecții. 1885

La o instituție mare **se caută o D-șoara**

funcționară

în birou pentru toată ziua.

Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcționară.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Căutăm

imediat **Corespondenți** pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului Infrățirea oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați vor primi gazeta gratis Carte de legitimație și onorat.

Habsburgismul Ungariei

Cu ocazia de chiderii parlamentului maghiar, președintele acestuia, dl Gaston Gal a ținut să slăvească amintirea fostului rege Carol de Habsburg și să exprime adâncile regrete ale Ungariei, cauzate de moartea fostului ei suveran. Nimic neobișnuit în aceasta. Dimpotrivă a fost un gest deplin uman. Dar președintele parlamentului unguresc a adăugat, că în ce privește „dinastia" implicit pe Carol, Ungaria nu poate actualmente să fie „obiectivă". Vor fi obiectivi numai urmașii peste sute de ani. Atunci se va judeca, dacă bună a fost politica de acum a Ungariei, sau trebuia să se întoarcă spatele exilatei familii regale. Acum, Ungaria trebue să țină cu Habsburgii lui Carol.

Poate că nici aceste declarații n'ar trebui să ne surprinde. Dar au fost spuse cu o solemnitate, echivalând cu o declarație oficială de întronare a urmașilor lui Carol. Și au fost spuse atunci, când în Austria monarhiștii cer guvernului să aducă la Viena rămășițele pământești ale fostului împărat. Au fost spuse atunci, când în Bavaria se pregătește, în vederea zilei de 28 Iunie, ziua împlinirii unui an dela ratificarea tratatului de la Versailles, o lovitură de stat monarhistă.

In asemenea împrejurări e cuminte să urmărim evenimentele din Ungaria, pentruca să nu putem fi puși în fața unei surprize.

Noul regim al cerealelor

După cum se știe, comisiunea economică a guvernului a hotărât, în principiu libertatea deplină la export pentru toate produsele agricole din actuala recoltă a anului în curs, afară de grâu, secară și derivatele lor, ai căror export îl va face statul, dacă vom avea disponibilități peste consumul intern. Deasemenea s'a mai hotărât ca cultivatorilor de grâu și secară să li se dea drept compesație pentrucă nu pot exporta, o bonificație, dedusă din produsul taxelor de export, ce se vor percepe la celelalte produse agricole exportabile.

Pentru traducerea în fapt a acestor hotărâri principale ale comisiunii economice a guvernului, spre a lua o formă definitivă a avut loc la ministerul agriculturii o consfătuire consultativă la care au luat parte d-nii: Al. Constantinescu, ministrul agriculturii, Vintilă Brătianu, ministrul internelor, Vasile Sassu, ministrul industrie și comerțului. Cecel directorul general al centralei cooperativelor sătești, Manialian, președintele „Uniunei marilor cerealiști" Georgescu Fuerea, președintele sindicatului morarilor, generalii Zaharia și Barca, Ganescu, director în ministerul internelor etc....

După lungi discuțiuni s'a hotărât; a) libertate complectă la export pentru orz, ovăz, mei fasole, mazăre etc.

b) Prohibire complectă la export pentru grâu, secară și derivatele lor.

c) Menținerea aceluiaș regim pentru exportul porumbului până la 1 August când se va cunoaște producția actuală, care de va fi bună, va face ca porumbul să fie liber la export ca și celelalte păioase.

S'a hotărât deasemenea ca pentru cerealele, atât cele libere la export cât și cele prohibite să se lase complecta libertate a comerțului și a circulației în interiorul țării, suprimându-se astfel toate dispozițiunile anterioare.

Pentru stimularea cultivatorilor de grâu s'a hotărât să li se dea o bonificație cel puțin 5000 lei de vagon, care constitue diferența de preț ce se va stabili la cerealele exportabile.

Cu alte cuvinte, prețul vagonului, de grâu va fi ca cel puțin 5000 lei mai mare de cât prețul cerealelor, exportabile.

Tot ca o măsură de încurajare s'a hotărât ca pentru noua campanie agricolă să se dea o primă de fiecare hectar însemânțat cu grâu.

Suma ce se va da ca primă se va stabili ulterior.

Taxele vamale pentru cerealele exportabile vor fi aproximativ 20 mii lei de vagon care reprezintă avantajele pe care statul le avea până acum prin contingentare și la care renunță.

In taxa vamală de mai sus, sunt cuprinse și celelalte taxe comunale, județene și comision.

Se speră că prin aceste măsuri prețul grâului va fi de 30 mii lei vagonul, la locul de producție.

Toate aceste hotărâri vor fi supuse spre aprobare, consiliului de miniștri ce se va ține după sosirea din Transilvania a d-lui Ionel Brătianu.

Navigabilitatea Tisei superioare

Administrația din Uzshorod (Ungvar) se ocupă de un timp de problema navigabilității Tisei superioare. Chestiunea prezintă o deosebită importanță pentru viața economică a Cehoslovaciei, precum și a celorlalte state direct interesate, ca România care ar trage reale foloase, Ungaria, Polonia — ba chiar și Ucraina și în special Basarabia.

lui Csap și lărgirea și adâncirea albiei Tisei superioare.

Se plănuesc lucrări întinse dela Csap până la Tokay — parte care va deveni perfect navigabilă.

In acest scop guvernul din Praga pune la dispoziția administrației din Uzshorod 5 milioane coroane cehoslovace.

La acest proect a aderat chiar și comisia dunăreană, într'un congres recent, ținut la Viena.

In primăvara viitoare vor începe lucrările de construire a porturilor și de regulare a cursului superior al Tisei.

Portul Csap prezintă, pentru România un interes din cele mai mari, mai ales pentru excereale. Se vor deschde noui pieței și pentru sarea din Maramureș.

Mica publicitate

Inchirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

S'a deschis din nou magazinul de mode pentru dame

Weiss și Molnár

sub noua firmă:

Heller, Weiss și Molnár

Calea Regele Ferdinand 6, vis-a vis cu localul vechiului magazin. 1592

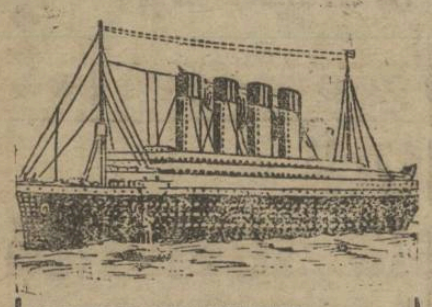

AMERICAN LINE-HAMBURG
ROTE STERN-ANVERS
WEISSE STERN LINE-CHERBOURG 1809

Cea mai mare Agenție de Vapoare din România

N. BRÜCK & Co.

BUCUREȘTI, Str. Sf. Vineri No. 1

Face cunoscut tutulor pasagerilor pentru America ca să se **trimită de îndată** recomandat **pașaportul** și documentele ce posedă spre a obține **număr de viză** dela Consulatul American.

In afară de pașaport trebue să fie adăugate:

1. Un act de naștere
2. Certificat de moralitate
3. Certificat de când pasagerul șade în acea comună.
4. Affidavit (cerere) de la rudele din America.

Notați bine adresa

N. BRUCK & Co.

București, Strada Sf. Vineri 1

Mare asortiment

de ciorapi, mânuși, tricotaj și socni pentru dame, bărbați și băeți la:

Dénes

Calea Reg. Ferdinand 2

1738-2 Telefon 591.

Reclame este sufletul comerțului.

Licitație minuendă.

Se aduce la cunoștința publică că la oficiul parohial gr. ort. din Borcut plasa Lăpușul-Unguresc în 7 Iulie a. c. începând cu ora 11 a. m. va da în intreprindere prin licitare minuendă restaurarea bisericii de acolo.

Cei interesați la oficiul parohial pot primi planurile și preli-minariul aprobat pentru studiare.

Ofertanții își vor prezenta ofertele lor în scris și închis iar antreprenorul ca vadiu va depune 10% din suma întreprinderii în numerar ori efecte de stat.

Comitetul își reservă dreptul de a da în intreprindere biserica aceluia, în care va avea mai multă încredere.

Ofertele intrate după acest termin nu se consideră.

Borcut, la 5 Iunie 1922.

Pentru comitet:

1913 ZAHARIE MANU, paroh-protopop.

Urmările periculoase ale răcelilor avute în timpul iernei, bronșite, Pneumonii, Laringite, inflamațiile și congestiile plămânilor, Secrețiunule urate (flegma) cu tuse alăsată de aceste boale, se înlătură cu 2-3 flagoane de

PECTOSIN-ITEANU

Adulții ca și copii cât de mici îl iau cu plăcere.

Nu neglijați boalele căilor respiratoare, căci invechindu-se devin foarte periculoase.

La Farmacii și Drogherii. 1841

Ernemann Werke Dresden

plăci si aparate de fotografiat

Befa (vorm. Dr. Schleussner) Berlin

Aristo-, celloidin-, luminație de gaz și hârtie de brom argintiță.

TIP TOP chemische Werke **WIEN** unelte chimice pentru fotografiat.

Depozitul fabricei la firma:

Segesváry și Soții

Cluj, Strada Regina Maria (Deak Ferenc-u.) No. 25

Vânzarea en-gross și en-detail. Cameră intunecoasă fără taxă. 1742

„AGRICOLA"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Crișana,

CLUJ, Strada Nicolae Iorga No. 11.

Agenții Principale deja înființate:

Cluj, în regie proprii.
Oradea-Mare, Banca Hillinger și Illyés.
Satu-Mare, Banca Română S. A.
Brașov, Brașovul S. A.
Târgul-Mureș, Petru Pototzky.
Bistrița, Suc. Banci Marosvásárhelyi Takarékpénztár R. T.
Zălău, Ludovic Porjesz.
Déva, Dr. Nicolae Meskó.
Sibiu, Creditul Technic Transilvanean S. A.
Aiud, Fennichel Lázár.
Lupeni. Fried Mayer.
Sft. Gheorge, Dr. A. Kupferstich
Uioară, Banca Ardeleana.
Sigh. Marmației, Suc. Banca Română S. A.
Simleul Silvaniei, In regie proprie
Dej, Keresztes Géza.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

American Near East & Black Sea Linie, Inc.

Singura Companie Americană Poștală în România de Vapoare Transatlantice regulate și rapide între

Constanța-New-York

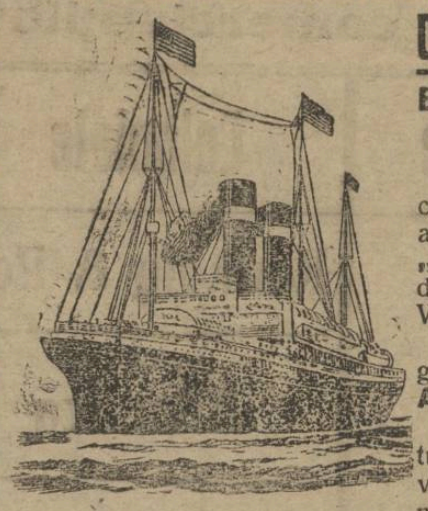

București, Calea Victoriei 110.

(lângă Hotel Athenée Palace)

A doua plecare în cursul acestui an va fi pela **7 Iulie** a. c. cu transatlanticul Colossal **„New-York"** care este unul din cele mai frumoase și Rapide Vapoare Transatlantice din lume

A treia plecare va urma regulat și va avea loc pela **5 August** a. c.

Sfătuim și atragem atențiunea tutulor pasagerilor noștri să nu vină la București ci să ne trimeată toate actele într'o scrisoare recomandată și anume: Pașaportul aprobat de Ministerul de Interne înscris ca cetățean român, călătorind în America și să aibă numai articolul 5 precum și următoarele documente: Actul de naștere de bună purtare și un referat în care să se specifice cât timp a stat în localitatea ce părăsește, Actul de căsătorie sau o copie (dacă e căsătorit), Affidavitul și (cinci) fotografii 4/5 cm. și **noi ne interesăm pentru viză.**

Pasagerii cari au venit din America trebue să trimeată numai pașaportul nou împreună cu cel vechiu și 4 fotografii.

Nu vă încredințați nimănui ci adresați-vă direct numai la adresa de mai sus de oarece nu avem nici un Agent autorizat afară de cel din Constanța.

Prețurile biletelor de vapor sunt următoarele: **clasa III-a 11.500** fără cabină, **12.500** cu cabină, **Clasa II-a 18.000** și **Clasa I-a 25.000 Lei** fără nici o altă cheltuială.

P. S. Interesul D-v. vă rugăm să cercetați ultima noastră circulară. 1909

„AFEB" SOCIETATE ANONIMA PENTRU **MATERIALE de CAI FERATE**

București, Strada Alex. Lahovari 34 TELEFON 56-75 ADRESA TELEGR. „AFEB"

ȘINE
Macazuri
Placi turnate
Vagonete
ROȚI

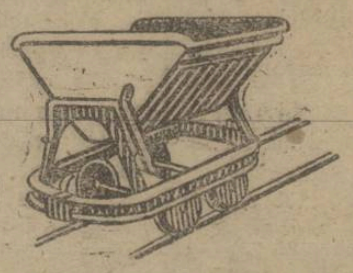

OSII
LAGARE
ECLISE
Buloane
Crampoane

Toate piesele de schimb pentru reparațiuni de Locomotive și Vagoane

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria D'or

Cluj, **Piața Unirii No. 5.** 1385

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 279

Uzinele Solvay din Transilvania S. A.

ca Fabrici în

Ocna-Mureșului și Turda

Biroul de vânzare: **Ocna-Mureșului.**

Reprezentanța:

București, Bulevardul Carol I. No. 4, Etaj II.

1889

Produce:

Sodă calcinată
Sodă cristalizată,
Sodă caustică,
Chlorura de calciu.

Sodă caustică electrolitică
Hipochlorit de calciu
Hidrogen

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pierschi	Konkoly & Pop	Viorelia Parfumerie și Drogherie Piața Unirii.	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
Central	Colombo	Rózsa	Missir	Ludw. Heller
	Automobile		Barza	Croitor de Dame
	Blaga	Emke	„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Scrisori din Dej

Manifestațiile culturale românești și intelectualii români. Activitatea extrașcolară în Dej

Am trecut prin multe orașe din Ardeal și în tot locul am căutat să stabilesc munca ce o depun diferitele societăți și școli românești pentru naționalizare. Am aflat rezultate diferite: unele școli și societăți dau dovezi de muncă intensivă și rodnică în acest scop; altele, deși poate muncesc în acelaș grad nu dau însă rezultate mulțumitoare. De sigur că e imposibil ca astăzi, după aproape 1000 de ani de stăpânire maghiară, poporul român din Ardeal, să nu fie dornic de cultură românească.

E dornic — dar pot zice că numai poporul; țăranii și burghezii români, cu mult drag își îmbracă haina de sărbătoare când e anunțat vre-un festival românesc. Nu arată însă tot atât interes pătura intelectualilor români.

M'am convins că în unele localități, chiar acele familii de intelectuali români, cari la asemenea festivaluri sunt chemate să reprezinte societatea română din acel loc, — mai cu drag se înfundă în vre-un restaurant sau... chiar acasă, mai cu drag aranjează vre-un chef în seara în care, vre-o școală sau vre-o societate culturală, după săptămâni de muncă neobosită — dă vre-un festival.

Nu voesc să mă pierd în amănunte, admir însă pe conducătorii acestei școli, cari deși trăesc în mijlocul unui astfel de mediu, nu-și pierd curajul și muncesc pe toate tărâmurile.

În drumul meu, m'am oprit și în Dej. E un târgușor în care singurele clădiri impozante sunt: liceul român de stat și „Palatul justiției“. Restul edificiilor sunt vechi; pe străzi, multă vorbă maghiară și evreească.

Aici m'am interesat de activitatea extra-școlară românească. Am aflat că școlile românești din localitate au desvoltat o bogată activitate extra-școlară. Atât liceul cât și școala medie de fete, au deschis o serie de conferințe publice foarte atrăgătoare, și au serbat în mod demn ziua de 10 Maiu și Ziua eroilor.

Sâmbătă 17 Iunie, școala primară de stat a dat un festival în teatrul județean. Programul a fost bine executat, însă prea încărcat cu dansuri streine, prea grele pentru elevele mici ale unei școli primare.

Duminecă 18 Iunie la orele 10 a. m. a avut loc examenul de gimnastică a liceului. Tot ce se poate mai desăvârșit. D. prof. de gimnastică și-a câștigat simpatia publicului, care a rămas mulțumit de munca ce o depune. Seara — tot în teatrul județean — a avut loc frumoasa serbare dată de școala medie de fete. Programul bogat și variat a fost reușit; corul școlii a cântat frumos mai multe cântece. S'au jucat și 2 piese mici în care toate rolurile au fost bine interpretate. Un interesant tablou a fost: „Expoziția de păpuși“ care a fost mult admirat de numerosul public. Dintre alte multe puncte reușite, trebue să mă opresc la tabloul: „In grădina Peleșului“. Bine interpretat în toate privințele, atât ca decor în care nici izvorul n'a lipsit, cât și executarea cântărilor.

Dansul național executat cu o deosebită gingășie a entuziasmat publicul.

Festivalul a luat sfârșit la orele 9 și 30, când publicul, s'a împrăștiat mulțumit de zelul corpului didactic, dela liceu și dela școala medie de fete.

Corespondent

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Adunarea generală a „Sfatului Negustoresc“ local

Chestiunea alegerilor noilor membrii. Comercianții minoritari provoacă neînțelegeri. Pretenții absurde

Într'un număr trecut al ziarului nostru am arătat că membrii „Reuniunei comercianților români“ erau cu toții îndârjiți contra fostului președinte al „Sfatului“ din cauza atitudinei anti-românești a acestuia.

Eri, „Sfatul Negustoresc“ local s'a adunat pentru alegerea noilor membri.

Comercianții minoritari clujeni hotărâseră să aleagă în comitet 6 comercianți români, 6 maghiari și 6 evrei, ca astfel să-și asigure în sfat o majoritate continuă.

In fața acestor intenții comercianții români strânși în „Reuniune“ au protestat cu energie, fiind cu toții de acord ca în comitet să fie aleși 6 români și 6 maghiari inclusiv evreii.

Cu toate intervențiile membrilor „Sfatului“ din București, veniți în acest scop nu s'a ajuns la nici o înțelegere.

Constituirea definitivă a nouei bănci de amisiune austriacă

Viena. — In conferința reprezentanților bănci Austro-Ungare, a băncilor și caselor de economie, ținută sub prezidența ministrului de finanțe și cancelarului, s'a hotărât definitiv întemeierea cu aprobarea guvernului, a unei bănci de emisiune a republicei austriace. Capitalul în acțiuni a fost fixat la 100 milioane franci elvețieni. Din această sumă, s'au emis deocamdată 60 milioane, cari 40 la sută semnate definitiv, și anume de către sindicatul băncilor și al Caselor de economie. Sindicatul a luat asupra-și garantarea celorlalte 60 la sută. 40 milioane acțiuni vor fi emise mai târziu. Acționarilor nouei bănci de emisiune și acei ai Băncii Austro-Ungare li-se rezervă dreptul de prioritate.

Situația politică în Rusia sovietică

— Destăinuirile ziarului englez „Times“ —

„The Times“ din 15 Iunie publică sub titlul „Lupta pentru putere“ un articol asupra situației interne în Rusia;

„Plecarea lui Lenin din fruntea conducerei consiliului comisarlor poporului aduce noui complicațiuni în situațiunea internă a Rusiei. Gravitatea situației nu se mai poate prelungi; așa în cât crearea unui triumvirat care să conducă afacerile consoliului comisarilor pare imminentă.

„Știrea aceasta pe care o publică „Rote Fehne“ din Berlin arată că succesiunea lui Lenin s'a și făcut și cei trei membri ai triumviratului sunt ca și numiți unul din ei este Stalin care e un membru al guvernului și considerat ca un ministru fără portofoliu. Ceilalți doi sunt Kamenev și Rykov. Câteși trei sunt membri ai comitetului central executiv care avea ca misiune să execute ordinile consiliului comisarilor.

„Alegerea aceasta arată marile divergențe de păreri ce există între pontificii autorității spreme ai bolșevismului. Corespondentul nostru din Washington ne anunță că guvernul Statelor Unite a primit știri cu caracter particular și secret, anunțând lupta ce este în perspectivă între Trotzky de o parte și Cicerin și Krasin pe de alta.

„Cicerin, comisarul afacerilor străine și Krasin comisarul comerțului extern, au fost cele două figuri dominatoare ale conferinței de la Genova și, spre deosebire de Trotzky — ei reprezintă curentul moderat din consiliul sovietelor și ei ar fi ajungând la convingerea că trebue să vie în contact cu Europa capitalistă“. Amândoi s'au reintors cu marc grabă de la Berlin la Moscova. Concepția lui Trotzky este bine cunoscută; el este un militant intrasigent al ideii comuniste și a avut multe conflicte cu Lenin cu privire la oportunitatea unei politici mai moderate.

Astfel, în situația actuală atitudinea de observatoare la conferința de la Haga a Statelor-Unite, este cea mai justă, când sovietele pot la ori ce moment să schimbe atitudinea și să arunce peste bord toate angajamentele ce eventual le-ar lua.

Situația lui Trotzky în Rusia bolșevică a fost cea mai importantă după aceia lui Lenin. Ca șef al armatei roșii el a câștigat un mare prestigiu, mai ales în urma succeselor obținute contra lui Kolceag și Denikin. Infrângerea ce a suferit-o contra Poloniei a fost stearsă din memoria masselor, grație succeselor obținute contra lui Iudenici și contra insurecțiunii Kronstadt. In clipa de acum Trotzky deține în crederea unui milion cinci sute mii de soldați roșios.

Deschiderea Congresului Soc. „Ocrotirea Orfanilor din Războiu“ la Iași

Eri s'a deschis la Iași congresul general al societății „Ocrotirea orfanilor de războiu“ în prezența A. S. R. Principelui Carol și al Principesei Elena.

La ora 11 dimineața s'a oficiat la Mitropolie un Te-deum și un parastas în memoria eroilor neamului, în prezenat congresiștilor, a autorităților civile și militare din Iași.

După amiază, la ora 3, a avut loc ședința festivă a Congresului general. S'au citit dările de seamă generale ale Consiliilor Centrale din Iași, București, Craiova, Chișinău, Cernăuți, Sibiu, Constanța, Timișoara și Cluj.

Seara, la ora 8 jum. a avut loc o masă comună la grădina Copou în onoarea congresiștilor, oferită de Primăria comunei Iași.

Luni, 26 Iunie 1922, ora 9 jum. dimineața, are loc ședința ultimă a congresului.

După amiază, la ora 3, se va vizita orfelinatul agricol de băeți „Olga M. Sturdza“ din Miroslava.

Seara, la ora 9, se va da un festival în onoarea congresiștilor.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj

ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul II. No. 549 Opt pagini 1 LEU Opt pagini Joi 29 Iunie 1922

Infrățiri

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
110
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA II[illegible] No. 3 (ETAJ II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN — — — — — — — — 180 LEI
6 LUNI — — — — — — — 90 „
„ 3 „ — — — — — — — 45 „
„ 1 AN Pentru autorități 240 „

DATORIA INTELECTUALILOR

— Însemnătatea nefericitului incident dela Tribunalul din Cluj —

In numărul nostru de ieri am publicat amănunte asupra regretabilului incident petrecut Sâmbătă trecută în una din secțiunile tribunalului local. Un împricinat neobținând câștig de cauză, a ales singura cale nepermisă pentru a ataca sentința nefavorabilă lui. In plină ședință împricinatul nemulțumit a amenințat tribunalul cu violențe de limbâj și gesturi, cari constitue o insultă la adresa justiției: ultragiu după legile din vechiul regat; crimă după legile încă în vigoare în Ardeal.

Dar în cazul de față împricinatul agresor nu este un cetățean necunoscător al procedurei care într'un moment de desperare, crezând închise toate căile de recurs în justiție, a avut un moment de necugetată revoltă. Justiția a fost insultată Sâmbătă de către un profesor universitar; mai mult, de către un profesor al facultății juridice, doctor în drept și avocat. Deci de un intelectual, de un specialist în materie de drept.

Desigur că justiția nu alege. Oricine se prezintă în fata forurilor ei se presupune că cunoaște legile sub a căror protecție trăește și cărora le datorează tot respectul cuvenit. Astfel tribunalul insultat nu se va întreba de la cine îi vine insulta. Acțiunea deschisă contra d-lui profesor dr. Victor Onișor va trage la răspundere pe cetățeanul Victor Onișor, fără ca poziția sa socială să-i ușureze sau să-i agraveze pedeapsă prevăzută de lege pentru atari cazuri.

Ceea ce ne interesează pe noi, ceea ce interesează opinia publică în această împrejurare, este substratul moral al actului necugetat săvârșit de către d-l prof. dr. Victor Onișor. Aceasta scapă justiției, dar nu se poate eschiva judecății imanente a masselor cetățenești de toate categoriile.

Gestul d-lui prof. dr. Victor Onișor este fără îndoială un act reflex, consecință a unei anormale stări de spirit, pe care nu d-sa a creiat-o. Războiul a fost prilej de nefericită răsturnare a valorilor; odată cu ele, respectul civilizat datorit, chiar când le critici, autorităților consacrate, a dispărut. La noi în special, haosul vieții sociale și desănțarea acțiunilor politice ni-a sustras orice suport moral. D-l prof. dr. Victor Onișor n'are altă vină decât că nu a știut să se sustragă fatalei consecințe. Iar vina sa de astăzi, nu este decât o mustrare tuturor forțelor intelectuale ale acestei țări, forțe cari dacă n'au căzut în păcatul general al vieții noastre sociale, s'au mulțumit să stea într'o inactivitate din toate punctele de vedere condamnabilă.

Iată dar că actul d-lui profesor dr. Onișor este un act simbolic. cu atât mai simbolic cu cât el vine de la un intelectual. Datoria tuturor intelectualilor după războiu era în primul rând să lupte necontenit pentru restabilirea scării juste a valorilor, fără de care viața în cadrul unei societăți civilizate nu poate fi asigurată. Dacă această acțiune ar fi fost din timp pornită și susținută cu toată energia necesară, viața noastră politică din ultimii trei ani ar fi fost scutită de spectacolul deprmant al exibițiilor demagogice, viața socială ar fi fost salvată din debandada morală în care ne găsim, justiția n'ar fi avut de înregsitrat insulta de Sâmbătă, iar facultatea juridică a universității din Cluj ar fi fost pusă la adăpost de rușinea de a avea în sînul ei un profesor cari dă lecții viitorilor magistrați și avocați ultragiind justiția.

Credem totuși că timpul nu e pierdut și că acțiunea intelectualilor poate porni cu folos și acum.

D. I. C.

„Americanii despre noi"

— O datorie pentru presa românească din America —

In „The librarian journal", o americană, doamna Eleanor E. Ledbetter, publică un articol despre românii din America insistând asupra stării lor culturale. Articolul face parte dintr'o serie de studii asupra streinilor din Statele-Unite sub aspectul gradului lor de cultură.

D-na Ledbetter se ocupă în special de românii emigrați în America despre cari spune că sunt muncitori, harnici, inteligenți, dar că citesc foarte puțin. Pentru a dovedi lucrul acesta autoarea publică o statistică în care se arată cu cifre că românii din America nu prea frecventează bibliotecile publice atât de numeroase în orașele americane. Așa de pildă în orașe ca New-York unde sunt 76 de mii de români, nu se citesc decât 3—4 cărți pe zi de către român.

Chiar puținii cari citesc se interesează foarte puțin de literatura bună; ei sunt atrași de romanele de aventuri și literatura senzațională.

Ziarul românesc „America" de unde spicuim cele spuse mai sus, însoțește de comentarii în care deplânge această situație.

Deplângem și noi inferioritatea culturală în care se găsesc românii din America față de celelalte națiuni, decât credem că lamentațiile și sfaturile neînsoțite de acte nu sunt de mare folos pentru ridicarea noastră la un nivel cultural care să ne îngăduie a fi pe picior de egalitate cu alte popoare.

Cum spuneam și într'un articol precedent asupra presei românești din America, datoria ziarelor românești cari apar pe pământul american era aceia de a întreține legătura de iubire între românii emigrați și patrie cum și aceia de a contribui prin scrisul lor la educarea și cultivarea românilor de acolo.

Făcut-a ziarul „America" și alături de el și celelalte ziare românești din Statele Unite lucrul acesta? Implinitu-și-au rostul lor acolo? Căci înainte de a se plânge de o situațiune în adevăr dureroasă pentru amorul propriu național,

Indrăzneala bandelor bulgare din Cadrilater

Cu toate asigurările oficiale ale guvernului bulgar, bandele bulgărești continuă atacurile. Colonelul Uică condamnat la moarte! Atentatul contra colonelului, Alte atentate.

Cu toate asigurările guvernului bulgar, bandele comitagiilor au devenit iar îndrăznețe. Uică, comandatul brigăzei 17 inf. din Caliacra a primit zilele acestea o înștiințare că a fost condamnat la moarte de către comitetul central revoluționar dobrogean din Sofia.

In noaptea de 24 Iunie, [pe] când se întorcea dela Clubul militar, Colonelul Uică a fost atacat de trei indivizi cari au tras asupra lui focuri de armă. Colonelul a scăpat neatins;

Aproape de Bazargic a fost ucis un agent polițienesc.

In noaptea de 24 Iunie a fost jefuit controlorul financiar Renet i la Cara-Murat. Agentul Ciuci, ca e îl însoțea a fost asasinat după torturi de 2 ore.

D. Iuliu Maniu și tratativele cu magnații

— Câteva întrebări pentru șeful partidului național —

După o tăcere îndelungată, d-l Iuliu Maniu dă un interview ziarului „Adevărul" în chestiunea consolidării bonurilor de tezaur, interview atât de sărac în idei și în fapte încât pare că d-sa voește cu orice preț să distrugă iluzia celor cari credeau că atunci când tace, d-l Iuliu Maniu gândește.

Decât să publice interviewuri a căror lamentabilă lipsa de seriozitate se răsfrânge asupra întregului partid național, d-l Iuliu Maniu ar face bine să răspundă la următoarele întrebări pe cari i le-am adresat și în numărul percedent al ziarului nostru:

1) Este adevărat că în 1920, pe vremea guvernului Vaida, aproape toți membrii partidului național au cerut să se schimbe articolul din reforma agrară prin care moșiile magnaților și ale Universității săsești erau privilegiate la epropriere?

2) Este adevărat că la Majestic, în București, s'au ținut mai multe consfătuiri în chestiunea aceasta?

3) Este adevărat că în cele din urmă s'a ales o comisiune care a lucrat trei zile și că d-sa a evitat să ieа parte la ședințele acestei comisiuni?

4) Este adevărat că, fiind forțat să vină la o ședință, i s'a cerut să revie asupra textului din proectul de lege agrară privitor la privilegiile magnaților și că d-sa a declarat că nu poate să schimbe nimic întrucât și-a luat angajamente față de magnații unguri?

La întebrările acestea mai adăogăm una:.

5) De ce la adunarea dela Alba-Iulia, ținută în 1919, d-l Romul Boilă a fost eliminat din comitetul executiv al partidului național și cari sunt motivele cari au determinat pe d-l Iuliu Maniu ca în 1922 să primească din nou pe d-l Romul Boilă în comitetul de 100 al partidului?

Socotim că este o obligațio morală pentru d-l Maniu, căruia ca șef al partidului național îi place să creadă că are atâtea legături cu opinia publică din Ardeal, să răspundă la întrebările noastre precise în interesul lămurirei publicului ardelean. Noi îl rugăm pentru a doua oară.

Ofensiva monarchiștilor germani

După cum am anunțat ieri, ministrul de externe al Germaniei, Walter Rathenau, cel mai de seamă economist german și leadcrul democrației germane, a fost asasinat mișelește Vineri lângă Berlin. Autor al faimosului tratat de la Rapallo încheiat cu Rusia sovietică și cel mi ferbinte apărător al intereselor economice ale nouei republici, moartea lui se pare că a surprins viu cercurile democrate nemțești.

De fapt moartea lui nu este decât o urmare logică a acțiunei întreprinse mai de mult de către monarchiștii germani, acțiune care de fapt se bucura de tot sprijinul guvernului republican dela Berlin.

Pregătită la München și în alte centre bavareze încă de pe timpul lui Carol de Habsburg care își trimisese acolo pe cei mai de încredere sfetnici, mișcarea aceasta e azi în plină putere și înarmată cu toată îndrăzneala de acțiune. Dovadă asasinarea recentă a lui Rathenau care nu este altceva de cât semnalul de luptă al monarchiștilor pentru răsturnarea republicei.

Pentruca să ne facem o mai bună idee despre această mișcare, care și-a început cursul cu acest asasinat al marelui economist democrat, nu este de prisos să aruncăm o mai atentă privire asupra centrului monarhist, care e Bavaria. Aici mișcarea monarhistă a luat proporții atât de mari, încât primul ministru bavarez, Kahr, a cutezat să se ducă la o întrunire a dușmanilor monarhismului, la o întrunire a social-democraților și să declare în plin public, că Bavaria își are regele, pe Ruprecht, pe care l-a proclamat cu ceastă ocazie suveran al țării. Nu-i vorbă, social-democrații au votat o moțiune împotriva primului ministru, dar aceasta deocam dată nu contează mult.

Demn de ținut minte în privința aceasta mai este faptul, că în vederea evenimentelor pe care le pregătesc, monarhiștii bavarezi și-au înoit forțele, și-au înnoit președintele și comitetul.

Toate acestea, cum se știe, se pregătesc în vederea memorabilei zile de 28 Iunie a. c., când se împlinește un an dela ratificarea păcii dela Versailles și când Germania urmează să livreze aliaților rata de pe Iunie și Mai a despăgubirilor, în sumă de 15 miliarde mărci în aur, îndoitul sumei trecute, de vreme ce rata de pe luna trecută o livrează abia acum. Ori, e lesne să n închipuim că Germania poate acum să refuze această rată, când Rathenau e mort, acel, căruia i se datorește în cea mai mare pate faptul, că Gemania și-a însușit până acum datoriile față de aliați.

Când mai adăogăm la acestea constatarea, că monarhiștii austriaci și unguri sunt mereu cu ochii în patru, e foarte firesc să bănuim, că poate interveni o acută criză între Paris și Berlin, respectiv între toate capitalele aliaților, care sunt firește la postul lor și între capitala germană. Despre succesul acțiunei întreprinse acum de monarchiști și despre evenimentele internaționale ce pot surveni de pe urma asasinării lui Rathenau, viitorul apropiat va hotărî.

Mișcarea culturală; literară, teatrală, artistică

„ASANAREA SCRISULUI“
sau
INFUMURAREA SEMIDOCTULUI

Motto: Să te ferească D-zeu de curajul fricosului, de bătaia ciungului etc...
(Zicală populară)

Un ziar local și-a luat greaua misiune de-a asana scrisul românesc. Fără îndoială că asumarea unei atari întreprinderi e o temeritate neobișnuită în publicistica actuală. Și totuși! Fără să se descurajeze de greșelile de stil și gramatică care-i împovărează zilnic și cu duiumul celelalte coloane, confratele sacrifică o coloană pentru o rubrică cu modestul titlu: „Asanarea scrisului“.

Intâi se repede asupra unui articol al dlui I. G. Duca, apărut în „Viitorul“. Iată greșelile pe care lupa teribilului asanator le găsește în sarcina actualului ministru de externe, apreciatul autor de pe vremuri al cronicelor externe din „Viața românească“:

„Dar în fața morței lui nu mă pot stăpâni să resimt o adâncă întristare“, (Articolul dlui Duca) „A nu te putea stăpâni să resimți o adâncă întristare — este o formă de cugetare pe care nici Stambulinschi n'ar comite-o în limba lui Eminescu“ — exclamă asanatorul.

„Cu el dispare un capitol din viața României contemporane. (Articolul dlui Duca).

„Pretinsul ziarist a vrut să spună că cu Take Ionescu dispare un om care a scris un capitol în Istoria României“ (asanatorul) — sic! (Asanatorul).

„Și de aceea — am convingerea că atunci când sgomotul luptelor de azi va înceta (articolul) — zgomotul încetează și nu luptele o ilustre logician — (asanatorul) — când patimele legate de ele se vor stinge la rândul lor (Articolul) — ?!? (asanatorul) — ceasul judecății nepărtinitoare va suna triumfător și pentru Take Ionescu“ (Articolul). „Ceas care să sune triumfător în amintirea unei figuri istorice este o formă pe care nici Rică Ventureanu nu a fost capabil s'o formuleze în limba românească“. (Asanatorul).

Articolul continuă astfel cu aceleași observații, cu aceleași exclamații personale, cu aceiași sărăcie de inteligență, cărela autorul vrea să-i dea aerul de spirit.

Teribilul asanator este „Patria“ ziarul celor mai neauzite greșeli de sintaxă, ziarul semidoctismului prin excelență, care nu poate să apară fără o expresie latinească cotidiană, strâmbă și greșită în toate încheeturile construcției ei. Cine însă obligă „Patria“ să scoată exclamații latinești, când ea nici românește nu știe să pronunțe!

Astfel chiar în numărul acesta, în care se socotește o greșală expresia atât de corectă și atât de obișnuită „nu mă pot stăpâni să resimt o adâncă întristare“... se găsesc cam astfel de perle de stil și de sintaxă în coloanele „Patriei“:

„Guvernul liberal a fost adus la putere — după ce o solicitase prin toate mijloacele concrescute bizantinismului — în numele consolidării;“

„Iată opera de consolidare al guvernului ordinei, sămănător de anarhie;“

„E de ajuns să stăruim, pentru a dovedi cele afirmate, asupra alor două acte de anarhie de sus, de distrugere a siguranței legilor;“

„Guvernul „ordinei“ nu bagă de seamă opera anarhică, de adevărat bolșevism, pe care o săvârșește dând peste cap legile când le place, când cer interesele lor de partid?“...

Toate aceste subtilități gramaticale: „mijloacele concrescute bizantinismului“, „opera al guvernului“; „asupra alor două acte“; „guvernul dă peste cap legile când nu le place, când cer interesele lor“ (când nu le place legilor? N. R.) se găsesc în articolul, nici mai mult nici mai puțin, de fond al „Patriei“ cu pricina.

Dar mai sunt destule și prin celelalte:

„Singura instituție, de care trebue să fim mândri, fiind pavăza și scutul de apărare al țării, este armata noastră;“

„După isprăvile din parlamentul celor 48 de ceasuri — majoritățile au fost chemate la o consfătuire. Tinerii liberali însă a început să se mornăie și atunci au fost contramandată consfătuirea probabil pentru la toamnă.

— Deputatului ungur Sandor i s'a închis sesiunea dinaintea nasului și tinerii liberali au rămas cu „eventualele“ proteste în gură. Soluții ‚competente“.

— „De altcum liberalii tineri ori bătrâni n'au noroc cu burzuielile.

Cazul lui Leonte Moldoven oferă o clasică dovadă.

Ca și în trecut a mai încercat și acum de curând să se burzuluiască până să scrie în „Dacia“ și să ceară să se scoată de pe scaun Sassu și să mai dea din lucru și altora — Vintilă Brătianu.

Cum n'a reușit — a isprăvit prin a-i ridica osanale primului-ministru — pare că ar fi din tabăra conului Alecu.“ (?!?!?)

„Pompierii și miliția au sosit la fața locului la timp, dar nu au putut începe stingerea fiindcă apaductul era închis și prin telefon nu se prezinta.“

„Instituție fiind pavăza și scutul“; „tinerii a început“; „majoritățile contramandate pentru la toamnă“; „apeductul nu se prezinta la incendiu prin telefon“ etc...

Un ziar care scrie într'un stil ca cel de mai sus și cu o ortografie care în clasele elementare s'ar nota cu 3, ar fi trebuit mai întâi să-și asaneze scrisul propriu, și apoi să examineze paiul din ochiul altora.

Altfel de asanatori cari ar rămâne repetenți în școlile inferioare, nu îsbutesc de cât să oferе spectacolul tragi-comic al căzutului la examen care-și acuză profesorul că l'a respins din invidie.

Ce va fi stricând dl Duca, dacă „asanatorul“ nu poate înțelege o frază atât de firească, atât de simplă ca aceasta:

„Târziu, după moartea lui, după-ce vor fi dispărut toți cei ce acum nu pot vorbi în deplină libertate, cu alte cuvinte când se va putea zugrăvi portretul lui definitiv și întreg cu toate luminile și cu toate umbrele, când se va putea fără grijă spune tot și despre disprețul său pentru răzbunări și resentimente și despre slăbiciunile și despre ambițiile și despre frământările lui sufletești, când se va putea neturburat lămuri dacă în alte împrejurări și sub alte înrâuriri o fire atât de bogat înzestrată n'ar fi meritat o altă soartă și n'ar fi putut desfășura o altă muncă, — figura lui Take Ionescu va reeși totuși interesantă, reprezentativă și puternică, și în fața ei generațiunile viitoare vor trece închinându-se cu admirație și cu melancolie.“

Asanatorul subliniază expresia „când se va putea neturburat lămuri“ ca pe o greșală cu toate că el singur dă dovada că se lămurește de felul său atât de tulbure, încât stă nedumerit până și în fața acestei atât de obișnuite expresiuni: „Cu el dispare un capitol din viața României contemporane“ și se întreabă: „ce a vrut să zică autorul?“

Apoi după clipe de reflecție înverșunată, râde deodată înveselit: „care va să zică a vrut să spună că cu Take Ionescu, dispare un om care a scris un capitol în Istoria României.“

Sărmanul! In totala-i lipsă de înțelegere, el nu poate admite nici o figură de stil, nu poate sesiza nici o metaforă. Și dacă unele des întrebuințate, scrise fără nici o pretenție, cu unicul scop de a preciza o părere autorizată despre ceva sau despre cineva — scapă atât de ușor angrenajului său mintal, ce trebue să fie cu marea literatură, cu poesia mare și fină încăpută de mâna acestui critic, care nu pricepe ce va fi fiind acela un ceas al dreptății și cum trebue să-l întorci ca să sune. Și uită bietul, că după metoda lui de a lua lucrurile terre-à-terre, cum îi e felul, ar putea să se ironizeze singur, pentru că Take Ionescu n'a scris în viața lui capitole de istorie; dar modul lui de a sublinia și de a explica fraze așa de ușoare ca cele de mai sus ale d-lui I. G. Duca amintește înduioșătorul spectacol al lui Ipingescu explicând lui Titircă Inimă-Rea, ce a vrut să zică Rică Ventureanu în articolul său despre sufragiul universal: „dacă vezi dumneata, un sufragiu care să servească pe toată lumea...

Precum se vede predilecția asanatorului „Patriei“ pentru eroii lui Carageale este de fapt o firească afinitate...

Acțiunea razelor X

Se anunță din Londra că profesorul Pames Mayer, după lungi experiențe, ar fi făcut o descoperire de o însemnătate științifică considerabilă.

Savantul acesta ar fi reușit, îndreptând razele X în anumite condiții asupra unor ouă de muscă, să determine sexul vietăților ce vor ieși după clocitul ouălor.

Dacă descoperirea profesorului Mayer se confirmă, ea va fi punctul de plecare al unor cercetări amănunțite și asupra altor familii ale regnului animal, și ale căror consecințe ar putea fi imense.

Căci nu este indiferent pentru un crescător să aibă la discreție cocoși sau găini, vaci sau viței.

E drept că dela muște până la găini sau vaci este o foarte mare deosebire. Cine știe însă?

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Un portret al lui Take Ionescu

de G. PANU

Unul din cei mai însemnați oratori ai Camerei, poate cel mai întâi, este de sigur d. T. Ionescu. Sunt calități la oamenii politici cari se impun, cari sunt d'asupra oricărei contestări, fie chiar din partea celor mai înverșunați dușmani. Talentul superior oratoric al d-lui T. Ionescu este în acest caz: nimenea nu i-l contestă, fiecare îl recunoaște, dacă nu îl admiră.

De sigur sunt mici critici de făcut talentului d-lui T. Ionescu. Așa, în ceeace ne privește, oratoria d-lui T. Ionescu păcătuește prin prea multă corectitudine. Glasul este cam mut sau cum s'ar zice în limbagiul teatrului, vocea îi este cam albă, fraza prea simetrică și fără colorit; de multe ori lipsește căldura din discursurile d-lui T. Ionescu. Auzindu-l vorbind un ceas nu te obosește, dar mai la urmă începi a constata o lipsă de căldură și de vehemență oratorică.

In schimb, însă, câtă bogăție de fraze, ce torent limpede și natural de cuvântare, ce expresie minunată a limbei! Când d. T. Ionescu începe a vorbi și-l urmărești cu atenție în cele mai mici detaliuri, rămâi înmărmurit de facilitatea extraordinară a cuvântului: vorbele îi ies din gură cu o ușurință ne mai auzită, iar frazele se succedează corect unele după altele, pare că ar fi fost învățate mai înainte pe de rost sau pare că ar fi cetite!

Ceeace înalță, după noi, foarte mult talentul d-lui T. Ionescu, este că oratoria lui este liniștită și nu exclude de loc argumentarea; din contra, o presupune, o consideră ca indispensabilă. In adevăr, noi credem că jumătate din valoarea oratorică a d-lui T. Ionescu se datorește argumentării, logicei, adunării de material, de fapte și de idei. La acest substract oratoriei d-lui T. Ionescu și noi credem că reputația lui de orator îi este compromisă dacă nu perdută, ceeace se va întâmpla cu alți oratori de frază, de ifos și de patos, unde cugetarea de ordinar lipsește.

Voim să-l prevenim pe d. T. Ionescu asupra unui defect în care are tendința de a cădea. Deputatul de Craiova nu e orator de furtuni parlamentre, de inective și apostrofări violente. Talentul său este mai senin, mai de atmosfere senine. De aceea d. T. Ionescu nu ar trebui ca să caute succesul acolo unde nu-l poate avea.

Așa, el de multe ori voește să facă pe oratorul violent. In acest scop el își îngroașe în mod nenatural glasul, își exagerează gestul și caută fraze de efect, chiar apostrofa... De sigur, că la un tânăr de talent cum este, acestea merg, dar ar fi de preferat ca să nu se lase a fi târât pe povârnișul acestui gen, care nu e de loc al său.

D. T. Ionescu în Cameră, afară de activitatea sa parlamentră cunoscută și asupra căreia trecem, merită de a fi studiat. El are un număr de amici, câțiva admiratori. In schimb însă are foarte mulți inamici. Chiar relațiile lui sunt restrânse, în manierele sale de altminterea ireproșabile, domnește un fel de rigiditate, de răceală, pe care mulți o iau drept mândrie, aproape îngâmfare. Noi credem că din 184 deputați sunt 100 cărora d. Ionescu nu le întinde mâna, nu-i cunoaște, de și a fost coleg cu ei șase luni întregi.

Această parcimonie de raporturi provine în mare parte din cauză că d. Ionescu nu e just la începerea ședințelor, câte odată și mai târziu. Profesia sa de avocat, precum și numeroasa sa clientelă îl împiedeca de a flana prin incinta Camerei, cum fac cei mai mulți deputați.

D. T. Ionescu în ideile sale este liberal, cu o tinctură pronunțată de democratism, sau am putea zice că el este unul din liberalii cari are idei mai înaintate, care câte odată atinge radicalismul în chestiile economice și sociale. In ceea ce privește chestiile politice, el e de un moderatism destul de pronunțat, iar prin stăruința de a mângâia palatul se apropie de junimiști, în a căror club s'a înscris în urmă, fără a abdica dela ideile sale.

D. T. Ionescu, este un tânăr plin de viitor; ambițios, foarte ambițios, ca toți oamenii cari simt că au ceva în capul lor, el caută a ajunge acolo unde talentele și cultura sa îl împing. Situația politică a lui pentru moment, este cam tulbure. Nu se știe cu cine d. T. Ionescu va ajunge; ceeace se știe sigur e că va ajunge.

Deputatul de Craiova este o adevărată podoabă a parlamentului român.

(Din volumul Portrete Parla-

(mentare)

Infăptuirea reformei agrare în Ardeal

Improprietăririle din Turda

Marea sărbătoare de ieri. După secole de așteptare, țărănimea ardeleană intră în stăpânirea pământului strămoșesc. Improprietărirea țăranilor din Grind-Cristuri. Primul ministru al țării, d-l I. I. C. Brătianu și d-nii miniștri Constantinescu și Moșoiu iau parte la marele act de dreptate românească făcut țărănimei. Bucuria populației. Cuvântările.

Era firesc ca în Ardeal primele lucrări de împroprietărire să ia caracterul unor adevărate manifestațiuni naționale și să se asocieze la ele toți oamenii de bine ai țării, pătrunși de adevărul că o Românie devenită azi mare, nu poate să devie și puternică, de cât prin ridicarea păturei țărănești.

Și, spunem aceasta convinși că dacă dincolo de Carpați, țărănimea a intrat în stăpânirea pământului strămoșesc, apărat și muncit de veacuri, — dincoace de Carpați împroprietărirea întârzia, ceia ce făcea să nască neîncrederea și descurajarea. Neîncredere prilejuită atât de nepriceperea celor cari au guvernat țara după războiu, cât și de reaua credință a celor cari au deținut pământul până acum, și cari aveau tot interesul ca să stingherească îndeplinirea acestei opere de dreptate socială.

Guvernul actual stăpânit de ideia că orice nedreptate trebuie să înceteze și că o nouă viață se cuvine țărănimei ardelene, a luat măsuri energice, ca să fie înlăturate toate piedicele care se puneau în calea împroprietăririi în Ardeal. E drept, protestările sunt cu atât mai mari, cu cât măsurile de interes general luate, lovesc mai tare în înpilătorii țărinimei.

Conducătorii de azi însă ținând seama de nevoile țării, își urmează calea lor înainte, convinși că numai cu chipul acesta se va putea atinge țelul dorit de orice bun român.

La Turda, unde acum trei veacuri capul marelui voevod Mihai-Viteazul a căzut pentru ideia libertății noastre naționale, acolo eri s'a tras prima brazdă menită să pregătească țărănimei ardelene traiul unor zile mai bune.

Măeția acestei solemnități va rămânea de-a pururea în mintea acelora cărora le-a fost dat norocul să asiste la ea. Improprietărirea din Com. Grind-Cristuri a fost prilejul unei bucurii generale în întreg județul Turda.

Se auzise din ajun că la ea va participa d. Ion I. C. Brătianu, Prim-ministrul țării, însoțit de d-nii Al. Constantinescu Ministrul Agriculturei și Traian Moșoiu, Ministrul Comunicațiilor. Pretutindenea țărănimea entuziasmată se pregătea de sărbătoare și pretutindenea fâlfâia tricolorul național. In ziua solemnității locuitorii din Com. Grind-Cristur și din împrejurmi, au suspendat munca lor de toată zilele și și-au îmbrăcat haina de sărbătoare. Din toate părțile se îndreptau pâlcuri de țărani spre locul solemnității. La răscrucile drumurilor țărani călări, purtând steaguri tricolore, arătau drumeților locul de sărbătorire.

Solemnitatea de la Grind-Cristuri

La orele 9 dim. sosesc la fața locului înaltii demnitari ai statului. Momentul e înălțător. Sutele de țărani isbucnesc în urale nesfârșite. In fața unui arc de triumf construit din flori de câmp și verdeață, primarul statului Grind-Cristuri prezintă [illegible] I. C. Brătianu Primul Ministru, tradiționala pâine și sare, iar două fete de țăran în costume naționale îi înmânează două buchete de flori naturale de câmp, în timp ce muzica militară a Reg. 97/98 Inf. intonează imnul „Deșteaptăte române".

Locuitorul Dumitru Lascăn delegatul sătenilor, rostește următoarea cuvântare:

Cuvântarea țaranului D. Lascăn

In numele poporului, muncitorii de pământ din Com. Grind Cristuri vă zic un românesc: „Bine a-ți venit" și vă închin tradiționala pâne și sare, ca simbol al bunătății iș avuției pământului. De mult ne-a venit vestea că în țara noastră se va da pământ orfanilor, văduvelor de războiu și muncitorilor de pământ săraci, dar nu ne venea a crede că acest lucru să se întâmple vre-o dată, crezând că acestea sunt numai făgăduieli deșarte.

Ceia ce atunci n'am crezut astăzi vedem că este fapt îndeplinit și D-voastră ați venit, într'adevăr, la noi ca să ne dați pământ. Fericită și bine cuvântată să fie inima și mintea aceulia de unde au răsărit aceste gânduri bune. Căci e greu să locuiești într'o țară unde să nu ai coliba ta și unde în afară de cimitir să nu ai și tu un petec de pământ, care să poți zice că e al tău. Sute de locuitori suntem ca streini, ca orfani de mamă și tată. Cine are căsuța uli și are cât de puțină moșioară, acela e legat de pământul lui și'i drag de țara aceia, pentru că nu se simte strein acolo: Știe că țara aceia e ca o mamă carel hrănește și pe care e gata să o apere întotdeauna.

După ce Dumnezeu ne-a înyredicit de am ajuns aceste zile mari când ne-am împlinit visul nostru de o mie și mai bine de ani, — și ne vedem toți românii uniți într'o țară sub un singur Domnitor, întâi avem datoria să mulțumim lui Dumnezeu și să muncim cu toții la întărirea și ridicarea țării noastre iubite.

Vă mulțumim pentru că ați venit la noi, căci nimenea altul n'a mai fost pe aici, în țara Ardealului, unde ați început acest lucru de mare însemnătate. Vă încredințăm că pământul ce ne-ați dat îl vom păstra din neam în neam și-l vom munci cu drag. Dumnezeu să vă ajute ca aceia ce ați început la noi să duceți în deplină sănătate în toată țara.

Duceți salutul nostru iubitului Rege și întregului guvern și spuneți că aici în Ardeal ați aflat un popor recunoscător și muncitor, — gata ași jertfi întotdeauna viața pentru Tron și Țară.

Dorim sănătate Intregei Familii Regale, iar iubita noastră Patrie să crească și să înflorească în veci.

Răspunsul primului ministru

In mijlocul aclamațiunilor mulțimei, d. Ion I. C. Brătianu, după ce mulțumește pentru călduroasa primire ce i se face, spune că a venit spre ași ține făgăduiala dată Ardealului de a pune țărănimea în stăpânirea pământului la care are dreptul.

Pământul e simbolul iubirei de neam. Pentru el țărănimea a luptat de veacuri și dacă astăzi intră în stăpânirea lui, ea e datoare să-și întărească și mai mult credința către stat și iubirea de neam. Dacă doriți ajutorul statului, sunteți datori și voi la rândul vostru ca să-l ajutați. Noi suntem convinși că țara poate să prospereze numai atunci, când se bizuie pe o țărănime puternică. De aceia întotdeauna am avut grija ca să lucrăm la dezvoltarea păturei țărănești.

Dorința țărănimei azi e împlinită, pământul pe care l'a apărat de veacuri, azi intră în stăpânirea ei. Se cuvine deci ca să-l munciți cinstit și să vă gândiți în fiece clipă că împreună cu noi toți laolaltă, trebuie să ne îndreptăm gândurile numai către binele și fericirea țării.

Serviciul religios. Asistența.

Intr'un pavilion anume construit din verdeață și împodobit cu drapele tricolore, se oficiază serviciul divin de către Sfinții le Lor Protopopul Mureșeanu, Protopop Eneia Pop, Protopop Badiu, Preot Sovarus, Preot Stănescu și Preot Boilă.

Asistă la solemnitate d-nii: Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, Al. Constantinescu, ministrul agriculturei, Traian Moșoiu, ministrul comunicațiilor, Panaitescu, senator de Deva, Constantin Brătianu, secretarul consiliului de miniștri, Petrini, directorul agriculturei din Cluj, Const. Bursan, deputat de Hunedioara, M. Moldovan, prefectul jud. Turda, I. Florian deputat, N. Episcopescu, inspector general administrativ, Boeru, deputat și șeful organizației liberale din Turda, Pașca, deputat de Câmpeni, Minea Popescu, consilier la Curtea de Apel din Cluj și președintele Comisiunei de împroprietărire din Turda, Dr. Ghențiu, primarul orașului Turda, Teodoru, consilier agricol, Iliescu, judecător, Dr. V. Mester notar public, Teodorescu șeful siguranței, Stăniloiu administratorul domeniilor statului, Finta pretorul plășei Ludoș, Maior Schwab etc., apoi un mare număr de țărani din Grind-Cristuri și din celelalte comune învecinate, cu elevele și elevii școlilor primare.

Se sfințește apa și se citesc rugăciuni pentru Familia Regală și propășirei țării, după care se rostesc cuvântări, arătându-se importanța împroprietăririi.

Cuvântările rostite și citirea actului de împroprietărire

Părintele Protopop Mureșanu senator de Turda vorbește despre datina strămoșească ca atunci când se săvârșește un act mare în viața poporului, să se ridice rugi de mulțumire către Cel a Tot Puternic.

Solemnitatea de astăzi — continuă Sf. Sa — e un act istoric. Improprietărirea a fost dorința seculară a tuturor românilor. Pentru ideia de pământ și libertate au luptat întotdeauna înaintașii noștri, dar împământenirea țăranilor nu s'a putut îndeplini decât în zilele noastre datorită d-lui Ion I. C. Brătianu.

Sf. Sa arată actele glorioase să vârșite de M. Sa Regele Ferdinand I și vorbește despre exemplul dat atunci când cel întâi, Majestatea Sa a fost care a renunțat la domeniile Coroanei în favoarea țărănimei.

In numele poporului mulțumește guvernului pentru împroprietărirea țăranilor din com. Grind-Cristuri.

Preotul Sovarus din Ludoș insistă asupra suferințelor îndurate de români ardeleni sub jugul strein și după ce arată importanța împroprietăririi și munca depusă de actualul guvern pentru înfăptuirea ei, roagă pe prim ministru ca să transmită M. S. Regelui Ferdinand omagiile și devotamentul populației ardelene.

Preotul Stănescu din Grind-Cristuri, în cuvinte mișcătoare, spune că nici o categorie de locuitori nu e legată de pământul natal, în măsura țăranului. De-i merge bine plugarului, îi merge bine și țării. De aceia își exprimă nădejdea că guvernul actual va întinde opera de împroprietărire asupra întregului Ardeal.

Cuvântarea d-lui Ministru Al. Constantinescu

Am venit aici să tragem prima brazdă pe pământul strămoșesc, care de azi înainte intră pe veci în stăpânirea țărănimei ardelene.

Energia și vitalitatea ei am văzut-o în războiu, acolo pe câmpul de luptă unde și-a vărsat sângele pentru îndeplinirea României Mari. Astăzi se cuvine din partea tuturor aceiași energie și vitalitate pentru ca țara să meargă mai departe pe drumul cel bun.

Dacă pământul a intrat în stăpânirea voastră, aceasta se datorește priceperei M. Sale Regelui și a oamenilor de stat. De aceia aveți datoria pe lângă de a munci pământul în mod cinstit, dar de a avea și o credință nestrămutată în Rege și sfetnicii țării, căci numai astfel țara se va întări, iar voi veți putea să stăpâniți pământul liniștiți. **Actul împroprietăririi. — Tragerea brazdei. — Cuvântările ținute. — Entuziasmul populației**

D. Iliescu Judecător de ocol, dă apoi citire hotărârei de împroprietărire din care se constată că moșia statului de pe teritoriul Com. Grind-Cristuri este expropriată pentru a fi împroprietăriți 233 capi de familie.

D. Petrini Directorul Agriculturei din Ardeal, arată celor prezenți planurile de împroprietărire, explicând că întreaga moșie expropriată cuprinde 723 jugăre de pământ, iar deosebit de acestea, comuna unei are 310 jugăre pășune. Comuna deși numără 4000 capi de familie, populație română și maghiară, fără a se ține seama de naționalitate, totuși urmează a se împărți pământ numai la 232 locuitori, întrucât restul de 167 locuitori au deja pământul trebuitor muncei lor.

In mijlocul unei emoții și a unui entuziasm de nedescris, d. Ion I. C. Brătianu Președintele Consiliului de Miniștri, însoțit de d-nii Al. Constantinescu Ministrul Agriculturei și Traian Moșoiu Ministrul comunicațiilor, pornesc spre loturile primilor doi împroprietăriți; unde era pregătit un plug tras de șase boi și împodobit cu flori de câmp.

Primul ministru și ceilalți doi miniștri, apucă de coarnele pluguuli și în chiotele de bucurie ale mulțimei și în sunetele imnului „Deșteaptăte române" cântat de muzica militară, prima brazdă e trasă. Emoția atinge culmea. Mulți țărani plâng de bucurie, iar alții își fac cruce, exprimându-și mulțumirea că le-a dat Dumnezeu zile ca să vadă aceste clipe de fericire pentru țărănimea ardeleană.

D. M. Moldovan Prefectul județului, luând cuvântul, arată țărănimei importanța Legei agrare în Ardeal. Dacă până în prezent — zice d-sa — pătura sătească era nedumerită și de multe ori chiar neîncrezătoare în înfăptuirea împroprietăririi, astăzi această neîncredere a dispărut, întrucât lucrările pentru împărțirea pământului au început, și se vor continua neîntrerupt până se va termina în întreg județul.

D. Ion I. C. Brătianu *președintele consiliului de miniștri, ia din nou cuvântul, spunând că în momentul venirei la cârma țării, guvernul convins că improprietărirea în Ardeal nu poate să mai întârzie, a luat măsuri ca înfăptuirea ei să se facă în timpul cel mai scurt cu putință.*

D-sa adresându-se sătenilor, le dă o serie de sfaturi, arătându-le îndatoririle lor față de țară, spunându-le că România Mare va prospera numai atunci când țăranii prin o muncă rodnică și cinstit avor ști să se folosească de pământul ce li s'a dat.

Petrecuți în urale nesfârșite și în sunet l muzicei militare oaspeții părăsesc Com. Grind Cristur îndreptându-se spre Turda.

Masa comună — Cuvântările rostite — Plecarea miniștrilor

La orele 1 p. m. în bufetul parcului din Turda a avut loc o masă comună, oferită de Prefectura de Județ în onoarea oaspeților.

La toasturi, cel dintâi în cuvântul d. M. Popovici Prefectul Județului, Dl N. M. Boeru și alții.

D-l I. I. C. Brătianu spune că atunci când s'a pornit înfăptuirea României Mari s'a avut încredere în puterile de realizare a'e neamului nostru. Azi în aceleași puteri d-sa are speranța că se va face și o Românie tare.

După d-sa a mai vorbit d-l ministru Al Constantinescu, care a asigurat pe cei prezenți că împroprietărirea în întreg Ardealul se va termina până în toamnă.

După alți oratori a vorbit dl Gl. Moșoiu, ministrul comunicațiilor care a scos în evidență opera de consolidare întreprinsă de guvern. După banchet s'au vizitat diferite instituții din oraș după care Miniștrii au plecat la orele 7 spre Alba-Iulia.

In jurul adunărei generale dela Sfatul negustoresc

Cum au decurs dezbaterile. Rolul împăciuitor jucat de delegaţia sfatului negustoresc dela Bucureşti. Intransigenţa comercianţilor evrei şi unguri. Atitudinea demnă a Reuniunei comercianţilor români. Eşuarea tratativelor de împăcare

Se ştie că de multă vreme există în mijlocul comercianţilor clujeni o vie neînţelegere în chestia alcătuirei comitetului Sfatului negustoresc.

Această neînţelegere s'a agravat cu prilejul demisiei d-lui Pap Sándor fost preşedinte al sfatului. Demisiunea d-lui Pap s'a produs în următoarele împrejurări: Vechiul comitet al sfatului negustoresc de sub preşedinţia d-lui Pap Sándor, ales acum doi ani a ajuns anul acesta să fie compus din persoane cu totul altele decât cele dela început şi aceasta prin desele cooptări făcute de dl Pap. Aceste schimbări au produs remulţumiri în rândurile comercianţilor clujeni nemulţumiri care au avut ca efect în primul rând dimisia d-lui Pap Sándor şi în al doilea rând ruptura între comercianţii români şi unguri din Cluj.

In urma dimisiei d-lui Pap şi din cauză încordării relaţiunilor dintre comercianţii români şi cei unguri s'a hotărât convocarea unei adunări generale a comercianţilor clujani şi invitarea unei delegaţii a Sfatului negustoresc din Bucureşti pentru ca de comun acord să se poată ajunge la o înţelegere. Delegaţia Sfatului din Bucureşti compusă din d-nii Dobrescu, vicepreşedintele organizaţiei bucureştene, N. Niculescu secretar general şi I. Constanţiu, a sosit Sâmbătă la Cluj iar, adunarea generală a avut loc Duminecă dimineaţă.

Cum au decurs desbaterile

Adunarea era prezidată de dl Dobrescu. Misiunea delegaţiei dela Bucureşti era de a găsi o soluţionare a neînţelegerilor iscate în sânul sfatului negustoresc din Cluj şi împăcarea dintre Sfatul negustoresc şi Reuniunea comercianţilor români. Rezolvarea acestei importante probleme a format miezul tuturor desbaterilor adunării generale a comercianţilor clujeni.

S'a pus în discuţie la început complectarea comitetului. S'au prezentat două propuneri.

Prima, aceia a Reuniunei comercianţilor români propunea că noul comitet al Sfatului Negustoresc să fie compus jumătate din români jumătate din unguri iar preşedintele român. Cea de a doua propunere a fost aceia a Sfatului după care comitetul urma să fie compus din 7 români 7 unguri 7 evrei şi preşedintele minoritar. Lupta pentru admiterea uneia dintre aceste propuneri a fost foarte îndârjită. Tabăra comercianţilor evrei pentru că marea majoritate a comercianţilor minoritari din Cluj sunt evrei a fost dela început şi până la sfârşit intransigentă.

Reuniunea comercianţilor români a avut dimpotrivă o atitudine cât se poate de conciliantă.

Trebue să constatăm cu profund regret că acolo la care s'a ajuns de acurmezişul oricărei înţelegeri între comercianţii din Cluj a fost un român: dl Crăciun, vice-preşedinte e Sfatului negustoresc.

Lupta între cele două propuneri, a durat până la ora 3 p. m. în care timp s'au mai depus diferite propuneri intermediare din partea delegaţiei dela Bucureşti pentru a găsi mijlocul de înţelegere. Şi în această întrunire în care atât Reuniunea cât şi delegaţia dela Bucureşti au făcut noi concesiuni intransigenţa comercianţilor unguri şi evrei n'a voit să cedeze aşa că adunarea generală a comercianţilor dela Cluj n'a putut lua nici o hotărâre.

Viaţa în Timişoara

Cauzele scumpetei. De ce se simte lipsa alimentelor de prima necesitate? Sub masca aprovizionărei uniunilor muncitoreşti, se face cea mai deşănţată specula. Diverse.

In ultimul timp, capitala Banatului trece printr'o criză alimentară din cele mai grele, căreia îi se datoreşte, în mare parte şi scumpetea excesivă a traiului de toate zilele. Autorităţile locale voind să pună capăt speculei ce se face în dauna populaţiei sărace, a luat întinse măsuri pentru stârpirea răului.

In primul loc s'au instituit, o comisiune pentru fixarea preţurilor maximale şi alte câteva comisiuni de piaţă care să controleze preţurile la faţa locului, în magazine şi pe piaţă. Aceste comisiuni şi-au început zilele acestea activitatea şi investigaţiile întreprinse dau roade bune.

Se ştie că în timpul din urmă se simte mare lipsă de carne şi slănină, pe piaţa locală. Cercetările autorităţilor s'au îndreptat deci în primul loc în direcţia aceasta. S'a putut face constatarea că, sub diferite pretexte de care uzează speculatorii, slănina care lipseşte cu desăvârşire pe piaţa locală, se exportează în cantităţi enorme, sustrăgându-se astfel consumului intern unul din alimentele de primă necesitate. Aşa spre exemplu în ziua de 20 Iunie tr., au fost surprinşi doi speculanţi Kiş şi Bretter, pe când încărcau în „Domniţa Elena" de aci, 4 vagoane conţinând 36.000 kgr. slănină cu destinaţia „pentru Uniunea muncitorilor mineri din Petroşani". In realitate însă, aceste 4 vagoane cu slănină aveau adevărata lor destinaţie peste frontieră în Ungaria. S'a mai constatat că, pentru acest transport un singur măcelar Iosef Novak, contribuit cu 16.000 kgr. slănină. Preţul cu care au fost cumpărate aceste 36.000 kgr. slănină este de 28 lei kgr.

Acelaş lucru se întâmplă şi cu grâul adus din vechiul regat pentru consumul local. Vagoanele cu grâu se încarcă în vechiul regat cu destinaţia pentru uniunea muncitorilor din Timişoara, fără ştiinţa acesteia, şi ajunse aci se predau soc. anonime „Moara mare", care după măcinarea grâului, exportează făina albă, iar cea neagră o lasă pentru consumul local, unde pâinea de calitatea 3 se vinde cu 3.50—4 lei kgr.

Comisiunea speculei a constatat că 60 vagoane sosite aci pentru Uniunea muncitorilor, au fost predate la Moara, mare care e după măcinare, au fost apoi exportate în Ungaria, în vreme ce în localitate pâinea se vinde cu preţ fantastic.

In zilele viitoare comisiunile speculei se vor întruni din nou, când urmează ca membrii acestora să-şi depună raportul şi atunc se va fixa definitiv şi mijloacele pentru stârpirea răului.

— *Mari serbări sportive în Timişoara sub patronajul principelui moştenitor Carol.* La 16 Iulie a. c. se va inaugura noul stadion al cercurilor sportive din localitate, cu care ocazie vor avea loc mari serbări, sub patronajul principelui Carol la aceste serbări vor da concursul şi cercurile sportive din Bucureşti, Cluj, Cernăuţi, Oradea-Mare şi Tg.-Mureş. Prinţul Carol va sosi în localitate la 15 Iulie a. c.

— *Condamnare.* Curtea de apel din localitate a judecat în 24 Iunie instanţa doua, apelul d-rei Eva Cernescu în contra sentinţei Tribunalului Lugoj, care o condamnase la cinci ani muncă silnică, pentru că în ziua de 18 Februarie a împuşcat intenţionat cu o armă „Manlicher" pe sora ei, Veta Cernescu, după care a dispărut la Sibiu, unde a şi fost arestată şi trimisă tribunalului Lugoj. Curtea recunoscând culpabilitatea apelantei, a întărit sentinţa primei instanţe, astfel că Exa Cernescu a rămas definitiv condamnată.

Căutăm

imediat Corespondenţi pentru ziar în toate oraşele din Ardeal Doritorii vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea oferte împreună cu o Corespondenţă de probă.

Cei cari vor fi acceptaţi vor primi gazeta gratis Carte de legitimaţie şi onorar.

CIORAPII Lloyd 147 1690
Fraţilor SANDOR
sunt de cea mai bună calitate
Cluj, Calea Regele Ferdinand 1

Informaţii

Dl General Văitoianu, ministrul de interne, a sosit eri în localitate.

In vederea reformei învăţământului, dl dr Pteancu directorul învăţământului lucrează la un proect de lege pentru o complectă reformare şi modificare a învăţământului secundar.

In acest proect se dă multă atenţie gimnasticei şi introducerei lucrului manual în clasele inferioare.

Dl Hossu fost consilier al Primăriei locale şi-a luat în primire postul de notar public.

Infantul Spaniei, care a fost câtva timp oaspetele Curţii noastre regale, părăseşte ţara astă seară, cu Simplonul.

Un tren regal va aduce azi în Capitală, familia regală, care vine să asiste la plecarea infantului.

Din partea guvernului din Varşovia a sosit guvernului nostru înştiinţarea că deabia dela 10 Iulie ar putea sosi în Bucureşti mareşalul Pilsudski, preşedintele republicii poloneze.

Asociaţiunea exportatorilor de lemne, centrala Cluj a fost informată că guvernul a dispus libertatea exportului de lemne.

Su tem informaţi că a luat fiinţă în localitate un consorţiu pentru cumpărarea a 4000 de vagoane de lemne ce se vor exporta în Ungaria. Explicarea că pieţele ungureşti se aprovizionează de la noi se datoreşte urcărei din timpul din urmă a socolului.

Dl Groza preşedintele asociaţiunei exporturilor de lemne a fost anunţat că ministerul va trimite în ziua de 3 Iulie o comisiune în Ardeal pentru o anchetă şi va aviza dacă poate fi lăsat liber exportul de lemn de gorun, care acum e prohibit.

In urma repetatelor cercetări, autorităţile poliţieneşti din gară au reuşit să prindă un număr de 40 de spargători cari furau diferite mărfuri din vagoane, pe linia Arad-Teiuş dintre cei arestaţi sunt şi mai mulţi funcţionari de la C. F. R, Numiţii au fost înaintaţi Parchetului.

In ziua a 1 Iulie, va avea loc la Dir. Reg. Cfr. Cluj conferinţa lunară a directorilor regionalelor Cfr. din întreaga ţară.

In Buffetul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gounand. Local cel mai modern român Specialităţi de beuturi. Bere albă şi neagră de butoi. I-622

Tribunanul local a început să judece eri procesul celor 27 funcţionari de la vagoanele poştale din trenuri, cari din 1919 până în toamna anului trecut au desfăcut scrisori venite din America şi au furat o mare sumă de bani în dolari. Ei fuseseră arestaţi, dar eliberaţi în urma cauţiunilor depuse.

Conferinţa între delegaţii căilor ferate române şi ai celor poloneze, care a avut loc la Cernăuţi, a luat sfârşit.

După mature discuţiuni, ambele delegaţiuni au ajuns la o înţelegere în prealabil în ceeace priveşte legăturile între cele două căi ferate.

Pe la mijlocul lunei Iunie o altă delegaţie poloneză va pleca la Bucureşti pentru a se consfinţi hotărârile luate la Cernăuţi.

Odată cu dl general Văitoianu ministru de interne, a sosit eri în oraşul nostru dl general Mărdărescu, ministru de războiu.

Dl ministru de războiu a inspectat regimentele locale şi institutul medico-militar rămânând pe deplin mulţumit.

Cu trenul de seara d-sa a plecat spre Oradea-Mare.

Dl ministru de interne a inspectat Prefectura locală, inspectoratul de Siguranţă şi Poliţia luând contact cu conducătorii instituţiunilor şi interesându-se de nevoile lor.

IN ATENŢIUNEA D-LOR COMERCIANŢI

Numai la *S. A. Ingrăşătoarea de porci şi Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai bine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresa arătată prin poştă sau C. F. pe lângă preţul zilnic şi francat.
Telefon interurban 27 GHERLA.
1515

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 439

Uzinele „BABI" Werk
Iosif RAPAPORT Jo sef, Fabrică de mobile de fier-bronz şi cărucioare pentru copii. Timişoara Str. Moţilor No. 1. 1563

Pentru Autorităţi, Bănci şi alte Instituţii cari doresc a-şi procura
Colecţia Gazetei Oficiale
din anii 1918—1922 adică dela apariţie şi până la ultimul număr. Se găseşte
de vânzare
la Agenţia de Publicitate „Soarele", Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. Cererile se vor adresa urgent
Având numai câteva colecţii

Spirtul sărat salvator
Borolin
e cel mai bun leac de casă

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Daca voiti serviciu promt si lemne bune, faceti comanda la depozitul de lemne

Cronica externă

Marți, 27 Iunie 1922

După cum era de prevăzut asasinarea ministrului de externe al Germaniei, Walter Rathenau, de către monarchiști începe să fie speculată de conducătorii republicei germane într'un sens cu totul altul de cât cel cuvenit.

Urmare a propagandei intense monarchiste, dusă vădit cu îngăduința și chiar cu ajutorul guvernului german, omorîrea lui Rathenau este folosită ca un mijloc pentru Germania de ași schimba politica față de Franța și de a nu ține seamă de obligațiile pe care le are față de ea.

Discursul ținut Duminecă în Reichstag de cancelarul Wirth, este simptomic în această privință și este de natură să îngrijoreze pe oamenii politici din Apus.

Atacul direct la adresa Franței, mai ales în momentele acestea de enervare a opiniei publice nemțești, dovedește că guvernul german cearcă drumul unei noui politici economice, unei politici de resistență și de scuturare a obligațiilor impuse de aliați.

Rămâne de văzut dacă aceștia se vor lăsa impresionați de tonul amenințător și nou întrebuințat de conducătorii politicei germane, sau dacă dinpotrivă el nu va face și mai dârză voința acestora ca Germania să'și ție până la capăt, integral, datoriile și obligațiile impuse.

Anchetele noastre

Elementul românesc continuă a fi persecutat

Se încearcă sistematic maghiarizarea funcționarilor români dela Atelierile Cfr. din localitate — Se fac ingerințe la primirea românilor în serviciile Statului — Un român moldovean îngropat cu steagul maghiar — Isprăvile d-lui Lăcătuș — In atenția d-lui dr. Hossu, dir. Regionalei Cfr. —

Deși după titlurile de mai sus s'ar putea crede că faptele ar fi de acum 5 sau 10 ani, când maghiarii ardeleni erau în toiul operei lor de maghiarizare a elementului românesc, totuși luăm la cunoștință cu durere că ele se petrec acum sub ochii noștri, după trei ani dela Unire, în Ardealul dezrobit, în inima lui, în Cluj!

In atelerele locale ale CFR tratamentul muncitorilor români nu se deosebește intr'u nimic de felul cum erau tratați acum câțiva ani în urmă sub vitreagul regim maghiar.

Numai din faptul că din totalul de 1200 de lucrători cari sunt la acest atelier, numai 150-200 sunt români, se poate vedea că conducătorul de fapt al atelierului, care este maghiar, face cele mai mari șicane la primirea lucrătorilor de naționalitate română, îndepărtându-i sistematic. Am avut ocaziunea de a vorbi cu mai mulți lucrători dela numitul atelier. După spusele lor rezultă că un oare care dl Lăcătuș care e secretar la dir. regională a CFR. din localitate, continuă de a trata pe lucrătorii români ca și pe timpul vechiului regim. Atât la primire cât și în atelier, românii sunt tratați cum numai sub vechiul regim se mai putea.

Sub auspiciile societății „Armonia", pusă în serviciile „culturei" maghiare, se încearcă prin toate mijloacele maghiarizarea elementului românesc.

Și dacă s'a obiecționat din partea muncitorilor români, că situația aceasta nu trebue să mai dăinuiască, conducătorii maghiari ai „Armoniei" le-au răspuns că ei fac aceasta în virtutea drepturilor conferite de tratatul de pace!!

Un caz tipic

In decursul lunei trecute a murit în localitate un maestru cefarist care fusese transferat aci dela atelierul din Pașcani. La înmormântarea lui a luat parte corul societății „Armonia" în frunte cu drapelul societății, pe care se putea citi inscripția maghiară: „Isten áld meg a Magyart."

Cu toate protestările muncitorilor români de a duce corpul maestrului român cu drapel românesc, conducătorii societății, instruiți de acel domn Lăcătuș, au dus corpul maestrului moldovan la locașul de veci cu steagul care purta inscripțiile maghiare sus citate.

In fața tuturor acestor fapte, față de persecutarea elementului românesc chiar aci, în inima Ardealului și sub ochii noștri, ne facem datoria de a protesta contra acelor cari îngăduesc prin nepăsare sau cu intenție aceste lucruri.

Cerem dlui dr Hossu dir. reg. CFR din localitate să dispună imediat facerea unei severe anchete, înlocuirea acelui domn care se crede că mai poate lucra ca sub vechiul regim al lui Apponyi sau Tisa și purificarea viesparului de maghiarizare care este atelierul CFR din Cluj.

Scandalul dela Cojocna

Jandarmii arestează pe directorii băilor

Duminecă 25 Iulie după amiază, doi jandarmi s'au prezentat directorilor băilor Cojocna, cerându-le registrele ca să le controleze. Cum cei doi directori fuseseră obișnuiți cu alte organe de control, au cerut jandarmilor ordinul în virtutea căuia trebue să le prezinte registrele și contabilitatea stabilimentului. In loc de ori ce răspuns jandarmii au arestat pe cei doi directori, i-au condus la secția de jandarmi, i-au închis într'un beciu și i-au maltratat câteva ore, sub cuvânt că au ordin dela d. locot. de jandarmi Novak.

Vom da mâine amănunte complecte asupra acestei barbarii.

Izbucnirea revoluției în Germania?

„Indreptarea" pretinde după informațiuni din cercurile guvernamentale că în Germania ar fi isbucnit revoluția monarhistă. Revoluția ar câștiga teren. Germania e în ajunul unor grave evenimente.

Arestarea unui spion bolșevic în Capitală

El este fiul șefului misiunei ucrainiene din București

Siguranța generală a arestat pe Ivan Ostracovs I, fost ofițer actualmente spion bolșevic, care a mărturisit că se află de mult în serviciului spionajului sovietic.

Spionul este băiatul amiralului Ucrainean care e șeful misiunei Ucrainene maritime din București. Ancheta a stabilit că arestatul a făcut mai multe escrocherii și a stat în legătură cu un atașat militar străin.

Cronica juridică

Sibiu, 24 Iunie.

In ședința de ieri, 23 Iunie a Consiliului de Război al Corpului 7 de armată, prezidată de dl colonel Bujoreanu, s'a judecat următoarele procese mai importante:

I. Procesul soldaților Duma Augustin, Răsadea Iosif și Dan Bernard, toți din Regimentul 92 Infanterie, acuzați de jaf în bandă, crimă de omor cu voință și rănire.

II. Procesul agentului de siguranță din Orșova, Simici Andrei, acuzat de dezertare în țară și risipire de efecte. Acuzarea a fost susținută de locot. Palade. In urma apărării dlui avocat Nicolae Băltărețu, toți acuzații de mai sus au fost achitați de orice pena itate.

Zilele acestea urmează a se judeca procesele câtorva ofițeri.

Mi tel.

In jurul morții lui Rathenau

Cum speculează Germania moartea lui Rathenau. Asasinarea ministrului german consecință a intransigenței Aliaților și prilej pentru Germani de a nu'și ține obligațiile luate față de Franța Germania amenință. Un fariseic discurs al cancelarului Wirth

Berlin. — Reichstagul a continuat Duminecă ședința ascultând declarațiile miniștrilor în legătură cu asasinarea lui Rathenau. Centristul Marx a ccentuat că Antanta văzând cum se repetă în Germania asasinatele, ar trebui să so cotească că acestea sunt provocate de tratatul greu dela Versailles și prin urmare ar trebui să ușureze sarcinile. E vrednică de luat în seamă acea observație făcută de Rathenau cu ocazia unui interview, că aliații ar face bine dacă ar lua în considerație dificultățile și primejdiile personale la cari se expun în Germania aceia cari lucrează pentru pace și refacere.

A luat apoi cuvântul deputatul Herigt din partidul național german, care a vestejit în numele acestui partid atentatul și a aprobat starea de asediu decretată de guvern, motivând această aprobare, ca fiind necesitată de atitudinea extremiștilor dreptei. De altminteri — a adăogat, — teama republicanilor din stânga relativ la continuarea excesului de zel din partea dreptei, nu este motivată. Muncitorilor le e teamă, că măsurile acestea, deși au fost luate împotriva radicaliștilor conservatori, vor fi totuși aplicate împotriva lor. Această temere e neîntemeiată. A luat cuvântul cancelarul Wirth, care a declarat că moartea prietenului și colaboratorului său, a întrerupt desvoltarea norocoasă a situației politice. Apoi îndreptându-se spre deputații din dreapta le-a atras atenția asupr grandioasei manifestații pentru republică ce s' făcut azi în cea mai deplină ordine. Le spune că sub această disciplină există un vulcan care așteaptă să erupă.

In continuare, declară că e mai mult ca sigur că numai prin propriile puteri, fără ajutorul aliaților, Germania nu se va putea reface. Cu toate acestea, guvernul democrat al Germaniei a fost expus în decurs de un an la nenumărate desamăgiri. Amintește chestiunea Sileziei. Apoi spune, relativ la o întrebare pe care a pus-o lui Lloyd George, privitor la primirea Germaniei în Liga Națiunilor, că președintele consiliului englez i-a declarat că va sărbători ziua în care va putea lua ființă marea Ligă a Națiunilor. E adevărat că pacea trebuie ori cum asigurată. Dar și obrazul omenesc nu sufere multe și după hotărârea relativă la Silezia superioară, ar fi mai bine să nu ni se vorbească de Liga Națiunilor. Atrage parlamentului atenția asupra situației a 5 sate de pe Vistula, a căror soartă nu e încă decisă. Necazurile cărora sunt expuse bazinul Saar și ținuturile ocupate ale Renaniei, sunt o rușine pentru Europa. Rathenau a fost acela, continuă cancelarul, care a spus-o: Dați Germaniei democrate, toată libertatea pentru ca să întemeieze în centrul Europei un stat care să fie cea mai deplină garanție a păcei.

Sângele vărsat de Rathenau simbolizează tragedia pe care va în dura-o întreagă lume în cazul când Germania s'ar distruge. Să nu ne îndoim că acest popor de 60 de milioane de oameni va sta mereu sub stăpânibuie să se schimbe politica aliată în ce privește reparațiunile. Trebuie întâi să ia sfârșit politica ultimatelor și a termenilor. In al doilea rând, pentru ca Germania să scape de dictatura politică, trebuie să se ia măsuri pentru soluționarea înțeleaptă a problemei reparațiunilor.

Ne trebuie întâi de toate răbdare. Nu ne e rușine să lucrăm pentru pace și nici ca să căutăm împreună cu elementele democrate franceze o soluție satisfăcătoarea problemelor ce ne preocupă.

Cancelarul Virth a vorbit apoi iară despre Rathenau și a părăsit tribuna cu ochii în lacrimi.

Cum va fi înmormântat Rathenau

Rathenau va fi înmormântat pe cheltuiala statului. Rămășitele lui pământești au fost depuse Luni în palatul Reichstagului. In ziua inmormântării, funcționarii și muncitorii vor demonstra întrerupând pentru o jumătate de zi lucrul.

Autopsia făcută Duminecă a constată că Rathenau a fost lovit de 5 gloanțe dintre care cel dintâi a fost mortal. Ranele dela mână stângă și dela piciorul drept au fost căuzate de granate.

Primul și cel mai mare magazin de PIANE din România-Mare
I. TRISKA Cluj,
Strada Șaguna (fosta Bartha M.-u) No. 14.
Telefon 419

977
Au sosit piane noi.

Pantaloni de tennis Lei 260
Sacou de Luster Lei 500
1588 la Firma
M. Neumann
Magazin de mode pentru bărbați, fete și băiați
Cluj, Piața Unirii No. 14

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod ideal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica în strada Décsma No. 5

FRENKEL [fost Janovitz & Co.] Cluj, Str. Aprinjoarelor 13. Telefon 2-90, 264, 401.

Convocător

In înţelesul §-lui 41 din Statute, membrii Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului Român, despărţământul Copalnic-Mănăştur să invită la adunarea cercuală generală, ce se va ţinea la 2 Iulie 1922 la orele 6 p. m. în Copalnic-Mănăştur, cu următorul

PROGRAM:

1. Serviciu divin la ora 8 a. m. în biserica din loc.
2. La ora 6 p. m. deschiderea adunării în sala scoalei.
3. Alegerea alor doi membrii pentru verificarea procesului verbal.
4. Raportul general al comitetului cercual pe anul 1922.
5. Raportul cassarului.
6. Esmiterea comisiun lor pentru censurarea: a) raportului secretarului; b) a cassarului şi proiectului de budget; c) pentru conscrierea noilor membrii şi incassarea taxelor.
7. Prezentarea eventualelor propuneri.
8. Alegerea comitetului nou al despărţământului.
9. Raportul comisiun lor enise sub No. 6.
10. Conferinţele poporale a D-lor Dr. George Ciupe subprefect şi Ioan Medan prect.
11. Fixarea locului pentru ţinerea adunării viitoare.
12. Propuneri diverse.
13. Inchiderea adunării generale.

Copalnic-Mănăştur din sedinţa comitetului cercual al „Astrei" despărţământul Copalnic-Mănăştur ţinută la 7 Iunie 1922.

ss. NICOLAE AVRAM peş.-dir. — ss. VALERIU BĂRBOS secretar.

1915

DIRECŢIUNEA CLINICILOR UNIVERSITARE, CLUJ.

No. 206—1922.

Publicaţiune.

Administraţia Clinicilor Universităţii din Cluj publică concurs pentru lucrările de văpsitor şi zidar necesare Clinicei Medicale.

Ofertele pentru acest scop în plic închis sigilate, sunt a-se inainta Administraţiei Clinicilor până la 7 Iulie 1922 ora 10 a. m.

Informaţiuni mai detailate şi preliminare se pot primi în biroul Administraţiei, intre orele 8—14.

Cluj, la 26 Iunie 1922.

1918 IOAN CRIŞAN, administrator.

Anunţuri

se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea" şi la toate agenţiile de publicitate.

Concurs.

Pentru furnizarea alor 250 stg. lemne de fag cal. I. şi 25 vagoane cărbuni necesare Căminului Studenţesc (Mensa) din strada Avram Iancu No. 9—11 se publică concurs cu terminul de 10 Iulie a. c.

Condiţiunile detailate se pot afla în biroul administraţiei Căminului zilnic între orele 12—1.

Cluj, la 26 Iunie 1922.

DIRECŢIA.

Reclama 2025 1875

Primim curse de automobile oriunde!

9 nouă Lei Kilometrul!!

Automobile noi! Gata în orice moment.

PERRY

Telefon 999 Telefon 999

CLUJ, 1912

Calea Regele Ferdinand No. 99

In urma nenorocirei căzută asupra fabricei noastre, aducem la cunoştinţa onoratei noastre clientele că în scurt timp vom fi din nou în plin lucru şi ca urmare toate comenzile ce ne-au fost notate vor fi complect executate.

„UNIREA"

soc. an. pentru industria de bonboane, biscuiţi etc. şi cartonale.

Radio 2480 1916

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. **Reducere 30%** pentru toţi **funţionarii** publici şi particulari, precum şi **familiile lor.** 1253

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Asociaţiunea p. literatura română şi cultura poporului româu, Sibiu
Lista câştigurilor dela tragerea I. a loteriei „Asociaţiunii".

(Urmare.)

Avram Iancu

29093, 44357, 29000, 2938, 33341, 30476, 47529, 6440, 46819, 12496
48570, 26778, 1379, 14344, 17012, 6912, 41248, 34201, 38208, 16715
17840, 41964, 12839, 39685, 15016, 146, 27806, 33223, 20202, 23365
11625, 16621, 35572, 11600, 40101, 30942, 8640, 32245, 32213
18961, 41572, 35002, 29826, 2090, 9718, 39821, 46268, 23198, 36224
23391, 11209, 30506, 27190, 12469, 3691, 39780, 29924, 5194, 17735
43833, 34688, 34827, 15477, 13499, 2194, 24132, 7953, 3965, 10206
32775, 46844, 20639, 24087, 20499, 26799, 16734, 18790, 30894
13549, 19610, 37294, 15154, 4982, 31818, 17299, 18624, 8602, 1174
1175, 24929, 48395, 33235, 27622, 39399, 10022, 40827, 11877
45508, 5266, 30813, 10224, 10100, 22055, 34236, 20570. 38289
13570, 22469, 14494, 45823, 15482, 40139, 4044, 45349, 11524
9090, 37218, 40141, 31651, 41519, 15302, 44394, 34942, 17502
15264, 36664, 8738, 16268, 24969, 30260, 37353, 1964, 11353, 22538
45006, 31255, 20253, 43870, 40615, 28950, 29004, 24427, 41331
14457, 30422, 13803, 44644, 25171, 15134, 30870, 2570, 5516, 15065
43546, 23658, 46638, 11267, 35217, 21505, 5987, 12548, 41536
41485. 358, 19345, 20617, 44509, 46374, 43198, 13962, 21377, 34622
10742, 33854, 21621, 42910, 42207, 33610, 36117, 4549, 20152
37779, 10660, 40463, 43181, 35904, 28149, 46901, 3332, 19965
3550, 18177, 16978, 43825, 35429, 26730, 10733, 31762, 41556
24367. 14273, 25508, 28040, 40069, 9156, 11891, 33541, 42714
24169, 31778, 38934, 36600, 38005, 48291, 43379, 16298, 41534
44635, 36161, 49678, 36482, 35203, 9470, 4079, 8778, 49563, 9199
19596, 36636, 28224, 28225, 28223, 28222, 27162, 28553, 16296
44783, 44782, 21688, 14927, 29634, 2854, 44031, 4566, 44645, 24649
29552, 27717, 6223, 11212, 9428, 28628, 28454, 6587, 29568, 45930
3947, 28427, 24663, 20774, 8839, 41513, 10630, 32739, 43554, 9560
30862, 12754, 18299, 10332, 31646, 20481, 32646, 44377, 1482
16968, 206, 35687, 19009, 12022, 26653, 4341, 45588, 20269, 22262
41553, 5942, 6807, 735, 5043, 228, 5855; 11135, 34412, 48922, 30272
49130, 36277, 6073, 20537, 28558. 25010, 48827, 21769, 9287, 47605
41128, 34613, 29632, 3330, 37706, 30444, 43475, 25482, 33744
34213, 30438, 29992, 46, 4379, 34612, 8643, 68, 48629, 25850, 13418
26431, 38882, 44246, 28265, 6845, 47611, 11305, 1925, 46806, 10505
38543. Seria F. Nrii 24813, 45985, 2234, 29713, 2359, 37567, 27010
40510, 37504, 16042, 30487, 24876, 39022, 6246, 24429, 46118
25957, 753, 22165, 45853, 41371, 41727, 41138, 44092, 23005, 24889
41093, 47724, 24672, 14621, 1489, 38903, 14237, 3507, 48622, 6879
45148, 36691, 46966, 46038, 49611, 40243, 19794, 17778, 38288
17217, 46362, 18400, 21784, 39193, 40916, 11145, 30081, 9662
15977, 25336, 25334, 38059, 25333, 10838, 29076, 34813, 12501
22722, 2117, 22548, 47988, 42611, 49179, 46538, 34539, 24902
33863, 12142, 27623, 36068, 32949, 28786, 23040, 28641, 28640
28087, 17194, 37709, 10245, 2369, 37675, 44517, 38821, 13689
5374, 23363, 35803, 11430, 2432, 26605, 38613, 21200, 31097, 9559
7281, 29444, 33557, 4717, 8750, 42724, 9216, 30812, 5719, 41949
7334, 3918, 30892, 18245, 49601, 27424, 27426, 21860, 16541, 26828
27104, 44370, 19579, 27423, 34346, 29664, 42263, 6297, 31056
31115, 1557, 17198, 45260, 35041, 19847, 47315, 22630, 21857
38232, 14614, 30938, 48870, 49614, 4733, 8189, 37557, 23936, 31652
2106, 45787, 31651, 43292, 10878, 11714, 26560, 36089, 45628
25451, 21375, 7758, 30915, 32630. 41214, 22225, 16651, 18158

(Va urma.)

Situaţia economică a Maramureşului

Greutăţile transporturilor. Sighetul Marmaţiei izolat. Convenţie vamală nerespectată. Lipsurile satelor şi oraşelor. O fabrică de piele şi conserve la Sighet. Necesitatea unei noui linii ferate

Dintre toate ţinuturile României intregite, Maramurăşul se află în cea mai critică situaţie economică.

Având o singură legătură de cale ferată cu restul ţărei peste Cehoslovacia, comunicaţiă este aproape imposibilă, nu numai pentru tranzitul mărfurilor, ci chiar şi pentru călători.

Uşile vagoanelor de pasageri sunt încuiate îndată ce trenul intră pe teritoriul cehoslovac, iar poliţia de frontieră în toteşte vagoanel până la trecerea lor pe teritoriul român, pentru ca să nu poată rămâne nimeni în Cehoslovacia fără paşaport.

Călătoria dela Sighetul Marmaţiei încoace este cu mult mai anevoioasă, trenul Praga-Bucureşti neaşteptând să facă legătură cu trenul ce vine dela Sighet, lumea este nevoită să aştepte zile întregi prin gări.

Viaţa economică a Maramureşului este cu totul sdruncinată, din pricina acestei izolări. Transporturile se fac cu foarte mari greutăţi. Aprovizionarea este şi mai anevoioasă.

Intreg ţinutul fiind muntos, şi prin urmare mai puţin agricol decât oricare alt judeţ, din restul ţării, este nevoit să se aprovizioneze cu cereale din alte ţinuturi.

Transporturile fiind foarte anevoioase, preţurile cercalelor se urcă întreit şi împătrit până când ajung la destinaţie.

Bogăţiile naturale nu pot fi valorificate din acelaş motiv: greutăţile de comunicaţie.

Intre prefectul judeţului Maramurăşului românesc şi al Maramureşului cehoslovac au avut loc tratative în vederea unei înţelegeri vamale, pentru a se da libertate Românilor cari au locuri de păşune în Cehoslovacia să-şi poată lua vitele nesupăraţi iar, Cehoslovacii, cari au întreprinderi industriale în Sighet sau alte părţi ale Maramureşului românesc, să-şi poată desvolta liber activitatea. Această chestiune este de mare importanţă pentru ambele părţi. Cei doi prefecţi ai judeţului împărţit au şi ajuns la un acord încheiind o convenţiune vamală care a fost ratificată de ambele guverne, însă Cehoslovacii nu prea ţin seamă de această convenţiune.

Cehii spun că pentru ei nu reprezintă nici o importanţă situaţia Sighetului românesc, căutând să-i izoleze cât mai mult, în favorul oraşelor lor de frontieră.

In urma acestei situaţii. Sighetul se sbate în cele mai grele neajunsuri economice, iar la sate viaţa este tot atât de grea ţăranul fiind nevoit să pribegiască săptămâni întregi până ajunge la un sac de porumb.

Aceasta este situaţia economică a Maramureşului şi numai construirea unei linii ferate care să lege direct Maramureşul cu restul ţărei ar putea salva acest ţinut din situaţia gravă în care se află astăzi.

Tratativele economice româno-maghiare

Situaţia comerţului extern ungar. România şi Jugoslavia au ocupat locul Ungariei pe pieţele străine

Asociaţia ungară pentru comerţul extern şi-a ţinut zilele trecute adunarea generală anuală la Budapesta, ocupându-se de situaţia economică a Ungariei şi în special de legăturile economice cu străinătatea. Până acum Ungaria nu a avut tratate comerciale efective de cât cu Germania şi Bulgaria, iar actualmente, economiştii şi marii comercianţi Unguri se plâng de restricţiunile vamale cehoslovace şi de marile taxe vamale române, care îngreuiază exportul în aceste ţări.

Guvernul ungar a urmat învara anului trecut cu guvernul cehoslovac tratative comerciale, cari n'au avut însă nici un rezultat. Cu România şi Ungaria nu s'a ajuns încă la tratative reuşind să se încheie până acum între Ungaria şi statele vecine numai o convenţiune poştală şi de căi ferate.

Ungaria are pentru export maşini, unelte agricole, produse chimice, articole de cauciuc, şi electrotehnice ardei conserve de fructe, paste făinoase, salam şi mobile.

Asociaţia pentru comerţul extern critică aspru şi condamă politica economică a guvernelor ungare, cari s'au perindat la putere în cursul anului trecut susţinând că Ungaria a avut anul trecut o excelentă recoltă agricolă, care din pricina măsurilor birocratice ale guvernului n'a putut fi exportată la timp, astfel Ungaria pierzând pieţele străine în favorul României, Jugoslaviei şi Americei care le-a inundat cu produsele lor agricole.

Asociaţia cere guvernului deplină libertate a exportului.

După cum se anunţă din Budapesta, tratativele economice între România şi Ungaria se vor începe la 5 Iulie. Cercurile economice din Ungaria leagă mari speranţe de reuşita acestor tratative care vor restabili pe deplin legăturile economice între cele două state.

Mare stoc de Cauciucuri **Michelin Cablé** **pentru Automobile la EMIL BLAGA CLUJ,**
Piața Ștefan cel Mare 7. Telefon 270

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

FARMACISTA licențială caută loc farmacie Cluj. Adresați Damian str. Moților 72. 1917

CONTABIL autorizat capătă aplicare momentană la fabrica „Lebeda". A să adresa la directorul Băncii „Vatra". 1918-a

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

Uzina electrică a orașului! Conducerea societății „GANZ" CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30. (Palatul Széky) Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□ 148

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Reclama este sufletul comerțului

Cea mai mare și mai veche societate canadiană de căi ferate și vapoare din intreaga lume.

Voiajii regulate cu vapoare rapide Empress de la Anvers, Hamburg, Havre, Cherbourg, etc. spre

CANADA și AMERICA
și în toată lumea.

Vapoarele Empress sunt cele mai mari, mai repezi și mai frumoase din vapoarele cari fac drumul de la Hamburg, etc. la Canada, resp. America.

Durata călătoriei pe mare numai 4 zile

Informațiuni gratuite și complecte la Agenția Generală
CANADIAN PACIFIC,
Calea Griviței 153 Cernăuți, Rudolfsplatz 1.

Pentru a scuti pe pasagerii noștrii de ori ce pierdere zadarnică de vreme, bani, precum și de o călătorie obositoare la București, îi rugăm să bine voiască a ne trimite, recomandat: *Pașaportul de călătorie, Actul de naștere, Actul de moralitate, Afidavitul, 4 Fotografii de 4/5 cm.*

Aceste documentele vom prezinta, îndată după primirea lor, consulatului american, pentru înregistrare și vom face cunoscut pasagerilor noștrii, în baza numărului de ordine, ce vom primi, ziua exactă când urmează să sosească la București pentru a căpăta viza. 1858

Licitație minuendă.

Se aduce la cunoștința publică că la oficiul parohial gr. ort. din Borcut plasa Lăpușul-Unguresc în 7 Iulie a. c. începând cu ora 11 a. m. va da în întreprindere prin licitare minuendă restaurarea bisericii de acolo.

Cei interesați la oficiul parohial pot primi planurile și preli-minariul aprobat pentru studiare.

Ofertanții își vor prezenta ofertele lor în scris și închis iar antreprenorul ca vadiu va depune 10% din suma întreprinderii în numerar ori efecte de stat.

Comitetul își reservă dreptul de a da în întreprindere biserica aceluia, în care va avea mai multă încredere.

Ofertele intrate după acest termin nu se consideră.

Borcut, la 5 Iunie 1922.

Pentru comitet:
1913 ZAHARIE MANU,
paroh-protopop.

In atențiunea
proprietarilor de casă, architecților și antreprenorilor.

văd. Iosif Tamásy

posede un mare depozit de sobe, mărfuri de porcelan terracotă, chamotă și faianță.
CLUJ, Calea Moților No. 7.
In casa proprie. ◆ Fondat în a. 1910

Reprezentanță generală din Ceho-Slovacia pentru vânzarea și instalarea de sobe de porcelan și terracotă, aranjament de bae, pardoseală cu cheramită și alte lucrări semene, cari toate să efeptuesc prompt, și □□ pe lângă garanție. □□

Mărfuri **veritabile Ceho-slovace,** căutate în toată lumea, cari sunt **cele mai durabile, mai estetice și mai eftine.**

Preturi de concurență nimeni nu poate să execute mai eftin. O singură încercare convinge mai multe ori. 1861

„Universum"
Th. Orban & M. Anghel
Cluj, Str. Bob No. 5.
Telefon 841.
Intreprindere technică, sanitară și comercială.

◆

Instalațiuni de apă, canal, încălzire centrală. Instalațiuni electrice. Depozit de articole technice. Țevi de fier și tuci de tot felul, țevi de plumb. Tuburi de lut ars și beton. Furnizare și instalare de cazane pentru aburi de mare și mică presiune. Cu prețuri de reclamă. 1619

Intreprindere internațională alui Maxim König Miksa
ARAD
Telefon interurban 63.

Proviziune regulată de comerț Wiena, Budapesta, Praga, Triest, Leipzig, în legătură cu stațiunile cele mai mari în streinătate și din streinătate în țară, cu asigurare pe lângă garanță deplină. Incasări speciale de vamă, prenotări de vamă, intervenții Departamente separate pentru marfă. 1558

La o instituție mare **se caută o D-șoara**
funcționară
în birou pentru toată ziua.

Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. □ Adresa la ziar sub „Funcționară.

Pentru a dovedi că escelentele
Automobile Ford
sunt resistente, consumă puțin și merg foarte bine,
Angajez ori ce transport de persoane, pe ori ce distanță cu tarif foarte redus.
PERRY Cluj, Calea Regele Ferdinand 99
Te'efon 999

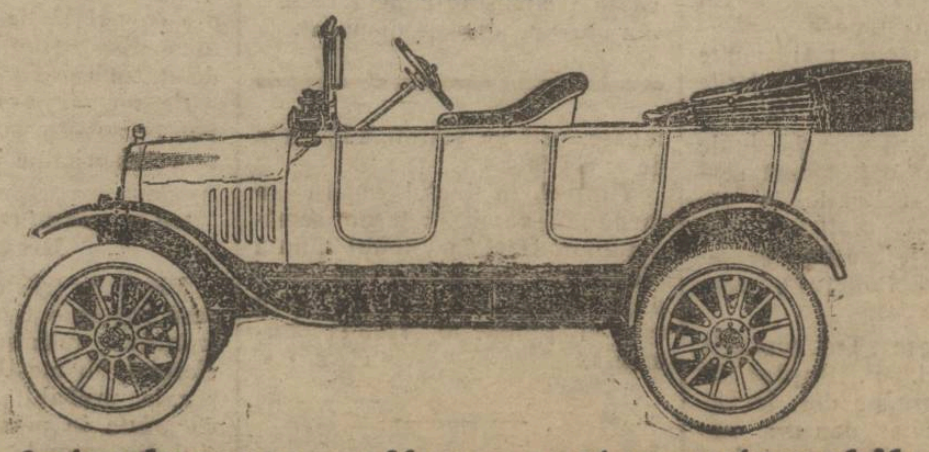

Spre introducerea noilor noastre automobile, primim curse ori unde cu taxe favorabile. 1823.

Uzinele Solvay din Transilvania S. A.
ca Fabrici în
Ocna-Mureșului și Turda
Biroul de vânzare: **Ocna-Mureșului.**
Reprezentanța:
București, Bulevardul Carol I. No. 4, Etaj II.

1889

Produce:

Sodă calcinată
Sodă cristalizată,
Sodă caustică,
Chlorura de calciu.

Sodă caustică electrolitică
Hipochlorit de calciu
Hidrogen

Pentru vizitatorii Clujului și cei din localitate.

Rubrica comercianților bine asortați care servesc bine și eftin

Restaurante	Coloniale	Droguerii	Manufactură	Ghete
Pferschi	Konkoly & Pop	Viorelia Parfumerie și Droguerie Piața Unirii.	Iacob Dick și Fiu Engros și Detail.	Bata
	Atlantica		Luca Niculescu	Turul
Central	Colombo	Rózsa	Missir	Ludw. Heller
	Automobile		Barza	Croitor de Dame
	Blaga	Emke	„TEXTILANA“ Szegfu & Sipos Magazin de tricotaj și Țesături Str. Iuliu Maniu 3.	Wartenberg

Ungaria pentru dezarmarea... altora

Lovitura încercată de statele bi ruite la congresul de acum câteva sătămâni ținut de asociația pentru liga popoarelor la Praga, e încă vie în mintea cititorului care a urmărit cu luare aminte pretențiunile cu care vine mereu Ungaria în legătură cu tratamentul minorității ungurești din țările succesoare. Acea lovitură n'a putut însă să aibă răsunet. A fost numai ca o piatră aruncată în baltă. N'a speriat pe nimeni, nici n'a făcut valuri vrednice să le observi. Votul pe care l-au dat învinșii a rămas fără efect din cauza retragerii delegaților micei și marei antante, cari nu puteau să tolereze aerele delegaților germană și maghiară.

Acum delegația maghiară, întoarsă acasă, a făcut un expozeu, într'o ședință, dela care bine înțeles nu se putea ca să lipsească bătrânul iredentist nedemobilizat, contele Apponyi. Ce s'a spus în acea ședință nu ne interesează mai deaproape. De-o prte, pentrucă biroul de presă maghiar nu ne-a adus la cunoștință toate tainele, câte și-au putut spune acolo în legătură cu ungurii dela noi delegații dela Praga și contele Apponyi.

S'a spus însă în această ședință și un lucru, care, cu toate că l-am mai auzit cândva, trebue să ne oprească luarea aminte.

Delegații au arătat, că Ungaria trebue să nu scape nici un prilej, pentruca să atragă lumii atenția asupra necesității dezarmării statelor din Europa și mai cu seamă a vecinilor Ungariei. In scopul acesta, biroul respectiv de propagandă va trebui să pregătească mereu opinia publică mondială și prin aceasta să preseze asupra guvernelor.

Acest lucru l-am mai auzit noi. Și ne pare și mai de neînțeles, când îl vedem repetat cu atâta încredere. Ungaria cere dezarmarea vecinilor ei, în timp ce ea întreține azi nu numai un plus consi derabil de soldați și ofițeri, peste cifra de 35 mii prevăzută în tratatul de pace, dar și oștiri civile, bande de vagabonzi și de studenți și marinari, pe care le aruncă când vrea peste graniță, cum s'a întâmplat cu ocazia conflictului cu austriacii.

E și mai perfidă enunțarea acestei propagande, când ne gândim, că deși Ungaria n'a dezarmat și deși comisia interaliată pentru dezarmarea ei n'a anunțat nici prin tangentă că Ungaria și-ar fi satisfăcut obligațiunile, cu toată trecerea unui an dela ratificarea tratatului, prin parlamentul englez și în deosebi prin camera lorzilor, ea cere mereu aliaților să-i permită un plus de soldați pe lângă plusul pe care actualmente îl are.

Acest procedeu face parte din tactica seculară a ungurilor și de aceea a început să nu mai mire astăzi.

Bani românești de aramă găsiți în Germania

Demersurile făcute pentru restituirea lor

Comisia română dela Ciesbaden (Germania) însărcinată cu identificarea materialelor luate de armatele de ocupație din România și cu îngrijirea formalităților de restituirea lor, a comunicat guvernului nostru că a făcut demersurile necesare pe lângă guvernul german pentru restituirea monetei de cupru (circa o mie de kgr. de bani de aramă de 1 și 2 parale), găsită la niște topitorii germane.

Comisia e e părere că la demersurile ei să se adaoge și o intervenție a guvernului nostru pe lângă cel german, ca să se accelereze expediția acestei monete de aramă din Germania în România.

Scrisori din Satu Mare

Culturale. In ziua de 22 Iunie a. c., s'au pus bazele unei societăți culturale în orașul nostru și al cărui sediu principal este în Oradea Mare.

Ea se compune din artiștii, scriitorii și gazetarii profesioniști, atât români, cât și maghiari. Scopul este strângerea laolaltă a tuturor acestora, pentru o mai întinsă propagandă artistică și culturală, în Ardeal și care să pună stavilă mișcărilor sporadice, cari nu fac altăceva, decât coboară și arta și literatura.

Această societate va fi extinsă în întreg Ardealul.

Printre mijloacele ei de activitate, este și editarea în ungurește a celor mai de seamă opere din literatura românească, precum și în românește pe cele din literatura maghiară.

Până acum, secția din Satu-Mare numără vre-o 23 membri. Comitetul provizor este format din dl Augustin Ferențiu, primarul orașului, ca președinte și dnii A. Da idescu și Eugen Barna ca secretari.

Din Oradea a asistat la consfătuire, ca delegat, scriitorul Sándor Keresztury.

Dinamită ascunsă. In localitatea Borșa-Baia, din nordul Maramureșului s'au găsit 135 kgr. dinamită ascunsă într'o crăpătură de munte.

La câteva ore după aceasta, un incendiu s'a produs la magazia societății de exploatare a granitului, cu scopul evident de a se distruge ecrasita și dinamita ce se găseau acolo. Focul a fost însă stins repede.

Siguranța a făcut mai multe arestări, și continuă cercetările cu multă asiduitate.

Serbare. In ziua de 17 Iunie a. c. a avut loc o frumoasă serbare artistică-culturală la teatrul orașului. A vorbit dl profesor Marin Ștefănescu, președintele „Culturii Poporului“ despre „N. Iorga“.

S'a jucat presa „Trei crai dela răsărit“ de B. P. Hașdeu, de elevii școlii normale din localitate, s'au executat dansuri naționale și s'au cântat coruri frumoase, cari au stârnit admirația celor de față.

Timpul, în ținutul nostru se menține favorabil tuturor semănăturilor. Deși în ultimul timp a plouat cam des, nu au fost inundații. Toate semănăturile merg bine și promit o recoltă frumoasă. *Corresp.*

Inmormântarea lui Take Ionescu

Programul înmormântării. Principele Carol va asista la înmormântare

Comisiunea clubului central-democrat, în unire cu reprezentanții ministerelor de interne și externe, de acord cu d-l general Nicoleanu, prefectul Capitalei a stabilit următorul program, pentru înmormântarea lui Take Ionescu.

La sosirea trenului în gara de Nord se vor afla pe peron membrii guvernului baroul, membrii clubului democrat înalții demnitari civili și militari, diferite societăți.

Ținuta: civilii în jachetă și redingotă, militarii în ținuta zilei cu decorații.

Pe unde va trece cortegiul

După oficierea unui scurt serviciu religios pe peron, se va forma cortegiul care va porni la Ateneu.

Cortegiul va parcurge străzile: calea Griviței, calea Victoriei și prin str. Episcopiei la Ateneu, unde corpul va fi depus în rotondă.

Cortegiul se va opri, la casele părintești din calea Victoriei, unde de asemeni se va oficia o scurtă suljbă.

Zilele de Joi, dela orele 8 dim. până la 8 seara, și Vineri, dela orele 8 dim. la 1 d. a. au fost rezervate pulicului bucureștean ca să poată saluta pentru ultima oară pe marele dispărut.

Publicul va intra în rotondă prin intrarea din spre strada Episcopiei și ocolind catafalcul, va ieși prin str. Franklin spre a evita aglomerările.

Serviciul divin de Vineri

Vineri la orele 4 d. a. se va oficia în rotondă un serviciu divin de către Mitropolitul Primat, înconjurat de înaltul cler.

Vor lua parte, membrii guvernului, corpul diplomatic, delegațiuni ale Camerei și Senatului, baroul, membrii partidului democrat, autoritățile civile și miliatre, diferite societăți.

Spre locașul de veci

După oficierea serviciului se va porni cortegiul în ordinea următoare:

O secție de jandarmi pedeștri va deschide cortegiul. Vor urma apoi: Colivele, trăsurile cu coroane, clerul, ofițerii cu decorațiile, carul mortuar, asistența trăsura regală, trăsurile familiei, armată, celelalte trăsuri, pe două șiruri.

Cortegiul, astfel format, va parcurge următoarele străzi: calea Victoriei, str. Carol, calea Rahovei, str. 11 Iunie, iar de aci prin parcul Carol la cimitirul Bellu.

Onorurile vor fi date de trupe din corpul II de armată, conform dispozițiunilor serviciului de stat-major.

Pe tot parcursul felinarele vor fi cernite, iar clopotele tuturor bisericilor vor suna.

Un reprezentant al familiei Regale

Afară de trăsura regală, pe care regele o trimte la înmormântările tuturor foștilor săi sfetnici, un membru al familiei regale, probabil prințul Carol va asista în persoană la serviciul din rotonda Ateneului.

Tipărit cu mașina rotative Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.